ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΤΡΙΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟΝ

ΤΗΣ

ΠΡΩΤΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1847.

002
ΠΡΒ
ΠΕΡ. Α
ΣΥΝ. Γ
1846 - 1847
- Τ. 2

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ν'.

Τῆς 6 Φεβρουαρίου 1847

Σήμερον τὴν ἕκτην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν 11 Π. Μ. τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀναγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 101 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 4, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνηγγέλθη ἀντικειμένου συνεδριάσεως ἡ χθὲς ἀναβληθεῖσα περὶ τοῦ τῶν σιτηρῶν πρωτοκόλλου συζήτησις, ἐπὶ τῆς ὁποίας λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι, ὢν χθὲς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, ἔλαβε παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ τοι ἐνιστάμενος, τὸ πρωτότυπον τῶν σιτηρῶν πρωτοκόλλων, τὸ ὁποῖον παρακατατίθησιν εἰς τὸ προεδρεῖον.

Ἕτερος δὲ λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι οὐδεμίαν μὲν δύναται ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ κάμῃ παρατήρησιν, ὡς μὴ λαβὼν τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα, μηδὲ φωτισθεὶς κατά τι παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, εἰς πάντα κατ' αὐτὸν ξένα ἐνδιατρίψαντος· ἐπαναλαμβάνων ὅμως τὰ καὶ χθὲς παρ' αὐτοῦ τρία τοῦ ὑπουργείου μνημονευθέντα ἀτοπήματα, παρατηρεῖ ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ὀφείλει σήμερον διὰ ταῦτα νὰ δικαιολογηθῇ. Διότι πᾶν τὸ διὰ τύπου δημοσιευόμενον, ὡς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐπισημότητα φέρον θεωρεῖται, καὶ οὐδόλως τῆς κατηγορίας, ἡ πρόφασις ὅτι δῆθεν ἁμάρτημα ἀντιγραφικὸν εἰσεχώρησε, τὸν ὑπουργὸν ἀπαλλάττει, ὀφείλοντα καὶ τὴν τούτου πρὸς τὸ πρωτότυπον ἀντιπαραβολὴν καὶ τὴν διόρθωσιν ἐπομένως νὰ ἐπιφέρῃ· ἐπειδὴ ἐάν τις παραδεχθῇ, αὐτὸ ὡς ἔχει, οὐδέποτε τὰ 75 ἀντὶ τῶν παρὰ τούτου 50 ὁριζομένων λεπτῶν θέλει πληρώσει, καὶ δικαίως· τοῦ ὁποίου γενομένου, οὐ σμικρὰ ἡ ζημία ἐπιγίνεται. Ἐπιλαβόμενος δ' ἀκολούθως τῶν πρωτοκόλλων τῶν τε διοικητικῶν καὶ τελωνιακῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων τὰ διὰ φορολογίαν πρωτόκολλα συντάττονται, καὶ διαφέροντα αὐτὰ ἐν διαφόροις πόλεσι καταδείξας, ὡς ἡ μὲν διοικητικὴ ἐν Ἀθήναις διατίμησις 6, 18 λ. ἡ δ' οἰκονομικὴ 4,75 σημειοῦται, ἐν Σύρῳ δὲ μόνον ἡ τελωνιακὴ ἀπὸ 6,20 μέχρι 6,50 κτλ. ἐπέρανε τὸν λόγον του

προτείνας νὰ συσταθῇ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ παρὰ τῆς βουλῆς ἐπιτροπή, ἥτις, λαβοῦσα πάντα τὰ ἀπὸ Αὐγούστου πρωτόκολλα, νὰ φωτίσῃ ἡμᾶς, ἐπὶ τοῦ τοιούτων λίαν σπουδαίου ἀντικειμένου.

Τὸν προλαλήσαντα ἀντικρούων ἄλλος περιττὴν ἐνόμισε τὴν τοιαύτην τῆς ἐπιτροπῆς σύστασιν, ὡς προκύψαντος ἐξ ἀντιγραφῆς τοῦ παραπτώματος τούτου· κατάλληλον δ' αὐτὴν ἤθελεν ὑπολάβει, ἐὰν τὰ πρωτόκολλα ὡς πρὸς τὸ νόμιμον αὐτῶν διεριλονεικοῦντο. Μ' ὅλον ὅτι δὲ προφανῶς αἱ τιμαὶ αὗται καὶ εἰς αὐτὸν μικραὶ φαίνονται, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ ὑπουργεῖον συνίστησι, τί ἐδύνατο ἔμως ὁ ὑπουργὸς, μὴ ἐν κυρῷ τῶν πρωτοκόλλων σταλέντων, νὰ πράξῃ;

Παρελθὼν δὲ τῶν βουλευτῶν τις καὶ ἀντικρούων τὸν προλαλήσαντα εἰπόντα, ὅτι, ὡς ἐκ τῶν δοθέντων πρωτοκόλλων, καταδείκνυται τὸ λάθος τυπογραφικὸν, καὶ περιττεύει ἡ ἀποστολὴ τῆς ἐπιτροπῆς, εἶπεν ὅτι μυρίαι σκέψεις αὐτῷ ἐπέρχονται, τὰ δύο ταῦτα πρωτόκολλα πρὸς ἄλληλα παραβάλλοντι, καὶ θεωροῦντι ὅτι τὸ μὲν τούτων πλήρη τὴν ἐπισημότητά του, τὸ δὲ οὐχὶ τὴν πᾶσαν ἐπισημότητα, φέρει· ἀδυνατεῖ δὲ πότερον νὰ πιστεύσῃ, εἰμὴ κατὰ φυσικὸν λόγον ἔπρεπε τὸ τὴν ἐπισημότητα φέρον νὰ πιστεύσῃ. Μ' ὅλον τοῦτο χαριζόμενος τοῖς Κ. ὑπουργοῖς οὐδέτερον τούτων παραδέχεται, αἰσκέψεις του δ' αὗται καὶ μάλα ἐπιτηδεῖαι εἰσι· διότι τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει οὐ μόνον πόθεν ἡ μέση ἀγοραία τιμὴ ἐξάγεται νὰ ἀποδείξῃ, ἀλλὰ ὅτι καὶ τὸ παρεισρύσαν ἀντιγραφικὸν λάθος εἶναι· ἄλλως ρόβος εἶναι, μὴ τοῦτο ἐκ προθέσεως ἐγένετο, ἵνα μὴ ἡ ἀληθὴς διατίμησις ὑπάρχῃ. Τοσούτῳ δὲ μᾶλλον αἱ ὑποψίαι του αὗται, αἵτινες ἄλλοτε οὐδεμίαν ἰσχὺν ἤθελον ἔχει, ἐπιβαρυντικαὶ καὶ πιθαναὶ καθίστανται, καθόσον τὴν παρανομίαν παρανομίᾳ διαδέχεται ὁλέπομεν. Τί δ' ἄλλο, ἢ ὅτι ταῦτα ἑκουσίως πράττονται, ὅταν τὰ μὲν πρωτόκολλα οὐχὶ ἐν καιρῷ δημοσιεύωνται, οἱ δ' ὑπουργοὶ ἀνερυθριάστως τὴν ἀλήθειαν ἀποκρύπτωσι; Τί δ' ἄλλο τὸ πρωτόκολλον τὸ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου συντεταγμένον (τὸ ὁποῖον ἀνέγνω) σημαίνει, ἢ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον εἶχε καὶ προϋπάρχουσαν τῆς τιμῆς τοῦ σίτου γνῶσιν; Τελευτῶν δ' ὑπεστήριξε τὴν τοῦ βουλευτοῦ Σύρου ὡς πρὸς τὴν ἀποστολὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἰδέαν.

Τὸν ἐγκαταλιπόντα τὸ βῆμα βουλευτὴν διεδέχθη ὁ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅστις, ἀντιτείνων εἰς τὰ παρὰ τοῦ προλαλήσαντος λεχθέντα, εἶπεν, ὅτι οὐδαμῶς νὰ παραδεχθῇ δύναται ὅτι ἐκ τῶν δύο πρωτοκόλλων, τὸ μὲν τὴν πᾶσαν αὐτοῦ

ἐπισημότητα φέρει, καὶ τοῦτο τὸ ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, τὸ δ' οὔ· διότι, συνομολογηθέντος ὅτι ἡ ἐφημερὶς εἶναι ἐπίσημος, διατί καὶ τὸ ἐξ οὗ αὕτη πηγάζει πρωτότυπον ὡς τοιοῦτον νὰ μὴ θεωρηθῇ; Ἐν τέλει δὲ, ἵνα πλήρη ἡ βουλὴ διαβεβαίωσιν περὶ τούτου λάβῃ, ἐζητήσατο τὴν διὰ τοῦ Προεδρείου ἐκ τῆς τυπογραφίας τοῦ πρωτοτύπου ζήτησιν.

Μετά τινα δὲ τὸ προκείμενον ἐκ τῶν λίαν σπουδαίων, καὶ τὰ πρωτόκολλα οὐχὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν στηριζόμενα θεωρήσαντα, ἐξ οὗ, κατὰ τὸν διάφορον τοῦ ἀνθρώπου στοχασμὸν, τινῶν μὲν σιτοδείαν, τινῶν δὲ τοὐναντίον, ἐπικειμένην νομιζόντων, κέρδος καὶ ζημία προέρχεται· συστήσαντα δ' αὐτὸ εἰς τὴν τῆς βουλῆς σκέψιν, διότι καὶ ἐν ἄλλοις ἔθνεσι σιτοδεία ὑπάρχει, διὸ καὶ ἡ κυβέρνησις αὐτῶν, ὡς πρώτιστον τῶν βουλῶν ἔργον, τοῦτο συνέστησε. Καὶ ἐπιφαίνοντα, ἡ ἐπιτροπὴν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἡ βουλὴ νὰ στείλῃ πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἀναγκαίων πρὸς φωτισμὸν πάντων ἐγγράφων, ἢ τὸ Προεδρεῖον τὰ τοιαῦτα παραλάβῃ ἔγγραφα καὶ διορίσῃ τὴν ταῦτα ἐξελίξουσαν ἐπιτροπήν. Ἡ βουλὴ προεδέχθη, τοῦ ὑπουργοῦ συγκατανεύσαντος, τὸ δεύτερον, εἰς τὸ Προεδρεῖον τὴν τοιαύτην ἐλλογὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἀναθεῖσα, μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν τὸ πολὺ νὰ παρακαταθέσῃ τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὴν Προεδρίαν ὅλα τά, ὡς εἴρηται, σχετικὰ ἔγγραφα· ἡ δ' ἐπιτροπὴ νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν βουλὴν τὸ ἀποτέλεσμα ὅσον τάχιον.

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν, ὅτι πρόκειται ἤδη νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἀναλόγου μέρους ἐκ τῆς τριμήνου πιστώσεως διὰ τὴν δαπάνην τοῦ σώματος τοῦ Γιάννη Κώνστα καὶ τῶν συντάξεων, μέχρις οὗ καθυποβληθῶσι τὰ περὶ τούτων αἰτηθέντα νομοσχέδια. Προτεινόντων δέ τινων, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι ἁπλοῦν καὶ ἀδιαίρετον, καὶ πρέπει νὰ ψηφοφορηθῇ συγχρόνως. Ἀντέτεινεν ἄλλος, ὅτι ὁ βουλευτὴς Σίφνου χθὲς διεῖλε τὸ ζήτημα, οὐδεὶς δ' ἕτερος ἀντεῖπε κατὰ τῆς διαιρέσεως· ἤδη ὅθεν, κλεισθείσης τῆς συζητήσεως, πρέπει νὰ γείνῃ δεκτὴ ἡ προταθεῖσα διαίρεσις.

Συμφωνηθέντος ὅθεν νὰ ψηφοφορηθῇ πρῶτον ἰδίως τὸ περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ ἀναλόγου μέρους τῆς τριμήνου πιστώσεως διὰ τὸ σῶμα τοῦ Γιάννη Κώνστα, μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ περὶ τοῦ νομοσχεδίου· ὁ πρόεδρος ὑπέμνησεν, ὅτι ἄλλο τε ἡ Βουλὴ, κειμένου λόγου περὶ τῆς πιστώσεως τῆς τοῦ σώματος δαπάνης ἐν τῷ περυσινῷ προϋπολογισμῷ, παρεδέχθη αὐτὴν μυστικῆς ψηφοφορίας, τὰς δὲ τῶν συντάξεων πιστώσεις δι' φανερᾶς ψηφοφορίας, ἤτοι δι' ἀναστάσεως.

Ἐκφραζομένων δὲ δισταγμῶν περὶ τοῦ εἴδους τῆς γενησομένης ψηφοφορίας, ὑπεστήριξέ τις, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀναντιῤῥήτως μυστικὴ ψηφοφορία πρέπει νὰ γείνῃ· διότι καὶ ὁ κανονισμὸς ὁρίζει τὴν μυστικὴν ψηφοφορίαν ἐπὶ ζητημάτων, ἀφορώντων πρόσωπα ὀνομαστὶ ἀναφερόμενα, καὶ ἡ Βουλὴ, ἐφαρμόζουσα τὸ ἄρθ. τοῦ κανονισμοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ παρελθόντος προϋπολογισμοῦ, ἀπεφήνατο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος τῆς πιστώσεως τῆς δαπάνης τοῦ αὐτοῦ σώματος τοῦ Γιάννη Κώνστα, διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας. Ἀνέγνω δ' ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν ἐκ τοῦ Γ'. τόμου σελ. 2010, ἐξ ὧν ἐξήγαγεν, ὅτι καὶ τότε ἐψηφοφορήθη ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς περὶ ἐξαιρέσεως τῆς πιστώσεως τῆς δαπάνης τοῦ σώματος τοῦ Γιάννη Κώνστα διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, ἐγένετο δὲ ὡσαύτως διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας δεκτὴ καὶ ἡ πίστωσις αὕτη. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἤδη ἡ αὐτὴ περίστασις ὑπάρχει, προδήλως μυστικὴ πρέπει νὰ γείνῃ ψηφοφορία.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι ἡ γενικὴ ἀρχὴ, ἡ διέπουσα τὰς πράξεις τῆς Βουλῆς, εἶναι ἡ φανερὰ ψηφοφορία, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὁποίας τὰ πλεῖστα ζητήματα ἀποφασίζονται· ἡ δὲ μυστικὴ ψηφοφορία εἶναι ἐξαίρεσις, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ στενὰ ὅρια πρέπει νὰ ἐκλαμβάνηται ὅρια. Ἀληθῶς μὲν ἄλλο τι ἐγένετο, ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δαπάνης τοῦ σώματος τοῦ Γιάννη Κώνστα, ψηφοφορία μυστική· ἀλλ' ἄλλη ἦτο τότε ἡ περίστασις, ὅτε εἶχε καθυποβληθῇ κατάλογος ὀνομαστικὸς τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Γιάννη Κώνστα προσώπων, ἐνῷ τὴν σήμερον ζητεῖται γενικὴ πίστωσις περὶ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ, καὶ οὐδὲν σῶμα κατονομάζεται. Καθὼς δὲ ἐπὶ τῶν συνταξέων καὶ ἄλλο τι ἐγένετο φανερὰ ψηφοφορία, καὶ ἤδη φανερὰ πρέπει νὰ γείνῃ· οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς πιστώσεως τῆς δαπάνης τοῦ σώματος τοῦ Γιάννη Κώνστα ἡ φανερὰ πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ψηφοφορία· διότι δὲν ὑπάρχουσιν ἤδη πρόσωπα ῥητῶς ἀναφερόμενα ὡς ἀπαιτεῖ ὁ κανονισμός. Ἄλλως δ' ἅπας ὁ προϋπολογισμὸς εἰς δαπάνας ἐπὶ προσώπων βασζομένας στηρίζεται, διὰ τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι χρεία μυστικῆς ψηφοφορίας. Ἐπεὶ δὲ ἡ ὑποστήριξις τῆς μυστικῆς ψηφοφορίας εἶναι τοῦ κανονισμοῦ παράβασις, διὰ τοῦτο ὑποστηρίζει τὴν φανεράν.

Ἀντεῖπεν ἕτερος, ὅτι ἀληθῶς μὲν ἡ μυστικὴ ψηφοφορία εἶναι ἐξαίρεσις, καὶ ὡς τοιαύτη ὑπὸ στενὰ ὅρια πρέπει νὰ ἐκλαμβάνηται· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐδεμία ἀφορμὴ ὑπάρχει εἰς τὸ τοιοῦτον ἐπικαλεσθῶμεν ἀξίωμα. Διότι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, περὶ τῆς διακρίσεως τοῦ εἴδους τῆς ἐπὶ τῆς παρούσης περιστάσεως ἐνεργηθησομένης ψηφοφορίας· καθότι αἱ μὲν μισθοδοσίαι, αἱ διδόμεναι πρὸς ὑπαλλήλους νενομοθετημένων θέσεων, ἀποφασίζονται διὰ φανερᾶς ψηφοφορίας, ὡς μισθοδοσίαι τῶν θέσεων καὶ οὐχὶ τῶν προσώπων, ἡ δὲ ἀντιμισθία προσώπων ὡρισμένων, λαμβανόντων αὐτὴν ἐξ αἰτίας προσωπικῶν δικαιωμάτων, εἶναι ζήτημα σαφῶς προσωπικὸν, καὶ διὰ μυστικῆς πρέπει ν' ἀποφασισθῇ ψηφοφορίας. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν ἐγένετο πρότασις νὰ ἐξαιρεθῇ τὸ ἀνάλογον μέρος τῆς τριμήνου πιστώσεως, πρὸς ἀντιμισθίαν τῶν προσώπων τῶν συγκροτούντων τὸ σῶμα τοῦ Γιάννη Κώνστα, τὰ ὁποῖα εἶναι ὡρισμένα, καὶ ἔχουσι δικαίας παρὰ τοῦ ἔθνους ἀξιώσεις· αὕτη λοιπὸν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας θέλει ψηφοφορηθῇ. Ἂν ἡ Κυβέρνησις, θέλουσα νὰ καταστήσῃ τὸ τοιοῦτον σῶμα χρήσιμον, μετεχειρίσθη αὐτὸ εἴς τινας ὑπηρεσίας του, ἡ σύγχυσις του ὅμως καὶ διατήρησίς του στηρίζεται ἐπὶ προσωπικῶν αἰτιῶν· συμφώνως λοιπὸν μὲ τὸν κανονισμὸν, μυστικὴ πρέπει νὰ γείνῃ ψηφοφορία.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι ὁ μὲν κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας ἐστήριξε τὸν ὑπὲρ τῆς μυστικῆς ψηφοφορίας διϊσχυρισμόν του εἰς τὸν κανονισμόν· ἀλλ' εὐφυῶς ὁ μετ' αὐτὸν ἀγορεύσας ἀντιπαρετήρησεν, ὅτι τὸ 75 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ ὁρίζει, ὅτι μυστικὴ ψηφοφορία γίνεται ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων, τῶν ἀφορώντων πρόσωπα ὀνομαστὶ ἀναφερόμενα ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς βουλῆς. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου πρόσωπα ὀνομαστὶ ἀναφερόμενα δὲν ὑπάρχουσι· πρόκειται δὲ λόγος, περὶ πιστώσεως τῆς δαπάνης στρατιωτικοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον συνεστάθη οὐχὶ μόνον πρὸς ἐξοικονόμησιν προσώπων ἐχόντων δικαιώματα, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀνάγκης τῆς ὑπηρεσίας, διότι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος πρόσωπα ἐξετέλεσαν καὶ ἐκτελοῦσιν οὐσιώδεις ὑπηρεσίας· καθὼς λοιπὸν καὶ εἰς τὰς περὶ τῶν ἄλλων σωμάτων, διὰ Β. ὡσαύτως διαταγμάτων συνεστημένων, πιστώσεις δὲν ἐφαρμόζεται μυστικὴ ψηφοφορία, οὐδ' ἐνταῦθα πρέπει νὰ γείνῃ τοιαύτη. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν λόγων τούτων, τῶν συναδόντων πρός τε τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κανονισμοῦ, ἂν ἀναδράμῃ τις καὶ εἰς τὰς προηγουμένας ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς, θέλει ἴδει, ὅτι ἡ μὲν περίστασις, καθ' ἣν πέρυσιν ἐγένετο ἐπὶ τοῦ προκειμένου μυστικὴ ψηφοφορία, δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν παροῦσαν· καθότι τότε μὲν εἶχε καθυποβληθῇ κατάλογος προσώπων, ὀνομαστὶ ἀναφερομένων, ἤδη δὲ τοιοῦτος δὲν ὑπάρχει· ἀλλὰ πρόκειται λόγος περὶ ἐξαιρέσεως τῆς πιστώσεως τῆς δαπάνης σώματος στρατιωτικοῦ, συντηρουμένου οὐχὶ μόνον λόγῳ οἰκονομίας προσώ-

πων, ἀλλ' ἀναγκης ὑπηρεσίας. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δε ἀντικειμένου, κατὰ τὴν προπαρελθοῦσαν σύνοδον, αἰτουμένης γενικῆς πιςώσεως, ἡ ἐπ' αὐτῆς διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐγνωμοδότησεν ὑπὲρ τῆς ἐξαιρέσεως τῆς πιστώσεως τῆς δαπάνης τοῦ σώματος τοῦ Γιάννη Κώνστα· ἡ γνωμοδότησις δὲ τῆς ἐπιτροπῆς ἐψηφοφορήθη διὰ φανερᾶς ψηφοφορίας. Ἀνέγνω δὲ τὸ περὶ τούτου ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν, ἐκ τοῦ Γ'. τόμου ἐν σελίδι 903, καὶ ἐπεβεβαίωσε τὸν λόγον του· ὅθεν, κατὰ τὸν κανονισμὸν καὶ τὰς προηγουμένας ἐπὶ τῶν αὐτῶν περιστάσεων ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς, δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου μυστικὴ ψηφοφορία, ἀλλὰ φανερά. Ἡ γνώμη δ' αὐτη ἐνισχύεται προσέτι καὶ ἐξ ἄλλων λόγων, διότι καὶ ὑποτεθέντος, ὅτι τὸ εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σῶμα δοθησόμενον ποσὸν εἶναι ἁπλῆ περιθαλψις ἢ σύνταξις, οὐδὲ τότε ὑπάγεται εἰς μυστικὴν ψηφοφορίαν· διότι ἐφ' ὅλων τῶν συντάξεων πέρυσιν ἐγένετο φανερὰ ψηφοφορία, ἂν καὶ αἱ συνταξεις δίδωνται εἰς πρόσωπα γνωστὰ καὶ ὡρισμένα. Μόναι δὲ αἱ εἰς νέα πρόσωπα καὶ πρωτοφανῆ δοθεῖσαι συνταξεις, ὡς ἡ εἰς τὴν χήραν τοῦ Ἀναγνώστου Οἰκονόμου χορηγηθεῖσα, ἀπερασίσθησαν διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας. Ἀνέγνω δὲ τὸ περὶ ταύτης ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν, ἐκ τοῦ Δ'. τόμου σελίδι 2559. Μετὰ ταῦτα λοιπὸν πρέπει νὰ συνομολογηθῇ, ὅτι τὸ ζήτημα διὰ φανερᾶς ὀφείλει νὰ λυθῇ ψηφοφορίας.

Ἀπήντησεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι ὁ προλαλήσας ἔρερεν εἰς ὑποστήριξιν τοῦ λόγου του ἀπόφασιν προγενεστέραν τῆς βουλῆς, γενομένην πρὸ τῆς ἐπιδιορθώσεως τοῦ 73ου ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξέτεινε τὴν μυστικὴν ψηφοφορίαν ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων, τῶν ἀφορώντων πρόσωπα ὀνομαστὶ ἀναφερόμενα ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς βουλῆς, ἐνθυμοῦνται δὲ πάντες τὰ αἴτια, τὰ ὁποῖα ὑπεχρέωσαν τὴν βουλὴν νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐπέκτασιν τῆς μυστικῆς ψηφοφορίας. Διὰ τοῦτο κατὰ μὲν τὴν προπαρελθοῦσαν σύνοδον, ὅτε δὲν ὑπῆρχεν ἡ ῥηθεῖσα ἐπέκτασις τῆς μυστικῆς ψηφοφορίας, ἐγένετο φανερὰ ψηφοφορία, ἐπὶ τῆς περὶ ἐξαιρέσεως τῆς πιστώσεως, τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος σώματος γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς· πέρυσιν ὅμως, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος περὶ οὗ ἤδη πρόκειται, ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, ἐφ' ᾗς ἐπιτρέπει ὡς ψηφολέκτης αὐτὸς ὁ προαγορεύσας· δικτὶ λοιπὸν τότε δὲν ἀντέλεγεν, ὅτι καλῶς θέλει ἐφαρμοσθῇ μυστικὴ ψηφοφορία; Καθὼς λοιπὸν τότε ἐγένετο μυστικὴ ψηφοφορία, οὕτω καὶ νῦν πρέπει νὰ γείνῃ· διότι τὰ αὐτὰ πρόσωπα, τὰ ἀποτελοῦντα τότε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σῶμα

ὑπάρχουσι καὶ τὴν σήμερον, ἢ, ἂν προσετέθησαν νέα, καὶ ἐπὶ τῶν νέων αὐθις μυστικὴ ψηφοφορία πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ, ὡς ὁ ἴδιος προαγορεύσας συνωμολόγησεν ἐπὶ τῶν νέων συντάξεων· οὐδεὶς λοιπὸν λόγος ὑπάρχει διὰ νὰ παραδῇ ἡ βουλὴ τὴν προγενεστέραν αὐτῆς ἀπόφασιν. Ἔργον δὲ καὶ τοῦ προέδρου, ὅστις διέταξε τότε αὐθορμήτως κατὰ τὴν 22 Ἰουλίου τὴν μυστικὴν ψηφοφορίαν, εἶναι νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ἐπὶ τῆς παρούσης ὁμοίας περιστάσεως, συμφώνως πρὸς τὴν τότε γνώμην του.

Πρὸς ταῦτα ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι, πεπεισμένος ἄλλο τε, ὅτι κατὰ τὴν προῤῥηθεῖσαν περιστασιν ἔπρεπε συμφώνως μὲ τὸν κανονισμὸν νὰ ἐνεργηθῇ μυστικὴ ψηφοφορία, προέτεινε τότε ταύτην, καὶ ἐγένετο ἀμέσως δεκτή. Ἐπειδὴ δ' ἀκολούθως ἐγένοντο εἰς αὐτὸν παρατηρήσεις καὶ ἐνστάσεις, ὅτι κακῶς ἐφήρμοσε τὴν μυστικὴν ψηφοφορίαν ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως· διὰ τοῦτο ἤδη, καὶ τοι συνεπὴς πάντοτε καὶ σύμφωνος πρὸς ἑαυτόν, ἐβράδυνε εὐχαρίστως τὴν περιστάσεως, καὶ ἀφῆκεν ἐλευθέραν τὴν συζήτησιν, ἵνα διευκρινηθῶσιν αἱ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἰδέαι ἑκάστου. Χαίρει δὲ μεγάλως, διότι πολλοὶ τῶν τότε ἀντιλεγόντων πρὸς αὐτὸν, ἐν οἷς καὶ ὁ προαγορεύσας, συνεφώνησαν ἤδη μὲ τὴν γνώμην του· ὥστε ἡ ἀντίρασις τῶν λόγων καὶ τῶν φρονημάτων εἰς ἄλλον ἀνήκει ἢ εἰς τὸν πρόεδρον.

Μετὰ τινα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἀντιλογίαν· τῶν μὲν ἐπιμενόντων νὰ ἐρωτηθῇ ἡ βουλὴ, ἂν θεωρῇ ἐφαρμοστέαν ἤδη τὴν μυστικὴν ἢ τὴν φανερὰν ψηφοφορίαν· τῶν δ' ἀπαιτούντων νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις, ὡς μήπω φωτισθείσης τῆς βουλῆς. Λαβὼν τὸν λόγον ὁ ὑπὲρ τῆς φανερᾶς ψηφοφορίας ἀνέφερεν, ὅτι, ἂν καὶ τὸ ζήτημα ἐξηντλήθη πλέον, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ παρεμβάλληται κώλυμα εἰς τὴν τῆς προτάσεως του ψηφοφορίαν, ἵνα μὴ δοθῇ ὅμως παρεξήγησις εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς φανερᾶς ψηφοφορίας λόγους του, καὶ ἵνα ἀφαιρεθῇ ἡ εἰς ἄπραντον ἀναβολὴν ὑπάρχουσα τάσις τινῶν, δέχεται τὴν μυστικὴν ψηφοφορίαν.

Συνομολογηθέντος ὅθεν, ὅτι μυστικὴ πρέπει νὰ γίνῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ψηφοφορία, παρελθὼν ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον, περὶ διοργανισμοῦ τοῦ σώματος τοῦ Γιάννη Κώνστα, ἔχον οὕτως·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῇ ὅπως ἔχει εἰς τὴν

Βουλὴν παρὰ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπουργῶν, καὶ θέλει ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ δ ἀπάττομεν τὰ ἑφεξῆς.

Ἄρθρ. 1. Τὸ ὑπὸ τὸν Συνταγματάρχην Γιάννην Κώσταν σῶμα, συγκροτούμενον ἐξ ἑκατὸν τεσσαράκοντα καὶ ἑνὸς ἀρχαίων στρατιωτικῶν διατηρεῖται, καὶ θέλει χρησιμεύει τοῦ λοιποῦ ὡς σῶμα ἐπικουρικὸν τῆς χωροφυλακῆς, διοργανιζόμενον καταλλήλως.

Ἄρθρ. 2. Ἡ μισθοδοσία τοῦ σώματος τούτου κανονίζεται ὡς ἑξῆς.

α'. Εἰς ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ εὑρισκομένων ἀξιωματικῶν, ὁποίου βαθμοῦ καὶ ἂν ὦσι, δραχμαὶ 35.

β'. Εἰς ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν δραχμαὶ 25.

Οἱ Ἡμέτεροι ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοὶ θέλουν δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸν παρόντα νόμον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 6. Φεβρουαρίου 1847.

ΟΘΩΝ.

Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.
Κ. ΤΖΑΒΕΛΑΣ.

Μετὰ δὲ τοῦτο ὁ πρόεδρος, ἐπαναλαβὼν ὅτι ἐξαγόμενον τῆς συζητήσεως ὑπῆρξεν ἡ ἐξαίρεσις τοῦ ἀναλόγου τῆς τριμήνου πιστώσεως τῆς δαπάνης τοῦ σώματος τοῦ Γιάννη Κώνστα, μέχρι τοῦ ὁριστικοῦ αὐτοῦ διοργανισμοῦ διὰ νόμου, διέταξε νὰ παρατεθῶσιν αἱ κάλπαι τῆς μυστικῆς ψηφοφορίας, καὶ ἔθηκε τὸ ζήτημα οὕτω· « παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ ἀναλόγου τῆς πιστώσεως τοῦ ἐδαφ. 6. ἄρθρου 1 κεφαλ. Γ. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ναὶ ἢ ὄχι; » Γενομένης δὲ τῆς ψηφοφορίας κατὰ τὴν τάξιν, ἐνεργήθη ἡ διαλογὴ τῶν ψήφων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων, τῶν γραμματέων, καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Ν. Κορφιωτάκη καὶ Λυκούργου Κρεστενίτου, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν προρρηθεῖσαν ἐξαίρεσιν τῆς πιστώσεως διὰ ψήφων 49 πρὸς 46.

Μετὰ ταῦτα ἀνακληθείσης τῆς περὶ ἐξαιρέσεως καὶ τῶν συντάξεων αἰτήσεως, καὶ περιορισθείσης τῆς Βουλῆς εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ περὶ τούτων νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ ἓν καὶ μόνον ἄρθρον περὶ τριμήνου πιστώσεως τοῦ νομοσχεδίου· ὑπὲρ ἐγένετο

δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, μετὰ τῆς ἐντέλει προσθήκης τῆς προαπορασισθείσης ἐξαιρέσεως.

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Κ. Προβελεγίου καὶ Δ. Κυριακίδου, συνήχθη, κατὰ τὸ κατωτέρω προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη, διὰ ψήφων 85 παψηφεί, τὸ σύνολον τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου, ἔχον οὕτως·

« Ἄρθρ. 1. Τὰ ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει, μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τοῦ Βασιλέως καὶ κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ λογιστικὰς διατυπώσεις, τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου ἐνεστῶτος ἔτους, εἰς λογαριασμὸν τοῦ ὑποβληθέντος προϋπολογισμοῦ, μὴ ὑπερβαίνοντα τὸ τεταρτημόριον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἐκείνου τοῦ 1846 ἔτους καὶ τῶν ὑπαρχόντων νόμων, κανονισμῶν καὶ διαταγμάτων· ἐξαιρουμένου τοῦ ἀναλόγου τῆς πιστώσεως τοῦ ἐδαφίου β'. τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Γ. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ τριμήνου πιστώσεως νομοσχεδίου, ἐξ ἑνὸς ἄρθρου συγκείμενον; Ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Π. Ῥάγκος	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Θ. Γριβᾶς	Ν.	Α. Ἀκαπουσιάδης	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	ἀπών	Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Τσιγκουράκος	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Γ. Κονδύλης	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Κ. Φασίτσας	ἀπών
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Ι. Χαραμῆς	Ν.
Δ. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Κρανίδης	Ν.
Δ. Σ. Δανόπουλος	ἀπών	Ι. Γκολδάσης	ἀπών
Ι. Βλάσσης	Ν.	Δ. Ζῶτος	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Νίκος Θέου	Ν.
Α. Μεταξᾶς	»	Α. Γουζούασης	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Α. Βιλαέτης	Ν.
Σ. Βλάχος	Ν.	Δ. Κρεστενίτης	Ν.

Σ. Στεφανόπουλος	Ν.
Ι. Αναγνωστόπουλος	Ν.
Ι. Κλίμακας	Ν.
Σιλβέστρος Στεφανάκης	Ν.
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Μαρκεζίνης	»
Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Β. Νικολαΐδης	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	ἀπών
Β. Καραγιάννης	»
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Ἀθ.Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.
Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Π. Ι. Κυριακός	ἀπών
Γεωργαντ. Νοταρᾶς	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.
Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών
Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτ[illegible]νης	Ν.
Δ. Πλαπούτας	Ν.
Κ. Δελιγιάννης	Ν.
Ν. Μπούκουρας	Ν.
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Π. Βαρδιτσιώτης	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀπών
Μελέτης Χ. Μελέτη	»
Π. Βάρδογλης	Ν.
Ρ. Παλαμίδης	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	Ν.
Π. Παππατσώνης	Ν.
Π. Καλαμαριώτης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δαρειώτης	»
Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενής
Δ. Σακελλαριάδης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Φαρμάκης	Ν.
Κ. Βεΐκος	Ν.
Μ. Ἰατρός	Ν.
Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.
Δ. Βιρβίλης	ἀπών
Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Δ. Πικαυλάκης	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Κ. Χαρειφόπουλος	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Λ. Καλαμογδάρτης	Ν.
Κ. Τσερτίδης	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	ἀπών
Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Παππακώστ. Τσαμάλας	ἀπών
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Γ. Μπάστας	ἀπών
Φ. Ἰωάννου	»
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Κ. Προβιλέγιος	Ν.
Ι. Π. Ταταράκης	Ν.
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Σταμάτιος Δάρρας	ἀπών
Ἀμβ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Ι. Στάϊκος	Ν.
Α. Παππατσώρης	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.

Ἰ. Τσιμαρᾶς	Ν.
Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Δρόσος	Ν.
Ἐὐσ Μ. Παρίσης	Ν.
Γ. Δακός	ἀπών
Δ. Κριεζῆς	»
Δ. Κοντουριώτης	»
Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Γ. Γριζάνος	Ν.
Ι. Γαρδίκης	Ν.
Ν. Κριεζώτης	Ν.
Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Κ. Κανάρης	Ν.
Γ. Σταματάρας	Ν.

Μετὰ τοῦτο προέβη ἡ βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἑνόρκων νομοσχεδίου· μηδεμιᾶς δ' ἀντιρρήσεως ἐπ. τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ὑπαρχούσης, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτηρούντων ὡς ψηφολεκτῶν τῶν Κ. Κ. Δ. Α. Ζώτου καὶ Κ. Προβελεγίου, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου, δι' ψήφων 77 παμψηφεί.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος·

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ ἐκλογῆς ἑνόρκων νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Δ. Γεωργαντᾶς	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Ἀκπουσιάδης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Γσανετ. Γρηγοράκης	Ν.
Θ. Γρίβας	Ν.	Δ. Τσιγκουράκος	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	ἀπών	Γ. Κονδύλης	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Φασίτσας	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Ι. Χαραμῆς	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Ι. Κρανίδης	ἀπών
Μ. Α. Καΐρης	ἀπών	Ι. Γιολδάσης	Ν.
Δ. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Α. Ζῶτος	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	ἀπών	Νίκος Θέου	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Α. Γουζούασης	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Α. Βιλαέτης	Ν.
Α. Μεταξᾶς	»	Δ. Κρεστενίτης	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Σ. Βλάχος	Ν.	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.
Π. Ῥάγκος	Ν.	Ι. Κλίμακας	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών	Σιλβέστρος Στεφανάκης	Ν.

Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Μαρκεζίνης	»
Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Β. Νικολαΐδης	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	ἀπών
Β. Καραγιάννης	»
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ἰλίας Παππαδαῖος	Ν.
Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Π. Ι. Κυριακός	»
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.
Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Εὐγ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών
Ἐμ. Χ. Τσούχλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.
Σ. Πάγκαλος	ἀπών
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Δ. Πλαπούτας	Ν.
Κ. Δελιγιάννης	Ν.
Ν. Μπούκουρας	Ν.
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	ἀπών
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	ἀπών
Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Μελ. Χ. Μελέτη	ἀπών
Π. Βάρβογλης	Ν.
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	Ν.
Π. Παππατσώνης	ἀπών
Π. Καλαμαριώτης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δαρειώτης	»
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Δ. Σακελλαριάδης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Φαρμάκης	Ν.
Κ. Βέϊκος	ἀπών
Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Ι. Εὐσταθίου	Ν.
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.
Δ. Βιρβίλης	ἀπών
Α. Μαυρομιχάλης	»
Δ. Πικουλάκης	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών
Α. Καλαμογδάρτις	»
Κ. Τσερτίδης	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	ἀπών
Σ. Λογοθετόπουλος	»
Α. Μαρκόπουλος	»
Παππακώς. Τσαμάλας	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Γ. Μπάστας	ἀπών
Φιλ. Ἰωάννου	»
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Κ. Προβιλέγιος	Ν.
Ι. Π. Ταταράκης	ἀπών
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Διομήδ. Κυριακοῦ	ἀπών
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Ι. Στάϊκος	Ν.
Α. Παππατσόρης	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Δρόσος	Ν.
Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ν.

Γ. Δεκὸς	Ν.
Δ. Κριεζῆς	ἀπών
Δ. Κουντουριώτης	»
Δ. Χαντσῖσκος	Ν.
Γ. Γριζάνος	Ν.
Ι. Γαρδίκης	ἀπών
Ν. Κριεζώτης	ἀπών
Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Κ. Κανάρης	Ν.
Γ. Σταματάρας	Ν.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ ἓν καὶ μόνον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω·

« Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου ε. ε. ὑποβληθὲν παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου εἰς τὴν βουλὴν νομοσχέδιον, περὶ συγκροτήσεως κακουργιοδικείου κατὰ τὴν πρώτην σύνοδον τοῦ 1847· καὶ θεωροῦσα ὅτι, ἂν καὶ ἡ βουλὴ εὐλόγως ἠδύνατο ν' ἀποποιηθῇ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου, ἀφ' οὗ τὸ ὑπουργεῖον ἔδειξε τοσαύτην ὀλιγωρίαν εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ τὴν συγκάλεσιν τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων· μ' ὅλα ταῦτα, ἐνδίδουσα εἰς τὴν ἀνάγκην, διὰ νὰ μὴ μένῃ ἐπὶ πολὺ μετέωρος ἡ τύχη τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατουμένων ὑποδίκων, γνωμοδοτεῖ νὰ γένῃ παραδεκτὸν τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον ὅπως ἔχει· »

Ὑποστηρίξας δὲ καὶ ἕτερος τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς εἶπεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνηται ἀφοδρότατος λόγος διὰ τὴν μὴ σύστασιν τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων καὶ τὴν μὴ νομικὴν σύγκλησιν τῶν ἐπάρχων. Ἀλλὰ, κατεπείγοντος τοῦ χρόνου, ἡ βουλὴ ὀφείλει νὰ εἴπῃ ὅτι θεωρεῖ τὴν μὴ ἔγκαιρον συγκάλεσιν τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων ὡς παρανομίαν, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνηται τοιαύτη. Ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, μετὰ τῆς ἄνω τεθείσης γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη παμψηφεὶ διὰ ψήφων 74 τὸ σύνολον τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου, ἔχον οὕτω.

«Διὰ τὴν πρώτην σύνοδον τῶν κακουργιοδικείων τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους 1847, θέλουν χρησιμεύσει οἱ τοῦ παρελθόντος ἔτους 1845 κατάλογοι τῶν ἐνόρκων· διὰ δὲ τὰς λοιπὰς συνόδους τοῦ αὐτοῦ ἔτους, θέλουν συνταχθῆ οἱ κατάλογοι τῶν ἐνόρκων κατὰ τὸ 7 ἄρθρον τῶν 12 Ὀκτωβρίου 1836 περὶ ὁρκωτῶν κριτῶν νόμου, καὶ τὸ 41 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 18 Δεκεμβρίου 1836, περὶ ἐπαρ-

χιακῶν συμβουλίων νόμου, ὑπό τε τῶν ἐπάρχων καὶ τῶν συγκροτηθησομένων συνόδων ἐπαρχιακῶν συμβουλίων.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ ἐκλογῆς ἑνόρκων νομοσχεδίου ; Ναὶ ἢ Ὄχι ;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Α. Κρεστενίτης	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	ἐν ἀδείᾳ	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπὼν
Θ. Γρίβας	Ν.	Ι. Κλίμακας	»
Ν. Μαυρομμάτης	ἀπὼν	Σιλβ. Στεφανάκης	»
Ζ. Ι. Βαλβῆς	ἐν ἀδείᾳ	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Θ. Μαρκεζίνης	»
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	ἀπὼν	Β. Νικολαΐδης	ἀπὼν
Δ. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Γουναρόπουλος	»
Α. Σ. Δανόπουλος	ἀπὼν	Β. Καραγιάννης	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κωλέττης	ἀπὼν	Α. Πετμεζᾶς	ἀπὼν
Α. Μεταξᾶς	ἀπὼν	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Η. Παπαδαῖος	Ν.
Σ. Βλάχος	Ν.	Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ
Π. Ῥάγκος	Ν.	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπὼν
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπὼν	Π. Ι. Κυριακὸς	»
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Α. Λαπουσιάδης	Ν.	Α. Νοταρᾶς	Ν.
Τσανετάκ. Γρηγοράκης	Ν.	Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσιγκουράκος	ἀπὼν	Εὐσταθ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Γ. Κονδύλης	ἀπὼν	Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπὼν
Κ. Φασίτσας	Ν.	Ἐμ. Τσοῦχλος	»
Κ. Χαραμῆς	Ν.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Ι. Κρανιδῆς	Ν.	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Δ. Ζῶτος	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Νίκος Θέου	Ν.	Δ. Πλαπούτας	Ν.
Α. Γουζούασης	Ν.	Κ. Δελιγιάννης	Ν.
Δ. Βιλαέτης	Ν.	Ν. Μπούκουρας	Ν.

Ν. Κορφιωτάκης	ἀπὼν	Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.	Παππακώσ. Τσαμάλας	ἀπὼν
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπὼν
Γ. Δερνιτσώτης	Ν.	Φιλ. Ἰωάννου	ἀπὼν
Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀπὼν	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Π. Βάρβογλης	Ν.	Κ. Προβελέγιος	Ν.
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.	Ι. Ταταράκης	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	ἀπὼν	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Β. Δημητρακόπουλος	»	Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Π. Παππατσώνης	»	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Καλαμαριώτης	ἐν ἀδείᾳ	Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Π. Δαρειώτης	»	Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Ν. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς	Ι. Στάϊκος	Ν.
Δ. Σακελλαριάδης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Παππατσώρης	Ν.
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Κ. Βεΐκος	Ν.	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	Ν.	Α. Κιζάντ	ἐν ἀδείᾳ
Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.	Εὐρ. Μ. Παρίσης	ἀπὼν
Γ. Κάνδυας	Ν.	Γ. Λοκὸς	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.	Δ. Κριεζῆς	ἀπὼν
Δ. Βιρβίλας	ἀπὼν	Δ. Κουντουριώτης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	»	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Λ. Πικουλάκης	Ν	Γ. Γριζάνος	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπὼν	Ι. Γαρδίκης	ἀπὼν
Κ. Ζαρειφόπουλος	»	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	»	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Α. Καλομοιρδάρτης	»	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Κ. Τσερτίδης	»	Κ. Κανάρης	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	»	Γ. Σταματάρας	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	»		

Τελευταῖον, γενομένου λόγου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὡρίσθησαν ὡς ἀντικείμενα τῶν προσεχῶν συνεδριάσεων τὸ περὶ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ςρατοῦ νομοσχέδιον· τὸ περὶτῶν δημοτ. φόρων· αἱ ἀναγνωσθεῖσαι καὶ προπαρασκευασθεῖσαι ἐκθέσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ συζητῶνται ἀναμίξ ὅσα νομοσχέδια ἔχουσι σχέσιν μὲ τοὺς αὐτούς

προϋπολογισμούς. Τούτων δ' ὁρισθέντων, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.
Μιλ. Χ. Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΑ'.

Τῆς 8 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν ὀγδόην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ. τῶν Κ.Κ. Βουλευτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Βουλευτηρίου, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 101 ἀπόντων δὲ ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 5, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἅτινα διορθωθέντα, μὲ τὴν κοινὴν συνομολόγησιν ὅτι τὸ ἐξαγόμενον δὲν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὸ τεθὲν ζήτημα, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀκολούθως ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς ἀνέγνω γνωμοδότησιν, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῆς χήρας τοῦ Παναγιώτου Σέκερη, καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ἐν τῇ εἱρκτῇ τῆς Χαλκίδος καταδίκων, ἔχουσαν οὕτως·

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή.

«Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 37 ἀπὸ α. τρέχοντος μηνὸς ἀναφορὰν τῆς χήρας Παναγιώτου Σέκερη, ἡ ὁποία ἐκθέτει ὅτι, ἀποβιώσας πρότινων ἡμερῶν ὁ σύζυγός της, ἐγκατέλειψεν αὐτὴν ἔνδεη καὶ μὲ χρέη πολλὰ· ὑπομιμνήσκουσα δὲ τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἀδρὰς χρηματικὰς εἰσφορὰς αὐτοῦ, ἄλλοτε μὲν πλουσίου, ἀποθνήσκοντος δὲ πένητος, καὶ τὰς παρὰ τῆς βουλῆς συστηθείσας εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἀναφορὰς αὐτοῦ, αἰτοῦντας μηνιαίαν χορήγησιν ἀπέναντι τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ πρὸς διατροφὴν τῆς οἰκογενείας του καὶ πληρωμὴν τῶν χρεῶν του, ἐξαιτεῖται τὰ αὐτά.

Γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις πρόνοιαν περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐκλιπόντος Π. Σέκερη.

Λαβοῦσα προσέτι ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 34. ἀπὸ 20 Ἰανουαρίου τ. ε. ἀναφορὰν καταδίκων τινῶν, ἐκ τῶν ἐν τῇ εἱρκτῇ Χαλκίδος, οἱ ὁποῖοι παραπονοῦνται κατὰ τῶν ἐπιστατῶν Ν. Μαργαρίτου καὶ Δ. Καββαριτοπούλου, 1) ὅτι, δωροδοκούμενοι ἀπὸ τὸν τροφιμοπώλην καὶ τὸν ἀρτοπώλην, συγχωροῦσιν εἰς τούτους νὰ εἰσάγωσιν εἰς τὰς φυλακὰς τρόφιμα καὶ ἄρτον κακίστης ποιότητος 2) ὅτι φέρονται μεροληπτικῶς εἰς τοὺς φυλακισμένους, τοὺς μὲν ἐπιβαρύνοντες τοὺς δὲ ἐλαφρύνοντες, ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν ὠφελειῶν τὰς ὁποίας λαμβάνουσι παρ' αὐτῶν· 3) ὅτι λαμβάνουσι χρήματα ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους, διὰ μετακόμισιν ποσίμου ὕδατος· 4) ὅτι ἀγοράζουσιν ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους, καὶ εἰς εὐτελεῖς τιμάς, τὰ φορέματα, τὰ ὁποῖα τοῖς προμηθεύει τὸ δημόσιον καὶ τὰ πωλοῦν εἰς τοὺς ἐργάτας· καὶ 5) ὅτι δὲν συγχωροῦν εἰς τοὺς φυλακισμένους ν' ἀναφέρωνται εἰς τὰς ἀρχὰς κτλ. κτλ.

Γνωμοδοτεῖ νὰ προσκληθῇ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, νὰ διατάξῃ νὰ ἐνεργηθῇ τακτικὴ ἀνάκρισις περὶ τῶν ἀναφερομένων παραπόνων, καὶ ἐπιτρέψῃ τὴν δέουσαν θεραπείαν, ἀναγγελθῇ δὲ καὶ εἰς τὴν βουλὴν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πράξεών του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Φευρουαρίου 1847.

Ἡ ἐπιτροπή.
Γ. Κίνδυας, Κ. Οἰκονομόπουλος, Δ. Πολυχρονόπουλος.

Ὁ Εἰσηγητὴς
Γ. Φεγγαρᾶς.»

Ὁρίσθη μετὰ ταῦτα ὡς ἡμέρα, καθ' ἣν θέλει παρευρεθῆ ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν, ἵνα δώσῃ τὰς περὶ τῆς μὴ ἐνεργείας τῆς ἐπὶ τῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπῆς αἰτουμένας πληροφορίας, ἡ ἐρχομένη παρασκευὴ 14 Φεβρουαρίου.

Αἰτησαμένης ἀπλοῦς τῆς Βουλῆς παρὰ τοῦ προέδρου νὰ ὀνομάσῃ τὰ μέλη τῆς πρωταλοῦς ἐπιτροπῆς, τῆς διορισθησομένης πρὸς ἐξέτασιν τῶν πρωτοκόλλων τῶν σιτηρῶν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ὁ πρόεδρος ὠνόμασε τοὺς Κ.Κ. Δ. Μελετόπουλον, Σ. Βλάχου καὶ Εὐστ. Παρίσην.

Μετὰ ταῦτα πρὸς τὸν Βουλευτὴν Κ. Τσαιτάκην Γρηγοράκην αἰτοῦντα τριακονθήμερον ἄδειαν ἀπουσίας, παρεχωρήθη παρὰ τῆς Βουλῆς αὐτή.

Ἀνηγγέλθη δὲ ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως ἡ συζήτησις τοῦ περὶ συμπληρώσεως τοῦ στρατοῦ Νομοσχεδίου. Πρωτεθείσης δὲ τῆς περὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, λαβών τις τὸν λόγον ἐπὶ ταύτης ἀνέφερεν, ὅτι τοῦ καθυποβαλλομένου Νομοσχεδίου

σκοπὸς εἶναι νὰ νομοθετήσῃ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκαίων εἰς τὸν τακτικὸν στρατὸν στρατιωτῶν, κατὰ συνέπειαν τοῦ 16 ἄρθρου τοῦ συντάγματος· ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ αὐτοῦ εἶναι ἀτελὴς, πρῶτον μὲν διότι ἀφορᾷ μόνον τὴν κατὰ ξηρὰν στρατιωτικὴν δύναμιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν κατὰ θάλασσαν· δεύτερον δὲ διότι δὲν νομοθετεῖται ὁ προσδιορισμὸς ὁλοκλήρου τῆς στρατιωτικῆς κατὰ ξηρὰν δυνάμεως, ὑπαρχόντων πλέον τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ καὶ τῶν ἐλαφρῶν ταγμάτων κτλ.· διότι εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἀφιεροῖ τὸ σύνταγμα οὐχὶ μόνον πᾶσαν φορολογίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν δυθησομένων στρατιωτῶν καὶ ναυτῶν. Ἡ αὐτὴ διάταξις ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ Βελγικὸν σύνταγμα, ἐξ οὗ ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἐπορίσθημεν αὐτήν· οἱ δὲ Γάλλοι, καίτοι μὴ ὑπαρχούσης παρομοίας διατάξεως εἰς τὸ σύνταγμά των, σκεπτόμενοι ὅτι ὁ μέγας στρατὸς ἐν καιρῷ ἀνάγκης δύναται νὰ ἦναι ἐνίοτε πρὸς τὰς ἐλευθερίας ἐπίφοβος, καὶ ὅτι πρέπει ἐτησίως νὰ ὑπάρχῃ ἡ βεβαίωσις, ὅτι ὁ στρατὸς εἶναι πρὸς τὰ μέσα καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ κράτους ἀνάλογος, ἐνομοθέτησαν μετὰ τὸ 1830, ὅτι πρέπει ἐτησίως νὰ προσδιορίζηται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναγκαιούντων νεοσυλλέκτων, διὰ τὴν στρατιωτικὴν καὶ ναυτικὴν δύναμιν. Κατὰ συνέπειαν δὲ τούτου, κατ' ἔτος προσδιορίζεται ὁ ἀριθμὸς οὗτος τῶν νεοσυλλέκτων διὰ νόμου, ἐχόντος ἐπισυνημμένον καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐθελοντῶν πίνακα· ὥστε, διὰ τοῦ νόμου τούτου καὶ τοῦ ἐπισυνημμένου ἐν αὐτῷ πίνακος, προσδιορίζεται ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν δυναμένων κατὰ τὸ ἔτος νὰ καλεσθῶσιν εἰς τὰ ὅπλα στρατιωτῶν καὶ ναυτῶν. Ἀκολούθως ἡ Κυβέρνησις ἐκδίδει διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου τίθησι τοὺς μὲν εἰς ἐνέργειαν ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ, τοὺς δὲ ἀφίνει εἰς ἐφεδρείαν, διὰ νὰ καλέσῃ βραδύτερον καὶ αὐτοὺς εἰς ἐνέργειαν δι' ἑτέρου διατάγματος, ἀναλόγως τῆς παρουσιασθησομένης κατὰ τὸ ἔτος ἀνάγκης. Ὁ πίναξ τῶν ἐθελοντῶν, οἵτινες ἐν Γαλλίᾳ εἶναι ὀλίγιστοι ἀπέναντι τῶν ἐξ ἀπογραφῆς στρατιωτῶν καὶ ναυτῶν, συντάσσεται κατὰ προσέγγισιν ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐκουσίας καταταξεως τοῦ παρελθόντος ἔτους. Εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲ, ὅπου ὑπάρχει ῥητὸν τὸ 16 ἄρθρον τοῦ συντάγματος, καὶ ὅπου ἐκτὸς τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ἔχομεν καὶ στρατὸν ἄτακτον ἐξ ἐθελοντῶν συγκείμενον, ὡς καὶ ὁλόκληρος ἡ ναυτικὴ μας δύναμις, ἡ ἀνάγκη τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ὅλης ἐτησίας στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως εἶναι μεγαλητέρα. Τὸ δικαίωμα τῶν Βουλῶν, τοῦ προσδιορίζειν ἐτησίως τοὺς φόρους καὶ τὴν στρατιωτικὴν καὶ ναυτικὴν δύναμιν, ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν αὐτῶν

ἰσχὺν ἀπέναντι τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας· πρέπει λοιπὸν τοιοῦτον γενικὸν νομοσχέδιον νὰ εἰσαχθῇ, καὶ τοῦτο δύναται νὰ τὸ κάμῃ ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, ἀπασύρων προσωρινῶς τὸ παρὸν νομοσχέδιον, καὶ εἰσάγων αὐτὸ ἐντὸς τῆς αὔριον ἢ μεθαύριον, συμπληρωμένον ὅπως ἀπαιτεῖ τὸ σύνταγμα.

Παραδεχόμενος καὶ ἕτερος τὰς γενικὰς τοῦ προλαλήσαντος παρατηρήσεις ὡς ὀρθὰς, παρετήρησεν ὅμως, ὅτι ἤδη πρόκειται λόγος μόνον περὶ συμπληρώσεως τοῦ στρατοῦ, ἥτις εἶναι ἀναγκαιοτάτη, διότι ἄνευ ταύτης δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ ἡ ἀσφάλεια τοῦ Κράτους· ἡ ἀρχὴ λοιπὸν τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ περὶ συμπληρώσεως στρατοῦ νομοσχεδίου δι' οὐδένα λόγον δὲν πρέπει ν' ἀποῤῥιφθῇ.

Συμμεριζόμενος καὶ ἄλλος τὰς παρατηρήσεις τοῦ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσαντος ἀνέφερεν, ὅτι ἓν μέλος τῆς ἐπὶ τοῦ περὶ ὁροφυλακῆς καὶ χωροφυλακῆς νομοσχεδίου ἐπιτροπῆς καθυποβάλλει, εἰς τὴν γνωμοδότησιν αὐτῆς, τὰς αὐτὰς παρατηρήσεις περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς εἰσαγωγῆς νομοσχεδίου, ὁρίζοντος τὸ ὁλικὸν ποσὸν τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν στρατοῦ. Ἡ τοιαύτη ὅμως παράβλεψις τοῦ ὑπουργείου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὀλιγωρία ἐκ προμελέτης, διότι οὐδ' ἡ Βουλὴ πρότερον καθυπέβαλε τοιαύτην τινὰ παρατήρησιν. Διὰ ταῦτα λοιπὸν προτείνει μὲν νὰ παραδεχθῇ ἡ Βουλὴ διὰ τὸ κατεπείγον τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, νὰ ἐξαιτήσῃ δὲ ἵνα καθυποβληθῇ νομοσχέδιον, προσδιορίζον τὸ σύνολον τῆς στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως· διότι ἄνευ τούτου δὲν εἶναι τακτικὸν νὰ ζητῆται ἡ συμπλήρωσις τοῦ στρατοῦ, πρὶν ἡ ὁρισθῇ παρὰ τῶν Βουλῶν ὁ ὁλικὸς αὐτοῦ ἀριθμός.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὁ καθυποβαλλόμενος νόμος εἶναι τακτικώτατος, διότι τὸ 16 ἄρθρον τοῦ συντάγματος διακρίνει τὸν ἐτήσιον προσδιορισμὸν τῆς στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως ἀπὸ τῆς στρατολογίας καὶ ναυτολογίας· καὶ ἄλλος μὲν εἶναι ὁ κατ' ἔτος περὶ τοῦ ὁλικοῦ στρατοῦ ἀπαιτούμενος νόμος, ἄλλος δ' ὁ περὶ στρατολογίας. Οὗτος λοιπὸν ἤδη καθυποβάλλεται ἀνεξαρτήτως τοῦ ἄλλου, καὶ πρέπει νὰ γείνῃ παραδεκτὴ ἡ εἰσαγωγή του.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι τὸ 16 ἄρθρ. τοῦ συντάγματος ἀναφέρει, ὡς συνήθη καὶ κανονικὴν τὴν νομοθέτησιν τοῦ ἐτησίου προσδιορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς δυνάμεως. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι διάφορος τοῦ νόμου τούτου εἶναι ἡ στρατολογία, ἀλλὰ πρὸ ταύτης πρέπει νὰ προηγῆται ὁ περὶ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως νόμος· διότι κατὰ τὸ σύνταγμα

ἀπαιτεῖται ὁ τοιοῦτος ἐντατικὸς προσδιορισμός, μετ' αὐτὸ δ' ἕπεται ὁ περὶ στρατολογίας.

Προσέθηκεν ἄλλος ὅτι τῷ ὄντι πρέπει νὰ προγνωρίσωμεν τὸ πραγματικὸν ποσὸν τοῦ ὑπάρχοντος στρατοῦ, διὰ ν' ἀποφασίσωμεν τὰ περὶ συμπληρώσεως αὐτοῦ· ἐπειδὴ διὰ νὰ γνωσθῶσιν οἱ ἀναγκαῖοι νὰ στρατολογηθῶσι στρατιῶται, πρέπει νὰ ὁρισθῶσιν οἱ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξελθόντες. Ἐξ ἀνάγκης λοιπὸν μόνον παραδεχόμεθα τὸ παρὸν νομοσχέδιον, ἂν καὶ ἐλλείπωσι τὰ θεμέλια, ἐφ' ὧν πρέπει νὰ στηρίζηται. Παρετήρησε δὲ πρὸς τούτοις, ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἀναποφεύκτως συντόμου τινὸς νομοσχεδίου, ὁρίζοντος τὴν ποινικὴν καταδίωξιν τῶν μὴ διδόντων τοὺς ἀπογραφομένους στρατιώτας· διότι ἄλλως αἱ μὲν εὐπειθέσταται ἐπαρχίαι, αἱ δίδουσαι τακτικῶς τοὺς νεοσυλλέκτους, ἐπιβαρύνανται ἐπὶ πλέον, αἱ δὲ παρακούουσαι δὲν τιμωροῦνται ἀλλ' ὠφελοῦνται. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἐπιβληθῇ ποινικὴ καταδίωξις, ἵνα κατασταλῶσιν αἱ περὶ τὴν ἀπογραφὴν καταχρήσεις.

Ἀπαντηθέντος δὲ παρὰ μὲν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, ὅτι θέλει καθυποβληθῇ τὸ περὶ ναυτολογίας νομοσχέδιον· παρὰ δὲ τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν, ὅτι προπαρασκευάζεται μὲν τὸ περὶ ποινικῆς καταδιώξεως τῶν μὴ διδόντων τοὺς ἀπογραφομένους, θέλει δ' ἑτοιμασθῇ καὶ τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ συνόλου τοῦ κατὰ ξηρὰν στρατοῦ. Ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ στρατολογίας νομοσχεδίου ψηφοφορία, δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Δ. Χατσίσκου καὶ Π. Καμπάνη, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη, κατὰ τὸ ὠδὸς προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου παμψηφεὶ διὰ ψήφων 68.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ συμπληρώσεως τοῦ στρατοῦ νομοσχεδίου; ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Γ. Γουλιμῆς	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	ἐν ἀδείᾳ	Π. Δ. Καμπάνης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Μ. Δ. Καΐρης	ἀπών
Θ. Γρίβας	Ν.	Δ. Τσόκρης	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Α. Σ. Δανόπουλος	ἀπών
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Βλάσσης	Ν.

Ι. Κωλέττης	ἀπών	Κύρ. Θ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Α. Μεταξᾶς	»	Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.
Σ. Βλάχος	Ν.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Π. Ῥάγκος	Ν.	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	ἀπών	Σ. Παγκαλος	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Α. Λαπουσιάδης	Ν.	Δ. Πλαπούτας	Ν.
Τσανετάκ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	ἀπών
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.	Ν. Μπούκουρας	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Ι. Χαρωμῆς	Ν.	Π. Βαρδιτσιώτης	Ν.
Ἰ. Κρανίδης	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δρυτσώτης	ἀπών
Δ. Ζῶτος	Ν.	Κ. Τ. Σαντᾶς	»
Νῖκος Θέου	Ν.	Μελέτ. Χατσῆ Μελέτη	Ν.
Α. Γουζούασης	ἀπών	Π. Βάρβογλης	Ν.
Α. Βιλαΐτης	»	Ῥ. Παλαμίδης	Ν.
Λ. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σιλβέστρος Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελίντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	»	Δ. Σακελλαριάδης	ἐν ἀδείᾳ
Α. Γ. Τσάνος	ἀπών	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	»	Κ. Βέϊκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	»	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	ἀπών
Η. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	ἀπών
Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών	Πικουλάκης	Ν.
Π. Ι. Κυριακὸς	»	Κ. Καπετανάκης	ἀπών
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	»	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Α. Νοταρᾶς	»	Κ. Οἰκονομόπουλ.	ἀπών
Εὐθύμιος Καντλλόπουλος	»	Α. Καλαμαγδάρτης	»

Κ. Τσερτίδης	»
Δ. Κουμανιώτης	»
Σ. Λογοθετόπουλος	»
Α. Μαρκόπουλος	»
Παππακ. Τσαμάλας	»
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Γ. Μπάστας	ἀπών
Φίλ. Ἰωάννου	»
Σ. Ἀντωνιάδης	»
Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Κ. Προβιλέγιος	ἀπών
Ι. Ταταράκης	»
Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Ι. Στάικος	ἀπών
Α. Παπατσώρης	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Δρόσος	Ν.
Εὐστ. Μ. Παρίσσης	Ν.
Γ. Δοκός	Ν.
Δ. Κριεζῆς	ἀπών
Δ. Κυντουριώτης	»
Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Γ. Γριζάνος	ἀπών
Ι. Γαρδίκης	Ν.
Ν. Κριεζώτης	ἀπών
Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Γ. Ἀποστολίδης	ἀπών
Κ. Κανάρης	Ν.
Γ. Σταματάρας	Ν.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ 1. μόνον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τούτου λαβών τις τὸν λόγον ἀνέφερεν, ὅτι ἐκ τῆς συνοδευούσης τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐκθέσεως καταφαίνεται, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ εἶναι ἐξ ἀνδρῶν 3797. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τέσσαρα ἔτη ἀπαλλάττεται τῆς ὑπηρεσίας ἕκαστος νεοσύλλεκτος, ἔπεται, ὅτι κατ' ἔτος ἐκλείπει τὸ τέταρτον τοῦ ῥηθέντος ἀριθμοῦ, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ γείνῃ συμπλήρωσις 949 στρατιωτῶν· ἀλλ' ἐν τῷ προκειμένῳ νομοσχεδίῳ ἀπαιτοῦνται, πλέον τῶν ῥηθέντων, 259, οἵτινες, φαίνεται, καθίστανται ἀναγκαῖοι διὰ τὰς καθυστερήσεις. Ἐπὶ τούτων λοιπὸν παρατηρεῖ, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ἀπογραφικὸς νόμος εἶναι φόρος οὕτως εἰπεῖν προσωπικός, πᾶς δὲ φόρος κατὰ τὸν θεμελιώδη νόμον ἀναλόγως νὰ διανέμηται πρέπει, ἀνάγκη καὶ οἱ ἐκ καθυστερήσεων ἐλλείποντες 259 νὰ μὴ ἐπιβάλλωνται εἰς τὰς χορηγησάσας τὸν τακτικὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπογράφων στρατιωτῶν ἐπαρχίας, καὶ μηδαμῶς καθυστερησάσας· ἀλλὰ νὰ διανέμωνται ἀναλόγως τῶν γενομένων καθυστερήσεων, πρὸς τὰς ποιησάσας τοιαύτας ἐπαρχίας.

Ἀναστὰς δ' ὁ εἰσηγητὴς εἶπεν, ὅτι πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος περὶ ἰσότητος λεχθέντα καλῶς ἔχοντα θεωρεῖ· ἀλλά, διὰ νὰ προληφθῇ πᾶσα εἰς τὸ μέλλον ἔλλειψις, ἀπαιτεῖται νομοσχέδιον, προλαμβάνον διὰ τῶν ποινῶν τὴν δραπέτευσιν καὶ

τὰ παρόμοια. Ἤδη δὲ ἀπαιτεῖται νὰ συμπληρωθῇ ὁ στρατὸς· καὶ, διὰ νὰ κάμωμεν τοῦτο, πρέπει τὸν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ζητούμενον νὰ δώσωμεν ἀριθμόν.

Παρελθὼν δ' ἕτερος εἶπεν, ὅτι χαίρει μὲν διὰ τὰς περὶ ἰσότητος τοῦ προλαλήσαντος ἰδέας· λυπεῖται δὲ διότι, διὰ νὰ γείνῃ τοῦτο, ἀπαιτεῖται νομοσχέδιον τοῦ ποινικοῦ νόμου ἄρθρα τινὰ συμπληροῦν, τὸ ὁποῖον διὰ νὰ εἰσαχθῇ ἀπαιτεῖται ἡ τοῦ ὑπουργείου προθυμία· διὰ νὰ ὑποχρεώσωμεν δ' ἡμεῖς τὸ ὑπουργεῖον, ὡς πρὸς τοῦτο πρέπει ὀπισθενεργὸν νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὸ δύναμιν. Ἡ δ' ἐκ τῆς μὴ εἰσαγωγῆς προκύπτουσα βλάβη εἰς πάντας εἶναι φανερά, ὅτι δηλ. ἕκαστος, θεωρῶν τὸν πρὸ αὐτοῦ πταίσαντα ἀτιμώρητον, δὲν θέλει συστέλλεσθαι νὰ πράττῃ καὶ αὐτὸς τὰ αὐτὰ τοῦτο παράπτωμα, ὅπερ μεγάλως τὴν κακίαν ἐνισχύει· ἂν δὲ δώσωμεν τοὺς 250, τότε τὸ ὑπουργεῖον θέλει τοὺς ἐλλείποντας συμπληρώσει, διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, τὸ ὁποῖον πάντες ἀσμένως θέλομεν ψηφίσει, ἐκ τῶν πέρυσι καθυστερήσεων. Τελευτῶν δ' ὑπεστήριξε τὴν τοῦ τοιούτου νομοσχεδίου εἰσαγωγήν.

Μετ' ἄλλον δὲ ἀντικρούσαντα τὴν ὡς πρὸς τὸ ὀπισθενεργὸν ἰδέαν τοῦ προλαλήσαντος, παρατηρήσαντα ὅτι αἱ διατάξεις τότε ὀπισθενεργὸν νὰ ἔχωσι δύναμιν δύνανται, ὅταν ἐπὶ τὸ φιλανθρωπικώτερον τρέπωνται, τὰς ποινὰς μετριάζουσαι. Καὶ ἄλλον παρατηρήσαντα, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ὑπουργείου αἰτουμένη τῷ ὄντι εἶναι δύναμις, περιπλέον τῆς ἐτησίας· ἀλλὰ ὅταν τις ἀναλογισθῇ τὸν θάνατον, δραπέτευσιν κλτ. δικαίως θέλει παραδεχθῇ, καὶ τοι μείζω, αὐτὴν θεωρήσαντα ὅτι ἡ τῶν ποινῶν ἔλλειψις ἐκ τῶν παρά τινων ἀρχῶν διδομένων χαρίτων προέρχεται, καὶ ἐπιμείναντα εἰς τὸν παρὰ τοῦ ὑπουργείου ζητούμενον ἀριθμόν. Καὶ ἄλλον ἐπικαλεσθέντα τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν ἀντικατάστασιν. Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ νομοσχέδιον δι' ἀναστάσεως, διαιρούμενον εἰς δύο ἄρθρα, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρ. 1. « Ὁ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ τῆς γραμμῆς ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς ἀπογράφων κατὰ τὸ ἔτος 1847 προσδιορίζεται εἰς 1200.

Οἱ 1200 ἄνδρες οὗτοι θέλουν ἀναλογισθῆ εἰς τοὺς δήμους τοῦ Κράτους, διὰ τῶν ἀρμοδίων διοικητικῶν ἀρχῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἄρθρ. 2. Οἱ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Ἡμέτεροι ὑπουργοὶ θέλουν δημοσιεύσει τὸν παρόντα νόμον καὶ ἐκτελέσει αὐτὸν καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἕκαστον. »

Γενομένης δὲ ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου, ἀποτελουμένου ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω καταχωρισθέντα ἄρθρα 2, δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἐπιτηρούντων ὡς ψηφολεκτῶν τῶν ΚΚ. Γ. Ρεβελιώτου καὶ Κ. Ζαριφοπούλου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ παμψηφεί, διὰ ψήφων 70 ἑνὸς ἀρνηθέντος, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ συμπληρώσεως τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς νομοσχεδίου κατὰ τὸ 1847, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπὼν	Δ. Α. Ζῶτος	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	ἐν ἀδείᾳ	Νῖκος Θέου	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	ἀπὼν	Α. Γουζούασης	ἀπὼν
Θ. Γρίβας	Ν.	Δ. Βιλαέτης	»
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Δ. Κρεστενίτης	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπὼν
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Ι. Κλίμακας	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	ἀπὼν	Σιλβεστρος Στερνάκης	Ν.
Δ. Τσόκρης	Ν.	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Α. Σ. Δανόπουλος	ἀπὼν	Θ. Μαρκεζίνης	»
Ι. Βλάσσης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Γ. Τσάνος	ἀπὼν
Ι. Κωλέττης	ἀπὼν	Β. Νικολαΐδης	»
Α. Μεταξᾶς	»	Γ. Γουναρόπουλος	»
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Β. Καραγιάννης	Ν.
Σ. Βλάχος	Ν.	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Π. Ῥάγκος	Ν.	Α. Πετμεζᾶς	ἀπὼν
Ι. Καραγιαννόπ.	ἀπὼν	Ν. Ἀνδρίκου	»
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.
Α. Λαπουσιάδης	ἠρνήθη ψῆφον	Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν.	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπὼν
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.	Π. Ι. Κυριακὸς	»
Γ. Κονδύλης	Ν.	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Φασίτσας	Ν.	Δ. Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Χαραμῆς	Ν.	Εὐθ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κρανιδῆς	Ν.	Εὐγ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπὼν

Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.	Α. Καλαμογδάρτης	»
Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.	Κ. Τσερτιδῆς	»
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Δ. Κουμανιώτης	»
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Ε. Λογοθετόπουλος	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.	Α. Μαρκόπουλος	ἀπὼν
Δ. Πλαπούτας	Ν.	Παπ. Κώς. Τσαμάλας	ἀπὼν
Κ. Δελιγιάννης	ἀπὼν	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Ν. Μπούκουρας	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπὼν
Ν. Καρφιωτάκης	Ν.	Φ. Ἰωάννου	»
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	»
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	»
Γ. Φεγγαρᾶς	ἀπὼν	Κ. Προβελέγιος	»
Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.	Ι. Π. Ταταράκης	Ν.
Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀπὼν	Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Π. Βάρβογλης	Ν.	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Ρ. Παλαμίδης	Ν.	Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Γ. Ρεβελιώτης	Ν.	Ἀμβρόσιος Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπὼν	Ι. Σταΐκος	ἀπὼν
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Παππατσώρης	Ν.
Π. Καλαμαριώτης	»	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Π. Δαρειώτης	»	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς	Α. Κιζάνης	ἀπὼν
Α. Σακελλαριάδης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Δρόσος	»
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ν.
Κ. Βέϊκος	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	Ν.	Δ Κριεζῆς	Ν.
Ι. Εὐσταθίου	Ν.	Γ. Κουνταυριώτης	ἀπὼν
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.	Γ. Γριζάνος	ἀπὼν
Σ. Βαρότσης	Ν.	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Δ. Βιρβίλης	ἀπὼν	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	»	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Δ. Πικουλάκης	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπὼν	Κ. Κανάρης	Ν.
Κ. Ζαριφόπουλος	Ν.	Γ. Δ. Σταματάρας	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπὼν		

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος, τῇ συγκαταθέσει τῆς Βουλῆς, διέλυσεν ἐν ὥρᾳ 3 Μ. Μ. αὐτὴν, προσδιορίσας ὡς ἀντικείμενον συνε-

δριάσεως, γενησομένης τὴν 10 Φευρουαρίου, ἡμέραν δευτέραν, τὸ περὶ δημοτικῶν φόρων νομοσχέδιον.

Ὁ Πρόεδρος

ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΒ.

Τῆς 10 Φευρουαρίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ.Κ. Βουλευτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 84 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 15, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἐτησίας Ναυτικῆς δυνάμεως, διὰ τὸ παρὸν ἔτος, ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν!

α Ἡ ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ 1847 ἔτος εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, μὲ εὐχαρίστησιν ἀνέγνω τὸ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον, περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς διὰ τὸ παρὸν ἔτος ναυτικῆς δυνάμεως, συμφώνως τῷ 16 ἄρθρῳ τοῦ συντάγματος. Μελετήσασα δὲ αὐτὸ μετ' ἐπιστασίας παρεδέχθη τήν τε ἀρχὴν καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ὡς καλῶς ἔχον, καὶ συνίστησιν αὐτὸ ἐπομένως εἰς τὴν παραδοχὴν αὐτῆς. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν τρόπον τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, ἡ ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ διὰ τὸ μέλλον, ὅτι τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ διαλάβῃ καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀξιωματικῶν· ὥστε πᾶν ὅλον τῆς δυνάμεως νὰ ἐμφαίνηται εἰς αὐτὸ, καὶ νὰ προσδιορίζηται ἐπομένως μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἀκρίβειαν. Ἐὰν παραδεχθῇ ἡ βουλὴ ταύτην τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἂς ἐπιφέρῃ τὴν προσήκουσαν παρατήρησιν, ὥστε τοῦ λοιποῦ τὸ ὑπουργεῖον νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν τάξιν ταύτην.

Περαίνουσα δ' ἐπὶ τέλους τὴν ἔκθεσιν παρατηρεῖ εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι τὴν ὑπὸ τοῦ συντάγματος ἀπαιτουμένην καὶ νῦν πρώτον ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν πραγματοποιηθεῖσαν τάξιν τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ καὶ ὁ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, διὰ τὸν ἐτήσιον προσδιορισμὸν τῆς τοῦ στρατοῦ δυνάμεως.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 10 Φεβρουαρίου 1847.

Ὁ Εἰσηγητὴς Γ. ΔΟΚΟΣ. »

Ἐνεκρίθη νὰ χορτηγηθῇ δεκαπενθήμερος ἀπουσίας ἄδεια, ἐπὶ τῇ παρὰ τοῦ προέδρου ὑποβληθείσῃ αἰτήσει αὐτοῦ, εἰς τὸν ἐκ Γόρτυνος Βουλευτὴν Κ. Ν. Μπούκουραν.

Ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον συνεδριάσεως ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων νομοσχεδίου, καὶ ἐξετέθη ὑπό τινος ὅτι ἐπανελθὼν ἀπό τινος ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύει, καθῆκον αὐτῷ ἐλογίσατο νὰ ἐκθέσῃ ἀπὸ τοῦ βήματος τὴν ἀξιοδάκρυτον αὐτῆς κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ κατ' αὐτὴν ὑπάλληλοι ἀρχαὶ προήγαγον αὐτὴν, καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπὸ ταύτης ἀπαλλαγήν· διότι πᾶσα ἐκτὸς τοῦ βουλευτικοῦ περιβόλου τῶν βουλευτικῶν καθηκόντων ἐξάσκησις ἐν ταῖς ὑπουργικαῖς αἰθούσαις εἶναι ἀντισυνταγματική. Προέθετο δὲ νὰ ἀγορεύσῃ ἐπί τε τοῦ δικαστικοῦ καὶ τοῦ διοικητικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου· ἀλλ' ἐπειδὴ ὅλως πολλὰ καὶ ποικίλα ἤθελεν ἐκθέσει γεγονότα, καὶ ἐπὶ πολὺ τὴν βουλὴν νὰ ἐπασχολήσῃ ἔμελλεν, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν οἰκείων προϋπολογισμῶν νὰ ἀγορεύσῃ ἐπιφυλάσσεται, περιορίζει δὲ τὸν λόγον ἐπὶ μόνης τῆς διοικητικῆς κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ἐνεργείας. Ἡ Λακεδαιμών, ἡ ἐπὶ τοῖς φιλονόμοις ἤθεσι καὶ φιλησύχῳ θελήσει διακριθεῖσα, τὸ θέατρον τῶν δολοφονιῶν καὶ τῶν φόνων καὶ τῶν ταραχῶν καὶ πλείστων ὅσων ἄλλων κακουργημάτων κατέστη, καὶ ἀδιοίκητος ἀπελείφθη πρὸ ἑπτὰ ἤδη μηνῶν, ἀφοῦ παραδόξως ἐνταῦθα μετεκαλέσθη ὁ νομάρχης τοῦ νομοῦ ἐκείνου, ὑπέρ τινος τῶν πλειψηφούντων βουλευτῶν· ὑπὸ τοῦ γραμματέως δὲ διοικεῖται, ἀνδρὸς κατά τε τὰ ἄλλα ὅλως ἀνεπιτηδείου περὶ τὸ διοικεῖν, καὶ εἰς τὰς δεδήλους τούτου χεῖρας οἱ νόμοι πάντες νεκροὶ κατεστάθησαν. Καὶ τὰς μὲν παρανομίας καὶ παραβιάσεις καὶ ἄλλας αὐτοῦ ἐπιληψίμους πράξεις ἤθελεν ἀπολείψει αὐτὸν ὁ χρόνος διηγούμενον· τὴν ἐπίκρισιν δὲ διὰ τοῦτο μόνον τῆς ἐπὶ τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν διαγωγῆς αὐτοῦ ἐπιχειρεῖ, ὁρμώμενος μάλιστα καὶ ἀπό τινος φυλλαδίου περὶ Λακωνικῶν, πρὸ μικροῦ κυκλοφορήσαντος, ἃ αἰδὴ γέμοντος ψεύδη, καὶ ἀξιοπεριφρόντων προδι-

δόντος ὑπεροψίαν. Ὁ δῆμος τῶν Θερμοπυλῶν β'. τάξεως, ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ 1835 συστάσεως αὐτοῦ, ἐπὶ ἱκανότητι διεκρίθη κατὰ τὴν ἐπαρχίαν πᾶσαν, καὶ ὁ εἰρηνικότερος κατεδείχθη, ὡς καὶ τις ὑμῶν, ἐκεῖ ἄλλοτε διοικῶν, νὰ μαρτυρήσῃ δύναται· σύγκειται δὲ ἀπὸ κώμης τινος Τσίτσινα καλουμένης, ὑπὸ 300 οἰκουμένης οἰκογενειῶν, τῶν μᾶλλον κατὰ τὸν δῆμον εὐπορουσῶν· ἀπὸ ἑτέρας Χρυσάφης, τῆς πρωτευούσης αὐτοῦ· ἀπὸ ἄλλης Ἀγριάνας, ὑπὸ 130 οἰκουμένης οἰκογενειῶν· ἀπὸ ἄλλης Ζαραχόνης, 45 ἐχούσης οἰκογενείας, καὶ τινων ἄλλων μικροτέρων. Καὶ πρὸ παντὸς μὲν ἄλλου εἰς τοῦτον ἡ δημοτικὴ ἐκλογὴ διετάχθη· Ροντόπουλός τις δὲ, γραμματεὺς ἄλλοτε τῆς ἐξελεγξάσης τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς ἐπιτροπῆς, ἀπεστάλη ἐκεῖ ὡς γραμματεὺς τῆς διοικήσεως· καὶ, καλέσας εἰς τὸ διοικητήριον τοὺς μᾶλλον κατὰ τὸν δῆμον τοῦτον προέχοντας Ν. Γεράσιμον ἀξιωματικὸν τῆς φάλαγγος, Ἱερέα τινα Νικόλαον καὶ Α. οἰκονομόπουλον, ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ὁμολογήσωσι δι' ὅρκου ὅτι θέλουσι κατενεχθῇ κατὰ τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς κατὰ τοῦ Σ. Παρθενοπούλου, ὡς ὁ εἷς τούτων ἐξέθηκεν εἰς αὐτὸν ἤδη. Εἰς τὸν δῆμον δὲ, τὸν ὁμοψήφως πάντοτε ἐνεργήσαντα, καὶ ἐπὶ τούτῳ καὶ κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς διακριθέντα, ἐξ μόνων ἢ ἑπτὰ ψήφων διακριθεισῶν τότε κατὰ τῶν ἄλλων, τὴν διαίρεσιν νὰ ἐναπείρῃ ἐπεχείρησε παλλαχῶς. Οὕτω, διαταχθείσης τῆς ἐκλογῆς ἐν αὐτῷ, καὶ γενομένων κατὰ τὰ τέλη Μαρτίου τῶν παραπόνων κατὰ τοῦ καταλόγου, πλεῖστα ὅσα ἐνηργήθησαν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς διαιρέσεως ταύτης, εἰρηνοδίκου τε διορισθέντος Θ. Σακελλαριάδου τινος ἐπ' ἄλλαις γνωστοῦ πράξεσι, καὶ ἄλλων διατεθέντων μέσων· ὅθεν καὶ δύω ἐγεννήθησαν κόμματα, τὸ μὲ τῶν Ἀγριανιτῶν, κατοικούντων κώμην ὀρεινὴν καὶ μηδεμίαν ἐχόντων ἰδιοκτησίαν, ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς νομαρχίας Σ. Θεοφανίδους προστατευόμενον, καὶ τὸ τῶν Τσιτσινιωτῶν. Ὁ τοῦ δήμου τούτου δήμαρχος, ἐπὶ δεκαετίαν πλήρη τὰ ἔργα ταῦτα ἐκτελέσας, πάσης ἀπαιτήσεως παρητήθη· οἱ κατὰ τὸν δῆμον δὲ προύχοντες σκεφθέντες τὸ δικαίωμα, ἵνα ὀνομασθῇ τις δήμαρχος, εἰς τὴν κώμην Τσιτσίνιαν ἀπέδωκαν. Ἀλλ' ὁ Θεοφανίδης ἐπηγγέλθη ἵνα τὰ ἐναντία πράξῃ καὶ ὑπὲρ τῶν Ἀγριανιτῶν παρασκευάσῃ τὸ ἀποτέλεσμα, ἐπὶ δώρου ἑκατὸν ταλλάρων· ἐφ' ᾧ καὶ οἱ μὲν Ἀγριανῖται, τὴν τοῦ δημάρχου εἰκίαν κατεδαρίσαντες καὶ τὰ ἐν αὐτῷ διαρπάσαντες, κατεμηνύθησαν καὶ ἀτιμώρητοι ἔτι ἀπελείφθησαν· ὁ δὲ τὰ νομαρχιακὰ ἐκτελῶν, γενομένων τῶν παραπόνων κατὰ τέτελη Μαρτίου 1846, τὸν Σεπτέμβρ. μῆλις, μετὰ μῆνας ἑπτὰ, ἀποφαί-

νεται δι' ἀποράσεως ἀναγνωριζούσης μᾶλλον φορολογουμένους πέντε Ἀγριανίτας, καὶ τοι μηδὲν ἔχοντας, ὀρεινῆς τῆς χώρας αὐτῶν οὔσης ὡς εἴρηται, καὶ μηδεμίαν παρεχούσης πρόσοδον. Παρασκευαζομένων τῶν πρὸς ἔναρξιν τῆς ἐκλογῆς, ἐκοινοποιήθη ὅτι ἔμελλον ἵνα ἑτεροδημόται ἀπέλθωσιν ἐκεῖ πρὸς κατάβλιψιν τῆς θελήσεως τῶν ψηφοφόρων, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπηγορεύθη ἑτεροδημοτῶν ἡ παρουσία κατὰ τὴν ἐκλογήν· ἀλλ' ἐν ᾧ ὁ υἱὸς τοῦ Κ. Π. Βαρδιτσιώτου, μετὰ 25 ὁπλων φίλων αὐτοῦ, ἁπλοῦς θεατὴς παρεγένετο, ἐπὶ λοφίσκου τινος μακρὰν τῆς κώμης παραμεινας, ἄλλος τις Παρασκευᾶς Ματάλας, ἀξιωματικὸς τῆς φάλαγγος, μεθ' ἑβδομήκοντα ἐπέρχεται ἐνόπλων, πάντες ἑτεροδημόται. Παραπόνων κατὰ τούτου γενομένων, διετάχθη καὶ ἡ τοῦ Βαρδιτσιώτη ἀπομάκρυνσις, ἥτις καὶ ἐπραγματοποιήθη· ἀλλ' εἰς τὸν Θεοφανίδην τοῦτον, παρὼν τότε ἐκεῖ, ὑπέδειξε τὸν ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῶν Ἀγριανιτῶν, ἀνδρῶν φιλοταράχων, κίνδυνον μὴ ῥῆξις κατὰ τὴν ἐκλογὴν συμβῇ, καὶ ἵνα τὸ εἰρηνοδικιακὸν καταλάβῃ κατάστημα συνεβούλευσεν· οὗτος ὅμως δὲν συνήνεσε, τοποθετήσας κατὰ τὴν κώμην πᾶσαν 300 Ἀγριανίτας ἐλθόντας, μηδόλως δὲ προστατεύσας 200 μόνον Τσιντσινιάτας κατὰ τὴν ἐκλογὴν ἐπίσης προσελθόντας. Ἀρξαμένης τῆς ἐκλογῆς, παρετήρησεν ἐπίσης εἰς αὐτὸν περὶ τὴν 2 μ. μ. ὅτι παραβιάζεται ἡ τῶν ψηφοφόρων θέλησις ὑπὸ τῶν περικυκλούντων τὸ κατάστημα Ἀγριανιτῶν, καὶ ὁ ἄνομος τρόπος τῆς ἐνεργείας τῆς ἐκλογῆς κατεδείχθη εἰς αὐτὸν, τὰς παρατηρήσεις δὲ ταύτας εἰς τὸ οἰκεῖον ἔγραψεν ἴδιᾳ χειρὶ πρωτόκολλον· ἐν ᾧ δὲ κατὰ τὴν 4 ὥραν μ. μ. ἔληγεν ἡ ψηφοφορία κατὰ τὸ πρόγραμμα, παρετάθη αὐτὴ καὶ πλέον αὐτῆς, καὶ ἡ ἔνστασις καὶ ἡ παρατήρησις τούτου κατεχωρίσθη ἐπίσης ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ. Κατὰ δὲ τὴν 5 μετὰ μεσημβρίαν προσῆλθε Τσιντσινιώτης τις, ἐπαγγειλάμενος αὐτοῖς ἵνα μετ' αὐτῶν ψηφοφορήσῃ· μὴ πράξας δὲ τοῦτο συνελήφθη καὶ ἐβασανίζετο, ὅτε οἱ ἐγχώριοι αὐτοῦ προσῆλθον ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ κατ' αὐτῶν οἱ ἄλλοι ἔνοπλοι ἐπέπεσαν· καὶ συμπλακὴ ἐγένετο, καθ' ἣν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ν. Γερασίμου ἔπεσε καὶ ἕτερός τις, πυροβοληθέντες ἔνδοθεν τοῦ εἰρηνοδικιακοῦ καταστήματος. Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς συμπλοκῆς ὁ Θεοφανίδης οὗτος, ἵνα ἑαυτὸν ἀθῷον καταδείξῃ, τοῦ Βαρδιτσιώτου κατεμήνυσεν· ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ κατεμήνυσεν ὁ δημαιρεσιάρχης· κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν δ' ἐλθόντος τοῦ ἀνακριτοῦ ἐν αὐτοψίαν ἐνεργήσῃ, τὸν δημαιρεσιάρχην ἔπαυσεν ἀναιτίως, ἀντικαταστήσας αὐτὸν ὑπὸ παρέδρου ἐκ τῆς προστατευομένης μερίδος. Οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς

πενταήμερον κράτησιν αὐτὸν κατεδίκασε καὶ ἐνώπιον τοῦ ἐν Τριπόλει δικαστηρίου ἀναιτίως παρέσυρεν, ἵνα ἐπὶ μᾶλλον βασανίσῃ αὐτόν. Ταῦτα δὲ πάντα εἰσηγγέλθησαν εἰς τε τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὸν βασιλέα δι' ἀναφορᾶς 300 πολιτῶν, τῆς ὁποίας ἀνέγνω ἀντιγραφον. Μετὰ ταῦτα, διαταχθείσης τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐκλογῆς, ἐξεδόθη ἐναντίον τοῦ περὶ δήμων νόμου τὸ πρόγραμμα· καὶ, ἀναχωρήσας κατὰ τὰς 14 ἐντεῦθεν, ἔφρόνει ὅτι ἐτελείωσεν ἤδη ἡ ἐκλογή, ἀλλὰ φθάσας ἔμαθεν ὅτι αὐτὸς οὗτος ἀνέβαλεν αὐτὴν μέχρι τῆς 20· ὅτε, μεθ' ἑνὸς λόχου ὁροφυλάκων καὶ διὰ τῶν μεγαλητέρων παραδιάσεων καὶ πλείστων ὅσων ἄλλων καταβλίψεων, διεξήγαγεν αὐτὴν κατὰ τὴν ἀρέσκειαν αὐτοῦ. Ἵνα δὲ καὶ κατ' ἐμοῦ κατενεχθῇ, καὶ τοι μόνον μετὰ τριῶν φίλων ἐκεῖ διευθυνομένου ἀπὸ τοῦ Βασναρᾶ, ἀλλὰ καὶ τούτους ἀμέσως ἀποστείλαντος ὀπίσω, μὲ προσέβαλεν ἐν ἐκθέσει πρὸς τὸ ὑπουργεῖον διαταθείς, ὅτι μετὰ πολλῶν ἑτεροδημοτῶν στάσεις ἐνήργουν, καὶ ληστὰς μετ' ἐμοῦ ἔφερον· ἀλλὰ καὶ τὸ πρῶτον ψευδὲς καὶ τὸ δεύτερον, διότι καὶ λῃστὴν οὐδένα εἶδον· ἐκτὸς ἂν τοιοῦτον ἔλεγε τὸν ἀδελφὸν τοῦ φονευθέντος, τοῦ ὁποίου ἴσως τότε κατεμήνυσαν καὶ ἐξέδωκαν συλλήψεως ἔνταλμα. Καὶ κατὰ τὸν δῆμον δὲ τοῦ φαρίδος, Ε'. ἐπίσης τάξεως ὄντα καὶ παρακείμενον τῇ τῆς Σπάρτης, δύω ἐσχηματίσθησαν κόμματα, τῶν ὁποίων ἀμφοτέρων οἱ ἀρχηγοὶ ἔπεσαν θύματα τῶν παρανομιῶν τοῦ ἀνδρὸς τούτου· διότι, ἰδὼν ὅτι ὁ φίλος αὐτοῦ δὲν ἔχει τὴν πλειοψηφίαν, ἐρρίφθη ἐκεῖ μεθ' ἑνὸς λόχου, καὶ δι' ὅλων τῶν μέσων παρεσκεύασε πλειοψηφίαν ἐκ 15 ψήφων· τοῦτο δὲ κατελύπησε τὸν ὑπὸ πάντων ἀγαπώμενον καὶ περιβλεπτον Κουμιστιώτην, ἐξ οὗ καὶ συμπλοκὴ ἐγένετο, καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρες τῶν δημοτῶν ἐφονεύθησαν. Εἰς δὲ τὸν τῶν Κροκεῶν ἐγένετο ἡ ἐκλογή, ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐναντίος τῆς προστατευομένης ὑπὸ τούτου μερίδος τὴν πλειοψηφίαν ὅλην εἶχε, καὶ ἔλαβεν ἐξήκοντα πλείονας ψήφους, οὗτος ἠκύρωσεν αὐτὴν ἐπὶ πλαστογραφήσει δῆθεν τῶν ψηφοδελτίων, καὶ τὸν δήμαρχον εἰς τὰ δικαστήρια παρέσυρεν, ὅστις φυγὰς ἔτι διατελεῖ· ἀναθεὶς δὲ τὴν τῆς ἐκλογῆς διεύθυνσιν εἰς φίλον αὐτοῦ πάρεδρον, τὴν ἐκλογὴν ἐξ ὑπαρχῆς ἀπόντος τοῦ δημάρχου ἐνήργησε, καὶ μόλις πλειονοψηφίαν ἐκ ψήφου μιᾶς ἔλαβεν, ὅπερ τὸ σαθρὸν καὶ ἔντεχνον τῆς κατηγορίας δηλοῖ, καὶ τὴν ἀδιαφιλονείκητον τοῦ διωχθέντος δημάρχου ἐπιῤῥοὴν μαρτυρεῖ, ἀποτυχόντος κατὰ μίαν ψῆφον, καὶ τοι ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ ἐνεργηθείσης τῆς ἐκλογῆς. Οὕτως, ἀρξαμένων τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν τὰ ἐντάλματα, τῶν συλλήψεων κρουνηδὸν

ἐξεδίδοντο, καὶ ὅλα τῆς διαφθορᾶς τὰ μέσα ἐνεργὰ διετίθεντο, καὶ γραφεῖον ἴδιον παρὰ τῇ διοικήσει συνεστάθη, εἰς ὃ οἱ στρατεύσιμοι προωδηγοῦντο καὶ, ὁμολογοῦντες ὑποταγὴν καὶ πίστιν εἰς τὸν φίλον τοῦ Θεοφανίδους ἰσχύοντα σήμερον, γραμμάτιον πρὸς αὐτὸν ἐλάμβανον, καὶ ἀπελύοντο ὑπὸ τούτου νομαρχοῦντος οἱ τὰ γραμμάτια ταῦτα φέροντες. Καὶ ἀπέχει μὲν τῆς περαιτέρω τῶν δεινῶν τῆς Λακεδαίμονος ἐκθέσεως· ἐπειδὴ δὲ ἡ ὅλη πολιτεία ἀσθενὴς εἶναι, καὶ τὴν θεραπείαν εἰς ἡμᾶς ἡ πατρὶς ἐνεπιστεύθη, δὲν δικαιούμεθα εἰς ἀλλοτρίας χεῖρας τὸ ἔργον ἀρίνοντες, ἀλλὰ πάντες ὀφείλομεν εἰλικρινῶς ἐπὶ τούτου νὰ ἐργασθῶμεν. Ἀνέκαθεν καὶ πανταχοῦ τὰ ἔθνη διὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ νόμου ἐσώθησαν, ἡ δικαιοσύνη δὲ πρέπει νὰ ᾖναι ὁ ὁδηγὸς τῆς κυβερνήσεως, διότι αὐτὴ *πᾶσα ἀρετὴ ἐστὶ κατ' Ἀριστοτέλην*· ἡ διαφθορὰ ὅμως ἐκορυφώθη, καὶ τὸ κακὸν πρέπει νὰ προληφθῇ, διότι θέλει παρέλθει ὁ ἁρμόζων χρόνος, καθόσον τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ τῶν ἀρχόντων ἤθη συντρέχουσιν εἰς τὴν ἐλευθερίαν ὡς καὶ οἱ νόμοι, καὶ ταῦτα ὡς καὶ οὗτοι τοὺς ἀνθρώπους θηρία νὰ μεταπλάσσωσι δύνανται, καὶ ταῦτα νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν τῶν ἀνθρώπων κατάστασιν.

Ἀντείπεν ἄλλος ὅτι ἀντὶ ἐαρυθμίας εὐχαριστήσεν αἰσθάνεται, βεβαιωθέντων ἤδη ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος τῶν πολλαχοῦ ἐν παραβύστῳ πολλῶν λεγομένων, περὶ ὧν πολὺς ἐγένετο λόγος καὶ πλεῖστα ὅσα ψεύδη φύλλα τοῦ τύπου ἀντιπολιτευόμενα διελάλησαν. Πρὸς ἀπορυγὴν πάσης περιττολογίας παραλείπων ψεύδη ἀναιδῶς διὰ γενικῶν ἐκφράσεων προσαφθέντα κατὰ προσώπου πολλῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἄλλα, οὐ μόνον ὡς ἀνύπαρκτα ἀλλὰ καὶ πάσης ἐρεύνης ἀναξια, ἐπιλαβόμενος τῆς οὐσίας εἶπεν, ὅτι διορισθεὶς ὁ Κ. Ῥοντόπουλος γραμματεὺς τῆς διοικήσεως Λακεδαίμονος διέταξε τὴν κατ' αὐτὸν ἐκλογὴν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1845· ληξάσης πρὸ πολλοῦ τότε τὴν τριετοῦς περιόδου, καὶ ἀναβάλλοντος τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐκλογῆς τοῦ δημάρχου, συμφέρον ἔχοντος ἵνα παρατείνῃ τοῦτο διὰ τὴν ἐλπιζομένην ἀποτυχίαν. Ἀλλ' οὗτος μόλις τὸν Μάρτιον τοῦ ἑπομένου ἔτους 1846 τοὺς καταλόγους ἐξέθηκε, τὰ δὲ παράπανα ἐγένοντο τὸν Ἀπρίλλιον· καὶ ὅμως ἡ ἀπόφασις ἐξεδόθη τὸν Σεπτέμβριον, μετὰ 5 δηλονότι μῆνας, μετὰ πολλὰς τῶν δημοτῶν ἀναφορὰς· ἐπ' ἄπειρον τὴν ἐκλογὴν θέλοντος νὰ ἀναβάλῃ τοῦ δημάρχου ἵνα τὴν ἐξουσίαν παρατείνῃ εἰς χεῖρας του, καὶ εὐτυχήσαντος νὰ τύχῃ καὶ τῆς συνδρομῆς τοῦ Νομάρχου Λακεδαίμονος Κ. Ἀναγνωστοπούλου, ἑπτὰ μῆνας διατηρήσαντος

τὰ ἔγγραφα ἄλλων ἐκλογῶν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Νομαρχίας, μηδεμίαν δ' ἐκδιδόντος ἀπόφασιν. Ἐφ' ᾧ καὶ, γενομένου ἄλλοτε λόγου ἐνταῦθα περὶ τῆς ἀναβολῆς τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν, εἶπον ἰδίᾳ εἰς τὸν παρόντα τότε πρωθυπουργὸν, ὅτι ἀποδίδουσι μὲν εἰς ἡμᾶς τὰς ἀναβολὰς, ὁ δὲ τῆς Λακεδαίμονος νομάρχης ὑπὲρ ἄλλων ἢ τῶν φίλων τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τοσοῦτον τὰς ἐκλογὰς ἀναβάλλει. Καὶ παρανομίαν μὲν τοῦ νομαρχεύοντος ἤδη κατὰ τὴν Λακεδαίμονα Κ. Θεοφανίδους ἐξετέθη, ὅτι ἀνέδειξε μᾶλλον φορολογουμένους τέσσαρας ἢ πέντε μὴ τοιούτους, καὶ ὅτι ἐνεργείᾳ αὐτοῦ δύω ἐγένοντο καὶ ἐκεῖ κατὰ τὰς Θειρατνὰς δύω κόμματα· ἀλλὰ ἐκεῖ καὶ αὐτὸς εἶχε καὶ ἔχει φίλους, καὶ ὁ Κ. Βαρδιτσιώτης καὶ ὁ προαγορεύσας· καὶ εἰς τοῦτον μὲν ἀνῆκον οἱ ἀγριανιᾶται, ἐπολέμουν δ' αὐτὸν ἀείποτε οἱ Τσιντσινιᾶται, οἱ δὲ Ζαραφιῶται ἀνεδείχθησαν οὐχὶ ὑπὲρ τούτου ἢ ὑπὲρ τοῦ Βαρδιτσιώτου ἀλλὰ φίλοι ἐμοῦ. Κατὰ τὸν δῆμον τοῦτον ἦτον δήμαρχος ὁ γαμβρὸς τοῦ προαγορεύσαντος, διὰ τῆς ἐπιρροῆς τὴν ὁποίαν οὗτος ἐξήσκει εἰρηνοδίκης ἄλλοτε ἐκεῖ, καὶ κατὰ συνέπειαν μέλος τοῦ διαλυθέντος ἤδη διοικητικοῦ δικαστηρίου πολλὴν ἐξασκοῦντος ἐπιρροήν· ἐπειδὴ δ' εἰς πολλὰς περιόδους ὑπὲρ τούτου τε καὶ τοῦ προαγορεύσαντος οἱ Ἀγριανιᾶται ἐμάχησαν, κατὰ τὰς Βουλευτικὰς ἐκλογὰς ἐπαγγελίαν παρ' αὐτοῦ ἔλαβον, ἵνα δήμαρχος ἀναδειχθῇ ἤδη Καραλῆς τις. Ἀλλὰ μετεμελήθη ὁ προαγορεύσας καὶ ἐνήργει ὑπὲρ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ, ὡς ἐδείχθη ἔκ τε τῆς συστάξεως τοῦ καταλόγου, ὑπὸ τούτου δημαρχοῦντος, καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν· ἐκ τούτου θυμωθέντες καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ Ἀγριανιᾶται ἀπεσπάσθησαν ἀπ' αὐτοῦ καὶ προσῆλθον εἰς ἐμέ, μηδὲν διὰ τοῦτο ἔχοντα τὸ συμφέρον, ὡς φίλον μὲν πρότερον τῶν Τσιντσινιωτῶν, ἢ νὰ συμβιβάσω νῦν τὰς μεταξὺ τῶν Ἀγριανιατῶν καὶ Τσιντσινιωτῶν διαφοράς, ἵνα μὴ ἀποσπασθῶσι τινες τούτων ἀπ' ἐμοῦ, φίλοι ἤδη καὶ ἐκεῖνοι καὶ οὗτοι γενόμενοι. Τούτοις συμφώνως ἐνήργησα, καὶ διὰ πολλῶν ἐπιστολῶν παρώτρυνα ἵνα συμβιβασθῶσιν, ὡς αὗται ἀνὰ χεῖρας ἤδη αὐτοῦ μαρτυροῦσι· διὰ τὴν φιλαρχίαν ὅμως δυστυχῶς οὐδὲν κατωρθώθη, καὶ οὗτοι διηρέθησαν πρὸς ἀλλήλους ἄνευ οὐδενὸς συμφέροντος τοῦ προαγορεύσαντος, τὸν ὁποῖον, ὡς καὶ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ, καὶ τότε καὶ πρότερον εἶχον προγράψει ἀμφότεραι αἱ μερίδες, ὑποψηφίους ὅλως ἀσχέτους αὐτῶν πιθεῖσαι. Πρὶν δ' ἢ γίνῃ ἡ τῆς ἐκλογῆς ἔναρξις, διακριθείσης τῆς νίκης, βλέποντες οἱ περὶ τὸν προαγορεύσαντα τὴν ἀποτυχίαν αὐτῶν, ἐμελέτων ἵνα μετὰ πολλῶν ἑτεροδημοτῶν ἐπέλθωσι κατὰ τὴν ἐκλογὴν

καὶ τὰς θελήσεις τῶν ψηφοφόρων ἐκβιάσωσιν, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπηγορεύθη πᾶσα ἔνοπλος ἑτεροδημοτῶν προσέλευσις παρὰ τοῦ νομάρχου, ἵνα ἡ ἀπειλουμένη ἐκ ταύτης ῥῆξις προληφθῇ· καὶ τοι ὅμως τοιαύτης ἐγκυκλίου ἐκδοθείσης, ὁ προαγορεύσας μετ' εἰκοσιπέντε ἐνόπλων ἑτεροδημοτῶν μεταβαίνει ἀπὸ τῆς Σπάρτης εἰς τὴν τοῦ δήμου τούτου πρωτεύουσαν. Τὸ ἀκατόρθωτον δὲ τῆς τοιαύτης ἀπαγορεύσεως καθορῶσα ἡ νομαρχία, αὐτοῦ τοῦ τὸν φιλόνομον ἐπαγγελλομένου προαγορεύσαντος παραβάντος αὐτὴν, ἠναγκάσθη ἵνα μεταβῇ κατὰ τὴν τῆς ἐκλογῆς ἐνέργειαν, ἀλλὰ μετὰ ὀκτὼ μόνον χωροφυλάκων· καὶ ἡ ἀντίπαλος ὅμως μερὶς, τὴν τοιαύτην στρατολογίαν βλέπουσα, ἵνα πᾶσαν ἐκβίασιν κατὰ τὴν ἐκλογὴν ἀντικρούσῃ, μετέβη ἐκεῖ μὴ δυναμένη ἀδιαφόρως τὰ τοιαῦτα νὰ ἐφορᾷ. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἔφθασεν ὁ νομαρχεύων, ἔφθασεν ἐκεῖ καὶ ἐκ ταύτης ὁ Ματάλας, ἀπολογηθεὶς εἰς τὸν νομάρχην, ὅτι τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ ἄλλοι πρότερον παρέβησαν, καὶ μικρὰ ἤθελεν εἶσθαι ἡ ὠφέλεια ἂν, παραβαθείσης ταύτης, οἱ ἀντίπαλοι ἐκ τῆς παραβάσεως ὠφελοῦντο, οὗτος δ' ἔμενεν ὑπακούων καὶ ἀδικούμενος. Καὶ ὅμως διαταχθεὶς μὲν οὗτος ἀπεσύρθη μακράν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐνηργεῖτο μέχρι τῆς 4 ὥρας μ.μ. ἡσύχως· ὅτε, ἕνεκα ψηφοφόρου τινος, διὰ τὰς γενομένας μεταξὺ τῶν ψηφοφορούντων φιλονεικίας, ἔρις ἀνήφθη καὶ ἐκ ταύτης συμπλοκὴ, καθ' ἣν πρῶτοι οἱ περὶ τὸν προαγορεύσαντα ἐπυροβόλησαν, ὡς αὐτὸς ὁ ἀνακριτὴς Βαλσαμάκης συγγενὴς μάλιστα αὐτοῦ ὡμολόγησε, διωχθέντες κατόπιν ὑπό τε τῶν Ζαραφωνιτῶν καὶ τῶν Ἀγριανιατῶν καὶ ἱκανοῦ ἄλλου πλήθους. Δυστυχῶς ὅμως κατὰ τὴν σύγχρουσιν ἔπεσαν δύω, οὐχὶ ἐκ τοῦ εἰρηνοδικιακοῦ πυροβοληθέντες καταστήματος, ὡς ὁ προαγορεύσας ἐξέθηκεν, ἀλλ' ὑπ' ἄλλων, ὡς ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης αὐτοψίας συνήχθη· ἐπειδὴ ὅμως ὁ δημαιρεσιάρχης, δήμαρχος καὶ τοῦ προαγορεύσαντος γαμβρὸς, τὴν περὶ ἑτεροδημοτῶν ἀπαγόρευσιν ὠλιγώρησεν ἐπὶ σκοπῷ νὰ δημοσιεύσῃ κατὰ τὸν δῆμον τῶν Θεραπνῶν, συμφέρον ἔχων ἐκ τῆς συρροῆς κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοιούτων, πρὸς δὲ καὶ ἀναιδῶς ἐξετέθη κατὰ τὴν συμπλοκὴν διευθύνων καὶ ὁδηγῶν τὰ κατ' αὐτὴν, διὰ τοῦτο ὁ νομαρχεύων ἔπαυσεν αὐτὸν, ἀναθεὶς τὰ δημαιρεσιακὰ εἰς τὸν κατὰ νόμον πάρεδρον· ἀλλὰ, ἀπειθοῦντος τοῦ δημάρχου ἵνα τὰ ἀρχεῖα παραδώσῃ, κατεμήνυσαν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ὁ εἰρηνοδίκης ὡς ἐλέχθη, ἀλλὰ πάρεδρος τοῦ εἰρηνοδικείου κατεψήφισεν αὐτοῦ πενθήμερον κράτησιν. Ἀρνηθέντος δὲ καὶ μετὰ τοῦτο τοῦτον νὰ παραδώσῃ τὰ πρακτικὰ τῆς ἐκλογῆς, καὶ πολλαχῶς ὑπεκφυγόντος τὴν

πρόσκλησιν ταύτην. ἠναγκάσθη ἡ ἀρχὴ ἵνα τὴν ἐπαναλήψιν τῆς ἐκλογῆς διατάξῃ, μὴ δυναμένου νὰ γίνῃ ἄλλως, ὅπως ἀναψηφοφορήσωσι καὶ οἱ 120 πρὸ τῆς συμπλοκῆς ψηφοφορήσαντες. Ἐν παρόδῳ δὲ λέγεται, ὅτι ἡ ὑπὸ φύλαξιν τοῦ δημαιρεσιάρχου τούτου τὰ 120 ψηφοδέλτια περιέχουσα κάλπη, εὑρέθη νενοθευμένη καὶ κατεδείχθη εἰς τοὺς φίλους τοῦ προαγορεύσαντος ὑπὸ τοῦ νομαρχεύοντος, γενομένου ὅ,τι καὶ κατὰ τὸν δῆμον τῶν Κροκεῶν κατόπιν ἐνηργήθη. Τὸ ἀποτέλεσμα τέλος ἦτον ἀναπόφευκτον, ἵνα ἀποτύχῃ ἡ μερὶς τοῦ προαγορεύσαντος, ὡς καὶ ἐγένετο. Καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἐκ τῶν δώδεκα τούτων μᾶλλον φορολογουμένων καὶ τέσσαρες ὡς ἐλέχθη οἱ ἐκ τῶν Ἀγριανιατῶν ἀδίκως ἀνεδείχθησαν τοιοῦτοι, καί τοι μὴ ἀληθοῦς τούτου, ἐχόντων τῶν Ἀγρανιατῶν καὶ πρόσοδον ἐξ ἐλαιῶν καὶ κτήνη τῶν ὁποίων ὁ φόρος ἐπίστης καταλογίζεται· οὐδεμία ὅμως καὶ τοῦτο ἐπιρροὴν εἶχεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα, διότι καὶ οἱ ὑπὸ τούτων ἀντικατασταθέντες εἰς τὴν αὐτὴν ἀνῆκον μερίδα, καὶ πάντες οἱ ἄλλοι· καὶ ὅμως οὐδὲ ἡ τῆς ἄλλης μερίδος ἐπιτυχία ἤθελε μὲ δυσαρεστήσει, ἐχούσης καὶ ταύτης ὑποψηφίους φίλους ἐμοῦ, οὐχὶ δέ τινα τῶν περὶ τὸν προαγορεύσαντα. Κατὰ τὴν τῆς ἐκλογῆς δ' ἐπανάληψιν πλεῖστα ὅσα ἐνηργήθησαν, ἢ τὰ κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν κατὰ τὸ 1836 γενόμενα, νύκτωρ πολλῶν κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ψηφοφορίας ἐπιπεσόντων εἰς τὰ τῶν ἐπιτυχόντων ποίμνια καὶ ἱκανὰ ἁρπασάντων κτήνη, ἄλλους δὲ ἐκ τῶν Ἀγριανιατῶν κατακλεισάντων ἄλλων εἰς οἰκίσκον ἵνα ἐκβιάσωσι καὶ ψηφοφορήσωσι κατὰ θέλησιν, καὶ πολλὰ ἄλλα καταπραξάντων, καθ' ὧν αἱ ἀπαιτούμεναι ἐγένοντο καταμηνύσεις. Αὐτουργοὶ δὲ τούτων ἦσαν οἱ φωνάζοντες ὅτι παραβιάζονται οἱ νόμοι, καὶ κηρύσσοντες ὅτι διπλότυπα κατὰ τὴν ἐκλογὴν διενέμοντο πρὸς διαφθοράν· ἐν ᾧ καὶ οἱ ἐπιστᾶται καὶ ὁ ἀποθηκάριος φίλος αὐτῶν ἦσαν, μάλιστα ἐκ τῶν πρώτων ἦτον ὁ κατὰ τὴν ἐκλογὴν μετὰ πεντήκοντα ἑνόπλων προσελθὼν καὶ τοποθετηθεὶς υἱὸς τοῦ Βαρβιτσιώτου. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ δήμου τούτου.

Μεταβὰς δ' εἰς τὰ περὶ τοῦ δήμου Φάριδος εἶπεν, ὅτι καὶ ἐκεῖ δύο ὑπῆρξαν κόμματα, ἀλλὰ πάντοτε ὁ Διακάκος εἶχε τὴν πλειοψηφίαν, καὶ ὁ τὸ ἐναντίον ὑποστηρίζων παραμορφόνει τὴν ἀλήθειαν· διότι οὐδεὶς ποτὲ διεφιλονείκησε τὰ πρωτεῖα πρὸς τὸν Διακάκον, ὅστις καὶ τῆς δημογεροντίας τὸ πρῶτον καὶ τῆς δημαρχίας ἔπειτα ἐς ἀεὶ ἐπετύγχανεν. Ἀλλ' αἰωνία ἀρὰ ἐπικείσθω εἰς τοὺς ἐπιβουλεύσαντας τὴν ζωὴν τοῦ παρὰ πάντων ἀγαπω-

μένου καὶ τιμωμένου ἀγαθοῦ πολίτου· οἱ δὲ παραγενόμενοι εἰκασπέντε μόνον στρατιῶται τῆς ἐξουσίας δὲν ἀπῆλθον, ἵνα παραβιάσωσι τὴν ἐκλογήν, ἀλλ' ἵνα κωλύσωσι τὰς παρὰ τῶν ἑτεροδημοτῶν παρασκευαζομένας συμπλοκάς, διότι οὗτοι διαρρήδην ἐκήρυττον, ὅτι ἀποτυχόντες τῆς ἐν τάξει καὶ ἡσυχίᾳ ἐπιτυχίας ἤθελον καταφύγει εἰς τὴν βίαν. Καὶ τῷ ὄντι ἡ ἐξουσία φορτία ὁλόκληρα ὅπλων ἐκ τῶν ἑτεροδημοτῶν εἰς τὴν πόλιν ἀπήνεγκεν, ὁπλισθέντων ἐναντίον ῥητῆς διατάξεως νομαρχικῆς. Περὶ δὲ τοῦ δήμου Κροκεῶν εἶπεν, ὅτι οὐδὲν ἤθελεν εἰπεῖ ὁ προαγορεύσας, διότι, καὶ ἐκεῖ γενομένης τῆς ἐκλογῆς, ἀπῆλθον ἑτερόδημοι ἔνοπλοι ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν στρατιωτικῶν, ἤτοι τοῦ υἱοῦ τοῦ Γερουσιαστοῦ Γιατράκου φίλου τῆς ἑτέρας μερίδος· ἐν τούτοις, ἐκτελεσθείσης τῆς ψηφοφορίας, ὑπῆρχε γενικὴ ἰδέα, ὅτι ἡ ἐναντία τοῦ δημάρχου μερὶς ἐπέτυχεν, ἐνῷ δ' εἰς τὰς κατὰ τὰς ἐπαρχίας ψηφοφορίας εἶναι πάντοτε σχεδὸν πρὸ τῆς διαλογῆς γνωστὸν τὸ ἀποτέλεσμα, παραδόξως ἀνοιχθείσης τῆς κάλπης διεδόθη ἡ ἐναντία ἰδέα, ὅτι ἀπέτυχεν ἡ ἐναντία τοῦ δημάρχου μερίς. Εὐθὺς λοιπὸν ἐγεννήθη ἡ ὑπόνοια ὅτι νόθευσις εἰς τὴν κάλπην ἐγένετο, καθυποβληθήσαν ὅθεν παράπονα καὶ κατηγορίαι κατὰ τῆς κάλπης ὡς νοθευθείσης, καὶ ὡς πλαστογραφημένων ψηφοδελτίων ἐντεθέντων, καὶ ἐζητήθη ἡ παρακατάθεσις καὶ διατήρησις τῆς κάλπης· ὁ νομάρχης, λαβὼν γνῶσιν τῶν διατρεξάντων, ἐξητήσατο τὴν κάλπην, ἀλλ' ἀπηντήθη, ὅτι αὕτη διεφθάρη καὶ ἀπωλέσθη. Τοῦτο δὲ μόνον εἶναι ἱκανὸν ν' ἀποδείξῃ τὴν νόθευσιν. Ἀλλὰ πρὸς τούτῳ ἐπὶ τῶν ψηφοδελτίων ἀνεφάνη αὕτη σαφίστερον· καθότι ταῦτα ἐστάλησαν εἰς Τρίπολιν, καὶ καθυποβλήθησαν εἰς τὴν κρίσιν δύο, τῶν ἐκεῖ τιμιωτέρων καὶ εἰδημονεστέρων δικηγόρων, τῶν Κ.Κ. Στεφανοπούλου καὶ Ἀλεξανδροπούλου· οὗτοι δ' ἀπεφήναντο, ὅτι τὰ ψηφοδέλτια ἦσαν πλαστογραφημένα. Ἡ κυβέρνησις ὀρθῶς ποιοῦσα ἠκύρωσε τὴν ἐκλογήν, διότι ἄλλως ἤθελε παρανομήσει· τὸ δὲ δίκαιον τῆς ἀκυρώσεως ταύτης ἐπεβεβαιώθη, οὐχὶ μόνον ἐκ τῆς νέας ἐκλογῆς, ἥτις ὑπῆρξεν ἐναντίον τῆς πρώτης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀραπετεύσεως τοῦ ἐπὶ πλαστογραφίᾳ καὶ νοθεύσει κατηγορηθέντος δημάρχου· διότι οὗτος ἀμέσως ἐγένετο φυγόδικος, ἐπειδὴ δὲν ἦτον αὕτη ἡ πρώτη ἀλλ' ἡ τετάρτη πλαστογραφία τοῦ βηθέντος δημάρχου. Περὶ δὲ τοῦ δήμου Πελλάνης, καὶ ἐκεῖ καυχᾶται, ὅτι ὑπάρχουσιν οἱ πλεῖστοι φίλοι του ἀρχαῖοι, διότι προστασίαν τῆς κυβερνήσεως οὐδ' ἐπεκαλέσθη οὐδ' ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον· διότι οὐδ' ἡ ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου Μαυροκορδάτου ἀντίπρα-

ξις κἀυνήθη νὰ κατορθώσῃ τι. Καὶ τόσῳ εἶναι βέβαιον, ὅτι οὐδόλως ὠφελήθη ἐξ ὑπουργικῆς συμπράξεως, καθόσον ἐγένοντο παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, τῇ συνεννοήσει τοῦ προαγορεύσαντος καὶ τῶν συναδελφῶν του, ἀπόπειραι, ἵνα καταπολεμηθῇ ἐν ταῖς ἐκλογαῖς· διότι οὗτος τοὺς ὑπαλλήλους φίλους αὐτοῦ ἔπαυσε κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν προκειμένων δημοτ. καταλόγων, αὐτὸς ὅμως καὶ αὖθις δὲν ἐπέτυχεν. Εἰς δὲ τὰ περὶ νεοσυλλέκτων λεχθέντα ἀπήντησεν, ὅτι οὐδέποτε ἀπῄτησεν ἐξαίρεσιν νεοσυλλέκτου τινός, διαβεβαιοῖ μάλιστα, ὅτι ἡ περὶ τούτους ἐργασία διεξήχθη ἀκριβοδικαίως· καθότι καὶ οἱ ἐπ' αὐτῆς ὑπάλληλοι, πολλὰ ἔτη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν χρηματίσαντες, ἀπέκτησαν τὴν ἕξιν τῆς μετ' ἀκριβείας καὶ δικαιοσύνης ἐνεργείας τῶν τοιούτων, καὶ τόσον εἶναι τοῦτο βέβαιον ὥστε δὲν διστάζει νὰ προσκαλέσῃ τὸν προαγορεύσαντα διὰ νὰ ὀνομάσῃ τοὺς ἀδίκως τυχὸν ἐξαιρεθέντας ἢ μή. Ἐν τοσούτῳ ἐπὶ πάντων τούτων παρακαλεῖ θερμῶς τὴν Βουλὴν, ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ὑπουργείου νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς αὐτὴν ὅλα τὰ τὰς ἐκλογὰς τῶν εἰρημένων δήμων ἀφορῶντα ἔγγραφα, ἵνα ἐξετασθῶσιν ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐκ τῶν ἱκανωτέρων τῶν ἀντιπολιτευομένων μάλιστα βουλευτῶν, καὶ ἀποφανθῶσιν ἐλευθέρως τὴν γνώμην των, ἵνα λυθῇ ἐφάπαξ τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ στιγματισθῇ μὲν ἡ συκοφαντία καὶ τὰ ἀνύπαρκτα ψεύδη, καταφανῇ δὲ λαμπρὰ ἡ ἀλήθεια, ἐξελέγχουσα ὡς ἀνύπαρκτα καὶ ὅσα ἐκάστοτε παρὰ τῶν φύλλων τῶν ἐφημερίδων τῆς ἀντιπολιτεύσεως κατ' αὐτοῦ καταχωρίζονται.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι ὡς στρατιωτικὸς ἀγνοεῖ ν' ἀπαντήσῃ δι' ἐντέχνων λόγων πρὸς τὴν ἐπιτετηδευμένην τοῦ προαγορεύσαντος ἀγόρευσιν· λέγει ὅμως τὴν ἀλήθειαν, ἥτις εἶναι ἁπλῆ καὶ εὔκολος, ὅτι αὐτὸς μὲν ἀπὸ τοῦ **1821** ἦτον φίλος τοῦ Κολοκοτρώνη μέχρι τοῦ **1833**, τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σ. Βασιλέως, ἀφ' ἧς εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς νόμους ἐπείθετο, καὶ πρότερον δὲ καὶ μέχρι τοῦδε τῆς αὐτῆς ἀπολαύει ὑπολήψεως παρὰ τῇ ἐπαρχίᾳ του. Ἀλλ' ὁ προαγορεύσας ποίαν ἐπισημότητα εἶχεν ἀπὸ τοῦ **1821** μέχρι τοῦ **1833**, ἐν ᾧ αὐτὸς μετὰ τοῦ Κουμουνδούρου εἰς τὰ **1825** κατεῖχεν ἐπὶ τρία ἔτη τὸ φρούριον τοῦ Μισθρᾶ καὶ ἐπολέμει τὸν Ἰμβραήμην, ὅπου καὶ τὸν προαγορεύσαντα καὶ τὸν πατέρα του, καταφυγόντας ἐκεῖ καὶ καταδιωκομένους, ἔσωσε. Διὰ τῆς ἐπιρροῆς δ' αὐτοῦ καὶ ὁ πατὴρ τοῦ προαγορεύσαντος ἔγεινεν ἄλλο τε πληρεξούσιος, καὶ αὐτὸς ὁ προαγορεύσας, καὶ πληρεξούσιος καὶ βουλευτὴς· οἱ Βαρβιτσιῶται λοιπὸν, οἵτινες

ὑπεστήριξαν αὐτὸν εἰς τὰς ἐκλογὰς, ἐγένοντο ἤδη λῃσταὶ καὶ παραξίαι! ἐν συντόμῳ ὅμως λέγει, ὅτι περὶ πάντων τούτων ἡ ἐπαρχία αὐτῶν θέλει τοὺς κρίνει ἐντὸς ὀλίγου.

Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι δὲν ἐπεθύμει μὲν ν' ἀγορεύσῃ περὶ τῶν Λακεδαιμονιακῶν πραγμάτων· διότι ταῦτα πρὸ πολλοῦ εἰς πάντας τοὺς βουλευτὰς ἐξ ἰδιαιτέρων συνδιαλέξεων ἐγένοντο γνωστά, καὶ ὤφειλαν νὰ ἐνεργήσωσι τὸ ἐπ' αὐτοῖς πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς προσηκούσης θεραπείας. Ἤδη δὲ, δοθείσης ἀρχῆς περὶ τῶν τοιούτων, νομίζει χρέος αὐτοῦ ἱερὸν νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, συμφώνων ὄντων πρὸς τὰ μέχρι τοῦδε διαδοθέντα καὶ συνομολογηθέντα· οὐχὶ μόνον ὡς ἰδὼν ὀρθαλμοφανῶς τὰ πράγματα καὶ ὑπὸ πολλῶν φίλων του παρακληθεὶς νὰ τὰ εἴπῃ, ἀλλὰ καὶ ὡς ὀφείλων νὰ ἐλαφρώσῃ τὴν συνείδησίν του καὶ νὰ συντείνῃ, τὸ ἐπ' αὐτὸν, εἰς τὸ νὰ βελτιωθῇ ἡ κακὴ κατάστασις τῆς Λακεδαίμονος. Περὶ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ἐκλογῶν, ἀρκεῖ νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ νομάρχης ἐνεργεῖ αὐτὰς κατὰ τὸ δοκοῦν, διότι εἰς τοὺς καταλόγους κατατάττει φορολογουμένους ὅπως θέλει, ἀφαιρεῖ δὲ τοὺς ἀρέσκοντας εἰς αὐτόν· οὕτως ὁ Κ. Θεοφανίδης κατέταξεν ὡς μᾶλλον φορολογουμένους τοὺς μηδὲ κλάδον ἐλαιοδένδρων ἔχοντας, μηδὲ τὴν ἐλαχίστην ἰδιοκτησίαν, ἀπέκλεισε δ' ἄλλους πραγματικῶς ὄντας μᾶλλον φορολογουμένους. Τοῦτο δ' ἔχει μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς τὴν δημοτικὴν ἐκλογὴν, διότι ἕκαστος δημότης δίδει τὴν ψῆφόν του εἰς τὸν ἐκ τῆς πλειονοψηφίας τῶν μᾶλλον φορολογουμένων εἰκαζόμενον δήμαρχον· ἀλλ' ἵνα παραλείψῃ πάντα τὰ λοιπὰ ἀρκεῖται ν' ἀναφέρῃ τὰ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ δήμου Θεραπνῶν γενόμενα. Ἀρχομένης τῆς ἐν τῷ δήμῳ τούτῳ ἐκλογῆς, ἀπῆλθεν ἐκεῖ ὁ ἴδιος νομάρχης Κ. Θεοφανίδης μετ' ἐνωμοτίας ἱππέων καὶ μεθ' ὁλοκλήρου λόχου ἐκ 30 ἀνδρῶν ὁροφυλάκων, οἵτινες, οὐχὶ μόνον ἐπεβάρυνον διὰ τῆς ἐκεῖ παρουσίας των τοὺς τῆς ἐναντίας μερίδος, ὡς καταλύσαντες εἰς τὰς οἰκίας μόνον αὐτῶν κατὰ τὴν ἐκ τοῦ διορισθέντος ἀντὶ τοῦ παύσαντος δημάρχου γενομένην διανομὴν τῶν καταλυμάτων, πρὸς ἐπιβάρυνσιν τῶν φίλων τοῦ Κ. Παρθενοπούλου καὶ κατανάγκασιν, ἵνα δώσωσι τὰς ψήφους των ἀλλαχοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπιχρέφοντες εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ τὸν καὶ δῆμον Φαρίδος ἦλθον πλήρεις ἀρνῶν καὶ ὀρνίθων. Περὶ δὲ τῶν μὴ ψηφοφορησάντων Ἀγριανιωτῶν ἀπήντησεν, ὅτι οὗτοι δὲν ἀπῆλθον νὰ ψηφοφορήσωσιν, ὡς ὄντες ἐκ τῶν καλλιεργούντων τὰ κτήματα τοῦ Βαρβιτσιώτη, ὅστις εἶπεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι ἂν ἐψηφοφόρουν ἐναντίον του ἤθελε τοὺς διώξει ἐκ τῶν κτημάτων του· ἐν τοσούτῳ ἐστάλησαν εἰς

τὸ χωρίου τοῦ Βαρδιτσιώτου καὶ ὁροφύλακες ἵνα ἀπαγάγωσι τοὺν ῥηθέντας Λγριανιώτας εἰς τὴν ψηφοφορίαν, κυρίως δὲ διὰ νὰ ἐξευτελίσωσιν εἰς τὰ ὄμματα τῶν δημοτῶν τὴν μίαν μερίδα, καὶ, καταλύσαντες εἰς τὰς οἰκίας των ἔφαγον, ἔπιον καὶ αὐτὰς τὰς συζύγους αὐτῶν ἐβεβαιραν. Περὶ τοῦ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσαντος, λέγει ὅτι οὗτος μετὰ τριῶν μόνον ἐνόπλων ἦλθε κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ψηφοφορίας, καὶ οὗτοι εὐθὺς ἀνεχώρησαν· ἐν τοσούτῳ ὁ Κ. Θεοφανίδης δὲν ἠσχύνθη νὰ γράψῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι ὁ Παρθενόπουλος ἦλθε μετὰ πλήθους ἐνόπλων, ἐν οἷς ὑπῆρχε καὶ ληστής τις. Ταῦτα ὅμως ἐγένοντο, ἵνα δικαιωθῇ ἡ εἰς τὸν δῆμον παρουσία τῶν ὁροφυλάκων· ἐν ᾧ δὲ καὶ ὁ δήμαρχος ἀδίκως ἐπαύθη, διότι καὶ ὁ ἴδιος Κορφιωτάκης κατ' ἰδίαν ὡμολόγησεν, ὅτι ἐνήργησε νὰ μὴ παυθῇ, καὶ τὴν παῦσιν τοῦ δημάρχου πολλαὶ ἄλλαι καταδρομαὶ ἐπηκολούθησαν· οἷον καταδίκαι καὶ καταδιώξεις εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον Χρυσάφης καὶ τὸ δικαστήριον Τριπόλεως· ἐν ᾧ πολλὰ ἐντάλματα συλλήψεως ἐξετελέσθησαν εἰς τὴν στιγμὴν τῆς ἐνάρξεως τῆς ψηφοφορίας, οὐχὶ βεβαια ἐκ συμπτώσεως διότι δὲν εἶναι ἓν οὐδ' εἷς ἕνα δῆμον, καθότι καὶ εἰς τὸν δῆμον Θεραπνῶν καὶ εἰς ἐκεῖνον τῆς Φάριδος τοιαῦται ἐκτελέσεις καὶ ἐγίνοντο καὶ ἀπεπειράθησαν· ἐν ᾧ διενεμήθησαν καὶ διανέμονται τώρα διπλότυπα καὶ ἐπὶ 38000 ὀκάδων σίτου, ἀνθ' ὧν τὸ χωρίον σκλαβοχῶρι 12.000 μόνον παρήγαγε, ἐν πᾶσι τούτοις δι' ἐλαχίστων ψήφων ἡ ἐκλογὴ ἐκερδήθη. Ἤθελε ν' ἀποφύγῃ τὴν περὶ τούτων ἀγόρευτιν, ἀλλ' ὡρμήθη ἐξ ἰσχυρῶν αἰτίων, ὁποῖα εἶναι τὰ ἐκδιδόμενα ἐντάλματα· διότι τί θέλει εἰπεῖ τις, ὅταν ἴδῃ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ψηφοφορίας συλλαμβανόμενον πολίτην τινα, ἐπὶ λόγῳ χρέους ὀλίγων τινῶν δναχμῶν εἰς τὸ δημόσιον, ἢ ὡς ἐγγυητὴ νάλλου τινος, καὶ ἀπαγόμενον εἰς τὰς φυλακάς; Παράδειγμα τούτου ἀνέφερε τὴν τοῦ Κ. Μελετοπούλου κράτησιν, διότι τοῦτον μέλλοντα ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸν δῆμον Φάριδος κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ψηφοφορίας συνέλαβον χωροφύλακες, ὠθοῦντες καὶ παντοιοτρόπως καταιρανοῦντες, ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν, ὡς ὀφειλέτην τοῦ δημοσίου, ἵνα ἐξευτελίσωσιν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κοινοῦ τὴν ἐναντίαν μερίδα. Διὰ νὰ μὴ γίνωνται ὅμως τοιαῦτα, δὲν πρέπει νὰ ζητῇ τις διὰ τοιούτων μέσων μείζονα ἐπιρροὴν τῆς εἰς ἑαυτὸν ὑπαρχούσης, οὐδὲ νὰ κινῇ πάντα λίθον διὰ τὴν διατήρησιν τῶν τῆς διαθέσεώς του ὑπαλλήλων· ὡς ἤδη μέγας ἐγένετο ἀγωνισμὸς ἕνεκα τῆς παύσεως τοῦ Κ. Στραβοσκιάδη, ὅστις κατοικῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κ. Κορφιωτάκη, καὶ ὑπ' αὐτοῦ παντοιοτρόπως ἐπιρ-

ρεαζόμενος, δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀμερόληπτος· οὐδὲ νὰ προσπαθῇ νὰ παρασταίνῃ εἰς τοὺς ἐκλογεῖς ὅτι ἔχει παντοδυναμίαν, καὶ δύναται καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐν τῇ εἱρκτῇ ν' ἀπολύῃ, ὅπερ συνέβη ἐπί τινος ὑπηρέτου τοῦ Κ. Κορφιωτάκη καλουμένου Σωτηρίου Κάπα. Οὗτος κατηγορηθεὶς ἐπὶ κακουργήματι παρεπέμφθη διὰ βουλεύματος, (μετὰ τὸ ὁποῖον δύο δικασταὶ ἐπαύθησαν) εἰς τὰς φυλακας τοῦ Ναυπλίου· ἐκεῖθεν ὅμως μετακαλεῖται παραδόξως εἰς Σπάρτην, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐξέρχεται τῆς φυλακῆς, καὶ περιτρέχει ἐλεύθερος εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς ἐκλογάς, ἐνώπιον τῶν καταγγειλάντων καὶ τῶν παραπεμψάντων αὐτὸν εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον. Ἕνεκα δὲ τῆς ἀφαιρέσεως τῆς ἰσχύος τῶν νόμων καὶ τῆς γενικῆς ἀτιμωρησίας ἐπῆλθον τραγικώτατοι φόνοι, ὡς ὁ τοῦ Ἀνδρέου Ἀγγελάκη, ὃν ἐθρήνησεν ἅπασα ἡ ἐπαρχία, καὶ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς πυροβολοῦσιν οἱ μὲν κατὰ τῶν δὲ, ὡς πεπεισμένοι περὶ τῆς ἀθωώσεώς των· οὕτω, φερ' εἰπεῖν, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐκλογῆς τῶν Θεραπνῶν, συνελθόντες 24 ἄνθρωποι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ εἰρηνοδίκου, καὶ ἐκεῖθεν ὁρμηθέντες κατηδάφισαν τὰς δύο οἰκίας τοῦ δημάρχου. Οὗτοι εἰσήχθησαν εἰς τὰ δικαστήρια, ἀλλ' ἀναβολῶν ἐπ' ἀναβολῆς γενομένων, καὶ τῆς δίκης κατ' ἐρήμην κατορθωθείσης, εἰς τριῶν μόνον μηνῶν φυλάκισιν κατεδικάσθησαν πρὸ πέντε μηνῶν· ἀλλ' ὁριστικῶς δὲν τολμῶσιν εἰσέτι οὔτε οἱ δικασταὶ οὔτε ὁ εἰσαγγελεὺς νὰ τοὺς καταδιώξωσι καὶ τοὺς δικάσωσιν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ εἰσαγγελεὺς εἶναι τίμιος ἄνθρωπος, ἀλλ' εἰς τὰς δεινὰς περιστάσεις ἢ γίνεται ἀπὼν δι' ἀδείας ἢ περιοδεύει εἰς τὸν νομὸν· δὲν κατηγορῶ οὐδὲ τοὺς δικαστὰς, ἀλλὰ σᾶς ἐζήγησα τὴν θέσιν των, ἐκ τούτων δὲ μάλιστα εἷς, ὁ Ἠλίας Καραλῆς, εἶναι ἤδη καὶ ὡς δήμαρχος ὑποψήφιος. Περὶ δὲ τοῦ δήμου Κροκεῶν παρετήρησεν, ὅτι ἐνῷ ἀποβριφθείσης τῆς πρώτης ἐκλογῆς κατεδιώχθη ὁ δήμαρχος καὶ ἐνήργησεν ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ τὴν ψηφοφορίαν, ἐκερδήθη αὕτη διὰ μιᾶς ἢ δύο ψήφων· ὥστε τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἐβεβαίωσε τὴν νόθευσιν τῆς ἐκλογῆς, ἀλλ' ἀπέδειξε μάλιστα τὸ ἐναντίον, ἀφοῦ διὰ τοσούτων μέσων καὶ ἐνεργειῶν μόλις δύο ψήφων πλειοψηφία ὑπῆρξε. Τοιαῦτα ὅμως καὶ ἄλλα παρόμοια πρέπει νὰ περιμένῃ τις, ἀφοῦ διευθύνει τὸν νομὸν ὁ Θεοφανίδης, τοῦ ὁποίου ἡ προτέρα διαγωγὴ εἶναι γνωστή· ὅτι δὲ τὰ παρελθόντα ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὰ παρόντα καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα εἶναι πρόδηλον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἱστορία θεωρεῖται ὡς ὁδηγὸς τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων. Αἴτιοι δὲ τούτων τῶν γενομένων εἶναι οἱ ἔχοντες τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν δύναμιν, ὑφ' ὧν καὶ δικασταὶ ἀπειλοῦνται

ὁσημέραι ὡς παυθησόμενοι, καὶ κακοῦργοι συγχωροῦντσι· ἐξ οὗ, ἐνῷ ἄλλο τι ἐπὶ δεκαετίαν δὲν εἶχον συμβῆ καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν 80 κακουργήματα, κατὰ τὸν στατιστικὸν τῶν δικαστηρίων πίνακα, ἤδη συνέβησαν ἐπὶ δεκαμηνίαν 80 κακουργήματα καὶ 200 πλημμελήματα. Ὠργανίσθησαν δὲ οἱ δήμοι ἐκ τῶν παρὰ τῶν ἀποκλειστικῶν καὶ μεροληπτικῶν εἰρηνοδικῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τοὺς κατοίκους προστίμων· καθότι ἐν αὐτῇ τῇ Σπάρτῃ εἶνσι εἰρηνοδίκης ὁ κομματάρχης τῆς ἑτέρας μερίδος, ὅστις καὶ συνεπλάκη εἴς τινα γενομένην συμπλοκήν. Περὶ τοῦ εἰρηνοδίκου Θεραπνῶν, ἐγένετο παρὰ μὲν τῆς ἐν Σπάρτῃ εἰσαγγελίας αἴτησις περὶ μεταθέσεως, παρὰ δὲ τῆς ἐν Ναυπλίῳ περὶ παύσεως· ἀλλ' οὐδέτερον εἰσηκούσθη. Καὶ ταῦτα μὲν ἐκ πολλῶν ὀλίγα, διότι ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα δύναταί τις νὰ κρίνῃ.

Ἀπήντησεν ὁ μετὰ τὸν κατ' ἀρχὰς ἀγορεύσαντα, πρῶτον μὲν περὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐνταλμάτων τῆς συλλήψεως τῶν ψηφοφόρων κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ψηφοφορίας, ὅτι ἂν τοιαῦτα ἤθελον γίνει συνομολογεῖ, ὅτι ἦτο μέσον ἐξαναγκαστικὸν πρὸς ὄρελος τῆς ἑτέρας μερίδος καὶ οὐσιώδη εἶχαν ἐπιρροήν· βεβαιοῖ ὅμως, ὅτι τοιαῦται συλλήψεις δὲν ἐνεργήθησαν, ἐκτὸς τῶν ἐπί τινι κακουργήματι συλληπτέων, ὡς ἦτο Γεράσιμός τις ὑποπτος λῃστείας, ἀποτελῶν ὅμως μέρος τῆς συνοδίας τοῦ Κ. Παρθενοπούλου· καὶ διὰ νὰ ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ζητηθῶσι πληροφορίαι, ἂν κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ψηφοφορίας ἀπερχόμενοι ψηφοφόροι νὰ ψηφοφορήσωσιν ἐκρατήθησαν, καὶ ὁριστικῶς ποίων προσώπων, εἰς ποίους δήμους καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ἐνεργήθησαν αἱ συλλήψεις. Διότι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἐκτιμήσῃ καὶ τοὺς λόγους τῆς κρατήσεως καὶ τὰ συνοδεύοντα ταύτην περιστατικά· διότι ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κ. Μελετοπούλου, περὶ οὗ ὁ προαγορεύσας ἀνέφερεν ὡς ἁπαχθέντος εἰς τὴν φυλακὴν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ψηφοφορίας, εἶναι εἷς ἐκ τῶν συντρόφων ἐκείνων, οἵτινες ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐνόπλων ὑπῆγαν εἰς τοὺς δήμους Θεραπνῶν καὶ Φαρίδος, ὅπου οὐδὲν δικαίωμα ψηφοφορίας εἶχον. Γινώσκει προσέτι ὅτι ὁ ῥηθεὶς Μελετόπουλος εἶναι πολλῶν χρεῶν ὀφειλέτης εἰς τὸ δημόσιον, καὶ ὅτι, εὑρισκομένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, εἶχεν ἐξαιτήσει προθεσμίαν τινα, ἣν ἐνήργησε νὰ τῷ χορηγήσωσιν, ἵνα μὴ ἀποδοθῇ εἰς αὐτὸν πρὸς τὸν ἐχθρόν του ἀντενέργεια καὶ χαιρεκακία· ἀκολούθως ὅμως καὶ δευτέραν ἄλλην προθεσμίαν ἔλαβε. Περὶ δὲ τοῦ Κάπα εἶπεν, ὅτι αὐτὸς δὲν ἦτον ὑπηρέτης του, ἀλλὰ τὸν παρηκολούθει ὡς μισθωτὸς κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς· ἀπομακρυνθεὶς

δὲ ἀπ' αὐτὸν ὕστερον κατὰ τὸ 1845, καὶ τυχὼν ἐν μέθῃ, συνεπλάκη μετ' ἄλλου, καὶ ἐπληγώθησαν ἀμφότεροι, καὶ παρεπέμφθησαν εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον, δι' ὃ οὐδεμίαν δυσαρέσκειαν ἔλαβε, διότι οὐδέποτε ὑπεράσπισε τοὺς κακούργους. Οὗτος δὲ μετερέρθη ἀκολούθως ἀπὸ τὰς ἐν Ναυπλίῳ φυλακὰς εἰς τὰς ἐν Σπάρτῃ, διὰ λόγους τῆς δικαστικῆς ὑπηρεσίας· καὶ ἀγνοεῖ μὲν ἂν ἐξῆλθεν ἐκ τῶν φυλακῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου ὀφείλει νὰ δώσῃ λόγον ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ δεσμοφύλαξ, ὅστις εἶναι υἱὸς τοῦ Κ. Βαρβιτσιώτη. Διὰ νὰ ἐξελεγχθῶσιν ὅμως ἀκριβῶς καὶ τὰ περὶ τούτου, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης νὰ ἐρωτηθῇ ὁ τῆς Σπάρτης εἰσαγγελεύς, διὰ ποίους λόγους μετεκάλεσε τὸν Σωτήριον Κάπαν ἐκ Ναυπλίου εἰς Σπάρτην, καὶ ἂν ἐγένετο καὶ πῶς ἡ ἐκ τῶν φυλακῶν ἔξοδος αὐτοῦ. Περὶ δὲ τῆς εἰς αὐτὸν ἀποδοθείσης παύσεως τῶν δικαστῶν εὐχαριστεῖται νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐν Λακεδαίμονι ὑπάρχουσιν οἱ αὐτοὶ σχεδὸν δικασταί, οἵτινες ὑπῆρχον καὶ πρὸ τῆς μεταβολῆς τοῦ Σεπτεμβρίου· διὰ τὴν παῦσιν δὲ τοῦ Ταγκοπούλου, αὐτὸς πικρῶς παρεπονέθη. Ἂν δ' ἐξετασθῇ οὐσιωδῶς ἡ παῦσις αὕτη τοῦ ἀξιοτίμου τούτου δικαστοῦ, θέλει εὑρεθῇ ὅτι ἐκ τῶν φίλων αὐτῶν, καὶ ἀναρεινομένων δῆθεν ἤδη ὑπερασπιστῶν του ὑπενηργήθη· διότι εἰς τὴν ἐναντίαν αὐτοῦ μερίδα ὑπάρχουσιν ἡνωμένοι ἀντιπολιτευόμενοι καὶ ὑπουργικοί, ἐξ ὧν οἱ μὲν καταφέρονται καὶ δὲν καταφέρονται κατὰ τοῦ ὑπουργείου, ἤτοι οἱ δύω προαγορεύσαντες· οἱ δὲ ἀπολαύουσι παρ' αὐτοῦ πλειόνων τῶν κυρίως λεγομένων ὑπουργικῶν καὶ εὐνοουμένων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Περὶ δὲ τοῦ Στραβοσκιάδη λέγει, ὅτι εἶναι τιμιώτατος ὑπάλληλος, καὶ, διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐτησίου εἰσπράξεως καὶ ἰδίως τῆς ἐνοικιάσεως τῶν ἐθνικῶν μωρεῶν μὲ μέγιστον ὄρελος τοῦ δημοσίου, τὸ ὁποῖον ὀφείλεται εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἱκανότητά του, δύναται νὰ καταδειχθῇ ἡ τοῦ ἀρχαίου ὑπαλλήλου τούτου περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀκρίβεια· αὐτὸς ὅμως κηρύττει, ὅτι οὔτε εἶχεν οὔτε ἔχει ἀνάγκην ὡς αὐτοὶ νὰ παύσῃ ὑπαλλήλους, οὐδ' ἐζήτησε ποτὲ τοιοῦτον, οὐδ' ἐπιθυμεῖ νὰ ὠφεληθῇ διὰ τοιούτων μέσων, καθότι σειρὰ ὁλόκληρος ἐτῶν καὶ ἀλληλουχία περιστάσεων ἀποδεικνύουσι τὴν εἰς αὐτὸν τῶν συμπολιτῶν του ἀγάπην· διὰ τοῦτο οὐδέποτε, οὐδὲ παρὰ τοῦ εἰσαγγελέως, οὐδὲ παρὰ τοῦ Νομάρχου, οὐδὲ παρ' ἄλλου, τὴν ἐλαχίστην ἐζητήσατο παράκλησιν ἢ χάριν. Καὶ περὶ τῶν ἐπιστατῶν λέγει, ὅτι κατὰ πρόταξιν αὐτοῦ δὲν ἐγένοντο, πολλοὶ ὅμως κατὰ παράκλησιν καὶ κατὰ καταλόγους τῶν συνα-

δελφῶν του, δοθέντας πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, διωρίσθησαν, εἶναι δὲ καὶ μεταξὺ τῶν ἐπισήμων φίλοι του· ἀλλ' ὁμολογουμένως εἶναι ἐκ τῶν τιμιωτέρων· ἂν δ' ἤθελον ἀναφανῆ καὶ τινες, μὴ ἀκριβῶς τὸ χρέος των ἐκπληρώσαντες, αὐτὸς δὲν εἰμπορεῖ νὰ θεωρῆται ὑπεύθυνος διὰ πράξεις τρίτων. Ἂν δὲ ἐγένοντο εἰς τὴν Φάριδα φόνοι καὶ συγκρούσεις, τούτων αἴτιοι εἶναι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι καὶ οἱ φίλοι των, ὡς προκαλέσαντες αὐτάς, ὁπλίζοντες ἐν καιρῷ τῆς ψηφοφορίας 40 καὶ 50 ὁπλοφόρους, μηδεμίαν ἀξίωσιν ἔχοντας νὰ ἐξασκήτωσι δημοτικὰ δικαιώματα· τίς ἄλλος πταίει διὰ τὸν φόνον τοῦ Μακαρίτου Δικαίακου, γενομένου ὑπὸ νέου τῆς μερίδος τῶν ἐναντίων; Καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν παρουσίαν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως αὐτοὶ προεκάλεσαν· διότι εἰς μὲν τὴν ἐκλογὴν τῶν Θεραπνῶν οὐδεὶς στρατιώτης ὑπῆρχεν, ὅτε ὅμως κατέστη ἀδύνατος ἡ ἐκτέλεσις τῆς ψηφοφορίας, ἐξ αἰτίας τῶν ἐναντίων ἐνόπλων, ἠναγκάσθη ἡ ἐξουσία νὰ ἐπικαλεσθῆ τὴν βοήθειαν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἡ ὁποία ἂν ὑπῆρχεν εἰς τὴν κατὰ πρῶτον ἐκλογὴν τῶν Θεραπνῶν δὲν ἤθελον συμβῆ οἱ δύο φόνοι. Αὐτὸς μὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐνεργῶνται αἱ ἐκλογαὶ διὰ τῆς τάξεως καὶ τῆς ἡσυχίας, διότι τριπλοῦν ἔχει ἐκ ταύτης συμφέρον, καὶ δι' οἰκονομικοὺς λόγους, καὶ διότι ὡς φίλος τοῦ ὑπουργείου ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπικρατῆ ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ εὐταξία, καὶ διότι δι' αὐτῆς πάντοτε ἐπέτυχεν· ἂν ὅμως ἄλλοι θελήσωσι ν' ἁρπάσωσι διὰ τῆς βίας ἀπ' αὐτοῦ ὅ,τι διὰ τῆς ἡσυχίας ἀπέκτησεν, ὅπως ἀπεπειράθησαν εἰς τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς καὶ ὅπως ἀπειλοῦσι καὶ διὰ τὰς βουλευτικάς, ἀναγγέλλει διὰ νὰ τὸ μάθωσι καὶ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες, ὅτι οὐδενὸς θέλει φεισθῆ, οὐδὲ θέλει συγχωρήσει οὔτε μίαν ψῆφον διὰ τοιούτων αἰσχρῶν καὶ ἀνηθίκων μέσων νὰ τοῦ ἀφαιρέσωσι, παραβιάζοντες τοὺς φίλους του καὶ λοιπούς. Περαίνων ὅθεν τὸν λόγον του ἐξαιτεῖται νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν α) τὰ ἔγγραφα τὰ ἀφορῶντα τὰς προκειμένας δημοτικὰς ἐκλογάς· β) πληροφορίαι περὶ ἐνεργηθεισῶν συλλήψεων ψηφοφόρων ἐν καιρῷ τῆς ψηφοφορίας, ἐπὶ τίνων προσώπων καὶ ἐπὶ τίσι λόγοις ἐγίνοντο· γ') τίνος ἕνεκα μετεκλήθη ὁ Σωτήριος Κάπα ἀπὸ τὴν εἰρκτὴν Ναυπλίου εἰς Σπάρτην, καὶ διὰ τί ἀπελύθη; Παρετήρησε δ' ἐπὶ τέλους, ὅτι θεωρεῖ περιττὸν καὶ ἀνάξιον νὰ εἰπῆ τι ἐφ' ὅτων ὁ ἕτερος τῶν συναδελφῶν του ἐλάλησε περὶ τῆς καταβλητείσης δῆθεν παρ' αὐτοῦ συνδρομῆς εἰς ἐπιτυχίαν τῆς ἐκλογῆς τῶν πληρεξουσίων καὶ Βουλευτῶν· ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐνθυμηθῆ ὅτι ἀνεδείχθη καὶ πληρεξούσιος καὶ βουλευτὴς, καὶ τοι

μὴ ἔχων ἰδικούς του παρὰ 5 ἢ 6 ἐκλογεῖς ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν τῶν πληρεξουσίων, καὶ 190 ἢ 200 μόλις ψηφοφόρους ἐπὶ τῶν βουλευτικῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἦσαν καὶ εἶναι φίλοι ἐμοῦ· καὶ τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν εἰς ἅπασας τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς ἐπιτυχίαν μου, καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ προηγούμενα· κατέψευσε δὲ καὶ τὰ περὶ εἰρηνοδίκου Θεραπνῶν λεχθέντα, ὡς μὴ γενομένης προτάσεως οὐδὲ περὶ παύσεως οὐδὲ περὶ μεταθέσεως.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι δὲν ἁρμόζει νὰ ζητηθῶσι τὰ ἔγγραφα ταῦτα, διότι θέλουσι δοθῆ παρὰ τῶν καταγγελλομένων ὑπαλλήλων· ἀλλὰ νὰ περιφθῆ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς ἀκριβῆ τῶν λεγομένων ἐξέτασιν. Ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μέχρι τοῦδε συζητήσεως εἶναι, ὅτι ἡ σημερινὴ συνεδρίασις ἐδαπανήθη ἐκτὸς τοῦ προκειμένου θέματος, καὶ ὅτι ἡ Βουλὴ, ἂν θέλῃση νὰ ζητήσῃ τὰς περὶ ὧν ἡ συζήτησις δι' ἐγγράφων ἀποδείξεις καὶ πληροφορίας, οὐδὲν ἔχει κώλυμα ἐκ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσαντος. Ὁρίσας δὲ ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐναρξιν τῆς περὶ δημοτικῶν φόρων νομοσχεδίου συζητήσεως, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 4 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Ρ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ. Οἱ Γραμματεῖς

Μ. Χ. Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΓ'.

Τῆς 11 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν ἑνδεκάτην φευρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ. Κ. Βουλευτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνοματικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 103 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 3, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν Γραμματέων.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ στρατολογίας ἀνέγνω τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσιν αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτως.

Ἡ ἐπὶ τοῦ περὶ στρατολογίας Νομοσχεδίου εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή.

Πρὸς τὴν Βουλήν

« Ἡ ἐπιτροπή σας, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ στρατολογίας νομοσχέδιον, ἐπιφέρει τὰς ἑξῆς τροπολογίας, τὰς ὁποίας συνιστᾷ εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς βουλῆς.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ἀναγκαίαν τὴν προσθήκην καὶ δευτέρου ἄρθρου ὡς ἀκολούθως.

« Μόνοι οἱ πολῖται Ἕλληνες εἶναι δεκτοὶ εἰς τὸν στρατόν. »

Ἐπὶ τοῦ § 6'. τοῦ ἄρθρου 3.

Ἐνταῦθα διαφωνήσασα ἡ ἐπιτροπὴ, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐπιφυλάττεται νὰ ἐκθέσῃ εἰς τὴν γενικὴν συνεδρίασιν, δὲν παρεδέχθη κατὰ πλειονοψηφίαν τὴν ἐρεδρείαν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐτροπολόγησεν ἡ ἐπιτροπή σας ὡς ἕπεται.

» Ὁ κατὰ τὸν ἐτήσιον νόμον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς νεοσυλλέκτων, διανέμεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ εἰς μὲν τοὺς νομοὺς παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν, εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας τοῦ νομοῦ παρὰ τοῦ νομαρχικοῦ συμβουλίου, καὶ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ παρὰ τοῦ νομάρχου μόνου, εἰς δὲ τοὺς δήμους παρὰ τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων.

Ἐπὶ τοῦ § 6'. τοῦ 5 ἄρθρου.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ παραγράφου τούτου, ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ προσθήκη τῶν λέξεων· « ἐὰν οὗτοι δὲν ἀνήκουν εἰς δῆμον τινὰ » καθότι, ἂν μείνῃ ὁ παράγραφος ὅπως ἔχει, αἱ ἐμπορικαὶ καὶ βιομηχανικαὶ πόλεις θέλουν ὠφεληθῆ ἀπὸ τὴν διάταξιν ταύτην, αἱ δ' ἄλλαι πόλεις καὶ οἱ δῆμοι θέλουν ζημιωθῆ·

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 8.

Πρὸς περισσοτέραν εὐκρίνειαν τῶν ὀνομάτων τῶν στρατευσίμων καὶ ἀποφυγὴν πάσης ἀπάτης καὶ δολιότητος, προτείνει ἡ ἐπιτροπὴ νὰ σημειοῦται ὁλογράφως τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ στρατευσίμου, ὡς καὶ ἡ κατοικία καὶ διαμονή του.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 9.

Τὴν διὰ τὴν ἀκρόασιν τῶν παραπόνων καὶ ἐνστάσεων ὁρισθεῖσαν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τριήμερον προθεσμίαν, ἡ ἐπιτροπή σας ἐθεώρησε μικρὰν· καθότι εἰς τινας δήμους, διὰ τῆς μεγίστης ἀποστάσεως τῶν χωρίων, εἶναι δύσκολον ν' ἀποπερατωθῶσιν

ἐντὸς τῆς προθεμίας ταύτης τὰ παράπονα, διὰ ταῦτα προτείνει νὰ ἐπεκταθῇ εἰς πέντε τὸ πολὺ ἡμέρας.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 10.

Αἱ καταχωριζόμεναι εἰς τὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον προβλέπει ὁ § 4 τοῦ ἄρθρ. τούτου ἐνστάσεις, ἡ ἐπιτροπὴ νομίζει ἀσφαλέστερον νὰ ὑπογράφωνται παρά τε τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ προτείναντος αὐτάς· ἑπομένως τροπολογεῖ τὸν § τοῦτον ὡς ἀκολούθως.

» Αἱ ἐνστάσεις, ἐγγραφόμεναι εἰς ἐπίτηδες βιβλίον, ὑπογράφονται παρὰ τοῦ προτείναντος, ἢ παρὰ δύο μαρτύρων τῆς ἐκλογῆς του, καὶ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὑποστηρίζονται διὰ τῶν ἀναγκαίων ἀποδείξεων. »

Ἡ ἐν τῷ § 5 ὁριζομένη διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀποφάσεων τριήμερος προθεσμία δὲν εἶναι ἀρκετὴ εἰς ὅλους τοὺς δήμους· διὸ γνωμοδοτεῖ νὰ τροπολογηθῇ καὶ ὁ § οὗτος ὡς ἕπεται.

« Ἡ ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ἐπιτροπὴ, ἀφοῦ λήξῃ ἡ ἐν τῷ ἄρθρ. » 9 ὁρισθεῖσα διὰ τὰς ἐνστάσεις προθεσμία, ἀποφασίζει ἐντὸς » πέντε τὸ πολὺ ἡμερῶν αἰτιολογημένως, ἐπὶ τῶν γενομένων » ἐνστάσεων, διορθόνει δὲ τὸν πίνακα καὶ τὸν ὑπογράφει. »

Ἡ ἐπιτροπή σας παρεδέχθη ὅλας τὰς ἐν τῷ 16 ἄρθ. προτεινομένας ἐξαιρέσεις, ἐκτὸς τῆς διακρίσεως τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ ὁ § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, περὶ τοῦ μόνου μένοντος ὀρφανοῦ ἐκ πατρὸς καὶ μητρός.

Ἐπὶ τοῦ § 6'. τοῦ ἄρθρ. 20.

Ἐνταῦθα παρετηρήθη ὅτι τὰ καθήκοντα τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου εἶναι οὐσιώδη, καθότι αἱ ἀποφάσεις του θέλουν εἶσθαι ἀνέκκλητοι· ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ περισσοτέρα ἐγγύησις καὶ ἀσφάλεια εἰς τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ὅσων ἤθελον προσφύγει εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του· διὸ ἡ ἐπιτροπή, νομίσασα ὅτι ἡ προσθήκη δύο ἐτῶν μελῶν ἐγγυᾶται περισσοτέραν ἀσφάλειαν καὶ δικαιοσύνην, προτείνει νὰ τροπολογηθῇ ὡς ἀκολούθως.

« Τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον σύγκειται ἐκ τοῦ νομάρχου, ἑνὸς πρωτοδίκου, ἐκλεγομένου παρὰ τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, τοῦ προέδρου ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου ἑκάστης ἐπαρχίας, καθόσον ἀφορᾷ τοὺς νέους αὐτῆς, ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ τῆς γραμμῆς ἢ λοχαγοῦ ἀ. τάξεως, καὶ ἐξ ἑνὸς ἰατροῦ στρατιωτικοῦ· οἱ τελευταῖοι οὗτοι διορίζονται ἅπαξ κατ' ἔτος παρὰ τῶν ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν· ἐν ἐλλείψει δὲ τοῦ στρατιωτικοῦ ἰατροῦ, ὁ ἰατρὸς τοῦ νομοῦ ἀναπληροῖ αὐτόν.

Κατὰ συνέπειαν τῆς τροπολογίας ταύτης προτείνει νὰ τροπολογηθῇ ὁ 3 § ὡς ἐρεξῆς.

« Ἐν περιπτώσει, κεθ' ἣν ὁ νομάρχης εἶναι ἀπὼν καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς νομαρχίας ἐξετέλεσε τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπάρχου παρὰ τῇ ἐπιτροπῇ τῶν ἐνστάσεων, ὁ ἀνώτερος ἀξιωματικὸς προεδρεύει, δεύτερον δὲ μέλος αὐτῆς διορίζεται ὁ ἀρχαιότερος κατὰ τὸν διορισμὸν παρὰ τοὶς πρωτοδίκαις πάρεδρος. »

Ἐπὶ τοῦ § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, αἱ ἀναθεωρητικαὶ ἐργασίαι πρέπει νὰ γίνουν κατ' ἐπαρχίαν, καθότι ἂν συγκεντρωθῶσιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ νομοῦ, οἱ ἐφεσείοντες καὶ πᾶς ἄλλος ἐνστασιοδότης, ἐκτὸς τῶν δυσκολιῶν, ἃς θέλουν ἀπαντήσει ἀρίνοντες τὰ ἔργα των διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ νομοῦ, θέλουν ἀπαντήσει καὶ μεγίστας ἄλλας δυσκολίας καὶ προσκόμματα εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἐφέσεών των καὶ ἐνστάσεων· ἐνῷ, ἐὰν αἱ ἀναθεωρητικαὶ ἐργασίαι ἐνεργηθῶσι κατ' ἐπαρχίαν, τὰ μέσα τῶν ἀποδείξεων εἶναι εὔκολα καὶ πρόχειρα δι' αὐτούς· διὰ ταῦτα γνωμοδοτεῖ νὰ τροπολογηθῇ ὁ παράγραφος οὗτος, ὡς ἀκολούθως.

« Τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον θέλει μεταβαίνει πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἑκάστης ἐπαρχίας. »

Ἐπὶ τοῦ 22 ἄρθρου.

Τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου προσδιοριζομένην τῆς ὑπηρεσίας διάρκειαν, ἡ ἐπιτροπὴ παρεδέχθη· ἀλλὰ, καθόσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ αὐτοῦ μέρη καὶ τὸ ἄρθρ. 23, δὲν ἐπιτρέπει καμμίαν παρατήρησιν, καθότι, ἂν ἡ βουλὴ παραδεχθῇ τὴν περὶ ἐφεδρείας ἀρχὴν, τότε τὸ ἄρθρον μένει, ἂν δὲ ἀπορρίψῃ αὐτὴν τότε αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἐφεδρείαν διατάξεις αὐτοῦ πρέπει νὰ ἐξαλειφθῶσιν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 30.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου τὰ πλεῖστα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδοτοῦν, ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἀντικαταστάσεως πρέπει νὰ μένῃ ἐλεύθερον διὰ πολλοὺς λόγους, καὶ κυρίως, διότι ἀφοῦ ὁ ἀντικαθιστῶν θέλει εἶσθαι πολίτης Ἕλλην, ὁ σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου ἐκπληροῦται· διότι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ὑπηρετεῖν ἐν ἔτος εἰς τὸν στρατὸν τῆς γραμμῆς, καὶ δύο εἰς τὸ ἱππικὸν καὶ πυροβολικὸν, θέλει καταντήσει εἰς πολλοὺς ἐπιζήμιος, διότι θέλει τοὺς διακόψει ἀπὸ τὴν πρόοδον τῶν ἐπαγγελμάτων των, τῶν τεχνῶν ἢ τῶν σπουδῶν των· καὶ διότι ἀντίκειται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος, ἐπειδὴ οἱ μὲν θέλουν ὑπηρετεῖ ἓν ἔτος, οἱ δὲ δύο. Ἄλλοι δὲ ἀντιπαρετήρησαν, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις αὕτη εἶναι καὶ συνταγματικὴ καὶ ἐπωφελὴς· συντ αγματικὴ μὲν, διότι ἕκαστος ὀφείλει νὰ ὑπηρετήσῃ προσωπικῶς τὴν πατρίδα· ὠφέλιμος

δούτι ὁ στρατὸς, συγματιζόμενος ἀπὸ ὅλας τὰς τάξεις τῶν πολιτῶν, καθίσταται ἠθικώτερος, εὐγενέστερος καὶ ἐντιμότερος, καὶ ἐπομένως θέλει λογίζεται καύχημα νὰ ὑπηρετήσῃ στρατιωτικῶς τὴν πατρίδα· ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ πλειονοψηφίαν παραδέχεται τὸ ἀπόλυτον τῆς ἀντικαταστάσεως δικαίωμα.

Ἐπὶ τοῦ κεφ. ζ'.

Τὸ μέρος τοῦτο, περιέχον εἰδικὰς ποινικὰς διατάξεις πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεων, τὰς ὁποίας ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ἡ ἐπιτροπὴ ἐμελέτησε μετὰ προσοχῆς, καὶ συναινεῖ τὴν παραδοχήν του. Ἀλλὰ δὲν παρεδέχθη τὸ 32 ἄρθρον, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐκποίησιν τῆς περιουσίας τῶν γονέων τοῦ δραπέτου· καθότι ἡ ἀρχὴ αὕτη οὔτε ὑπάρχει εἰς κανὲν συνταγματικὸν ἔθνος, οὔτε δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τοὺς νόμους καὶ τὸ δίκαιον· διὰ ταῦτα προτείνει νὰ τροπολογηθῇ ὡς ἀκολούθως.

« Ὅστις, κληρωθεὶς καὶ μὴ ἀπαλλαγεὶς παρὰ τοῦ ἀναθεωρητικοῦ συμβουλίου, δραπετεύσει πρὸ τῆς ὁρκοδοσίας του, τιμωρεῖται ἐὰν δὲν ἐπανέλθῃ ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς μέχρις ἑνὸς ἔτους· ὁ δὲ ἀρμόδιος ἔπαρχος ἐνεργεῖ τὴν ἀναπλήρωσιν δι' ἐκποιήσεως ἀναλόγου μέρους τῆς περιουσίας του. Ὁ δῆμος του χρεωστεῖ ἀμέσως νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ, ἐπιφυλαττομένου τοῦ δικαιώματος εἰς τὸν δῆμον τῆς ἀποζημιώσεως ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ δραπέτου· τὸ δὲ δικαίωμα τοῦτο τοῦ δήμου δὲν παραγράφεται εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν τεσσαράκοντα ἐτῶν. Ὁσάκις τὸ δημοτικὸν ταμεῖον δὲν ἔχει πρόχειρα χρήματα, ἐπιβάλλεται ἔρανος παρὰ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, καὶ ἐγκρίσει τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, κατ' ἀναλογίαν τῶν οἰκογενειῶν τοῦ δήμου· εἰς τὴν ἐκποίησιν τῆς περιουσίας τῶν δραπετῶν νεοσυλλέκτων, ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τῶν καθυστερούντων διατάξεις. »

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 42

Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, εἶναι πιθανὸν νὰ ἀφήσῃ στάδιον εἰς τοὺς ὑπαλλήλους νὰ ἐνεργοῦν καὶ κατὰ προϋπαρχούσας διατάξεις περὶ στρατολογίας, ὡς μὴ ἀντιβαινούσας εἰς τὸν παρόντα νόμον, τροπολογεῖ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρ. 42.

«Ὅλοι οἱ προϋπάρχοντες νόμοι καὶ διατάγματα περὶ στρατολογίας ἀκυροῦνται.»

Ἁπάσας τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, περὶ τῶν

ὑποίων δὲν γίνεται λόγος ἐν τῇ παρούσῃ ἐκθέσει, παρεδέχθη ἡ ἐπιτροπή, καὶ τὰς συνιστᾷ εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς βουλῆς.

Ἀθῆναι τὴν 11 Φεβρουαρίου 1847.

Ὁ Εἰσηγητὴς

Κων. Θ. Κολοκοτρώνης.

Ἐκρίθη, ἐπὶ τῇ παρὰ τοῦ προέδρου ὑποβληθείσῃ αἰτήσει αὐτοῦ, νὰ χορηγηθῇ μηνιαία ἀπουσίας ἄδεια εἰς τὸν ἐξ Ἠλείας Βουλευτὴν Κ. Ι. Ἀναγνωστόπουλον.

Ὁ πρόεδρος ἐξέθηκεν ὅτι, λῆξάσης τῆς ἐπὶ μῆνα δοθείσης ἀδείας ἀπουσίας εἰς τινα τῶν βουλευτῶν, οὗτος ἐρχόμενος ἐντεῦθεν ἔθλασε καθ' ὁδὸν τὸν πόδα, ὡς ἐξέθηκε, καὶ ἐπὶ μῆνα ἔτι παρέμεινεν ἀπὼν εἰς Ναύπλιον. Καὶ τὸ μὲν προεδρεῖον, διὰ τὴν ἀκούσιον ταύτην ἀπουσίαν, ἐνόμιζεν ὅτι ἐδικαιοῦτο ἵνα μὴ στερηθῇ τῆς βουλευτικῆς αὐτοῦ ἀποζημιώσεως· ῥητοῦ ὅμως ὑπάρχοντος τοῦ 110. ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ, μηνιαίαν μόνον ἐπιτρέποντος ἄδειαν ἄνευ στερήσεως τῆς ἀποζημιώσεως, ἐνέκρινεν ἵνα καὶ τὴν λογιστικὴν ἐπιτροπὴν ἐρωτήσῃ. Ἀποφηνσμένης ὅμως ταύτης ὅτι πρέπει νὰ τηρηθῶσιν οἱ λογιστικοὶ τύποι, ἕνεκα τοῦ ῥητοῦ τῆς διατάξεως τοῦ κανονισμοῦ, μηδαμῶς προβλέποντος περὶ τῶν ἀκουσίων τούτων ἀπουσιῶν, ἀμηχανοῦν τὸ Προεδρεῖον ἐνέκρινεν ἵνα ῥητὴν τῆς βουλῆς ἀπόφασιν ἐπὶ τούτου προκαλέσῃ, ἐπὶ τῇ αἰτήσει μάλιστα αὐτοῦ τούτου τοῦ βουλευτοῦ.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἀνέβαλεν ἵν' ἐπὶ τὴν αὔριον ἀποφανθῇ.

Ὁ Πρόεδρος προσέθηκεν ὅτι, ἐν τῷ ψηφισθέντι τῆς Βουλῆς προϋπολογισμῷ, κατεχωρισμένη ὑπάρχει ποσότης διαχιλίων δραχμῶν πρὸς ἀγορὰν βιβλίων· καὶ τοῦ καταλόγου μὲν τῶν ἀγοραστέων βιβλίων τὴν σύνταξιν εἰς ἐπιτροπὴν, τῶν περὶ ταῦτα εἰδημόνων βουλευτῶν, τὸ προεδρεῖον ἀνέθηκε· καταδειχθείσης ὅμως ὑπερβάσεως ἐξ 800 δραχμῶν, διά τε τὴν ἀγορὰν τούτων καὶ τοῦ πολυτίμου Λεξικοῦ τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου, καὶ ὑπάρχοντος περισσεύματός τινος ἐκ δραχ. 2,913:84 ἐκ τοῦ ψηφισθέντος ἀπολογισμοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου τῶν βουλευτικῶν ἀποζημιώσεων, μὴ δυνατοῦ δ' ὄντος ἵνα ἡ ἐξ 800. δραχμῶν καταδειχθεῖσα ὑπέρβασις κνταχωρισθῇ ἤδη εἰς τὸν ψηφισθέντα προϋπολογισμὸν, ὡς κοινοποιηθέντα πρὸ πολλοῦ εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἐν τοῖς ἁρμοδίοις βιβλίοις ἀντιγραφέντα· τὸ προεδρεῖον ἐνόμισεν ὅτι δύναται αὐτὴ νὰ ἀναπληρωθῇ, ἐκ τοῦ ῥηθέντος περισσεύματος τῶν 2,913:84 δρ. ὑπάρχοντος διαθεσίμου, ἐὰν τοῦτο διατεθῇ

πρὸς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης, ὑπὲρ ἧς πολλὴν ἐπέδειξε θέλησιν ἡ Βουλή.

Ἡ δὲ Βουλὴ ἀνέβαλεν, ἵνα καὶ ἐπὶ τούτου ἐπὶ τὴν αὔριον ἀποφανθῇ.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπερρήνατο πρό τινος, ἵν' ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἡ ἐπὶ τοῦ περὶ σιτηρῶν ζητήματος συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ ὑποβάλῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς· παρελθουσῶν δ' ἤδη ἑπτὰ ἡμερῶν, καὶ λεγομένου ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δραστηρίως ἐργάζεται, ἵνα τὸ πραχθὲν ἔγκλημα καλύψῃ, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀποσταλῶσι δύω τῶν μελῶν αὐτῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ, διὰ τακτικοῦ πρωτοκόλλου, παραλάβωσι τὰ ὑπάρχοντα περὶ τούτου ἔγγραφα, πρὶν ἡ ἔλθωσι διὰ τοῦ κατὰ τὴν αὔριον ἐρχομένου ταχυδρομείου τὰ παρὰ τῶν ἀρχῶν ζητηθέντα, ὡς λέγεται, ἵνα γραφῶσι νέα πρωτόκολλα.

Ἀντιπόντος δέ τινος ὅτι εἰς οὐδὲν τοιοῦτον μέτρον δικαιοῦται νὰ χωρήσῃ ἡ Βουλὴ, πρὶν ἡ ἐπισήμως κατηγορήσῃ ἐνώπιον τῆς Γερουσίας τοῦ ὑπουργοῦ, ἐὰν ἔνοχον ἐγκλήματος θεωρῇ αὐτόν.

Ὑπεστήριξεν ἕτερος τὸ προταθὲν, εἰπὼν ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ὑπουργοῦ ἀποβαίνει, συμφέρον ἔχοντος νὰ καταδειχθῇ ἡ ἀθωότης αὐτοῦ, ἐὰν τοιοῦτος τυγχάνῃ ὑπάρχων· διαβαθέντος δέ, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον διέταξε τὰς ἁρμοδίους ἀρχὰς ἵνα νέα συντάξωσι πρωτόκολλα, καὶ διὰ τούτων τὰ περιέχοντα τὸ ἔγκλημα ἀντικαταστήσωσιν, ὅπως τοῦτο καλυφθῇ, καὶ ὅτι ταῦτα ἔρχονται διὰ τοῦ κατὰ τὴν αὔριον ἐρχομένου ταχυδρομείου, συμφέρει τὸ τοιοῦτον νὰ παραδεχθῶμεν μέτρον, καθ' ὃ θέλει καταδειχθῇ ἀληθῶς ἡ ἐνοχὴ ἢ ἡ ἀθωότης τοῦ ὑπουργοῦ. Τόσῳ δὲ μᾶλλον, καθόσον πολλαχῶς παραμορφόνει τὰ πράγματα τὸ ὑπουργεῖον, ὡς τελευταῖον ἐπισημός τις ἐφημερὶς αὐτοῦ, ὁ Μηνύτωρ, παρεμόρφωσεν οὐσιωδῶς ἀγόρευσίν τινα, ἐντεῦθεν γενομένην, τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ· καθ' ἣν εἶπεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ σημειωθῶσι πολλὰ ἔτοδα, μὴ ἀπαιτήσωσιν αὐτὰ οἱ δανεισταὶ ἡμῶν, καταδεικνυομένου περισσεύματος· καὶ καθ' ἣς βουλευτής τις διεξοδικῶς ἠγόρευσεν.

Ἐπαναλαβόντος δὲ τοῦ κατὰ τῆς προτάσεως ἀγορεύσαντος, ὅτι αὕτη ἀφορᾷ κατηγορίαν, καὶ σημαίνει κατάσχεσιν ἐγγράφων τοῦ ὑπουργείου· δὲν πρέπει δὲ νὰ παραδεχθῇ αὐτὴν ἡ Βουλὴ, ἐκτὸς ἂν ὑπ' εὐθύνην ὁ ζητῶν βουλευτὴς ζητῇ τοῦτο, ἢ ἂν κατηγορήσῃ ἡ Βουλὴ τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἀντέλεξεν ἕτερος ὅτι πᾶς ἄλλος, ὡς ὁ ὑπουργὸς οὗτος, κατηγορούμενος ἤθελε σπεύσει νὰ φέρῃ τὰ ζητηθέντα ἔγγραφα τάχι-

στα, καὶ ζητήσῃ νὰ συσταθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ὅπως ἐξετασῃ καὶ δῇ τὴν ἀθωότητα αὐτοῦ, ἢ ταυναντίον ὑποβάλῃ τὸ ἀποτέλεσμα, καὶ τότε ἐνεργηθῶσι τὰ ὑπὸ τῶν ἀρ. 83. καὶ 84. τοῦ συνταγματος διατασσόμενα· ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, καὶ πρὶν ἢ τὰ πράγματα εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον προέλθωσι· παρ' ἡμῖν ὅμως πάντα ταῦτα συγχωροῦνται. Καὶ ἀπεδείχθη μὲν ὅτι τὰ αὐτοσχέδια ἐκεῖνα πρωτόκολλα δὲν φέρουσι τὰς ὑπογραφὰς τῶν εἰσηγητῶν, ὁ δ' ὑπουργὸς ἀσθενῶς τότε ἐδικαιολογήθη εἰπών, ὅτι ἦτον εἷς Πειραιεὺς ὁ ἀρμόδιος εἰσηγητὴς· διότι οὐ μόνον οὗτος μετὰ μίαν ἢ δύω ὥρας ἔμελλε νὰ ἐπανέλθῃ, ἀλλὰ καὶ διότι ἤθελε προσυπογράψει ὁ ἐπίσης ἐπ' αὐτῶν ἐργαζόμενος ἕτερος εἰσηγητής· τοιούτων ὑποψιῶν διὰ ταῦτα ὑπαρχουσῶν τότε, ἀπεφηνάμεθα ἵνα σταλῶσι τὰ ἔγγραφα ταῦτα. Καὶ οὐδεμία μὲν ὑπῆρχεν ἡ πρὸς τοῦτο δυσκολία τοῦ ὑπουργοῦ, καθόσον ὁ ράκελλος τῶν σιτηρῶν εἶναι πρόχειρος εἰς τὸ ὑπουργεῖον· ἄλλως τε καὶ συμφέρον ἔχοντος ἵνα διὰ τούτων τὴν ἀθωότητα αὐτοῦ ἀποδείξῃ, ἐὰν οὕτως εἶχον τὰ περὶ τούτου· ἑπτὰ ὅμως παρῆλθαν ἡμέραι καὶ ἡ προθεσμία λήγει, καὶ ταῦτα δὲν ἔστειλεν ἔτι. Ἀσθενοῦς δ' οὔσης καὶ τῆς ἑτέρας δικαιολογίας αὐτοῦ, ὅτι ἔλειπον τὰ ἐκ Σύρου πρωτόκολλα, ἀντικρουσθείσης ὑπὸ τοῦ ἐκ Σίρνου βουλευτοῦ ἀποδείξαντος, ὅτι καὶ ταῦτα νὰ ὑπάρχωσιν ἔπρεπε, φερόντων τῶν ἐκδοθέντων πρωτοκόλλων ἡμερομηνίαν τῆς 31. Δεκεμβρίου, καὶ πολλῶν οὐσῶν τῶν πιθανοτήτων περὶ τῆς ἀληθείας τῆς λεγομένης ἀποκρύψεως τοῦ ἐγκλήματος, ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ τὸ προταθὲν μέτρον.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι ἐπροτάθη, κατὰ τὴν περὶ τούτων συζήτησιν τότε, ἵνα σταλῇ ἐπιτροπὴ καὶ παραλάβῃ τὰ ἔγγραφα· ἀλλ' ὁ ἐκ Τήνου Βουλευτὴς ἀντείπων κατὰ τούτου ἐπρότεινεν, ἵνα καλεσθῇ ὁ ὑπουργὸς νὰ φέρῃ ταῦτα, καὶ μετὰ τοῦτο νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ ἵν' ἐπ' αὐτοῦ ἐργασθῇ. Τὴν πρότασιν δὲ ταύτην, ὑποστηριχθεῖσαν τότε καὶ ὑπ' αὐτοῦ, παρεδέχθη ἡ Βουλὴ, δοῦσα πρὸς τοῦτο ὀκταήμερον προθεσμίαν· μήπω δὲ ταύτης λήξάσης νῦν, καὶ ὑπολειπομένης ἔτι καὶ τῆς αὔριον πρὸς συμπλήρωσιν αὐτῆς, ἡ Βουλὴ δὲν δικαιοῦται νὰ καταστρέψῃ τὴν γενομένην ἀπόφασιν καὶ εἰς ἄλλο νὰ χωρήσῃ μέτρον, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἀναμείνῃ καὶ τὴν σήμερον, μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς αὔριον, ὅτε συμπληροῦται ἡ δοθεῖσα ὀκταήμερος προθεσμία· καὶ, ἂν ἕως τότε δὲν στείλῃ τὰ ἔγγραφα ταῦτα ὁ ὑπουργὸς, νὰ προέλθῃ εἰς τὰ προτεινόμενα μέτρα, μὴ ὄντος σήμερον ὑπερημέρου τοῦ ὑπουργοῦ.

Διϊσχυριζομένων δὲ τινων, ὅτι σήμερον πρέπει νὰ σταλῶσιν,

ὡς ἐπροτάθη, καὶ παραλάβωσι τὰ ἔγγραφα, μὴ μέχρις αὔριον καλυφθῇ τὸ πραχθὲν. Ὁ πρόεδρος, συντάξας ἡμιεπίσημον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ὑπουργὸν, δι' ἧς ἀνετίθη εἰς τρία τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς νὰ μεταβῶσι καὶ παραλάβωσι τὰ ἔγγραφα σήμερον, ἀνέγνω αὐτὴν εἰς τὴν Βουλὴν, ἥτις τὸ μέτρον τοῦτο ἐνέκρινε.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι, ἐκ τῶν πρὸς τοὺς ὑφ' ἡμῶν ἀντιπροσωπευομένους λαοὺς σχέσεων, πάντες τὴν κατάςασιν αὐτῶν γνωρίζομεν, καὶ προβλέπομεν ὅτι ἐχθρὸς ἀδυσώπητος καὶ τρομερὸς, ὁ τῆς πείνης, εἰς τὰ πρόθυρα εἶναι τῆς Ἑλλάδος. Τὰς προσβολὰς τούτου δυστυχῶς αἰσθανόμεθα οἱ ναυτικὸν τόπον κατοικοῦντες, μὴ παράγοντα προϊόντα, ὡς ζῶντες ἐκ τῶν ἔξωθεν εἰσαγομένων καρπῶν· ἐφ' ᾧ καὶ πρῶτοι τὴν ἀπειλὴν ταύτην δίδομεν, ἥτις, εἴθε νὰ ψευσθῇ, θέλει καταστῆ γενικὴ καθ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἐν μὲν τῇ Γαλλίᾳ τιμᾶται ὁ σῖτος 10 φράγκα κατὰ κοιλὸν, ἐν δὲ τῇ Μελίτῃ 28 σκοῦδα τὰ καλαμπόκια, πάντα δ' ἀπειλοῦσι τὴν ἐξάλειψιν ὅλων τῶν προϊόντων, καὶ πᾶσα ἡ χερσαία Εὐρώπη πεινῶσα ἀνέῳξε τοὺς λιμένας αὐτῆς, ἵνα τὴν εἰσαγωγὴν ξένων καρπῶν ἐνισχύσῃ· ἡμεῖς δὲ, καί τοι δυνάμενοι τὸν κίνδυνον νὰ προϊδωμεν, οὐδὲν ἐλάβομεν μέτρον καὶ ἐπιμένομεν ἔτι εἰς τὸν ἀπαγορευτικὸν περὶ σιτηρῶν νόμον, ἐνῷ οἱ τοιοῦτοι νόμοι ἔχουσι μὲν τὸ πλεονέκτημα νὰ εἰσχύωσι τὴν παραγωγὴν τῶν προσατευομένων καρπῶν, ἐλεεινὰς δ' ἐπιφέρουσι συνεπείας, ἂν σπάνις τοῦ καρποῦ, τοῦ ὁποίου τὴν εἰσαγωγὴν κωλύουσιν, ἐπέλθῃ· ἐφ' ᾧ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν νόμων τούτων ἀγρύπνως τὰ πράγματα ἐρευνῶσιν, ἵνα τὴν περίπτωσιν ταύτην προλάβωσιν. Οὐδὲν ὅμως τοιοῦτον παρ' ἡμῖν ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ τινα ἐλέχθησαν περὶ δολιότητος πρό τινος κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ σιτηρῶν νόμου· τὴν ὁποίαν ἀπέχει μὲν οὗτος νὰ ἀποδώσῃ, πεπεισμένος δὲ διατελεῖ ὅτι πολλὴ ὑπῆρξεν ἀμέλεια, τιμωμένων μὲν τῶν καρπῶν ἀντὶ 5 δραχ. καὶ 90 λεπτῶν, καὶ 6 δραχ. καὶ 20 λεπτῶν κατὰ κοιλὸν, κατὰ δὲ τὸν Νοέμβριον ἀντὶ 7 δραχμῶν, ἐξακολουθοῦντος δ' ἐπίσης τοῦ φόρου, ὡς ἂν αἱ τιμαὶ τῶν καρπῶν ἐπὶ τῶν 5 δραχμῶν κατὰ κοιλὸν ἐσταμάτησαν. Καὶ τὰ μὲν γινόμενα οὐκ ἀπογίνονται· ἵνα δ' ἐπὶ τὸ μέλλον τὴν ἐπὶ πλέον πρόοδον τῆς σιτοδείας προλάβωμεν, ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς, ὁ τὴν ἐσωτερικὴν δημόσιον ἀσφάλειαν ἐφορῶν, καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, πρέπει νὰ καταργήσωσι τὸν φόρον ἐντελῶς, νὰ ἐπιβάλωσι δὲ φόρον ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ σίτου, ὅπως μὴ ἐξαχθῶσιν οἱ ἐν ταῖς ἀποθήκαις καρποὶ, τοσούτου ὑπάρχοντος τοῦ ἐκ τοῦ λιμοῦ κινδύνου.

Προσεθηκεν ἕτερος ὅτι πάντες συμφωνοῦσιν ἐπὶ τούτου· διότι

κατὰ τὰς ὑπαρχούσας πληροφορίας, ὁ λιμὸς καὶ κατὰ τὴν Γαλλίαν ὑπάρχει· κατὰ δὲ τὴν Ἀγγλίαν ἐπὶ τοσοῦτον προέβη, ὥστε, ἅμα μετὰ τὴν ἔναρξιν τῶν Βουλῶν, νόμον ἐψηφίσαντο, καταργήσαντα τὸν περὶ σιτηρῶν νόμον καὶ ἐπιτρέψαντα εἰς πάσης σημαίας τὰ πλοῖα νὰ προσέρχωνται ἐκεῖ, ἄνευ πληρωμῆς τῶν ὑπαρχόντων ἐξαιρετικῶν τελῶν. Καὶ κατὰ τὴν Γαλλίαν ἔτι τοιοῦτος τάχιστα νόμος ἐψηφίσθη· ἡ δὲ τιμὴ τῶν καρπῶν κατ' αὐτὴν, πωλουμένων ἀντὶ 50 φράγκων, πείθει ἕκαστον περὶ τῆς μεγίστης σπουδῆς περὶ τὴν ταῦ νόμου τούτου ψήφισιν. Ἡμῖν δὲ οὐ μόνον μέτρον τι δὲν ἐλήφθη, ἀλλὰ καὶ τὸν φόρον ἔχομεν ὑπάρχοντα, καὶ πολλὰ περὶ τῆς κακῆς αὐτοῦ ἐφαρμογῆς ἐλέχθησαν· ἐν ᾧ δ' ἐν Μιλίτῃ, ἐπὶ τοσοῦτον ὁμόρῳ, ἀντὶ 9 δραχμῶν κατὰ κοιλὸν οἱ καρποὶ τιμῶνται, οὐδεὶς θέλει εἰσαγάγει ἐνταῦθα καρποὺς καὶ αἱ τιμαὶ θέλουσιν ἐπὶ μᾶλλον αὐξήσει. Διὰ ταῦτα τὸ ὑπουργεῖον πρέπει ἐντὸς τῆς αὔριον, οὕτως εἰπεῖν, νὰ εἰσαγάγῃ νόμον περὶ καταπαύσεως ταῦ περὶ σιτηρῶν φόρου.

Καὶ ἕτερος προσέθηκεν ὅτι ἀληθῶς πρότερον ὠφείλομεν μέτρον περὶ τούτου νὰ λάβωμεν, καὶ τῆς Γαλλίας ἤδη εἰς τὴν αὐτὴν, εἰς ἣν καὶ ἡμεῖς, ὑπαρχούσης κατάστασιν. Καὶ ἐκεῖ μὲν δὲν ἦτον πρότερον τοιαύτη ἀνάγκη, ὁ δ' ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς αὐτῆς, δημοσιεύσας τὴν κατάστασιν τῶν ὑπαρχόντων καρπῶν, διεβεβαίου ὅτι αἱ κατά τινα μέρη εὐτυχίαι θέλουσιν ἀναπληρώσει τὴν δυστυχίαν ἄλλων μερῶν· ἀλλ' ἡ κατὰ τὴν Ἀγγλίαν ὑπερτίμησις τῶν καρπῶν, καὶ ὁ κατὰ τὴν Ἰρλανδίαν λιμὸς, ἐπήνεγκαν μεγίστην ἐξαγωγὴν καρπῶν ἀπὸ τῶν βορείων τῆς Γαλλίας μερῶν· ὥστε ἐν Γαλλίᾳ, καὶ τοι εἰσελθόντος ἐνὸς ἑκατομμυρίου κοιλῶν κατὰ τὸ δεύτερον δεκαήμερον ταῦ Ἰανουαρίου, οὐ μόνον δὲν ἠλαττώθησαν αἱ τιμαὶ ἀλλὰ καὶ προέβησαν ἀπὸ 46 φράγκων εἰς 50· μὴ γενομένης δ' ἐξαγωγῆς τινος, ὡς ἐκ τῆς Σημαφόρου δηλοῦται, ἕπεται ὅτι τὴν τοιαύτην ὑπερτίμησιν ἐπήνεγκεν ἡ ἐσωτερικὴ τοῦ τόπου κατάστασις. Καὶ ἀναγκαῖον μὲν διὰ ταῦτα εἶναι νὰ καταργηθῇ ὁ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς φόρος, καὶ ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς ἕτερος νὰ τεθῇ· ἐπειδὴ ὅμως πολλοὶ τῶν ἐμπόρων, καὶ μάλιστα τῆς Σύρου, εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἔχωσιν ἤδη καρποὺς ἀποτεθειμένους ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὑπάρχοντος νόμου, ἵνα ἐξαγάγωσιν αὐτοὺς, καὶ πρὸς τοῦτο νὰ εὑρίσκωνται ὑπὸ ναυλοσυμφωνητικὰ, δὲν δύναται παρὰ διὰ τοῦ νέου νόμου νὰ δοθῇ προθεσμία τις ὑπὲρ τούτων.

Μετά τινα παρατηρήσαντα ὅτι, εἰ μὲν θέλουσιν οἱ προαγορεύσαντες τὸν περὶ τούτου νὰ προτείνωσι νόμον, δύνανται νὰ

φέρωσιν αὐτὸν, καὶ κατὰ τὴν ἐπὶ τούτου συζήτησιν τὰ ὑπὲρ καὶ κατ' αὐτοῦ θέλουσι λεχθῇ· εἰ δὲ τὸ ὑπουργεῖον τοιοῦτον προτείνει, τότε πάλιν ταῦτα θέλουσι συζητηθῇ, δὲν ἀρμόζουσι δὲ σήμερον λεγόμενα.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι ἐκ τῆς πολλαχόθεν ζητήσεως τῶν καρπῶν ἐπομένη ἦτον ἡ ὑπερτίμησις αὐτῶν, καὶ ἀναγκαία καθίσταται ἡ τε τοῦ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς φόρου κατάργησις, καὶ ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς νέου ἐπίθεσις. Μ' ὅλον ὅτι δὲ δὲν ἔχει τοὺς ἐκτεθέντας φόβους, καθ' ὅλας τὰς μεσογείους ἐπαρχίας ὑπαρχόντων ἀποτεταμιευμένων καρπῶν καὶ μὴ ὑπερτιμηθέντων, ἐπειδὴ ὅμως πιθανῶς τὰ παράλια θέλουσιν ὑποστῆ τὸν λιμὸν, συμφωνεῖ ἐπὶ τοῦ τοιούτου μέτρου· ἀλλὰ, καὶ καταργουμένου ταῦ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς φόρου, οὐδεὶς θέλει εἰσαγάγει καρποὺς ἐνταῦθα, τοσαύτης ὑπερτιμήσεως τούτων ὑπαρχούσης ἀλλαχοῦ. Προκειμένης δὲ γενικῆς σιτοδείας, καὶ κινδύνου κατὰ λαῶν ἀπειλοῦντος, δὲν δικαιούμεθα προνοοῦντες περὶ τοῦ συμφέροντος ἀτόμων τινῶν ἐμπορευομένων, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν προθεσμίαν τάσσοντες· διότι αἱρετώτερον ἦθελεν εἶσθαι νὰ ζημιωθῶσιν ὀλίγα ἄτομα ἢ νὰ μὴ προληφθῇ κίνδυνος, λαοὺς ὅλους ἀπειλῶν.

Μετά τινα εἰπόντα, ὅτι δὲν εἶναι ἐναντίος εἰς τὸ νὰ ληφθῶσι τὰ προσήκοντα μέτρα, πρὸς περίθαλψιν τοῦ πεινῶντος λαοῦ, φρονεῖ ὅμως, ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ὅλον τὸ ἔθνος. Τούτου δὲ τὰ δύο κυριώτερα μέρη, ἡ Στερεὰ καὶ ἡ Πελοπόννησος, δὲν πρέπει νὰ στερηθῶσι τοῦ δικαιώματος τῆς πωλήσεως τῶν γεννημάτων των, ἐξ ὧν δύνανται νὰ πληρώσωσι τοὺς φόρους των, καὶ νὰ οἰκονομήσωσι τὰς λοιπὰς ἀνάγκας των. Ἡ Βουλὴ ἀπερήνατο νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν, δυναμένου παντὸς βουλευτοῦ νὰ εἰσαγάγῃ τὸ αἰτηθὲν νομοσχέδιον.

Μετὰ ταῦτα προέβη ἡ βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων νομοσχεδίου. Δοθέντος δὲ τοῦ λόγου ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, παρετήρησέ τις, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θαυμάσῃ κανεὶς, ἂν λαμβάνῃ τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἂν καὶ δὲν εἶναι ἐναντίος αὐτῆς· διότι, εἰς ὅλον τὸν συνταγματικὸν κόσμον, πᾶσαι αἱ σπουδαῖαι παρατηρήσεις ἐφ' ἑκάστου νομοσχεδίου, ἔχουσι γενικώτερον σκοπὸν, γίνονται κυρίως καὶ συνήθως κατὰ τὴν γενικὴν συζήτησιν, διότι ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα δὲν δύναται τις νὰ ἐξετάσῃ γενικώτερον ἁπάσας τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου· Διὰ ταῦτα ἔλαβε τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, καὶ θεωρεῖ, ὅτι καὶ

τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν εἰσάγεται τακτικῶς, διότι δι' αὐτοῦ προτείνεται, νὰ κανονισθῶσιν ὁριστικῶς καὶ ἀπολύτως τὰ περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῆς δημοτικῆς φορολογίας, ἐνῷ ὁ τοιοῦτος νόμος ὤφειλε νὰ ἔχῃ χαρακτῆρα προσωρινὸν, ὡς μέλλοντος νὰ προσδιορίζηται ἐτησίως παρὰ τῶν βουλῶν τοῦ μεγίστου ὅρου τῶν δημοτικῶν φόρων, ἢ τοὐλάχιστον τῶν ἀμέσων. Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον περιέχει καί τινας διατάξεις, τὰς περὶ τῶν εἰσπράξεων, φερ' εἰπεῖν, ἐχούσας μονιμώτερον χαρακτῆρα· ἀλλ' ἐξ αἰτίας τούτων δὲν ἔπεται ὅτι πρέπει νὰ γείνῃ δεκτὸς ὁριστικῶς καὶ ὁ ἀνώτατος ὅρος. Καθότι εἶναι δυνατὸν νὰ ὁρισθῶσιν αἱ μὲν ῥηθεῖσαι διατάξεις ὡς μόνιμοι· ὁ δὲ προσδιορισμὸς τοῦ ἀνωτάτου ὅρου, ὡς διὰ τὸ παρὸν μόνον ἔτος γινόμενος, ὅπως ἀπεφασίσθη καὶ διὰ τὸν δημοτικὸν φόρον τοῦ **1845**, καὶ **1846**. Προσέθηκε δὲ, ὅτι εἶναι συμφέρον, ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ φόροι νὰ ἐγκρίνωνται διὰ νόμων καὶ ἐτησίως· καθότι οἱ νομοθέται δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλλωσιν ἄλλους φόρους, εἰμὴ ὅσους ἀπαιτεῖ ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἐπιβάλλεται, καὶ ὅσους δύναται ὁ λαὸς νὰ ὑποφέρῃ Οἱ αὐτοὶ δὲ λόγοι, οἱ δικαιολογοῦντες τὴν ἐνιαύσιον ψῆφισιν τῶν δημοσίων φόρων, καθιστῶσιν ἀναγκαίαν καὶ τὴν ἐτήσιον ἔγκρισιν τῶν δημοτικῶν φόρων, οἵτινες εἶναι σημαντικώτατοι· διότι δι' αὐτῶν καταντῶσιν οἱ κάτοικοι νὰ πληρόνωσιν, ἐκτὸς τῶν δημοσίων φόρων τῶν ὑπολογιζομένων συνήθως πρὸς **10 0/0**, καὶ πρασέτι τεσσάρων ἢ καὶ πέντε τοῖς ἑκατὸν περιπλέον. Ἐν Γαλλίᾳ, καίτοι μὴ ὑπάρχοντος ῥητοῦ ἄρθρου τοῦ συντάγματος, ὁρίζοντος τὴν παρὰ τῶν βουλῶν ἐτησίαν ἐπιψήφισιν τῶν φόρων, ἐγκρίνονται ὅμως κατ' ἔτος διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων οὐχὶ μόνον οἱ ἄμεσοι καὶ ἔμμεσοι δημόσιοι φόροι, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ δημοτικοὶ, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ δημοτικὰ δικαιώματα, τὰ ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ διαλαμβανόμενα εἰς τὸν ἡμέτερον περὶ δήμων νόμον. Διὰ τοὺς λόγους λοιπὸν τούτους, νομίζει ἀναγκαῖον νὰ τεθῇ εἴτε ἐν ἀρχῇ, εἴτε ἐν τέλει τοῦ νομοσχεδίου, ἄρθρον ὁρίζον, ὅτι ὁ μὲν μέγιστος ὅρος τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων προσδιορίζεται διὰ τὸ παρὸν μόνον ἔτος, αἱ δὲ λοιπαὶ διατάξεις ὅτι εἶναι ὁριστικαὶ, ὡς ἀποτελοῦσαι κυρίως μέρος τοῦ περὶ δήμων νόμου· μ' ὅλον ὅτι ἔπρεπεν ἡ κυβέρνησις νὰ συμπληρώσῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, περιλαμβάνουσα ἐν αὐτῷ καὶ τ' ἄλλα δημοτικὰ τέλη, ὥστε, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν, νὰ ἰσχύῃ τοῦτο ἀντὶ τοῦ περὶ δήμων νόμου. Ἄλλως, μένοντος τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει, πρέπει μᾶλλον νὰ προστεθῇ ἄρθρον, ὅπερ τὰς μὲν λοιπὰς διατάξεις νὰ

καθιερώσῃ ὡς ὁριστικὰς, νὰ προσδιορίσῃ δὲ διὰ μόνον τὸ ἐνεστὼς ἔτος τὸν μέγιστον ὅρον τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, καὶ νὰ ἐγκρίνῃ ἐπὶ τέλους καὶ τὴν ἐτησίαν εἴσπραξιν τῶν λοιπῶν δημοτικῶν τελῶν καὶ δικαιωμάτων, τῶν μνημονευομένων διὰ τοῦ δημοτικοῦ ἢ καὶ δι' ἄλλου νόμου.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι ἐν Εὐρώπῃ δύο συστήματα ὑπάρχουσι περὶ διοικήσεως τῶν δήμων. Πρῶτον τὸ τῆς συγκεντρώσεως, τὸ ὁποῖον δὲν θέλει ν' ἀφήσῃ αὐθυπαρξίαν τινα εἰς κανὲν ἄλλο σῶμα, ἀλλὰ προσπαθεῖ τὰ πάντα νὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας· καὶ ἐθεμελιώθη μὲν ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος, ἐπικρατεῖ δὲ ἤδη ἐν Γαλλίᾳ. Διὰ τοῦτο ἐκεῖ οὐχὶ μόνον οἱ δημοτικοὶ φόροι ἐπιψηφίζονται παρὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας· ἀλλὰ καὶ τὰ δημοτικὰ συμβούλια ἐκλέγονται ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ὥστε ὁ δῆμος καθίσταται ἑτεροφυές τι καὶ μὴ ἰδίαν ὕπαρξιν ἔχων. Ἐκτὸς δὲ τοῦ συστήματος τούτου ὑπάρχει, ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ, Βελγίῳ καὶ τῇ λοιπῇ Γερμανίᾳ, καὶ δεύτερον ἄλλο σύστημα φρονοῦν, ὅτι ὅσῳ οἱ δῆμοι εἶναι αὐθύπαρκτοι, τόσῳ μᾶλλον στερεοῦται ἡ ἀνεξαρτησία τοῦ ὅλου. Κατ' αὐτὸ δὲ, ὁ δῆμος εἶναι ἐν πᾶσιν ἀνεξάρτητος, καὶ εἰς αὐτὸν τῶν φόρων τὸν προσδιορισμόν· ἡ δὲ κυβέρνησις ἐπιβλέπει μόνον, μήπως ἐπιβάλλῃ τοιούτους δημοτικοὺς φόρους, ὥστε καταστῇ εἰς αὐτὴν δυσχερὴς ἡ τῶν δημοσίων φόρων συλλογή· ἀλλὰ παρὰ τοῦ δημάρχου πάντοτε πᾶσα πρότασις ἐκπηγάζει. Ἐκ τῶν δύο τούτων συστημάτων, φαίνεται παρ' ἡμῖν, ὅτι ὑπάρχει τὸ δεύτερον· διότι ὁ περὶ δήμων νόμος ἔχει ῥητὰς διατάξεις, κηρυττούσας τὸν δῆμον ὡς ἀνεξάρτητον καὶ αὐθύπαρκτον, διαχειριζόμενον ἐλευθέρως τὰ τῆς περιουσίας του. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ὑπάρξῃ μεταγενέστερος ῥητὸς νόμος, ἀνατρέπων τὰς διατάξεις τοῦ περὶ δήμων νόμου· ἀλλὰ τοιοῦτος, κατ' αὐτὸν δὲν ὑπάρχει. Διότι τὸ 52 ἄρθρον τοῦ συντάγματος λέγον, « ὅτι οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται οὐδ' εἰσπράττεται, ἐὰν προηγουμένως δὲν ψηφισθῇ παρά τε τῆς βουλῆς καὶ τῆς γερουσίας, καὶ κυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως » κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἑρμηνευτικῆς, ἐφαρμόζεται ἐπὶ μόνων τῶν δημοσίων φόρων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν δημοτικῶν· διότι τὸ σύνταγμα, πραγματευόμενον περὶ τῆς ἐπικρατείας, ὑπαγορεύει ἤδη, ὅτι καὶ τὸ ἄρθρον 52 αὐτοῦ πραγματεύεται περὶ τῶν δημοσίων φόρων, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τῶν δημοτικῶν· καὶ δεύτερον ὅτι οὐδὲ ὁ αὐτὸς λόγος ὑπάρχει ὡς πρὸς τοὺς δημοτικοὺς φόρους, καθότι τὸ ἐνιαύσιον ὡς πρὸς τοὺς δημοσίους φόρους διετάχθη κυρίως, ὄχι μόνον ἵνα ὁρίζηται ἡ φορολογία ἀναλόγως τῆς καταστάσεως

τοῦ κράτους· ἀλλὰ μάλιστα ἵνα δώσῃ καὶ εἰς τὰς βουλὰς ἀμυντικὰ ὅπλα, ἵνα ὑπερασπίζωνται ἀπὸ τῶν παρανομιῶν κακῶς διεπόντων ὑπουργῶν, δυνάμεναι ν' ἀποσύρωσιν ἀπ' αὐτῶν τὰ νεῦρα τῆς πολιτείας καὶ νὰ καταστρέψωσιν οὕτω τὸ ἐθνοφθόρον ἐκεῖνο καὶ καταστρεπτικὸν ὑπουργεῖον. Ὁ λόγος ὅμως οὗτος τῆς ἐτησίου ἐπιψηφίσεως τῶν δημοσίων φόρων δὲν ὑπάρχει καὶ εἰς τοὺς δημοτικούς, ἀλλ' ἀνίσχυρος καὶ μηδαμινὸς ἐπὶ τούτων καθίσταται· καθότι οἱ τοιοῦτοι φόροι διαχειρίζονται, ὄχι παρὰ τῆς κυβερνήσεως, ἀλλὰ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν. Ἂν δ' ἐμβλέψῃ τις εἰς τὸ παρὸν νομοσχέδιον, παρατηρεῖ ὅτι οὐδέτερον τῶν συστημάτων ἐτήρησεν· ἐπειδὴ, εἰς μὲν τὴν συνοδεύουσαν τὸ νομοσχέδιον ἔκθεσιν, λέγει ὅτι τοῦτο στηρίζεται εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ περὶ δήμων νόμου, καθόσον αὗται συμβιβάζονται μὲ τὸ 52 ἄρθρον τοῦ συντάγματος· παρακατιὼν δ' ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου θεωρεῖ ὡς ἰσχύοντα τὰ δι' ἰδιαιτέρων νόμων καὶ Β. Διαταγμάτων κανονισμένα, ἐνῷ κατὰ τὸ 52 ἄρθρον ἀπαιτεῖται ἡ ἐπιψήφισις παντὸς φόρου. Προσέτι δὲ, ἐνῷ τὸ 52 ἀπαιτεῖ τὴν ἐνιαύσιον ἐπιψήφισιν, τὸ παρὸν νομοσχέδιον καθιερεῖ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῆς δημοτικῆς φορολογίας τὸν προσδιορισμὸν ὡς διαρκῆ. Ἐκ τῆς ἀντιφάσεως ταύτης, εἰς ἣν ὑπάρχει τὸ παρὸν νομοσχέδιον, προκύπτει, ὅτι δὲν στηρίζεται εἰς καμμίαν ἀρχὴν, ὡς περιέχον διατάξεις, στηριζομένας τὰς μὲν εἰς τὸ πρῶτον, τὰς δὲ εἰς τὸ δεύτερον σύστημα. Τὰς αὐτὰς παρατηρήσεις του ὑπέβαλε καὶ κατὰ τὸ 1845 καὶ πέρυσιν· ἐπειδὴ δὲ ἡ βουλὴ ἀπεφάσισεν, ὅτι θεωρεῖ τὸ 52 ἄρθρον ὡς ἐφαρμοζόμενον καὶ ἐπὶ τῶνδημοτικῶν φόρων, καίτοι αὐτὸς τὴν αὐτὴν καὶ ἤδη ὡς ἐξέθηκεν ἔχων πεποίθησιν, σεβόμενος ὅμως τὴν ἀπόφασιν τῆς βουλῆς λέγει, ὅτι, ἂν ἡ βουλὴ ἐμμένῃ εἰς τὰ πρότερον παρ' αὐτῆς ἀποφασισθέντα, πρέπει τότε νὰ δεχθῇ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῆς δημοτικῆς φορολογίας, διὰ τὸ παρὸν μόνον ἔτος· ἀλλὰ τότε πρέπει νὰ ἐπιψηφισθῶσι καὶ λάβωσιν ἰσχὺν καὶ οἱ ἄλλοι νόμοι καὶ τὰ Β. Διατάγματα, δι' ὧν οἱ λοιποὶ φόροι κανονίζονται ὡς οἱ περὶ στατήρων, σταθμῶν, παραπημάτων κλπ. φόροι.

Ἐνταῦθα ὁ πρόεδρος παρεχώρησε τὴν ἕδραν του εἰς τὸν ἀντιπρόεδρον.

Ἀπήντησεν ὁ πρῶτος λαβὼν τὸν λόγον περὶ δημοτικῶν φόρων, ὅτι κατ' αὐτὸν ἐξάγονται τρία εἴδη ἑρμηνείας τῆς δημοτικῆς φορολογίας. α) Ἐπιβολὴ αὐτῆς παρὰ μόνων τῶν δημοτικῶν συμ-ς βουλίων, ὡς κράτος ἐν κράτει, ἐφορώσης ἁπλῶς τῆς κυβερνή-

σεως. β) Παρὰ τοῦ νομοθετικοῦ σώματος, ὅπερ κανονίζει δι' ἑνὸς νόμου τοὺς δημοτικοὺς φόρους, ἐφάπαξ ὅμως καὶ ὁριστικῶς, οὐχὶ δ' ἐτησίως. γ.) Ἐτήσιος ἔγκρισις τῆς δημοτικῆς ὡς καὶ τῆς δημοσίου φορολογίας. Τὸ μὲν πρῶτον σύστημα παραδέχεται ὁ προαγορεύσας· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον εἰσήγαγεν ἡ κυβέρνησις τὸ παρὸν νομοσχέδιον, αὐτὸς δὲ ὁ λαλῶν ὑποστηρίζει τὸ τρίτον. Διότι καὶ ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων, μετὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν ἀμέσων δημοσίων φόρων, ἔπονται οἱ ἄμεσοι δημοτικοὶ φόροι· τὴν δὲ ἔγκρισιν τῶν ἐμμέσων δημοσίων φόρων παρακολουθεῖ, ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ, ἡ τῶν ἐμμέσων δημοτικῶν, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν δημοτικῶν τελῶν καὶ δικαιωμάτων, οἷον τῶν προστίμων, τῶν σταθμῶν καὶ στατήρων, τῶν παραπηγμάτων κτλ. Συνομολογεῖ μὲν, ὅτι ἀπὸ Ναπολέοντος συνεστάθη τὸ πρῶτον, τὸ τῆς συγκεντρώσεως τῆς ἐξουσίας σύστημα, ἐπικρατεῖ δὲ οὐχὶ μόνον ἐν Γαλλίᾳ ἄχρι τῆς σήμερον, ἀλλὰ καὶ παρ' ἡμῖν, διότι καὶ ἐκ τῆς τῶν νομαρχιῶν παραδοχῆς ἡ τοῦ κεντρικοῦ πνεύματος ἐπικράτησις καταδείκνυται. Τὸ δὲ σύστημα τῆς ἐτησίου ἐγκρίσεως τῶν δημοτικῶν φόρων δὲν εἶναι ἔργον τῆς Ναπολεοντίου μόνον ἐποχῆς· καθότι κατὰ τὸ 1833 εἰσήχθη ἐν Γαλλίᾳ νέος περὶ δήμων νόμος, ὅστις, διὰ τεσσάρων ἐτῶν, ὡς ἐν Λυδίᾳ λίθῳ βασανιζόμενος, λαμπρότατος ἐξῆλθε τὸ 1837, ἐπαναλαμβάνων καὶ οὗτος τὰ αὐτὰ περὶ τῆς ἐτησίας ἐγκρίσεως τῶν δημοτικῶν φόρων διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Καὶ παρ' ἡμῖν ὅθεν, ὡς ἀρχὴ τῆς ἐπὶ τῶν δήμων ἀναγκαιοτάτης ὁμολογουμένως ἐφορίας τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ ἔγκρισις τῶν μεγίστων ὅρων τῆς δημοτικῆς φορολογίας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοιαύτη ἐποπτεία εἶναι ἀναγκαιότατον νὰ ἐξασκεῖται κατ' ἔτος, ἀνάγκη ἐτησίως νὰ ἐγκρίνωνται κατὰ μέγιστον ὅρον παρὰ τῶν βουλῶν καὶ οἱ δημοτικοὶ φόροι· διότι ἄλλως, παραδεχόμενοι τὴν ἀρχὴν, ὅτι αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ δύνανται ἀφ' ἑαυτῶν, συναινέσει τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, νὰ ὁρίσωσιν οἷον ὅρον φορολογίας θελήσωσιν, ἀπαγόμεθα εἰς τὸ ἄτοπον συμπέρασμα, ὅτι, ἂν ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ μετὰ τῆς κυβερνήσεως ἐπιβάλῃ φόρον 15 τοῖς 0|0, αἱ νομοθετικαὶ ἐξουσίαι, ὑφ' ὧν τὸ ἔθνος ὅλον ἀντιπροσωπεύεται, οὐδὲν δύνανται ἐπὶ τῆς τοιαύτης παρανόμου φορολογίας νὰ πράξωσι καὶ δεσμευμέναι διατελοῦσιν· ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας οὐδεμία δέσμευσις εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς προσγίνεται, ἐκ τῆς ἐτησίου ἐγκρίσεως τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς δημοτικῆς φορολογίας· διότι δὲν ὁρίζει αὐτὴ ῥητῶς, ἀλλὰ μεταξὺ ὁρίων ἀνυπερβλήτων περιλαμβάνεται, ἡ ἐντὸς τῶν ὁποίων

ελευθέρα ἐνέργεια ἀφίεται εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Ἐνῶ, ἂν παραδεχθῶμεν τὸν δι' ὁριστικοῦ νόμου τῆς δημοτικῆς φορολογίας προσδιορισμόν, θέλομεν καταντήσει εἴτε εὐρυτάτους νὰ θέτωμεν ὅρους, ὅπερ λίαν ἐπικίνδυνον εἶναι, εἴτε περιωρισμένους, καὶ τότε ἐνδέχεται νὰ ἐπέλθωσιν ἀκολούθως τοιαῦται περιστάσεις, ὥστε νὰ μὴ ἐξαρκῶσιν εἰς τῶν δήμων τὰς ἀνάγκας. Ἀναγκαῖον λοιπὸν καθίσταται νὰ προσδιορίζηται ἐτησίως ὁ μέγιστος ὅρος τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων δημοτικῶν φόρων, καὶ νὰ ἐγκρίνηται ἐπίσης ἐτησίως ἡ εἰσπραξις τῶν λοιπῶν δημοτικῶν δικαιωμάτων καὶ τελῶν. Τοῦτο δὲ πρέπει διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος νὰ γίνῃ, ἐντὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, δι' ἐπὶ τούτῳ ἄρθρου· τότε δὲ αἱ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου ἂς ψηφισθῶσιν ὡς ὁριστικαί.

Μετὰ ταῦτα, γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ὡς εἶχεν, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Σ. Χ. Στεφανοπούλου καὶ Ἰωάννου Φαρμάκη, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου, διὰ ψήφων 64 πρὸς 1, ἑνὸς ἀρνηθέντος ψῆφον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν.

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ τῶν δημοτικῶν φόρων νομοσχεδίου; ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	N.	Σ. Βλάχος	ἀπών
Δ. Ὀρεινός	ἐν ἀδείᾳ	Π. Ῥάγκος	N.
Γ. Λογιωτατίδης	ἠρνήθη ψῆφον	Ι.Καραγιαννόπουλος	N.
Θ. Γρίβας	N.	Α. Γεωργαντᾶς	N.
Ν. Μαυρομμάτης	ἀπών	Δ. Λαπουσιάδης	N.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Τσανατ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Γουλιμῆς	N.	Δ. Τσιγκουράκος	N.
Π. Δ. Καμπάνης	N.	Γ. Κονδύλης	N.
Μ. Δ. Καΐρης	ἀπών	Κ. Φασίτσας	N.
Δ. Τσάκρης	N.	Ι. Χαραμῆς	ἀπών
Α. Σ. Δανόπουλος	ἀπών	Ι. Κρανίδης	»
Ι. Βλάσσης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Γιωλδάσης	N.
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Δ. Ζώτος	N.
Α. Μεταξᾶς	»	Νίκος Θέου	ἀπών
Δ. Καλλιφρονᾶς	N.	Α. Γουζούασης	N.

Α. Βιλαέτης	ἀπών	Ῥ. Παλαμίδης	N.
Α. Κρεττενίτης	N.	Γ. Ῥεβιλιώτης	N.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	N.	Β. Δημητρακόπουλος	N.
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών	Η. Παπατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	N.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σίλβεστρος Στεφανάκης	N.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελίντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	»	Δ. Σκαλλαριάδης	ἐν ἀδείᾳ
Α. Γ. Τσάκος	N.	Ι. Φαρμάκης	N.
Β. Νικολαΐδης	ἀπών	Κ. Βάϊκος	ἀπών
Γ. Γονναρόπουλος	»	Μ. Ἰατρὸς	N.
Β. Καραγιάννης	N.	Ἰω. Εὐσταθίου	ἀπών
Β. Πετιμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	»
Α. Πετιμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	N.
Ν. Ἀνδρίκου	N.	Σ. Βαρότσης	ἀπών
Η. Παπαδαῖος	N.	Δ. Βιρβίλης	N.
Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών
Ι. Ν. Φλίσσας	ἀπών	Δ. Πικουλάκης	N.
Π. Ι. Κυριακὸς	»	Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	N.	Κ. Ζαρειφόπουλος	»
Α. Νοταρᾶς	ἀπών	Κ. Οἰκονομόπουλος	N.
Εὐθ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Καλαμογδάρτης	ἀπών
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	N.	Δ. Τσερτίδης	»
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών	Δ. Καυμανιώτης	»
Ἐμ. Τσουχλος	N.	Σ. Λογοθετόπουλος	N.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	N.	Α. Μαρκόπουλος	N.
Δ. Κυριακίδης	N.	Παππακ. Τσαμάλας	ἀπών
Σ. Πάγκαλος	N.	Μ. Γ. Σχινᾶς	N.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	N.	Γ. Μπάστας	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	ἀπών	Φιλ. Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	»	Σ. Ἀντωνιάδης	»
Ν. Μπούκουρας	N.	Κ. Ἀντωνιάδης	N.
Ν. Κορφιωτάκης	N.	Κ. Προβελέγιος	O.
Σ. Παρθενόπουλος	N.	Ι. Ταταράκης	N.
Π. Βαρδιτσιώτης	ἀπών	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Φεγγαρᾶς	N.	Διομήδης Κυριακοῦ	N.
Γ. Δερνιτσιώτης	N.	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Τ. Σαντας	ἀπών	Σταμάτιος Δάβρας	N.
Μελέτης Χ. Μελέτη	N.	Ἀμβρόσ. Σκαραμαγκᾶς	ἀπών
Π. Βάρβογλης	N.	Ι. Στάϊκος	N.

Α. Παππατσόρης	ἀπών	Δ. Χαντείκος	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	»	Γ. Γριζάνος	Ν.
Ι. Τομαρᾶς	»	Ι. Γαρδίκας	Ν.
Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Δ. Δρόσος	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	ἀπών
Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ν.	Ε. Ἀποστολίδης	»
Γ. Δοκὸς	Ν.	Κ. Καναρης	Ν.
Δ. Κριεζῆς	Ν.	Γ. Σταματάρας	ἀπών
Δ. Κουντουριώτης	ἀπών		

Ἀκολούθως ὁ βουλευτὴς τῶν Ἀθηνῶν ἀνέφερεν, ὅτι, ἀπελθὼν κατὰ τὴν προ ὀλίγου γενομένην ἀπόφασιν τῆς βουλῆς, εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, ἐξητήσατο παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ πάντα τὰ περὶ σιτηρῶν ἐγγραφα· οὗτος δ' ἀπήντησεν, ὅτι, κατὰ τὰ παρὰ τοῦ προέδρου τῆς βουλῆς εἰς αὐτὸν πεμφθέντα ἔγγραφα, χορηγεῖται αὐτῷ προθεσμία ὀκταήμερος, ἐντὸς ταύτης λοιπὸν θέλει προσπαθήσει νὰ τὰ ἑτοιμάσῃ καὶ νὰ τὰ καθυποβάλῃ.

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἀρχομένης συζητήσεως, ἐκήρυξε διαλελυμμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3. μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.
Ὁ Προεδρεύσας Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Χ. Μελέτης.
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΑ'.

τῆς 12 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν δωδεκάτην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν Κ. Κ. Βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 87 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 11, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, περὶ μετα-

σχηματισμοῦ σταθμαρχείων τινων εἰς ὑγειονομεῖα, ἀνέγνω τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσιν αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ μετασχηματισμοῦ τῶν ὑγειονομικῶν σταθμῶν Κορωνίδος καὶ τῆς νήσου Αἰγίνης εἰς ὑγειονομεῖα γ. τάξεως, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν βουλὴν νομοσχέδιον παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν, εἶδεν ἀναγκαῖον νὰ συστήσῃ εἰς τὴν βουλὴν τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ, μὲ τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις.

Ἀντὶ τοῦ λιμένος τῆς Κορωνίδος νὰ τεθῇ ὁ λιμὴν τοῦ Πορτοχελίου, καθότι, ἂν καὶ ὁ πρῶτος εἶναι πλησιέστερος κατὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας εἰς τὴν πόλιν Κρανιδίου, ὁ δεύτερος ὅμως εἶναι εὐρυχωρότερος, καὶ διὰ τὴν θέσιν του συγχνάζεται ἀπὸ περισσότερα πλοῖα καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἀκόμη τῶν Πετσῶν· ἕνεκα τούτου εἶναι ὠφελιμώτερα ἡ καθίδρυσις τῆς ὑγειονομικῆς ἀρχῆς εἰς τὸ Πορτοχέλιον.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ αὐτοὶ καὶ ἔτι μεγαλήτεροι λόγοι ὑπάρχουσι, πρὸς μετασχηματισμὸν τῶν Σταθμαρχείων τῶν Νήσων Μήλου, Σίφνου καὶ Νάξου εἰς ὑγειονομεῖα γ. τάξεως· καθότι ὁ μὲν λιμὴν τῆς Μήλου εἶναι εἷς τῶν σημαντικωτέρων λιμένων τοῦ Αἰγαίου, καὶ συγχνάζεται ἀπὸ πολλὰ Εὐρωπαϊκὰ πλοῖα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα τῶν ἐποίκων Κρητῶν, οἱ δὲ τῆς Σίφνου καὶ Νάξου ἔχουν ὄχι εὐάριθμα πλοῖα καὶ ναυτιλίαν σημαντικήν, καὶ κεῖνται πρὸς τούτοις ὄχι εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὡς οἱ προταθέντες παρὰ τοῦ ὑπουργείου λιμένες.

Διὰ ταῦτα προτείνει ἡ ἐπιτροπή σας νὰ μετασχηματισθῶσι καὶ τὰ σταθμαρχεῖα τῶν μερῶν τούτων εἰς ὑγειονομεῖα γ. τάξεως.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 10 Φεβρουαρίου 1847.

Ὁ Εἰσηγητὴς
Σ. Παρθενόκουλος.»

Ἐπὶ τῇ προτάσει τινος, ἀπεφασίσθη ἵνα αὔριον συζητηθῶσιν αἱ τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς ἐκθέσεις.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι προλαβόντως οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Παύλου τῆς Λοκρίδος ἀνηνέχθησαν εἰς τὴν Βουλὴν, περί τινος διαφορᾶς ἐπὶ τῶν βοσκησίμων γαιῶν· καὶ μ' ὅλον ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπέθηκεν εἰς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν, ἵνα θεραπεύσῃ τὰ γενόμενα καράκονα,

οὐδὲν ὅμως ἐγένετο. Ἔχει δ' ἡ διαφορὰ αὕτη οὕτω. Τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι ἰδιόκτητον, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ αἱ βοσκήσιμοι αὐτοῦ γαῖαι· καὶ μέχρι μὲν τοῦ 1832 ἐνέμοντο ἐπ' αὐτῶν κατ' ἀρίσκειαν, κατὰ τὰς ἐν τῇ ἐποχῇ δ' ἐκείνῃ ταραχάς, ἀναγκασθέντες ὑπὸ τῶν ζητούντων τους μισθοὺς αὐτῶν στρατιωτῶν, ἐδανείσθησαν ὑπό τινος μὲν Φαφούτη 300 φοίνικας, ὑφ' ἑτέρου δὲ 115. ἐπὶ συμφωνίᾳ, ἵνα ἀντὶ τόκου παραχτιμάσωσι τὰ κτήνη αὐτῶν ἐντὸς τῆς τοῦ χωρίου περιφερείας. Καὶ τὴν συμφωνίαν μὲν ταύτην οἱ κάτοικοι ἐξετέλεσαν, κατὰ τὰ 1833 δὲ ὁ διορισθεὶς ἔπαρχος Μόστρας, ἐξετάζων τὰ περὶ τῆς κυριότητος τῶν βοσκησίμων τούτων γαιῶν, ἠμφισβήτησε ταύτην καὶ ἐθεώρησε ταύτας ἐθνικάς. Καὶ ὁ ἕτερος μὲν τῶν δανεισάντων βλαχοποιμένων οὐδὲν ἀπῄτει, ὁ δανείσας δὲ τοὺς 115. φοίνικας ἀπῄτει αὐτούς· ἐφ' ᾧ καὶ ὁ ἔπαρχος ἐξέδωκε διαταγὴν, ἵνα ἀποτισθῶσιν εἰς αὐτὸν αὐτοί· κρατήσαντος δὲ τοῦ ποιμένος τὸ ποσὸν ἀπὸ τοῦ ποιμνιακοῦ φόρου, καὶ τοι μηδὲν κοινὸν πρὸς τὴν διαφορὰν ταύτην ἔχοντος, ὁ ἔπαρχος ἠνάγκασε τοὺς κατοίκους καὶ ὑπέγραψαν ἔγγραφον ὀφειλῆς τοῦ ποσοῦ τούτου. Κατὰ τὰ 1844. ὁ διοικῶν ἐκεῖ ἐτοποθέτησεν ἐντὸς τῆς περιφερείας Ταπούλαν τινα βλαχοποιμένα, ἀναχωρήσαντα εἰς τὸ ὀθωμανικὸν κράτος κατὰ τὸ ἔαρ· τὸ ἑπόμενον δ' ἔτος οἱ κάτοικοι διετίθουν ἅπαντα τὸν τόπον τοῦτο, καὶ κατὰ τὰ 1846 ὁ συσταθεὶς σύλλογος οὐδεμίαν ὑπὲρ τῶν βλαχοποιμένων διανομὴν ἐνήργησεν. Ἤδη ὅμως ὁ ἔπαρχος, ἐπὶ δώροις ἢ ὑπ' ἄλλων προτραπείς, ἀπέστειλέ τινα μετὰ χιλίων κτηνῶν ἵνα παραχειμάσῃ εἰς τὸ τεμάχιον, ἐφ' οὗ τὰ τοῦ Ταπούλα κτήνη ἐνέμοντο, ἐν ᾧ τῆς περιφερείας πασης τὴν κυριότητα ἡ κοινότης αὐτὴ ἔχει, τῆς ὁποίας τὰ κτήνη πολυπλασιασθέντα μᾶλλον οἰκονομοῦνται, ἐπὶ τῶν ὑπαρχουσῶν βοσκησίμων γαιῶν· καὶ, γενομένων κατὰ τοῦτου παραπόνων, ὁ ἔπαρχος, ἐπαγγειλθεὶς ἵνα αὐτοψεὶ τὰ μέρη ἐπισκεφθῇ, προέστειλε μέν τινας ἵνα παρασκευάσωσι τροφὰς, μετέβη δ' ἐκεῖ μετ' ἐνόπλου δυνάμεως, καὶ ἱκανὰς παραμείνας ἡμέρας ὑπὸ τῆς κοινότητος διατρεφόμενος, ἀπέστειλεν ἐπιτροπὴν ἐκ βλαχοποιμένων, ἵνα τὸ ὑπὲρ τοῦ ἀποσταλέντος βλαχοποιμένος τεμάχιον διανείμωσι. Καὶ οἱ μὲν κάτοικοι εἰς τὴν Βουλὴν περὶ τούτου τότε ἀνηνέχθησαν, ἐπιτροπὰς δ' ἐπανειλημμένως ἀπέστειλαν εἴς τε τὸν ἔπαρχον καὶ Νομάρχην, κατὰ τῆς ἀδικίας ταύτης παραπονούμενοι, ἑπτακοσίων ἴσως δραχμῶν δαπάνην ὑποστάντες· μὴ ἐνεργηθέντος ὅμως μηδενὸς ὑπὲρ αὐτῶν, ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποδιώξωσιν ἐκεῖθεν τὸ τοποθετηθὲν ποίμνιον. Ὁ ἀποδιωχθεὶς βλαχοποιμὴν

προσέφυγεν εἰς τὸν ἔπαρχον καὶ κατόπιν αὐτοῦ καὶ οἱ ἱερεῖς τῆς κώμης, ἀκούσαντες τοῦ ἐπάρχου, μόλις κατὰ τὴν θύραν αὐτοῦ ἀφιγθέντες, ὅτι αὐτὸς πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ, τοὺς δ' ἱερεῖς ἂν ἐπιμένωσι θέλει κεῖρει. Ἀλλ' ὁ ἔπαρχος διέταξε τὸν ὑπομοίραρχον, ἵνα διὰ τῆς βίας ἐγκαταστήσῃ αὐτόν· ἐκεῖνος δὲ, κατιδὼν τὸ ἄδικον, ἐσυμβούλευσεν αὐτοὺς ἵνα ζητήσωσι δι' ἀναφορᾶς παρ' αὐτοῦ, νὰ ἀναχαίλῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐγκαταστάσεως, μέχρις οὗ ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς αὐτῶν πρὸς τὴν Βουλὴν ἐνεργηθῇ τι· ἐφ' ᾧ καὶ ἐπῄνεσεν αὐτὸν ὡς καλῶς πράξαντα. Τούτου δὲ γενομένου, ὁ ἔπαρχος ὀργισθεὶς εὗρε τὸ ἔγγραφον τῆς ὀφειλῆς τῶν φοινίκων, καὶ κατασχὼν 14. βόας τῶν κατοίκων, ῥητὴν ἔταξε προθεσμίαν 13 ἡμερῶν, ἵνα τὴν ὀφειλὴν ἀποτίσωσιν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ, καὶ κατὰ τὸν δῆμον Θερμοπυλῶν, ἄπειρον διέγραψεν ἔκτασιν ἵνα νέμωνται τὰ κτήνη τῶν ἐμπορευομένων αὐτὰ, καὶ μεταφερόντων τοιαῦτα ἀπὸ τῆς ἀλλοδαπῆς ἐνταῦθα· οἵτινες, ἐνόπλους ἐκεῖ τάξαντες, οὐ μόνον ἄλλου τινὸς τὰ κτήνη ἀπείργουσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς πρόστιμον ὑποβάλλουσι τὰ εἰσερχόμενα, πολυειδῶς καταβλίβοντες καὶ περιορίζοντες τοὺς γείτονας τῶν μερῶν ἐκείνων. Ἐπειδὴ δ' οὕτως ὁ ἔπαρχος προσέβαλε τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς κοινότητος ταύτης ἐναντίον τοῦ συντάγματος, θέλει δὲ προβῇ ἀδίκως εἰς τὴν πώλησιν τῶν βοῶν, πρὸς ὀλοσχερῆ τῶν κατοίκων καταστροφὴν· διὰ τοῦτο νὰ ἀποφανθῇ πρέπει ἡ Βουλὴ, ἵνα ἀναστα λῇ ἡ κατάσχεσις τῶν βοῶν, καὶ νὰ διωχθῶσιν οἱ ἐγκατασταθέντες βλαχοποιμένες, ἕως ἂν λυθῇ ἡ διαφορὰ αὕτη. Τὴν ἀλήθειαν τούτων νὰ ὑποστηρίξῃ ἐζήτησε, καὶ ὁ ἐκ Λεβαδείας βουλευτὴς γνῶσιν ταύτων ἔχων· ὅστις ὡμολόγησεν, ὅτι γνωρίζει ὅτι οἱ βοσκήσιμοι τόποι εἰσὶν ἰδιόκτητοι τῆς κοινότητος Παύλου, καὶ ὅτι ἀγνοεῖ τὰ περὶ τῶν κατὰ τοῦ ἐπάρχου κατηγοριῶν, ἀρνουμένου μάλιστα τούτου τὰ προσαπτόμενα.

Μετά τινα ὑποστηρίξαντα τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναστολῆς τῆς κατασχέσεως, ἵνα μὴν ἐκποιηθῶσιν οἱ βόες, πρὸς ζημίαν καὶ καταστροφὴν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος ταύτης. Ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ σταλῇ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως διατάξῃ καὶ ἀναστα λῇ ἡ κατάσχεσις καὶ ἐκποίησις· νὰ ἐξετάσῃ δὲ τὰ περὶ τούτου, καὶ, ἐὰν τὰ περὶ τούτου ἔχωσιν οὕτως, ἀποδώσῃ δικαιοσύνην εἰς τὴν κοινότητα.

Ἐξέθηκεν ἕτερος ὅτι θελησάντων τινῶν, κατὰ τὴν προγενομένην περὶ τῶν τῆς Λακεδαίμονος ἐκλογῶν συζήτησιν, νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι οἱ φονευθέντες ὑπ' ἀλλήλων ἔπεσαν, ἀναγκάζεται νὰ διακοινώσῃ λυπηρόν τι συμβὰν, κοινοποιηθὲν αὐτῷ ἐξ ἐπι-

στολῆς, ἵνα καταδείξῃ ὅτι ἐκεῖ οἱ φονευόμενοι ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων φονεύονται ἀρχῶν. Ἀνέγνω δ' ἐπιστολήν, ἐξ ἧς δηλοῦται ὅτι ὁ ἐκεῖ Νομαρχιακὸς γραμματεὺς μετέβη εἰς τὴν κώμην τῆς Καστανιᾶς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κ. Κορφιωτάκη καὶ τοῦ Στραβοσκιάδη καὶ χωροφυλάκων, ἵνα τὴν ἐκλογὴν ἐπιτηρήσῃ. Τὸν παρατηρήσαντα δ' εἰς τοῦτον, ὅτι παρὰ τὰ διατεταγμένα ἐπιτρέπει τὴν παρουσίαν ἑτεροδημοτῶν, μεθ' ὧν μετέβη ὁ ῥηθεὶς γραμματεὺς ἐκεῖ, διέταξε χωροφύλακα ἱππέα ἵνα διώξῃ, ὅστις ἐπιμένοντος τοῦ πολίτου Δημητρίου Μουστακάρα ὀνομαζομένου, ὥρμησε μετὰ τῆς μάστιγος κατ' αὐτοῦ· ἐπειδὴ δὲ ὑπερασπιζόμενος οὗτος τοὺς χαλινοὺς ἥρπασε τοῦ ἵππου, εἷς τῶν ἐλαφρῶν ἐκεῖ στρατιωτῶν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Νομαρχεύοντος, ἐπυροβόλησε καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. Προσέθηκε δ' ὅτι, ἅμα τῷ θανάτῳ τούτου, ὁ νομαρχιακὸς γραμματεὺς κατεκλείσθη εἰς τὴν ἐκεῖ οἰκίαν τοῦ Τσορτσάκη· οἱ περὶ αὐτὸν δὲ καὶ οὗτος ἔτι διετέθησαν νὰ δικαιολογήσωσι τὸ γεγονὸς λέγοντες, ὅτι ὁ στρατιώτης νὰ κτυπήσῃ τὸν πολίτην μὲ τὸ ὅπλον προὐτίθετο, ἀλλὰ, ἁρπάσαντος αὐτοῦ τοῦτο, ἀνήφθη τὸ ὅπλον καὶ ἐκπυρσοκροτῆσαν ἔβλαψε τὸν Μουστακάραν.

Ἀντεῖπεν ἄλλος ὅτι τὸ γεγονὸς τοῦτο μᾶλλον νὰ λυπήσῃ αὐτὸν ἔμελλε, συγγενὴ τοῦ φονευθέντος ἐξ ἀγχιστείας· καὶ ὅμως τοῦτο συνέβη οὕτω. Κατὰ τὸν δῆμον τοῦτον τοῦ Καστορίου, ἡ ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἀντιπροσωπευομένη μερὶς, ἀσθενὴς ἐπὶ τοσοῦτον ὑπάρχει, ὥστε οὐδ' ἰδίους ἀνέδειξεν ὑποψηφίους· ἀλλὰ, ὑπαρχουσῶν τινων διαιρέσεων ἐκ φιλαρχίας εἰς τὴν πλειοψηφοῦσαν μερίδα, ἔδωκε τὰς ψήφους αὐτῆς εἰς τοὺς ὑπ' ἐκείνης ἀναδειχθέντας ὑποψηφίους. Καὶ ἡ μὲν ἐκλογὴ ἡσύχως ἐνηργήθη, ὡς καὶ ἡ τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου· ἐκ τῶν μελῶν δὲ τοῦ δημαιρεσιακοῦ συμβουλίου τὰ 18 ἀνῆκον εἰς τὴν πλειοψηφοῦσαν μερίδα, καὶ ἐξ εἰς τὴν μειοψηφοῦσαν μόνον. Προκειμένης τῆς ἐκλογῆς τῶν ὑποψηφίων διὰ τὴν θέσιν δημάρχου, καὶ καταδεικνυθέντος ἀτελεσφόρου τοῦ ἀλλαχοῦ ληφθέντος μέτρου, ἵν' ἀνατεθῇ ἡ προεδρεία τοῦ δημαιρεσιακοῦ συμβουλίου εἰς ἓν τῶν μελῶν αὐτοῦ, ἠναγκάσθη ὁ Νομαρχιακὸς γραμματεὺς νὰ μεταβῇ ἐκεῖσε ἵνα προεδρεύσῃ αὐτοῦ· ἐφ' ᾧ καὶ μετέβη μετὰ τριῶν χωροφυλάκων μόνον, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἀνάγκης· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν τοῦτο συνῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, προσέρχονται μέχρι τῶν τριάκοντα ἐκ τῶν μειοψηφούντων, ἀπειλοῦντες τὰ μέλη τοῦ δημαιρεσιακοῦ συμβουλίου καὶ ζητοῦντες, ἵνα καί τινα πάρεδρον ἐξ αὐτῶν ὀνομάσωσι· μὴ συναινούντων δὲ τούτων,

ὥρμησαν ἵνα τὰ πρακτικὰ τῆς ἐκλογῆς ἁρπάσωσι, καὶ, ἐμποδισθέντες κατὰ τὴν θύραν ὑπὸ τῶν φρουρούντων χωροφυλάκων, ἐπέπεσαν κατ' αὐτῶν ἵνα ἀφοπλίσωσιν αὐτούς· ὅτε ὁ φονευθείς, κρατῶν ἀπὸ τῆς ἄκρας τὸ ὅπλον στρατιώτου τινος, ἐζήτει νὰ ἁρπάσῃ αὐτὸ ἀπ' αὐτοῦ, ἐπίσης προσπαθοῦντος νὰ τὸ διατηρήσῃ· καὶ τότε τὸ ὅπλον, ἐκπυρσοκροτῆσαν μόνον ἕνεκα τῶν διδομένων ὠθήσεων, ἐφόνευσε τὸν πολίτην. Ταῦτα δὲ πάντα ὑποστηρίζουσι τὰ καὶ προχθὲς διατρανωθέντα· δηλονότι οἱ ἀποτυγχάνοντες πανταχοῦ εἰς τὴν βίαν προσφεύγουσι, καὶ εἰς μέσα ἄλλα παραπλήσια, τὰ ὁποῖα ἐπιστολὴ πρὸς τοῦτον δεκαπέντε περίπου προκριτῶν λεπτομερῶς ἐκτίθησιν.

Ἐξέθηκεν ἄλλος ὅτι, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου περὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου, ἐλέχθησαν καί τινα περὶ τοῦ τρόπου τῆς καταδιώξεως· ἐρωτηθεὶς δ' ὁ ὑπουργὸς, ἂν αὕτη ἐνεργῆται καθ' ἃ ὁ νόμος διαγράφει, ἢ διὰ τῆς βίας καὶ διὰ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἀπήντησεν, ὅτι αὐστηρῶς κατὰ τὸ γράμμα τοῦ νόμου ἐνεργεῖται. Ἐπιφυλαχθεὶς τότε νὰ ἀγορεύσῃ ἄλλοτε περὶ τούτου, καὶ ἀποδείξῃ δι' ἐγγράφου τοὐναντίον, προσέθηκεν ὅτι, ἂν ἄλλως ἐνεργῶσιν αὐτὴν, ἡ καταδίωξις αὕτη λογίζεται παράνομος καὶ βιαία, καὶ οἱ καθ' ὧν ἐνεργεῖται δύνανται νὰ ἀντιτάξωσι βίαν κατὰ τῆς βίας· ἡ δὲ βουλὴ παρεδέχθη τότε τοῦτο. Ἀντιῤῥήσεώς τινος ὑπό τινος γενομένης, ὅτι τοιαύτη παραδοχὴ δὲν ἐγένετο· ἀπήντησεν ὑπουργεύων ὅτι σιωπηλῶς ὑπῆρξε τοιαύτη, μηδενὸς τότε ἀντιλέξαντος, καὶ ἠρώτησε τὸν διακόψαντα ἂν συναινῇ οὕτω διὰ τῆς βίας νὰ ἐνεργῆται ἡ καταδίωξις, ἀπαντήσαντα ἀποφατικῶς. Συνεπὴς εἰς τὴν γενομένην διὰ ταῦτα ἐπιφύλαξιν κοινοποιεῖ ἤδη, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν διέταξε καταδίωξιν παρὰ τὸν νόμον δι' ἐνόπλου δυνάμεως, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27218 διαταγῆς αὐτοῦ, τῆς ὁποίας ὑπάρχουσι πολλοὶ σχετικοὶ ἀριθμοὶ, καὶ ἐφ' ἧς πολλαὶ ἐγένοντο ἐνέργειαι, ἰδίως δὲ διὰ τῶν ἀπὸ 26 Σεπτεμβρίου καὶ 14 Αὐγούστου ἐγγράφων· καὶ ὅτι τὸ ἔγγραφον τοῦτο καὶ εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν εὑρίσκεται ὑπ' ἀριθ. 14498. Ἐπειδὴ δ' οὐδ' ἦτον οὐδ' ἐγένετο δυνατὸν νὰ λάβῃ αὐτίγραφον ἢ ἀντίγραφον τῶν διαταγῶν τούτων, ἐζήτησεν ἵνα ὑποβληθῶσιν αὐτὰ ὁ ὑπουργὸς ἐντὸς ἡμερῶν τριῶν ἢ τεσσάρων, καὶ καταδειχθῇ ἡ ἀλήθεια.

Ἀπήντησε δ' ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι, ἂν ἀντίγραφον τῶν διαταγῶν τούτων προσῆγεν, ἐδύνατο καθυρῶν τὸ περιεχόμενον νὰ ἀπαντήσῃ· μὴ γνωρίζων δὲ τὰ δι' αὐτῶν δια-

ταστόμενα, ἐπιφυλλάσσεται νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἀνεύρῃ τὰ ἔγγραφα ταῦτα, ὅτε, ὑποβάλλων ταῦτα εἰς τὴν Βουλήν, θέλει τὰ δέοντα καὶ εἰς τὸν ἀγορεύσαντα ἀπαντήσει.

Ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ φέρῃ ὁ Ὑπουργὸς τὰ ἔγγραφα ταῦτα.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐξέθηκεν ὅτι πρὸ ἡμερῶν νὰ φέρῃ τὰ ζητηθέντα πρωτόκολλα τῶν σιτηρῶν προέθετο, ἂν ἀνέλπιστόν τι συμβὰν δὲν συνέβαινε, γενόμενον πρόσκομμα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τούτου· διότι, ὅτε τὸ πρῶτον περὶ τῆς ὕλης ταύτης λόγος ἐν τῇ Βουλῇ ἐγένετο, μετὰ σπουδῆς ἐπιστολὴν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐντεῦθεν ἐπέστειλεν, ἵνα ὑπάλληλός τις φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὰ πρωτόκολλα ταῦτα, ὅπως, καταδεικνύων ταῦτα εἰς τὴν βουλήν, βεβαιώσῃ αὐτὴν περὶ πάντων. Καὶ ἀληθῶς τὸ προσαχθὲν τότε πρωτόκολλον κατέθηκεν ἀμέσως εἰς τὸ προεδρεῖον ζητήσας, ἵνα ἐπὶ τούτου ἀγορεύσῃ. Καὶ ταῦτα μὲν διεξῆλθεν ἵνα τὴν πεποίθησιν ἣν τότε εἶχεν ἐξηγήσῃ, δυστυχῶς ὅμως, ζητήσας κατόπιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὰ πρωτόκολλα ὅλα, εὗρεν αὐτὰ ἐλλειπῆ, ἀφαιρεθέντων δύω, τῶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Ἀχαΐας. Ἐρεύνης γενομένης εἰς τὸ ἀρχεῖον, καὶ ἐξεταθέντων τῶν τε ἁρμοδίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν ποὺς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἄλλων σχέσιν ἐχόντων, μὴ ὑπὸ τούτων ἐλήφθησαν, οὐδὲν ἀνεκαλύφθη· ἐφ' ᾧ καὶ ἠναγκάσθη νὰ διατάξῃ τοὺς νομάρχας τῶν ἐπαρχιῶν τούτων, νὰ πέμψωσιν ἀντίγραφα τῶν ἀπολεσθέντων πρωτοκόλλων, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἔτι τὴν διαταγὴν ταύτην νὰ ἐπαναλάβῃ. Ἐκ τούτου ἐπῆλθεν ἡ βραδύτης· ἐλυπήθη δὲ μεγάλως ὅταν, λαβὼν παρὰ τοῦ τῆς Ἀχαΐας Νομάρχου τὸ ζητηθὲν ἀντίγραφον, καὶ παραβαλὼν τοῦτο πρὸς τὸ πρωτόκολλον τῶν ὑπουργῶν, δὲν εὗρεν αὐτὸ ἀπαράλλακτον, ἀλλ' ἀπεναντίας ὅμοιον πρὸς τὸ ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς κυβερνήσεως δημοσιευθὲν. Ὁ δὲ νομάρχης τῶν Καλαμῶν, σήμερον εἰς τὸ ὑπουργεῖον γράφων, καινοποιεῖ ὅτι δὲν ἐτήρησεν ἀντίγραφον τοῦ σταλέντος τότε πρωτοκόλλου, ἵνα ἀποστείλῃ τὸ ζητούμενον. Εἰς τοιαύτην δυσχερῆ θέσιν εὑρεθεὶς, ἀρκούντως ἠρεύνησεν, ἵνα τὸν αὐτουργὸν τούτων ἀνακαλύψῃ· οὐδὲν ὅμως ἐξήγαγεν, ἢ ὅτι ἡ πρᾶξις ἐγένετο ὑπ' ὑπαλλήλων. Καὶ οὐδεμίαν μὲν ἐσχημάτισε πεποίθησιν, ἂν ἐκ προθέσεως ἢ ἐκ παραδρομῆς ἐγένετο· ἵνα δὲ τοῦτο πληροφορηθῇ καὶ τὸν ὑπάλληλον ἀνεύρῃ, διέταξε τὸν πρόεδρον τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου διοικητικὴν νὰ ἐνεργήσῃ περὶ τούτου προανάκρισιν, μηδ' αὐτὸς τοῦ ἔργου τούτου ἐπιληφθεὶς, μηδ' εἰς τινα τῶν ἀμέσως ὑπ' αὐτὸν ὑπαλλήλων ἀναθεὶς αὐτὸ, ἀλλ' εἰς ἄνδρα διακρινόμενον ἐπὶ τιμιότητι. Ἡ πρᾶξις

αὕτη ἀληθῶς εἶναι ἐπιλήψιμος, ἐγένετο ὅμως ὑπὸ ὑπαλλήλων ἀνωτέρων τοῦ ὑπουργείου, καταχρασθέντων ἴσως τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ὑπουργοῦ, ἢ ἄλλως ἁμαρτησάντων· διότι ὁ ὑπουργὸς, οἷος δήποτε καὶ ἂν ᾖ, ἀναγκασμένος διατελεῖ τὴν ἐμπιστοσύνην ταύτην νὰ χορηγῇ εἰς τούτους, μὴ ἐπαρκῶν καὶ εἰς τὴν λεπτομερῆ ταύτην ἐργασίαν, ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις ἀριθμῶν, καθόσον ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ οὗτοι θεωροῦνται ὑπεύθυνοι ὡς καὶ ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ πάσης ἐλλείψεως. Οὕτω καθῆκον αὐτῷ ἐλογίσατο, εἰλικρινῶς ταῦτα νὰ ἐκθέσῃ, ἵνα σχηματισθῇ τῆς βουλῆς ἡ πεποίθησις, ὅτι, ἐν ὅσῳ τι δὲν ἀνακαλυφθῇ, ἡ πρᾶξις αὕτη ἐγένετο ἄνευ προαιρέσεως δόλου ἢ ἀπάτης. Τὰ δὲ πρωτόκολλα κατέθηκεν εἰς τὸ προεδρεῖον, ἵν' ἐπ' αὐτῶν ἐργασθῇ ἡ συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ, ἐπιφυλαχθεὶς νὰ ἀναγγείλῃ τὸ περαιτέρω ἐξαχθησόμενον ἐκ τῶν διαταχθεισῶν ἀνακρίσεων.

Ὁ πρόεδρος ἀνέθηκεν εἰς τὸν ἕτερον τῶν γραμματέων Κ. Μ. Χ. Μελέτην, καὶ εἰς δύω τῶν Βουλευτῶν Κ.Κ. Δ. Χατσίσκον καὶ Δ. Δρόσον, ἵνα τακτικῶς παραλάβωσι τὰ κατατεθέντα πρωτόκολλα καὶ μονογράψωσι ταῦτα.

Μετὰ τὸν ὑπουργὸν λαβὼν ἕτερος τῶν λόγον εἶπεν, ὅτι χαίρει καθότι τὸ σημερινὸν ἀποτέλεσμα, ὅπερ ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐξέθηκεν, ἐδικαίωσε τὰς ὑποψίας τῶν βουλευτῶν καὶ τὰς γενομένας προσπαθείας. Ἐπειδὴ, ὅτε πρὸ ἡμερῶν ἀπεδείχθη ἐπ' αὐτοφώρῳ παρανομῶν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, κατέφυγεν εἰς τὰ πρωτόκολλα, εἰπὼν, ὅτι ἐν τῇ καθυποβληθείσῃ ἐφημερίδι τυπογραφικόν τι ὑπῆρξε λάθος. Αἰτηθέντων δὲ τῶν πρωτοκόλλων, ἀπαντᾷ ὁ ὑπουργὸς ἤδη, ὅτι τὰ πρωτόκολλα τῆς Ἀχαΐας καὶ τῶν Καλαμῶν δὲν ὑπάρχουσι, καὶ ὅτι, παραβαλὼν τὸ πρωτόκολλον τῶν Πατρῶν, τὸ ὁποῖον ἤδη ἔλαβεν, εὗρεν ὅτι ὁ ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις ἀριθμὸς εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν ἐν τῇ ἐφημερίδι δημοσιευθέντα· ὥστε τὸ αὐτὸ δύναται νὰ ὑποτεθῇ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν. Ἀλλ' εἴτε ὑπάρχει ταυτότης, εἴτε μὴ, τὸ ὑπουργεῖον εἶναι πλημμελοῦν· ἐκ τοῦ ἀποδειχθέντος δὲ τούτου δύναται πᾶς τις νὰ κρίνῃ, ἂν καὶ ἡ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον παράλειψις τῆς δημοσιεύσεως δὲν ὑποκρύπτῃ τι μυστηριῶδες· ὡσαύτως δὲ καὶ τί σημαίνει ἡ ἀποσιώπησις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως τοῦ βουλευτοῦ Σύρου, ἐξελέγχοντος τὸν ὑπουργὸν, ὡς ὑποκρύψαντα τὰς τιμὰς τοῦ μέσου ὅρου τῆς Σύρου, ἐνῷ εἶχον σταλῇ, περὶ ὧν οὐδεμίαν μνείαν ὁ ὑπουργὸς ἐποίησε. Πρὸς δὲ τὸν λόγον τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι εἶναι μὲν ἐπιλήψιμος ἡ πρᾶξις δὲν εἶναι δ' ὑπεύθυνος ὁ

ὑπουργὸς· ἐπειδὴ οὗτος δὲν δύναται νὰ διευκρινῇ ἀριθμούς, ἀλλ' ἐμπιστεύεται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους του τοὺς ἀναδιδεγμένους τὰ τοιαῦτα. Ἀπάντησεν, ὅτι ὁ νόμος διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖ τὴν ὑπογραφὴν δύο ὑπουργῶν, ἵνα ἐκλείπωσι τοιαῦται στρεψοδικίαι· ἐν γένει δὲ θεωρεῖ ὑπεύθυνον πάντοτε τὸν ὑπουργὸν καὶ οὐχὶ τοὺς ὑπαλλήλους. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ὑπουργός, καὶ τοι νομικῶς πάντοτε καὶ κυρίως ὑπεύθυνος ὤν, ἐπικουρίζεται ἐπὶ τῶν κατ' αὐτοῦ κατηγοριῶν ἠθικῶς κατά τι, ὅταν ἐγένοντο αἱ παραδιάσεις ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ· προτείνει, ὅτι πρέπει ἡ ἰδία ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάσῃ ἐνόρκως ὅλους τοὺς οἰκονομικοὺς καὶ τυπογραφικοὺς ὑπαλλήλους, καὶ νὰ γράψῃ πρὸς τὰς ἀρχάς, παρ' ὧν λαμβάνονται αἱ τιμαὶ τοῦ μέσου ὅρου τοῦ σίτου, ἵνα πέμψωσιν ἐκ νέου ἀντίγραφα τῶν ἀρχικῶν πρωτοκόλλων, ἵνα φέρῃ τέλος πάντων ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα, ἀναλύπτον τὴν ἀλήθειαν, καὶ καταδεικνύον τὴν ἀθωότητα ἢ τὴν ἠθικὴν ἐνοχὴν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ὅστις νομικῶς εἶναι πάντοτε ὑπεύθυνος.

Τὴν πρότασιν ταύτην παραδεχθείσης τῆς βουλῆς δι' ἀναστάσεως, ὁ πρόεδρος προσέθηκεν, ὅτι, ἐξαιτησάμενος παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Β. Τυπογραφείου τὸ ἀντίγραφον, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ φέρουσα τοὺς ἀριθμοὺς τῶν τιμῶν ἐφημερίς, ἔλαβεν αὐτό, φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Κ. Καλλιγᾶ, καὶ θέλει τὸ παρακαταθέσει εἰς τὴν ἐπιτροπήν.

Μετὰ τοῦτο λαβὼν αὖθις τὸν λόγον ὁ τελευταῖον ἀγορεύσας ἀνέφερεν, ὅτι ἕκαστος ἔλαβε βέβαια γνῶσιν τῶν διαδοθεισῶν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα ὁρμῶν, περὶ πολλῶν καταχρήσεων πραχθεισῶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν οἰκονομικῶν, καὶ ἐν γένει περὶ τῆς κακῆς διοικήσεως τοῦ κλάδου τούτου τῆς ὑπηρεσίας. Ἡ δὲ ἰδέα, ὅτι κατασπαταλῶνται ἀσώτως καὶ ἀδίκως τὰ δημόσια χρήματα, τὰ ὁποῖα ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου του ἀποκτῶν ὁ Ἕλλην προσφέρει εἰς τὴν κυβέρνησιν ἐκ τοῦ ὑστερήματός του, πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ κοινοῦ καλοῦ, ἐμποιεῖ εἰς τὴν καρδίαν ἑκάστου βαθυτάτην λύπην. Διὰ τοῦτο εἶναι δίκαιον, ἢ νὰ καταψευσθῶσιν αἱ τοιαῦται φῆμαι, ἤ, ἂν ἀποδειχθῶσιν ἀληθεῖς, νὰ δώσωσι τὰς προσηκούσας δίκας οἱ ἔνοχοι ἢ ὑπαίτιοι. Χάριν λοιπὸν αὐτῆς τῆς ὑπολήψεως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῆς βουλῆς αὐτῆς, τὴν ὁποίαν τινὲς ἐμείρθησαν ὡς μὴ δίδουσαν τὴν προσηκουσαν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ σοβαρωτάτου τούτου κλάδου, ὅστις εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς κυβερνητικῆς μηχανῆς, θέλει καταγγείλει ἀπὸ τοῦ βήματος τινας τῶν διαφημιζομένων καταχρήσεων, ἵνα

λάβῃ γνῶσιν ὁ ὑπουργὸς καὶ ἀπολογηθῇ πρὸς ἑκάστην τούτων διὰ λόγων ἰσχυρῶν. Ἀμέσως δ' ἀνέγνω σημείωσιν τῶν ἀκολούθων καταχρήσεων, προερχομένων ἐκ πληρωμῶν, γενομένων ἄνευ πιστώσεων ἢ ἐναντίον ῥητῶν ἀπαγορεύσεων τῆς βουλῆς, ἐχουσαν οὕτω.

«Πράξεις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸ ἄρθρον 53 *τοῦ Συντάγματος.*

Ἐπλήρωσεν εἰς τὸν Ἰω. Εὐσταθίου, διὰ τοῦ ἀπὸ 11 Ἀπριλίου ὑπ' ἀριθ. 103 . . . . . δρ. 4,252

Εἰς τὸν Π. Κένταυρον, διὰ τοῦ ἀπὸ 22 Μαΐου ὑπ' ἀριθ. 387 . . . . . δρ. 1000 } καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Ἀπριλίου ὑπ' ἀρ. 72 » 3000 } » 4,000

Τῆς Γυαλιᾶς Πετρουνσῆ, διὰ τοῦ ἀπὸ 19 Ἀπριλίου ὑπ' ἀριθ. 151 . . . . . » 1,000

Τοῦ Σάρζεν, διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Μαΐου ὑπ' ἀριθ. 402 . . . . . δρ. 4140:93 } καὶ διὰ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 405 . . » 2770:51 } » 6,910.44

Εἰς τὸν Ἡμμ. Σπυρίδωνος, διὰ τοῦ ἀπὸ 12 Ἀπριλίου ὑπ' ἀριθ. 107 . . . . . » 186:24

Πληρώνει τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν δι' ἐνταλμάτων ἄνευ πιστώσεως.

Ἔλαβε 4,000 δι' ἐνταλμάτων, τὰς σημειωθείσας εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν δημοσίων βιβλίων χωρὶς νὰ ἐργασθῇ τις εἰδικῶς ἐπὶ τούτου.

Παραβιάσεις ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸ ἄρθρον 16 *τοῦ Συντάγματος.*

1) Ἔδωκεν εἰς τὸν Χ. Μπακόπουλον εἰς διάθεσίν του ενα μύλον εἰς τὸ Ἄργος.

2) Ἔδωκεν εἰς τὸν Α. Πλαπούταν ενα ὅμοιον εἰς Καρύταιναν.

3) Διέθεσεν 80 περίπου στρέμματα γῆς ἐν Χαϊκαλιῷ τῆς Πυλίας, περιέχοντα ἐλαιόδενδρα 600 τοῦ ποτὲ Ἰναμπεη, διὰ γῆν χέρσον ἐν γνώσει.»

Περὶ δὲ τῶν τελευταίων πληρωμῶν, τουτέστι τῶν διὰ τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν τὸ παρὰ τῆς βουλῆς καταργηθὲν, καὶ

τῶν ληφθεισῶν 4000 δραχμῶν πρὸς σχηματισμὸν ἑκάστου εἰδικοῦ προσωπικοῦ, δύναται νὰ ἐξαιωθῇ ἡ βουλή, ἂν πέμψῃ παραχρῆμα τὴν ἐπιτροπὴν εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον, ἵνα παραλάβῃ τὰ ἐνταλματα, τὰ ὁποῖα θέλει εὑρεῖ ἄνευ δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.

Τὰ δὲ περὶ τῆς διανομῆς τῶν ἐθνικῶν κτημάτων διαδιδόμενα εἶναι βαρυτάτη καὶ ῥητὴ παραβίασις τοῦ 16 ἄρθρου τοῦ συντάγματος, τὸ ὁποῖον ἐνεπιστεύθη τὴν διανομὴν τῆς ἐθνικῆς γῆς εἰς τὴν συγκατάθεσιν τῆς βουλῆς καὶ τῆς γερουσίας· ἐναντίον λοιπὸν τοῦ ἄρθρου τούτου ἐγένετο παραβίασις, διότι εἰς τὸν Χ. Μπακόπουλον ἐδόθη μύλος ἐν Ἄργει, καὶ εἰς τὸν Δ. Πλαποῦταν ὁμοίως μύλος εἰς Καρύταιναν, καὶ 600 ἔτι ἐλαιόδενδρα διέθεσεν ἐν γνώσει, καθότι ὁ ἐπιτόπιος διοικητὴς ἔκαμε τὰς προσηκούσας παρατηρήσεις. Ἐκ τῶν πολλῶν λοιπὸν τὰ ὀλίγα ταῦτα ἤδη καταδεικνύει.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀπήντησεν, ὅτι τὰ θεωρούμενα ὡς καταχρήσεις εἶναι ἀνύπαρκτα, ὡς θέλει ἀποδείξει ἐν δέοντι. Ἐπειδὴ τὰ πλείστα ἐδόθησαν δυνάμει δικαστικῶν ἀποφάσεων, καὶ τὰ λεγόμενα ἐναντία τῶν ἀποφάσεων τῆς Βουλῆς θέλουσιν εὑρεθῇ πρὸς ταύτας σύμφωνα. Ἡ δὲ παραχώρησις γαιῶν ἐθνικῶν εἶναι μῦθος, διότι ἡ παραχωρηθεῖσα γῆ, μετά τινων σποράδην εὑρισκομένων ἐλαιοδένδρων, εἰς τὴν χώραν τοῦ Φαλαγγίτου Γιαννοπούλου Μοθωναίου, ἐδόθη δυνάμει φαλαγγιτικοῦ γραμματίου. Περὶ δὲ τῶν μύλων ἐγένετο λόγος εἰς τὴν βουλήν, ἐζητήθησαν αἱ ἀναγκαῖαι πληροφορίαι, καὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν ἐπιτροπήν. Πάντα δὲ ταῦτα θέλουσι ἐκκαθαρισθῇ εἰς τὸν ἀπολογισμόν.

Παρετήρησεν ἄλλος περὶ τούτου, ὅτι ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ 1845 ἔπρεπε νὰ ἦναι καθυποβεβλημένος πρὸ 3 μηνῶν, διότι πολλοὶ τῶν ὑπουργῶν νομίζουσιν, ὅτι τῶν διαθεσίμων πιστώσεων ἐπί τινος κεφαλαίου δύνανται νὰ κάμωσι χρῆσιν ἐκδίδοντες ἐντάλματα πληρωμῆς, ἐπὶ ὅσων ἀπαιτοῦνται εἰδικοὶ νόμοι, καὶ τοι ῥητῶς ἀπαγορευθέντος τούτου παρὰ τῆς βουλῆς· διὰ τοῦτο εἶναι ἐπάναγκες νὰ καθυποβληθῇ ὅσον τάχιον ὁ ἀπολογισμός.

Συμφωνῶν καὶ ἕτερος περὶ τῆς ταχείας παρουσιάσεως τοῦ ἀπολογισμοῦ παρετήρησεν, ὅτι, ὅσῳ πρέπει νὰ εἰμεθα προσεκτικοὶ ἵνα μὴ καταδικάζωμέν τινα ἀδίκως, ἐπὶ τοσοῦτον ὀφείλομεν νὰ ἐξαιτώμεθα τὴν ἐξέλεγξιν τῶν καταγγελομένων καὶ τὴν καταδίκην αὐτῶν. Παραδέχεται λοιπὸν τὴν πρότασιν, ἵνα παραλάβῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὰ ἐντάλματα μετὰ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων, καὶ, ἐξετάσασα αὐτὰ ἀφιλοπροπώπως, ἐπιφέρῃ τὴν

προσήκουσαν κρίσιν· ὥστε, ἂν τὰ λεγόμενα ὦσι ψευδῆ, νὰ δικαιωθῇ ὁ ὑπουργὸς, ἂν δὲ πραγματικὰ, νὰ φροντίσῃ ἡ βουλὴ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν προσήκουσαν θεραπείαν· διότι ὁ τὰ πρότερον κακῶς διαχειρισθεὶς καὶ περὶ τῶν μελλόντων εἰκότως λογίζεται ὕποπτος.

Ὡμολόγησε καὶ τρίτος, ὅτι, ἂν ὑπουργὸς οἱοσδήποτε ἐκδῶσιν ἐντάλματα ἢ καθ' ὑπέρβασιν ἢ κατὰ παράβασιν τῶν δοθεισῶν πιστώσεων, καθίσταται ὑπεύθυνος· ὅταν δὲ τοιαῦτη περίστασις παρουσιάζηται, καὶ καταγγέλληται ὑπουργὸς ὡς ἐκδοὺς τοιαῦτα παράνομα ἐντάλματα, συμφέρον αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ὑπουργοῦ εἶναι νὰ μὴ ἀναβάλῃ τὴν ἀπαίτησιν τὸ παράπαν, παραπέμπων εἰς τὸν ἀπολογισμόν, ἀλλὰ νὰ διαλύσῃ ὅσον οἷόν τε θᾶττον τὰ ζητήματα, ἵνα παύσῃ πᾶσαν ἀμφιβολίαν. Συμφωνεῖ ὅθεν ὑπὲρ τῆς παραλαβῆς τῶν ἐνταλμάτων.

Μετὰ ταῦτα ἡ βουλὴ δι' ἀναψάσεως παρεδέχθη τὴν πρότασιν, ἵνα ληφθῶσι παραχρῆμα παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐντάλματα, ν' ἀνατεθῇ δὲ ἡ ἐξερεύνησις καὶ τῶν τοιούτων εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιτροπήν.

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀπῆλθον τὰ μέλη τῆς ὡρισμένης ἐπιτροπῆς εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον πρὸς παράληψιν τῶν ἐνταλμάτων.

Λαβὼν δ' ἄλλος βουλευτὴς τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι, μέλλων νὰ ἀγορεύσῃ περὶ τῶν γενικῶν ἀποτελεσμάτων τῶν προσόδων τοῦ κράτους, καὶ ἔχων διάθεσιν νὰ ὑποπτεύσῃ ἐνοχὴν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν εἰς τὰς γενομένας καταχρήσεις, παρακαλεῖ τὴν βουλὴν νὰ ἐξαιτήσῃ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, νὰ καθυποβάλῃ εἰς τὴν βουλὴν τὰ ἀκόλουθα ἔγγραφα τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν κατωτέρω τῆς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας ὑπαλλήλων 1) ὑπ' ἀριθ. 25235. 2) ὑπ' ἀριθ. 29,973. 3) ὑπ' ἀριθ. 49 ἐκθεσιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καταχωρισθεῖσαν ὑπ' ἀρ. 31,231. 4) ἀναφορὰν τοῦ ἐφόρου Ὀλυμπίας ὑπ' ἀριθ. 2,068, τοῦ δ' ὑπουργείου 32,821. 5) τὴν ὑπ' ἀριθ. 28,033. 6) ἄλλην ὑπ' ἀριθ. 33,836. 7) τὰς ὑπ' ἀριθ. 32,821 καὶ 34946 καὶ 8. τὴν ὑπ' ἀριθ. 67 τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καταχωρισθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 37,414.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν παρὼν ἀπήντησεν, ὅτι εἶναι ἑτοιμότατος νὰ καθυποβάλῃ τὰ αἰτηθέντα ἔγγραφα, διότι οὐδεμία κηλὶς εἰς ἀθῶαν διαγωγὴν δύναται νὰ προστριβῇ.

Μετὰ ταῦτα, παραχωρήσαντος τοῦ προέδρου τὴν ἕδραν του

εἰς τὸν ἀντιπρόεδρον, ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν καθέκαστα τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων νομοσχεδίου.

Λαβόντος δέ τινος τὸν λόγον καὶ ἀγορεύοντος παρετηρήθη, ὅτι ἡ βουλὴ δὲν ἦτο πλήρης, καὶ οὕτως ἐγένετο ἡ διάλυσις τῆς συνεδριάσεως.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Χ. Μελέτης.
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΕ'.

Τῆς 13 Φευρουαρίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην τρίτην Φευρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 79 ἀπόντων δὲ ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 18, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου, τοῦ ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι ἀνέγνω τις ἐπιστολὴν χθὲς ἐκ Λακεδαίμονος, λυπηρὰ ἀναγγέλλουσαν συμβάντα, κατὰ τὸν δῆμον Καστορίου· ἐπειδὴ ὅμως αἱ νεώτεραι ἐκεῖθεν ἐπιστολαὶ ἀναγγέλλουσιν, ὅτι ὁ λαὸς ἀνάστατος γενόμενος κατέκλεισε τὸν νομαρχιακὸν γραμματέα εἰς τινα οἰκίαν, ἵνα μή τι ἄλλο συμβῇ, ἡ βουλὴ πρέπει νὰ συστήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως ἐπιστήσῃ προσοχὴν, καὶ, διὰ τῶν καταλλήλων μέτρων, προλάβῃ τὰς συνεπείας τούτων.

Καὶ ἕτερος ἀναιρέσας τὰ περὶ κατακλεισμοῦ τοῦ γραμματέως καὶ παραχῶν λεχθέντα, καὶ προσθεὶς ὅτι ἐξ ἐπιστολῶν πρὸς αὐτὸν συνάγεται, ὅτι οἱ ἀποτυγχάνοντες πανταχοῦ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην εἰς ἀναρχικὰ καὶ ταραχώδη προσέφυγον κινήματα, ἐπρότεινεν ἵνα συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὅπως προλαμβάνῃ τὰ κινήματα ταῦτα.

Ἡ βουλὴ ἀπερρήνατο νὰ σταλῇ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τῆς χθὲς καὶ σήμερον, ὅπως ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ.

Ἐξέθηκεν ἕτερος ὅτι, ἐπιφυλαχθεὶς νὰ ἀγορεύσῃ ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως κατὰ τὴν περὶ ταύτης προγενομένην συζήτησιν, καὶ προτιθέμενος νὰ ἐκθέσῃ τινὰ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἠλείαν συμβάντων, δὲν θέλει φέρει εἰς ἐπιμαρτύρησιν ἔγγραφα ἰδιαίτερα, ἀλλὰ τοῦ ἀποσταλέντος ἐκεῖ ἐπιθεωρητοῦ, φίλου τῆς συμπολιτεύσεως καὶ αὐτοῦ ἔτι τοῦ ὑπουργείου· ἐφ' ᾧ καὶ ἐζήτησεν, ἵνα ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν προσαγάγῃ τὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ κατάστασιν συγκριτικὴν τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν ἐπὶ τῆς Ἠλείας, ἀπὸ τὸ 1840 μέχρι τοῦ 1846, νὰ ὁρισθῇ δ' ἡμέρα καθ' ἣν νὰ φέρῃ ἐπὶ τούτων τὸν λόγον.

Προσέθηκε δ' ἕτερος ἵνα ζητηθῶσιν ἅπαντα τὰ σχετικὰ ἔγγραφα καὶ προσαχθῶσιν ἐνταῦθα πρὸς τοῦτο.

Ἡ βουλὴ ἐνέκρινε.

Ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλλεν ἀντικείμενον συνεδριάσεως, τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἐκθέσεων τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 37 καὶ 34 ἀναφορῶν· καὶ ἀναγνωσθείσης τῆς γνωμοδοτήσεως αὐτῆς ἐπὶ τῆς πρώτης, δι' ἧς ἡ χήρα Π. Σέκερη ἐκτίθησιν, ὅτι ἀποβιώσας πρό τινων ἡμερῶν ὁ σύζυγος αὐτῆς ἐγκατέλειψεν αὐτὴν ἐνδεῆ καὶ ὑπὸ βάρος ἱκανῶν χρεῶν· ὑπομιμνήσκουσα δὲ τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἀδρὰς χρηματικὰς εἰσφορὰς αὐτοῦ, ἄλλο τε μὲν πλουσίου ἀποθανόντος δὲ πένητος, καὶ τὰς παρὰ τῆς βουλῆς συχνὰς εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἀναφορὰς αὐτοῦ, αἰτοῦντος μηνιαίαν χορηγίαν, ἀπέναντι τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ πρὸς διατροφὴν τῆς οἰκογενείας του καὶ ἀπότισιν τῶν χρεῶν αὐτοῦ, ἐξαιτεῖται τὰ αὐτά.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι ὁ σύζυγος τῆς ἀναφερομένης ἀειμνήστου Π. Σέκερης πολλὰ ὑπὲρ πατρίδος κατέβαλε, καὶ ἀπείρους κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐκδουλεύσεις προσήνεγκε, γνωστὸς εἰς τὸ πανελλήνιον ἐπὶ τούτοις γενόμενος· ἀλλ' οὗτος ἐλάχιστα περιεβάλπη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ζῶν, καὶ ἐπὶ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀναφορῶν οὐδέποτέ τι ἐνηργήθη. Ἐπελθόντος δὲ νῦν καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα σύζυγος αὐτοῦ προσφεύγει αὖθις, ζητοῦσα τὴν προστασίαν τοῦ ἔθνους· ἐπειδὴ δὲ, διὰ τῆς ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς αὐτῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἀόριστόν τι προτείνεται, διὰ τοῦτο τροπολογίαν ἐπὶ ταύτης ἐπρότεινε, ζητήσας νὰ παραδεχθῇ ἡ βουλὴ « ὅπως σταλῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ἵνα ὑποβάλῃ ὅσον τάχιον νομοσχέδιον περὶ μηνιαίας χορηγίας εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀειμνήστου Π. Σέκερη » καθόσον οὐ μόνον περὶ τῆς διατροφῆς αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς

τοῦ ἐγκαταλειφθέντος μονογενοῦς ἄρρενος αὐτοῦ τέκνου ἀνατροφῆς, πρόνοια ἡ προσήκουσα νὰ ληφθῇ πρέπει.

Πρὸς τὸν παρατηρήσαντα δὲ ὅτι δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ τοῦτο ἡ Βουλή, ὡς ἀντικείμενον εἰς τὸ 17 τοῦ συντάγματος ἄρθρον. Ἀντείπεν ὅτι διὰ τούτου οὐδὲ προτείνεται περὶ συντάξεως νόμος, οὐδ' εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐπιβάλλεταί τι· ἀλλὰ συνιστᾶται εἰς αὐτό, ὅπως τὸν ἀπαιτούμενον προβάλῃ νόμον.

Μετά τινα δὲ παρατηρήσαντα ὅτι γενικὸν περὶ ὅλων τῶν πρὸς σύνταξιν δικαιουμένων περὶ συντάξεως νόμον ἡ Βουλὴ πρό πολλοῦ ἀπήτησε, καὶ τοῦτον νὰ ὑποβάλῃ ὀφείλει τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὴν ἀναφερομένην ἐν αὐτῷ συγκατατάσσον, ὅπως μὴ ἑκάστοτε ἐφ' ἑκάστου τούτων νόμους προτείνῃ. Ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπήνεγκεν, ὅτι ὁ ἀείμνηστος Π. Σέκερης ἀπεβίωσε κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος μηνός· ἔτι δὲ ζῶν μικρὰν εἶχεν ὑπηρεσίαν, ἐξ ἧς τὰ πρὸς τὸ ζῆν προσεπορίζετο. Ἐπειδὴ δὲ ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ ἐστερήθη, διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, τοῦ μικροῦ τούτου τῆς ζωῆς πόρου, καὶ ἀμηχανεῖ οὐ μόνον περὶ τῆς τοῦ τέκνου ἀνατροφῆς, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς διατροφῆς ἔτι αὐτῆς· ἦτον διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον πρόνοιά τις νὰ ληφθῇ· ἐφ' οἷς ὅμως ὁ προαγορεύσας ἐξέθηκε λόγοις, ἡ ἐπιτροπὴ, καί τοι γνωρίζουσα τὴν τῆς βουλῆς ἐπιθυμίαν, δὲν ἐνέκρινε νὰ προλάβῃ αὐτήν.

Μετά τινας δὲ, τὸν μὲν παρατηρήσαντα ὅτι πάντες θέλησιν ἔχουσιν, ἵνα πρόνοιά τις ληφθῇ περὶ τῆς οἰκογενείας ταύτης, καὶ ἡ πρόνοια αὕτη θέλει ληφθῇ διὰ τῆς χορηγίας μηνιαίας συντάξεως· ἐπειδὴ ὅμως ἡ προταθεῖσα τροπολογία, καί τοι εἰς τὸ αὐτὸ συντρέχουσα, εἰς συνταγματικὴν ἀντίκειται διάταξιν· διὰ τοῦτο νὰ παραδεχθῶμεν πρέπει τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν, ἀρίνοντες εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ ὁδηγηθῇ ἐκ τῶν πρακτικῶν, ὅπως βλέπων ὅτι πρόκειται περὶ χορηγίας συντάξεως προτείνῃ αὐτήν. Τὸν δὲ προσθέντα ὅτι, ὑπὸ τὸν τεθέντα τοῦτον ὅρον, συγκατατίθεται εἰς τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, τροπολογουμένην ὅμως «ὅπως εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ μετὰ τῶν πρακτικῶν.»

Ἡ βουλὴ, ἐρωτηθεῖσα, παρεδέχθη τὴν ἐπὶ ταύτης γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, τροπολογήσασα μόνον αὐτὴν «ὅπως εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν διευθυνθῇ ὑπουργεῖον· ὥστε ἡ ἐγκριθεῖσα γνωμοδότησις ἔχει οὕτω·

«Γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ λάβῃ πρόνοιαν ἡ κυβέρνησις περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀειμνήστου Π. Σέκερη.»

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34 ἀναφορᾶς, δι' ἧς οἱ καταδίκοι τῶν ἐν Χαλκίδι φυλακῶν παραπονοῦνται κατὰ τῶν ἐπιστατῶν Ν. Μαργαρίτου καὶ Δ. Κραβαριτοπούλου· «1) ὅτι, δωροδοκούμενοι ἀπὸ τὸν τροφιμοπώλην καὶ τὸν ἀρτοπώλην, συγχωροῦσιν εἰς τούτους νὰ εἰσάγωσιν εἰς τὰς φυλακὰς τρόφιμα καὶ ἄρτον κακίστης ποιότητος· 2) ὅτι φέρονται μεροληπτικῶς εἰς τοὺς φυλακισμένους, τοὺς μὲν ἐπιβαρύνοντες τοὺς δὲ ἐλαφρύνοντες, ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν ὠφελειῶν τὰς ὁποίας λαμβάνουσι παρ' αὐτῶν· 3) ὅτι λαμβάνουσι χρήματα ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους διὰ μετακόμισιν ποσίμου νεροῦ· 4) ὅτι ἀγοράζουσιν ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους καὶ εἰς οὐτιδανὰς τιμὰς, τὰ φορέματα, τὰ ὁποῖα τοῖς προμηθεύει τὸ δημόσιον, καὶ τὰ πωλοῦν εἰς τοὺς ἐργάτας· καὶ 5) ὅτι δὲν συγχωροῦν εἰς τοὺς φυλακισμένους ν' ἀναφέρωνται εἰς τὰς ἀρχάς· κτλ. κτλ.»

Ὑπρότεινέ τις νὰ μὴ δοθῇ τοσαύτη βαρύτης εἰς τὰ ὑπὸ τῶν καταδίκων ἐκτιθέμενα· διότι πιθανὰ μὲν εἰσὶ τὰ παρ' αὐτῶν κατὰ τῶν ἐπιστατῶν, οἵτινες, βάρη οἰκογενειῶν ἔχοντες καὶ μὴ ἀρκούμενοι εἰς τὸν εὐτελῆ τῶν 60 δραχμῶν μισθὸν, πολλάκις καταχρῶνται τῆς ἐξουσίας αὐτῶν· ἀσύμφορον δὲ εἶναι, ἵνα προδικάζηται οὕτω τῶν ἐκτιθεμένων ἡ ἀλήθεια, καὶ τοσαύτη ἀποδίδηται εἰς αὐτὰ βαρύτης· ἀλλὰ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργεῖον, ὅπως λάβῃ τὰ πρόσφορα μέτρα.

Μετά τινας δὲ, τὸν μὲν ζητήσαντα νὰ προσέλθῃ ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, ἵνα πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τούτων, πολλαχοῦ ἐνεργουμένων τοιούτων καταθλίψεων, καὶ ἀποθανόντος μάλιστα ἑνὸς, ἐπὶ ληπταποδοχῇ κατηγορουμένου, ἐν ἄλλαις φυλακαῖς ὑπὸ τῶν καταθλίψεων τῶν ἐπιστατῶν. Τὸν δὲ παρατηρήσαντα ὅτι οὗτοι μὲν εἰσὶ ἐγκλημάτων αὐτουργοὶ εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένας ποινὰς καταδικασθέντες, ὀφείλεται ὅμως εἰς αὐτοὺς ἡ διατήρησις τῆς ζωῆς, καὶ ἀπὸ πάσης καταθλίψεως προστασία· ἐνῷ ὅμως ἄθλιως αἱ φυλακαὶ ἡμῶν ἔχουσι, καὶ τὰ πάνδεινα οἱ ἐν αὐταῖς ὑφίστανται, ἔκ τε τῆς ὑγρασίας καὶ τῆς ἄλλης ἀθλίας αὐτῶν καταστάσεως, ἐπὶ μέγα ἐπιβαρύνεται ἡ ἀθλιότης αὐτῶν καὶ ὑπὸ τῶν δεσμοφυλάκων, οὕτω προσφερομένων. Ἐπειδὴ δὲ καὶ πολλάκις ἀναφοραὶ συνεστήθησαν, οὐδὲν δ' ἐπ' αὐτῶν ἐγένετο, διὰ τοῦτο ἡ βουλὴ δικαιοῦται νὰ ἀποφανθῇ νῦν σοβαρώτερον.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρῶτον ἀγορεύσας ὅτι, ἐκτὸς τῶν πρὸς τροφὴν τῶν καταδίκων ὑπὸ τοῦ δημοσίου χορηγουμένων, καὶ ὑπὲρ τοῦ πρὸς πόσιν αὐτῶν ὕδατος λεπτά τινα χορηγοῦνται ἐπίσης·

ἐφ' ᾧ καὶ ἀναγκαῖον ἦτον ἵνα ἐντὸς τῶν φυλακῶν κρῆναι ὠκοδομοῦντο καὶ τὸ ὕδωρ μετιρέρετο. Καὶ ὅτι σοβαρὸν καθίσταται καὶ οὐ σμικρᾶς προσοχῆς ἄξιον τὸ τῶν ἐπιγατῶν ἀντικείμενον, διότι πρέπει νὰ μορφωθῇ μετὰ προσοχῆς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν· ἀφ' οὗ μάλιστα, μὴ γενομένων χαρίτων, μέλλει ὁ ἀριθμὸς τῶν καταδίκων νὰ αὐξήσῃ, καὶ νὰ διορισθῶσιν εἰς τὴν θέσιν ταύτην πρέπει ἄνδρες, σοβαρόν τινα ἔχοντες χαρακτῆρα καὶ ἐκ τῶν παλαιῶν ἀξιωματικῶν ὄντες· πρὸς δὲ καί τινας ὠφελείας ἔχοντες, ὅπως μὴ, φόβῳ τῆς ἀπωλείας αὐτῶν, καταχρῶνται τῆς ἀνατεθείσης ἐμπιστοσύνης· οὐχὶ δὲ, ὡς ἤδη ὑπάρχουσιν, ἑξηκοντάδραχμοί τινες εἰς καταχρήσεις ἀπείρους καταφεύγοντες, ὅπως τὰς ἀνάγκας αὐτῶν θεραπεύσωσιν. Ἐπειδὴ ὅμως, διδομένης πάσης πίστεως εἰς τὰ ὑπὸ τῶν καταδίκων ἐκτιθέμενα, θέλει ὑποτεθῇ ὑπὸ τῶν ἐπιστατῶν, ὅτι πρέπει νὰ κολακεύωσι τοὺς καταδίκους, μὴ κατ' αὐτῶν ἀνενεχθῶσι, καὶ θέλουσι καταχρασθῇ τοῦ δικαιώματος τοῦ πιστοποιεῖν τὴν καλὴν διαγωγὴν αὐτῶν, εἰς πάντας ἀποδείξεις τοιαύτας χορηγοῦντες· διὰ τοῦτο δὲν πρέπει ἀνεξετάστως νὰ προδικασθῶσι τὰ ἐκτιθέμενα.

Μετὰ τὸν εἰσηγητὴν δὲ παρατηρήσαντα, ὅτι λεπτομερῶς τὰ ἀναφερόμενα γεγονότα ἐκτίθενται, καὶ τοῦτο τὴν ἐπιτροπὴν ἠνάγκασεν ἵνα τοιαύτην προτείνῃ γνώμην· καθόσον δὲ τῶν συστάσεων τῶν ἀναφορῶν μικρὰ ἐγένετο κατάχρησις, πολλῶν συστηθεισῶν ἀναξίως, οὐδεμία δὲ ποτὲ ἐγένετο ἐπ' αὐτῶν ἐνέργεια, διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἐπρότεινεν ἐπὶ τῶν οὕτω λεπτομερῶς ἐκτιθεμένων καταθλίψεων τῶν ἐπιγατῶν, φερουσῶν διὰ τοῦτο τεκμήριον ἀληθείας, νὰ σταλῇ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος καὶ ἀνακρίσεις ἐνεργήσῃ, ὅπως ἡ ἀλήθεια καταδειχθῇ.

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, καθ' ἣν πρέπει « νὰ προσκληθῇ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, νὰ διατάξῃ νὰ ἐνεργηθῇ τακτικῶς ἀνάκρισις περὶ τῶν ἀναφερομένων παραπόνων, καὶ ἐπιφέρῃ τὴν δέουσαν θεραπείαν, ἀναγγείλῃ δὲ καὶ εἰς τὴν βουλὴν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πράξεων αὐτοῦ.»

Ἐπρότεινεν ἕτερος νὰ καλεσθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ περὶ σιτηρῶν ζητήματος συστηθεῖσα ἐπιτροπὴ, νὰ κάμῃ ἀπὸ σήμερον τῶν ἀνακρίσεων καὶ ἐνεργειῶν αὐτῆς ἔναρξιν· διότι πᾶσα ἀναβολὴ μεγίστην νὰ προξενήσῃ βλάβην δύναται τῆς τε ὑπηρεσίας καὶ τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Τόσῳ μᾶλλον καθόσον ὁ ὑπουργὸς, ἐπιμένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, δύναται νὰ διαθέσῃ ὅλα τὰ ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ μέσα, ἵνα τὴν ἀλήθειαν καλύψῃ· καὶ τότε καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο μέσον τῆς τοῦ κακοῦ θεραπείας, ἡ τῶν ὑπουργῶν κατηγορία, θέλει ἀποβῇ ἐν Ἑλλάδι τῆς μεγαλητέρας σπατάλης τοῦ δημοσίου πλούτου παραγωγὸν, καὶ λίαν εἰς τὸ δημόσιον ἐπιζήμιον.

Ὁ πρόεδρος προσκάλεσε κατὰ συνέπειαν πρὸς τοῦτο τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην· καὶ κατόπιν ἀνήγγειλεν ὡς ἕτερον συνεδριάσεως ἀντικείμενον τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως, ἐπὶ τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων νομοσχεδίου. Ἐπὶ τοῦ ἀναγνωσθέντος δὲ 1 ἄρθρου αὐτοῦ, ἔφερέ τις τὸν λόγον εἰπὼν, ὅτι οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι τὸ μέρος τοῦ δημοτικοῦ νόμου, τὸ τοὺς δημοτικοὺς φόρους ἀφορῶν, ἐτησίως νὰ ψηφίζηται πρέπει, ἐπὶ τοῦ 52 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος στηρίζονται, ἐπεκτείνοντες τὴν διάταξιν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν δημοτικῶν φόρων. Ἀλλὰ τοῦτο μόνον περὶ τῶν δημοσίων διατάσσει φόρων, ὡς ἐκ τοῦ γράμματος αὐτοῦ, καὶ ἐκ τοῦ πνεύματος ἔτι αὐτοῦ, συνδυαζομένου μὲ τὴν τοῦ 3 ἄρθρου διάταξιν λέγουσαν *δημόσια βάρη*, ἀριδήλως συνάγεται. Ἐπειδὴ δὲ τὸ Σύνταγμα εἶναι συνθήκη τις μεταξὺ τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος, ῥυθμίζουσα τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν, δὲν ἀσχολεῖται εἰς τὸν κανονισμὸν τῶν δημοτικῶν σχέσεων, ἀνεγνώρισεν ὅμως τὴν τῶν δήμων ὕπαρξιν ἐν ἄρθρῳ ἔνδεκα αὐτοῦ· ἐν ᾧ περὶ ἐκπαιδεύσεως διατάσσων, λέγει, ὅτι εἰς ἓν εἶδος αὐτῆς συντρέχουσιν οἱ δῆμοι, ἀναγνωρίζει δηλονότι τὴν ὕπαρξιν τῶν δήμων καὶ τὸν συστήσαντα τούτους νόμον, πρὸς δὲ ὅτι οὗτοι ἔχουσι περιουσίαν καὶ ἔσοδα· τὸ ἄρθρον 52· διὰ ταῦτα οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ προκείμενον ζήτημα. Ἀλλὰ καὶ λόγοι τινὲς ὑπάρχουσιν, ἐφ' οἷς ἐτησίως οἱ δημόσιοι φόροι πρέπει νὰ ψηφίζωνται, ὡς ὑπό τινος τῶν κατὰ τὴν χθὲς ἀγορευσάντων ἐξετέθη· ἀναγκάζεται διὰ τοῦτο ὁ ὑπουργὸς, ἐτησίως ὑποβάλλων τοὺς περὶ τούτων νόμους, τὴν δέουσαν νὰ ἐριστᾷ προσοχὴν καὶ τὰς ἀπαιτουμένας νὰ προτείνῃ βελτιώσεις. Καὶ πολιτικοὶ λόγοι ἔτι, διότι δύνανται νὰ μεταβάλλωσιν οὗτοι τὸ ὑπάρχον τίμημα κατὰ τὰς ἐκλογὰς, καὶ τῶν ἐχόντων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, ὡς πρὸς τὰς δημοτικὰς καὶ ἐπαρχιακὰς ἀρχαιρεσίας, καὶ τοῦτο διότι τίμημα κατὰ τὰς ἐκλογὰς ταύτας ὁρίζεται· ἐφ' ᾧ καὶ ἐτησίως οἱ φόροι οὗτοι πρέπει νὰ ψηφίζωνται, ὡς ἀναντιῤῥήτως καὶ ἀπὸ τὸ 16 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ἐξάγεται. Ἐν Γαλλίᾳ δὲ ὑπάρχει μὲν διάταξις τοῦ Συντάγματος, ὅτι μόνον οἱ ἄμεσοι φόροι ἐτησίως ψηφίζονται, καὶ διὰ πολλὰ ἔτη οἱ ἔμμεσοι φόροι· δὲν ἀπείρηται ὅμως διὰ τοῦτο ἡ νομοθετικὴ τῆς Γαλλίας ἐξουσία καὶ ἀπὸ τῆς ἐτησίως ψηφί-

σεως καὶ τῶν ἐμμέσων ἔτι φόρων, διότι πᾶν τὸ μὴ ἀντιβαῖνον εἰς τὸ σύνταγμα ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία δύναται νὰ πράττῃ. Διεκρίθη δὲ παρὰ τοῦ Γαλλικοῦ συντάγματος ἵνα ψηφίζωνται κατ' ἔτος οἱ ἄμεσοι, διὰ τὸ σέβας τὸ ὀφειλόμενον περὶ τὴν ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν· καθόσον εἰς περίστασιν ἀποτυχίας τῶν ἄλλων πηγῶν ὁ νομοθέτης εἰς τὴν ἀκίνητον ταύτην περιουσίαν θέλει προσφύγει, διὰ νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ ἐλλεῖπον. Διὰ ταῦτα, ὡς ὅλοι οἱ νόμοι δύνανται νὰ ἀναθεωρῶνται ὁσάκις ἀνάγκη τὸ ἀπαιτήσῃ, ἵν' αἱ προσήκουσαι βελτιώσεις ἐπάγωνται, οὕτω καὶ οἱ περὶ δημοτικῶν φόρων νόμοι δύνανται νὰ ἀναθεωρῶνται· δὲν εἶναι δ' ὑποχρεωτικὸν καὶ περιοδικῶς ἐτησίως νὰ ψηφίζωνται, ἀλλ' ὑπάρχουσι νόμοι διαρκεῖς. Τὸ ὑπουργεῖον, εἰς τὸ 52 ἄρθρ. τοῦ συντάγματος στηριζόμενον, τοὐναντίον ἐν τῷ παρόντι νόμῳ παρεδέχθη· καὶ παραδόξως, ἐνῷ ὁ νόμος οὗτος ἐπί τινων διατάξεων αὐτοῦ διαρκὴς φαίνεται, ἐξ ἄλλων παριστᾶται ἐτήσιος· ἀλλ' ὁ διϊσχυρισμὸς αὐτοῦ δὲν ἀληθεύει, ὡς ἐρρέθη, τοῦ νόμου τούτου ἀποτελοῦντος μέρος τοῦ δημοτικοῦ νόμου, μὴ καταργηθέντος ὑπὸ τοῦ συντάγματος· καθότι ὡς εἶπον τὸ σύνταγμα δὲν κατήργησε τὸν συζήσαντα τοὺς δήμους ὑπάρχοντα νόμον, ὅστις ἔχει ἔτι διατάξεις μᾶλλον φιλελευθέρους τῶν ψηφισθησομένων, ὡς τὴν ἐν ἄρθρῳ 27 αὐτοῦ. Ἐβουλήθημεν δὲ ἐκ τῆς πείρας ὁδηγούμενοι τὰς προσηκούσας μόνον νὰ ἐπιφέρωμεν βελτιώσεις, οὐχὶ δὲ καὶ τμῆμά τι αὐτοῦ νὰ ὑποβάλωμεν εἰς περιοδικὴν ἐτησίαν ἐπιψήφισιν· καθόσον, ἀφίνοντες εἰς τὰ δημοτικὰ συμβούλια ἐτησίως τοὺς φόρους τῶν δήμων νὰ ψηφίζωσι, δὲν σχηματίζομεν κράτη ἐν κράτεσιν, ὡς ὑπό τινος ἐλέχθη, διότι διέπονται οἱ δῆμοι διὰ νόμου, ὅστις συνιστᾷ ἐπ' αὐτῶν ἐπιτροπείαν τινὰ διοικητικήν, ἀπαιτῶν τὴν ὑπὸ τοῦ νομάρχου τῶν πράξεων αὐτῶν ἔγκρισιν· ἤτοι συνιστῶμεν ἐπ' αὐτῶν ἐπιτροπείαν, περιβάλλουσαν αὐτὰς μὲ κῦρος, κατ' ἀναλογίαν τῆς ὑπὸ τῶν Βουλῶν μὲν ψηφίσεως τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ Κράτους, ὑπὸ τοῦ Βασιλέως δὲ κυρώσεως αὐτῶν πρὸς ἐκτέλεσιν. Ἐὰν δὲ δὲν θέλωμεν νὰ ἐπιληρθῶμεν καὶ τοῦ εἰς τοὺς λαοὺς ὑπὸ τοῦ νόμου ἀποδοθέντος δικαιώματος, οὐδὲ τὸν ἀνώτερον ὅρον πρέπει νὰ προσδιορίσωμεν, δυνάμενοι νὰ διατάξωμεν μόνον, ἐν τῷ ψηφιζομένῳ διαρκῶς ἤδη νόμῳ, ὅτι, ἐὰν τὰ τακτικὰ ἔσοδα εἰς τὰς δημοτικὰς ἀνάγκας δὲν ἐπαρκῶσι, νὰ δύνανται τὰ δημοτικὰ συμβούλια νὰ ἐπιβάλλωσι δασμούς τινας· ἵνα δὲ μὴ ἐπιβαρύνηται ἡ τῶν πενήτων τάξις, δυνάμεθα νὰ ἐξαιρέσωμεν ἀπὸ τούτων τὰ εἴδη, τὰ ἀπολύτως αὐτὴν βαρύνοντα, καὶ νὰ προσθέσωμεν εἰς τὸν § ε'. τοῦ ἄρθ. 2.

καὶ ἐκεῖνα ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐπιβάλλεται, ἵνα μὴ δασμός τις ἐπιβληθῇ.» Οὐ μόνον δ' ἡμεῖς ταῦτα διατεινόμεθα, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν μήτηρ, ἡ Ἀγγλία, τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀκολουθεῖ· καὶ τὸ Βέλγιον ἔτι, τοῦ ὁποίου τὸ σύνταγμα κατὰ μικρὸν διαφέρει τοῦ ἡμετέρου, ἔνθα ἀπαιτεῖται μόνον, ἵνα τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια κυρώνωσι τοὺς ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ψηφιζομένους προϋπολογισμούς, καὶ οὐχὶ ὁ νομάρχης ὡς παρ' ἡμῖν. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Γαλλίᾳ, ἐν τοῖς ἐτησίοις προϋπολογισμοῖς ὅρος τις τῶν δημοτικῶν φόρων ψηφίζεται, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἵνα τὴν ἐξουσίαν πᾶσαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν συγκεντρώσωσιν, ὁρμώμενοι. Διὰ ταῦτα, τοῦ δημοτικοῦ νόμου μὴ καταργηθέντος, ἔχοντος δὲ διατάξεις λίαν φιλελευθέρους, καὶ οὐχὶ καθιστῶντος κράτη ἐν κράτεσι, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὡς τροπολογίαν μόνον τοῦ οἰκοδομικοῦ μέρους τοῦ νόμου ἐκείνου, ἐπιφυλασσόμενοι καὶ ἄλλα αὐτοῦ τμήματα νὰ ἀναθεωρήσωμεν καὶ βελτιώσωμεν, ἐὰν ὁ χρόνος τὴν ἀνάγκην τούτου καταδείξῃ, ὡς δυνάμεθα ἐν ἀνάγκῃ καὶ τὴν νομοθεσίαν ἡμῶν τὴν ἄλλην νὰ ἀναθεωρήσωμεν ἐφ' ᾧ καὶ προέτεινεν, ἵνα τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον τροπολογηθῇ γενικώτερον οὕτως·

α Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς δήμους, τῶν ὁποίων τὰ τακτικὰ ἔσοδα δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς ἀνάγκας των, νὰ ἐπιβάλλωσιν ἐπὶ τῶν πρὸς τοπικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων ὑλίων δασμόν.» Προσέθηκε δ' ὅτι δὲν θέλει ἀντιλέξει, καὶ ἐὰν προταθῇ νὰ προστεθῇ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τοῦ δασμοῦ τούτου, ἐὰν καὶ τοῦτο θεωρηθῇ ἀναγκαῖον.

Ἀντέταξεν ἕτερος ὅτι ὁ προαγορεύσας ὑποστηρίζων, ὅτι οἱ δῆμοι πρέπει νὰ ἦναι πάντη ἀνεξάρτητοι, συνέχεεν αὐτὴν τὴν ἰδέαν μὲ τὸ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως προτεινόμενον σύστημα τῆς μὴ ἐτησίου, ἀλλὰ μονίμου ἐπιψηφίσεως τῶν δήμων· ἀφοῦ ὅμως παραδέχεται, ὅτι τὰ νομοθετικὰ σώματα δύνανται νὰ ψηφίσωσι νέον περὶ δήμων νόμον, καὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ φροντίσωσιν ἐφάπαξ καὶ ὁριστικῶς περὶ τῆς τῶν δημοτικῶν φόρων ἐπιβολῆς, πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἤδη, ἂν οἱ δημοτικοὶ φόροι συμφέρῃ νὰ ἐγκρίνωνται ὁριστικῶς ἢ ἐτησίως. Εἶναι ἀναντίῤῥητον, ὅτι τὰ νομοθετικὰ σώματα διέπουσι τὰ πάντα, οἱ δὲ δῆμοι ἀποτελοῦσι μὲν σώματα ἀνεξάρτητα ὡς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν τοῦ ἔθνους· διότι οὐδὲν σῶμα δύναται νὰ ὑπάρξῃ αὐτοτελὲς, παρὰ τὴν θέλησιν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων. Κυρίως δ' οὐδὲ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν οἱ

δήμου εἶναι ἀνεξάρτητος· διότι αὕτη ἐνεργεῖ ἐπ' ἐκείνων τὸ δικαίωμα τῆς ἐποπτείας, ἐκλέγει ἐκ τῶν τριῶν ὑποψηφίων δημάρχων τὸν ἕνα, καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἐπενεργεῖ. Εἶναι δ' εὔκολον νὰ ναθῇ, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ δημοτικοὶ φόροι εἶναι κυρίως εἰπεῖν δημόσιοι· διότι ἐπιβάλλονται μὲν συμμέτρως, οὐχὶ εἰς ὅλον τὸ Κράτος, ἀλλ' εἰς τὴν περιωρισμένην περιφέρειαν τοῦ δήμου, καὶ ἐκ τούτου καλοῦνται δημοτικοί. Οὐχ' ἧττον ὅμως εἶναι δημόσιοι, ὡς ἐκ τῆς χρήσεώς των· διότι οἱ δημοτικοὶ φόροι χρησιμεύουσι πρὸς συντήρησιν τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν καὶ λοιπῶν ἀναγκῶν τοῦ δήμου, ὁποῖαι εἶναι ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις καὶ τὰ τοιαῦτα· ἀλλ' ἂν δὲν ὑπῆρχον δημοτικαὶ ἀρχαί, ἤθελον ὑπάρχει ἀρχαὶ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως διοριζόμεναι, ἵνα ἐνεργῶσιν ὅλα τὰ καθήκοντα τὰ ὁποῖα ἤδη ἐνεργοῦσιν αἱ δημοτικαὶ ἀρχαί, ἐκτελοῦσαι δὲ δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἤθελον πληρόνεσθαι ἀπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου. Ὡσαύτως καὶ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἤθελον συντηρεῖσθαι δαπάνῃ τῆς Κυβερνήσεως· ἀντὶ δὲ νὰ δαπανᾷ ἤδη ἡ Κυβέρνησις, ἐπιβάλλουσα δημοσίους φόρους, ἀνατίθησι καὶ τὴν δαπάνην καὶ τὴν φορολογίαν εἰς τοὺς δήμους. Τοῦτο δ' ἔχει τι καλόν· διότι ἡ μὲν Κυβέρνησις ἤθελε δαπανᾷ μόνα τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα. τινὲς δὲ τῶν δήμων, ὄντες πλούσιοι κατὰ τὰ εἰσοδήματα, ἐξοδεύουσι πολυτελῶς ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὑπὲρ καταστημάτων καὶ ἄλλων δημοτικῶν ὠφελειῶν. Πάντες ὅμως οἱ φόροι, ὡς σκοπὸν ἔχοντες τὴν προμήθειαν τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων τῆς Κυβερνητικῆς ἀρχῆς, εἶναι δημόσιοι. Οὗτοι δὲ ἐπὶ Ναπολέοντος περιεκαλύφθησαν ἐπὶ τὸ εὐφημότερον ὑπὸ διάφορα ἄλλα ὀνόματα, καὶ ἐκλήθησαν, φόροι δημοτικοί, ἐπαρχιακοὶ καὶ νομαρχιακοί, δι' ὧν πραγματικῶς ἐπεβαρύνετο τὸ Κράτος λεληθότως, ὡς μὴ φαινομένης αὐξήσεως ἐπὶ τῶν κυρίως δημοσίων φόρων. Ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ εἴδη τῶν φόρων διὰ δημοσίους ἀνάγκας ἐπιβάλλονται· οὕτω, φέρ' εἰπεῖν, τὰ νομαρχιακὰ συμβούλια ἐν Γαλλίᾳ ἐπιβάλλουσι φόρους, χρησιμεύοντας διὰ τὰς ἐπαρχιακὰς δαπάνας π. χ. κατασκευὴν τῶν νομαρχείων, τῶν πρωτοδικείων, τῶν κεντρικῶν φυλακῶν, τὰ ὁποῖα πάντα εἶναι ἀνάγκαι δημόσιοι. Συμβαίνει ὅμως πολλάκις, νομαρχικαί τινες περιφέρειαι νὰ δαπανῶσι δαψιλῶς εἰς κατασκευὴν πολυτελῶν καταστημάτων, τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελε πράξει ἡ Κυβέρνησις, ἥτις ἤθελε δαπανᾷ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα. Ταῦτα αἰσθανθέντες οἱ Γάλλοι ἠθέλησαν νὰ ἐγκρίνωνται ἐτησίως οἱ δημοτικοὶ φόροι· ἐν Βελγίῳ δὲ ὑπάρχει τὸ ἐναντίον σύστημα, διότι ἐκεῖ τὸ ἄρθρον τοῦ συντάγματος, τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ ἡμέτερον 52, ὁρίζει

ῥητῶς τοὺς δημοσίους φόρους, διαστέλλον τοὺς δημοτικούς. Ἀλλ' οὐδεὶς λόγος νὰ παραδεχθῶμεν ἡμεῖς τὴν Βελγικὴν διάταξιν, ἀφοῦ παρακολουθοῦμεν τὸ σύστημα τῆς Γαλλίας, καὶ ἀφοῦ ὑπάρχει κίνδυνος, μὴ ἀφέντες πολὺ ἀνεξαρτήτους τοὺς δήμους ῥίψωμεν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ ταῦτα προτείνει νὰ προστεθῇ ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ ἀκροτελεύτιον ἄρθρον, ὁρίζον, ὅτι ὁ μὲν προσδιορισμὸς τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς δημοτικῆς φορολογίας λογίζεται διὰ τὸ παρὸν ἔτος μόνον, αἱ δὲ λοιπαὶ διατάξεις εἶναι μόνιμοι· νὰ ὑποδειχθῇ δὲ συνάμα, ὅτι τοῦ λοιποῦ πρέπει νὰ γίνηται ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μεγίστου ὅρου ἐν τῷ προϋπολογισμῷ· Τὸ δὲ 1 ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου δέχεται ὡς ἔχει·

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι τρία τινὰ ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ὑπάρχουσιν, ἐξ ὧν τὰ δύο εἶναι ἐντὸς τῶν καθηκόντων τῆς βουλῆς, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ τρίτον. Εἰς τὰ πρῶτα ὑπάγεται ὁ προσδιορισμὸς τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς δημοτικῆς φορολογίας, καὶ τῶν πραγμάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς φορολογίαν, καὶ ἡ ψῆφισις διατάξεων μεταῤῥυθμιζουσῶν τὰς ἐν τῷ περὶ δήμων νόμῳ· ἀλλ' οὐδεμία ἀνάγκη εἶναι νὰ προσδιορίσῃ ἡ βουλὴ τὰ φορολογικὰ εἴδη, διότι τὸ 52 ἄρθρον τοῦ συντάγματος ἐννοεῖ τοὺς φόρους ἐκείνους, οἵτινες εἶναι βάσις τοῦ προϋπολογισμοῦ. Δὲν εἶναι ὅθεν ἀναγκαῖον νὰ ψηφίζηται κατ' ἔτος ὁ δημοτικὸς φόρος, διότι δὲν γινώσκομεν τὰς ἀνάγκας τῶν δήμων. Διὰ ταῦτα προτείνει νὰ προσδιορισθῇ α') ὁ μέγιστος ὅρος τῶν δημοτικῶν φόρων· β') τὰ μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὴν φορολογίαν· γ') ὁ μέγιστος ὅρος νὰ ἦναι γενικὸς δι' ὅλους τοὺς δήμους, δ') νὰ ἦναι διαρκής.

Μετὰ ταῦτα, τῆς βουλῆς ἀποφανθείσης δι' ἀναστάσεως, ὅτι ἐρωτᾶσθαι· ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν, ὅτι ἀποτέλεσμα τῆς συζητήσεως εἶναι τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ τροπολογία. Ἠρώτησε δὲ τὴν βουλήν, ἂν παραδέχηται τὴν τροπολογίαν τοῦ Βουλευτοῦ Τριπόλεως, ἔχουσαν οὕτως· « ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς δήμους νὰ ἐπιβάλωσιν ἐπὶ τῶν πρὸς τοπικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων δασμόν. » Ἡ δὲ βουλὴ ἀπέῤῥιψε μὲν αὐτὴν, παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νομοσχεδίου, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρ. 1.

« Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς δήμους, οἵτινες εἶναι πρωτεύουσαι ἐπαρχιῶν, ἢ παρ' οἷς εἶναι καθιδρυμένη τελωνιακὴ ἀρχή, μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ σταθμάρχου, καὶ τῶν ὁποίων τὰ τακτικὰ εἰσο-

δήματα δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς ἀνάγκας των, νὰ ἐπιβάλλωσι ἐπὶ τῶν πρὸς τοπικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων καὶ ἐν τῷ ἐπομένῳ ἄρθρῳ ὁριζομένων ὠνίων, δασμὸν μὴ ὑπερβαίνοντα τὸ πεντηκοστὸν τῆς τιμῆς αὐτῶν.»

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη τὸ 2 ἄρθρον, ἐφ' οὗ οὐδεμίαν ἡ ἐπιτροπὴ παρατήρησιν ἐπήνεγκεν· ἐπὶ τούτου δὲ παρετήρησέ τις, ὅτι πέρυσιν ἐξηρέθησαν τῆς φορολογίας τὰ καύσιμα ξύλα τὰ πρὸς χρῆσιν οἰκιακὴν, ἤδη δὲ συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν φορολογίαν καὶ τὰ καύσιμα καὶ ἡ ζωοφορβία. Ἕτερος δὲ προέτεινε νὰ ἐξαιρεθῶσιν ἀμφότερα ἐξ ὁλοκλήρου τῆς φορολογίας.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι εἶναι ἐναντίος εἰς τὴν τοιαύτην ἐξαίρεσιν, ὡς δυναμένην νὰ ἐπιφέρῃ μεγάλην βλάβην εἰς τοὺς δήμους ἐκείνους, οἵτινες, μόνον ἐμμέσους φόρους εἰσπράττοντες, συντηροῦνται· ἐν γένει δὲ φρονεῖ, ὅτι δὲν πρέπει ἡ βουλὴ νὰ προβαίνῃ εἰς τοιούτους ὁριστικοὺς περιορισμοὺς, οἵτινες περιορίζουσιν ὑπὲρ τὸ δέον τοὺς δήμους, ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν ὁποίων μακρὸν πολλοὶ ἀπέτειναν λόγον. Καθ' ὅσον, ἂν παραδεχθῶμεν νὰ ὁρίσωμεν τὰ εἴδη πάντα, θέλομεν καταντήσει ἐκ τῆς νομοθετικῆς εἰς τὴν διοικητικὴν ἐνέργειαν. Ἀρκεῖ ὅθεν νὰ ὁρισθῇ μόνον ὁ μέγιστος ὅρος, ν' ἀφεθῇ δ' εἰς τὴν κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀποκρούῃ τὴν χρῆσιν τοιούτων δημοτικῶν φόρων, οἵτινες δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι βλάβην εἰς τοὺς πολίτας ἢ τὴν ἐμπορίαν. Δὲν παραδέχεται λοιπὸν τὴν προταθεῖσαν ἐξαίρεσιν, ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ γείνωσιν ἔτι πολλαὶ ὑποδιαιρέσεις.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι κατὰ τὸν περὶ δήμων νόμον ἀπαιτοῦνται νὰ ἦναι οἱ δημοτικοὶ φόροι ὅσον οἷόν τε ἧττον ἐπαχθεῖς, καὶ νὰ ἐπιβάλλωνται ἐπὶ μόνων τῶν τῆς πολυτελείας ἢ τῆς μὴ ἀπολύτου ἀνάγκης εἰδῶν. Ἤδη δὲ προτείνεται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς δασμὸν τὰ καύσιμα ξύλα καὶ ἡ ζωοφορβία, δι' ὧν ἐπιβαρύνεται ἡ ἐνδεεστέρα τάξις τῶν πολιτῶν· ἐνῷ εἶναι καὶ τὰ καύσιμα ξύλα ἐκ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων, ὡς ὁ ἄρτος, καὶ τὰ παραπλήσια.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις σαφηνίζει αἰτιολογικὰ τὰ περὶ τῆς ἐξαιρέσεως ταύτης, λέγουσα ὅτι «ἡ ἐξαίρεσις τῶν διὰ φορτηγῶν ζώων εἰσαγομένων καυσίμων καὶ ζωοφορβιῶν, ἡ ἐν τῷ Νόμῳ διαλαμβανομένη, ἀπέβλεπε κυρίως τὸ νὰ μένωσιν ἀπηλλαγμένα τοῦ φόρου τὰ πρὸς ἰδίαν τοῦ κομιζόντος χρῆσιν εἰσαγόμενα τοιαῦτα εἴδη· ὡς διακριτικὸν δὲ σημεῖον τῆς προθέσεως ταύτης, ἐθεωρήθη ἡ διὰ φορτηγῶν ζώων

μετακομιδή. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη δὲν ἐπιτυγχάνει τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου· διότι, ὄχι μόνον ἡ πρὸς ἰδίαν χρῆσιν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμπορίας χάριν εἰσαγομένην ξυλεία καὶ ζωοφορβία, εἰς μὲν τοὺς μεσογείους δήμους, διὰ φορτηγῶν ζώων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετακομίζεται, εἰς δὲ τοὺς παραλίους, διὰ θαλάσσης σχεδὸν πάντοτε· ὥστε κατὰ μὲν τοὺς πρώτους, ὅπου τὰ εἴδη ταῦτα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ εὐωνότερα, εἰσάγονται ἐλεύθερα, κατὰ δὲ τοὺς δευτέρους, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ διὰ θαλάσσης μετακομιδὴ ἀποκαθιστᾷ αὐτὰ ἀκριβώτερα, ἐπιβαρύνονται μὲ τὴν προσθήκην τοῦ φόρου, καὶ περιστέλλεται κατὰ τὸ εἰκὸς ἡ κατανάλωσις αὐτῶν. Ἡ ἀνισότης αὕτη δὲν ἠδύνατο ἄλλως νὰ θεραπευθῇ, εἰμὴ διὰ τῆς καταργήσεως τῆς ἐξαιρέσεως ταύτης ἐν γένει.»

Ἐκ τούτων γίνεται φανερὸν, ἐξηκολούθησεν, ὅτι, ἂν ἐγκριθῇ ἡ ἐξαίρεσις τῆς φορολογίας τῶν καυσίμων ξύλων, θέλουσι ζημιωθῇ οἱ δῆμοι ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων οἱ κυριώτεροι πόροι εἶναι οἱ ἔμμεσοι φόροι· καὶ οὕτως, ἀντὶ νὰ ἐλαφρύνωμεν τοὺς δήμους, θέλομεν καταστρέψει τινάς. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ τοιαύτη ἐξαίρεσις εἶναι ἐναντία τῆς εἰς τοὺς δήμους ἀποδοτέας ἐλευθερίας· ἐνῷ, καὶ ἂν τεθῶσιν ἐν τῷ νόμῳ ὡς φορολογούμενα τὰ καύσιμα καὶ ἡ ζωοφορβία, ὅσοι δῆμοι δὲν νομίζουσι συμφέρουσαν εἰς αὐτὰς τὴν ἐπιβολὴν τῶν φόρων τούτων, δύνανται νὰ μὴ τοὺς ἐπιβάλωσιν· ἐξαιροῦντες δ' αὐτοὺς ἀφαιροῦμεν δικαίωμα ἀναγκαίας φορολογίας, εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τῶν τοιούτων φόρων δήμους.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι οὔτε δῆμοι θέλουσι καταστραφῇ, ἂν ἐξαιρεθῶσι τῆς φορολογίας τὰ καύσιμα ξύλα καὶ ἡ ζωοφορβία, διότι δῆμοι μὲν ὑπάρχουσι πρὸ 12 ἐτῶν καὶ συντηροῦνται, ἐνῷ δὲν ἐπέβαλον φόρον εἰς τὰ καυσόξυλα· οὔτε εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τὰ δημοτικὰ συμβούλια δύνανται νὰ μὴν ἐπιβάλωσι τοὺς ῥηθέντας φόρους, ἂν θέλωσι. Διότι, κατὰ ῥητὴν διάταξιν τοῦ παρόντος νόμου, ὁ νομάρχης δύναται νὰ ἐπιβάλῃ τοὺς φόρους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους τὰ δημοτικὰ συμβούλια δὲν θέλουσι νὰ ἐπιβάλωσι. Τούτων λοιπὸν οὕτως ἐχόντων, τίς ὁ λόγος νὰ ἐπιβληθῇ ἤδη φόρος εἰς τὰ καυσόξυλα καὶ τὴν ζωοφορβίαν, ἐνῷ οὐδὲ πρὸ τῆς γ'. Σεπτεμβρίου τοιοῦτος ὑπῆρχεν, οὐδ' ἐπ' αὐτῶν τῶν λίαν φορολόγων Τούρκων; Διατί ὁ δυστυχὴς ξυλοκόπος καὶ ὁ ἐνδεὴς λαὸς νὰ καταπιέζηται ὑπὸ τοιαύτην ἐπαχθῆ φορολογίαν; Γνωμοδοτεῖ ὅθεν ὑπὲρ τῆς ἐξαιρέσεως.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι δὲν εἶναι φόβος, μὴ ὁ νομάρχης ἐπιβάλῃ φόρον ἐπὶ τῶν καυσίμων καὶ τῆς ζωοφορβίας, ἐνῷ τὰ

δημοτικὰ συμβούλια δὲν θέλουσιν· ἐπειδὴ ὁ νομάρχης τότε μόνον ἐπιβάλλει δημοτικοὺς φόρους, ὅταν τὰ δημοτικὰ συμβούλια, καταφερόμενα κατὰ τοῦ δημάρχου, δὲν δώσωσιν εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιβολῆς τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων φόρων· τῶν τοιούτων λοιπὸν τὴν φορολογίαν, μὴ παραχωρουμένην παρὰ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, δύναται νὰ διατάξῃ ὁ νομάρχης. Οὐδεμία δ' ἀμφιβολία, ὅτι τὰ δημοτικὰ συμβούλια δὲν θέλουσιν ἐπιθυμήσει ποτὲ νὰ ἐπιβαρύνωσι τοὺς συμπολίτας των· οὐδεὶς λοιπὸν λόγος ὑπάρχει, ἵνα ἐξαιρεθῶσι τῆς φορολογίας τὰ καύσιμα ξύλα καὶ ἡ ζωοφορβία, ἐνῷ οὕτω θέλουσι παραλύσει πολλοὶ δῆμοι, ἀφαιρουμένων τῶν ἐμπρέσων φόρων αὐτῶν.

Μετὰ ταῦτα, ἐπ' αἰτήσει πλειόνων τῶν δέκα βουλευτῶν, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ἐπὶ τῆς προτάσεως ἐὰν παραδέχηται ἡ Βουλὴ τὴν ἐκ τῆς φορολογίας ἐξαίρεσιν τῶν καυσίμων ξύλων καὶ τῆς ζωοφορβίας ἐπιτρεπόντων ὡς ψηφοφορησάντων τῶν βουλευτῶν Κ.Κ. Οἰκονομόπουλου καὶ Π. Παπαδαίου, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν προταθεῖσαν ἐξαίρεσιν, διὰ ψήφων **46** πρὸς **18**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν καυσίμων ξύλων καὶ τῆς ζωοφορβίας ἀπὸ τῆς φορολογίας. Ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	ἐν ἀδείᾳ	Σ. Βλάχος	Ν.
Γ. Δογιωτατίδης	Ν.	Π. Ῥάγκος	Ν.
Θ. Γρίβας	Ν.	Ι. Καραγιαννόπ.	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	ἀπὼν	Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Λαπουσιάδης	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Γσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δ. Καμπάνης	ἀπὼν	Δ. Τσιγκουράκος	Ν.
Μ. Δ. Καΐρης	»	Ι. Κονδύλης	Ν.
Δ. Τσόκρης	Ν.	Κ. Φασίτσας	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	ἀπὼν	Κ. Χαραμῆς	Ν.
Ι. Βλάσσης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Κρανίδης	ἀπὼν
Ι. Κωλέττης	ἀπὼν	Ι. Γιολδάσης	Ν.
Δ. Μεταξᾶς	»	Δ. Ζώτος	ἀπὼν

Νίκος Θέου	ἀσθενὴς	Μελέτης Χ. Μελέτ	Ν.
Α. Γουζούασης	Ο.	Π. Βάρβογλης	Ν.
Α. Βιλαέτης	Ν.	Ῥ. Παλαμίδης	Ν.
Δ. Κρεστενίτης	Ο.	Γ. Ῥεβελιώτης	ἀπὼν
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ο.	Β. Δημητρακόπουλος	Ν.
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπὼν	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	ἀπὼν	Δ. Σακελλαριάδης	ἐν ἀδείᾳ
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἀπὼν	Κ. Βέϊκος	ἀπὼν
Γ. Γουναρόπουλος	»	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	ἀπὼν
Α. Πετμεζᾶς	ἀπὼν	Γ. Κάνδυας	»
Ν. Ἀνδρίκου	Ο.	Σ. Βαρότσης	Ο.
Ἡλ. Παπαδαῖος	Ο.	Δ. Βιρβέλης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Μαυρομιχάλης	Ο.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπὼν	Δ. Πικουλάκης	Ο.
Π. Ι. Κυριακὸς	»	Χ. Καπετανάκης	ἀπὼν
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ο.	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Α. Νοταρᾶς	ἀπὼν	Κ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Εὐθύ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Καλαμογδάρτης	ἀπὼν
Εὐς. Οἰκονομόπουλος	Ο.	Κ. Τσερτιδῆς	»
Κ.Χ. Παναγιώτου	ἀπὼν	Δ. Κουμανιώτης	»
Ἐμ. Τσοῦχλος	»	Σ. Λογοθετόπουλος	Ο.
Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.	Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Δ. Κυριακίδης	ἀπὼν	Παπακώς. Τσαμάλας	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ο.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρ.	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπὼν
Δ. Πλαπούτας	ἀπὼν	Φ. Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ο.
Ν. Μπούκουρας	ἀπὼν	Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπὼν
Ν. Κορφιωτάκης	Ο.	Κ. Προβελέγιος	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	ἀπὼν	Ι. Ταταράκης	Ν.
Π. Βαρβιτσιώτης	ἀπὼν	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	Ο.
Γ. Δερνιτσώτης	Ν.	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀπὼν	Στεμάτιος Δάρρας	Ν.

Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	ἀπών	Γ. Κουντουριώτης	ἀπών
Ι. Στάϊκος	»	Δ. Χαντσῖκος	Ν.
Λ. Παππατσώρης	»	Ι. Γριζάνος	ἀπών
Δ. Πολυχρονόπουλος	»	Ν. Γαρδύκης	Ο.
Ι. Τομαρᾶς	Ν.	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Οἰκονόμου	ἀπών
Δ. Δρόσος	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ο.	Κ. Κανάρης	ἀπών
Γ. Δοκός	Ο.	Γ. Σταματάρας	»
Δ. Κριεζῆς	ἀπών		

Μετὰ ταῦτα ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, προστεθέντων ἐν τοῖς ἐξαιρουμένοις τῶν καυσίμων καὶ τῆς ζωοφορβίας· ὥστε τὸ 2. ἄρθρον ἔχει οὕτως.

« Ἄρθρ. 2. Ὡς ἀντικείμενα τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως κυρίως θεωροῦνται, καὶ δύνανται νὰ ὑποβληθῶσι εἰς τὸν δασμὸν, τὰ ἑξῆς.

α'. Τὰ πνευματώδη ποτὰ καὶ τὰ λοιπὰ ῥευστά.

β'. Τὰ τρόφιμα, ἐκτὸς τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ἀλεύρων, ἄρτου, λαχάνων, χλωρῶν ὀσπρίων, χλωρῶν ὀπωρῶν, χλωροῦ τυροῦ, γάλακτος, ἁλατος, ὀρνιθίων, ὠῶν καὶ ἄλλων μικρῶν εἰδῶν, ἔτι δὲ τῶν καυσίμων καὶ τῆς ζωοφορβίας. »

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3. μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ. Οἱ Γραμματεῖς

Μελ. Χ. Μελέτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΓ'.

Τῆς 14 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην τετάρτην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ.Κ. βουλευτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 92 ἀπόντων δὲ ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος 13, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς κατοίκων τινων τῆς Ὀλυμπίας, ἔχουσαν οὕτως·

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή.

« Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀρ. 45 ἀπὸ 10 τρέχοντος μηνὸς ἀναφορὰν κατοίκων τινῶν Φναρίου τοῦ δήμου Ἀνδριτσαίνης τῆς Ὀλυμπίας, οἵτινες ἐκθέτουσιν ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν ὀψίμων τοῦ δήμου τούτου ἐπιστάτης, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς φορολογουμένους, δὲν ἐξέδωκεν ἐγκαίρως τὰ διπλότυπα, ἐκδίδει δὲ αὐτὰ ἤδη, μετὰ τέσσαρας δηλ. μῆνας, φέροντα φορολογίαν ἀνωτέραν τῆς ἀληθοῦς, καὶ ὡς ἐκ τούτου οὗτοι δὲν τὰ δέχονται· ἐφ' ᾧ ἐξαιτοῦνται νὰ ἀπαλλαχθῶσιν τῆς τοιαύτης καταπιέσεως, νὰ πληρώσωσι φόρον τὸν ὁποῖον δὲν χρεωστοῦν.

Ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 11, 12 καὶ 17 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου, κατὰ τὰ ὁποῖα οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν εἴσπραξιν τῶν δημοσίων φόρων ὀφείλουν νὰ δίδωσιν εἰς τοὺς φορολογουμένους τὰ διπλότυπα, ἀμέσως μετὰ τὴν καταμέτρησιν ἢ ἐκτίμησιν τοῦ καρποῦ, οὗτοι δὲ ὑπογράφουσι τὰ στελέχη· καὶ ὅτι ἀπαίτησις φόρου, μὴ στηριζομένη εἰς στέλεχος, θεωρεῖται ἀθέμιτος, οἱ δὲ παραβάται τιμωροῦνται κτλ.

Γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν, διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀνωτέρω, ἐὰν μετὰ ἀκριβῆ ἐξέτασιν εὑρεθῶσι βάσιμα τὰ ἀναφερόμενα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Φεβρουαρίου 1847.

Ὁ εἰσηγητὴς
Γ. Φεγγαρᾶς»

Μετὰ τοῦτο παρελθὼν ὁ πρωθυπουργὸς, ἵνα δώσῃ τὰς παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Ἀκαρνανίας αἰτηθείσας πληροφορίας, περὶ τῆς μὴ ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπὶ τῶν ἐκδουλεύσεων διωρισμένης ἐπιτροπῆς, ἀνέφερεν, ὅτι παρ' ὁποιουδήποτε ἄλλου καὶ ἂν ἐζητοῦντο αἱ ῥηθεῖσαι πληροφορίαι δὲν ἤθελεν ἀπορήσει τοσοῦτον, ὅσον ἀκούων αὐτὰς, ἀπαιτουμένας παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Ἀκαρνανίας, ὅστις, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ὤν, γινώσκει ἀκριβῶς ὅλα τὰ αἴτια, τὰ ἐπιπροσθοῦντα εἰς τὴν κίνησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης. Οὐδ' ἐδικαιοῦτο νὰ προστρίψῃ εἰς αὐτὸν ὀλιγωρίαν ὑπὲρ τῆς δικαιώσεως τῶν ἀγωνιστῶν· διότι ποία προ-

νήματα καὶ αἰσθήματα ἔχει ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν, καὶ τῶν θυσιασάντων καὶ θυσιασθέντων κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὰ, καὶ περιττὴν κρίνει πᾶσαν ἐπανάληψιν. Καθότι καὶ τῶν προτέρων ἐθνικῶν συνελεύσεων μέλος ὢν ἔδωκε πάντοτε τὴν ψῆφόν του ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ἐθνικὴν συνέλευσιν πληρεξούσιος τὸ αὐτὸ ἔπραξε· πρόεδρος δὲ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου γενόμενος, συνήργησε νὰ συγκροτηθῇ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπή. Εἰς οὐδένα λοιπὸν τῶν Ἑλλήνων δύναται ν' ἀποδώσῃ δισταγμὸν, περὶ τῆς ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν προνοίας καὶ φροντίδος του· διότι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, τῆς εἰς τὰ πράγματα ἀρχικῆς μετοχῆς του, ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν ὢν κατὰ τὸ 1834, εἰσώρησεν ὡς πρώτιστον τῶν καθηκόντων τῆς κυβερνήσεως νὰ φροντίσῃ ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν, καὶ ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων. Διὸ διάφοροι ἐξεταστικαὶ ἐπιτροπαὶ συνέστησαν, ἐξ ὧν καὶ ἡ ἐν τῷ μητρώῳ κατάταξις πολλῶν ἀγωνιστῶν ἐγένετο, καὶ αἱ ὑπάρχουσαι συντάξεις ἐπήγασαν. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ αὖθις πολλὰ παράπονα ὑπῆρχον παρὰ ἀγωνιστῶν, μὴ καταταχθέντων ἐν τῷ μητρώῳ μηδ' ἀνταμειφθέντων, ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τῶν συντάξεων, περὶ ὧν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ βουλῇ πολὺς ἐγένετο λόγος, ὅτι πολλοὶ μὲν ἀναξίως συνταξιοδοτοῦνται, ἄλλοι δὲ δικαίας ἀξιώσεις ἔχοντες μένουσιν ὑστερημένοι τῆς εἰς αὐτοὺς προσηκούσης περιθάλψεως· ἐπῆλθεν ἡ ἀπόφασις τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆς γ'. Σεπτεμβρίου, ὁρίσασα, διὰ τοῦ ψηφίσματος αὐτῆς, ὅτι πρέπει νὰ διευκρινηθῶσιν ὁριστικῶς τὰ δικαιώματα ἑκάστου Ἕλληνος, καὶ νὰ ἀνταμειφθῶσι πάντες οἱ ἀγωνισθέντες καὶ θυσιάσαντες, νὰ τύχωσι δὲ δικαίας προστασίας τὰ ὀρφανὰ καὶ αἱ χῆραι τῶν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ἀπεφασίσθη νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ, ἵνα λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ πάντα καὶ δώσῃ τὸ δίκαιον ὅπου ἀνήκει· ἡ τοιαύτη δὲ ἀπόφασις εἶναι σημαντικὴ καὶ σοβαρὰ, ὡς ἀφορῶσα πάντας τοὺς κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἀγωνισθέντας Ἕλληνας. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἱκανὰ προσκόμματα εἰς τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἀπήντησεν· ἐν πρώτοις μὲν, ἐπειδὴ πολλὰ τούτης μέλη ἦσαν βουλευταὶ καὶ γερουσιασταὶ, ἡ δὲ παρελθοῦσα σύνοδος τῶν νομοθετικῶν σωμάτων διήρκεσεν ἐπ' ἐνιαυτὸν ὅλον, οἱ βουλευταὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς ἀμφότερα τὰ καθήκοντα, αὐτὸς δὲ δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τοὺς βουλευτὰς τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς, οὔτε, κατέχων αὐτοὺς πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν βουλευτικῶν καθηκόντων, νὰ στερήσῃ τῆς ἐκ τῆς ἀμοι-

βῆς τῶν συναγωνισθέντων συμπολιτῶν αὐτῶν ἡδονῆς. Ἔπειτα, καὶ συσταθείσης τῆς ἐπιτροπῆς, πολλὰ προηγούμενα ἀπῃτοῦντο, σύνταξις τοῦ κανονισμοῦ, ὅτις ἱκανὸν ἀπῄτει χρόνον, καὶ προμήθεια τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν· καθότι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ ἔξωθεν συνελθόντα εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἐξῃτήσαντο μετ' οὐ πολὺ προσπορισμὸν, ὡς στερούμενα τῶν πρὸς συντήρησιν ἀναγκαίων· τοῦτον δ' ἄνευ πιστώσεως ὁ ὑπουργὸς δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ. Ὡσαύτως δ' ἀπῃτεῖτο νὰ διορισθῶσιν οἱ ἀναγκαῖοι ὑπάλληλοι, γραφεῖς, γραμματεῖς, κλητῆρες, οἵτινες πάντες ἔπρεπε νὰ μισθοδοτηθῶσιν· ἀλλ' οὐδ' ὡρισμένος ἦτον ὁ μισθὸς τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων, οὐδὲ πίστωσις ὑπῆρχεν. Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων λόγων φαίνονται καθαρῶς τὰ αἴτια, τὰ ἐπενεγκόντα τὴν μὴ ἔναρξιν τῆς ἐνεργείας τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπῆς. Καὶ συνομολογεῖ μὲν, ὅτι ἐκ καλῆς προαιρέσεως ὁ βουλευτὴς Λακαρνανίας ὁρμώμενος ἐπιθυμεῖ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐπιτροπῆς· ἀλλὰ τὴν αὐτὴν διάθεσιν καὶ αὐτὸς ἔχει, ὡς πολλάκις πρὸ τοῦτου διεκοίνωσεν. Πλὴν δὲ φρονεῖ ὅτι, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς παρουσιάσεως νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεως μελῶν τινων τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς καὶ περὶ προσδιορισμοῦ τῶν μισθῶν τῶν ἀναγκαίων ὑπαλλήλων, καὶ τῆς χορηγίας τῶν τοιούτων δαπανῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἐπισπεύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης συνόδου, ἵνα, ἐν τάχει ἀποπερατωθείσης, λάβωσι μέρος εἰς τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς οἱ εἰς αὐτὴν καταλελεγμένοι βουλευταὶ καὶ γερουσιασταὶ, θέλουσιν ἀφαιρεθῇ πάντα τὰ ἐπιπροσθοῦντα εἰς τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς. Λυέγνω δὲ μετὰ ταῦτα τὸ προρρηθὲν νομοσχέδιον, μετὰ τῆς δικαιολογητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, ἔχον οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

«Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ψήφισιν ὑμῶν νομοσχέδιον, περὶ ἀποζημιώσεως τῶν μελῶν τῆς συσταθείσης ἤδη ἐπιτροπῆς, πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐκδουλεύσεων καὶ θυσιῶν, περὶ προσδιορισμοῦ θέσεων πέντε βαθμῶν τοῦ γραφείου της καὶ τριῶν κλητήρων, καὶ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἀναγκαίας δαπάνης διὰ γραφικὴν ὕλην, ἐνοίκιον καταστήματος καὶ διὰ τὴν πρώτην ἀποκατάστασιν.

Ἡ ἀποζημίωσις τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς προσδιωρίσθη ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς θέσεως καὶ τῆς σημαντικότητος τῶν συγ-

κροτούντων αὐτὴν προσώπων, καὶ τοῦ πολυδαπάνου τῆς ἐν τῇ καθέδρᾳ τοῦ κράτους διαμονῆς αὐτῶν· τὰ δὲ λοιπὰ ἔξοδα ὑπελογίσθησαν μ' ὅλην τὴν οἰκονομίαν, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματικῶν χρειῶν τῆς ὑπηρεσίας, ὡς γίνεται πρόδηλον ἐξ αὐτοῦ τοῦ προσδιορισμοῦ ἑκάστης δαπάνης, καὶ τῆς συμπαραβολῆς μὲ τῆς αὐτῆς φύσεως ἔξοδα ἄλλων ὑπηρεσιῶν, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἐκτάσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ πλείστα τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς λαμβάνουν σταθερῶς μισθὸν ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἢ ὡς Βουλευταὶ καὶ Γερουσιασταί, ἔπεται, ὡς ῥητῶς διαλαμβάνει τὸ 2 ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου, ὅτι τὰ εἰς ταύτην τὴν κατηγορίαν ὑπαγόμενα μέλη ἢ δὲν θέλουν λαμβάνει τίποτε, ἢ θέλουν λαμβάνει μόνον τὸ ἐλλεῖπον πρὸς συμπλήρωσιν τῆς προσδιοριζομένης διὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἀποζημιώσεως.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς
ΙΩ. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον θέλει εἰσάξει εἰς τὴν Βουλὴν ὁ ἡμέτερος πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ θέλει ὑποστηρίξει αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐκυρώσαμεν καὶ διατάττομεν τάδε.

Ἄρθρ. 1.

Εἰς τὰ μέλη τῆς ἐπὶ τῶν ἀγωνισαμένων καὶ θυσιασάντων Ἐπιτροπῆς, τῆς συσταθείσης παρὰ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1845 Βασιλικοῦ διατάγματος, προσδιορίζεται μηνιαία ἀποζημίωσις ὡς ἑφεξῆς·

Εἰς τὸν Πρόεδρον αὐτῆς	Δραχ.	500
Εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέα	»	400
Εἰς ἕκαστον τῶν μελῶν	»	250
Εἰς τὸν πρῶτον Γραμματέα	»	300
Εἰς τὸν δεύτερον	»	200

Ἄρθρ. 2.

Ὁ Πρόεδρος, τὰ μέλη καὶ ὁ Γραμματεὺς, ὅσοι λαμβάνουν μισθὸν ἢ ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ δημοσίου, ἐὰν ὁ μισθὸς ἢ ἡ ἀποζημίωσις εἶναι μικροτέρα τῆς διὰ τοῦ παρόντος Νόμου προσδιοριζομένης ἀποζημιώσεως, θέλουν λαμβάνει τὸ ἐλλεῖπον

εἰς ἀναπλήρωσιν· ἐὰν δὲ μεγαλήτερος ἢ ἴσος, δὲν θέλουν λαμβάνει τίποτε περιπλέον.

Ἄρθρ. 3.

Προσδιορίζονται πέντε θέσεις βοηθῶν παρὰ τῷ Γραφείῳ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης καὶ τρεῖς θέσεις Κλητήρων.

Ἡ μισθοδοσία τῶν μὲν τριῶν Βοηθῶν προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς ἑκατὸν, τῶν δὲ ἄλλων δύω εἰς δραχμὰς ὀγδοήκοντα κατὰ μῆνα· ἡ δὲ τῶν Κλητήρων εἰς δραχμὰς πεντήκοντα κατὰ μῆνα.

Οἱ Βοηθοὶ καὶ οἱ Κλητῆρες οὗτοι διορίζονται παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ.

Ἄρθρ. 4.

Δι' ἔξοδα γραφικῆς ὕλης καὶ θερμάνσεως χορηγοῦνται κατὰ μῆνα δραχμαὶ 100.

Τὸ ἀναγκαῖον κατάστημα, καθὼς καὶ τὰ σκεύη διὰ τὴν πρώτην ἀποκατάστασιν τοῦ γραφείου τῆς ἐπιτροπῆς, θέλουν χορηγηθῆ διὰ δημοσίων δαπανῶν.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς θέλει ἐκτελέσει τὸν παρόντα Νόμον.

Ἀθῆναι τὴν 14 Ἰανουαρίου 1847.

Ο Θ Ω Ν

Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Περαίνων δὲ τὸν λόγον ἀνέφερεν, ὅτι δεόντως εἵλκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργείου καὶ αἱ περὶ τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς συζητήσεις τῆς βουλῆς· ἐνδεχόμενον δὲ εἶναι νὰ γείνῃ μεταβολὴ μελῶν αὐτῆς διὰ Β. διαταγμάτων, ἴσως δὲ καθυποβληθῇ καὶ νομοσχέδιον.

Ἀπήντησεν ὁ τὰς ῥηθείσας πληροφορίας ἐξαιτούμενος, ὅτι ἐξ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἀφορμῆς κινούμενος ἔλαβε τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἰμὴ διότι, ἀναμιμνήσκων συνεχῶς εἰς τὸν πρωθυπουργὸν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐνεργείας τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπῆς, ἀδιαλείπτως μὲν ἤκουεν ὑποσχέσεις, δὲν ἔβλεπεν ὅμως καθυποβαλλόμενα τὰ προσήκοντα νομοσχέδια, τὰ ἀπολύτως ἀπαιτούμενα πρὸς κίνησίν τινα τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐνῷ δ' ἔπρεπε ταῦτα νὰ τελεσθῶσι πρότερον, καὶ ἀκολούθως νὰ προσκληθῶσι τὰ πρόσωπα καὶ νὰ ἐνοικιασθῇ ἡ ἀπαιτουμένη οἰκία, προσεκλήθησαν πρὸ τούτων τὰ πρόσωπα, ἐνοικιάσθη οἰκία, δι' ἣν ἐνοίκια ἐπὶ μακρὸν πληρόνονται, ἐγεννήθησαν αἰτήσεις περὶ ἐξοικονομήσεως τῶν ἀδίκως ἐνταῦθα συνελθόντων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐνεργείας. Ἂν λοιπὸν

τὸ περὶ συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς διάταγμα ἦτον ἄνομον, διατί νὰ μὴν ἐπέλθωσι τὰ προσήκοντα διατάγματα ὑπὲρ τῆς καταλλήλου τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης μορφώσεως; ἂν δ' ἦτον νόμιμον, διατί νὰ μὴ ἐνεργηθῇ, ὡς ἔπρεπεν; Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου καὶ αὐτὴν τῆς ἐπιτροπῆς τὴν ἐργασίαν ἀφεῖλε τὸ ὑπουργεῖον, διὰ τοῦ πλήθους τῶν ὁσημέραι γινομένων βαθμολογιῶν, αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ διακοπῶσιν, ἀφοῦ παρὰ τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως ἀπερασίσθη, ὅτι πρέπει νὰ ἐκκαθαρισθῶσι παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τὰ δικαιώματα ἑκάστου. Ἤδη δέ, ἀφοῦ ἐδόθησαν 300 καὶ 400 βαθμολογίαι, τί δύναται ἡ ἐπιτροπὴ νὰ πράξῃ, ἀφοῦ, καὶ ἄδικοι ἂν ὦσιν αἱ βαθμολογίαι, δὲν ἀνακαλοῦνται βασιλικὰ διατάγματα; Ἡ Κυβέρνησις ὅθεν ὤφειλε νὰ περιορισθῇ εἰς τοὺς ἀναγκαίους προβιβασμούς, τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τακτικῶς διοργανωμένων σωμάτων εὑρισκομένων ἀξιωματικῶν, νὰ μὴ ἐπεκταθῇ δ' ἀκαίρως καὶ ἀδίκως εἰς τοιαύτας βαθμολογίας, μηδὲν ἔργον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἀπολείψασα. Ὁ ἐπὶ τῇ φροντίδι λοιπὸν ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν ἐγκαυχώμενος πρωθυπουργὸς ὤφειλεν οὐδεμίαν μὲν νέαν βαθμολογίαν νὰ ἐκτελέσῃ, περὶ δὲ τῆς συστάσεως καὶ ἐνεργείας τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιμελῶς νὰ φροντίσῃ· διότι πραγματικῶς οὐδὲν ἀνυπέρβλητον ὑπῆρχε κώλυμα, ἐπειδὴ καὶ ὁ διοργανισμὸς εἰς ἓξ ἡμέρας ἐπερατώθη, καὶ οἱ βουλευταὶ ἠδύναντο νὰ ἐργάζωνται ὥρας τινὰς, καθ' ἑσπέραν τοὐλάχιστον, παρὰ τῇ ἐπιτροπῇ· καθότι καὶ πολλοὶ τῶν βουλευτῶν εἶναι ὑπάλληλοι, οὐσιώδεις ἔχοντες ἐργασίας καὶ σοβαρὰ καθήκοντα, ἐν τούτοις ἀμφότερα εὐχερῶς ἐκπληροῦσιν. Ἐκ πάντων τούτων καταφαίνεται, ὅτι ἓν μόνον κύριον πρόσκομμα ὑπῆρχεν, ἡ τῆς θελήσεως ἔλλειψις.

Ἐξετάζων ἕτερος κατὰ πόσον οἱ παρὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ δοθέντες λόγοι εἶναι ἰσχυροὶ ἢ ἀνίσχυροι παρετήρησεν, ὅτι ὁ πρωθυπουργὸς, καὶ τοι θεωρήσας ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς ἀγορεύσεώς του περιττὴν τὴν ἔκθεσιν τῶν ὑπὲρ ἀγωνιστῶν αἰσθημάτων του καὶ τῶν ἐνεργειῶν του, ἀπηρίθμησεν ὅμως πάσας· ἐν τούτοις, περὶ τῆς κατὰ τὴν ἐθνικὴν ἀπόφασιν δικαιώσεως ὅλων τῶν ἀγωνιστῶν, μεγάλην ὀλιγωρίαν ἔδειξεν. Ἐπειδὴ, ἐνῷ διὰ τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς προέκειτο ν' ἀπονεμηθῇ ἡ δικαιοσύνη εἰς πάντας τοὺς ἔχοντας δικαιώματα, ὁ πρωθυπουργὸς δὲν ἔδωκε τὴν προσήκουσαν προσοχὴν εἰς τὴν σύστασιν ταύτην· ἀλλὰ τοσοῦτον ἀπερισκέπτως προσηνέχθη, ὥστε ἀμέσως, μετὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ βουλὴ καὶ ἡ γερουσία σοβαρωτάτας ἐπέφερον παρατηρήσεις κατὰ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς

αὐτῆς καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας της. Ἔπρεπε, καὶ ἂν εἰργάζετο ἡ ἐπιτροπὴ, αἱ ἐργασίαι αὐτῆς ἤθελον ἀποβῆ ματαιαι, ὡς μὴ ἀναγνωριζόμεναι παρὰ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων. Ἐνῷ λοιπὸν ὁ ὑπουργὸς ἐγίνωσκε τὰς παρ' αὐτῶν γενομένας παρατηρήσεις, ὤφειλε νὰ καθυποβάλῃ τὰ ἀναγκαῖα νομοσχέδια, πρὸς τὴν κανονικὴν καὶ νόμιμον σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης· ἀλλά, καὶ τούτου παραλειφθέντος, αἱ δοθεῖσαι αἰτιολογίαι περὶ τῆς μὴ ἐνεργείας τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ἀνίσχυροι. Καθότι πρωτοφανὲς εἶναι νὰ ἐκδώσῃ διάταγμα ὑπουργὸς, μὴ ἔχον προπαρασκευασμένα ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέσα πρὸς ἐνέργειαν τοῦ διατάγματος· ἐνῷ πρέπει, καθὼς ὁ νόμος, οὕτω καὶ τὸ διάταγμα νὰ ἐνεγῇται ἀμέσως, ἂν δὲν ὑπάρχῃ προθεσμία τις περὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ. Ἀνήκουστον δ' εἶναι νὰ ἐκδίδηται διάταγμα, πρὶν ἢ ἐξομαλυνθῶσι τὰ πρὸς ἐνέργειαν αὐτοῦ ἀπαιτούμενα, καὶ νὰ παρέρχωνται ἀκολούθως δύο ἔτη καὶ εἶτέτι νὰ μένῃ ἀνενέργητον. Λίαν δ' ἀδόκιμος εἶναι ὁ λόγος, ὅτι πολλὰ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἦσαν βουλευταί· διότι, ἀφοῦ ὁ πρωθυπουργὸς τέσσαρα καὶ πέντε ὑπουργεῖα ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ φέρων, καὶ τὰ ἔργα τούτων πάντα ὡς ἀκριβῶς ἐκπληρῶν ἐταιρόμενος, δύναται νὰ ἔρχηται καὶ εἰς τὰς βουλὰς, ὤφειλε ν' ἀποδώσῃ καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς βουλευτὰς πολλοστημορίων τι τῆς ἱκανότητός του, καὶ νὰ μὴ ὑποθέσῃ αὐτοὺς ἐπὶ τοσοῦτον ἀνικάνους, ὥστε νὰ μὴ δύνανται, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν βουλευτικῶν αὐτοῖς καθηκόντων, νὰ ἐργάζωνται ὥρας τινὰς εἰς τὸ τοσοῦτον ἐνεργητικὸν καὶ εὐχάριστον εἰς αὐτοὺς ἔργον. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ μὴ ὕπαρξις τῆς ἀναγκαίας πιστώσεως εἶναι οὐσιώδης τοῦ ὑπουργείου ἔλλειψις· διότι ὤφειλε νὰ καθυποβάλῃ συγχρόνως, μετὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ νομοσχέδιον πρὸς ἀπότισιν τῶν ἀπαιτουμένων δαπανῶν· ἰσχυρότερος ὅθεν πάντων τῶν λόγων ὑπολείπεται ἡ ἐκφρασθεῖσα θέλησις καὶ τῶν δύο νομοθετικῶν σωμάτων, περὶ τῆς ἀκαταλλήλου συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ περὶ εἰσαγωγῆς τῶν ἀναγκαίων νομοσχεδίων, πρὸς σύστασιν ἐπιτροπῆς καταλλήλου νὰ κατευστόσῃ τελεσιουργὸν τὸ ψήφισμα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆ 3 Σεπτεμβρίου· τοῦτον δὲ τὸν λόγον ὁ πρωθυπουργὸς δὲν ἀνέφερεν.

Παρετήρησε καὶ ἕτερος, ἐπὶ τῷ λόγῳ τοῦ πρωθυπουργοῦ, ὅτι ἐνδεχόμενον νὰ εἰσαχθῇ νομοσχέδιον, ὅτι ὑποταμήσκει εἰς αὐτὸν τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας περὶ τῆς ἀνάγκης ἵνα καθυποβληθῇ νομοσχέδιον, κανονίζον τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπὴν κατά τε τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα· ἄλλως

αἱ ἐργασίαι αὐτῆς θέλουσι θεωρηθῆ μάταιαι καὶ μηδαμιναί, ἡ δὲ Βουλὴ θέλει εἶσθαι εἰς δυσάρεστον θέσιν, διὰ νὰ μὴ ἦναι ἀσυνεπὴς, νὰ μὴ παραδεχθῆ τὸ καθυποβληθὲν ἤδη νομοσχέδιον παρὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ, περὶ ἀντιμισθίας τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, πρὶν ἢ εἰσαχθῆ τὸ ἄλλο νομοσχέδιον.

Ὑπεστήριξε καὶ ἕτερος, ὅτι δὲν εὑρίσκει εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ πρωθυπουργοῦ τὸ ἀξιόχρεων τῶν αἰτιολογιῶν τῆς γενομένης προτάσεως παρὰ τοῦ Βουλευτοῦ Ἀκαρνανίας· ἐπειδὴ ὁ ὑπουργὸς ὤφειλε νὰ δώσῃ λόγον, περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ψηφίσματος τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως πράξεών του, καὶ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ ἦτο σύμφωνος μὲ τοὺς ὅρους τοῦ ψηφίσματος. Καθότι ἀμφότερα τὰ βουλευτικὰ σώματα ὁριστικῶς ἀπεφήναντο, ὅτι δὲν ἐγίνετο ὀρθῶς καὶ δεόντως ἡ σύστασις τῆς ἐπιτροπῆς· ἀνάγκη δὲ μεταρρυθμίσεως κατά τε τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα. Τὰς ἐρρασεις λοιπὸν ταύτας τῶν νομοθετικῶν σωμάτων δὲν εἰσήκουσεν ὁ πρωθυπουργός, οὐδ' ἔπραξε πρὸς ταύτας σύμφωνα· ἀλλὰ συνεκάλεσε τὴν μὴ ἐννόμως διωρισμένην ἐπιτροπὴν, ἐταλαιπώρησε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐταλαιπωρήθη ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν, χωρὶς τινὸς σκοποῦ, ἄνευ οὐδεμιᾶς ὠφελείας. Ἐπὶ τούτου λοιπὸν μένει ἀναπολόγητος ὁ ὑπουργός· ὡσαύτως δὲ καὶ διὰ τὸν ὑπέρογκον ἀριθμὸν τῶν προβιβασμῶν, τοὺς ὁποίους δὲν ἄφῆκε νὰ ἐκτελεσθῶσιν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ψηφίσμασι περαδεδεγμένα. Ἐπειδὴ δὲ περὶ προβιβασμῶν ὁ λόγος, καὶ προσφυῶς οὗτοι συνάπτονται μὲ τοὺς ὑποβιβασμοὺς ἢ τὴν διαθεσιμότητα πολλῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν, ἠρώτησε τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν, διατί ὁ εἰς ἀργίαν τεθεὶς ἀξιωματικὸς Σπηλιοτόπουλος καὶ λοιποὶ Σεπτεμβριανοὶ ἀξιωματικοὶ δὲν λαμβάνουσι τὸν μισθὸν τοῦ βαθμοῦ των, κατὰ τὴν ῥητὴν τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως ἀπόφασιν, καὶ τὰ εἰδικῶς περὶ τούτων παρὰ τῆς βουλῆς ὁρισθέντα· ἤτις ἠτῶς ὥρισε τὰ πρόσωπα τῶν Σεπτεμβριανῶν ἀξιωματικῶν, καὶ ἀπεφήνατο ἀποφατικῶς, ὅτι οὐδεμία διακοπὴ τοῦ μισθοῦ των θέλει ὑπάρχει μετὰ τὴν εἰς διαθεσιμότητα κατάταξίν των.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν, ὅτι ἡ βραδύτης προῆλθεδιότι δὲν καθυπεβλήθησαν τὰ παρὰ τῆς βουλῆς ὁρισθέντα ὀνόματα καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν, ἀλλὰ θᾶττον ἢ βράδιον θέλουσιν ἀποδοθῆ. Ἐξηκολούθησεν ὁ ἀγορεύων, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἦναι ἤδη παρακεχωρημένοι, καὶ ἡ ἔλλειψις αὕτη εἶναι παράβασις τοῦ ὑπουργείου. Περαίνων δὲ τὸν λόγον ἐπανέλαβεν, ὅτι ὁ πρωθυπουργὸς οὐδεμίαν ἰδιογραφικὴ ἀπάντησιν ἔδωκεν ὡς πρὸς

τὰ στοιχεῖα καὶ τοὺς ὅρους τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ αἱ περὶ τῆς μὴ ἐνεργείας τῆς συσταθείσης δικαιολογίαι εἶναι, ἀνίσχυροι.

Παρετήρησεν ἄλλος πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν, ὡς πρὸς τοὺς γενομένους προβιβασμούς, ὅτι δὲν τηρεῖται ἡ δικαιοσύνη, οὐδ' ἐξετάζονται οἱ ἀληθεῖς καὶ πραγματικαὶ ἐκδουλεύσεις ἐχόντες· διότι καὶ αὐτὸς ἀρχηγὸς κατὰ τὸν ἀγῶνα ἦτο, καὶ πολλοὺς ὑφ' ἑαυτὸν ἔχων, τοὺς πραγματικῶς ἀγωνισθέντας γινώσκει· ἀλλ' οὐδέποτε ἠρωτήθη ἐπὶ τῶν γενομένων προβιβασμῶν. Ἐνῷ δὲ ὁ νομὸς τῆς Εὐβοίας περιέχει τόσας χιλιάδας κατοίκων, καὶ οὗτοι ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του μετὰ πολλῶν καὶ ἄλλων ἠγωνίσθησαν, καὶ πανταχοῦ ἔδραμον, οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν προεβιβάσθη. Ἐπελάθετο φαίνεται ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν τοῦ κατὰ τὴν Ἐλευσίνα γενομένου ἐκείνου ὅρκου, μετὰ τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχηγῶν, μεθ' ὧν αὐτὸς μετὰ τῶν ὑπ' αὐτῷ εἰσέβαλεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐκυρίευσε τὸ φρούριον; ἐπελάθετο τῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καραϊσκου ὄπτης, μεθ' ἣν πάντες ἐν Πειραιεῖ εἰς αὐτὸν προσέδραμον, καὶ ἐρυνεύθησαν κατ' αὐτὸν χίλιοι περίπου, καὶ πολλοὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἔπεσαν διὰ νὰ σωθῶσι, καὶ μεθ' ἣν μόνος ἐπὶ τέσσαρας ἢ πέντε μῆνας ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ πεντήκοντα χιλιάδων Τούρκων εἰς αὐτό; δὲν ἐνθυμεῖται, ὅτι αὐτὸς, ἐξελθὼν διὰ συνθηκῶν, ἵνα μὴ αἱ μετ' αὐτοῦ πολιορκούμεναι γυναῖκες καὶ τέκνα σφαγῶσιν, ὅτε ἐμελέτα νὰ ἐξέλθῃ ὡς εἰσῆλθε μὲ τὸ ξίφος εἰς χεῖρας, καὶ, ἀποκατασταθέντων τῶν ἄλλων ἐν Κορίνθῳ καὶ τῇ λοιπῇ Πελοποννήσῳ καλούντων δ' αὐτῶν ἐκεῖ ἵνα συμμετάσχῃ εἰς τὰς ἔριδάς των, εἰπὼν, ὅτι ἡ πατρὶς τὸν προσκαλεῖ ὅπου ὁ ἐχθρὸς, ἔτρεχεν εἰς Θεσσαλίαν πρὸς καταδίωξιν τῶν Τούρκων, πολεμίων οὐχὶ μόνος, ἀλλὰ μετὰ πολλοῦ πλήθους ἄλλων ἑλλήνων, κατὰ τοῦ Νούρκα καὶ λοιπῶν πασσάδων; οὐδενὸς λοιπὸν τούτων ὁ ὑπουργὸς ἐμνήσθη, κατὰ τὰς γενομένας βαθμολογίας, ἀλλὰ κατέστησε γενικὴν τὴν ἰδέαν, ὅτι πρέπει ἕκαστος νὰ λάβῃ τὴν ὑπουργίαν, διὰ νὰ δικαιώσῃ τοὺς οἰκείους αὐτοῦ καὶ γνωρίμους.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι, συνεπὴς εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς, θεωρεῖ μὲν ἀνύπαρκτον τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν ἐκδουλεύσεων· μ' ὅλον τοῦτο τὸν λόγον ἔκρινεν ἐπ' αὐτῆς νὰ φέρῃ, ὡς ἂν ὑπαρκτὴ αὕτη ἦτον. Καὶ γνωρίζων τὴν ἀνικανότητα αὐτοῦ οὐδέποτε τοῦτον λαμβάνει, εἰμὴ ὅταν ὑπὸ πάθους τινος καταληφθῇ· τὸν πρωθυπουργὸν ὅμως, καὶ ἐπὶ τούτου ἀγορεύ-

ντο ἐνθουσιῶντα ἴδε, καὶ, βλέπων τοῦτον πάντοτε μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὸ βῆμα ἀναβαίνοντα, πείθεται ὅτι οὐδέποτε αἰσθάνεται τοιοῦτον. Ἀλλ' ὁ πρωθυπουργὸς αὐτὸς ἑαυτοῦ ἐκατηγόρησε προλαβών, ὅ,τι ἡ Βουλὴ πρὸ πολλοῦ νὰ πράξῃ ὤφειλε· διότι ὡμολόγησεν ὅτι συνέστησεν ἐξηκονταμελῆ ἐπιτροπήν, καὶ ἀπὸ περάτων τοὺς δυστυχεῖς Ἕλληνας ἔφερεν ἐνταῦθα, ἵνα καταστήσῃ τούτους ἐπαίτας, καὶ ζητῶσι καθ' ὁδὸν τὸν ἄρτον· ὡς ὁ ἄλλοτε πλούσιος Σπῦρος Κουρκομέλης ἐξ Αἰτωλικοῦ ἐζήτησε πρό τινος αὐτὸν ἐνταῦθα· ἂν δὲ πραγματικῶς προὔθετο τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην νὰ συστήσῃ ὤφειλεν, ἵνα τὸν περὶ ταύτης τὸ πρῶτον ὑποβάλῃ νόμον, καὶ μετὰ τοῦτο ἵνα τὰ πρόσωπα διορίσῃ. Καὶ εἶπε μὲν ὁ Πρωθυπουργὸς λόγον τῆς μήπω τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐνάρξεως, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν διορισθέντων ἦσαν ἐκ Βουλευτῶν καὶ Γερουσιαστῶν, οἱ δ' ἄλλοι προσελθόντες εἰζήτουν καὶ μέσα διατηρήσεως ἐνταῦθα· ἀλλ' ἠγνόει, διορίζων αὐτούς, ὅτι, προσκαλῶν ἀπὸ τῶν περάτων τοῦ Κράτους ἄνδρας πενομένους καὶ οἰκογενειάρχας ἐνταῦθα, ὤφειλε καὶ τὰ μέσα τῆς διατηρήσεως αὐτῶν νὰ χορηγήσῃ. Καὶ, ἀγνοῶν τοῦτο, ὁποίαν πρόνοιαν ἔλαβεν; ἢ πῶς πρωθυπουργὸς ταῦτα ὑποτίθεται ἀγνοῶν; καὶ μάλιστα ἀνὴρ τῶν πολιτικῶν ἐπαγγελόμενος καὶ πέντε φέρων ὑπουργεῖα ἐπ' ὤμων, καὶ Βουλευτὴς, καὶ Πρόεδρος τῆς συσταθείσης ταύτης ἐπιτροπῆς ἀναγορευθείς; Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ συνιστᾷ πρῶτον τὴν ἐξηκονταμελῆ ταύτην ἐπιτροπὴν, μετὰ δὲ τοῦτο αὐτὸς διανέμει 400 περίπου βαθμούς· ἀλλὰ τότε πρὸς τί διώρισεν ἐπιτροπὴν, ὅταν οὗτος ἀπονέμῃ ὅ,τι αὐτὴ ἤθελε χορηγήσει; ἢ, συστήσας τοιαύτην, τί ἀφῆκεν ἵνα ἐκπληρώσῃ; Δὲν ἀπολείπεταί τι εἰς αὐτὸν, εἰμὴ νὰ προσβάλῃ διατάγματα, δι' ὧν οἱ βαθμοὶ οὗτοι ἐχορηγήθησαν· ἄλλως τε ποῦ ἠκούσθη, ἔνθα τακτὸς συντηρεῖται στρατὸς, καθ' ἑορτὴν νὰ προβιβάζωνται οἱ ἐν εἰρήνῃ καὶ ταῖς πόλεσι διαιτώμενοι ἀξιωματικοί, ὡς ἂν ἀπὸ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀρτίως ἐξῆλθον; Ὁ προαγορεύσας ἠρώτησε τὸν ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸν, ἂν ὁ ἐκτὸς ἐνεργείας τεθεὶς Δ. Σπυλιοτόπουλος, πρώην διοικητὴς τάγματος, ὡς Σεπτεμβριανὸς θέλει λαμβάνει πλήρη τὸν μισθὸν αὐτοῦ κατὰ τὸ 1. ψήφισμα, ἀπήντησε δ' ἐκεῖνος ὅτι θέλει λάβει αὐτὸν, ὅταν καὶ οἱ ἄλλοι Σεπτεμβριανοί, Σκαρβέλης καὶ λοιποί· ἂν δ' ἠρώτα αὐτὸν, πότε οὗτοι θέλουσι λάβει τὸν μισθὸν αὐτῶν πλήρη, ἤθελεν ἐκεῖνος ἀπαντήσει, ὅταν λάβῃ αὐτὸν καὶ ὁ Σπυλιοτόπουλος. Ἀλλὰ τότε πῶς ἐκτελοῦνται αἱ ἐθνικαὶ ἀποράσεις, καὶ πῶς εἰρωνεύεται τὸ ἔθνος αὐτὸ, ὅταν τὰς ἀποράσεις αὐτοῦ,

συνελθόντος καὶ τὸν καταστατικὸν ψηφίσαντος τῆς κοινωνίας νόμον, ἐν ᾧ ἱερὰ τὰ ἡγεμονικὰ δικαιώματα ἐθεωρήθησαν, οὐδέποτε ἐκτελῶσιν; Λοιπὰ ταῦτα τὰ γενόμενα, πολλάκις κατὰ νοῦν ἀναφερόμενα ὑπ' αὐτοῦ, τὴν συνείδησιν αὐτοῦ καθιστῶσι μεταμελουμένην, ἵνα τί τὸ πτωχὸν τοῦτο τῆς ἀμοιβῆς δεῖγμα ὑπὲρ ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν δὲν ἀπέδιδον, ὅπως οὐδεμία ὑπάρχῃ ἀμφιβολία, οὐδεμία δὲ δικαιολογεῖται πρόφασις· ἐν ᾧ αὐτοὶ οἱ Σεπτεμβριανοὶ, ἐπὶ ἱεροῖς ἐνεχύροις δανειζόμενοι, ἀποζῶσιν. Ἀλλὰ τελευτῶν ὁ πρωθυπουργὸς εἶπεν, ὅτι θέλει φέρει νόμον, ἵνα προσθαφαιρέσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς προτείνῃ· καὶ τοῦτο διέρυγε μὲν τὴν ἀγχίνοιαν τοῦ προαγορεύσαντος βουλευτοῦ ἐξ Ἀκαρνανίας, ἀπαντᾷ δ' οὗτος, ὅτι τοῦτο μεθερμηνεύεται ὅτι θέλει φέρει νόμον, ἵνα παύσῃ ἐκ τῶν διορισθέντων τοὺς μὴ φίλους καὶ ἀρεστούς, τοὺς μὴ γενομένους δηλονότι ὄργανα τῆς θελήσεως τοῦ πρωθυπουργοῦ, ἀλλ' ἀντίρρησίν τινα δυναμένους νὰ φέρωσι· ν' ἀντικαταστήσῃ δ' αὐτοὺς διὰ τῶν δυναμένων νὰ καταστασθῶσι τυφλὰ αὐτοῦ ὄργανα; Ἀλλὰ οἱ ἀποφασίσαντες εἰς τὴν φάλαγγα τῶν ἀντιπολιτευομένων νὰ καταταχθῶσιν, συναπεφάσισαν οὐ μόνον βαθμοὺς καὶ θέσεις νὰ ἀπολέσωσι, καὶ ἀμοιβῶν ἄλλων νὰ στερηθῶσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ ταφῶσιν ἔτι ἐν ἀνάγκῃ ὑπὲρ πατρίδος.

Προσέθηκεν ὁ μνημονευθεὶς ἐπὶ τοῦ τελευταίου βουλευτὴς, ὅτι ἀληθῶς ὁ πρωθυπουργὸς θέλει ἵνα ἔχῃ πάντας ὄργανα ὑφά, δὲν φοβεῖται δὲ οὐδ' αὐτὸς οὐδέ τις ἄλλος ἵνα παυθῶσι, διότι πρὸ τούτου ἀπὸ μεγαλητέρων παρητήθησαν θέσεων· ἐπιθυμεῖ ὅμως ἵνα ὁ πρωθυπουργὸς, κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ προσωπικοῦ, ἔχῃ πάντοτε ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ διοριζόμενα πρόσωπα πρέπει νὰ ὦσιν, ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ 1821—1827 διαπρεψάντων, καὶ οὐχὶ ἄλλων.

Κατόπιν, ἀποφανθείσης τῆς βουλῆς ὅτι ἐρωτᾶται, καὶ συμφωνησάσης ὅτι ἀποτέλεσμα τῆς συζητήσεως ταύτης εἶναι τὰ ἐν τῇ παρούσῃ συνεδριάσει ῥηθέντα· συγκατατεθείσης δὲ ἵνα λυθῇ ἡ συνεδρίασις, ὁ πρόεδρος διέλυσεν αὐτὴν, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς κατὰ τὴν αὔριον τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοτικῶν φόρων συζήτησιν.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.
Μ. Χ. Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΖ'.

Τῆς 15 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν 15 Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ.Κ. βουλευτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 69 ἀπόντων δὲ ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος 25, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἅτινα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις μὲν ὁ ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν ἀνέγνω νεμοσχέδιον, περὶ ναυτικῆς ἀπογραφῆς, μετὰ τῆς δικαιολογητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, ἔχον οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ὑποβάλλων πρὸς τὴν Βουλὴν, κατ' ἐντολὴν τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως, τὸ περὶ ναυτικῆς ἀπογραφῆς σχέδιον νόμου, ἰδοὺ ὁποίαν, πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ αἰτιολογίαν αὐτοῦ, συνυποβάλλω ἔκθεσιν.

Τέσσαρα ἐν γένει ὑπάρχουσι ναυτολογίας συστήματα, τὸ τῆς ἐθελουσίου καταταξέως, τὸ τῆς τυχούσης βιαίας ναυτολογίας, ἡ ἐκ παίδων συγκρότησις τῶν πληρωμάτων, καὶ τὸ τῆς ἀπογραφῆς σύστημα. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει, ἀλλ' ὀλίγαι ἐκ τῶν ναυτικῶν μας πόλεων συντρέχουσιν εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν βασιλικῶν πληρωμάτων, διότι οἱ πλεῖστοι τῶν ναυτικῶν μας προτιμῶσι τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν, εἰς ἣν εὑρίσκουσι πλειοτέραν ἐλευθερίαν καὶ πάντοτε σχεδὸν πλειότερα κέρδη· ἐκτὸς δὲ τούτου, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ὀλίγων ναυτικῶν μας πόλεων, ἐξ ὧν τὰ βασιλικὰ πληρώματα συγκροτοῦνται, ὀλίγοι περὶ τὰ ναυτικὰ δόκιμοι ναῦται εἰς τὸν βασιλικὸν στόλον κατατάσσονται, οἱ δὲ πλειότεροι τῶν νεοσυλλέκτων ἐντελῶς τῆς ναυτικῆς τέχνης ἄπειροι εἶναι· ὁσάκις μάλιστα τὸ ἐμπορικόν μας ναυτικὸν ἀκμάζει καὶ κέρδη μεγάλα καὶ πολλὰ ὑποφαίνονται, οὐχὶ μόνον νεοσυλλέκτους ἐκλεκτοὺς δὲν εὑρίσκομεν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄριστοι τῶν ναυτῶν, τῶν κατατεταγμένων εἰς τὰ βασιλικὰ πληρώματα, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς τετραετοῦς θητείας των, δὲν ἀνακατατάσσονται, ἀλλὰ παραιτοῦνται καὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἐπιβαίνουσι.

Πλὴν καὶ ἂν ὅλα ταῦτα τὰ ἄτοπα δὲν συνέβαινον, ἢ δὲν ὑπῆρχον, καὶ τότε πάλιν τὸ παρ' ἡμῖν ὑφιστάμενον σύστημα

τοῦ ναυτολογεῖν ἀποδοκιμασίας καὶ κατακρίσεως ἄξιον εἶναι διότι ὀλίγαι, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν βασιλικῶν πληρωμάτων πόλεις συντρέχουσι καὶ διὰ τοῦτο εἰς ὀλίγων τὰς χεῖρας ἡ ἐθνικὴ ναυτικὴ δύναμις συγκεντροῦται· τοῦτο δὲ οὔτε ἁρμόζει οὔτε συμφέρει ποσῶς, εἰς πολιτείαν ἰσονομουμένην, εἰς ἣν καὶ τὰ δημόσια ὀφέλη καὶ τὴν δημοσίαν δύναμιν ἐξ ἴσου μεταξύ των οἱ πολῖται νὰ διανέμωνται πρέπει. Καί, ἂν μὲν αἱ ὀλίγαι αὗται πόλεις, αἱ τὴν δημοσίαν ναυτικὴν δύναμιν ὑποτρέφουσαι, ὀρθοφρονῶσιν, ἀδικοῦνται διότι τὸν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ πόλεμον, εἰς ὃν ἅπαντες νὰ συντρέξωσιν ὀφείλουσιν, ὀλίγοι εἰς ἑαυτοὺς ἀναδέχονται· ἂν δὲ ποτε κακοφρονήσωσιν, ἡ εἰς χεῖρας των ὑπάρχουσα ναυτικὴ δύναμις πρὸς κατάθλιψιν καὶ ὀλέθρην τοῦ κοινοῦ χρησιμεύει.

Τὸ δεύτερον δὲ τοῦ ναυτολογεῖν σύστημα, τὸ τῆς τυχούσης βιαίας ναυτολογίας, τὸ καὶ ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ σπανίως χρήσιμον, καὶ ἐναντίον τοῦ καθεστῶτος ἐλευθέρου πολιτεύματος εἶναι, διότι φύσει ἡ βία πολέμιος τῆς ἐλευθερίας ἀείποτε ἀπεδείχθη καὶ νὰ ἐπιφέρῃ κακὰ μᾶλλον ἢ καλὰ ἁρμόδιον κρίνεται, διότι εἰς τί καλὸν νὰ χρησιμεύσωσι δύνανται τὰ ἐκ τῶν ἀγυιῶν καὶ τῶν τριόδων διὰ τῆς βίας στρατολογούμενα περιττώματα; τοιαῦτα δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ διὰ τῆς βίας γενομένη τυχαία ναυτολογία συλλέγει· τίνι δὲ τρόπῳ δυνατὸν εἶναι νὰ ἐμποιήσῃ τις εἰς φαύλους καὶ διεφθαρμένας καρδίας τὸ μέγα τοῦ καλῶς στρατευομένου φρόνημα; χωρὶς δὲ τοῦ τοιούτου φρονήματος ποτὲ στρατὸς καλοῦ πρόξενος ἐγένετο;

Τὸ τρίτον δὲ τῆς ναυτολογίας σύστημα, ἤτοι, ὁ ἐκ παίδων καταρτισμὸς τῶν πληρωμάτων, πολλὰ μὲν ἔχει πλεονεκτήματα, διότι ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ἐκλεκτοὺς καὶ πειθηνίους ναυτικοὺς μαχητὰς παρασκευάζει, ἀλλὰ πολυδάπανον εἶναι καὶ πολλοῦ χρόνου καὶ μεγάλης ἐπιμελείας δεῖται.

Μόνον λοιπὸν τὸ τέταρτον τοῦ ναυτολογεῖν σύστημα, τὸ τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ὅλων τῶν ἄλλων προτιμητέον καὶ παραδεκτὸν εἶναι.

Δύο δὲ ὑπάρχουσιν ἀπογραφῆς εἴδη· τὸ τῆς γενικῆς ἀπογραφῆς καὶ τὸ τῆς εἰδικῆς.

Καὶ κατὰ μὲν τὸ πρῶτον εἶδος, ἤτοι τὸ τῆς γενικῆς ἀπογραφῆς, πᾶς πολίτης στρατεύσιμος στρατεύεται ἀδιακρίτως εἴτε κατὰ ξηράν, εἴτε κατὰ θάλασσαν· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον εἶδος, ἤτοι τὸ τῆς εἰδικῆς ἀπογραφῆς, οἱ μὲν χερσαῖοι στρατεύονται κατὰ γῆν, οἱ δὲ θαλάσσιοι κατὰ θάλασσαν. Ἐγὼ προτι-

μησα τὸ τελευταῖον τοῦτο τῆς ναυτολογίας σύστημα, τὸ ὁποῖον καὶ πρὸς τὴν βουλὴν ὑποβάλλω· ἰδοὺ δὲ διατί αὐτὸ ἀπεδέχθην.

Πρῶτον, τὸ τῆς εἰδικῆς ἀπογραφῆς σύστημα εἶναι φυσικώτερον· διότι ἀρχαιοτέρα διὰ τὴν κατὰ ξηρὰν στρατείαν εἶναι οἱ χερσαῖοι, ἐπιτηδειότεροι δὲ διὰ τὴν κατὰ θάλασσαν οἱ θαλάσσιοι.

Δεύτερον, δυσκόλως ὁ χερσαῖος θαλάσσιος γίνεται· ἂν δὲ ἐξ ἀνάγκης τὴν ναυτικὴν ἀσπασθῇ τέχνην, ταχέως νοσταλγεῖ καὶ ὑπὸ τοῦ πάθους αὐτοῦ κατακυριευόμενος καταφθείρεται.

Τρίτον, διὰ νὰ γένῃ τις ναύτης καλός, πρέπει ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων τὴν ναυτικὴν νὰ ἐπιχειρήσῃ τέχνην, ἥτις καὶ ἐργώδης εἶναι καὶ ἐπικίνδυνος καὶ δυσμαθής.

Τέταρτον, παρ' ἡμῖν ὄχι μόνον δυσκόλως οἱ χερσαῖοι εἰς τὸν ναυτικὸν στρατὸν κατατάσσονται, ἀλλὰ καὶ οἱ ναυτικοὶ μεγάλως τὴν κατὰ ξηρὰν στρατολογίαν ἀποστρέφονται· δυσάρεστα δ' ἐκ τούτου προῆλθον συμβάντα.

Ἐνὶ λόγῳ καὶ συμφέρει, καὶ ἁρμόζει ὁ μὲν πεζὸς στρατὸς ἐκ τῶν χερσαίων, ὁ δὲ ναυτικὸς ἐκ τῶν θαλασσουργῶν νὰ συγκροτῆται· ὡς πρὸς τοῦτο δὲ παράδειγμα ἔχομεν τὴν Γαλλίαν, τῶν πληρωμάτων τῆς ὁποίας τὸ ἐκλεκτικὸν καὶ ἀξιόμαχον μέρος ἐκ τῶν θαλασσοβίων ἀπαρτίζεται. Ἐὰν δὲ ἐπρόκειτο νὰ δεχθῶμεν τὸ τῆς γενικῆς ἀπογραφῆς σύστημα, ἔπρεπε νὰ διπλασιάσωμεν τοὐλάχιστον τὴν διάρκειαν τῆς θητείας· διότι τέσσαρα ἔτη, ὅσα ἤδη οἱ κατὰ θάλασσαν στρατευόμενοι ὀφείλουσι νὰ ὑπηρετήσωσι, δὲν ἐξαρκοῦσι, διὰ τὴν ναυτικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ γεωργοῦ, τοῦ βουκόλου καὶ παντὸς ἄλλου ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἀποζῶντος καὶ εἰς τὰ ναυτικὰ πληρώματα κατατασσομένου·

Ἀλλὰ καὶ ἡ Βουλὴ νομίζω, καὶ χωρὶς συζητήσεως ἀποδέχεται ὅτι ὑπερτάτης θητείας βαρὺ καὶ δυσβάστακτον εἶναι φορτίον.

Διὰ νὰ φωτίσω δ' ἔτι μᾶλλον τὴν βουλὴν ὡς πρὸς πᾶν ὅ,τι τὸ προκείμενον ζήτημα ἀποβλέπει, ἐπιχειρῶ ν' ἀναλύσω διὰ βραχέων τὰ διάφορα ναυτολογίας συστήματα, τὰ παρὰ τοῖς διαφόροις ἰσχυροῖς ναυτικοῖς ἔθνεσιν ἐν χρήσει.

Ἄρχομαι δὲ ἐκ τῶν Ἀγγλων. Οἱ Ἄγγλοι συγκροτοῦσι τὰ πληρώματα τῶν πολεμικῶν των πλοίων ἐξ ἐθελοντῶν· ἀλλ' εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ἀπορεύγουσι τὴν πολεμικὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, ὡς παρ' ἡμῖν οἱ πλεῖστοι· ἐν ἀνάγκῃ δὲ ἐκ τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν των πλοίων τοῦ πολεμικοῦ στόλου των τὰ πληρώματα οἱ θαλασσοκράτορες αὐτοὶ συμπληροῦσι·

πάντοτε δὲ πολλὰ μεταχειρίζονται πλάγια μέσα, ἀθέμιτα παρ' ἡμῖν, δι' ὧν ὁ ἄπαξ εἰς τὸ πλήρωμα πολεμικοῦ πλοίου καταλογισθεὶς ἐξ ἀνάγκης, βιάζεται νὰ καταταχθῇ ἐκ δευτέρου.

Ἡ αὐτοπροαίρετος δ' αὕτη ναυτολογία, ἡ καὶ παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει, ὄχι μόνον παρεμποδίζει πολλάκις τὸν ἐκπλουν τοῦ στόλου (διότι τῶν πληρωμάτων αὐτοῦ ἡ συγκρότησις δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεως τῶν ναυτολογούντων, ἀλλ' ἐκ τῆς προαιρέσεως τῶν ναυτολογουμένων)· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς αὐστηρᾶς πειθαρχίας ἀντίκειται, διότι ὁ οἰκείᾳ αὐτοῦ βουλῇ στρατολογούμενος, φύσει τοῦ κατὰ νόμον στρατολογουμένου δυσπειθέστερος εἶναι.

Καὶ τοῦτο μὲν ὡς πρὸς τὸν Ἀγγλικὸν στόλον, εἰς ὃν μεγάλη καὶ αὐστηρὰ ἐπικρατεῖ πειθαρχία, δὲν ἀληθεύει· ἀλλ' οἱ ναῦται νομίζουσι τοὺς ἰδίους αὐτῶν ἀξιωματικούς, οἵτινες ὅλοι εἶναι εὐγενεῖς, ὑπερτέρους ἑαυτῶν ὄχι μόνον κατὰ τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν μάθησιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν καταγωγήν, ἤτοι καὶ κατὰ τὴν φύσιν· ὅθεν φύσει τὰ Ἀγγλικὰ πληρώματα τοῖς κρείττοσι πειθαρχοῦσι. Παρ' ἡμῖν ὅμως οὐδὲ κἂν νὰ συλλάβῃ τις τὴν τοιαύτην ἰδέαν δύναται· καὶ διὰ τοῦτο διϊσχυρίζομαι ὅτι, καὶ ἂν ἁρμοδία διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν Ἀγγλικῶν πληρωμάτων ἡ ἐξ ἐθελοντῶν ναυτολογία φαίνεται, ἐντελῶς ἀναρμοδία διὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν ἡμετέρων ὑπάρχει· διότι ἄλλαι δόξαι, φρονήματα ἄλλα, τῶν Ἀγγλικῶν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα, παρ' ἡμῖν ἐπικρατοῦσιν. Ἐκτὸς δὲ τούτου οἱ Ἄγγλοι, διὰ νὰ πειθαναγκάζωσι τὰ πληρώματά των, ἐμβιβάζουσιν εἰς τὰ πολεμικά των πλοῖα καὶ στρατιώτας ἐπιβατικούς, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζονται ὡς ἐκτελεστικὴν δύναμιν. Ὅθεν, ἂν καὶ ἡμεῖς ἐνδεχόμεθα τὸ τῆς ἐθελουσίου ναυτολογίας σύστημα, ἔπρεπε νὰ διοργανίσωμεν καὶ στρατιώτας ἐπινήους, διὰ νὰ ἐγκαταστήσωμεν ἐπὶ τῶν βασιλικῶν πλοίων τὴν πειθαρχίαν· τοῦτο ὅμως μεγάλην ἤθελεν ἐπιφέρει δαπάνην.

Οἱ Ἀμερικανοὶ δὲ συγκροτοῦσι τὰ πληρώματα τῶν πολεμικῶν των πλοίων ἐκ παντοδαπῶν μισθοφόρων. Οὐδεμίαν δὲ εἰς τὴν ναυτολογίαν δυσκολίαν ἀπαντῶσι· διότι καὶ πολυάριθμον ἐμπορικὸν ναυτικὸν ἔχουσι, καὶ ἄδρους εἰς τὰ πολεμικά των πληρώματα δίδουσι μισθούς, καὶ χωρὶς διακρίσεως ἀλλοφύλων καὶ ὁμοφύλων ναυτολογοῦσιν.

Οἱ Ῥῶσσοι δὲ δὲν ἔχουσι ἐμπορικὸν ναυτικόν, καὶ διὰ τοῦτο ἐκ χερσαίων τὰ ναυτικά των πληρώματα σχηματίζουσιν· οἱ ναυτολογούμενοι δὲ κατατάσσονται δι' ἔτη πολλά.

Οἱ δὲ Γάλλοι ἀπὸ πολλοῦ ἐν χρήσει ἔχουσι σύστημά τι ναυτικῆς ἀπογραφῆς, ἐξ ἧς λαμβάνουσι παρεσκευασμένους τοὺς ἀρίστους ναύτας· ναυτολογοῦσι δὲ ἐξ ἀνάγκης καὶ χερσαίους, διότι ὁ ἐμπορικὸς στόλος των δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ συντηρήσῃ τὸν πολεμικόν.

Ἡμεῖς ὅμως ἀπ' ἐναντίας κατὰ τοῦτο πλεονεκτοῦμεν καὶ τῶν Γάλλων καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν ναυτικῶν ἐθνῶν, διότι ὁ ἐμπορικός μας στόλος πολὺ τὸν πολεμικὸν ὑπερέχει, καὶ διὰ τοῦτο δυνάμεθα ἀπὸ μόνων τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν μας πλοίων νὰ συγκροτῶμεν τὰ πληρώματα τῶν πολεμικῶν. Ὅθεν παρ' ἡμῖν, ἡ ναυτικὴ ἀπογραφὴ παντὸς ἄλλου ναυτολογίας συστήματος προτιμητέα εἶναι.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει περὶ ναυτολογίας.

Μετὰ τὴν γενικὴν δὲ ταύτην ἀνάλυσιν τῶν διαφόρων ναυτολογικῶν συστημάτων, ἐπιχειρῶ νὰ αἰτιολογήσω ἰδίᾳ ἑκάστην διάταξιν τοῦ πρὸς τὴν Βουλὴν ὑποβαλλομένου περὶ ναυτικῆς ἀπογραφῆς νομοσχεδίου.

Κατὰ τὸ πρῶτον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον, *οἱ θαλάσσης ἐργάται* ἀπογράφονται κατ' ἰδίαν, ἤτοι δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τοὺς γενικοὺς στρατολογικοὺς πίνακας τῆς στρατιωτικῆς ἀπογραφῆς, οὔτε στρατεύονται κατὰ ξηράν· τοῦτο δὲ καὶ ὀρθὸν εἶναι καὶ δίκαιον.

Τὸ δεύτερον ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου ὁρίζει τίνες εἶναι οἱ θαλάσσης ἐργάται, εἰς δὲ τὸ τρίτον σαφηνίζεται ποία λέγεται στρατεία κατὰ θάλασσαν.

Ἡ ἐν τῷ λόχῳ τῶν ναυτικῶν τεχνιτῶν ὑπηρεσία δὲν εἶναι οὔτε δύναται νὰ λογισθῇ στρατεία κατὰ θάλασσαν, διότι οἱ ἐν αὐτῷ τῷ λόχῳ τεταγμένοι οὐδέποτε τῶν πλοίων ἐπιβαίνουσι· διὰ τοῦτο ἀπὸ τῶν στρατευσίμων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ τετάρτου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ὁ λόχος τῶν ναυτικῶν τεχνιτῶν συγκροτεῖται.

Κατὰ τὸ πέμπτον ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου οἱ κατὰ πρῶτον, εἴτε ἐπὶ βασιλικῶν εἴτε ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων, ναυτολογούμενοι, ἐπειδὴ δὲν εἶναι θαλάσσης ἐργάται δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τῶν ἀπογεγραμμένων ναυτικῶν τὰς τάξεις, ἀλλ' ὡς παῖδες, ἢ ναῦται πρωτόπλοι ναυτολογοῦνται, καὶ καταγράφονται εἰς ἰδιαιτέραν βίβλον, ἕως οὗ ἀποκτήσωσι τοῦ θαλάσσης ἐργάτου τὰ προσόντα.

Περὶ τῆς ἰδιαιτέρας δὲ ταύτης τῶν παίδων καὶ τῶν πρωτοπλόων ναυτῶν ἀπογραφῆς προνοεῖ τὸ ἕκτον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον.

Τὸ δὲ ἕβδομον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον προσδιορίζει τοῦ θαλάσσης ἐργάτου τὰ προσόντα· τὸ δὲ ὄγδοον ἄρθρον κανονίζει τὸν τόπον τῆς ἐγγραφῆς καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν τοὺς ἀπογεγραμμένους ἀπογράφουσαν.

Τὰ κατὰ τὸ ἕβδομον ἄρθρον ἀπαιτούμενα τοῦ ἀπογραφομένου προσόντα ἀπαραίτητα κρίνονται, διότι καὶ οἱ νεώτεροι τῆς ὡρισμένης ἡλικίας καὶ οἱ ὅλως ἀθαλάσσωτοι ἄχρηστοι πρὸς πλοῦν καὶ πόλεμον εἶναι· ἐκτὸς δὲ τούτου πρέπει νὰ ὑποβληθῇ τις εἰς δοκιμασίαν πρὶν ἢ ὁριστικῶς εἰς τὰς ναυτικὰς τάξεις καταταχθῇ, διότι πολλοὶ ἐκ πείρας ἀπεδεικνύοντο φύσει ἀδέξιοι διὰ τὴν ναυτικὴν τέχνην, καὶ διὰ τοῦτο ἡ πρὸ τῆς ὁριστικῆς παραδοχῆς δοκιμασία ἀναγκαία καθίσταται.

Κατὰ τὸ ἔνατον δὲ καὶ τὸ δέκατον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον λογίζονται ὡς ἂν ἦσαν ἀπογεγραμμένοι, καὶ ἀναγκάζονται ν' ἀπογραφῶσι καὶ οἱ μὴ ἀπογεγραμμένοι θαλάσσης ἐργάται· διότι, ἂν ὅλως ἐλευθέρα ἡ ναυτικὴ ἀπογραφὴ ἀφεθῇ, οἱ θαλασσόβιοι, ἀπαλλαττόμενοι τῆς κατὰ γῆν στρατείας, θέλουσιν ἀποφεύγει καὶ τὴν κατὰ θάλασσαν, ἔξω παντὸς στρατολογικοῦ καταλόγου μένοντες.

Διὰ νὰ προληφθῇ δὲ πᾶσα ἐκ μέρους τῶν κατὰ ξηρὰν στρατευσίμων ὑπεκρυγή, τὸ μὲν ἑνδέκατον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον ἀποκλείει τοὺς τοιούτους ἀπὸ τῶν ναυτικῶν τάξεων, τὸ δὲ δωδέκατον ὁρίζει νὰ μὴ χορηγῶνται εἰς τοὺς πρωτοπλόους ναύτας, εἰμὴ μικρόν τι τοῦ μισθοῦ τῶν μέρος, ἐν ὅσῳ τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ ὑπηρετοῦσιν, ἀποδημεῖ· διότι ἄλλως, ἂν τοιαύτη δὲν ληφθῇ πρόνοια, διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὴν κατὰ ξηρὰν στρατείαν, οἱ κατὰ ξηρὰν στρατεύσιμοι ναυτολογοῦνται ὡς ναῦται πρωτόπλοι, καὶ διὰ τῶν πλοίων φεύγουσιν ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας.

Ἡ κατὰ τὸ δέκατον τρίτον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον ὑποδιαίρεσις τῶν ἀπογεγραμμένων εἶναι φυσική.

Κατὰ τὸ δέκατον τέταρτον δὲ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Ὑπουργεῖον διανέμει, ἀναλόγως τοῦ πλήθους τῶν ἀπογεγραμμένων θαλάσσης ἐργατῶν ἑκάστης περιοχῆς, τὸν κατ' ἔτος ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν νεοσυλλέκτων· προσκαλεῖ δὲ κατ' ὄνομα τοὺς στρατολογηθησαμένους.

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀποφεύγομεν ὅλα τὰ ἄτοπα, ὅσα ἡ κατὰ τόπους ἐπίῤῥοια καὶ τ' ἀντικρουόμενα ἰδιοτελῆ συμφέροντα συνεπάγουσι· διότι μόνον τὸ ὑπουργεῖον, προσκαλῶν

ἀγνώστους εἰς τὰ ὅπλα, δύναται νὰ μείνῃ ἀμέτοχον πάσης συμπαθείας, ἢ κλίσεως· ἐν ᾧ, ἂν ὁ προσδιορισμὸς τῶν στρατολογηθησομένων ἀνατεθῇ εἰς τὰς ὑπαλλήλους ἀρχάς, αἱ ἐπαρχιακαὶ ἐπίῤῥοιαι θέλουσιν ἐκβιάσει τὸν νόμον.

Ἐκτὸς δὲ τούτου κατὰ τοῦ προκειμένου ἄρθρου τὴν διάταξιν. ἡ ναυτολογία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας. Ἂν δὲ, τοὐναντίον, εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ὑπαλλήλων ἀρχῶν ὅλως ἀφεθῇ, μετὰ μεγίστης δυσκολίας καὶ βραδύτητος τὰ βασιλικὰ πληρώματα θέλουσι συγκροτεῖσθαι.

Τὸ δὲ δέκατον πέμπτον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον προσδιορίζει τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας τῶν στρατευομένων· τοσοῦτον δὲ καὶ ἔδη χρόνον τῶν βασιλικῶν πλοίων οἱ ναῦται ὑπηρετοῦσιν. Εἰς ὅλα δὲ ἐν γένει τὰ ναυτικὰ ἔθνη οἱ κατὰ θάλασσαν στρατευόμενοι πλειότερα τῶν τεσσάρων στρατεύονται ἔτη· διότι καὶ αὐτοὶ οἱ Ἄγγλοι, οἵτινες διὰ τρία μόνον ναυτολογοῦνται ἔτη, πλειότερον χρόνον ἐξ ἀνάγκης διαμένουσιν ἐπὶ τῶν πολεμικῶν πλοίων, τὰ ὁποῖα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ συνήθως, μακρὰν τῆς πατρίδος των πλέουσιν.

Εἶναι δὲ βέβαιον, ὅτι πολὺς ἀπαιτεῖται χρόνος διὰ νὰ γένῃ τις ναύτης, πολὺ δὲ πλειότερος διὰ ν' ἀποκατασταθῇ ναυμάχος, δεξιὸς μάλιστα καὶ ἀξιόμαχος· ὅθεν ἡ διὰ τοῦ δεκάτου πέμπτου ἄρθρου ὁριζομένη τετραετὴς τῶν κατὰ θάλασσαν στρατευομένων θητεία, δὲν εἶναι μακροχρόνιος.

Τοῦ δὲ δεκάτου ἕκτου ἄρθρου ἡ διάταξις καὶ σαρεστάτη εἶναι καὶ ἀναγκαία· διότι κακοῦργοι, ἔνοπλοι μάλιστα, οὐδέποτε τὴν πατρίδα των ὑπηρέτησαν.

Κατὰ τὸ δέκατον ἕβδομον δὲ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, οἱ ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη γεγονότες ἀπαλλάσσονται τῆς κατὰ θάλασσαν στρατείας· διότι τὰς εἰς τοιαύτην δεινὴν στρατείαν ἀπαιτουμένας σωματικὰς δυνάμεις δὲν ἔχουσι πλέον.

Κατὰ τὸ δέκατον ὄγδοον δὲ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, οἱ ἀπογεγραμμένοι ἀπολύονται μετὰ τὸ τέλος τῆς τετραετοῦς θητείας των, ἄλλοι δ' ἀντ' αὐτῶν εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα ναυτολογοῦνται· διὰ τούτου δὲ τοῦ τρόπου πολλοὶ περὶ τὰ πολεμικὰ δόκιμοι ναυμάχοι, χρήσιμοι ἐν ὥρᾳ πολέμου, νὰ παρασκευασθῶσι δύνανται. Τῆς διατάξεως δὲ ταύτης ἐξαιροῦνται οἱ ἀρχιναύκληροι, οἱ ἀρχιπυροβολισταὶ καὶ οἱ ἀρχιπηδαλιοῦχοι, οἵτινες, ἐὰν θέλωσιν, ἐπιτρέπεται νὰ μένωσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς τετραετοῦς θητείας, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὁδηγοὶ καὶ διδάσκαλοι τῶν νεοσυλλεγομένων.

Μόνον δ' ἐν καιρῷ πολέμου ἐπιτρέπεται νὰ προσκληθῶσιν ἐκ νέου εἰς τὰ ὅπλα καὶ οἱ ὑπηρετήσαντες ἤδη εἰς τὰ βασιλικὰ πλοῖα· τοῦτο δὲ χρήσιμον εἶναι, διότι ἐν ὥρᾳ πολέμου καλῶς συγκροτημένων πληρωμάτων ἡ ἐπικράτεια ἀνάγκην ἔχει.

Διὰ νὰ μὴ μένωσι δὲ χωρὶς τῶν ἀναγκαίων ναυτῶν εἰς τὰ βασιλικὰ πλοῖα, ὅταν ἀποδημῶσιν, ἢ ὅταν πόλεμος ἐπίκειται, κατὰ τὸ δέκατον ἔνατον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον, εἰς τὰς δύο ταύτας περιστάσεις, τῶν ἀπογεγραμμένων ἡ τετραετὴς θητεία ἐπιτρέπεται νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἓξ μῆνας· ἐντὸς δὲ τῆς ἑξαμήνου ταύτης προθεσμίας, ἡ κυβέρνησις δύναται νὰ στρατολογήσῃ τοὺς ἀναγκαίους νεοσυλλέκτους.

Κατὰ τὸ γενικὸν τοῦ νομοσχεδίου πνεῦμα, ὅλοι οἱ θαλάσσης ἐργάται, χωρὶς ἐξαιρέσεως, στρατεύονται κατὰ θάλασσαν· ἀντικατάστασις δὲ δὲν συγχωρεῖται.

Ἐὰν ὅμως ἐφαρμόσωμεν τὴν γενικὴν ταύτην διάταξιν εἴς τε τοὺς πλοιάρχους καὶ τοὺς κυβερνήτας τῶν πολεμικῶν πλοίων, μεγάλη εἰς τούτους καὶ εἰς τὸ δημόσιον ἐπέρχεται ζημία· διὰ τοῦτο κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ εἰκοστοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ἐπιτρέπεται ν' ἀποστέλλωσιν οἱ πλοίαρχοι καὶ οἱ κυβερνῆται τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, ἐὰν ποτε εἰς τὰ ὅπλα προσκληθῶσιν, ἀντικαταστάτας. Οὗτοι ὅμως ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι ἐν τῇ αὐτῇ τῶν ἀναπληρουμένων περιοχῇ ἀπογεγραμμένοι, διὰ νὰ συγκροτῆται κατ' ἀναλογίαν ἡ δημοσία ναυτικὴ δύναμις ἐξ ὅλων τῶν ναυτικῶν τόπων τοῦ βασιλείου.

Καὶ ἐξαιροῦνται μὲν τῆς γενικῆς περὶ στρατολογίας διατάξεως οἱ πλοίαρχοι καὶ οἱ κυβερνῆται τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, ὑποχρεοῦνται ὅμως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου ἄρθρου νὰ καταβάλλωσιν εἰς τὸ ἀπομαχικὸν ταμεῖον, ἐξ οὗ οἱ ἀπόμαχοι, αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ναυτικῶν ἀποζῶσι, χρηματικὸν ποσὸν, ἀνάλογον τῶν περιστάσεων· τοῦτο δὲ δίκαιον εἶναι, διότι οὐδεὶς εἰς πολιτείαν ἰσονομουμένην νὰ πλεονεκτῇ τοῦ ἄλλου πρέπει.

Τὰ ἄρθρα εἰκοστὸν δεύτερον καὶ εἰκοστὸν τρίτον πραγματεύονται περὶ ἐθελοντῶν.

Κατὰ τὰς διατάξεις δὲ τῶν ἄρθρων τούτων, ἐθελονταὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης δὲν εἶναι δεκτοὶ, διότι οἱ ῥαθυμοι, οἱ χαῦνοι καὶ οἱ φυγόπονοι θέλουσιν, ἐν τοιαύτῃ περιζάσει, εἰς τὰ βασιλικὰ πλοῖα ἀφ' ἑαυτῶν ναυτολογεῖσθαι.

Καὶ ἐν καιρῷ πολέμου ὅμως, ἀφ' ἑκάστης περιοχῆς, τόσοι μόνον ἐθελονταὶ δεκτοὶ γίνονται, ὅσοι καὶ στρατολογούμενοι·

διὰ νὰ μένῃ ἡ δημοσία ναυτικὴ δύναμις ἐν παντὶ καιρῷ, κατὰ τὴν ἀρχικὴν τοῦ νομοσχεδίου ἰδέαν, διανεμημένη ἐξ ἴσου εἰς ὅλα τοῦ βασιλείου τὰ μέρη, ἐξ ὧν τὰ βασιλικὰ πληρώματα καταρτίζονται.

Ἡ κατὰ τὸ εἰκοστὸν τέταρτον δὲ ἄρθρον κατάταξις τῶν ἀπογεγραμμένων θαλάσσης ἐργατῶν εἶναι φυσικὴ, καὶ διὰ τοῦτο πᾶσα τῆς τοιαύτης καταταξέως αἰτιολογία περιττὴ κρίνεται· ἡ δὲ διάταξις τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου ἄρθρου εἶναι λογικωτάτη καὶ ἀφ' ἑαυτῆς φανερά.

Ἐπειδὴ δὲ πολλοὺς μὲν ἔχομεν θαλάσσης ἐργάτας, ὀλίγα δὲ καὶ μικρὰ εἶναι τῶν βασιλικῶν πλοίων τὰ πληρώματα, μόνη ἡ πρώτη τῶν ἀπογεγραμμένων τάξις, ἤτοι μόνοι οἱ ἄγαμοι ἀρκοῦσι, καὶ ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης, πρὸς συγκρότησιν τῶν πληρωμάτων τοῦ πολεμικοῦ ἡμῶν στόλου. Τοῦτο δὲ εἶναι ἓν τῶν κυριωτέρων πλεονεκτημάτων τοῦ διὰ τῆς προκειμένης ἐκθέσεως αἰτιολογουμένου νομοσχεδίου.

Κατὰ τὰς διατάξεις δὲ τοῦ εἰκοστοῦ ἕκτου ἄρθρου, πρὸ παντὸς ἄλλου, προσκαλοῦνται εἰς τὰ ὅπλα οἱ νεώτεροι, μεταξὺ δὲ τῶν ὁμηλίκων προτιμῶνται οἱ πρὸ τῶν ἄλλων εἰς τὰ μητρῶα ἐγγραφέντες.

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὄχι μόνον τοὺς ἀκμαιοτέρους καὶ ζωηροτέρους θέλομεν λαμβάνει ναύτας, ἀλλ' ἀποφεύγομεν καὶ ὅλα τὰ ἄτοπα τῆς κληρώτεως, ἥτις μεγάλων σκανδάλων αἰτία καθίσταται.

Μεταξὺ δὲ τῶν ὁμηλίκων προτιμῶνται οἱ κατὰ πρῶτον ἀπογραφέντες, ὡς ἐμπειρότεροι.

Πρὸς ἀπομυγὴν δὲ πάσης ἐνδεχομένης ἀδικίας, τὸ εἰκοστὸν ἕβδομον ἄρθρον προνοεῖ περὶ τῶν ταυτοχρόνως ἀπογραφομένων ὁμηλίκων.

Αἱ διατάξεις δὲ τῶν ἄρθρων 28, 29 καὶ 30, καὶ ἀναγκαῖαι εἶναι καὶ σαφεῖς.

Τὸ δὲ τριακοστὸν πρῶτον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον σκοπὸν ἔχει νὰ συμβιβάσῃ τὰ συμφέροντα τῶν ἐπ' ἐμπορίᾳ ναυτιλομένων μὲ τὰς δικαίας καὶ νομίμους τοῦ δημοσίου ἀπαιτήσεις.

Διὰ τῆς διατάξεως δὲ τοῦ τριακοστοῦ δευτέρου ἄρθρου ὑποχρεοῦνται οἱ ἀποδημοῦντες στρατολογούμενοι νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς ἣν τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ πρὶν ἢ ἀποδημήσωσιν ἐναυτολογήθησαν, ἐντὸς ἑνὸς ἔτους νὰ ἐπανακάμψῃ ὀφείλει, κατὰ τὰ περὶ ναυτολογίας διατεταγμένα.

Αἱ διατάξεις δὲ τῶν ἄρθρων 33, 34 καὶ 35 καὶ ἀφ' ἑαυτῶν φανεραὶ καὶ ἀπαραίτητοι εἶναι.

Διὰ τοῦ τριακοστοῦ δὲ ἕκτου ἄρθρου, εἰς μὲν τοὺς στρατολογουμένους ἀπαγορεύεται, εἰς δὲ τοὺς ὑπολοίπους θαλάσσης ἐργάτας συγχωρεῖται καὶ νὰ ναυτολογῶνται εἰς τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα καὶ νὰ μεταβαίνωσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον· ἐπειδὴ ὅμως ἀπολύτως ἀναγκαῖον εἶναι νὰ γνωρίζῃ ἡ ἀρχὴ ποῦ ἕκαστος τῶν ἀπογεγραμμένων διατρίβει, διὰ τοῦτο, κατὰ τὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ περιεχομένην διάταξιν, ὁ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μεταβαίνων ἀπογεγραμμένος ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ τὴν ἀριμοδίαν ἐλλιμενίαν ἀρχὴν περὶ τῆς μεταβάσεώς του ταύτης.

Τὰ ἑρεξῆς δὲ δύο τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρα, τὸ 37 καὶ 38, πραγματεύονται περὶ τῆς τιμωρίας τῶν φυγαδευόντων στρατολογουμένων ἀπογεγραμμένων· ἡ διάταξις δ' αὕτη ἀναγκαιοτάτη καὶ σαφὴς εἶναι.

Τὸ τριακοστὸν ἔνατον δὲ ἄρθρον ὑπάγει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ναυτοδικείων τοὺς στρατολογουμένους, ἀπογεγραμμένους δι' ὅλα τὰ παρ' αὐτῶν πραττόμενα ναυτικὰ παραπτώματα.

Ἡ διάταξις αὕτη λογίζεται ἀπαραίτητος, πρὸς εὐχερεστέραν τῶν στρατολογουμένων συλλογήν.

Τὸ τεσσαρακοστὸν δὲ ἄρθρον καὶ τὸ τεσσαρακοστὸν πρῶτον πραγματεύονται περὶ τῆς ἐν καιρῷ πολέμου ἀπογραφῆς καὶ τῆς στρατολογίας τῶν ἀναγκαίων εἰς ναυπηγίαν τεχνιτῶν.

Ὅτι δὲ καὶ τὸ τοιοῦτον τῆς ἀπογραφῆς εἶδος ἀναγκαῖον εἶναι, οὐδεὶς νομίζω ἀμφιβάλλει, διότι ἐν καιρῷ πολέμου πρὸ παντὸς ἄλλου ἀναγκαῖος κρίνεται ὁ εἰς τὴν ναυπηγίαν τῶν πλοίων χρήσιμος τεχνίτης, χωρὶς τοῦ ὁποίου, οὐδὲν κατορθοῦται.

Τὰ δὲ κατόπιν ἄρθρα μέχρι τοῦ 46 ἤτοι, τὸ 42, τὸ 43, τὸ 44 καὶ 45 περιέχουσι διατάξεις τινὰς, περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς τάξεως, εἰς ἣν ἕκαστος τῶν ἀπογεγραμμένων ἀνήκει, αἰτίας τοῦ γάμου αὐτοῦ, ἢ ἕνεκα τῆς προσκτήσεως, ἢ τῆς ἀπωλείας τῶν τέκνων του.

Αἱ διατάξεις δὲ τῶν ἄρθρων 46 καὶ 47 εἶναι σαφεῖς.

Μετὰ δὲ ταύτας ἄρχεται τὸ δεύτερον τοῦ νομοσχεδίου κεφάλαιον.

Ὁ παρηρτημένος εἰς τὸ 48 ἄρθρον πρῶτος πίναξ πραγματεύεται περὶ τῆς βαθμολογίας καὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ναυτῶν· ἰδοὺ δὲ τί περὶ αὐτοῦ κρίνω ἀναγκαῖον νὰ εἴπω.

Ἡ ὑπάρχουσα κατὰ κλάσεις ὑποδιαίρεσις τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ναυτῶν, εἶναι περιωρισμένη καὶ ἄτοπος· ὡς ἀπόδειξιν

δὲ τούτου ἀναφέρω τὸ ἑξῆς παράδειγμα. Ἂν ναύτης τις, εἰς τὰ ἄρμενα ἐπιδέξιος, πρόκειται νὰ προβιβασθῇ, πρέπει νὰ πτδήσῃ πήδημα μέγα, καὶ ἀντὶ τῶν 36 δραχμῶν, τὰς ὁποίας κατὰ μῆνα ὡς ναύτης ἐλάμβανε, πρέπει νὰ λάβῃ 65.

Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐπειδὴ καὶ τῶν ναυτῶν καὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν αἱ τάξεις κατὰ τὸ παρὸν εἶναι ὀλίγαι, προβιβασμοὶ σπανίως γίνονται· αἰτία δὲ τούτου, ὁ ζῆλος τῶν ναυτῶν μαραίνεται.

Διὰ τοῦτο ἐπολλαπλασίασα καὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ τῶν ναυτῶν τὰς τάξεις.

Ηὐξησα δὲ καὶ τοὺς μισθούς, διότι ὁ μὲν ἐθελοντὴς, πόρον ζητῶν, ἐκὼν ἑναυτολογεῖτο, ὁ δὲ ἀπογεγραμμένος ὀφείλει νὰ ναυτολογηθῇ εἰς τὰ βασιλικὰ πλοῖα· ὁ μισθὸς δὲ, ὁ κατὰ τὸ νομοσχέδιον εἰς τὸν ναύτην χορηγούμενος, ὄχι μόνον ἀρκεῖ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πλεονάζει· ἐν ᾧ ὁ στρατευόμενος οὐδ' ὀβολὸν νὰ ἔχῃ πρέπει.

Ἡ τοιαύτη δὲ τῶν μισθῶν ἐλάττωσις φέρει κατ' ἔτος 72 δραχ. οἰκονομίαν δι' ἕκαστον ναύτην· ταύτην δὲ τὴν οἰκονομίαν ἀπαραίτητον κρίνω, διότι δι' αὐτῆς θέλομεν ἀντισταθμίσει τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τὸ ἐπὶ τῆς ναυτολογίας προσωπικὸν δαπάνην· περὶ δὲ τούτου θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὰς βουλὰς ἐν δέοντι νομοσχέδιον.

Τὴν μισθοδοσίαν δὲ τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ναυτῶν ὑπελόγισα καθ' ἡμέραν, διὰ τὴν εὐκολίαν καὶ τὴν τάξιν τῶν ὑπολογισμῶν.

Ἡ διάταξις δὲ τοῦ 50 ἄρθρου καὶ ἤδη ἐν χρήσει ὑπάρχει. Τοῦ δὲ 51 ἄρθρου ὁ σκοπὸς εἶναι διπλοῦς· πρῶτον μὲν, τὰ πρὸς τὸ δημόσιον χρέη τοῦ καταβάλλοντος ἐξοφλοῦνται διὰ τῆς καταβολῆς του· δεύτερον δὲ ὁ μετὰ τὸ τέλος τῆς θητείας του ἀποχωρῶν τῶν τάξεων ἔχει 50 τοὐλάχιστον δραχ. κεφάλαιον ἴδιον, δι' οὗ δύναται νὰ οἰκονομήσῃ τὰς ἀνάγκας του, ἕως οὗ εἰς ἄλλο ἔργον προσκολληθῇ.

Τοῦ δὲ 52 ἄρθρου ἡ διάταξις εἶναι καὶ φιλάνθρωπος καὶ ἀναγκαιοτάτη διὰ τοὺς πατέρας οἰκογενειῶν.

Ὡσαύτως καὶ ἡ τοῦ 53 ἄρθρου διάταξις ἀναγκαία κρίνεται· διότι καὶ δίκαιον καὶ συμφέρον εἶναι οἱ τὰς σπουδαιοτέρας καὶ τὰς ἐπικινδυνωδεστέρας ἐπιτετραμμένοι ὑπηρεσίας, μικρόν τι νὰ λαμβάνωσι τοῦ εἰδικοῦ των ἔργου ἐπιμίσθιον.

Τοῦ δὲ 54 ἄρθρου ἡ διάταξις καὶ ἤδη ἐν χρήσει ὑπάρχει·

ὡσαύτως καὶ ἡ τοῦ 55· τοῦτο δὲ γίνεται διὰ νὰ ἐπιταχύνηται τῶν πλοίων ἡ ἐπισκευή.

Ὁ δεύτερος δὲ τοῦ νομοσχεδίου πίναξ περιέχει τὰ καθ' ἑβδομάδα εἰς ἕκαστον πληρώματος ἄνδρα χορηγούμενα τρόφιμα καὶ τὸ τίμημα αὐτῶν.

Ὁ πίναξ οὗτος εἶναι ὁ ἤδη ἐν χρήσει, διαφέρει δὲ μόνον ὡς πρὸς δύο τροφίμων εἴδη· ὡς πρὸς τὴν καθ' ἑκάστην τετάρτην καὶ παρασκευὴν χορηγουμένην εἰς τὰ πληρώματα μάζαν, καὶ ὡς πρὸς τὸν οἶνον· οἱ λόγοι δὲ, δι' οὓς ἐπέφερον τὴν ἀλλοίωσιν ταύτην, εἶναι οἱ ἑξῆς.

Πρῶτον, κατὰ τὸν ἤδη ἐν χρήσει πίνακα, χορηγοῦνται καθ' ἑκάστην τετάρτην καὶ παρασκευὴν εἰς ἕκαστον πληρώματος ἄνδρα 250 δράμια μάζης, πραγματικῶς ὅμως 200 μόνον δίδονται καὶ τοσαῦτα ἀρκοῦσι· διὰ τοῦτο εἰς τὸν πίνακα τοῦ νομοσχεδίου 200 μόνον δράμια ἐσημειώθησαν καὶ τὴν τετάρτην καὶ τὴν παρασκευήν.

Δεύτερον, ὁ εἰς τὰ βασιλικὰ πληρώματα χορηγούμενος οἶνος πρέπει νὰ ἔχῃ τὰς ἑξῆς τρεῖς ἰδιότητας· πρῶτον πρέπει νὰ ἔχῃ ἐν ἑαυτῷ πολὺ πνεῦμα, διὰ νὰ δίδῃ ζωὴν καὶ θέρμην, εἰς τοὺς πίνοντας αὐτὸν ναύτας· δεύτερον, πρέπει νὰ κατέχῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον τόπον· καὶ τρίτον, πρέπει νὰ μὴ διαφθείρηται εὐκόλως· Ἀλλ' ὁ ἤδη εἰς τὰ πληρώματα διδόμενος οἶνος, εὐτελοῦς ὢν ἀξίας, καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν ἰδιοτήτων στερεῖται· αἰτία δὲ τούτου πολλὴ καὶ εἰς τὴν προμήθειαν καὶ εἰς τὴν διανομὴν καὶ εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ εἰς τὰ βασιλικὰ πληρώματα χορηγουμένου οἴνου μεσολαβεῖ καὶ ἀταξία καὶ κατάχρησις, καὶ φθορὰ καὶ ζημία.

Διὰ τοῦτο κρίνω ἀναγκαῖον, ἄφευκτον μάλιστα νὰ ἐλαττωθῇ μὲν τὸ ποσὸν τοῦ χορηγουμένου οἴνου, νὰ βελτιωθῇ ὅμως ἡ ποιότης αὐτῶν, ἤτοι νὰ αὐξήσῃ ἡ τιμή του· οὗτος δὲ εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον, ἀντὶ τῶν 200 δραμίων οἴνου, τοῦ καθ' ἡμέραν εἰς πάντα πληρώματος ἄνδρα ἤδη χορηγουμένου, εἰς τὸν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ πίνακα ἐσημείωσα 100 μόνον δράμια, διπλασίας ὅμως ἀξίας, ἤτοι 50 λεπτῶν, ἀντὶ τῶν 25, ὅσων ἡ ὀκὰ τοῦ ἤδη χορηγουμένου οἴνου τιμᾶται· οἶνος δὲ τοιοῦτος καὶ τόπον μικρὸν καταλαμβάνει καὶ ζωὴν καὶ θέρμην νὰ μεταδώσῃ δύναται, καὶ εἰς τὴν διαφθορὰν ἀντέχει. Δυνατὸν δὲ καὶ εὔκολον εἶναι νὰ προμηθευθῇ ἐν δέοντι καὶ διὰ μιᾶς ὁ τοιοῦτος οἶνος παρὰ τοῦ δημοσίου· ἐκ τῆς ἐγκαίρου δὲ καὶ κεφαλαιώδους ταύτης προμηθείας, μεγάλη προκύπτει ὠφέλεια, ὡς τοῦτο δι' ἐρ-

γων ἀποδείχθη δι' ὅλα τῶν ὑπολοίπων τροφίμων τὰ εἴδη, τὰ κατὰ διαταγήν μου διὰ μιᾶς προμηθευόμενα ἢ προπαρασκευαζόμενα εἰς τὸν ναύσταθμον.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω λοιπὸν ὡς πρὸς τὸν οἶνον ἡ τιμὴ τῆς μερίδος, οὔτε ηὔξησεν, οὔτε ἠλαττώθη. Ἐν γένει ὅμως ἡ ἀξία τῆς ὁλικῆς τοῦ ναύτου μερίδος ἠλαττώθη· διότι κατὰ τὸν ἤδη ἐν χρήσει πίνακα ἡ μερὶς τιμᾶται λεπτῶν 57, 28/100. κατὰ τὸν πίνακα δὲ τοῦ νομοσχεδίου, τιμᾶται μόνον λεπτῶν 55 86/100.

Αἱ διατάξεις δὲ τῶν ἄρθρων, 57, 58, 59, 60 καὶ 61, εἶναι σαφεῖς καὶ ἀναγκαῖαι.

Κατὰ τὸ 62 δὲ τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον τὰ τρόφιμα, ἐξαιρουμένων τῶν κρομμύων, τὰ ὁποῖα δυσκόλως διατηροῦνται, τοῦ κρέατος, τὸ ὁποῖον νωπὸν ἀγοράζεται, καὶ τῶν ξύλων, θέλουσι χορηγεῖσθαι ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ ναυσταθμου. Τὴν τοιαύτην δὲ χορήγησιν τῆς ὑπηρεσίας τὸ συμφέρον ἀπαιτεῖ· διότι ἐν ὅσῳ τὰ οἰκονομικὰ τῶν πλοίων συμβούλια ἀμέσως τὰ τρόφιμα ἠγόραζον, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἀνάγκη προμηθείας τροφίμων ἐπέκειτο, οἱ διευθυνταὶ τῶν βασιλικῶν πλοίων ἢ κατέπλεον ὅπου ἤθελον, ἢ διημέρευον ὑπὲρ τὸ δέον εἰς τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν λιμένα. Ἀφ' ἧς ὅμως κατὰ διαταγήν μου ἀπὸ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ ναυστάθμου τὰ τρόφιμα χορηγοῦνται, καὶ καλητέρας ποιότητος εἶναι καὶ ἡ πρόφασις αὕτη ἐξέλιπεν· ἠδυνάμεθα δὲ, ὡς ἐγένετο ἐπὶ τρία ἔτη, νὰ πωλῶμεν εἰς ἐργολάβους τὴν προμήθειαν τῶν τροφίμων τοῦ στόλου· ἀλλ' ὡς ἡ πεῖρα ἀπέδειξε τὸ τοιοῦτον σύστημα εἰς πολλὰ ἄτοπα χώραν ἔδιδε, διότι καὶ τὰ πληρώματα, εἰς ἃ κακίστη ἐδίδετο τροφὴ, ἐγόγγυζον, καὶ κατάχρησις μεγάλη ἐμεσολάβει.

Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀτόπων τούτων, μεγάλη προκύπτει εἰς τὸ δημόσιον ὠφέλεια, ὅταν τὰ τρόφιμα ἀπὸ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ ναυσταθμου χορηγῶνται· ὡς ἀπόδειξιν δὲ τούτου ἀναφέρω τὴν μάζαν, ἤτοι τὸ παξιμάδιον, τὸ ὁποῖον, ἐν ὅσῳ εἴτε παρὰ τῶν οἰκονομικῶν συμβουλίων ἐπρομηθεύετο, εἴτε παρ' ἐργολάβων ἐχορηγεῖτο, κατὰ μέσον ὅρον ἐτιμᾶτο λεπτῶν 39, 1/2. ἤδη δὲ, ὅτε ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ ποιότητος καλητέρας κατασκευάζεται εἰς τὸν ναύσταθμον, τιμᾶται μόνον λεπτῶν 34.

Τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τροφίμων λέγω.

Μετὰ τὰ εἰρημένα ἄρθρα ἐπονται οἱ ἀκροτελεύτιαι ὁρισμοὶ καὶ αἱ προσωρινὰι διατάξεις.

Καὶ οἱ μὲν ἀκροτελευταῖοι ὁρισμοὶ πραγματεύονται περὶ

τῆς πρώτης τοῦ νόμου ἐφαρμογῆς, καθ' ἣν οἱ μὲν ἐθελονταὶ ναῦται, οἱ μένοντες ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, θέλουσι μισθοδοτεῖσθαι ὡς καὶ πρότερον, τροῦντες τοὺς βαθμούς των, τοῦτο δὲ καὶ λογικὸν εἶναι καὶ δίκαιον· τὰ δὲ πληρώματα θέλουσιν ἀνανεοῦσθαι κατὰ τὸ τέταρτον, τοῦτο δὲ συμφέρει, διότι ὄχι μόναν τοιουτοτρόπως ὀλίγοι κατ' ἔτος στρατολογοῦνται καὶ τῆς ἀπογραφῆς τὸ βάρος μικρὸν φαίνεται, ἀλλὰ καὶ τὰ μένοντα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τρία τέταρτα τῶν πληρωμάτων ἐξησκημένα εἰς τὰ ἔργατων εἶναι.

Αἱ δὲ προσωρινὰι διατάξεις προνοοῦσι περὶ τῶν ναυτικῶν ἐκείνων, οἵτινες δυστροποῦσι νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς, εὐχαρίστως δὲ κατατάσσονται εἰς τῶν βασιλικῶν πλοίων τὰ πληρώματα· ἰσχύουσι δὲ αἱ διατάξεις αὗται, διὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου· τοσοῦτος δὲ ὡς ἔγγιστα ἀπαιτεῖται χρόνος, ἕως οὗ συνταχθῇ ἡ γενικὴ τῶν ἀπογεγραμμένων βίβλος, καὶ κατ' αὐτὴν προσκληθῶσι ναυτικοὶ στρατεύσιμοι.

Τελευτῶν δὲ παρατηρῶ πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑποβαλλομένου περὶ ἀπογραφῆς νομοσχεδίου, ἀπαιτεῖται νὰ κανονισθῶσι τὰ περὶ ἀπομαχικοῦ ταμείου καὶ τὰ περὶ συντάξεων. Ἀλλὰ τὰ δύο ταῦτα κεφάλαια ἀποτελοῦσι τὸ ἀντικείμενον νόμου ἰδιαιτέρου, ὅσον οὔπω εἰς τὰς Βουλὰς ὑποβληθησομένου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 12 Ὀκτωβρ. 1847.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν Κ. ΚΑΝΑΡΗΣ.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΝΟΜΟΥ

Περὶ ἀπογραφῆς Ναυτικῆς.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΗ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Παραγγέλλομεν εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸν νὰ παρουσιάσῃ εἴς τε τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν τὸ παρὰ πόδας νομοσχέδιον, καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Ἰανουαρίου 1847

ΟΘΩΝ.

Κ. ΚΑΝΑΡΗΣ.

Αἱ μὲν Βουλαὶ ἐψηφίσαντο, ἡμεῖς δὲ διατάττομεν τάδε·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ Ναυτικῆς ἀπογραφῆς.

Ἄρθρ. 1. Ὅλοι οἱ θαλάσσης ἐργάται πολῖται Ἕλληνες ἀπογράφονται, ἰδίως καὶ κατὰ θάλασσαν μόνον στρατεύονται.

Ἄρθρ. 2. Θαλάσσης ἐργάται εἶναι·

α') Οἱ ναυτιλόμενοι·

β') Οἱ ἁλιεῖς·

γ') Οἱ πορθμεῖς·

δ') Οἱ δέται.

Ἄρθρ. 3. Στρατεύονται κατὰ θάλασσαν οἱ ἐν τοῖς πληρώμασι τῶν βασιλικῶν πλοίων, ἢ τοῦ βασιλικοῦ ναυστάθμου τεταγμένοι.

Ἄρθρ. 4. Τῶν ναυτικῶν τεχνιτῶν ὁ λόχος συγκροτεῖται ἐκ στρατευσίμων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ στρατολογίας Νόμου.

Ἄρθρ. 5. Οἱ κατὰ πρῶτον εἴτε ἐπὶ βασιλικῶν, εἴτε ἐπὶ ἐμπορικῶν πλοίων ναυτολογούμενοι δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ἰδιαιτέραν τῶν θαλάσσης ἐργατῶν ἀπογραφήν. Ἀλλ' ἐξ αὐτῶν οἱ μὲν ἀπὸ δέκα μέχρι δεκαπέντε συμπεπληρωμένων ἐτῶν νεανίαι λογίζονται παῖδες, οἱ δὲ πρεσβύτεροι τῶν δεκαπέντε ἐτῶν καὶ ναῦται πρωτόπλοι ναυτολογοῦνται.

Ἄρθρ. 6. Οἵ τε παῖδες καὶ οἱ πρωτόπλοι καταγράφονται εἰς βιβλίον ἰδιαίτερον.

Ἄρθρ. 7. Εἰς τῶν ἀπογεγραμμένων θαλάσσης ἐργατῶν τὰς τάξεις δύναται νὰ καταταχθῇ πᾶς τῶν ναυτικῶν ὀρεγόμενος πολίτης Ἕλλην, πρεσβύτερος τῶν δεκαοκτὼ ἐτῶν, ἐὰν, παῖς ἢ πρωτόπλους ὤν, δὶς μακρὸν καὶ πελάγιον ἔπλευσε πλοῦν, ἢ ἐὰν δεκαοκτὼ ὅλους μετῆλθε τὴν ναυτιλίαν μῆνας, ἢ ἐὰν τρία ὁλόκληρα ἔτη ἁλιεύς, πορθμεὺς ἢ δέτης ἐγρημάτισεν.

Ἄρθρ. 8. Ὁ θέλων νὰ καταταχθῇ εἰς τῶν ἀπογεγραμμένων θαλάσσης ἐργατῶν τὰς τάξεις παρουσιάζεται εἰς τὴν ἐγκατεστημένην ἐν τῇ περιοχῇ του ἐλλιμενίαν ἀρχὴν καὶ ἐγγράφεται εἰς τὰ ναυτικὰ μητρῶα.

Ἄρθρ. 9. Ὁ τὴν ὡρισμένην ἡλικίαν ἔχων καὶ μίαν τῶν ἐν τῷ εἰρημένῳ ἑβδόμῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων συνθηκῶν ἐκπληρώσας, τὴν ναυτιλίαν δὲ ἢ τὴν ἁλιείαν μετερχόμενος, ἢ πορθμεὺς ἢ δέτης ὤν, καὶ ἂν δὲν ἀπεγράφη, θεωρεῖται ὡς ἀπογεγραμμένος, συνεπείᾳ τῆς εἰς τὴν ναυτικὴν τέχνην ἐμμονῆς του.

Ἄρθρ. 10. Μετὰ παρέλευσιν μηνῶν δεκαοκτὼ, ἀφ' ὡς ὁ παρὼν νόμος ἐκδοθῇ, οὐδεὶς θαλάσσης ἐργάτης τὸ ἐργαντου νὰ μετέλθῃ ἐπιτρέπεται, ἂν τὴν προσήκουσαν δὲν φέρῃ ἀπόδειξιν, ὅτι εἰς τὰ τῶν ἀπογεγραμμένων μητρῶα ἐνεγράφη.

Ἄρθρ. 11. Οὐδεὶς τῶν κατὰ ξηρὰν στρατευσίμων τὴν ἡλικίαν ἔχων ἐπιτρέπεται νὰ καταταχθῇ εἰς τὰ πληρώματα τῶν βασιλικῶν ἢ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, ὡς ναύτης πρωτόπλους, ἐὰν δὲν παρουσιάσῃ ἀπόδειξιν, ὅτι δὲν εἶναι ἐκ τῶν στρατολογουμένων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Ἄρθρ. 12. Ἀφ' ὅς τὸ πλοῖον ἀπό τινος ἑλληνικοῦ λιμένος ἀναχωρήσῃ, μέχρι τῆς εἰς Ἑλληνικὸν λιμένα ἐπανόδου του, οἱ ἐπ' αὐτοῦ ὑπηρετοῦντες πρωτόπλοι ναῦται δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λάβωσι πλέον τοῦ τετάρτου τῶν λόγῳ μισθοῦ ἢ μερίδος πρὸς αὐτοὺς ὀφειλομένων· τὰ δὲ λοιπὰ τρία τέταρτα θέλουσιν ἀπολαμβάνει μετὰ τὸν κατάπλουν τοῦ πλοίου εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἄρθρ. 13. Οἱ ἀπογεγραμμένοι θαλάσσης ἐργάται ὑποδιαιροῦνται εἰς τόσας συμμορίας, ὅσα εἶναι τὰ λιμεναρχεῖα, τὰ ὑπολιμεναρχεῖα, αἱ ἐπιστασίαι τῶν λιμένων καὶ τὰ λιμενοφυλακεῖα τοῦ βασιλείου· ἕκαστος δὲ αὐτῶν, ὑπάγεται εἰς τὴν ἐλλιμενίαν ἀρχὴν τὴν ἐγκατεστημένην ἐν τῇ περιοχῇ, ἐν ᾗ ὁ δήμος του συμπεριλαμβάνεται.

Ἄρθρ. 14. Τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργεῖον διανέμει ἀναλόγως τοῦ πλήθους τῶν ἀπογεγραμμένων θαλάσσης ἐργατῶν ἑκάστης περιοχῆς τὸν κατ' ἔτος ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν ναυσυλλέκτων· καὶ διὰ τῶν ἐλλιμενίων ἀρχῶν προσκαλεῖ κατ' ὀνομα ἀφ' ἑκάστου παραλίου τμήματος τοὺς κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο στρατολογηθησομένους.

Ἄρθρ. 15. Πᾶς ἀπογεγραμμένος θαλάσσης ἐργάτης, καλούμενος εἰς τὰ ὅπλα, ὀφείλει νὰ ὑπηρετήσῃ κατὰ θάλασσαν τὴν πατρίδα τέσσαρα κατὰ συνέχειαν ἔτη, εἴτε εἰς τῶν βασιλικῶν πλοίων, εἴτε εἰς τοῦ βασιλικοῦ ναυστάθμου τὰ πληρώματα καταταξόμενος.

Ἄρθρ. 16. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὰ βασιλικὰ πληρώματα οἱ τῆς τοιαύτης τιμῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ νόμου ἀποκλειόμενοι.

Ἄρθρ. 17. Ἀπαλλάσσονται τῆς κατὰ θάλασσαν στρατείας οἱ τὸ πεντηκοστὸν τῆς ἡλικίας των ἔτος ὑπερβάντες.

Ἄρθρ. 18. Οἱ εἰς τὴν βασιλικὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν ἐκ τῆς ἀπογραφῆς ἐλθόντες ἀπολύονται, μετὰ τὸ τέλος τῆς τετραετοῦς θητείας των· ἐξαιρουμένων τῶν οἰκεία αὐτῶν βουλῇ καὶ ἐγκρίσει

τῆς κυβερνήσεως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μενόντων ἀρχιναυκλήρων, ἀρχιπυροβολιστῶν καὶ ἀρχιπηδαλιούχων. Μόνον δὲ ἐν καιρῷ πολέμου, ἢ παρασκευῆς πολέμου, οἱ ἅπαξ ὅλην θητείαν ὑπηρετήσαντες ἀπογεγραμμένοι, ἐπιτρέπεται νὰ προσκληθῶσι καὶ ἐκ νέου εἰς τὰ ὅπλα.

Ἄρθρ. 19. Ἐν καιρῷ πολέμου, ἢ ὅταν τὸ βασιλικὸν πλοῖον, ἐφ' οὗ ὁ ἀπογεγραμμένος ὑπηρετεῖ, ἀποδημῇ, ἐπιτρέπεται νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἓξ μῆνας τῆς θητείας ἡ διάρκεια.

Ἄρθρ. 20. Ὁ εἰς τὰ ὅπλα προσκληθεὶς ἀπογεγραμμένος θαλάσσης ἐργάτης, ἐὰν πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης ἐμπορικοῦ πλοίου εἶναι, δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ ἄλλον ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ, ἄγαμον ὅμως καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ περιοχῇ ἀπογεγραμμένον.

Ἄρθρ. 21. Ὁ κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὴν βασιλικὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν ἐξαποστέλλων, ἐν καιρῷ μὲν εἰρήνης, ἂν μὲν πλοίαρχος ἦναι, καταβάλλει εἰς τὸ ναυτικὸν ἀπομαχικὸν ταμεῖον διακοσίας δραχμάς, ἂν δὲ κυβερνήτης, πεντήκοντα· ἐν καιρῷ δὲ πολέμου, ἂν μὲν ἦναι πλοίαρχος, καταβάλλει εἰς τὸ ἀπομαχικὸν ταμεῖον δραχμὰς τετρακοσίας, ἂν δὲ κυβερνήτης, ἑκατόν.

Ἄρθρ. 22. Ἐν καιρῷ πολέμου, ἢ παρασκευῆς πολέμου εἶναι δεκτοὶ εἰς τὴν βασιλικὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἀπογεγραμμένοι ἐθελονταί.

Ἄρθρ. 23. Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐθελοντῶν ὑπερέχῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπό τινος περιοχῆς εἰς τὰ ὅπλα προσκληθέντων ἀπογεγραμμένων θαλάσσης ἐργατῶν, γίνονται δεκτοὶ τόσοι μόνον ἐθελονταί, ὅσοι προσκλήθησαν εἰς τὰ ὅπλα στρατεύσιμοι· προτιμῶνται δὲ οἱ πρὸ τῶν ἄλλων εἰς ἔλλιμενίσιν τοῦ τόπου ἀρχὴν ἐθελονταὶ ἐγγραφέντες.

Ἐὰν δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὰ ὅπλα προσκληθέντων ἀπογεγραμμένων θαλάσσης ἐργατῶν ὑπερέχῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐγγραφέντων ἐθελοντῶν, συμπληροῦνται οἱ ἐλλείποντες διὰ προσκλήσεως.

Ἄρθρ. 24. Οἱ ἀπογεγραμμένοι θαλάσσης ἐργάται εἰς τέσσαρας τάττονται τάξεις.

Ἡ Πρώτη τῶν τάξεων τούτων περιλαμβάνει τοὺς ἀγάμους.

Ἡ δευτέρα τοὺς ἐν χηρείᾳ χωρὶς τέκνων.

Ἡ τρίτη τοὺς ἐγγάμους χωρὶς τέκνων.

Ἡ δὲ τετάρτη τοὺς πατέρας οἰκογενειῶν.

Ἄρθρ. 25. Ἡ δευτέρα τῶν ἀπογεγραμμένων τάξις τότε μόνον προσκαλεῖται εἰς τὰ ὅπλα, ὅταν ἡ πρώτη τάξις ἐξαντληθεῖσα δὲν ἐπαρκέσῃ· ἡ δὲ τρίτη τάξις προσκαλεῖται, ὅταν δὲν ἐπαρκέσωσιν αἱ δύο πρῶται· ἡ δὲ τετάρτη, ὅταν καὶ αἱ τρεῖς πρῶται τάξεις ἐξαντληθῶσιν.

Ἄρθρ. 26. Ἀπὸ ἑκάστης περιοχῆς καὶ ἀπὸ ἑκάστης τῶν ἀπογεγραμμένων τάξεως, πρὸ παντὸς ἄλλου προσκαλοῦνται εἰς τὰ ὅπλα οἱ νεώτεροι· μεταξὺ δὲ τῶν ὁμηλίκων προτιμῶνται οἱ πρὸ τῶν ἄλλων εἰς τὰ μητρῶα ἀπογραφέντες.

Ἄρθρ. 27. Ἐὰν εἰς ἔλλιμενίαν τινὰ ἀρχὴν παρουσιασθῶσι συγχρόνως, διὰ νὰ ἀπογραφῶσι, δύο ἢ πλείστεροι ὁμήλικες θαλάσσης ἐργάται, βάλλουσι κλῆρον τίς πρὸ τοῦ ἄλλου ν' ἀπογραφῇ· ἀπογράφονται δὲ κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν τάξιν τοῦ κλήρου, τὸν ὁποῖον ἕκαστος ἔλαβε.

Ἄρθρ. 28. Τοὺς ἕνεκα σωματικῆς τινος ἀσθενείας, ἐλλείψεως ἢ βλάβης τῆς κατὰ θάλασσαν πρακτείας ἐξαιρουμένους, ἀναπληροῦσιν οἱ μετ' αὐτοὺς ἐπόμενοι.

Ἄρθρ. 29. Ἐν καιρῷ πολέμου ἢ παρασκευῆς πολέμου καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ ἀνάγκῃ δημοσίᾳ, ἀντὶ τῶν ἀποδημούντων στρατολογουμένων θαλάσσης ἐργατῶν, καλοῦνται εἰς τὰ ὅπλα οἱ κατόπιν αὐτῶν ἐρχόμενοι· οἱ ἀποδημοῦντες ὅμως δὲν ἀπαλλάσσονται τῆς στρατείας, ἀλλ' οἱκοι ἐπανερχόμενοι στρατεύονται.

Ἄρθρ. 30. Πᾶς ἐνδημῶν ἀπογεγραμμένος θαλάσσης ἐργάτης, μετὰ παρέλευσιν τριῶν συμπεπληρωμένων ἡμερῶν, ἀφ' ἧς παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἐλλιμενίας ἀρχῆς εἰς τὰ ὅπλα προσκληθῇ, ὀφείλει νὰ παρευρεθῇ ὅπου διορίζεται.

Τὸ αὐτὸ ὀφείλουσι νὰ πράξωσι καὶ οἱ ἀποδημοῦντες ἀπογεγραμμένοι θαλάσσης ἐργάται, οἱ εἰς τὰ ὅπλα προσκληθέντες, μετὰ παρέλευσιν ὀκτὼ ἡμερῶν, ἀφ' ἧς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστρέψωσιν.

Ἄρθρ. 31. Ἐὰν εἰς τὸ πλήρωμα πλοίου ἐμπορικοῦ, φορτίον ἔχοντος καὶ δι' ἀπόπλων ἑτοιμαζομένου, εὑρεθῶσι πολλοὶ ἀπογεγραμμένοι στρατολογούμενοι, εἰς δὲ τὸν λιμένα, εἰς ὃν τὸ πλοῖον ὁρμεῖ, ναῦται πρὸς ἀντικατάστασιν δὲν ὑπάρχουσιν, ἐκ δὲ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν στρατολογουμένων αὐτῶν προφανὴς εἰς τὸν κυβερνῶντα τοῦ πλοίου, ἢ τοὺς δι' αὐτοῦ ἐμπορευομένους ζημία νὰ ἐπέλθῃ δύναται, ἐπιτρέπεται τότε νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν πλοῦν των, ἀλλ' αὐτὸν καὶ μόνον οἱ στρατολογούμενοι· ὀφείλει ὅμως ὁ

πλοίαρχος, μετὰ τὸν πλοῦν αὐτῶν, νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ τοὺς παραδώσῃ εἰς μίαν τῶν ἐλλιμενίων ἀρχῶν· ὁ δὲ τὴν διάταξιν ταύτην παραβαίνων πλοίαρχος τιμωρεῖται ὡς ὁ στρατολογούμενον φυγαδεύων, ἢ ἀποκρύπτων.

Ἄρθρ. 32. Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρόξενοι τοῦ Βασιλέως δὲν θέλουσιν ἐπιτρέψει ποτὲ νὰ μεταβῶσιν ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον, διὰ νὰ παρατείνωσι τὴν ἀποδημίαν των, οἱ εἰς τὰ ὅπλα προσκληθέντες ἀπογεγραμμένοι θαλάσσης ἐργάται.

Ἄρθρ. 33. Ἐκ τῶν προσκληθέντων εἰς τὰ ὅπλα ἀπογεγραμμένων θαλάσσης ἐργατῶν, οἱ δυστροποῦντες ἢ βραδύνοντες παραπέμπονται ὑπὸ τῆς ἐνόπλου δυνάμεως καὶ παραδίδονται ὑπ' αὐτῆς πρὸς τοὺς τὴν ναυτολογίαν ἐπιτετραμμένους.

Ἄρθρ. 34. Ἅπασαι αἱ στρατιωτικαί, διοικητικαί, δημοτικαὶ καὶ προξενικαὶ ἀρχαί, ὀφείλουσι νὰ συμπράττωσιν εἰς τὴν ἐγκαιρον ναυτολογίαν τῶν εἰς τὰ ὅπλα προσκληθέντων καὶ, καλούμεναι, νὰ χορηγῶσι πᾶσαν νόμιμον συνδρομὴν καὶ βοήθειαν εἰς τὰς ἐπιτετραμμένας τὴν ναυτολογίαν ἐλλιμενίας ἀρχάς.

Ἄρθρ. 35. Ὅπου ἐλλιμενία ἀρχὴ δὲν ὑπάρχει, ἀναπληροῖ αὐτὴν, εἴτε ἡ ὑγειονομικὴ, εἴτε ἡ τελωνιακὴ ἀρχὴ, ἢ τοῦ τόπου ὁ δήμαρχος.

Ἄρθρ. 36. Ἐξαιρουμένων τῶν εἰς τὰ ὅπλα προσκεκλημένων ἀνδρῶν, ὅλοι οἱ λοιποὶ ἀπογεγραμμένοι θαλάσσης ἐργάται δύνανται καὶ νὰ ναυτολογῶνται ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων, καὶ νὰ μεταβαίνωσιν ἀπὸ ἑνὸς εἰς ἄλλον τῆς ἐπικρατείας τόπον· ὀφείλουσιν ὅμως νὰ εἰδοποιῶσι περὶ τούτου καὶ τὴν ἐλλιμενίαν ἀρχὴν τοῦ τόπου, ἐξ οὗ ἀναχωροῦσι, καὶ τὴν τοῦ τόπου εἰς ὃν μεταβαίνουσιν· ὁ δὲ τὴν διάταξιν ταύτην παραβαίνων, καὶ χωρὶς εἰδήσεως τῆς ἁρμοδίας ἐλλιμενίας ἀρχῆς ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μεταβαίνων, καταδιώκεται καὶ τιμωρεῖται, ὡς ὁ χωρὶς διαβατηρίου πλανώμενος· ἐκτὸς δὲ τούτου οὐδ' εἰς πλοῖον νὰ ναυτολογηθῇ ἐπιτρέπεται.

Ἄρθρ. 37. Ὁ ἀπογεγραμμένον στρατολογούμενον φυγαδεύων ἢ ἀποκρύπτων, ἐν καιρῷ μὲν εἰρήνης καταδικάζεται εἰς φυλάκισιν ἑνὸς μέχρις ἓξ μηνῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν πεντήκοντα ἕως διακοσίων δραχμῶν· ἐν καιρῷ δὲ πολέμου ὅτε χρόνος τῆς φυλακίσεως τοῦ καταδικασθέντος καὶ τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς αὐτὸν χρηματικῆς ποινῆς τὸ ποσὸν διπλασιάζονται.

Τῶν χρηματικῶν αὐτῶν ποινῶν τὰ κεφάλαια εἰσπράττονται πρὸς ὄφελος τοῦ ἀπομαχικοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 38. Ἂν ὁ ἀπογεγραμμένον στρατολογούμενον φυγαδεύων ἢ ἀποκρύπτων πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης ἐμπορικοῦ πλοίου ἦναι, στερεῖται πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὸ πολὺ μὲν ἐπὶ τρία ἔτη, τοὐλάχιστον δὲ ἐπὶ ἕτος ἓν καὶ τοῦ διπλώματος τῆς πλοιαρχίας αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 39. Ὁ ἀπογεγραμμένος στρατολογούμενος, ἂν μὲν ἐνδημῇ, μετὰ τὴν τρίτην ἡμέραν, ἀφ' ἧς παρὰ τῆς ἐλλιμενίας ἀρχῆς εἰς τὰ ὅπλα προσκληθῇ, ἂν δὲ ἀποδημῇ, μετὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν, ἀφ' ἧς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπέστρεψεν, ὡς πρὸς τὰ ναυτικὰ παραπτώματα, ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ναυτοδικείων καὶ τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ναυτικῶν νόμων, ἐξομοιούμενος κατὰ τοῦτο τοῖς εἰς τὰ Βασιλικὰ πληρώματα τεταγμένοις ναύταις· λογίζεται δὲ λειποναύτης, ἐὰν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, ἀπὸ τῆς ὡρισμένης, δὲν παρευρεθῇ εἰς τὸν προσδιορισθέντα τῆς συγκεντρώσεως τῶν ναυτολογουμένων στρατευσίμων τόπον, καὶ δὲν δυνηθῇ νὰ δικαιολογήσῃ ἀπροχρώντως τῆς ἐλεύσεώς του τὸ βραδὺ καὶ παράκαιρον.

Ἄρθρ. 40. Ἐν καιρῷ πολέμου ἢ παρασκευῆς πολέμου ἀπογράφονται καὶ καλοῦνται εἰς τὴν βασιλικὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, ὡς ἂν ἦσαν ναῦται στρατεύσιμοι, ἀπὸ πάσης ἄλλης στρατείας ἀπαλλαττόμενοι, εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἐπικρατείας ἐργαζόμενοι τέκτονες, ναυπηγοί, τρυπηταί, τροχαλοποιοὶ καὶ πισσωταί.

Ἄρθρ. 41. Καὶ οἱ ἐν τῷ εἰρημένῳ ἄρθρῳ ἀναφερόμενοι τεχνῖται τάσσονται καὶ καλοῦνται εἰς τὴν βασιλικὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 24, 25, 26 καὶ 27 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 42. Πᾶς ἀπογεγραμμένος θαλάσσης ἐργάτης, νυμφευόμενος, ὀφείλει νἀναγγείλῃ πρὸς τὴν ἐλλιμενίαν τῆς περιοχῆς του ἀρχὴν τὸν γάμον αὐτοῦ· ἂν δὲ λάβῃ τέκνον, τὴν γέννησιν αὐτοῦ· ὁ δὲ ταύτην τὴν διάταξιν παραβαίνων ὡς ἂν ἄγαμος ἢ ἄτεκνος ἦτο, στρατολογεῖται.

Ἄρθρ. 43. Ὁσὶς τὴν βασιλικὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν προσκληθεὶς ἀπογεγραμμένος θαλάσσης ἐργάτης, καὶ ἂν μετὰ τὴν εἰς τὰ ὅπλα πρόσκλησίν του νυμφευθῇ, ὡς ἂν ἄγαμος ἦτο, στρατολογεῖται.

Ἄρθρ. 44. Ἡ πρὸς τὴν ἐλλιμενίαν ἀρχὴν ἀγγελία τοῦ νυμφευομένου ἢ τέκνον ἀποκτῶντος θαλάσσης ἐργάτου πρέπει νὰ συνοδεύηται, δι' ἐπισήμου μαρτυρίας τῆς δημοτικῆς τοῦ τόπου ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 45. Ὀφείλει προσέτι πᾶς ἀπογεγραμμένος θαλάσσης ἐργάτης, ἂν μὲν ἐνδημῇ, ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ γεγονότος, ἂν δὲ ἀποδημῇ, μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς ἐπανόδου του εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὴν ἐλλιμενίαν τῆς πειοχῆς του ἀρχὴν τὸν θάνατον τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἢ ἂν ὅλα τὰ τέκνα του ἀποθάνωσι, τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου θανόντος· ὁ δὲ τὸν ὁρισμὸν τοῦτον παραβαίνων καταδικάζεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν, ἑξήκοντα μέχρις ἑκατὸν εἴκοσι δραχμῶν, πρὸς ὄφελος τοῦ ἀπομαχικοῦ ταμείου. Ὁ τὴν χρηματικὴν ταύτην ποινὴν ν' ἀποτίσῃ μὴ δυνάμενος καταδικάζεται εἰς φυλάκισιν, εἴκοσιν ἕως τεσσαράκοντα τὸ πολὺ ἡμερῶν.

Πᾶσα φυλακίσεως ἡμέρα ἀντιστοιχεῖ εἰς δραχμὰς τρεῖς.

Ἄρθρ. 46. Καὶ αἱ δημοτικαὶ καὶ αἱ προξενικαὶ ἀρχαὶ ὀφείλουσι νὰ κοινοποιῶσι πρὸς τὰς ἁρμοδίας ἐλλιμενίας ἀρχὰς, τὴν ἐποχὴν τῶν ἀποβιούντων ἀπογεγραμμένων θαλάσσης ἐργατῶν.

Ἄρθρ. 47. Ἑκάστη τῶν κατὰ τόπους ἐλλιμενίων ἀρχῶν θέλει κατ' ἔτος ἀποστέλλει πρὸς τοὺς ἁρμοδίους δημάρχους καταλογον τῶν κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος ἀπογραφέντων θαλάσσης ἐργατῶν, τῶν εἰς τοὺς δήμους αὐτῶν ἀναγομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Β'.

Περὶ βαθμολογίας, μισθοδοσίας καὶ τροφοδοσιαστῶν εἰς τὰ βασιλικὰ πληρώματα καταταττομένων θαλάσσης ἐργατῶν.

Ἄρθρ. 48. Ὁ παρὰ πόδας πρῶτος πίναξ περιλαμβάνει τὰς διαφόρους τῶν ὑπαξιωματικῶν ναυτῶν καὶ παίδων τάξεις, καὶ τὸ ἡμερήσιον αὐτῶν μίσθωμα, ὅταν ἐν ἐνεργείᾳ ὑπάρχωσιν· ὁ δὲ μετ' αὐτὸν δεύτερος πίναξ περιλαμβάνει τὴν ποσότητα, τὸ εἶδος καὶ τὸν μέγιστον ὅρον τοῦ τιμήματος τῶν τροφίμων, τῶν καθ' ἑκάστην τῆς ἑβδομάδος ἡμέραν εἰς πάντα βασιλικοῦ πληρώματος ἄνδρα χορηγουμένων.

Πίναξ πρῶτος.

Βαθμός.	Τάξις	Ἡμερήσιον μίσθωμα. Δραχ.	Λ.
Ἀρχιναύκληρος	Α'.	2	65
»	Β'.	2	30
Ναύκληρος	Α'.	2	
»	Β'.	1	65
Ὑπεραύκληρος	Α'.	1	30
»	Β'.	1	20
Ἀρχιπυροβολιστὴς	Α'.	2	30
»	Β'.	2	
Πυροβολιστὴς	Α'.	1	65
»	Β'.	1	30
Ἀρχιπηδαλιοῦχος	Α'.	2	
»	Β'.	1	65
Πηδαλιοῦχος	Α'.	1	30
»	Β'.	1	20
Ἀρχιοπλίτης	Α'.	2	
»	Β'.	1	65
Ὁπλίτης		1	30
Ξυλουργὸς	Α'.	2	
»	Β'.	1	65
Πισσωτὴς	Α'.	1	65
»	Β'.	1	30
Σιδηρουργὸς		1	30
Πιθουργὸς		1	30
Ναύτης	Α'.	1	
»	Β'.		90
»	Γ'.		80
»	Δ'.		70
Πρωτόπλους	Α'.		60
»	Β'.		50
Παῖς	Α'.		40
» »	Β'.		30
Αὐλητὴς			50
Τυμπανιστὴς			50
Μάγειρος		1	30
Ὑπηρέτης		1	

Ἄρθρ. 49. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρώτου τούτου πίνακος συντάσσεται ὁ προϋπολογισμὸς τῆς διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν βασιλικῶν πληρωμάτων ἀπαιτουμένης ἐτησίας δαπάνης.

Ἄρθρ. 50. Ἅπαντες οἱ ἐν τοῖς βασιλικοῖς πληρώμασι τεταγμένοι ἀπογεγραμμένοι θαλάσσης ἐργάται, ἀπὸ ὑπαξιωματικοῦ καὶ κατωτέρω, τὸν μὲν ὁπλισμὸν καὶ τὴν στρωμνὴν αὐτῶν καὶ ὅλα τῆς τραπέζης αὐτῶν τὰ σκεύη ἀπὸ τοῦ κοινοῦ λαμβάνουσι· τὰ δὲ ἱμάτια αὐτῶν ἀπὸ τῶν δημοσίων σκευοθηκῶν ἐξ ἰδίων χρημάτων πορίζονται· ἐπὶ τούτῳ δὲ ἕκαστος αὐτῶν καταβάλλει κατὰ μῆνα ἀνάλογόν τι πρὸς τὴν χρείαν μέρος τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 51. Πᾶς ἐν τοῖς βασιλικοῖς πληρώμασι τεταγμένος ἀπογεγραμμένος θαλάσσης ἐργάτης, ἀπὸ ὑπαξιωματικοῦ καὶ κατωτέρω, καταβάλλει κατὰ μῆνα μίαν ἔτι δραχμὴν, ἥτις παρακατατίθεται εἰς τὸ ταμιευτήριον τῆς ἐθνικῆς τραπέζης· μετὰ τὸ τέλος δὲ τῆς θητείας αὐτοῦ, ἀποχωρῶν τῶν τάξεων, λαμβάνει τὸ χρηματικὸν κεφάλαιον τῆς τοιαύτης καταβολῆς, καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς προελθόντα τόκον.

Ἄρθρ. 52. Πᾶς ἐν τοῖς βασιλικοῖς πληρώμασι τεταγμένος ἀπογεγραμμένος θαλάσσης ἐργάτης, ἀπὸ ὑπαξιωματικοῦ καὶ κατωτέρω, ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ, λαμβάνει κατὰ μῆνα δυο ἔτι δραχμὰς διὰ πᾶν νεώτερον δέκα ἐτῶν ἄρσεν ἢ θῆλυ τέκνον αὐτοῦ· ἐπὶ τούτῳ ὅμως ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ ἀπόδειξιν μαρτυροῦταν τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν τέκνων αὐτοῦ. Ὁποιονδήποτε δὲ ἐξ αὐτῶν ἀποθάνῃ, ἂν νεώτερον δέκα ἐτῶν ἦναι, ὀφείλει προσέτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τὸ γεγονὸς εἰς αὐτὸν γνωστὸν ἔγεινε, ν' ἀναγγείλῃ πρὸς τὸν προϊστάμενον αὐτοῦ τοῦ τέκνου του τὸν θάνατον· ὁ δὲ τὴν τελευταίαν ταύτην διάταξιν παραβαίνων τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος ἀπάτης, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 53. Κεφάρχαι, τῶν πυροβόλων διευθυνταὶ, ἐπιμεληταὶ τῶν λέμβων, φύλακες τῶν σκευοθηκῶν καὶ νοσοκόμοι διορίζονται οἱ ἁρμοδιώτεροι εἰς τὰ τοιαῦτα ἔργα ναῦται, ὁποίας δήποτε εἶναι τάξεως· ἐκλέγονται δὲ παρὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ πλοίου, καὶ λαμβάνουσι δεκάλεπτον ἡμερήσιον ἐπιμίσθιον, ἐν ὅσῳ τὴν τοιαύτην ἐκπληροῦσιν ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρ. 54. Οἱ βασιλικὰ πλοῖα διευθύνοντες ἀρχιναύκληροι, ἀρχιπυροβολισταὶ καὶ ἀρχιπηδαλιοῦχοι, λαμβάνουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰκοσιπέντε κατὰ μῆνα δραχμὰς δι' ἔξοδα τραπέζης.

Ἄρθρ. 55. Ἔξοδα τραπέζης εἰς οὐδένα χορηγοῦνται, ἐν ὅσῳ τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ ὁ λαμβάνων αὐτὰ ὑπηρετεῖ, εἰς τὸν βασιλικὸν ναύσταθμον, ἐπιδιορθοῦται ἢ ἐξαρτίζεται.

Πίναξ δ' εὐτέρος.

Εἴδη τροφίμων	Κυριακή	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατον	Ἑβδομαδιαία ἀναλογία	Ἀντίτιμον τῆς ἑβδομαδίας μερίδος Δρ.	Ἀντίτιμον τῆς ἑβδομαδίας μερίδος Λεπ.	Κατὰ τὸν πίνακα τοῦτον ἡ καθημερινὴ πασῶν ναυβάτου μερίδος τιμὴ ἔστω λεπτῶν
Μέτζες (πεδιακοῦ) ὀκάδ.	200	200	200	200	200	200	200	1400	1	40	
Οἶνος »	100	100	100	100	100	100	100	700		87½	
Κρέατος νωποῦ ἢ παστοῦ »	75	75	75	75	75	75	75	375		65½	
Ὀρύζης »	50	50	50	50	50	50	50	150		22½	
Ὀσπρίων »								220		16½	
Τυροῦ »	10	40	40	40	40	60	50	160		27	
Ἐλαίου »							40	120		12	
Ἐλαίου διὰ τροφὴν »								16		10½	
» πρὸς φωτισμὸν	3	3	3	3	3	3	3	21		2½	
Καρύων »								90		6½	
Ὄξους »								10			
Κεπαλέμων »	150	150	150	150	150	150	150	1050			
Ἁλατος »	3	3	3	3	3	3	3	15			

Ἄρθρ. 56. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκ τοῦ δευτέρου τούτου πίνακος ἐξαγομένης τιμῆς τῆς καθημερινῆς μερίδος παντὸς ἐν τοῖς βασιλικοῖς πληρώμασι τεταγμένου, συντάσσεται ὁ προϋπολογισμὸς τῆς ἀπαιτουμένης διὰ τὴν τροφοδοσίαν τῶν βασιλικῶν πληρωμάτων ἐνιαυσίας δαπάνης.

Ἄρθρ. 57. Αἱ κατὰ τὰς περιστάσεις, τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς τόπους αὐξομειώσεις τῆς τιμῆς τῶν εἰς τὰ βασιλικὰ πληρώματα χορηγουμένων τροφίμων ἀμοιβαίως ἀναπληροῦνται.

Ἄρθρ. 58. Ἡ τροφοδοσία τῶν βασιλικῶν πληρωμάτων ἐπιτρέπεται νὰ τροποποιηθῇ (ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ κατὰ τὸν δεύτερον πίνακα ἐνιαυσίου ἀντιτίμου τῆς μερίδος παντὸς ἐν τοῖς βασιλικοῖς πληρώμασι τεταγμένου) κατὰ τοὺς τόπους, ὅπου τὸ πλοῖον παραπλέει, κατὰ τὰς ὡρισμένας νηστείας καὶ τὰς ἑορτασίμους τοῦ ἔτους ἡμέρας· πᾶσα ὅμως τροποποίησις πρέπει νὰ κανονισθῇ διὰ βασιλικοῦ διατάγματος· οὐδέποτε δὲ συγχωρεῖται ν' ἀνατραπῇ τὸ ἀνωτέρω διαγεγραμμένον σύστημα τροφοδοσίας.

Ἄρθρ. 59. Ὁσάκις αἱ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέπουσι καὶ συμφέρον κρίνεται, χορηγοῦνται εἰς τὰ βασιλικὰ πληρώματα, ἀντὶ διακοσίων δραμίων μάζης, τριακόσια δράμια ἄρτου νωποῦ.

Ἄρθρ. 60. Εἰς τοὺς παῖδας ἀμροτέρων τῶν τάξεων καὶ τοὺς πρωτοπλόους ναύτας, τοὺς νεωτέρους δεκαοκτὼ ἐτῶν, οὐδέποτε οἴνου μερὶς χορηγεῖται.

Ἄρθρ. 61. Εἰς τοὺς κατὰ δόσεις μικρὰς τὰ τρόφιμα διαχειριζομένους, χορηγεῖται πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἀπομειώσεως, εἰς ἣν ἡ διαχειριζομένη ὕλη ὑπόκειται, ἐπὶ μὲν τῶν στερεῶν δύω τοῖς ἑκατόν, ἐπὶ δὲ τῶν ὑγρῶν τρία τοῖς ἑκατόν.

Ἄρθρ. 62. Τὰ πρὸς διατροφὴν τῶν βασιλικῶν πληρωμάτων ἀπαιτουμένα τρόφιμα, θέλουσι χορηγεῖσθαι ἀπὸ τῶν ἀποθηκῶν τοῦ βασιλικοῦ ναυστάθμου, ἐξαιρουμένων τῶν κρομμύων καὶ τοῦ κρέατος τοῦ νωποῦ, τὰ ὁποῖα, ὡς καὶ τὰ ξύλα, θέλει ἀπ' εὐθείας προμηθεύει τὸ οἰκονομικὸν τοῦ πλοίου συμβούλιον.

Ἀκροτελεύτιοι ὁρισμοί.

Ἄρθρ. 63. Κατὰ τὴν πρώτην τοῦ παρόντος νόμου γενικὴν ἐφαρμογήν, θέλουσι προσκληθῇ εἰς τὰ ὅπλα τόσοι ἀπογεγραμμένοι θαλάσσης ἐργάται, ὅσοι ἀπαιτοῦνται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ τετάρτου μέρους τῶν βασιλικῶν πληρωμάτων, καθόσον κατὰ τῆς ὑπηρεσίας τὰς ἀνάγκας δὲν ἀπαιτοῦνται πλειότεροι

πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων· τοσοῦτοι δὲ θέλουσι προσκαλεῖσθαι κατ' ἔτος μέχρι τῆς τελείας ἐξ ἀπογεγραμμένων συγκροτήσεως τῶν πληρωμάτων τῶν βασιλικῶν πλοίων· ἄχρι δὲ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐκ τῶν ἤδη ἐν τοῖς βασιλικοῖς πληρώμασι τεταγμένων, οἱ μένοντες, θέλουσι μὲν μισθοδοτεῖσθαι, ὡς καὶ πρότερον, τὴν παλαιὰν καθημαλογίαν τηροῦντες, θέλουσι δὲ τροφοδοτεῖσθαι ὡς ἀνωτέρω ἐν τῷ δευτέρῳ πίνακι ὁρίζεται.

Προσωρινὰι διατάξεις.

Ἄρθρ. 64. Κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου, οἱ πρὸ τῆς συντάξεως τῶν στρατολογικῶν πινάκων τῶν κατὰ ξηρὰν στρατευσίμων εἰς τὰ ναυτικὰ μητρῶα ἀπογραφέντες θαλάσσης ἐργάται, ἀπαλλάσσονται τῆς κατὰ γῆν στρατείας, βάλλουσιν ὅμως κλῆρον μετὰ τῶν στρατευσίμων τῆς ξηρᾶς καὶ τάσσονται κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν κλήρων, τοὺς ὁποίους ἐκ τῆς κάλπης ἔλαβον. Μετὰ δὲ ταῦτα διανέμεται παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργοῦ, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πλήθους τῶν εἰς τοὺς στρατολογικοὺς πίνακας ἑκάστου δήμου περιεχομένων ἀπογεγραμμένων θαλάσσης ἐργατῶν, ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ναυτολογηθησομένων· ἀφ' ἑκάστου δὲ δήμου καλοῦνται εἰς τὰ ὅπλα καὶ στρατεύονται κατὰ θάλασσαν οἱ τοὺς μικροτέρους ἀριθμοὺς λαβόντες ἀπογεγραμμένοι ναυτικοὶ στρατεύσιμοι. »

Ἔπειτα παρετήρησέ τις, ὅτι εἶναι ἄπορον πῶς δὲν ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν τὸ Γ'. ψήφισμα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως, ἄρθρ. αὐτοῦ β'., διατάττον τὰ περὶ ἐκδόσεως γραμματίων εἰς τοὺς κληρονόμους τῶν ἐν τοῖς μετρώοις ἀναφερομένων καὶ ἀποθανόντων· ἐνῷ τὸ περὶ τούτου νομοσχέδιον ἐσυζητήθη εἰς τὴν βουλὴν κατὰ τὴν Λ'. σύνοδον.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν, ὅτι, ἐπειδὴ εἰς τὸ εἰσαχθὲν παρὰ τῆς κυβερνήσεως μνησθὲν νομοσχέδιον ἐγένετο παρὰ τῆς βουλῆς τροπολογία τις, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἐκπεσθῶσιν ἐκ τῶν γραμματίων, ὅσα τυχὸν οἱ τοιοῦτοι ἔλαβον πρὸς σύνταξιν καὶ περιθαλψιν, διάταξιν τὴν ὁποίαν ἡ κυβέρνησις θεωρεῖ μὴ δικαίαν, θέλει καθυποβάλει περὶ τούτου νομοτχέδιον ἐκ νέου ὅσον οὔπω.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι πρέπει νὰ συμπεριληφθῶσιν ἐν τούτῳ καὶ τὰ τοὺς ναυτικοὺς ἀγωνιστὰς ἀφορῶντα.

Μετὰ ταῦτα ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδρία-

σεως ἡ ἐξακολούθησις τῆς τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων νομοσχεδίου συζητήσεως ἀπὸ τοῦ 3 ἄρθρου αὐτοῦ. Ἀναγνώσθη τοῦτο καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπ' ἀμφοτέρων δὲ λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι δύο ἰδέαι ὑπάρχουσι περὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν δημοτικῶν φόρων α.) ἡ κατὰ τὴν τελωνιακὴν ἐκτίμησιν καὶ β.) ἡ κατὰ τὴν διατίμησιν. Ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος τρόπος δὲν εἶναι δυνατός, διότι τὰ τελωνεῖα ἐκτιμῶσι τὰ ἔξωθεν εἰσαγόμενα, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἐντὸς τοῦ κράτους μεταφερόμενα· ὁ δὲ β τρόπος εἶναι ἀντιρατικός· πρὸς τὸν διὰ τοῦ 1 ἄρθρου παραδεδεγμένον ἀνώτατον ὅρον 2 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῆς δημοτικῆς φορολογίας· καθότι τὸ μὲν σύστημα τῆς διατιμήσεως, ἤτις ἔχει βάσιν τὴν προστασίαν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων, καὶ στηρίζεται καὶ εἰς τὴν ἔποψιν τῆς πολυτελείας, εἶναι ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν παρὰ τοῦ 1 ἄρθρου καθιερωθεῖσαν ἰσότητα τοῦ δημοτικοῦ φόρου. Ἐνῷ λοιπὸν τὸ πρῶτον ἄρθρον διατάττει, ὅτι ὁ δασμὸς δὲν θέλει ὑπερβαίνει τὸ πεντηκοστὸν τῆς τιμῆς τῶν ὠνίων, ὁ καμπάνιος οἶνος, ἐπειδὴ κατὰ τὴν διατίμησιν φορολογεῖται κατὰ 2 δραχμὰς ἡ ὀκᾶ, ἂν οὕτως ὑπολογισθῇ ἡ ἀξία του ἀνὰ 10 τοῖς 0/0 τὴν τελωνιακοῦ συστήματος βάσιν, θέλει εὑρεθῇ 20 δραχμῶν· ἑπομένως πρέπει νὰ δοθῇ δι' αὐτὸν δημοτικὸς φόρος 40 λεπτά, πολὺ ἀνώτερος τοῦ διὰ τοῦ πρώτου ἄρθρου ὁριζομένου, ὅστις ἀναβαίνει εἰς 12 λεπτά. Ἕπεται λοιπὸν ἐκ τούτου, ὅτι ἡ δημοτικὴ φορολογία δὲν δύναται νὰ γίνηται, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τελωνιακῆς διατιμήσεως ἄνευ προφανοῦς ἀντιφάσεως· διὰ ταῦτα προτείνει ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 3 τὴν ἀκόλουθον τροπολογίαν. « Τῶν εἰς δασμὸν ὑποβαλλομένων ὠνίων, εἴτε διὰ ξηρᾶς εἴτε διὰ θαλάσσης κομιζομένων, προσδιορίζεται ὀνομαστὶ τὸ δι' ἕκαστον εἶδος κατὰ σταθμὸν καὶ μέτρον πληρωτέον τέλος, διὰ ψηφίσματος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἐγκρίσει τῆς προϊσταμένης Διοικητικῆς ἀρχῆς. »

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι εἰς τὴν κατὰ διατίμησιν δημοτικὴν φορολογίαν ὑπάρχει ἔλεγχος ἀκριβέστερος· ἐκτὸς δὲ τούτου, γενομένων κατ' αὐτὴν τῶν εἰσπράξεων τῶν δημοτικῶν φόρων, θέλει ὑπάρχει ἐξέλεγξις τῶν διὰ τὸ δημόσιον τελωνιακῶν εἰσπράξεων, ἐν αἷς ἄπειροι καταχρήσεις φημίζονται ὡς γενόμεναι εἰς δασμὸν δὲ μείζονα ἕνεκα πολυτελείας ὑπάγονται τὰ ἔξωθεν εἰς τὸ κράτος εἰσαγόμενα, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ δημοτικοῦ φόρου πρέπει νὰ θεωρῶνται, κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς διατιμήσεως ὡρισμένην τιμήν· ὁ δὲ δημοτικὸς φόρος ἀποβλέπει κυρίως τὴν προστασίαν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γένῃ δεκτὴ ἡ κατὰ τὴν διατίμησιν δημοτικὴ φορολογία, διότι, κατ' αὐτὴν τὰ ἔξωθεν διὰ θαλάσσης εἰς τὰς νήσους καὶ ἀλλαχοῦ μεταφερόμενα, θέλουσι πληρώνει 20 τοῖς 0/0, ἀντὶ 2 ὡς ὥρισε τὸ 1 ἄρθρον· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου οἱ δημοτικοὶ φόροι τίθενται πρὸς μόναν τὸν σκοπὸν τῆς συντηρήσεως τῶν δήμων, οὐχὶ δὲ πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς ἐσωτερικῆς παραγωγῆς, ἥτις διὰ γενικῶν νόμων ἐμψυχοῦται· ὑποστηρίζει ὅθεν τὴν ἰσότητα τοῦ φόρου.

Παρετήρεσεν ἄλλος, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἐπιβολὴ τῶν φόρων πρέπει νὰ ἦναι ὁμοιόμορφος διὰ τῶν αὐτῶν τύπων ἐνεργουμένη, δίκαιον εἶναι καθὼς πᾶσα πραγματεία, ἅπαξ τελωνιοθεῖσα, οὐδὲν ἄλλο τέλος ἀποτίσει, οὕτω καὶ δημοτικὸς φόρος ἅπαξ μόνον νὰ πληρόνηται· καθότι ἤδη, ὡς νομίζει, τὰ τοπικὰ προϊόντα ὑπόκεινται εἰς διπλοῦν δασμόν, καὶ πανταχοῦ ὅπου μεταφέρονται ἀποτίουσι δημοτικὸν φόρον.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι ἐκ τοῦ 11 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου ἐξάγεται, ὅτι ὑπόκεινται μόνον εἰς τὸν δασμὸν τὰ ὠνία, τὰ ὁποῖα μέλλουσι νὰ καταναλωθῶσιν εἰς τινα τόπον, ἂν δ' εἰσαχθῶσιν ἄνευ τοῦ σκοποῦ τῆς καταναλώσεως δὲν πληρόνουσι φόρον. Δὲν δύνανται ὅμως νὰ διαμείνωσιν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον περισσότερον τῶν τριῶν μηνῶν· ὁ μεταφέρων, φερ' εἰπεῖν, οἶνον ἐκ Πύργου εἰς Πάτρας, θέλει πληρόνει δασμὸν ἐπ' ἐκείνου μόνου τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον καταναλόνει ἐκεῖ· ὅσον δὲ νομίζει, ὅτι δὲν θέλει καταναλωθῇ, καὶ ἔχει σκοπὸν νὰ μεταφέρῃ ἀλλαχοῦ, τοῦτο δὲν ὑποβάλλεται εἰς τὸν δημοτικὸν δασμόν.

Τούτου ὀθεν συνομολογηθέντος, ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν, ὅτι τρία τινα πρόκεινται εἰς ψηφοφορίαν, τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, τὸ κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἡ τροπολογία τοῦ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσαντος.

Περὶ ταύτης λοιπὸν ὡς ἀπωτέρας, ἠρωτήθη κατὰ πρῶτον ἡ βουλή, ἥτις παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως, ἔχουσαν οὕτως·

Ἄρθρ. 3.

« Τῶν εἰς δασμὸν ὑποβαλλομένων ὠνίων, εἴτε διὰ ξηρᾶς εἴτε διὰ θαλάσσης κομιζομένων, προσδιορίζεται ὀνομαστὶ δι' ἕκαστον εἶδος κατὰ σταθμὸν καὶ μέτρον πληρωτέον τέλος, διὰ ψηφίσματος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἐγκρίσει τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς. »

Μετὰ τοῦτο ἀνεγνώσθη τὸ 4 ἄρθρον, ἐφ' οὗ οὐδεμίαν ἐπέφερεν ἡ ἐπιτροπὴ παρατήρησιν.

Ἐπὶ τούτου δὲ παρετήρησέ τις, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὸν λόγον, δι' ὃν τὰ δημοτικὰ συμβούλια, τὰ ὁποῖα θέλουσι συνέρχεσθαι κατ' ἔτος καὶ ἐπιβάλλει τοὺς δημοτικοὺς φόρους, προτείνεται νὰ ὁρίζωσι τὸν δημοτικὸν δασμὸν μέχρι πενταετίας· ἐνῷ πρέπει νὰ ψηφίζηται κατ' ἔτος, ὡς μεταβαλλομένων καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου καὶ αὐτῆς τῆς τιμῆς τῶν ὠνίων.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι, ὁ λόγος, ἐξ οὗ ὡρμήθη ἡ Κυβέρνησις νὰ χορηγήσῃ τὴν ἄδειαν τοῦ μέχρι πενταετίας ὁρισμοῦ, εἶναι ἡ παρατηρηθεῖσα βραδύτης περὶ τὴν ψήφισιν τοῦ δημοτικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐξ ἧς οἱ ἐμμέσοι φόροι ἀπόλλυνται· ἕτερος δὲ λόγος εἶναι, ὅτι, ψηφιζομένων τῶν φόρων πολλοὺς μῆνας μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἔτους, δὲν εἶναι γνωστὸς εἰς τοὺς ἐμπόρους ὁ διορισθησόμενος δασμός, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀναγκαιότατον. Διὰ ταῦτα προτείνει νὰ μὴ ὁρίζηται ὁ διορισμὸς τῶν δημοτικῶν δασμῶν κατ' ἔτος, ἀλλὰ νὰ δοθῇ μείζων παράτασις, τοὐλάχιστον ἐπὶ δύω ἔτη.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι, γινομένου δεκτοῦ τοῦ μέχρι πενταετίας ὁρισμοῦ τοῦ δασμοῦ, ἀνατρέπεται ὅλη ἡ οἰκονομία τοῦ περὶ δήμων νόμου, ὅστις ὁρίζει, ὅτι πρέπει νὰ συνέρχωνται τὰ δημοτικὰ συμβούλια καὶ νὰ ἐπιψηφίζωσι τοὺς φόρους, ἀναλόγως τῆς τοῦ ἔτους ἐκείνου δαπάνης· προσέτι δὲ ματαιοῦται καὶ ἡ ἐλπὶς τοῦ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐτησίου προσδιορισμοῦ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῆς δημοτικῆς φορολογίας, καὶ τῆς ἐγκρίσεως τῶν δημοτικῶν φόρων. Διὰ ταῦτα προτείνει τὴν κατ' ἔτος ψήφισιν τῶν δασμῶν· ἐπειδὴ δ' εἶναι ἀνάγκη νὰ θεραπευθῇ ἡ ἐκ τῆς βραδύτητος τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ δημοτικοῦ προϋπολογισμοῦ προερχομένη βλάβη, εἰς τοὺς δήμους μάλιστα τοὺς κύριον εἰσόδημα τοὺς ἐμμέσους φόρους ἔχοντας, προτείνει νὰ παραδεχθῇ ὡς ἰδιαίτερον ἄρθρον παρακατιὸν ἡ ἀκόλουθος μετάφρασις τοῦ 15 ἄρθρου τοῦ Γαλλικοῦ περὶ δήμων νόμου, ἔχουσα οὕτω. «Καθ' ἣν περίπτωσιν, διοιανδήποτε αἰτίαν ὁ προϋπολογισμὸς ἑνὸς δήμου δὲν ἐπικυρωθῇ πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ νέου ἔτους, αἱ δημοτικαὶ εἰσπράξεις καὶ δαπάναι θέλουσιν ἐξακολουθεῖ νὰ γίνωνται, μέχρι τῆς ἐπικυρώσεως αὐτοῦ, συμφώνως μὲ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ παρελθόντος ἔτους.»

Συνεφώνησε καὶ ἕτερος περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς κατ' ἔτος ψηφίσεως τῶν δημοτικῶν φόρων, ὡς μεταβαλλομένων καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ δήμου καὶ τῶν τιμῶν, καὶ αὐτῶν τῶν προσώπων τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν. Ἐπειδὴ ὅμως εἰς τοὺς ἐμμέσους φόρους, ὡς ἐπαχθεῖς, παρὰ τοῦ προϋπάρχοντος δημοτικοῦ φόρου ὡρίζετο

προθεσμία τις διαρκείας δεκαπέντε μάλιστα ἐτῶν, φρονεῖ, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρέπει νὰ ὁρισθῇ, ὅτι ἡ διάρκεια τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος δημοτικοῦ δασμοῦ θέλει ἐκτείνεσθαι ἐπὶ πενταετίαν· διὰ ταῦτα προτείνει τὴν ἀκόλουθον ἐπὶ τοῦ 4 ἄρθρου τροπολογίαν. «Ὁ εἰρημένος δημοτικὸς δασμὸς ἰσχύει ἐπὶ πενταετίαν· ψηφίζεται δὲ κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, ἐγκρίσει τῆς προϊστημένης διοικητικῆς ἀρχῆς.»

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι ἡ παρατήρησις τοῦ προαγορεύσαντος εἶναι πάντη ἀδάσιμος· διότι ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι ἕκαστος νόμος ἰσχύει μέχρις οὗ καταργηθῇ ὑφ' ἑτέρου.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν, ὅτι ὡς ἀποτέλεσμα τῆς συζητήσεως πρόκεινται εἰς ψηφοφορίαν τρία τινά· α) τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου· β) ἡ τὴν πενταετίαν τροποῦσα τροπολογία· καὶ γ) ἡ προτείνουσα τὴν ἐτησίαν ἐπιψήφισιν· ἡ τελευταία δὲ ὡς ἀπωτέρα θέλει τεθῇ κατὰ πρῶτον εἰς ψηφοφορίαν. Ἐρωτηθεῖσα λοιπὸν περὶ ταύτης ἡ βουλή, παρεδέχθη κατ' αὐτὴν δι' ἀναστάσεως τὸ 4 ἄρθρον, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρ. 4.

«Ὁ ἀνωτέρω εἰρημένος δημοτικὸς δασμὸς ψηφίζεται κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ ἀμεσοδίου διοικητικοῦ συμβουλίου, καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς.»

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ 5 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως·

«Ἀπὸ τὸ 5 ἄρθρον ἐνεκρίθη ἡ ἀφαίρεσις τῶν λέξεων «καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μὴ πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν χρησιμεύοντα» καθότι ἀντίκεινται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρου τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ὅτις πρεσβεύει καὶ δικαίως, ὅτι ὁ εἰσπραττόμενος δασμὸς ἀπὸ τὰ καταναλισκόμενα ὠνια, πρὸς ὄφελος τοῦ δήμου, πρέπει νὰ πληρώνηται ἀπὸ τοὺς καταναλωτὰς τοῦ αὐτοῦ δήμου, εἰς οὓς πάλιν ἐμμέσως, καθὸ μέλη τοῦ δήμου, προσγίνεται ὄφελος ἐκ τῆς φορολογίας ταύτης· δὲν εἶναι δὲ δίκαιον, ἄλλων ἀπόρων δήμων καταναλίσκονται, νὰ συντρέχουν ἐκ τοῦ ὑστερήματος πρὸς πλουτισμὸν ἑνὸς ἢ δύο δήμων τοῦ κράτους. Περὶ τοῦ αὐτοῦ δὲ ἀντικειμένου εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ἀπὸ 20 Αὐγούστου 1845 ΙΕ΄ νόμου, καὶ τοῦ ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1846 ΚΘ΄ νόμου, τοῦ κυρώσαντος ἐκεῖνον τοῦ 1845, ἔγεινε πολὺς λόγος ἐν τῇ βουλῇ καὶ δὲν παρεδέχθη.»

Ὑποστηρίζων τις τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ἀνέφερεν, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀναγκαιότατον διὰ τοὺς ἀπόρους δήμους, ὡς εἶναι τινὲς τῶν νήσων ἡ Σκόπελος, ἡ Σκιάθος καὶ ἄλλαι, καὶ τῶν

ἐκ συνθετισμῶν συγκεκροτημένων, ὡς ὁ τῆς Ἀμαλιαπόλεως· οὗτοι δὲ, ὡς ἔμμεσους μόνον φόρους ἔχοντες, δὲν δύνανται νὰ συντηρηθῶσιν, ἂν μείνωσιν ἀφορολόγητα ὅλα τὰ ἐν τῷ 2 ἄρθρῳ ἐξαιρεθέντα· βλέπει ὅθεν ἀνάγκην ἰσχυροτάτην πρὸς παραδοχὴν τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι ὁ ἐπιβαλλόμενος δημοτικὸς δασμὸς εἶναι φόρος ἔκτακτος, ἀρχικὸς καὶ προσωρινὸς διὰ τας ὑπαρχούσας ἀνάγκας τοῦ δήμου ἐπιβαλλόμενος· ἀφοῦ λοιπὸν, γνωστῆς οὔσης τῆς φύσεως αὐτοῦ, ἐξηρέθησαν τῆς φορολογίας τὰ ἐν τῷ 2 ἄρθρῳ μνημονευόμενα, δὲν πρέπει ἤδη διὰ τοῦ προκειμένου ἄρθρου νὰ καταστραφῇ ἡ διάταξις ἐκείνη. Αἱ δὲ ῥηθεῖσαι αἰτιολογίαι, ὡς ἐκ τῆς ἀπορίας τῶν δήμων, δὲν δύνανται νὰ πείσωσι τὴν βουλὴν, ὅτι χάριν τινῶν ἐξαιρέσεων πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ ὅλον τὸ ἔθνος· ἀλλὰ δύναται νὰ συνταχθῇ ἄρθρον ἰδιαίτερον, μόνον περὶ τῶν ὁμολογουμένων ἀπόρων δήμων. Ἐκτὸς δὲ τούτου παραδόξως τὸ 5 ἄρθρον ὑποβάλλει εἰς φορολογίαν καὶ αὐτὰ τὰ μὴ καταναλώσιμα, ὥστε ὁ νόμος ὁλόκληρος καθίσταται περιττός· φρονεῖ ὅθεν, ὅτι τὸ μὲν 5 ἄρθρον πρέπει ὁλοσχερῶς νὰ ἐξαλειφθῇ, νὰ γείνῃ δὲ ὀνομαστικὸς ὁρισμὸς τῶν ἐχόντων ἀνάγκην ἐξαιρέσεως δήμων.

Κατὰ ταῦτα καθυπεβλήθη ἡ ἀκόλουθος τοῦ ἄρθρου τροπολογία «εἰς τοὺς δήμους Ἑρμουπόλεως, Ὕδρας, Πετσῶν, Ἀμαλιαπόλεως, Σκοπέλου, Σκιάθου καὶ Γλώσσης, Πανόρμου, Θήρας καὶ Νάξου ἐπεκτείνεται ὁ ἔμμεσος δημοτικὸς φόρος καὶ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ 2 ἄρθρου ξαιρούμενα, καὶ εἰς ἄλλα πρὸς τούτοις τῶν εἰσαγομένων ὠνίων ἐν γένει, κατὰ γνωμοδότησιν τῶν ἀρμοδίων δημοτικῶν συμβουλίων καὶ ἐγκρίσει τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς.»

Ὑποστηρίζων καὶ ἕτερος τὸν ὀνομαστικὸν προσδιορισμὸν τῶν δήμων, τῶν ἐχόντων τῆς ἐπεκτάσεως τῆς δημοτικῆς φορολογίας ἀνάγκην, εἶπεν, ὅτι εἶναι ἐναντίος τοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου· ἐπειδὴ παρατηρεῖ μεγάλην τινα ἀντίφασιν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον καθυπεβλήθη, ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὴν τύχην τῶν πολιτῶν διὰ τῆς παρὰ τῆς βουλῆς ἐγκρίσεως τῆς δημοτικῆς φορολογίας, τῆς ὁποίας τὸν προσδιορισμὸν δὲν ἠθέλησε ν' ἀφήσῃ εἰς μόνην τὴν κυβέρνησιν καὶ τὰ δημοτικὰ συμβούλια· τὸ δὲ προκείμενον ἄρθρον ἀφίνει πάλιν τὴν ἐκτίμησιν τῆς πρὸς φορολογίαν ἀνάγκης εἰς αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ σώματα, εἰς ἃ ὁ νόμος ἔδειξε δυσπιστίαν, καὶ καταντᾷ οὕτω περιττὸν τὸ παρὸν νομοσχέδιον. Διὰ τοῦτο δ' εἶναι τὸ ἄρθρον συνεπὲς εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπεκτείνηται ἡ

διάταξις ἐφ' ὅλων τῶν δήμων· ἀλλ' ὀνομαστικῶς ἐπ' ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὰ τακτικὰ μόνον δὲν ἐξαρκοῦσιν εἰς συντήρησιν αὐτῶν, νὰ καταλέγωνται δὲ ῥητῶς ἐν τῷ νόμῳ οἱ δῆμοι. Ἡ δὲ διάταξις, ἡ ἐπεκτείνουσα τὴν φορολογίαν καὶ εἰς τὰ μὴ καταναλώσιμα εἶναι τῷ ὄντι ἀῤῥητος, καὶ ἀδικωτάτη· διότι ἡ κυβέρνησις τοὺς λίαν ἀπόρους δήμους δύναται νὰ συνδράμῃ ἐκ τοῦ δημοσίου, οὐχὶ ὅμως διὰ τοιούτων ἐπιβαρυντικῶν διατάξεων.

Μέλλοντος δὲ καὶ ἑτέρου νὰ λάβῃ τὸν λόγον, παρετηρήθη ὅτι πολλοὶ τῶν βουλευτῶν ἀνεχώρησαν, ὥστε μόλις ὁ ἀπολύτως ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς ὑπῆρχεν. Ὁ πρόεδρος λοιπὸν παρετήρησεν, ὅτι εἶναι τῷ ὄντι λυπρὰ ἡ τοιαύτη κατάστασις, καὶ ἡ τῶν βουλευτικῶν καθηκόντων παρά τινων βουλευτῶν ὀλιγωρία, καθ' ἃς μέχρι τοῦδε ὑπὸ μὲν προσηνέχθη, τὴν θεραπείαν εἰς τοὺς ἰδίους βουλευτὰς καταλείπων· ἀλλ' ἐπειδὴ μετὰ λύπης παρατηρεῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν κυρίων βουλευτῶν καταχρῶνται τῆς τοιαύτης ἀνοχῆς τοῦ προεδρείου, προαναγγέλλει ὅτι τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τοῦδε θέλουσι σημειώνεσθαι οὐχὶ μόνον οἱ ἄνευ ἀδείας κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως ἀπόντες, ἀλλὰ καὶ οἱ διαρκούσης τῆς συζητήσεως ἀναχωροῦντες· ὁσάκις δὲ τοῦτο τρὶς ἐπαναληφθῇ, θέλουσιν ἀναγγέλλεσθαι ἐπὶ συνεδριάσει τὰ ὀνόματα τούτων καὶ σημειοῦσθαι εἰς τὰ πρακτικὰ, καὶ ἐν γένει θέλουσιν ἐνεργηθῇ αὐστηρῶς τὰ ὑπὸ τοῦ 19 ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ ἀπαιτούμενα.

Συνομολογησάσης τῆς βουλῆς τὴν τοιαύτην τοῦ προέδρου ἀπόφασιν, ἀνήγγειλεν οὗτος ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης συνεδριάσεως, γενησομένης τὴν 17 Φεβρουαρίου, τὴν ἐξακολούθησιν τῆς τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, καὶ ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΙΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΗ'.

Τῆς 17 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην ἑβδόμην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην πρὸ μεσημβρίας τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν εἰς τὴν

αἴθουσαν τοῦ Βουλευτηρίου, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 79 ἀπόντων δὲ ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος 20, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἅτινα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ὑπενημονεύθησαν τὰ ὀνόματα τῶν ἐν τῇ προτεραίᾳ ἀπόντων κατὰ τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως, καὶ ἐπανελήφθη ἡ ὑπὲρ τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ 19 ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ ἀπόρασις.

Μετὰ ταῦτα καθεξῆλεν ὁ βουλευτὴς Λοκρίδος ἀναφορὰν συνεπαρχιωτῶν του, οἵτινες ἐξαιτοῦνται ἵνα παραχωρηθῶσιν αἱ εἰς αὐτὴν κατ' ἐκτίμησιν δεδομέναι *ὑδρετρίβαι*, ἐφ' ὧν ἄτομά τινα ὑπερθεμάτισαν 4000 δρ. ἵνα ἐκτεθῶσιν εἰς δημοπρασίαν. Παραληφθείσης δὲ τῆς ἀναφορᾶς παρὰ τοῦ προέδρου, ἀνέφερεν ὁ αὐτὸς βουλευτής, ὅτι, ἐπιθυμῶν νὰ καταγγέλληται πᾶς ὁ ἐθνικὸν πλοῦτον ἐσφετερισμένος, παρακαλεῖ νὰ προσκληθῇ ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τινα ῥητὴν συνεδρίασιν· διότι θέλει ἀποδείξει ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι γῆ ἐθνικὴ κατέχεται ἀδίκως παρ' ἀτόμων ἀγορασάντων χωρία τινὰ παρ' Ὀθωμανῶν.

Ἐξαιτησαμένων δέ τινων νὰ ὁρίσῃ τὸ ὄνομα τοῦ τοιούτου σφετερισμοῦ καὶ τὰς λοιπὰς περιστάσεις, πρὸς εὐχερεστέραν τοῦ ὑπουργοῦ κατάληψιν. Ἐξέθηκεν, ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος Τσάλης εἶχεν ἀγοράσει παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν Μουσταφάμπεη καὶ Ἰζέτμπεη δύο χωρία καλούμενα Μέρμπιη καὶ Ἀλαμάνα, κείμενα περὶ τὰ σύνορα Ζητουνίου καὶ Μεδενίτσης, καὶ ἔχοντα τὰ ἀκόλουθα σύνορα, Ἀγριελαίαν, Ἀγιανιώτικα Πόρον, καὶ Κασιάρας Ποτόκι· τὰ δ' ἐκτὸς τῶν συνόρων τούτων, τὰ πρὸς τὰ μέρος τοῦ ποταμίου, ἀνῆκον ἔκπαλαι εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Μώλου, περιλαμβάνοντα περιφέρειαν 5000 στρεμμάτων, ἐν οἷς οἱ Μωλιῶται καὶ τὰ ζῶα αὐτῶν ἐποθέτουν, καὶ τὸν ποταμὸν τῆς Ἀλαμάνας μεταχειρίζονται σπείροντες περὶ τὸν τόπον βαμβάκια, τῶν ὁποίων τὸ δέκατον ἐλάμβανον οἱ ἐνοικιασταὶ τῆς Μεδενίτσης. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1833 ἀγοράσας ὁ Τσάλης παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν τὰ ῥηθέντα χωρία, συμπεριέλαβε καὶ τὴν ῥηθεῖσαν τοῦ ποταμοῦ περιοχήν· ἐνῷ αὕτη δὲν ἀνῆκεν εἰς τοὺς Ὀθωμανούς, οὐδ' ἐδύναντο νὰ τὴν πωλήσωσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἀναντιῤῥήτως δὲν τὴν ἐπώλησαν. Καθότι, ὅτε κατὰ τὸ 1832 ὁ Ἰωάννης Μαυρόρης ἐπιβαλὼν φόρον εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λοκρίδος 20000 γροσίων ἔπεμψε τὸν Σταῦρον Κοντόν, ἵνα συλλέξῃ ταῦτα, οἱ Μωλιῶται ἔφευγον εἰς τοὺς πέραν τοῦ ποταμοῦ δρυμῶνας, ἵνα προφυλαχ-

θῶσιν ἀπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ Σταύρου Κόντου. Τότε ὁ Ἀθανάσιος Μπαλατσὸς, ὅστις ἦτον εἰσπράκτωρ τῶν ῥηθέντων Ὀθωμανῶν Μουσταφάμπεη καὶ Ἰζέτμπεη, ἀπῄτει παρὰ τῶν Μωλιωτῶν τὸν φόρον τῶν καλουμένων *Τσιπιάτικον*· πληροφορηθέντες δὲ τοῦτο οἱ ῥηθέντες Ὀθωμανοὶ ἔγραψαν πρὸς τὸν Ἀθανάσιον Μπαλατσὸν, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀπαιτῇ χρήματα παρὰ τῶν Μωλιωτῶν, διότι εἰς αὐτοὺς ἀνήκει ὁ περὶ τὸ ποτάμιον τόπος, ἀλλὰ νὰ ἀφήσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐλεύθερους. Ἡ κυβέρνησις δὲ ἔχει ἄλλο ἀσφαλέστερον μέσον νὰ ἐξιχνιάσῃ τὴν ἀλήθειαν· δύναται νὰ πληροφορηθῇ, διὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεώς της, τὰ σύνορα ἑκάστου χωρίου, ὡς γεγραμμένα εἰς τὴν ἰδίαν ἑκάστου πλάκα. Ἐκ τούτων θέλει γνωσθῇ, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ποτάμιον ἀνήκει εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Μώλου· ἐπομένως, ἐπειδὴ τὸ ποτάμιον τοῦτο κατὰ τὸ 1834 ἐκόπη, ἡ περὶ τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ γῆ ἀνήκει εἰς τοὺς Μωλιώτας· δύναται δὲ τὸ ὑπουργεῖον νὰ στείλῃ καὶ ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν, πρὸς ἣν αὐτὸς ὑπόσχεται νὰ δώσῃ τὰ ὀνόματα τῶν ἐξεταστέων μαρτύρων ἀπὸ ἓξ διαφόρων χωρίων. Ἐπειδὴ, ἂν ζητήσῃ πληροφορίας παρὰ τοῦ Νομάρχου καὶ ἑρόρου, δὲν θέλει φθάσει εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἐξ αἰτίας τῶν συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν, καὶ τῶν καταβληθησομένων ἐκ τοῦ κατέχοντος προσπαθειῶν διὰ χρημάτων καὶ πάσης ἄλλης δωροδοκίας. Ταῦτα ἐνόμισε χρέος νὰ καταγγείλῃ κατὰ τοῦ ἀδίκου σφετερισμοῦ τῆς ἐθνικῆς γῆς, ἐκ μόνου τοῦ συμφέροντος του δημοσίου ὁρμώμενος· προσκαλεῖ δὲ καὶ τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, νὰ ἐπιστήσῃ δεόντως τὴν προσοχήν του ἐπὶ τοῦ σημαντικοῦ τούτου ἀντικειμένου.

Συνομολογηθέντος δὲ νὰ παραπεμφθῇ ἀντίγραφον τῆς ῥηθείσης ἀγορεύσεως τοῦ βουλευτοῦ Λοκρίδος πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν· παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ περὶ σιτηρῶν ἐγγράφων διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ παραδόξως βραδύνει τὰς ἐργασίας της, ἐνῷ ἡ ὑπόθεσις ἀπαιτεῖ μεγίστην ταχύτητα, ἵνα κατορθωθῇ ἡ τῆς ἀληθείας ἀνακάλυψις. Ἴσως δὲ ἡ βραδύτης προέρχεται, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οἱ διορισθέντες, μὴ ὄντες εἰδήμονες τῆς διεξαγωγῆς δικαστικῶν ὑποθέσεων, ἠσχολήθησαν περὶ τὴν τῶν ἐγγράφων ἐξέλεγξιν, ἐνῷ ὤφειλον νὰ ἐνεργήσωσι παραχρῆμα τὴν τῶν μαρτύρων ἀνάκρισιν· καθότι τὰ μὲν ἔγγραφα εἶχον πάντοτε εἰς χεῖρας, τὴν δὲ παρὰ τῶν μαρτύρων ἀλήθειαν διὰ μόνης τῆς ἀμέσου καὶ αἰφνιδίας ἀνακρίσεως ἠδύναντο νὰ πορισθῶσιν· ὅθεν θεωρεῖ κατάλληλον τὴν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ παράληψιν καὶ ἑτέρου τινὸς βουλευτικοῦ μέλους, δικαστικοῦ ὄντος.

Ο πρόεδρος απήντησεν, ότι φρονεί, ότι δύνανται νά παρευρεθώσιν έκ των βουλευτών τινες ώς μάρτυρες· διότι ούδ' ή επιτροπή διεκώλυσε τούτο.

Εν δέ των μελών της επιτροπής παρετήρησεν, ότι ή επιτροπή επιμελώς επελάβετο της των έγγράφων εξελέγξεως, καί τάς ανακρίσεως ήρξατο σήμερον.

Μετ' ολίγον δέ ανέφερεν είς τον πρόεδρον ή επιτροπή, ότι, απαιτούντων πολλών βουλευτών νά παρευρεθώσιν είς την ανάκρισιν, θέλει προέλθει βραδύτης καί πρόσκομμα, διά τούτο εξαιτείται νά αρεθή ελευθέρα νά εξασκήση την είς αυτήν επιβληθείσαν υποχρέωσιν.

Ο την περί συστάσεως της επιτροπής πρότασιν προτείνας ανέφερεν, ότι, επειδή δυνάμει του 68 άρθρου του κανονισμού δύναται ν' αποτελέση μέρος είς την επί τη προτάσει του διορισθείσαν επιτροπήν, άπαιτεί νά λάβη άπλουν μέρος μή έχων ψήφον, μηδέ λόγον. Συναινεσάσης δ' είς τούτο της Βουλής, απήλθεν ο ρηθείς είς την επιτροπήν, ίνα παρευρεθή είς την ενεργουμένην ανάκρισιν.

Μετά τούτο ο βουλευτής Λκαρνανίας έδωκεν από του βήματος την παρ' ετέρου βουλευτού αιτηθείσαν εξήγησιν, είς τά περί των βαθμολογιών παρ' αυτού εν τη προτελευταία συνεδριάσει λεχθέντα, επαναλαβών, ότι αυτός ηγόρευσε γενικώς περί βαθμολογιών, είπών, ότι εξ' αιτίας του μεγάλου αριθμού των γενομένων προβιβασμών δέν έμεινεν έτι τι είς την επιτροπήν, νά πράξη· ενώ αυτή ηδύνατο μάλιστα νά διεκαιώση δι' ανωτέρων βαθμών τινάς των βαθμολογηθέντων, ή νά μή δώση τους δοθέντας βαθμούς είς τους μή όντας τούτων άξιους. Ηδη δέ θέλει εύρεθή αναγκασμένη ή νά ρίψη τάς δοθείσας βαθμολογίας καί νά προσβάλη Βασιλικά διατάγματα, τό οποίον βέβαια δέν πρέπει, ή νά παραδή τό ψήφισμα της εθνικής συνελεύσεως, τό οποίον εγένετο, ίνα δικαιωθή έκαστος, αναλόγως των εκδουλεύσεων του· είς τοιαύτην δέ ανάγκην κατήντησε τά πράγματα ή απροβλεψία του υπουργείου. Ταύτα δ' είπών ούδένα προσέβαλε έκ των τούς βαθμούς λαβόντων, ομολογεί μάλιστα, ότι πολλοί τούτων είναι καί άξιοι μεγαλητέρων βαθμών, ώς τινες δέν ήσαν αντάξιοι των είς αυτούς απονεμηθέντων· άλλ' επαναλαμβάνει ότι αυται έπρεπε νά ενεργηθώσι παρά της επιτροπής, ήτις ηδύνατο, άν συνεκροτείτο παρά του υπουργείου, εύθύς μετά την α. σύνοδον νά έχη ήδη αποπερατωμένον τό έργον. Της δέ βραδύτητος ταυτης καί των εξ αυτής συνεπειών υπόλογον είναι τό υπουργείον.

Μετά την ρηθείσαν εξήγησιν ο αιτησάμενος αυτήν είπεν, ότι ούδέν έχει ήδη νά παρατηρήση.

Μετά ταύτα ανηγγέλθη αντικείμενον της παρούσης συνεδριάσεως ή εξακολούθησις της του περί δημοτικών φόρων νομοσχεδίου συζητήσεως από του 5 αυτού άρθρου, εφ' ού συζητουμένου διελύθη ή τελευταία συνεδρίασις.

Επί τούτου λαβών τις τον λόγον ανέπτυξεν, ότι δύο γνώμαι εξήχθησαν περί του άρθρου 5. α) ή περί της ολοσχερούς αυτού απαλείψεως· καί β) ή περί της ρητής κατονομάσεως των δήμων, είς ούς δύναται νά επεκταθή ή φορολογία. Το μή όρθον της πρώτης γνώμης εξελέγχεται έκ της δοθείσης τροπολογίας, εξ ής εξάγεται, ότι είς πολλούς των δήμων είναι άπολυτος ανάγκη νά επεκταθή ή δημοτική φορολογία καί είς τά εν τώ 2 άρθρω εξαιρούμενα. Η δέ δευτέρα γνώμη χωλαίνει κατά ταύτα, ότι πολλοί μέν βουλευταί θέλουσι προτείνει νά καταταχθώσιν είς το 5 άρθρον οί δήμοι των· ή δέ βουλή δέν δύναται νά κρίνη ώς μή έχουσα ακριβή γνώσιν των αναγκών εκάστου δήμου, καί μή γινώσκουσα μήτε τους προϋπολογισμούς μηδέ τους απολογισμούς αυτών· ώστε δέν δύναται ν' αποφασίση έν γνώσει τό όρθόν. Δ·ά ταύτα ούδ' ή περί ρητής κατονομάσεως των δήμων γνώμη εύοδούται· ενώ το άρθρον του νομοσχεδίου έχει καλώς, διότι επιτρέπει μέν νά επεκταθή ο δασμός εν περιπτώσει ανάγκης καί είς τά υπό του 2 άρθρου εξαιρούμενα, άλλ' απαιτεί πρός τούτοις την γνωμοδότησιν του υπουργικού συμβουλίου καί την διά Β. διατάγματος έγκρισιν· όθεν εξασφαλίζει αποχρώντως τους πολίτας, από της υποτιθεμένης αυθαιρέτου επιβολής των δασμών είς τά υπό του 2 άρθρου εξαιρούμενα. Υποστηρίζει όθεν το άρθρον, αφού αφαιρεθώσιν αί φράσεις « καί είς αυτά τά μή πρός εσωτερικήν κατανάλωσιν χρησιμεύοντα, έτι δέ καί επί πλείονα των πέντε έτών.» Καθ' ότι ή φορολογία των μή καταναλωσίμων είναι άδικωτάτη, καί γίνεται πρός ωφέλειαν ενός τινος δήμου, ώς του της Σύρου, φερ' είπειν, επιβαρύνουσα δέ τους λοιπούς· ή δέ δευτέρα φράσις δέν αρμόζει μετά την εξάλειψιν του μέχρι πενταετίας διορισμού των φόρων.

Αντέταξεν άλλος, ότι το πνεύμα του παρόντος νόμου είναι νά επιβάλη δασμούς πρός συντήρησιν των δήμων· τάς ανάγκας λοιπόν τούτων έχων υπ' όψιν ο νόμος ώρισε τά φορολογητέα ώνια καί τά εξαιρετέα. Ηδη δέ το 5 άρθρον καταστρέφει πάντα τά προτροφασισθέντα καί δίδωσι δικαίωμα είς πάντας

τοὺς δήμους νὰ ἐπιβάλλωσι φόρους ἐπὶ ὅλων τῶν ὠνίων, ἐξαιρουμένων καὶ μὴ διδομένης δὲ τοιαύτης ἀδείας, οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι πάντα τὰ δημοτικὰ συμβούλια θέλουσιν ἐπιβάλλει τοὺς ἐπιτρεπομένους φόρους, καὶ οὐδεμία φειδὼ εἰς τὴν τῆς φορολογίας ἐπίτασιν θέλει ὑπάρξει. Παρατηρητέον δὲ προσέτι, ὅτι οἱ δημοτικοὶ φόροι δίδονται, οὐχὶ χάριν ἀτομικῆς ὠφελείας, ἀλλὰ πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν δήμων· οὐδενὸς ὅμως τούτων ἡ τύχη μετεβλήθη ἐκ τῶν διδομένων φόρων, διότι οὐδὲν βιωφελὲς δημόσιον ἔργον κατορθοῦται, οὔτε ὁδοὶ οὔτε γέφυραι, οὔτε καταστήματα, οὐδ' αὐτὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα διατηροῦνται. Ἀφοῦ λοιπὸν τὰ διδόμενα δὲν χρησιμεύουσιν εἰς δημοσίους ὠφελείας, δὲν πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ ἡ φορολογία ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οὐδὲν νὰ μένῃ ἀφορολόγητον. Διὰ ταῦτα γνωμοδοτεῖ νὰ ἐξαλειφθῇ μὲν τὸ ἄρθρον ὁλόκληρον, νὰ γείνῃ δὲ ὀνομαστικὴ τῶν ἐνδεομένων δήμων ἐξαίρεσις, οἵτινες δύνανται νὰ ἐπεκτείνωσι τοὺς δασμοὺς καὶ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ 2 ἄρθρου ἐξαιρούμενα.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι οἱ λόγοι τοῦ προαγορεύσαντος τείνουσι λελιθότως εἰς τὴν ὑπὲρ καταργήσεως καὶ διαλύσεως τῶν δήμων γνωμοδότησιν· διότι τί ἄλλο σημαίνει ἡ ἀπάρνησις τοῦ δικαιώματος τῆς γενικῆς φορολογίας πρὸς τοὺς ἐνδεομένους δήμους, τῶν ὁποίων ἡ συντήρησις εἶναι ἀδύνατος, ἂν δὲν ἐπεκταθῇ ἡ δημοτικὴ φορολογία; Ἀφοῦ ἐν γένει ἡ κατάστασις τῶν δήμων, ἐπειδὴ αἱ εἰσπράξεις δὲν ἐνεργοῦνται ἀκριβῶς οὐδὲ γίνεται καταδίωξις τῶν μὴ ἀποτινόντων τοὺς φόρους, εἶναι δυσάρεστος· καὶ οὐδ' οἱ μισθοὶ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, οὐδ' αὐτῶν τῶν δημοτικῶν διδασκάλων προσωρίζονται. Ἂν μάλιστα κατ' ἀπόφασιν τῆς βουλῆς δὲν ἐπληρώνοντο οἱ δημοτικοὶ διδάσκαλοι ἐξ ἡμισείας ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἤθελον παραλύσει ἐξ ὁλοκλήρου τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, διὰ τὴν ἀνέχειαν τῶν δήμων. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι ὅλα τὰ δημοτικὰ συμβούλια καταχρῶνται, καὶ θέλουσιν ἐπιβάλει πάντας τοὺς ἐπιτρεπομένους φόρους· διότι καὶ ταῦτα ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ συγκροτοῦνται, καὶ ὅσον οἱόν τε ὀλιγωτέρους φόρους θέλουσι προσπαθήσει νὰ ἐπιθέσωσιν, ἵνα τῆς τῶν συνδημοτῶν αὐτῶν ἀγάπης ἀπολαύωσι, καὶ δευτέρας ἐκλογῆς ἐπιτυγχάνωσι· πρέπον δὲ εἶναι νὰ πιστεύσῃ ἡ βουλὴ τὴν παρὰ τῶν βουλευτῶν ἐξαγγελλομένην ἀνάγκην τινῶν δήμων, πρὸς ἐπέκτασιν τῆς δημοτικῆς φορολογίας, καὶ νὰ θεραπεύσῃ αὐτήν. Ὑποστηρίζει λοιπὸν τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου μετὰ τῆς ἐξαλείψεως τῶν ἀνωτέρω λεχθεισῶν φράσεων· καθότι τοῦτο ἱκανὰς προφυλάξεις παρέχει, ὑπὲρ τῆς μὴ καταχρήσεως τοῦ εἰς τὰ δημοτικὰ συμβούλια ἀπονεμομένου τούτου δικαιώματος, διότι καὶ γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, καὶ ἔγκρισιν διὰ Β. Διατάγματος ἀπαιτεῖ. Τίς λοιπὸν κάλλιον τῶν δημοτικῶν συμβουλίων δύναται νὰ γνωρίσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ δήμου; διατί νὰ ὑποτεθῇ ὅτι δὲν ἔχουσι τὰ μέλη τούτων τὸν αὐτὸν πατριωτισμὸν, ἐνῷ εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὰ πλεῖστα δημοτικὰ συμβούλια εὐπόρων δήμων ἐλαχίστους ἐπιβάλλουσι φόρους, καὶ ἐνῷ εἶναι δυνατὸν εἰς πάντα νὰ ἐξελέγξῃ τοὺς δημοτικοὺς προϋπολογισμοὺς, οἵτινες καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον πολλάκις καταντῶσιν; Ἀφοῦ δὲ, διὰ νὰ μὴ παρολύσωσιν αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τὰ συμβούλια νὰ ἐπιβάλλωσιν ἔτι καὶ ἑράνους, διατί νὰ κωλυθῇ ἡ ἀναγκαία ἐπέκτασις τῶν δασμῶν, ἀφοῦ οὐδὲ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον θέλει ἐπιβάλλει φόρους περιττοὺς, οὐδ' ἡ κυβέρνησις θέλει τοὺς ἐγκρίνει; Ὑποστηρίζει λοιπὸν τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου μετὰ τῆς προταθείσης ἐξαλείψεως.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι τὴν ἐκ τῆς ἀγορεύσεώς του ἐξαχθεῖσαν παρὰ τοῦ προαγορεύσαντος ἰδέαν περὶ καταργήσεως τῶν δήμων, καὶ τοι μὴ λεχθεῖσαν παρ' αὐτοῦ, συνομολογεῖ· διότι σκοπὸς τῆς συντάσεως τῶν δήμων δὲν ἦτο νὰ μισθοδοτῶνται οἱ δήμαρχοι καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, ἀλλὰ νὰ ὠφελῆται ὁ τόπος· ἀφοῦ δὲ εἶναι ὁμολογούμενον, ὅτι οὐδὲν ἐπωφελὲς παρ' αὐτῶν κατορθοῦται, ματαιοῦται ἀληθῶς ὁ σκοπὸς τῆς συστάσεώς των. Λύτὸς ὅμως δὲν προέβη ἐπὶ τοσοῦτον, ἀλλὰ, παρατηρήσας τὴν εἰς ἐπιβολὴν φόρων μεγάλην τάσιν, ὑπεράσπισε τὴν παρὰ τοῦ 2 ἄρθρου τεθεῖσαν ἀρχὴν, ὅτι πρέπει ν' ἀφεθῶσιν ἀπηλλαγμένα δασμοῦ εἴδη τινὰ ἐξαιρέσεως ἄξια· ἐπειδὴ, ἂν ἀφεθῇ εἰς τὰ δημοτικὰ συμβούλια ἡ τῶν φόρων ἐπέκτασις, οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι πάντα τὰ εἴδη θέλουσιν ὑποβληθῇ εἰς τὸν δασμόν. Διὰ ταῦτα ἐπαναλαμβάνει τὴν περὶ ἐξαλείψεως τοῦ ἄρθρου πρότασιν.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι πρεσβεύει μὲν τὴν ἀρχὴν, ὅτι τὰ δημοτικὰ συμβούλια πρέπει νὰ ἀφεθῶσιν ἐλεύθερα νὰ ἐπιβάλλωσι φόρους, πρὸς ἐπάρκειαν τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ, οἱ μὲν ἄμεσοι φόροι εἶναι τακτικώτεροι καὶ ἀρχαιότεροι, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Μωϋσέως τὴν ἀρχὴν ἔχοντες, οἱ δ' ἔμμεσοι μόνον κατὰ τὸν 13 αἰῶνα ἐπενοήθησαν, καὶ θεωροῦνται ὡς ἐπαχθεῖς, πρέπει νὰ ἦναι ὅσον οἱόν τε περιεσταλμένοι· διὰ ταῦτα προτείνει νὰ προστεθῇ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ 5 ἄρθρου, μετὰ τὴν

λεξιν αἰδιαιτέρων» ἡ λέξις «ἀναπορεύκτων», διὰ νὰ ὁρίζωνται ἀκριβέστερα αἱ περιστάσεις, δι' ἃς δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἡ φορολογία.

Γενομένης δὲ δεκτῆς παρὰ τῶν δεχομένων τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου καὶ τῆς προσθήκης τῆς ῥηθείσης λέξεως «ἀναπορεύκτων» ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν, ὅτι δύο τινα πρόκεινται εἰς ψηφοφορίαν, ἡ ἐξάλειψις τοῦ ἄρθρου, καὶ ἡ διατήρησις αὐτοῦ ὡς ἐτροπολογήθη. Ἐρωτηθεῖσα λοιπὸν ἡ βουλή, ἂν παραδέχηται τὴν ἐξάλειψιν τοῦ ἄρθρου, ἀπέρριψεν αὐτήν, διὰ ψήφων 57 πρὸς 15, ἀρνηθέντων ψῆφον 7, ὡς συνήχθη ἐκ τῆς ἐπὶ τούτου γενομένης ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει πλειόνων τῶν δέκα, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Α. Μαρκοπούλου καὶ Δ. Ζώτου, κατὰ τὸ ὧδε προταρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν ἐξάλειψιν τοῦ 5 ἄρθρου, τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων νόμου, Ναὶ ἢ Ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Ὀρεινὸς	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Τσιγκουράκος	»
Γ. Λογιωτατίδης	Ο.	Γ. Κανδύλης	ἠρνήθη ψῆφον
Θ. Γρίβας	ἠρνήθη ψῆφον	Κ. Φασίτσας	ἀπών
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Κ. Χαραμῆς	Ο.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Κρανίδης	Ο.
Γ. Γουλιμῆς	Ο.	Ι. Γιολδάσης	Ο.
Π. Δ. Καμπάνης	ἀπών	Δ. Α. Ζῶτος	ἠρνήθη ψῆφον
Μ. Α. Καΐρης	Ο.	Νίκος ὠρέου	Ο.
Δ. Τσάκρης	Ν.	Α. Γουζούασης	Ο.
Δ. Σ. Δανόπουλος	ἀπών	Α. Βιλαέτης	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ο.	Α. Κρεστενίτης	Ο.
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ο.
Α. Μεταξᾶς	»	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ο.	Ι. Κλίμακας	Ο.
Σ. Βλάχος	ἀπών	Σλῆβες. Στεφανάκης	Ο.
Π. Ῥάγκος	»	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Καραγιαννόπ.	»	Θ. Μαρκεζίνης	»
Α. Γεωργαντᾶς	Ο.	Α. Γ. Τσάνος	Ο.
Δ. Δαπουσιάδης	Ν.	Β. Νικολαΐδης	ἀπών

Γ. Γουναρόπουλος	ἀπών	Μ. Ἰατρὸς	ἀπών
Β. Καραγιάννης	»	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ο.
Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ο.
Ν. Ἀνδρίκου	»	Σ. Βαρότσης	Ο.
Ἱλ. Παππαδαῖος	Ο.	Δ. Βιρβίλης	Ο.
Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Μαυρομιχάλης	Ο.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών	Δ. Πικουλάκης	ἀπών
Π. Ι. Κυριακὸς	»	Χ. Καπετανάκης	»
Γ. Νοταρᾶς	Ο.	Κ. Ζαρειφόπουλος	ἠρνήθη ψῆφον
Α. Νοταρᾶς	Ο.	Κ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Καλαμογδάρτης	Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλ.	Ο.	Κ. Τσερτίδης	ἠρνήθη ψῆφον
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών	Δ. Κουμανιώτης	Ο.
Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ο.	Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ο.	Α. Μαρκόπουλος	Ο.
Δ. Κυριακίδης	Ο.	Παππακώτ. Τσαμάλας	Ο.
Σ. Πάγκαλος	Ο.	Μ. Γ. Σχινᾶς	ἠρνήθη ψῆφον
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ο.	Γ. Μπάστας	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	Ο.	Φ. Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ο.
Ν. Μπούκουρας	ἀπών	Κ. Ἀντωνιάδης	Ο.
Ν. Καρριωτάκης	Ο.	Κ. Προβιλέγιος	ἀπών
Σ. Παρθενόπουλος	Ο.	Ι. Π. Ταταράκης	Ο.
Π. Βαρδιτσιώτης	Ο.	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	Ο.
Γ. Δερνιτσώτης	ἠρνήθη ψῆφον	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀπών	Σταμάτιος Δάρρας	Ο.
Μελέτης Χ. Μελέτη	»	Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ο.
Π. Βάρβογλης	Ο.	Ι. Στάϊκος	ἀπών
Ῥ. Παλαμίδης	Ο.	Α. Παππατσώρτς	Ο.
Γ. Ῥεβελιώτης	ἀπών	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	»	Ι. Τσιμαρᾶς	Ο.
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδεία	Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Καλαμαριώτης	»	Δ. Δρόσος	Ο.
Π. Δαρειώτης	»	Εὐστ. Μ. Παρίσης	ἀπών
Νικήτ. Σταματελόπουλ.	ἀσθενὴς	Γ. Δοκὸς	Ο.
Δ. Σακελλαριάδης	Ν.	Δ. Κριεζῆς	Ο.
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Κ. Βέϊκος	Ν.	Δ. Χατσίσκος	Ο.

Γ. Γριζάνος	Ο.	Γ. Αποστολίδης	Ο.
Ι. Γαρδίκης	Ο.	Κ. Κανάρης	Ο.
Ν. Κριεζώτης	Ο.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Ι. Οἰκονόμου	Ο.		

Παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὸ 5 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη, ἔχον οὕτως:

«Ἄρθρ. 5. Ἕνεκα ἰδιαιτέρων ἀναπορρύτων περιστάσεων τινος δήμου, δύναται μὲν νὰ ἐπεκταθῇ ὁ δασμὸς καὶ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ 2 ἄρθρου ἐξαιρούμενα, καὶ εἰς ἄλλα πρὸς τούτοις τῶν πρὸς κατανάλωσιν εἰσαγομένων ὠνίων· ἀλλὰ τὸ περὶ τούτου ψήφισμα τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἰσχύει μόνον, ἀφοῦ ἐγκριθῇ διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου.

Μετὰ ταῦτα, ἐξαιρεθέντος ὁλοκλήρου τοῦ 6 ἄρθρου ὡς καταστάντος περιττοῦ, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἐπὶ πενταετίαν προσδιοριτμοῦ τῶν φόρων· ἀνεγνώσθη ἓν ἕκαστον τῶν ἑπομένων ἄρθρων 7, 8, 9, ἅτινα, γενόμενα δεκτὰ δι' ἀναστάσεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως, καὶ λαβόντα τοὺς ἀριθμοὺς 6, 7, 8, ἔχουσιν οὕτως.

«Ἄρθρ. 6. Ἡ δημοτικὴ εἰσφορὰ, ἄμεσος φόρος, ἐπιβάλλεται ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἑκάστου δήμου, ἐξ ἴσου εἰς ὅλα τὰ πράγματα, ὅσα ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἀμέσους δημοσίους φόρους, ἤτοι τὸν ἔγγειον, τὸν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ τὸν ἐπὶ τῶν μελισσίων· ψηφίζεται δὲ καθ' ἕκαστον ἔτος ὑπὸ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς προεστώσης ἀρχῆς· δὲν δύναται δὲ νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ πέμπτον τοῦ δι' ἕκαστον τῶν ἀμέσων τούτων δημοσίων φόρων διὰ Νόμου τιθεμένου ὅρου.

Ἄρθρ. 7.

Ἡ ἐπὶ τῶν ζώων δημοτικὴ εἰσφορὰ ἀποδίδεται εἰς τοὺς δήμους, ἐν τῇ περιοχῇ τῶν ὁποίων διαιτῶνται ταῦτα· πληρώνεται δὲ κατὰ τὸ ἥμισυ, ἐὰν κατὰ τὴν χειμερινὴν, ἢ τὴν θερινὴν μόνον ὥραν διαιτῶνται ἐν ταῖς νομαῖς τινος δήμου.

Ἄρθρ. 8.

Ἐὰν τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον ἀποποιηθῇ νὰ ψηφίσῃ ἐν καιρῷ τὴν ἐτησίαν εἰσφορὰν, ἢ δὲν ψηφίσῃ αὐτὴν ἀρκούσαν, πρὸς θεραπείαν ὅλων τῶν νομίμων ὑποχρεώσεων τοῦ δήμου, δύναται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ αὐξηθῇ αὕτη μέχρι τοῦ μεγίστου ὅρου διὰ διοικητικῆς ἀποφάσεως.»

Ὡς 9 δ' ἄρθρον παρεδέχθη δ' ἀναστάσεως ἡ Βουλὴ τὴν ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδριάσει πρωταθεῖσαν πρότασιν, ἐφ' ἧς ἤδη οὐδεμία ἐγίνετο παρατήρησις, ἔχουσαν οὕτως.

Ἄρθρ. 9.

«Καθ' ἣν περίπτωσιν, δι' οἱανδήποτε αἰτίαν, ὁ προϋπολογισμὸς ἑνὸς δήμου δὲν ἐπεκυρώθη πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου ἔτους, αἱ δημοτικαὶ εἰσπράξεις καὶ δαπάναι θέλουσιν ἐξακολουθεῖ νὰ γίνωνται μέχρι τῆς ἐπικυρώσεως αὐτοῦ, συμφώνως μὲ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ παρελθόντος ἔτους.»

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη τὸ 10 ἄρθρον, καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τούτου λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι τὸ παρὸν ἄρθρον χορηγεῖ τὸ δικαίωμα εἰς μὲν τοὺς δήμους τῆς ξηρᾶς νὰ εἰσπράττωσι τοὺς φόρους, ἐπιμελείᾳ τοῦ δημοτικοῦ εἰσπράκτορος ἢ δι' ἐκμισθώσεως, τῶν δὲ διὰ θαλάσσης κομιζομένων ὠνίων τὴν εἴσπραξιν ἀνατίθησιν, εἰς τὴν τελωνιακὴν ἀρχήν. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐν ταῖς παραλίοις δήμοις ἀνάθεσις τῆς εἰσπράξεως εἰς τὰς Τελωνιακὰς ἀρχὰς δὲν ἐγίνετο, πρὸς περιορισμὸν τῆς εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς ἀνεκούσης ἐνεργείας, ἀλλὰ πρὸς εὐκολίαν τῶν εἰσπράξεων, ἀρμόζει ἐνταῦθα νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ διὰ τῶν τελωνιακῶν ἀρχῶν εἴσπραξις τῶν δημοτικῶν φόρων, μεγάλην ἐπάνεγκε τούτων ἐλάττωσιν· διότι, καὶ ἂν οὐδεμία ἀποδοθῇ εἰς τὰς τελωνιακὰς ἀρχὰς κατάχρησις, δὲν ἔχουσιν αὗται τὴν αὐτὴν μὲ τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς προσπάθειαν, πρὸς τὴν εἴσπραξιν τῶν δημοτικῶν φόρων. Ἐπειδὴ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι φροντίζουσι μᾶλλον περὶ τῆς συλλογῆς τῶν δημοσίων φόρων ἢ τῶν δημοτικῶν. Δὲν βλέπει λοιπὸν τὴν ἀνάγκην ἵνα ἀνατεθῇ ἡ εἴσπραξις τῶν δημοτικῶν φόρων τῶν διὰ θαλάσσης κομιζομένων, εἰς τὰς τελωνιακὰς ἀρχὰς ὡρισμένως, ἐνῷ εἰς τοὺς δήμους τῆς ξηρᾶς ἀφίεται εἰς τὸν δημόσιον εἰσπράκτορα ἢ εἰς τὸν δι' ἐκμισθώσεως τρόπον. Προτείνει ὅθεν νὰ προτεθῶσιν ὡς μέσα εἰσπράξεως τρία δι' ὅλους τοὺς δήμους, αἱ Τελωνιακαὶ ἀρχαὶ, οἱ δημόσιοι εἰσπράκτορες, καὶ ἡ ἐκμίσθωσις· ἐκ τούτων δὲ νὰ δύνανται νὰ ἐκλέγωσι τὰ δημοτικὰ συμβούλια ὅποιον κρίνωσι συμφερώτερον.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι ὁ σκοπὸς, δι' ὃν ἀνετέθη ἡ εἰσπραξις εἰς τὰς τελωνιακὰς ἀρχὰς ἦτο διπλοῦς α') ἡ ἀκρίβεια τῆς εἰσπράξεως ἄνευ οὐδεμιᾶς δαπάνης τοῦ δημοσίου, καὶ β') ἡ ὀπωρυγὴ

τῶν ἐκ τῶν εἰσπρακτόρων καταχρήσεων· διότι, παραδιδομένης τῆς εἰσπράξεως εἰς τοὺς δημοσίους εἰσπράκτορας, καὶ μηδενὸς ἐλέγχου ὑπάρχοντος, ἀναντίρρητον εἶναι, ὅτι μεγίστη θέλει ἐνεργεῖσθαι κατάχρησις· ὁ εἰσπράκτωρ, περιφερόμενος πρὸς συλλογὴν τῶν δασμῶν, θέλει σημειοῖ ὀλιγώτερον τοῦ φορολογουμένου ποσοῦ, καὶ θέλει ὠφελεῖσθαι ἐκ τῆς καταχρήσεως ἄνευ φόβου ἐξελέγξεως. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἀνετέθη ἡ εἰσπραξις εἰς τὰς τελωνιακὰς ἀρχὰς· ἀλλ' ἐπειδὴ παρετηρήθη, ὅτι οὐδὲ παρὰ τούτων ἐγένετο ἀκριβὴς ἡ εἴσπραξις, προῆλθεν ἡ ἰδέα τῆς ἐκμισθώσεως, ὡς καταλληλοτέρας μεθόδου. Προτείνει ὅθεν νὰ μείνωσι μόνον δύω εἰσπράξεως τρόποι, ὁ διὰ τῆς ἐκμισθώσεως, καὶ ὁ διὰ τῶν τελωνιακῶν ἀρχῶν· διότι ἐκ τῶν εἰσπρακτόρων θέλει γίνεσθαι μεγίστη κατάχρησις, δι' ἔλλειψιν τοῦ ἐλέγχου.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι τὴν ἀξιωσιν τοῦ προαγορεύσαντος θεωρεῖ ἐναντίαν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου, ὅστις ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὸ δικαίωμα εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς, νὰ ἐνεργῶσιν ἐλευθέρως ὑπὸ μόνην τὴν ἐπιτήρησιν τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς· διότι, ἂν δυσπιστία ὑπάρχῃ, πάντα καθίστανται περιττὰ, καὶ κακῶς τὰ σώματα ὑπάρχουσιν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου καὶ τὸ παρὰ τοῦ προαγορεύσαντος ἐκθειαζόμενον σύστημα τῆς ἐκμισθώσεως ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι καὶ εἰς τοὺς δήμους καὶ εἰς τὸ δημόσιον μεγάλας προὐξένησε καθυστερήσεις, καὶ καταπίεσιν τοῦ λαοῦ οὐχὶ μικράν· διατὶ λοιπὸν νὰ ἐπιβληθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς ἀρχὰς ἐλευθέρας ὁ τρόπος τῆς εἰσπράξεως τῶν παρ' αὐτῶν ἐπιβαλλομένων φόρων· ἀφοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ τεθῶσιν ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ τρεῖς προρρηθέντες τῆς εἰσπράξεως τρόποι, ν' ἀφεθῇ δ' ἐλευθέρα ἡ ἐκλογὴ εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς, αἵτινες δύνανται νὰ αἰσθανθῶσι μόναι τὸν προσφορώτερον τρόπον.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ἀναντιρρήτως πρέπει νὰ προτιμᾶται ἡ ἐκμίσθωσις, καὶ ὁσάκις, γενομένης ἀποπείρας πρὸς ἐπιτυχίαν ταύτης, δὲν κατασταθῇ δυνατὴ ἡ ἐκμίσθωσις, τότε νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὸν ἕτερον τῶν δύο ἄλλων τρόπων.

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν τροπολογηθὲν τὸ 10 ἄρθρον, ἐκ συμφώνου παρὰ τῶν λαβόντων ἐπ' αὐτοῦ τὸν λόγον, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτως·

Ἄρθρ. 10.

«Ὁ δημοτικὸς δασμὸς εἰσπράττεται ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων πρὸς κατανάλωσιν τοῦ δήμου ὠνίων, κατ' ἀπόφασιν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου δι' ἐκμισθώσεως, καὶ, ἐν ἀποτυχίᾳ ταύτης, διὰ τοῦ δημοτικοῦ εἰσπράκτορος ἢ διὰ τῆς ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ δήμου

ἐγκαθιδρυμένης τελωνιακῆς ἀρχῆς, ἥτις ὀφείλει νὰ παραδίδῃ τὰ εἰσπραττόμενα ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν δημοτικὸν ταμίαν κατὰ μῆνα.

Ἡ περιφέρεια τὴν ὁποίαν δὲν δύνανται νὰ διέλθωσιν ἀφορολόγητα τὰ διὰ ξηρᾶς εἰσαγόμενα ὠνια, καὶ οἱ διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ δασμοῦ αὐτῶν σταθμοὶ, προσδιορίζονται διὰ ψηφίσματος τοῦ ἀρμοδίου δημοτικοῦ συμβουλίου, τῇ ἐγκρίσει τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς.»

Μετὰ τοῦτο ἀνεγνώσθη καὶ ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς παρατηρήσεως, τὸ 11 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ἔχον οὕτως.

Ἄρθρ. 11.

«Ὁσάκις τὰ εἰς δασμὸν ὑποκείμενα ὠνια μετακομίζονται διά τινος δήμου, ἢ ἀποτίθενται προσωρινῶς ἐντὸς αὐτοῦ, ὀφείλει ὁ εἰσάγων αὐτὰ νὰ προειδοποιῇ τὸν ἐπιτεταγμένον τὴν εἴσπραξιν, δίδων εἰς αὐτὸν ἀκριβῆ σημείωσιν τῶν εἰδῶν καὶ τοῦ ποσοῦ ἑκάστου αὐτῶν· δύναται δὲ νὰ ζητηθῇ παρ' αὐτοῦ καὶ ἀνάλογος ἐγγύησις. Μετὰ παρέλευσιν δὲ τριῶν μηνῶν, ὅσων ὠνίων ἡ ἐξαγωγὴ δὲν ἀποδειχθῇ, ἐπιμέλεια τοῦ εἰσαγαγόντος, ὑποβάλλονται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ νενομισμένου δασμοῦ.»

Ἐπὶ τοῦ 12 δὲ ἄρθρου καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, παρατηρησάντων πολλῶν ὡς ἄσκοπον τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν, συστησάντων δὲ νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ, ὅτι πάντες τὴν ἐκ τοῦ παραγωγοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου φορολογίαν ἐννοοῦσι. Καὶ ἄλλου ἀντιλέξαντος, ὅτι, ἂν τοῦτο ἡ Βουλὴ παραδεχθῇ, οὐδαμῶς τὰ ἔξοδα πρὸς ἴσοδα ἀντίρροπα ἔσονται, ὡς μικρὸν ἑκάστου ἐκτρέφοντος σκωλήκων μέρος· συστήσαντος δὲ, ἵνα τὴν αὐτὴν, ἣν καὶ ἐπὶ τῶν σταφίδων, συστήσωσι φορολογίαν. Ἐπηνέγκεν ἕτερος, ὅτι, τούτου παραδεχθέντος, δύο τινὰ γενήσονται, ὅτι τινὲς τῶν δήμων θέλουσιν ἀδικηθῆ, τῶν ἄλλων ὠφεληθέντων, καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει δυσκολευθῆ ἵνα τὸ ἀνάλογον ἑκάστῳ δήμῳ ἀνεύρῃ καὶ ἀποδώσῃ· διότι πολλάκις εἰς τρίτον καὶ τέταρτον πρόσωπον ἡ ἀγοραπωλησία μεταβαίνει. Παυσάμενος δὲ λέγων ἐσύστησεν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς Βουλῆς τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει·

Μετ' ἄλλων δέ τινα συστήσαντα εἰς τὴν Βουλὴν, ὅπως πρὸ τῆς λέξεως «ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων» τεθῇ ἡ ἐντέλει ὑπάρχουσα λέξις «δι' ἐκμισθώσεως.» Ἡ Βουλὴ, παραδεχθεῖσα τοῦτο, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ ὅλον ἄρθρον, τροποποιηθὲν, μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι νὰ ἐφαρμοσθῇ, ὡς καὶ πέρυσιν· ἔχει δ' ὡς ἑξῆς.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Περὶ εἰσπράξεως τῆς δημοτικῆς εἰσφορᾶς.

Ἄρθρ. 12.

«Ἡ δημοτικὴ εἰσφορὰ εἰσπράττεται ἐπὶ ἀποδείξει, συναμα μὲ τοὺς ἀντιστοιχοῦντας ἀμέσους φόρους τοῦ δημοσίου, ὑπὸ τῶν δημοσίων εἰσπρακτόρων, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ δημοσίου γενομένης μετρήσεως, ἐκτιμήσεως καὶ ἐξελέγξεως. Ὅπου δὲ οἱ τοιοῦτοι φόροι τοῦ δημοσίου δὲν εἰσπράττονται κατὰ δήμους, ἢ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσπραχθῇ συγχρόνως μὲ αὐτούς, καὶ ὑπὸ τῶν δημοτίων εἰσπρακτόρων, ἡ ἀντιστοιχοῦσα δημοτικὴ εἰσφορά, ἡ μέτρησις, ἐκτίμησις, ἐξέλεγξις καὶ εἴσπραξις αὐτῆς γίνεται δι' ἐκμισθώσεως, ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων δημοτ. ὑπαλλήλων.»

Ἀκολούθως μεταβὰς εἰς τὸ 13 ἄρθρον παρεδέχθη αὐτό, μὲ τὴν ἐπὶ τούτου τροποποίησιν τῆς ἐπιτροπῆς «τὸ ἐνοίκιον τῆς ἀποθήκης λογίζεται» δι' ἀναστάσεως· ἔχει δὲ τροποποιηθὲν ὡς ἑπομένως.

Ἄρθρ. 13.

«Ἡ ἐκποίησις τῶν λόγῳ δημοτικῆς εἰσφορᾶς ὑπὸ τῶν δημοσίων ἰσπρακτόρων αὐτοχρήμα εἰσπραττομένων πραϊόντων γίνεται ὁλικῶς ἢ κατὰ μερίδας, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς ἁρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν ᾧ τόπῳ, καὶ καθ' ὃν τρόπον γίνεται αὕτη διὰ τοὺς τοῦ δημοσίου, καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν. Δύναται δὲ νὰ ἐνεργηθῇ ὡσαύτως, ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων δημοτ. ἀρχῶν, κατ' ἔγκρισιν τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς, καὶ εἰς ἄλλον καιρὸν, καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου εἶναι ἐναποτεταμιευμένοι οἱ καρποί· ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν, ἐκποιηθέντων τῶν δημοσίων καρπῶν, μένουσιν εἰς τὰς ὑποθήκας μόνον οἱ δημοτικοί, τὸ ἐνοίκιον τῆς ἀποθήκης αὐτῶν λογίζεται πλέον εἰς βάρος τοῦ ἁρμοδίου δήμου.»

Ἐγένοντο δὲ δεκτὰ καὶ τὰ ἄρθρα 14 καὶ 15, ἄνευ οὐδεμιᾶς παρατηρήσεως, ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ εὑρηνται· ὡς καὶ τὸ 16 καὶ τελευταῖον, προσθήκῃ τῶν λέξεων ἢ *ἄλλοι ὁποιοιδήποτε εἰσπράκτορες* μετὰ τὴν λέξιν *ἐπιστάται*, καὶ εἰς τὸ τέλος μετὰ τὰς λέξεις «ποιν. νόμου» τῶν «χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἄδεια τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς πρὸς καταδίωξιν» ἔχουσι δὲ ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρ. 14.

«Τὰ ὑπὸ τῶν δημοσίων εἰσπρακτόρων εἰσπραττόμενα δημοτ. χρήματα παραδίδονται κατὰ μῆνα εἰς τὰ ἁρμόδια δημοτικὰ ταμεῖα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ποιναὶ Διατάξεις.

Ἄρθρ. 15.

Κατὰ τῶν δι' ἁπάτης ἢ ὁποιουδήποτε ἄλλου τρόπου ἀποφευγόντων, ἢ προσπαθούντων ν' ἀποφύγωσιν ὁλικῶς ἢ ἐν μέρει τὴν πληρωμὴν τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων δημοτικῶν φόρων, ἐφαρμόζονται αἱ ποιναὶ, εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκεινται κατὰ νόμον οἱ παραβαίνοντες τὰς περὶ τῶν ἀντιστοιχούντων δημοσίων φόρων διατάξεις.

Ἄρθρ. 16.

Ἐὰν οἱ μισθωταὶ δημοτικῶν φόρων, ἢ οἱ παρ' αὐτῶν διοριζόμενοι ἐπιστάται ἢ ἄλλοι ὁποιοιδήποτε εἰσπράκτορες, εἰσπράξωσι παρά τινος φόρον μηδαμῶς ὀφειλόμενον, ἢ πλείονα τοῦ ὀφειλομένου, τιμωροῦνται κατὰ τὰ ἄρθρ. 461 καὶ 462 τοῦ ποιν. νόμου, χωρὶς νὰ ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς πρὸς καταδίωξιν.»

Περαιωθείσης οὕτω τῆς ἐπὶ τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, καὶ τῆς ὥρας παρελθούσης, ὁ πρόεδρος, ὁρίσας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης συνεδριάσεως τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ συναρμολογηθησομένου καὶ τυπωθησομένου νομοσχεδίου περὶ δημοτικῶν φόρων, τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς Ἑρέτριαν συνοικισθησομένων Ψαριανῶν νομοσχεδίου, καὶ τοῦ τῆς δικαιοσύνης προϋπολογισμοῦ, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἐν ὥρᾳ 3. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος

Ρ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Ζάρκος.

Μ. Χ. Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΝΘ'.

Τῆς 18 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην ὀγδόην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν 10 ὥραν Π. Μ. τῶν ΚΚ. βουλευτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου, καὶ ἐγρεθέντων παρόντων μὲν 81 ἀπόντων δὲ ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος 19, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἅτινα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Λαβών δέ τις ἐν πρώτοις τὸν λόγον ἀνέφερεν, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ὑποδεδουλωμένον τοσούτους αἰῶνας, ἀπεφάσισε νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ ὅπλα, ἵνα ἢ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ ἀνακτήσηται, ἢ ἐν τοῖς ὅπλοις ταφῇ· ἀναλαβὸν ὅθεν διὰ τῶν ἐξαισίων ἀγώνων του τὰ ἀπωλεσμένα δικαιώματα αὐτοῦ, ἐθέσπισε διαφόρους νόμους, τὴν ἐνέργειαν τῶν ὁποίων ἀνέθηκεν εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν κυβέρνησιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶδε μετὰ ταῦτα, ὅτι οἱ σκοποὶ αὐτοῦ δὲν ἐπραγματοποιήθησαν, κατώρθωσε τὴν μεταβολὴν τῆς 3 Σεπτεμβρίου, μεθ' ἣν ἡ συγκροτηθεῖσα συνέλευσις ἐψήφισεν ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων **18** ψηφίσματα, συστήσασα στενῶς τὴν τούτων ἐκτέλεσιν. Κατ' ἀτυχίαν ὅμως παρατηρεῖται, ὅτι οὐδὲ τὰ ψηφίσματα ταῦτα ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν· ἐνῷ μάλιστα δύο τούτων τῶν ψηφισμάτων ῥητὴν ὥριζον προθεσμίαν, πρὸς πραγματοποίησιν αὐτῶν, τὸ δὲ ὑπουργεῖον δὲν ἐφρόντισε περὶ τῆς τούτων ἐνεργείας. Ἀνέγνω δὲ τὸ ἀ. ψήφισμα, ὅπερ ὁρίζει ῥητῶς, ὅτι πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ κατὰ τὴν πρώτην βουλευτικὴν σύνοδον· τοῦτέστιν ἐντὸς αὐτῆς νὰ δοθῶσιν οἱ βαθμοὶ καὶ τὰ γραμμάτια, καὶ νὰ μεταῤῥυθμισθῇ ὁ νόμος τοῦ **1834**, καὶ ν' ἀφαιρεθῶσιν αἱ ἐπαχθεῖς αὐτοῦ ὑποχρεώσεις. Ἀνέγνω ὡσαύτως τὸ ιά. ψήφισμα, ὁρίζον ὅτι πρέπει νὰ ἐκδοθῇ νόμος ἐντὸς τῆς ἀ. περιόδου, καὶ τὸν ῥηθέντα νόμον τοῦ **1834**, ὅστις ὁρίζει τὰ προσόντα τῶν ἐχόντων δικαίωμα νὰ προικοδοτηθῶσιν, ὡς καὶ τὰ παρ' ἑκάστης τάξεως ληφθησόμενα ποσά. Ἀφ' οὗ λοιπὸν τὸ ῥηθὲν διάταγμα, ἀναγνωρίζον τὰ δικαιώματα τῶν στρατιωτικῶς ἀγωνισθέντων κηρύττει, ὅτι δὲν δύναται ν' ἀποστερήσῃ οὐδένα τούτων, καὶ ἀφοῦ ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις καθιέρωσε τὴν μεταῤῥύθμισιν τοῦ νόμου, τὸ ὑπουργεῖον δὲν εἰσήγαγε τὸ περὶ τούτου νομοσχέδιον, οὐδ' ἐνήργησε τὰς διατάξεις τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως· ἐνῷ τὸ ἀντικείμενον ἀπέβλεπεν ὅλον τὸ ἔθνος, διότι ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἦσαν στρατιῶται καὶ ἔχουσι κεκτημένα στρατιωτικὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα. Διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὴν βουλὴν, νὰ ὁρίσῃ ῥητὴν ἡμέραν, ἵνα ἐμφανισθῶσι κατ' αὐτὴν οἱ ὑπουργοὶ, καὶ ἀπαντήσωσι, διὰ τίνα αἰτίαν ἀνέστειλαν τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀποφάσεων τῆς συνελεύσεως· διότι πᾶσα τούτων ἀναστολὴ θεωρεῖται ὡς ἔγκλημα, τοῦ ὁποίου ὑπόλογοι εἶναι οἱ διέποντες τὰ πράγματα ὑπουργοί.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι εἶναι μὲν ἀληθεῖς καὶ ὀρθαὶ αἱ παρατηρήσεις τοῦ προαγορεύσαντος, ὅστις ἐδικαιοῦτο νὰ ὑπομνήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἐνέργειαν τοιούτων ἐθνοσελῶν ψηφισμάτων,

δὲν δύνανται ὅμως· ἀποτελείσωσι κατηγορίαν κατὰ τοῦ ὑπουργείου· καθότι ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις ἀνέθηκε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ψηφισμάτων οὐχὶ εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν μόνον ἐξουσίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν νομοθετικήν· εἶναι λοιπὸν συνυπεύθυνος τῆς τοιαύτης βραδύτητος καὶ ἡ βουλὴ, ἥτις ὤφειλε νὰ προτείνῃ τὴν τοῦ ψηφίσματος ἐφαρμογήν. Ἀνεξαρτήτως δὲ τῆς περὶ κατηγορίας τοῦ ὑπουργείου ἰδέας συνομολογεῖ, ὅτι πρέπει πάντα τὰ σώματα νὰ συνεργήσωσιν εἰς πραγματοποίησιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ψηφισμάτων. Ἡ δὲ βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ γείνῃ περὶ τούτων λόγος κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν καὶ τοῦ τῶν ἐσωτερικῶν.

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη τὸ σύνολον τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων νομοσχεδίου, εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ ὁποίου ἐξηγήθη, ὅτι ἡ φράσις « μὴ ὑπερβαίνοντα τὸ πεντηκοστὸν τῆς τιμῆς αὐτῶν » ἰσοδυναμεῖ μὴ τὴν « μὴ ὑπερβαίνοντα τὸν φόρον **2** τοις **0/0** » ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐδηλώθη. Εὑρεθέντος δ' ἀκριβῶς συνημολογημένου τοῦ συνόλου, ἐγένετο ἐπ' αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Ι. Εὐσταθίου καὶ Γ. Σταματάρα, ἐξ' ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ κατωτέρω προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου παμψηφεί, διὰ ψήφων **81**, ἔχον οὕτως.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς βουλῆς καὶ τῆς γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν ὡς ἑξῆς·

ΚΕΦ. Α.

Περὶ ἐπιβολῆς τῶν δημοτ. φόρων.

ΜΕΡΟΣ Α.

Περὶ δημοτικοῦ δασμοῦ.

Ἄρθρ. **1.**

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς δήμους, οἵτινες εἶναι πρωτεύουσαι ἐπαρχιῶν, ἢ παρ' οἷς εἶναι καθιδρυμένη τελωνιακὴ ἀρχὴ, μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ σταθμάρχου, καὶ τῶν ὁποίων τὰ τακτικὰ εἰσοδήματα δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς ἀνάγκας των, νὰ ἐπιβάλλωσιν, ἐπὶ τῶν πρὸς τοπικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων καὶ ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ ὁριζομένων ὠνίων, δασμὸν μὴ ὑπερβαίνοντα τὸ πεντηκοστὸν τῆς τιμῆς αὐτῶν.

Ἄρθρ. 2.

Εἰς ἀντικείμενα τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως κυρίως θεωροῦνται, καὶ δύνανται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸν δασμόν, τὰ ἑξῆς.

α. Τὰ πνευματώδη ποτὰ καὶ τὰ λοιπὰ ῥευστά·

β. Τὰ τρόφιμα. ἐκτὸς τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ἀλεύρων, ἄρτου, λαχάνων, χλωρῶν ὀσπρίων, χλωρῶν ὀπωρῶν, χλωροῦ τυροῦ, γαλακτος, ἅλατος, ὀρνιθίων, ὠῶν καὶ ἄλλων μικρῶν εἰδῶν, ἔτι δὲ τῶν καύσιμων καὶ τῆς ζωοτροφίας.

Ἄρθρ. 3.

Τῶν εἰς δασμὸν ὑποβαλλομένων ὠνίων, εἴτε διὰ ξηρᾶς εἴτε διὰ θαλάσσης κομίζονται, προσδιορίζεται ὀνομαστὶ τὸ δι' ἕκαστον εἶδος κατὰ σταθμὸν καὶ μέτριον πλῆρωτέον τέλος, διὰ ψηφίσματος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἐγκρίσει τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 4.

Ὁ ἀνωτέρω εἰρημένος δημοτικὸς δασμὸς ψηφίζεται κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου δημοτικοῦ συμβουλίου, καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 5.

Ἕνεκα ἰδιαιτέρων ἀναπορεύκτων περιστάσεων τινος δήμου, δύναται μὲν νὰ ἐπεκταθῇ ὁ δασμὸς καὶ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ 2 ἄρθρου ἐξαιρούμενα, καὶ εἰς ἄλλα πρὸς τούτοις τῶν ὠνίων ἐν γένει, τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων· ἀλλὰ τὸ περὶ τούτου ψήφισμα τοῦ δημοτ. συμβουλίου ἰσχύει μόνον, ἀφοῦ ἐγκριθῇ διὰ Β. διατάγματος, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ δημοτικῆς εἰσφορᾶς.

Ἄρθρ. 6.

Ἡ δημοτικὴ εἰσφορὰ (ἄμεσος φόρος) ἐπιβάλλεται, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἑκάστου δήμου, ἐξ ἴσου εἰς ὅλα τὰ πράγματα, ὅσα ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἀμέσους δημοσίους φόρους, ἤτοι τὸν ἔγγειον, τὸν ἐπὶ τῶν ζώων καὶ τὸν ἐπὶ τῶν Μελισσίων· ψηφίζεται δὲ καθ' ἕκαστον ἔτος ὑπὸ τῶν δημοτ. συμβουλίων, καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς προεστώσης ἀρχῆς. Δὲν δύναται δὲ νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ πέμπτον τοῦ δι' ἕκαστον τῶν ἀμέσων τούτων δημοσίων φόρων διὰ νόμου τεθειμένου ὅρου.

Ἄρθρ. 7.

Ἡ ἐπὶ τῶν ζώων δημοτικὴ εἰσφορὰ ἀποδίδεται εἰς τοὺς δή-

μους, ἐν τῇ περιοχῇ τῶν ὁποίων διαιτῶνται ταῦτα πληρώνεται δὲ κατὰ τὸ ἥμισυ, ἐὰν κατὰ τὴν χειμερινὴν, ἢ τὴν θερινὴν μόνον ὥραν διαιτῶνται ἐν ταῖς νομαῖς τινος Δήμου.

Ἄρθρ. 8.

Ἐὰν τὸ Δημ. Συμβούλιον ἀποποιηθῇ νὰ ψηφίσῃ ἐν καιρῷ τὴν ἐτησίαν εἰσφοράν, ἢ δὲν ψηφίσῃ αὐτὴν ἀρκοῦσαν, πρὸς θεραπείαν ὅλων τῶν νομίμων ὑποχρεώσεων τοῦ Δήμου, δύναται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ αὐξηθῇ αὕτη μέχρι τοῦ μεγίστου ὅρου διὰ διοικητικῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρ. 9.

Καθ' ἣν περίπτωσιν, δι' ὁποιανδήποτε αἰτίαν, ὁ προϋπολογισμὸς ἑνὸς δήμου δὲν ἐπικυρωθῇ πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ νέου ἔτους, αἱ δημοτικαὶ εἰσπράξεις καὶ δαπάναι θέλουσιν ἀκολουθεῖ νὰ γίνωνται μέχρι τῆς ἐπικυρώσεως αὐτοῦ, συμφώνως μὲ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ παρελθόντος ἔτους.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Περὶ εἰσπράξεως τῶν Δημοτ. φόρων.

ΚΕΦ. Α.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ Δημοτικοῦ δασμοῦ.

Ἄρθρ. 10.

Ὁ Δημοτικὸς δασμὸς εἰσπράττεται, ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων πρὸς κατανάλωσιν τοῦ Δήμου ὠνίων, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου δι' ἐκμισθώσεως, καὶ ἐν ἀποτυχίᾳ αὐτῆς διὰ τοῦ Δημοτικοῦ Εἰσπράκτορος, ἢ διὰ τῆς ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Δήμου ἐγκαθιδρυμένης τελωνιακῆς ἀρχῆς, ἥτις ὀφείλει νὰ παραδίδῃ τὰ εἰσπραττόμενα ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Δημοτικὸν Ταμεῖον κατὰ μῆνα.

Ἡ περιφέρεια, τὴν ὁποίαν δὲν δύνανται νὰ διέλθωσιν ἀφορολόγητα τὰ διὰ ξηρᾶς εἰσαγόμενα ὦνια, καὶ οἱ διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ δασμοῦ αὐτῶν σταθμοί, προσδιορίζονται διὰ ψηφίσματος τοῦ ἀρμοδίου Δημοτικοῦ Συμβουλίου, τῇ ἐγκρίσει τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 11.

Ὁσάκις τὰ εἰς δασμὸν ὑποκείμενα ὦνια μετακομίζονται, διά τινος δήμου, ἢ ἀποτίθενται προσωρινῶς ἐντὸς αὐτοῦ, ὀφείλει ὁ εἰσάγων αὐτὰ νὰ προειδοποιῇ τὸν ἐπιτετραμμένον τὴν εἴσπραξιν, δίδων εἰς αὐτὸν ἀκριβῆ σημείωσιν τῶν εἰδῶν καὶ τοῦ ποσοῦ ἑκάστου αὐτῶν. Δύναται δὲ νὰ ζητηθῇ παρ' αὐτοῦ καὶ ἀνάλογος ἐγγύησις. Μετὰ παρέλευσιν δὲ τριῶν μηνῶν, ὅσων ὠνίων ἡ ἐξαγωγὴ δὲν ἀποδειχθῇ, ἐπιμελείᾳ τοῦ εἰσαγα-

γόντος, ὑποβάλλονται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ νενομισμένου δασμοῦ.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ εἰσπράξεως τῆς δημοτικῆς εἰσφορᾶς.

Ἄρθρ. 12.

Ἡ δημοτικὴ εἰσφορὰ εἰσπράττεται ἐπὶ ἀποδείξει, συναμα μὲ τοὺς ἀντιστοιχοῦντας ἀμέσους φόρους τοῦ δημοσίου, ὑπὸ τῶν δημοσίων εἰσπρακτόρων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ δημοσίου γενομένης μετρήσεως, ἐκτιμήσεως καὶ ἐξελέγξεως· ὅπου δὲ οἱ τοιοῦτοι φόροι τοῦ δημοσίου δὲν εἰσπράττονται κατὰ δήμους, ἢ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσπραχθῇ συγχρόνως μὲ αὐτούς, καὶ ὑπὸ τῶν δημοσίων εἰσπρακτόρων, ἡ ἀντιστοιχοῦσα δημοτικὴ εἰσφορά, ἡ μέτρησις, ἐκτίμησις, ἐξέλεγξις καὶ εἴσπραξις αὐτῆς γίνεται δι' ἐκμισθώσεως, ἢ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Δημοτ. ὑπαλλήλων.

Ἄρθρ. 13.

Ἡ ἐκποίησις τῶν λόγῳ δημοτικῆς εἰσφορᾶς ὑπὸ τῶν δημοσίων εἰσπρακτόρων αὐτόχρημα εἰσπραττομένων προϊόντων γίνεται ὁλικῶς, ἢ κατὰ μερίδας ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς ἁρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν ᾧ τύπῳ καὶ καθ' ὃν τρόπον γίνεται αὐτὴ διὰ τοὺς τοῦ δημοσίου, καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν. Δύναται δὲ νὰ ἐνεργηθῇ ὡσαύτως ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων δημοτ. ἀρχῶν, κατ' ἔγκρισιν τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς, καὶ εἰς ἄλλον καιρόν, καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου εἶναι ἐναποτεταμιευμένοι οἱ καρποί· ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν, ἐκποιηθέντων τῶν δημοσίων καρπῶν, μένουσιν εἰς τὰς ἀποθήκας μόνον οἱ δημοτικοί, τὸ ἐνοίκιον τῆς ἀποθήκης αὐτῶν λογίζεται πλέον εἰς βάρος τοῦ ἁρμοδίου Δήμου.

Ἄρθρ. 14.

Τὰ ὑπὸ τῶν δημοσίων εἰσπρακτόρων εἰσπραττόμενα δημοτ. χρήματα παραδίδονται κατὰ μῆνα εἰς τὰ ἁρμόδια Δημοτ. Ταμεῖα.

ΚΕΦ. Γ.

Ποιναὶ Διατάξεις.

Ἄρθρ. 15.

Κατὰ τῶν δι' ἀπάτης ἢ ὁποιουδήποτε ἄλλου τρόπου ἀποφευγόντων, ἢ προσπαθούντων ν' ἀποφύγωσιν ὁλικῶς, ἢ ἐν μέρει τὴν πληρωμὴν τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων δημοτικῶν φόρων, ἐφαρμόζονται αἱ ποιναὶ, εἰς τὰς ὁποίας ὑπόκεινται κατὰ νόμον

οἱ παραβαίνοντες τὰς περὶ τῶν ἀντιστοιχούντων δημοσίων φόρων διατάξεις.

Ἄρθρ. 16.

Ἐὰν οἱ μισθωταὶ δημοτικῶν φόρων, ἢ οἱ παρ' αὐτῶν διοριζόμενοι ἐπιστάται, ἢ ἄλλοι ὁποιοιδήποτε Εἰσπράκτορες, εἰσπράξωσι παρά τινος, φόρον μηδαμῶς ὀφειλόμενον, ἢ πλείονα τοῦ ὀφειλομένου, τιμωροῦνται κατὰ τὰ ἄρθρ. **461** καὶ **462** τοῦ Ποιν. Νόμου, χωρὶς ν' ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς πρὸς καταδίωξιν. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων νομοσχεδίου, ὡς ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ·

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Ι. Χαραμῆς	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Ι. Κρανίδης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ι. Γιολδάσης	Ν.
Θ. Γρίβας	ἀπών	Δ. Α. Ζώτος	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Νῖκος Θέου	ἀπών
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Γουζούασης	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Δ. Βιλαέτης	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Δ. Κρεστενίτης	Ν.
Μ. Δ. Καΐρης	Ν.	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Δ. Τσόκρης	Ν.	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Ι. Κλίμακας	ἀπών
Ι. Βλάσσης	ἐν ἀδείᾳ	Σίλβεστρος Στερνάκης	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Α. Μεταξᾶς	ἀπών	Θ. Μαρκεζίνης	»
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Σ. Βλάχος	ἀπών	Β. Νικολαΐδης	ἀπών
Π. Ῥάγκος	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	»
Ι. Καραγιαννόπ.	ἀπών	Β. Καραγιάννης	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	»	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Λαπουσιάδης	Ν.	Α. Πετμεζᾶς	ἀπών
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Δ. Τσιγκουράκος	ἀπών	Ἠλ. Παπαδαῖος	ἀπών
Γ. Κανδύλης	Ν.	Ι. Ζάρκος	Ν.
Ι. Φασίτσας	Ν.	Ι. Ν. Φλίσσας	ἀπών

Π. Ι. Κυριακὸς	Ν.
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Α. Νοταρᾶς	ἀπὼν
Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν.
Εὐρ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπὼν
Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπὼν
Δ. Πλαπούτας	Ν.
Κ. Δελιγιάννης	Ν.
Ν. Μπούκουρας	ἀπὼν
Ν. Καρριωτάκης	»
Σ. Παρθενόπουλος	»
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀπὼν
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.
Π. Βάρδογλης	Ν.
Ρ. Παλαμίδης	Ν.
Γ. Ρεβελιώτης	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπὼν
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Καλαμαριώτης	»
Π. Δαρειώτης	»
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Ι. Φαρμάκης	Ν.
Κ. Βεΐκος	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Ι. Εὐσταθίου	Ν.
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.
Δ. Βερβίλης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Δ. Νικουλάκης	Ν.
Χ. Καπετανάκης	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπὼν
Α. Καλαμογδάρτης	Ν.
Κ. Τσερτίδης	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Παπ. Κώς. Τσαμάλας	ἀπὼν
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Γ. Μπάστας	ἀπὼν
Φ. Ἰωάννου	»
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Κ. Προβελέγιος	ἀπὼν
Ι. Π. Ταταράκης	Ν.
Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Ἀμβρόσιος Σκαρπμαγκᾶς	Ν.
Ι. Στάϊκος	ἀπὼν
Α. Παππατσώρης	»
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Α. Κιζάνης	ἀπὼν
Δ. Δρόσος	Ν.
Εὐστ. Μ. Παρίσης	ἀπὼν
Γ. Δοκὸς	Ν.
Δ Κριεζῆς	Ν.
Γ. Κουντουριώτης	ἀπὼν
Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Γ. Γριζάνος	Ν.
Ι. Γαρδίκης	Ν.
Ν. Κριεζώτης	Ν.
Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Κ. Κανάρης	Ν.
Γ. Δ. Σταματάρας	Ν.

Ὁ πρόεδρος ἀκολούθως ἀνέφερεν εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι ἡ τιμὴ τῶν κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς καὶ γνωμοδότησιν τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς ἀγορασθέντων διὰ τὴν Βιβλιοθήκην αὐτῆς βιβλίων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ περιμενομένου λεξικοῦ τοῦ Ῥίζου Στεφάνου, φέρει ὑπέρβασιν κατὰ 800 περίπου δραχμὰς· ἐπειδὴ δ' ὑπάρχει ἀπόθεμα ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς παρελθούσης συνόδου ἐκ δραχ. 2,913·84. προτείνει νὰ ληφθῶσιν ἐκ τούτων αἱ 800, καὶ αἱ λοιπαὶ νὰ διατεθῶσι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν.

Τὴν πρότασιν ταύτην παρεδέχθη ἡ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως.

Μετὰ τοῦτο μετέβη εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς Ἐρέτριαν συνοικισθησομένων ψαρριανῶν νομοσχεδίου· μεθ' ἃς δ' ἀντιῤῥήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ὑπαρχούσης, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορία, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτηρούντων ὡς ψηφολεκτῶν τῶν Κ Κ. Ι. Εὐσταθίου καὶ Γ. Σταματάρα, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου, διὰ ψήφων 83 παμψηφεί.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς Ἐρέτριαν συνοικισθησομένων Ψαρριανῶν νομοσχεδίου; Ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπὼν	Σ. Βλάχος	ἀπὼν
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Π. Ῥάγκος	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ι. Καραγιαννόπουλος	Ν.
Θ. Γρίβας	ἀπὼν	Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Α. Ἀαπουσιάδης	ἀπὼν
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Δ. Τσιγκουράκις	ἀπὼν
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Γ. Κονδύλης	»
Μ. Α. Καΐρης	ἀπὼν	Κ. Φασίτσας	Ν.
Δ. Τσόκρης	Ν.	Ι. Χαραυῆς	ἀπὼν
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Ι. Κρανίδης	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Ι. Γαλδάσης	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπὼν	Δ. Ζῶτος	Ν.
Α. Μεταξᾶς	»	Νίκος Θέου	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Α. Γουζουάσης	Ν.

Α. Βιλαέτης	Ν.	Ρ. Παλαμίδης	Ν.
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ρεβελιώτης	Ν.
Σ. Στεφανόπουλος	Ν.	Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	ἀπών	Π. Καλαμαριώτης	»
Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	»	Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ἰ. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	Ν.	Κ. Βέϊκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	ἀπών	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	»	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.
Ἀθ.Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	Ν.
Ἠλ. Παπαδαίος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	Ν.	Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών	Δ. Πικουλάκης	Ν.
Π. Ι. Κυριακός	»	Χ. Καπετανάκης	Ν.
Γεωργαντ. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών
Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	Ν.	Α. Καλαμογδάρτης	Ν.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Κ. Τσερτίδης	Ν.
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.	Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.	Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Παππακώστ. Τσαμάλας	ἀπών
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	Ν.	Φ. Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Μπούκουρας	ἀπών	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Καρφιωτάκης	»	Κ. Προβιλέγιος	ἀπών
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.	Ι. Π. Ταταράκης	Ν.
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Γ. Δερνιτσώτης	ἀπών	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Τ. Σαντᾶς	»	Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.	Ἀμβ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Ἠλ. Βάρδογλης	ἀπών	Ι. Σταΐκος	ἀπών

Α. Παππατσώρης	Ν.	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.	Γ. Γριζάνος	Ν.
Ἰ. Τομαρᾶς	Ν.	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Α. Κιζάνης	ἀπών	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Δ. Δράσος	Ν.	Ἰ. Οἰκονόμου	Ν.
Εὐσ Μ. Παρίσης	ἀπώ	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Γ. Δοκὸς	Ν.	Κ. Κανάρης	Ν.
Δ. Κριεζῆς	Ν.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Δ. Κουντουριώτης	ἀπών		

Ἀνεγνώσθη λοιπὸν τὸ πρῶτον ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τούτου παρετήρησέ τις κατὰ πρῶτον, ὅτι, πρόθυμος ὢν νὰ παραχωρηθῶσιν ὅλαι αἱ δυναταὶ εὐκολίαι εἰς τοὺς συναδελφοὺς Ψαρριανούς, καὶ μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ὑπάρχῃ οὐδεμία ἀμφιβολία εἰς τὸν διορίζοντα τὸν ἀριθμὸν τῶν συνοικιστέων Ψαρριανῶν νόμον, ἐξαιτεῖται παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ τὴν διασάφησιν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἀπαιτοῦνται μόνον 250 ψυχαί, πρὸς ἐκλογὴν τῶν ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος ἐπιτρεπομένων βουλευτῶν.

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ μὲν παροῦσα βουλευτικὴ περίοδος λήγει τὴν 31 Ὀκτωβρίου ε.ε.· πρὸ τῆς λήξεως λοιπὸν ταύτης ἀπαιτοῦνται 250 ψυχαί, πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν βουλευτῶν τῆς δευτέρας περιόδου δικαιώματος· διὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν τῆς τρίτης περιόδου 750.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ἕτερος ἀνέφερεν, ὅτι ὡς μέλος τῆς ἐπὶ τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου ἐπιτροπῆς ἐπιφέρει ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις. Κατὰ τὸ δ'. ψήφισμα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆς γ'. Σεπτεμβρίου, ἀπεφασίσθη νὰ παραχωρηθῇ εἰς τοὺς συναδελφοὺς ἡμῶν ψαρριανοὺς, διὰ τὰς διακεκριμένας τούτων κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας, τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ πέμπωσι βουλευτὰς ἰδίους δύο, ὡς ἐγένετο καὶ εἰς τὰς ἄλλας ναυτικὰς νήσους. Ἀπῄτησεν ὅμως νὰ ἐκτελεσθῇ ἐντὸς τῆς ἀ. βουλευτικῆς περιόδου ὁ συνοικισμὸς, ὥστε, συνοικισμένοι πλέον Ψαρριανοὶ, νὰ παρέχωσι τοὺς βουλευτὰς τῆς β'. βουλευτικῆς περιόδου· ἂν λοιπὸν δὲν συνοικισθῶσιν ἐντὸς τῆς ἀ. βουλευτικῆς περιόδου, δὲν θέλουσιν ἔχει δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς βουλευτῶν. Προκειμένου ὅθεν λόγου περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς Ἐρέτριαν συνοικιστέων Ψαρριανῶν, καὶ ὑπάρχοντος τοῦ φόβου μήπως δὲν ἐπαρκέσῃ ὁ δοθησόμενος χρόνος πρὸς τὴν συντέλειαν τοῦ συνοικισμοῦ, καὶ

στερηθῶσιν οἱ Ψαρριανοὶ τοῦ πολυτίμου δικαιώματος τῆς ἀντιπροσωπείας, φρονεῖ, ὅτι πρέπει ἡ βουλὴ νὰ φανῇ ἐπιεικὴς εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ, διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν βουλευτῶν τῆς ἐρχομένης περιόδου. Διὰ ταῦτα παραδέχεται τὸν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου προτεινόμενον ἀριθμὸν τῶν 250 ψυχῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι 50 οἰκογενείας. Δὲν κρίνει ὅμως ἄπο σκοποῦ νὰ ἐκθέσῃ ἰδίαν τινὰ εἰκασίαν, ὅτι, ἂν μεσολαβήσωσιν ἐμπόδια εἰς τὸν συνοικισμὸν ἀνεξάρτητα τῆς τῶν Ψαρριανῶν θελήσεως, καὶ ἀποδείξωσιν οὗτοι, ὅτι ἡ μὴ ἐκτέλεσις τοῦ συνοικισμοῦ δὲν προῆλθεν ἐξ ἰδίας αὐτῶν θελήσεως, ἀλλ' ἐκ περιστάσεων ἀπὸ τῆς βουλήσεως αὐτῶν ὅλως ἀνεξαρτήτων, ἐπειδὴ τῶν ἀπολύτως ἀδυνάτων οὐδεὶς ὑπόχρεως, καὶ ἐπειδὴ οὐδεὶς νόμος ὑποχρεόνει τὸν μὴ κατορθώσαντα ὅ,τι ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐκτελεσθῇ, φρονεῖ, ὅτι, ἂν οἱ ψαρριανοὶ ἀποδείξωσιν ὅτι ἦτον ἀπολύτως ἀδύνατος ὁ συνοικισμός των, δὲν πρέπει νὰ στερηθῶσι τοῦ δικαιώματός των. Τοῦτο ὅμως ὡς ἴδιον συλλογισμὸν ἐκτίθησιν, ἐξακολουθῶν νὰ παραδέχηται τὸν παρὰ τοῦ νομοσχεδίου ὁρισθέντα ἐλάχιστον ὅρον τῶν 250 ψυχῶν. Εἶναι ὅμως αὐστηρότερος διὰ τὴν γ'. καὶ δ'. περίοδον, διότι πρέπει νὰ ὑπάρχωσιν ἱκανοὶ πολῖται, διὰ νὰ καθίσταται ἡ ἀντιπροσωπεία ἔλλογος· καθόσον, καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ συνταγματος καὶ ἐκείνων τοῦ περὶ ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν νόμου, συνάγεται, ὅτι ὁ βουλευτὴς πρέπει νὰ ἀντιπροσωπεύῃ ἀπογρώντως ἀριθμὸν πολιτῶν, ἂν καὶ ἀντιπροσωπεύῃ τὸ ἔθνος καὶ ὄχι τὴν ἐπαρχίαν ἐξ ἧς ἐκλέγεται. Θεωρεῖ ὅθεν, ὅτι ὁ ἀριθμὸς 750 διὰ τὴν γ'. περίοδον δὲν εἶναι ὁ προσήκων· διότι ὁ ἐκλογικὸς νόμος προσδιώρισε διὰ τὰ σωματεῖα, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τοῦ συνοικισμοῦ τῶν κατοίκων πρέπει νὰ φθάσῃ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐλαχίστου πληθυσμοῦ τῆς μικροτέρας ἐπαρχίας· ἐὰν δ' ὡς τοιαύτη θεωρηθῇ ἡ Αἴγινα καὶ ληφθῇ ὡς πληθυσμὸς αὐτῆς 6000 κατοίκων, πρέπει οἱ συνοικισθησόμενοι ἐκ τῶν μεταναστῶν ν' ἀποτελῶσι 3000 κατοίκων. Ἐὰν λοιπὸν προσδιορισθῇ διὰ τοὺς Ψαρριανοὺς, χάριν τῶν λαμπρῶν καὶ μεγάλων αὐτῶν πρὸς τὴν πατρίδα θυσιῶν, ὁ ἀριθμὸς 1000 ψυχῶν διὰ τὴν γ'. βουλευτικὴν σύνοδον, νομίζει, ὅτι δὲν εἶναι μέγας· καθόσον δὲν πρέπει νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἐπὶ πολὺ ἀπὸ τὰς τεθείσας βάσεις ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως ὡς πρὸς τὸ ἀντιπροσωπικὸν δικαίωμα τῶν μεταναστῶν. Διὰ δὲ τὰς ἀκολούθους περιόδους προτείνει, νὰ ἰσχύῃ τὸ 3 ἄρθρον τοῦ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν νόμου, ὡς καὶ διὰ τὰ λοιπὰ σωματεῖα, ἵνα ἐκλείψῃ πᾶσα διάκρισις· διότι ἡ ἐθν. Συνέλευσις ἀφῆκεν εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνοικισθησομένων, διὰ νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ περιστάσεις τῶν Ψαρριανῶν· διὰ τοῦτο δὲ, ὡς ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἐξάγεται, ἅπαξ ἔπρεπε νὰ προσδιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν συνοικισθησομένων εἰς Ἑρέτριαν Ψαρριανῶν, καὶ ἀναλόγως τῶν περιστάσεων αὐτῶν διέταξε τὴν ὑποδιαίρεσιν εἰς δύο συνόδους κατὰ τὸ νομοσχέδιον. Καὶ εἰς μὲν τὴν δ'. περίοδον ὀρθῶς διετάχθη, ἐν τῷ συζητουμένῳ νομοσχεδίῳ, ἵνα λάβωσι καὶ οἱ ἐν Ἑλλάδι Ψαρριανοὶ μέρος εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν βουλευτῶν, μετὰ τῶν εἰς Ἑρέτριαν 50 οἰκογενειῶν συνοικισθησομένων· διότι ἄλλως ἦθελεν εἶσθαι ἄδικον, ἐν ᾧ οἰκονομία γίνεται τοιαύτη, νὰ στερηθῶσιν οἱ λοιποὶ Ψαρριανοὶ τοῦ δικαιώματος ἵνα συμμετάσχωσιν τῆς ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν κατὰ τὴν δ'. περίοδον, ἀφοῦ καὶ δι' ὅλους τούτους ἡ συνέλευσις ἐπρονόησε. Κατὰ ταῦτα δὲ καθυπέβαλε τροπολογίαν, δι' ἧς ἐδέχετο διὰ μὲν τὴν δευτέραν βουλευτικὴν σύνοδον τὸν ἀριθμὸν 250. ὑπὸ τὸν ὅρον ἵνα λάβωσι μέρος καὶ οἱ λοιποὶ Ψαρριανοί· διὰ δὲ τὴν γ'. 1000, καὶ διὰ τὰς λοιπὰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ περὶ ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν νόμου, φυλαττομένου τοῦ δικαιώματος τῶν Ψαρριανῶν εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν δύο βουλευτῶν, ἐν ὅσῳ δὲν φθάσωσι τὸν πληθυσμὸν καθ' ὃν δύνανται νὰ δώσωσι καὶ περισσοτέρους.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι εἶναι γνωστοὶ τοῖς πᾶσιν οἱ λόγοι, οἵτινες ὑπεχρέωσαν τὰς ἐθνικὰς συνελεύσεις καὶ αὐτὴν τὴν τῆς γ'. Σεπτεμβρίου, νὰ χορηγήσωσι τὸ ἔξαγον δικαίωμα τῆς βουλευτῶν ἰδίων ἐκλογῆς εἰς τοὺς Ψαρριανούς, διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος ὁμολογουμένας αὐτῶν θυσίας. Καὶ πληρεζούσιος δὲ ὢν εἶχε τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐχαρίστησιν, νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ δικαιώματα τῶν Ψαρριανῶν, καὶ τῶν λοιπῶν σωματείων, ὅσα ἔχουσι δικαίας παρὰ τοῦ ἔθνους ἀξιώσεις. Κατὰ συνέπειαν γενικῆς τοιαύτης θελήσεως, ἐγένετο τὸ δ'. ψήφισμα, πρὸς ἐνέργειαν τοῦ ὁποίου τὸ ὑπουργεῖον ὤφειλε νὰ παρουσιάσῃ τὰ προσήκοντα νομοτεχνήματα· ἀλλὰ τὸ μὲν περὶ συνοικισμοῦ Ψαρριανῶν περὶ τὰ τέλη τῆς ληξάσης συνόδου καθυπέβαλε, τὸ δὲ περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνοικιστέων Ψαρριανῶν μόλις ἤδη συζητεῖται. Οἱ Ψαρριανοὶ ὅθεν δίκαια δύνανται νὰ ἀπευθύνωσι παράπονα κατὰ τοῦ ὑπουργείου, οὐδέποτε ὅμως νὰ ζητήσωσι τὴν καταστροφὴν τῆς ῥητῆς διατάξεως τοῦ ψηφίσματος τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως, τοῦ ἀπαιτοῦντος ἀρεύκτως τὸν συνοικισμόν, φέροντες λόγους τοῦ ἀδυνάτου τῶν περιστάσεων, ὡς ὁ προαγορεύσας ὑπεστήριξε καὶ προέτεινεν. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ ψήφισμα ῥητῶς ὁρίζει τὸν συνοικισμὸν

ἀποκρούει τὸν συλλογισμὸν τοῦ προαγορεύσαντος, καὶ λέγει, ὅτι εἰς τοιαύτας ἰδέας δὲν πρέπει νὰ καταντῶμεν. Τὸν δ' ἀριθμὸν τὸν ὁρισθέντα, ὡς ἐλάχιστον τοῦ συνοικισμοῦ ὅρον, δέχεται· δὲν συμμερίζεται δὲ οὐδὲ τὴν περὶ τῶν λοιπῶν περιόδων πρότασιν τοῦ ἀγορεύσαντος, ὅστις προτείνει τὴν καταστροφὴν τῶν κεκτημένων δικαιωμάτων τῶν Ψαρριανῶν, ταὐτίζων αὐτὰ μὲ τὰ τῶν ἄλλων σωματείων, περὶ ὧν ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις ἀπεφήνατο, ὅτι θέλει νὰ ὑπάγωνται εἰς διάφορον τῶν Ψαρριανῶν κατηγορίαν. Καθ' ὁλοκλήρου λοιπὸν τῆς τροπολογίας εἶναι ἐναντίος, καὶ ὑποστηρίζει τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀπήντησεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι οὐδεμίαν αὐτὸς πρότασιν περὶ καταστροφῆς τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως καθυπέβαλε, διότι οὐδὲν τοιοῦτον ἡ τροπολογία αὐτοῦ περιέχει, τὴν ὁποίαν εἶχε σχεδιάσει πρὶν ἢ ὁμιλήσει· μάλιστα αὐτὸς παρεδέχθη τὸν προτεθέντα ἐλάχιστον ὅρον τῶν 250 ψυχῶν. Θεωρητικῶς μόνον προσέθηκεν ἰδίαν γνώμην, ὅτι, ἂν οἱ Ψαρριανοὶ δὲν συνοικισθῶσιν ἐντὸς τῆς πρώτης βουλευτικῆς περιόδου, ἐκ περιστάσεων ἀνεξαρτήτων ἀπὸ τῆς θελήσεως αὐτῶν, δὲν εἶναι πρέπον νὰ στερηθῶσι τοῦ εἰς αὐτοὺς ἀπονεμηθέντος δικαιώματος, καθότι τῶν φυσικῶς ἀδυνάτων οὐδεὶς ὑπόχρεως. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν θεωρητικῶς παρετήρησεν, οὐδὲν ὅμως ἐκ τούτων προέτεινεν· ὥστε ἀδίκως ὁ προαγορεύσας, κατ' αὐτοῦ κατηνέχθη. Ἡ δὲ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 250 ψυχῶν εἰς 1000 διὰ τὴν γ' περίοδον εἶναι δικαιοτάτη, καὶ συμφωνοτάτη πρὸς τὰς λοιπὰς ἀποφάσεις τῆς συνελεύσεως, περὶ τῶν μεταναστῶν συνοικισμοῦ. Ἡ πρότασις αὐτοῦ ὅθεν εἶναι ἐντὸς τοῦ συντάγματος, θεωρητικῶς δὲ δύναται καὶ αὐτὸς, ὡς ἕκαστος Βουλευτὴς, νὰ ἔχῃ ἐλεύθερον τὸ φρόνημά του· καὶ τοῦτο, διότι δὲν θέλει νὰ ἀπατήσῃ ἑαυτὸν, καθότι πείθεται, ὅτι δὲν θέλει πραγματοποιηθῇ ἐν τῷ διαστήματι τεσσάρων μηνῶν ὁ συνοικισμὸς τῶν 50 οἰκογενειῶν. Καθόσον δὲ προσεγίζει τὸ τέλος τῆς ἐνεστώσης περιόδου, καὶ διὰ νὰ μὴ στερηθῶσι τοῦ δικαιώματος τῆς ἀντιπροσωπεύσεως κατὰ τὴν δ'. περίοδον, ἔκαμε τὴν παρατήρησιν, ὅτι, ἐὰν εἰς τινα πολίτην ὁ νόμος ἐπιβάλλῃ ἀφ' ἑνὸς ἓν χρέος, ἀφ' ἑτέρου ἓν δικαίωμα, δὲν δύναται νὰ ἀπολέσῃ χορηγούμενον δικαίωμα, ἐὰν τῷ ὄντι ἀδυνατῇ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιβληθεῖσαν ὑποχρέωσιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος ἠρώτησεν, ἂν ὑποστηρίζῃ καὶ ἕτερος τὴν προρρηθεῖσαν πρότασιν· μηδενὸς δ' ἀπαντήσαντος, ἀπέσυρεν αὐτὴν ὁ προαγορεύσας.

Λαβὼν δὲ καὶ ἕτερος τὸν λόγον ἀνέφερεν, ὅτι, καίτοι γινώσκων τὴν λεπτότητα τοῦ συζητουμένου ἀντικειμένου, καὶ τὴν ἐκ τῶν λόγων τῶν προελευσομένων κακὴν ἐντύπωσιν εἰς τινας, παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι, μέλος τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως ὤν, ἦτο σύμφωνος μετὰ πολλῶν καὶ ἄλλων νὰ μὴ συμπεριληφθῶσι μετὰ τῶν λοιπῶν σωματείων οἱ Σουλιῶται καὶ Ψαρριανοί· οὐχὶ τόσον διὰ τοὺς μεγάλους καὶ ἐξιδιασμένους αὐτῶν ἀγῶνας, ὅσον διότι σύσσωμοι συνεκράθησαν μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐντὸς τῆς ἐλευθερωθείσης Ἑλλάδος, ἐν ᾗ εἰσέτι εὑρίσκονται. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς τύχης τῶν Ψαρριανῶν ἐγένετο ἰδιαίτερον Ψήφισμα, οἱ δὲ Σουλιῶται συνεχωνεύθησαν μετὰ τῶν λοιπῶν σωματείων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις ἀπῄτησε, νὰ συνοικισθῶσιν οἱ Ψαρριανοὶ ἐντὸς τῆς α'. Βουλευτικῆς περιόδου, ἀφῆκεν εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα νὰ προσδιορίσωσι τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν τῶν πρὸς ἐκλογὴν βουλευτῶν ἀπαιτουμένων συνοικιστῶν ψαρριανῶν, οὗτος δὲ ἤδη ἱκανῶς ἐτιεικῶς προσδιωρίσθη. Τὸ μὲν ἔθνος λοιπὸν, κατὰ θέλησιν οἰκείαν καὶ ἐξ αἰσθήματος εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς Ψαρριανοὺς, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα· τοῦτο· ὀφείλουσι λοιπὸν καὶ οὗτοι, οἵτινες πάντοτε ἔδειξαν μεγίστην φιλοτιμίαν εἰς τὰ περὶ τοῦ συνοικισμοῦ, νὰ μὴ ἀναδράμωσιν εἰς τοὺς ἰδανικοὺς τινων στοχασμοὺς, ἀλλὰ νὰ αἰσθανθῶσιν ὁποίαν βαρύτητα τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς βουλευτοῦ ἔχει, καὶ ἡ περὶ τούτου ἀπόφασις τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως, καὶ νὰ σπεύσωσι νὰ συνοικισθῶσιν ὑπερπηδήσαντες ὅλα τὰ ἐπιπροσθοῦντα προσκόμματα, ἵνα ἐφελκύσωσι καὶ τοὺς λοιποὺς συναδελφοὺς αὐτῶν.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν καὶ βουλευτὴς Ψαρριανῶν ἀπήντησεν, ὅτι, καὶ τοι τοῦ μέλλοντος ὄντος ἀκράτου, ἀνθρωπίνως ὅμως τῆς ψυχῆς ἐν τῇ θερμότητι αὐτῆς προβλεπούσης αὐτὸ, δύναται καὶ οὗτος νὰ εἴπῃ, ὅτι οἱ ψαρριανοὶ εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ πραγματοποιήσωσι τὴν διάταξιν τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆς γ'. Σεπτεμβρίου· καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐξαιτοῦνται, εἰμὴ τὰ ἐν τῷ παρόντι νομοσχεδίῳ περιεχόμενα, τὰ ὁποῖα πάντες ὡς δίκαια καὶ ὀρθὰ ὁμοφώνως παρεδέχθησαν. Διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὴν βουλὴν νὰ ἐπιψηφίσῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, παραχωροῦσα τὰ αἰτούμενα, πεποιθυῖα, ὅτι ἡ πρὸς τὸ ἔθνος εὐγνωμοσύνη τῶν ψαρριανῶν μεγάλη ἔσται, καὶ ἡ αὐτὴ ψυχὴ καὶ τὰ αὐτὰ αἰσθήματα ὑπ' αὐτῶν διατηρηθήσονται.

Μετὰ ταῦτα, ἀποφηναμένης τῆς βουλῆς, ὅτι ἐρωτίσθη ἐκ τῆς γενικῆς συζητήσεως· παρετηρήθη ἐπὶ τοῦ λεκτικοῦ τοῦ ἄρθρου

ὅτι πρέπει νὰ προστεθῇ πρὸ τῆς λέξεως «συνοικισθησομένων» ἡ λέξις «πραγματικῶς»· διότι τοιαύτη εἶναι τοῦ νόμου ἡ ἔννοια.

Συμφωνῶν καὶ ἕτερος περὶ τῆς τοιαύτης τοῦ νόμου ἐννοίας ὑπεστήριξεν, ὅτι κρίνει περιττὴν τὴν προσθήκην τῆς λέξ ως «πραγματικῶς» διότι δὲν ἔχει οὐδεμίαν δυσπιστίαν περὶ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν ψαρριανῶν, καὶ θεωρεῖ τὴν προσθήκην αὐτὴν ὡς ματαίαν περιττολογίαν.

Ὑποστηρίξαντος δὲ καὶ ἑτέρου τὴν προσθήκην τῆς λέξεως «πραγματικῶς.» Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ οὐδεμία δυσπιστία, οὐδὲ νὰ ἐκφρασθῇ τοιαύτη· ἡ δ' ἐρχομένη περίοδος, ἥτις θέλει ἐξελέγξει τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς, ἂν δὲν πραγματοποιηθῇ παρὰ τῶν ψαρριανῶν ὁ συνοικισμὸς κατὰ τὰ διατεταγμένα, δὲν θέλει δεχθῇ τοὺς βουλευτὰς αὐτῶν· ὥστε πάντῃ περιττὴ ἡ προσθήκη τῆς λέξεως «πραγματικῶς» καθίσταται, καθότι ὁ νόμος δὲν δύναται νὰ ἐννοῇ μὴ πραγματικὸν συνοικισμόν.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος ἠρώτησε τὴν βουλὴν, ἂν παραδέχηται τὴν προσθήκην τῆς λέξεως «πραγματικῶς·» ἡ δὲ βουλὴ ἀπέρριψεν αὐτήν.

Ἐγερθεισῶν δὲ, μετὰ τὴν δι' ἀναστάσεως ψηφοφορίαν, διαφωνιῶν περὶ τοῦ ἀπορριφθέντος· ἐπειδὴ τινὲς ὑποστήριξαν, ὅτι ἡ βουλὴ, ἀπορρίψασα τὴν λέξιν «πραγματικῶς,» ἐννοεῖ νὰ μὴ γείνῃ πραγματικῶς ὁ συνοικισμός, οἱ δὲ πλεῖστοι ἀντέλεγον, ὅτι οὐδέποτε ἐπῆλθεν εἰς οὐδενὸς κεφαλὴν τοιαύτη ἰδέα, οὐδὲ προέκειτο τοῦτο εἰς συζήτησιν, ἀλλ' ἐθεωρήθη ἁπλῶς περιττὴ ἡ προσθήκη τῆς λέξεως «πραγματικῶς» καθότι οὐδ' εἰς ἄλλους νόμους τῆς αὐτῆς φύσεως ὑπάρχει, ὡς μὴ ὄντος δυνατοῦ νὰ θεωρηθῶσι συνοικισταὶ κάτοικοι ἄλλου τινὸς τόπου, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς δυνάμεως τῶν λέξεων «προσδιορίζεται» καὶ «ἀπαιτούμενος» οὔσης πασιφανοῦς τῆς ἐννοίας τοῦ «πραγματικῶς.» Ἡ βουλὴ ἀπερρίνατο ὁμοθυμαδὸν δι' ἀναστάσεως, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ὅτι ἐννοεῖ νὰ συνοικισθῶσι πραγματικῶς οἱ ψαρριανοί· παρεδέχθη δὲ δι' ἀναστάσεως τὸ 1. ἄρθρον κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτως.

«Ἄρθρ. 1. Ὁ κατὰ τὸ Δ'. ψήφισμα τῆς Γ'· Σεπτεμβρίου ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς τῶν ἑλλήνων συνελεύσεως, πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ διὰ τὴν ἐκλογὴν βουλευτῶν δικαιώματος, ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν συνοικισθησομένων εἰς τὴν Ἐρέτριαν ψαρριανῶν προσδιορίζεται, πρὸ μὲν τῆς λέξεως τῆς ἐνεστώσης βουλευτικῆς περιόδου

εἰς διακοσίας πεντήκοντα ψυχὰς, μετὰ δὲ τὴν λῆξιν ταύτης εἰς ἑπτακοσίας πεντήκοντα.»

Μετὰ τοῦτο ἀνεγνώσθη τὸ 2. ἄρθρον, ἐφ' οὗ παρετήρησέ τις, ὅτι τοῦτο εἶναι πάντῃ περιττόν· διότι ὁ σκοπὸς τῆς συνελεύσεως ἦτο, νὰ ὁρισθῇ ὁ πρὸς ἐκλογὴν βουλευτῶν ἀπαιτούμενος ἐλάχιστος ὅρος τῶν συνοικιστέων ψαρριανῶν, τούτου δὲ ὁρισθέντος οὐδὲν ἕτερον προσαπαιτεῖται. Κατὰ ταῦτα καθυπέβαλε τροπολογίαν, δι' ἧς ὥριζεν, ὅτι οἱ ἀλλαχοῦ εὑρισκόμενοι ψαρριανοὶ καὶ μὴ συνοικισθέντες θέλουσι ψηφοφορήσει ἕκαστος εἰς ὃν δῆμον εἶναι καταγεγραμμένος δημότης.

Ἕτερος δὲ λαβὼν τὸν λόγον ἔλεξεν, ὑποστηρίζων τὸ νομοσχέδιον, ὅτι, ἐπειδὴ δυνατὸν εἶναι ἐντὸς τῶν ὀλίγων τούτων μηνῶν νὰ μὴ συνοικισθῶσιν εἰς Ἐρέτριαν οἱ Ψαρριανοὶ, ὥστε νὰ ἀποτελεσθῇ ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς, καλῶς ἡ διάταξις αὕτη τοῦ νόμου ἐτέθη, ἵνα ψηφοφορῶσι δηλαδὴ καὶ οἱ ἀλλαχοῦ εὑρισκόμενοι Ψαρριανοί. Μετὰ δὲ τὴν λῆξιν τῆς Ε'. ταύτης περιόδου, ἐπειδὴ τότε ὁ νόμος δὲν θέλει πλέον ὑποθετικὸν ἀριθμὸν, ἐχάραξε τὸν τῶν 750· δὲν διστάζει ὅμως, ἵνα πᾶσα περὶ τοῦ τοιούτου ἀμφιβολία ἀρθῇ, νὰ παραδεχθῇ τὴν ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος προτεινομένην λέξιν, ἂν καὶ περιττὴν, ὡς ἐν τῷ ἐκλογικῷ νόμῳ ἐμπεριεχομένην πραγματικῶς.

Λαβὼν δ' ἄλλος τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι αἱ εἰς τοὺς Ψαρριανοὺς διδόμεναι εὐκολίαι εἶναι λίαν πολλαὶ· διότι, ἂν αἱ αὐταὶ εὐκολίαι εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ συνοικισθέντας εἰς Ἀμαλιάπολιν ἐδίδοντο, οὐχὶ τόσοι, ὅσοι ἤδη ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ πολλῷ τούτων πλείους ἤθελον ὑπάρξει. Δὲν παραδέχεται δὲ τὴν ἰδίαν τινὸς τῶν προλαλησάντων, ὅτι οἱ Ψαρριανοὶ καὶ Κρῆτες ὑπέφεραν· διότι, ὡς πάντες καὶ αὐτὸς ὁ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς γνωρίζουσι, καὶ οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ Θεσσαλοὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἐπαρχίαι ἔπαθον, καί τινες μάλιστα ἔρημοί εἰσι πόλεις. Ἐπὶ τέλους δ' ὑποστηρίζει τὴν τινὸς τῶν προλαλησάντων ἰδέαν, ἵνα μὴ δοθῇ, δηλαδὴ, εἰς τοὺς μὴ ἐν Ἐρετρίᾳ συνοικισθησομένους τὸ τῆς ἐκλογῆς δικαίωμα· διότι, ὡς ἄνω εἶπεν, αἱ παρὰ τῆς βουλῆς διδόμεναι εὐκολίαι εἶναι λίαν πολλαὶ, διότι ἐκ 250 ψυχῶν, ὡς τὸ νομοσχέδιον ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ ἔχει, μόλις 30 θέλουσιν εὑρεθῇ νὰ ψηφοφορήσωσιν· ἂν λοιπὸν ἡμεῖς ἐξαπλώσωμεν τὸ τοῦ ἐκλέγειν δικαίωμα καὶ εἰς ἄλλους, τότε οὐδέποτε θέλομεν παρακινήσει αὐτοὺς ὅπως ἐπισπεύσωσι νὰ συνοικισθῶσι, καὶ οὕτως ἀντὶ ὠφελείας κακῶν πρόξενοι γενησόμεθα.

Μετά τινα δ' ἀντικρούσαντα τὸν προλαλήσαντα, καὶ εἰπόντα

ὅτι οὐδόλως, ἀναφέρων τοὺς Ψαρριανούς, ἠθέλησε τὸν τῶν Μακεδόνων καὶ ἄλλων ἡρωϊσμὸν νὰ προσβάλῃ· ἀλλὰ ὁμιλῶν οὐδὲν ἄλλο, ἢ περιστατικὸν ἐν τῇ συνελεύσει συμβὰν ἐδιηγήθη. Καὶ ὅτι ἐνταῦθα οὐδαμῶς περὶ συνοικισμοῦ ἄλλων ἢ τῶν Ψαρριανῶν γίνεται· καὶ ὅτι ἕτοιμος εἶναι, ἅμα καὶ ὑπὲρ ἐκείνων περὶ συνοικισμοῦ νομοσχέδιον εἰσαχθῇ, νὰ δώσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ψῆφον.

Ἐπανέλαβεν ἄλλος, ὅτι καθῆκον καὶ ἐντολὴ ἡμῶν εἶναι νὰ ἐκτελέσωμεν τὸ ψήφισμα, χωρὶς νὰ προσθέσωμεν ἢ ἀφαιρέσωμέν τι· μ' ὅλον τοῦτο τὸ ἄρθρον τοῦτο περιέχει ὅρους τινάς, διὰ νὰ εὐκολύνῃ βέβαια τοὺς συνοικισθησομένους, ἀντικειμένους εἰς τὸ ψήφισμα, καταστρέφοντας δικαιώματα ἄτινα οὐδὲ νὰ ἐγγίξωμεν ἡμεῖς δυνάμεθα. Διὰ ταῦτα περιττὸν θεωρεῖ ἐδῶ τὸ ἄρθρον τοῦτο· τότε δὲ ἤθελεν ἔχει καλῶς, ὁπόταν δὲν ἠθέλομεν εἰς τὸ ἑξῆς δόσει τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς ἐρχομένους Ψαρριανοὺς νὰ ψηφοφορῶσι.

Καὶ ἕτερος ἀγορεύων εἶπεν, ὅτι ὁ συνοικιζόμενος Ψαρριανὸς δὲν ἔχει ὑποχρεώσεις καταγραφόμενος, ὡς ἀνέφερον, ἀλλ' ὠφελείας· διότι παραλαβάνει γαίας, ἃς καλλιεργεῖ καὶ ἀπολαμβάνει, πρὸς δὲ ἔχει καὶ τὸ πλεονέκτημα τοῦ ψηφοφορεῖν. Τελευτῶν δ' ἀνέφερεν ὅτι, ἐγκριθείσης τῆς ἀρχῆς ἵνα ψηφοφορῶσι καὶ οἱ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, ἀδικοῦνται οἱ κατὰ πρῶτον εἰς τὸν συνοικισμὸν προσδραμόντες· διότι, ὡς εἶναι φανερὸν, οὗτοι ὡς πρῶτοι μεγάλας θέλουσιν εὕρει πρὸς τοῦτο δυσκολίας, δὲν θέλουσι δ' ἀπέναντι τούτων ἔχει τὴν εὐχαρίστησιν ἵνα ἐκλέγωσι τὸν ὁντινα αὐτὸν θέλουσι βουλευτήν· ἀλλὰ πάντες ἐξ αὐτῶν, συμφωνήσαντες μετὰ τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι, θέλουσιν ἐκλέγει ὃν αὐτοὶ θέλουν· καὶ οὕτως ὁ ἐκλεχθεὶς βουλευτὴς δὲν θέλει εἶσθαι ἐκ τῆς πλειοψηφίας. Ὑπεστήριξεν ὅθεν τὴν ἰδέαν τῶν πρυλαλησάντων ὡς πρὸς τὴν λέξιν πραγματικῶς.

Τοῦτον δὲ διαδεχθεὶς ἄλλος εἶπεν, ὅτι, θέτοντες τοιαύτας εἰς τὸ ἄρθρον παρατηρήσεις, ἀναγκάζομεν τοὺς συνοικισθησομένους ἢ νὰ μὴ συμμορφωθῶσι μὲ τὸν νόμον· διότι εἶναι ἀδύνατον ἐντὸς δύο μηνῶν νὰ ἐκπληρώσωσιν, ὅσα ἡμεῖς τοῖς ἐπιβάλλομεν, ὡς τῶν προκριτοτέρων ἐξ αὐτῶν μελλόντων τὸν συνοικισμὸν νὰ κάμωσι, καὶ οὕτω χάσωσι τὸ ὁποῖον τὸ ἔθνος ἀπένειμε πλεονέκτημα· ἢ νὰ πονηρευθῶσι τὸν νόμον, διότι πῶς εἶναι δυνατὸν ἄνθρωποι ταξειδεύοντες, ἢ μακρὰν οἰκοῦντες, ἐν διαστήματι δύο μηνῶν νὰ παρευρεθῶσιν εἰς Ἐρέτριαν καὶ συμμορφωθῶσι μὲ τὰ παρὰ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα; τοῦτο

δ' ὑπερ ἡμεῖς ἐνταῦθα πράττομεν ἤδη, ἀποκλείοντες τοὺς μὴ δυνηθέντας νὰ συνοικισθῶσι, μᾶλλον οἱ ἤδη συνοικισθησόμενοι εἰς Ἐρέτριαν δύνανται νὰ πράξωσιν, ἀναφερόμενοι εἰς τὴν βουλὴν, ὅτι ἄδικον εἶναι οἱ μὴ μὲ τὸν νόμον συμμορφωθέντες νὰ ἀπολαμβάνωσι τὰ αὐτὰ, ἅπερ καὶ οὗτοι, δικαιώματα. Ἐπὶ τέλους δ' ἐπρότεινεν, ὅτι διὰ τὴν δευτέραν μὲν περίοδον νὰ ἐκτελεσθῇ ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ τοῦ ὑπουργικοῦ νομοσχεδίου διαγράφεται, διὰ δὲ τὴν Γ', περίοδον νὰ ἀποκλεισθῶσιν οἱ μὴ εἰσέτι τοῦτο πράξαντες.

Μετ' ἄλλον δέ τινα συμφωνήσαντα, ὅτι, διὰ μόνην τὴν δευτέραν περίοδον, νὰ ἐκλέξωσιν οἱ 250· διότι ἄλλως θέλομεν ἔχει βουλευτὰς 26 ψήφων. Καὶ ἄλλον παρατηρήσαντα ὅλως περιττὸν τὸ δεύτερον, ὡς ἐξηγοῦντος ἐξ ἱκανὸν τοῦ ψηφισθέντος πρώτου τὰ πάντα· παραστήσαντα δὲ ὅτι ἡ θέλει ὑπάρξει, ἢ οὔ, συνοικισμὸς, καὶ ἐὰν μὲν τὸ πρῶτον, τότε οἱ ἔξωθεν ἐλθόντες καὶ δηλώσαντες τὴν ἐπιθυμίαν των αὐτοδικαίως ψηφοφορῶσι, περιττοῦ τοῦ ἄρθρου τούτου καθισταμένου, ἐὰν δὲ τὸ δεύτερον τὰ πάντα περιττά.

Εἶπεν ἕτερος, ὅτι παντάπασι τὸν περὶ ἐκλογῆς νόμον ἐνταῦθα δὲν δυνάμεθα νὰ συμβουλευθῶμεν, ἀλλὰ τὸ ψήφισμα, ὁρίζον ῥητῶς τὸν συνοικισμὸν αὐτῶν καὶ μὴ ἐπιτρέπον εἰς τοὺς ἀλλαχοῦ εὑρισκομένους νὰ ψηφοφορῶσι· πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τούτου προσδιορίζομεν τὸν ἐλάχιστον αὐτῶν ἀριθμὸν, ὅπερ καὶ ἐγένετο, διὰ τὸν ὁποῖον οὐδαμῶς νὰ παραπονεθῶσι δικαιοῦνται· τούτου λοιπὸν ἕνεκα, πάντα περιττὸν τὸ δεύτερον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον θεωρεῖ.

Παρελθὼν δὲ ὁ εἰσηγητὴς ἔλεξεν, ὅτι ἡ ὕλη τῆς ὑποθέσεως ταύτης εἰς δύο διαιρεῖται· τὸ μὲν τὴν ἐκτέλεσιν ἀποβλέπει τοῦ ψηφίσματος, τὸ δὲ τὸν τρόπον ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης. Ὅθεν καλῶς ποιοῦν καὶ τὸ ὑπουργεῖον εἰς δύο τὸ νομοσχέδιον διῄρεσεν ἄρθρα, παραλαβὸν οὕτω τὸ μὲν πρῶτον εἰς τὸ πρῶτον τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον, τὸ δὲ εἰς τὸ δεύτερον ἄσχετον ὅλως πρὸς τὸ πρῶτον. Ἐξετάζοντες δὲ τοῦτο ὀφείλομεν τό τε συμφέρον καὶ δίκαιον νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ἐπειδὴ διὰ τὴν δικαιοσύνην πρέπει καὶ εἰς τοὺς μὴ προφθάσαντας νὰ συνοικισθῶσι τὸ τοῦ ἐκλέγειν νὰ δώσωμεν δικαίωμα, ἀναλογισθέντες τό τε ὀλίγον τῆς προθεσμίας, καὶ τὸ ἐμπορικὸν τῶν ἀνθρώπων πνεῦμα, δι' ὃ μακρὰν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην πλέουσιν, οὐχὶ σταθερῶς ἔν τινι πόλει ἐνοικοῦντες· ἄλλως δὲ ἠθέλαμεν ψυχράνει αὐτοὺς, ἀφαιροῦντες οὕτως ἐξ αὐτῶν τὸ δικαίωμα

τοῦτο, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας εὐκολίας ἔπρεπε νὰ παράσχωμεν, ἀπέναντι τῶν τοσούτων τοῦ κατὰ πρῶτον συνοικισμοῦ δυσκολιῶν.

Ἐνταῦθα, ἐρωτήσεως πρὸς αὐτὸν γενομένης ποῦ θέλουσι συνοικισθῇοὗτοι, ἀπήντησεν εἰς Ἐρέτριαν. Ὡς πρὸς τὸ συμφέρον δ' οὐδὲν εἶπε, διότι καὶ ἡ βουλὴ καὶ τὸ ὑπουργεῖον καὶ πάντες τὴν ἐπιθυμίαν ἔχουσιν, ἵνα ὅσον τάχιον οἱ Ψαρριανοὶ συνοικισθῶσιν· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο διὰ τῶν νομοθετημάτων πρέπει οὐδεμίαν ἐν αὐτοῖς ψυχρότητα νὰ διεγείρωμεν, τοὐναντίον δὲ πᾶσαν πρὸς τοῦτο εὐκολίαν νὰ δώσωμεν, διότι, ἂν ὑπάρχῃ ἐπιθυμία ἵνα ἐκλέγωσι βουλευτὰς οἱ Ψαρριανοί, εἶναι ἤδη, ὁπόταν περὶ τῆς βάσεως, τῆς ἀποκαταστάσεώς των ἐν τῇ ἑλληνικῇκοινωνίᾳ πρόκειται. Τελευτῶν ὑπεστήριξε τὸ τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι πάντες οἱ ἐπὶ τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου λαβόντες τὸν λόγον ὑπὲρ τῶν συναδελφῶν ἡμῶν Ψαρριανῶν ἠγόρευσαν, διαφωνοῦσιν ὅμως ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὑπὲρ αὐτῶν αἰσθημάτων, καὶ ἕκαστος ἐκτίθησι διάφορον γνώμην. Νομίζει ὅμως, ὅτι, ἐπειδὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου κυριωτέρα ἀνάγκη εἶναι ἡ τοῦ συνοικισμοῦ, πρέπει ν' ἀποφασισθῶσιν πανθ' ὅσα θέλουσι διευκολύνει τὴν πραγματοποίησιν αὐτοῦ· τοιαῦτα λοιπὸν θεωρεῖ τὸ νὰ μὴ δοθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ψηφοφορίας κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς εἰς τοὺς μὴ συνοικισθέντας ἀλλ' ἀλλαχοῦ διαμένοντας· διότι οἱ μέλλοντες νὰ ἐμψυχώσωσιν, οὕτως εἰπεῖν, τὸν συνοικισμὸν εἶναι οἱ προκριτότεροι καὶ πλουσιώτεροι Ψαρριανοί. Οὗτοι λοιπόν, ἂν δὲν περιορισθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς εἰς μόνους τοὺς συνοικισμένους Ψαρριανούς, καὶ ἀφεθῇ καὶ εἰς τοὺς μὴ συνοικισθέντας, οὐδὲν ἐλατήριον θέλουσιν ἔχει ἵνα λάβωσι μέρος εἰς τὸν συνοικισμόν· ἐνῷ, περιοριζομένου τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκλογῆς εἰς μόνους τοὺς συνοικισμένους, πολλοὶ εὐκατάστατοι καὶ πρόκριτοι Ψαρριανοί, διεγειρόμενοι ὑπὸ τῆς φιλοτίμου ἐπιθυμίας τῆς ἀπολαύσεως τῆς βουλευτικῆς θέσεως, καὶ ἀναπτερούμενοι ὑπὸ τῆς τοιαύτης ἐλπίδος, θέλουσι σπεύσει νὰ συναποτελέσωσι τὸν συνοικισμόν. Καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ τοῦ δικαίου ἐξεταζομένου τοῦ πράγματος, εὑρίσκεται ὀρθόν, διότι δὲν πρέπει νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν, καὶ νὰ μετάσχωσι τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων οἱ τὰ δεινὰ καὶ τὰς δυσχερείας τοῦ συνοικισμοῦ πρῶτοι ὑπενεγκόντες, μὲ τοὺς ἄλλοθι ἐγκατεστημένους, καὶ δυναμένους νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἐρέτριαν κατὰ τὰς ἡμέρας μόνον τῆς ψηφοφορίας. Δὲν ἀποστεροῦνται δὲ οἱ λοιποὶ Ψαρριανοὶ οὐδενὸς δικαιώματος, διότι καὶ αὐτοὶ συνοικιζόμενοι τῶν αὐτῶν μεθέξουσι δικαιωμάτων τῆς ἐκλογῆς· δὲν

δύνανται ὅμως ν' ἀπαιτήσωσι νὰ μετάσχωσι τούτων ἐξ ἴσου πρὸς τοὺς ἄλλας τὰς κακουχίας τοῦ πρώτου συνοικισμοῦ ἀναδεχθέντας. Ἀπὸ ἀκραιφνοῦς λοιπὸν ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῶν Ψαρριανῶν αἰσθήματος κινούμενος, προτείνει τὴν ἐντελῆ τοῦ 2 ἄρθρου ἐξάλειψιν, ἵνα ἐπιτραπῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς εἰς μόνους τοὺς συνῳκισμένους.

Μετὰ ταῦτα, τῆς Βουλῆς φωτισθείσης, ὁ Πρόεδρος ἀνήγγειλεν, ὅτι δύο τινὰ πρόκεινται εἰς ψηφοφορίαν α') ἡ ἐξάλειψις τοῦ ἄρθρου καὶ β') ἡ διατήρησις αὐτοῦ ὡς ἐτροπολογήθη.

Ἐρωτηθεῖσα δ' ἡ Βουλὴ περὶ τῆς ἐξαλείψεως, παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως· ὥστε τὸ νομοσχέδιον ἔμεινεν ἐξ ἑνὸς καὶ μόνου ἄρθρου συγκείμενον.

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου τούτου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Π. Βάρβογλη καὶ Ματθαίου Πρωτοπαπᾶ, συνήχθη, κατὰ τὸ ἀνωτέρω καταχωρισθὲν τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὸ παριστάνον καὶ τὴν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορίαν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ σύνολον τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου διὰ ψήφων 83 παμψηφεί.

Ἀναγγείλας ἀκολούθως ὁ Πρόεδρος ὡς ἀντικείμενον συνεδριάσεως τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ κατὰ τὴν ἀκόλουθον τάξιν· α') τοῦ τῆς Δικαιοσύνης, β') τοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ γ') τοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν 4 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ξ'.

Τῆς 19 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην ἐνάτην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν 10 π. μ. τῶν ΚΚ. βουλευτῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ βουλευτηρίου, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρε-

θέντων παρόντων μὲν 85 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 13, ὁ πρόεδρος ἐσήμανε τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀκολούθως ἀνηγγέλθη ὑπὸ τῶν τμημάτων Α'. Γ'. Δ'. ὡς συζητητέα ἡ περὶ σιτηρῶν πρότασις τοῦ ἐξ Ὑδρας βουλευτοῦ καὶ λοιπῶν· οὗτος δὲ, προσκληθεὶς νὰ προσδιορίσῃ τὴν πρὸς ὑποστήριξίν της ἡμέραν, ὥρισεν ὡς τοιαύτην τὴν αὔριον, ἡμέραν πέμπτην 20 τ. μ.

Ἐπὶ τῇ ὑποβληθείσῃ ἐγγράφῳ αἰτήσει περὶ ἀδείας εἰκοσαημέρου ἀπουσίας τοῦ βουλευτοῦ Βάλτου Κ. Ι. Καραγιανναπούλου, ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο καταφατικῶς.

Λαβὼν δὲ μετὰ ταῦτα τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι ὅσον ἀκριβέστερον θεωρεῖ τὰ τῶν βουλευτῶν τὸν λόγον εἶπεν, τοσοῦτον ἐξελέγχει αὐτὰ ἀθλιώτατα, καὶ ἐν μεγίστῃ καταχρήσει ὄντα, ἐπιβαρύνοντα τὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργόν· διότι καὶ αὐτὸς ἐπείσθη ἤδη, ἐκ τῶν βεβαιωθέντων ὡς εἰσπραχθέντων ἐκ τῆς ἐπαρχίας του, τὰ ὁποῖα εὗρεν ἐλλειπῆ κατὰ 35 ο/ο. Διὰ ταῦτα παρακαλεῖ τὴν βουλὴν νὰ προσκαλέσῃ τὸν ἁρμόδιον ὑπουργόν ἐντὸς 3 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παρούσης, νὰ παρουσιάσῃ ἐκ τῶν καταστίχων ταύτης τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἔτους 1845, ἐκ τῆς πωλήσεως καὶ διαχειρίσεως, διὰ νὰ δυνηθῇ οὕτω καὶ αὐτὸς νὰ κάμῃ τακτικῶς τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν. Πρὸς δὲ νὰ προσκληθῇ ὡσαύτως νὰ παρουσιάσῃ, τὰ ὁποῖα ἄχρι τοῦδε, ἂν καὶ προσκληθεὶς, δὲν ἐπαρουσίασεν ἔγγραφα περὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν προσόδων τοῦ 1846 ἔτους, ἰδίως δὲ τὸ ἀπὸ 26 Σεπτεμβρίου π. ε. ὑπ' ἀριθ. 27,218 πρὸς τὸ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον περὶ βιαίας καταδιώξεως. Λιότι, ἰδὼν ὅτι ἄχρι τοῦδε δὲν ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὴν βουλὴν, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ζητῶν αὐτά· ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ αὐτὰ, διότι ὁ Κ. Βαλέτας, ὁ συντάξας αὐτὸ τὸ ἔγγραφον, προσεκάλεσεν ἐπὶ τούτῳ τὸν Κ. Καλληγᾶν, ὅστις εἶπεν ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸ ἀρχειοφυλακεῖον, ἐν ᾧ ὁ ἀρχειοφύλαξ εἶπεν ὅτι τὸ ἔλαβεν ὁ Κ. Καλληγᾶς. Νὰ ζητήσῃ πρὸς τούτοις τὸ προεδρεῖον καὶ ἕτερον ὑπ' ἀριθ. 14,468 ἔγγραφον ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἡ βουλὴ παρεδέχθη ἵνα, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παρούσης, παρουσιάσῃ ὁ ὑπουργὸς τὰ ἄνω ζητθέντα ἔγγραφα.

Ἕτερος λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι, καὶ ἄλλοτε κατὰ τὴν 18 Ἰουνίου Π. Ε. καταθεὶς διάφορα ἐπίσημα καὶ ἰδιαίτερα ἔγγραφα εἰς τὴν βουλὴν, ἀνέφερεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου πρὸς αὐτὴν ἀπείρους καταχρήσεις, παρανομίας καὶ καταπιέσεις διαφόρων στρατιωτικῶν καὶ διοικητικῶν ἀρχῶν τῆς ἐπαρχίας Εὐρυτανίας, δι' ἃ τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργείου ἐπεκαλέσατο, καὶ τὴν παρ' αὐτοῦ ταχείαν ἰασιν τῶν δεινῶν τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν παρὰ τῶν ἀρχῶν ἐσυκοφαντήθησαν διάφοροι φίλοι αὐτοῦ καὶ συγγενεῖς, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀδελφός, ὡς στασιασταὶ καὶ εἰς φυλακὰς ἐβλήθησαν, οἵτινες, κατὰ τὴν δεκάτην ἢ ἑνδεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἀθῷοι καθ' ὁλοσχέρειαν ἐκηρύχθησαν παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Μεσολογγίῳ Πλημμελειοδικῶν· μ' ὅλον ὅτι δὲ αὐτοί τε οἱ παθόντες καὶ ἄπειροι ἄλλοι πάσχοντες Εὐρυτᾶνες, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὡς βουλευτὴς μετὰ τοῦ συναδέλφου αὐτοῦ, κατὰ τὴν 15 Ὀκτωβρίου ἀνέφεραν ταῦτα, οἱ μὲν εἰς τὴν Βουλὴν οἱ δὲ πρὸς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον, οὐδεμία διόρθωσις μέχρι τοῦδε ἐπῆλθεν, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας τὰ μέγιστα ἡ Εὐρυτανία πάσχει· αἱ οἰκίαι καὶ ἡμῶν τῶν βουλευτῶν, τὸ ἱερὸν αὐτὸ ἄσυλον, παρὰ τῶν μεταβατικῶν σωμάτων παραβιάζονται, διὰ τὰ ὁποῖα ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς. Ταῦτα δὲ καὶ ἄλλα πρὸ καιροῦ ἐπεθύμει νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν, ἀλλὰ τὸν δέοντα ἐκαιροφυλάκτει καιρὸν, ἵνα μὴ εἰς τὸ σῶμα τῆς Βουλῆς ὀχληρὸς παρακαίρως φανῇ. Ἐπειδὴ δὲ εἰς χεῖρας του περιῆλθε φύλλόν τι τοῦ ὑπουργικοῦ Μονίτορος, τῆς ἡμιεπισήμου αὐτῆς Ἐφημερίδος, ἥτις καὶ ὑπουργικοὺς λόγους διαστρέφει, καὶ τὰς ἀποφάσεις καὶ αὐτῆς τῆς Βουλῆς καταψεύδει καὶ ἀλλοιόνει· ὡς εἰς τὸν ἀριθ. 83 λέγουσα, ὅτι, κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν περὶ τοῦ σώματος τοῦ Γιάννη Κώνστα Συνταγματάρχου λόγος πολὺς ἐγένετο κ.λ.π. περὶ τῆς μὴ πληρωμῆς τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἂν ἀπερρίφθη αὕτη ὑπὸ τὸν ὅρον « μέχρις οὗ παρουσιασθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἀνῆκον Νομοσχέδιον » ἢ ὄχι, καὶ τέλος, λέγει, ἡ Βουλὴ ἀπεφάνθη, ὅτι παρεδέχθη τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ὡς εἶχον, ἤτοι μὲ τὸν ὅρον « μέχρις οὗ » πρᾶγμα πάντῃ ἀντίθετον τῶν ἀποφάσεων τῆς Βουλῆς. Ἐπειδὴ, λέγει, περιῆλθεν εἰς χεῖράς του τὸ φύλλον τοῦτο ὑπ' ἀριθ. 82 αὐτῆς τῆς Ἐφημερίδος, ὅπερ καὶ τὰ εὐρυτανικὰ δεινὰ καταψεύδει, λέγον, ὅτι εἰὰν ταῦτα ἤθελον εἶσθαι ἀληθῆ ὄχι καθ' ὅλα, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ ἓν τέταρτον, ἡ ἐπαρχία ἐκείνη ἤθελε καθ' ὁλοκληρίαν ἐρημωθῇ, διὰ ταῦτα ἀπεράσισε νὰ λάβῃ τὸν λόγον· διότι τοῦτο πολὺ

ἐλύπησεν αὐτὸν, καὶ δεινὸν τῷ ἐφάνη νὰ διακηρύττῃ τὸ ὑπουργεῖον διὰ τῶν ἐπισήμων ὀργάνων του, ὅτι μὴ κινούμενον εἰς τὰ τῶν ἄλλων δεινὰ δὲν λαμβάνει μέτρα καταλλήλα, ἀλλὰ μᾶλλον ἠδύνεται. Καὶ ἐπομένως παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν διὰ τοῦ προεδρείου νὰ προσκαλέσῃ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν, ἢ μᾶλλον τοὺς ἁρμοδίους ὑπουργοὺς, ἵνα πληροφορήσωσι τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ποῖα μέτρα πρὸς περιστολὴν τούτων καὶ διὰ τὸν ἀναξιοπαθοῦντα λαὸν ἔλαβον, ἢ τί ἔχουσι νὰ ἐνεργήσωσι, διδόντες λόγον τῆς μέχρι τοῦδε ἀδιαφορίας των.

Καὶ ἄλλος συμφωνῶν μὲ τὸν προλαλήσαντα προσέθηκεν, ὅτι τὰ δεινὰ ταῦτα δὲν περιορίζονται μόνον εἰς τὴν τῆς Εὐρυτανίας ἐπαρχίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τῆς Ἀκαρνανίας, εἰς τὰ μεθόρια κειμένης, καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας περιπετείας εὑρισκομένης· διότι ἐνταῦθα ὑπὸ 400 ἢ καὶ 500 λῃστῶν ἡ ἐπαρχία διοικεῖται, ὑπαρχόντων 15 μέχρις 20 λῃσαρχῶν, καὶ ἄλλου μὲν 10, τινὸς δὲ 15 καὶ ἄλλου 20 ἐχοντος ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του, ὑπαρχόντων τῶν στρατιωτῶν, τῶν δορυφόρων τῆς κυβερνήσεως, τῶν ἐθνοφυλάκων, τῶν ὁδηγῶν, περὶ ὧν ἄλλοτε ὡμίλησεν ἡ βουλὴ εἰς τὰ πρακτικὰ, κατακρίνουσα τὸν διορισμὸν αὐτῶν. Ἀναφέρει δὲ τούτους, διότι οὐδεμία διαφορὰ μεταξὺ τῶν καθαρῶς λῃστῶν καὶ τούτων ὑπάρχει, ὡς τῶν μὲν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ καὶ ἀνερυθριάστως λῃστευόντων, τῶν δὲ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς καταδιώξεως τῶν λῃστῶν κατατυραννούντων τὸν λαόν· ἐν τέλει δὲ ἐνέμεινεν εἰς τὴν τοῦ προαγορεύσαντος πρότασιν.

Παρελθὼν δὲ ἕτερος ἔλεξεν· ἠκούσατε, Κύριοι, τὰς ἐκθέσεις τῶν Βουλευτῶν Εὐρυτανίας καὶ Ἀκαρνανίας περὶ τῶν δεινῶν κακώσεων, ὅσας πρὸ πολλοῦ ὑποφέρουσιν οἱ λαοὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων· ἠκούσατε παρὰ τῶν αὐτῶν, ὅτι οἱ κακοπαθοῦντες, διὰ πολλῶν καὶ ἐπανειλημμένων ἀναφορῶν καὶ δι' ἐκθέσεων τῶν Βουλευτῶν των, πρὸ πολλοῦ ἐπεκαλέσθησαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν θεραπείαν τῶν κακῶν τούτων. Νομίζω ἀναγκαῖον καὶ τὰ σήμερον παρ' αὐτῶν λεχθέντα νὰ διαπεμφθῶσι πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, ἵνα, κατὰ τὴν συζήτησιν κἂν τῶν προϋπολογισμῶν, ὑποχρεωθῇ νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ ῥητῶς, ὄχι ἂν ἔλαβε μέτρα νὰ παύσῃ τὰς γοερῶς λαλουμένας κακώσεις τῶν λαῶν ἐκείνων, (διότι ἐκ τῆς μέχρι σήμερον διαρκείας των ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν ἔλαβε), ἀλλ' ἂν ἔχῃ σκοπὸν καὶ γνώμην νὰ λάβῃ κἂν εἰς τὸ ἑξῆς μέτρα, διὰ νὰ γνωρίζωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λαοὶ τί πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν καὶ νὰ φρονῶμεν καὶ ὡς πρὸς τοῦτο.

Μετά τινα δὲ εἰπόντα ὅτι καὶ εἰς τὴν Ναυπακτίαν τὰ τοιαῦτα γίνονται, μάλιστα καὶ τρόνει ἐξ ἀπὸ τὸν Αὔγουστον, ἐξ ὧν δύο μὲν κατὰ τὰς ἐκλογὰς τὰς δημοτικὰς ἐγένοντο, οἱ δ' ἄλλοι τέσσαρες ἀπὸ τὰς 20 Δεκεμβρίου μέχρι τῆς 13 παρόντος, καὶ εἰς πολίτας ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων· καὶ ταῦτα πάντα ὅτι ἀνέφερεν εἰς τὸν Πρωθυπουργόν, ἔτι δὲ καὶ ἤδη εἰς τὸν τῶν στρατιωτικῶν, συνιστῶν αὐτοῖς νὰ στείλωσιν ἀξίους πρὸς ἐξόντωσιν τῆς λῃστείας ἀνθρώπους, ἰδίως δὲ Μακρῆν τινα τοῦ 4 τάγματος τῆς ὁροφυλακῆς, ἄξιον καὶ ἔμπειρον περὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐντέλει δὲ εἰπόντα, ὅτι ταῦτα πάντα προέρχονται ἐκ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπαλληλίσκων.

Καὶ ἄλλον ὅτι ἄξιοι μὲν οἱ ὁδηγοὶ εἶναι, δὲν ἔχουσι δ' ὁδηγίας πρὸς καταδίωξιν τῆς λῃστείας, ἀλλὰ πρὸς ψηφοθηρίαν· καὶ ὅτι μόνος ἐξ ὅλων τῶν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν ὁδηγῶν ὁ Ἀνδρέας Στούπας καλῶς ἐφέρθη, φονεύσας τέσσαρας τῶν λῃστῶν καὶ τρεῖς ζῶντας συλλαβών, ἀντὶ τῶν ὁποίων οὐ μόνον εὐχαριστήριον παρὰ τοῦ ὑπουργείου δὲν ἔλαβεν, ἀλλὰ ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ προεβιβάσθη, διότι ἐκ τῆς τοῦ πρωθυπουργοῦ πατρίδος ἦτον.

Ἀνέφερεν ἄλλος ὅτι, παραδεχόμενος ἵνα ζητηθῶσι παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ πληροφορίαι περὶ τῶν πραγμάτων τῆς Εὐρυτανίας, δὲν θεωρεῖ ὡς εὐλόγους τὰς τοῦ βουλευτοῦ Πυλίας ἐκφράσεις· διότι πῶς εἶναι δυνατόν, πρὶν ἢ μάθωμεν περὶ τοῦ τί ἔπραξαν, νὰ μεμφώμεθα τοῦ ὑπουργείου; ἂν δὲ τὰ ὑπὸ τῶν βουλευτῶν ἀληθῆ καταδειχθῶσι, τότε πάντες βέβαιοι ἂς ὦσιν, ὅτι θέλομεν καταχρίνει, διότι πάντες τὴν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν ἐπιθυμοῦμεν. Περὶ δὲ τῆς ἐφημερίδος ὁ Μονήτωρ ἀνέφερεν, ὅτι δὲν πρέπει, ὅσα οὗτος καταχωρίζει, ὡς ἐπίσημα νὰ θεωρηθῶσιν· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲν περιέχει καὶ τί, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς μορφήν, καθόσον οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι πολλάκις τὰ παρά τινων ἐφημερίδων δημοσιευόμενα ἢ μὲ μεγίστην ὑπερβολὴν ἐκθέτονται ἢ ὅλως εἰσὶν ἀνύπαρκτα· εἰς τρόπον ὥστε εὐλόγως ὁ Μονήτωρ παρατηρεῖ, ὅτι, ἂν τὰ περὶ Εὐρυτανίας δημοσιευόμενα ἦσαν ἀληθῆ, ἤθελε γίνει ἀπρονοησία τοῦ κοινοῦ ἐκείνου. Ὅσον δ' ἀφορᾷ ὅτι οἱ ὁδηγοὶ διὰ ψηφοθηρίαν πέμπονται, τοῦτο παντελῶς δὲν ἤλπιζε νὰ ἀκούσῃ παρὰ τοῦ προλαλήσαντος ἂν καὶ ἐκ τῶν ἰδίων τοῦτο κρίνῃ, διότι τῷ ὄντι λῃστεία ὑπάρχει, ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον ἔλαβε καταλλήλα καὶ σύντονα πρὸς περιστολὴν τούτου μέτρα.

Μετὰ τοῦτον ἄλλος εἶπεν, ὅτι ταῦτα τε καὶ ἄλλα πολλὰ

ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ ἀλλάξῃ γλῶσσαν, καὶ ὁμολογῶν εἶπε δημοσίᾳ, ὅτι πρότερον ἐν τῷ σκότει ἦτο, ἤδη δὲ εἰς τὸ φῶς ἦλθεν. Ἀνέφερε δὲ πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅτι Νικολοτσέλιός τις καλῶς τὰ χρέη αὐτοῦ ἐκτελῶν συνέλαβε καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς παρέδωκε λῃστάς, τοὺς ὁποίους ἡ κυβέρνησις, ἀμνηστεύσασα κατ' ἀρχάς, ἔπειτα ἐφυλάκισε καὶ ἔπειτα πάλιν ἀπέλυσε. Περὶ τούτου δ' ὠμίλησεν εἰς τὸν ὑπουργὸν συνιστῶν αὐτὸν, ἀλλ' οὐδὲν ἐγένετο.

Μετ' ἄλλον δέ τινα ἀντειπόντα εἴς τινα τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ἐπιφυλάττεται, παρόντος τοῦ ὑπουργοῦ, νὰ ἀποδείξῃ ἂν ταῦτα ἀληθείας ἔχωνται· καὶ μὴ παραδεχθέντα τὸ μὴ ἐπίσημον τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐκ τῶν σπλάγχνων τῆς κυβερνήσεως ἐξερχομένης. Καί τινα εἰπόντα, ὅτι διάφοροι ὑπὸ τῶν ἐθνοφυλάκων καταπιέσεις καὶ βάσανοι ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἐνεργοῦνται· καὶ ὅτι, μ' ὅλον ὅτι ὑπάρχει διάταγμα ἀπὸ τὸ Σεπτεμβριανὸν ὑπουργεῖον τῷ ὄντι συνταγματικόν, μ' ὅλον τοῦτο δὲν εἶναι εἰς ἐνέργειαν, διότι πολλάκις ὁ λαὸς ἐπικαλεσθεὶς τοῦτο οὐδέποτε εἰσηκούσθη, ἂν καὶ ἡ κυβέρνησις εἰς ἐνέργειαν ἔχῃ ἄλλα ἐπὶ τῆς πρὸ ταύτης ἐποχῆς γενόμενα· Ἡ Βουλὴ συνήνεσε νὰ προσκληθῶσιν οἱ ὑπουργοὶ καὶ δώσωσι περὶ ὅλων τῶν ἄνω λόγον.

Ἀκολούθως προσδιωρίσθη ὡς ἀντικείμενον συζητήσεως, ὁ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου προϋπολογισμός.

Τινῶν δὲ θεωρούντων, ὅτι δὲν δύναται ἡ βουλὴ, ἀπόντος τοῦ ὑπουργοῦ, τὸν προϋπολογισμὸν νὰ συζητήσῃ· ἄλλων δὲ ὅτι καὶ ἄλλοτε τοῦτο ἔπραξε, καὶ μάλιστα ὅτε ὑπάρχει ἤδη παρὼν ὁ συντάξας αὐτὸν ὑπουργός.

Ἔλεξεν ἕτερος, ὅτι ἄχρι τοῦδε, ἐκ τυχαίων καὶ ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως μας αἰτίων, τὸν προϋπολογισμὸν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἐψηφίσαμεν· τὸ ἄτοπον δὲ τοῦτο ἡ τε κυβέρνησις κατιδοῦσα, ἐν τῷ δέοντι καθυπέβαλεν αὐτὸν καὶ εἰς τὸν βασιλικὸν λόγον τοῦτο ἀνέφερε, καὶ ἡ βουλὴ ἔσπευσε διὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς τὰς ἐκθέσεις νὰ καθυποβάλῃ ὅσον ἔνεστιν τάχιον. Ἐὰν δ' ἡμεῖς ἤδη διὰ τὸν ἀπόντα ὑπουργὸν, συμφέρον ἔχοντα πολλὰ μέρη αὐτοπροσώπως νὰ ὑπερασπισθῇ, ἀναβάλωμεν τὴν ἐπὶ τούτου συζήτησιν, ἑαυτῶν καὶ οὐδενὸς ἄλλου, ὡς ἄλλοτε ἐπράττομεν, νὰ αἰτιαθῶμεν ἔχομεν, ἐμπόδια εἰς τὴν τακτικὴν τῶν πραγμάτων ὁδεύσιν παρεμβαλλόντων. Καὶ ὅτι οὐδεμία ἀταξία ἐκ τούτου γίνεται, διότι καὶ ἄλλοτε τοῦτο ἐπράξαμεν, καὶ

ἀπόντα ὑπουργὸν, ἕτερος παρὼν νὰ ἀναπληρώσῃ δύναται· ἀναλογιζόμενοι δὲ τὰ τοιαῦτα καὶ ἄλλα ἐμπόδια, τὸ κατεπεῖγον τοῦ χρόνου καὶ τὸ οὐσιῶδες τῆς ὑποθέσεως, ὀφείλομεν νὰ ἀρχίσωμεν τῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ συζητήσεως.

Τῷ προαγορεύσαντι ἀντιλέγων ἕτερος παρετήρησεν ἐν συνόψει, ὅτι οὐδαμῶς τὸ περὶ τῆς ταχύτητος τῆς ψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ζήτημα, μὲ τὸ ἀφορῶν τὴν εἰς τὰς συζητήσεις ἐμφάνισιν τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, νὰ συγχίσῃ ὤφειλε, μεγάλης τῆς διαφορᾶς μεταξὺ ἀμφοτέρων κειμένης, καὶ μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ὑπαρχούσης· ἀλλοίου ὄντος τοῦ εἰς συζήτησιν προκειμένου, διὰ τὸν ὡς εἴρηται λόγον τυγχάνοντος, εἰς τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς συνίστησι τὴν τῆς ἐμφανίσεως τῶν ἁρμοδίων ὑπουργῶν ἀνάγκην, ἐν ἁπάσαις ταῖς οὐσιωδεστάταις τῶν Βουλῶν συζητήσεσι, μάλιστα δὲ ἐν τῇ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἵνα ἡ Βουλὴ συμφώνως τοῖς κανονισμένοις βαδίζῃ. Καὶ ταῦτα μὲν καθόσον οὗτος οὐδόλως διορᾷ τί τὸ κωλύον, μὴ ἀσθενοῦντος ἤδη τοῦ ζητουμένου εἰς ἐμφάνισιν ὑπουργοῦ, ὡς γνωστὸν τοῖς πᾶσι. Ἐφ' ὅσων δ' ὁ προλαλήσας λόγον ἐποίησεν, ὅτι δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ἐπιληρθῇ τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ τῶν ἁρμοδίων ὑπουργῶν ἀπουσίᾳ, ἄγνοεί, εἶπεν, ἂν σπουδάζων οὗτος τὴν ἰδέαν ταύτην ἐξέρασε, παράδειγμα τῆς ὁποίας οὔτε εἶδεν, οὔτε ἤκουσε γινόμενον οὐδαμοῦ τῶν συνταγματικῶν ἐπικρατειῶν. Ὅλως λοιπὸν αὐτὴν ἀποκρούων ἐπικαλεῖται καὶ αὖθις τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς, ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ μέχρι τῆς ὥρας μὴ γεγονότος, οὐ μικρὰ εἰς τὴν Βουλὴν προσκόμματα παρεισάξοντος· τοιγαροῦν ὑπὲρ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἁρμοδίου συνταγματικοῦ ὑπουργοῦ ἐν τῇ σημερινῇ συζητήσει, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἐπιβαλλομένων αὐτῷ καθηκόντων· ὅστις δ' ἂν τυχὸν περὶ τοῦ προκειμένου ἐρωτηθῇ, μετ' αὐτοῦ καὶ οὐδαμῶς μετὰ τοῦ προλαλήσαντος ὑλέι συμφωνήσει. Περαίνων τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι καὶ πρέπουσαν καὶ ἀναγκαίαν θεωρεῖ τὴν εἰς τὰς προκειμένας συζητήσεις ἐμφάνισιν τοῦ ἁρμοδίουὑπουργοῦ, πρὸς ὃν καλὸν νομίζει νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ παύσῃ πλέον ταῖς τοῦ παλυνσχόλου προφάσεσι χρώμενος περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ὑφ' ὧν πιέζεται ἀχθηδόνων, νὰ φροντίσῃ δ' ἵνα μὴ ἄλλως, οὕτω κεφαλαιώδεις συζητήσεις ὑπεκφεύγων, ἀξιοκατάκριτον μομφὴν εἰς ἑαυτὸν ἐμποιῇ.

Ἕτερος μετὰ τοῦτον λαβὼν τὸν λόγον ἀντέλεξεν, ὅτι,

ἀσκοπα ὅλως θεωρῶν τὰ ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος, δὲν διστάζει διὰ τοῦτο νὰ εἴπῃ κατὰ πόσον καὶ τῆς ἀληθοῦς φύσεως τῶν πραγμάτων ἀπομακρύνονται. Καὶ οὗτος μεγαλοσχερῶς τὴν τοῦ προαγορεύσαντος, εἶπεν, ἰδέαν δὲν συμμερίζεται, λόγῳ ὅτι ὑπάρχει ἐν τῇ συζητήσει ὑπουργός, ὅστις καὶ γνῶσιν τοῦ προτιθεμένου προϋπολογισμοῦ εἰς συζήτησιν ἔχει, καὶ τὴν Βουλὴν ἐπομένως περὶ οὗ τινος ζητηθῇ νὰ πληροφορήσῃ δύναται· διότι τὰ οὐσιωδέστερα ἀντικείμενα, ἐν οἷς καὶ ὁ προϋπολογισμός, παρ' ὅλου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συζητοῦνται καὶ ἐπιψηφίζονται. Ὑπομένως τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον, εἰς πολλοὺς μὲν κλάδους διαιρούμενον ἀλλ' ἓν ὅλον ἀποτελοῦν, οἱονεὶ στέλεχος ἢ κέντρον θεωρεῖται, καὶ ἕκαστον τῶν μελῶν αὐτοῦ ἐξ ἴσου τὰ παρεντεθέντα καὶ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῶν οἶδεν. Οὕτω τοῦ πράγματος ἔχοντος, φρονεῖ ὅτι, ἐπὶ προϋπολογισμοῦ παρ' ὅλων τῶν μελῶν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπογεγραμμένου, νὰ προχωρήσῃ ἡ Βουλὴ ὀφείλει, τῆς συζητήσεως αὐτοῦ ἀρχομένης· καὶ διότι ὑπουργὸς ὧδε πάρεστι, καὶ διότι ἄπο σκοποῦ θεωρεῖ τὸ ὑπαινιττόμενον, ὅτι δῆθεν ἡ Βουλὴ νὰ ἀρχῇ ὀφείλῃ, μὴ ἐμφανιζομένων τῶν ἁρμοδίων ὑπουργῶν· ὅπερ ὅλως καὶ ἐναντίον τῶν καθηκόντων αὐτῇ, καὶ ἐναντίον τῶν γραπτῶν ὁδηγιῶν ὑπάρχει. Καὶ οὐδαμοῦ μὲν τοῦ Συντάγματος, ἢ τοῦ κανονισμοῦ, ἢ ἄλλου τινὸς γραπτοῦ τύπου ὡρίσται, ὅτι ἡ Βουλὴ σχολὴν νὰ ἄρχῃ ὀφείλει, ἕνεκα τῆς μὴ διά τι κώλυμα παρουσίας τῶν ὑπουργῶν, ἀλλὰ τοὐναντίον· ἀνεξαρτήτων τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων εἰς τὰς συζητήσεις καὶ ἀποφάσεις αὐτῶν θεωρουμένων. Καὶ ὑμεῖς μὲν ἤδη νὰ προβῶμεν, εἶπεν, εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προκειμένου ὀφείλομεν, ἀναλογιζόμενοι ὅτι δὲν πρόκειται ὀργανικοὺς νὰ συζητήσωμεν νόμους, ἀλλὰ προϋπολογισμόν, τοῦ ὁποίου τὴν τάξιν ἐκ τῶν προτέρων καλῶς γινώσκοντες δὲν δικαιούμεθα οὕτως ἀδίκως νὰ αἰτιώμεθα ἄλλων.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι ὁ προαγορεύσας, θερμαινόμενος ἐξ ἰδεῶν κειμένων ἐπέκεινα τοῦ πρακτικοῦ μέρους τοῦ βίου, ὑπεράσπισε τὰ ἀνεπίδεκτα ὑπερασπίσεως, ἀρχόμενος ἀπὸ φαντασμαγοριῶν καὶ θεωριῶν ἀνωτέρων τῆς πραγματικότητος· καθότι ἐθεώρησεν, ὅτι πάντες οἱ ὑπουργοί, λαμβάνοντες μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, δύνανται νὰ δώσωσιν ἕκαστος τὰς προσηκούσας πληροφορίας, περὶ τῶν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἄλλου ὑπουργοῦ ὑπαγομένων. Ἐνῷ τοῦτο ἴσως μὲν εἶναι πραγματικὸν παρ' ἄλλοις ἔθνεσιν, ὅπου πολυχρόνιος πεῖρα καὶ διηνεκὴς συνταγματικὴ

ἐφαρμογὴ, καὶ γνώσεις πλείονες, καὶ ἱκανότης μείζων καθιστῶσι τὴν τοιαύτην ἐν πᾶσιν εἰδικότητα κατορθωτήν· παρ' ἡμῖν ὅμως ἀναντιρρήτως δὲν ὑπάρχει. Ἂν λοιπὸν παρ' ἐκείνοις ἕκαστος ὑπουργὸς ὀφείλῃ νὰ παρευρίσκηται κατὰ τὰς συζητήσεις, οὐχὶ μόνον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου του ἀλλὰ καὶ παντὸς εἰς τὴν ἁρμοδιότητά του ἀνήκοντος νομοσχεδίου, πολλῷ μᾶλλον πρέπει ἐξ ἅπαντος παρ' ἡμῖν νὰ παρευρίσκηται ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, τοῦ ὁποίου διέπει ὑπουργείου. Ἂν δὲ δὲν ὑπάρχωσι τύποι γραπτοὶ, ἀπαιτοῦντες τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἐν τῷ συντάγματι ἡμῶν καὶ ἐν τῷ κανονισμῷ τῆς Βουλῆς· ἀλλὰ οὐδὲ τὸ σύνταγμα καὶ ὁ κανονισμὸς τῶν ἐθνῶν ἐκείνων, παρ' ὧν ἡμεῖς ἐδανείσθημεν τὰ ἡμέτερα, ἔχουσι τοιούτους τύπους. Καθὼς λοιπὸν ὁ κανονισμὸς ἡμῶν εἶναι ἀπομίμημα τῶν ἐν Εὐρώπῃ κανονισμῶν, οὕτω, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἐθνῶν ἐκείνων, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς ὑπάρχοντας καὶ λογικῶς ἀναγκαίους ὄντας συνταγματικοὺς τύπους. Τούτου δὲ καλλίστη ἀπόδειξις θέλει δοθῇ, ἂν ἄρξηται ἡ συζήτησις ἄνευ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, καὶ ζητηθῶσιν εἰδικαὶ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας οὐδεὶς ἄλλος δύναται νὰ δώσῃ εἰμὴ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι, μὴ ἐξετάζων τὰ ἐν Εὐρώπῃ ἀλλὰ τὰ παρ' ἡμῖν γενόμενα, φρονεῖ, ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, καί τοι παρόντων μὴ ἁρμοδίων ὑπουργῶν· διότι χθὲς συνεζητήθη τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνοικιστέων Ψαρριανῶν νομοσχέδιον, ἀπόντος τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ παρόντος τοῦ τῶν ναυτικῶν. Ἐὰν λοιπὸν λεχθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι πολλὰ αἴτια ἔχομεν νὰ ἐπισπεύσωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ὅτι ὁ καιρὸς ἐπείγει, θέλει συνομολογηθῇ, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἄνευ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ. Τούτου συμφέρον εἶναι νὰ παρευρεθῇ καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς ἀπαιτουμένας πιστώσεις· καὶ ἂν ζητηθῶσι πληροφορίαι, τὰς ὁποίας οἱ ἀντιπροσωπεύοντες αὐτὸν ὑπουργοὶ δὲν δυνηθῶσι νὰ δώσωσι, καὶ ἐπέλθῃ ἀναβολὴ, τότε δυνάμεθα νὰ κατενεχθῶμεν κατὰ τῆς ἀπουσίας τοῦ ὑπουργοῦ· ἤδη ὅμως οὐδεὶς λόγος πρὸς τοῦτο ὑπάρχει. Πρέπει δὲ νὰ συνομολογηθῇ, ὅτι τῷ ὄντι ὁ Πρωθυπουργὸς ἔχει ἤδη μυρίας ἐργασίας πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν ἀναγκαιοτάτας, ὥστε πραγματικῶς δὲν ἐπαρκεῖ· ἀφοῦ λοιπὸν οὗτος εὐχαριστεῖται ν' ἀντιπροσωπεύηται παρ' ἄλλων, ἡ Βουλὴ πρέπει ν' ἄρξηται τῆς συζητήσεως.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι εἰς οὐδὲν μέρος τοῦ συνταγματικοῦ κόσμου, οὐδέποτε ἐγένετο συζήτησις προϋπολογισμοῦ ἐν τῇ Βουλῇ, ἀπόντος τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ· καὶ παρ' ἡμῖν αὐτοῖςδὲ, κατὰ τὰς δύω παρελθούσας συνόδους, οὐδέποτε ἦτον ἀπὼν ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς κατὰ τὴν συζήτησιν ἑκάστου προϋπολογισμοῦ. Ἐκ τῶν πρακτικῶν μάλιστα ἐξάγεται, ὅτι πολλάκις ἐγένετο ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως, ἕνεκα τῆς ἀπουσίας τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ· καὶ ὀρθότατα τοῦτο ἐγένετο, διότι ὁ προϋπολογισμὸς εἶναι ὁ γενικώτατος καὶ σημαντικώτατος Νόμος, ὡς κυρῶν τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τοῦ Κράτους, καὶ ἀποβλέπων ὅλην αὐτοῦ τὴν οἰκονομίαν. Ἂν δὲ εἰς τὰ εἰδικὰ νομοσχέδια δὲν παρευρίσκηται ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς, εἶναι μὲν καὶ τοῦτο κακὸν· ἀλλὰ ταῦτα εἶναι ἐπουσιωδέστερα, καὶ δὲν ἀπαιτοῦσι πολλάκις ἀπαραιτήτως τὴν παρουσίαν τοῦ ὑπουργοῦ, ὡς ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ. Δὲν δύναται δὲ ἄλλος, ἐκτὸς τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, νὰ δώσῃ τὰς προσηκούσας πληροφορίας· διότι ἕκαστος ὑπουργὸς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς εἰδικὰς τοῦ ὑπουργείου του πράξεις, καὶ αὐτὸς, ὢν περὶ τούτου ὑπόλογος, ὀφείλει νὰ ἀπολογηθῇ ἐπὶ πάσης ἐρωτήσεως, ὡς γινώσκων τὰς λεπτομερείας τῆς ὁποίας προίσταται ὑπηρεσίας. Πάντοτε λοιπὸν οἱ ὑπουργοὶ ὀφείλουσι νὰ παρευρίσκωνται ἐν ταῖς περὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου των συνεδριάσεσιν, ἡ δὲ μὴ ἐκπλήρωσις τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως εἶναι περιφρόνησις πρὸς τὴν βουλήν. Καὶ τοιαύτην ἤδη δεικνύει καινοφανῶς ὁ πρωθυπουργός, διότι μέχρι τοῦδε ἐσεβάσθη τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς βουλῆς, ὁ δὲ λόγος, ὅτι δὲν εὐκαιρεῖ, εἶναι λίαν ἀνίσχυρος, διότι ὤφειλε νὰ μὴ ἀνοδεχθῇ τοσαῦτα ὑπουργεῖα, πρὸς τὰς ἐργασίας τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι οἱ τὴν παρουσίαν τοῦ ὑπουργοῦ ἀπαιτοῦντες παρεμβάλλουσι προσκόμματα εἰς τὴν ταχεῖαν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ· ἀλλ' οἱ μὴ παρευρισκόμενοι ὑπουργοὶ εἶναι τῆς βραδύτητος ὑπαίτιοι. Προτείνει ὅθεν, ὅτι, ἄνευ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, προϋπολογισμοὶ δὲν πρέπει νὰ συζητῶνται· ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς νομοσχεδίοις εἶναι μὲν καλὸν νὰ παρευρίσκηται ὁ ὑπουργὸς, ἀπόντος δ' αὐτοῦ δύναται νὰ μὴ διακωλύηται ἡ τῶν νομοσχεδίων συζήτησις.

Προτεινόντων δὲ τινῶν νὰ ἐρωτηθῇ ἡ βουλὴ ἂν παραδέχηται, ὅτι, κωλυομένου τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ νὰ παρευρεθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου κτλ. καὶ παρευρισκομένων ἑτέρων ὑπουργῶν, ἡ βουλὴ δύναται νὰ ἐπιληφθῇ

τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἢ ὀφείλει ν' ἀναβάλλῃ αὐτὴν. Παρετήρησέ τις, ὅτι, μὴ ἐμβαίνων εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως, καί τοι ἔχων ἀποχρῶντας λόγους ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης τῆς παρουσίας τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, θεωρεῖ τὴν γενομένην περὶ ψηφοφορίας πρότασιν ὡς ἀντιβαίνουσαν εἰς τὸν κανονισμόν· διότι τοιαῦτα ζητήματα δὲν πρέπει ν' ἀποφασίζωνται αὐθωρεί.

Ἐπειδὴ δὲ συγχρόνως τότε ἦλθε καὶ ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης· ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο, ὅτι τοῦ μὲν προσκτεθέντος ζητήματος τὴν λύσιν ἀναβάλλει εἰς ἄλλην προκαλέσουσαν αὐτὴν περίστασιν, ἐπιλαμβάνεται δ' ἤδη τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου.

Ἐν πρώτοις μὲν λαβών τις τὸν λόγον ἀνέφερεν, ὅτι πολλὰ μὲν ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐμφανομένης τάσεως, πρὸς μείωσιν τῶν εἰσοδημάτων ἀπὸ 17 καὶ 18 ἑκατομμυρίων εἰς 14 περίπου, αὔξησιν δὲ τῶν ἐξόδων ἀπὸ 10,500,000 εἰς 14,500,000· ἐπειδὴ δὲ ἄρτι ἐλέχθη, ὅτι αἱ τοιαῦται συζητήσεις ἀνοίγονται πρὸς παρεμβολὴν προσκομμάτων εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, παραιτεῖται τῆς γενικῆς τούτου ἐπιθεωρήσεως, καὶ οὐδὲν περὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐξόδων λέγει. Περὶ δὲ τῶν καθ' ἕκαστα ὑπομιμνήσκει, ὅτι πρὸ μηνῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐπανειλημμένως ἐξητήσατο παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομ., νὰ καθυποβάλῃ δηλ. τὰς γενικὰς καταστάσεις τῶν ἐσόδων τοῦ 1846, καὶ τὰ ἐντάλματα τοῦ Λ. κεφαλαίου τῶν ἐξόδων τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ ἑκάστου ὑπουργείου. Καὶ ὁ πρόεδρος ἐπανειλημμένως εἰδοποίησε περὶ τούτου τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν· ἀλλὰ, παρ' ἐλπίδα πᾶσαν ἡ μὲν γενικὴ κατάστασις τῶν ἐσόδων μόλις καθ' ἣν ἐσυζητεῖτο ὁ προϋπολογισμὸς καθυπεβλήθη, ἑπομένως ἦτο ἀδύνατον νὰ λάβῃ αὐτὴν ὑπ' ὄψιν· τὰ δὲ ἐντάλματα εἰσέτι δὲν ἐστάλησαν, ὥστε ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ καταντᾷ ματαία· καθότι διὰ τῶν ἐνταλμάτων ἠδύνατο νὰ ἐξελεγχθῇ τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι ἐξέρχεται τῆς συνταγματικῆς ἀρχῆς, τῆς ἀπαιτούσης τὴν χρῆσιν ἑκάστου ποσοῦ πιστώσεως ἐντὸς τοῦ παρὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὁριζομένου ὅρου· ποτὲ δὲ μὴ δυναμένου τοῦ ὑπουργείου, νὰ κάμῃ χρῆσιν οἱουδήποτε διαθεσίμου ποσοῦ εἰς ἀντικείμενα, μὴ προβλεπόμενα εἰδικῶς διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἂν καὶ τοιαύτη χρῆσις ἔγεινε καὶ πληρωμαὶ ἐνηργήθησαν, δι' ἃς εἰδικοὶ νόμοι ἀπητοῦντο παρὰ νόμων; ἐπειτ

δὴ λοιπὰν ἐκ τῶν ὀλίγων παρακατατεθέντων κατ' αἴτησιν τοῦ βουλευτοῦ Σίρνου ἐνταλμάτων ἐξάγεται, ὅτι ὑπάρχει τοιαύτη τις ἀταξία, ἀνάγκη νὰ καθυποβληθῶσι τὰ αἰτηθέντα ἐντάλματα, πρὸς φωτισμὸν τῆς βουλῆς. Παρατηρεῖ δὲ καθόλου μὲν, ὅτι ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τῆς βουλῆς ἀπαιτεῖ νὰ δεικνύηται μεγίστη ἐπιμέλεια, πρὸς ταχεῖαν ἀποστολὴν τῶν αἰτουμένων ἐγγράφων· εἰδικῶς δὲ ἐξαιτεῖται καὶ αὖθις νὰ καθυποβληθῶσιν ἀνυπερθέτως σήμερον τὰ αἰτηθέντα ἐντάλματα. Δὲν εἶναι δὲ ἰσχυροὶ οἱ λόγοι, ὅτι τὰ περὶ καὶ τούτων θέλουσι φανῆ εἰς τὸν ἀπολογισμόν· ἀλλ' ἐν τούτοις οὗτος ἔπρεπε νὰ ἦναι καθυποβεβλημμένος ἀπὸ τῆς 31 Δεκεμβρίου, ὡς ῥητῶς ὁ νόμος ὁ ρίζει, καὶ διδόμενος εἰς τὰς βουλὰς νὰ περιέχῃ καὶ τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν καὶ ἀπόφασιν τῆς ἀνωτάτης ἐλεγκτικῆς ἀρχῆς, ἡ ὁποία θέλει καταδείξει τὰς ἐλλείψεις. Προσέτι δὲ παρετήρησεν, ὅτι, ἀρχομένης ἤδη τῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ συζητήσεως, πρέπει νὰ συνομολογηθῇ, ἀποφασισθῇ καὶ ὁρισθῇ, πρὶν ἡ προβῶσιν εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ, ἂν αἱ διδόμεναι πιστώσεις ἰσχύωσι κατὰ παράγραφον ἢ κατ' ἄρθρον· διότι τῆς διδομένης πιστώσεως δὲν δύναται νὰ κάμῃ τὸ ὑπουργεῖον χρῆσιν, εἰμὴ ἐπ' ἀντικειμένων προβλεπομένων παρὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἢ ὁριζομένων δι' εἰδικῶν νόμων, ἐντὸς τοῦ ποσοῦ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου ἢ παραγράφου.

Παρετήρησε καὶ ἕτερος, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἐντολὴ ἡμῶν δὲν εἶναι νὰ χορηγῶμεν μόνον τὰ μέσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξελέγχωμεν τὴν χρῆσιν αὐτῶν, ὅπερ καταλαμβάνεται διὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ, ἔπρεπεν οὗτος νὰ ἦναι καθυποβεβλημμένος κατὰ τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον. Καὶ ἄλλοτε ἠρωτήθη περὶ τούτου ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, καὶ ἐπροφασίσθη μὲν διὰ τὴν ἀναβολὴν, ὑπεσχέθη δὲ νὰ καθυποβάλῃ αὐτὸν ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου· ἐν τούτοις εἶναι ἤδη περὶ τὸ τέλος ὁ Φεβρουάριος, καὶ ὁ ἀπολογισμὸς δὲν καθυποβλήθη, ἐνῷ τοῦτο πρέπει νὰ γείνῃ ἐγκαίρως, ἵνα λάβῃ καιρὸν καὶ συζητήσῃ αὐτὸν ἡ βουλὴ κατὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ὅτι περὶ τῶν αἰτηθέντων ἐνταλμάτων διέταξε τὸν λογιστὴν νὰ τὰ προπαρασκευάσῃ, καὶ ἅμα συναθροισθέντα θέλουσι περιφῆ, ὁ δ' ἀπολογισμὸς ἐντὸς τῆς παρούσης βουλευτικῆς συνόδου θέλει καθυποβληθῆ· ἡ δὲ μέχρι τοῦδε βραδύτης προέρχεται ὡς μὴ ὑπαρχούσης εἰς τὴν ἀρτισύστατον ἡμῶν συνταγματικὴν Κυβέρνησιν τῆς προσηκούσης λογιστικῆς τάξεως· εἰς τὸ μέλλον ὅμως, τακτοποιηθέντος τοῦ λογιστηρίου, θέλουσιν ἀρθῆ αἱ δυσχέρειαι καὶ τηρηθῇ ἡ ἀπαιτουμένη ἀκρίβεια.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὀφείλει νὰ κατορθώσῃ τὴν τάξιν, καὶ νὰ καθυποβάλῃ τὰ αἰτούμενα. Ἡ βουλὴ ἀπερρίνατο, ἐπὶ τῶν προτάσεων τοῦ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσαντος, ὅτι τὴν κατ' ἄρθρον χρῆσιν τῶν διδομένων εἰς τὸ ὑπουργεῖον πιστώσεων, παρεδέχθη· καὶ ὅτι τῆς διδομένης πιστώσεως χρῆσις δύναται νὰ γείνῃ ἐπὶ μόνων ἀντικειμένων, ἀναφερομένων ῥητῶς ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἢ ὑπὸ εἰδικῶν νόμων.

Μετὰ ταῦτα ἤρξατο ἡ κατ' ἄρθρον συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου.

Ἀνεγνώσθη τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ 1. Κεφαλαίου καὶ τὸ φύλλον τῆς λεπτομερείας αὐτοῦ.

Ἐπὶ τούτου λαβών τις τὸν λόγον ἀνέφερεν, ὅτι, καίτοι τῶν πραγμάτων καταστάντων κατ' αὐτὸν κατωτέρων καὶ ἀνωτέρων λόγου· κατωτέρων μὲν, διότι τὴν κατάστασιν αὐτῶν ὡς ἐλεεινοτάτην καὶ τὰ ἄψυχα μονονουχὶ, φωνὴν ἀφιέντα, ὁμολογοῦσι καὶ διαβεβαιοῦσιν· ἀνωτέρων δὲ, ὡς μὴ ὑπάρχοντος λόγου, ἱκανοῦ νὰ ἐκφράσῃ τὴν δεινότητα αὐτῶν· παρέρχεται ὅμως καὶ αὖθις ἐπὶ τοῦ ζήματος, ἀκούσας εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἄρθρου τμηματάρχας, τοὺς ὁποίους δὲν βλέπει πραγματικῶς ὑπάρχοντας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Γνωστὸν εἶναι, ὅτι παρ' αὐτοῦ τοῦ ὑπουργείου ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ ὑπάρξῃ νόμος, περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ ὑπουργείου· καθυποβλήθη οὗτος, συνεζητήθη παρὰ τῶν βουλῶν, καὶ μετὰ πολλὰς ἀναβολὰς καὶ χρονοτριβὰς ἀδικαιολογήτους ἐπηνέχθη τέλος πάντων καὶ ἡ κύρωσίς του τὴν 3 Ἰουνίου 1846. Κατὰ δὲ τὴν συζήτησιν τοῦ παρελθόντος προϋπολογισμοῦ ὑπεσχέθη πανδημεὶ ὁ πρωθυπουργὸς, ὅτι θέλει ἐνεργήσει τὸν νόμον τοῦτον, καὶ μεταρρυθμίσει κατ' αὐτὸν τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπουργείων. Καίτοι ὅμως τοιαύτης ὑποσχέσεως πρὸς τὴν βουλὴν δοθείσης, καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ κυρωθέντος νόμου παρὰ πάντων θεωρουμένης ὡς ἀναγκαίας, οὐδ' αὖθις ἐφαρμόσθη ὁ νόμος· ἀλλὰ φαίνονται μὲν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τμηματάρχαι, ὑπάρχουσι δὲ πράγματι οἱ κατὰ τὸν προηγούμενον νόμον σύμβουλοι. Διατί λοιπὸν ἡ τοιαύτη ἀντίφασις τῶν λόγων πρὸς τὰ πράγματα; συνάγει θέν ἐκ τούτου, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἢ δὲν ἠδυνήθη, ἢ δὲν ἠθέλησεν, ἢ δὲν ἐγίνωσκε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον· ἡ δὲ τοιαύτη ἐναν-

τίον τῶν ὑποσχέσεων τοῦ ὑπουργοῦ ἐνέργεια δεικνύει, τὴν ὁποίαν οὗτος ἔχει πρὸς τὴν βουλὴν ὀλιγωρίαν καὶ περιφρόνησιν, εἰς ἣν ὑπόσχεται μὲν δὲν ἐκτελεῖ δὲ τὰς ὑποσχέσεις του. Τὸ δὲ παράδειγμα τοῦτο τῆς ῥητῆς ἀθετήσεως τῶν διδομένων παρὰ τῶν ὑπουργῶν ὑποσχέσεων καὶ τῆς τῶν νόμων μὴ ἐφαρμογῆς, λίαν κακὰς ἔχει συνεπείας, ὡς παράγον τὴν ἰδέαν, ὅτι οἱ νόμοι δύνανται νὰ ἐφαρμόζωνται ἐφ' ὅσον, καὶ ὅτε, καὶ ὅπως τὸ ὑπουργεῖον θέλει. Τὸ παράδειγμα τοῦτο εἰσάγει εἰς τὴν κοινωνίαν τὴν καταφρόνησιν τοῦ κύρους τῶν παρὰ τῶν βουλῶν ἐψηφισμένων, καὶ τῶν νόμων· ἐκ τῆς καταφρονήσεως δὲ ταύτης πλημμυροῦσι πάντα τὰ δεινά. Φρονεῖ ὅθεν, ὅτι οὐδεὶς λόγος ἰσχύει νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν παράβασιν ταύτην, μετὰ πολλῶν καὶ ἄλλων συνηνωμένην ὁλόσωμος δ' αὐτὴ ἀναγγέλει διαφθορὰν τῆς ἠθικῆς ἐπικειμένην ἐπί τε τῶν ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων· ὅστις δὲ πρὸς ταῦτα ἀμβλυωπῇ πάσχει ἢ ὑπὸ ἠλιθιότητος μέχρις ἀπελπισίας, ἢ ὑπὸ διαφθορᾶς μέχρι σήψεως.

Ἀπήντησε πρὸς ταῦτα ὁ ὑπουργὸς τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, ὅτι ἀληθῶς μὲν ὑπεσχέθη πρὸς τὴν βουλὴν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κυρωθέντος νόμου, καὶ ὀρθῶς ἔχει ἡ παρατήρησις τοῦ προαγορεύσαντος, περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐγκρινομένων καὶ κυρουμένων νόμων· ἀλλὰ δὲν ἐξῆχθη δικαίως, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἠθέλησεν, ἢ δὲν ἠδυνήθη, ἢ δὲν ἐγίνωσκε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον, καὶ ἀκαταλλήλως ἐλέχθη ὅτι ἡ μὴ ἀναγνώρισις τούτου εἶναι ἠλιθιότης καὶ σῆψις τοῦ ὑπουργείου· διότι αὐτὸς βεβαιοῖ, ὅτι ὑπάρχει μεγίστη ζωή. Δὲν εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἠθέλησε νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον· διότι πῶς δύναταί τις νὰ στοχασθῇ, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον οἰκοθεν προέτεινε τὸν νόμον, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐφαρμόσῃ αὐτὸν, ἢ δὲν ἐδύνατο ἢ δὲν ἐγίνωσκεν; οὐδὲν ὅθεν ἐκ τούτων ὑπάρχει, ἀλλὰ λόγος ἀνώτερος, ὅστις πρέπει νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἐνώπιον τῆς βουλῆς, ὑπεχρέωσε τὸ ὑπουργεῖον ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου μέχρι τοῦδε. Γνωστὴ εἶναι ἡ κατάστασις καὶ ἡ θέσις τῶν ὑπαλλήλων, διὰ τὰς πρὸ δύο καὶ τριῶν ἐτῶν εἰς αὐτοὺς ἐπισυμβάσας μεταβολὰς καὶ μεταθέσεις· τὸ ὑπουργεῖον λοιπὸν, ὀφεῖλον νὰ λάβῃ γενικὰ μέτρα περὶ τῆς καταλλήλου μορφώσεως τοῦ προσωπικοῦ, ἵνα ἔμμονον καταστῇ μηδ' εἰς αἰωνίαν κίνησιν καὶ ἀλλοίωσιν εὑρίσκηται, καὶ προθέμενον νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν θέσιν ἑκάστου ὑπαλλήλου, μένοντος ἀκλονήτου ἐν αὐτῷ, ἐν ὅσῳ δὲν προδίδωσι τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, εἶχεν ἀνάγκην οὐχὶ ὀλίγου ἀλλὰ πολλοῦ χρόνου ἵνα σπουδάσῃ καὶ διαγνῷ τὴν ἱκανότητα

καὶ τιμιότητα ἑκάστου ὑπαλλήλου· τοῦτο διεκώλυσε τὴν μέχρι τοῦδε ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου. Ἀφοῦ δὲ τὸ ὑπουργεῖον ἐξηρεύνησε καθ' ὅσον ἠδυνήθη, καὶ διεστάθμισε τὴν ἱκανότητα καὶ τιμιότητα ἑκάστου ὑπαλλήλου, ἀπεφάσισε τὴν ἐκλογὴν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπουργείων κατὰ τὸν νόμον, καὶ ταύτην ἔχει ἤδη ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ βασιλέως. Ταῦτα δὲ εἶναι τοσοῦτον ἀληθῆ, καθόσον ἐκ τίνος ἄλλου σκοποῦ ἠδύνατο νὰ κινηθῇ τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὴν βραδύτητα ταύτην; ποῖον συμφέρον εἶχεν εἰς τὴν ἀναβολὴν, ἐνῷ μάλιστα ἐπεθύμει τὴν τακτοποίησιν τοῦ προσωπικοῦ, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ὑπηρεσίας του; οὐδεμία δὲ ζημία ἐκ τούτου ἐπηνέχθη εἰς τὴν οἰκονομίαν, καθότι οὐδὲν πλέον τῆς δοθείσης πιστώσεως ἐδαπανήθη, εἰδὲ μὴ θέλει εἶσθαι εἰς βάρος τοῦ ὑπουργοῦ. Συνομολογεῖ μὲν, ὅτι ὑπεσχέθη νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον, καὶ ἔπρεπε νὰ τηρήσῃ τὴν δοθεῖσαν ὑπόθεσιν· ἀλλ' ἡ μὴ τήρησις αὐτῆς προέρχεται ἐκ τῆς ἐξηγηθείσης αἰτίας, ἥτις εἶναι ἁπλῆ καὶ εὔληπτος· διότι τὸ ὑπουργεῖον ὤφειλε νὰ διασταθμίσῃ τοὺς ὑπαλλήλους, καὶ νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ προσωπικοῦ· καὶ προσέτι, διότι ἡ μὲν παρελθοῦσα σύνοδος ἀπεπερατώθη τὴν 30 Ὀκτωβρίου, τὸν δὲ Νοέμβριον αὐτὸς ἠσθένησε, καὶ δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφασισθῇ τι ἐπὶ τοῦ οὐσιώδους τούτου ἀντικειμένου παρὰ τοῦ ἐπιφορτισμένου τὸ ὑπουργεῖον προσωρινῶς.

Ἐπαναλαβόντος τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι, ἂν δὲν προέρχηται βλάβη χρηματικὴ ἐκ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου, ἠθικὴ ὅμως ζημία ὑπάρχει ἐκ τούτου μεγίστη. Προσέθηκεν ἕτερος, ὅτι οἱ λόγοι τοῦ πρωθυπουργοῦ, περὶ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπουργείων νόμου, εἶναι ἀνίσχυροι· διότι οὐδὲν νομοθετημένον πρέπει νὰ ἀναστέλληται, καὶ πᾶσα ἀναβολὴ τῆς τῶν κυρωμένων νόμων ἐνεργείας, εἶναι ταφὴς τοῦ 28 ἄρθρου παράβασις. Ἄπορον δ' εἶναι πῶς ἐπὶ 2 ἔτη ἤδη τὸ ὑπουργεῖον δὲν κατώρθωσε τὴν διάγνωσιν τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ· βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι πολλοὺς, καὶ τοι ἀποδεδειγμένους ὡς καταχρηστάς, διετήρησεν· ἐναντίον μάλιστα τῶν παρ' αὐτοῦ δοθεισῶν περὶ τραγικωτάτων καταχρήσεων πληροφοριῶν καθ' ὑπαλλήλων τινῶν, ἐπιμένει εἰς τὴν διατήρησιν αὐτῶν τὸ ὑπουργεῖον, ἐνῷ ὤφειλε νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἀληθείας, καὶ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ὁ βουλευτὴς λέγῃ ἀλήθειαν καταγγέλλων τοιαύτας καταχρήσεις, ἢ ὁ ὑπάλληλος εἶναι ἄθῳος. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς, ὅτι ἡ βραδύτης προῆλθεν, ἐκ τοῦ πρὸς τὴν διάγνωσιν ἀπαιτουμένου χρόνου· ἑπομένως ἡ ἀναστολὴ τῆς

ενεργείας τοῦ κυρωμένου νόμου εἶναι αὐτοῦ τοῦ συντάγματος καταπάτησις· καθόσον μάλιστα δὲν πρόκειται νὰ δημιουργήσῃ τὸ ὑπουργεῖον τοὺς ὑπαλλήλους, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑπαρχόντων νὰ ἐκλέξῃ.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι, ἐνῷ ἡ πίστωσις δίδεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κυρωθέντος περὶ προσωπικοῦ τῶν ὑπουργείων νόμου, ὡς ἐνεργηθησομένου, ἄπορον εἶναι πῶς γίνονται αἱ πληρωμαὶ μὴ ἐνεργουμένου τούτου· διότι οἰκονομικῶς πρέπει νὰ ὑπάρχῃ οὐχὶ μόνον ἡ πίστωσις, ἀλλὰ καὶ ὁ νόμος ἐφ' οὗ αὕτη στηρίζεται. Τὸ ἐνταλμα, φερ' εἰπεῖν, πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν διορισμὸν τοῦ ὑπαλλήλου· ὁποία λοιπὸν σύγχισις προσγίνεται, ἀφοῦ δίδεται μὲν πίστωσις διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ τμηματάρχου 300 δραχμ. κατὰ μῆνα, ὑπάρχει δὲ εἰσέτι σύμβουλος λαμβάνων μετὰ τὴν ἔκπτωσιν 318:50; ἐνῷ, διὰ νὰ νομιμοποιῆται ἡ τοῦ ἐντάλματος ἔκδοσις κατὰ τὸν περὶ ταμιῶν νόμον, ἀπαιτεῖται ἡ πίστωσις καὶ ὁ νόμος ἐφ' οὗ στηρίζεται αὕτη· ἐπὶ τίνι λοιπὸν νόμῳ δαπανᾶται ἡ διδομένη πίστωσις;

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι ὁ προαγορεύσας πέρυσι προέτεινε νὰ γίνωνται αἱ πληρωμαὶ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προϋπαρχόντων νόμων· ἡ Βουλὴ ὅμως, φροντίζουσα περὶ τῆς οἰκονομίας, ἐψηφίσατο τὰς πιστώσεις κατὰ τὸν νέον νόμον, καὶ τοι μήπω ἐφαρμοσμένον, παραδεχθεῖσα τῶν μὲν παρελθόντων τότε μηνῶν τὴν πίστωσιν κατὰ τοὺς προϋπάρχοντας νόμους, τῶν δ' ὑπολοιπομένων κατὰ τὸν νέον. Εὐχῆς μὲν ἔργον ἦτον νὰ ἦναι ἤδη ὁ νόμος ἐνηργημένος, ἀλλ' ὁ πρωθυπουργὸς εἰλικρινῶς ἐξήγησε τοὺς λόγους τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, δι' οὓς ἐβράδυνεν ἡ τοιαύτη ἐφαρμογή· ἐξ αἰτίας δὲ ταύτης ὁ ὑπουργὸς περιωρίσθη ἐντὸς τῆς δοθείσης διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ πιστώσεως, ἀλλ' ἐδαπάνησε ταύτην ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προϋπαρχόντων νόμων. Τοῦ τραγελαφικοῦ τούτου συστήματος συστήματος συναίτιος εἶναι καὶ αὐτὴ ἡ Βουλὴ, ἥτις, χάριν τῆς οἰκονομίας, ἐψηφίσατο τοῦτο· ἤδη λοιπὸν τὸ αὐτὸ ὡς καὶ πέρυσι ν' ἀποφασισθῇ πρέπει.

Μετά τινα ἐπιθυμήσαντα να σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ, ὅτι ὁ προαγορεύσας εἶπε περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, τῆς κατὰ τὴν πρώτην σύνοδον γενομένης, καθ' ἣν τὸ ὑπουργεῖον ὤφειλε νὰ περιορισθῇ ἐντὸς τῆς δοθείσης πιστώσεως, καθ' ἣν ὁ μισθὸς τοῦ τμηματάρχου ὅς ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν σύμβουλον εἶναι δραχ. 300, ἵνα γείνῃ ἐξέλεγξις μετὰ τὴν τῶν ἐνταλμάτων παρουσίασιν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἀπόλυτον χρῆσιν τῆς διδομένης πιστώσεως δὲν δέ-

χεται. Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ 1 ἄρθρ. ἔχον οὕτω·

« 1. Προσωπικὸν . . . . . 25,320 »

ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ 2 ἄρθρ, ἐφ' οὗ οὐδεμίαν οὐδ' ἡ ἐπιτροπὴ οὐδ' ἡ Βουλὴ ἐπήνεγκε παρατήρησιν, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω·

« 2. Ὑλικὸν . . . . . 4,050 »

Γενομένης δὲ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Α'. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 29,370 ψηφοφορίας, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Εὐστ. Οἰκονομοπούλου καὶ Γ. Σταματάρα, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Α'. κεφαλαίου διὰ ψήφων 61, ἀρνηθέντων ψῆφον 6.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Α'. Κεφαλαίου, συγκειμένου ἐκ δραχμῶν 29,370, τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπὸν	Δ. Λαπουσιάδης	ἀρνήθη ψῆφον
Δ. Ὀρεινός	Ν.	Γσανετ. Γβηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Δ. Τσιγκουράκος	ἀπὸν
Θ. Γρίβας	ἀπὸν	Γ. Κονδύλης	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	ἀρνήθη ψῆφον	Κ. Φασίτσας	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Χαραμῆς	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Ι. Κρανίδης	ἀπὸν
Π. Α. Καμπάνης	Ν.	Ι. Γιολδάσης	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Δ. Ζῶτος	Ν.
Δ. Τσόκρης	Ν.	Νῖκος Θέου	ἀπὸν
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Α. Γουζούασης	Ν.
Ι. Βλάσσης	ἀπὸν	Δ. Βιλαέτης	ἀπὸν
Ι. Κωλέττης	Ν.	Δ. Κρεστενίτης	Ν.
Α. Μεταξᾶς	ἀπὸν	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπὸν
Σ. Βλάχος	ἀπὸν	Ι. Κλίμακας	Ν.
Π. Ῥάγκος	Ν.	Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	ἀπὸν	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Θ. Μαρκεζίνης	ἀπὸν

Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἀπών
Γ. Γουνσρόπουλος	»
Β. Καραγιάννης	ἀπών
Β. Πετιμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Πετιμεζᾶς	ἀπών
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.
Ι. Ζάρκος	Ν.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Π. Ι. Κυριακὸς	»
Γεωργ. Νοταρᾶς	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.
Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν.
Εὐς. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών
Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Δ. Πλαπούτας	Ν.
Κ. Δελιγιάννης	ἀπών
Ν. Μπούκουρας	»
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	ἀπών
Π. Βαρδιτσιώτης	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Γ. Δερνιτσώτης	ἠρνήθη ψῆφον
Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀπών
Μελ. Χ. Μελέτη	»
Π. Βάρδογλης	Ν.
Ῥ. Παλαμίδης	
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Καλαμαριώτης	»
Π. Δαρειώτης	»
Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενὴς
Δ. Σακελλαριάδης	ἀπών
Ι. Φαρμάκης	ἀπών
Κ. Βέϊκος	»
Μ. Ἰατρὸς	»
Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.
Δ. Βιρβίλης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Δ. Πικουλάκης	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Κ. Οἰκονομόπ.	ἠρνήθη ψῆφον
Α. Καλαμογδάρτης	ἀπών
Κ. Τσερτίδης	ἠρνήθη ψῆφον
Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών
Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Παππακώς. Τσαμάλας	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Γ. Μπάστας	ἀπών
Φ. Ἰωάννου	»
Σ. Ἀντωνιάδης	»
Κ. Ἀντωνιάδης	»
Κ. Προβιλέγιος	»
Ι. Ταταράκης	ἀπών
Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Σταμάτιος Δάῤῥας	ἀπών
Ἀ. Σκαραμαγκᾶς	ἠρνήθη ψῆφον
Ι. Στάϊκος	ἀπών
Α. Παππατσόρης	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Α. Κιζάνης	ἀπών
Δ. Ἀρόσος	Ν.
Εὐστ. Μ. Παρίσης	ἀπών
Γ. Δοκὸς	Ν.
Δ. Κριεζῆς	Ν.

Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Δ. Χαντσῖσκος	Ν.
Γ. Γριζάνος	ἀπών
Ι. Γαρδύκης	Ν.
Ν. Κριεζώτης	ἀπών
Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Κ. Κανάρης	Ν.
Γ. Σταματάρας	Ν.

Προέβη ἀκολούθως ἡ βουλὴ εἰς τὸ Β'. κεφάλαιον· ἀνεγνώσθη τούτου τὸ 1 ἄρθρον καὶ τὸ φύλλον τῆς λεπτομερείας, καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω·

«Ἡ προσθήκη ἑνὸς ὑπαλλήλου, εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ γραφείου τοῦ Ἀρείου Πάγου, δικαιολογεῖται ἐκ τῶν πολλῶν ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων, ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου τούτου δικαστηρίου. Τὴν προσθήκην ταύτην δέχεται ἡ ἐπιτροπὴ· ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι συμβάλλει τὰ μέγιστα εἰς τὴν ταχείαν περαίωσιν τῶν δικῶν, καὶ ἡ συγκέντρωσις ἁπάντων τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ δικαστηρίων εἰς ἓν δημόσιον κατάστημα· διότι τότε καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος δύναται νὰ συνεδριάζῃ τρὶς, ἐνῷ ἤδη συνεδριάζει δὶς, ἕνεκα τῆς ἀνάγκης νὰ παρευρίσκωνται οἱ δικηγόροι εἰς τὰ ἄλλα δικαστήρια κατὰ τὰς ἐπιλοίπους ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος. Ἐκτὸς τῆς εὐκολίας ταύτης προκύπτει καὶ ἄλλη ὠφέλεια· ἐκ τῶν ἐνιαυσίως ψηφιζομένων παρὰ τῶν βουλῶν χορηγήσεων, εἰς ἕκαστον τῶν ἐν Ἀθήναις δικαστηρίων πρὸς ἀγορὰν νομικῶν συγγραμμάτων, δύναται, προϊόντος τοῦ χρόνου, νὰ συγκροτηθῇ βιβλιοθήκη ἀξία λόγου, χρήσιμος εἰς ὅλους τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους.»

Ἡ δὲ βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιῤῥήσεως τοῦτο καὶ τὸ ἑπόμενον αὐτοῦ 2 ἄρθρ., μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς· ἔχαν οὕτω·

« 1. Προσωπικὸν 50,520
2. Ὑλικὸν . . . . . 4,160.»

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Β'. κεφαλαίου ψηφοφορίας, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 54,680, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Γ. Κονδύλη καὶ Δ. Ζώτου, συνήχθη, κατὰ τὸ ἀνωτέρω προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον τὸ παριστάνον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Α'. κεφαλαίου ψηφοφορίαν, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ ῥηθέντος κεφαλαίου, διὰ ψήφων 64, ἀρνηθέντων ψῆφον 6.

Μετὰ τοῦτο παρελθὼν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀνέγνω διὰ

τὴν ἐκ νέου εἰσαγωγὴν τοῦ περὶ πιστώσεως ἐν τῇ γερουσίᾳ συζητηθέντος νομοσχεδίου, ὅπερ ἔμεινεν ὡς εἶχε, μετεβλήθη δὲ μόνη ἡ λέξις « καὶ » εἰς τὴν « πλὴν ».

Λεκτικῆς λοιπὸν τῆς μεταβολῆς ταύτης κριθείσης, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη ἀμέσως δι' ἀναστάσεως τὴν μεταβολὴν ταύτην καὶ τὴν ἔγκρισιν τοῦ νομοσχεδίου, ἔχοντος οὕτω.

«Τὰ ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τοῦ Βασιλέως, καὶ κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ λογιστικὰς διατυπώσεις, τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου ἐνεστῶτος ἔτους, εἰς λογαριασμὸν τοῦ ὑποβληθέντος Προϋπολογισμοῦ, μὴ ὑπερβαίνοντα τὸ τεταρτημόριον αὐτοῦ, πλὴν ἐπὶ τῇ βάσει ἐκείνου τοῦ **1846** ἔτους καὶ τῶν ὑπαρχόντων Νόμων Κανονισμῶν καὶ Διαταγμάτων· ἐξαιρουμένου τοῦ ἀναλόγου τῆς πιστώσεως τοῦ ἐδαφίου Β. τοῦ ἄρθρ. **1.** τοῦ Κεφ. Γ'. τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου. »

Προέβη δ' εἰς τὸ κεφάλαιον Γ'. τοῦ ὁποίου ἀνεγνώσθη τὸ **1** ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω·

« Παραδέχεται καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ τὸν προϋπολογισμόν· ἀλλ' ὅμως μεγάλης φροντίδος καὶ προσοχῆς τῆς βουλῆς ἄξιον νομίζει, νὰ συστήσῃ εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ ὑπουργείου, ὅπως ὑποβάλῃ νομοσχέδιον περὶ διαιρέσεως ἑκάστου ἐφετείου εἰς δύο τμήματα. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου καὶ τῆς προσθήκης τινῶν εἰσέτι μελῶν εἰς τὰ δύο ἀνώτερα δικαστήρια, θέλουν καταστῆ ταῦτα ἐνήμερα, καὶ αἱ ὑπηθέσεις τῶν πολιτῶν δὲν θέλουν ἀμφιταλαντεύεσθαι ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ στρεψοδικία νὰ ἐνθαρρύνηται καὶ εὔλογα παράπονα διεγείρωνται. »

Ἐπὶ ταύτης ὑπέμνησέ τις, ὅτι συνεστήθη ἄλλοτε εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως καὶ τρίτου ἐφετείου, ὡς οὕσα ἐπαισθητὴ καὶ πρὸ τῆς γ'. Σεπτεμβρίου.

Ἀπήντησε δ' ἕτερος, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν προδικάζει ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς· διότι ἡ εἰς τμήματα διαίρεσις τῶν ὑπαρχόντων ἐφετείων δὲν διακωλύει τὴν ὕπαρξιν καὶ ἄλλου ἐφετείου, ἔχοντος τὴν ἕδραν του ἀλλαχοῦ· ἀλλ' ὑπάρχουσι πολλοὶ λόγοι ὑπὲρ τῆς διαιρέσεως ἑκάστου ἐφετείου εἰς δύο τμή-

ματα, καὶ, δυνάμει τοῦ διοργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, αὔξησις τοῦ προσωπικοῦ δὲν δύναται νὰ γείνῃ ἄνευ νόμου.

Ὑποσχεθέντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν τὰς παρατηρήσεις ταύτας· ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως ἑκάτερον τῶν δύο ἄρθρων, μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ὡς εἶχον.

« 1. Προσωπικὸν . . . . . 77,040.
2. Ὑλικὸν . . . . . 11,480. »

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Γ'. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχμὰς **88,520** ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Μ. Πρωτοπαπᾶ καὶ Δ. Ζώτου, συνήχθη, κατὰ τὸ ᾠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Γ'. κεφαλαίου, διὰ ψήφων **65** ἀρνηθέντων ψῆφον **3**.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Γ'. κεφαλαίου, ἐκ δραχ. **88,520**, τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπὼν	Ι. Καραγιαννόπ.	ἀπὼν
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Δ. Λαπουσιάδης	Ν.
Θ. Γρίβας	ἀπὼν	Τσανετάκ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Ν. Μαυρομμάτης	ἠρνήθη ψῆφον	Δ. Τσιγκουράκος	ἀπὼν
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Κονδύλης	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Κ. Φασίτσας	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Ι. Χαρεμῆς	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Ι. Κρανίδης	Ν.
Δ. Τσόκρης	ἀπὼν	Ι. Γιολδάσης	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Δ. Ζῶτος	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Νῖκος Θέου	ἠρνήθη ψῆφον
Ι. Κωλέττης	Ν.	Α. Γουζούασης	Ν.
Α. Μεταξᾶς	ἀπὼν	Α. Βιλαΐτης	ἀπὼν
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Α. Κρεστενίτης	Ν.
Σ. Βλάχος	ἀπὼν	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Π. Ράγκος	Ν.	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπὼν

Ι. Κλίμακας	Ν.
Σιλβεστρος Στεφανάκης	Ν.
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Μαρκεζίνης	»
Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἀπὼν
Γ. Γουναρόπουλος	»
Β. Καραγιάννης	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Πετμεζᾶς	ἀπὼν
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Π. Παπαδαίος	ἀπὼν
Ι. Ζάρκος	Ν.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπὼν
Π. Ι. Κυρισκὸς	»
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	ἀπὼν
Εὐσάθ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπὼν
Ἐμ. Τσοῦχλος	»
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Δ. Κυριακίδης	ἀπὼν
Σ. Πάγκαλος	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Δ. Πλαπούτας	Ν.
Κ. Δελιγιάννης	ἀπὼν
Ν. Μπούκουρας	»
Ν. Κορφιωτάκης	»
Σ. Παρθενόπουλος	»
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Γ. Δρνιτσώτης	ἠρνήθη ψῆφον
Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀπὼν
Μελέτ. Χατσῆ Μελέτη	»
Π. Βάρδογλης	Ν.
Ῥ. Παλαμίδης	
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπὼν
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Καλαμαριώτης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δαρειώτης	»
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Δ. Σακελλαριάδης	ἀπὼν
Ι. Φαρμάκης	»
Κ. Βέϊκος	»
Μ. Ἰατρός	»
Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.
Δ. Βιρβίλης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Πικουλάκης	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπὼν
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλ.	ἀπὼν
Α. Καλαμαγδάρτης	»
Κ. Τσερτίδης	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Σ. Αγγελετόπουλος	ἀπὼν
Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Παππακ. Τσαμάλας	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Γ. Μπάστας	ἀπὼν
Φίλ. Ἰωάννου	»
Σ. Ἀντωνιάδης	»
Κ. Ἀντωνιάδης	»
Κ. Προβιλέγιος	»
Ι. Ταταράκης	Ν.
Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Σταμάτιος Δάφρας	Ν.
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	ἀπὼν
Ι. Στάϊκος	»
Α. Παπατσόρης	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Λ. Κιζάνης	ἀπὼν

Δ. Δρόσος	ἀπὼν
Εὐστ. Μ. Παρίσσης	»
Γ. Δοκὸς	Ν.
Δ. Κριεζῆς	Ν.
Δ. Κουντουριώτης	ἀπὼν
Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Γ. Γριζάνος	ἀπὼν
Ι. Γαρδίκης	Ν.
Ν. Κριεζώτης	ἀπὼν
Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Κ. Κανάρης	Ν.
Γ. Σταματάρας	Ν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ 1. ἄρθρον τοῦ Δ'. κεφαλαίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

« Παραδέχεται κατὰ τὸν προϋπολογισμόν· ἀλλὰ μὲ λύπην παρατηρεῖ, ὅτι οἱ ὑπόδικοι εὑρίσκονται εἰς τὰς φυλακὰς ἀρκετὸν χρόνον ἀδίκαστοι, καὶ ὅτι βραδύνει ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐνόρκων καὶ ἡ σύστασις κακουργιοδικείων. »

Μηδεμιᾶς δ' ἀντιρρήσεως ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου ὑπαρχούσης, ἡ βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω·

« 1. Γραφείου καὶ ἀποσκευῆς ἔξοδα . . . . 3,200. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ 2 ἄρθρου ἀναγνωσθέντος παρετήρησέ τις, ὅτι ἀπορεῖ διὰ τί, ἐνῷ τὸ 409 ἄρθρον τῆς ποινικῆς δικονομίας ὁρίζει κατ' ἔτος 4 συνόδους ἐνόρκων, περιορίζονται αὐταὶ παραδόξως ἤδη εἰς 2, ἀφοῦ γεμίζουσιν εἰς τὰς φυλακὰς τοσοῦτοι ὑπόδικοι, καὶ παρατείνεται ἡ τύχη αὐτῶν πέραν τοῦ δέοντος. Ὑπάρχουσι μὲν περιστάσεις, καθ' ἃς δύναται νὰ γείνῃ ἡ τοιαύτη παράτασις, ἀλλ' αὐταὶ διαγράφονται ὑπὸ τοῦ νόμου· εἶναι δ' ἀξιοκατάκριτος ἡ διαγωγὴ τινῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων, παρατεινόντων ἐπ' ἄπειρον τὴν εἰς τὰ κακουργιοδικεῖα παραπομπὴν τῶν ὑποδίκων, οἵτινες κάθηνται ἔτη ὁλόκληρα ἐν ταῖς εἱρκταῖς, ἀδιευκρίνητον τὸ μέλλον αὐτῶν ἔχοντες, καὶ μεταξὺ τούτων πολλάκις πολλοὶ ἀθῷοι ταλαιπωροῦνται καὶ κατατρύχονται. Διὰ ταῦτα ὅθεν θεωρεῖ ἀναγκαίας τὰς 4 συνόδους.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὁ μὲν νόμος ὁρίζει ὡς ἀνώτατον ὅρον τὰς 4 συνόδους, προσδιορίζων, ὅτι θέλουσι δικάζει ἐν ὅσῳ ὑπάρχουσιν ὑποθέσεις ὥριμοι, καὶ παρατείνεσθαι ὁσάκις αὐξηνθῶσιν αἱ δίκαι, συναινέσει τῶν ὑποδίκων καὶ τοῦ προέδρου καὶ εἰσαγγελέως· ἕνεκα τούτου, ἐπειδὴ πολλοὶ ὑπόδικοι θέλουσι ζητεῖ νὰ δικασθῶσι κατὰ τὴν ἀ. σύνοδον, θέλει παραταθῇ αὕτη ἐπὶ ἕνα καὶ 2 μῆνας, ἐνῷ μόνον 20 ἡμέρας πρέπει νὰ διαρκῇ· Τὸ ὑπουργεῖον λοιπὸν, ὑπολογίσαν ὅτι, ἐπειδὴ μόλις προχθὲς ἐνομοθετήθησαν τὰ περὶ συντάξεως τῶν καταλόγων τῶν ἐνόρκων,

δύο μόλις σύνοδοι θέλουσι συγκροτηθῆ, ταύτας ἐσημείωσεν εἰς τὸν προϋπολογισμόν· τοῦτο ὅμως δὲν ἀνατρέπει τὰς ῥητὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῶσιν οὐδὲ διὰ τὸ τρέχον ἔτος δύω σύνοδοι· διότι πάντοτε ἀπαιτοῦνται 4, καὶ προσδιορίζονται δι' ἑκάστην αἱ ἀποχρῶσαι δίκαι· δὲν πρέπει δὲ οὐδὲ νὰ παρατείνωνται αἱ σύνοδοι, διότι οἱ ἔνορκοι δὲν δύνανται νὰ ὑπηρετῶσι πλέον τῶν 3 μηνῶν.

Μετά τινα ἐπαναλαβόντα, ὅτι ὁ νόμος δὲν ἀπαιτεῖ 4 συνόδους, ἀλλ' ὁρίζει τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν ὡς ἀνώτατον ὅρον· ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ 2 ἄρθρον μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτως.

«Ἀποζημίωσις συνέδρων καὶ ἐνόρκων 17,800»

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Δ'. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 21,000 δραχμὰς, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Δ. Χατσίσκου καὶ Δ. Ζώτου, συνήχθη, κατὰ τὸ κατωτέρω προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας, τὸ παριστάνον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Ε. κεφαλαίου ψηφοφορίαν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Δ'. κεφαλαίου διὰ ψήφων 69, ἀρνηθέντων ψήφων 2.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Δ'. Κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, ἐκ δραχμῶν 21,000, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι ;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Ι. Κωλέττης	Ν.
Δ. Ὀρεινός	Ν.	Α. Μεταξᾶς	ἀπών
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.
Θ. Γρίβας	Ν.	Σ. Βλάχος	ἀπών
Ν. Μαυρομμάτης	ἠρνήθη ψῆφον	Π. Ῥάγκος	Ν.
Ζ. Ι. Βαλβῆς	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών
Γ. Γουλιμᾶς	Ν.	Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Α. Λαπουσιάδης	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Τσανετάκ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Τσιγκουράκος	»
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Γ. Κονδύλης	Ν.
Ι. Βλάσσης	ἀπών	Κ. Φασίτσας	Ν.

Κ. Χαραμῆς	Ν.	Π.Βαρβιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Γ.Δερνιτσώτης	Ν.
Δ. Ζῶτος	Ν.	Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀπών
Νίκος Θέου	Ν.	Μελέτης Χ. Μελέτη	»
Α. Γουζούασης	Ν.	Π. Βύρβογλης	Ν.
Α. Βιλαέτης	ἀπών	Ῥ. Παλαμίδης	Ν.
Λ. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	ἐν ἀδείᾳ
Σίλβ. Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Ν. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	»	Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	ἀπών
Β. Νικολαΐδης	ἀπών	Κ. Βέϊκος	»
Γ. Γουναρόπουλος	»	Μ. Ἰατρὸς	»
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	Ν.
Π. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	Ν.	Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών	Δ. Πικουλάκης	ἀπών
Π. Ι. Κυριακὸς	»	Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών
Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Καλαμογδάρτης	»
Εὐστάθ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Κ. Τσερτίδης	»
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Ἐμ. Τσοῦχλος	»	Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.	Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Παππακώσ. Τσαμάλας	ἀπών
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	ἠρνήθη ψῆφον
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	Ν.	Φιλ. Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	ἀπών	Σ. Ἀντωνιάδης	»
Ν. Μπούκουρας	»	Κ. Ἀντωνιάδης	»
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Κ, Προβελέγιος	»
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.	Ι. Ταταράκης	Ν.

Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Δοκὸς	Ν.
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Κουντουριώτης	ἀπὼν
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	ἀπὼν	Γ. Γριζάνος	Ν.
Ι. Σταΐκος	»	Ι. Γαρδύκης	ἀπὼν
Α. Παππατσώρης	»	Ν. Κριεζώτης	»
Δ. Πολυχρονόπουλος	»	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Ι. Τομαρᾶς	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Κανάρης	Ν.
Δ. Δρόσος	Ν.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Εὐζ. Μ. Παρίσης	ἀπὼν		

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Ε΄ κεφαλαίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

« Παραδεκτὸν κατὰ τὸν προϋπολογισμόν.

Ὠφέλιμον φρονεῖ ἡ ἐπιτροπή, ἂν καὶ ἄλλα ἐκ τῶν πρωτοδικείων διηροῦντο εἰς δύο τμήματα, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνακριτῶν ηὔξανε· διότι τοιουτοτρόπως, καὶ αἱ ἀνακρίσεις γίνονται ταχύτεραν καὶ ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἐγκλημάτων εἶναι εὐκολωτέρα, χωρὶς νὰ γεννᾶται πρόφασις ἡ ἀνάγκη ν' ἀνατίθενται συνεχῶς εἰς εἰρηναδίκας ἀνακρίσεις ἐπὶ κακουργήματι· καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποφεύγομεν καὶ τὴν βραδύτητα τῆς ἐκδικάσεως τῶν ὑποθέσεων, ἐξ ἧς καὶ ἀδικία προσγίνεται εἰς τοὺς πολίτας, καὶ τὸ δημόσιον ὑποφέρει ἀδρὰ ἔξοδα εἰς τὴν ζωοτροφίαν αὐτῶν.»

Ἐπὶ τούτου ἀναπτύξαντος τοῦ εἰσηγητοῦ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ ποινικὴ κατάστασις τῆς Ἀκαρνανίας ἀπαιτεῖ ν' αὐξηθῇ τὸ προσωπικὸν τοῦ πρωτοδικείου, πρὸ πάντων δὲ νὰ διορισθῇ ὁ ἐλλείπων πρόεδρος.

Ἀπαντήσαντος τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ὑπάρχει περὶ τούτου πρόταξις. Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι δὲν θέλει συντελέσει εἰς ταχεῖαν ἐκδίκασιν τῶν ὑποθέσεων ἡ αὔξησις, ἀλλ' ἡ ἐκλογὴ τοῦ προσωπικοῦ, καὶ ἡ ἀκριβὴς ἐπιτήρησις τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων τῶν ὑπαλλήλων· διότι τινὲς λαμβάνουσι ἀδείας ἐκτενεῖς καὶ ἀορίστως, καὶ μισθοδοτοῦνται μηδόλως ἐργαζόμενοι.

Ἀπαντηθέντος, ὅτι αἱ ἄδειαι δίδονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρὰ τῶν ἰατρῶν διδομένων ἀποδεικτικῶν, καὶ τότε πταίουσιν οἱ

τοιαῦτα ψευδῆ διδόντες ἰατροί· ἡ βουλὴ παρεδέχθη ἑκάτερον τῶν ἄρθρων τοῦ Ε΄ κεφαλαίου δι' ἀναστάσεως, ὡς εἶχον.

« 1. Προσωπικὸν 287,400
2 Ὑλικὸν 41,120»

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Ε΄. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 328,520 δραχμὰς ψηφοφορίας, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ τὸ προσαρτηθὲν ἀνωτέρω τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὸ παριστάνον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Δ΄. κεφαλαίου ψηφοφορίαν, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Ε. κεφαλαίου διὰ ψήφων 69, ἀρνηθέντων ψήφων 2.

Μετὰ ταῦτα ἀναγγείλας ὁ πρόεδρος ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ συζητήσεως καὶ τῶν λοιπῶν τῆς χθεσινῆς ἡμερησίου διατάξεως, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν μετὰ τὴν 3 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Χ. Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΑ΄.

Τῆς 20 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 76 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 19, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως.

Μετὰ τοῦτο παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως καταστήματος τῆς μεταξοῦφαντικῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἀνέγνω τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσιν, ἔχουσαν οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν

Κύριοι.

«Ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Καταστήματος τῆς μεταξοϋφαντικῆς ἐπιτροπή σας, λαβοῦσα αὐτὸ καὶ τοὺς ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει ὑπὲρ αὐτοῦ λόγους καὶ παρατηρήσεις ὑφ' ὥριμον σκέψιν, καὶ πεπεισμένη ὅτι τὰ ἔθνη αὐξάνουν καὶ κραταιοῦνται διὰ τῆς παντὸς εἴδους βιομηχανίας, παραγωγοῦ ἀκαταλογίστου πλούτου εἰς τὸν τόπον ἔνθα αὕτη συντρέχεται, ἐγκρίνει τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου.

Μεταβαίνουσα ἐπομένως εἰς τὰ καθέκαστα, παρετήρησε κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον τὸ ἀόριστον τῆς εἰς τὸ μέλλον μισθοδοσίας τοῦ ἐργοστασιάρχου· τοῦτο ἀποκρούει, καθότι φρονεῖ, ὅτι αἱ ἀόριστοι διατάξεις ἐν τοῖς Νόμοις ἐπιβλαβεῖς καθίστανται. Διὸ παραδεχομένη τὴν τῶν ἑβδομήκοντα δραχμῶν κατὰ μῆνα, μὴ ἀνωτέραν ἐπὶ τοῦ παρόντος μισθοδοσίαν τοῦ ἐργοστασιάρχου, προσδιορίζει τὸν ὑπερτατον ὅρον τῆς εἰς τὸ μέλλον μισθοδοσίας του, αὐξανομένης ἀναλογως τῶν καθαρῶν κερδῶν τοῦ καταστήματος, καὶ τῶν αἰσίων τῆς ἱκανότητος καὶ τιμιότητος αὐτοῦ ἀποτελεσμάτων, εἰς δραχμὰς ἑκατὸν τριάκοντα κατὰ μῆνα.

Συνιστῶσα ἐπομένως τὴν παραδοχὴν τοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλὴν, ἐπιφυλάττεται ἡ ἐπιτροπή σας, Κύριοι, νὰ ἐπιφέρῃ κατὰ τὴν δημοσίαν συζήτησιν, ὅσας παρατηρήσεις κρίνει ὀρθάς.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Φεβρουαρίου 1847.

Ὁ Εἰσηγητὴς
Δ. Λ. Ζῶτος.»

Ἀκολούθως, μὴ παρόντος τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ, ὁ πρόεδρος καταλαβὼν τὴν ἕδραν του παρετήρησεν, ὅτι καλὸν εἶναι μέχρι τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ, νὰ ἐπιληρθῇ ἡ Βουλὴ τῆς συζητήσεως ἑτέρου τινὸς τῶν τῆς ἡμερουσίας διατάξεως ἀντικειμένων, ὧν οὐσιωδέστερα εἰσὶν ἀναφορά τις τῶν κατοίκων δήμου τινος τῆς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας κατὰ τοῦ ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων ἐπιστάτου, καὶ ἡ πρότασις τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων σιτηρῶν τελωνιακοῦ δικαιώματος. Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη νὰ συζητηθῇ τὸ δεύτερον, ὡς λίαν ἐπείγον, κατὰ προτίμησιν.

Ἀναγνωσθείσης ὅθεν τῆς ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἐκθέσεως, ὁ προτείνας πρὸς ὑποστήριξιν ταύτης ἔλεξε τὰ ἑξῆς.

Ἂν εἰς ἄλλην περίστασιν ἠναγκασμένος ἦτον μικρὸν νὰ κάμῃ λόγον, ἵνα καταδείξῃ τὸ ὠφέλιμον τῆς προτάσεως ταύτης· ἤδη ὅμως ἀπηλλάκται τοῦ βάρους τούτου, μαρτυρούντων περὶ τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς χρησιμότητος αὐτῆς αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ἐνισχυομένων καὶ παρὰ τῶν ὁσημέραι ἐρχομένων εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἐπαρχιακῶν εἰδήσεων, περὶ τῆς ἀπειλούσης τὴν Ἑλλάδα σιτοδείας. Διότι, καθ' ἃ δι' ἐπιστολῆς ἐπληροφόρησε τοῦτον ὁ ἐν Ὕδρᾳ ἐκπληρῶν χρέη δημάρχου, ἡ τιμὴ τοῦ ἐκεῖ πωλουμένου σίτου, εἰς 8 καὶ ἐπέκεινα τὸ κατιλὶν ἀνέβη δραχμάς· ἐν δὲ Μυκώνῳ Σύρῳ καὶ Θήρᾳ, τόπους ἐπίσης μὴ σιτοφόρους, καθ' ἃς ἄλλος τῶν Βουλευτῶν ἔλαβεν ἐκεῖθεν πληροφορίας, καὶ εἰς πολὺ ἀνωτέραν τῶν 8, πληρονομίνου ἅμα καὶ τέλους πεντήκοντα λεπτῶν, πρὸς μεγίστην τῶν κατοίκων ἐκείνων βλάβην. Ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἡ τοῦ σίτου τιμὴ παραμαρτεῖ ἐκείνην τοῦ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Εὐρώπης ἐν γένει, ἐκεῖ δέ, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐρρέθη, 50 τιμᾶται φράγγων ἑκάστη *κάρικα* ἐκ 4 καὶ 1/2 κοιλῶν συνισταμένη· ἕπεται δ' ἐντεῦθεν ὅτι ἂν, οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν ὑπερτιμηθέντος τοῦ σίτου, δὲν φροντίσωμεν νὰ ἐπιφέρωμεν θεραπείαν, θέλομεν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ ταῖς αὐταῖς τιμαῖς μετ' οὐπολὺ ἀγοράζει τὸν σῖτον, διὰ τὸ ὁποῖον ὅμως κλονισμὸν θέλομεν αἰσθανθῇ πάντες, καὶ μάλιστα τὰ φυσικῶς μὴ σιτοφόρα παράλια μέρη. Καὶ σήμερον μὲν ἂν, ὡς πάντες οἱ τῶν ἐθνῶν κυβερνῆται τὰ ἀναγκαῖα ἐν τοιαύταις δειναῖς περιστάσεσι λαμβάνουσι μέτρα, καὶ οἱ τὴν τῆς Ἑλλάδος ἐπιτετραμμένοι τύχην πρὸ πολλοῦ περὶ τῆς ἀπειλούσης ἡμᾶς σιτοδείας ἐρρόντιζον, τὰ κατάλληλα προτείνοντες θεραπείας μέσα, οὐδεὶς ὑπῆρχεν ὁ κίνδυνος· μηδενὸς δὲ δυσχερῶς περὶ τούτου ληφθέντος μέτρου, ἀνάγκη ὑπάρχει, ἵν' ἡμεῖς, πρὸς οὓς πάντες οἱ λιμώττοντες σήμερον ἀφορῶσι, φροντίσωμεν νὰ ἐξορίσωμεν μακρὰν τῆς πατρίδος ἡμῶν τὸν ἀπηνῆ τοῦτον τῆς φυσικῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρξεως ἐχθρόν. Διότι οὐδένα λανθάνει ὅτι ὁ σῖτος συνδέεται ἀναποσπάστως μὲ τὴν φυσικὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ἐθνῶν ὕπαρξιν. Ὅτι τὸ ἀντικείμενον καθίσταται σπουδαιότερον, καὶ διότι αἱ δημόσιοι ἀποθῆκαι κεναὶ σίτου ὑπάρχουσι, καὶ διότι δὲν ἐλπίζεται ὅτι θέλει εἰσαχθῇ σῖτος εἰς τὸ μέλλον, διά τε τὸ βαρὺ τέλος· καὶ ἔτι διότι καὶ τὰ σιτοφόρα μέρη, ἐξ ὧν ὁ σῖτος ἀγοραζόμενος ἐνταῦθα μετακομίζεται, κατέστησαν δυσπράσιτα ἕνεκα τῶν ὑπερόγκων τιμῶν, εἰς ἃς καὶ ἐκεῖ ὁ σῖτος πωλεῖται. Προφανοῦς λοιπὸν οὔσης τῆς ἀνάγκης, ὀλίγα ἐξέθηκε, πεποιθὼς ὅτι ἡ

βουλὴ, συναισθανομένη τὴν ἀπουδαιότητα τοῦ πράγματος, πρόθυμος θέλει παραδεχθῆ τὴν πρότασιν. Τελευταῖον συστήσας εἰς τὴν φιλανθρωπίαν τῆς Βουλῆς τὴν οἰκτρὰν τῶν ἐπαρχιωτῶν του κατάστασιν, κινδυνευούντων διὰ τὴν σπάνιν τοῦ σίτου, καθ' ἃς ἔχει πληροφορίας, παρεκάλεσεν αὐτὴν ὅπως συστήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἐκ τῶν δημοσίων ἀποθηκῶν ἀποστολὴν ἐκείσε ἱκανοῦ ποσοῦ σίτου.

Καὶ ἄλλος ἐξέθηκεν ὅτι δύο τινὰς ὅρους τὸ ἀναγνωσθὲν περιέχει νομοσχέδιον· τὴν ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων σιτηρῶν δηλονότι κατάργησιν τοῦ τελωνιακοῦ δικαιώματος, καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς ἐγχωρίων σίτων. Ἐπὶ τοῦ πρώτου, ἐπειδὴ, ἐκ τῶν δοθεισῶν πληροφοριῶν παρ' ἄλλων Βουλευτῶν καὶ ἐξ ὅσων αὐτὸς εἶδε, οἱ σῖτοι ὑπερετιμήθησαν, περιττὴν κρίνει τὴν τούτου παραδοχὴν, μόνην θεραπείαν νομίζων τοῦ νὰ συσταθῇ εἰς τὰς ἀρμοδίους ἀρχὰς ἡ ἀκριβὴς τοῦ ἀπὸ τὰ 1843 νόμου ἐκτέλεσις· ἄλλωστε, διὰ τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν, οὔτε μέσος ὅρος αὐτῶν νὰ ὑπάρξῃ δύναται, οὔτε ἐλπὶς νὰ εἰσαχθῇ ξένος σῖτος εἶναι, μὴ δυναμένων τῶν Ἑλλήνων εἰς τοιαύτας τιμὰς ὑπερόγκους νὰ τὸν ἀγοράζωσιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου παρετήρησεν, ὅτι τὸ περὶ μὴ ἐξαγωγῆς ἐγχωρίων σίτων θεωρήσας καὶ ἄλλοτε ὑπὸ ἐμβριθῆ ἐποψιν, καὶ τοι ἁπλαῖ μόνον σιτοδείας φῆμαι ὑπῆρχον, θεωρεῖ ἤδη τοῦτο τοιοῦτον κατὰ πλείω λόγον· παραδεχόμενος ὅθεν καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ἀρχὴν τοῦ ὅρου τούτου τοῦ νομοσχεδίου φρονεῖ, ὅτι συμφέρει ἵν' ἡ Βουλὴ ὅσον οἷόν τε τάχιον παραδεχθῇ ὡς συζητητέαν τὴν πρότασιν, ὅπως, ἐγκριθέντος τοῦ μέτρου τούτου, καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ἐγκαίρως γενῇ καὶ τὸ ἀπειλοῦν ἡμᾶς κακὸν προληφθῇ. Ἐπειδὴ δὲ, ὡς ἅπαντες γνωρίζουσι, σιτοδεία μαστίζει τὰς νήσους καὶ πολλὰ παράλια μέρη, προτείνει νὰ συσταθῇ κατεπειγόντως εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὥστε τοῦτο, ἀναστέλλον τὴν ἐκποίησιν τῶν ἐν τοῖς παραλίοις μέρεσι καὶ τοῖς ὀλίγον τούτων ἀπέχουσι μεσογείοις εὑρισκομένων δημοσίων σίτων, μεταφέρῃ τούτους εἰς τὰ ῥηθέντα μέρη, πρὸς πώλησιν, ἀλλ' οὐχὶ δι' ἐργολαβίας, σῶζον οὕτω τοὺς πάσχοντας τούτους συναδελφούς μας, πρὸς οὓς πρέπει οὐχὶ μόνον σῖτον νὰ προμηθεύωμεν, ἀλλὰ καὶ εἰς μετρίας τιμάς.

Ἐπανέλαβεν ὁ προτείνας ὅτι πάντες πραγματικῶς τὴν χρησιμότητα τῆς προτάσεως ἀνεγνώρισαν, καὶ αὐτὸς ὁ προαγορεύσας, καὶ τοι ἀνήκων εἰς μεσόγειον ἐπαρχίαν, μὴ εὑρισκομένην εἰς τὰς αὐτὰς κατὰ τὸ παρὸν ἀνάγκας, ταυτὰ ὡμολόγησε, θεωρήσας

μόνον περιττὴν τὴν διὰ νόμου κατάργησιν τοῦ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν τέλους· καθόσον, διὰ τὴν ὑπερτίμησιν τῶν τιμῶν τῶν ἐγχωρίων σίτων, τοῦτο οἰκοθεν καταργήθη. Ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλως ἀληθεύει, διότι καὶ ἀσυμφωνία τῆς τοῦ μέσου ὅρου τῶν σιτηρῶν τιμῆς, τῆς ἐν τοῖς ἐπισήμοις πρωτοκόλλοις ὑπαρχούσης, ὑπάρχει πρὸς τὰς κοινὰς τιμὰς, δι' ἣν τοσαῦτα παράπονα ἠκούσθησαν, καὶ ἐξ ἧς ἡ πρότασις ἀπαλλάττει ἡμᾶς· καὶ οἱ τῆς Μυκώνου κάτοικοι, ἔνθα, διὰ τὴν αὔξησιν τῆς τοῦ σίτου τιμῆς, καθ' ἃ διϊσχυρίσθη ὁ προλαλήσας, τὸ τέλος κατηργήθη, ἐνῷ ἀγοράζουσι πρὸς 9 δραχμὰς ἕκαστον κοιλὸν, πληρόνουσι καὶ τέλος λεπτῶν πεντήκοντα. Κατὰ τοσοῦτον δὲ καταργητέον τὸ τέλος θεωρεῖται, καθόσον, ἐνῷ ἡ τοῦ σίτου τῆς Εὐβοίας, πολλῷ κρείττονος ἐκείνου τῆς Λεβαδείας καὶ Ἀττικῆς ὑπάρχοντος, τιμὴ ὡς μέσος ὅρος νὰ ἐκληφθῇ δύναται, οὗτος ἐπωλήθη κατὰ μὲν τὸν Ὀκτώβριον πρὸς δραχ. 6 καὶ 90 λεπτὰ ἕκαστον κοιλὸν, καπὰ δὲ τὸν Δεκέμβριον 8· ἄλλως τε συμφέρει οὐχὶ μόνον ν' ἀνακουφίσωμεν τοὺς ἀναλωτὰς Ἕλληνας ἐκ τοῦ ἐπιβαλλομένου τέλους, ἀλλὰ καὶ νὰ εὐκολύνωμεν τὴν εἰσαγωγὴν, καταργοῦντες διὰ νόμου καὶ ἐφ' ὡρισμένον χρόνον τὸ τέλος τοῦτο. Ὅτι, τούτου μὴ γενομένου, οἱ ἔμποροι, οἱ μέλλοντες νὰ εἰσαγάγωσι σῖτον εἰς τὴν Ἑλλάδα, θέλουσιν ἀποτραπῆ, καὶ θέλουσι προτιμήσει νὰ ἀπέλθωσιν ἀλλαχοῦ, ὅπου φόρος δὲν ὑπάρχει. Διὰ ταῦτα ἐπιμένων εἰς τὰ προεκτεθέντα, ὑποστηρίζει καθ' ὁλοσχέρειαν τὴν πρότασίν του.

Καὶ ἕτερος ἐξέθηκεν ὅτι δὲν ἐναντιοῦται μὲν εἰς τὸ νομοσχέδιον, παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι οὐδ' οἱ ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος φόβοι σιτοδείας ἀληθεῖς ὑπάρχουσι· διότι, καθ' ἃς σήμερον ἔλαβεν ἐκ τῆς ἐπαρχίας του Λεβαδείας πληροφορίας, ἡ τιμὴ τοῦ σίτου ἀπὸ 28 λεπτῶν ἡ ὀκὰ εἰς 20 ἐξέπεσεν. Ἐπρότεινεν ὅθεν καὶ οὗτος νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἡ ἀποστολὴ σίτου εἰς τὰ παράλια μόνον μέρη, τὰ χρήζοντα τούτου, οὐχὶ δ' ἀλλαχοῦ· διότι καὶ σῖτος ἄφθονος ἤδη ὑπάρχει, καὶ ὁ νέος μετ' ὀλίγον γεννᾶται.

Μετά τινας, τὸν μὲν εἰπόντα ὅτι, καὶ τοι κύριον εἰσόδημα τοὺς δημητριακοὺς ἔχει καρποὺς, προτιμᾷ ὅμως τὸ καινὸν ταῦ ἰδίου συμφέροντος· παρατηρήσαντα δὲ ὅτι ἀληθῶς τά τε παράλια μέρη καὶ πολλὰ τῶν μεσογείων, ἐν οἷς καὶ τὴν ἰδίαν του ἐπαρχίαν, ἀπειλεῖ σιτοδεία· εἶναι δ' ἀνάγκη διὰ νόμου νὰ προσδιορισθῇ ὁ ἐλάχιστος ὅρος τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν τελωνιακοῦ δικαιώματος, πρός τε εὐκολίαν τῆς εἰσαγωγῆς καὶ παῦσιν τῶν ὑπὸ τῶν τελωνιακῶν ἀρχῶν πραττομένων καταχρήσεων

σεων, ὡς τοῦτο καὶ ἡ συζητουμένη πρότασις μὴ καταργοῦσα ὅλως τὸν φόρον, ὡς τις τῶν προαγορευσάντων διϊσχυρίσθη, ὁρίζει. Καὶ ἄλλον ἐκθέντα, ὅτι ἀληθῶς μὲν ὑπάρχουσι σῖτοι ἐγχώριοι, καὶ οἱ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐκποιούμενοι εἰς εὐτελεστέραν τιμὴν τῶν ἄλλως πωλουμένων ἐκποιοῦνται· προτείναντα δὲ νὰ παύσῃ εἰς τὸ ἑξῆς ἡ δι' ἐργολαβίας ἐκποίησις τῶν δημοσίων σίτων, ἀποστελλούσης τῆς Κυβερνήσεως τούτους εἰς τὰ πάσχοντα μέρη πρὸς πώλησιν, κἀθ' ἃ καὶ ὁ Βουλευτὴς Σπάρτης, μεθ' οὗ ἐντελῶς συμφωνεῖ, ἐγνωμοδότησεν. Καὶ ὅτι, γνωστῆς οὔσης τῆς ἀπειλούσης ἡμᾶς σιτοδείας εἰς πάντας, διότι κατ' ἐπιστολήν, ἣν ἐκ Μυκώνου ἔλαβε καὶ ἣν ἀνέγνω, ὁ σῖτος ἐκεῖ πωλεῖται πρὸς 9 δραχμὰς καὶ τέλος πεντήκοντα πληρόνεται λεπτῶν, ἀνάγκη εἶναι ἀπὸ τοῦδε νὰ ληφθῇ σύντονος φροντὶς περὶ θεραπείας· ὡς τοῦτο καὶ αὐτὴ ἡ Γαλλία ἔπραξεν, ἥτις καὶ ἐπὶ πειθανῇ σιτοδείᾳ οὐχὶ μόνον τὸν φόρον 2 τῆς 0/0 κατήργησε, καὶ τοὺς λιμένας της ἐλευθέρους εἰς τὰ πλοῖα παντὸς ἔθνους ἀρῆκεν, ἀλλὰ καὶ ἀτμόπλοια ἐπ' ἐσχάτων εἰς προπαντίδα ἐστειλεν, ἵνα τὰ ἐκ τῆς Ῥωσσίας καταπλέοντα φορτηγὰ πλοῖα, ἐν περιπτώσει ἀντιπρώρων ἀνέμων ἢ γαλήνης, ῥυμουλκῶσιν.

Ὁ Πρόεδρος ἠρώτησε τὴν Βουλὴν ἂν ἐρωτίσθη· ταύτης δὲ καταφατικῶς ἀποφανθείσης, ἐκήρυξε περατωμένην τὴν συζήτησιν.

Ἀκολούθως παρατηρήσας, ὅτι ἐκ τῆς συζητήσεως ὡς ψηφοφορητέα ἀντικείμενα ἐξήχθησαν α.) ἂν παραδέχηται ἡ βουλὴ τὴν ἀρχὴν τῆς προταθείσης προτάσεως· καὶ β'.) τὴν τοῦ βουλευτοῦ Σπάρτης πρότασιν, ἵνα συγκεντρώσῃ δηλονότι καὶ πωλῇ ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ εἰς τὰ παράλια μέρη τοὺς ἐν τοῖς παρακειμένοις τούτοις μεσογείοις μέρεσιν εὑρισκομένους δημοσίους σίτους· ἠρώτησε τὴν Βουλὴν ἂν παραδέχηται τὴν ἀρχὴν τῆς ῥηθείσης προτάσεως, αὕτη δὲ δι' ἀναστάσεως παρεδέχθη αὐτήν, κηρύξασα ταύτην συζητητέαν.

Ἐνῷ δ' ἐπρόκειτο νὰ ψηφοφορηθῇ καὶ ἡ τοῦ Βουλευτοῦ Σπάρτης πρότασις· εἷς τῶν Βουλευτῶν ἀνέστη εἰπὼν ὅτι, εἰ μὲν ὡς ἐτέθη αὕτη ἀνωτέρω νὰ ψηφοφορηθῇ πρόκειται, μέλλει νὰ ἐπιφέρῃ παρατηρήσεις, καθόσον αὐτὸς θεωρεῖ ἀσύμφορον τοῦ νὰ ἐνεργῇ ἐργολαβίαν ἡ Κυβέρνησις. Συνεναισάντος δὲ καὶ τοῦ προτείναντος τὸ νομοσχέδιον εἰς τοῦτο, καὶ προσθέντος ὅτι καὶ αὐτὸς τὴν κατάργησιν τοῦ τέλους καὶ τὴν εἰς τὰ πεινῶντα παράλια μέρη ἀποστολὴν ἀναγκαίου σίτου ἐζητήσατο. Ὁ Βουλευτὴς

Σπάρτης λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι οὐδέποτε ἠννόησε, προτείνων τὴν συγκέντρωσιν τῶν σίτων εἰς τὰ παράλια μέρη καὶ τὴν παῦσιν τῆς δι' ἐργολαβίας ἐκποιήσεως, νὰ ὑποχρεώσῃ τὴν κυβέρνησιν νὰ μεταπωλῇ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἀπωτάτοις μεσογείοις μέρεσι δημοσίους σίτους ἐκεῖ· ἀλλ' ὅτι, ἐπειδὴ τὰ παράλια πεινῶσι, τοιοῦτον δὲ μέτρον ἐλήφθη καὶ πέρυσιν, ἐκποιοῦντος τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν κατ' ὀλίγον διὰ δημοπρασίας τοὺς σίτους, καὶ μὴ συγκεντρώσαντος τούτους εἰς ὀλίγους, ἐπρότεινεν, ἂν καὶ φανῇ ὅτι ἐν γένει οἱ δημόσιοι σῖτοι δὲν πρέπει νὰ παραχωρῶνται εἰς ἐργολάβους, ἡ κυβέρνησις, προνοοῦσα περὶ τῶν πασχόντων παραλίων μερῶν, νὰ συγκεντρώσῃ ἐκεῖ τοὺς παρὰ τοῖς πλησίον μέρεσι σίτους, πωλοῦσα τούτους ἡ ἰδία καὶ οὐχὶ δι' ἐργολάβων.

Συναινεσάντων καὶ τῶν ἐναντιωθέντων βουλευτῶν εἰς τὴν ἐξήγησιν ταύτην· ὁ πρόεδρος, παρατηρήσας ὅτι κατὰ τὰ ἀρτίως ἐκτεθέντα τρία τινα ἐκ τοῦ προκειμένου ζητήματος προκύπτουσι, α') ἡ παῦσις τῆς δι' ἐργολαβίας ἐκποιήσεως τῶν δημοσίων σίτων. β') ἡ συγκέντρωσις εἰς τὰς παραλίους πόλεις τῶν παρὰ τοῖς πλησίον μεσογείοις μέρεσι δημοσίων γεννημάτων καὶ γ') ἡ ταχεῖα ἀποστολὴ ἱκανοῦ ποσοῦ σίτου εἰς τὰ πεινῶντα μέρη, ἠρώτησε τὴν βουλὴν ἂν παραδέχηται τὸ ζήτημα κατὰ τὰ τρία αὐτοῦ μέρη, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη· αὕτη δὲ δι' ἀναστάσεως παρεδέχθη αὐτό, ἀποφανθεῖσα νὰ ἀποσταλῇ καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τοῦ μέρους τούτου πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ εἰκότα.

Ἀκολούθως, μὴ παρόντος ἔτι τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ βουλὴ ἐπελήφθη τῆς συζητήσεως, τῆς κατὰ τοῦ ἐπιστάτου ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων ἀναφορᾶς κατοίκων τινος δήμου τῆς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν δὲ τῆς ἐπ' αὐτῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω·

« Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 45 ἀπὸ 10 τρέχοντος μηνὸς ἀναφορὰν κατοίκων τινῶν Φαναρίου τοῦ δήμου Ἀνδριτσαίνης τῆς Ὀλυμπίας, οἵτινες ἐκθέτουσιν, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν ὄψιμων τοῦ δήμου τούτου ἐπιστάτης, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς φορολογουμένους, δὲν ἐξέδωκεν ἐγκαίρως τὰ διπλότυπα, ἐκδίδει δὲ αὐτὰ ἤδη, μετὰ τέσσαρας δηλαδὴ μῆνας, φέροντα φορολογίαν ἀνωτέραν τῆς ἀληθοῦς, καὶ ὡς ἐκ τούτου οὗτοι δὲν τὰ δέχονται, ἐφ' ᾧ ἐξαιτοῦνται νὰ ἀπαλλαχθοῦν τῆς

τοιαύτης καταπιέσεως, ἀπαιτούμενοι νὰ πληρώσωσι φόρον τὸν ὁποῖον δὲν χρεωστοῦν.

Ἡ ἐπιτροπὴ, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρ. 11, 12 καὶ 17 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου, κατὰ τὰ ὁποῖα οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν εἴσπραξιν τῶν δημοσίων φόρων ὀφείλουν νὰ δίδωσιν εἰς τοὺς φορολογουμένους τὰ διπλότυπα ἀμέσως, μετὰ τὴν καταμέτρησιν ἢ ἐκτίμησιν τοῦ καρποῦ, οὗτοι δὲ ὑπογράφουσι τὰ στελέχη, καὶ ὅτι ἀπαίτησις φόρου, μὴ στηριζομένη εἰς στέλεχος, θεωρεῖται ἀθέμιτος, οἱ δὲ παραβάται τιμωροῦνται κτλ.

Γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀνωτέρω ἐὰν μετ' ἀκριβῆ ἐξέτασιν εὑρεθῶσι βάσιμα τὰ ἀναφερόμενα. »

Εἷς τῶν βουλευτῶν Ὀλυμπίας, λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι, μέλλων νὰ λαλήσῃ ἐν ἐκτάσει ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κατὰ τὴν περὶ διαχειρίσεως ἐν γένει τῶν προσόδων Ὀλυμπίας συζήτησιν, καθόσον οὐ μόνον ὁ κατηγορούμενος ἐπιστάτης, καταχραστὴς καὶ ὀλίγωρος περὶ τὴν τῶν καθηκόντων του ἐκπλήρωσιν κατεδείχθη, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐν τοῖς ἄλλοις δήμοις τὰς αὐτὰς ἐνεργοῦσι παραβιάσεις καὶ καταχρήσεις, ἀρχεῖται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰ ἑξῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ, εἶπε, μὴν ἔχουσα ὑπ' ὄψιν αὐτῆς, ὅτε συνέταττε τὴν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ἔκθεσίν της, τὰ διπλότυπα, ἐφ' ὧν αἱ ἐν τῇ ἀναφορᾷ καταγγελλόμεναι πράξεις στηρίζονται, προσέθηκεν ἐν τέλει τῆς γνωμοδοτήσεως αὐτῆς τὴν φράσιν, « ἐὰν μετὰ ἀκριβῆ ἐξέτασιν εὑρεθῶσι βάσιμα τὰ ἀναφερόμενα ». ἐπειδὴ δὲ σήμερον ἔχει οὗτος ταῦτα, καὶ ἐπειδὴ, ὡς προεῤῥέθη, τὰ καταγγελλόμενα ἐπὶ τούτων, ὧν τὴν γνησιότητα ἐγγυᾶται, στηρίζονται, προτείνει νὰ ἐξαλειφθῇ μὲν ἡ ἀνωτέρω μνησθεῖσα τῆς ἐπιτροπῆς φράσις, νὰ προστεθῇ δὲ ἀντὶ ταύτης ἡ ἑξῆς· « τὸ ὑπουργεῖον νὰ ζητήσῃ πληροφορίας καὶ ν' ἀναφέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἀποτέλεσμα ». ἐπὶ τούτοις δὲ νὰ σταλῶσι καὶ τὰ διπλότυπα ἐν πρωτοτύπῳ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἀφ' οὗ οὗτος λάβῃ ἀντίγραφα.

Ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Προέδρου, παρεδέχθη τὴν ἐξάλειψιν τῆς μνησθείσης φράσεως, καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ γενομένην προσθήκην, ἀποφανθεῖσα νὰ σταλῇ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον καὶ τῶν πρακτικῶν τούτων ἀπόσπασμα.

Μετὰ τοῦτο εἷς τῶν Βουλευτῶν παρετήρησεν, ὅτι, θεωρῶν τὸ περὶ προσόδων νομοσχέδιον, ἀναπόσπαστον συνδεδεμένον μὲ τὸν ὅσον οὔπω συζητούμενον προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν

Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, καὶ μάλιστα προσζητητέον τούτου, καθόσον καὶ εἴσπραξις ἂν ἐνεργηθῇ οἱ ὑπάλληλοι ἐγκαίρως νὰ παρευρεθῶσι πρέπει, γνωμοδοτεῖ, σύμφωνα καὶ μὲ τὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴν, νὰ προσκληθῇ ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἵνα καθυποβάλῃ ὅσον οἷόν τε τάχιον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον.

Ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, παρεδέχθη τὴν τοῦ Βουλευτοῦ πρότασιν, ἀποφανθεῖσα ἵνα ὁ ὑπουργὸς, ἐντὸς τοῦ πολὺ τοῦ παρόντος μηνὸς, ὑποβάλῃ τὸ μνησθὲν νομοσχέδιον.

Ἀκολούθως ὁ πρωθυπουργὸς καὶ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, ἀνέφερεν ὅτι, κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον, ἡ Βουλὴ εἶχε παραδεχθῇ, ὥστε ἡ τύπωσις τῶν τοῦ Ἀρείου-Πάγου ἀποφάσεων νὰ γίνηται παρὰ τῷ Β. τυπογραφείῳ· ἀλλ' ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ὁποῖον σήμερον ἔλαβεν ἔγγραφον παρὰ τοῦ Ἀρείου-Πάγου, ὀλίγαι τῶν παρ' αὐτοῦ ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων κατὰ τὸ 1845 ἔτος τυπωθῶσιν ἐξετυπώθησαν, μὴν ἐπαρκούντος τοῦ Β. τυπογραφείου, διὰ τὰς πολλὰς ἄλλας ἐργασίας του καὶ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, προτείνει ἵν' ἡ Βουλὴ χορηγήσῃ αὐτῷ πίστωσιν ἐκ δραχμῶν 4,000, ὡς καὶ πέρυσιν, ὅπως δι' αὐτῶν τυπωθῶσιν εἰς ἄλλο τυπογραφεῖον αἱ μένουσαι μέχρι τοῦδε ἀτύπωτοι ἀποφάσεις, περὶ τὰς 200 καὶ ἐπέκειναι οὖσαι.

Ὑποστηρίξαντος καὶ ἄλλου Βουλευτοῦ τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ εἰπόντος ὅτι δίκαιον εἶναι νὰ χορηγηθῶσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ ἐράτος, ἀφ' οὗ καὶ πέρυσιν ἐδόθησαν αἱ ζητούμεναι δραχμαὶ· ἀκολούθως δὲ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δύναται ἡ Βουλὴ νὰ κανονίσῃ ὁριστικώτερον τὰ περὶ τῆς δαπάνης ταύτης.

Ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἀπεφήνατο νὰ παραπεμφθῇ ἡ πρότασις αὕτη κατὰ τὸν κανονισμὸν, εἰς τὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπήν.

Ἀνηγγέλθη κατόπιν ἀντικειμένου συνεδριάσεως, ἡ ἐξακολούθησις τῆς διακοπείσης χθὲς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης.

Ἐπὶ τοῦ ἀναγνωσθέντος Στ'. κεφαλαίου περὶ εἰρηνοδικείων, παρετήρησέ τις ὅτι, ἂν καὶ πολλὰ κατὰ τοῦ προσωπικοῦ τῶν εἰρηνοδικῶν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, ἀποφεύγει ὅμως καὶ εἰς ὀλίγας μόνον παρατηρήσεις περιορίζεται, συνιστῶν αὐτὰς εἰς τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργείου. Ὁ νόμος ἐξαιρεῖ τοὺς συμφέρον τι δικαστὰς ἔχοντας, ἀλλ' εἰς τοῦτο οὐδαμῶς οἱ εἰρηνοδίκαι ὑπάγονται, καὶ τοι μέγα συμφέρον εἰς τὰς ποινικὰς δίκας ἔχοντες

ἐκ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, μηδὲν δὲ ἐκ τῆς αθωοτικῆς· πρὸς πλείω δὲ τῶν λεγομένων αὐτοῦ ὑποστήριξιν ἀνέφερεν, ὅτι καὶ αὐτὸς εἶδεν εἰρηνοδίκας, καταδικαστικὰς ἐκδόντας ἀποφάσεις κατ' ἀθώων, ὡς μὴ δυναμένους ἄλλως νὰ ζήσωσι, μηδένα ἄλλον πόρον ἔχοντες· εἰς τινα μάλιστα μέρη συμφωνοῦν μετὰ τῶν δημάρχων πρὸς καταδίωξιν, ἵνα οὕτως ὠφελῶνται οἱ εἰρηνοδίκαι. Λέγων δὲ ταῦτα, εἶπε, δὲν θέλει οὐδεμίαν τούτοις νὰ ἀποδώσῃ κακοήθειαν, ἀλλὰ ὅτι τὸ συμφέρον οὕτως αὐτοὺς παρακινεῖ. Τελευτῶν δ' ἐσύστησεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν εἰρηνοδικῶν, τὸ ὁποῖον παρακινεῖ νὰ παρουσιάσῃ νομοσχέδιον, ἀμοιβὴν αὐταῖς ἀρκοῦσαν προσδιορίζον, ἢ τουλάχιστον νὰ ἐκλείψῃ τὸ ἐκ τῶν ποινικῶν ὑποθέσεων τέλος.

Τούτῳ ἀντέλεξεν ἕτερος, ὅτι δὲν ἀρνεῖται οὐδ' αὐτὸς, ὅτι πολλοὶ τῶν εἰρηνοδικῶν καταχρασταὶ τυγχάνουσιν ὄντες, ἀλλὰ αὗται θεραπεύονται, ὅταν εἰσαχθῇ νόμος τὴν τε ἀξιοπρέπειαν αὐτῶν ἀνυψῶν καὶ τὴν τύχην ἐξασφαλίζων. Δὲν συμμερίζεται δὲ τὴν καταφορὰν τοῦ προλαλήσαντος, ὅτι δῆθεν οἱ εἰρηνοδίκαι ἔχουσι συμφέρον ἐκ τῶν πταισματικῶν ὑποθέσεων, καταδικαζομένων τῶν κατηγορουμένων, διότι ἐκ τῶν τελῶν τούτων μέρος μόνον ὁ εἰρηνοδίκης λαμβάνει, τὸ δ' ἄλλο εἰς ἀποζημίωσιν μαρτύρων καὶ λοιπῶν χρησιμεύει· ἐνῷ ἐκ τῶν πολιτικῶν πολὺ πλείω τούτων συμφέροντα ἔχουσι, ποσοῦ τινος χαρτοσήμου καταναλισκομένου. Οὐδ' ἐπίσης συμφωνεῖ, ὅτι ἀπὸ συμφέρον παρακινούμενοι εὐτελέστατον καταδικάζουσι συμπολίτας αὐτῶν. Ἐσύστησε δ' ἐν τέλει ὡς καλὸν, ἐὰν αἱ οἰκονομικαὶ ἀρχαὶ ἐρρόντιζον περὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν εἰσοδημάτων τούτων, ὡς τοῦτ' αὐτὸ καὶ περὶ ἄλλων γίνεται.

Κατόπιν ἀναλαβών τις τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι ἐπιθύμει, ὅταν παρουσιασθῇ ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, παρατηρήσεις τινὰς περὶ τῶν τῆς ἐπαρχίας του πραγμάτων νὰ τῷ ἀπευθύνῃ.

Ἀναλαβὼν δὲ μετὰ ταῦτα ὁ πρῶτον ἀγορεύσας τὸν λόγον ἀπήντησεν, ὅτι οὐδαμῶς νὰ συμφωνήσῃ μὲ τὸν προαγορεύσαντα δύναται, ὅτι αἱ ὠφέλειαι εἶναι μικραὶ εἰς τοὺς εἰρηνοδίκας· διότι δύναται νὰ φέρῃ ἀποδείξεις ἐκ τῶν ταμιῶν, ὅτι καὶ τὰς ἀνακρίσεις, καὶ τὰ κλητήρια καὶ αὐτὰ τὰ τῆς ἐκκαθαρίσεως στελόμενα διπλότυπα εἰς τὰ τοῦ χαρτοσήμου τέλη ὑποβάλλουσι. Καὶ ὅσον μικρὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ μία ὑπόθεσις, πάλιν ὠφελείας νὰ παράξῃ δύναται, ὡς συνεννοουμένων τῶν εἰρηνοδικῶν μετὰ τῶν δημοσίων κατηγόρων εἰς τὸ νὰ μεγαλύνωσι

τὰς ὑποθέσεις ἐνεργοῦντες προανακρίσεις κτλ· καὶ οὐδέποτε τὸ ἀντίτιμον δίκης τινος ἦττον τῶν 20 δραχμῶν ἔσται.

Ἕτερος δέ τις εἶπεν, ὅτι οἱ εἰρηνοδίκαι, ἐναντίον τῆς σημασίας τοῦ ὀνόματός των, ἐνεργοῦσι πάντοτε κατὰ συστήματα καὶ πολιτικὰ κόμματα, τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν ἐκδίδοντες· οὗ ἕνεκεν συνίστηται τὴν ἄλλοτε ἐλθοῦσαν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἐγκύκλιον, ἀποκλείουσαν τὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι διορισμὸν τῶν εἰρηνοδικῶν, εἰς τὴν τῆς κυβερνήσεως προσοχήν· καὶ μάλιστα ἤδη, ὁπότε ὁ ἐκλεκτικὸς παρίσταται ἀγών, καὶ εἰς μυρίας νὰ ὑποπέσωσι δύνανται οἱ πολῖται ἐπὶ βλάβαις αὐτῶν ἀποφάσεις, καθόσον οἱ διοριζόμενοι ὑπὸ τῶν βουλευτῶν ἐκ μονομερίας συνιστῶνται.

Μετὰ τοῦτον ὁ εἰσηγητὴς λαβὼν τὸν λόγον ἔλεξεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, λαβοῦσα ὑφ' ὥριμον σκέψιν τὴν κατάστασιν τῶν εἰρηνοδικῶν, ἐγνωμοδότησε, συμφώνως μὲ τοὺς προλαλήσαντας· ὅσον τὸ κατ' αὐτὸν δὲ δὲν παραδέχεται τὴν περὶ ἀποκλεισμοῦ τῶν ἐγχωρίων εἰρηνοδικῶν ἰδέαν τινὸς τῶν βουλευτῶν, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήτῃ τις ἀπολαμβάνων 10 ἢ καὶ 15 δραχμὰς ἀντιμισθίαν εἰς μεμακρυσμένον τόπον. Τὸ ζήτημα τοῦτο, προσέθηκε, τὸ περὶ ἀντιμισθίας ἐπελήφθη καὶ τὸ ὑπουργεῖον αὐτόθεν καὶ κατὰ τὰ 1845 διώρισε νὰ γείνῃ κατάστασις, δι' ἧς νὰ δηλωθῇ ἡ ἀπολαβὴ αὐτῶν, διὰ νὰ δυνηθῇ, ἂν συμφέρῃ, νὰ προσδιορίσῃ ἀνάλογον εἰς τούτους μισθοδοσίαν. Καθόσον δὲ οὗτος ἠδυνήθη παρ' ὑπαλλήλου νὰ πληροφορηθῇ εἶδεν, ὅτι ἀπαιτεῖται ποσὸν ἐξ 150000 ἕως 200,000 δραχμῶν, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ τὴν αὔξησιν ταύτην, πολλὰς εἰς τὸν λαὸν ὠφελείας παραξουσαν· ἐνῷ ἄλλως οἱ εἰρηνοδίκαι δὲν ἐκτελοῦσι τὸ ἔργον αὐτῶν, νὰ συμβιβάζωσι τοὺς διαφερομένους, ὡς μηδὲν ἀπολαμβάνοντες ἐκ τούτου.

Ἕτερος δὲ προσέθηκεν ὅτι τὸ τῶν εἰρηνοδικῶν ἔργον εἶναι σπουδαῖον, καθότι τὸ πρῶτον χρέος, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν εἰρηνοδίκην ἀνέθηκεν ὁ νόμος, εἶναι τὸ νὰ συμβιβάζῃ τοὺς διαφερομένους, πρὶν ἢ εἰς τὰ δικαστήρια καταφύγωσι, καθόσον ἡ ἰδέα τοῦ νομοθέτου εἶναι νὰ ἐλαττώνῃ τὰς δίκας· ἑπομένως, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ τοιοῦτον χρέος ὁ εἰρηνοδίκης, πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὰ διαφερόμενα πρόσωπα, καὶ νὰ ἔχῃ εἰς τούτους ἡ γνώμη του ἐπιρροὴν, ὥστε οὐδεὶς ἄλλος ἢ ὁ ἐγχώριος δύναται νὰ ἐνεργήσῃ, καθότι αὐτὸς καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὴν γλῶσσαν γνωρίζει. Εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην στηριχθέντα καὶ ἄλλα ἔθνη προετίμησαν

τὸν ἐγχώριον ὡς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τούτους διορισμόν· καὶ τῷ ὄντι τίς ἄλλος ἢ ὁ ἐγχώριος τὰ διάφορα πρόσωπα καὶ τὸν τρόπον τοῦ συμβιβάζειν αὐτὰ γνωρίζει; συνεφώνησε δὲ, ὅτι πρέπει νὰ μισθοδοτῶνται οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι, καθότι εἶναι ἀναξιοπρεπὲς εἰς τὴν δικαιοσύνην, νὰ περιμένῃ τὴν ἀνταμοιβήν του ὁ δικαστὴς, ἀπὸ τὸ τέλος τῶν πράξεων καὶ ἀποφάσεων τὰς ὁποίας ἐκδίδει. Δὲν παραδέχεται δὲ τὴν τοῦ προλαλήσαντος ἰδέαν, ὅτι τὸ ἴδιον συμφέρον ἕκαστον θέλει ἀναγκάζει, ἵνα καταδικαστικὴν κατὰ τοῦ συμπολίτου αὐτοῦ ψῆφον δίδῃ, καὶ ὅτι, ἐὰν μικρὰν ἔχῃ ἀντιμισθίαν, οὐδέποτε τοῦτο θέλειπράξει· καθότι κατὰ τὰς ποινικὰς δίκας, ἐξ ὧν δύναται δίκη τις διὰ τὰ διάφορα περιστατικὰ νὰ ἀναβῇ καὶ εἰς ἑκατὸν δραχμὰς δαπάνην, ὁ εἰρηνοδίκης καὶ πταιστατοδίκης δὲν ἔχει ἄλλο δικαίωμα εἰμὴ τὸ ἥμισυ τῶν τελῶν, ἐπὶ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως καὶ τῶν πρακτικῶν, τὰ δὲ ἄλλα ὑπολογίζονται πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου· ὥστε δὲν ὑπάρχει ὁ λόγος τῆς ὠφελείας. Ἀλλ' ἐὰν ὦσι καὶ διεφθαρμένοι, τοιοῦτοι πύχηθι ἵνα μὴ διορίζωνται, διότιοὐδ' ἡ μισθοδοσία οὐδ' ἄλλο τι τὴν τοιαύτην ἕξιν νὰ κωλύσῃ δύναται. Τελευταῖον παραδεχόμενος τὴν γνώμην τοῦ εἰσηγητοῦ ἐπρότεινε διὰ νὰ διορίζωνται, ἐκ τῶν ἐπιῤῥοὴν τινα ἠθικὴν πρὸς τοὺς ἑαυτῶν πολίτας ἐχόντων, καὶ ἑπομένως ἐκ τῶν εὐϋποληπτοτέρων τοῦ τόπου, καὶ νὰ μισθοδοτῶνται· ἐσύστησε δὲ τὰς παρατηρήσεις του ταύτας πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης.

Συνομολογηθέντος μετὰ ταῦτα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει λάβει πάσας τὰς παρατηρήσεις ταύτας ὑπ' ὄψιν, καὶ φροντίσει περὶ τῆς ἐκλογῆς καταλλήλων ὑπαλλήλων, ἐκ τῶν τιμιωτέρων καὶ ἱκανοτέρων πολιτῶν Ἑλλήνων· ἡ βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως ἑκάτεραν τῶν ἄρθρων τοῦ Γ'. κεφαλαίου, ὡς εἶχον.

«1. Προσωπικὸν 40,140
2. Ὑλικὸν . . . . . 230. »

Προκειμένου δὲ λόγου περὶ τῆς παραδοχῆς τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, παρετήρησέ τις, ὅτι ἐν Μυκόνῳ ὑπῆρχε πρὸ 3 ἐτῶν εἰρηνοδίκης, ὅστις κατηγορηθεὶς ἐπὶ καταχρήσει ἐπαύθη· ἐν τούτοις ὁ αὐτὸς πρὸ 2 μηνῶν διωρίσθη αὖθις εἰς Μύκονον. Ὅτι περὶ τούτου ἐπανειλημμένως ἀνέφερεν εἰς τὸν ἀρμόδιον εἰσηγητὴν τὰ δέοντα λέγων, ὅτι δὲν ἐπεμβαίνει εἰς τὰ περὶ τοῦ νέου διορισμοῦ τοῦ κατηγορηθέντος, παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι εἶναι ἄτοπον νὰ διορισθῇ καὶ νὰ διαμένῃ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ὅπου κατηγορήθη, καὶ δὲν ἀπολαύει τῆς προσηκούσης ὑπολήψεως· καθόσον μάλιστα ἐκτελεῖ καὶ χρέη συμβολαιογράφου, καὶ οἱ πλοίαρχοι, ἔχοντες δικαίας αἰτίας νὰ δυσπιστῶσι πρὸς αὐτὸν, δὲν δύνανται νὰ ἐμπιστευθῶσι τὰς ὑποθέσεις των. Καθότι ἐξ ἐπιστολῆς, μηνολογουμένης ἀπὸ 17 φεβρουαρίου, πληροφορεῖται πικρὰ παράπονα κατὰ τοῦ ῥηθέντος εἰρηνοδίκου, ὅτις ὡφαθεὶς, ὅτι ἐπί τινος διαθήκης ἔλαβεν 11 δραχμὰς, ἀπήντησεν ὅτι αὐτὸς οὐδενὸς ἔχει χρείαν, ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ ὑπουργεῖον τὸν προστατεύει. Παρακαλεῖ ὅθεν τὸ ὑπουργεῖον, ἢ νὰ μετατεθῇ ὁ εἰρηνοδίκης οὗτος ἀλλαχοῦ, ἢ τοὐλάχιστον ν' ἀποσπασθῇ τὸ συμβολαιογραφεῖον ἀπ' αὐτοῦ.

Ἀπόντος δὲ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσθη νὰ σταλῇ ἀπόσπασμα εἰδικὸν, περιέχον τὴν προφῤῥηθεῖσαν ἀγόρευσιν, εἰς τὸ ὑπουργεῖον.

Μετὰ ταῦτα, γενομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Γ'. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 40,340 δραχ., ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Δ. Καστίσκου καὶ Π. Βαρβογλῆ, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὸ παριστάνον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου Θ'. ψηφοφορίαν, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ ῥηθέντος κεφαλαίου διὰ ψήφων 64, ἀρνηθέντων ψήφων 2, μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω.

«Παραδεκτόν. Ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει νὰ προσδιορισθῇ καὶ εἰς τοὺς εἰρηνοδίκας μισθοδοσία, ἀνάλογος πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ καθήκοντά των· διότι τότε θέλουσι καταβάλλει τὴν δέουσαν προσπάθειαν εἰς τὸ νὰ συμβιβάζωσι τοὺς διαφερομένους πολίτας, καὶ ἐκπληρώσι τὸν σκοπὸν τοῦ διορισμοῦ των. Ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι πολλοὶ εἰρηνοδίκαι, εἴτε ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς ἀπαιτουμένης ἱκανότητος, εἴτε ἐκ τῆς ἐλλείψεως τακτικῆς μισθοδοσίας, παραβιάζουσι τὰ καθήκοντά των, πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τῶν προσερχομένων εἰς αὐτοὺς, λόγῳ συμβιβασμοῦ ἢ ἐκδικάσεως.

Ἐπίσης λυσιτελὲς θέλει εἶναι, φρονεῖ ἡ ἐπιτροπὴ, πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν καταχρήσεων καὶ βελτίωσιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν εἰρηνοδικῶν, ἐὰν αἱ περιηγήσεις τῶν εἰσαγγελέων ἐγίνοντο τακτικῶς κατὰ τὸν νόμον, καὶ πρὸς οὐδένα ἄλλον σκοπὸν, παρὰ δι' ὃν ἐνομοθετήθη ἡ διάταξις αὕτη. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ ΣΤ'. Κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, ἐκ δραχμῶν 40,340, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Ι. Κλίμακας	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	ἀπών	Σιλβεστρος Στεφανάκης	Ν.
Θ. Γρίβας	Ν.	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Γ. Τσάνος	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Β. Νικολαΐδης	ἀπών
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	»
Μ. Δ. Καΐρης	ἀπών	Β. Καραγιάννης	Ν.
Δ. Τσόκρης	Ν.	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Δ. Πετμεζᾶς	ἀπών
Ι. Βλάσσης	Ν.	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Η. Παπαδαῖος	Ν.
Α. Μεταξᾶς	»	Ι. Ζάρκος	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	»	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Σ. Βλάχος	»	Π. Ι. Κυριακός	»
Π. Ῥάγκος	Ν.	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών	Δ. Νοταρᾶς	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Εὐθύ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Α. Λαπουσιάδης	ἠρνήθη ψῆφον	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών
Δ. Τσιγκουράκος	»	Βμ. Τσαΰχλος	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Δ. Κυριακίδης	ἀπών
Ι. Χαραμῆς	Ν.	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Ι. Γιαλδάσης	Ν.	Δ. Πλαπούτας	Ν.
Δ. Ζῶτος	ἠρνήθη ψῆφον	Κ. Δελιγιάννης	ἀπών
Νίκος ὠρέου	ἀπὼ	Μ. Μπούκουρας	»
Α. Γουζούασης	ἀπών	Ν. Καρτσιοτάκης	»
Α. Βιλαέτης	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	»
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Π. Βαρδιτσιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.

Γ. Δερνιτσιώτης	ἀπών	Μ. Γ. Σγινᾶς	ἀπών
Κ. Τ. Σαντᾶς	»	Γ. Μπάστας	»
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.	Φιλ. Ἰωάννου	»
Π. Βάρβογλης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών
Γ. Γεβελιώτης	Ν.	Κ. Προβιλέγιος	»
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών	Ι. Ταταράκης	Ν.
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Π. Καλαμαριώτης	ἐν ἀδείᾳ	Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπών
Π. Δαρειώτης	ἐν ἀδείᾳ	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς	Στεμάτιος Δάρρας	Ν.
Δ. Σακελλαριάδης	Ν.	Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	ἀπών
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Ι. Στάϊκος	»
Κ. Βέϊκος	Ν.	Α. Παππατσώρης	Ν.
Μ. Ἰατρός	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Φ. Κρ. Μαῦρας	ἀπών	Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Κάνδυας	»	Δ. Δρόσος	ἀπών
Σ. Βαρότσης	Ν.	Εὐστ. Μ. Παρίσσης	»
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	Ν.	Δ. Κριεζῆς	ἀπών
Δ. Νικουλάκης	Ν.	Γ. Καυτουριώτης	»
Χ. Καπετανάκης	Ν.	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	ἀπών	Γ. Γριζάνος	ἀπών
Κ. Οἰκονομόπουλος	»	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Α. Καλαμογδάρτης	»	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Κ. Τσερτίδης	»	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών	Κ. Κανάρης	ἀπών
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Γ. Σταματάρος	»
Παππακώστας Τσαμάλας	Ν.		

Ἐν τούτῳ δ' ἔλαβέ τις τὸν λόγον, ἵν' ἀπευθύνῃ ἐρωτήσεις τινὰς πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν· προοιμιαζόμενος δὲ παρεκάλεσε τὴν βουλὴν νὰ δώσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῆς εἰς τοὺς λόγους του, ὡς στρατιωτικοῦ καὶ ῥητορικῆς καλλιεπείας ἀμοίρου. Ἐξέθηκε δ' ἀκολούθως, ὅτι πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἀπευθύνει δίκαια παράπονα πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ μοιράρχου Κ. Γενοβέλη, ὅστις εἶναι γνωστὸν ποῖς πᾶσι πῶς προσηνέχθη ἐν Ἀθήναις, ἐν Λαμίᾳ, ἐν Λεβαδίᾳ,

καὶ ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ ἐζητήσατο τὴν ἐκεῖθεν μεταθεσιν του. Ὁ ὑπουργὸς τότε ἐπείσθη εἰς τοὺς λόγους του καὶ τὸν μετεκάλεσεν ἐνταῦθα, ὅπου καὶ διέμενε μέχρι τινος. Εὐθὺς δ' ἀφοῦ αὐτὸς παρητήθη τῆς θέσεως τοῦ νομοεπιθεωρητοῦ Εὐβοίας, ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν εἰς ἀντεκδίκησιν, οὕτως εἰπεῖν, προσεκάλεσεν ἀμέσως τὸν Γενοβέλην καὶ τὸν διέταξε νὰ μεταβῇ εἰς Χαλκίδα, ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὴν κατὰ τοῦ αἰθώου ἐκείνου λαοῦ τυραννίαν του. Οὗτος δέ, ἅμ' ἐξελθὼν τῶν βασιλείων, καὶ λαβὼν τὸν εἰς Εὔβοιαν αὖθις διορισμόν του, ἤρξατο ν' ἀπειλῇ, ὅτι μεγάλην ἤδη τὴν ἐκδίκησιν θέλει φέρει· ἐκεῖ δ' ἀπελθὼν τῷ ὄντι φρίκην καὶ τρόμον εἰς πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν ἐνεποίησεν. Ἄπορον λοιπὸν ὅλως καθίσταται, τίνος ἕνεκα τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἐδυνήθη νὰ εὕρῃ οὐδένα ἄλλον μοίραρχον καὶ ὑπομοίραρχον διὰ νὰ πέμψῃ εἰς τοὺς νομοὺς Εὐβοίας· πῶς ἄρχε τὸν Φιλάρετον, παρ' οὗ οὐδεὶς κακὸν εἶδε, ἢ τὸν Μανιάτην, ἢ καὶ αὐτὸν τὸν Τσίνον, ἀλλ' ἔπεμψεν αὖθις τὸν ἴδιον Γενοβέλην, ὅστις πῦρ καὶ σίδηρον εἰς τὰς οἰκίας τῶν πολιτῶν ἐνέβαλεν. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν φρούραρχον Βασιλειάδην, ὑπηρετοῦντα μὲν ἐν Εὐβοίᾳ πρὸ 2 ἐτῶν, καὶ μυρίων σκανδάλων αἴτιον γενόμενον, καὶ στάσιν τῶν πολιτῶν κατὰ τῶν στρατιωτῶν διὰ τῆς ἀπερισκεψίας του διεγείραντα, μετέθηκεν εἰς Λαμίαν. Ἤδη δέ, μετὰ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, εἰσήγαγε πάλιν εἰς Εὔβοιαν, ἵνα κατατρίψῃ καὶ οὗτος μετὰ τοῦ μοιράρχου τὸν λαὸν τῆς Εὐβοίας· ἐνῷ ὁ λαὸς οὗτος μυρία ὑπέφερε κατὰ τὸν ἀγῶνα δεινά, καθότι μετ' αὐτῶν καὶ ὁ Ἡλίας Μαυρομιχάλης εἰς Κάρυστον, καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ ὁ ἐν τῇ αἰθούσῃ γεγραμμένος σεβάσμιος ἀρχιερεὺς πρὸς τὸν Ὁμὲρ Πασιᾶ συνηγωνίσθησαν. Τοῦτον ὁ λαὸς τῆς Εὐβοίας διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς του, διὰ τῆς ἀνδρίας καὶ καρτερίας του, ἅπαξ καὶ δὶς ἐνίκησε καὶ τέλος κατετρόπωσε. Τὸν λαὸν λοιπὸν τοῦτον, τοῦ ὁποίου μέγα μέρος καὶ ἤδη εἰσέτι μένει ἠχμαλωτισμένον, ὤφειλεν ἡ κυβέρνησις νὰ προστατεύῃ καὶ νὰ μὴ παραδίδῃ ὑπὸ τὴν μάστιγα τὸν Γενοβέλη καὶ τοῦ Βασιλειάδου· ἀφοῦ κατὰ τοῦ δευτέρου μυρίαι ἐδόθησαν ἀναφοραί, καὶ ἡ διαγωγὴ τοῦ πρώτου εἶναι ἀφόρητος. Διὰ ταῦτα παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν νὰ μεταθέσῃ τοὺς ῥηθέντας ἀξιωματικοὺς ἐκ τῆς Εὐβοίας, ὡς παραιτίους ἀνησυχίας καὶ ταλαιπωρίας εἰς τοὺς κατοίκους.

Ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἀληθῶς μὲν τὸν Κ. Γενοβέλην εἶχεν ἀνακαλέσει προσωρινῶς ἐνταῦθα καὶ τὸν Κ. Βασιλειάδην μεταθέσει εἰς Λαμίαν, κατὰ συνέπειαν

παραπόνων ἐκ μέρους τοῦ προαγορεύσαντος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ κυβέρνησις δὲν εὗρεν οὐδόλως ἐπιλήψιμον τὴν διαγωγὴν τῶν ῥηθέντων ἀξιωματικῶν, ὡς ἐκτελούντων καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τὰ στρατιωτικὰ αὐτῶν καθήκοντα, ἔπεμψεν αὖθις αὐτοὺς εἰς τὰς θέσεις των. Ἂν δὲ ὑπάρχωσι παράπονα κατὰ τῆς διαγωγῆς αὐτῶν, καὶ εὑρεθῶσι νόμιμα καὶ δίκαια, ὑπόσχεται οὐχὶ νὰ τοὺς μεταθέσῃ ἀλλὰ νὰ τὰς παύσῃ· ἐν ὅσῳ δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἀποδειχθῇ, ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας ὑπαγορεύει τὴν ἐν Εὐβοίᾳ διαμονὴν αὐτῶν.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι εὐκόλως ἕκαστος ἐννοεῖ τὰ ἀληθῆ αἴτια τῆς τοιαύτης ἐπανόδου τῶν ῥηθέντων ἀξιωματικῶν εἰς Εὔβοιαν, ἀλλὰ παρακαλεῖ καὶ αὖθις τὸν ὑπουργὸν ὑπὲρ τῆς τούτων μεταθέσεως.

Μετὰ ταῦτα προέβη ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Ζ'. κεφαλαίου· τούτου ἑκάτερον μὲν τῶν δύο πρώτων ἄρθρων ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιῤῥήσεως, ἔχοντα οὕτω.

« 1. ἐνοίκια φυλακῶν 5600

2. ἐπισκευαὶ φυλακῶν . . . . . 4000»

ἐπὶ δὲ τοῦ 3 παρητήρησέ τις, ὅτι πρό τινος καιροῦ ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ καθυπέβαλεν ἔκθεσιν, ἐπὶ ἀναφορᾶς πολλῶν ὑποδίκων καὶ καταδίκων τῶν ἐν Χαλκίδι εἱρκτῶν, παραπονουμένων πικρῶς κατὰ τῶν δεσμοφυλάκων· ἐπειδὴ δ' αὐτὰ ταῦτα συμβαίνουσι καὶ εἰς τὰς λοιπὰς φυλακάς, καὶ πολλὰ ὑποφέρουσιν οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς παρὰ τῶν δεσμοφυλάκων, οἵτινες καὶ τὴν τροφὴν καὶ τὸ ὕδωρ αὐτὸ πολλάκις στεροῦσι, ἴδιον φιλανθρωπίας εἶναι νὰ ἐπιστήσῃ τὸ ὑπουργεῖον τὴν προσοχήν του ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἵνα περιθάλπωσι δεόντως οἱ δεσμοφύλακες τοὺς καταδεδικασμένους καὶ λοιποὺς ὑποδίκους, ὡς ὄντας καὶ τούτους τῆς κοινωνίας μέλη· καθόσον μάλιστα πολλάκις μεταξὺ τῶν ὑποδίκων ὑπάρχουσι καὶ ἀθῶοι.

Τούτου συνομολογηθέντος, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ 3 ἄρθρον, ἔχον οὕτω·

« 3. μισθοὶ φυλακιτῶν . . . . . 9460»

ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ 4, ἔχον οὕτω.

« 4. διατροφὴ ὑποδίκων . . . . . 90290»

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Ζ'. κεφαλαίου ψηφοφορίας, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν, Κ. Κ. Δ. Χατσίσκου καὶ Α. Σ. Δανοπούλου, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὴν πίστωσιν τοῦ Ζ'. κεφαλαίου διὰ ψήφων 70, ἀρνηθέντων ψῆφον 2,

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Ζ'. Κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου ἐκ δραχμῶν 109,350, ναὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Ι. Κλίμακας	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Σιλβέστρος Στεφανάκης	Ν.
Γ. Δογιωτατίδης	Ν.	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Γρίβας	Ν.	Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	ἠρνήθη ψῆφον	Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Β. Νικολαΐδης	ἀπών
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	»
Η. Δ. Καμπάνης	Ν.	Β. Καραγιάννης	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	ἀπών	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσόκρης	Ν.	Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Ἠλίας Παππαδαῖος	Ν.
Ι. Κωλέττης	Ν.	Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ
Α. Μεταξᾶς	ἀπών	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Δ. Καλλιφρονᾶς	»	Π. Ι. Κυριακὸς	»
Σ. Βλάχος	»	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Π. Ῥάγκος	Ν.	Α. Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών	Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Εὐς. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Α. Λαπουσιάδης	Ν.	Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.
Α. Τσιγκουράκος	»	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Γ. Κανδύλης	Ν.	Δ. Κυριακίδης	ἀπών
Κ. Φασίτσας	Ν.	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Ι. Χαραμῆς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Δ. Ἠλαπούτας	Ν.
Γ. Γιολδάσης	Ν.	Κ. Δελιγιάννης	ἠρνήθη ψῆφον
Δ. Α. Ζῶτος	Ν.	Ν. Μπούκουρας	ἀπών
Νίκος Θεοῦ	ἀπών	Ν. Κορφιωτάκης	»
Α. Γουζούασης	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	»
Α. Βιλαέτης	Ν.	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.

Μελ. Χ. Μελέτη	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπών
Π. Βάρδογλης	Ν.	Φιλ. Ἰωάννου	»
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών	Κ. Προβιλέγιος	»
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Π. Ταταράκης	»
Π. Καλαμαριώτης	»	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δαρειώτης	»	Διομήδ. Κυριακοῦ	Ν.
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Σακελλαριάδης	Ν.	Σταμάτιος Δάῤῥας	Ν.
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	ἀπὼν
Κ. Βέϊκος	ἀπὼν	Ι. Στάϊκος	ἀπὼν
Μ. Ἰατρὸς	Ν.	Α. Παππατσόρης	Ν.
Ι. Εὐσταθίου	ἀπὼν	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.	Α Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Σ. Βαρότσης	Ν.	Δ. Δρόσος	ἀπὼν
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	»
Α. Μαυρομιχάλης	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Δ. Πικουλάκης	Ν.	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπὼν	Δ. Κουντουριώτης	ἀπὼν
Κ. Ζαρειφόπουλος	»	Δ. Χαντσῖσκος	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	»	Γ. Γριζάνος	ἀπὼν
Α. Καλαμογδάρτης	Ο.	Ι. Γαρδύκης	Ν.
Κ. Τσερτίδης	ἀπὼν	Ν. Κριεζώτης	ἀπὼν
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπὼν	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Κ. Κανάρης	ἀπὼν
Παππακώς. Τσαμάλας	Ν.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.		

Μετὰ τοῦτο λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, ὅτι τὸ 101 ἄρθρον τοῦ συντάγματος καταργεῖ τὰ διοικητικὰ δικαστήρια, καὶ ἀνατίθησι τὰς εἰς αὐτὰ ὑπαγομένας περὶ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ὑποθέσεις εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· συγχρόνως δ' ὁρίζει, ὅτι νόμοι ἰδιαίτεροι, ἐκδοθησόμενοι ἐντὸς τῆς α. βουλευτικῆς περιόδου, θέλουσιν ὑπαγάγει ἐπίσης ὅλας τὰς λοιπὰς τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ὑποθέσεις εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· ταῦτα δὲ συνωμολόγησε καὶ τὸ ς'. ψήφισμα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως. Ἀφοῦ λοιπὸν ἤδη

ἡ πρώτη βουλευτικὴ περίοδος σχεδὸν ἔληξε καὶ δὲν καθυπεβλήθησαν οἱ ὑπάξοντες καὶ ὅλας τὰς λοιπὰς τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ὑποθέσεις εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια νόμοι, τὰ δὲ διοικητικὰ δικαστήρια πρέπει νὰ παύσωσι, ποῦ θέλουσι δικασθῆ αἱ τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ὑποθέσεις; περὶ τούτων ὅθεν ἐξαιτεῖται πληροφορίας παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἀπαντήσαντος δὲ τούτου, ὅτι, ἔν τινι ἡμέρᾳ ἐντὸς τῆς ἐρχομένης ἑβδομάδος, θέλει δώσει τὰς αἰτηθείσας πληροφορίας. Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι τὸ ἐξαγόμενον τοῦ προαγορευσαντος, ὅτι θέλει παύσει ἡ διοικητικὴ δικαιοδοσία διὰ τὴν μὴ ἔκδοσιν τῶν παρὰ τοῦ συντάγματος νόμων δὲν εἶναι ὀρθὸν· οὐχὶ μόνον διότι λογικῶς τοῦτο δὲν ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου τοῦ συντάγματος, ἀλλὰ καθότι τὸ μετὰ τοῦτο τὸ ἄρθρον ἐπελθὸν ς'. ψήφισμα, ἔδωκεν ἐκτενεστέραν ἰσχὺν τῆς διοικητικῆς δικαιοδοσίας, μέχρις οὗ καθυποβληθῶσιν οἱ ὑπὸ τοῦ συντάγματος ἀπαιτούμενοι νόμοι, οἱ ὑπάξοντες ὅλας τὰς λοιπὰς τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ὑποθέσεις εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια· διότι τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶναι σοβαρώτατον καὶ ἐμβριθεστάτης σπουδῆς ἄξιον. Νομίζει δὲ ὅτι ἡ παράλειψις τῆς πράξεως ταύτης ἐλάχιστα ἐπιβαρύνει τὸ ὑπουργεῖον· καθότι καὶ ἐν Γαλλίᾳ εἰσέτι δὲν διεκρινήθησαν σαφῶς τὰ ὅρια, τὰ χωρίζοντα τὸ ἀμφισβητούμενον διοικητικὸν καὶ τὴν χαριστικὴν καλουμένην δικαιοδοσίαν, ἀπὸ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων. Ἀπαιτεῖται ὅθεν νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ, ἐξ εἰδημόνων καὶ νομομαθῶν ἀνδρῶν, τῆς ὁποίας αἱ ἐμβριθεῖς ἐργασίαι δύνανται νὰ παραγάγωσι τὸ ποθούμενον νομοσχέδιον.

Παρετήρησε πρὸς ταῦτα ἕτερος, ὅτι ἡ τοῦ προτεθέντος ζητήματος λύσις δὲν πρέπει νὰ ζητηθῇ ἤδη ἐκ τοῦ προχείρου· καθότι τὸ ζήτημα εἶναι σοβαρὸν, καὶ ἐν τῇ συνελεύσει συζητούμενον πολλὰς ἡμέρας κατηνάλωσε, διαφόρων ὑπαρχουσῶν γνωμῶν, καὶ πολλῶν ἰσχυρῶν λόγων ἑκατέρωθεν λεχθέντων. Διὰ τοῦτο ὅθεν προτείνει ν' ἀναβληθῇ ἡ περὶ τούτου συζήτησις, εἰς ἣν ἡμέραν ὁ ὑπουργὸς δώσῃ πληροφορίας.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι, καὶ ἐὰν δὲν ἤθελε συνταχθῇ ὁ κατὰ τὸ ἄρθρ. 101 τοῦ συντάγματος ἐντὸς τῆς ἐνεστώσης περιόδου νόμος, δὲν εἶναι τῆς γνώμης, ὅτι δὲν θέλει ὑπάρχει τὸ δικάσον δικαστήριον· διότι ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου ἐξάγεται ἀπὸ τὸ μετὰ τὴν διάταξιν ταύτην ἐκδοθὲν ψήφισμα, τὸ ὁρίζον ὅτι μέχρις οὗ ἐκδοθῇ ὁ νόμος θέλουσι δικάζεσθαι αἱ λοιπαὶ διοικητικαὶ διαφοραὶ ὡς καὶ πρότερον ἐδικάζοντο, ἤθέλησε δὲ νὰ μὴ προνοήσῃ καὶ εἰς περίστασιν, καθ' ἣν δὲν ἤθελεν ἐκδοθῇ ὁ εἰρημένος νόμος,

ἵνα μὴν ὑπάρχῃ ὁ δικάσων τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος ὑποθέσεις καὶ διαφοράς.

Ἡ βουλὴ λοιπὸν, παραδεχθεῖσα τὴν περὶ ἀναβολῆς πρότασιν, προέβη μετὰ τοῦτο εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Η'. κεφαλαίου. Ἀνεγνώσθη τὸ 1. ἄρθρον αὐτοῦ, ἐφ' οὗ παρετήρησέ τις, ὅτι ἐνταῦθα κρίνει κατάλληλα νὰ εἴπῃ ὀλίγα τινὰ, περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ταχείας ἀνακρίσεως· διότι ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι πολυτιμότατον. Κατὰ τὴν συζήτησιν μάλιστα τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος, προστέθη ἐν τῇ συνελεύσει νὰ τεθῇ ὅρος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου οἱ ἀνακριταὶ ὀφείλουσι νὰ παραίνωσι τὰς ἀνακρίσεις· ἀντετάχθη δὲ ὅτι, ἐπειδὴ τὰ ὅρια τῆς ἀποπερατώσεως πάσης ἀνακρίσεως εἶναι δυσόριστα, καὶ ὁ τοιοῦτος περιορισμὸς δύναται νὰ ἔχῃ κακὰς συνεπείας, πρέπει ν' ἀφεθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ ἐπὶ τῶν ἀνακριτῶν διηνεκὴς ἐπίβλεψις, ἵνα μὴ παρατείνωσι τὰς ἀνακρίσεις ἐκ προθέσεως ἢ ἐξ ἀμελείας, ἀλλὰ, ὁραστηρίως τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἐκπληροῦντες, περαίνωσιν αὐτὰς ὅσον οἷόν τε τάχιον. Διὰ ταῦτα παρακαλεῖ τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐπιτηρῇ αὐστηρῶς ἐπὶ τῶν ἀνακριτῶν, πρὸς ἀκριβῆ τῆς ὑπηρεσίας των ἐκπλήρωσιν· ἐκτὸς δὲ τούτου παρατηρεῖ εἰδικῶς, περὶ τῶν ἐν τῇ εἰρκτῇ πασχόντων ἐπὶ δύω ἤδη ἔτη Λακώνων, ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ δικασθῶσι πλέον κατὰ τὴν ἐρχομένην σύνοδον.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἐλήφθη τὸ περὶ τούτων μέτρον· παρεδέχθη ἡ βουλὴ δι' ἀναστάσεως ἓν ἕκαστον τῶν τριῶν ἑρεξῆς ἄρθρων, ἔχοντα οὕτω·

« 1. Ἐπιμίσθια ἀνακριτῶν . .	δρ.	4,200
2. Ἔξοδα μεταφορᾶς ἀνακριτῶν .	»	17,700
3. Ἐνοίκια ἀνακριτηρίων . . .	»	500 »

Ἐπὶ δὲ τοῦ Δ παρετήρησέ τις, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ Λεβαδείας μέχρις ἐνταῦθα ἀπόστασις εἶναι 30 ὧραι, καὶ αἱ δίκαι τῆς περιφερείας τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας εἶναι πολυπληθεῖς, μέγιστον ποσὸν δαπανᾷ τὸ δημόσιον εἰς ἀποζημιώσεις μαρτύρων. Προτείνει ὅθεν νὰ συσταθῇ ἢ ἐν Λεβαδείᾳ ἢ ἐν Θήβαις ἴδιον πρωτοδικεῖον, δι' ὃ οὐδεμία δαπάνη γενήσεται, ὡς συγχρονισθησόμενον ἐκ τῶν πλεοναζόντων ἐνταῦθα δικαστικῶν τοῦ πρωτοδικείου μελῶν· συγχρόνως δὲ θέλει κερδίσει ἡ Κυβέρνησις τὰς εἰς ἀποζημιώσεις τῶν μαρτύρων διδομένας ἤδη 40—50 χιλιάδας δραχμῶν κατ' ἔτος· μέγιστη δὲ εὐκολία εἰς τοὺς κατοίκους θέλει προέλθει, καθότι ἡ δίκη 5 δραχμῶν εἰς μέγιστον ποσὸν διὰ τὰς γενομένας δαπάνας ἤδη ἀναβαίνει,

Ὑποστηρίζοντος καὶ ἑτέρου τὴν πρότασιν ταύτην· ὁ ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι θέλει λάβει αὐτὴν ὑπ' ὄψιν. Ἡ δὲ βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως καὶ ἓν ἕκαστον τῶν ἑπομένων ἄρθρων, ἔχοντα οὕτω·

4. Ἀποζημιώσεις μαρτύρων . . . . . δρ. 202,000
5. Ἔξοδα μεταφορᾶς ὑποδίκων . . . . » 3.700
6. Ἔξοδα δημοσιεύσεως δικαστικῶν ἀποφάσ. » 1,300
7. Ἔξοδα ἐκτελέσεως δικαστικῶν ἀποφάσ. » 10.350»

Ἐπὶ τοῦ τελευταίου παρετηρήθη, ὅτι τὸ φύλλον τῆς λεπτομερείας ἔχει « ἔξοδα ἐκτελέσεως θανατικῶν ἀποφάσεων » καὶ ὡμολογήθη ὅτι τοιαύτην ἐννοεῖ καὶ ἡ ἐν τῷ πίνακει λέξις « δικαστικῶν. »

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Η'. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 239,750, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Δ. Ὀρεινοῦ καὶ Γ. Κονδύλη, συνήχθη, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὴν πίστωσιν τοῦ Η'. κεφαλαίου, διὰ ψήφων 66 πρὸς 1, ἀρνηθέντων ψῆφον 2.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Η'. Κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, ἐκ δραχμῶν 239,750, ναὶ ἢ ὄχι ;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπὼν	Π. Ῥάγκος	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Ι.Καραγιαννόπουλος	ἀπὼν
Γ. Λογιωτατίδης	ἀπὼν	Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Θ. Γρίβας	»	Δ. Λαπουσιάδης	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	ἠρνήθη ψῆφον	Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Τσιγκουράκος	»
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Γ. Κονδύλης	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Κ. Φασίτσας	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	ἀπὼν	Ι. Χαραμῆς	Ν.
Δ. Τσάκρης	Ν.	Ι. Κρανίδης	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Ι. Γιολδάσης	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Δ. Ζῶτος	Ν.
Ι. Κωλέττης	Ν.	Νίκος Θέου	ἀπὼν
Α. Μεταξᾶς	ἀπὼν	Α. Γουζούασης	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	»	Δ. Βιλαέτης	ἀπὼν
Σ. Βλάχος	»	Α. Κρεστενίτης	Ν.

Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Β. Δημητρακόπουλος	ἀπὼν
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπὼν	Π. Παπατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σιλβέστρος Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	Ν.	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.	Δ. Σακελλαριάδης	ἀπὼν
Α. Γ. Τσάλος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἀπὼν	Κ. Βέϊκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	»	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ἰω. Εὐσταθίου	ἀπὼν
Β. Πετιμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Α. Πετιμεζᾶς	ἀπὼν	Γ. Κάνδυας	ἀπὼν
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	»
Η. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπὼν	Δ. Πικουλάκης	Ν.
Π. Ι. Κυριακὸς	»	Χ. Καπετανάκης	ἀπὼν
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Ζαρειφόπουλος	»
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	»
Εὐθ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Καλαμογδάρτης	»
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Δ. Τσερτίδης	»
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπὼν	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.	Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπὼν
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.	Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Δ. Κυριακίδης	ἀπὼν	Παππακ. Τσαμάλας	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	ἠρνήθη ψῆφον
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπὼν
Δ. Πλαπούτας	Ν.	Φιλ. Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	Ο.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Μπούκουρας	ἀπὼν	Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπὼν
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Κ. Προβελέγιος	»
Σ. Παρθενόπουλος	ἀπὼν	Ι. Ταταράκης	Ν.
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Γ. Δερβιτσιώτης	ἀπὼν	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Τ. Σαντας	»	Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.	Ἀμβρόσ. Σκαραμαγκᾶς	ἀπὼν
Π. Βάρβογλης	Ν.	Ι. Στάϊκος	»
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.	Α. Παππατσόρης	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπὼν

Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Δρόσος	ἀπών
Εὐστ. Μ. Παρίσης	»
Γ. Δοκὸς	Ν.
Δ. Κριεζῆς	Ν.
Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Γ. Γριζάνος	ἀπών
Ι. Γαρδύκης	Ν.
Ν. Κριεζώτης	Ν.
Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Ε. Ἀποστολίδης	Ν.
Κ. Κανάρης	ἀπών
Γ. Σταματάρας	Ν.

Ὡσαύτως διὰ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Δ. Ζώτου καὶ Κ. Βείκου, ἡ βουλὴ παρεδέχθη, κατὰ τὸ ἀνωτέρω καταχωρισθὲν πρωτόκολλον, τὸ παρισάνον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ ς'. κεφαλαίου ψηφοφορίαν, διὰ ψήφων 64 ἀρνηθέντων ψῆφον 2, καὶ τὴν πίστωσιν τοῦ Θ'. κεφαλαίου, ἐξ ἑνὸς καὶ μόνου ἄρθρου συγκειμένου καὶ ἔχοντος οὕτω.

« 1. Ἐπισκευαὶ δικαστηρίων δρ. 1000. »

Μετὰ τοῦτο ἀνεγνώσθησαν τοῦ Γ'. κεφαλαίου ἑκάτερον ἄρθρον, καὶ ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἀναστάσεως, ἔχοντα οὕτω·

« 1. Ὑπηρεσία ὑποθηκῶν . . . . . δρ. 600
2. Ἔξοδα μεταθέσεως ὑπαλλήλων . . » 1500»

Ἐγένετο δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Γ'. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχμὰς 2100, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτρούντων ὡς ψηφολεκτῶν τῶν βουλευτῶν ΚΚ. Ν. Κριεζώτη καὶ Δ. Τσόκρη, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ ῥηθέντος κεφαλαίου, διὰ ψήφων 69 ἀρνηθέντος ψῆφον ἑνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Ι'. Κεφ. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, ἐκ δρ. 2,100, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	ἀπών
Θ. Γρίβας	Ν.
Ν. Μαυρομιμάτης	ἠρνήθη ψῆφον
Ζ.. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Γουλιμῆς	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	Ν.
Δ. Τσόκρης	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.
Ι. Ν. Βλάσσης	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπών
Α. Μεταξᾶς	»

Δ. Καλλιφρονᾶς	ἀπὼν
Σ. Βλάχος	»
Π. Ῥάγκος	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπὼν
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Δ. Λαπουσιάδης	Ν.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσιγκουράκος	»
Γ. Κονδύλης	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.
Κ. Χαραμῆς	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.
Ἰ. Γιολδάσης	ἀπὼν
Δ. Δ. Ζῶτος	Ν.
Νῖκος Θέου	Ν.
Α. Γουζούασης	Ν.
Α. Βιλαέτης	ἀπὼν
Δ. Κρεστενίτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Ἰω. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.
Ι. Κλίμακας	Ν.
Σίλβεστρος Στεφανάκης	ἀπὼν
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἀπὼν
Γ. Γουναρόπουλος	»
Β. Καραγιάννης	»
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπὼν
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.
Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπὼν
Π. Ι. Κυριακὸς	»
Γεωργαντ. Νοταρᾶς	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.
Εὐθ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Εὐς. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπὼν
Ἐμμαν. Χ. Τσουχλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.
Δ. Κυριακίδης	ἀπὼν
Σ. Πάγκαλος	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Δ. Πλαπούτας	Ν.
Κ. Δελιγιάννης	ἀπὼν
Ν. Μπούκουρας	»
Ν. Κορριωτάκης	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	ἀπὼν
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Γ. Φιγγαρᾶς	Ν.
Γ. Δερνιτσιώτης	ἀπὼν
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.
Π. Βάρδογλης	Ν.
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπὼν
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Καλαμαριώτης	»
Π. Δαρειώτης	»
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Δ. Σακελλαριάδης	ἀπὼν
Ι. Φαρμάκης	Ν.
Κ. Βείκος	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Ἰω. Εὐσταθίου	ἀπὼν
Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.
Δ. Βιρβίλης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	ἀπὼν
Δ. Πικουλάκης	Ν.
Χ. Καπετανάκης	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	ἀπὼν
Κ. Οἰκονομόπουλος	»
Α. Καλαμογδάρτης	»
Κ. Τσερτίδης	»
Δ. Κουμανιώτης	Ν.

Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Ἰω. Τομσρᾶς	Ν.
Παππακώς. Τσαμάλας	Ν.	Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.	Δ. Δρόσος	ἀπών
Γ. Μπάστας	ἀπών	Ε. Μ. Παρίσης	ἀπών
Φίλιππος Ἰωάννου	»	Γ. Δοκὸς	Ν.
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών	Γ. Κουντουριώτης	ἀπών
Κ. Προβιλέγιος	»	Ι. Χατσῖσκος	Ν.
Ι. Π. Ταταράκης	Ν.	Γ. Γριζάνος	ἀπών
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Γαρδύκης	Ν.
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	ἀπών	Κ. Κανάρης	ἀπών
Ι. Στάϊκος	»	Γ. Δ. Σταματάρας	Ν.
Α. Παππατσώρης	Ν.		

Μετὰ τοῦτο ἀνεγνώσθη ἡ ἐπὶ τῶν 4 κεφαλαίων γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἐγένετο δεκτὴ, ἔχουσα οὕτω·

« Παραδεκτὰ κατὰ τὸν προϋπολογισμόν· ἀλλ' ἡ βουλὴ πρέπει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργείου εἰς τὰ ἔξοδα ταῦτα, καθότι αἱ πλεῖσται ἐκ τῶν δαπανῶν τούτων εἰσὶν ἀόριστοι, καὶ μόνη ἡ αὐστηρὰ ἐπαγρύπνησις τοῦ ὑπουργείου δύναται νὰ προλάβῃ τὴν κατάχρησιν· ἰδίως δὲ πρέπει νὰ ληφθῶσι σύντονα μέτρα πρὸς εἴσπραξιν τῶν ποινικῶν δικαιωμάτων. Ἡ ἐπιτροπὴ ὑπενθυμίζει εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὰς κατὰ τὰς προλαβούσας συνόδους γενομένας παρατηρήσεις τῆς βουλῆς.

Ἡ κατάστασις τῆς δικαστικῆς ὑπηρεσίας χρήζει βελτιώσεως, καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἀπαιτεῖται νὰ καταβάλλῃ μεγίστην προσοχὴν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ προσωπικοῦ τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων· διότι ὁ ἐπιούσιος ἄρτος, οὕτως εἰπεῖν, πάσης κοινωνίας εἶναι ἡ αὐστηρὰ διανομὴ τῆς δικαιοσύνης, πρὸς πάντας καὶ ἄνευ διακρίσεως. Τοῦτο πρὸ πάντων χαρακτηρίζει πᾶσαν προνοητικὴν κυβέρνησιν· τοῦτο εἶναι κυρίως τὸ πιστὸν κάτοπτρον τῆς εἰς τὰ καλὰ προόδου ἢ ἀπισθοδρομήσεως τῶν κοινωνιῶν. Τὰ δικαστήρια εἶναι οἱ φυσικοὶ ὑπερασπισταὶ τῆς ἐλευθερίας, τιμῆς, ζωῆς καὶ ἰδιοκτησίας τῶν πολιτῶν, καὶ πρὸς αὐτὰ καταφεύγει, ὡς εἰς ἱερὸν ἄσυλον, ὁ ἀθῶος ἢ ὁ ἀδικούμενος πολίτης. Ἐπομένως οἱ συγκροτοῦντες αὐτὰ δικασταὶ πρέπει νὰ ἦναι ἄξιοι

τοιούτου μεγάλου προορισμοῦ. Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν κρίνει μικροῦ λόγου ἄξιον τὸ νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὸ ἑξῆς. Πολυετὴς πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι τὸ περὶ παραχωρήσεως τῶν δικαιωμάτων πενίας κεφάλαιον τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας κατέστη, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ἐλαστικότητός του, εὐαπόκτητον πρὸς πάντα ἕκαστον, ὅστις ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν Δήμαρχον· ἀνάγκη λοιπὸν νὰ τροποποιηθῶσιν αἱ περὶ τούτου τοῦ ἀντικειμένου διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, πρὸς ἀπορυγὴν τῶν καταχρήσεων. »

Ὡσαύτως δὲ, διὰ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Π. Ῥάγκου καὶ Κ. Κολοκοτρώνου γενομένης, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη διὰ ψήφων 66 τὴν πίστωσιν καὶ τοῦ ΙΑ. κεφαλαίου, ἐξ ἑνὸς καὶ μόνου ἄρθρου συγκειμένου, καὶ ἔχοντος οὕτω.

2040»

« Συντάξεις

μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτως.

« Ἡ βουλὴ, παραδεχθεῖσα τὸ κεφάλαιον τοῦτο κατὰ τὸν παρελθόντα προϋπολογισμὸν, ἀπεφάνθη ὅτι πρέπει νὰ εἰσαχθῇ νομοσχέδιον περὶ τῶν τοιούτων συντάξεων, ἀλλὰ περὶ τούτου οὐδεμία μνεία εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργείου γίνεται· συνιστᾷ δὲ ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν προσοχὴν τῆς βουλῆς τὸ οὐσιῶδες τοῦτο ἀντικείμενον. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ ΙΑ'. Κεφαλ. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης ἐκ δρ. 2040, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Ι. Βλάσσης	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Ι. Κωλέττης	ἀπών
Γ. Λογιωτατίδης	ἀπών	Α. Μεταξᾶς	»
Θ. Γρίβας	Ν.	Δ. Καλλιγρονᾶς	»
Ν. Μαυρομμάτης	ἀπών	Σ. Βλάχος	»
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Π. Ῥάγκος	Ν.
Γ. Γουλιμᾶς	Ν.	Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	ἀπών	Α. Λαπουσιάδης	ἀπών
Δ. Τσόκρης	Ν.	Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Δ. Τσιγκουράκος	»

Γ. Κονδύλης	N.
Κ. Φασίτσας	N.
Κ. Χαραμῆς	N.
Ι. Κρανίδης	N.
Ι. Γιολδάσης	ἀπών
Δ. Ζῶτος	N.
Νῖκος Θέου	N.
Α. Γουζούασης	N.
Α. Βιλαέτης	ἀπών
Α. Κρεστενίτης	N.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	ἀπών
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	N.
Ι. Κλίμακας	N.
Σίλβεστρος Στεφανάκης	N.
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Μαρκεζίνης	N.
Α. Γ. Τσάνος	N.
Β. Νικολαΐδης	ἀπών
Γ. Γουναρόπουλος	»
Β. Καραγιάννης	N.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών
Ν. Ἀνδρίκου	N.
Η. Παπαδατος	N.
Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Η. Ι. Κυριακὸς	»
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	N.
Α. Νοταρᾶς	N.
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	ἀπών
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	N.
Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών
Ἐμ. Τσοῦχλος	N.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	N.
Δ. Κυριακίδης	ἀπών
Σ. Πάγκαλος	N.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	N.
Δ. Πλαπούτας	N.
Κ. Δελιγιάννης	ἀπών
Ν. Μπούκουρας	»
Ν. Κορφιωτάκης	N.
Σ. Παρθενόπουλος	ἀπών
Π. Βαρβιτσιώτης	N.
Γ. Φεγγαρᾶς	N.
Γ. Δερνιτσώτης	ἀπών
Κ. Τ. Σαντᾶς	N.
Μελέτης Χ. Μελέτη	N.
Π. Βάρβογλης	N.
Ρ. Παλαμίδης	N.
Γ. Ρεβελιώτης	N.
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Καλαμαριώτης	»
Π. Δαρειώτης	»
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Δ. Σακελλαριάδης	ἀπών
Ι. Φαρμάκης	N.
Κ. Βέϊκος	N.
Μ. Ἰατρὸς	N.
Ἰω. Εὐσταθίου	ἀπών
Φ. Κρ. Μαῦρος	N.
Γ. Κάνδυας	ἀπών
Σ. Βαρότσης	»
Δ. Βιρβίλης	N.
Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών
Δ. Πικουλάκης	N.
Χ. Καπετανάκης	N.
Κ. Ζαρειρόπουλος	ἀπών
Κ. Οἰκονομόπουλος	»
Α. Καλαμογδάρτης	»
Κ. Τσερτίδης	»
Δ. Κουμανιώτης	N.
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών
Α. Μαρκόπουλος	N.
Παππακών. Τσαμάλας	N.
Μ. Γ. Σχινᾶς.	N.
Γ. Μπάστας	ἀπών
Φίλιππος Ἰωάννου	»
Σ. Ἀντωνιάδης	N.
Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών

Κ. Προβιλέγιος	ἀπών
Ι. Ταταράκης	N.
Ἀδρ. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Διομήδης Κυριακοῦ	N.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Σταμάτιος Δάρρας	N.
Ἀμβρόσιος Σκαραμαγκᾶς	ἀπών
Ι. Σταΐκος	»
Α. Παππατσώρης	N.
Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Ι. Τομαρᾶς	N.
Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Δρόσος	ἀπών
Εὐστ. Μ. Παρίσης	ἀπών
Γ. Δοκὸς	N.
Δ. Κριεζῆς	N.
Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Δ. Χαντσίσκος	N.
Γ. Γριζάνος	ἀπών
Ι. Γαρδίκης	N.
Ν. Κριεζώτης	N.
Ι. Οἰκονόμου	N.
Γ. Ἀποστολίδης	N.
Κ. Κανάρης	ἀπών
Γ. Σταματάρος	N.

Ἀνεγνώσθη τελευταῖον καὶ τὸ ΙΒ'. κεφάλαιον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως.

« Αἱ δαπάναι τοῦ κεφαλαίου τούτου, κανονισμέναι κατὰ τὰς παρὰ τῆς βουλῆς τεθείσας βάσεις, συνιστῶνται εἰς τὴν παραδοχὴν αὐτῆς.

Περαίνουσα τὰς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης παρατηρήσεις ἡ ἐπιτροπὴ, δὲν νομίζει ἄποσκοπὸν τὸ νὰ προσκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς βουλῆς, καὶ, δι' αὐτῆς, τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ προσοχὴν τοῦ ὑπουργείου, ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν δικηγόρων ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν, τὴν ὁποίαν, ἐὰν ἡ κυβέρνησις δὲν νομίζῃ καλὸν νὰ καταργήσῃ, τοὐλάχιστον νὰ τροποποιήσῃ τὰ καθήκοντα αὐτῆς, συμφώνως μὲ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τῆς κοινωνίας, καὶ μὲ τὸν προορισμὸν τοῦ πανεπιστημίου».

Ἀναπτύξαντος δὲ τοῦ εἰσηγητοῦ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τινος, ὅτι ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, περὶ τῆς ἐπὶ τῶν δικηγόρων ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, περιέχει δύο ἰδέας, ἢ τὴν κατάργησιν αὐτῆς ἢ τοὐλάχιστον τὴν τροποποίησιν. Τὴν πρώτην δικαιολογεῖ ἡ ὕπαρξις τοῦ πανεπιστημείου, διὰ τὴν δευτέραν ἀπαιτεῖται αὔξησις τοῦ προσωπικοῦ τῶν μελῶν τῆς ῥηθείσης ἐπιτροπῆς, καὶ ὑποχρέωσις τῶν ὑπαρχόντων, ἵνα παρευρίσκωνται αὐτοπροσώπως, μὴ πέμποντες ἀντὶ ἑαυτῶν ἄλλους νεωτάτους, δι' ὧν διορίζονται δικηγόροι καὶ οἱ μὴ τὴν πρὸς τοιοῦτον ἐπάγγελμα ἀπαιτουμένην ἱκανότητα ἔχοντες.

Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ἐπὶ τοῦ ΙΒ'. κεφαλαίου, ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων 1,932 : 21, ὑπηρορία κατ' ὀνομαστικὴν

κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Φ. Μαύρου καὶ Γ. Φεγγαρᾶ, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ᾠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν καὶ τοῦ ΙΒ΄. κεφαλ., διὰ ψήφων 68 ἀρνηθέντων ψῆφον 2.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ ΙΒ΄. Κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης, ἐκ δρ. **1932:21** ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Νῖκος Θέου	ἀπών
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Α. Γουζούασης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	ἀπών	Λ. Βιλαέτης	ἀπών
Θ. Γρίβας	»	Λ. Κρεστενίτης	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	ἠρνήθη ψῆφον	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Ζ. Ι. Βαλβῆς	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Ι. Κλίμακας	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.
Μ. Λ. Καΐρης	Ν.	Ν. Δελιάντας	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσόκρης	Ν.	Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Β. Νικολαΐδης	ἀπών
Ι. Κωλέττης	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	»
Α. Μεταξᾶς	ἀπών	Β. Καραγιάννης	Ν
Δ. Καλλιφρονᾶς	»	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Σ. Βλάχος	»	Λ. Πετμεζᾶς	ἀπών
Π. Ῥάγκος	Ν.	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών	Η. Παπαδαῖος	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Ι. Ζάρκος	ἐν ἀδείᾳ
Α. Λαπουσιάδης	Ν.	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Π. Ι. Κυριακὸς	»
Δ. Τσιγκουράκος	»	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Α. Νοταρᾶς	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Χαραμῆς	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Ἡμ. Τσοῦχλος	Ν.
Δ. Λ. Ζῶτος	Ν.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.

Δ. Κυριακίδης	ἀπών	Κ. Τσερτίδης	ἀπών
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.	Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	ἀπών	Λ. Μαρκόπουλος	Ν.
Κ. Δελιγιάννης	»	Παππακώσ. Τσαμάλας	ἀπών
Ν. Μπούκουρας	»	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπών
Σ. Παρθενόπουλος	ἀπών	Φιλ. Ἰωάννου	»
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών
Γ. Δερνιτσώτης	ἠρνήθη ψῆφον	Κ. Προβελέγιος	»
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.	Ι. Ταταράκης	Ν.
Μελέτ. Χ. Μελέτη	Ν.	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Π. Βάρδογλης	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.	Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών	Ἀμβ. Σκαραμαγκᾶς	ἀπών
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ	Ἰ. Στάϊκος	»
Π. Καλαμαριώτης	»	Α. Παππατσόρης	Ν.
Π. Δαρειώτης	»	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Δ. Σκκελλαριάδης	ἀπών	Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Δ. Δρόσος	ἀπών
Κ. Βέϊκος	Ν.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	»
Μ. Ἰατρὸς	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Ἰω. Εὐσταθίου	ἀπών	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Γ. Κρ. Μαῦρος	Ν.	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Φ. Κάνδυας	Ν.	Δ. Χαντσῖσκος	Ν.
Σ. Βαρότσης	ἀπών	Γ. Γριζάνος	ἀπών
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Πικουλάκης	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπών	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.	Κ. Κανάρης	ἀπών
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών	Γ. Σταματάρας	Ν.
Α. Καλαμογδάρτης	»		

Ἀποπερατωθείσης δ' οὕτω τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργείου· τοῦ ὁποίου ἴδιος πίναξ δὲν καταχωρίζεται, διότι ἐπ' οὐδενὸς δὲν ἐτροποποιήθη ἢ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ὑποβληθεὶς (ὅρα σελίδα 3 τοῦ προϋπολο-

γισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου, τοῦ ὑπὸ Στοιχ. Δ. Παραρτήματος)· ὁ πρόεδρος, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν 3 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ Προεδρεύσας Ἀντιπρόεδρος
Μ. Α. ΚΑΙΡΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Μελ. Χ. Μελίτης
Ι. Ζάρκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΒ'.

Τῆς 21 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν πρώτην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν δεκάτην π. μ. τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 93 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος 7, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος κατέλαβε τὴν ἕδραν του· ἀναγγείλας δ' ὅτι ἐκ τῶν τμημάτων ἐξελέχθησαν εἰσηγηταὶ ἐπὶ μὲν τῆς περὶ καταργήσεως τοῦ τελωνιακοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν προτάσεως, οἱ ΚΚ. Σ. Δάρρας ἀπὸ τοῦ πρώτου, Π. Καμπάνης ἐκ τοῦ Β΄, Ι. Ταταράκης ἐκ τοῦ Γ΄., Σ. Βκράτσης ἐκ τοῦ Δ΄., Σ. Ἀντωνιάδης ἐκ τοῦ Ε΄., Α. Σκαραμαγκᾶς ἐκ τοῦ Στ΄., καὶ Δ. Τσόκρης ἐκ τοῦ Ζ΄. Ἐπὶ δὲ τοῦ περὶ ταχυδρομικῆς διατιμήσεως μετὰ τῆς ἑταιρείας Ροστὰν νομοσχεδίου, οἱ ΚΚ. Δ. Κριεζῆς ἐκ τοῦ Α΄., Κ. Κολοκοτρώνης ἐκ τοῦ Γ΄., Σ. Παρθενόπουλος ἐκ τοῦ Δ΄., Ι. Ζάρκος ἐκ τοῦ Στ΄., καὶ Μ. Σχινᾶς ἐκ τοῦ Ζ΄.· καὶ ὅτι ἑπομένως ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς πρὸς σχηματισμὸν τῶν εἰσηγητικῶν ἐπὶ τούτων ἐπιτροπῶν· ἠρώτησε τὴν βουλήν, ἂν θέλῃ νὰ προσπεθῶσιν εἰς ἑκατέραν τούτων καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 66 τοῦ κανονισμοῦ ὁριζόμενα παρ' αὐτῆς 4 μέλη. Αὕτη δὲ ἀπεφήνατο ἀπροφατικῶς.

Κατόπιν ὁ πρόεδρος συνέστησεν εἰς τὰ μέλη τῆς περὶ

καταργήσεως τοῦ τελωνιακοῦ τέλους ἐπὶ τῆς τῶν σιτηρῶν εἰσαγωγῆς ἐπιτροπῆς τὴν ὅσον οἷόν τε τάχιον σύνταξιν τῆς ἐπ' αὐτῆς ἐκθέσεως.

Ἀκολούθως εἰς τῶν Βουλευτῶν λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκε τὰ ἑξῆς. Ὅτι βουλευταὶ ὄντες τοῦ ἀνεξαρτήτου Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐπιτετραμμένοι ἀναγκαίως ἐσμὲν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ κηδεμονίαν, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου. Ὅτι, ἂν καὶ τοιοῦτος ὁ προορισμὸς καὶ ἡ ἀποστολὴ τῶν βουλευτῶν ὑπάρχῃ, παρετήρησεν ὅμως μὲ λύπην του, ὅτι ἡ βουλὴ δὲν ἔδειξε τὴν ἀπαιτουμένην πρόνοιαν καὶ ζῆλον, εἰς τοὺς κατὰ διαφόρους προηγηθείσας συνεδριάσεις καταγγελθέντας ὑπὸ διαφόρων ἀφαιρεσμοὺς ἐθνικῶν γαιῶν καὶ ἄλλων κτημάτων, πρὸς ζημίαν μεγίστην τοῦ τε δημοσίου, καὶ τῶν κτησαμένων ἀπαράγραπτα δικαιώματα ἐπὶ τούτων Ἑλλήνων· διότι νομίζει ὅτι ἡ ἐθνικὴ γῆ, δι' αἱμάτων καὶ μεγίστων θυσιῶν ἀνακτηθεῖσα, ἀνήκει δικαίῳ τῷ λόγῳ πρὸς πάντας, μηδενὸς δυναμένου ἢ δικαιουμένου κατὰ προτίμησιν νὰ λαμβάνῃ ταύτην. Ὅτι ὁ Βουλευτὴς Ἄργους, ἐνοικιαστὴς τῶν ἐλαιώνων Κορινθίας ἄλλοτε ὤν, πολλοὺς ἐκ τούτων ἐθνικοὺς κατ' ἀρχὰς ἐγνώρισε, μετ' ὀλίγον δὲ ἰδιωτικοὺς καταστάντας· μόλον ὅτι δὲ τὸ περιστατικὸν τοῦτο εἰς τὴν βουλὴν ἀνέφερε, ζητήσας μάλιστα ἵνα προσκληθῇ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς καὶ δώσῃ πληροφορίας, οὐδὲν ὅμως ἐγένετο, ἐνῷ ὡρείλεν ἡ βουλή, ὡς ἐπιτετραμμένη τὴν φύλαξιν τῆς ἱερᾶς ταύτης παρακαταθήκης, τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, νὰ ἐπιδείξῃ συντονωτέραν ἐνέργειαν, πρός τε ἀνεύρεσιν τῶν νοσφισαμένων τὰ ἐθνικὰ ταῦτα κτήματα, καὶ πρὸς τιμωρίαν τοῦ παραμελοῦντος τὴν ἄρεσον ἐπιτήρησιν ὑπουργοῦ. Ἀλλ' ὡς φαίνεται, πέπρωται ἡ διὰ τοσούτων αἱμάτων ἀνακτηθεῖσα γῆ τῶν πατέρων μας, νὰ χρησιμεύσῃ ὄργανον ἢ πρὸς ἐκδίκησιν ἕνεκα παθῶν ἀτομικῶν, ἢ πρὸς σύνδεσμον φιλίας ἐφημέρου διὰ πολιτικὰ πάθη. Ὅτι, καὶ τοι πολλοὺς τοιούτους ἀφαιρεσμοὺς ν' ἀπαριθμήσῃ ἠδύνατο, παραλείπει ὅμως τούτους, ἀρκούμενος ν' ἀναγγείλῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἕνα τῶν σημαντικωτέρων, καὶ ὃς τις, ὡς πάντα Ἕλληνα, καὶ τοῦτον ἐκ πρώτης ὄψεως ἐτάραξε, καὶ περὶ οὗ κρίνει συμφέρον ἅμα καὶ δίκαιον νὰ κάμῃ λόγον, ἀφοῦ οἱ βουλευταὶ τοῦ μέρους ἔνθα ἐπράχθη τὸ ἔγκλημα, ἢ κἂν ἄλλοι παρακειμένης ἐπαρχίας, ἄκραν σιγὴν μέχρι τοῦδε ἐτήρησαν· ἐνισχυόμενος εἰς τοῦτο μάλιστα καὶ ἐκ τῆς συνταγματικῆς ἀρχῆς, ὅτι ὁ βουλευτὴς εἶναι βουλευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἁπάσης καὶ οὐχὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐπαρχίας. Ἀναγι-

νώσκων πρό τινων ἡμερῶν τὸ ὑπ' ἀριθ. 198 φύλλον τῆς ἐφη-
μερίδος ἡ Καρτερία, εἶδεν ἐν αὐτῇ διατριβὴν ἐκ Κορίνθου·
ἣν ἀνέγνω, δι' ἧς γνωστοποιεῖται ὅτι ὁ Κ. Ἀνδρέας Νο-
ταρᾶς Βουλευτὴς τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ἐφετερίσθη 5000
στρεμμάτων γῆν ἐθνικήν· ἡ ἀγγελία δ' αὕτη τοσοῦτον τὸν
ἐλύπησεν, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς
βουλῆς ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου ἀντικειμένου, μικροῦ λόγου
ἄξιον θεωρήσας καὶ ἂν δυσάρεστος πρός τινας φανῇ, καθόσον,
προκειμένου περὶ συμφέροντος γενικοῦ, περὶ τοῦ ἐθνικοῦ πλού-
του, τῶν νεύρων τῆς ἐθνικῆς αὐτονομίας μας, ὀφείλει πᾶς
τις καὶ μάλιστα βουλευτὴς, νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν ἀλήθειαν, προστα-
τεύῃ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον ἀντὶ πάσης ἀτομικῆς φιλίας καὶ συμ-
φέροντος· ἄλλως τε καὶ ἡ ἱερότης τῆς ἐθνικῆς ταύτης περιου-
σίας, δι' αἱμάτων καὶ οὐχὶ διὰ χρημάτων ἐξαγορασθείσης, ἔπρε-
πε νὰ ἐλκύῃ τὸν σεβασμὸν ἑκάστου. Προέτεινε διὰ ταῦτα νὰ
προσκληθῇ ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅπως ἐντὸς βρα-
χείας προθεσμίας παρουσιάσῃ τὰ περὶ τῶν γαιῶν τούτων παρα-
χωρητήρια, δώσῃ λόγον περὶ τῆς πράξεως ταύτης, παρουσιά-
ζων ἅμα πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ ἅπασαν τὴν περὶ τοῦ ἀντικειμέ-
νου τούτου ἀλληλογραφίαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου Κορινθίας
πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, ἀρξαμένην ἀπὸ 1 Ἰουλίου μέχρι τῆς παύ-
σεώς του.

Ὁ αὐτὸς Βουλευτὴς, λαβὼν ἀφορμὴν ἔκ τινων ἀπρεπῶν ἐκ-
φράσεων ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος ὁ Φίλος τοῦ
Λαοῦ περιεχομένων, καὶ κατ' αὐτοῦ καὶ ἄλλων τῆς ἀντιπολιτεύ-
σεως Βουλευτῶν ἀπευθυνομένων, παρετήρησεν ὅτι τὸ ἀτέχνως
ἐκφράζεσθαι δὲν μορφεῖ τοὺς ἀληθεῖς χαρακτῆρας, ἀλλὰ τὸ ὀρθῶς
φρονεῖν καὶ πράττειν· οὗτινος ἱκανὰ δείγματα παρέσχον αὐτός
τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ διασυρόμενοι, κἂν διαῤῥαγῇ κραυγάζων
ὁ καὶ τοῦ Πρωτέως εὐμεταβλητότερος Συντάκτης τοῦ Φίλου
τοῦ Λαοῦ.

Μετὰ τινα δὲ ἐκ τῶν διασυρομένων Βουλευτῶν εἰπόντα, ὅτι
ἐν ὅπλοις ἐκ νεότητος ζήσαντες, δὲν ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν, ἵνα
καὶ τὸ ὀρθῶς λέγειν σπουδάσωσι· προσθέντα δ' ἑπομένως ὅτι
ἐκ κακοβουλίας, ἐν ᾧ ἄλλως ὤφειλε νὰ ἦναι ἐπιεικὴς διὰ τὰ
γραμματικὰ τῶν γηραιῶν ἀγωνιστῶν σφάλματα, ὁ ῥηθεὶς τῆς
Ἐφημερίδος Συντάκτης ταῦτα ἔγραψε, καὶ ὅτι ἀντιφάσκει παν-
δήμως, διότι, ἐν ᾧ ἐπαγγέλλεται ἠθικὴν, πρῶτος διὰ τῶν ῥη-
θεισῶν ἐκφράσεών του ἀμοιρῶν ταύτης καταδείκνυται. Καὶ τὸν
πρόεδρον παρατηρήσαντα, ὅτι δύνανται μὲν οἱ Κ. Βουλευταὶ νὰ

ποιῶσι λόγον, ὁσάκις παρ' ἐφημερίδος τινος ὑβρίζονται ὡς πρὸς
τὰ βουλευτικὰ τῶν καθήκοντα, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ καθήκοντος καὶ
τῆς εὐσχημοσύνης· καθόσον καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἐφημερίδες εἰς τὸ
αὐτὸ πίπτουσι σφάλμα, πολλὰ κατὰ πολλῶν ἀξιοτίμων βου-
λευτῶν καὶ αὐτῶν τῶν ἀρχῶν ἐξερευγόμεναι συζητήσεις καὶ
ἀποφάσεως τῆς βουλῆς παραμορφόνουσαι.

Ὁ Βουλευτὴς, καθ' οὗ ὁ τὸν λόγον πρῶτος λαβὼν ἐλά-
λησε, παρετήρησεν ὅτι, σύμφωνος ὢν ἐντελῶς πρὸς τὸν προα-
γορεύσαντα, παρακαλεῖ καὶ οὗτος τὴν Βουλὴν, ἵν' ἀποφασισθῇ νὰ
προσκληθῇ ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ
νὰ δώσῃ τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας, περὶ τῆς καταγγελ-
μένης πράξεως, διότι αὐτὸς, ἀθῶος ὤν, οὐδένα πτοεῖται.

Μετὰ τοῦτο, ἐπειδὴ πολλοὶ ἐζήτουν νὰ ὁρισθῇ ῥητὴ ἡμέρα
καθ' ἣν ὀφείλει ὁ ὑπουργὸς νὰ παρουσιασθῇ καὶ προσαγάγῃ τὰ
ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἔγγραφα, ὁ πρόεδρος ἠρώτησε τὴν
Βουλὴν, ἂν συναινῇ νὰ ὁρισθῇ πενθήμερος προθεσμία πρὸς τοῦτο.
Αὕτη δὲ δι' ἀναστάσεως παρεδέχθη, ὥστε, ἐντὸς πέντε ἡμερῶν
ἀπὸ τῆς σήμερον, νὰ παρουσιάσῃ ὁ ὑπουργὸς τὰ ῥηθέντα ἔγγρα-
φα, ἀπολογηθῇ δὲ καὶ περὶ τῆς γενομένης παραχωρήσεως· ἐπὶ
τούτῳ δὲ ν' ἀποσταλῇ καὶ ἀπόσπασμα τοῦ μέρους τούτου τῶν
πρακτικῶν ὅσον τάχιον πρὸς τὸ ῥηθὲν ὑπουργεῖον.

Ἄλλος τις τῶν Βουλευτῶν λαβὼν κατόπιν τὸν λόγον ἐξέθη-
κεν, ὅτι μεταξὺ τῶν πολλῶν ἀντικειμένων, ἅπερ ἀνετέθησαν
ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τῆς 3 Σεπτεμβρίου εἰς τὰ νομοθετικὰ
σώματα, ὑπάρχει ἐν τὸ σπουδαιότερον, τὸ περὶ τῆς διαθέ-
σεως τῆς ἐθνικῆς γῆς ἀντικείμενον, καὶ ὀρθῶς· διότι τὸ ἔθνος,
ἀναλαβὸν τὰ κυριαρχικὰ αὐτοῦ δικαιώματα καὶ εἰς Συνέ-
λευσιν συνελθόν, ὤφειλε πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ φροντίσῃ
καὶ περὶ τῆς διαθέσεως τῆς ἐθνικῆς γῆς, καθόσον τοῦτο οὐχὶ
μόνον ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτου καταστάντος, ὑπη-
γόρευεν, ἀλλὰ καὶ αἱ πολλάκις ἐπαναληφθεῖσαι εὐχαὶ τῶν
κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐθνικῶν συνελεύσεων ἀπήτουν. Ἀλλ' ὅπου τὸ
ἔργον ἀφ' ἑνὸς εἶναι ἱερὸν καὶ ἀσπαστέον, κατὰ τὸ τοσοῦτον
ἀφ' ἑτέρου εἶναι κολασσαῖον, καὶ κατὰ συνέπειαν δυσχερές. Ὅτι
δὲν συνταυτίζει μὲν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο μὲ τὸ ὑπό τινος
τῶν βουλευτῶν περὶ προικοδοτήσεως τῶν Ἑλλήνων εἰσαχθὲν
νομοσχέδιον, ὅπερ τὸ ὑπουργεῖον, ἐπιθυμοῦν ἵνα καὶ τοὺς Ἕλλη-
νας ἰδιοκτήτας καταστήσῃ καὶ τὰς κεχερσωμένας ἐθνικὰς γαίας
γονιμοποιήσῃ, υἱοθέτησε· φρονεῖ δ' ἐντούτοις, ὅτι ἔχει τινὰ
ὁμοιότητα πρὸς ἐκεῖνο, πεποιθὼς ὅτι ἡ βουλὴ θέλει παραδεχθῇ

καὶ καθιερώσει τοιαύτας διατάξεις, αἵτινες ἀναμφιβόλως ὠφέλιμον καὶ τελεσφόρον νὰ καταστήσωσι τοῦτο δύνανται. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ῥηθὲν περὶ προικοδοτήσεως νομοσχέδιον, τυπωθὲν διενεμήθη σήμερον πρὸς τοὺς Κ. βουλευτὰς, προτείνει νὰ ὁρισθῇ ὑπὸ τῆς βουλῆς ἡμέρα πρὸς συζήτησιν αὐτοῦ, ἵνα μὴ, ἐγγίζοντος καὶ τοῦ τέλους τῆς παρούσης συνόδου, οἱ βουλευταὶ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας των ἐστερημένοι τῆς ἐθνικῆς ἐκείνης εὐχαριστήσεως, διότι δὲν ἠδυνήθησαν ἢ δὲν ἠθέλησαν, εὐχὰς ἀρχαίας τοῦ ἔθνους ἐκτελοῦντες, καὶ τοὺς Ἕλληνας ἰδιοκτήτας νὰ καταστήσωσι, καὶ τὰς γαίας ἀπὸ κεχερσωμένων εἰς καλλιεργησίμους μεταποιήσωσιν· ἄλλως τε, ἂν ὑπὲρ τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας ἡμῶν φροντίζωμεν, πρόθυμοι τὸ ἔργον νὰ ἐκτελέσωμεν ὀφείλομεν, διότι, ὡς πάντες γνωρίζουσι, πολιτικὴ ἐλευθερία ἄνευ ἀκινήτου ἰδιοκτησίας νὰ ὑπάρξῃ δὲν δύναται. Διὰ ταῦτα θεωρῶν ἱερωτέραν τὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου συζήτησιν ἐκείνης τοῦ προϋπολογισμοῦ, προτείνει νὰ ὁρισθῇ σύντομος προθεσμία, καὶ πρὸς τὴν τοῦ νομοσχεδίου τούτου συζήτησιν.

Μετὰ ταῦτον ὁ προτείνας τὸ περὶ προικοδοτήσεως τῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν νομοσχέδιον ἐξέθηκεν, ὅτι σκοπὸς τῆς ταχείας τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως εἶναι, τὸ νὰ καταζαθῶσιν ἅπαντες οἱ Ἕλληνες ἰδιοκτῆται, ὡς τοῦτο καὶ ὁ προλαλήσας παρέστησε· τὴν δὲ διανομὴν ταύτην καθιέρωσε τὸ ἔθνος διὰ τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων του, γνωρίζον κάλλιστα ὅτι ἐλευθερία ἄνευ ἰδιοκτησίας νὰ ὑπάρξῃ δὲν δύναται. Καὶ αἱ συνελεύσεις, εἰς ὅσας τὸ ἔθνος κατὰ τὸν ἀγῶνα συνῆλθε, τοῦτ' αὐτὸ ἀπεφάσισαν, καὶ αὐτὴ τέλος ἡ τῆς 3 Σεπτεμβρίου, συμπλήρωσις ὅλων τῶν προτέρων πολυχρονίων τοῦ ἔθνους ἀγώνων, καθιεροῦσα τὸ Σύνταγμα ὥρισεν αὐθεντικῶς τὴν διανομὴν, πιστεύουσα ὅτι Σύνταγμα ἄνευ ἰδιοκτησίας νὰ διατηρηθῇ δὲν δύναται· ἐντεῦθεν δὲ καὶ οὗτος ὁρμώμενος συνέλαβε τὴν ἰδέαν, τοῦ νὰ σχηματίσῃ ἄλλοτε τὸ περὶ διανομῆς τῆς γῆς νομοσχέδιον, ἐνισχυνθεὶς καὶ ἐκ τῆς ἰδέας, ὅτι τὸ περὶ διανομῆς τῆς γῆς ἀντικείμενον δικαίωμα τῆς βουλῆς ὑπάρχει. Ἀλλ' ἐπειδὴ περιστατικὰ ἄλλα, ἀδύνατον τὴν τούτου πραγματοποίησιν καθιστῶντα, ἐν τῷ μεταξὺ ἐπαρουσιάσθησαν, ἠναγκάσθη νὰ μεταβάλῃ τὴν διανομὴν εἰς προικοδότησιν, ἐννοῶν ἐν τούτοις πάντοτε, ὅτι τὸ τῆς διανομῆς δικαίωμα οὐδόλως διασείεται, μένον ἀκέραιον. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπειδὴ καὶ εἰς πάσας τὰς πρὸς τὸν βασιλικὸν λόγον ἀπαντήσεις τῆς βουλῆς, καὶ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἔτι τοῦ φορολογικοῦ νόμου, ὑπὸ πάντων ἀπηντήθη ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν Β'. σύνοδον, γενομένου λόγου περὶ τούτου, ὁμοθυμαδὸν ἅπασα ἡ βουλὴ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀντικειμένου ἀνεγνώρισε, ζητήσασα τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐπὶ 25 ἤδη ἔτη παραγνωριζομένων δικαίων τοῦ Ἕλληνος, ἤδη δὲ εἰσαχθὲν παρεπέμφθη εἰς τὴν ἐπὶ τούτου ἐπιτροπὴν, ὑφ' ἧς ὑποστὰν τὰς ἀναγκαίας τροποποιήσεις καὶ τυπωθὲν διενεμήθη, προτείνει ὥστε, ἂν οἱ λόγοι καὶ αἱ πολλάκις ἐκφρασθεῖσαι ἐπιθυμίαι τῆς βουλῆς σύμφωνοι πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν τῶν βουλευτῶν ὦσι, νὰ προσυζητηθῇ τοῦ προϋπολογισμοῦ· διότι, τοὐναντίον γενομένου, ἐπειδὴ ἀναγκαίως, μετὰ τὴν ἐν τῇ βουλῇ συζήτησιν αὐτοῦ, θέλει σταλῇ καὶ εἰς τὴν γερουσίαν, αὕτη δὲ θέλει συζητεῖ τότε τὸν προϋπολογισμὸν, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποίου οὐδόλως ἀπίθανος εἶναι καὶ ἡ τῶν βουλῶν διάλυσις, ὁ σκοπὸς καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς τε βουλῆς καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ θέλουσι μείνει ἀπραγματοποίητοι. Ἀνάγκη λοιπὸν ἀπαραίτητος εἶναι, ἵνα πρὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ τὸ προκείμενον συζητηθῇ νομοσχέδιον, ὅπως, σταλὲν καὶ εἰς τὴν γερουσίαν, συζητηθῇ καὶ ὑπ' αὐτῆς, ἐν ᾧ ἡ βουλὴ θέλει συζητεῖ τὸν προϋπολογισμόν· ἐὰν δὲ, ἀπέναντι τῶν ἐκτεθέντων ἰσχυρῶν λόγων, προσκόμματα κατὰ τῆς προτάσεώς του νὰ παρεμβάλλωσί τινες ἐπιχειρήσωσι, τούτους, ἂν καὶ μὲ λύπην τῆς ψυχῆς του, δικαιοῦται νὰ ὀνομάσῃ ἐχθροὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ· διότι τὴν γῆν ἐκείνην, ἣν μὲ τοσαῦτα αἵματα ὁ Ἕλλην ἐξηγόρασε, καὶ περὶ τῆς διανομῆς τῆς ὁποίας τοσαῦται ὑπάρχουσιν ἐθνικαὶ ἀποφάσεις, θέλησι νὰ μεταχειρίζωνται ὄργανον πρὸς ἐπιτυχίαν ἀντεθνικῶν σκοπῶν.

Ἐνταῦθα ὁ πρόεδρος ἀπεδοκίμασε τὴν φράσιν τοῦ προλαλήσαντος « ἐχθροὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ », συναινεσάσης καὶ τῆς βουλῆς, εἰπὼν ὅτι οὐδεὶς Ἕλλην οὐδὲ κατὰ φαντασίαν τοιοῦτος ὑπάρχει, ἀλλ' ὅλοι τὰ αὐτὰ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν τρέφουσιν αἰσθήματα, καὶ τὸ αὐτὸ πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἀποφάσεις ἀποδίδουσι σέβας.

Μετά τινα, ἀντικρούσαντα μὲν τὴν ἄνω μνησθεῖσαν φράσιν τοῦ προλαλήσαντος, ἀναγνωρίσαντα δ' ὡς ἀναγκαίαν τὴν ταχεῖαν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου συζήτησιν, καὶ προτείναντα ἐπομένως ὥστε, ἵνα μὴ καὶ ἡ τοῦ προϋπολογισμοῦ συζήτησις ἀναβάλληται, νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα τις τῆς ἑβδομάδος, καθ' ἣν νὰ συζητῆται τὸ νομοσχέδιον τοῦτο.

Ἄλλος παρετήρησεν, ὅτι πάντες τὴν ἀνάγκην τῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου συζητήσεως ἀναγνωρίζουσιν· ἵνα λοιπὸν καὶ ὁ σκοπὸς οὗτος ἐκπληρωθῇ, καὶ ἡ τοῦ προϋπολογισμοῦ συζήτησις μὴ ἀναβληθῇ, προτείνει, σύμφωνα καὶ μὲ τὴν παραδεγμένην νομολογίαν τῆς βουλῆς, ὅτι δύναται αὐτὴ νὰ συζητῇ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ συζητήσεως ἄλλα ἐπείγοντα καὶ λίαν ἀναγκαῖα ἀντικείμενα, ὥστε νὰ συζητηθῇ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν προϋπολογισμῶν ἐκείνων τῶν ὑπουργείων, ἐφ' ὧν αἱ εἰσηγητικαὶ ἐπιτροπαὶ τὰς ἐκθέσεις καθυπέβαλον. Μ' ὅλον ὅτι δὲ, καὶ δυνάμει τοῦ συντάγματος, καὶ τῶν βουλευτικῶν καθηκόντων του, δικαιοῦται νὰ ἀπαιτῇ πρὸ παντὸς ἄλλου νομοθετήματος τὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ συζήτησιν, ἐπρότεινεν ὅμως τὴν ἀνωτέρω πρότασιν, προθέμενος νὰ δείξῃ εἰς τὸν προτείναντα τὸ νομοσχέδιον, ὅτι οὐ μόνον αὐτὸς ὑπερασπιστὴς τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῶν τοῦ λαοῦ δικαιωμάτων, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ λοιποὶ βουλευταὶ ὑπάρχουσιν.

Καὶ ἄλλος ἐξέθηκεν ὅτι, σοβαροῦ φύσει ὑπάρχοντος τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, σοβαρὰ πρέπει καὶ ὡριμος ἡ ἐπ' αὐτοῦ νὰ ἦναι συζήτησις, ἵν' ἀποτέλεσμα ὑγιὲς προέλθῃ. Τούτων κειμένων, ἀντικρούει καὶ τὴν ἰδέαν ἐκείνων, οἵτινες ῥητὴν τῆς ἑβδομάδος ἡμέραν πρὸς συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου ἀπῄτησαν, καθόσον, διακεκομμένως γενομένης τῆς συζητήσεως, οὐδεὶς τῶν βουλευτῶν νὰ μελετᾷ θέλει δύνασθαι, οὐδ' ὡριμον ἐπ' αὐτοῦ θέλει ἐπιφέρει γνώμην· καὶ τὴν γνώμην προσέτι τῶν προτεινόντων νὰ ἀναβληθῇ ἡ τούτου συζήτησις μετὰ τὸν προϋπολογισμόν, διότι, τῆς γερουσίας μὴ δυναμένης, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, νὰ συζητήσῃ ταῦτο, θέλει μείνει ἀπραγματοποίητον. Διὰ ταῦτα προτείνει ὥστε, μετὰ τὸ πέρας τῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξωτερικῶν συζητήσεως, νὰ ταχθῇ ἡ συζήτησις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου· οὕτω δὲ θέλει κατορθωθῇ καὶ ἡ ἐν τῇ γερουσίᾳ συζήτησις αὐτοῦ, δυναμένης αὐτῆς νὰ συζητήσῃ ταῦτο, καθ' ὃν χρόνον ἡ βουλὴ τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν λοιπῶν θέλει συζητεῖ ὑπουργείων. Τούναντίον δὲ γενομένου, οὐδὲν εὐτυχὲς νὰ προέλθῃ ἀποτέλεσμα δύναται, καὶ τὰ λεγόμενα πρὸς ἀπάτην τῶν ἁπλουστέρων ἐρρέθησαν. Ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ προτείναντος τὸ νομοσχέδιον βουλευτοῦ ἔκφρασις ὑπὸ ζήλου μᾶλλον ἢ ἐκ σκοποῦ τινος προὐκαλέσθη, παντὸς Ἕλληνος κατ' αὐτὸν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐπιθυμοῦντος. Τελευτῶν ἐσύστησε τὴν ταχεῖαν τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν, καθόσον, κατὰ τὴν πραγμα-

τοποίησίν του, θέλουσιν ἀνακαλυφθῇ καὶ αἱ μέχρι τοῦδε ὑπὸ πολλῶν σφετερισθεῖσαι ἐθνικαὶ γαῖαι.

Ἄλλος τῶν βουλευτῶν παρετήρησεν, ὅτι, προτιθέμενος νὰ ἐπιφέρῃ γνώμην ἐπὶ σπουδαίου ἀντικειμένου τήν τε βουλὴν καὶ τὸν λαὸν ἐνδιαφέροντος, οὐδόλως ὑπὸ τῶν παρά τινος τῶν προλαλησάντων ἐκφράσεων πτοεῖται· καθόσον νομίζει, ὅτι πᾶς βουλευτὴς τὴν συνείδησιν αὐτοῦ καὶ τὸν θεὸν νὰ φοβῆται ὀφείλει διὰ ὅσα λέγει ἀπὸ τοῦ βήματος, καὶ οὐχὶ τὰς παρ' ἄλλων χάριν ἐπιδείξεως πατριωτισμοῦ γενομένας ἀντεγκλήσεις. Ἐν τούτοις, ἐπειδή τινες δυστυχῶς τοιαύτας μεταχειρίζονται, οὐχὶ βέβαια ὑπὸ εἰλικρινείας καὶ ἀκραιφνοῦς ὠθούμενοι πατριωτισμοῦ, λέγει, ὅτι οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι, μέλλοντες νὰ διαθέσωσι τὴν περιουσίαν των, ἀφαιροῦσι πρῶτον τὰ χρέη των· καθόσον πώποτε δὲν ὑποτίθεται, ὅτι ἔχει, καὶ ἑπομένως ὅτι δύναται νὰ διαθέσῃ ἐλευθέρως· ἐκεῖνος, ὅστις ἔχων 10 ὀφείλει 15. Τούτου κειμένου, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ διανεμηθῇ ἡ ἐθνικὴ γῆ ἐλευθέρα παντὸς βάρους εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἐνῷ αἱ τοῦ ἔθνους Συνελεύσεις τὴν ἐκήρυξαν πάντοτε ὑπέγγυον εἰς τοὺς δανειστάς του; Ὅτι μ' ὅλον ὕστιθεωρεῖ οὗτος πολλῷ κρείττονα τὸν ὑπάρχοντα περὶ προικοδοτήσεως νόμον τοῦ νῦν προτεινομένου, ἐὰν μόνον ἐξ αὐτοῦ ὁ τόκος ἐπὶ τόκου ἀφαιρεθῇ, δὲν διστάζει ὅμως νὰ παραδεχθῇ τὴν ὑπό τινων προταθεῖσαν γνώμην, τοῦ νὰ ὁρισθῇ δηλονότι ἡμέρα τις τῆς ἑβδομάδος πρὸς συζήτησίν του· ἄλλως τε ἡ γῆ ἡ ἐθνικὴ διατίθεται καθ' ἑκάστην, ὑποχρεουμένης τῆς κυβερνήσεως νὰ παραχωρῇ γαίας, δυνάμει ἀποφάσεων τῶν ἐθνικῶν συνελεύσεων, πρὸς ἐξαργύρωσιν τῶν στρατιωτικῶν γραμματίων, ἐξ οὗ μέτρου καὶ πολλαὶ ἐγένοντο φωτεῖαι, καὶ ἡ καλλιέργεια οὐ μικρὸν ἐβελτιώθη. Δὲν ἀληθεύει δὲ, ὅτι καὶ ἡ κυβέρνησις κακὴν ἔχει διάθεσιν, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ τὴν ταχεῖαν τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν πολλοὶ ἀπῄτησαν· διότι, ἂν τοῦτο ἀληθὲς ὑποτεθῇ, οὐδόλως ἡ ταχύτης θέλει μὰς ὠφελήσει, δυναμένης πάντοτε τῆς κυβερνήσεως νὰ μὴ πραγματοποιήσῃ τὸ παρ' ἡμῶν ψηφισθὲν νομοθέτημα· ἄλλως τε καὶ ἡ γερουσία δὲν ἀργεῖ, διότι ἔχει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἐκκλησιαστικὰ νομοσχέδια καὶ τὸ περὶ ποιμνιακοῦ φόρου, ἀντικείμενα τῆς αὐτῆς σχεδὸν μὲ τὸ προκείμενον ἀξίας καὶ σπουδαιότητος. Διὰ ταῦτα, καὶ τὸ ὀφείλων καὶ ὡς βουλευτὴς καὶ ὡς μέλος τῆς ἐπὶ τῆς πρὸς τὸν βασιλικὸν λόγον ἀπαντήσεως ἐπιτροπῆς νὰ προτιμήσῃ τὸν προϋπολογισμόν, δέχεται ὅμως νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, σύμφωνα μὲ τοὺς προαγορεύσαντας, πρὸς συζήτησιν τοῦ μελλησθέντος νομοσχεδίου·

ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως πάντοτε ὅτι, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ ἄλλα κατεπείγοντα παρουσιασθῶσι νομοσχέδια φορολογικὰ καὶ ἄλλην σχέσιν ἔχοντα μὲ τοὺς φορολογικοὺς νόμους, πρέπει καὶ ταῦτα νὰ προτιμηθῶσι ταύτου, κατὰ τὴν καὶ ἄλλοτε γενομένην ἐπὶ τούτου τῆς βουλῆς ἀπόφασιν· οὐδέποτε ὅμως ἐγκρίνει νὰ προηγηθῇ τοῦτο τοῦ προϋπολογισμοῦ, διότι νομίζει ὅτι εἶναι ὅλως ἀσύμφορον, θέμα παρὰ τῆς βουλῆς ἐγκεκριμένον νὰ μεταβάλληται ἄνευ μεγίστης ἀνάγκης.

Ἐπανέλαβεν ὁ τὸ νομοσχέδιον προτείνας βουλευτὴς, ὅτι πᾶς τις ἴδιον ἔχει τοῦ σκέπτεσθαι τρόπον. Ἐπειδὴ δ' αὐτὸς τὴν διανομὴν τῆς ἐθνικῆς γῆς συνεταύτισε μὲ τὸ σύνταγμα, καὶ ἐθεώρησε ταῦτα ἰσοδύναμα, διότι τὸ μὲν σύνταγμα ἡ τῶν ἐλευθεριῶς μας ὑπάρχει βάσις, ἡ δ' ἰδιοκτησία στύλος αὐτοῦ καὶ ἐδραίωμα, ἐξήγαγε συνεπῶς ὅτι ὁ εἰς τὴν διανομὴν τῆς ἐθνικῆς γῆς ἐναντιούμενος ἐχθρὸς εἶναι τοῦ συντάγματος, καὶ κατὰ συνέπειαν τοῦ ἔθνους· ἄλλως τε ταῦτα ἐκφραζόμενος οὐδένα νὰ προσβάλῃ ἐπὶ μεσελληνισμῷ προέθετο, πιστεύων ἀδιστάκτως, ὅτι πάντες ὑπὸ τῶν αὐτῶν φλέγονται εὐγενῶν αἰσθημάτων. Ἀντικρούσας κατόπιν τὴν παρὰ πολλῶν προταθεῖσαν γνώμην, περὶ προσδιορισμοῦ ἡμέρας τινὸς καθ' ἑβδομάδα, ὡς μὴ συμβιβαζομένην καὶ μὲ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀντικειμένου, σκέψιν βαθεῖαν καὶ ὡριμον ἀπαιτοῦντος, καὶ συμφωνήσας μετὰ τοῦ βουλευτοῦ Σπάρτης, ἐπρότεινε νὰ παραδεχθῇ ὥστε, μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν προϋπολογισμῶν ἐκείνων τῶν ὑπουργείων ἐφ' ὧν ἐκθέσεις τῶν εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν εἰσήχθησαν, νὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Μετά τινα δ' ἄλλων ὑποστηρίζαντα τὴν τοῦ βουλευτοῦ Σπάρτης πρότασιν, ὁ πρόεδρος ἠρώτησε τὴν βουλὴν ἂν ἐρωτίσθῃ· ταύτης δὲ καταφατικῶς ἀποφανθείσης, ἐκήρυξε πεπερατωμένην τὴν συζήτησιν.

Μετὰ τοῦτο ἀνήγγειλεν, ὅτι ἐκ τῆς συζητήσεως τέσσαρες προκύπτουσι γνῶμαι· α) ἡ τοῦ βουλευτοῦ Ἱλείας, ὑποστηριχθεῖσα καὶ παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Ὕδρας, καθ' ἣν προτείνεται νὰ ἀναβληθῇ ἡ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου συζήτησις μετ' ἐκείνην τῶν προϋπολογισμῶν ὅλων τῶν ὑπουργείων· β) ἡ τοῦ βουλευτοῦ Σπάρτης, ὑποστηριχθεῖσα ἐπίσης καὶ παρ' ἄλλων, καὶ δι' ἧς προτείνεται νὰ συζητηθῇ τοῦτο μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν προϋπολογισμῶν ἐκείνων τῶν ὑπουργείων, ἐφ' ὧν εἰσήχθησαν ἤδη ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν· γ') ἡ τοῦ βουλευτοῦ Λεβαδείας, προτείνοντος νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα τις τῆς ἑβδομάδος, πρὸς συ-

ζήτησιν· καὶ δ') ἡ τοῦ βουλευτοῦ Λεβαδείας, ζητοῦντος νὰ συζητηθῇ τοῦτο μετὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου.

Συγχωνευθεισῶν δ' ἀκολούθως τῆς 3 καὶ 4 εἰς ἐκείνην τοῦ βουλευτοῦ Σπάρτης, Ὁ πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι ὡς ψηφοφορητέαι προτάσεις ὑπελείφθησαν, μετὰ τὴν γενομένην συγχώνευσιν· α) ἡ τοῦ βουλευτοῦ Ἱλείας ὡς ἀπωτέρα, καὶ β') ἡ τοῦ βουλευτοῦ Σπάρτης.

Γενομένης οὖν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει πλειόνων τῶν 10 βουλευτῶν, καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Δούκου καὶ Δ. Α. Ζώτου, ψηφοφορίας ἐπὶτῆς προτάσεως, «ἂν ἡ βουλὴ παραδέχηται νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ προικοδοτήσεων τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν νομοσχεδίου μετὰ τὸ πέρας τῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ ὅλων τῶν ὑπουργείων συζητήσεως» συνήχθη ὅτι ἡ βουλὴ δὲν παρεδέχθη μὲν τὴν πρότασιν, διὰ ψήφων 48 πρὸς 46 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτημένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, παρεδέχθη δὲ τὸν ὑπὸ τοῦ ἰδίου βουλευτοῦ προταθέντα ὅρον, τοῦ νὰ προτιμηθῶσι δηλονότι τὰ παρουσιασθησόμενα τυχὸν φορολογικὰ νομοσχέδια τῆς συζητήσεως ταύτου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ βουλὴ νὰ συζητηθῇ τὸ περὶ διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς νομοσχέδιον, μετὰ τὴν συζήτησιν ὁλοκλήρου τοῦ προϋπολογισμοῦ; Ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπὸν	Δ. Μεταξᾶς	ἀπὸν
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ο.	Σ. Βλάχος	ἀπὸν
Θ. Γρίβας	Ο.	Π. Ράγκος	»
Ν. Μαυρομμάτης	Ο.	Ι. Καραγιαννόπ.	Ο.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Γεωργαντᾶς	Ο.
Γ. Γουλιμῆς	Ο.	Δ. Λαπουσιάδης	Ο.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Γσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Μ. Δ. Καΐρης	Ν.	Δ. Τσιγκουράκος	Ν.
Δ. Τσάκρης	Ο.	Ι. Κονδύλης	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ο.	Κ. Φασίτσας	ἠρνήθη ψῆφον
Ι. Βλάσσης	Ο.	Κ. Χαραμῆς	Ν.
Ι. Κωλέττης	Ν.	Ι. Κρανίδης	Ν.

Ι. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δερνιτσώτης	Ο.
Δ. Ζῶτος	Ο.	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ο.
Νῖκος Θέου	Ο.	Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.
Α. Γουζούασης	Ν.	Π. Βάρβογλης	Ο.
Α. Βιλαέτης	Ο.	Ῥ. Παλαμίδης	ἠρνήθη ψῆφον
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στερανόπουλος	Ν.	Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ο.	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σίλβεστρος Στερανάκης	ἀπών	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ο.	Δ. Σακελλαριάδης	Ο.
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ο.
Β. Νικολαΐδης	ἀπών	Κ. Βέϊκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	»	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ο.	Ἰω. Εὐσταθίου	Ο.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	Ν.
Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	Ν.	Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών	Δ. Πικουλάκης	Ν.
Π. Ι. Κυριακὸς	»	Χ. Καπετανάκης	Ο.
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ο.	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ο.
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	Ο.
Εὐθύ. Κανελλόπουλος	Ο.	Α. Καλαμογδάρτης	Ο.
Εὐρ. Οἰκονομόπουλος	Ο.	Κ. Τσερτιδῆς	Ο.
Κ.Χ. Παναγιώτου	Ο.	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.	Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ο.	Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Παπακώς. Τσαμάλας	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ο.
Κ. Θ. Κολοκοτρ.	Ο.	Γ. Μπάστας	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	Ν.	Φ. Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	Ο.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Μπούκουρας	ἀπών	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Κορριωτάκης	Ο.	Κ. Προβελέγιος	ἀπών
Σ. Παρθενόπουλος	Ο.	Ι. Ταταράκης	Ο.
Π. Βαρβιτσιώτης	Ο.	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Φεγγαρᾶς	ἀπών	Διομήδης Κυριακοῦ	Ο.

Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Στομάτιος Δάρρας	Ο.	Γ. Κουντουριώτης	ἀπών
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ο.	Δ. Χαντσῖκος	»
Ι. Στάϊκος	Ο.	Ι. Γριζάνος	Ο.
Α. Παππατσώρης	Ν.	Ν. Γαρδίκης	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ο.	Ν. Κριεζώτης	ἀπών
Ι. Τομαρᾶς	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	Ο.
Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Ἀποστολίδης	Ο.
Δ. Δρόσος	Ο.	Κ. Κανάρης	Ν.
Εὐστ. Μ. Παρίσης	ἀπών	Γ. Σταματάρας	Ν.
Γ. Δοκὸς	Ν.		

Ψηφοφορηθεῖσα ἀκολούθως καὶ ἡ τοῦ βουλευτοῦ Σπάρτης πρότασις, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἐγένετο παραδεκτὴ ὑπὸ τῆς βουλῆς δι' ἀναστάσεως.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ πρωθυπουργὸς ἀνέγνω νομοσχέδιον, περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν δημητριακῶν καρπῶν, μετὰ τῆς δικαιολογητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, ἔχοντα οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι.

« Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ θέσω εἰς τὴν συζήτησίν Σας τὸ περὶ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν δημητριακῶν καρπῶν συνταχθὲν νομοσχέδιον, συνοδεύων αὐτὸ μὲ τὰς ἑξῆς διασαφήσεις. Ἡ σιτοδεία, ἥτις δεινῶς πιέζει δύω μεγάλα τῆς Εὐρώπης Ἔθνη, ἔδωσεν ἐσχάτως εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν σίτων τὴν μεγαλητέραν κίνησιν· ἐκ τούτου μεγάλαι προμήθειαι καὶ μετακομίσεις παντοχόθεν ἐνεργοῦνται, τὰς ὁποίας ζωογονοῦσα καὶ ὑποθάλπουσα ἡ τοῦ κέρδους θέρμη κατέστησεν σημαντικὴν τὴν ζήτησιν αὐτῶν κατὰ τὸ ἐξωτερικόν, καὶ φόβοι δικαιολογημένοι γεννῶνται περὶ τῆς ἐκτάσεως ἢ τῆς μιτιστάσεως τῆς σιτοδείας καὶ εἰς ἄλλα κράτη.

Μέχρι τοῦδε διάφοροι κυβερνήσεις εὑρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην, νὰ λάβωσιν ἐπὶ τούτῳ μέτρα, διὰ νὰ προλάβωσι τὰ ἐκ τῆς σιτοδείας δεινά· ἡ αὐτὴ ἀνάγκη παρίσταται καὶ διὰ τὸ Κράτος, διότι ὡς πληροφορούμαι εἰς πολλὰ μέρη ὑπάρχει ἔλλειψις σίτων ἐπαισθητὴ, καὶ μεγάλως ἀνυψώθησαν αἱ τιμαί των. Κατὸς δὲ τούτου τὰ παρὰ τῶν εἰρημένων Κυβερνήσεων ληφθέντα μέτρα, τινὲς τῶν ὁποίων εἶναι πολλὰ γειτονικαί, μᾶς ὑπαγορεύουν νὰ πράξωμεν τὸ ἴδιον, διὰ νὰ μὴ καταστα θῶσιν ἀντι-

κείμενα κερδοσκοπίας οἱ ἐντὸς τοῦ κράτους ὑπάρχοντες σῖτοι μὲ ζημίαν τῶν κατοίκων.

Τὸ ὑποβαλλόμενον Νομοσχέδιον, σκοπὸν ἔχον νὰ προλάβῃ τὰ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἢ τῆς ἀνατιμήσεως τῶν σίτων δεινά, διὰ μὲν τοῦ 1 ἄρθρου ἐμποδίζει τὴν ἐξαγωγὴν τῶν δημητριακῶν καρπῶν μέχρι τῆς 1. Ἰουνίου, καθ' ἣν περαιοῦται ἡ συγκομιδὴ τῶν καθ' ὅλα τὰ μέρη, ἢ καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐὰν ἤθελον παύσει οἱ φόβοι τῆς σιτοδείας καὶ ἤθελεν ἐκπέσει ἡ τιμή των· διὰ δὲ τοῦ 2. ἄρθρου καταργεῖ τὸ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς των τέλος, καὶ ἀφίνει αὐτὴν ἐλευθέραν· καὶ τελευταῖον διὰ τοῦ 3 ἄρθρου τιμωρεῖ μὲ τὴν ὁριζομένην ποινὴν τὰς ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς παρακάσεις, ὑποκειμένου ἰδιαιτέρως τοῦ πλοιάρχου εἰς τὰς παρὰ τοῦ νόμου, περὶ τῆς ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, προβλεπομένας εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ποινάς.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Φεβρουαρίου 1847.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
Ἰω. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει εἰσαχθῇ ὅπως ἔχει εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ θέλει ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ψηφισάμενοι ὁμοῤῥώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐξαγωγὴ τῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ ἀλεύρων, μέχρι τῆς 1 Ἰουνίου τ. ε., ἢ καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐὰν ἤθελον ἐκλείψει οἱ λόγοι τῆς ἀπαγορεύσεως.

Ἄρθρ. 2.

Ἡ εἰσαγωγὴ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους εἶναι ἐλευθέρα παντὸς τέλους, μέχρι τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁριζομένης ἐποχῆς.

Ἄρθρ. 3.

Πᾶς παραβάτης τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1. διατάξεως τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον δέκα λεπτῶν ἐπὶ ἑκάστης ὀκάδος, ὁ δὲ πλοίαρ-

χος ἰδίως ὑποβάλλεται εἰς τὴν παρὰ τοῦ Νόμου ὁριζομένην ποινήν.

Ἀθήναι τὴν 20 Φεβρουαρίου 1847.

ΟΘΩΝ.

Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

Ἀνέπτυξε δὲ, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη νὰ καθυποβάλῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, καὶ τοι γινώσκον, ὅτι ἐνδεχόμενον εἶναι νὰ ἐπέλθῃ ζημία εἰς τὸ δημόσιον, ἂν δὲν πωληθῶσιν οἱ εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀποθήκας εὑρισκόμενοι σῖτοι, ὡς συνέπεια πέρυσι· ῥεβούμενον ὅμως τὴν σιτοδείαν καὶ τὴν ἐκ ταύτης βλάβην τῶν πολιτῶν, προετίμησεν ἐκ τῶν δύω ζημιῶν τὴν πρώτην· καθυποβάλλει ὅθεν εἰς τὴν βουλὴν τὸ ῥηθὲν νομοσχέδιον, ἵνα ὡρίμως σκεφθεῖσα αὐτὸ ἀποφασίσῃ, ὅ,τι κρίνει καταλληλότερον. Προσέθηκε δὲ τελευταῖον ὅτι, ἐπειδὴ πολλοὶ ἔμποροι προέβλεψαν ἴσως σίτων πολλῶν εἰς ὑψηλὰς τιμὰς, ἵνα μὴ ζημιωθῶσι καὶ οὗτοι, φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ προθεσμία τις ὀλίγων ἡμερῶν, μέχρι τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀπαγορευτικοῦ τὴν ἐξαγωγὴν νόμου.

Ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ παραπεμφθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰς τὴν ὁρισταμένην ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐπιτροπὴν, ὡς ὁ κανονισμὸς ὁρίζει.

Ἀκολούθως ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου.

Ἐν πρώτοις μὲν λαβὼν τὸν λόγον τις, ἵν' ἀπευθύνῃ πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν ἐρώτησίν τινα, ἀνέφερεν, ὅτι τὸ ζ'. ψήφισμα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως (τὸ ὁποῖον ἀνέγνω) ἐπιβάλλει τὸ χρέος εἰς τὸ ὑπουργεῖον, νὰ διαπραγματευθῇ ἐντὸς τῆς ἁ βουλευτικῆς περιόδου τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ πρὸς τὴν Βαυαρίαν χρέους· ἐπιθυμεῖ λοιπὸν νὰ μάθῃ, ἂν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, τῆς ἀρορώσης μέγιστον ἐθνικὸν συμφέρον, ἐρρύντισε τὸ ὑπουργεῖον, εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκεται, καὶ πότε θέλει ἀποπερατωθῇ· διότι τὰ μεγάλα ἐθνικὰ συμφέροντα δὲν πρέπει νὰ παραβλέπωνται.

Εἰπόντος δὲ τοῦ πρωθυπουργοῦ, ὅτι θέλει ἀπαντήσει περὶ τούτου ἐν τινι τῶν προσεχῶν συνεδριάσεων, ἐντὸς τῆς ἐρχομένης ἑβδομάδος· ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Λ'. κεφαλαίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τούτου παρετήρησέ τις, ὅτι μόλις σήμερον ἔλαβεν ἡ βουλὴ τὰ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν αἰτηθέντα ἐντάλ-

ματα, ἐπομένως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξετάσῃ ταῦτα ἀκριβῶς. Ἐν τούτοις, ἐνῷ σαφῶς καὶ ἐπανειλημμένως ἐζητήσατο νὰ καθυποβληθῶσι τὰ ἐντάλματα τοῦ Α'. κεφαλαίου τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ ἑκάστου ὑπουργείου, ἐπέμφθησαν μόνα τὰ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ Α κεφαλαίου, ἐνῷ ἐζητήθησαν ὅλων τῶν ἄρθρων. Παρακαλεῖ ὅθεν τὸν πρόεδρον νὰ αἰτήσῃ καὶ τὰ λοιπὰ ἐντάλματα τοῦ Α κεφαλαίου· καθότι, παραβάλλων τὰ ἐντάλματα τῶν πληρωμῶν τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ **1846** πρὸς τὰ παρὰ τῶν βουλῶν ἀποφασισθέντα ποσά, δὲν εὑρίσκει αὐτὰ σύμφωνα, τουτέστιν αἱ καταστάσεις τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ **1846** δὲν βασίζονται ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς βουλῆς.

Ὑποσχεθέντος τοῦ προέδρου, ὅτι θέλει αἰτήσει τὰ ἐντάλματα· παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, μὴ ἐφαρμόσαν τὸ νέον καταστατικὸν τῶν ὑπουργείων, ἐνῷ ἡ βουλὴ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου ἀπεφάσισε κατὰ τὸ **1846** τὰς πιστώσεις, ἐπέφερε μεγίστην σύγχυσιν· διότι εἰς ἄλλα μὲν ὑπουργεῖα, ἰσχύει ὁ νέος νόμος, εἰς ἄλλα δὲ ὁ παλαιὸς, ἐνῷ δὲν εἶναι δυνατὸν δύο νόμοι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου νὰ ὑπάρχωσι συγχρόνως εἰς ἐνέργειαν, ἀλλ' ὤφειλε νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐπικύρωσις καὶ ἔγκρισις τοῦ ἑτέρου, μέχρις οὗ κατορθωθῇ εὐχερὴς ἡ ἐφαρμογή του.

Ἀπήντησεν ὁ πρωθυπουργὸς, ὅτι ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει ἐξήγησε τὰ αἴτια τῆς ἀναβολῆς τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, ὅστις ὅσον οὔπω τίθεται εἰς ἐνέργειαν· ἐν τοσούτῳ τὸ ὑπουργεῖον συνεμορφώθη μὲ τὴν κατὰ τὸ **1845** ἀπόφασιν τῆς βουλῆς, γνωμοδοτησάσης, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει νὰ μὴ ὑπερβῇ τὸ ὁλικὸν τῆς πιστωσεως ποσόν. Κατὰ ταῦτα ὅθεν ἠλάττωσε τοὺς ὑπαλλήλους, καὶ ἐνήργησεν οὕτως, ὥστε οὐδὲν πλέον τοῦ ὅλου τῆς δοθείσης πιστώσεως ἐδαπανήθη· ὁ παλαιὸς ὅμως νόμος θέλει παύσει, εὐθὺς ἀφοῦ τεθῇ εἰς πλήρη ἐνέργειαν ὁ νέος.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ ἤδη ἡ βουλὴ, καὶ νὰ παραδεχθῇ ἓν σύστημα περὶ τῆς βάσεως, εἰς ἣν θέλει στηρίζεσθαι ὁ προϋπολογισμὸς· τουτέστιν ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ ἢ ἐπὶ τοῦ νέου καταστατικοῦ τῶν ὑπουργείων.

Παρεδέχθη ἕτερος, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται νὰ μὴ συμμορφωθῇ εἰς τὰς πληρωμὰς πάσας, μὲ τὰς βάσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ, ἕνεκα δυσκολιῶν εἰς αὐτὴν τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων ὑπαρχουσῶν, δὲν ἐφαρμόσθη καθ' ὁλοκληρίαν ὁ νέος περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπουργείων νόμος, καθότι ἐκ τῶν 2 ὡρῶν οὓς οὗτος περιεῖχε, τὸν τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς

μετονομασίας, ὁ μὲν πρῶτος ἐτελέσθη ὁ δὲ δεύτερος ὄχι, τὸ ὑπουργεῖον δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν διδομένων πιστώσεων, δαπανᾷ δ' αὐτὸν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϋπάρχοντος νόμου. Ἐντοσούτῳ, τὰ περὶ τούτου εἶναι ἀντικείμενα τοῦ ἀπολογισμοῦ· διότι ἐκεῖ θέλει ἐξετασθῇ ποίαν τὸ ὑπουργεῖον ἔπραξε παράβασιν, ἤδη δὲ δὲν δυνάμεθα νὰ ρυθμίσωμεν εἰς τὴν τοῦ ἀντικειμένου τούτου λύσιν.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι καὶ προχθὲς ἐγένετο λόγος οὐσιώδης περὶ τῆς μὴ ἐνεργείας τῶν νόμων, ὅπερ καὶ τὸ Σύνταγμα ῥητῶς ὁρίζει καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος ὑπαγορεύει· καθότι, ἂν δὲν ὑπῆρχον αἴτια ὑπαγορεύοντα τὴν ἀνάγκην τοῦ νόμου, ἔπρεπε νὰ μὴ εἰσαχθῇ, ἀφοῦ δὲ καθυποβλήθη, ἐνεκρίθη καὶ ἐκυρώθη, διὰ τί νὰ μὴ ἐνεργηθῇ, ἀλλὰ νὰ ὑπάρχωσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τμηματάρχαι καὶ γενικοὶ γραμματεῖς, ἐνῷ εἰσέτι διατηροῦνται οἱ σύμβουλοι ὅπερ εἶναι ἀντίφασις τῶν γραφομένων πρὸς τὰ πράγματα, καὶ τῆς ἀληθείας παραμόρφωσις. Διὰ τοὺς λόγους τούτους φρονεῖ, ὅτι ἡ βουλὴ ὀφείλει ν' ἀπαρνηθῇ τὴν πληρωμὴν τῆς πιστώσεως, μέχρι τῆς ἐνεργείας τοῦ νέου νόμου.

Ἀντιπαρετήρησεν ἄλλος, ὅτι δὲν παραδέχεται τὴν γνώμην τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι ἡ βουλὴ ὀφείλει ν' ἀρνηθῇ τὴν αἰτουμένην πίστωσιν· ἀλλὰ δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸν πρὸ αὐτοῦ εἰπόντα, ὅτι ἡ λύσις τοῦ τοιούτου ζητήματος ἀνήκει εἰς τὸν ἀπολογισμὸν καὶ ὅτι ταύτης ἡ βουλὴ ἤδη δὲν ἐπληρώθη. Διότι ἡ δικαιολόγησις τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἐτήρησε τὰς ἀποφάσεις τῆς βουλῆς κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1845**, τουτέστι τοῦ νὰ μὴν ὑπερβῇ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῆς πιστώσεως ἑνὸς ἄρθρου, εἶναι ἀνίσχυρος· καθότι, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1846**, τοιαῦται εὐκολίαι δὲν παρεχωρήθησαν, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀνωτάτη ἐλεγκτικὴ ἀρχὴ εἶναι τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον, καὶ τοῦτο πρέπει ὁριστικῶς νὰ γνωρίζῃ ἐπὶ ποίας βάσεως θέλει στηρίζει τὸν ἔλεγχον τῶν πληρωμῶν, ἡ βουλὴ ἂν ἄλλως φρονῇ πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ.

Μετὰ ταῦτα ἡ βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως καθ' ἓν ἕκαστον τὰ 3 ἄρθρα τοῦ Α κεφαλαίου, κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν οὕτως.

« Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου αἰτουμένη ποσότης ἀναβαίνει εἰς δραχ. **31,800**. Ἡ ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν ἄλλην ἔχει νὰ φέρῃ ἐλάττωσιν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τοῦτο, διότι εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν σύμφωνον μὲ τὸν Νόμον τῆς 3 Ἰουνίου **1845**, καὶ διότι

ἡ φαινομένη αὔξησις τῶν μισθῶν προκύπτει, ὡς ἐρέθη ἤδη, ἀπὸ τὰς ἐκκοπάς, αἵτινες ἐγένοντο πέρυσιν ἐκ τῶν μισθῶν τῶν θέσεων ἐκείνων, ὅσαι δὲν εἶχον εἰδικὸν προσωπικόν. Ἀλλὰ παρατηρεῖ, ὅτι ἡ Βουλὴ πέρυσιν ἀπεράνθη ἵνα οἱ δύο ἐκ τῶν τριῶν τμηματάρχαι τοῦ Ὑπουργείου τούτου ὦσι τῆς Β τάξεως, ἡ δ' ὑπουργικὴ ἔκθεσις διισχυρίζεται, ὅτι πρέπει νὰ ἦναι ἅπαντες τῆς Α. Διὰ τοῦτο, καὶ διὰ νὰ μὴ μένῃ καμμία τάξις ἐκ τῶν παρὰ τοῦ νόμου ὁριζομένων κενὴ, ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ παραδεχθῇ τοὺς μὲν δύω ἀ. τάξεως, ἐξ ὧν ὁ εἷς δύναται νὰ ἐπιτροπευθῇ, παρουσιαζομένης τῆς ἀνάγκης, καὶ τὰ χρέη τοῦ Γεν. Γραμματέως μὲ τὸ κανονισμένον ἐπιμίσθιον ἐκ δραχ. 100 κατὰ μῆνα, κατὰ τὰς εἰς τὰς δύο παρελθούσας Συνόδους ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς· τὸν δὲ ἕτερον Δ'. τάξεως· κατὰ συνέπειαν ἐλαττοῦται τὸ μνησθὲν ποσὸν εἰς δραχ. 31,200.

Τὸ ἄρθρον 2 περιλαμβάνει τὰ ἔξοδα τοῦ γραφείου, ὡς καὶ πέρυσιν ἐψηφίσθησαν, καὶ περιπλέον 1.300 δραχ. τὰς ὁποίας συνιστᾷ ἐπίσης ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς Βουλῆς, διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Ὑπουργείου ἀναφερομένους λόγους.

Τὸ ἄρθρον 3 περιλαμβάνει τὸ ποσὸν 5,000 δραχ. διὰ τὰ Βασιλικὰ διάσημα, ἐγκριθὲν καὶ πέρυσι παρὰ τῆς Βουλῆς. »

Ὥστε τὰ ἄρθρα τοῦ Α κεφαλαίου ἔχουσιν οὕτως·

1. Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου	31.200
2. Ὑλικὸν, ἤτοι γραφικὰ ἔξοδα	14.650
3. Βασιλικὰ διάσημα.	5,000

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ἀ κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 50,850 δραχμὰς, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Σταματάρα καὶ Δ. Λαπουσιάδου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὡς προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Α κεφαλαίου, διὰ ψήφων 70 ἀπέναντι 3, ἀρνηθέντων ψῆφον 6.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Α'. κεφαλαίου, ἐκ δραχ. 50,850, τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ Β. οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, Ναὶ ἢ Ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Θ. Γρίβας	ἀπών
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Ν. Μαυρομμάτης	ἠρνήθη ψῆφον
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ

Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Ι. Ζάρκος	Ν.
Π. Α. Καμπάνης	Ν.	Ι. Ν. Φλίσσας	ἀπών
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Π. Ι. Κυριακὸς	»
Δ. Τσόκρης	Ν.	Γ. Νοταρᾶς	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Α. Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	Ν.
Ι. Κωλέττης	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλ.	Ν.
Α. Μεταξᾶς	ἀπών	Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.
Σ. Βλάχος	ἀπών	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Π. Ράγκος	Ν.	Δ. Κυριακίδης	ἀπών
Ι. Καραγιαννόπ.	ἠρνήθη ψῆφον	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Α. Λαπουσιάδης	Ν.	Δ. Πλαπούτας	Ν.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	Ο.
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.	Ν. Μπούκουρας	ἀπών
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Κ. Χαραμῆς	Ν.	Π. Βαρδιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Ι. Γιαλδάσης	Ν.	Γ. Δαρνιτσιώτης	ἀπών
Δ. Α. Ζῶτος	ἠρνήθη ψῆφον	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Νίκος Θέου	»	Μελέτης Χ. Μελέτη	ἀπών
Α. Γουζούασης	ἀπών	Π. Βάρβογλης	»
Δ. Βιλαέτης	»	Ῥ. Παλαμήδης	Ν.
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών
Ι. Ἀναγνωσιόπ.	ἠρνήθη ψῆφον	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	ἀπών	Π. Καλαμαριώτης	»
Σέλεσ. Στεφανάκης	»	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικήτ. Σταματελόπουλ.	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.	Δ. Σακελλαριάδης	ἀπών
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἀπών	Κ. Βέϊκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	»	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Π. Καραγιάννης	Ν.	Ἰω. Βύσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίσσου	Ν.	Σ. Βαρότσης	Ν.
Ἱλ. Παππαδαῖος	Ν.	Α. Βιρβίλης	Ν.

Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών	Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Δ. Πικουλάκης	Ν.	Δημήτρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπών	Ι. Στάϊκος	ἀπών
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.	Α. Παππατσώρης	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Λ. Καλαμογδάρτης	Ο.	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Κ. Τσερτίδης	ἀπών	Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Δ. Δρόσος	ἠρνήθη ψῆφον
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών	Εὐστ. Μ. Παρίσης	ἀπών
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Παππακώσ. Τσαμάλας	Ν.	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ο.	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Γ. Μπάστας	ἀπών	Δ. Χατσίσκος	Ν.
Φ. Ἰωάννου	»	Γ. Γριζάνος	ἀπών
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών	Ν. Κριεζώτης	ἀπών
Κ. Πραϊλέγιος	»	Ι. Οἰκονόμου	»
Ι. Π. Ταταράκης	Ν.	Γ. Ἀποσταλίδης	Ν.
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Κανάρης	Ν.
Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπών	Γ. Σταματάρας	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ		

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθη τοῦ Β'. κεφαλαίου τὸ 1 ἄρθρον, ἐφ' οὗ λαβών τις τὸν λόγον ἀνέφερεν, ὅτι καὶ κατὰ τὴν πρώτην καὶ κατὰ τὴν δευτέραν σύνοδον ἠναντιώθη εἰς τὴν πίστωσιν τῶν τριῶν πρεσβειῶν Ἀγγλίας Ῥωσσίας καὶ Γαλλίας· ἤδη δὲ μετὰ πλείονος θάρρους προβαίνει εἰς ὑποστήριξιν τῆς αὐτῆς γνώμης, ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἀποδειχθείσης ὀρθῆς καὶ ἀληθοῦς· καθότι αὐτὸς ὑπεστήριξε πάντοτε, ὅτι δὲν θεωρεῖ ἀναγκαίας τὰς πρεσβείας ταύτας, καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἐβεβαίωσε τὴν γνώμην του, διότι, καὶ τοι ἔχον τὴν πίστωσιν, δὲν διώρισε αὐτὰς οὔτε κατὰ τὸ **1845** οὔτε κατὰ τὸ **1846**. Καὶ πρὸ τούτων δὲ κατὰ τὸ **1843** καὶ **1844** δὲν ὑπῆρχον πρέσβεις, καὶ οὐδεμία ζημία προέκυψεν. Ἐπειδὴ ὁ λόγος ὅτι οἱ πρέσβεις εἶναι ἀναγκαῖοι, ἵνα φωτίζωσι τὰς ξένας δυνάμεις περὶ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀνίσχυρος· διότι οὐδεμία κυβέρνησις περιμένει νὰ λαμβάνῃ πληροφορίας διὰ ξένων ὀφθαλμῶν, ἀλλ' ἀντιλαμβάνεται τούτων διὰ τῶν αἰσθήσεων τῶν ἰδίων αὐτῆς ὑπαλλήλων· τούτους ἑκάστη δύναμις θέλει πιστεύσει μᾶλλον ἢ τοὺς ἡμετέρους πρέσβεις. Παράδειγμα τούτου προ-

κεῖσθω τὸ ἀκόλουθον. Κατὰ τὸ **1843** ὑπῆρχεν ἐν Παρισσίοις πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος, ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος παρὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, τὸ δὲ διέπον τότε ἐν Ἑλλάδι τὰ πράγματα ὑπουργεῖον ἐκ φίλων τοῦ πρέσβεως συνεκροτεῖτο· ὁ πρέσβυς συμφέρον εἶχε νὰ τὸ συστήσῃ καὶ νὰ τὸ ὑποστηρίξῃ, ἐν τούτοις ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις εἰς οὐδὲν ἄλλο ὑπουργεῖον ἐφάνη πολεμιωτέρα ἢ εἰς ἐκεῖνο. Καὶ ὁ λόγος δὲ, ὅτι ἀναιροῦσιν οἱ πρέσβεις τὰς κατὰ τοῦ ἔθνους συκοφαντίας, εἶναι ἀσήμαντος καὶ οὐδεμία ὡς ἐκ τούτου πηγάζει ὠφέλεια· διότι ἕκαστος τούτων ὀλίγα τινα ὑποκείμενα δύναται νὰ ἴδῃ, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ πληροφορήσῃ καὶ νὰ πείσῃ, ἐνῷ ὁ δημοσιογράφος, διὰ τοῦ μέσου τῆς δημοσιότητος, δίδει πληροφορίας εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ διὰ τῆς βασάνου ταύτης ἀνακαλύπτεται πάντοτε ἡ ἀλήθεια· ὑπάρχει δὲ ἕτερος λόγος, ἐνισχύων τὴν μὴ παραδοχὴν τῆς τῶν πρεσβειῶν πιστώσεως, ἡ θέσις ἡμῶν ἀπέναντι τῶν τριῶν δυνάμεων, αἵτινες ἀποτιοῦσιν ἀνθ' ἡμῶν τὰ χρέη ἡμῶν. Ἡ παρουσία λοιπὸν πρέσβεων ἑλληνικῶν εἰς τὰς δυνάμεις ταύτας θέλει ἀποδεικνύει πτωχαλαζονίαν, καὶ δικαίως ἤθελον εἰπεῖ αὗται πρὸς ἡμᾶς ὅτι δανειστὴς πρὸς ὀφειλέτην ζῶντα οὐχὶ μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης οἰκονομίας, καὶ δεικνύοντα πολυτέλειαν ἀνάρμοστον εἰς αὐτόν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους προτείνει τὴν ἀφαίρεσιν ὅλων τῶν ποσῶν, τῶν διὰ τὰς πρεσβείας τοῦ Λονδίνου, τῆς Πετρουπόλεως καὶ τῶν Παρισσίων, ὡρισμένων.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι δὲν ἤλπιζεν, ὅτι καὶ ἑφέτος ἠθέλομεν προέλθει εἰς συζήτησιν, περὶ τῆς πιστώσεως τῶν πρεσβειῶν, μετὰ τὸ ἀδιαρριλονείκητον παράδειγμα τῆς περὶ τούτων προνοίας τοῦ ὑπουργείου, τοῦ ὁποίου τὴν οἰκονομικὴν διάθεσιν δικαιοῦται σήμερον νὰ ἐπαινέσῃ· καθότι, ἔχον εἰς τὴν ἐξουσίαν του τὰς πιστώσεις τῶν πρεσβειῶν, ἵνα κάμῃ χρῆσιν ὅταν παρουσιασθῇ ἀνάγκη, δὲν μετεχειρίσθη αὐτὰς, ὡς μὴ τοιαύτης συμπεσούσης. Τοῦ κράτους ὅμως αἱ ἐξωτερικαὶ ἀνάγκαι ὁρίζονται ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπάρξεώς του· ἅμα συσταθὲν ἔχει ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν, ὧν ἡ μὲν πρώτη χρησιμεύει εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ κράτους τακτοποίησιν καὶ διεύθυνσιν, ἀπὸ τῆς δευτέρας ὅμως ἐξαρτᾶται ἡ αὔξησίς του καὶ ἡ πρόοδός του, ἤ ἡ παρακμὴ καὶ φθορά του. Διὰ τοῦτο τὸ ἐξωτερικὸν μαίζονας ἔχει δυσκολίας, διότι ἐξωτερικῶς πολλάκις τὸ ἔθνος καὶ πολεμεῖται καὶ ἐπιβουλεύεται· ὥστε, καὶ ἂν τὰ εἰσοδήματα τοῦ κράτους εἰς παντελῆ ἔκπτωσιν ἦταν, ἡ τῶν πρεσβειῶν

ὑπαρξις, ἐξεταζομένη κατὰ τὴν ἀρχήν της, ἤθελε κριθῆ ἀναγκαία· διότι αἱ ἐξωτερικαὶ ἀνάγκαι ἐπικρέμανται εἰς πᾶν ἔθνος, ὁ δὲ διευθύνων τὸ πηδάλιον πρέπει νὰ δύναται νὰ ὑποστῇ αὐτάς, ἂμ' ἐπισκηψάσας. Τὸ ὑπουργεῖον λοιπὸν ἐν ὅσῳ βλέπει, ὅτι διὰ μόνης τῆς ἰδίας διπλωματείας δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ἀνάγκας, δὲν διορίζει τοὺς πρέσβεις· ἂν ὅμως δειναὶ περιστάσεις ἐπιπέσωσι, καὶ διεγερθῶσι διαβολαὶ ἐντεῦθεν, παρεξηγήσεις ἐκεῖθεν καὶ ἀντενέργειαι ἀλλαχόθεν, πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ μέσα τῆς ἐξωτερικῆς ὑπερασπίσεως· εἶναι δ' ἄτοπον νὰ λαχθῇ, ὅτι τὰ ἐξωτερικὰ διὰ τῶν ἡμερησίων διευθύνονται. Τοιαύτην πεποίθησιν ἔχων περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, θεωρεῖ περιττὸν νὰ καταβῇ εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐναντίων λόγων, τοὺς ὁποίους κρίνει μικροὺς καὶ ἀσημάντους· διότι δὲν εἶναι ἀληθὲς, ὅτι αἱ πρεσβεῖαι εἶναι πολυτέλεια, ὅταν ἀπόλυτος ἀνάγκη τὰς ἀπαιτήσῃ, καὶ ἀφοῦ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις δὲν μισθοδοτεῖ τοὺς πρέσβεις της, ὡς αἱ ἄλλαι ἰσχυραὶ καὶ πλούσιαι δυνάμεις, ἀλλὰ δίδωσι δαπάνην τοῦ ἐλαχίστου ὅρου. Αὐτὸ δὲ τοῦτο θέλει ἐντυπώσει εἰς τὰς δυνάμεις τὴν ἰδέαν, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, τὸ κατὰ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ εὐκλείαν ἐλευθεριώτατον καὶ ἐπιδεικτικώτατον ὑπάρχον, παρίσταται ἤδη, συμφώνως πρὸς τὰς τυχηρὰς περιστάσεις του, πρὸς τὴν οἰκονομικὴν διάθεσιν ῥέπον. Νομίζει ὅμως περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψῃ πρὸς πλείονα ὑποστήριξιν τῆς δικαιολογημένης ταύτης πιστώσεως, τὴν ὁποίαν μετὰ μεγίστης χαρᾶς τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ δύο ἔτη ἀρῆκεν ἄθικτον.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι μὲ λύπην ἤκουσε τὸν παρὰ τοῦ προαγορεύσαντος ὑποστήριξιν τῆς ἀνάγκης τῶν πρεσβειῶν καὶ τῆς ἐκ τούτων μεγάλης ὠφελείας· ἀλλ' αὗται μὲν ἴσως εἰς ἄλλα ἔθνη δύνανται νὰ ὦναι ἀναγκαῖαι, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐν Ἑλλάδι. Αὕτη εὑρίσκεται εἰς ἐξαιρετικήν τινα θέσιν διὰ τὰ προηγούμενα αὐτῆς, καὶ τὸν κατὰ τὸν ἀγῶνα διαγωγήν της, δι' ἧς ἐλευθερωθεῖσα ἀπήλαυσε τῆς συμπαθείας, τῆς ὑπολήψεως καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης ὅλων τῶν ἐθνῶν· διὰ τοῦτο ὅλη ἡ Εὐρώπη κυΐσθη ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως ἡμῶν, καὶ ὑπ' αἰσθημάτων χαρᾶς κινούμενοι οἱ Εὐρωπαῖοι ἦλθον καὶ ἔρχονται νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸ εἰς αὐτοὺς ἀγαπητὸν τοῦτο ἔθνος. Καὶ ὅρους δὲ ἐν τῇ συνθήκῃ ἔθεντο, ἵνα μηδεμία δύναμις ἐξασκήσῃ πλείονα τοῖς ἄλλοις ἐπιρροὴν, ὡς εἰ περὶ ἀμώμου καὶ αἰδήμονος παρθένου, ἥτις κοινὸν πολλῶν μέλημα ὑπάρχει, ὁ λόγος προέκειτο. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεμία δύναμις ἔχει ἐχθρικήν τινα διάθεσιν κατὰ τῆς Ἑλλάδος, αὕτη εὐγνωμο-

σύνην ἴσην πρὸς ὅλας τὰς δυνάμεις ἐκφράζει, ἀνάγκη δὲ ν' ἀντιπροσωπεύηται παρ' αὐταῖς δὲν ἔχει· διαβολὰς δὲ καὶ ραδιουργίας, ἂν ὑπάρξωσιν, οἱ ἡμέτεροι πρέσβεις δὲν θέλουσι δυνηθῆ ν' ἀνασκευάσωσιν, οὐδ' ἀγαθόν τι ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος κατόρθωμα νὰ κατορθώσωσι· καθότι καὶ ὅσα πρότερον ἀγαθὰ ἔργα ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῶν δυνάμεων ἐγένοντο, ἐξ οἰκείας τούτων θελήσεως καὶ ἄνευ πρέσβεων ἐτελέσθησαν. Ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ 28 ἤδη ἔτη ἔδειξε χαρακτῆρα κρυστάλλου διαφανέστερον καὶ καθαρώτερον, οὐδεμίαν δ' ὑπώνοιαν ἢ δυσαρέσκειαν ἐδωκεν· ἂς ἐξακολουθήσῃ λοιπὸν τὴν αὐτὴν, ἣν καὶ πρότερον, πορείαν, ἐν ᾗ χρεία πρέσβεων δὲν εἶχεν. Ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ὅμως ἀπὸ τῆς α. συνόδου προέτεινε τὴν περὶ πρεσβειῶν πίστωσιν, μηδεμιᾶς ἀφορμῆς ὑπαρχούσης, ἀφοῦ δ' αὕτη ἐδόθη δὲν ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν· καὶ βέβαια, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχουσιν ἤδη νεώτερά τινα τῶν προτέρων περιστατικὰ, οὐδεμία ἀνάγκη τῶν πρεσβειῶν δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Διὰ ταῦτα θεωρεῖ ἀφαιρετέαν τὴν πίστωσιν ταύτην, καθότι εἶναι ἄδικον νὰ μένῃ ἀδιάθετον καὶ νεκρὸν κεφάλαιον ἐκ 250,000 δραχμῶν κατ' ἔτος, τὰς ὁποίας ἠδύνατο τὸ ἔθνος νὰ μεταχειρισθῇ εἰς πολλὰς ἄλλας παραγωγικὰς δαπάνας, ἢ εἰς ἐξόφλησιν μέρους τοῦ δανείου του. Καταψηφίζει ὅθεν κατὰ τῆς τῶν πρεσβειῶν πιστώσεως.

Μετὰ ταῦτα, πολλῶν μὲν ἐγγεγραμμένων ὡς αἰτούντων τὸν λόγον, ἑνὸς δὲ ὑπὲρ τῆς πιστώσεως καὶ κατὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ὁ πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι τὸ περὶ πρεσβειῶν ζήτημα, ὡς ἐπὶ τρία ἤδη ἔτη κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπαναλαμβανόμενον, θεωρεῖ ἀποχρώντως ἐκ τῶν γενομένων ἀγορεύσεων ἀνεπτυγμένον, καὶ θέλει ἐρωτήσει τὴν Βουλὴν ἂν ἐφωτίσθη. Συναινεσάντων τῶν πλειόνων, ἡ Βουλὴ ἠρωτήθη καὶ ἀπεφήνατο δι' ἀναστάσεως, ὅτι ἐφωτίσθη.

Μετὰ τοῦτο ὁ πρόεδρος, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐπιζήφισιν τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ Β'. Κεφαλαίου, καὶ τὴν τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ ἐξακολούθησιν, καὶ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ὡς προαπεφασίσθη, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ζάρκος.
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΓ'.

Τῆς 22 Φευρουαρίου.

Σήμεραν τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Φευρουαρίου, τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν 11 π. μ. τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 90 ἀπόντων δὲ ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος 13, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἅτινα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ Προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν παρελθὼν ἀνέγνω νομοσχέδιον, περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ὁλικῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ἔχον οὕτως.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Συνοδεύουσα τὸ Νομοσχέδιον περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ Στρατοῦ τῆς ξηρᾶς κατὰ τὸ ἔτος 1847.

Κύριοι Βουλευταί!

«Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν παρὰ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ συντάγματος ὁριζομένων, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς ὑμᾶς νομοσχέδιον, προσδιορίζον τὴν δύναμιν τοῦ βασιλικοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς κατὰ τὸ ἔτος 1847.

Παρατηρῶ δὲ ὅτι εἰς τὰς στήλας, στρατιῶται, συμπεριλαμβάνονται οἱ μουσικοί, τυμπανισταὶ καὶ σαλπισταὶ, ὑποδεκανεῖς, πεταλωταί, σαγματοποιοί, ὑποδεσμοφύλακες, ἐν γένει ἅπαντες οἱ μὴ κατέχοντες βαθμὸν ὑπαξιωματικοῦ.

Ἀθῆναι, τὴν 21 Φευρουαρίου 1847.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν Κ. ΤΖΑΒΕΛΑΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπιφορτίζομεν τὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν νὰ παρουσιάσῃ τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἰς τὴν βουλὴν, καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ συντάγματος τῆς Ἑλλάδος, προσδιορίζομεν ὡς ἑπεται τὴν δύναμιν τοῦ Ἡμετέρου στρατοῦ τῆς ξηρᾶς κατὰ τὸ ἔτος 1847.

Ἡ ὁλικὴ δύναμις τοῦ στρατοῦ, διαιρουμένου ὡς ἐφεξῆς· Σύγκειται ἐξ 8,156 ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν.

Α. Πεζικόν.

ά. Τῆς γραμμῆς

συγκείμενον ἐξ ὑπαξιωματικῶν	199
καὶ ἐκ στρατιωτῶν	2,042
ὁλικῶς . .	2,241

β' Ἀκροβολισταί.

συγκείμενοι ἐξ ὑπαξιωματικῶν	102
καὶ ἐκ στρατιωτῶν	1,026
ὁλικῶς . .	1,128

Β'. Ἱππικόν.

συγκείμενον ἐξ ὑπαξιωματικῶν	20
καὶ στρατιωτῶν	190
ὁλικῶς . .	210

καὶ ἐξ ἵππων 165.

Γ'. Πυροβολικόν.

ά. Μία Μοῖρα

συγκειμένη ἐξ ὑπαξιωματικῶν	31
καὶ ἐκ στρατιωτῶν	252
ὁλικῶς . .	283

καὶ ἐξ ἵππων 76.

β'. Εἰς Λόχος τεχνιτῶν

συγκείμενος ἐξ ὑπαξιωματικῶν	21
καὶ ἐκ στρατιωτῶν	104
ὁλικῶς . .	125

γ'. Ὑπηρέται τοῦ ὑλικοῦ

ἐξ ὑπαξιωματικῶν	12
καὶ ἐκ στρατιωτῶν	8
ὁλικῶς . .	20
ὁλικῶς τοῦ πυροβολικοῦ . .	428

Δ'. Μηχανικόν.

συγκείμενον ἐξ ὑπαξιωματικῶν	12

Ε'. Χωροφυλακή.

ά. Πεζή

συγκειμένη ἐξ ἐνωμοταρχῶν	110
καὶ ἐκ χωροφυλάκων	1,100
ὁλικῶς . .	1,210

β'. Ἵππος

συγκειμένη ἐξ ἐνωμοταρχῶν	15
καὶ ἐκ χωροφυλάκων	150
ὁλικῶς . .	165

καὶ ἐξ ἵππων 165.

γ'. Ἐπικουρία τῆς χωροφυλακῆς

συγκειμένη ἐξ	140

ἀρχαίων ἀγωνιστῶν διαιρουμένων εἰς δύο κλάσεις, ἀνὰ 70 εἰς ἑκάστην.

ὁλικῶς εἰς τὴν χωροφυλακὴν καὶ τὴν ἐπικουρίαν αὐτῆς	1,515

ΣΤ'. Ὁπλοφυλακή.

συγκειμένη ἐξ ὑπαξιωματικῶν	252
καὶ ἐκ στρατιωτῶν	2,232
ὁλικῶς . .	2,484

Ζ'. Λιμὸς Ἀπομάχων.

τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὁρισθῇ, ὡς ὑποκειμένη εἰς ἡμερουσίους μεταβολάς, μὴ ὑπερβαίνουσα ὅμως τὸν ἀριθμὸν τῶν 150 ἐξ ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν. Γενικὴ ἄθροισις 8,156

Ὁ Ἡμέτερος Ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν θέλει φροντίσει καὶ ἐκτελέσει τὸν παρόντα νόμον.

Ἀθῆναι, τὴν 19 Φεβρουαρίου 1847.

Ο Θ Ω Ν.

Κ. ΤΖΑΒΕΛΑΣ. »

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς ἐπὶ τῆς καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν φόρου προτάσεως, ἀνέγνω ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τοῦ ὑστέρου παραπεμφθέντος νομοσχεδίου, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ ἐπὶ τῆς προτάσεως τῶν βουλευτῶν ΚΚ. Δούκα Λαπουσιάδου καὶ Κυριακοῦ περὶ σιτηρῶν ἐπιτροπὴ, συνελθοῦσα ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν πρότασιν ταύτην καὶ τὸ περὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου παραπεμφθὲν εἰς αὐτὴν ὑπουργικὸν νομοσχέδιον.

Ἀμφότεραι αἱ προτάσεις εἰς τὰς αὐτὰς στηρίζονται βάσεις, διαφέρουν δὲ κατὰ τὰ ἑξῆς·

Ἡ πρότασις τῶν ΚΚ. βουλευτῶν προσδιορίζει τὸν χρόνον τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ ἀλεύρων μέχρι τέλους Ἰουνίου τ. ε. ἡ δὲ τοῦ ὑπουργείου μέχρι τῆς α. τοῦ ἰδίου μηνὸς, ἢ καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐὰν οἱ λόγοι τῆς ἀπαγορεύσεως ἤθελον ἐκλείψει.

Ἡ πρώτη πρότασις περιορίζει τὸ τελώνιον τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 8 Ἀπριλίου 1843 προσδιωρισμένον ἐλάχιστον ὅριον· ἡ δὲ δευτέρα καταργεῖ πᾶν τέλος εἰσαγωγῆς μέχρι τῆς λήξεως τῆς διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς προσδιοριαθείσης προθεσμίας.

Τὸ ὑπουργικὸν νομοσχέδιον ἔχει περιπλέον ποινικὴν διάταξιν, ἥτις δὲν ὑπάρχει εἰς τῶν ΚΚ. βουλευτῶν τὴν πρότασιν.

Ἡ ἐπιτροπή σας παραδέχεται μὲν τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ ὑπουργικοῦ νομοσχεδίου· ἀλλὰ νομίζει ἀναγκαῖον νὰ παραταθῇ ἡ ἐποχὴ τῆς ἀπαγορεύσεως, μέχρι τέλους τοῦ Ἰουνίου· ἡ παράτασις αὕτη οὐδεμίαν δύναται νὰ φέρῃ ζημίαν, ἀφοῦ ἐπιτρέπεται ἡ κατάπαυσις τῆς ἀπαγορεύσεως καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐὰν ἐκλείψωσιν οἱ λόγοι τῆς ἀπαγορεύσεως.

Πολλὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς θεωροῦν ἀναγκαῖον νὰ ἐξαιρεθῇ τῆς ἀπαγορεύσεως ὁ ἀραβόσιτος διὰ τὸν λόγον, ὅτι δὲν γίνεται μεγάλη χρῆσις αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Παραδέχεται ὡσαύτως ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὰς δύο ἑτέρας διατάξεις τοῦ ὑπουργικοῦ νομοσχεδίου.

Οὕτω δὲ ἡ πρότασις τῶν ΚΚ. βουλευτῶν μεταβάλλεται ὡς ἀκολούθως.

Ἄρθρ. 1.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐξαγωγὴ τῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ ἀλεύρων, ἐκτὸς τοῦ ἀραβοσίτου, μέχρι τέλους Ἰουνίου τ. ε. ἢ καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐὰν ἤθελον ἐκλείψει οἱ λόγοι τῆς ἀπαγορεύσεως.

Ἄρθρ. 2. καὶ 3 (κατὰ τὸ ὑπουργικὸν νομοσχέδιον.)

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 22 Φεβρουαρίου 1847.

Ὁ Εἰσηγητὴς
Δ. Δρόσος.»

Ἐζητήθη δὲ παρὰ τῆς Βουλῆς νὰ καθυποβληθῶσιν ὅσον τάχιον αἱ καταστάσεις τῶν γεννημάτων ὅλων τῶν δημοσίων ἀπο-

θηκῶν· ὁ δὲ Πρόεδρος ἐξητήσατο παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ἀπὸ σήμερον.

Ἀκολούθως παρετήρησέ τις, ὅτι εἰσηγητὴς ὢν ἐν τῇ προτέρᾳ συνόδῳ τοῦ τότε εἰσαχθέντος Νομοσχεδίου, περὶ τῆς εἰς τοὺς Κρήτας διανομῆς τῶν γαιῶν, εἶχεν αἰτήσει πληροφορίας τινὰς, αἵτινες δὲν ἐπρόφθασαν νὰ δοθῶσιν· ἐπειδὴ δ' ἐπανελήφθη καὶ ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου, παρακαλεῖ τὴν ἐπὶ τούτου ἐπιτροπὴν νὰ καθυποβάλῃ ἐν τάχει τὴν ἔκθεσίν της, ἵνα διακριθῶσι τὰ περὶ τῶν γαιῶν τούτων παρὰ τῆς βουλῆς, ἥτις ἐφάνη πρὸς τοῦτο εὐδιάθετος.

Ἀνηγγέλθη μετὰ ταῦτα ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως ἡ τῶν ἀναφορῶν συζήτησις.

Ἀνεγνώσθησαν αἱ περιλήψεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 200 καὶ 201 ἀναφορῶν μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν γνωμοδοτήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἐγένοντο δεκταὶ δι' ἀναστάσεως, ἔχουσαι οὕτως·

«Ἀριθ. 200. ἀναφορὰ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1846, τοῦ Ἰωάννου Δ. Ἰωαννίδου, ἐξαιτουμένου καὶ αὖθις ἀνάλογον διὰ τὰς ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ πεσόντος πατρός του σύνταξιν, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀποπερατώσῃ τὰς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ σπουδάς του.

Ἀριθ. 201. ἀναφορά, ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1846, τοῦ Ἰωάννου Δράμαλη λοχαγοῦ τῆς φάλαγγος διαθεσίμου, ἐξαιτουμένου ἀνάλογον σύνταξιν καὶ προίκισιν τῶν δύο τοιλάχιστον ἐκ τῶν ἐν ὥρᾳ γάμου εὑρισκομένων τριῶν θυγατέρων του· διότι, πωλήσας τὸ γραμμάτιον τοῦ βαθμοῦ του πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκογενείας του, καὶ μὴ ἔχων περιουσίαν τινα, μήτε δυνάμενος διά τε τὸ γῆρας καὶ τὸ φιλάσθενόν του νὰ μετέρχηται ἐπάγγελμά τι, εὑρίσκεται νῦν εἰς μεγίστην ἔνδειαν.

Ἐφ' ὧν ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.»

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀρ. 202, ἀνέφερέ τις, ὅτι καὶ ἱερεύς τις ἐξ Εὐρυτανίας ἐξισόρησεν εἰς τὴν βουλὴν τὰς ἐκδουλεύσεις του, ἀλλ' οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο· παρατηρεῖ λοιπὸν τοῦτο, ἵνα σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ ἔλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ ὑπουργείου, ὅπως ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα καὶ περὶ ἐκείνου. Ἡ δὲ βουλὴ παρεδέχθη τὰς περιλήψεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 202, 203, 204, 205 ἀναφορῶν μετὰ τῶν γνωμοδοτήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσας οὕτως·

«Ἀριθ. 202. ἀναφορὰ, ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1846, τοῦ ἐκ Κασιμίου τοῦ δήμου μεγαλουπόλεως Σταματίου ἱερέως καὶ Σακελλαρίου, ἐπισυνάπτοντος πιστοποιητικὸν διαφόρων ὁπλαρχηγῶν περὶ τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεών του, καὶ ἐξαιτουμένου ἀπέναντι αὐτῶν ἀνάλογον σύνταξιν, διὰ νὰ ζήσῃ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του, διατρέχων ἤδη τὸ ἐνενηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του· ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν.

Ἀριθ. 203. ἀναφορὰ, ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1846, τοῦ ἐμβολιαστοῦ Γ. Ἀλβέρτου, ἐπισυνάπτοντος διάφορα ἔγγραφα περὶ τῶν ἐκδουλεύσεων τὰς ὁποίας πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, κατὰ τὴν διάρκειαν ταύτης, καὶ μετ' αὐτὴν, προσέφερε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρῃ διὰ τῆς ἐπιστήμης του εἰς τὸ ἔθνος, εἰσαγαγὼν πρῶτος τὸν ἐμβολιασμὸν τῆς δαμαλίδος· καὶ ἐξαιτουμένου ἵνα τοιλάχιστον χορηγηθῇ εἰς αὐτὸν ἡ κατὰ τὸ 1838 ἀπονεμηθεῖσα μισθοδοσία ἐξ 100 δραχμῶν κατὰ μῆνα, περιορισθεῖσα κατόπιν εἰς 60 μόνον δραχμάς· ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συγκριθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Ἀριθ. 204. ἀναφορὰ, ἀπὸ 10 Αὐγούστου 1846, τοῦ Ἰωάννου Παπᾶ Χριστοδούλου, ὑποβάλλοντος διάφορα ἔγγραφα περὶ τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεών του, καὶ ἐξαιτουμένου τὸν ἀνάλογον εἰς αὐτὰς βαθμόν του, καὶ πόρον ζωῆς τῆς ἐξαμελοῦς οἰκογενείας του.

Ἀριθ. 205. ἀναφορὰ, ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1846, τοῦ Γεωργίου Ἀρβανιτοπούλου, ἐξαιτουμένου ἵνα, ἀπέναντι τῶν ἐκδουλεύσεων αὐτοῦ τε καὶ τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόντων 4 ἀδελφῶν του, χορηγηθῇ ἀνάλογος σύνταξις εἰς αὐτὸν καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀδελφῶν του· ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.»

Ἐπὶ δὲ τῆς περιλήψεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 206 ἀναφορᾶς, ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1846, τῆς Μαρίας Γιώγκου, κατοίκου Σκριποῦς τοῦ δήμου Ὀρχομενοῦ τῆς Λεβαδίας, καταγγελλούσης τὴν μεροληπτικὴν διαγωγὴν τοῦ εἰρηναδίκου Λεβαδείας Λάμπρου Γιαννακοῦ, εἰς ἀπόδειξιν τῆς ὁποίας ὑποβάλλει ἀντίγραφον ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Γεωργίου Τζήμη διαφορᾶς περὶ διαταράξεως κατοχῆς. Ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο ἀνὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης· παρεδέχθη δὲ τὰς γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν περιλήψεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 207 καὶ 208 ἀναφορῶν, ἐχουσῶν οὕτως·

«Ἀριθ. 207. ἀναφορὰ, ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1846, τῆς Μαρίας Νικολάου Ἀποστόλου, χήρας Ν. Κοτζιᾶ, ἐξαιτουμένης ἀνάλογον

πρὸς τὰς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας τοῦ τε πατρὸς καὶ συζύγου της περιθαλψιν· ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Ἀριθ. 208. ἀναφορὰ, ἀπὸ 2 Αὐγούστου 1846, τοῦ Γεωργίου Ἰωάννου Χρυσικοῦ, καταδίκου ἐν ταῖς φυλακαῖς Ναυπλίου, ἐξαιτουμένου ἵνα διαταχθῇ καὶ ἐνεργηθῇ ἀνάκρισις πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς κατὰ τὴν 15 Ἰουνίου ε. ε. γενομένης κλοπῆς τῶν ἐνδυμάτων του, ἀξίας περίπου 150 δραχμῶν, περὶ τῆς ὁποίας ἀναφερθεὶς εἰς ὅλας τὰς ἐκεῖσε ἀρχὰς δὲν εἶδεν οὐδεμίαν ἐνέργειαν· ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης.»

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 209 ἀναφορᾶς, ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1846, ἐννενήκοντα τριῶν κατοικοδημοτῶν Εὐδυλίας τῆς ἐπαρχίας Μεγαρίδος, ἀναφερομένων κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ γραμματέως τῆς νομαρχίας Ἀττικοβοιωτίας, ὡς ὑπερασπιζομένου τὴν μίαν καὶ καταδιώκοντος τὴν ἑτέραν μερίδα ὡς πρὸς τὴν ἐπαρχίαν Μεγαρίδος καὶ ἰδίως τὸν δήμαρχον Εὐδυλίας, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τοὺς φατριαστικοὺς σκοπούς του· καὶ ἐξαιτουμένων δικαιοσύνην καὶ τῶν νόμων τὴν ἐνέργειαν· ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Παρατήρησέ τις ἐν γένει, ὅτι πολλαὶ τῶν στελλομένων ἀναφορῶν περὶ σοβαρῶν διαλαμβάνουσιν ἀντικειμένων, καὶ ἐπειδὴ ἡ βουλὴ ἀρκεῖται εἰς μόνην τὴν διεύθυνσιν ἢ τὴν σύστασιν, μὴ ἐξετάζουσα πλέον τὴν ἐπὶ τούτων γενομένην ἐνέργειαν, κατέστησε μάταιον ὅλως τὸ ν' ἀναφέρονται εἰς αὐτὴν οἱ πολῖται, τῶν ὁποίων τὰς ἐλπίδας πάσας ματαιοῖ ἡ τῶν συστάσεων παράβλεψις· ἐπὶ δὲ τῆς προκειμένης ἀναφορᾶς προτείνει νὰ συσταθῇ καὶ νὰ καθυποβληθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι πληροφορίαι εἰς τὴν βουλήν.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι δὲν ἔχει ἐναντίαν γνώμην οὔτε πρὸς τὴν διεύθυνσιν οὔτε πρὸς τὴν σύστασιν τῆς προκειμένης ἀναφορᾶς· ἀποκρούει ὅμως τὴν ἰδέαν, ὅτι πάντα τὰ ἀναφερόμενα ἔχουσιν ἀλήθειαν, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ὑπὸ πολλῶν ὑπογεγραμμέναις ἀναφοραῖς, τῶν ὁποίων πολλάκις οἱ ἀναφερόμενοι οὐδὲ γινώσκουσι τὰ περιεχόμενα, ἀλλὰ κινοῦνται ὑπ' ἐπιθυμίας προσβολῆς προσώπων. Δὲν ἔχομεν δ' αἰτίας νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τὰς παρὰ τῆς Βουλῆς στελλομένας ἀναφορὰς παραβλέπει τὸ ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον λαμβάνει ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἀπ' εὐθείας εἰς αὐτὸ διδομένας, ἐφ' ὧν ἐνεργεῖ τὰ δέοντα.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι δὲν ἐγγράφησε τὸ 7 ἄρθρον τοῦ συντάγματος μόνον, ἵνα δώσῃ μικρὰν παρηγορίαν εἰς τοὺς ἀναφερομένους, ἀλλ' ἵνα πληροφορῆται καὶ ἡ Βουλή, ἥτις ὀφείλει νὰ ἦναι ἄγρυπνος φύλαξ τοῦ συντάγματος, παρ' ἑκάστου τῶν πολιτῶν τὰς ἀπανταχοῦ γινομένας παρανομίας· τούτων δὲ γνῶσιν λαμβάνουσα ὀφείλει νὰ ζητῇ πληροφορίας παρὰ τῶν ὑπουργῶν, αἵτινες κατὰ τὸ 50 ἄρθρον τοῦ συντάγματος εἶναι ὑπόχρεοι νὰ δίδωσι διασαφήσεις. Ἐνῷ ὅμως ἐπὶ τοσούτων ἀναφορῶν, ὧν αἱ πλεῖσται περὶ οὐσιωδεστάτων ἐπραγματεύοντο ἀντικειμένων, ἀφορώντων καταβλῆψιν πολιτῶν, παραβίασιν ἰδιοκτησιῶν, ἁρπαγὴν δημοσίου πλούτου, ἐριστικῶν δημοσίων κτημάτων, ἐζητήθησαν παρὰ τοῦ ὑπουργείου πληροφορίαι, περὶ οὐδεμιᾶς τούτων ἀνέφερεν εἰς τὴν Βουλὴν τὰς αἰτηθείσας διασαφήσεις. Ἐπειδὴ δ' οὕτω ματαιοῦται ὁ σκοπὸς τῶν διατάξεων τοῦ συντάγματος, προτείνει νὰ προσκληθῇ τὸ ὑπουργεῖον νὰ δώσῃ πληροφορίας περὶ τῆς ἐνεργείας, ἣν ἔλαβον αἱ παρὰ τῆς Βουλῆς πεμφθεῖσαι ἀναφοραί, ἄλλως εἶναι περιττὸν ν' ἀναφέρωνται οἱ πολῖται εἰς τὴν Βουλήν.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι εἰς τὴν συζήτησιν ταύτην ἔπρεπε νὰ προέλθωμεν, ἂν ὑπῆρχον ἀναφοραὶ παρὰ πολιτῶν λεγόντων, ὅτι αἱ παρὰ τῆς Βουλῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον συσταθεῖσαι αὐτῶν ἀναφοραὶ οὐδεμίαν ἔλαβον ἐνέργειαν· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἔχομεν αὐτὸν δίδυμον νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τὰς παρὰ τῆς Βουλῆς πεμπομένας ἀναφορὰς τὸ ὑπουργεῖον περιορᾷ ἀνενεργήτους, οὐδεὶς λόγος νὰ παραδεχθῶμεν τὴν πρότασιν τοῦ προηγορεύσαντος, ἥτις βέλει δώσει ὁρμὴν εἰς ἀπεράντους συζητήσεις. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει νὰ δίδῃ τὰς παρὰ τῆς Βουλῆς αἰτουμένας πληροφορίας, προτείνει νὰ προσκληθῇ τὸ ὑπουργεῖον νὰ καθυποβάλῃ ἐντός τινος προθεσμίας πληροφορίας, ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν μόνων ἐκείνων, ἐφ' ὧν ἡ βουλὴ ἐζήτησε διασαφήσεις· τοῦ δὲ λοιποῦ νὰ δίδῃ τακτικῶς κατὰ μῆνα τὰς αἰτουμένας ἐπὶ τῶν πεμπομένων ἀναφορῶν πληροφορίας, ἐκτὸς ἂν ὁρίζηται ῥητὴ προθεσμία ἐπί τινος ἀναφορᾶς.

Τὴν πρότασιν ταύτην παρεδέχθη ἡ βουλὴ δι' ἀναστάσεως, ὁρίσασα προθεσμίαν 20 ἡμερῶν, ἐντὸς τῆς ὁποίας τὸ ὑπουργεῖον νὰ καθυποβάλῃ πληροφορίας ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, ἐφ' ὅσων ἐζητήθησαν μέχρι τοῦδε τοιαῦται· τοῦ δὲ λοιποῦ νὰ δίδωσι κατὰ μῆνα τὰς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν αἰτουμένας πληροφορίας. Ἂν δὲ ὑπάρχῃ ἐπὶ ἀναφορᾶς τινος ῥητὴ προθεσμία, ἐντὸς ταύτης.

Μετὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς εἰς συζήτησιν ἀναφορᾶς παρετήρησέ τις ὅτι ἀληθῶς οἱ λαοὶ ὑπόκεινται καὶ καταπιέζονται ὑπὸ πολλῶν ὑπαλλήλων, καὶ κυρίως ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ κλάδου· καὶ τὰ παράπονα τῶν εἰς τὰς ἀρχὰς παρουσιαζομένων πολιτῶν δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. Ἡ βουλὴ ὅθεν ὀφείλει νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν ἐξέτασιν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναφορᾶς, καθ' ὅτι, ὁσάκις πρόκειται λόγος περὶ κατεπιέσεως παρ' ὑπαλλήλων ἐνεργουμένης, οὐδέποτε πρέπει νὰ βραδύνηται ἡ ἐνέργεια τῆς ἀναφορᾶς ὑπὲρ τὴν μίαν ἑβδομάδα. Ἀναφέρει δὲ ταῦτα ὡς παθὼν ἐκ τῶν παρὰ τῶν ὑπαλλήλων καταχρήσεων, εἰς ἃς τὸ ὑπουργεῖον οὐδεμίαν θεραπείαν φέρει.

Μετά τινα εἰπόντα, ὅτι οὐδὲν περὶ τοῦ καταγγελομένου προσώπου λέγει· διστάζει μάλιστα, ἂν ἡ διαγωγή του εἶναι ἐπιλήψιμος, ὡς γινώσκων, ὅτι ἀκριβῶς τὴν ὑπηρεσίαν του ἐνεργεῖ· φρονεῖ ὅμως, ὅτι τὸ συμφέρον καὶ τῶν προσβαλλομένων καὶ τῆς κυβερνήσεως ἀπαιτεῖ νὰ ἐπιταχύνηται ἡ ἐνέργεια τοιούτων ἀναφορῶν, συγχρόνως δὲ νὰ δίδωνται, ὅταν ἦναι ἀνάγκη καὶ πληροφορίαι· καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης ἀναφορᾶς γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ καὶ νὰ αἰτηθῶσι καὶ πληροφορίαι.

Τὴν πρότασιν ταύτην παραδεχθεῖσα ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο α νὰ συσταθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 209 ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, τὸ ὁποῖον νὰ καθυποβάλῃ πληροφορίας, περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ ἀναφερομένου ὑπαλλήλου. »

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 210 ἀναφορᾶς ἀπὸ 8 Αὐγούστου **1846** τοῦ ἐκ Τριπόλεως Ἰωάννου Πετροκόπη, ἐξαιτουμένου τὴν παρὰ τοῦ δημοσίου ἀπόδοσιν δραχμῶν ὑπὲρ τὰς ἑπτὰ χιλιάδας, τὰς ὁποίας εἶχε νὰ λαμβάνῃ παρὰ τοῦ ἀποθανόντος Ἀρχιερέως Τριπόλεως Διονυσίου, εἰς ὃν τὰς ἐδάνεισεν ἐπὶ τουρκοκρατείας, ἵνα πληρώσῃ τὰ διὰ τὴν ἐπαρχίαν πληρονόμενα τότε πρὸς τὴν ἐξουσίαν δικαιώματα, ἀφοῦ μάλιστα τὰ ἐκ τῆς ἐπαρχίας ἀρχιερατικὰ δικαιώματα εἰσπράττονται νῦν παρὰ τοῦ δημοσίου. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Παρετήρησέ τις ὅτι, καὶ τοι τοῦ Ἰωάννου Πετροκόπη ἀποθανόντος· ἐπειδὴ ὅμως οὗτος ἀφῆκε κληρονόμους, καὶ ὁ μακαρίτης Διονύσιος ὁ Τριπόλεως ὀφείλει καὶ εἰς ἄλλους δανειστὰς μεγάλας ποσότητας, οἵτινες, ἐγκαλέσαντες τὸν ῥηθέντα Ἀρχιερέα εἰς τὰ δικαστήρια, ἔλαβον κατ' αὐτοῦ καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, δι' ἧς κατέσχον τὰ ἐπισκοπικὰ αὐτοῦ δικαιώματα, καὶ εἰσέπραττον αὐτὰ δι' ἐπιτροπῆς, διδόντες εἰς τὸν μακαρίτην Διονύσιον τὰ πρὸς ζωάρκειαν ἀναγκαῖα· προτείνει νὰ αἰτηθῶσι πληροφορίαι παρὰ τοῦ ὑπουργείου, ἂν εἰσπράττωνται ἤδη τὰ ἐπισκοπικὰ δικαιώματα, καὶ παρὰ τίνος, ἐπειδὴ φρονεῖ, ὅτι ἂν τὸ δημόσιον εἰσπράττει ταῦτα ὀφείλει νὰ ἐξοφλήσῃ τοὺς δανειστὰς τοῦ ὀφειλέτου ἀρχιερέως.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι τὸ δικαστήριον καλῶς ποιοῦν κατεδίκασε τὸν ἐπίσκοπον ζῶντα νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη του, καὶ ὀρθῶς οἱ δανεισταὶ ἐπελήφθησαν τῶν ἐπισκοπιείων αὐτοῦ δικαιωμάτων· ἀλλὰ ταῦτα παρακολουθοῦσι τὸν ἐπίσκοπον μέχρι τοῦ τάφου, δὲν διατηρεῖται δὲ καὶ μετὰ θάνατον· ὥστε οἱ δανεισταὶ μόνον παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ἀποθανόντος ἀρχιερέως δύνανται ν' ἀποζημιωθῶσι. Δὲν εἶναι ὅμως ἐναντίος εἰς τὸ νὰ αἰτηθῶσι πληροφορίαι παρὰ τίνος ἤδη εἰσπράττονται τὰ ἐπισκοπικὰ δικαιώματα· διότι ἡ τοιαύτη εἴσπραξις εἶναι παράνομος, καὶ ἀναγκαῖον εἶναι νὰ πληροφορηθῇ περὶ ταύτης ἡ βουλή.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα εἶναι μὲν ἱκανῶς οὐσιῶδες, ἀλλ' ἄσχετον ἐκ τῆς αἰτήσεως ἣν περιέχει ἡ ὑπὸ συζήτησιν ἀναφορά· διότι εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι, ἂν τὸ χρέος τοῦ ῥηθέντος ἀρχιερέως εἶναι ἀταμιεύτων, οὐδεμίαν ἀξιώσιν δύνανται νὰ ἔχωσιν οἱ δανεισταὶ ἐπὶ τῶν ἐπισκοπικῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἀποθανόντος. Ἀλλ' ἐπὶ τουρκοκρατείας οἱ ἀρχιερεῖς πολλάκις ἐδανείζοντο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπισκοπικῶν δικαιωμάτων, κατ' ἀρχαίαν δὲ συνήθειαν, ὁσάκις τοιαῦτα χρέη ἦσαν ἐπισκοπικά, μετεβιβάζοντο εἰς τὸν διάδοχον τοῦ ἐπισκόπου, ὡς τῶν δανειστῶν, ἀπρίξ ἐχομένων τῶν ἐπισκοπικῶν δικαιωμάτων· ὑποτεθέντος λοιπὸν, ὅτι τὰ προκείμενα χρέη εἶναι ἐπισκοπικά, ἀνήκει νὰ ἐξετασθῇ ἀλλοτε πῶς πρέπει νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο, χωρὶς βλάβην τῶν δανειστῶν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς εἰσπράξεις, ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἱερόθεος διωρίσθη ἐκκλησιαστικὸς τοποτηρητὴς, οὗτος λοιπὸν εἰσπράττει τὰ τυχηρὰ εἰσοδήματα.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων σοβαρὰν ὀφείλει νὰ ἐπιστήσῃ προσοχὴν τὸ ὑπουργεῖον, διότι τὰ ἐπισκοπικὰ δικαιώματα διαιροῦνται εἰς τυχηρὰ καὶ κανονικά· καὶ τυχηρὰ μὲν εἶναι τὰ διὰ τῶν ἱεροπραξιῶν συναγόμενα, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκλήθησαν κανονικὰ, καὶ κατηργήθησαν παρὰ τοῦ ἐπιψηφισθέντος νόμου. Ἕνεκα δὲ καὶ αὐτὸς ὁ διορισμὸς τῶν τοιούτων ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτρόπων, τῶν ἐχόντων καθήκον ἐκκλησιαστικὸν μόνον, εἶναι ἀντικανονικὸς· οὗτοι δὲν δύνανται μὲν νὰ εἰσπράττωσι τυχηρὰ εἰσοδήματα ὡς μὴ ἱερουργοῦντες, δὲν ἔχωσι

δ' οὐδὲν δικαίωμα νὰ εἰσπράττωσι τὰ κανονικά, ὡς ἐναντία καὶ τοῦ ὅλου καθήκοντος των, καὶ πάσης τάξεως εἰσπρακτικῶν.

Μετὰ ταῦτα ἡ βουλὴ παρεδέχθη, καὶ διευθύνθη ἡ 210 ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ζητηθῶσι πληροφορίαι καὶ ἐπὶ τῶν ῥηθέντων περὶ εἰσπράξεως. »

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα ἡ περίληψις τῆς ὑπ' ἀριθ. 211 ἀναφορᾶς ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1846, τῆς χήρας Ἀνδριανοῦ Καζάκου ἐξ Ἄργους, ἐξαιτουμένης, ἀπέναντι τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ ὑπὲρ πατρίδος θανόντος συζύγου της, ἀνάλογον σύνταξιν· διότι διὰ τῆς ἀκταδρόμου συντάξεως, τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοῦ 1834 λαμβάνει, δὲν δύναται οὔτε τὸν ἐπιούσιον ἄρτον νὰ περίζηται δι' ἑαυτὴν καὶ τὰ τρία ἀνήλικα ὀρφανά, τῆς θυγατρός της Διαμαντούλας χήρας τοῦ Χ. Στρατῆ Τσαρεκᾶ· ὅτι οὐδεμίαν, ἀπέναντι τῶν ἐκδουλεύσεων καὶ θυσιῶν του, ἀμοιβὴν λαβών, ἀπέθανεν ἐκ τῶν πληγῶν του, ἐγκαταλείψας τὴν οἰκογένειάν του εἰς ἀθλίαν κατάστασιν.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν. Τὴν γνωμοδότησιν ταύτην παρεδέχθη καὶ ἡ Βουλή.

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 212. ἀναφορᾶς, ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1846, τοῦ Κότσου Νάπου ἐκ Πάτρας τῆς Λεβαδείας, ἐκθέτοντος ὅτι ὁ Βουλευτὴς Λεβαδείας Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς σφετερίζεται εἰς τινα χωρία ἐθνικὰς γαίας, ὡς προικῷαν τῆς συζύγου του ὑπῆν· καὶ ὅτι, λαμβάνων ἄδειαν τοποθετήσεως εἰς τὰς ἐθνικὰς χειμαρινὰς νομὰς τῆς θέσεως Καταβόθρας τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν, πωλεῖ αὐτὰς εἰς διαφόρους βλαχοποιμένας πρὸς τιμὴν ὄχι εὐκαταφρόνητον.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. Παρετήρησε μὲν ὁ καταγγελλόμενος Βουλευτὴς, ὅτι εὔκολον εἶναι εἰς πάντα νὰ κατηγορῇ, ἀλλ' ὀφείλει καὶ ν' ἀποδεικνύῃ· καὶ ἐζήτησατο τὴν παραπομπὴν τῆς ἀναφορᾶς· ἡ δὲ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ὡσαύτως παρεδέχθη ἡ Βουλὴ τὴν ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 213 ἀναφορᾶς, ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1846, τῆς χήρας Ἀγγελῆ Παλούκη ἐξ Ἀθηνῶν, ἐξαιτουμένης, ἀπέναντι τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ ὑπὲρ πατρίδος πεσόντος συζύγου της, ἀνάλογον σύνταξιν πρὸς διατροφὴν ἑαυτῆς καὶ τῶν τριῶν ὀρφανῶν της γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἵνα διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 214 ἀναφορᾶς ἀπὸ 15 Αὐγούστου 1846, τοῦ Γ. Καλοῦ, καταγγέλλοντος διαφόρους καταχρήσεις τοῦ ἐν Ἀραποχωρίῳ τῆς Λεβαδείας ἐπιτρόπου τῶν προσόδων Λουκᾶ Σγουρδῆ, τὰς ὁποίας καὶ τοι ἀνακαλύψασαι αἱ οἰκονομικαὶ ἀρχαὶ, δὲν ἐνήργησαν τίποτε κατ' αὐτοῦ, ὅτις ἀκόμη μ' ὅλα ταῦτα διατρέχει ἀπερίσκεπτα νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν καὶ αἰτήσωσι καὶ πληροφορίαι.

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 215 ἀναφορᾶς, ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1846 κατοίκων Δαυλίδος τῆς Λεβαδείας, καταγγελλόντων ὅτι, ἐνῷ αἱ εἰς διαφόρους θέσεις τῆς κοινότητός των κείμεναι νομαὶ καταγίνοντο ὡς ἐθνικαὶ παρ' αὐτῶν, οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς Ἱερουσαλὴμ παρουσιάζονται τώρα ὡς ἰδιοκτῆται αὐτῶν, δυνάμει πρωτοκόλλου συνταχθέντος κατὰ τὸ 1840 ἀπὸ τοῦ Οἰκονομικοῦ ὑφόρου καὶ τοῦ Διοικητοῦ Λεβαδείας, τὸ ὁποῖον πρώτην ἤδη φορὰν ἔρχεται εἰς φῶς καὶ ἐξαιτουμένων τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀθέντων πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ καταπατουμένου τούτου δημοσίου πλούτου. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν. »

Ἀνέφερέ τις ὅτι ἡ μονὴ Ἱερουσαλὴμ κεῖται ὑπὸ τῶν Παρνασσῶν, πλησίον δ' αὐτῆς εἶναι τὸ χωρίον Δαυλὶς ἐκ 200 οἰκογενειῶν συγκροτούμενον· αἱ εἰς τὴν περιφέρειαν λοιπὸν τοῦ χωρίου τούτου κείμεναι νομαὶ κατείχοντο ἐπὶ Τουρκοκρατορίας ὑπό τινος ὑθωμανοῦ, ὅστις δὲν διεκώλυε τοὺς κατοίκους ἐκ τῶν νομῶν. Λύεται λοιπὸν ἤδη ἐπρεπε νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου· ἀλλ' ἐν τούτοις οἱ μοναχοὶ ἐξετάσαντο ὡς ἰδίας τὰς μονὰς ταύτας, ἐζήτησαν πληροφορίαι παρὰ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν, ἀλλ' αὗται ἐχαρίσθησαν εἰς τοὺς μοναχούς, καὶ ἔγραφον εἰς τὴν κυβέρνησιν, ὅτι αἱ θέσεις ἀνήκουσιν εἰς τὴν μονήν. Οἱ κάτοικοι παρεπονέθησαν ἐκ νέου, καὶ ἡ κυβέρνησις ἔπεμψε τὸν ἀξιότιμον ὑπάλληλον Κ. Βάρδαγλην, ὅστις ἐξήτασεν ἐπιτοπίως καὶ ἐξετράφθη, ὅτι ἐπείθη περὶ τῶν δικαίων τῶν κατοίκων, καὶ βέβαια ἐξεπλήρωσε τὰ χρέη του ἐπανελθὼν μὲ τὴν συνήθη αὐτῷ εὐσυνειδησίαν. Ἀλλ' ἐν τούτοις οἱ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι συνέταξαν πρωτόκολλον, δι' οὗ θέτουσιν ὅρια μέχρι τῶν αὐλῶν τῶν κατοίκων τῆς Δαυλίδος, καὶ, δυνάμει τοῦ πρωτοκόλλου, οὐχὶ μόνον περιορίζουσι τὰ ζῶα των, ἀλλὰ καὶ εἰσάγουσιν αὐτοὺς καθ' ἑκάστην εἰς δίκην· εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα, ἵνα ἀνακαλυφθῇ ἂν αἱ γαῖαι ἦναι ἐθνικαί, εἰδὲ μὴ νὰ διαταχθῶσιν οἱ κάτοικοι νὰ ἀναγνωρίσωσιν αὐτὰς ὡς ἰδιοκτήτους τῆς μονῆς.

Ἡ Βουλὴ ὅθεν παρεδέχθη τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς προσθεῖσα ὡς αἰτηθῶσι πληροφορίαι.» ἐπακόλουθος δὲ ἐγένοντο δεκταὶ αἱ γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἑπομένων περιλήψεων.

α Ἀρθρ. **216.** Ἀναφορὰ, ἀπὸ 21 Αὐγούστου **1846**, τῆς Ἑλένης χήρας Πάνου Ἀναγνωστοπούλου, ἐξαιτουμένης ἀνάλογον σύνταξιν, ἀπέναντι τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της ἀποβιώντος ὡς ταγματάρχου τῆς φάλαγγος κατὰ τὸ **1841**, καὶ ἐγκαταλιπόντος αὐτὴν μετ' ἐνὸς θήλεως τέκνου εἰς ἐσχάτην ἔνδειαν. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Ἀριθ. **217.** Ἀναφορὰ, ἀπὸ 20 Αὐγούστου **1846**, τοῦ Ἰωάν. Δραγούμη, καθυποβάλλοντος ἀναφορὰν δι' ἧς ὁ ἐν Βουκουρεστίῳ Μανόλης Κ. Ἱερολογᾶς παραπονεῖται ὅτι, ἐνῷ ὁ μακαρίτης Παν. Παππάζογλους εἶχε παραχωρήσει εἰς αὐτὸν, ἐπὶ τῷ αὐτῷ διὰ πάντοτε ἐνοικίῳ, τὸ ὁποῖον οὗτος εἶχεν ἐργαστήριον ἐκ τοῦ Ξενοδοχείου, τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος ἀφιέρωσεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ὁ ἐκείσε πρόξενος Κ. Ῥίζος λόγῳ ὠφελείας δήθεν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ ἐζήτησεν ὑπέρογκον ἐνοίκιον, τὸ ὁποῖον κάνεὶς δὲν δύναται νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ· ἐνῷ ἕτερον ὅμοιον ἐργαστήριον ἔχει ἐνοικιασμένον εἰς τὸν ὑπάλληλον Ἰωάννην Βαλέταν διὰ γρόσια μόνον ἑπτακόσια. Καὶ ὅτι ζητήσας δι' ἀναφορᾶς του τὸ ἐργαστήριον τοῦτο μὲ ἐνοίκιον **1200** γροσίων δὲν τὸ ἔλαβεν· ὑποβάλλων δὲ ἀντίγραφα περὶ τῆς ἄνω ὑποθέσεως ἐξαιτεῖται δικαιοσύνην. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας.

Ἀριθ. **218.** Ἀναφορὰ, ἀπὸ 21 Αὐγούστου **1846**, τῆς Εἰρήνης χήρας τοῦ ἐκ Τριπόλεως Δ. Γκέκα, ἐξαιτουμένης ὑπὲρ τῶν πέντε ὀρφανῶν θηλέων τέκνων της τὴν χορήγησιν τῆς εἰς τὸν σύζυγόν της διδομένης μέχρι τῆς ἀποβιώσεώς του μηνιαίας συντάξεως ἐκ δρ. **12**, ἀπέναντι τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεών του. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἀριθ. **219.** Ἀναφορὰ, ἀπὸ 17 Αὐγούστου **1846**, τῶν κατὰ τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον ναυτιλομένων πλοιάρχων, παραπονουμένων κατά τινων ὑγειονομικῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα μεγάλως βλάπτουσι τὴν ναυτιλίαν των.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖο τῶν ἐσωτερικῶν.»

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. **220** ἀναφορᾶς, ἀπὸ **20** Αὐγούστου **1846**, τῆς Ἀρχόντως χήρας τοῦ ἐκ Κρανιδίου Ἀνδρέου Βασβίκη ὑπολοχαγοῦ τῆς φάλαγκος, ἐξαιτουμένης τὴν ἔκδοσιν τοῦ φαλαγγιτικοῦ γραμματίου τοῦ συζύγου της, ἐγκαταλειπόντος εἰς ἄκραν πενίαν αὐτὴν, μετὰ πέντε ἀνηλίκων τέκνων καὶ τῆς γηραιᾶς μητρός του.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν. Παρετήρησέ τις, ὅτι πλῆθος χηρῶν στεροῦνται τῶν γραμματίων των, ἀναμένουσαι τὴν ἔκδοσιν τοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον ὀφείλει νὰ καθυποβάλῃ ὅσον τάχιον τὸ Ὑπουργεῖον. Ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφήνατο «νὰ συσταθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν, μὲ τὴν ὑπενθύμισιν τῶν περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ ἀπαιτουμένου νόμου λεχθέντων, τὴν ὁποίαν ὁ Ὑπουργὸς ἔν τινι προηγηθείσῃ συνεδριάσει ὑπεσχέθη καὶ ἐβεβαίωσεν.»

Ἐγένοντο ὡσαύτως δεκταὶ αἱ γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **221** ἀναφορᾶς, ἀπὸ 29 Αὐγούστου **1846**, τοῦ ἐξ Ἀμβρακίας τῆς ἐπαρχίας Βάλτου Ἰω. Καραπανάκη, ἐκθέττοντος τας ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις του καὶ ἐξαιτουμένου ἀνάλογον πρὸς αὐτὰς ἀμοιβήν.

Καὶ ὑπ' ἀριθ. **223** ἀναφορᾶς, ἀπὸ 24 Αὐγούστου **1846**, τοῦ Μανόλη Παπᾶ, ἐξαιτουμένου ἀνάλογον ἀμοιβὴν ἀπέναντι τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεών του, περὶ τῶν ὁποίων ὑποβάλλει ἀντίγραφα διαφόρων πιστοποιητικῶν.

Ἐφ' ὧν ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ παραπεμφθῶσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. **222** ἀναφορᾶς, ἀπὸ **23** Αὐγούστ. **1846**, διαφόρων κατοίκων Μακρήσης τοῦ δήμου Μακρακώμης τῆς Φθιώτιδος, παραπονουμένων δι' ὅσα ὑποφέρουσιν ἕνεκα τῆς μετὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ Κωλέττου δίκης των περὶ κατοχῆς ἀθωμανικῶν τινῶν κτημάτων.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν. Ἀνέφερέ τις ὅτι, μὴ θέλων νὰ ἐξετάσῃ ἂν ἦναι ἀξιοπρεπὲς νὰ δικάζηται πρωθυπουργὸς πρὸς τοὺς πολίτας, καὶ νὰ διεξάγῃ ὑποθέσεις τοιαύτας ἐνῷ ἔχει τὸ πηδάλιον τοῦ κράτους εἰς χεῖρας, ἐπιθυμεῖ νὰ δώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν πληροφορίας τινὰς ὅσων ὀφθαλμοφανῶς εἶδεν. Ἀνέγνω λοιπὸν τὴν ἀναφορὰν ὅλην τῶν ῥηθέντων κατοίκων, καὶ ἀνέπτυξεν ὅτι, ἐνῷ τὸ πρωτοδικεῖον Λαμίας ἐξέδωκεν ἀπόφασιν ὑπὲρ τῶν κατοίκων,

τὸ ἐρετεῖον ἀνεῖλεν αὐτήν· ἐνῷ δὲ ἐγένετο ἀναίρεσις παρὰ τῶν κατοίκων εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ὁ Κ. Κωλέττης, ἐναντίον τῆς ἀξιοπρεπείας τῆς πρωθυπουργικῆς, προέβη ἀμέσως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, καί, διὰ συντηρητικῆς κατασχέσεως, κατέλαβε πᾶν ὅ,τι εἰς τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους ὑπῆρχε, καὶ ἐξεποίησεν οὐχὶ μόνον τὰ γεννήματα αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τὰ ζῶά των, δημοπρατηθέντα εἰς εὐτελεστάτας τιμάς· οἱδὲ κάτοικοι ἀπεβλήθησαν τῆς κατοχῆς διὰ στρατιωτικῆς δυνάμεως, καὶ διεσπάρησαν εἰς πέντε γειτονικὰ χωρία, ἀποτελοῦσι δὲ περίπου τὸ ἥμισυ τοῦ χωρίου Μακρήσης.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη εἶναι ὅλως δικαστική, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ δώσῃ ὕλην εἰς συζήτησιν· ἐν τούτοις κρίνει ἀναγκαῖον ν' ἀπαντήσῃ πρὸς τοὺς λόγους τοῦ προαγορεύσαντος εἰπόντος ὅτι, δὲν ἔπρεπε νὰ δικάζηται ὁ πρωθυπουργός, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη εἶναι εἰς τὰ δικαστήρια ἀπὸ τοῦ 1836· ἂν δ' ὁ Ἰωάννης Κωλέττης ἐγένετο ὑπουργὸς δὲν ὠφειλε ν' ἀναστείλῃ τὴν ἐνέργειαν τῶν ὑποθέσεών του. Δὲν παρηνόμησε δὲ ἂν ἐνήργησε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποράσεως τοῦ ἐρετείου· διότι ἡ εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον ἀναίρεσις δὲν ἔχει ἀνασταλτικὴν δύναμιν. Ἔπειτα ὅσοι γινώσκουσι τὸν χαρακτῆρα τοῦ Κ. Κωλέττου δύνανται νὰ συνομολογήσωσιν, ὅτι οὐδέποτε καταβαίνει εἰς τοιαύτας μικροπρεπείας, καὶ τὸ ἀπέδειξε καὶ ἐντεῦθεν· διότι, ἐνῷ ἦτο πρῶτος ἀγοραστὴς τοῦ ἑνὸς μέρους τῶν γαιῶν, δὲν ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ τὸ δικαίωμα τῆς προτιμήσεως, ἐπὶ τοῦ παρὰ τῶν κατοίκων ἀγορασθέντος ἑτέρου μέρους. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς ὅτι ὑπῆγον στρατιῶται, ἀλλ' ὁ κλητὴρ μόνος, ὅστις ἴσως ἔλαβε καὶ στρατιωτικὴν δύναμιν, ὡς χορηγεῖ εἰς αὐτὸν δικαιωματικῶς ὁ νόμος.

Μετὰ τοῦτον ἕτερος παρετήρησεν ὅτι, παραδεχόμενος τὴν ἀλήθειαν τῆς μὴ ἐπεμβάσεως εἰς τὴν τῶν δικαστηρίων ἐξέτασιν, παραδέχεται ἐπίσης καὶ τὴν διὰ τῆς λογικῆς μεθόδου τῶν περιστατικῶν ἐκείνων ἐν γένει ἔρευναν, ὅσα, μεγίστην συνάφειαν μὲ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν ἔχοντα, ἐγγὺς τῶν πραγμάτων αὐτῶν τοὺς οὕτως ἐρευνῶντας ἀποκαθίστησι· καὶ, ἀπέχων μὲν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, νὰ ἐπιληφθῇ θέματος ἤδη περαιωθέντος, τὴν τοῦ σεβασμοῦ ἀρχὴν καὶ τὸ ἀνεξάρτητον τῶν δικαστηρίων, ὅταν ὑπάρχῃ, πρεσβεύῃ εἰδώς, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀπορρέει ἡ δικαιοσύνη, τὸ μόνον τῶν κοινωνιῶν θεμέθλον. Ἐκ ποδῶν δ' ἔχων εἰς προσώπων νὰ καταβῇ προσβολάς, ἀναξίας τῆς ἀποστολῆς παντὸς ταύτας θεωρῶν, τό τε ἀξιότιμον τοῦ χαρακτῆρος τοῦ

ὑπουργοῦ ὁμολογεῖ, καὶ τὴν γενναιότητα αὐτοῦ ἀκριβῶς ἐπίσταται· ἀλλ' ὅμως νὰ παρασιωπήσῃ δὲν δύναται, ὅτι τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ σημερινοῦ ὑπουργοῦ ἐνεργηθείσης, καὶ ἀποράσεως δικαστικῆς ὑπὸ τὸ κράτος ὑπουργικῆς ἐξουσίας ἐκδοθείσης, δι' ἧς ὁ ὑπουργὸς κάτοχος τῶν διαριλονεικουμένων κτημάτων ἐγένετο, ὑπόνοιαι οὐ σμικραὶ διηγέρθησαν, σοβαρὰς ἐντυπώσεις τοῖς γε νοῦν ἔχουσι ἀφεῖσαι. Ἄλλως πρὸς τί αἱ κακώσεις καὶ πειθαναγκάσεις τῶν κατοίκων εἰς συμβιβασμόν; πρὸς τί αἱ πλαγίως λαβοῦσαι χώραν μυρίαι τούτων βάσανοι, αἱ παντοδαπαὶ διαφόρων ὑπαλλήλων μεταβάσεις; καὶ τέλος ἡ ἐπὶ τούτου ἀποστολὴ ἐνόπλου δυνάμεως εἰς λαὸν εὐάγωγον, καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου τὸ σύμβολον τῆς εἰρήνης φέροντα; Τούτων ἕνεκα ὅλοι, εἶπε, νὰ κρίνητε δύνασθε περὶ τοῦ δικαίου τῆς μνημονευθείσης ἀποράσεως, ἧς τινος μηδαμῶς ἐφαπτόμενος παρατηρεῖ εἰς τὸν προλαλήσαντα, ὅτι ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀγορεύσας ἀληθείας πραγματικὰς ἐξέθηκεν, ἱκανῆς πίστεως καὶ προσοχῆς ἀξίας. Ὅτι τὰ γεγονότα, τῶν ὁποίων τὰς λυπηρὰς συνεπείας ἀτυχῶς παρομαρτεῖ ἡ τῶν λαῶν διαίρεσις, οὐδεμίαν τιμὴν φέρουσι τῷ ὑπουργῷ, ὅστις ὠφειλε τότε μόναν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως τὸ τέλος νὰ ἴδῃ, ὅταν ὁ χρόνος ἀπὸ τὸν ὑπουργικὸν χιτῶνα νὰ ἀπεκδύσῃ τοῦτον ἤμελλε. Διὰ ὅλα ταῦτα γνωμοδοτεῖ, ἵνα ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἰς τὴν ἁρμοδίαν θύραν διευθυνθῇ, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, ὁ ὑπουργὸς τοῦ ὁποίου, διπλοῦν ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρόσωπον φέρων, οὐδόλως τῆς ὑπάρξεώς του νὰ ἀπομονωθῇ δύναται· ἢ ὁ ὑπουργὸς νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὴν βουλὴν, καὶ λόγον τῶν ἀνωτέρω νὰ δώσῃ.

Τινὸς δὲ παρατηρήσαντος, ὅτι δι' ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις δὲν πρέπει εἰς τὴν βουλὴν ὁ ὑπουργὸς νὰ ἐμφανίζηται. Καὶ ἄλλου εἰπόντος, ἵνα ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργικὸν διευθυνθῇ συμβούλιον· περὶ δὲ τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἑτέρου γνωμοδοτήσαντος. Ἡ βουλὴ παρεδέχθη νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης, ἵνα δώσῃ πληροφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀναγνωσθείσης κατόπιν περιληψέως τῆς ὑπ' ἀριθ. 224 ἀναφορᾶς ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1846, τεσσάρων κατοίκων Ὀρχομενοῦ τῆς Λεβαδείας, ἐκθετόντων ὅτι, ζητήσαντες τὴν ὑπὸ τῆς στρατολογίας ἐξαίρεσιν τῶν πρωτοτόκων υἱῶν των, ὡς ὄντων τῶν ἄλλων ἀνηλίκων, ἀπέτυχαν ἐπὶ λόγῳ, ὅτι ἡ περὶ τούτου διάταξις τοῦ νόμου ἀπώλεσε τὴν ἰσχύν της, δυνάμει διαταγῆς τῆς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν γραμματείας· προσφυγόντων δ' ἤδη εἰς τὴν νομαρχίαν καὶ ἐξαιτουμέ-

νων τὴν παρὰ τῆς Βουλῆς ἐρμηνείαν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος διατάξεως τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Εἷς τῶν βουλευτῶν παρετήρησεν ὅτι, ἐπειδὴ αἱ ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρου 10 ἐδαφ. 5 τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου κατεστράφησαν δι' ἐγκυκλίου τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, παρὰ νομικὴν ἤδη διάταξιν ὅλως αὗται ἐνεργούμεναι, εἶναι καλὸν νὰ προσκληθῇ ὁ ὑπουργὸς διὰ νὰ δώσῃ τὰς περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου πληροφορίας, παρουσιάζων καὶ τὴν ἐγκύκλιον. Ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, μὲ τὴν παρατήρησιν νὰ δοθῶσιν αἱ περὶ τοῦ προκειμένου πληροφορίαι παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν, ὀφείλοντος νὰ παρουσιάσῃ καὶ τὴν ἐγκύκλιον.

Ἐπὶ τῆς ἀναγνωσθείσης ὡσαύτως περιλήψεως τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 225 ἀναφορᾶς, ἀπὸ 12 Σεπτεμβρίου 1846, τοῦ Α. Καποδιστρίου, ἐξαιτουμένου τὴν ἐξόφλησιν παρὰ τοῦ ἔθνους δύο χρεωστικῶν ὁμολογιῶν, τῆς μὲν ἐκ 232 1/2 ταλλήρων Γερμανικῶν, τῆς δὲ ἐκ 250 γροσίων, δοθεισῶν πρὸς αὐτὸν παρὰ τῆς κυβερνήσεως κατὰ τὸ ἔτος 1822 καὶ 1826, τῶν ὁποίων ἐπισυνάπτει καὶ ἀντίγραφα. Καὶ ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ, ἵνα διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Παρετηρήθη ὑπό τινος, ὅτι πρέπει νὰ διορθωθῇ ἡ λέξις Καποδιστρίου εἰς τὴν λέξιν Καποδίστρι, τὸ ὁποῖον ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς βουλῆς, ὡς καὶ ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τῆς ἀναγνωσθείσης ὁμοίως περιλήψεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 226 ἀναφορᾶς, ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1846, δι' ἧς διάφοροι φαλαγγῖται παραπονοῦνται διότι, ἐνῷ ἄλλοι τὰ αὐτὰ μὲ αὐτοὺς ἔχοντες δικαιώματα οὐ μόνον γραμμάτια φαλαγγιτικὰ ἔλαβον ἀλλὰ καὶ μισθοδοτοῦνται, αὐτοὶ οὐδὲ τούτων ἠξιώθησαν, καὶ κατὰ συνέπειαν δυστυχοῦν· καὶ ἐξαιτοῦνται δικαιοσύνην, τουτ' ἔστι νὰ χορηγηθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ὅ,τι καὶ εἰς ἄλλους.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν. Ἔλεξέ τις ὅτι ἐπὶ τούτῳ εἰς προτεραίαν τινα συνεδρίασιν λόγαν περὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἔκαμε, καὶ ἤδη πάλιν κατ' ἐπανάληψιν νὰ λαλήσῃ προτίθεται, ἵνα τὸ πλῆθος τῶν ἀδικουμένων καταδείξῃ. Ἀλλὰ

παρατηρήσαντος αὐτῷ τοῦ προέδρου, ὅτι ἐν τῷ παρουσιασθέντι νομοσχεδίῳ δύναται περὶ αὐτοῦ νὰ ὁμιλήσῃ ἐν δέοντι· ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀναγνωσθείσης μετὰ ταῦτα καὶ τῆς περιλήψεως τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 227 ἀναφορᾶς, ἀπὸ 30 Αὐγούστου 1846, δι' ἧς ὁ Γ. Πράπας καὶ Β. Γ. Ἑλένης παραπονοῦνται ὅτι, ἐνῷ ἡ ἀνάκρισις τῆς κατ' αὐτῶν ἐπὶ συνομωσίᾳ κατὰ τῶν καθεστώτων κατηγορίας ἐτελείωσε πρὸ καιροῦ καὶ παρεπέμφθη εἰς τὸν εἰσαγγελέα, οὗτος δὲν εἰσάγει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ συμβούλιον, καὶ οὕτως αὐτοὶ μένουσιν εἰς τὴν ἐν τῷ στρατῶνι τοῦ Μεσολογγίου φυλακήν· ἐπισυνάπτοντες δὲ ἀντίγραφα ἀναφορᾶς των πρὸς τὸν εἰσαγγελέα Μεσολογγίου περὶ τούτου, ἐξαιτοῦνται δικαιοσύνην.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης.

Εἷς τῶν βουλευτῶν, τὸ ἱστορικὸν ταύτης ἀναπτύσσων, ἐξέθηκεν ὅτι τὸ αἴτιον, ὅπερ τοῦτον νὰ λάβῃ τὸν λόγον προυκάλεσεν, ἡ αἰσχρὰ συκοφαντία τινῶν ὑπαλλήλων τῆς κυβερνήσεως κατὰ τοῦ ἀτυχοῦς λοχαγοῦ Βασιλείου Μηλιᾶ, ἐστὶ· ὅστις, γνήσιον τέκνον τῆς πατρίδος ὤν, καὶ εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς μετὰ προθυμίας πάντοτε ὑπακούσας, ἐν μὲν τῷ ἀγῶνι πλείστας ὅσας δάφνας μαχῶν ἀπεδρέψατο, ὡς τοῦτο πολλοὶ ἐξ ὑμῶν οἴδατε· εἰρήνης δ' ἀποκαταστάσης κατὰ τὸ 1836, τὸν Ἀγελῶον διελθών, τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν διὰ τῆς αὐτοῦ συνέσεως καθόσον ἐδύνατο συνέδραμεν. Ὅτι τοῦτου, θῦμα τῆς συκοφαντίας ἀδίκως γενόμενου, δὲν προτίθεται σήμερον νὰ ψάλλῃ τὰ ἐπικήδεια, ὡς τινες ἡμαρτημένως ἴσως ὑπέλαβον· ἀλλὰ νὰ καταδείξῃ εἰς τὴν βουλὴν ἐθέλει, ὅτι ὁ ἔνδοξος οὗτος ἀλλ' ἀτυχὴς στρατιωτικός, ἀφοῦ περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰουνίου π. ε. καθείρχθη εἰς σκοτεινὰς φυλακάς, ἐκεῖσε δέσμιος ἐκρατεῖτο μετὰ τῶν Φράπα καὶ λοιπῶν, μηδαμῶς ἀλλήλοις κοινωνούντων. Ὅτι, διαταχθείσης καὶ περαιωθείσης ἐν τάχει διὰ τούτους τῆς ἁρμοδίας ἀνακρίσεως, χάρις εἰς τὸν παρὰ τοῖς ἐν Μεσολογγείῳ πλημμελειοδίκαις ἀνακριτήν, ταύτης δὲ εἰς Ἀθήνας διὰ τὰ περαιτέρω ἀποσταλείσης, δύο ὁλόκληροι παρῆλθον μῆνες, ἕως οὗ ὑπογραφή τις ἐπί τινος ἐγγράφου τεθῇ. Ὅτι κατὰ τὴν 4 Σεπτεμβρίου, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος στρατιωτικὸς ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἱκανοποίησιν τῶν παθημάτων του ἐξαιτούμενος· ἀλλ' ἀπλέτων ὑποσχέσεων χορεσθείς ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν δυσανασχετῶν· ἐφ' ᾧ, ἀσθενήσας καθ' ὁδὸν τῆς Εὐρυτανίας, εἰς τὸ μετόχιον τῆς Ἀτάρνης ἀπέβιωσε, μακρὰν τῶν

συγγενῶν του θῦμα τῆς συκοφαντίας πεσών, καὶ μὴ δυνηθεὶς τὸν τελευταῖον του ἀσπασμὸν εἰς τὰ αὐτοῦ φίλτατα νὰ πρισ-ρίψῃ. Καταλύσας ὧδε τὸν λόγον του συνεπέρανεν, ὅτι πολλὴν συναισθάνεται λύπην διὰ τὸν ἀδίκως ἀπωλεσθέντα τοῦτον τίμιον στρατιωτικὸν, ἀναλογιζόμενος ὅτι τὸ πάθημα τοῦτο εἰς ἅπασαν τὴν κοινωνίαν ἀντανακλᾶται· καθότι, ἑνὸς μέλους αὐτῆς ἀδίκως πάσχοντος, τὸ σύνολον ταύτης συμπάσχει, εἰς περίσασιν μάλιστα, καθ' ἣν τούς αἰτίους τῶν τοιούτων παθημάτων παι-δευομένους δὲν διορᾷ. Καὶ περὶ μὲν τοῦ λοχαγοῦ Μηλιᾶ, τοῦ ἐπὶ ψάθης ἀποθανόντος, ἀφίνει νὰ λαλήσωσιν ἔτι καὶ ὅσοι τοῦτον ἐκ τοῦ πλησίον ἐγνώρισαν· περὶ δὲ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ λόγον νὰ κάμῃ ὀφείλων νομίζει, εἶπε, χρέος ἐθνικὸν καὶ καθῆκον κυβερνητικὸν ἅμα, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἱερᾶς τοῦ τεθνεῶτος σκιᾶς καὶ πρὸς ἀμοιβὴν τῶν ἀγώνων του, νὰ λυθῇ ἁρμοδίᾳ χάριν τοῦ δικαίου περὶ περιθάλψεως πρόνοια, παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, εἰς τὴν γενναίαν διάθεσιν τοῦ ὁποίου στηριζόμενος δὲν ἀμφιβάλλει ποσῶς, ὅτι θέλει γενῇ φροντὶς περὶ ἱεροῦ καθήκοντος ἐκπληρώσεως.

Μετὰ τοῦτον ἕτερου τὸν λόγον λαβόντος, καὶ τῷ προαγορεύσαντι ὁλοσχερῶς συμφωνήσαντος, τούς τε πολλοὺς ἀγῶνας τοῦ μακαρίτου, καὶ τὸ τίμιον καὶ ἀκέραιον τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ βεβαιώσαντος. Καὶ ἄλλου τὴν περὶ περιθάλψεως τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ πρότασιν παραδεχθέντος, καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν ἀδίκων συκοφαντῶν ἐξαιτησαμένου. Ἡ βουλὴ παρεδέχθη νὰ συνταχθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὰ ὑπουργεῖα τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Στρατιω-τικῶν, διὰ νὰ λυθῇ, συμφώνως μὲ τὴν προταθεῖσαν πρότασιν, παρ' ἀμφοτέρων τῶν ὑπουργείων πρόνοια, περὶ τῆς ταχείας καὶ ἀπαιτουμένης περιθάλψεως τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀποθανόντος λοχαγοῦ Βασιλείου Μηλιᾶ ἢ Ἑλένης, καὶ μέτρα αὐστηρᾶς δικαιοσύνης κατὰ τῶν συκοφαντῶν του ὑπαλλήλων.

Ἀναγνωσθεισῶν κατόπιν τῶν περιλήψεων τῶν ἑπομένων ἀνα-φορῶν, ἐχουσῶν οὕτως.

« Ἀριθ. 228. Ἀναφορὰ ἀπὸ 10 (22) Σεπτεμβρίου 1846, τῆς μητρὸς τοῦ Γ. Τσάρα, ἐκθετούσης ὅτι, ἔχουσα οἰκόπεδόν τι εἰς Τρίπολιν καὶ θέλουσα νὰ προσλάβῃ ἄνευ βλάβης τοῦ δημοσίου μέρος τι τῆς δημοσίας ὁδοῦ, ἐζήτησατο τοῦτο παρὰ τῆς ἁρ-μοδίας ἀρχῆς, ἥτις ἐνεργήσασα τὰ δέοντα καθυπέβαλε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐξέδωκεν ἐπ' αὐτῆς τὴν ἀπόφασίν του, ἂν καὶ παρῆλθεν

ἕκτοτε ἓν ἔτος καὶ ἐπέκεινα, καθ' ἃ πολλάκις κατ' ἐπανάληψιν ἀνερρίφθη περὶ τούτου.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἀριθ. 229. Ἀναφορὰ, ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1846, τῆς Δεσ-ποίνης καὶ Βασιλικῆς, θυγατέρων τῶν κληρονόμων τοῦ Χαντσῆ Μιχάλη Ἰταλιάνου, ἐκθετουσῶν τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδου-λεύσεις τοῦ πατρός των, καὶ ἐξαιτουμένων ἀπέναντι αὐτῶν τὴν ἀπόδοσιν 1) τῶν ὑπὸ τοῦ πατρός των ἐξοδευθέντων ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας χρημάτων, ἀτοκουμένων δρ. 7400 δο-σεισῶν εἰς τὴν πρώτην, 2) τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ, καὶ 3) τῆς ἀξίας τῶν δημευθέντων κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως κτημάτων των· καὶ τοῦ μὲν τρίτου ὅλων αὐτῶν εἰς μετρητὰ κατ' ἴσας ἐτη-σίους δόσεις, τῶν δὲ λοιπῶν δύο εἰς ἐθνικὰς γαίας κατ' ἐκτί-μησιν καὶ ἐκλογήν των.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἀριθ. 230. Ἀναφορὰ, ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1846, τοῦ δη-μάρχου Δαφνησίων τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος, καθυποβάλλοντος πρᾶξιν τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἐξαιτουμένου, σύμφωνα καὶ μὲ τὴν θέλησιν τῶν κατοίκων, τὴν ἀνόρθωσιν τῆς διαλελυμένης Μονῆς τῆς Μεταμορφώσεως, ἐπονομαζομένης Βιλιόβου, καὶ κει-μένης πλησίον τοῦ χωρίου Λιβανάταις τοῦ δήμου αὐτοῦ.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουρ-γεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ἀριθ. 231. Ἀναφορὰ, ἀπὸ 7 Σεπτεμβρίου 1846, τοῦ Ἀνα-γνώστου Θεοδωροπούλου, κατοίκου τοῦ δήμου Μαντινείας τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας, ἐξαιτουμένου ἑρμηνείαν, ἐὰν κατὰ τὰ ἄρθρα 62 καὶ 76 τοῦ περὶ δήμων νόμου οἱ ἐγκτητικοὶ φόροι τῶν γαιῶν τοῦ Βάλτου τῶν Τσιπιανῶν, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ 1838 παρεχωρήθη πρὸς ἀποξήρανσιν εἰς τὸν Γ. Ν. Ῥεβελιώτην, πρέπει νὰ λογισθῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ Ῥεβελιώτου, ἢ ὑπὲρ τῶν γεωργῶν, εἰς οὓς οὗτος μετὰ τὴν ἀποξήρανσιν ἀνέθηκε τὴν καλλιέργειαν τῶν εἰρημένων γαιῶν.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἀριθ. 232. Ἀναφορὰ, ἀπὸ 20 Σεπτεμβρίου 1846, τοῦ Νικολάου Καραχάλιου, ἐξαιτουμένου ἀνάλογον πρὸς τὰς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἐκδουλεύσεις του ἀμοιβὴν, διότι διὰ τοῦ βαθμοῦ,

τῶν ὁποίων ὑπὸ τὴν Κυβερνήσεως ἔλαβε, δὲν δύναται ν' ἀπαντήσῃ τὰ πρὸς διατροφὴν ἀναγκαῖα τῆς πολυαρίθμου οἰκογενείας του.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἀριθ. 233. Ἀναφορὰ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1846, τοῦ Θεοδώρου Κουτσούκου κατοίκου Πειραιῶς, ἀναφέροντος ὅτι, ἐνῷ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς τελευταίας προθεσμίας τοῦ συνοικισμοῦ τῶν ἐν Πειραιεῖ Χίων, ὅσα οἰκόπεδα δὲν οἰκοδομήθησαν ὑπ' αὐτῶν μένουν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου, ὁ Κ. Σ. Ὁμηρίδης κατέσχεν αὐθαιρέτως ἓν τοιοῦτον (ὃν πρότερον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Κωνσταντίνου Γλαράκη Χίου ἐμπόρου) καὶ τὸ περιέφραξεν ἀρήσας αὐτὸ ἡμιτελές, ἐνῷ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀνήκει εἰς τὸ δημόσιον.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἀριθ. 234. Ἀναφορά, ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1846 τοῦ Γεωργίου Μιχαλοπούλου, ἐκθέτοντος ὅτι, ἐνῷ ἡ ἐπὶ τῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη, ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ λαμβάνῃ 30 δρ. σύνταξιν κατατάξασα αὐτὸν ἀπόμαχον, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐχορήγησεν εἰς αὐτὸν κατὰ τὸ 1839 μόνον 15 δραχ. ἀλλὰ καὶ ταύτας μόλις τρεῖς μῆνας ἔλαβε· καὶ ἐξαιτουμένου ἢ νὰ τῷ δίδηται ἡ εἰρημένη ἐκ 30 δραχ. σύνταξις, ἢ νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν εἰσαχθησόμενον περὶ συντάξεων νόμον, μὲ ἀνάλογον πρὸς τὰς ἐκδουλεύσεις του σύνταξιν.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. »

Καὶ μηδεμιᾶς ἐπὶ τούτων παρατηρήσεως γενομένης, ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὰς γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, μὲ τὴν παρατήρησιν νὰ διευθυνθῇ ἡ μὲν ὑπ' ἀριθ. 231 καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν, ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 232 καὶ εἰς τὸ τῶν στρατιωτικῶν, καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 233 εἰς τὸ τῶν ἐσωτερικῶν· ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 235 νὰ δοθῶσι παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν πληροφορίαι.

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος, ἀναγγείλας τὸ ὑπόλοιπον τῶν ἀναφορῶν διὰ τὸ ἐρχόμενον σάββατον, καὶ ὡς ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως τὸ περὶ σιτηρῶν νομοσχέδιον καὶ τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν 3 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Μ. Χατσῆ Μελέτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΑ'.

τῆς 24 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν τετάρτην φευρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην Π. Μ. τῶν ΚΚ. βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 89 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 18, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπροτάθη ὑπό τινος ὅτι, ἐπὶ τῶν λεχθέντων ποτὲ ἐν τῇ βουλῇ περὶ τῆς δημοτικῆς ἐκλογῆς Αἰγίου, ἀπερρίπτετο αὕτη νὰ ὑποβληθῇ ὅσον οὔπω τὸ ὑπουργεῖον τὰ ἐκλογικὰ ἔγγραφα· ἐπειδὴ δὲ μέχρι τοῦδε οὐδὲν ἐνηργήθη, διὰ τοῦτο νὰ ἐπαναληφθῇ αὐθις ἡ τοιαύτη ἀπαίτησις. Ἀπήντησε δὲ ὁ πρόεδρος, ὅτι ἔκτοτε τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς βουλῆς διεκοίνωσεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον.

Παρετηρήθη ὑπό τινος, ὅτι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο, ἵνα ἀγορασθῇ ἀτμόπλοιον καὶ τὴν πρὸς τοῦτο ἐχορήγησε πίστωσιν· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ κατὰ τὰς τρεῖς συνόδους ἐλέχθησαν, ὡς λόγοι δὲ ἁπλοῖ πάντα παρέρχονται, καὶ ἐπ' οὐδενὸς τὸ ὑπουργεῖον ἐνήργησέ τι, διὰ τοῦτο προῆλθε νὰ ἀπευθύνῃ τὴν περὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἐρώτησιν.

Ἐπὶ τούτου δ' ὁ μὲν πρόεδρος εἶπεν, ὅτι πίστωσις μὲν δὲν ἐνθυμεῖται ἂν ἐχορηγήθη, ἀλλὰ ἡ τοιούτου ἀτμοπλοίου ἀγορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον μόνον συνεστήθη. Ἄλλος ὅτι τοῦτο δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργεῖον, ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν, τὸ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ ἔχον τὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων. Ἕτερος ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ τὰ δέοντα περὶ τούτου ἐν τῇ οἰκείᾳ ἐκθέσει ἐξέθηκε. Καὶ ἄλλος, ὅτι καὶ ἐπὶ τούτου θέλει ἐνεργηθῇ ὅ,τι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ψηφισθεισῶν πιστώσεων, ἐκ τούτου δ' εἰκάζεται ὅτι αὗται καταχωρίζονται μόνον, ἵνα τὸν προϋπολογισμὸν παραπληρώσι, διότι οὐδεμία ἐπ' αὐτῶν ἐνέργεια ἐπάγεται. Οὕτω πίστωσις ἐψηφίσθη πέρυσιν ὑπὲρ τῆς ἐν τεύθρᾳ εἰς Θήβας ἀγούσης ὁδοῦ, ἀλλ' οὐ μόνον οὐδὲν ἐνηργήθη, ἀλλ' οὐδὲ λιθάστρωσίν τινα διέταξαν αὐτῆς μέχρι τοῦ Κιθαιρῶνος, ἵνα ἐπὶ σμικρὸν συντηρηθῇ ὁδός, ὑπὲρ ἧς πολλὰ ἐδαπανήθησαν, καὶ μικρὰ πρὸς κατασκευήν δὲν ἀρκοῦσιν· ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐνεργοῦνται ἵνα ἁπλῶς τὸν

προϋπολογισμὸν παραπληρῶσιν, ὅπως περίσσευμά τι μὴ κατα-
φαίνηται, καὶ ζητηθῇ ὑπὸ τῶν πιστωτῶν ἡμῶν.

Προύτίθη εἰς συζήτησιν τὸ περὶ ὁρίου τῶν σιτηρῶν νομο-
σχέδιον, ἐζητήθη δ' ἡ ἀναβολὴ αὐτῆς, ἕως ἂν ὑποβληθῶσιν ὑπὸ
τοῦ ὑπουργείου αἱ κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν ζητηθεῖσαι
πληροφορίαι, περὶ τῶν παραχθέντων κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καρπῶν
καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐξωθεν εἰσαχθέντος καὶ ἐντεῦθεν ἐξαχθέντος.

Ἐπὶ τῆς ζητηθείσης ἀναβολῆς παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ ὑπουρ-
γεῖον νόμον περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς ὑπέβαλεν·
ἀλλ' ἵνα τὸν νόμον τοῦτον προτείνῃ τὰς ζητουμένας πληροφο-
ρίας ἔλαβε βέβαια ὑπ' ὄψιν. Καὶ ἂν μὲν πρότασις νόμου ὑπὸ
βουλευτοῦ εἰς συζήτησιν προέκειτο, ἀναγκαία ἡ τοιαύτη ἀνα-
βολὴ ὑπῆρχεν· οὐχὶ δὲ καὶ νῦν, καθόσον πολλαὶ θέλουσι πα-
ρέλθει ἡμέραι, ἕως ἂν τὸ ὑπουργεῖον τὰς ζητηθείσας πληροφορίας
ὑποβάλῃ, διότι πάντοτε βραδέως τοιαύτας αἰτήσεις τῆς βουλῆς
ἐκτελεῖ.

Ἀντεῖπεν ἄλλος ὅτι ὁ προηγορήσας δὲν ἀκολουθεῖ, οὐδ' ἠκο-
λούθησέ ποτε τὴν ἀρχὴν αὐτὴν, ἵνα πιστεύῃ ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ
ὑπουργείου εἰσαγόμενα οὐδεμιᾶς χρῄζουσιν ἐρεύνης.

Ἐπήνεγκε δὲ ἄλλος ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, εἰσάγον εἰς τὴν βου-
λὴν νομοσχέδιόν τι, τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ νὰ δικαιολογήσῃ
ὀφείλει δι' ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων ἐγγράφων. Ὅταν ὅμως τὸ
μὲν ὑπουργεῖον ἀναβάλῃ τὴν νόμου τινος εἰσαγωγὴν καὶ ἐκδοσιν
ὡς νῦν, οἱ δὲ σῖτοι ὑπερτιμῶνται τοσοῦτον, καὶ βουλευτὴς τὴν
τοῦ νόμου τούτου πρότασιν νὰ προτείνῃ ἀναγκάζηται, τότε
ταῦτα πάντα τὴν τοῦ νόμου ἀνάγκην δικαιολογοῦσι καὶ περιττὰς
καθιστῶσι τὰς ζητουμένας καταστάσεις· καθόσον καὶ ἡ ἐκ
τούτων πληροφορία περιττεύει, ὁρκούντως δικαιολογούσης τὴν
τοῦ νόμου τούτου ψῆφισιν τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ μέχρι 32 λεπτῶν
ἀναβάσεως τῆς τιμῆς τοῦ σίτου· καὶ καθόσον τὸ ὑπουργεῖον
ἐπ' ἄπειρον τότε δύναται τοῦ νόμου τούτου τὴν ἐπιψήφισιν νὰ
ἀναβάλῃ, μηδέποτε τὰς ζητουμένας καταστάσεις ὑποβάλλον.

Ἀντεῖπε ἕτερος ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν κατοίκων εἰσὶν ἐκ τῶν
γεωργῶν· ἀπαγορευομένης δὲ τῆς ἐξαγωγῆς οὕτω, καταστρέ-
φεται τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ, καὶ ἀναπολόγητοι εἰς τοὺς ἐντο-
λεῖς ἡμῶν καθιστάμεθα· ἐπειδὴ δὲ ἡ Πελοπόννησος πλήθει καρπῶν,
πολλαχοῦ δὲ κατὰ τὸν Ἀπρίλιον κριθὴν ἀλωνίζουσι, κατὰ τὸν
μικρὸν τοῦτον χρόνον εὐκόλως διὰ μικροῦ ποσοῦ θεραπεύεται
ἡ που τῶν νήσων ἀναφαινομένη ἀνάγκη. Καθόσον οὐδὲ περὶ ὅσων
ἡ Ἀγγλία σύγκειται ἑκατομμυρίων, οὐδὲ περὶ ὅσων ἡ Γαλλία

νὰ προνοήσωμεν ὀφείλομεν, ἀλλὰ περὶ ἑνὸς μόνων ἑκατομ-
μυρίου.

Μετά τινα παρατηρήσαντα ὅτι εἶναι κατεπείγον, ἵνα ὁ νόμος
οὗτος ἐπιψηφισθῇ, εἰς Πειραιᾶ εἰς πλοῖα ἐπιβιβαζόντων καρποὺς
δι' ἐξαγωγὴν, καὶ εἰς τὴν Στυλίδα ἀναχωρούντων πέντε πλοίων
ἵνα τοιούτους ἐξαγάγωσιν ἐκεῖθεν, οὕτω δὲ μεγίστη θέλει
ἐπέλθει ζημία. Ἐπρότεινεν ἄλλος ὅτι, μὴ ὄντος δυνατοῦ ἵνα ἐν
μιᾷ ἡμέρᾳ συνταχθῶσι καὶ ἀποσταλῶσιν αἱ ζητούμεναι κατα-
στάσεις, ἀναγκαία εἶναι ἡ ἐπὶ τρεῖς κἂν ἡμέρας ἀναβολὴ· ὅπως,
εἰμὲν σήμερον αὗται προσαχθῶσιν, αὔριον ἐπιληφθῶμεν τῆς
συζητήσεως τούτου· ἄλλως δὲ, καὶ ἐὰν ἐπὶ μᾶλλον ἡ ἀποστολὴ
αὐτῶν βραδύνῃ, νὰ ἐπιληφθῶμεν ἀφεύκτως κατὰ τὴν 26 τοῦ
λήγοντος τῆς συζητήσεως αὐτοῦ.

Ὁ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς διεκοίνωσεν, ὅτι παρὰ τοῦ
ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἤκουσε τὴν παρελθοῦσαν ἑσπέραν, ὅτι αἱ
ζητηθεῖσαι καταστάσεις εἰσὶν ἐν τῷ τελειοῦσθαι, καὶ, ἐντὸς τῆς
ἡμέρας ἢ τὸ πολὺ κατὰ τὸν αὔριον, θέλουσιν ἀποσταλῆ εἰς τὴν
βουλήν. Ἄλλος δ' ἐθεώρησε περιττὴν πᾶσαν ἀναβολὴν, ἱκανὰ
δικαιολογοῦντος τοῦ ὑπουργείου ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ τὸν εἰσαχ-
θέντα νόμον, καὶ πολλὰς ἐν αὐτῷ καταχωρίσαντος προφυλάξεις,
ὅπως μετὰ τὴν παῦσιν τῆς ἀνάγκης εἰς τὰ νῦν ἰσχύοντα
ἐπανέλθωμεν.

Μετὰ τὸν πρόεδρον ἀναγγείλαντα, ὅτι παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ
οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπληροφορήθη, ὅτι
ἐντὸς τῆς ἡμέρας αἱ καταστάσεις αὗται θέλουσι σταλῆ· οὐδεὶς
ἀντεῖπε πλέον καὶ ἡ βουλὴ παρεδέχθη, ἵνα ἐπὶ τὸν αὔριον
τοῦ προτιθέντος νομοσχεδίου ἡ συζήτησις ἀναβληθῇ.

Ἐπὶ τῇ παρὰ τοῦ προέδρου ὑποβληθείσῃ αἰτήσει τοῦ ἐκ
Καρυνθίας βουλευτοῦ Κ. Εὐστ. Οἰκονομοπούλου, προσκαλουμένου
ἵνα εἰς Ναύπλιον μεταβῇ καὶ κατάθεσίν τινα εἰς τὸ ἐκεῖ δι-
καστήριον δώσῃ, ἡ βουλὴ ἐνέκρινε νὰ χορηγηθῇ εἰς τοῦτον ἄδεια
εἰκοσαήμερος.

Εἷς τῶν βουλευτῶν ἐξεθηκεν, ὅτι δύο χωροφύλακες μετέβησαν
εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ζητοῦντες νὰ συλλάβωσι τὸν ἐννενηκον-
τούτη κλινήρη πατέρα του· καὶ ὅτι νὰ συλλάβωσιν αὐτὸν καὶ
πρότερον ἐζήτησαν, ἐκδοθέντος ἐπί τινι σκιωρίᾳ ἐντάλματος
συλλήψεως. Ἀλλὰ, ἐπὶ ἀναφορᾷ αὐτοῦ, πιστοποιοῦντος διὰ ἀπο-
δείξεων ὅτι εἶναι πλέον τῶν 80. ἐτῶν, καὶ δὲν δύναται διά τε
τὸ γῆρας καὶ διὰ νόσον νὰ προσέλθῃ εἰς τὸ δικαστήριον, διετά-
χθησαν ἵνα φυλάττωσιν αὐτὸν 2. χωροφύλακες, ἐπὶ 62. ἡμέρας

ἐκεῖ παραμείναντες· καὶ μόλις ἐντέλει, μετ' ἀναρχίας αὐτοῦ πρὸς τὴν ὑπομοιραρχίαν καὶ εἰσαγγελίαν, ἀνακληθέντες. Καὶ ἐξήτησεν, ἐπειδὴ οὗτος μὲν βουλευτικὰ ἐνταῦθα καθήκοντα ἐκτελεῖ, οὐδένα δ' ἄλλον ἔχει ἵνα τῶν οἰκιακῶν αὐτοῦ κηδεμονεύῃ, πλὴν τοῦ ἐννενηκοντούτους καὶ κλινήρους τούτου πατρός, νὰ σταλῇ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργεῖον, ὅπως διατάξῃ διὰ τοῦ ἁρμοδίου εἰσαγγελέως τὴν ἀνάκλησιν τῶν ἐκεῖ φυλαστόντων καὶ δαπάνῃ αὐτοῦ τρεφομένων χωροφυλάκων.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι ἡ βουλὴ δὲν εἶναι ἁρμοδία νὰ ἀποφανθῇ, ἂν δικαίως ἢ ἀδίκως ὁ πατὴρ τοῦ προαγορεύσαντος καταδιώκηται· ἐπειδὴ ὅμως ἐνταλμα συλλήψεως ἐξεδόθη κατ' αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ διὰ τῆς φυλακίσεως, ὁ δὲ νόμος οὐδεμίαν ὑπὲρ οὐδενὸς ἐξαίρεσιν παραδέχεται, ἀλλὰ, λόγῳ φιλανθρωπίας, ἐπιτρέπει τὴν φυλάκισιν καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ καθ' οὗ τὸ ἐκδοθὲν ἔνταλμα καὶ ἐν ἄλλῃ, ἐὰν οὗτος ἀσθενῇ καὶ δὲν δύναται νὰ μετενεχθῇ εἰς τὴν φυλακήν, ὅπως ταχυτέρως ἐπισκέπτηται πρὸς ἀναρρώσιν· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει φυλάσσεται ὑπὸ ἀνθρώπων τῆς ἐξουσίας ἰδίᾳ δαπάνῃ· ἐδικαιοῦτο δὲ ταῦτα ὁ πατὴρ τοῦ προαγορεύσαντος νὰ ζητήσῃ μόνον τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἀποπερατώσεως τῆς προανακρίσεως, πρὸ δύο ἤδη ἐτῶν ὡς ἐξετέθη ἀρξαμένης. Ἂν δ' ἐτελείωσεν αὐτὴ καὶ βούλευμα παραπομπῆς ἐξεδόθη, οὐδὲν ἄλλο μέσον ὑπὲρ αὐτοῦ ἔχει, εὐχαριστούμενος μάλιστα εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τοῦ, διότι τὸ ληφθὲν μέτρον παρίσταται λίαν ὑπὲρ αὐτοῦ εὐνοϊκόν. Συνεπέρανε δὲ ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἡ βουλὴ νὰ πράξῃ νῦν δύναται, ἀλλὰ μόνον νὰ συντήσῃ τὴν ταχείαν ἐκδίκασιν αὐτοῦ, ἀκολουθοῦσα τὰς διατάξεις τῆς νομοθεσίας· ἥτις αὐτηρὰ μικρὸν ἐπὶ τούτου ὑπάρχει, διατάττουσα ἐν πολλαῖς τοιαύταις περιπτώσεσι προφυλάκισιν, κατ' ἀνθρώπων ἀναδεικνυομένων κατόπιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀθώων, καὶ μηδεμίαν λαμβανόντων ἱκανοποίησιν ἀντὶ τῆς προφυλακίσεως.

Διϊσχυρίσθη ἕτερος ὅτι, ἐπειδὴ οἱ ἐπὶ κακουργήμασι κατηγορούμενοι δύνανται νὰ δραπετεύσωσιν ἐκ τοῦ κράτους, διὰ τοῦτο ὁ νόμος διέταξεν ἵνα προφυλακίζωνται· ὁ ἐν φυλακῇ ὅμως ἀθῳούμενος δύναται νὰ μετενεχθῇ ἐν τινι ἰδιώτου οἰκίᾳ πρὸς ταχυτέραν ἐπίσκεψιν, φυλάσσεται ὅμως καὶ τότε ὑφ' ἑνὸς στρατιώτου, διότι, κατηγορούμενος ἐπὶ κακουργήματι, δύναται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν νὰ ἀναλάβῃ καὶ νὰ δραπετεύσῃ. Ἀλλ' ἂν οἱ ἐκτεθέντες τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος διϊσχυρισμοὶ ἀλη-

θεύωσι, τὸ προκείμενον λίαν τούτου διάφορον παρίσταται· διότι οὗτος δὲν εἶναι ἀσθενής, ἀλλ' ἐγγὺς εἰς τὸν θάνατον. Καὶ ἐπειδὴ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει οὐδὲ νὰ μετενεχθῇ εἰς τὸ δικαστήριον δύναται, οὐδὲ νὰ κινηθῇ, διὰ τοῦτο ματαιοῦται ἡ πρὸς σύστασιν ἵνα ταχέως ἐκδικασθῇ πρότασις τοῦ προαγορεύσαντος, μὴ δυναμένου νὰ προσέλθῃ τοῦ προπεφυλακισμένου εἰς τὸ δικαστήριον, ἐκτὸς ἂν δικαστήριον ἐπὶ τούτῳ συσταθῇ πρὸς ἐκδίκασιν ἐν τῇ κατοικίᾳ αὐτοῦ. Διὰ ταῦτα, μηδενὸς φόβου δραπετεύσεως ὑπάρχοντος, οὐ μόνον εἰς ἀναρρῶσιν μὴ προβαίνοντος τούτου, ἀλλὰ καὶ καθ' ἡμέραν βαίνοντος εἰς τὸν θάνατον διὰ τὸ βαθὺ αὐτοῦ γῆρας, καὶ ἐξαιρετικῆς ὑπαρχούσης τῆς καταστάσεως αὐτοῦ, δυνάμεθα νὰ συστήσωμεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ὅπως συμβιβάσῃ τὴν δικαιοσύνην μὲ τὴν φιλανθρωπίαν, καθόσον μάλιστα ἀντὶ ἑνὸς δύω φυλάσσουσιν αὐτὸν χωροφύλακες.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι τὸ δικαστήριον, ὑφ' οὗ τὸ ἔνταλμα ἐξεδόθη καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοὺς χωροφύλακας ἔπεμψε, προέβετο νὰ φέρῃ ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦτον ἵνα δικάσῃ· ἀλλὰ μηδὲ τούτου δυνατοῦ νὰ πραγματοποιηθῇ ὄντος, μηδ' ἐλπίδος τῆς ἀναρρώσεως ὑπαρχούσης, ἵνα τί οἱ χωροφύλακες οὗτοι ἐκεῖ μένουσιν; ἕνεκα τούτου τὸ δικαστήριον φαίνεται κατὰ τούτου αὐστηρότερον καὶ φόβος κατέχει αὐτόν, μὴ καὶ ὑπὸ πολιτικῶν λόγων εἰς ταῦτα προῆλθεν. Ἐπειδὴ δ' ὁ κατηγορούμενος ὑπέργηρώς τε καὶ κλινήρης διατελεῖ, ἐλπὶς δέ τις δὲν εἶναι ἵν' ἀναλάβῃ καὶ προσέλθῃ εἰς τὸ δικαστήριον πρὸς ἐκδίκασιν, θέλει ἐπιταχυνθῇ ὁ θάνατος αὐτοῦ, ἂν οἱ χωροφύλακες ἐκεῖ μένωσι πρὸς φύλαξιν· διὰ τοῦτο, διὰ τὴν τοιαύτην ἐξαιρετικὴν τοῦ προσώπου κατάστασιν, τὸ δικαστήριον πρέπει νὰ ἐξετάσῃ τὴν κατάστασιν ταύτην τοῦ προσώπου, καὶ, ἂν τις φόβος ἀναρρώσεως ἢ δραπετεύσεως δὲν ὑπάρχῃ, νὰ ἀνακαλέσῃ τοὺς φυλάσσοντας χωροφύλακας, ὅπως μὴ ἐπιταχύνῃ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του.

Ἀντείπεν ὅμως ἄλλος ὅτι, ὅσην ὑπὲρ τοῦ πατρὸς τοῦ συναδέλφου αὐτοῦ συμπάθειαν αἰσθάνεται, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ τὴν ἀνάγκην ἵνα τοῦ νόμου φείδηται κατανοεῖ, διότι οὐδεμία ἐξαίρεσις περὶ τὴν τοῦ νόμου ἐκτέλεσιν νὰ χωρήσῃ δύναται. Οὐδαμοῦ καὶ οὐδέποτε ὁ νόμος ἐκτελεῖται, διδομένου εἰς τὸν ἐκτελεστὴν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξετάσεως τῶν περιστατικῶν· διότι, πρὶν ἡ ἐξενεχθῇ τὸ νομοθέτημα, γενικόν τι καὶ ἀόριστον ἐν τῷ νῷ τοῦ νομοθέτου τυγχάνει, ὑπὸ περιστατικῶν πολλῶν διαφόρως μορφούμενον· ὅταν ὅμως ἀπὸ τοῦ νοὸς εἰς τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον προέλθῃ, οὐδεμία τοῦ κανόνος ἐξαίρεσις εἶναι παραδεκτή,

Τόσῳ δὲ μᾶλλον καθήκον ἡ βουλὴ αὐτὴ νομισθεῖσα, καὶ δὲν δικαιοῦται διδοῦσα πλείονα ἔκτασιν τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας· διότι περισσατικόν τι παραπλήσιον καὶ αἰσχιον νὰ συμβῇ δύναται, εἰς τινα οἰκεῖον ἄλλου τινος; ἐκ τῶν συγγενῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, τὰ αὐτὰ οὗτος νὰ ἐπικαλεσθῇ δύναται, καὶ μετ' ἀνάρρησιν πιθανὴ θέλει εἶσθαι ἡ δραπέτευσις τοῦτου καὶ ἡ ματαίωσις τοῦ νόμου. Διὰ ταῦτα μηδεμίαν ἐξαίρεσιν δικαιούμεθα παραδεχόμενοι, μηδ' ἔκτασιν τῆς ἐνεργείας τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας ἐπιτρέποντες, παραπονούμενοι μάλιστα ἀπὸ πολλοῦ κατ' αὐτῆς ἐπὶ τῇ μὴ ἀκριβεῖ τῶν νόμων ἐκτελέσει.

Μετά τινα παρατηρήσαντα ὅτι οἱ νόμοι κατὰ μόνον τῶν ζώντων ἐκτελοῦνται, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τεθνεώτων, ὡς ὁ πατὴρ τοῦ εἰσαγαγόντος τὸ ζήτημα βουλευτοῦ. Ἐπανέλαβε τις τῶν προαγορευσάντων ὅτι οὐδὲν ἄλλο συνεπέρανε πρότερον ἐκ τοῦ λόγου του, ἀλλ' ὅτι τὸ ὑπουργεῖον πρέπει νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ἀληθῶς ἔχωσι τὰ ἐκτεθέντα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ καταδιωκομένου, καὶ νὰ συμβιβάσῃ τὴν φιλανθρωπίαν μὲ τὴν δικαιοσύνην· μὴ εἰπὼν δὲ τότε ἵνα ἐξαιρετικόν τι ὑπὲρ αὐτοῦ ψηφισθῇ, ἀλλ' ἵνα τὸ ὑπουργεῖον λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐξαιρετικὴν αὐτοῦ κατάστασιν, οὐδεμίαν ἀφορμὴν εἰς τὴν μανρηγορίαν τοῦ προαγορεύσαντος ἐχορήγησεν. Ἐπανέλαβε δὲ καὶ ἤδη, ὅτι εἶναι δίκαιον δι' ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν νὰ διαβιβασθῶσι ταῦτα εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως τοῦτο, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐξαιρετικὴν τοῦ προσώπου κατάστασιν, συμβιβάσῃ τὴν φιλανθρωπίαν μὲ τὴν δικαιοσύνην.

Ἡ βουλὴ παρεδέχθη τοῦτο.

Ἄλλος ἐξέθηκεν ὅτι σπατάλην αὐθις νέ κατηγγείλῃ προτίθεται, μικρὰν μὲν φαινομένην, μεγάλην δ' οὖσαν, παρενειρομένου ἐν αὐτῷ καί τινος τῶν βουλευτῶν. Ὅτι ἐν τῇ ἐφημερίδι ὁ Αἰὼν διατριβή τις ἐκ Σκοπέλου ὑπάρχει, κοινοποιοῦσα ὅτι, ἵνα εἰσπραχθῶσι 35 κοιλὰ σίτου καὶ μικρὸν κριθῆς ποσόν, διωρίσθησαν ἐπιστάται ἀπὸ τὸν Ἰούλιον μέχρις Ὀκτωβρίου, καὶ ἀποθηκάριος ἀπὸ τούτου μέχρι τῆς πωλήσεως· ἐδαπάνησε δὲ τὸ δημόσιον δραχμὰς 350 ὑπὲρ τούτων. Καὶ ὅτι πρέπει νὰ καλεσθῇ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς, ἵνα τὴν βουλὴν περὶ τούτων πληροφορήσῃ.

Ἀντεῖπεν ἄλλος ὅτι ἡ Ἀλόννησος εἶναι νῆσος ἑτέρα τῆς Σκοπέλου, διωρίσθη δ' εἷς μόνος ἐπιστάτης, μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν, διατηρηθεὶς διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν ἐπὶ τοῦ οἴνου φόρων, μέχρι τοῦ τέλους τῆς παραγωγῆς προϊόντων.

Ἐπανέλαβε δὲ ὁ πρῶτον ἀγορεύσας, ὅτι οἱ οἶνοι δὲν τίθενται εἰς

ἐπιστασίαν, κατὰ σύμμιγμα ἐπὶ τῶν ἀμπέλων ψηφισθέντος τοῦ ἐπ' αὐτῶν φόρου· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τούτου ἐπὶ μᾶλλον ἐνισχύεται ἡ ἀλήθεια τοῦ δημοσιευθέντος, ὑπάρχει δὲ ἐντὸς τοῦ γραφείου τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ πρὸς ὑπογραφὴν ἔνταλμα νὰ ἐκ δραχμῶν 30, ὑπὲρ τοῦ διατηρουμένου τούτου ἐπιστάτου, διὰ τοῦτο ὁ ὑπουργὸς νὰ καλεσθῇ καὶ φέρῃ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας. Ὁ πρόεδρος δ' ἐτήρησεν, ὅτι θέλει διακοινώσει ταῦτα εἰς τὸν ὑπουργὸν τοῦτον, μηδενὸς ἀντιλέγοντος.

Ἀνηγγέλθη ἑπομένως συζητήσεως ἀντικείμενον ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου· καὶ ἐπροτάχθη ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν συζητηθέντος ζητήματος, περὶ τῶν πρεσβειῶν Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας. Τεθέντος δὲ τοῦ ζητήματος οὕτω « παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν ὑπὲρ τῶν τριῶν τούτων πρεσβειῶν πίστωσιν ἐκ δραχμῶν 100,000 » ἡ βουλὴ ἐρωτηθεῖσα ἀπεφήνατο δι' ἀναστάσεως καταφατικῶς· ἐρωτηθεῖσα δὲ ἂν παραδέχηται καὶ τὸ ὅλον ἄρθρον Ι. ἐκ δραχ. 218,440, παρεδέχθη αὐτὸ κατὰ τὸν προϋπολογισμόν· ὡς καὶ τὸ ἀρ. 2 περὶ γραφικῶν ἐξόδων ἐκ δραχ. 11,600. Ἐπὶ τοῦ ὅλου δὲ κεφαλαίου, περὶ διπλωματικῆς ὑπηρεσίας, ἐκ δραχ. 230,040, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Α. Σ. Δανοπούλου καὶ Γ. Ῥεβελιώτου, ἐξ ἧς συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ ὅλον τοῦ Κεφαλαίου, Β. κατὰ τὸν προϋπολογισμόν, ἔχον οὕτω

Διπλωματικὴ ὑπηρεσία

« Ἀρ. 1. Προσωπικὸν τῶν Πρεσβειῶν . . . 218,440
2. Γραφικὰ ἔξοδα 11,600

230,040 »

διὰ ψήφων 61, πρὸς 23, κατὰ τὸ ὧδε προσκρτημένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος:

«Παραδέχεται τὸ Β'. Κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ὡς ἐψηφίσθη ἐκ δρ. 230,040, ναὶ ἢ ὄχι ;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ·

Δ. Μελετόπουλος	ἀπὼν	Θ. Γρίβας	ἠρνήθη ψῆφον
Α. Ὀρεινὸς	Ν.	Ν. Μαυρομμάτης	Ο.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ

Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Ι. Ζάρκος	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Μ. Λ. Καΐρης	Ν.	Π. Ι. Κυριακός	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσόκρης	ἀπών	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Α. Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ο.	Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν.
Ι. Κωλέττης	Ν.	εὐς. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Α. Μεταξᾶς	ἀσθενὴς	Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.
Σ. Βλάχος	ἀπών	Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.
Π. Ῥάγκος	Ν.	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	Ο.	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπών
Α. Δαπουσιάδης	Ο.	Δ. Πλαπούτας	Ν.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	Ο.
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.	Ν. Μπούκουρας	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Ι. Φασίτσας	ἀπών	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Ι. Χαραμῆς	Ν.	Π. Βαρδιτσιώτης	ἀπών
Ι. Κρανίδης	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	Ο.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δερνιτσιώτης	Ο.
Δ. Α. Ζώτος	Ο.	Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀπών
Νίκος Θέου	Ο.	Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.
Α. Γουζούασης	Ν.	Π. Βάρδογλης	ἀπών
Α. Βιλαέτης	Ο.	Ρ. Παλαμίδης	Ν.
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ρεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ο.	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σιλβέστρος Στεφανάκης	ἀπών	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ο.	Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Φαρμάκης	Ο.
Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Βέϊκος	ἀπών
Γ. Γουναρόπουλος	»	Μ. Ἰατρός	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ι. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	Ν.
Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.

Α. Μαυρομιχάλης	Ν.	Σταμάτιος Δάβρας	Ο.
Δ. Πικουλάκης	ἀπών	Ἀμβρόσιος Σκαραμαγκᾶς	Ο.
Χ. Καπετανάκης	ἀπών	Ι. Στάϊκος	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.	Α. Παππατσώρης	Ν.
Κ. Οἰκονομόπ.	ἐρνήθη ψῆφον	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ο.
Α. Καλαμογδάρτης	Ο.	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Κ. Τσερτιδῆς	Ο.	Α. Κιζάνης	Ο.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Δ. Δρόσος	Ο.
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών	Εὐστ. Μ. Παρίσης	ἀπών
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Παπ. Κώς. Τσαμάλας	ἀπών	Δ Κριεζῆς	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ο.	Γ. Κουντουριώτης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Μπάστας	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Φ. Ἰωάννου	ἀπών	Γ. Γριζάνος	Ο.
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Ν. Κριεζώτης	ἀπών
Κ. Πριβιλέγιος	ἀπών	Ι. Οἰκονόμου	ἀπών
Ι. Π. Ταταράκης	Ο.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Κανάρης	Ν.
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.	Γ. Δ. Σταματόρας	ἀπών
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ		

Ἐπὶ τοῦ Γ. Κεφαλαίου καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω

« Παραδεχομένη ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὰ διὰ τῶν ἄρθρων τούτων αἰτούμενα ποσά, σύμφωνα μὲ τὰ πέρυσι ψηφισθέντα, δὲν ἐγκρίνει τὴν μισθοδοσίαν τοῦ γραμματέως τῆς μικτῆς ἐπιτροπῆς ἄλλως, ἢ ὅπως πέρυσιν ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς· καὶ κατὰ συνέπειαν περιορίζει τὸν μισθόν του εἰς 140 δραχ. κατὰ μῆνα· καὶ τὸ ἐκ δραχ. 12,750 συγκείμενον ποσὸν τοῦ κεφαλαίου τούτου ἐλαττοῦται ἤδη εἰς 12,670. Συνιστᾷ δὲ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφασισθῇ ὁριστικῶς καὶ ἀμεταθέτως, ὥστε ὅλαι αἱ ὑποθέσεις αὗται νὰ περαιωθῶσιν ἀρεύκτως ἐντὸς τοῦ 1847 καὶ νὰ παύσωσι πλέον αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται. »

Παρετήρησέ τις ὅτι πολλὰ πέρυσιν ἐλέχθησαν, ἀγνοεῖται δὲ τί ἐπὶ τούτων τὸ ὑπουργεῖον ἐνήργησεν· ὅ,τι δ' εἶναι βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη διατηρεῖται, ὑπαρχόντων τῶν συνιστώντων αὐτὴν προσώπων, καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει μηδεμία τῶν ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων ἀποπερατωθεῖσα, μηδὲν νὰ παράνῃ δυναμένη. Ἐπειδὴ δὲ πολλαὶ εἰσιν αἱ ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις, δὲν δύνανται δὲ νὰ τελειώσωσιν, ἕως ἂν μορφωθῇ καὶ πρὸς ἐργασίαν ἐπιτήδειον κατα-

στυθῇ τὸ δικαστήριον τοῦτο, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ὑπουργεῖον, μέχρι τίνος θέλουσι διατηρεισθαι τὰ πράγματα οὕτως ἔχοντα, καὶ μέχρι τίνος θέλουσι προσδοκᾶ οἱ διάδικοι. Ὤφειλεν ὅμως ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ, νὰ παύσῃ τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην κατάστασιν, ἥτις ὡς τοιαύτη καὶ βραχεῖα νὰ εἶ αι ἔπρεπε, συμβάντων μάλιστα ἐκ ταύτης πολλῶν ἀπευκταίων.

Ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἐρρόντισε καὶ ῥροντίζει καὶ θελει ῥροντίζει· ἀλλὰ μίαν τῶν δυσκολιῶν εὑρίσκει εἰς τὴν ἐξ Ὀθωμανῶν καὶ Ἑλλήνων ὕπαρξιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ἀναβαλλομένων μὲν ἐπ' ἄπειρον τῶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων δικῶν, ἐπισπευδομένων δὲ μόνων τῶν ὑπὲρ Ὀθωμανῶν. Καὶ ὀλίγας μὲν ἔχει ὑποθέσεις, δι' ἑκάστην ὅμως τούτων ἔτος ὁλόκληρον παρέρχεται· οὐχ' ἧττον δὲ καὶ αὐτὸς τὸ ὑπουργεῖον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν ταῦτα πάντα, θέλει ἐνεργήσει τὰ δέοντα.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ τούτου ἀγορεύσας, ὅτι πρέπει ὁ ὑπουργὸς νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν περὶ τούτου ἀλληλογραφίαν, ἵνα μελετήσωσιν ἐπ' αὐτῆς οἱ Βουλευταὶ, καὶ προτείνωσι τὰ δέοντα ἂν ἔχωσιν.

Ἕτερος δ' εἰπενδιαβεβὲλει προτείνει εἰςτὸν ὑπουργὸν, ὅ,τι ἀπὸ τῆς θελήσεως αὐτοῦ ἐξήρτηται· εἰς τοιαύτην κατάστασιν ὑπαρχούσης τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, τὰ δύω μέλη αὐτῆς πρέπει νὰ λαμβάνωνται ἐκ τῶν δικαστῶν, ἵνα κἂν οἰκονομία τις προσγίνηται.

Μετὰ τὸν Πρόεδρον, ἀναγνόντα τὰ ἐπὶ τούτου πρακτικὰ τῆς παρελθούσης Συνόδου, δηλοῦντα ὅτι οὐδὲ πίρυσιν ἡ Βουλὴ τὴν πρότασιν ταύτην παρεδέχθη. Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὅμως καθ' ὅλον τὸ παρελθὸν ἔτος τὰς θέσεις ταύτας δι' οἰκονομίαν δὲν συνεπλήρωσεν, ὡς οὐδ' ἤδη θέλει διορίσει ἄνευ ἀνάγκης.

Παραδεχθέντος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς· ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ἕκαστον τῶν ἄρθρων κατ' αὐτὴν δι' ἀναστάσεως, καὶ τὸ ὅλον τοῦ Κεφαλαίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἐπιτηρηθείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Α. Σ. Δανοπούλου καὶ Κ. Βεΐκου, διὰ ψήφων 58 πρὸς 14, κατὰ τὸ ὧδε προσηρτημένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον. Ἔχει δὲ τὸ ψηφισθὲν Κεφάλαιον οὕτω

» Γ'. Ὀθωμανικαὶ ὑποθέσεις

1. Προσωπικὸν τῶν ἐπιτροπῶν . . .	12,670	15,070 »
2. Γραφικὰ ἔξοδα	2,400	

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται τὸ Γ'. Κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, ὡς ἐψηφίσθη, ἐκ δραχ. 15,070, Ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Ι. Κλίμακας	ἀπών
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Σίλβεστρος Στρανάκης	ἀπών
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ν. Δελίντας	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Γρίβας	ἀπών	Θ. Μαρκιζίνης	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	ἀπών	Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	»
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Β. Καραγιάννης	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσόκρης	ἀπών	Ἀθ.Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ο.	Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.
Ι. Κωλέττης	Ν.	Ι. Ζάρκος	Ν.
Α. Μεταξᾶς	ἀπών	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Π. Ι. Κυριακὸς	ἐν ἀδείᾳ
Σ. Βλάχος	ἀπών	Γεωργαν. Νοταρᾶς	Ν.
Π. Ῥάγκος	Ν.	Α. Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	ἠρνήθη ψῆφον	Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	Ο·
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Α. Λαπουσιάδης	Ο.	Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Γ. Κανδύλης	Ν.	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Κ. Φασίτσας	ἀπών	Σ. Παγκαλος	ἀπών
Ι. Χαραμῆς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπών
Ι. Κρανίδης	Ν.	Δ. Πλαπούτας	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Κ. Δελιγιάννης	Ο.
Δ. Ζῶτος	ἠρνήθη ψῆφον	Ν. Μπούκουρας	ἐν ἀδείᾳ
Νίκος Θέου	Ο.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Α. Γουζούασης	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	Ο.
Α. Βιλαέτης	ἀπών	Π. Βαρδιτσιώτης	ἀπών
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	Ο.
Σ. Στεφανόπουλος	Ν.	Γ. Δερνιτσώτης	ἀπών
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ο.

Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.	Γ. Μπάστας	ἐν ἀδείᾳ
Π. Βάρδογλης	ἀπών	Φ. Ἰωάννου	ἀπών
Ρ. Παλαμίδης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Προβιλέγιος	ἀπών
Π. Παππατσώνης	»	Ι. Π. Ταταράκης	ἀπών
Π. Καλαμαριώτης	»	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δαρειώτης	»	Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπών
Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενὴς	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Α. Σακελλαριάδης	Ν.	Σταμάτιος Δάρρας	ἀπών
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Ἀμβ. Σκαραμαγκᾶς	Ο.
Κ. Βέϊκος	Ν.	Ι. Στάϊκος	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	Ν.	Α. Παππατσώρης	Ν.
Ἰω. Εὐσταθίου	Ο.	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ο.
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.	Ἰ. Τομαρᾶς	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.	Α. Κιζάνης	Ο.
Σ. Παρότσης	Ν.	Δ. Δρόσος	ἀπών
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Εὐσ Μ. Παρίσης	ἀπών
Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών	Γ. Δοκὸς	ἀπών
Δ. Πικουλάκης	ἀπών	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Χ. Καπετανάκης	Ν.	Ν. Κουντουριώτης	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών	Γ. Γριζάνος	Ο.
Α. Καλαμογδάρτης	ἀπών	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Κ. Τσερτίδης	Ο.	Ν. Κριεζώτης	ἀπών
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	ἀπών
Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Κ. Κανάρης	Ν.
Παππακιώστ. Τσαμαλας	ἀπών	Γ. Σταματάρας	ἀπών
Μ. Γ. Σχινᾶς	ἠρνήθη ψῆφον		

Ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου Δ'. καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω

» Διὰ τοῦ κεφαλαίου τούτου αἰτεῖται ποσὸν 60,500 δραχ. Ἡ ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν ἔχει παρατήρησιν ἐπὶ τούτου, ὡς καθ' ὅλα συμφώνου μὲ τὰ πέρυσι ψηφισθέντα. »

Παρετήρησέ τις ὅτι, συνεπὴς μὲ τὴν περὶ πρεσβειῶν γνώμην αὐτοῦ, δὲν παραδέχεται τὰ δύω πρῶτα ἄρθρα, καθόσον, πεποιθὼς ὅτι οὐδ' ἐφέτος θέλουσι πραγματοποιηθῆ τὰ ψηφιζόμενα, δὲν συγκατατίθεται ἵνα παραπλτρῶνται οὕτως οἱ προϋπολογισμοί.

Ἡ βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως ἀνὰ ἓν ἕκαστον τῶν ἄρθρων τοῦ κεφαλαίου τούτου, καὶ ὅλον τὸ κεφάλαιον δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ἐπιτηρηθείσης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Α. Σ. Δανοπούλου καὶ Εὐστ. Οἰκονομοπούλου, διὰ ψήφων 56 πρὸς 22, κατὰ τὸ ὠδε προσηρτημένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον· ἔχει δὲ τὸ κεφάλαιον οὕτω·

« Δ Ἔξοδα μεταβλητέα·

1	ἔξοδα πρώτης διασκευῆς τῶν πρέσβεων . . .	30,000
2	» ταξειδίου	10,000
3	ἀποστολαὶ ἔκτακτοι	6,000
4	ταχυδρομικὰ ἔκτακτα	1,500
5	ἀποζημιώσεις καὶ βοήθειαι	5,000
6	ἔξοδα ἀπρόβλεπτα	8,000
		60,500 »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται τὸ Δ'. Κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν ἐκ δραχ. 60500, ὡς ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Α. Λαπουσιάδης	Ο.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Γσανετάκ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Γρίβας	Ο.	Δ. Τσιγκουράκος	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	ἀπών	Γ. Κονδύλης	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Φασίτσας	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Κ. Χαραμῆς	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	ἀπών	Ι. Κρανιδῆς	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Ι. Γιολδάσης	Ν.
Δ. Τσάκρης	ἀπών	Δ. Ζώτος	Ο.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Νίκος Θέου	Ο.
Ι. Βλάσσης	Ο.	Α. Γουζούκης	Ν.
Ι. Κωλέττης	Ν.	Α. Βιλαέτης	ἀπών
Α. Μεταξᾶς	ἀσθενὴς	Α. Κρεστενίτης	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Σ. Χ. Στερνόπουλος	Ν.
Σ. Βλάχος	ἀπών	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ο.
Π. Ῥάγκος	ἀπών	Ι. Κλίμακας	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών	Σίλβ. Στερνάκης	ἀπών

Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Μαρκεζίνης	Ο.
Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ
Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Γουναρόπουλος	»
Β. Καραγιάννης	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Π. Παπαδαῖος	Ν.
Ι. Ζάρκος	ἀπών
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Π. Ι. Κυριακός	ἐν ἀδείᾳ
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.
Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	ἀπών
Εὐστάθ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.
Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	Ν.
Κ. Δελιγιάννης	Ο.
Ν. Μπούκουρας	ἐν ἀδείᾳ
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Θ.
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	Ο.
Γ. Δερνιτσώτης	ἀπών
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ο
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν
Π. Βάρβογλης	ἀπών
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Π. Παππατσώνης	»
Π. Καλαμαριώτης	»
Π. Δαρειώτης	»
Ν. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Ι. Φαρμάκης	Ο.
Κ. Βέϊκος	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Ἰω. Εὐσταθίου	ἀπών
Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.
Δ. Βιρβίλης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών
Δ. Πικουλάκης	ἀπών
Χ. Καπετανάκης	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	ἀπών
Κ. Οἰκονομόπουλος	Ο.
Α. Καλαμογδάρτης	ἀπών
Κ. Τσερτίδης	Ο.
Δ. Κυμανιώτης	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Δ. Μαρκόπουλος	Ν.
Παππακώσ. Τσαμάλας	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ο.
Γ. Μπάστας	ἐν ἀδείᾳ
Φιλ. Ἰωάννου	ἀπών
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών
Κ, Προβελέγιος	»
Ι. Ταταράκης	Ο.
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπών
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Σταμάτιος Δάρρας	Ο.
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ο.
Ι. Σταΐκος	Ν.
Α. Παππατσώρης	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	Θ.
Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Α. Κιζάνης	Θ.
Δ. Δρόσος	Ο.
Εὐς. Μ. Παρίσης	ἀπών

Γ. Δοκὸς	Ν.
Α. Κριεζῆς	ἀπών
Δ. Κουντουριώτης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Γ. Γριζάνος	Ο.
Ι. Γαρδίκης	Ν.
Ν. Κριεζώτης	Ν.
Ι. Οἰκονόμου	ἀπών
Γ. Ἀποστολίδης	ἀπών
Κ. Κανάρης	Ν.
Γ. Σταματάρας	ἀπών

Ἐπὶ τοῦ Ε'. κεφαλαίου καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω·

« Διὰ τοῦ κεφαλαίου τούτου ζητεῖται τὸ ποσὸν 3562: 57 λεπ. Ἡ ἐπιτροπὴ, δυνάμει τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει λόγων, τῇ συνοδευούσῃ τὸν προϋπολογισμὸν, παρεδέχθη καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὁλοσχερῶς, ὡς καθ' ὅλα σύμφωνον μὲ τὴν περυσινὴν τῆς Βουλῆς ἀπόφασιν, περὶ τῶν τοιούτου εἴδους δαπανῶν. »

Παρετήρησέ τις ὅτι δὲν ἤρκει ἡ ποσότης αὕτη νὰ σημειωθῇ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐδαπανήθη καθ' ὑπέρβασιν τοῦ παρελθόντος προϋπολογισμοῦ, ἀπῃτεῖτο νὰ ὑποβληθῇ εἰδικὸς νόμος, δικαιολογῶν τὴν ὑπέρβασιν. Ἀντεῖπε δὲ ἄλλος ὅτι καὶ οὗτος εἰς τὴν ἔγκρισιν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ὑποβάλλεται.

Ἡ βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως μὲν τὸ μόνον τοῦ κεφαλαίου ἄρθρον, διὰ ψηφοφορίας δὲ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν τὸ κεφάλαιον, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, διὰ ψήφων 82 πρὸς 5 , κατὰ τὸ ὑπὸ προσηρτημένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον· ἔχει δὲ τὸ κεφάλαιον οὕτω·

« Ε. Ἔξοδα καθυστεροῦντα κλεισμένων χρήσεων 3,562:57 »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται τὸ Ε'. κεφάλαιον, τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, ἐκ δρ. 3562: 57. ὡς ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.
Θ. Γρίβας	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	ἀπών
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Γουλιμᾶς	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	Ν.
Δ. Τρόκρης	ἀπών
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.
Ι. Κωλέττης	Ν.
Α. Μεταξᾶς	ἀσθενὴς
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.
Σ. Βλάχος	ἀπών
Π. Ῥάγκος	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	ἀπών

Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Α. Δαπουσιάδης	ἀπών
Τσανετάκ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.
Ι. Χαραμῆς	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.
Δ. Ζῶτος	ἀπών
Νίκος Θέου	Ν.
Α. Γουζούασης	Ν.
Α. Βιλαΐτης	ἀπών
Α. Κρεστενίτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.
Ι. Κλίμακας	Ν.
Σιλβέστρος Στεφανάκης	ἀπών
Ν. Δελίντας	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ
Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Γουναρόπουλος	»
Β. Καραγιάννης	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Π. Παπαδαῖος	Ν.
Ι. Ζάρκος	Ν.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Π. Ι. Κυριακὸς	ἐν ἀδείᾳ
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	ἀπών
Α. Νοταρᾶς	Ν.
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	Ν.
Εὐσταθ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.
Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.
Σ. Παγκαλος	ἀπών
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Δ. Πλαπούτας	Ν.
Κ. Δελιγιάννης	Ο.
Ν. Μπούκουρας	ἐν ἀδείᾳ
Ν. Κορριωτάκης	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Γ. Δερνιτσιώτης	Ο.
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Μελέτ. Χατσῆ Μελέτη	Ν.
Π. Βάρδογλης	ἀπών
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Π. Παππατσώνης	»
Π. Καλαμαριώτης	»
Π. Δαρειώτης	»
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Ι. Φαρμάκης	Ν.
Κ. Βίτκος	Ν.
Μ. Ἰατρός	Ν.
Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.
Δ. Βιρβίλης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών
Πικουλάκης	ἀπών
Χ. Καπεταγάκης	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλ.	Ο.
Α. Καλαμογδάρτης	Ο.
Κ. Τσερτίδης	Ο.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Παππακ. Τσαμάλας	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.

Γ. Μπάστας	ἀπών
Φιλ. Ἰωάννου	ἀπών
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Κ. Προβιλέγιος	ἀπών
Ι. Ταταράκης	ἀπών
Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπών
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Ι. Στάϊκος	Ν.
Α. Παπατσόρης	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Α. Κιζάνης	Ν.
Δ. Δρόσος	Ν.
Εὐστ. Μ. Παρίσσης	Ν.
Γ. Δοκὸς	Ν.
Δ. Κριεζῆς	Ν.
Δ. Κυντουριώτης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Γ. Γριζάνος	Ν.
Ι. Γαρδίκης	Ν.
Ν. Κριεζώτης	Ν.
Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Κ. Κανάρης	Ν.
Γ. Σταματάρας	Ν.

Ἀνεγνώσθη κατόπιν τὸ Στ'. Κεφάλαιον περὶ προξενείων καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἔκθεσις.

Ἐπὶ ταύτης εἷς τῶν Βουλευτῶν παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν παρεδέχθη τὸ ἐκ 4,800 δραχ. ποσὸν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ἐν Παλαιστίνῃ Προξένου· διότι, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐσκέπτετο περὶ τούτου, δὲν εἶχε συζητηθῇ τὸ περὶ προξενείων νομοσχέδιον, δι' οὗ σύμφωνον τὸ μνησθέν, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἐν Λαρίσσῃ νὰ ὑπάρχῃ ἐψηφίσαμεν· κατὰ συνέπειαν δὲ οὐδόλως εἰς τὴν παραδοχὴν καὶ τοῦ ποσοῦ τούτου σήμερον ἀνθίσταται. Ἀκολούθως παρετήρησεν, ὅτι ἐπειδὴ, ἐκ τῶν ἀλλοτε λεχθέντων ἐν τῇ Βουλῇ, προκληθέντων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπ' ἀναφορῶν διαφόρων ἐν τῇ ἀλληδαπῇ ὁμογενῶν, περὶ κατοχρήσεων ὑπὸ τῶν προξένων ἐνεργουμένων πρὸς βλάβην καὶ αὐτῶν καὶ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, συνήχθη ὅτι συντονωτέρα φροντὶς ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου πρέπει νὰ καταβληθῇ καὶ πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ἵνα παύσῃ πλέον τὸ σκάνδαλον, ὅπερ καὶ τοὺς ὁμογενεῖς ἡμῶν ζημιοῖ, καὶ τὴν τῆς κυβερνήσεως προσβάλλει ὑπόληψιν· καὶ ἐπειδὴ ὡς ἐκ πείρας παρετήρησε, τὸ μέτρον, ὅπερ οἱ μὲν ὁμογενεῖς ἡμῶν ἐξ ἀνάγκης ἐτήρησαν, νὰ μηνύωσι δηλονότι τὰς τῶν προξένων καταχρήσεις πρὸς τὴν Βουλὴν δι' ἀναφορῶν, αὕτη δὲ νὰ ἀποστέλλῃ ταύτας πρὸς τὸ ὑπουργεῖον, οὐδὲν σωτήριον παράγαγεν ἀποτέλεσμα· δυναμένου τοῦ μὲν κατηγορουμένου προξένου νὰ καταψεύδῃ τὰς κατηγορίας δι' ἄλλων ἀναφορῶν ὑπὸ πολλῶν φίλων αὐτοῦ ὑπογεγραμμένων, τοῦ δ' ὑπουργοῦ ἀπεναντίας ἀδυ-

νατοῦντος νὰ ἀνεύρῃ τὴν ἀλήθειαν, ὡς μακρὰν τῶν γενομένων διατρίβοντος, ἐντεῦθεν δὲ ἡ ἀλήθεια καλύπτεται· καὶ ἐπειδὴ οἱ πρόξενοι οὗτοι, καθὼς ἄλλος τῶν βουλευτῶν ἄλλοτε ἐξέθηκε, πολλὰ ἐπιτετραμμένοι καθήκοντα, ἅπερ αὐτὸς χάριν συντομίας παραλείπει, χρήζουσιν ἐπιτηρήσεως· πρωτείνει διὰ τοῦτο νὰ ψηφισθῇ ποσόν τι ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀφίνων εἰς τὸν ὑπουργόν, ὡς γνωρίζοντα κάλλιον αὐτοῦ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, νὰ ὁρίσῃ ῥητῶς τὸ ἀναγκαῖον, ὅπως δι' αὐτοῦ δυνηθῇ ὁ ὑπουργὸς ν' ἀποστείλῃ ἄνδρα τίμιον καὶ ἱκανὸν πρὸς ἐπιθεώρησιν καὶ ἐξέλεγξιν τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων· φωτισθεὶς δὲ ἀπὸ τὰς σκέψεις καὶ πληροφορίας τούτου, ἐπιφέρῃ τὴν θεραπείαν, ἥτις, ἂν ἄλλως ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ, οὐδέποτε νὰ ἐπενεχθῇ ἐλπίζει.

Μετὰ τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν, συμφωνήσαντα πρὸς τὸν προλαλήσαντα, καὶ προτείναντα ὡς ἀναγκαίαν πρὸς τοῦτο δαπάνην τὸ ποσὸν τεσσάρων χιλιάδων δραχμῶν· πρὸς δὲ τούτοις παρατηρήσαντα, καθόσον ἀφώρα τὸ τῆς Παλαιστίνης προξενεῖον, ὅτι, μόλον ὅτι ἐνομοθετήθη τοῦτο διὰ τοῦ ψηφισθέντος παρὰ τῆς Βουλῆς περὶ προξενείων νομοσχεδίου, δὲν θέλει μεταχειρισθῇ ὅμως τὴν πρὸς τοῦτο δαπάνην, εἰμὴ μετὰ τὴν τοῦ νομοσχεδίου κύρωσιν.

Καὶ ἄλλον παρατηρήσαντα ὅτι, ἂν καὶ ὑπάρχωσι πιστώσεις εἰς τὸν ἐρετικὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν προϋπολογισμὸν, ἐλλείπουσαι ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ παρελθόντος ἔτους, οὐδεμία ὅμως τούτων νὰ πραγματοποιηθῇ δύναται, εἴτε πρόξενον ἀφορᾷ αὕτη, εἴτε γραμματεῖς αὐτῶν, τοῦ νόμου εἰσέτι μήπω κυρωθέντος. Καὶ ὡς πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ, τοῦ νὰ προστεθῇ ποσόν τι ἐν τῷ προϋπολογισμῷ χρησιμεῦσον, ἵν' ἀποσταλῇ τις πρὸς ἐπιθεώρησιν καὶ ἐξέλεγξιν τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων, ὅτι, παραδεχομένης ταύτης ἄνευ προηγουμένου νόμου, παραβιάζεται τὸ σύνταγμα, διότι ἡ θέσις δὲν εἶναι νενομοθετημένη· τοῦτο δὲ ἥ τε Βουλὴ καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ ὁμοίας περιστάσεως παρεδέχθησαν, διότι, προκειμένου περὶ ἐποπτῶν τῶν Ἑλληνικῶν Γυμνασίων καὶ Σχολείων τοῦ Κράτους, εἰσήγαγε τὸ ὑπουργεῖον τὸ περὶ δημιουργίας τῶν θέσεων τούτων νομοσχέδιον. Καὶ ὅτι τοιαῦται προτάσεις εἶναι καλὸν οὐχὶ ἐξ ἐφόδου, ἀλλὰ μετὰ προηγουμένην ἐμβριθῆ καὶ ὥριμον σκέψιν νὰ προτείνωνται

Ἄλλος Βουλευτὴς, συμφωνῶν πρὸς τὸν προλαλήσαντα, ἀντέκρουσε τὴν περὶ παραδοχῆς δαπάνης ἐπιθεωρητῶν τῶν προξενείων πρότασιν· διότι προώρως καὶ ἐξ ἐφόδου αὕτη ἐγένετο, ἐνῷ ἀπαιτεῖ σκέψιν καὶ συζήτησιν, ὡς πολλῶν κατὰ τοῦ τῶν ἐπιθεωρητῶν μέτρου νὰ ῥηθῶσι δυναμένων· καὶ διότι ἡ θέσις αὕτη προϋποτίθησι κακῶς διωργανισμένον καὶ καχεκτικὸν οὕτως εἰπεῖν τὸν κλάδον ἐκεῖνον τῆς διοικήσεως, ἐφ' οὗ ὁ ἐπιτηρητὴς οὗτος νὰ ἐφορᾷ ζητεῖται. Ὡς δὲ πᾶσα θεσμοθεσία, εἶπεν, ἵνα τελεσφόρος ἀποβῇ, ἀπαιτεῖ καλὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐφαρμόσοντος αὐτὴν προσωπικοῦ, οὕτω καὶ ἡ προξενικὴ· ἑπομένως, εἰμὲν ἱκανοὶ καὶ τίμιοι εἰσὶν οἱ πρόξενοι, οὐδόλως χρήζομεν ἐπιθεωρητῶν, ὡς μηδὲν νὰ ἐξελέγξωμεν ἔχοντες· εἰδ' ἀπεναντίας ἀνίκανοι καὶ καταχρασταί, περιττοὶ πάλιν οἱ ἐπιθεωρηταὶ κρίνονται, διότι, καὶ ἂν δίκην ἡμεροδρόμων, εἰς τὰ διάφορα προξενεῖα περιφέρωνται, οὐδόλως τὴν ἀλήθειαν ν' ἀνεύρωσι δύνανται, ἀλλὰ μάλιστα θέλουσι καλύπτει ταύτην συμφωνοῦντες μὲ τοὺς πρόξενους, διὰ τὸ εὐτελὲς τοῦ διδομένου εἰς τούτους μισθοῦ. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐπειδὴ οἱ ἐν Εὐρώπῃ πρόξενοι ἐκ τῶν τιμίων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐμπόρων ὄντες, διότι εἰς τοιούτους ἐκρίθη ν' ἀνατίθηται τὸ προξενικὸν ἀξίωμα, καὶ τὸ ὑπουργεῖον οὕτως ἐξακολουθεῖ ἐνεργοῦν, ὀλίγα ἔχουσι καθήκοντα, καθόσον πλοῖα μόλον ἐκεῖθεν Ἑλληνικὰ διέρχονται· οἱ δὲ σταθερῶς ἐκεῖ οἰκοῦντες Ἕλληνες ὀλίγιστοι εἰσί, μόνοι δὲ οἱ ἐν Τουρκίᾳ ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ καθήκοντα ἑτεροδικίας ἐνεργοῦσι, διότι καὶ πλοῖα πολλὰ ἐκεῖθεν διέρχονται, καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ὑπήκοοι σταθερῶς εἰς τὰ μέρη ἐκεῖ διαμένουσι· δύναται ἡ Κυβέρνησις, ἀντὶ ἐπιθεωρητοῦ, νὰ μορφώσῃ τὸ ἐν Τουρκίᾳ προσωπικὸν τῶν προξένων ἐξ ἀνδρῶν ἐγνωσμένης τιμιότητος καὶ ἱκανότητος· ἄλλως τε, ἐπειδὴ ἡ ἱεραρχικὴ ἐπιτήρησις, ἡ καθ' ὅλους τοὺς διοικητικοὺς τοῦ κράτους κλάδους ἐνεργὸ μένη, ἣν καὶ αὐτὸς παραδέχεται καὶ ὠφέλιμον νομίζει, οὐδ' εἰς τὸν προξενικὸν ἀπαγορεύεται, δύνανται οἱ τῆς Σμύρνης καὶ Κωνσταντινουπόλεως πρόξενοι νὰ ἐπιτηρῶσι τοὺς κατωτέρους. Τοὐναντίον δὲ γενομένου, ὁ διορισθησόμενος ἐπιθεωρητὴς, ὅστις καὶ ἀνακριτικὰ θέλει ἐνεργεῖ καθήκοντα ἐπὶ τῶν προξένων ὡς ἀνώτερος, οὐδέποτε θέλει ἐπιτύχει τούτου· διότι δυσκόλως οἱ τῆς Σμύρνης, Θεσσαλονίκης καὶ ἄλλων μερῶν γενικοὶ πρόξενοι θέλουσιν ὑπακούει εἰς τοῦτον. Διὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἡ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ θέσις ἔχει τι ἐν αὐτῇ βεβιασμένον, εἶναι ἔκτακτον μέτρον πολυτελείας χάριν γινόμενον, καὶ ἐπειδὴ, ἐνῷ δὲν θέλει φέρει τὰς προσδοκωμένας ὠφελείας, ἀπεναντίας θέλει καλύπτει τὰς καταχρήσεις πολλαπλασιάζον οὕτως αὐτὰς, ἀντικρούει τὴν περὶ ἐπιθεωρητῶν ἔγκρισιν τῆς δαπάνης· συνιστᾷ δὲ

εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν καλὴν τοῦ ἐν Τουρκίᾳ προσωπικοῦ τῶν προξένων ἐκλογήν.

Ἐπανέλαβεν ὁ προτείνας, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ νενομοθετημένης θέσεως, οὐδὲ διϊσχυρίσθη ὅτι πρέπει νὰ διορισθῇ τακτικὸς ἐπιθεωρητής, ὅπως διὰ τὴν παιδείαν ὡρίσθησαν δύο· ἀλλὰ μόνον νὰ ὁρισθῇ ποσόν τι, πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν προξενείων χρησιμεῦσον, ὡς τοῦτο ἐγένετο καὶ ἐν τῷ περὶ πρεσβειῶν κεφαλαίῳ, ἔνθα ἡ βουλὴ παρεδέχθη ποσόν τι ὑπὸ τὸ ὄνομα « δι' ἐκτάκτους ἀποστολάς », ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νὰ δύνηται τὸ ὑπουργεῖον νὰ στέλλῃ πρὸς τὸν τοιοῦτον σκοπὸν ὁποιονδήποτε κρίνῃ καὶ θελήσῃ ἄνδρα. Ἁπάντων δὲ πρὸς δύο τῶν προαγορευσάντων, πρὸς μὲν τὸν βουλευτὴν Πετσῶν ἄκαιρον καὶ ἀσήμαντον τὴν πρότασιν αὐτοῦ θεωρήσαντα, παρετήρησεν, ὅτι περιττὴν κρίνει πᾶσαν πρὸς τοῦτον ἐκτενῆ ἀπάντησιν, καθ' ὅσον ὁ βουλευτὴς οὗτος, κατενεχθεὶς κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προξενείων νομοσχεδίου κατὰ τῆς ὑπάρξεως τῶν προξένων, δὲν ἠδύνατο ἄλλως καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην νὰ λαλήσῃ· πρὸς δὲ τὸν τῆς Πυλίας ἀπαιτήσαντα νόμον πρὸς τοῦτο, ὡς μὴ οὔσης τῆς θέσεως νενομοθετημένης, ὅτι ὡς προεῖπεν, οὐχὶ περὶ γνωστοῦ προσώπου ἡ θέσεως νενομοθετημένης ἐπρότεινεν, ἀλλὰ περὶ ποσοῦ ἁπλῶς, τοῦτο δὲ καὶ ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς ἄλλων ἐθνῶν γίνεται· καὶ ὅτι οὐχὶ ἐξ ἰδρόυ τὴν πρότασιν ἔκαμε, διότι καὶ πέρυσι τοῦτο ἐπρότεινε, καὶ πρὸ μικροῦ, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ κεφαλαίου περὶ μεταβλητέων δαπανῶν, θελήσας νὰ προτείνῃ τοῦτο ὑπ' ἄλλων ἀπετράπη, μὴ κατάλληλον τὴν θέσιν τῆς προτάσεως εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο θεωρησάντων.

Μετά τινα εἰπόντα, ὅτι εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ ἐξόδων μεταβλητέων ὑπάρχει ποσὸν ἐξ 8000 δραχμῶν, καὶ ἐκεῖ ὤφειλεν ὁ προτείνας, ἂν μικρὸν τοῦτο ἐθεώρει, νὰ προτείνῃ τὴν αὔξησιν.

Ἐξέθηκεν ἕτερος ὅτι καὶ ἄλλο τε καὶ ἤδη διαφωνεῖ πρὸς τὸν προτείναντα, τοῦ πράγματος φύσει ὄντος σπουδαίου· διότι, ἂν τὸ σταλησόμενον πρόσωπον τίμιον καὶ ἱκανὸν εὑρεθῇ, ἔχει καλῶς· ἂν δὲ τοὐναντίον συμβῇ, τότε θέλουσι στερηθῇ οἱ ἐν τῇ Τουρκίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ὁμογενεῖς καὶ τοῦ μόνου μέσου, τοῦ δι' ἀναφορῶν ἀναφέρεσθαι, φόβῳ μὴ ψεῦσται καὶ συκοφάνται ἀναδειχθῶσι· διότι, καίτοι πολλαὶ ἀναφοραὶ πολλαχόθεν πρὸς τὴν Βουλὴν σταλεῖσαι καὶ περὶ καταχρήσεων προξενικῶν πραγματευόμεναι ἐσυζητήθησαν ὑπ' αὐτῆς, ἀποφανθείσης ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τῶν προξενικῶν καταχρήσεων, οὐδὲν ὅμως ἐνηργήθη μέχρι τοῦδε

ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, πρὸς ὃ αὐτοὶ διευθύνθησαν, ἕνεκα βέβαια τῶν ἀνθρωπίνων συμπαθειῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ συνεχῶς γινόμενα παράπονα παρὰ τῶν ὁμογενῶν φύσιν ἔχουσι δικαστικήν, συμφωνεῖ εἰς τὸ προταθέν, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ σταλῇ ἀνώτερός τις δικαστικὸς ὑπάλληλος, οἷον Ἐφέτης ἢ Ἀρειοπαγίτης· καθὼς ἐπίσης προτείνει, ἐὰν ἡ θέσις ὡς τακτικὴ ὁρισθῇ, τὸ σταλησόμενον πρόσωπον νὰ ἦναι ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων τῆς πολιτείας. Ἄλλως αὐτ' ὠφελείας θέλομεν ζημιωθῇ, μηδὲν ὑγιὲς νὰ κατορθώσωμεν δυνάμενοι, διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν 4000 δραχμῶν καὶ τῆς κατὰ συνέπειαν ἀποστολῆς τοῦ τυχόντος. Καὶ δὲν παραδέχεται τὴν ἰδέαν τῶν λεγόντων, ὅτι ὁ ὑπουργὸς παρέχει ὅλα τὰ πιστὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· καθόσον καὶ αὐτὸς, μακρὰν τῶν πραγμάτων καὶ τῶν γινομένων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὤν, καὶ μηδὲν ἄλλο μέσον πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας ἔχων, ἢ τοὺς ἰδίους προξένους, θέλει ἀπατᾶσθαι, καλυπτόντων τούτων κατὰ φυσικὸν λόγον τὴν ἐνοχήν των καὶ μηδέποτε ἱστορούντων αὐτῷ γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν. Ἕνεκα τούτου μάλιστα νομίζει, ὅτι ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων πρέπει νὰ εἰσάγωνται εἰδικοὶ νόμοι, ὥστε, κατὰ τὴν συζήτησιν αὐτῶν ἐκ τῶν ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγων, ἀνευρεθῇ ἡ ἀλήθεια, τὸ ἀληθῶς ὠφέλιμον, καὶ ὁ ὑπουργὸς ἐντεῦθεν φωτισθῇ περὶ τοῦ πρακτέου. Διὰ ταῦτα προτείνει νὰ εἰσαχθῇ νόμος κανονίσων τὴν θέσιν ταύτην· ἂν δ' ἡ Βουλὴ παραδεχθῇ τὴν τοῦ προτείναντος πρότασιν, νὰ σταλῇ τότε δικαστικὸς ὑπάλληλος, διότι ἄλλως οὐδὲν αἴσιον νὰ προέλθῃ ἀποτέλεσμα δύναται.

Μετά τινα συμφωνήσαντα μὲν μετὰ τοῦ προλαλήσαντος, ὅτι ὁ ἀποσταλησόμενος πρέπει νὰ ἦναι τίμιος, διϊσχυρισθέντα ὅμως ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖ ἢ νὰ πλουτίσῃ ἄτομά τινα, φόρον ἐπὶ φόρου εἰς τοὺς ἔξω ὁμογενεῖς ἐπιβάλλον.

Ἔλεξεν ἄλλος ὅτι, καὶ τοι διάφοροι ἐπὶ τῆς ἁπλουστάτης ταύτης προτάσεως ἐξεφράσθησαν γνῶμαι, μία ἡ τοῦ βουλευτοῦ Πετσῶν, ἐπιβλαβὲς καὶ ἔκτακτον τὸ μέτρον τῶν ἐπιθεωρητῶν θεωρήσαντος, τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐφείλκυσε. Πρὸς τοῦτον ὅθεν ἁπάντων παρετήρησεν, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο θεωρεῖ συντελεστικὸν καὶ ἐξασφαλιστικόν· διότι καὶ ἄλλα ἔθνη, μὴ εὑρισκόμενα εἰς τὰς περιστάσεις, εἰς ἃς διατελεῖ τὸ ἡμέτερον, παρεδέχθησαν τοῦτο. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ὡς ὁ ἴδιος βουλευτὴς Πετσῶν γνωρίζει, καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς ἑκάστου δικαστηρίου ἐνεργεῖ κατὰ νόμον ἐπιθεωρήσεις, ἐπὶ πάντων τῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του ὑπαγομένων ὑπαλλήλων, χωρὶς νὰ ἦναι ἀνάγκη ὅμως ἄλλου προσώπου, ὑπάρχοντος τοῦ ἀντεισαγγελέως· τοῦτ' αὐτὸ δὲ ἐνεργεῖται καὶ

καθ' ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως, εὔκολον δι' διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἱεραρχικὴν τάξιν. Ἀφοῦ λοιπὸν τοῦτο ἀληθεύει καὶ ἐνεργεῖται κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ Κράτους διοίκησιν, πόσῳ μᾶλλον δὲν πρέπει νὰ ἱεωρτθῇ ἀπολύτως ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν, ἐν ᾗ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἄλλον ὑπάλληλον, εἰμὴ τὸν πρόξενον, ὅστις βεβαίως, ἂν ἐνοχος ἦναι, πώποτε δὲν θέλει εἴπει τὴν ἀλήθειαν; Καὶ ἠδύνατο μὲν οὕτω ὡδὴ νὰ προκαλέσῃ ἡ προκειμένη πρότασις συζήτησιν, καὶ παράβασις νὰ θεωρηθῇ συνταγματικὴ, ἂν τακτικὴν θέσιν ἐπιθεωρητοῦ ἀρώρα, τοιαύτης μὴ οὔσης νενομοθετημένης πραγματικῶς· ἐπειδὴ ὅμως οὐδὲν τοιοῦτον σκοπεῖ αὕτη, ἀλλὰ μόνον νὰ ὁρισθῇ ποσόν, ἵνα δι' αὐτοῦ καταρθωθῇ νὰ ἐξελέγχωνται, δι' ἑνὸς ἐπὶ τούτῳ στελλομένου προσώπου, αἱ ὑσημέραι ἀκουόμεναι καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς βουλῆς διασαλπισθεῖσαι προξενικαὶ καταχρήσεις, ὡς πρὸς πολλὰς τῶν ὁποίων οὐδὲν ἐπινέχθη ἀποτέλεσμα, ἂν καὶ ἡ βουλὴ πολλάκις ἐπὶ τούτων ἀπεφάνθη νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ εἰκότα, διὰ ταῦτα ὑπὸ τοιαύτην ἔποψιν τὴν πρότασιν παραδεχόμενοι οὐδόλως τὸ σύνταγμα παραβιάζομεν. Δὲν συμφωνεῖ δὲ μετά τινος τῶν προλαληθέντων εἰπόντος, ὅτι ἀνώτεροι δικαστικοὶ ὑπάλληλοι, οἷον Ἀρεοπαγῖται καὶ Ῥέται ν' ἀποσταλῶσι πρέπει, διότι οὗτοι καὶ ἱκανοὶ καὶ τίμιοι εἰσὶ· διότι, ἂν καὶ εἶνε τοῦτο καὶ οὐδὲν κατ' αὐτῶν νὰ εἴπῃ δύναται, ἀφ' ἑτέρου ὅμως παρατηρεῖ, ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ τῶν κατωτέρων δικαστηρίων ὑπάλληλοι καὶ τίμιοι καὶ ἱκανοὶ εἶναι· ἄλλως τε τὰ πρόσωπα θέλουσιν εἶσθαι τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ὑπουργείου, ὅπερ, διότι ἔχει συμφέρον καὶ χρέος νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν, θέλει ἐκλέξει τὸν καταλληλότερον ὑπάλληλον. Παρατηρεῖ μάλιστα ὅτι, ἐπειδὴ αἱ καταχρήσεις τῶν προξένων περὶ τὴν εἰσπραξιν τῶν προξενικῶν γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δικαιωμάτων, εἶναι καὶ δίκαιον καὶ συμφέρον, ἵνα ὁ ἀποσταλησόμενος οἰκονομικὸς εἶναι ὑπάλληλος. Ὡς πρὸς δὲ τὴν παρατήρησιν τινὸς τῶν Βουλευτῶν, ὅτι ἠδύνατο νὰ προταθῇ ἡ τοιαύτη δαπάνη εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ « περὶ μεταβλητέων ἐξόδων » παρετήρησεν, ὅτι ἡ δαπάνη ἐκείνη διὰ ῥητὰς ὁριζομένη χρείας οὐδόλως νὰ μεταβληθῇ, ἢ χρῆσίς τις ἄλλη αὐτῆς, νὰ γίνῃ δύναται. Διὰ ταῦτα γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ τῆς προτάσεως, καθόσον αὕτη, προσωρινὴ οὖσα καὶ ἐφήμερος, οὐδεμίαν θέλει ἐπιφέρει βλάβην.

Μετὰ τοῦτον ἄλλος ἐξέθηκεν ὅτι, ἐπειδὴ κατὰ τὰ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προξενείων νομοσχεδίου ῥηθέντα ἐξήχθη προφανῶς, ὅτι τινὲς τῶν προξένων καταχρῶνται τὰ εἰσοδήματα,

συμφωνεῖ μὲν καὶαὐτὸς, ἵνα τὸ ὑπουργεῖον συντονωτέραν καταβάλλῃ φροντίδα καὶ ἐπιμελέστερον ἐπιτηρῇ αὐτοὺς, τοὺς παύῃ, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, τὰ δὲ ἀνώτερα Προξενεῖα ἐνεργῶσιν ἐπὶ τῶν κατωτέρων τὴν ἱεραρχικὴν ἐποπτείαν· οὐδέποτε ὅμως συμφωνεῖ νὰ καταχωρισθῇ ἡ δαπάνη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν, ἄνευ νόμου, καθὼς οὔτε ἡ περὶ τῶν προξενείων Παλαιστίνης καὶ Λαρίσσης, διότι ὁ νόμος εἰσέτι δὲν ἐκυρώθη. Ὡς πρὸς τοὺς ἐπιθεωρητὰς δὲ, ὅτι, ἐπειδὴ οὗτοι διὰ διατάγματος θέλουσι διορισθῇ, θεωροῦνται ὑπάλληλοι, ἐντεῦθεν δὲ παράβασις ῥητῆ τοῦ συντάγματος γίνεται, διότι κατὰ τοῦτο τότε μόνον ἐπιτρέπεται διορισμὸς ὅταν ὑπάρχῃ θέσις ὑπὸ νόμου κανονισμένη· ἀλλὰ καὶ τὸ ποσὸν ἀσήμαντον εἶναι, μὴ ἐξαρκοῦν οὐχὶ διὰ τὸν ὁποῖον ζητεῖται σκοπὸν, ἀλλ' οὐδὲ διὰ τὸν σταλησόμενον πρὸς ἐξέλεγξιν ἑνὸς μόνου προξενείου ἐπομένως, ἂν λόγῳ οἰκονομίας ὑπάλληλός τις τοῦ ὑπουργείου πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον σταλῇ, οὐδὲν θέλει κατορθώσει καλὸν, διὰ τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ προξένου σχέσιν· ἂν δ' ἄλλος ἄμισθος ὑπάλληλος, τὸ κακὸν ἔσται μεῖζον, ὡς πᾶς τις νὰ εἰκάσῃ δύναται. Διὰ τοῦτο ἀντικρούει μὲν τὴν προταθεῖσαν πρότασιν, γνωμοδοτεῖ δὲ, ἂν ἀναγκαία ἡ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ θέσις κριθῇ, νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ ὑπουργεῖον νὰ εἰσαγάγῃ εἰδικὸν περὶ ταύτης νομοσχέδιον.

Καὶ ἄλλος παρετήρησεν ὅτι, πάντες εἶπον, δὲν πρόκειται περὶ διορισμοῦ εἰδικοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἀλλὰ περὶ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον θέλει μεταχειρίζεσθαι εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις τὸ ὑπουργεῖον· ἀντιτάττει ὅμως ὅτι ἡ προτεινομένη πρότασις διὰ πᾶσαν ἄλλην ὑπηρεσίαν δύναται νὰ ἦναι κατάλληλος, πώποτε δὲ διὰ τὴν προξενικὴν, καθόσον μάλιστα πρόκειται περὶ τῶν ἐν τῇ Τουρκίᾳ προξένων. Διὰ τοῦτο εἶναι καλὸν, ὁσάκις παρουσιασθῶσιν ἔκτακτοι περιστάσεις, καθ' ἃς, καὶ τοι ὑπαρχουσῶν ὑπονοιῶν κατά τινος ὑπαλλήλου προξενικοῦ, δὲν δύναται ὅμως ν' ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ἐνοχὴ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ὑπουργεῖον νὰ παύῃ τὸν ὑπάλληλον τοῦτον· διότι, ἂν ἀντὶ τούτου τὸ μέτρον τῆς ἀποστολῆς ἐλεγκτοῦ παραδεχθῇ, οὐδεμία πώποτε θέλει ἐξελεγχθῇ κατάχρησις· ἄλλως τε παρατηρεῖ ὅτι, ὡς εἰς πάντας τοὺς κλάδους τῆς διοικήσεως ἐνεργεῖται ἱεραρχικῶς ἡ ἐπιτήρησις, πλὴν τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου, εἰς ὃν ξένοι ἐνίοτε διορίζονται ἐπιθεωρηταὶ, οὕτω καὶ εἰς τὸν προξενικὸν νὰ ἐνεργηθῇ αὕτη δύναται, ἐπιτρεπομένου νομικῶς, ὥστε ὁ πρόξενος νὰ ἐπιτηρῇ τὸν εἰσπράκτορα καὶ οὕτως ἐρεξῇ. Διὰ ταῦτα, περιττοῦ καταδειχθέντος τοῦ προτεινομένου μέτρου καὶ ἐπισφαλοῦς μά-

λιστα, προτείνει μὲν ὥστε, ἂν ποτὲ τὸ ὑπουργεῖον περιέλθῃ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀποστείλῃ ἐλεγκτήν τινα, νὰ μεταχειρίζηται πρὸς τοῦτο τὴν ὑπάρχουσαν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ πίστωσιν « ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀπρόβλεπτα ἔξοδα καὶ ἔκτακτοι ἀποστολαί » ἥτις καὶ ἱκανὴ εἶναι, καὶ οὐδὲν ὑπάρχει κωλύον τὸ ὑπουργεῖον νὰ μεταχειρίζηται τὰ ποσὰ ταῦτα εἰς ἐκτάκτους καὶ ἐπειγούσεις περιστάσεις· δὲν παραδέχεται δὲ τὴν προτεινομένην δαπάνην καὶ ὡς περιττὴν καὶ παρὰ νόμον ζητουμένην.

Καὶ ἄλλος παρετήρησεν, ὅτι ἀληθῶς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ὑπάρχουσι δύο κονδύλια δαπανῶν ἱκανῆς ποσότητος ὑπὸ τὸν τίτλον « ἀπρόβλεπτα ἔξοδα καὶ ἔκτακτοι ἀποστολαί, » ἀλλὰ ταῦτα, καὶ τοι ἠδυνάμεθα νὰ αὐξήσωμεν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ὑπουργείου, οὐδόλως δικαιούμεθα νὰ μεταποιήσωμεν, ἐπιτρέποντες εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὡς ἐσφαλμένως ἐπρότεινεν ὁ προλαλήσας, νὰ κάμῃ χρῆσιν καὶ δι' ἄλλα ἀντικείμενα διάφορα ἐκείνων, ἐφ' οἷς ὡρίσθησαν, διότι παραβιάζομεν τὸ Σύνταγμα, παραδεχόμενοι θέσιν μὴ νενομοθετημένην. Καὶ δύναται τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν, ἀνώτερον ὂν τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων, νὰ ἐνεργῇ ἐπὶ τούτων διοικητικὴν ἐπιτήρησιν· ἀλλ' ὀφείλει νὰ εὕρῃ συγχρόνως καὶ τὰ κατάλληλα μέσα, κατὰ τὴν ἀρχὴν « ὅτι ὁ θέλων τὸ τέλος πρέπει νὰ θέλῃ καὶ τὰ μέσα· » οὕτως ἐπὶ παραδείγματος καὶ τὸ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον, τοιαύτην ἐνεργοῦν ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ ἀρχῶν ἐπιτήρησιν, ἐνεργεῖ ταύτην δι' ὑπαλλήλων ἀνεγνωρισμένων. Ἂν λοιπὸν καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν θέλῃ νὰ ἐνεργῇ τὸ ἐπὶ τῶν προξένων ἐπιτηρήσεως δικαίωμα, δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο, ἀλλ' ἀποστέλλον ὑπάλληλον τοῦ ὑπουργείου· ἄλλως θέλει παραβιάσει τὸ Σύνταγμα, διορίζον ὑπάλληλον, ὅπως ὁ ζητούμενος ἐπιθεωρητής· οὗ τινος ἡ θέσις ὑπ' οὐδενὸς ἐκανονίσθη νόμου. Ὅτι καὶ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς Γαλλίας τίθεται πολλάκις ἡ θέσις ὑπαλλήλου τινὸς ἀναγκαίου, ἀλλ' ὑπὸ τὴν αἵρεσιν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς θέλει σπεύσει νὰ ὑποβάλῃ τὸ κατάλληλον περὶ ταύτης νομοσχέδιον. Καὶ ταῦτα μὲν καθόσον ἀφορᾷ τὸν τύπον τῆς προτάσεως, ὡς πρὸς δὲ τὴν οὐσίαν παρετήρησεν, ὅτι οὐδόλως συμφορὸν τὸ τοιοῦτον θεωρεῖ μέτρον, ὡς δίδον εἰς πάντα νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ προξενικός μας κλάδος συμμορία τις λῃστῶν ὑπάρχει. Διὰ ταῦτα, ὡς καὶ ἄλλοτε, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ νομαρχιῶν νόμου, κατὰ τοῦ περὶ ἐπιθεωρητῶν μέτρου ἐλάλησεν, οὕτω καὶ ἤδη ἀντικρούει τοῦτο ὡς προξένων καὶ παραίτιον μυρίων κακῶν.

Μετ' ἄλλον δὲ παρατηρήσαντα, ὅτι οὐδαμῶς ἐντῷ προϋπολογισμῷ κεφάλαιον, πάντων προϋπολογισμένων, εὕρηται διὰ τὴν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἐπιχορήγησιν, ὡς τινες εἶπον..

Ἔλεξεν ἕτερος, ὅτι δίκαιος ὅλως ὁ ἀλλοθεν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ διορισμὸς ἔσται, τοῦ προξενικοῦ κλάδου χορηγοῦντος τὸ τῆς ἱεραρχίας δικαίωμα, καὶ ἑκάστου ἀνωτέρου ὑπαλλήλου, ὡς ἔχοντος ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ ἐποψιν τοὺς λοιποὺς κατωτέρους, δυναμένου καὶ νὰ νουθετῇ καὶ νὰ ἀπειλῇ τοὺς ὑπ' αὐτόν· ἐνῷ ὁ ἀλλοθεν που σταλεὶς ἐπαχθὴς, ὡς ἰσόβαθμος ἢ καὶ κατὰ ἕνα βαθμὸν ἀνώτερος, τῷ ὑποδίκῳ ἔσται. Καὶ ὅτι, ὡς ἐκ τῆς παραδοχῆς τῆς τοιαύτης ἀρχῆς, εὐρὺ θέλομεν ἀνοίξει στάδιον εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἐμπλέξωσι προξένόν τινα, ἐξαιτουμένους καθ' ἑκάστην παρὰ τοῦ ὑπουργείου, ἵνα τοιοῦτος πρὸς ἐξέλεγξιν τοῦ προξένου σταλῇ· ἐνῷ τὸ ὑπουργεῖον ἔχει πάντοτε τὸ δικαίωμα, ἵνα προκαλέσῃ διάταγμα, δι' οὗ, νομιμοποιοῦν τὴν τοιαύτην ποσότητα, νὰ ζητῇ ὑπ' αὐθύνην του, λόγῳ ἀνάγκης, συμπληρωτικὴν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πίστωσιν· ἄλλως δὲ καθ' ἑκάστην θέλει παρενοχλῆται.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου, λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι πολλάκις ἀνάγκη παρίσταται, ὥστε τὸ ὑπουργεῖον ἐπιθεωρητὴν τῶν προξενικῶν πράξεων νὰ στείλῃ, ὁ τοιοῦτος δὲ, ὅστις ποτ' ἂν ᾖ, ὑπάλληλος εἴτε μὴ, οὐδαμῶς δωρεὰν θέλει ἀναλάβει τοῦτο· ἐνῷ, διὰ τοῦ τοιούτου ἐξόδου, ἐπιχορηγίας ὄντος, τὸ ποθούμενον κατορθοῦται. Δὲν δύναται δὲ, προσέθηκε, νὰ παραδεχθῇ μόνιμον τὴν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ θέσιν· διότι τότε, ἐχόντων τούτων ἴσην τῷ ὑπουργῷ ἰσχύν, ἕκαστος παρανομῶν πρόξενος, ἀφοῦ τὸ τούτου ὄνομα μάθῃ, διὰ μυρίων μέσων νὰ διαφθείρῃ αὐτὸν δύναται, καὶ οὕτω τὸ ἔγκλημα αὐτοῦ νὰ καλύψῃ θέλει προσπαθεῖ. Τῷ ὄντι, δ' εἶπε τελευτῶν, τὸ ὑπουργεῖον δὲν εἶχε τὸ τοιοῦτον, ὡς πολλοὶ εἶπον, ἐν τῷ προϋπολογισμῷ· ἀλλ' ὠφελούμενον ἐκ τῆς γνώμης τινὸς τῶν βουλευτῶν προτείνει καὶ ὑποστηρίζει τοῦτο, ὡς ὠφέλιμον καὶ ἀναγκαῖον.

Μετὰ τὸν ὑπουργὸν λαβών τις τῶν βουλευτῶν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι, ἂν καὶ εἶχε καὶ ἔχῃ πλείστους ὅσους λόγους νὰ ἀντείπῃ εἰς τὴν τοιαύτην τοῦ βουλευτοῦ πρότασιν, περὶ ἐξαποστολῆς ἐπιθεωρητοῦ, διότι ἕκαστος δικαστικὸς ὑπάλληλος ἀναχωρῶν ἐπαισθητὴν ἔλλειψιν αὐτοῦ ἀφίνει, παραδέχεται ὅμως αὐτήν· διότι, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προξενείων νομο-

σχεδίου, ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν τότε, τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν ἀναπληρῶν, γενομένου λόγου περὶ καταχρήσεων τοῦ τε προξενείου καὶ πρεσβείας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἶπεν ὅτι 35,000 δραχμῶν κρατοῦνται ἀπὸ τὸ προσωπικὸν τούτων· διὰ τὸ ὁποῖον ἡ βουλὴ τότε ἀπεφήνατο, τά τε χρήματα νὰ συναχθῶσι καὶ οἱ ὑπάλληλοι πρὸς παραδειγματισμὸν νὰ τιμωρηθῶσι, διότι, ὡς ἐκ πληροφοριῶν μανθάνει, ἐκ παρακαταθηκῶν ἀρπάσθησαν.

Μετά τινα διϊσχυρισθέντα, ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς ἄλλα ἐμπεριλαμβάνεται. Ὁ πρόεδρος ἐξήγαγεν, ὅτι ἐξ ὅσων ἐρρέθησαν συνάγεται ὡς ψηφοφορητέα πρότασις ἡ ἐκ 3,000 δραχ. πιστωσις δι' ἔξοδα ἐπιθεωρήσεως τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων.

Γενομένης δ' ἐπὶ τούτου ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Ι. Ταταράκη καὶ Μ. Πρωτοπαπᾶ, ἡ βουλὴ παρεδέχθη αὐτὴν διὰ ψήφων 54 πρὸς 32, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ἀντὶ 3 ἄρθρου τοῦ κεφαλαίου τούτου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ποσότητα τῶν 3,000 δραχμῶν, ἥς προσθήκην ἰδίου ἄρθρου δι' ἔξοδα ἐπιθεωρήσεως, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Ι. Κωλέττης	Ν.
Δ. Ὀρεινός	Ν.	Α. Μεταξᾶς	ἀπών
Γ. Δογιωτατίδης	Ν.	Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.
Θ. Γρίβας	Ο.	Σ. Βλάχος	ἀπών
Ν. Μαυρομμάτης	Ο.	Π. Ῥάγκος	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Καραγιαννόπ.	ἀπών
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Δ. Λαπουσιάδης	ἀπών
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Τσανετ. Γαηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσάκρης	ἀπών	Δ. Τσιγκουράκος	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ο.	Γ. Κονδύλης	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ο.	Κ. Φασίτσας	Ν.

Ι. Χαραμῆς	Ν.	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	Ο.
Ι. Γκιλδάσης	Ν.	Γ. Δερνιτσώτης	Ο.
Δ. Ζῶτος	Ο.	Κ. Γ. Σαντᾶς	Ο.
Νίκος Θέου	Ο.	Μελ. Χ. Μελέτη	ἀπών
Α. Γουζούασης	Ν.	Π. Βάρβαγλης	Ο.
Δ. Βιλαέτης	ἀπών	Ῥ. Παλαμίδης	Ν.
Α. Κρεττενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ο.	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σιλβεττρος Στεφανάκης	ἀπών	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ο.	Δ. Σακελλαριάδης	Ο.
Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Φαρμάκης	Ο.
Β. Νικολαΐδης	»	Κ. Βέϊκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	»	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ο.	Ἰω. Εὐσταθίου	ἀπών
Β. Πετιμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κ. Μαῦρος	»
Α. Πετιμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	ἀπών
Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	Ν.	Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών	Δ. Πικουλάκης	»
Π. Ι. Κυριακὸς	»	Χ. Καπετανάκης	Ν.
Γεωργ. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ο.
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	Ο.
Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ο.	Α. Καλαμογδάρτης	Ο.
Εὐς. Οἰκονομόπουλος	ἀπών	Κ. Τσερτίδης	Ο.
Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Ἰω. Τσοῦχλος	Ν.	Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.	Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Παππακώς. Τσαμάλας	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ο.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	Ν.	Φ. Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	Ο.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Μπούκουρας	ἀπών	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Κ. Προβιλέγιος	ἀπών
Σ. Παρθενόπουλος	ἀπών	Ι. Ταταράκης	Ο.

Άδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Δοκὸς	Ν.
Διομήδης Κυριακοῦ	Ο.	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Κουντουριώτης	ἀπών
Σταμάτιος Δάρρας	Ο.	Ι Χατσίσκος	Ν.
Α. Σκαραμαγκᾶς	Ο.	Ι. Γριζάνος	Ο.
Ι. Στάϊκος	Ν.	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Α. Παππατσώρης	Ν.	Ν. Κριεζώτης	Ο.
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ο.	Ι. Οἰκονόμου	ἀπών
Ι. Τομαρᾶς	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ο.
Α. Κιζάνης	Ο.	Κ. Κανάρης	Ν.
Δ. Δρόσος	Ο.	Γ. Σταματάρας	ἀπών
Εὐστ. Μ. Παρίσης	ἀπών		

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ Α'. ἄρθρον τοῦ γ'. κεφαλαίου.

« Προσωπικὸν τῶν προξενείων δραχ. 111,781.»

Ἐφ' οὗ παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ ποσὸν, τὸ διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ εἰς Παλαιστίνην σταλησομένου προξένου, δὲν εἶναι νόμιμον, καθ' ὅτι τὸ περὶ τούτων νομοσχέδιον εἰσέτι δὲν ἐτελείωσεν, οὐδὲ νόμος ἐγεινε.

Μετά τινα δὲ ἄλλον δεχθέντα νὰ παραδεχθῇ ἡ Βουλὴ, οὐχὶ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν ἄλλων ποσὸν, ὡς ψηφισθέντος παρ' ἡμῶν τοῦ νομοσχεδίου. Καὶ ὅτι πρέπει ἡ Βουλὴ ἤδη νὰ παραδεχθῇ τὸ ποσὸν μόνον διὰ τὸν εἰς Παλαιστίνην πρόξενον· ἀκολούθως δὲ τὸ ὑπουργεῖον ἂς ζητήσῃ διὰ συμπληρωτικῆς πιστώσεως τὸ τῶν ἄλλων ποσόν.

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθον τοῦτο, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ διὰ τὸν ἐν Παλαιστίνῃ πρόξενον ποσοῦ, κατὰ τὴν τοῦ τελευταίου γνώμην.

Ἐπίσης παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ ἄλλο ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου ἐξ 20,000 δρ. διὰ γραφικὰ ἔξοδα. Ἀκολούθως γενομένης ἐπὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου ΣΤ'., ἀναβαίνοντος, ὡς ἐν τοῖς καθέκαστα ἐψηφίσθη, εἰς δραχμὰς 135,381, ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Π. Βάρδαγλη καὶ Σ. Λογοθετοπούλου, συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ, διὰ ψήφων 61 πρὸς 3 ἑνὸς ἀρνηθέντος ψῆφον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ κεφάλαιον ΣΤ'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ἐκ δρ. 135,381 ὡς ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Α. Μελετόπουλος	ἀπών	Νῖκος Θίου	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Α. Γουζούασης	ἀπών
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Α. Βιλαέτης	»
Θ. Γρίβας	ἀπών	Α. Κρεστενίτης	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	»	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Ι. Κλίμακας	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Σίλβεστρος Στεφανάκης	ἀπών
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Ν. Δελένταις	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσόκρης	ἀπών	Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Βλάσσης	ἀπών	Β. Νικολαΐδης	»
Ι. Κωλέττης	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	»
Α. Μεταξᾶς	ἀπών	Β. Καραγιάννης	Ν.
Α. Καλλιῤῥοναῖς	Ν.	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Σ. Βλάχος	ἀπὼ	Α. Πετμεζᾶς	ἀπών
Π. Ῥάγκος	Ν.	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών	Π. Παπαδαῖος	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Ι. Ζάρκος	Ν.
Α. Λαπουσιάδης	ἀπών	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Π. Ι. Κυριακὸς	»
Α. Ταϊγκουράκος	Ν.	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Α. Νοταρᾶς	Ν.
Κ. Φαρίτσας	Ν.	Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Χαραμῆς	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Ι. Κρανιδῆς	Ν.	Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.
Ι. Γιαλδάσης	Ν.	Ἡμ. Τσοῦχλος	Ν.
Δ. Α. Ζώτος	ἀπών	Μ Πρωτοπαπᾶς	Ν.

Δ. Κυριακίδης	Ν.	Κ. Τσερτίδης	ἀπών
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.	Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	Ν.	Α. Μαρκόπουλος	»
Κ. Δελιγιάννης	ἀπών	Παππακώσ. Τσαμάλας	ἀπών
Ν. Μπούκουρας	»	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ο.
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπών
Σ. Παρθενόπουλος	ἀπών	Φιλ. Ἰωάννου	»
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Γ. Δερνιτσώτης	ἀπών	Κ. Προβελέγιος	ἀπών
Κ. Τ. Σκυτᾶς	ἠρνήθη ψῆφον	Ι. Ταταράκης	»
Μελέτ. Χ. Μελέτη	ἀπών	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Π. Βάρβαγλης	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Ῥοδελιώτης	Ν.	Σταμάτιος Δάρρας	»
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών	Δημ. Σκαραμαγκᾶς	»
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ	Ἰ. Στάϊκος	Ν.
Π. Καλαμαριώτης	»	Α. Παππατσόρης	Ν.
Π. Δαρειώτης	»	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Δ. Σακελλαριάδης	Ν.	Α. Κιζάνης	Ο.
Ι. Φαρμάκης	Ο.	Δ. Δρόσος	ἀπών
Κ. Βίτσος	Ν.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	»
Μ. Ἰατρὸς	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Ἰω. Εὐσταθίου	ἀπών	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Γ. Κρ. Μαῦρος	»	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Φ. Κάνδυας	Ν.	Δ. Χαντσῖσκος	Ν.
Σ. Βαρότσης	ἀπών	Γ. Γριζάνος	ἀπών
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Πικουλάκης	»	Ι. Οἰκονόμου	ἀπών
Χ. Καπετανάκης	»	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.	Κ. Κανάρης	ἀπών
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών	Γ. Σταματάρας	Ν.
Α. Καλαμογδάρτης	»		

Ἀπεπερατώθη οὕτως ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, τοῦ ὁποίου ὁ τροπολογικὸς πίναξ, διορθωθεὶς ἐπὶ ταῖς ἀποράσεσι τῆς βουλῆς, ἔχει οὕτω.

Πίναξ τροπολογικὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν κατὰ τὸ 1847 ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου ὑπουργείου, ὡς παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη.

Κεφάλαιον	Ἄρθρον	Αἰτία δαπάνης	Ποσὰ κατ' ἄρ. καὶ κεφ. αἰτηθέντα ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου		ψηφισθέντα παρὰ τῆς Βουλῆς		Διαφορὰ ὑπὲρ τὸν	ἐπὶ πλέον
I		Κεντρικὴ ὑπηρεσία.						
	1	Προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου . .	31880		31200		680	
	2	Ἔπιπλα ἤτοι γραφ. ἔξοδα . .	14650		14650			
	3	Βασιλικὰ διάφορα	5000		5000			
			51530	—	50850	—		
II		Διπλωματικὴ ὑπηρεσία.						
	1	Προσωπικὸν τῶν πρεσβειῶν . .	218440	—	218440			
	2	Γραφικὰ ἔξοδα	11600		11600			
			230040	—	230040	—		
III		Ὀθωμανικαὶ ὑποθέσεις.						
	1	Προσωπικὸν τῶν ἐπιτρόπων . .	12750		12670		80	
	2	Γραφικὰ ἔξοδα	2400		2400			
			15150	—	15070	—		
IV		Ἔξοδα μεταβλητά.						
	1	Ἔξοδα πρώτης διαφυλῆς τῶν πατσάδων	30000		30000			
	2	» ταξιδίου	10000		10000			
	3	Ἀποστολαὶ ἔκτακτοι	6000		6000			
	4	Ταχυδρομικὰ ἔκτακτα	1500		1500			
	5	Ἐπιζημιώσεις καὶ βινθίσματα .	5000		5000			
	6	Ἔξοδα ἀπροβλέπτα	8000		8000			
			60500	—	60500	—		
V		Ἔξοδα καθαστηρ. κλεισμάτων χρήσεων.	3562	57	3562	57		
VI		Προξενικὴ ὑπηρεσία.						
	1	Προσωπικὸν τῶν προξενείων . .	111781		111781			
	2	Γραφικὰ ἔξοδα	20600		20600			
	3	Ἔξοδα ἐπιθεωρήσεως τῶν προξενικῶν ὑπαλλήλων.			3000			3000
			132381	—	135381			
		Τὸ ὅλον ἀρχ.	493163	57	495103	57	760	3000
		Ἀφαιρουμένης τῆς ἐπὶ πλέον καθαρᾶς διαφορᾶς			2240			
					493163	57		

Ὁ πρόεδρος, ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὸ περὶ σιτηρῶν νομοσχέδιον καὶ ἐπομένως τῶν τῶν ἐσωτερικῶν προϋπολογισμῶν, διέλυσεν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ. τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος Ῥ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ Προσδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ζάρκος.
Μ. Χ. Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΕ'.

Τῇ 25 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 76 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 14, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ γραμματέων.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι τὸ ὑπουργεῖον λόγον τῆς μήπω τοῦ περὶ ὑπουργείων νόμου ἐφαρμογῆς ἐπήνεγκε, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς προχθές, τὴν περὶ ἐκλογὴν τῶν προσώπων πολλὴν προσοχήν· καὶ ὅμως τελώνην ἀπό τινος ἐν Ἀστακῷ διώρισεν ἄνθρωπον διακριθέντα ἐπὶ καταχρήσεσιν. Ἐπειδὴ δὲ νῦν πρόκειται ἡ ἐξαγωγὴ ἐκ τοῦ λιμένος ἐκείνου τῶν βαλανιδίων, ἱκανὰ δὲ θέλει εἰσπράξει τὸ τελωνεῖον· διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι, ὅπως ἀπὸ τῶν καταχρήσεων τοῦ τελώνου τούτου σωθῶμεν, νὰ διορισθῇ ὁ τῶν τελωνείων ἐπιθεωρητὴς νὰ σταθμεύσῃ εἰς τὸ τελωνεῖον ἐκεῖνο, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἐξαγωγὴ θέλει ἐνεργηθῇ. Καὶ ταῦτα μὲν δὲν λέγει, διότι τὸ ὑπουργεῖον ἔπαυσε τοὺς ὑπ' αὐτοῦ πρότερον συστηθέντας, διότι ἀληθῶς συνίστα τότε εἰς αὐτὸ πάντας ἀγωνιστὰς οἰκογενειάρχας, οὐδέποτε ὅμως ἐσύστησε καταχραστάς, οὐδ' ἀνέχθη νὰ προστατεύσῃ τινὰ τῶν πραξάντων καταχρήσεις τινας· ἀλλ' ἁπλῶς, ἐπειδὴ τὸ ὑπουργεῖον ἐδύνατο νὰ ἀγνοῇ πολλὰ τοιαῦτα πρόσωπα δυστυχῆ, ἐγνωστοποίει αὐτὰ εἰς ταῦτα, ὡς καὶ πανταχοῦ γίνεται. Ἀλλὰ διότι πραγματικῶς οἱ διορισθέντες εἰσὶ κατάχρασται· οὕτως ἐν Δραγαμέστῳ διώρισεν ἄνδρα τινα, ὑπηρετήσαντα ἄλλοτε παρὰ τῷ Σκίνδρᾳ, καὶ νῦν ἔτι διαφερόμενον ἐκ τῶν τουρκικῶν, ὡς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ πρὸ χρόνων δόντα εἰς σχέσεις συζυγικὰς πρὸς τὸν ἐν Πρεβέζῃ Ἰσούφ-ἀγάν· τοῦτον δὲ μετέθηκεν εἰς Ἀστακόν· γνωστὸς δὲ διατελεῖ ἐκεῖσε ὑπὸ τὸ ὄνομα *Καψαλάκης*. Ἐν Βονίτσῃ δὲ διώρισεν Ἰωάννην τινὰ Μοναστηριώτην, διορισθέντα ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Κυβερνήτου εἰς θέσιν τελωνιακήν, μηδὲν δὲ ἀποτίσαντα ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ τελωνείου εἰς τὸ ταμεῖον, μηδ' εἰς τὸν πρὸς τοῦτον σταλέντα ἵνα παραλάβῃ πάνθ' ὅσα εἶχεν ἐν τῷ τελωνείῳ Χρῆστον Σταματᾶν· διότι τοῦτον, εὑρόντα 4500 φοίνικας ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ τελωνείου, ἠπάτησε καὶ ἔρυγε. Καὶ ταῦτα γίνονται,

καθ' ὃν χρόνον διακηρύσσεται ἀπὸ τοῦ βήματος, ὅτι δὲν ἐφαρμόζονται οἱ νόμοι, ἵνα σπουδασθῶσιν οἱ χαρακτῆρες καὶ ἡ δέουσα προσοχὴ περὶ τὴν ἐκλογὴν ἐπισταθῇ· καὶ διορίζονται ἄνδρες τοιοῦτοι, παύονται δὲ οἱ πρὸ τούτων ὑπάρχοντες ἀγωνισταί. Ἐπειδὴ δὲ δύναται πρὸς δικαιολόγησιν νὰ λεχθῇ, ὅτι ἐπὶ καταχρήσει φωραθέντες ἐπαύθησαν, ἀπαντᾶται εἰς τοῦτους, ὅτι εἰ μὲν τοιοῦτοι ἐρωράθησαν νὰ παύσῃ τὸ ὑπουργεῖον αὐτοὺς ὤφειλεν, ἀφ' ἧς τοιοῦτοι ἀνεδείχθησαν, καθόσον οὐδέ τις νὰ προστατεύσῃ αὐτοὺς ἔμελλεν, ἀλλὰ ῥητῶς πολλάκις εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐλέχθη, ὅτι κατὰ τῶν καταχράσεων νὰ καταφέρηται πρέπει, ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτον ἐγένετο· ἐπαύθησαν δ' οὗτοι, ἵνα συνειδήσεις ἐπιβρεσθῶσι καὶ βουλευτικὴ ἀνεξαρτησία περιορισθῇ. Ἀνωφελῶς ὅμως, διότι οἱ τὰς θέσεις αὐτῶν παραιτήσαντες, ἀνώτεροι πάσης ἐπιρροίας διὰ τῶν παύσεων ἄλλων καταφαίνονται. Ἐπανέλαβεν ἐν τέλει τὴν περὶ ἀποστολῆς τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν τελωνείων πρότασιν, κατὰ τὴν τῶν βαλανιδίων ἐξαγωγὴν ἐκ τοῦ λιμένος Ἀστακοῦ, καθ' ὅσον οὐδ' ἐξέλεγξις τοῦ τελώνου ἐκείνου ἐνεργεῖται, ἐλεγκτοῦ ἐκεῖ διορισθέντος ὑπηρέτου τινὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ τελώνου.

Ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ σταλῇ τῶν πρακτικῶν ἀπόσπασμα εἰς τὸ ὑπουργεῖον.

Πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα ἵνα τί ἐπὶ τοσοῦτον ἐβράδυνεν ἡ συσταθεῖσα ἐπὶ τῆς κατηγορίας τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ἐπιτροπή. Ἀπήντησε μέλος τι αὐτῆς, ὅτι οὐδαμῶς ἐβράδυνεν αὕτη, διότι χθὲς μόλις ἀπεπέρανε τὸ ἔργον τῶν ἀνακρίσεων, ἀπὸ τοῦδε δ' ἄρχεται, ἵνα τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς συντάξῃ.

Πρὸς τὸν διϊσχυρισθέντα δ' ὅτι οὐδεμίαν ἔκθεσιν νὰ συντάξῃ ὠφέλει, ἀλλ' ἁπλῶς τὴν διωγραφίαν εἰς τὴν βουλὴν νὰ φέρῃ, νὰ τυπωθῶσι δ' αἱ ἀνακρίσεις, ὅπως γνῶσιν αὐτῶν λάβωσιν. Ἀντέλεξεν ἄλλος ὅτι, ἐπειδὴ δὲν δύνανται τὰ πολυμελῆ σώματα νὰ ἐξελέγχωσί τι μόνα, διὰ τοῦτο δι' ἐπιτροπῶν τοῦτο ἐνεργοῦσιν, ὑποβαλλουσῶν τὴν γνώμην αὐτῶν μετὰ τὴν ἐνταλθεῖσαν ἔρευναν εἰς αὐτά· νῦν δὲ περιοριζομένου τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη συνεστάλη, ματαιοῦται ἡ σύστασις αὐτῆ, διότι μακρὰ εἰσὶν αἱ μαρτυρικαὶ καταθέσεις, αἱ ἐπ' αὐτῆς ἐνεργηθεῖσαι, καὶ ὀγκώδη εἰσὶ τὰ σχετικὰ ἔγγραφα, δὲν δύναται δὲ ἄλλως νὰ μελετήσῃ αὐτὰ ἡ βουλὴ ἄνευ ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις θέλει ὑποβάλει τὸ συμπέρασμα τούτων καὶ τὴν περίληψιν αὐτῶν· ἄλλως τε καὶ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ παραδεχθῇ τὴν ἔκθεσιν ταύτην ἡ βουλή, ἂν κρίνῃ αὐτὴν μὴ πιστῶς διαβιβάζουσαν τὰ ὑπάρχοντα.

Μετά τινα δὲ παρατηρήσαντα ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη συνέστη μόνον, πρὸς παραλαβὴν τῶν ἐγγράφων παρὰ τοῦ ὑπουργείου· ἀλλά, ὁμολογήσαντος τοῦ ὑπουργοῦ τὴν ὑφαίρεσιν τῶν ἐγγράφων τῶν σιτηρῶν, καὶ ἀνάγκης ὑπαρχούσης ἵνα τινὲς ἐξετασθῶσιν, ἀνετέθη τὸ ἔργον εἰς αὐτὴν, ὀφείλουσαν, ἅμα τῷ τέλει αὐτοῦ, νὰ φέρῃ τὸ ἔργον αὐτῆς εἰς τὴν βουλὴν, μὲ ἐξαγόμενόν τι τῶν μαρτυριῶν, οὐδέποτε δὲ καὶ ἰδίαν γνώμην. Ἀλλ' ἐπειδὴ μόλις μὲν χθὲς τὰς ἀνακρίσεις ἀπεπέρανεν, ἵνα δὲ καὶ τὸ ἐξαγόμενον τοῦτο ὑποβάλῃ, θέλουσιν ἔτι παρέλθει 5 ἢ 8 ἡμέραι πρὸς ταῖς παρελθούσαις εἴκοσι, διὰ τοῦτο νὰ ἀποφασισθῇ ἵνα φέρῃ ἁπλῶς τὰς ἀνακρίσεις εἰς τὴν βουλὴν, νὰ τυπωθῶσι δ' αὗται ἵνα γνῶσιν αὐτῶν οἱ βουλευταὶ λάβωσι.

Μέλος τι τῆς ἐπιτροπῆς ἀντέλεξεν, ὅτι, εἰ μὲν βραδύτης ἐγένετο, αἴτιος ταύτης αὐτὸς ὁ προαγορεύσας ὑπῆρχεν, ὁ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καθ' ὃν εἰργάζετο χρόνον κατορθώσας νὰ παρευρίσκηται κατ' ἀπόφασιν τῆς βουλῆς ἄνευ ψήφου· ἀλλὰ καὶ βραδέως τὸ ἔργον αὐτῆς δὲν ἀπεπέρανε, μηδέποτε φεισθεῖσα κόπου, ἂν δὲ, ἕως ἂν τὸ ἀποτελεσμα ὑποβάλῃ, βραδύτης τις ἐπέλθῃ, τότε νὰ μεμφθῶσιν αὐτῆς δύνανται.

Ἕτερον δὲ μέλος αὐτῆς εἶπεν, ὅτι εἰς ταύτην τὴν 13 Φευρουαρίου τὸ ἔργον τοῦτο ἀνετέθη, ὥστε μόλις δώδεκα ἤδη ἢ δέκα μόνον ἡμέρας ἐργάζεται· διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐβράδυνε ποσῶς ἀποπεράνασα κατ' αὐτὰς τὸ τῶν ἀνακρίσεων ἔργον, τὸ ὁποῖον ἱκανῶς ἐπίπονον ἦτον. Ἐπειδὴ δ' ἤδη θέλει προβῆ εἰς τὴν τῶν ἐνταλμάτων ἐξέλεγξιν, ἀπόκειται εἰς τὴν βουλὴν νὰ ἀποφανθῇ ἂν μίαν ἐπ' ἀμφοτέρων τούτων ἔκθεσιν νὰ ὑποβάλῃ ἡ ἐπιτροπὴ πρέπῃ, ἢ ἰδιαιτέρως ἕκαστον τούτων νὰ πραγματευθῇ δι' ἐκθέσεως, ἁπλῶς τὸ ἐξαγόμενον τῶν καταθέσεων περιεχούσης, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐν τῷ δωματίῳ ἡμῶν πρὸς ἀλλήλους συζητοῦντες ἐκρίναμεν καλὸν· ἐφ' ᾧ καὶ τριῶν τοὐλάχιστον ἡμέραι θέλουσι παρέλθει.

Μετά τινα θεωρήσαντα τὴν ἐπὶ τῶν ἐνταλμάτων ἐργασίαν τῆς ἐπιτροπῆς ἀνεξάρτητον· προτείναντα δὲ, ἵνα ὑποβάλῃ τὸ πρῶτον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐπὶ τῶν σιτηρῶν ἐργασιῶν της, κατόπιν δὲ ἐπιληρωθῇ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐνταλμάτων ἔργου. Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι ἄνευ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ὁ σκοπὸς, δι' ὃν αὕτη συνέστη, δὲν ἐκπληροῦται· ἡ δ' ἔκθεσις, διδοῦσα εἰς πάντα ἀκριβῆ καὶ περιληπτικὴν γνῶσιν τῶν καταθέσεων, οὐδὲν ἔχει τὸ ἐπιζήμιον. Οὕτως ἡ μὲν ἔκθεσις αὐτῆς ἀναγκαία καταφαίνεται, διά τε τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀνάγκην, ἂν δὲ καὶ τὴν γνώμην

αὐτῆς μετὰ τῆς ἐκθέσεως ὑποβάλῃ οὐδὲ τοῦτο ἐπιζήμιον παρίσταται· διότι τὰ μέλη αὐτῆς ἐκ τῶν βουλευτῶν διατελοῦσι, φόβος δέ τις ἵνα περιορισθῇ ἡ συνειδησίς τινος ἢ ἡ ἀνεξαρτησία τῆς βουλῆς δὲν πρόκειται. Καὶ ἂν μὲν ταύτην ὀρθὴν κατίδωμεν ὑπὲρ ταύτης ψηφίζομεν, ἄλλως καταψηφιζόμεν καὶ αἱ γνωμοδοτήσαντες κακῶς ἐκτιθενται· τοῦτο δὲ καὶ καθήκων τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ὑπάρχει, καὶ τοῦτο μὴ ἐκτελοῦσα θέλει ἐπικριθῇ βεβαίως.

Ἀλλ' ἄλλος διϊσχυρίσθη ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη διωρίσθη οὐχὶ ἵνα γνωμοδοτήσῃ ἀλλὰ μόνον νὰ ἐξετάσῃ μάρτυρας, τοὺς ὁποίους ἡ βουλὴ, μὴ δυναμένη νὰ ἀκριβίνῃ, ἔδωκεν εἰς ταύτην τὴν ἐντολήν· ἐντολὴν δέ τινα ἵνα τὴν γνώμην αὐτῆς φέρῃ δὲν ἔδωκέ τις, μηδὲ περί τινος βουλευτικῆς ἐκλογῆς, μηδὲ περὶ νομοσχεδίου προκειμένου. Διὰ ταῦτα αὕτη μὲν τὸ ἐξαγόμενον μόνον νὰ φέρῃ δύναται, οὐδεμίαν δὲ γνώμην, οἱ δὲ βουλευταὶ, τὴν ὑπόθεσιν ἐξανιζόντες καὶ συζητοῦντες, τὴν ψῆφον αὐτῶν ἐν καιρῷ φέρουσι· διότι, ὡς πᾶς τις ἡμῶν ἀπέχει ἀπὸ τοῦδε ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ ἀποφανθῇ, οὕτω καὶ αὕτη ὀφείλει νὰ ἐπιφυλαχθῇ νὰ ἐκφράσῃ γνώμην κατὰ τὴν ἐπὶ τούτου ἐν τῇ βουλῇ συζήτησιν, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦδε· διότι ἡ διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ νὰ κάμῃ ἐξετάσεις, δὲν δύναται αὕτη, καθιστῶσα τὴν βουλὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, νὰ πράξῃ ἄλλο τι παρ' ὅ,τι ἤθελε πράξει αὐτὴ ἡ ἰδία ἡ βουλή· τοῦτέστιν, ἀφοῦ ἤθελον διὰ τοῦ προέδρου ἐξετασθῶσιν ἐν πλήρει συνεδριάσει οἱ ἐξετασθέντες ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς μάρτυρες, καὶ ἀναγνωσθῶσι τὰ ἔγγραφα, ὁ τυχὸν προσκαλεσθεὶς καμμίαν γνώμην δὲν ἤθελε φέρει, πρὶν ἡ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις· καὶ ἐνταῦθα τὴν συνοπτικὴν ἔκθεσιν τῶν ἐξετάσεων ὀφείλει ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ὑποβάλῃ ἄνευ τινος γνωμοδοτήσεως.

Συμφωνῶν ἕτερος μὲ τὸν πρὸ τούτου ἀγορεύσαντα προσέθηκεν, ὅτι οὐ μόνον ἐλάβη τις δὲν ἐπιγίνεται, ἐὰν ἔκθεσίν τε καὶ γνώμην μετὰ ταύτης ἡ ἐπιτροπὴ ὑποβάλῃ· ἀλλὰ θέλει αὕτη προέλθει ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, διότι, ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς τῆς βουλῆς, ὀνομασθεῖσα ὑπὸ τοῦ προέδρου κατὰ κοινὴν συναίνεσιν, θέλει πιστῶς ἐκτελέσει τὴν ἐντολὴν αὐτῆς· ἀλλὰ καὶ ἂν μέλη τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἀρέσκωσιν εἰς τινας, μὴ ἡ ὑποβληθεῖσα γνώμη αὐτῆς ὑποχρεωτικὴ διατελεῖ; Ἐνῷ, ἂν γνώμην μετ' ἐκθέσεως ὑποβάλῃ αὕτη, προσφορώτερον εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς ἀληθείας θέλομεν προβῆ· διότι αὕτη ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοῦ πραγματικοῦ μέρους ἀντελήφθη, διαφέρει δὲ ἡ ἄμεσος τῆς

ἐμμέσου ἀντιλήψεως· ἐφ' ᾧ καὶ οἱ δικασταὶ αὐτοί, οἱ ψῆφον ἐν τινι δίκῃ νὰ ἐκφέρωσιν μέλλοντες, ἀνεπαρκῆ τὴν προανάκρισιν θεωροῦντες, αὐτοὶ τῶν πραγμάτων ἀντιλαμβάνονται δι' ἐξετάσεως αὖθις τῶν μαρτύρων. Τούτων δ' ὅλων ἐκτὸς, φερούσης τῆς ἐπιτροπῆς μετὰ τῆς ὑποβληθησομένης ἐκθέσεως καὶ ἰδίαν γνώμην, δύω τινες βαθμοὶ δικαιοδοσίας παρίστανται, ἥ τε τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησις, ἐκκαλουμένη ἐνώπιον τῆς ὅλης βουλῆς, καὶ αὐτῆς ἡ ἀπόφασις φαινομένη ἀνέκκλητος. Ἐπέρανε δὲ τὸν λόγον εἰπὼν, ὅτι, συμμεριζόμενος τὴν σοβαρότητα τῆς ὑποθέσεως, θεωρεῖ λίαν ἀναγκαίαν τὴν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν, καὶ πᾶσαν ἐναντίαν τῆς βουλῆς ἀπόφασιν ἀποκλείουσαν τὴν ὁδὸν, δι' ἧς εἰς τὴν ἀλήθειαν θέλομεν φθάσει.

Μετὰ τὸν γραμματέα ἀναγνόντα τὸ περὶ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέρος τῶν πρακτικῶν. Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι καὶ προηγούμενα τινα τοῦ προκειμένου ὑπάρχουσι, διότι, ἂν καὶ ἀλλαχοῦ σπανίως ἀναγκάζωνται τούτων χρῆσιν νὰ ἐπιχειρῶσι, παρ' ἡμῖν τοιαῦται ἐπιτροπαὶ καὶ εἰς Ὕδραν καὶ εἰς Καρυστίαν ἀπεστάλησαν, ἵνα τῶν πραγμάτων ἀμέσως ἀντιληφθῶσι καὶ ἀνακρίσεις ἐνεργήσωσι μὴ δυναμένης ὅλης τῆς τότε ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦτο νὰ πράξῃ. Ἀλλὰ καὶ αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται ἐπανελθοῦσαι τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὴν ὅλην ἐπιτροπὴν ὑπέβαλον, αὕτη δὲ ἔφερε τὴν γνώμην αὐτῆς εἰς τὴν βουλήν· ὡς δὲ καὶ ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο, κατὰ τὰ περιέχοντα τὴν σύστασιν αὐτῆς πρακτικὰ, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα μόνον τοῦ ἔργου ὀφείλει νὰ φέρῃ, οὕτω πρέπει νὰ ὑποβάλῃ μόνον τὰς ἐνεργηθείσας ἀνακρίσεις, τότε δὲ νὰ διορισθῇ ἑτέρα ἐπιτροπὴ προεισαγωγική. Διότι ἡ μὲν βουλὴ ἤδη μὲ τὸν εἰσαγγελέα να παραβληθῇ δύναται, ἐφ' ᾧ καὶ ἀφοῦ σκεφθῇ ἐπὶ τῶν ἐγγράφων πρέπει νὰ ἀποφανθῇ, πείθουσα ἐξ ἐκείνων τὴν συνείδησιν αὐτῆς· ἡ δ' ἐπιτροπὴ οὐδέποτε ἀπὸ τοῦδε ἀποφαινομένη δικαιοῦται, διότι δύναται νὰ ἐκθέσῃ κακῶς πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἄλλως δύναται νὰ ᾖναι ἀθῷον. Ὅτι δὲ δὲν εἶναι αὕτη ἡ συσταθησομένη προεισαγωγική, οὐδὲ νὰ προβῇ εἰς γνωμοδότησιν δύναται, συνάγεται καὶ διότι, ἂν ἄλλως εἶχε, πιθανῶς τινες νὰ παρέβαινον καὶ εἰς πρότασιν ἐξαιρέσεως τινος τῶν μελῶν αὐτῆς, ἔχοντος συμφέρον, καὶ τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην ἤθελεν ἡ βουλὴ ἐκλέξει αὐτὴ διὰ ψηφοφορίας. Διὰ ταῦτα αὕτη μὲν ὀφείλει νὰ φέρῃ ἁπλῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, δηλονότι τὰ ἔγγραφα πάντα μετά τινος περιλήψεως, ἡμεῖς δὲ τότε σκεπτόμεθα περὶ τοῦ πρακτέου, ἐνεργοῦντες ὅ,τι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐγίνετο· διορίζομεν

δηλονότι πολυμελῆ ἐπιτροπὴν ἐξ ἀνθρώπων ἱκανῶν καὶ πεπαιδευμένων, διότι πρὶν ἡ φωτισθῶμεν τίς θέλει τολμήσει νὰ ἐκφράσῃ γνώμην; Οὐδὲ ἐπιτρέποντες τοῦτο εἰς τὴν ἐπιτροπὴν δικαιούμεθα, οὐδ' ἀνεχόμενοι αὐτὸ γινόμενον, οἱ δὲ τὰ ἐναντία ζητοῦντες ἐναντίον πιθανῶς τοῦ περὶ οὗ πρόκειται πρασώπου διάκεινται.

Ἀντέλεξεν αὖθις ἄλλος ὅτι πρὸ τῆς ἀναγνώσεως μὲν τῶν πρακτικῶν ἠμφισβητεῖτο τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὅμως αὐτῶν πείθονται πάντες, ὅτι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐνεταλθὴ τότε ἔργον τῆς ἀνακρίσεως καὶ ἡ εἰσαγωγὴ κατόπιν ἐκθέσεως, φερούσης καὶ τὴν γνώμην αὐτῆς. Ὁ κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀποσταλεισῶν ἄλλοτε εἰς Ὕδραν καὶ Καρυστίαν ἰσχυρισμὸς δὲν εἶναι ὀρθὸς, διότι αἱ σταλεῖσαι ἐπιτροπαὶ μετέλαβον μέρος τοῦ δικαιώματος τῆς ἐξελέγξεως, τὸ ὁποῖον ἡ πολυμελὴς ἐπιτροπὴ εἶχε, καὶ δυνάμει τοῦ μέρους τούτου ἐνήργησαν ἐκεῖ ἐξετάσεις· διετήρησεν ὅμως τὸ ὑπόλοιπον δικαίωμα ἡ πολυμελὴς, δυνάμει τοῦ ὁποίου τὴν γνώμην αὐτῆς ἐπ' αὐτῶν ἐξέφερεν· ἀλλ' ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐπιτροπὴ καθῆκον ἔχει νὰ φέρῃ ἔκθεσίν τινα καὶ γνώμην, οὐδεὶς δὲ ἀπειλεῖ ἡμᾶς φόβος, διότι, ἂν μὲν αὕτη ἦναι ἄδικος, δὲν δύναται νὰ μετατρέψῃ τὴν συνείδησιν τῆς βουλῆς, θέλει δὲ ἐκθέσει μόνον τοὺς προαγαγόντας αὐτὴν, ἂν δὲ δικαία θέλει ἐγκριθῇ καὶ θέλει φωτίσει τὴν Βουλὴν εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς ἀληθείας. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἐκλογὴν τοῦ προέδρου ἐπὶ τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην προσώπων, ὡκειοποιήθη ἔκτοτε τὴν ἐκλογὴν ταύτην· καὶ, δοῦσα τὸ μεῖζον δικαίωμα ἵνα εἰς τὰς ἀρχὰς γράψῃ νὰ ἔλθωσιν ἀντίγραφα τῶν πρωτοκόλλων τοῦ Ἰαννουαρίου, δικαιοῦται νὰ ἀποφανθῇ ὅτι δύναται ἡ ἐπιτροπὴ νὰ φέρῃ καὶ γνώμην, ἀφίνουσα εἰς τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὴν μέλη νὰ κρίνωσι περὶ τῆς ἐπικρίσεως, τὴν ὁποίαν θέλουσιν ἀκούσει, ἄδικα γνωμοδοτοῦντες.

Μετά τινα παρατηρήσαντα ὅτι ἡ μὲν βουλὴ ἤδη κατέχει τόπον δημοσίου κατηγόρου, διότι ἐπὶ τῇ καταγγελίᾳ παρανόμου πράξεως ἀνέθηκεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἔργον ἀνακριτικόν· ἡ δ' ἐπιτροπὴ ἀνακριτοῦ τόπον, ὀφείλουσα μόνον νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις καὶ φέρῃ αὐτὰς εἰς τὴν βουλὴν, ὀφείλουσαν νὰ σκεφθῇ μετὰ ταῦτα καὶ ἀποφανθῇ, ἂν πρέπῃ νὰ διαβιβασθῇ ἡ κατηγορία εἰς τὴν γερουσίαν. Ὅτι εἰς τοῦτο μᾶς φέρει καὶ ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τῆς νομοθεσίας ἡμῶν, καθ' ἃς οὐδέν τι πλέον εἰς τὸν ἀνακριτὴν χορηγεῖται· ἄλλως τε ἤθελεν εἶσθαι προφανὴς ἀντίφασις ἡ μὲν ἐπιτροπὴ νὰ ἐπιφέρῃ ἰδίαν γνώμην, ἡ δὲ

βουλὴ νὰ ἀπορρίνηται κυριαρχικῶς ἀνεξαρτήτως αὐτῆς. Καὶ ὅτι διὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη μόνον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς δύναται νὰ φέρῃ, ἡ δὲ συσταθησομένη προεισαγωγικὴ θέλει φέρει εἰς τὴν βουλὴν καὶ ἰδίαν γνώμην, στηριζομένην ἐπὶ τῆς ὕλης, τὴν ὁποίαν θέλει χορηγήσει εἰς αὐτήν.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι, εἰς τὴν λύσιν τῶν ἀμφισβητήσεων τούτων, θέλει φέρει ἡμᾶς ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ, περὶ τῆς ἀδείας τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς βουλευτοῦ τινος, καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρέπει νὰ πραξωμεν ὅ,τι καὶ ἐπ' ἐκείνου. Διὰ ταῦτα ἐπρότεινεν, ἵνα ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν βουλὴν αἱ ἀνακρίσεις ὑπὸ τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς, νὰ τυπωθῶσιν αὗται καὶ διανεμηθῶσιν εἰς τοὺς βουλευτάς, ὅπως σκερθῶσιν ἐπ' αὐτῶν· κατόπιν δὲ νὰ σταλῶσιν εἰς τὰ τμήματα διὰ νὰ προσυζητηθῶσι τμηματικῶς, νὰ συστηθῇ τότε, καθ' ὃν τρόπον συνιστῶνται καὶ αἱ ἄλλαι, ἐπιτροπὴ ἐξ αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς βουλῆς, ἥτις νὰ φέρῃ τὴν γνωμοδότησιν αὐτῆς.

Ἡ βουλὴ παρεδέχθη παμψηφεὶ τὴν γνώμην ταύτην, ἀπορριπτομένης τῆς ἐπιτροπὴ φέρῃ εἰς τὴν βουλὴν μέχρι τῆς αὔριον τὰς ἐνεργηθείσας ἀνακρίσεις μετὰ τῶν ἄλλων ἐγγράφων.

Ἀνηγγέλθη ἀντικειμένου τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως ἡ συζήτησις τοῦ περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν φόρου καὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν καρπῶν τούτων νομοσχεδίου. Ἀνεγνώσθη ὁ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἄρτι καθυποβληθεὶς πίναξ τῶν εἰσπραχθέντων καὶ ἐκποιηθέντων καὶ ὑπαρχόντων ἤδη εἰς τὰς ἀποθήκας σιτηρῶν, ἔχων οὕτω.

«Πίναξ τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τῆς ὅλης παραγωγῆς ἐν γένει τῶν σιτηρῶν τοῦ **1846.**

	Ἔγγειος φόρος		Τὸ ὅλον τοῦ ἐγγείου φόρου κοιλ.	Τὸ ὅλον τῆς παραγωγῆς κοιλῶν	Παρατηρήσ.
	ἐξ ἐθνικῶν κοιλῶν	ἐξ ἰδιοκτήτων κοιλῶν			
Σῖτος	67,441	181,604	249,045	2,490,450	Τὸ προσεθὲν ποσὸν ἐκ κοιλῶν 150000. παρήχθη ἀπὸ ἀγρούς, ἀποδίδοντας τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα.
Κριθὴ	27,562	112,346	139,908	1,399,080	
Βρώμη	7,593	13,825	21,418	214,180	
Σίκαλη	2,312	7,048	9,360	93,600	
Σμιγὸς	16,550	62,246	78,796	787,960	
Ὄσπρια ἐν γένει	3,042	11,402	14,445	144,450	
Ἀραβόσιτος	52,628	111,911	164,539	1,645,390	
	177,128	500,383	677,511	6,775,110	
				150,000	
				6,925,110	

Οἱ εἰς ἐμπόρους κατὰ μεγάλας ποσότητας ἐκποιηθέντες δημόσιοι σῖτοι τῶν Θηβῶν, Λεβαδείας, Λοκρίδος, Φωκίδος καὶ Χαλκίδος ἀναβαίνουν μέχρι κοιλῶν 70 χιλιάδων· ἐξ αὐτῶν 4000 κοιλὰ ἐστάλησαν εἰς Τεργέστην κατὰ τὸν Νοέμβριον, οἱ δὲ λοιποὶ εὑρίσκονται οἱ μὲν εἰς τὰς ἰδίας ἐπαρχίας ἔνθα ἐπωλήθησαν, οἱ δὲ μετανέχθησαν εἰς τὴν Ἀττικήν. Τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν, μετογείων τε καὶ παραλίων, ἐπωλήθησαν οἱ μὲν εἰς τοὺς ἐντοπίους ἐμπόρους εἰς μικρὰς μερίδας, οἱ δὲ διὰ μονομερῶν δημοπρασιῶν ἀπὸ 2 ἕως 25 κοιλὰ ἑκάστην, καὶ οἱ λοιποὶ παρεχωρήθησαν, εἰς τοὺς ἰδίους φορολογουμένους.»

Προτεθείσης δὲ κατὰ πρῶτον τῆς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου συζητήσεως, λαβών κατ' αὐτῆς τὸν λόγον τις ἀνέφερεν, ὅτι, προκειμένου χθὲς νὰ συζητηθῇ τὸ περὶ οὗ ἤδη ὁ λόγος νομοσχέδιον, ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναβολὴν αὐτοῦ διότι εὗρεν ἀναγκαῖον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἐτήσιος παραγωγὴ τῶν καρπῶν, καὶ τὰ ὑπολειπόμενα εἰσέτι ἀπώλητα γεννήματα, πρὸς δὲ καὶ τὸ σύνολον τῶν ἐξαχθέντων καὶ εἰσαχθέντων. Ἐπειδὴ δέ, καὶ τοι μόνον τῶν πρώτων γνωσθέντων, ἀπεφασίσθη νὰ ἐπιληφθῇ σήμερον ἡ βουλὴ τῆς συζητήσεως, ἂν καὶ, μὴ ἔχουσα τὰς πληροφορίας περὶ τῶν εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων σιτηρῶν, δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ ἀποφασίσῃ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀκριβείᾳ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· λαμβάνει καὶ αὐτὸς τὸν λόγον κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου· αἰσθάνεται δὲ λύπην, διότι ἴσως θέλει δυσαρεστήσει τοὺς Αἰγαιοπελαγίτας συναδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ τοι ἔχων πᾶσαν προθυμίαν, ἵνα ληφθῇ ἡ προσήκουσα πρόνοια πρὸς περιθαλψιν τῶν ἐχουσῶν ἔλλειψιν σίτων νήσων, καθὼς καὶ πραγματικῶς ἐγνωμοδότησεν, ὅτε ὁ βουλευτὴς Ὕδρας ἐξέθετε τὴν κατάστασιν τῶν σιτηρῶν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, νὰ μετακομισθῶσιν ἐκεῖ παρὰ τῆς κυβερνήσεως τὰ ἀναγκαῖα σιτηρά, ἵνα δοθῇ εἰς τοὺς Αἰγαιοπελαγίτας ἡ δυνατὴ βοήθεια καὶ μὲ ζημίαν μάλιστα τοῦ δημοσίου. Ἡ ζητουμένη ὅμως ἤδη ἀτέλεια ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων σιτηρῶν καὶ ἡ τῆς ἐξαγωγῆς αὐτῶν ἀπαγόρευσις εἶναι πέραν τῆς ἀνάγκης· καθότι ὁ ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων σιτηρῶν ἐπιβαλὼν φόρον νόμος εἶναι ἔκτακτος, τοιοῦτοι δ' ἔκτακτοι νόμοι γίνονται εἰς ἐκείνας τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς ἀκαταμάχητος ἀνάγκη ἤθελε τοὺς ὑπαγορεύσει. Ὁ ῥηθεὶς λοιπὸν νόμος ἐβασανίσθη δεόντως, καὶ, ἕνεκα ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης, ἐγένετο δεκτός· διότι ἄλλως ἡ γεωργία, ἥτις εἶναι ἡ κυριωτέρα πηγὴ τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων, ἀποδιδοῦσα τὸ 1/3 περίπου αὐτῶν, ἤθελε καταστραφῇ· ἐπειδὴ πρὸ αὐτοῦ εἶχε καταντήσει νὰ πωλῆται

ὁ ἀραβόσιτος πρὸς 6 καὶ 7 λεπτά, ὥστε ὁ γεωργὸς παντάπασι δὲν ἀντημείβετο. Διὰ νὰ ἔλθωμεν λοιπὸν εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ τοιούτου ἀναγκαίου νόμου, πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἄλλη ἀκαταμάχητος ἀνάγκη· τοιαύτην δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν βλέπει, διότι σιτοδεία δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἀφοῦ ἦτο τοσοῦτον εὐτυχὲς τὸ ἔτος 1846. Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἐν Γαλλίᾳ κατηργήθη ὁ τοιοῦτος φόρος, ἀλλὰ τοῦτο ἐγένετο, ὅτε κατήντησαν εἰς ἐπανάστασιν δεκαὲξ νομῶν οἱ κάτοικοι, τολμήσαντες ν' ἀντικρούσωσι τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν, ἵν' ἁρπάσωσι τὰ ἐν ταῖς ἀποθήκαις σιτηρά· ἐν Ἑλλάδι ὅμως τοιοῦτον τι οὐδ' ὑπῆρξεν, οὐδὲ θέλει ὑπάρξει, ἐξ ἐναντίας εἶναι πιθανότατον, ὅτι θέλουσι περισσεύσει καὶ σαπῇ πολλὰ σιτηρά· ὡς καὶ πέρυσιν, ὅτε ἀνηγγέλετο μὲν, ὅτι, ὑπαρχούσης ἀνάγκης σιτηρῶν εἰς τὰ ἔξω μέρη, ἐπαπειλεῖ τὸ κράτος σιτοδεία, καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἐζητήσατο νὰ ἐκδοθῇ νόμος ἀπαγορεύων τὴν ἐξαγωγὴν, ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, γινῶσκον κάλλιον τὴν τῶν σιτηρῶν ἐν Ἑλλάδι ποσότητα, ἀνταντιώθη καὶ μόνον μικρὰν ἀναστολὴν ἐπί τινας ἡμέρας διέταξεν· ἕνεκα ταύτης ὅμως ἔμειναν πολλοὶ καρποὶ ἀπώλητοι, καὶ ἐπήνεγκαν ζημίαν οὐ μικρὰν εἰς τὸ δημόσιον, ἐπειδὴ μόλις τὸν Ἰανουάριον ἐπωλήθησαν εἰς εὐτελεστάτας τιμάς. Ἐνῷ δὲ πολλοὶ Βουλευταὶ τῶν νήσων, παριστάντες καὶ τότε ἔλλειψιν μεγάλην τῶν σιτηρῶν ἐν τοῖς νήσοις, προέτρεπον τὴν Κυβέρνησιν νὰ πέμψῃ ἐκεῖ σιτηρὰ, καὶ ἔπεμψεν αὐτὰ, τὰ σταλέντα μόλις ἐπωλήθησαν τότε, καί τοι μεγίστης ἀφορίας κατὰ τὸ 1845 ὑπαρξάσης· καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Σκύρῳ δὲ τὰ περισσεύοντα δημόσια σιτηρὰ ἐδόθησαν εἰς ἀνταλλαγὴν, καὶ ἠναγκάσθη ἡ Κυβέρνησις νὰ τὰ πέμψῃ εἰς Ἄνδρον, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐδυσκολεύθησαν νὰ πωληθῶσι. Καὶ ἤδη δὲ πληροφορεῖται, ἐκ τῶν καταστάσεων τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, ὅτι ἐστάλησαν εἰς Τῆνον σιτηρὰ καὶ ἔμειναν ἀπώλητα ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου, καὶ εἰς Ἄνδρον δὲ ἐστάλησαν αὖθις καὶ μέχρι 15 Φεβρουαρίου οὔτε κόκκος ἐπωλήθη· ἐν Ὕδρᾳ δὲ, ὅπου λέγεται, ὅτι ἡ μεγίστη ὑπάρχει ἀνάγκη, ἐστάλησαν 9500 κοιλὰ, ἐξ ὧν μέχρι τοῦδε 2200 κοιλὰ ἐπωλήθησαν· ποῦ λοιπὸν ὁ λιμὸς, ὃν φοβούμενοι προερχόμεθα εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου, τοῦ ὁποίου ἡ χρησιμότης ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἀπεδείχθη πληρέστατα; Ἀφοῦ εἰς ὅλας τὰς μεσογείους ἐπαρχίας ὑπάρχει πλῆθος καρπῶν, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐκ τοῦ δημοσίου ἀγοράσαντες διατηροῦσι τὰ ἀγορασθέντα ποσὰ εἰσέτι ἀπώλητα; Ἂν λοιπὸν ἀπαγορευθῇ ἡ τῶν σιτηρῶν ἐξαγωγὴ, θέλουσι

καταντήσει νὰ πωληθῶσι ταῦτα εἰς εὐτελεστάτην τιμὴν, πρὸς μεγίστην τῶν γεωργῶν ζημίαν. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν σιτηρῶν ηὐξήθησαν, ὡς ἐκ τῆς ἐν Εὐρώπῃ ὑπαρχούσης ἐλλείψεως καὶ ἐκζητήσεως αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλο τε ὁμοίως ὑπερηφώθησαν ἐν Εὐρώπῃ αἱ τῶν σιτηρῶν τιμαὶ, ἀλλ' ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σίτων ἐντεῦθεν δὲν ἐγένετο, οὐδ' ἐπῆλθε λιμός· ἔφθασε μάλιστα κατὰ τὰ 1843 ἡ τιμὴ τοῦ ἀραβοσίτου εἰς 22 καὶ 23 λεπτὰ, ἐνῷ ἤδη μόλις ἔχει 10 καὶ 12. Ἡ αὔξησις λοιπὸν τῶν τιμῶν δὲν εἶναι ἀπορρήτου λόγος, ἵνα ὁρίσῃ τὴν τῆς ἐξαγωγῆς διακώλυσιν, ἀφοῦ τὸ δημόσιον ἔχει 220000 κοιλὰ, καὶ ἀφοῦ τὰ ἐξ αὐτοῦ ὑπ' ἄλλων ἀγορασθέντα μένουσιν εἰσέτι ἐντὸς τοῦ τόπου, δύο δὲ μῆνες ἔτι ὑπολείπονται μέχρι τοῦ θέρους, ἐπειδὴ εἰς πολλὰ μέρη ἀπὸ τοῦ Μαΐου θερίζουσιν. Ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως λοιπὸν τῶν σιτηρῶν προκύπτει μεγάλη ζημία, οὐχὶ μόνον εἰς τὸ δημόσιον, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπολογίσῃ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μεγαλήτερον μέρος τοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ νόμος ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ. Δυνάμεθα ὅμως συγχρόνως νὰ προτείνωμεν, νὰ λησθῶσι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὰ προσήκοντα μέτρα, πρὸς περίβλεψιν τῶν μερῶν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἔχουσι τυχὸν ἔλλειψιν σιτηρῶν, καὶ νὰ πεμφθῇ παρ' αὐτῆς ὁ ἀναγκαῖος σῖτος, συγκεντρούμενος εἰς τὰς νήσους ἐξ ἄλλων τῶν παραλίων μερῶν· οὐδέποτε ὅμως δὲν πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ παρὰ τοῦ γεωργοῦ τὸ δικαίωμα, νὰ πωλήσῃ τοὺς καρποὺς του εἰς ὑψηλοτέραν ἀποτιμὴν, πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν κόπων του, διότι δὲν ὑπάρχουσιν ἐν ἡμῖν ἐκεῖναι αἱ περιστάσεις, αἵτινες διεκώλυσαν ἀλλαχοῦ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν σιτηρῶν. Ἂν οἱ Λιγαιοπελαγῖται ἀγοράζωσιν ἤδη τὸν σῖτον εἰς μεγάλην τιμὴν, καθὼς αὐτοὶ ἀπῄλαυσαν διὰ τῆς ναυτιλίας κατὰ τὸ 1845 καὶ 1846, οὐδεὶς φθόνος ἂν ἦδη κερδάνῃ τι καὶ ἡ τῶν γεωργῶν τάξις. Ἐπειδὴ ὅμως οὐδεὶς φθόνος ὑπάρχει ἐπικειμένου λιμοῦ, καὶ ὁ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν φόρος ἀφ' ἑκατοῦ τὸν μάρτιον καταργεῖται, θεωρεῖ τὸ παρὸν νομοσχέδιον περιττὸν, καὶ κατὰ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καταψηφίζει, ὡς ἀπορρίπτέου. Προτείνει δὲ νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις πρόνοιαν, πρὸς προμήθειαν τοῦ εἰς τὰς νήσους ἀναγκαίου σίτου.

Ἀντιλέγων ἕτερος παρετήρησεν ἐν προοιμίῳ, ὅτι μεγάλως ἀπορεῖ πῶς ὁ προαγορεύσας, ὅστις ἐν τῇ πρωτεραίᾳ συνεδριάσει ἐνόμισεν ἀναγκαῖον τὸν περιορισμὸν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σίτων, ἤδη θεωρεῖ αὐτὸν περιττὸν, καταψηφιζόμενος καὶ κατὰ τῆς ἀτελείας τῶν εἰσαγομένων ἔξωθεν σίτων ὡς μὴ ἀναγκαίας, καὶ ἀπαιτούσων ὡς ἀνωφελῆ τὴν πρᾶξιν τῶν βαλλόντων γενομένην.

πρότασιν, καὶ αὐτὸ τὸ ὑπουργικὸν νομοσχέδιον, καὶ τοι ὑπουργικὸς ὤν, ἀποδεικνύων οὕτως, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖον, ὡς μὴ ὤφειλεν, ὡς νόθον τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐξέθετο. Ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς οὐσίας ἀνέπτυξεν, ὅτι οἱ τὴν πρότασιν ταύτην προτείναντες βουλευται εἶχον ὑπ' ὄψιν, οὐχὶ μόνον τὴν ἀνάγκην τῶν νήσων δι' ἔλλειψιν σιτηρῶν, ἀλλὰ τὴν κατάστασιν τῶν μερῶν ἐκείνων, μεθ' ὧν συνδεόμεθα, καὶ σκοπὸν προέθεντο νὰ προλάβωσι κίνδυνον ἐπικείμενον οὐχὶ εἰς τὰς νήσους μόνον ἀλλ' εἰς τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν· τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ἀνάγκη νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τῆς Ἑλλάδος ὅλης τὰ συμφέροντα, καὶ νὰ προληφθῇ ὁποία τῶν ἀπειλῶν φανῇ δεινοτέρα. Βάσις λοιπὸν τῆς προκειμένης προτάσεως εἶναι τῆς σιτοδείας ὁ φόβος, ὅστις, ἐκ τῶν ἐνόντων ὑπολογιζόμενος, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πιθανὸς καθίσταται. Ἀληθῶς μὲν τὰ μέλλοντα ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως δὲν δύναταί τις εὐκόλως νὰ διορᾷ, ὑπάρχουσιν ὅμως περιστάσεις, καθ' ἃς, ἔχων τις τὰ δεδόμενα, δύναται ἐκ τούτων νὰ προΐδῃ ἐπιτυχῶς τὸ μέλλον· ἂν ἐξετασθῶσι λοιπὸν τὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος δεδόμενα θέλει ἐξαχθῆ, ὅτι ὁ φόβος τῆς σιτοδείας εἶναι βάσιμος. Εἰς τοῦτον ὑπείκουσιν ἔθνη μεγάλης προόδου καὶ βελτιωμένης καταστάσεως ἐν Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, καὶ πολλοῖς ἄλλοις τῆς Εὐρώπης μέρεσιν, οἱ λαοὶ μαστίζονται ἐλεεινῶς ὑπὸ τῆς πείνης, καὶ αἱ αὐξήσεις τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν εἶναι μόνιμοι καὶ βέβαιαι. Τὰ ἔθνη ταῦτα, τὰ ἔχοντα πολλῷ μεγαλητέρας ἡμῶν οἰκονομολογικὰς γνώσεις, ὡς μᾶλλον φωτισμένα, κατέφυγον ὑπὸ τοῦ φόβου τούτου τῆς σιτοδείας, οὐχὶ μόνον εἰς τὴν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν ἀπαγόρευσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἔτι παραδοξότερα μέτρα· ἡ Γαλλία ἔπεμψεν ἀτμοκίνητα εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, ἵνα διευκολύνωσι τὴν τῶν σιτοφόρων πλοίων ἐν Μασσαλίᾳ ἄγκυραν· οὐδεμία λοιπὸν ἀμφιβολία, ὅτι σιτοδεία ἐπαπειλεῖ τὴν Εὐρώπην. Διατί ὅθεν, ἐν τῷ μικρῷ ἡμῶν οἰκήματι περιοριζόμενοι, καὶ μηδὲν τῶν ἐν τῷ ἔξω κόσμῳ γινομένων ἐξετάζοντες, νὰ φαντοζώμεθα ἀφλονίαν σιτηρῶν, καὶ περισσεύματα τούτων καὶ ζημίας τοῦ δημοσίου, καὶ ὑπὲρ περιθάλψεως καὶ προστασίας τῆς γεωργίας νὰ μακρηγορῶμεν, ἐνῷ ἡ τιμὴ ἑκάστου πράγματος ὁρίζεται ἐκ τῶν ἐξόδων τῆς παραγωγῆς του, καὶ ἐκ τῆς ὀφειλομένης ἀμοιβῆς εἰς τοὺς κόπους τοῦ πρὸς παραγωγὴν τούτου ἐναπολαυομένους; Κατώτερος ταύτης ὅρος δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ, ὡς οὐδ' ὑπάρχει, ἤδη ἐπὶ τῶν σιτηρῶν, ὥστε οὐδεμία ἐλαφρύνσις εἰς τοὺς γεωργοὺς προσγενήσεται· ἐξ ἐναντίας, ἐκ τῆς ὑπαρχούσης ζητήσεως τῶν σιτηρῶν. Ὅτις δὲν εἶναι ἀμ-

φίβολος καὶ ἀβεβαία, αἱ τιμαὶ τῶν σίτων θέλουσιν ἔτι προαχθῆ καὶ οὐδέποτε ἐκπέσει. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι τὰ ἐξαιρετικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ Γαλλία, προσθεῖσα ἐπὶ τῆς τιμῆς τῆς ὡρισμένης τῶν 50 φράγκων, εἰς τοὺς μεταφέροντας ἐκεῖσε σῖτον ἐμπόρους, ἔτι πέντε φράγκα· οὐδεὶς ὅθεν πρέπει ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἐπαπειλουμένης σιτοδείας. Ἂν ὑπάρχωσι 220,000 κοιλα εἰς τὰς δημοσίους ἀποθήκας, ἐκ τούτων 8 πλοίων φορτία δύνανται νὰ ἀποτελεσθῶσιν, ἅτινα ἐν Γαλλίᾳ μεταφερόμενα ὡς ῥανὶς εἰς ὠκεανὸν καταποθήσονται· ἡ δὲ Ἑλλὰς τότε θέλει μείνει γυμνὴ, καὶ τοῦ ἀναγκαίου σίτου ἐστερημένη, καὶ δύναται νὰ ὑποφέρῃ τὰ κάκιστα ἀποτελέσματα τῆς τροφερᾶς σιτοδείας, μηδεμίαν τότε δυναμένης τῆς κυβερνήσεως βοήθειαν νὰ προσφέρῃ, διότι πεινᾷ ἡ Γαλλία, λιμώττει ἡ Ἀγγλία, στερεῖται σίτων ἡ Ἀφρική, τὰ ἐδάφη αὐτῶν ξηρὰ βλέπουσα, καὶ τὰ ὄμματα πρὸς τὴν Ἄρκτον ἀτενίζουσα. Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ μόνη τῆς σωτηρίας πηγὴ, πολὺς ὑπάρχει φόβος μήπως ἐξαντληθῇ, καὶ αἱ τιμαὶ τῶν σίτων εἰς ἀπροσδόκητον καταντήσωσιν αὔξησιν· τίς τότε δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι θέλει μείνει ἐν Ἑλλάδι ὁ σῖτος ὁ θεωρούμενος σῖτος; καὶ, ἂν παρ' ἡμῖν ἐπισυμβῇ σιτοδεία, ποία θέλει εἶσθαι ἡ ἐξ αὐτῆς τῆς Ἑλλάδος κατάστασις, ἀφοῦ ἄλλα ἰσχυρὰ ἔθνη, τοιαῦτα μέσα βοηθητικὰ λαμβάνοντα, μόλις ἀνθίστανται εἰς τὴν ἀκαταμάχητον ὁρμήν της; Νομίζει ἆρα περιττὸν ν' ἀναπτύξῃ, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ περὶ σιτηρῶν νόμου εἶναι τῷ ὄντι ἡ τῆς γεωργίας περίθαλψις, ἀλλ', ὅταν αὕτη ἱκανῶς ἐπραγματοποιήθη, ὀφείλει ἡ κυβέρνησις νὰ λάβῃ γενικώτερα καὶ ἐξασφαλιστικώτερα μέτρα, πρὸς ὄφελος τοῦ ὅλου, ἐν ᾧ καὶ τὸ μέρος περιλαμβάνεται· διότι, ὅστις οἰκονομολόγος θελήσῃ νὰ δώσῃ τὴν προσοχήν του πρὸς εὐημερίαν ἑνὸς καὶ μόνου κοινωνικοῦ κλάδου, θέλει ἰδεῖ κατεστραμμένας τας προσδοκίας αὐτοῦ πάσας. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ νομοθέτης τοῦ ἰδίου νόμου τῶν σιτηρῶν, ὅστις ἠθέλησε νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν γεωργίαν, ἵνα ἀντέχῃ πρὸς τὰς προσβολὰς τῶν ἐξωτερικῶν τιμῶν καὶ συναγωνίζηται πρὸς αὐτὰς, δὲν ἀπηγόρευσε τὴν εἰσαγωγὴν τῶν σιτηρῶν, ἀλλ' ἔθηκε τέλος τι, τὸ ὁποῖον ἤδη, διὰ κατεπειγούσας περιστάσεις, ἀνάγκη εἶναι νὰ καταργηθῇ· διότι ὁ φόβος τῆς σιτοδείας εἶναι ἀναντιῤῥήτως πραγματικός. Ἀλλὰ ἂν περὶ τούτου, ὡς περὶ μελλοντος, ὑπάρχῃ τις διστασμὸς, καὶ ὑποτεθῇ ὁ ῥηθεὶς φόβος ἀνύπαρκτος, πρόκειται νὰ ζημιωθῶσιν οἱ γεωργοὶ τὸ μιγαλήτερον ἐκεῖνο κέρδος, τὸ ὁποῖον βέβαια ὁ νόμος δὲν προέθετο νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτοὺς· ἐνῷ, ἂν ὁ φόβος τῆς σιτοδείας, ὡς πιθανώτατον εἶναι,

πραγματοποιηθῇ, περὶ οὐδενὸς μικροῦ τότε ὁ λόγος πρόκειται, ἀλλὰ περὶ τῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τί λοιπὸν εἶναι προτιμώτερον, νὰ ἀφεθῇ τὸ ἔθνος ὅλον εἰς τὸν μέγαν φόβον, ὅστις, ἂν πληρωθῇ, φρικώδεις θανάτους ἀνθρώπων θέλει φέρει, ἢ νὰ στερηθῶσιν οἱ γεωργοὶ τὰ πλεονάζοντα αὐτῶν κέρδη, ἀφοῦ ἤδη τὸ κοιλὸν τοῦ σίτου τιμᾶται 8 καὶ 9 δραχμῶν; Ἐπιθυμεῖ μὲν νὰ κερδαίνωσι καὶ νὰ πλουτῶσιν οἱ γεωργοί, οὐχ ἧττον ὅμως τὸ τούτων συμφέρον πρέπει νὰ ὑπείκῃ εἰς τὸ γενικὸν τοῦ ἔθνους συμφέρον. Τοῦτο δὲ ἀπαιτεῖ νὰ μὴ κενωθῶσιν αἱ ἑλληνικαὶ σιταποθῆκαι, διότι, ἂν τοῦτο γείνῃ, εἰς πραγματικὴν θέλομεν εὑρεθῇ σιτοδείαν· διότι καὶ ἡ Τουρκία ἀπηγόρευσε τὴν τῶν σιτηρῶν ἐξαγωγήν, καὶ ἔξωθεν μικρὰ ἐλπὶς εἶναι νὰ ἔλθωσιν εἰς ἡμᾶς σιτηρά, ἀφοῦ τοιαύτη τούτων ἐκζήτησις ὑπάρχει ἐν Εὐρώπῃ. Ἔπειτα ἡ πρότασις δὲν περιλαμβάνει εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς ὅλα τὰ προϊόντα, ἐξαιρεῖ τὸν ἀραβόσιτον καὶ δύναται νὰ ἐξαιρεθῇ καὶ ἄλλο τι εἶδος, ἂν κριθῇ ἀναγκαῖον. Ἂν ὅμως ἀφεθῇ ἀπόλυτος ἡ ἐξαγωγή, καὶ συμβῶσιν ὅσα ὁ ὀρθὸς λόγος προμαντεύει, τότε μετὰ δακρύων καὶ στεναγμῶν οὐδὲ ῥανίδα παραμυθίας εἰς τὸν πεινῶντα λαὸν θέλομεν δυνηθῇ νὰ φέρωμεν. Καὶ σήμερον μάλιστα ἐκτὸς τοῦ πρέποντος καιροῦ νομοθετοῦμεν· καὶ δὲν πρέπει νὰ περιμείνωμεν, ὡς ὁ προαγορεύσας εἶπε, τὰς ἐπαναστάσεις καὶ τὴν ἀπελπισίαν τῶν κατοίκων. Διὰ τοὺς λόγους τούτους γνωμοδοτεῖ, ὑπὲρ τῆς τοῦ νομοσχεδίου ἐγκρίσεως.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι ὁ προαγορεύσας ὡς πρὸς βουλευτὰς μὴ Ἕλληνας ἀπευθύνει τὸν λόγον, καὶ ὡς μὴ γινώσκοντας τὴν πραγματικὴν τοῦ τόπου κατάστασιν, ἀλλὰ δυναμένους νὰ πιστεύσωσιν ὅτι κατακλυσμὸς ἐπίκειται, ἠγόρευσεν, ἐνῷ ἤδη μὲν εἰς τὸν Μάρτιον ἐρθάσαμεν μῆνα, αἱ δὲ δημόσιαι ἀποθῆκαι πλήρεις ἔτι εἰσί, καὶ οἱ ἐκ τοῦ δημοσίου ἀγοράσαντες ἀπώλητα εἰσέτι τὰ σιτηρὰ τηροῦσιν· οὐδεὶς δὲ φόβος μήπως ἀγορασθῶσι πάντα ταῦτα καὶ μετενεχθῶσιν εἰς τὴν Εὐρώπην, διότι ἕκαστος γεωργὸς ἀφαιρεῖ ἐκ τῶν πωλητέων καρπῶν του, πρῶτον μὲν τοὺς πρὸς σποράν ἀναγκαίους, δεύτερον δὲ τοὺς πρὸς τροφὴν αὐτοῦ καὶ δι' ἄλλας ἐνδεχομένας ἀνάγκας χρησίμους, τὸ δὲ ὑπόλοιπον πωλεῖ· ταῦτα δὲ θέλει πράξει καὶ ἡ Κυβέρνησις. Ἐνῷ λοιπὸν δύο μόνον ἔτι μῆνες μέχρι τοῦ ἔτους ὑπολείπονται, Μάρτιος καὶ Ἀπρίλιος, διότι τὸν Μάϊον καὶ Ἰούνιον τὰ σιτηρὰ συγκομίζονται, διατί νὰ διακωλυθῇ ἡ τῶν σιτηρῶν ἐξαγωγή, καὶ νὰ πωληθῶσι ταῦτα εἰς εὐτελεστάτας τιμάς, πρὸς ὄλαβὴν τοῦ πλείστου μέρους τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἥτις τοιαύτην ἀναμένει περίστασιν, ἵνα τι πλέον κερδάνῃ καὶ τὰς ἀναγκαίας, δαπάνας αὐτοῦ ὑποστῇ; Ἔπειτα, τίς ἀγνοεῖ ὅτι μετὰ τὸν Μάρτιον χείμαρροι σιτηρῶν θέλουσιν ἐκχυθῇ ἐκ τῆς Ἄρκτου, ἱκανοὶ νὰ πλημμυρήσωσι πᾶσαν τὴν Εὐρώπην; Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ κράτους διὰ τῆς γεωργίας ζῇ, ὑπὲρ ταύτης ὀφείλει νὰ φροντίσῃ πᾶς βουλευτὴς καὶ πολίτης· οὐδεὶς δὲ φόβος σιτοδείας, διότι, ἂν ὀκτὼ πλοῖα δύνανται νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τῶν ἐν ταῖς δημοσίαις ἀποθήκαις ὑπαρχόντων σιτηρῶν, δύο μόνον ἐξ αὐτῶν ἐπαρκοῦσι νὰ διαθρέψωσιν ἐπὶ δύο μῆνας τὰς νήσους τοῦ Λίγαίου. Ἂν οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἄγγλοι, διὰ τὴν ἀτυχῆ αὐτῶν σπορὰν, ἔχωσιν ἔλλειψιν σιτηρῶν, παρ' ἡμῖν τὸ 1846 ἔτος ὑπῆρξε γονιμώτατον καὶ εὐτυχέστατον, ὥστε οὐδεμία περὶ ὑπάρξεως λιμοῦ ὑπάρχει πιθανότης. Τοιοῦτος δὲν ἐγένετο οὐδὲ κατὰ τὸν ἀγῶνα, ὅτε οὐδ' ἔσπειρον οὐδ' ἐθέριζον οἱ ἄνθρωποι, καὶ θέλει συμβῇ ἤδη, ὅτε πλήρεις μὲν αἱ ἀποθῆκαι εἰσί, τὴν θύραν δὲ τοῦ Μαρτίου κρούομεν; Συμφωνεῖ δὲ μετὰ τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος, ὅτι ἡ κυβέρνησις ὀφείλει νὰ προβλέψῃ δεόντως ὑπὲρ τῶν νήσων· οὐδέποτε ὅμως θέλει παραδεχθῇ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς, ἥτις θέλει φέρει ζημίαν εἰς τὸ μεγαλήτερον πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον ζῇ ἐκ τῆς γεωργίας. Διὰ τοῦτο προτείνει τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀπήντησεν ἄλλος πρὸς τὸν πρῶτον ἀγορεύσαντα, ὅτι κακῶς οὗτος εἶπεν, ὅτι τὰ εἰς Ἄνδρον πέρυσι μετενεχθέντα σιτηρὰ μόλις ἐπωλήθησαν· διότι ταῦτα εἰς διάστημα ὀλίγων ἡμερῶν, καὶ πρὸς 5 καὶ 6 δραχμὰς τὸ κοιλὸν, παρὰ τῶν κατοίκων ἠγοράσθησαν. Καὶ κατὰ τὸ παρὸν δ' ἔτος, ἐπειδὴ ἔγραψαν ἐκεῖθεν, ὅτι μεγίστη ὑπάρχει ἔλλειψις σίτου, καὶ πλοίαρχοι μάλιστα ἦλθον ἐπίτηδες ἐκεῖθεν ζητοῦντες ν' ἀγοράσωσι παρὰ τῆς κυβερνήσεως σῖτον πρὸς 6 δραχμὰς τὸ κοιλὸν, καὶ δὲν κατώρθωσαν νὰ λάβωσι, κατ' αἴτησίν των διέταξεν ἡ κυβέρνησις νὰ μεταβιβασθῶσι τὰ ἐν Σκύρῳ σιτηρὰ εἰς τὴν Ἄνδρον. Προγοπόρησαν δ' ἐκεῖ νὰ πωληθῶσιν, ἐπειδὴ ὁ ἔφορος ἤθελε νὰ πωλήσῃ τὸν σῖτον συλλήβδην ἀνὰ 25 κοιλὰ, καὶ οἱ κάτοικοι ἐδυσκολεύοντο νὰ ἀγοράσωσιν· ἀφοῦ δ' ὁ ὑπουργὸς ἔδωκεν ἄδειαν νὰ πωλῶσι κατ' ὀλίγον, ἐντὸς ὀλίγου θέλει ἐξαγορασθῇ ὅλος. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, παρετήρησεν, ὅτι εἶναι μὲν ἀναγκαῖον νὰ ἐμψυχωθῇ ἡ γεωργία, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ ἐμμείνῃ τις ἐπὶ τοσοῦτον εἰς τοῦτο, ἂν ὑπῆρχον αἱ ἀναγκαῖαι ὁδοί, ἵνα διευκολύνηται ἡ τῶν σιτηρῶν μεταχομιδὴ ἐκ τῶν ὀρεινῶν καὶ με-

σογείων μερῶν εἰς τὰ παράλια· διευκολυνομένης δὲ διὰ τῆς ὁδοποιίας τῆς συγκοινωνίας, καθίσταται εὔκολος καὶ ἡ τῆς γεωργίας προσασία. Ἤδη ὅμως δὲν βλέπει κατά τί προσβάλλεται ἡ γεωργία, ἐὰν, διὰ τὸν ἐπικείμενον φόβον, ἐπὶ ὡρισμένον τινὰ χρόνον καταργηθῇ ὁ φόρος τοῦ ἔξωθεν εἰσαγομένου σίτου, καὶ διακωλυθῇ ἡ τοῦ ἐντὸς ἐξαγωγή· ἀφοῦ ἡ Γαλλία, ἡ Ἀγγλία, ἡ Ῥωσία λαμβάνουσι προνοητικὰ μέτρα κατὰ τῆς μάστιγος τοῦ λιμοῦ.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι, καθ' ἃς ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ Λοκρίδος ἔχει πληροφορίας, ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ πολλὰ καὶ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ σιτηρά, καὶ ἡ τιμὴ τοῦ σίτου εἰς 22 μόλις λεπτὰ ἀνέβη· οὐδ' ὑπάρχουσι τὸ παράπαν ἀγορασταί, καθότι ὁ δῆμος τῆς Ἐλατείας, ἐκτεταμένος ὢν καὶ εὔφορος, πλῆθος σιτηρῶν προάγει. Ὁ δὲ φόβος τῆς ἐκ τῆς ἀγορᾶς τῶν σίτων ἐπανειλλημένης σιτοδείας δὲν εἶναι βάσιμος, διότι ὁ γεωργὸς δὲν θέλει πωλήσει ὅ,τι εἶναι εἰς αὐτὸν ἀναγκαῖον, καὶ τὸ λοιπὸν μάλιστα πωλεῖ οὐχὶ διὰ μιᾶς ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπαναφέρωμεν τὴν περίστασιν, καθ' ἣν τὸ λευκὸν καλαμπόκιον ἐπωλήθη 2 λεπτά, καὶ ἠνάγκασε πολλοὺς γεωργοὺς νὰ πωλήσωσι τοὺς βόας αὐτῶν, καὶ νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸ ἄροτρον. Τίς δὲ ὁ λόγος νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ ἐξαγωγὴ τῶν σιτηρῶν, ἀφοῦ ἤδη ὁ γεωργὸς πωλεῖ τὸν σῖτον πρὸς 22 λεπτὰ τὴν ὀκᾶν; εἶναι λοιπὸν κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου.

Ἀπήντησεν ἕτερος πρὸς τὸν κατὰ πρώτου ἀγορεύσαντα καὶ ὑπερεκθειάσαντα τὸν περὶ σιτηρῶν νόμον τοῦ 1843, ὅτι ἡ Ἑλλὰς οὐδέποτε ἐπλούτησε διὰ τῆς παραγωγῆς τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς ναυτιλίας καὶ ἐμπορίας· ὅτι ὁ νόμος ἐκεῖνος εἶναι ἄδικος πρὸς μίαν τάξιν, πρὸς ὠφέλειαν ἄλλης, καὶ δὲν πρέπει νὰ φέρηται ἐν τῷ μέσῳ, ὅτε μέγας φόβος σιτοδείας ἐπαπειλεῖ ὁλόκληρον τὸ κράτος. Διότι, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὅλον τὸ παραγωγικὸν τῶν σιτηρῶν ἐν Ἑλλάδι ποσὸν εἶναι 6,925,100 κοιλά, ἂν δ' ἀφαιρεθῇ κατ' ἀναλογίαν τὸ πρὸς σπορὰν χρησιμεῦσαν ποσόν, καὶ πρὸς τροφὴν τῶν ζώων ἀναγκαῖον, ὑπολείπονται 5,342,241 κοιλὰ δημητριακῶν καρπῶν· ἂν ἤδη ληφθῇ ὡς ἀριθμὸς τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος 1,000,000, καὶ ὑποτεθῇ, ὅτι ἑκάστη ψυχὴ ἀπαιτεῖ κατὰ μέσον ὅρον 6 κοιλὰ κατ' ἔτος, ἀπαιτοῦνται ἐξ ἀνάγκης 6,000,000 κοιλά, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχομεν. Τὰ δὲ λεγόμενα πολλὰ σιτηρά, ὡς ὑπάρχοντα ἐν ταῖς δημοσίαις ἀποθήκαις, τίς ἡ βεβαιότης, ὅτι δὲν θέλουσιν ἐξαχθῇ ἐντὸς ὀλίγου, ἀφοῦ αἱ τιμαὶ τούτων ἀνέβησαν εἰς ὑπερόγκους τιμὰς ἀλλαχοῦ, καὶ ἀφοῦ γενικῶς σιτο-

δείας φόβος ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐπίκειται; Ἀναντίρρητον οὖν καθίσταται, ὅτι, ὅταν σῖτοι ἐκ τοῦ προχείρου δύνανται ν' ἀγορασθῶσι, θέλουσι μετενεχθῇ, καὶ τότε δὲν θέλει ὑπολειφθῇ ἐν Ἑλλάδι ὁ ἀναγκαῖος σῖτος. Τὸ ποσὸν τῶν 220,000 κοιλῶν, τὰ ὁποῖα τὸ ὑπουργεῖον ὑπολογίζει, ὑπῆρχε κατὰ τὸν Ἰανουάριον· ἤδη δ' εὑρισκόμεθα εἰς τὸ τέλος τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ βέβαιαι ὑπάρχουσι πληροφορίαι, ὅτι τὸ πλεῖστον τοῦ ῥηθέντος ποσοῦ ἐξεποιήθη· ἀντιφατικαὶ δ' εἶναι αἱ πληροφορίαι τῶν βουλευτῶν περὶ τῆς τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν καταστάσεως. Ἐν τούτοις βέβαιον εἶναι, ὅτι ἐν ταῖς νήσοις τὸ κοιλὸν τοῦ σίτου τιμᾶται 8 1/2 μέχρις 9 δραχμῶν· σῖτος δὲ δημόσιος ἐδημοπρατήθη ἐν Χαλκίδι πρὸς 6 δραχ. τὸ κοιλόν, ἐπειδὴ δ' ἐδόθη νέα προφορά, διετάχθη νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ δημοπρασία. Ἂν δὲ εἰς τὴν Εὔβοιαν, ὅτις καὶ αὕτη εἶναι εὔφορος καὶ πλησίον τῆς σιτοφόρου Ἀταλάντης ὑπάρχει, ὁ σῖτος ἀνέβη εἰς 6 δραχ. τὸ κοιλόν, εἰς τὰς λοιπὰς βέβαια νήσους περισσοτέρου ἐξ ἀνάγκης τιμᾶται. Ἔπειτα τί ἐμποδίζει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς, ἀφοῦ δὲν εἶναι ἀπόλυτος, ἀλλὰ ῥητῶς ὁρίζεται, ὅτι θέλει ὑπάρχει ἐν ὅσῳ διατηροῦνται οἱ τῆς ἀπαγορεύσεως λόγοι; ἀφοῦ δὲ καὶ ἡ τουρκία διεκώλυσε τὴν ἐξαγωγήν, καὶ οἱ ἐν Ῥωσσίᾳ ἀγοραζόμενοι σῖτοι προορίζονται διὰ τὴν Εὐρώπην, οὐδὲ δύναται νὰ ἔλθωσιν ἐνταῦθα σῖτοι, ἡ μὴ ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι ἀληθὴς ἀπροβλεψία.

Μετὰ ταῦτα ἡ βουλὴ, ἐρωτηθεῖσα ἂν ἐρωτίσθη, ἀπεφήνατο ἀποφατικῶς· ὁ δὲ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος, κηρύξας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διακοπείσης συζητήσεως, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος Ρ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.
Μ. Χατσῆ Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΣΤ'.

Τῆς 26 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν 26 Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ. τῶν Κ.Κ. βουλευτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου,

ανεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 84 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος 18, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἅτινα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον συνεδριάσεως ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς τῶν σιτηρῶν ἐξαγωγῆς νομοσχεδίου.

Ὁ ἐπὶ τούτου κατὰ πρῶτον χθὲς ἀγορεύσας, λαβὼν καὶ σήμερον πρῶτος τὸν λόγον, ἀνέφερεν, ὅτι, μετὰ τὰ μέχρι τοῦδε περὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου λεχθέντα, θεωρεῖ περιττὸν καὶ μάταιον νὰ ἐπαναλάβῃ ταὐτὰ, ἢ νὰ ἐκταθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· διὰ τοῦτο, ἀνακεφαλαιώσας τοὺς ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδριάσει αὐτοῦ λόγους, ἀνέφερεν ὅτι τὸ **1846** ἦτον εὐφορώτατον καὶ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ οὐδέποτε δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἡ σιτοδεία. Ὅτι ἡ φαινομένη ὕψωσις τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν ἐν Εὐρώπῃ δὲν εἶναι λόγος ἀποχρῶν, νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς· διότι καὶ πέρυσιν ἐφάνη τοιαύτη τῶν τιμῶν ὕψωσις, καὶ ὑπῆρξε φόβος σιτοδείας, καὶ τοι δὲ τοῦ ἔτους **1845** ὄντος ἀτυχοῦς, πολλὰ σιτηρὰ τοῦ ἔτους τούτου ἔμειναν ἀπώλητα. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ παραγωγὴ τοῦ **1846** ὑπερβαίνει τὴν τοῦ **1845** κατὰ **1,000,000** κοιλὰ, ἐξαγωγὴ δὲ τοσούτου ποσοῦ δὲν ὑπῆρξεν, ἐνῷ ἱκανὴ εἰσαγωγὴ ἐγένετο, οὐδεὶς φόβος σιτοδείας. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἐπέφερε τὴν αὔξησιν τῶν τιμῶν εἶναι ἡ δριμύτης τοῦ λήξαντος χειμῶνος, ὅστις διεκώλυσε τὴν τῶν φορτηγῶν πλοίων κίνησιν· τὸν Μάρτιον ὅμως, ὅτε οἱ πόροι τῆς θαλάσσης ἀνοίγονται, σιτηρὰ πολλὰ θέλουσι καταβῆ. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Θεσσαλονίκῃ, ἔνθα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἠθέλησαν νὰ διακωλύσωσι τὴν τῶν σιτηρῶν ἐξαγωγὴν, ἐξέπεσαν ἀμέσως τούτων αἱ τιμαὶ σχεδὸν κατὰ τὸ ἥμισυ. Ἐκ τούτων πάντων καταφαίνεται, ὅτι δὲν ὑπάρχουσι φόβοι δικαιολογοῦντες ἓν τοιοῦτον μέτρον· ἐπειδὴ ὅμως οἱ προτείναντες τὴν πρότασιν ἀποδέχονται, ὡς κατ' ἰδίαν ἐξεφράσθησαν, νὰ περιορισθῇ ἡ ἀπαγόρευσις εἰς μόνην τὸν σῖτον, δέχεται καὶ αὐτὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἐπιφυλάττεται νὰ ἐπιφέρῃ τροπολογίαν ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα.

Μηδεμιᾶς λοιπὸν ἀντιρρήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπαρχούσης, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Γ. Δοκοῦ καὶ Δ. Δράσου, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ᾠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας

πρωτοκόλλου, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου, διὰ ψήφων 77 πρὸς τέσσαρας, ἀρνηθέντων ψῆφον 3.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς τῶν σιτηρῶν ἐξαγωγῆς νομοσχεδίου ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Α. Μελετόπουλος	ἀπὼν	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Α. Ὀρεινὸς	Ν.	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ι. Κλίμακας	ἀπὼν
Θ. Γρίβας	ἀπὼν	Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.
Ν. Μαυρομιχάτης	Ν.	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ
Μ. Α. Καίρης	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	»
Δ. Τσόκρης	Ν.	Β. Καραγιάννης	Ν.
Α. Σ. Λανόπουλος	Ν.	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Βλάσσης	ἀπὼν	Α. Πετμεζᾶς	ἀπὼν
Ι. Κωλέττης	»	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Α. Μεταξᾶς	»	Π. Παπαδαῖος	ἀρνήθη ψῆφον
Α. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ι. Ζάρκος	Ν.
Σ. Βλάχος	ἀπὼν	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπὼν
Π. Ράγκος	Ν.	Π. Ι. Κυριακὸς	»
Ι. Καραγιαννόπουλος	Ν.	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Α. Νοταρᾶς	ἀσθενὴς
Α. Λαπουσιάδης	Ν.	Εὐθύ. Κανελλόπ.	ἀρνήθη ψῆφον
Τσακετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.	Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Ι. Χαραμῆς	Ν.	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Κρανίδης	ἀπὼν	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπὼν
Δ. Ζῶτος	Ν.	Δ. Πλαπούτας	Ν.
Νίκος Θέου	Ν.	Κ. Δελιγιάννης	ἀπὼν
Α. Γουζούασης	Ν.	Μ. Μπούκουρας	»
Α. Βλαΐτης	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.

Η. Βαρδιτσιώτης	ήνήθη ψῆφον	Παππακώστας Τσαμάλας	N.
Γ. Φεγγαρᾶς	ἀπών	Μ. Γ. Σχινᾶς	N.
Γ. Δερνιτσιώτης	ἀπών	Γ. Μπάστας	ἀπών
Κ. Τ. Σαντᾶς	»	Φιλ. Ἰωάννου	»
Μελέτης Χ. Μελέτη	N.	Σ. Ἀντωνιάδης	N.
Π. Βάρδογλης	N.	Κ. Ἀντωνιάδης	N.
Ῥ. Παλαμίδης	ἀπών	Κ. Προβιλέγιος	N.
Γ. Ῥεβελιώτης	O.	Ι. Ταταράκης	N.
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ	Διομήδης Κυριακοῦ	N.
Π. Καλαμαριώτης		Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δαρειώτης		Σταμάτιος Δάῤῥας	N.
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς	Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	N.
Δ. Σακελλαριάδης	O.	Ι. Στάϊκος	O.
Ι. Φαρμάκης	N.	Α. Παππατσόρης	N.
Κ. Βέϊκος	N.	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Μ. Ἰατρὸς	N.	Ι. Τομαρᾶς	N.
Ἰω. Εὐσταθίου	ἀπών	Α. Κιζάνης	N.
Φ. Κρ. Μαῦρος	N.	Δ. Δράσος	N.
Γ. Κάνδυας	N.	Εὐστ. Μ. Παρίσσης	ἀπών
Σ. Βαρότσης	N.	Γ. Δοκὴς	N.
Δ. Βιρβίλης	N.	Δ. Κριεζῆς	N.
Α. Μαυρομιχάλης	N.	Γ. Κουντουριώτης	ἀπών
Δ. Πικουλάκης	N.	Δ. Χανταῖσκος	N.
Χ. Καπετανάκης	ἀπών	Γ. Γριζάνος	N.
Κ. Ζαρειφόπουλος	N.	Ι. Γαρδίκης	N.
Κ. Οἰκονομόπουλος	N.	Ν. Κριεζώτης	O.
Α. Καλαμαγδάρτης	N.	Ι. Οἰκονόμου	N.
Κ. Τσερτίδης	N.	Γ. Ἀποστολίδης	ἀπών
Δ. Κουμανιώτης	N.	Κ. Κανάρης	»
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών	Γ. Σταματάρας	N.
Α. Μαρκόπουλος	»		

Μετὰ τοῦτο ἡ βουλὴ προέβη εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν· ἀνεγνώσθη τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τούτου καθυπέβαλεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας τροπολογίαν, δι' ἧς περιώριζε τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς εἰς μόνον τὸν σῖτον καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀλεύρων.

Κατὰ τῆς τροπολογίας ταύτης λαβών τις τὸν λόγον ἀνέφερεν,

ὅτι πολὺς ἐγένετο χθὲς λόγος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, καὶ πολλοὶ παρέστησαν, ὅτι ἐξ αὐτοῦ θέλει βλαβῆ ἡ γεωργία· αὐτὸς ὅμως φρονεῖ, ὅτι, ἐκ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν, δὲν βλάπτεται ἡ γεωργία· διότι γεωργοὶ εἶναι οἱ καλλιεργοῦντες τὰς γαίας, οὐχὶ δὲ οἱ συλλέγοντες τοὺς καρποὺς κέρδους ἕνεκα, ἢ, κτηματικοὶ ὄντες, πολλοὺς εἰς ἀποθήκας σίτους φυλάττοντες. Οἱ τοιοῦτοι μέν, ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ αὐτὸς καὶ ἔχει ἴδιον συμφέρον εἰς μὴ ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς, ὁμολογουμένως θέλουσι ζημιωθῆ· ὁ γεωργὸς ὅμως οὐδαμῶς ζημιοῦται, ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης, διότι οἱ γεωργοὶ δὲν ἔχουσιν ἤδη σιτηρὰ νὰ πωλήσωσι, καθότι οὗτοι μόλις ἀπαντῶσιν ὅ,τι εἶναι ἀρκετὸν νὰ διαθρέψῃ τὴν οἰκογένειάν των καὶ νὰ σπείρωσι, τὸ δ' ὀλίγον, τὸ κατὰ τὰ εὔφορα ἔτη περισσεῦον, πωλοῦσιν εὐθὺς κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς συγκομιδῆς. Ἠλπρέστατα λοιπὸν ἀδιαφορεῖ ὁ γεωργός, διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ἤδη τῆς ἐξαγωγῆς· οἱ ἐναποταμιεύοντες ὅμως κερδοσκοπικῶς τὰ γεννήματα, οὗτοι ἔχουσι συμφέρον εἰς τὴν μὴ ἐξαγωγήν, διότι δύνανται νὰ ζημιωθῶσι. Κατὰ δὲ τῆς τροπολογίας, τῆς περιοριζούσης τὴν ἀπαγόρευσιν εἰς μόνον τὸν σῖτον, ἀνέφερεν, ὅτι εἰς πολλὰς ἐπαρχίας τῆς στερεᾶς ἔρχασεν εἰς ὑψηλὴν τιμὴν ὁ ἀραβόσιτος, καθότι ὁ πολὺς ὄχλος ἐξ ἀγοραστοῦ ἀραβοσίτου ζῇ· καὶ τοῦ καλαμποκίου δὲ ἡ τιμὴ κατὰ τὸ 1839 ἐντὸς τῆς Φθιώτιδος, περὶ τὸν Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον, ἀνέβη εἰς 8 1/2 δραχμὰς τὸ κοιλόν. Σημεριναὶ δ' ἐπιστολαὶ ἐκ τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος ἀναφέρουσιν, ὅτι εἰς διάστημα 20 ἡμερῶν πολὺς ἐφορτώθη ἀραβόσιτος καὶ καλαμπόκιον· καθότι ἐγνώσθη, ὅτι ὑπάρχει πρότασις περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς τῶν σιτηρῶν ἐξαγωγῆς. Ἐὰν δὲ συγκρίνῃ τις τὰς εὐφόρους πρὸς τὰς ἀφόρους ἐπαρχίας, εὑρίσκει τὸν πληθυσμὸν τῶν δευτέρων μείζονα τοῦ τῶν πρώτων, εἰς ταύτας δὲ ἀλλαχοῦ μὲν εἶναι μεγαλητέρα ἀνάγκη σίτου, ἀλλαχοῦ δ' ἀραβοσίτου καὶ ἀλλαχοῦ κριθῆς. Ψηφίζοντες λοιπὸν τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐξαγωγῆς μόνον τοῦ σίτου, θέλομεν ἀναχωρίσει μόνους τοὺς διὰ τούτου τρεφομένους, τοὺς δὲ κτηνοτρόφους, οἵτινες συνήθως τρώγουσι καλαμπόκιον καὶ ἀραβόσιτον, οὐδόλως δὲν θέλομεν περιθάλψει. Διὰ τοὺς λόγους τούτους καταψηφίζει κατὰ τῆς ἐξαιρέσεως, καὶ ὑποστηρίζει τὸν γενικὸν τῆς ἐξαγωγῆς περιορισμὸν κατὰ τὸ νομοσχέδιον.

Ἀπήντησεν ἕτερος ὅτι φέρει αὐτὸν εἰς τὸ βῆμα ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπερασπίσεως τῶν φορολογουμένων· δὲν συμφωνεῖ μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι δὲν θέλουσι ζημιωθῆ οἱ γεωργοί, ἀλλὰ

μόναν οἱ κερδοσκοπικῶς σιτηρὰ θησαυρίζοντες, διότι οἱ πλεῖστοι φορολογούμενοι μεγάλην θέλουσιν ὑποστῆ ζημίαν. Ὥστε ὁ προαγορεύσας δὲν γινώσκει τὴν κατάστασιν αὐτοῦ, ἢ δὲν θέλει νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν· ἐπειδή, ἂν ὁ γεωργὸς ἀπήλαυεν ἐκ τῆς γῆς τόσον μόνον, ὅσον ἀπαιτεῖται εἰς τροφήν του καὶ σπορὰν, πόθεν ἤθελεν ἐξαγάγει τὰς ἀναγκαίας δαπάνας πρὸς ἀγορὰν ἀρότρου, βοῶν, πρὸς περίθαλψιν τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκῶν του ἐξοικονόμησιν. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς, ὅτι οὐδὲν ἤδη ἔχει ὁ γεωργὸς· ἐξ ἐναντίας ὑπάρχουσι πολλὰ γεννήματα εἰς τοὺς φορολογουμένους, διότι οὗτοι ὀλίγον κατ' ὀλίγον πωλοῦσι καὶ γινώσκουσιν, ὅτι τὸν Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον συνήθως αὐξάνουσιν αἱ τιμαὶ τῶν σίτων, διὰ τοῦτο φυλάττουσιν ἕως τότε τὰ σιτηρὰ αὐτῶν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ὁ φορολογούμενος τρώγει ἀραβόσιτον καὶ καλαμπόκια, ἀλλὰ τοῦτο πράττει, ἵνα δυνηθῇ νὰ πωλήσῃ τὸν σῖτόν του καὶ ἐξοικονομήσῃ τὰς ἀνάγκας του. Ὁ δὲ παρά τινων εἰκονισθεὶς χθὲς κατακλυσμὸς δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὰ πράγματα, διότι αἱ ἐπαρχίαι δὲν ἀναγγέλλουσι φόβον σιτοδείας· ἐξ ἐναντίας ἐν Λοκρίδι, φερ' εἰπεῖν, ἥτις εἶναι ἐπαρχία εὐφορωτάτη, καὶ πολλοὺς καὶ ἀρθόνους δημητριακοὺς καρποὺς ἐκφέρει, ἂν διακωλυθῇ ἡ τῶν σίτων ἐξαγωγὴ, πόθεν θέλουσιν ὠφεληθῇ οἱ κάτοικοι, ἀροῦ οὔτε οἶνον ἔχουσιν, οὔτε σταφίδα, οὔτε ἔλαιον, οὔτε ἄλλα τοιαῦτα προϊόντα; καὶ πόθεν θέλουσι παρισθῇ τὰ ἀναγκαῖα αὐτῶν ἔξοδα; Ἀροῦ λοιπὸν σῖτοι ὑπάρχουσιν ἱκανοὶ νὰ ἐξαρκέσωσι μέχρι τοῦ Ἰουνίου, καὶ οὐδεὶς φόβος γενικῆς ἀπωλείας, ὡς τινες παρέστησαν, οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει ἵν' ἀπαγορευθῇ ἡ ἐξαγωγή. Ἡ ἐπαρχία Λοκρίδος ἔδωκεν εἰς τὸ δημόσιον ἔγγειον φόρον καὶ ἐπικαρπίας 41,000 κοιλὰ, ἴσα δ' ἔτι ἐκλάπησαν παρὰ τῶν ἐπιστατῶν, καὶ ὁ ἔσχατος δὲ φορολογούμενος ἔχει εἰσέτι 50 καὶ 60 κοιλὰ νὰ πωλήσῃ. Ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ παραδείγματα τῶν ἄλλων ἐτῶν, θέλομεν ἰδεῖ, ὅτι πέρυσι τὸ δημόσιον ἐζημιώθη· τίς λοιπὸν ὁ λόγος νὰ δεσμευθῇ καὶ νὰ ζημιωθῇ καὶ εἰς τὸ παρὸν ἔτος, ἀροῦ πολλοὶ σῖτοι ὑπάρχουσιν; Ἡ δὲ λεγομένη ὑπερύψωσις τῶν τιμῶν δὲν εἶναι λόγος ἀποχρῶν, διότι καὶ 40 λεπτὰ νὰ φθάσῃ ὁ σῖτος δὲν εἶναι ὑπέρογκος τιμὴ, διότι εἰς τὸν γεωργὸν καταντᾷ τοσοῦτον καὶ περισσότερον. Διὰ τοὺς λόγους τούτους καταψηφίζει κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ὑποστηρίζει τὴν εἰς μόναν τὸν σῖτον περιορίζουσαν τὴν ἀπαγόρευσιν πρότασιν.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ἐπέμβῃ εἰς ὅσα κατὰ

τὴν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς συζήτησιν σκοπὸν εἶχε νὰ εἴπῃ, ἤψατο τούτου ἀκριβῶς καὶ ἀνέφερεν, ὅτι ἡ χθὲς παρά τινων παρασταθεῖσα πλημμύρα τῶν σίτων, δὲν εἶναι βάσιμος· διότι εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἐν Οἰδησσῷ, ἐν Γαλατσίῳ καὶ ἐν Ἰβραΐλᾳ ὑπάρχει ἱκανὸς σῖτος, διακωλυόμενος οὐχὶ ἕνεκα τῆς τοῦ χειμῶνος δριμύτητος, ἀλλὰ δι' ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων πλοίων, τὰ σιτηρὰ ὅτως ἐκεῖνα ὅλα εἶναι πωλημένα à livrer, τοὐτέστιν ἐπὶ ὑποσχέσει νὰ παραδοθῶσι τὸν δεῖνα μῆνα, εἶναι δηλαδὴ κατὰ τὴν ἐμπορικὴν ἔκφρασιν « περιμενόμενα ». Τὴν ἀλήθειαν δὲ ταύτην δύνανται νὰ συνομολογήσωσι πάντες οἱ ἔχοντες ἐκεῖθεν ἐμπορικὰς εἰδήσεις· ἐκ Μασσαλίας δ' ἐπιστολὴ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου ἀναφέρει, ὅτι προμηνύματα μεγάλης πείνης δεικνύει ἡ Γαλλία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ λοιπὴ Εὐρώπη, ἐπειδὴ κατὰ τὰ 1817 μόνον τὸ Λυὸν εἶχε πεῖναν καὶ τὰ σιτηρὰ ἔφθασαν εἰς 90—100 φράγκα· νῦν δὲ τί γενήσεται ἀροῦ ὅλη ἡ Εὐρώπη λιμώττει; Ὅτι δὲ ἡ σιτοδεία καταντᾷ βεβαία, πηγάζει καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὑπουργικοῦ νομοσχεδίου, διότι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἤθελε καθυποβάλλει αὐτὸ, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη· ἀλλὰ ταύτην συναισθανθὲν, καὶ φρονίμως ποιῆσαν, καθυπέβαλε τὸ νομοσχέδιον. Διότι καὶ ἐν Γαλλίᾳ ὑπῆρχον ἱκανὰ σιτηρὰ, μὴ ληφθέντος ὅμως τοῦ μέτρου τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς, οἱ κερδοσκόποι συνέλεξαν τοὺς σίτους ὅλους τῶν βορείων μερῶν καὶ τοὺς μετέφεραν εἰς Ἀγγλίαν, ὥστε ἐκεῖ εἶναι ἤδη ὀλιγωτέρα ἔλλειψις ἢ ἐν Γαλλίᾳ. Τὸ αὐτὸ λοιπὸν δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ παθωμεν, καὶ βεβαίου θεωρηθέντος, ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τὸ μεσόγειον μεγάλαι καὶ πολλαὶ σιτηρῶν ποσότητες. Νομίζει ὅμως, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ τούτου νομοσχεδίου πρέπει νὰ γείνῃ μετά τινα προθεσμίαν, διότι πολλοὶ ἔμποροι προβλέψαν σιτηρὰ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὑπαρχόντων νόμων, καὶ ἐπώλησαν αὐτὰ ἐπὶ παραδόσει· ἐξ αἰτίας δὲ τῆς ἐλλείψεως πλοίων, δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ τὰ μεταφέρωσιν, ἂν δὲν δοθῇ προθεσμία τις, καὶ θέλουσιν ἀφανισθῇ. Διὰ τοῦτο δέχεται μὲν τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, προστίθησι δὲ, ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ προθεσμία 15 ἡμερῶν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου.

Συμφωνῶν καὶ ἕτερος μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον αὐτοῦ συμπέρασμα, ἀνέφερεν, ὅτι, νομοθετοῦντες κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Μαρτίου, καὶ γνώσιν ἔχοντες, ὅτι οἱ λαοὶ ἔχουσιν ἐναποτεταμιευμένας τὰς τροφάς των, δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποπτεύωμεν σιτοδείαν ἐν Ἑλλάδι· διότι, καὶ οὐδόλως ἂν δὲν εἰσέλθῃ ἔξωθεν σῖτος, ἡ Ἑλλὰς δὲν θέλει πεινάσῃ, ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ

Απριλίου ἀρχίζει ὁ νέος θερισμός. Ὁ λόγος ὅμως, δι' ὃν ἐψηφοφόρησεν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, εἶναι τὸ συμφέρον καὶ ἡ ἀνάγκη τῶν Αἰγαιοπελαγιτῶν. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ τούτων ὀφείλομεν νὰ φειδώμεθα, καὶ τοῦ λοιποῦ ἔθνους νὰ μὴ ἀμελῶμεν, ὡς ἔχοντος χρείαν πολλῆς συνδρομῆς, νομίζει ὅτι ἀμφότερα συμβιβάζονται, ἂν ἀπαγορευθῇ μόνου τοῦ σίτου ἡ ἐξαγωγὴ· ἐπειδὴ ἡ πρόβλεψις **116,000** κοιλῶν σίτου, ἅτινα εἰς χεῖρας τῆς κυβερνήσεως ὑπάρχουσι, δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς διατροφὴν τῶν νήσων ἐπὶ δύο μῆνας· οὐδὲν δὲ κέρδος ἔχουσιν αὐταὶ ἀπὸ τῆς κριθῆς, ἥτις εἶναι ἤδη κενὴ καὶ διεφθαρῶσα καὶ εἰς τροφὴν μόνον τῶν ζώων χρήσιμος· οὔτε τοῦ βρώμου δὲ καὶ τῶν τοιούτων χρείαν ἔχουσιν. Ἐκ τῆς ἐλευθέρας δὲ τούτων πωλήσεως, δύνανται νὰ ὠφεληθῶσι τι οἱ μεσόγειοι κάτοικοι, οἵτινες οὐδένα ἄλλον πόρον παρὰ τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἔχουσι· τοῦτον λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ κλείσωμεν εἰς αὐτούς. Ἡ δ' εἰς τὰ παράλια παρατηρουμένη ἤδη τῶν σιτηρῶν ἔλλειψις δὲν πρέπει νὰ φοβίζῃ τινά, διότι αὕτη ἤδη προέρχεται, ἐπειδὴ δὲν δύνανται νὰ μετακομισθῶσιν εὐκόλως, διὰ τὰς τῶν ὑδάτων πλημμύρας, ὑπὸ τῶν φορτηγῶν ζώων τὰ σιτηρά· ἀφοῦ δ' αὗται παρέλθωσιν, ἀναντίῤῥητον εἶναι, ὅτι τὰ ὀρεινὰ μέρη θέλουσι πληρώσει σίτων τὰ παράλια. Ὑποστηρίζει ὅθεν τὴν ὑπὲρ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς μόνον τοῦ σίτου πρότασιν. Καὶ περὶ τῆς προθεμίας δὲ εἶπεν, ὅτι δικαία εἶναι, καὶ ταύτην οἱ ἔμποροι δύνανται μάλιστα καὶ δικαστικῶς παρὰ τῆς κυβερνήσεως ν' ἀπαιτήσωσι, ἀνάγκη δὲ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου.

Ἀνέπτυξεν ἄλλος, ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπολεμήθη ὁλόκληρον τὸ νομοσχέδιον, καὶ ἀνεπτύχθησαν κατ' αὐτοῦ διάφοροι λόγοι· συνομολογηθείσης δὲ τῆς ἀρχῆς, προτείνεται ἤδη νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς ἀπαγορεύσεως πάντα τὰ σιτηρά, νὰ μείνῃ δὲ μόνος ὁ σῖτος, καὶ μὲ τοιαύτας τροπολογίας, ὥστε τὸ νομοσχέδιον θέλει καταστῇ μᾶλλον ἐπιβλαβὲς ἢ ὠφέλιμον. Διὰ τοῦτο θέλει ἐξετάσει πρῶτον μὲν γενικῶς τοὺς κατὰ τοῦ νομοσχεδίου λόγους, εἶτα δὲ θέλει ἀποδείξει τὸ ἄτοπον τῆς γενομένης προτάσεως καὶ τροπολογίας. Συγκεφαλαιώσας λοιπὸν τοὺς λόγους ὅλους τοῦ κατὰ πρῶτον χθὲς ἀγορεύσαντος εἰς τέσσαρας, ἀπήντησε πρὸς ἕνα ἕκαστον τούτων, ὅτι ἀληθῶς ὁ περὶ ἐπιβολῆς ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων σιτηρῶν φόρου νόμος εἶναι ἐξαιρετικός· διότι κυρίως αἱ βιομηχανίαι, αἱ τέχναι καὶ ἡ γεωργία ἀναπτύσσονται ὑπὸ τὸν λαμπρὸν ὁρίζοντα τῆς ἐλευθέρας ἐνεργείας καὶ τοῦ συναγωνισμοῦ· διὰ δὲ τοῦ νόμου τοῦ **1843** περιέβαλλε μὲν ἡ κυβέρ-

νησις τὰ συμφέροντα τῶν μεγαλοκτημόνων πλουσίων, κατέβλιψεν ὅμως τὰ συμφέροντα τῶν καταναλωτῶν, ἐναντίον τοῦ νόμου τῆς ἰσότητος. Διότι ἡ κυβέρνησις κατὰ τὸ **1843**, ἀποπλανηθεῖσα ἐκ τῆς μεγάλης ἐκπτώσεως, τῆς ἐπισυμβάσης ἕνεκα τῆς τότε μεγίστης εὐφορίας, ἐπέβαλε δᾶρος μέγιστον εἰς τοὺς καταναλωτάς, ἵνα προλάβῃ τὴν ζημίαν τῶν σιτοσπόρων μεγαλοκτημόνων. Ἤδη ὅμως, ἐπειδὴ τοιοῦτος φανταστικὸς κίνδυνος δὲν ὑπάρχει, ἡ κυβέρνησις ὀφείλει νὰ λάβῃ μέτρα ὑπὲρ τοῦ πλήθους τῶν καταναλωτῶν, ἐπὶ τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον ἡ πεῖνα, τὸ θεριωδέστατον τοῦτο δεινόν, ἐπαπειλεῖ τὴν πενεστέραν τοῦ ἔθνους τάξιν· ἀφοῦ μάλιστα οἱ καταναλωταὶ δὲν ζητοῦσι περίβαλψιν τοιαύτην, οἵα ἐδόθη εἰς τοὺς σιτοσπόρους, ἀλλ' αἰτοῦσι ν' ἀναβληθῇ πρὸς καιρὸν ὁ βαρὺς φόρος ὁ ἐπιβληθεὶς εἰς αὐτούς, ἵνα μὴ καταστραφῶσιν, ἀλλ' ἐξακολουθοῦσι νὰ συνεισφέρωσι καὶ αὖθις, ἐξ ὅσων μετὰ μεγίστων κόπων καὶ ἀγώνων ἀποκτῶσι. Ἡ δὲ κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ τούτου λόγου διδομένη ἀπάντησις, ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ἀνάγκη, εἶναι ἄδικος· διότι πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ πωλῶνται ἐν Σύρῳ ὁ σῖτος **9** δραχμὰς τὸ κοιλὸν, καὶ ἐνταῦθα ὁ καθαρὸς μὲν ἄρτος **48** λεπτὰ ἡ ὀκά, ὁ κοινὸς δὲ **38**, καὶ νὰ λέγηται ὅτι οὐδεμία ἀνάγκη ὑπάρχει; Πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσι τόσοι πολλοὶ σῖτοι, ὅσους τινὲς παρέστησαν, καὶ τὰ σιτηρὰ ν' ἀναβῶσιν εἰς τόσον ὑψηλὰς τιμάς; Ἀλλά, καὶ τούτου ὑποτεθέντος, ἐξάγεται τρανώτατα ἡ ἄπληστος πλεονεξία τῶν κρατούντων τοὺς σίτους καὶ μὴ φερόντων αὐτοὺς εἰς πώλησιν· ὥστε καὶ κατ' αὐτὸν τὸν λόγον εἶναι δίκαιον ν' ἀπαλλαγῇ ὁ λαὸς ἀπὸ τῆς ἀπληστίας ἐμπόρων τινῶν, οἵτινες θέλουσι νὰ καταθλίψωσι, πρὸς ἀπεριόριστον αὐτῶν ὠφέλειαν, τὸν πενέστατον λαόν. Ἂν δὲ ἦναι ἀληθὲς, ὡς τινες εἶπον, ὅτι ὁ σῖτος πωλεῖται εἷς τινα μέρη **22** λεπτὰ τὴν ὀκὰν, ἐνῷ ἀλλαχοῦ ἔχει **40**, οἱ τοιοῦτοι τόποι εἶναι εἰς τοιαύτην ἴσως ἀκοινώνητον θέσιν, ὥστε ἡ εὐθηνία ἢ ἡ ἀκρίβεια τῶν ἐν αὐτοῖς προϊόντων οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν λοιπῶν μερῶν· διότι ἄλλως δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη διαφορά. Ἂν δὲ ἐν Ἑλλάδι οὐδέποτε ἄλλοτε ὑπῆρξε σιτοδεία, δὲν ἔπεται, ὅτι καὶ τοῦ λοιποῦ ἀδύνατον εἶναι νὰ ὑπάρξῃ· διότι ἄλλοτε μὲν δὲν ὑπῆρχεν ὁ περὶ σιτηρῶν νόμος τοῦ **1843**, ἤδη ὅμως ὑπάρχει τὸ σύστημα ἐκεῖνο, μετὰ τὴν παραδοχὴν τοῦ ὁποίου καὶ ἄλλα μέρη ὑπέστησαν σιτοδείαν. Εἰς ἡ Γαλλία ἐπὶ ἑκατονταετηρίδα ὅλην, καθ' ἣν ὑπῆρχεν ἐλευθέρα ἡ τῶν σιτηρῶν εἴσοδος, ἐπὶ τοῦ περιφήμου Σουλλ, οὐδ' ἠσθάνθη τὸ παράπαν λιμόν· ἤδη ὅμως ὑπὸ τούτου

μαστιζεται. Καλῶς δ' ἐδικαιολόγησεν ὁ κατὰ πρῶτον γθὲς ἀγορεύσας τὴν ἐκεῖ καταργησιν τοῦ τέλους τῶν εἰσαγομένων σιτηρῶν, καὶ τὴν τῆς ἐξαγωγῆς ἀπαγόρευσιν, εἰπών, ὅτι ἄλλαι ἦσαν αἱ ἐν Γαλλίᾳ περιστάσεις, διότι ἐκεῖ νομοὶ ὁλόκληροι ἀπέστησαν καὶ ἔλαβον τὰ ὅπλα Διότι πρέπει ἄρα καὶ ἡμεῖς νὰ περιμείνωμεν νὰ ὁπλισθῶσιν οἱ ἕλληνες καὶ νὰ φονεύσωσιν ἀλλήλους ἕνεκα ἄρτου, διὰ νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ λησθῶσι μέτρα κατὰ τῆς σιτοδείας; καὶ δὲν εἶναι ἄρα ἀποχρῶν τὸ παράδειγμα τῶν μερῶν ἐκείνων, νὰ φωτίσῃ καὶ τὴν κυβέρνησιν καὶ ἡμᾶς; Ἀφοῦ καὶ ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ὁμοίως ἔλεγεν, ὅτι παρ' αὐτῇ ὑπάρχουσιν ἄπειροι σῖτοι, ἐν τοσούτῳ ὁ κίνδυνος ἐπῆλθε καὶ ὁ λαὸς ὑπορέει τὰ δεινὰ τῆς φοβερᾶς ταύτης μάστιγος. Τὸ παράδειγμα λοιπὸν τοῦτο ἔπρεπε νὰ ἐξυπνίσῃ τὴν κυβέρνησιν νὰ λάβῃ τὰ ἀποχρῶντα μέτρα, ἤτις καὶ πέρυσι δὲν ἐζημιώθη ἐξ αἰτίας τῆς πλεθύος τῶν γεννημάτων, ἀλλὰ διότι, ὡς οἱ καταναλωταὶ κηρύττουσιν ἡ κυβέρνησις, ὡς ἀριλόστοργος, μήτηρ φερομένη, ἀνέβαλε τὴν τῶν σιτηρῶν πώλησιν, ἵνα εἰς μεγίστην πωλήσῃ αὐτὰ τιμήν, καὶ τὸ τελευταῖον λεπτὸν ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς ἁρπάσῃ· ἀλλὰ ἡ θεία δίκη, ἥτις δὲν ἀνέχεται τὸν αἰσχροκερδοῦντα καὶ τὸν τελευταῖον κοδράντην παρὰ τοῦ πτωχοῦ αἰτοῦντα, ἐτιμώρησε καὶ τὴν κυβέρνησιν μὲ ζημίαν δικαίαν. Τὴν ἰδέαν δὲ ταύτην διετήρουν οἱ καταναλωταὶ περὶ τῆς κυβερνήσεως, βλέποντες καὶ ἤδη αὐτὴν οὐδὲν μέτρον κατὰ τῆς ἐπικειμένης σιτοδείας, καθ' ἣν ὅλα τὰ ἔθνη ἐφοπλίζονται, λαμβάνουσαν ἀλλ' ἀδιαφοροῦσαν. Εἶναι δ' ἕτοιμοι νὰ μεταβάλλωσι τὴν τοιαύτην περὶ αὐτῆς ἰδέαν, μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νομοσχεδίου· ἀλλὰ ἐπέμειναν εἰς αὐτὴν παρατηρήσαντες, ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ὡς ὑποβολιμαῖον καὶ μὴ γνήσιον αὐτῆς τέκνον, ἀπροστάτευτον παρήτησεν, αὐτῶν τῶν ὑπουργικῶν βουλευτῶν αὐτὸ πολεμούντων, καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν αὐτὴν ἀθυμίαν καὶ κατὰ τῆς κυβερνήσεως δυσαρέσκειαν. Ἐκ τούτων πάντων καταφαίνεται ὁποῖος κίνδυνος ὑπάρχει καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἕνεκα τῆς μὴ ἐγκαίρου εἰσαγωγῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἀφοῦ ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις ἔλαβον ἔντονα μέτρα, καὶ αὐτὴ ἡ Τουρκία ἀπηγόρευσε τὴν τῶν σίτων ἐξαγωγήν. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει περὶ τοῦ νομοσχεδίου παρετήρησε· κατὰ δὲ τῆς προταθείσης τροπολογίας ἀνέφερεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξαιρεθῇ τῆς ἀπαγορεύσεως κανὲν εἶδος, διότι πάντα εἶναι ἀλληλένδετα, καὶ ἡ τῆς τιμῆς τοῦ ἑνὸς αὔξησις ἐπιρρέει καὶ εἰς τοῦ ἑτέρου. Ἔπειτα, ἂν ἤδη ἡ κριθὴ διεφθάρη, τὴν διεφθαρμένην ὅμως ταύτην καὶ

σεσηπυῖαν κριθὴν τρώγουσιν ὅλοι οἱ κατοικοι τοῦ Αἰγαίου, ἐνῷ βέβαια τροφὴ μόνων τῶν ζώων καταλληλος ὑπάρχει· διατί λοιπὸν νὰ ἐξαιρεθῇ τῆς ἀπαγορεύσεως τὸ ἄθλιον τοῦτο προϊὸν, ὅπερ θεωρεῖται ἀναγκαῖον εἰς τὴν ὕπαρξιν καὶ τροφὴν τόσων κατοίκων; Καὶ τὸ καλαμπόκιον δὲ ἐν Μάλτᾳ εἰς μεγίστην κατήντησε τιμήν· ὅθεν δὲν πρέπει νὰ ἐξαιρεθῇ τῆς ἀπαγορεύσεως κανὲν εἶδος. Ἐθαύμασε δὲ τοῦ τὴν προθεσμίαν προτείναντος, ὅστις δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι, ταύτης δοθείσης, δύνανται οἱ ἔμποροι καὶ οἱ σιτολλέκται νὰ ἐξαγάγωσιν ἀμέσως ὅλον τὸν σῖτον, καὶ, ἐπισπεύσαντες τὴν τῶν σιτηρῶν μεταφοράν, νὰ φέρωσι βάττον τὴν σιτοδειαν, ὥστε οἱ καταναλωταὶ νὰ καταναθεματίζωσι τὴν στιγμὴν τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ τοιούτου νομοσχεδίου. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὑποστηρίζει τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει.

Ἀντεῖπεν ἄλλος ὅτι, ἀνασκευάζων ὁ προαγορεύσας τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἀρχῇ κατὰ τοῦ νομοσχεδίου λεχθέντα, παρέστησε καὶ τὸν περὶ φόρου ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν νόμον τῆς 8(20) Ἀπριλίου 1843 μὴ ὠφέλιμον μὲν εἰς τοὺς γεωργούς, ἐπιζήμιόν τε δὲ καὶ ὀλέθριον εἰς τοὺς καταναλωτάς. Ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος δὲν εἶναι καὶ ἐν πράγματι τοιοῦτος, οἷος παρεστάθη· διότι ὑπέρ τε τῶν γεωργῶν καὶ καταναλωτῶν ἐπρονόησεν, ἐπιβάλων μὲν ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς φόρον κατὰ τὸ μέτρον τῆς τιμῆς τῶν ἐγχωρίων καρπῶν, ἐὰν αὐτὴ δὲν ἀμείβῃ τὰς παραγωγικὰς δαπάνας τοῦ παραγωγοῦ, ἀρίνων δ' ἀτελῆ σχεδὸν τὴν εἰσαγωγήν, καὶ ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς ἐπιβάλλων τὸν φόρον, ἐὰν ἀνυψοῦται πλέον τοῦ δέοντος ἡ τιμὴ τῶν ἐγχωρίων. Οὕτως, ὅ,τι κατὰ τῶν καταναλωτῶν πρότερον συνέβαινε διὰ τὴν μικρὰν τιμὴν τῶν ἐγχωρίων καρπῶν, ἤδη, ἀνυψωθεισῶν τῶν τιμῶν, συμβαίνει κατὰ τῶν παραγωγῶν, ἐπιβαρυνομένων μὲ φόρον μιᾶς δραχμῆς σχεδὸν ἐπὶ τοῦ κοιλοῦ, ἐὰν νὰ ἐξαγάγωσι τοὺς καρποὺς αὐτῶν θελήσωσιν. Ἀλλ' ὁ προαγορεύσας ὡρμήθη εἰς τὸ συμπέρασμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἰδέας, ὅτι ἡ ἰδιοκτησία ἐν Ἑλλάδι συγκεντροῦται εἰς ὀλίγα πρόσωπα· τοῦτο ὅμως δὲν ἀληθεύει, διότι, ἐκτὸς τῶν ἀγορασάντων ἐθνικὰ κτήματα ἐν στερεᾷ Ἑλλάδι, πάντες οἱ λοιποὶ κατὰ μικρὸν ἢ πολὺ εἰσὶν ἰδιοκτῆται, οἱ δὲ μὴ τοιοῦτοι ἐθνικὰς καλλιεργοῦσι γαίας· ἐλάχιστος δ' ἀριθμὸς ἀσχολεῖται περὶ τὴν ἐμπορίαν, ὥστε, διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1843, δὲν προστατεύονται μικροῦ ἀριθμοῦ τὰ συμφέροντα, ἀλλὰ πάντων. Οὐχ ἧττον ὅμως ἤδη δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς φόρου, καταργουμένου κατὰ τὸν νόμον διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ὑπερτιμη-

σιν τῶν ἐγχωρίων καρπῶν· ἀλλὰ περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς, καθ' ἣς οἱ ἰδιοκτῆται δύνανται νὰ ἀντείπωσι, ζητοῦντες τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τῶν καρπῶν αὐτῶν τῆς ἰδιοκτησίας των· διότι οὗτοι μόνοι, οἱ παραγωγοί, νὰ ζημιωθῶσι πρόκειται, ἐνῷ οἱ καταναλωταὶ ἀπηλλάγησαν παντὸς βάρους κατὰ τὸν τόπον διὰ τὴν ὑπερτίμησιν τῶν ἐγχωρίων καρπῶν, τὸ δὲ βάρος τοῦτο τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς εἶναι πρόσθετον ἐπὶ τῶν ἰδιοκτητῶν, ἐπὶ τῶν πλείστων δηλονότι κατοίκων. Καὶ ἐδικαιοῦτο μὲν ὁ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ βάρους τούτου προτείνων, ἐὰν ἰσχυροὶ φόβοι παριστῶντο· ἀλλὰ καὶ τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχουσι, μικρᾶς μόνον συμβάσης ὑπερτιμήσεως τῶν ἐγχωρίων καρπῶν, καὶ ἐπ' ἄλλων προϊόντων συμβάσης, ἐφ' ὧν οὐδεμία κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἡ ἐξαγωγὴν ἀπαγόρευσις ἐτέθη. Καὶ μ' ὅλον ὅτι τμῆμά τι τῆς Ἑλλάδος, τὸ τοῦ Αἰγαίου, ἀντὶ τῶν ἐξ ἰδιοκτησιῶν πόρων ἄλλα ἔχει ὀφέλη εἰς τὴν παροῦσαν ἐποχὴν, καὶ, ἀντὶ ἐλαχίστου ποσοῦ, τὸ ὁποῖον βαρύνει αὐτοὺς διὰ τὴν ὑπερτίμησιν τῶν καρπῶν, ἄπειρα εἰσπράττουσιν ἐκ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν νώλων· μ' ὅλα ταῦτα, προτιθέμενοι νὰ παράσχωμεν αὐτοῖς τὴν δυνατὴν συνδρομὴν, ἀπηγορεύσαμεν τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ σίτου. Καί τοι συμβάντος τούτου, διότι οἱ ναυτιλόμενοι ἄλλοτε μὲν, μὴ ὑπαρχούσης ζητήσεως τῆς ναυτιλίας, προσείρχοντο εἰς τὰς κατοικίας αὐτῶν καὶ καρποὺς ἐκ Ῥωσσίας ὑπὲρ τῶν ἰδίων οἰκογενειῶν κομίζοντες· νῦν δὲ, τοιαύτης ὑπαρχούσης, ἐκμισθοῦντες τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν καὶ καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ὀλιγωροῦσι μὲν τῆς ἀνάγκης ταύτης, αἱροῦνται δὲ τῶν χρημάτων παρορῶντες ἐὰν λεπτά τινα ἐπὶ τῆς ὀκᾶς τοῦ σίτου ἡ οἰκογένειαι αὐτῶν θέλῃ ἀποτίσει πλειότερον. Δι' ὧν δὲ ἐπὶ τοῦ ἐν Γαλλίᾳ ληφθέντος μέτρου ἐν ἀρχῇ εἶπε, δὲν ἠννόει ὅτι καὶ ἐνταῦθα εἰς τοιαῦτα ἀπαγορεύσεως ἐξαγωγῆς μέτρα ὀφείλομεν νὰ προέλθωμεν, ἀφοῦ συχάσει; τοιαῦται Δήμων καὶ Νομῶν, ὡς ἐκεῖ, συμβῶσιν· ἀλλ' ὅτι προῆλθον ἐν Γαλλίᾳ εἰς ἀπαγορεύσεις, ἀφοῦ, ἐκ τῶν συμβάσων τούτων συστάσεων καὶ ταραχωδῶν κινημάτων, ἐπιστοποιήθη ἡ ὑπάρχουσα ἀνάγκη· οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ἀδικήσῃ ἐπὶ τοσοῦτον τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν, διατεινόμενος ὅτι δὲν εἶχε καὶ πρότερον γνῶσιν τῆς ἀνυψώσεως τῶν τιμῶν ἐκεῖ, ἀλλὰ πάντες θέλουσι κρίνει ὅτι αὕτη δὲν ἐτόλμα, εἰς τοιαῦτα τῆς ἰσχάτης ἀνάγκης μέτρα νὰ προβῇ, ἐὰν τοσοῦτον ἰσχυραὶ ἀποδείξεις αὐτῆς δὲν ὑπῆρχον. Μ' ὅλον ὅτι τὰ ἐν Γαλλίᾳ συμβάντα, ἐνταῦθα οὐδέποτε θέλουσι συμβῆ, τῶν καταναλωτῶν τοῦ μὲν ἡμερομισθίου τριῶν δραχμῶν καὶ ἔτι πρὸς λαμβάνοντος, τοῦ δὲ οὐ σμικρὰ

ὠφελουμένου ἐκ τῆς ζητήσεως τῆς ναυτιλίας. Καὶ τὸ λεχθὲν δὲ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις πέρυσι δὲν ἐπώλησε τοὺς δημοσίους καρποὺς αὔξησιν τιμῶν ἀναμένουσα, δὲν ἀληθεύει· διότι αὕτη ἀνέστειλε μὲν τὴν ἐκποίησιν τῶν καρπῶν εἰς ἐμπόρους καὶ κερδοσκόπους εἰς μεγάλας ποσότητας, μὴ, ὑπαρχόντων τότε πραγματικῶν σιτοδείας φόβων, αὐτοὶ ἐπιπέσωσι κατὰ τῶν καταναλωτῶν, μονοπώλιον σίτων συνιστῶντες· Τὸ πέρυσιν ὅμως συμβὰν, καὶ τὸ κατὰ τὸ 1845 γενόμενον ἐπὶ τῶν δημοσίων καρπῶν, θέλει συμβῇ ἐφ' ὅτος ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν, ἐὰν ἡ συζητουμένη διάταξις ψηφισθῇ· διότι, ἀπαγορευομένης τῆς ἐξαγωγῆς, θέλουσι μείνει ἐντὸς οἱ ὑπάρχοντες καρποὶ, μετά τινας δὲ μῆνας θέλουσιν εἰσχυθῇ πλεῖστοι ἐκ Ῥωσσίας, καὶ ἡ τιμὴ τῶν καρπῶν θέλει εἶσθαι οὐχὶ πλέον μικρὰ ἀλλ' ἐλαχίστη. Διὰ ταῦτα, ἐγκριθείσης παρὰ πάντων τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ σίτου, καί τοι μηδὲ τῶν λόγων τῶν δικαιολογούντων αὐτὴν ὑπαρχόντων, πρέπει οἱ τἀναντία νῦν διατεινόμενοι νὰ ἀρκεσθῶσι· διότι, ἵνα καταδειχθῇ ὅτι οὐδὲ ταύτης ἀνάγκη ἦτον, ἐκτίθεται ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν νήσων παραγόμενον ποσὸν δὲν ἀρκεῖ οὐδ' ἐπὶ τέσσαρας μῆνας εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτῶν, καὶ ὅμως ἤδη εἰς τὸν δέκατον βαίνομεν τῆς παραγωγῆς μῆνας, καὶ μόλις πρὸ 20 ἡμερῶν καρπῶν ζήτησις ἐγένετο, δηλοῦσα ὅτι ἔξωθεν εἰσήχθησαν καρποὶ, τῶν ὁποίων τὸ ποσὸν δὲν κατελογίσθη εἰς τὸν χθὲς γενόμενον ὑπολογισμόν· ἂν δ' ὑποτεθῇ ὅτι καὶ ἐξαγωγή τις ἐγένετο, αὕτη εἶναι ἐλαχίστη, πρὸς οὐδὲν μὲ τὴν εἰσαγωγὴν παραβαλλομένη. Ἐκ πάντων δ' εὐκόλως συνάγεται, ὅτι τὸ ζητούμενον μέτρον εἶναι ἱκανὸν οὐχὶ μόνον ἵνα σιτοδείαν προλάβῃ, ἀλλ' ἵνα ἐλάττωσιν τιμῶν ἐπιφέρῃ, οὐδέποτε δὲ δικαιούμεθα συγκατατιθέμενοι εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς διαθέσεως τῶν καρπῶν, τῆς ἰδιοκτησίας ταύτης τῶν γεωκτητῶν. Περάνας δὲ τὸν λόγον ἐπῆγκε καὶ ἐπὶ τῶν περὶ προθεσμίας λεχθέντων, ὅτι, ἀγνώστου ὄντος πότε καὶ ὑπὸ τῆς Γερουσίας ὁ νόμος οὗτος θέλει ψηφισθῇ, περιττεύει πᾶσα τοιαύτη, ἀρκεῖ δὲ νὰ τεθῇ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως.

Ἀποφανθείσης τῆς Βουλῆς ὅτι ἐρωτᾶσθαι, ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ὑπέβαλεν εἰς ψηφοφορίαν τὴν ὑπό τινος τῶν Βουλευτῶν προταθεῖσαν ἐπὶ τοῦ 1. ἄρθρ· τροπολογίαν, ἔχουσαν οὕτως

« Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐξαγωγὴ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀλεύρων μέχρι τέλους Ἰουνίου ε. ε., ἢ καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐὰν ἤθελον ἐκλείψει οἱ λόγοι τῆς ἀπαγορεύσεως. »

Διὰ ψηφοφορίας δὲ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει

πλειόνων τῶν δέκα Βουλευτῶν γενομένης, καὶ ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Α. Λαπουσιάδου καὶ Γ. Ῥεβελιώτου ἐπιτηρηθείσης, συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη τὴν τροπολογίαν ταύτην, διὰ ψήφων 49 πρὸς 41, κατὰ τὸ ὧδε προσηρτημένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρ. τοῦ Νομαρχειδίου περὶ ἀπογορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν προταθεῖσαν τροπολογίαν, ναὶ ἢ οὒχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ο.	Δ. Βιλαέτης	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Α. Κρεστενίτης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ο.	Σ. Χ. Στερανόπουλος	Ν.
Θ. Γρίβας	ἀπὼν	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	Ο.	Ι. Κλίμακας	Ο.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Σιλβέστρος Στερανάκης	ἀπὼν
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Π. Α. Καμπάνης	Ο.	Θ. Μαρκεζίνης	Ο.
Μ. Α. Καΐρης	Ο.	Α. Γ. Τσάνος	Ο.
Δ. Τσόκρης	Ο.	Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	»
Ι. Βλάσσης	Ο.	Β. Καραγιάννης	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπὼν	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Μεταξᾶς	»	Α. Πετμεζᾶς	ἀπὼν
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Σ. Βλάχος	Ο.	Πλ. Παπαδαῖος	Ν.
Π. Ῥάγκος	Ο.	Ι. Ζάρκος	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	ἠρνήθη ψῆφον	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπὼν
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Π. Ι. Κυριακὸς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Λαπουσιάδης	Ο.	Γεωργαντὰς Νοταρᾶς	Ν.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Νοταρᾶς	ἀπὼν
Δ. Τσιγκουράκος	Ο.	Εὐθύ. Κανελλόπουλος	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Εὐς. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Κ.Χ. Παναγιώτου	ἀπὼν
Κ. Χαραμῆς	ἀπὼν	Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.
Ι. Κρανίδης	»	Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ο.
Ι. Γιολδάσης	Ο.	Δ. Κυριακίδης	Ο.
Δ. Ζῶτος	Ο.	Σ. Πάγκαλος	Ο.
Νίκος Θέου	Ο.	Κ. Θ. Κολοκοτρ.	ἐν ἀδείᾳ
Α. Γουζούασης	Ο.	Δ. Πλαπούτας	Ν.

Κ. Δελιγιάννης	ἀσθενὴς	Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπὼν
Ν. Μπούκουρας	ἐν ἀδείᾳ	Α. Μαρκόπουλος	Ο.
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Παπακώτ. Τσαμάλας	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Ο.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ο.
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Γ. Μπάστας	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Φεγγαρᾶς	Ο.	Φ. Ἰωάννου	ἀπὼν
Γ. Δερνιτσώτης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ο.
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	Ο.
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.	Κ. Προβελέγιος	Ο.
Π. Βάρβογλης	ἠρνήθη ψῆφον	Ι. Ταταράκης	Ο.
Ῥ. Παλαμίδης	ἀπὼν	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	Ο.
Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Παππατσώνης	»	Σταμάτιος Δάρρας	Ο.
Π. Καλαμαριώτης	»	Ἰμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ο.
Π. Δαρειώτης	»	Ι. Σταΐκος	Ν.
Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενὴς	Α. Παππατσώρης	Ν.
Α. Σακελλαριάδης	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπὼν
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Κ. Βέϊκος	Ν.	Α. Κιζάνης	Ο.
Μ. Ἰατρὸς	Ο.	Δ. Δρόσος	Ο.
Ἰω. Εὐσταθίου	Ο.	Εὐστ. Μ. Παρίσσης	Ο.
Φ. Κρ. Μαῦρος	Ο.	Γ. Δοκὸς	Ο.
Γ. Κανδυας	Ο.	Δ. Κριεζῆς	Ο.
Σ. Βαρότσης	Ο.	Γ. Κουντουριώτης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Δ. Καντσῖκος	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	Ο.	Ι. Γριζάνος	Ο.
Δ. Πικουλάκης	Ο.	Ν. Γαρδίκης	Ν.
Χ. Καπετανάκης	Ν.	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ο.	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπὼν	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Α. Καλαμογδάρτης	»	Κ. Κανάρης	Ο.
Κ. Τσερτίδης	Ο.	Γ. Σταματάρας	Ο.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.		

Καὶ τὴν προτεθεῖσαν δὲ ὑπὸ τοῦ προαιρεύοντος εἰς ψηφοφορίαν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀνακαλεσθεῖσαν μὲν ὑπὸ ταύτης, ὑποστηριχθεῖσαν δ' ὑπ' ἄλλων, ἡ Βουλὴ ἐπίσης, διὰ ψηφοφορίας τοιαύτης ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Α. Σ. Δανοπούλου καὶ Δ. Λαπουσιάδου ἐπιτηρηθείσης, δὲν παρεδέχθη διὰ ψήφων 47 πρὸς 42, κατὰ τὸ ὧδε προσηρτημένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται τὴν ἐπὶ τοῦ 1. ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν αἰτηρῶν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, Ναὶ ἢ Ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Δ. Μελετόπουλος	Ο.	Ι. Ἀναγνωστόπ.	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Ι. Κλίμακας	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	ἠρνήθη ψῆφον	Σίλβες. Στεφανάκης	ἀπὼν
Θ. Γρίβας	ἀπὼν	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Ν. Μαυρομμάτης	Ο.	Θ. Μαρκεζίνης	Ο.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Γ. Τσάνος	Ο.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δ. Καμπάνης	Ο.	Γ. Γουναρόπουλος	»
Μ. Α. Καΐρης	Ο.	Β. Καραγιάννης	Ν.
Δ. Τσόκρης	ἀπὼν	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπὼν
Ι. Βλάσσης	Ο.	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπὼν	Ἡλ. Παππαδαῖος	Ν.
Α. Μεταξὰς	»	Ι. Ζάρκος	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ο.	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπὼν
Σ. Βλάχος	Ο.	Π. Ι. Κυριακὸς	ἐν ἀδείᾳ
Π. Ῥάγκος	Ο.	Γ. Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	ἠρνήθη ψῆφον	Α. Νοταρᾶς	ἀπὼν
Λ. Γεωργαντᾶς	Ν.	Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	Ν.
Α. Λαπουσιάδης	Ο.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλ.	Ν.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπὼν
Δ. Τσιγκουράκος	Ο.	Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ο.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ο.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Δ. Κυριακίδης	Ο.
Κ. Χαραμῆς	ἀπὼν	Σ. Πάγκαλος	Ο.
Ι. Κρανίδης	»	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Γιολδάσης	Ο.	Δ. Πλαπούτας	Ν.
Δ. Α. Ζῶτος	Ο.	Κ. Δελιγιάννης	ἀσθενὴς
Νίκος Θέου	Ο.	Ν. Μπούκουρας	ἐν ἀδείᾳ
Λ. Γουζούασης	Ο.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Δ. Βιλαέτης	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	Ο.
Λ. Κρεστενίτης	Ν.	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	Ο.

Γ. Δερνιτσώτης	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ο.
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.	Γ. Μπάστας	ἐν ἀδείᾳ
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.	Φ. Ἰωάννου	ἀπὼν
Π. Βάρβογλης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ο.
Ῥ. Παλαμίδης	ἀπὼν	Κ. Ἀντωνιάδης	Ο.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.	Κ. Προβιλέγιος	Ο.
Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Π. Ταταράνης	Ο.
Π. Παππατσώνης	»	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Π. Καλαμαριώτης	»	Διομήδης Κυριακοῦ	Ο.
Π. Δαρειώτης	»	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Νικήτ. Σταματελόπουλ.	ἀσθενὴς	Σταμάτιος Δάῤῥας	Ο.
Δ. Σακελλαριάδης	Ν.	Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ο.
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Ι. Στάϊκος	Ν.
Κ. Βεΐκος	Ν.	Α. Παππατσώρης	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	Ο.	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπὼν
Ἰω. Εὐσταθίου	Ο.	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Φ. Κρ. Μαῦρος	Ο.	Α. Κιζάνης	Ο.
Γ. Κάνδυας	Ο.	Δ. Δρόσος	Ο
Σ. Βαρότσης	Ο.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ο
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ο.
Α. Μαυρομιχάλης	Ο.	Δ. Κριεζῆς	Ο.
Δ. Πικουλάκης	Ο.	Δ. Κουντουριώτης	ἐν ἀδείᾳ
Χ. Καπετανάκης	Ν.	Δ. Χατσίσκος	Ν.
Κ. Ζαρειρόπουλος	Ο.	Γ. Γριζάνος	Ο.
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπὼν	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Α. Καλαμογδάρτης	ἀπὼν	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Κ. Τσερτίδης	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπὼν	Κ. Κανάρης	Ο.
Α. Μαρκόπουλος	Ο.	Γ. Σταματάρας	Ο.
Παππακώσ. Τσαμάλας	Ν.		

Δι' ὁμοίας δὲ ψηφοφορίας, αἰτηθείσης ὑπὸ πλειόνων τῶν δέκα Βουλευτῶν ἐπίσης, καὶ ὑπὸ τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Δ. Σακελλαριάδου καὶ Δ. Λαπουσιάδου ἐπιτηρηθείσης, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ 1 ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, διὰ ψήφων 55 πρὸς 25, κατὰ τὸ ὧδε προστηρημένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας· ἔχουσι δὲ ταῦτα οὕτως.

« Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐξαγωγὴ τῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ ἀλεύρων μέχρι τῆς 1 Ἰουνίου ε. ε., ἢ καὶ πρὸ

τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐὰν ἤθελον ἐκλείψει οἱ λόγοι τῆς ἀπαγορεύσεως. »

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος·

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ο.
Δ. Ὀρεινὸς	Ο.	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ι. Κλίμακας	Ν.
Θ. Γρίβας	ἀπών	Σιλβέστρος Στερνάκης	ἀπών
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ο.	Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ
Μ. Α. Καλῆς	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	»
Δ. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ	Β. Καραγιάννης	ἠρνήθη ψῆφον
Α. Σ. Δανόπουλος	ἠρνήθη ψῆφον	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Βλάσσης	Ν.	Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Α. Μεταξᾶς	»	Ἠλίας Παππαδαῖος	Ο.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ι. Ζάρκος	ἠρνήθη ψῆφον
Σ. Βλάχος	Ν.	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Π. Ῥάγκος	Ν.	Π. Ι. Κυριακός	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών	Γ. Νοταρᾶς	ἠρνήθη ψῆφον
Α. Γεωργαντᾶς	Ο.	Λ. Νοταρᾶς	ἀπών
Λ. Λαπουσιάδης	Ν.	Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	Ο.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Εὐς. Οἰκονομόπουλος	Ο.
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.	Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών
Γ. Κανδύλης	ἠρνήθη ψῆφον	Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ο.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Ι. Χαραμῆς	ἀπών	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Κρανίδης	»	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώντης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Α. Ζῶτος	Ν.	Δ. Πλαπούτας	Ο.
Νῖκος Θέου	Ν.	Κ. Δελιγιάννης	ἀσθενὴς
Α. Γουζούασης	Ν.	Ν. Μπούκουρας	ἐν ἀδείᾳ
Α. Βιλαέτης	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	Ο.
Δ. Κρεστενίτης	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.

Π. Βαρβιτσιώτης	Ο.	Παππακώς. Τσαμάλας	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Γ. Δερνιτσιώτης	Ο.	Γ. Μπάστας	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ο.	Φιλ. Ἰωάννου	ἀπών
Μελ. Χ. Μελέτη	Ο.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Π. Βάρβογλης	ἠρνήθη ψῆφον	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ῥ. Παλαμίδης	ἀπών	Κ. Προβιλέγιος	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ο.	Ι. Π. Ταταράκης	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Π. Παππατσώνης	»	Διομήδ. Κυριακοῦ	Ν.
Π. Καλαμαριώτης	»	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δαρειώτης	»	Σταμάτιος Δάῤῥας	Ν.
Νικ. Στοματελόπουλος	ἀσθενὴς	Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Δ. Σακελλαριάδης	Ο.	Ι. Στάϊκος	Ο.
Ι. Φαρμάκης	ἠρνήθη ψῆφον	Α. Παππατσόρης	Ο.
Κ. Βέϊκος	Ο.	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Μ. Ἰατρὸς	Ν.	Ι. Τομαρᾶς	Ο.
Ι. Εὐσταθίου	Ν.	Λ Κιζάνης	Ν.
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.	Ν. Δοκὸς	Ν.
Δ. Βιρβίλης	Ο.	Δ. Κριεζᾶς	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	Ν.	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Δ. Πικαυλάκης	Ν.	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπών	Γ. Γριζάνος	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.	Ι. Γαρδίκης	Ο.
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών	Ν. Κριεζώτης	Ο.
Α. Καλαμογδάρτης	»	Ι. Οἰκονόμου	ἠρνήθη ψῆφον
Κ. Τσερτίδης	ἠρνήθη ψῆφον	Γ. Ἀποστολίδης	Ο.
Δ. Κουμανιώτης	Ο.	Κ. Κανάρης	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών	Γ. Σταματάρας	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.		

Ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου, παρετήρησέ τις ὅτι περιττεύει τοῦτο, πάυοντος οἰκοθεν κατὰ τὸν νόμον τοῦ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τέλους, ἐκ τῆς τιμῆς εἰς ἣν τὰ σιτηρὰ ἀνέβησαν· θέλει δ' ἔχει ἐπιβλαβεῖς συνεπείας, διότι θέλει ἐπιφέρει συγκέντρωσιν καρπῶν, εἰσαχθησομένων κατὰ τὸν Ἀπρίλιον ἐξωθεν, καὶ ἐκμηδένισιν τῶν τιμῶν αὐτῶν. Ἡ Βουλὴ, μηδενὸς ἀντιλέγοντος, συνήνεσε νὰ ἀπαλειφθῇ τὸ ἄρθρον τοῦτο· παρεδέχθη δὲ, μηδενὸς παρατηρήσαντός τι,

καὶ τὸ 3 ἄρθρον κατὰ τὸ νομοσχέδιον, γενόμενον δὲ ταῦν δεύτερον, ἔχον οὕτω.

« Πᾶς παραβάτης τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 διατάξεως τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον δέκα λεπτῶν ἐπὶ ἑκάστης ὁκάδος, ὁ δὲ πλοίαρχος ἰδίως ὑποβάλλεται εἰς τὴν παρὰ τοῦ νόμου ὁριζομένην ποινήν. »

Μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ προέβη καὶ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορίαν, ἔχοντος ὡς ἐψηφίσθη, οὕτως.

«Ἄρθρ. 1. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐξαγωγὴ τῶν δημητριακῶν καρπῶν καὶ ἀλεύρων μέχρι τῆς 1 Ἰουλίου τ. ε., ἢ καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐὰν ἤθελον ἐκλείψει οἱ λόγοι τῆς ἀπαγορεύσεως.

Ἄρθρ. 2. Πᾶς παραβάτης τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 διατάξεως τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον δέκα λεπτῶν ἐπὶ ἑκάστης ὁκάδος, ὁ δὲ πλοίαρχος ἰδίως ὑποβάλλεται εἰς τὴν παρὰ τοῦ νόμου ὁριζομένην ποινήν.»

Γενομένης δὲ ταύτης κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Κ. Προβελεγίου καὶ Γ. Ῥεβελιώτου, συνήχθη ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη καὶ τὸ ἀνωτέρω καταχωρισθὲν σύνολον, διὰ ψήφων 60 πρὸς 6, κατὰ τὸ ὧδε προσηρτημένον πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου, περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι ;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Ι. Κωλέττης	ἀπών
Δ. Ὀρεινὸς	ἠρνήθη ψῆφον	Α. Μεταξᾶς	»
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.
Θ. Γρίβας	ἀπών	Σ. Βλάχος	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Π. Ῥάγκος	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι.Καραγιαννόπουλος	ἀπών
Γ. Γουλιμῆς	ἠρνήθη ψῆφον	Α. Γεωργαντᾶς	Ο.
Π. Δ.Καμπάνης	Ν.	Δ. Λαπουσιάδης	Ν.
Μ. Δ.Καΐρης	Ν.	Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Τσιγκουράκος	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	ἠρνήθη ψῆφον	Γ. Κονδύλης	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Κ. Φασίτσας	ἀπών

Ι. Χαραμῆς	ἀπών	Π. Βαρβιτσιώτης	ἀπών
Ι. Κρανιδῆς	»	Γ. Φεγγαρᾶς	ἀπών
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δερτσιώτης	Ο.
Δ. Ζῶτος	Ν.	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ο.
Νῖκος Θέου	Ν.	Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.
Α. Γουζούασης	Ν.	Π. Βάρβογλης	Ν.
Α. Βιλαέτης	Ν.	Ῥ. Παλαμίδης	ἀπών
Δ. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ο.
Σ. Χ. Στερανόπ.	ἠρνήθη ψῆφον	Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.	Π. Παπατσώνης	»
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σίλβεστρος Στερανάκης	ἀπών	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.	Δ. Σακελλαριάδης	ἀπών
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Βεΐκος	ἀπών
Γ. Γουναρόπουλος	»	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	ἠρνήθη ψῆφον	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετιμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Α. Πετιμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	ἠρνήθη ψῆφον	Σ. Βαρότσης	Ν.
Η. Παπαδαίος	»	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	Ν.	Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Ι. Ν. Φλίσσας	ἀπών	Δ. Πικουλάκης	ἀπών
Π. Ι. Κυριακὸς	ἐν ἀδείᾳ	Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	ἀπών	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Α. Νοταρᾶς	»	Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀσθενὴς
Εὐθ. Κανελλόπουλος	»	Α. Καλαμογδάρτης	ἀπών
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών	Δ. Τσερτίδης	ἀπών
Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.	Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.	Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Παπ. Τσαμάλας	ἠρνήθη ψῆφον
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Μπάστας	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	ἀπών	Φιλ. Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	ἀσθενὴς	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Μπούκουρας	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Κορφιωτάκης	ἀπών	Κ. Προβελέγιος	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.	Ι. Ταταράκης	Ν.

Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Δοκὸς	Ν.
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Κουντουριώτης	ἀπὼν
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.	Δ. Χαντσῆκος	Ν.
Ἀμβρόσ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.	Γ. Γριζάνος	Ν.
Ι. Στάϊκος	Ο.	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Α. Παππατσόρης	ἀπὼν	Ν. Κριεζώτης	ἀπὼν
Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀσθενὴς	Ι. Οἰκονόμου	»
Ι. Τομαρᾶς	ἠρνήθη ψῆφον	Ε. Ἀποστολίδης	Ο.
Α. Κιζάνης	Ν.	Κ. Κανάρης	Ν.
Δ. Δρόσος	Ν.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ν.		

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς κατὰ τὴν αὔριον συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργείου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος Ρ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ. Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Χ. Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΖ΄.

Τῆς 27 Φευρουαρίου.

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην φευρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων τῶν Κ.Κ. βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παόντων μὲν 88 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 9, ὁ πρόεδρος ἀκήρυξεν ἀνοιγομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπὸ τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ προτάσει τινός, ἵνα τὸ χθὲς ψηφισθὲν νομοσχέδιον, περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν, διαβιβασθῇ ἀπ' εὐθείας διὰ διαγγέλματος εἰς τὴν γερουσίαν, ὑπαρχούσης περὶ τούτου προτάσεως ὑπὸ βουλευτῶν, καὶ ἐπ' αὐτῆς συνταχθείσης τῆς ἐκθέσεως τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς· ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο

ἵνα θεωρηθῇ τοῦτο ὡς προβούλευμα, καὶ παρεδέχθη ἵνα διὰ διαγγέλματος εἰς τὴν γερουσίαν διαβιβασθῇ.

Ἐν τῶν μελῶν τῆς συσταθείσης τριμελοῦς ἀνακριτικῆς ἐπὶ τῶν σιτηρῶν ἐπιτροπῆς ἀνέγνω ἔγγραφόν τι αὐτῆς πρὸς τὴν βουλήν, κοινοποιοῦν εἰς αὐτὴν τήν τε τῶν ἐγγράφων ὅλων εἰς τὸ προεδρεῖον παράδοσιν καὶ κατάλογον αὐτῶν· ἔχει δὲ οὕτω.

(Ὅρα τὸ ὑπὸ Στοιχ. Γ. παράρτημα τῶν πρακτικῶν.)

Ἐπροτάθη δὲ ὑπό τινος νὰ ζητηθῶσι παρὰ τοῦ ὑπουργείου ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τὰ κατὰ δεκαπενθημερίαν στελλόμενα εἰς αὐτὸ πρωτόκολλα, καὶ ὑπὸ τοῦ νομάρχου, ταμίου καὶ ἐφόρου συνταχθησόμενα, τῶν μηνῶν Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι, κατὰ τὰς ἐνεργηθείσας βουλευτὰς ἐκλογάς, πάντες ἔπαθον ἐκ τῆς ἀτελείας τοῦ νόμου, ὑφ' ὃν αὗται ἐνηργήθησαν. Ἐπειδὴ δ' ἕκαστος καὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ζηλωτὴς εἶναι, καὶ ἀνεξαρτήτως αὐτὰ νὰ ἐξασκήσῃ δικαιοῦται, διὰ τοῦτο ἀναγκαία ὑπάρχει ἡ κατασκευὴ νόμου ἄλλου τελειοτέρου· τοιοῦτου δ' ἐπρότεινε σχέδιον, ἵνα τὰ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἐκτελεσθῶσιν.

Ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν ὅτι, ἐπὶ τῶν ὑπό τινος τῶν βουλευτῶν ἐκτεθέντων κατά τινα τῶν παρελθουσῶν συνεδριάσεων, τὸ ὑπουργεῖον, εἷς ὢν τῶν πρακτικῶν ἀπόσπασμα ἐστάλη τότε, ἀπήντησεν εἰς τὴν προεδρείαν, ὅτι τὸ πρῶτον ἤδη περὶ τῆς καταπατήσεως ταύτης τῶν δημοσίων κτημάτων ὑπὸ τοῦ Κ. Τσάλη πληροφορεῖται· κοινοποιοῦν δ' εἰς ἡμᾶς ἀντίγραφον τοῦ περὶ τούτου πρὸς τὸν ταμίαν φθιώτιδος ὑπ' ἀρ. 5623. ἐγγράφου αὐτοῦ, ζητεῖ ἵνα ὁ τὸν λόγον ἐν τῇ βουλῇ ἐνεγκὼν ἐπὶ τούτων καινοποιήσῃ τὰ ὀνόματα τῶν μαρτύρων. Τοῦτο δ' ἀνεβλήθη μετὰ τὴν συνεδρίασιν.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι πρὸ δέκα πέντε ἡμερῶν, ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν ὀλυμπίαν καταχρήστων ὁρμώμενος, ἐζήτησεν ἵν' ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑποβάλῃ τὰ περὶ τούτων ἔγγραφα, ὅπως ὑποστηριχθῇ δι' αὐτῶν τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν. Μ' ὅλον ὅτι δ' ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο τότε, ἵνα ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ὑποβληθῶσι ταῦτα, ἱκαναὶ ὅμως παρῆλθον ἔκτοτε ἡμέραι καὶ οὐδὲν ἐγένετο· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς σιωπῆς ταύτης εἰκάζεται ἡ πρόθεσις τοῦ ὑπουργοῦ νὰ καλύψῃ τὸ πραχθὲν ἔγκλημα, ἡ θέλησις νὰ ἀπειθήσῃ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς βουλῆς, διὰ τοῦτο ἐπρότεινεν ἵνα κατ' ἐπανάληψιν ζητηθῶσιν. Ἡ βουλὴ παρεδέχθη τοῦτο.

Γενομένης μετὰ ταῦτα τῆς μηνιαίας τῶν τμημάτων κληρώσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ τε ἀντιπροέδρου Κ. Μ. Δ. Καΐρη

καὶ τῶν βουλευτῶν Κ. Κ. Δ. Πολυχρονοπούλου καὶ Χ. Καπετανάκη, ἔλαχον ὡς ἑξῆς.

Α'.	Β'.	Γ'.
Ν. Ἀνδρίκου	Ι. Γαρδίκης	Ι. Ζάχος
Α. Νοταρᾶς	Ἐμ. Χ. Τσουχλός	Κ. Προβελέγγιος
Κ. Κανάρης	Η. Ι. Κυριακὸς	Μ. Γ. Σχινᾶς
Δ. Λ. Κουντουριώτης	Ι. Οἰκονόμου	Θ. Μαρκεζίνης
Κ. Τ. Σαντῆς	Δ. Σακελλαριάδης	Α. Κιζάνης
Π. Παπατσώνης	Γ. Δερνιταιώτης	Α. Μαυρομιχάλης
Σ. Πάγκαλος	Φ. Ἰωάννου	Γ. Λογιωτατίδης
Ν. Θέου	Δ. Ζώτος	Π. Καμπάνης
Δ. Καλλιφρονᾶς	Γ. Μπάστας	Ι. Ταταράκης
Κ. Οἰκονομόπουλος	Θ. Γρίβας	Κ. Βέϊκος
Μ. Ἰατρὸς	Γ. Σταματάρας	Σ. Στεφανάκης
Ι. Φασίτσας	Π. Ῥάγκος	Β. Καραγιάννης
Δ. Τσόκρης	Ε. Οἰκονομόπουλος	Η. Βάρδογλης
Ι. Βλάσσης	Σ Α. Βαρότσης	Α. Σωτηρίου
Ι. Φαρμάκης	Ι. Ν. Φλίσσας	Β. Νικολαΐδης
Δ. Ὀρεινὸς	Α. Γεωργαντᾶς	Ν. Κορφιωτάκης
Ι. Τομαρᾶς	Γ. Νοταρᾶς	Α. Σκαραμαγκᾶς
Ι. Εὐσταθίου	Δ. Βερβέλης	Σ. Ἀντωνιάδης
Δ. Κριεζῆς		

Δ'.	Ε'.	Τ'.
Γ. Ἀποστολίδης	Κ Χαραμῆς.	Ι. Κρανίδης
Γ. Ῥιβελιώτης	Α. Βιλαΐτης	Α. Μεταξᾶς
Α. Γουζούασης	Ν. Καλλέργης	Δ. Τσιγκουράκος
Δ. Δρόσος	Δ. Κυριακοῦ	Κ. Ζαρειφόπουλος
Β. Δημητρακόπουλος	Γ. Δοκὸς	Δ. Κυριακίδης
Γ. Φεγγαρᾶς	Κ. Τσερτίδης	Α. Μαρκόπουλος
Μ. Χ. Μελίτης	Φ. Κ. Μαῦρος	Β. Πετμεζᾶς
Δ. Χαντσίσκος	Ζ. Ι. Βάλβης	Ι. Ἀναγνωστόπουλος
Ι. Γιολδάσης	Σ. Βλάχος	Η. Δερμιώτης
Π. Βαρδιτσιώτης	Δ. Νικουλάκης	Αγ. Τσάνος
Ι. Καραγιαννόπουλος	Τσαν. Γρηγοράκης	Μ. Α. Καΐρης
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Γ. Κάνδυας
Ν. Κριεζώτης	Α. Παπατσώρης	Ν. Μπούκουρας
Κ. Δελιγιάννης	Η. Παπαδαῖος	Δ. Κομμανιώτης
Α. Κρεστενίτης	Δ. Πολυχρονόπουλος	Κ. Χ. Παναγιώτου
ΠαπαΚώνστα Τσαμάλας	Ε. Παρίσσης	Ν. Δελίντας
Δ. Πλαπούτας	Ῥ. Παλαμίδης	Σ. Παρθενόπουλος
Γ. Γριζάνος	Ν. Σταματελόπουλος	Γ. Κουδούλης

Ζ'.		
Κ. Ἀντωνιάδης	Α. Σ. Δανόπουλος	Α. Πετμεζᾶς
Ν. Μαυρομμάτης	Σ. Δάρρας	Ι. Κωλέττης
Γ. Γουναράπουλος	Δ. Μελετόπουλος	Α. Καλαμογδάρτης
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Π. Καλαμαριώτης	Εὐθ. Κανελλόπουλος
Α. Λαπουσιάδης	Ι. Στάϊκος	Ι. Κλίμακας
Σ. Λογοθετόπουλος	Γ. Γουλιμῆς	Χ. Καπετανάκης

Ἔλεξέ τις ὅτι τὸ περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων νομοσχέδιον, προποποιηθὲν κατά τι ὑπὸ τῆς Γερουσίας, νέας ἐπιψηφίσεως ὑφ' ἡμῶν ἔχριζε. Ἀπελθουσῶν δ' ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπιψηφίσεως αὐτοῦ τριῶν ἤδη ἡμερῶν, εἰσέτι ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ δὲν εἰσήχθη, καὶ τοι πολλῆς οὔσης τῆς ἀνάγκης, ἵνα τάχιστα ὁ νόμος οὗτος ἐκδοθῇ, ὅπως οἵ τε κτηνοτρόφοι δυνηθῶσιν ἐγκαίρως τὰ κτήνη αὐτῶν νὰ δηλώσωτι. καὶ τὸ δημόσιον τὴν ἐξακρίβωσιν αὐτῶν δυνηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ· οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ νόμου τῶν ἐσόδων πρό τινος συζήτησιν, ἐπὶ ταῖς παρατηρήσεσι πολλῶν ἐξ ἡμῶν, τὸ ὑπουργεῖον ἐπηγγέλθη, ἵνα νόμον περὶ τοῦ πολυτίμου τῆς σμυρίδος ὀρυκτοῦ εἰσαγάγῃ, ὅπως ἐνεργηθῇ ἡ περαιτέρω αὐτῆς διάθεσις. Ἀλλά, καὶ τοι πολλοῦ ἔκτοτε παρελθόντος χρόνου, καὶ ἀνάγκης οὐ σμικρᾶς τοῦ νόμου τούτου ὑπαρχούσης πρὸς διάσωσιν τῆς δημοσίας ταύτης προσόδου, ἐξ ἧς, οὕτω τανῦν ἐχούσης, ἰδιῶται λάθρα ὠφελοῦνται, τὸ ὑπουργεῖον οὐδὲ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ ταύτην ἐξετέλεσε. Πρὸς δὲ καὶ τὸν περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμον, ὑπὸ τῆς βουλῆς πρὸ χρόνου πολλοῦ ζητηθέντα, τὸ ὑπουργεῖον εἰσέτι δὲν ὑπέβαλε, καὶ τοι ἐπίσης ἐπαγγελθὲν ἵνα ταχέως αὐτὸν εἰσαγάγῃ. Ἐπειδὴ δὲ οὐ μόνον τῶν νόμων τούτων ἡ ἀνάγκη μεγάλη παρίσταται, ἐγγιζούσης εἰς τὸ τέλος τῆς πρὸς τὰς δηλώσεις προθεσμίας, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπουργοὶ τὰς ἐπαγγελίας αὐτῶν οὕτω δὲν ἐκτελοῦσι, καὶ τοι ὀφείλοντες καὶ πιστοὶ νὰ διατελῶσι καὶ εἰλικρινῶς νὰ προσφέρωνται· ἡ βουλὴ πρέπει νὰ ἀποφανθῇ ἅπαξ κατὰ τῆς τοιαύτης τῶν ὑπουργῶν ἀλιγωρίας.

Ὑπεστήριξεν ἕτερος τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ἐκδόσεως τοῦ περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων νομοσχεδίου, ὑποβληθέντος ἀπὸ τὰς 8 Ἰαννουαρίου μήπω δὲ περαιωθέντος καὶ καταρτισθέντος. Προσέθηκε δ' ὅτι, ἐὰν ἐντὸς τοῦ Φεβρουαρίου δὲν εἰσαχθῇ τοῦτο εἰς τὴν βουλήν, θέλει βεβαίως παρέλθει ὁ ἁρμόδιος χρόνος, καὶ αἱρετώτερον εἶναι νὰ καταψηφίσῃ τις αὐτοῦ, ἢ νὰ παραδεχθῇ τὸν νόμον, πρὸς ἐξόντωσιν τῆς κτηνοτροφίας.

Καὶ διϊσχυρίσθη ἕτερος ὅτι χιλιάκις διεβιβάσθησαν τῶν βουλευτῶν αἱ παρατηρήσεις εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ἀπειράκις τοῦτο ἐνώπιον ἡμῶν ἐπηγγέλθη, οὐδέποτέ τι ὅμως ἐγένετο. Ἐπειδὴ δ' οὕτως εἰς ἀθλίαν τὰ πράγματα κατάστασιν διάκεινται, αἰτία δὲ τούτων αὐτὴ ἡ κυβέρνησις καταφαίνεται· διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ἀποφανθῇ ἂν ἀρέσκηται ἐπὶ τούτοις.

Ἀλλ' ἀντεῖπεν ἄλλος ὅτι πάντες, ὑπὸ τοῦ γενικοῦ συμφέ-

ροντος ὁρμώμενοι, συνεφώνησαν ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ταχείας τῶν μνημονευθέντων νόμων εἰσαγωγῆς· ἐκ τούτου ὅμως τινὲς καὶ ἐπιθυμίας ἰδίας νὰ ἐκφράσωσιν ἔσπευσαν· Ἀλλὰ τὸ μὲν φορολογικὸν νομοσχέδιον ἀπεφήνατο ἤδη ἡ Βουλὴ ἵνα ἐκτὸς τοῦ Φεβρουαρίου ὑποβληθῇ, ἀδικοῦμεν δ' ἀποδιδόντες ὀλιγωρίαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, μήπω τοῦ μηνὸς τούτου παρελθόντος· τόσῳ δὲ μᾶλλον, καθόσον πολὺς ὑπολείπεται ἔτι χρόνος, οἱ δὲ νόμοι τῶν 1845 καὶ 1846 πολλῷ βραδύτερον ἐψηφίσθησαν.

Ἐπανέλαβε δ' ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι μετ' ἀγανακτήσεως κατὰ καθῆκον εἰλικρινῆ ἐπενεγκὼν παρατήρησιν παρεξηγήθη ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος· ἀλλὰ τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν πασιφανῆ ταύτην τοῦ ὑπουργείου ὀλιγωρίαν, μηδὲ τὸν περὶ Σμυρίδος νόμιον ὑποβαλόντος, μηδὲ τὸν περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς καὶ τῶν μελισσίων, μηδ' αὐτὸν τὸν περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων; Ἡ διαγωγὴ αὕτη αὐτοῦ οὐ μόνον μὴ ἐλπιζομένη ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ τὰ πράγματα εἰς μὴ καλὴν ὥθησε κατάστασιν, καὶ σκέψιν σοβαροτέραν νὰ προκαλέσῃ πρέπει, τῶν καταχρήσεων ὑπερηυξημένων καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἀθλίως ἐχόντων.

Ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ ζητηθῶσι κατ' ἐπανάληψιν δι' ἐγγράφου τὰ νομοσχέδια ταῦτα, μετὰ σοβαρότητος πρὸς τὸ ὑπουργεῖον γραφομένου.

Ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον συνεδριάσεως ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, καὶ ἀνεγνώσθη ἡ περίληψις τῆς ὑπ' ἀριθ. 236 ἀναφορᾶς ἀπὸ 1. Σεπτεμβ. 1846, δι' ἧς ὁ Μ. Αὐρήλιος Βάϊερ, ἐκθέτων ὅτι δυστυχῶν αὐτός τε καὶ αἱ δύο ὀρφαναὶ ἀδελφαί του δὲν ἐλπίζουσιν ἀλλοθεν εἰμὴ ἐκ τῶν παρὰ τῆς κοινότητος Νάξου ὀφειλομένων δανείων εἰς τὸν πατέρα του, ἐξαιτεῖται τὴν ταχείαν ἔκδοσιν τοῦ περὶ χρεῶν τῶν κοινοτήτων νόμου· προτείνει δὲ ὡς μέτρον κατάλληλον τὴν διὰ τοῦ διπλοῦ δεκάτου ἀπότισιν τῶν τοιούτων χρεῶν. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης. »

Παρατηρήσαντος δέ τινος ὅτι τὸ ἀντικείμενον σοβαρὸν ὑπάρχει, διότι, ἀπαγορευομένης διὰ τοῦ ψηφίσματος τοῦ Μακαρίτου Κυβερνήτου τῆς κατὰ κοινοτήτων ἀγωγῆς ἐπὶ ἀποτίσει χρεῶν αὐτῶν πρὸς ἰδιώτας, οὗτοι καταταδιώκονται ἐπὶ δανείοις, τὰ ὁποῖα ὑπὲρ τῶν κοινοτήτων ἔλαβον· πολλοὶ δὲ, μεγάλας ἔχοντες καταστάσεις, δανείσαντες αὐτὰς εἰς τὰς κοινότητας, καὶ αὐτῶν ἐστερήθησαν, καὶ ὑπὸ δανειστῶν ἄλλων καταδιώκονται διὰ δάνεια, τὰ ὁποῖα ὑπὲρ τῶν κοινοτήτων ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν συνωμολόγησαν. Ὑπάρχοντος δὲ περὶ τούτου καὶ ῥητοῦ τῆς Ἐθνο-

συνελεύσεως ψηφίσματος, ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ τῆς ἀποτίσεως τῶν χρεῶν τούτων τῶν κοινοτήτων διὰ διπλοδεκάτου ἢ ἄλλως, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ παροῦσα ἀναφορὰ πρέπει « νὰ συσταθῇ εἰς τό τε ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖα, ὅπως καθυποβάλωσι τὸ κατὰ τὸ ψήφισμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως νομοσχέδιον περὶ τῶν τοιούτων, ἐντὸς τῆς παρούσης Συνόδου. » διότι τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον τὴν κατάστασιν τῶν κοινοτήτων γνωρίζει, τὸ δ' ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης τὸν τοιοῦτον νόμον πρέπει νὰ συντάξῃ.

Πολλῶν ὑποστηριξάντων τὴν τροπολογίαν ταύτην, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη « νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖα, διὰ νὰ καθυποβάλωσι κατὰ τὸ ψήφισμα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως νομοσχέδιον περὶ τῶν τοιούτων ὅσον τάχιον. »

Τῆς ὑπ' ἀριθ. 237 ἀναφορᾶς ἀπὸ 28 Σεπτεμβ. 1846, τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς Ἀγγελικῆς Στοϊκόβιτζ, ἐξαιτουμένων ἀνάλογον σύνταξιν, ἀπέναντι τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἐκδουλεύσεων καὶ θυσιῶν τοῦ πατρός των Παύλου Στοϊκόβιτζ, περὶ τῶν ὁποίων ὑποβάλλουσι διάφορα ἔγγραφα, καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ὁποίου ἡ κατὰ τὸ 1831 ἐπιτροπὴ ἐξεκαθάρισεν εἰς 8032 τάλλαρα. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ διευθυνθῇ εἰς το ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. »

Ἐπὶ τῇ προτάσει δέ τινος, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη « νὰ συσταθῇ εἰς τὰ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖα. »

Τῆς ὑπ' ἀριθ. 238 ἀναφορᾶς ἀπὸ 22 Σεπτεμβ. 1846 τοῦ Α. ΧΡ. Μοναστηριώτου, παραπονουμένου κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ ἐπαρχιώτου Ἀκαρνανίας γραμματέως Ἀθ. Παναγιωτίδου, διότι ἐναντίον τοῦ Συντάγματος συνέλαβε τὴν νύκτα τῆς 13 Σεπτεμβρ., ἐρωλάκισε στενῶς καὶ παρέπεμψεν εἰς τὴν εἰσαγγελίαν τὸν Ν. Μωραΐτην καὶ τινα ἔκτακτον ὑγειονομικὸν φύλακα, ὡς παράξαντας δῆθεν τὴν ἡσυχίαν διὰ πυροβολισμῶν· ἐνῷ οὗτοι, διορισθέντες παρὰ τοῦ ἀναφερομένου ἐπὶ μισθῷ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ ἀδελφοῦ του, προελθόντος ἐκ Τουρκίας καὶ καθαριζομένου μετ' ἄλλων εἰς τὸ προάστειον Μπούχαλης, ἐπυροβόλησαν κατὰ λῃστῶν, ἐπελθόντων καὶ πρώτων πυροβολησάντων.

Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. »

Ἐπὶ τῇ προτάσει τινος, ἐκθέντος τὴν σοβαρότητα τοῦ ἀντικειμένου, ἀφορῶντος τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τοῦ πολίτου, τὸ μέγιστον ἀγαθὸν, καὶ προτείναντος ἵνα προσέλθῃ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς καὶ δώσῃ πληροφορίας.

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη « νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν· νὰ προσέλθῃ δὲ καὶ ὁ ὑπουργὸς καὶ δώσῃ τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας. »

Τῆς ὑπ' ἀριθ. **239** ἀναφορᾶς ἀπὸ 22 Αὐγ. **1846** τῶν εἰς τὰς φυλακὰς Ναυπλίας κρατουμένων ὑποδίκων, δι' ἧς οὗτοι παραπονοῦνται, ὅτι εἰς τὴν συγκροτηθεῖσαν τὴν 2 Ἰουλίου ε. ε. Σύνοδον τῶν Κακουργιοδικῶν δὲν θέλουν δικασθῇ, καὶ τοι κατασταθείσης τῆς δίκης αὐτῶν ὡρίμου πρὸς ἐκδίκασιν, καὶ ἐξαιτοῦνται τὴν ταχεῖαν αὐτῶν ἐκδίκασιν.

Τῆς ὑπ' ἀριθ. **240** ἀναφορᾶς ἀπὸ 28 Αὐγούστου **1846** τοῦ Δ. Πουλικάκου, Ν. Καρακίτσου, Ἀναγν. Ν. Πετροπούλου, Ν. Σαββάκα, Λογοθ. Σερεμετάκη, ὑποδίκων κρατουμένων ἐν ταῖς φυλακαῖς Ναυπλίου καὶ παραπονουμένων ὅτι, ἐνῷ τὸ Κακουργιοδικεῖον Ναυπλίας ἔκαμεν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν του τὴν 1 Ἰουλίου καὶ ἡ κατ' αὐτῶν κατηγορία, δυνάμει τῆς Ποιν. Δικον. καὶ τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου **1837** Διατάγματος, ἔπρεπε νὰ προσδιορισθῇ καὶ συζητηθῇ, εἰσέτι ὅμως δὲν προσδιωρίσθη· καὶ ἕνεκα τούτου ἡ τύχη των μένει μετέωρος ἤδη, καὶ ἐξαιτουμένων δικαιοσύνην.

Ἐφ' ὧν ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ συζητθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης. »

Μηδενὸς παρατηρήσαντός τι, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν γνωμοδότησιν ταύτην τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. **241** ἀναφορᾶς ἀπὸ 20 Σεπτεμβρίου **1846** τῶν κατοίκων Καινουρίου, Ῥουμανίου καὶ Δερβισάτων τοῦ δήμου Θρονίου τῆς Λοκρίδος ἐκθετόντων, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἀφαιρέσασα ἀπ' αὐτῶν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα χιλιάδας στρεμμάτων γῆς, παρεχώρησεν αὐτὰ εἰς τοὺς διευθυντὰς τοῦ καταστήματος τῆς Ζαχαροποιΐας, οἱ ὁποῖοι, ἂν καὶ πρὸ πολλοῦ τὸ κατάστημα τοῦτο ἐπτώχευσε, κατέχουν μ' ὅλα ταῦτα τὰς γαίας ταύτας ὡς ἰδιοκτησίαν των, καὶ καταπιέζουν τοὺς καλλιεργοῦντας αὐτὰς, ἀπαιτοῦντες παρ' αὐτῶν 35 καὶ 40 τοῖς 0/0· καὶ ἐξαιτουμένων ἢ τὴν ἀπὸ τῶν ῥηθέντων διευθυντῶν ἀφαίρεσιν τῶν γαιῶν τούτων, ἢ τὴν ἄδειαν τῆς ἐκτὸς τοῦ κράτους ἀναχωρήσεώς των, ὡς μὴ δυναμένων ἄλλως νὰ ζήσωσιν ἐντὸς αὐτοῦ. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. »

Ἀνέφερέ τις, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, δικασθεῖσα πρὸς τοὺς διευθυντὰς τοῦ καταστήματος τῆς ζαχαροποιΐας, ἔλαβεν ὀπίσω τὰς γαίας· καὶ περὶ τὸν Ὀκτώβριον διέταξε τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον

ν' ἀποδώσῃ τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος γαίας εἰς τοὺς κατοίκους τῶν τριῶν ῥηθέντων χωρίων. Ἀλλὰ, μόλις οἱ ἐπὶ τρία ἔτη ἐκ τῆς στερήσεως αὐτῶν κατατρυχόμενοι κάτοικοι ἔλαβον αὐτὰς, ἐξεδόθη μετ' οὐ πολὺ δήλωσις παρὰ τῆς κυβερνήσεως, ὅτι αἱ παρὰ τὰς γαίας ταύτας νομαὶ ἐνοικιάζονται· καὶ κατὰ συνέπειαν, γενομένης ἐπὶ τούτων δημοπρασίας, ἐνοικιάσθη ὁ χόρτος δραχ. **1600**, ὁ δὲ τούτου ἐνοικιαστὴς ἀπηγόρευσεν αὐστηρῶς τοὺς κατοίκους νὰ μὴ πλησιάσωσι τὰ ζῶά των εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐνοικιασθείσας νομάς, ἀλλὰ, καὶ μετὰ τῶν ζώων των διερχόμενοι, χιλωτῆρας εἰς αὐτὰ νὰ κτυπῶσιν. Οἱ δυστυχεῖς λοιπὸν κάτοικοι, οἱ τὰς γαίας καλλιεργοῦντες, μὴ δυνάμενοι ν' ἀρήσωσιν ἐλευθέρους τοὺς βόας καὶ τὰ λοιπὰ ζῶά των νὰ τραφῶσιν, οὐδὲ νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτὰ, ὅπερ ἦν δυσχερέστατον, ἠναγκάσθησαν νὰ πληρώσωσι πρὸς τὸν ἐνοικιαστὴν 3 μὲν δραχμὰς δι' ἕκαστον μέγα ζῶον, 50 δὲ λεπτὰ δι' ἕκαστον πρόβατον· πρὸ τούτου δὲ τὰ πάνδεινα ὑπέφερον, ἐκ τῶν καταμηνύσεων τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τῶν διὰ τὴν εἰς τὰς νομὰς προσέγγισιν τῶν ζώων των ἀποζημιώσεων· ἤδη δὲ καταντῶσι μετὰ τοῦ ποιμνιακοῦ φόρου νὰ πληρώσωσι δι' ἕκαστον ζῶον 4 δραχμὰς, τὸ ὁποῖον οὐδ' ἐπὶ τῆς τουρκοκρατίας ἐγίνετο. Ἀπορεῖ ὅθεν, πῶς ἡ κυβέρνησις λαμβάνει τοιαῦτα μέτρα, τὰ ὁποῖα τοσαύτην κατάθλιψιν εἰς τοὺς κατοίκους ἐκείνους φέρουσι, καὶ παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ ζητήσῃ πληροφορίας παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ τί ἐνοικίασε τὸν χόρτον τῶν γαιῶν τῆς ζαχαροποιΐας.

Ἡ Βουλὴ « ἀπεφήνατο νὰ συσταθῇ μὲν ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, νὰ προσκληθῇ δ' ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ δώσῃ πληροφορίας, περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος προμνησθείσης ἐνοικιάσεως. »

Μετὰ τοῦτο ἀνεγνώσθησαν αἱ περιλήψεις τῶν ὑπ' ἀριθμὸν **242, 243** καὶ **244** ἀναφορῶν, μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν γνωμοδοτήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἐγένοντο δεκταί, ἐχουσαι οὕτως.

Ἀριθ **242**. Ἀναφορὰ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου **1846** τῆς χήρας Σταματέλως Γεωργίου Κορωνιοῦ ἐξαιτουμένης, ἀπέναντι τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της, χρηματικὴν βοήθειαν, πρὸς περίθαλψιν τῆς οἰκογενείας της, ἐκ τριῶν θηλέων καὶ δύο ἀρρένων ἀνηλίκων συγκειμένης.

Ἀριθ. **243**. Ἀναφορὰ ἀπὸ 22 Σεπτεμβρίου **1846** τοῦ Γεωργίου Ἀρβανιτοπούλου, ἐξαιτουμένου, συμφώνως καὶ μὲ τὴν

ὁποίαν ἔδωκε προηγουμένως πρὸς τὴν βουλὴν, χρηματικὴν βοήθειαν, ὅπως νὰ σώσῃ τὴν οἰκογένειάν του κινδυνεύουσαν.

Ἀριθ. 244. Ἀναφορὰ ἀπὸ 2 Ὀκτωβρίου 1846 τῆς Βασιλικῆς χήρας τοῦ Ἰω. Δ. Φράγκου, ἐξαιτουμένης ἀνάλογον σύνταξιν πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐξ ὀρφανῶν τέκνων της, ἀπέναντι τῶν ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της, ὅστις ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος ἔφθειρεν ἅπασαν τὴν κατάστασίν του.

Ἐφ' ὧν ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ «νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.»

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 245 ἀναφορᾶς ἀπὸ 4 Ὀκτωβρίου 1846 τοῦ Κωνσταντίνου Σωτηροπούλου, δημότου Ἄργους καὶ κατοίκου τοῦ χωρίου Κουρτακίου, ἐξαιτουμένου, ὅπως τῷ ἐπιστραφῶσιν γαῖαί τινες καλλιεργήσιμοι, τὰς ὁποίας ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὡς Βακούφια εἶχε λάβει, καὶ τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸ 1835 τοῦ ἀφῄρεσεν· ἐξ ὧν 55 μὲν στρέμματα, κείμενα κατὰ τὴν θέσιν Τρικαλίτου, παρεχώρησεν αὐτὰ εἰς τὸν Κ. Κακουλίδην, ἄλλα δὲ 35 ἐσυγχωνεύθησαν εἰς τὴν ἀποικίαν τῆς Τυρίνθου. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ «νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.»

Παρετήρησέ τις ὅτι ὁ μὲν ἀναφερόμενος δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια καὶ νὰ δικαιωθῇ, αὐτὸς δὲ, λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ τοῦ ἀναφερομένου ὀνόματος τοῦ Κακουλίδου, παρατηρεῖ εἰδικῶς περὶ τούτου, ὅτι οὗτος ἔλαβε περὶ τὸ 1839 ἢ 1840 παρὰ τῆς τότε κυβερνήσεως μεγάλην ἔκτασιν γαιῶν κατὰ τὴν Ἀργολίδα, εὐφόρων καὶ καλλιεργησίμων, ὑποσχόμενος νὰ σπείρῃ ἰσάτιδα (λουλάκιον) καὶ ἄλλα προσοδοφόρα προϊόντα· ἐν τούτοις, ἐνῷ οὐδεμίαν τῶν ὑποσχέσεών του ἐξεπλήρωσεν, οὐδ' ἀπεπειράθη τὸ παράπαν, νέμεται ὡς ἰδιοκτήτης τὰς ῥηθείσας γαίας, ἐνοικιάζων αὐτὰς εἰς γεωργούς, ἵνα σπείρωσι, τὸ δὲ περιεργότερον, καὶ εἰς ἐμπορευτὰς παραχωρεῖ ἐξ αὐτῶν, καὶ πωλεῖ. Περὶ τούτου ἐγένετο λόγος καὶ πρὸ 2 ἐτῶν, ἀλλ' οὐδεμία φροντὶς παρὰ τοῦ ὑπουργείου ἐλήφθη. Προτείνει ὅθεν νὰ προσκληθῇ ὁ ὑπουργὸς, νὰ καθυποβάλῃ εἰς τὴν βουλὴν τὸ μετὰ Κακουλίδου συμβόλαιον καὶ τοὺς λόγους, δι' οὓς, ἐνῷ δὲν ἐξεπλήρωσεν οὗτος τὰς συνθήκας, νέμεται εἰσέτι τὰ εἰς αὐτὸν παραχωρηθέντα ἐθνικὰ κτήματα.

Ἀνέφερε καὶ ἕτερος, ὅτι ὅμοιόν τι συνέβη ἐν Λεβαδείᾳ. Παρεχωρήθη γῆ ἐθνικὴ εἴς τινα καὶ χρήματα μάλιστα ἵνα μορφώσῃ δενδροκομεῖον· ἐνῷ δὲ οὗτος οὐδαμῶς περὶ τούτου ἐφρόντισε, καὶ οὐδεμίαν τῶν εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ δημοσίου ἐπιβληθεισῶν

συμφωνιῶν ἐξεπλήρωσε, σπείρει τοὺς ἀγροὺς καὶ καρποῦται αὐτούς. Τὸ δημόσιον ὅθεν πανταχόθεν ἀδεῶς λῃστεύεται καὶ, οὐδεμία πρόνοια περὶ τῆς καταστάσεως ταύτης γίνεται· προέτεινε δὲ νὰ αἰτηθῶσι πληροφορίαι καὶ περὶ τοῦ ἐν Λεβαδείᾳ δενδροκομείου.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι, ἐπειδὴ ἐγένετο μνεία τῶν ἀγυρτῶν ἐκείνων, οἵτινες, ἐπὶ ἀπείροις ὑποσχέσεσι τὸ δημόσιον ἐξαπατήσαντες, μόνον πρὸς ἰδίαν ὠφέλειαν ἀπέβλεψαν, καὶ ἀτιμώρητοι εἰσέτι διατελοῦσι, προστίθησιν ὅτι καὶ Συμεών τις εἰς τὸ χωρίον Ναζίρι τῆς Ἀργολίδος μεγάλην ἔκτασιν γαιῶν ἔλαβεν. Ἀποθανόντος δὲ τούτου, παρέλαβεν αὐτὰς ὁ Χατσῆ Ἰωάννου, καὶ οὗτος οὐχὶ μόνον νέμεται τὰς γαίας ἀλλὰ καὶ πωλεῖ ἐξ αὐτῶν. Ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ τὴν φυτείαν τοῦ ὀπίου ἀναδεχθέντες ταύτὰ καὶ πλείονα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἔπραξαν· ὡς καὶ ἄλλοι ἀναδεχθέντες τὴν τοῦ ὀπίου καλλιέργειαν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Ναυπλίου ἐπίσης προσηνέχθησαν. Νὰ αἰτηθῶσι λοιπὸν καὶ περὶ τούτων πληροφορίαι.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι καὶ περὶ τῶν προπυργίων τοῦ Εὐήνου, Βοχῶρι καὶ Γαλατᾶ, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι 180,000 στρέμματα, καὶ πορίζουσιν εἰς τοὺς κατέχοντας αὐτὰ 20,000 δραχ. κατ' ἔτος, ἐνῷ οὔτε τὴν γέφυραν τοῦ Εὐήνου οὔτε ἄλλο τι τῶν ὑπεσχημένων οὗτος ἔπραξαν, ἀλλὰ ἀπὸ προσώπου εἰς πρόσωπον διατελοῦσι κληρονομοῦντες τὰς ἐθνικὰς γαίας, τὰς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ αἵματος βεβαμμένας, καὶ τοὺς ἐθνικοὺς λειμῶνας, εἰς οὓς οἱ κάτοικοι τῆς Καλλιδρόμης βοσκίζουσι τὰ κτήνη των, ὀφείλει νὰ φροντίσῃ τὸ ὑπουργεῖον, ἵνα ἐλευθερωθῶσιν ὅσον τάχιον τὰ ἐθνικὰ κτήματα.

Μετά τινα πληροφορήσαντα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνήγαγε τοὺς τελευταίους τούτους ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, καὶ κηρυχθέντος ἀναρμοδίου τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ δικαστηρίου τῶν πρωτοδίκων, μετηνέχθη ἡ ἀγωγὴ ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις.

Ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο περὶ μὲν τῆς ὑπ' ἀριθ. 245 ἀναφορᾶς «νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖα, νὰ προσκληθῇ δὲ ὁ ὑπουργὸς νὰ καθυποβάλῃ πληροφορίας περὶ μὲν τοῦ Κακουλίδου ἐντὸς 10 ἡμερῶν, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἐντὸς τῆς δοθείσης καθ' ὅλου μηνιαίας προθεσμίας. Ἐθεώρησε δ' ἀναγκαῖον νὰ ὑπενθυμίσῃ αὖθις εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὴν ὑπὸ τῆς βουλῆς ψηφισθεῖσαν περὶ τῶν τοιούτων καθ' ὅλου γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τοῦ νόμου περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς· καθ' ἣν τὸ ὑπουρ-

γειον ὀφείλει νὰ κάμῃ αὐστηρὰν ἐξέτασιν περὶ ὅλων τῶν γαιῶν ἐκείνων καὶ ἄλλων ἐθνικῶν κτημάτων, τὰ ὁποῖα παρεχωρήθησαν εἰς διαφόρους, ἐπὶ συμφωνίᾳ ἐμφυτεύσεων νέων εἰς τὸν τόπον καὶ ἄλλων ἐργασιῶν καὶ προϊόντων, πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως ἢ μὴ τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν, ἵνα ἀποφανθῶσιν ἐν γένει οἱ ὅροι τῶν συμφωνηθέντων, ἐὰν οὗτοι ἐξετελέσθησαν· εἰς δὲ τὸ ἐναντίον νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ δημόσιον τὰ τοιαῦτα κτήματα, ἄνευ πλέον ἀναβολῆς, λαμβανομένης συνάμα τῆς ἀνηκούσης φροντίδος καὶ πρὸς ἀποζημίωσίν του, διὰ τὴν ὡς ἐκ τῆς μὴ ἐκτελέσεως τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος συμφωνιῶν προκύψασαν εἰς αὐτὴ ζημίαν.

Μετὰ ταύτην ἀνεγνώσθησαν αἱ περιλήψεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 246 247 καὶ 248 ἀναφορῶν, μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν γνωμοδοτήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἐγένοντο παραδεκταί, ἔχουσαι οὕτως·

«Ἀριθ. 247. Ἀναφορὰ ἀπὸ 4 Ὀκτωβρίου 1846 τοῦ Β. Κυπροπούλου, ἐξαιτουμένου σύνταξιν ἕνεκα τῆς ἐλεεινῆς καταστάσεώς του, πάσχοντος ἀπὸ ὁλομελῆ νέκρωσιν, οὐδένα ἄλλον πόρον ἔχοντος· διότι ἡ πατρική του κτηματικὴ περιουσία, κατεξουσιαζομένη ἄλλοτε ὑπὸ τῶν ὀθωμανῶν, ὡς δήθεν ἰδιόκτητός των, θεωρεῖται καὶ ἤδη ὡς ἐθνική.

Ἀριθ. 247. Ἀναφορὰ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1846 τοῦ Ἰω. Μακρὺ ἐκ Λαμίας, ἐξαιτουμένου σύνταξιν ἢ χρηματικὴν βοήθειαν, πρὸς ἐξοικονόμησιν τῆς λιμωττούσης οἰκογενείας του, ἀπέναντι τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐκδουλεύτων του, μὴ ἀνταμειφθεισῶν εἰσέτι, ἂν καὶ ἀνεφέρθη εἴς τε τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν καὶ εἰς τὰς κατὰ καιρὸν συσταθείσας ἐξεταστικὰς ἐπιτροπάς.

Ἀριθ. 248. Ἀναφορὰ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1846 τοῦ Παύλου Πατρικίου, δι' ἧς οὗτος ἐκθέτει ὅτι, ὑπηρετήσας τὴν πατρίδα κατὰ τὸν ἀγῶνα ὡς στρατιώτης καὶ ὡς διευθυντὴς τῆς Τυπογραφίας μετὰ ταῦτα διορισθείς παρὰ τῆς κυβερνήσεως, καὶ ὅτι ἤδη πάσχων ἀπὸ χρονικὴν ἀσθένειαν καὶ μὴ ἔχων τὰ μέσα πρὸς κατάλληλον νοσηλείαν, ἐξαιτεῖται βοήθειαν.

Ἐφ' ὧν ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.»

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 249 ἀναφορᾶς ἀπὸ 8 Ὀκτωβρίου 1846 τοῦ Ἰω. Χατσῆ Πέτρου, ἐξαιτουμένου τοὺς καθυστεροῦντας μισθούς του δρ. 165 ὡς φύλακος τοῦ ὑποτελωνείου Καλαμῶν εἰς θέσιν τῆς ἁγίας Κυριακῆς τῶν Φιλιατρῶν, τὰς ὁποίας ἐδυστρόπει ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν ὁ ὑποτελώνης Θεοφ. Πουηρός,

ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν.

Παρετηρήθη, ὅτι, ἂν μὲν ἡ κυβέρνησις ἐπλήρωσεν εἰς τὸν ὑποτελώνην τοὺς μισθοὺς τοῦ ἀναφερομένου φύλακος, οὗτος ὀφείλει νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὰ δικαστήρια τὸν ῥηθέντα ὑποτελώνην, ἵνα πληρωθῇ παρ' αὐτοῦ· ἂν ὅμως ἄλλως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, πρέπει νὰ ζητηθῶσι πληροφορίαι παρὰ τῆς κυβερνήσεως, διότι αὕτη πολλῶν ὑπαλλήλων πολλάκις μισθοὺς κατακρατεῖ, θεωροῦσα αὐτοὺς τοῦ ἐναντίου φρονήματος. Αἱ δὲ περὶ μισθοδοσίας ὑπαλλήλων διαφοραὶ δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὰ ταχτικὰ δικαστήρια· διὰ ταῦτα πρέπει νὰ ζητηθῶσιν οἱ λόγοι, δι' οὓς ἡ κυβέρνησις δὲν ἐπλήρωσε τὸν ῥηθέντα ὑπάλληλον. Προσέτι δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν παρελθουσῶν προσόδων ἐπιστάται καὶ φύλακες δὲν ἔλαβον εἰσέτι τοὺς μισθούς των, ἐκ τούτου δὲ δίδεται ἀφορμὴ πρὸς μείζονα κλοπὴν καὶ ὑπεξαίρεσιν τοῦ δημοσίου πλούτου· νὰ δοθῶσι λοιπὸν καὶ περὶ τούτου πληροφορίαι.

Ἡ Βουλὴ ἀπεφάνατο νὰ διευθυνθῇ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 249 ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν μὲ τὰς γενομένας παρατηρήσεις.»

Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπ' ἀριθ. 250 ἀναφορᾶς ἀπὸ 14 Ὀκτωβρ. 1846 τοῦ Βουλευτοῦ Κ. Δ. Ζώτου, δι' ἧς διευθύνει πρὸς τὴν Βουλὴν ἀντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 23 πράξεως τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Αἰτωλικοῦ, παραπονουμένου κατὰ τῆς Νομαρχίας Αἰτωλοακαρνανίας, ἀκυρωσάσης παρὰ τὸν νόμον τὴν ἐκλογὴν τοῦ δήμου Αἰτωλικοῦ· ἐπισυνάπτει δὲ εἰς αὐτὸ καὶ 7 ἄλλα ἀντίγραφα, πραγματευόμενα περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, πρὸς ἐνέργειαν τῶν περαιτέρω. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν». Ἀνέπτυξε μὲν ὁ μνημονευόμενος Βουλευτὴς, ὅτι τῷ ὄντι τὰ περὶ τῶν ἐκλογῶν ἐν πάσαις ταῖς ἐπαρχίαις, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα, εἶναι πολυειδῆ καὶ ἀπέραντα, καὶ εἰς ἀπορίαν εὑρίσκεται ἕκαστος, ποίαν ἐκλογικὴν πρᾶξιν νὰ κατακρίνῃ καὶ ποίαν νὰ ἐξελέγξῃ· διότι μέγισται παρανομίαι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν γίνονται. Ἐν Αἰτωλικῷ ἡ ἐκλογὴ τῶν δημάρχων ὑπῆρξε τὸ μῆλον τῆς ἔριδος. Ἐντεῦθεν παράνομοι συντάξεις τῶν καταλόγων, ἀκυρώσεις τῆς ἐκλογῆς καὶ τὰ παρόμοια· τὸ δημοτικὸν λοιπὸν συμβούλιον ἐξιστόρισε διὰ πράξεώς του τὰς παρανομίας ταύτας, καὶ περὶ ταύτης ἐπραγματεύετο ἡ ἀνωτέρω ἀναφορά.

Ἀπήντησε δ' ἄλλος, ὅτι μὴ ἐξετάζων τι ἐκ τῶν κατὰ τὴν προκειμένην ἐκλογὴν συμβάντων, ἀναφέρει μόνον, ὅτι ἡ περὶ

ὡς ὁ λόγος δημοτική ἐκλογή ἐπεραιώθη, ὥστε ἡ τοῦ ῥηθέντος Βουλευτοῦ ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως αἰτηθεῖσα ἀντιπροσωπεία καθίσταται περιττή.

Ἐπερήνατο δὲ ἡ Βουλὴ « νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον. »

Μετὰ ταῦτα παρατηρηθέντος, ὅτι ἡ Βουλὴ οὐκ ἦν πλήρης, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Ρ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ζάρκος.
Μ. Χ. Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΗ'.

Τῆς 28 Φεβρουαρίου.

Σήμερον τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην Φεβρουαρίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην Π. Μ. τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 102. ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 3, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ Προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν εἰσήγαγεν αὖθις τὸ περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον, ἐφ' οὗ ἡ Γερουσία ἐπήνεγκε τροποποιήσεις τινας. Ἔχει δ' οὕτως.

Ἔκθεσις τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων Νόμου διὰ τὸ Ε. Ε.

Πρὸς τὴν Βουλήν!

«Κατὰ τὴν γενομένην παρὰ τῆς Γερουσίας συζήτησιν τοῦ περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων νόμου, ἐπηνέχθησαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 6 τροποποιήσεις τινὲς, τὰς ὁποίας διετάχθην παρὰ τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Βουλὴν, διὰ νὰ ἐπιφέρῃ καὶ εἰς αὐτὰς τὴν ἀπαιτουμένην ἐπιψήφισίν της.

Ἀπὸ τὸν στίχον 4 καὶ 5 τοῦ ἀνωτέρου ἄρθρου ἀφῄρεσεν ἡ Γερουσία τὰς λέξεις « ἀλλὰ δὲν ἀπαγορεύεται νὰ γενῇ καὶ μετὰ ταῦτα ἐξακρίβωσις » μεταξὺ δὲ τοῦ 8 καὶ 9 στίχου καὶ μετὰ

τὰς λέξεις *καὶ τῶν συναναλουθούντων αὐτῷ* προσέθηκε τὴν λέξιν « δύο » Ἐξῃλειψε δὲ καὶ τὰς λέξεις *ἡ πλειοτέρων* καὶ ἀντικατέστησεν εἰς τὸν στίχον 11 τὴν λέξιν *τρεῖς* ἀπὸ τὴν λέξιν *ἑξ*.

Τὸ ὑπουργεῖον, ἂν καὶ συναισθάνηται κατὰ πόσον αἱ τροποποιήσεις αὗται θέλουν παρεμβάλλει προσκόμματα εἰς τὴν πρόοδον τῆς ὑπηρεσίας, καὶ κατὰ πόσον ὡς ἐκ τούτων δύναται νὰ ζημιωθῇ τὸ δημόσιον, μ' ὅλα ταῦτα, ἐπειδὴ ὁ καιρὸς προέβη καὶ πᾶσα ἀναβολὴ καὶ περαιτέρω συζήτησις ἀποβαίνει ἔτι ἐπιζήμιος, παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ παραδεχθῇ τὰς ἀνωτέρω τροποποιήσεις.

Ἀθῆναι, τὴν 27 Φεβρουαρίου 1847.

Ὁ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Ν. ΠΟΝΗΡΟΠΟΥΛΟΣ.»

Ἐπὶ τούτου ὁ Πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι πρό τινος ἡ Βουλὴ ἀμέσως ἀπεφήνατο, ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν, ἐπὶ τοῦ περὶ τριμήνου πιστώσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντος νόμου· ἀλλὰ πρὸ τούτου κατὰ τὴν Α. Σύνοδον, ἐν ὁμοίᾳ περιπτώσει ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐφόρων καὶ ταμιῶν, ἀπεφήνατο μὲν ἀμέσως, ἀλλ' ἀπηγόρευσεν εἰς ἑαυτὴν τοῦ λοιποῦ τοιοῦτόν τι, θεωρήσασα ἀναπόφευκτον τὴν τήρησιν τῶν περὶ τούτου διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ. Ἂν δὲ ἡ ἀπόφασις αὕτη ἔλαθεν αὐτὴν πρό τινος ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ πιστώσεως, ἤδη νὰ τηρήσῃ αὐτὴν πρέπει.

Τινῶν μὲν διϊσχυριζομένων, ὅτι τοῦτο ἁπλῆ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς τροπολογία εἶναι, καὶ ἑπομένως πρέπει μετὰ 24 ὥρας νὰ ἐπιληφθῇ αὐτῆς ἡ Βουλὴ, ἄνευ τῆς περαιτέρω ἐκτελέσεως τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ. Τινῶν δὲ ἀντιλεγόντων ὅτι αὐστηρῶς ὁ κανονισμὸς πρέπει νὰ τηρηθῇ, πεμπομένου τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὰ τμήματα, καὶ νέας συνιστωμένης ἐπιτροπῆς ἐπὶ τούτου. Καὶ ἄλλων προτεινόντων εἰς τὴν αὐτὴν νὰ παραπεμφθῇ. Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη, ἵνα διακοπῇ κατόπιν ἐπὶ μικρὸν ἡ Συνεδρίασις, καὶ ἐργασθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ τὰ τμήματα, ὅπως ἐκτελεσθῶσιν αἱ τοῦ κανονισμοῦ διατάξεις, νὰ συζητηθῇ δὲ τὴν ἐπιοῦσαν.

Ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον Συνεδριάσεως, ἀσθενοῦντος τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ μὴ δυναμένης τῆς Βουλῆς νὰ ἐπιληφθῇ τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων ἀναφορῶν, καὶ ἀνεγνώσθησαν αἱ περιλήψεις τῶν ἐξῆς

Τῆς ὑπ' ἀριθ. 252 ἀναφορᾶς ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου 1846 Ἐμμ. Ἰωάννου, δι' ἧς ἐκθέτει ὅτι, ὑπηρετήσας ὡς στρατιώτης καὶ χωροφύλαξ, ἰδίως δὲ ὡς ἐνωμοταρχης Α. τάξεως 12 ἐτῶν, παρακαλεῖ νὰ τῷ αὐξηνθῇ ἡ δεκαπενταδραχμος σύνταξίς του. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν. »

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Τῆς ὑπ' ἀριθ. 251 ἀναφορᾶς ἀπὸ 12 Ὀκτωβρίου 1846 ἑπτὰ φαλαγκιτῶν, παρακαλούντων νὰ λάβωσι κατ' ἐκτίμησιν γαίας ἀπέναντι τῶν ὁποίων ἔχουσιν εἰς χεῖρας των γραμματίων, διότι, ἂν παρουσιασθῶσιν εἰς δημοπρασίαν γαιῶν, θέλουσιν ἔχει ἀνταγωνιστὰς οἵτινες θέλουν τοὺς ζημιώσει πρὸς 60 καὶ 70 τοῖς 0/0. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. »

Ἡ Βουλὴ, θεωροῦσα τὴν αἴτησιν αὐτῶν ἐναντίαν τῶν κειμένων νόμων, ἀπέρριψεν αὐτήν.

Τῆς ὑπ' ἀριθ. 253 ἀναφορᾶς ἀπὸ 26 Σεπτεμβρίου 1846 τοῦ Κίτα Τσάλη Βλαχοποιμένος ἀναφέροντος, ὡς ἐκ μέρους 75 ἄλλων οἰκογενειῶν, συνοικουσῶν εἰς Γαλιτσά, ὅτι, ἐν ᾧ τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον παρεχώρησεν εἰς αὐτοὺς τὴν ῥηθεῖσαν θέσιν μὲ τὸ Ζευγοστάσιον ἀπὸ 12 Μαρτίου 1837 διὰ νὰ συνοικισθῶσιν, ἐφέτος διεπραγματεύθησαν μετὰ τοῦ ἐφόρου καὶ ἠγόρασαν τὸ ῥηθὲν ζευγοστάσιον ἄλλοι, ὅτε οὗτοι εὑρίσκοντο εἰς τὰ ἑαρινὰ λειβάδεια· ἐκ τῶν ὁποίων, ἐπανελθόντες εἰς τὸ ῥηθὲν ζευγοστάσιον, εὗρον κατεχόμενον ὑπ' ἄλλων αὐτό, οἵτινες τοὺς ἠνάγκασαν ἢ νὰ φύγουν ἐκεῖθεν ἢ νὰ πληρώσουν πρὸς αὐτοὺς 1,500 δραχ. ἐνοίκια τριῶν μηνῶν· καὶ ζητοῦντος τὴν προστασίαν τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀνήκουσαν θεραπείαν. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. »

Τῆς ὑπ' ἀριθ. 254 ἀναφορᾶς ἀπὸ 26 Ἀπριλ. 1846 τῆς Δημητρούλας Α. Νικουλάκη χήρας μὲ ἓξ ἀνήλικα τέκνα, ἐξαιτουμένης τὴν 20 δραχμῶν σύνταξιν, τὴν ὁποίαν ζῶν ὁ σύζυγός της ἔμελλε νὰ λάβῃ δυνάμει Β. Διατάγματος.

Τῆς ὑπ' ἀριθ. 255 ἀναφορᾶς ἀπὸ 10 Ἰουνίου 1846 τοῦ Γ. Λάσκαρη, ἐξαιτουμένου νὰ λάβῃ τὴν ἐκ 16 δραχμῶν σύνταξιν τὴν ὁποίαν ὁ πατήρ του, δυνάμει Β. Διατάγματος, ἔμελλε νὰ λάβῃ. Ἐφ' ὧν ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ διευθυνθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. »

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Τῆς ὑπ' ἀριθ. 259 ἀναφορᾶς ἀπὸ 29 Ὀκτ. 1846 τοῦ Γεωργίου Ἀράπη, ἐξαιτουμένου ἀνάλογον τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεών του σύνταξιν, διότι, γέρων καὶ ἀσθματικὸς ὤν, δὲν δύναται νὰ πορισθῇ οὔτε τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀπολύτως ἀναγκαῖα τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας του, συγκειμένης ἐκ τεσσάρων θηλέων καὶ δύο μικρῶν ἀρρένων τέκνων καὶ τῆς συζύγου του. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. » Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀνεγνώσθη δὲ καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 14 ἀναφορὰ δημοτῶν τινων τοῦ Δήμου Κορυθίου τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας, παραπονουμένων ἐπὶ τῇ μὴ ἐκτελέσει τοῦ νόμου τῶν γεωργῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν στερήσει τῶν ἀναγκαιουσῶν εἰς αὐτοὺς γαιῶν· Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν. »

Ἐπὶ ταύτης παρετηρήθη ὑπό τινος, ὅτι, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βάλτου καὶ ἐν τῇ τῆς Βονίτσης καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τοῦ Ξηρομέρου, καὶ ταῖς ἄλλαις ἔτι ταῖς τῶν Νομῶν Ἀκαρνανίας ἀποτελούσαις, γαῖαι ἐθνικαὶ δὲν ὑπῆρχον, ἀλλ' ἐν δυσὶ μόνον κώμαις, τῇ τῆς Λεπενοῦς καὶ Βουδίτσης. Ἐπειδὴ ὅμως πολλοὶ τῶν φαλαγκιτῶν ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῶν τὰ γραμμάτια νὰ πραγματοποιήσωσιν ἐπεχείρησαν, κίνδυνον δὲ οἱ κάτοικοι τρέχουσι, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ προικοδοτήσεως ὑποβληθέντος νόμου, ἀλλαχοῦ μὴ δυνάμενοι νὰ μεταβῶσι καὶ γαίας λάβωσι, μὴ στερηθῶσι τῶν ἀναγκαιουσῶν γαιῶν· διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ Βουλὴ ἵνα, καθ' ὅλον τῆς Ἀκαρνανίας τὸν Νομόν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, ἔνθα γαῖαι δὲν περισσεύουσιν, ἀπαγορευθῇ πᾶσα γραμματίων πραγματοποίησις, αὐστηρῶς τηρουμένου τοῦ περὶ γεωργῶν νόμου τοῦ 1843.

Τῶν ἀναφερομένων διὰ τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἀναφορᾶς τὴν αἴτησιν ὑπεστήριξέ τις εἰπών, ὅτι οὗτοι γράφουσιν ἀληθείας, διότι ἔλαβον τὰς γαίας των πολλοί, προικοκτησιῶν γραμμάτια ἔχοντες καὶ πρὸς πραγματοποίησιν τοιούτων εἰς χεῖρας καὶ ὀρφανὰ δοθέντων· παρεχωρήθησαν δ' εἰς τούτους αὗται ἐπ' ἐκτιμήσει, πρὶν ἡ λάβωσι γνῶσιν καὶ ἀνενεχθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Εἰκάζεται δὲ ὅτι καὶ ἡ ἀπορριφθεῖσα πρὸ μικροῦ ἀναφορὰ τινῶν φαλαγκιτῶν ἐγένετο, διότι οὗτοι μὲν κατὰ νόμον τὰ γραμμάτια αὐτῶν ἔλαβον καὶ νὰ πραγματοποιήσωσι ταῦτα προέθεντο, πολλὰ ὅμως παρενετέθησαν πολλάκις ὑπὸ τῶν κατοίκων προσκόμματα, μετὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν δημοπρασιῶν, ψευδῶς λεγόν-

των ὅτι δὲν ἔχουσι τὸν ἀπαιτούμενον τῶν στρεμμάτων ἀριθμὸν· κατὰ συνέπειαν τοῦ ὁποίου αἱ μὲν δημοπρασίαι δὲν ἐνεκρίνοντο, πολλὴ δὲ τῆς ἀξίας τῶν γραμματίων ἔκπτωσις ἐπῆλθε. Διὰ τοῦτο οὐ μόνον τηναίτησιν ταύτην τῶν ἀναφερομένων δημοτῶν Κορυθίου νὰ παραδεχθῶμεν ὀφείλομεν, ἀφαιρεθεισῶν ὡς εἴρηται τῶν γαιῶν των ὑπ' ἄλλων καὶ οὐχὶ φαλαγκιτῶν, ἀλλὰ καὶ πρὶν ἢ ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ προαγορεύσαντος ἀποφανθῶμεν, νὰ σκεφθῶμεν ὀφείλομεν καὶ ὑπὲρ τῶν φαλαγκιτῶν καὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν γραμματίων αὐτῶν, ὡς τῆς μόνης ἀπολειφθείσης εἰς αὐτοὺς περιουσίας.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ τούτου ὅτι ὁ μὲν περὶ γεωργῶν νόμος τοῦ 1843 εἰς ἐνέργειαν ὑπάρχει· ἐναντίον ὅμως αὐτοῦ παρεχωρήθησαν ὑπὲρ τῶν ἐχόντων γραμμάτια γαῖαι καλιεργούμεναι καὶ ἐκχερσωθεῖσαι τὸ πρὶν ὑπὸ γεωργῶν, ὁ δὲ νόμος ἐφαρμόζεται μόνον ἐπί τινων μερῶν καὶ ὑπὲρ ἀτόμων. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ γεωργοὶ κατ' οὐδὲν διαφέρουσι τῶν φαλαγκιτῶν, ἐπίσης μετ' ἐκείνων συναγωνισθέντες, εἰμὴ ὅτι ἐκεῖνοι μὲν τοὺς βαθμοὺς αὐτῶν ἔλαβον, οὗτοι δ' ἔτι στεροῦνται αὐτῶν· διὰ τοῦτο τὴν αὐστηρὰν τοῦ περὶ γεωργῶν νόμου ἐφαρμογὴν διὰ τῆς ἀγορεύσεως αὐτοῦ ἐζήτησεν.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι πολλαχοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1839 οἱ φαλαγκῖται ἐπέπεσαν πρὸς πραγματοποίησιν τῶν γραμματίων αὐτῶν. ἐπειδὴ δὲ ἐνιαχοῦ μόνον γαῖαι περισσεύουσιν, εἰς τὰς πλείστας δὲ τῶν ἐπαρχιῶν μόλις εἰς τοὺς κατοίκους ἀρκοῦσι· διὰ τοῦτο· ἕως ἂν μὲν ὁ περὶ προικοδοτήσεως νόμος ἐνεργηθῇ, προκειμένης πραγματοποιήσεως γραμματίου τινός, νὰ καταμετρῆται πρέπει ἡ ὑπάρχουσα ἔκτασις, καὶ, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς πρὸς προικοδότησιν τῶν κατοίκων ἀπαιτουμένης ἐκτάσεως, νὰ πραγματοποιῶνται ἐπὶ τῆς περισσευούσης τὰ γραμμάτια, μετὰ δὲ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ νόμου περὶ προικοδοτήσεως, ἀκωλύτως ἡ πραγματοποίησις αὐτῶν νὰ ἐνεργῆται.

Ἐξέθηκεν ἕτερος ὅτι οἱ ἀναφερόμενοι εἰς συνταγματικὸν προσέφυγον δικαίωμα, ζεχθέντες τῶν ἀναγκαιουσῶν εἰς αὐτοὺς πρὸς γεωργίαν γαιῶν, τῶν ὑπὸ τοῦ περὶ τούτων νόμου ὑπὲρ αὐτῶν ζεχθεισῶν· καὶ ὅτι φρονεῖ ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀναγκάζωνται νὰ προσφεύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια, ἀλλ' ὅτι καὶ διοικητικῶς τὸ ὑπουργεῖον δύναται, πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ μνησθέντος νόμου, τοιούτας νὰ ἀκυρώσῃ δημοπρασίας. Μηδὲν ὅμως ἐπὶ πολλῶν ἀναφορῶν αὐτῶν ἐνεργηθέντος

ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, ἠναγκάσθησαν νὰ προσφύγωσιν εἰς τὴν βουλήν.

Προσέθηκε δ' ἕτερος ὅτι καὶ κατὰ τὴν Αἰτωλίαν ὁ περὶ γεωργῶν νόμος παρεβάθη, διότι ἐξ χωρίων, τοῦ τε Μπρέσακο, καὶ τῆς Μουρστιάνης, καὶ τῆς Σταμνῆς, καὶ τῆς Γοριᾶς, καὶ τοῦ Νεοχωρίου καὶ τῆς Μαρούλης, καὶ ὅλων τῶν ἄνω καὶ κάτω Ζυγοῦ τῆς Αἰτωλίας αἱ γαῖαι ἀφηρέθησαν, ἐπὶ τῶν προκατόχων τοῦ νῦν ὑπουργοῦντος, πρὸς πραγματοποίησιν γραμματίων, οἱ δὲ κάτοικοι στεροῦνται τῶν εἰς αὐτοὺς ἀναγκαιουσῶν γαιῶν. καὶ ὑπεστήριζε διὰ τούτων τὴν πρότασιν τοῦ πρῶτον ἀγορεύσαντος.

Μετὰ τὸν ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν παρατηρήσαντα, ὅτι θέλει περὶ τούτων ἅπαντων ἐξετάσει, καὶ περιληπτικῶς μετὰ τῶν ἄλλων πληροφορήσει καὶ περὶ τούτων τὴν βουλήν· βεβαιώσαντα δ' αὐτὴν ὅτι, ἐπὶ τῆς ὑπουργείας αὐτοῦ, ἐπιθυμήσαντος ἀνέκαθεν ἵνα οἱ ἕλληνες πάντες ἰδιοκτῆται καταστα-θῶσιν, αὐστηρῶς ὁ περὶ γεωργῶν νόμος ἐτηρήθη.

Ἐπανέλαβέ τις τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ἐν τῇ ἀγορεύσει αὐτοῦ πρόσωπα μὲν ὑπουργῶν δὲν διέκρινεν, ἀλλ' εἶπεν ὅτι πλεῖστα ὅσα παράπονα ὑπὸ τῶν δημοτῶν Τεγέας τῆς Μαντινείας ἐγένοντο· μηδεμιᾶς ὅμως γενομένης θεραπείας, ἠναγκάσθησαν καὶ ἐνώπιον τῆς βουλῆς νὰ ἀνενεχθῶσιν.

Ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο « ἵνα ἐκτελεσθῇ ὁ περὶ γεωργῶν τοῦ 1843 νόμος ἀκριβῶς, ἐπί τε τῆς προκειμένης ὑποθέσεως καὶ ἐπ' ὅλων τῶν ὁμοίων, νὰ συστηθῇ δ' ἡ συζητηθεῖσα ἀναφορὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν· ὁ δὲ ὑπουργὸς νὰ δώσῃ εἰς τὴν βουλὴν πληροφορίας περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν γενομένων εἰς αὐτὴν παραπόνων, περὶ ὧν ὁ τελευταῖον ἀγορεύσας ἐξέθηκεν. »

Τῆς ὑπ' ἀριθ. 258 Ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Ἁγίου Δημητρίου τοῦ δήμου Ὀρχομενίων τῆς Λεβαδείας, ἐκθετόντων διαφόρους καταχρήσεις περὶ τὴν παραχώρησιν τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, καὶ ἐξαιτουμένων τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς παραχώρησιν τῶν ἐκεῖσε γαιῶν ἀνὰ δραχ. 30 τὸ στρέμμα, αἵτινες ἦσαν πρότερον ὑπὸ τὴν κατοχήν των, τῆς ὁποίας στεροῦνται ἤδη ἕνεκα τῶν ῥηθεισῶν καταχρήσεων. Ἐφ' ἧς ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ « νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. »

Ἐπὶ ταύτης ἐξέθηκέ τις ὅτι εἰς τὸν δῆμον τοῦτον αἱ εὐφορώτεραι ἀληθῶς κεῖνται γαῖαι· καὶ μ' ὅλον ὅτι ἱκανὴ ὑπῆρχεν ἔκτασις γαιῶν, πολλοὶ τῶν κατοίκων καὶ τῶν αὐλῶν αὐτῶν ἐστερήθησαν, καὶ οὐδὲ σπιθαμὴν ἵνα γεωργήσωσιν ἔχουσιν,

ἠναγκάσθησαν δὲ κατ' ἀποκοπὴν νὰ πληρώσωσιν ἀνὰ δύω κοιλὰ κατὰ στρέμμα· ἐπ' οὐδεμιᾶς δὲ τῶν παραχωρήσεων ὁ περὶ γεωργῶν ἐτηρήθη νόμος, ἐν τῇ περιφερείᾳ μάλιστα τῆς κώμης ὁ Ἅγιος Δημήτριος, ἔνθα αἱ εὐφορώτεραι ὑπῆρχον γαῖαι. Σκουζές τις, γραμμάτια πρὸς πραγματοποίησιν ἔχων, ἱκανὰς κατεμέτρησε καὶ ἔλαβεν ἀντὶ ἐλαχίστης τιμῆς, ἀξίας μὲν τότε 80 καὶ 90 δραχμῶν κατὰ στρέμμα, ἀντὶ δὲ ἑκατὸν ἴσως ἤδη τιμωμένας· ἡ παραχώρησις ἐγένετο πρὸ τῆς 3 Σεπτεμβρίου, οἱ δὲ κάτοικοι ἀνενεχθέντες τετραπλασίαν προσήνεγκαν τιμήν, ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον ἐνέκρινε τότε τὴν παραχώρησιν. Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ καταδήλως ὑπῆρχεν ἡ γενομένη ἄδικος τοῦ δημοσίου ζημία, ὥστε καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, ἐσύρησεν ἀναφοράν τινα αὐτῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἀπηγόρευσε νὰ πωληθῶσι· τὸ ἓν ὅμως τούτων τεμάχιον εἶχεν ἐγκριθῆ ἀντὶ 800 δραχ., καὶ τοι ἔχον ἴσως ἀξίαν εἰκοσαπλῆν. Κατὰ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν γαιῶν καὶ ἀναφοραὶ ἔγειναν πολλαὶ, καὶ ὁ τύπος ἐπελήφθη τότε, ἀλλ' οὐδεμία ἐδόθη ἀκρόασις. Τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἰς τὸν ὑπουργὸν συστήσας ὁ ἀγορεύων προσέθηκεν, ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ κώμῃ ἐστὶν ἤδη μέχρι 400 στρεμμάτων ἔκτασις, καὶ ταύτης καταμέτρησις πρό τινος ἐνηργήθη, ἀγνοεῖται ὑπὲρ τίνων. Ἐπειδὴ δὲ, ταύτης παραχωρηθείσης, οἱ κάτοικοι ἐν πράγματι εἶλωτες ἀπολείπονται, πολλαὶ δ' ἐγένοντο καταχρήσεις καὶ τῶν αὐλῶν τῶν οἰκιῶν αὐτῶν καταμετρηθεισῶν· διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν τοῦ ὑπουργοῦ ἐπέστησεν, ἵνα ὁ περὶ γεωργῶν νόμος τηρηθῇ καὶ πρόνοια νὰ ληφθῇ ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν γεωργῶν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ, τὴν γενομένην εἰς τὸν Σκουζὲν παραχώρησιν, αὕτη δύναται νὰ ἀκυρωθῇ δικαστικῶς, ἀφοῦ κατὰ τὸν νόμον ἡ τιμὴ εἶναι μικροτέρα τοῦ ἡμίσεως τῆς πραγματικῆς ἀξίας· εἰς τὴν κατηγορίαν δὲ ταύτην δὲν ὑπάγονται αἱ εἰς ἄλλους τινὰς παραχωρηθεῖσαι γαῖαι· α') διότι πραγματικῶς ἦσαν ἐλώδεις καὶ β') διότι ἐνστάσεις καὶ προσφοραὶ δὲν ἔγειναν ἐγκαίρως. Παρετήρησεν ἐπὶ τέλους ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ δήμου Ὀρχομενοῦ κάτοικοι δὲν διαφέρουσιν ἀπὸ τοὺς Μουζαίους τῆς Ῥωσσίας· αἱ ἐκχερσωθεῖσαι μὲ πολλοὺς κόπους καὶ μόχθους παρ' αὐτῶν κατεχόμεναι γαῖαι παρεχωρήθησαν εἰς τὸν ἕνα καὶ ἄλλον, καὶ μάλιστα πρὸ τῆς μεγάλης μεταβολῆς.

Προσέθηκε δ' ἕτερος ὅτι τοιαύτην ἀναφορὰν καὶ κατὰ τὴν πρώτην σύνοδον πρὸς τὴν Βουλὴν ἔπεμψαν, αὕτη δ' ἐσύστησεν αὐτὴν εἰς τὸ ὑπουργεῖον· πρὸς δὲ καὶ ὑπόθεσίν τινα ἄλλην καθυστερούντων **160,000** δραχ. ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως τῶν

ἐλαιώνων Σκάρτης, καὶ ἐζήτησεν ἵνα καὶ περὶ τούτων πληροφορήσῃ τὴν βουλὴν ὁ ὑπουργός.

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς· ἀπεφήνατο δὲ νὰ ἀποσταλῇ καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τοῦ μέρους τούτου διὰ τὰ ἀνωτέρω.

Γενομένης διακοπῆς ἐρ' ἡμίσειαν ὥραν, ἀπῆλθον οἱ Κ. Κ. Βουλευταὶ ἵνα κατὰ τμήματα συνεδριάσωσιν. Ἐπανελθόντων δ' αὖθις τούτων καὶ πλήρους γενομένου τοῦ σώματος, ἀνηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ὅτι ὠνομάσθησαν Πρόεδροι μὲν τῶν τμημάτων οἱ Κ. Κ. Ι. Τομαρᾶς τοῦ Α', Θ. Γρίβας τοῦ Β', Α. Μαυρομιχάλης τοῦ Γ', Κανέλλος Δελιγιάννης τοῦ Δ', Ρ. Παλαμίδης τοῦ Ε· Μ. Α. Καΐρης τοῦ ΣΤ', καὶ Ν. Μαυρομάτης τοῦ Ζ', Εἰσηγηταὶ, δ' ἐπὶ μὲν τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν τῶν τμημάτων οἱ Κ. Κ. Ι. Φαρμάκης, Α. Γεωργαντᾶς, Ν. Κορφιωτάκης, Α. Κρεττενίτης, Η. Παπαδαῖος, Γ. Κάνδυας, καὶ Κ. Ἀντωνιάδης. Γραμματεῖς δὲ τῶν τμημάτων κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν οἱ Κ. Κ. Ι. Βλάσσης, Γ. Σταματάρας, Σ. Ἀντωνιάδης, Ι. Καραγιαννόπουλος, Γ. Δακὸς, Ἀγ. Τσάνος, καὶ Κ. Ἀντωνιάδης. Καὶ εἰσηγηταὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ὑπὸ μὲν τοῦ Β'. τμήματος ὁ Κ. Σ. Α. Βαρότσης, ὑπὸ δὲ τῶν λοιπῶν μέχρι τοῦ Ζ'. οἱ Κ. Κ. Σ. Ἀντωνιάδης, Γ. Φεγγαρᾶς, Κ. Ζαρειφόπουλος, καὶ Α. Λαπουσιάδης, μήπω ὀνομάσαντος αὐτὸν τοῦ Ε. τμήματος. Ἐπὶ δὲ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ στρατοῦ, τὸ μὲν Α'. τμῆμα δὲν ὠνόμασε τοιοῦτον, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν οἱ Κ. Κ. Θ. Γρίβας, Α. Μαυρομιχάλης, Ν. Κριεζώτης, Φ. Κ. Μαῦρος, Δ. Τσιγκουράκος καὶ Ι. Κλίμακας. Καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ μισθοδοσίας τῆς ἐπὶ τῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπῆς, τὰ μὲν Α'. Β'. Γ'. καὶ Δ'. τμήματα δὲν ὠνόμασαν τοιοῦτον, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν οἱ Κ. Κ. Α. Βιλαέτης καὶ Σ. Παρθενόπουλος, μήπω ὀνομάσαντος τοιοῦτον καὶ τοῦ Ζ'.

Ὁ Πρόεδρος παρατηρήσας, ὅτι αἱ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων, καὶ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ στρατοῦ κατὰ τὸ **1847**. εἰσηγητικαὶ ἐπιτροπαὶ, ὡς καὶ ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν, συμπληροῦνται ἐκ τῶν ὀνομασθέντων ἀνωτέρω, ἠρώτησε τὴν Βουλὴν ἂν ἐγκρίνῃ νὰ προστεθῶσιν εἰς τούτας καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ **66** ἄρθρου τοῦ κανονισμοῦ ἀναφερόμενα τέσσαρα συμπληρωτικὰ μέλη· ἡ δὲ Βουλὴ ἀπεφήνατο ἀποφατικῶς, ἰδίᾳ ἑρ' ἑκάστης.

Ὁ Πρόεδρος κατόπιν, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ποιμνιακοῦ φόρου νομοσχεδίου, καὶ κατόπιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερι-

κῶν Ὑπουργείου, ἢ, ἀντὶ τούτου, τὴν ἐπὶ ἐκείνου τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργείου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.
Μ. Χ. Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΘ'.

Τῆς 1 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν πρώτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν Κ.Κ. Βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 85 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 17, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων

Ὁ Εἰσηγητὴς τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου, ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἐκ τῶν γενομένων παρὰ τῆς γερουσίας μεταβολῶν ἐπί τινων διατάξεων τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου νομοσχεδίου δὲν δύναται ἡ ἐπιτροπή Σας νὰ μὴ παρατηρήσῃ, ὅτι, ὄχι μόνον προσκόμματα εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν τοῦ νόμου αὐτοῦ ἐκτέλεσιν, καθ' ὃ τὸ ὑπουργεῖον παρατηρεῖ, θέλουν παρεμβληθῇ, ἀλλὰ καὶ ζημία ὄχι μικρὰ θέλει προκύψει εἰς τὸ δημόσιον, ἡ ὁποία εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἐπεκτανθῇ καὶ πρὸς φορολογουμένους· καθόσον δὲν μένει ὁ ὑλικὸς καὶ εἰς αὐτοὺς καιρὸς διὰ νὰ λάβουν γνῶσιν καὶ δηλώσουν ἐντὸς τῆς ὁρισθείσης προθεσμίας τὰ ζῶά των. Ἡ δὲ ζημία τοῦ δημοσίου θέλει προκύψει κυρίως ἀπὸ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ μέτρου τῆς ἐξακριβώσεως καὶ μετὰ τὸν Μάϊον τῶν ἀποκρυβέντων τυχὸν ζώων, μέτρον τὸ ὁποῖον ἦτον ἐν χρήσει καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐνηργοῦντο αἱ ἀπαρίθμησεις κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἢ Φευβρουάριον, ὅτε δυκκόλως τὰ ζῶα ἀποκρύβονται· καὶ τοῦ ὁποίου ἡ χρησιμότης ἐφάνη πολλάκις, ὡς ἐξακριβωθέντων κατὰ τοὺς ἀκολούθους τοῦ ἔτους μῆνας ποιμνίων ὁλοκλήρων

ἀποκρυβέντων. Ἐὰν λοιπὸν τοῦτο ἔλαβε χώραν τότε, πολὺ περισσότερον ἐπόμενον ἦτον νὰ συμβῇ εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ τῶν ζώων ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται κατὰ τὸν Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον, ὅτε ὑπάρχει μεγάλη πρὸς τὴν ἀπόκρυψίν των εὐκολία. Τοῦτο ἀπέδειξε καὶ ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πεῖρα, καὶ ἐντεῦθεν ἔδεησε νὰ δοθῇ τὸ τῆς ἐξακριβώσεως δικαίωμα, τὸ ὁποῖον οὔτε συμφέρον ἦτον, ὡς παρετηρήθη, ν' ἀπαγορευθῇ, οὔτε δίκαιον, καθόσον καὶ τὸ δημόσιον ζημιοῦται, καὶ θάρρος εἰς τὴν ἀπόκρυψιν τῶν ζώων δίδεται, διὰ τῆς ἀτιμωρησίας ἐκείνων, οἵτινες κατώρθωσαν ν' ἀποκρύψουν αὐτὰ κατὰ τὴν ἀπαρίθμησιν. Ἡ ἐπιτροπή σας λοιπὸν, θεωροῦσα μὲ λύπην της τὰ ἀνωτέρω, δὲν δύναται παρὰ ν' ἀποκρούσῃ ἀφ' ἑνὸς τὰς γενομένας μεταβολάς· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ὑπ' ὄψιν ἔχουσα, ὅτι πᾶσα πρὸς τὴν ἔκδοσιν τοῦ νόμου αὐτοῦ ἀναβολὴ, ἐπιφέρει οὐσιώδη βλάβην, ἀναγκάζεται νὰ γνωμοδοτήσῃ διὰ νὰ ψηφισθῇ, ὅπως ἔχει. Ἐνταῦθα ὅμως ἐνόμισε δέον νὰ κάμῃ τὴν παρατήρησιν, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον τὰ φορολογικὰ πρὸ πάντων νομοσχέδια νὰ εἰσάγωνται ὅσον εἶναι δυνατὸν ἐγκαίρως, διὰ νὰ μὴν εὑρισκώμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην, ὥστε ἐκ μόνης τῆς οἰκονομίας τοῦ καιροῦ νὰ παραδεχώμεθα ὅ,τι προφανῶς ἀποβαίνει πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν φορολογουμένων, τὰ ἀληθῆ καὶ νόμιμα συμφέροντα τῶν ὁποίων, εἶναι εἰς θέσιν παρὰ πάντα ἄλλον οἱ ἀντιπρόσωποί των καὶ νὰ ἐκτιμῶσι καὶ νὰ μὴ παραγνωρίζωσιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Φευρουαρίου 1847.

Ὁ εἰσηγητὴς
Ν. Κορφιωτάκης.»

Μέλος τι τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν παρεπέμφθησαν καὶ τὰ κατηγορηθέντα, ὡς μὴ στηριζόμενα ἐπὶ πιστώσεως, ἐντάλματα, ἀνέγνω ἔκθεσιν αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτως·

(Ὅρα τὸ ὑπὸ Στοιχ. Γ. Παράρτημα τῶν πρακτικῶν.)

Τυπωθείσης καὶ διανεμηθείσης χθὲς τῆς σήμερον ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου, ἡ βουλὴ ἐνέκρινε νὰ ἐπιληρθῇ τῆς ἐπ' αὐτοῦ συζητήσεως.

Πρὶν δ' ἢ εἰς ταύτην προβῇ ἐξέθηκέ τις, ὅτι ἐπέπρωτο, ἵνα διὰ ἑκαταὸν σφάλλωμεν ὑβρεων προσβαλλώμεθα ὑπὸ τοῦ συντάκτου τῆς ὑπουργικῆς ἐφημερίδος ὁ *Φίλος τοῦ Λαοῦ*, διὰ τοῦ τελευταίου φύλλου τῆς ἐφημερίδος ταύτης· ἀλλ' ὁ ὑπ' αὐτοῦ προσβαλλό-

μενος και ικανὴν περιουσίαν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἀπώλεσε, καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ αἰχμαλωτισθεῖσαν τότε ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ εἶδεν. Ἀναγνοὺς δὲ τὸ φύλλον τῆς ἐφημερίδος τοῦτο παρετήρησεν, ὅτι ἤθελον εἶσθαι εὐτυχεῖς οἱ λαοί, ἂν ἀντιπροσώπους αὐτῶν ὠνόμαζον τοιούτους, οἵους ὁ τὸ φύλλον τοῦτο γράψας· ἀλλ' οὗτος, κατηγορῶν ἀνθρώπων, εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν ἀνωτέρων τῆς κοινωνίας τάξεων γνωστῶν, καὶ παραμορφόνων τὰς ἀγορεύσεις ἐμοῦ τε καὶ τοῦ ἀγορεύσαντος ἓν τινι τῶν προλαβουσῶν συνεδριάσεων βουλευτοῦ ἐκ Ναυπακτίας, τὴν ἐπιθυμίαν ἄλλων ἐκτελεῖ, θελόντων νὰ ἐνσπείρωσι διαίρεσιν μεταξὺ ὑμῶν. Οὐδενὸς δὲ θέλει ἐπιτύχει, διότι εἰδίσαμεν ἤδη νὰ ἀνεχώμεθα τοὺς διορίζομένους, ἵνα καταπιέζωσι καὶ βαρύνωσιν ἡμᾶς· ὁδηγούμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου ἐπὶ λόγοις τοιούτοις οὐδὲ πρὸς ἀλλήλους θέλομεν ἐρίσει οὐδὲ διαιρεθῆ, ἀλλὰ θέλομεν ἐξακολουθήσει, τὴν αὐτὴν βαίνοντες ὁδόν· ὁ τὸν δημοσιογράφον δὲ τοῦτον τὰ τοιαῦτα συμβουλεύων γνωστὸς ἤδη εἶναι, καὶ ἐμὲ αὐτὸν ἄλλο τε, φίλον ὄντα, συμβουλεύσας, ἵνα κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως καταφέρωμαι, μὴ εἰσακουσθεὶς δέ. Ἀλλ' ἔστω πρὸς γνῶσιν αὐτοῦ, ὅτι δὲν θέλομεν ἀποτραπῆ τῆς ὁδοῦ ἡμῶν, καὶ ἀπτόητοι θέλομεν ἐπιμένει, κἂν λίαν εὐάριθμοι ἀπολειφθῶμεν.

Ἕτερος δὲ προσέθηκεν ὅτι δὲν ἐγένετο βουλευτὴς, διὰ τῆς ὀχλαγωγικῆς προστασίας τοῦ ὑπουργείου τῆς 29 Μαρτίου, ὡς ὁ συντάκτης τοῦ φύλλου τούτου ἐκτύπησεν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐλευθέρας τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ ψήφου, ἀντιπολιτευόμενος μάλιστα τότε τοῦ ὑπουργείου ἐκείνου διατελῶν· καὶ ὅτι οὐχὶ τὸ πρῶτον τὴν τιμὴν ταύτην ἔσχεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν πληρεξουσίων κατὰ τὴν 3 Σεπτεμβρίου ἀπεστάλη, καὶ στρατιωτικὸς ἀρχηθεν διετέλεσεν. Ἀγορεύων δ' ἤδη κατὰ τῶν καταχρήσεων τῶν ἐθνικῶν κτημάτων, κατ' οὐδὲν κατηγορητὸς παρίσταται, καθ' ὅσον οἱ κατηγοροῦντες αὐτοῦ.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι ὑπ' ἀνδρῶν, σπουδασάντων τὰ συνταγματικὰ ἤθη, ἐλέχθη ἀνοίκειον εἰς βουλευτὴν νὰ καταβαίνῃ ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ ἕδρας, καὶ, μεταφέρων ἔξωθεν εἰς τὴν βουλὴν τὰς ὑπὸ πολλῶν ἀτόμων δημοσιευομένας ἐρεσχελίας, ὑποθάλπῃ τὴν τοιαύτην αὐτῶν τάσιν καὶ προκαλῇ οὕτω πως πρὸς αὐτοὺς πάλιν. Ἐπειδὴ δὲ τὸν τύπον αὐτὸν ἡ συνέλευσις ἀφῆκεν ἐλεύθερον, οὐδ' ἡμεῖς νὰ περιορίσωμεν αὐτὸν δικαιούμεθα· ἀλλὰ πρέπει, ἵνα σπεύσωμεν νόμιον περὶ τύπου νὰ ψηφίσωμεν, ἵνα καὶ τοῦτον σώσωμεν ἀπὸ τοῦ ὀλέθρου, εἰς τὸν ὁποῖον, ἐκτραχηλιζόμενος, βαίνει, καὶ ἀπὸ τῶν τοιούτων ἀπαλλαγῶμεν. Μέχρι δὲ

τούτου οἱ προσβαλλόμενοι δύνανται νὰ ζητῶσιν ἱκανοποίησιν παρὰ τῶν προσβαλόντων, ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὁ μὲν δημοσιογράφος οὗτος δὲν ἐδικαιοῦτο, προκαλῶν πάλιν δι' ὕβρεων καὶ προσωπικοτήτων· αὐτὸς δ' ὅτι δὲν συμφωνεῖ τῷ προαγορεύσαντι, διότι καὶ ὁ τύπος ἐλεύθερος πρέπει νὰ μείνῃ· καὶ ἂν ποτε κατηγορῇ τινων, αὐτὸς οὗτος θέλει τοὺς αὐτοὺς ἐπαινέσει, τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὸ φιλόπατρι ἑκάστου τῶν βουλευτῶν, μαρτυρουσῶν αὐτῶν τῶν πράξεων αὐτῶν, καταφαινομένων ἐν τοῖς πρακτικοῖς καὶ ἐκτεθειμένων εἰς τὴν κοινὴν τοῦ ἔθνους ἐπίκρισιν.

Ἐξέθηκεν ἄλλος, ὅτι καθῆκον τῆς βουλῆς εἶναι νὰ προνοῇ περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ἐπιτιθεῖσα τῆς σιωπῆς τὴν σφραγῖδα ἐπὶ τῆς κακοηθείας· διότι εἰσί τινα, καθ' ὧν δὲν δικαιοῦταί τις, ἀγορεύων ἢ γράφων, ὀφείλει δ' ἀείποτε νὰ σέβηται ταῦτα, τηρούμενα ὑπὸ πάντων ἀπρόσβλητα, τὸ σύνταγμα ἐν παραδείγματι, ἡ θρησκεία, νόμοι, ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐθνοσυνελεύσεως σεβασθέντες. Καὶ ὀλιγώρει μὲν ἕκαστος τῶν καθ' ἑαυτοῦ ὑπὸ τῶν τοιούτων φύλλων ἀποτεινομένων προσβολῶν, ἀνώτερος τῶν γραφόντων ταύτας καὶ ὑπάρχων καὶ ἐπιδεικνυόμενος, ὀφείλει ὅμως νὰ ὑψώσῃ φωνὴν κατὰ τῶν κατὰ τοῦ σώματος ὅλου ἀποτεινομένων· διότι ἡ ἔλλειψις τοῦ περὶ τύπου νόμου οὐδένα δικαιοῖ, καθαπτόμενον τῆς βουλῆς ὅλης καὶ τοῦ νόμου τοῦ προαγαγόντος ἡμᾶς εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην. Καὶ αὐτὰς δὲ τὰς ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ κατὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὕβρεις δὲν πρέπει νὰ ἀνεχθῆτε, διότι καὶ σεῖς προσβάλεσθε συνεργαζόμενοι μετ' ἀνδρῶν τοιούτων, οἵους περιγράφει τοὺς ἀντιπολιτευομένους τὸ λῆρον τοῦτο τῆς ἐφημερίδος φύλλον, τὸ ὁποῖον, καὶ τοι τὸ πᾶν προσβάλλον καὶ ὑβρίζον, ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἔτι κεῖται καὶ ἐντὸς τῆς βουλῆς διατηρεῖται· ἀλλ' ἐπιτρεπομένων τῶν ἀκολασιῶν τούτων καὶ ὑποθαλπ μένων λημμάτων τοιούτων, ποῦ θέλομεν ἀποβῆ; μὴ ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν παριστᾶται εἰς τὴν δημοσιογραφίαν δι' ἰδίων φύλλων; καὶ τί θέλει γίνει, ἂν οὕτω καὶ ταῦτα κατὰ τῶν πλειοψηφούντων γράψωσιν; ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης ζωηρότατοι θέλουσιν ἀναφθῆ διαπληκτισμοί. Διὰ ταῦτα ἤθελε μὲν ὀλιγωρήσει ἄλλως αὐτοῦ τοῦ τὰ τοιαῦτα γράψαντος, ἀλλά, προσβαλλομένης τῆς βουλῆς ὅλης καὶ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον καὶ καθῆκον αὐτῷ, νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἐπίδειξιν τῆς καταφρονήσεως τούτων, διὰ τῆς ἐντεῦθεν τοῦ φύλλου τούτου ἀποπομπῆς.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος, ὅτι, μηδόλως τὰ ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ

γραφόμενα νὰ δικαιολογήσῃ προθέμενος, δὲν ἐθεώρει ἀφορμὴν πρὸς περαιτέρω συζήτησιν μετὰ τὸν τρίτον ἀγορεύσαντα, καθορῶν καὶ οὗτος ἀνάξιον νὰ καταβαίνωσιν οἱ βουλευταὶ, ἵν' ἀπαντῶσιν εἰς τὰς τῶν διαφόρων ἐφημερίδων ἐρεσχελίας, καὶ ὑπέρβασιν ἔτι τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἀναλαμβανούσης διὰ τούτου τῆς βουλῆς τὴν λογοκρισίαν τοῦ τύπου· ὑπάρχοντος μάλιστα νόμου τὰ τοιαῦτα τιμωροῦντος, ὁ ἀδικούμενος δύναται ἑκάστοτε νὰ προσφεύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια πρὸς ἱκανοποίησιν· ἀλλὰ καὶ οὗτος, ἀνεπαρκὴς ἂν ἐφαίνετο, ἐδυνάμεθα νὰ προκαλέσωμεν νέον. Καὶ λυπηρὸν μὲν εἶναι νὰ φαίνηται ἐξωκέλλουσα ἡ δημοσιογραφία, οὐδεμίαν δὲ τῶν ἐφημερίδων νὰ στιγματίσῃ τις ἐπὶ τούτῳ δύναται, ἁπασῶν ἑκάστοτε ἐκτραχηλιζομένων, καὶ ἄλλων μάλιστα ὑπερβασῶν κατὰ τὰς ἐρεσχελίας ταύτην· διὸτι καὶ τὴν βουλὴν ἄλλαι ἄλλοτε προσέβαλον, καὶ νόμους ἔτι ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ψηφισθέντας, καὶ κατὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομοσχεδίων οὐδὲν ἀφῆκαν ἄῤῥητον, καὶ τὰ νομοθετήματα ἡμῶν παρεμόρφωσαν· πολλάκις δὲ καθ' ἡμῶν ἔτι πολλὰς ἐξετόξευσαν ὕβρεις, ἀλλ' οὐ μόνον τις ἡμῶν ἐπὶ τούτων ἐσκέφθη, ἀλλ' οὐδ' ὑπὸ τῶν τὴν μειοψηφίαν ἀποτελούντων ἐλέχθη τι. Διὰ ταῦτα εὐκταῖον μὲν ἦτον, νὰ μὴ παραγνωρίσῃ τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ὁ τύπος· δὲν πρέπει δὲ καὶ ἡμεῖς νὰ καταβαίνωμεν εἰς πάλην, πρὸς τοὺς τὰς τοιαύτας ἐρεσχελίας γράφοντας.

Μετά τινα δὲ πρατηρήσαντα, ὅτι τὴν ἐφημερίδα ἄλλοτε, ὁ *Θριαμβος*, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ προαγορεύσαντος, ἡ βουλὴ ἀπεδοκίμασε. Καὶ ὅτι ὁ τύπος κατ' οὐδὲν νὰ περιορισθῇ πρέπει, ἀπ' αὐτῆς τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως κηρυχθεὶς ἐλεύθερος· ἀλλ' ὀλιγωροῦμεν μὲν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀποτεινομένων προσωπικῶν ὕβρεων, δὲν δικαιούμεθα δὲ, ἀνεχόμενοι καὶ τὰς κατὰ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, τῶν τὸ ἔθνος ἀποτελούντων, προσβολάς.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι συμμερίζεται μὲν τὴν τινων τῶν προαγορευσάντων ἀγανάκτησιν, καὶ τὴν διαγωγὴν τινων τῶν δημοσιογράφων ἀποδοκιμάζει· φρονεῖ δὲ ἀνοίκειον καὶ νὰ ἀπασχολῆται ἡ βουλὴ ὑπὸ τῶν κατὰ βουλευτῶν, ἢ καὶ ὁμάδος αὐτῶν γραφομένων ὕβρεων. Ἐν τῷ συντάγματι σπουδαία ἐτέθη ἀρχὴ, ἡ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου· ἐπειδὴ δὲ τὸ βῆμα τοῦτο ἦτον μέγα, ἕως ἂν τὰ ἤθη ἡμῶν πρὸς τὴν δοθεῖσαν ἐλευθερίαν συμβιβασθῶσι, διὰ πικρῶν καὶ ἀδίκων προσβολῶν βέλομεν διέλθει· ἀναγκαῖον δ' εἶναι ἡ γενικὴ τοῦ συντάγματος διάταξις, νὰ συμπληρωθῇ μὲ ἄλλας περιοριζούσας ἐν μέρει τὴν κατάχρησιν τοῦ χορηγηθέντος δικαιώματος· διότι εἶναι μὲν ἐν Ἀγγλίᾳ ἄκρατος ἡ τοῦ

τύπου ἐλευθερία, ἐκ τοῦ κλίματος ὅμως οἱ ἄνθρωποι οὐδέποτε προάγονται εἰς προσβολάς· ἐνταῦθα ὅμως, ὑπαρχούσης πλείονος ζωηρότητος κλιματικῆς, εὔκολος καὶ ταχεῖα ἐπέρχεται ἡ ἔξαψις. Διὰ ταῦτα ἡ κυβέρνησις πρέπει ταχέως νὰ ὑποβάλῃ περὶ τούτου νόμον, σκεπτομένη σποδαίως τὸ πρὶν ἐπὶ τούτου.

Ἐπὶ τῇ προτάσει δ' ἄλλου, ἡ βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ σταλῇ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, ἵνα φροντίσῃ περὶ τῆς κατασκευῆς νόμου τοιούτου.

Προβάσης τῆς βουλῆς εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ κυρίου τῆς συνεδριάσεως ἀντικειμένου, παρετήρησέ τις, ὅτι δὲν ἀντιλέγει μὲν κατὰ τοῦ συμπεράσματος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, δὲν συμμερίζεται δὲ τοὺς προταττομένους αὐτοῦ λόγους, ἄλλως τε ἀντιφάσκοντας πρὸς τὴν παραδοχὴν τοῦ συμπεράσματος. Ὅτι ὑπῆρξε πολὺς λόγος, κατὰ τὴν συζήτησιν ἐν τῇ βουλῇ τοῦ νομοσχεδίου τούτου· καὶ τότε τινὲς μὲν διϊσχυρίσθησαν, ὅτι ἡ δήλωσις καὶ ἀπαρίθμησις εἰσὶ δύο πράξεις, ἐξασφαλίζουσαι τήν τε τοῦ φόρου εἴσπραξιν καὶ προλαμβάνουσαι τὴν ἀπὸ τούτου ὑπεκφυγὴν τῶν φορολογουμένων· ἄλλοι δ' ἐπρότειναν καὶ τρίτην πρᾶξιν, τὴν ἐξακρίβωσιν· ἀλλὰ καὶ τότε καὶ τώρα ἀρκεῖται εἰς τὰς δύο πρώτας πράξεις. Ὅτι αἱ ἐκφράσεις τῆς ἐπιτροπῆς φαίνονται ὑπὲρ τὸ δέον τραχεῖαι καὶ ἀνοίκειοι εἰς τὰς εὐμενεῖς σχέσεις τὰς μεταξὺ τῶν δύο σωμάτων, ὡς ἡ λέξις ἀπεκρούετο καὶ ἡ ἐκφερομένη κατόπιν ἔννοια, ὅτι ἡ γερουσία δὲν δύναται οὕτω καταλλήλως νὰ σκεφθῇ περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου καὶ τῶν λαῶν. Καὶ ὅτι διὰ ταῦτα, μηδὲν τούτων παραδεχόμενος, ἐπιμένει εἰς τοὺς ὑπό τινων βουλευτῶν καὶ κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ἐγκριθέντας λόγους, δι' οὓς ἠρκέσθησαν εἰς τὰς δύο πράξεις, τὴν δήλωσιν καὶ ἀπαρίθμησιν.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἀληθῶς τινες ἀντέκρουσαν κατὰ τὴν πρώτην ἐν τῇ βουλῇ συζήτησιν τὴν ἐξακρίβωσιν, ἐπεκράτησαν ὅμως οἱ ὑποστηρίξαντες αὐτὴν, τῶν ὁποίων ἡ γνώμη κατέστη τῆς βουλῆς ἀπόφασις· οἱ δὲ ταύτην ἀντικρούσαντες, κύριοι μὲν τῆς γνώμης αὐτῶν ὑπῆρχον, δὲν εἰσηκούσθησαν ὅμως ὑπὸ τῆς βουλῆς, ἀποφανθείσης ὑπὲρ τῆς ἐξακριβώσεως, καὶ διὰ τοῦτο θεωρησάσης ἀναγκαίαν καὶ ὠφέλιμον τὴν διάταξιν ταύτην. Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς διατάξεως ταύτης τὸ ὠφέλιμον ὁμοφώνως ἀνεγνώρισεν, ἀκολουθοῦσα δὲ καὶ τὴν τῆς βουλῆς γνώμην ὤφειλε νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτήν. Λαβοῦσα ὅμως ὑπὸ σκέψιν, ὅτι ἐν ἐπιμονῇ τὸ νομοσχέδιον ἤθελεν ἐπιστραφῇ αὖθις εἰς τὴν γερουσίαν, καὶ βραδύτης πολλὴ ἤθελεν ἐπιγείνει, ἐξέθηκε μὲν τοὺς λόγους,

δι' ὧν τὰς ὑπὸ τῆς γερουσίας τροπολογίας ἀποκρούει, ἐγνωμοδότησε δ' ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς αὐτῶν. Καὶ ἡ τελευταία δὲ παρατήρησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἀνοίκειος εἰς τὰς εὐμενεῖς τῶν δύο σωμάτων σχέσεις θεωρηθεῖσα, οὐδὲν τοιοῦτον περιέχει, ἐκφράζουσα μόνον ὅτι, ἐὰν ἐγκαίρως τὰ φοραλογικὰ νομοσχέδια ὑπεβάλοντο, ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἤθελεν ἐπιμείνει, ἵνα ἡ ὠφέλιμος αὕτη διάταξις διατηρηθῇ, ἀλλὰ, διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὑλικοῦ χρόνου, ἀναγκάζεται νὰ γνωμοδοτῇ παρὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς θέλησιν· διὰ τούτων δὲ δὲν ἠμφισβήτησε τὴν ὑπὸ τοῦ συντάγματος ὁρισθεῖσαν θέσιν τῆς γερουσίας, οὐδὲ ταύτην παρεγνώρισεν, ἀλλ' ἀληθειαν ἐξέφρασε.

Παρετήρησέ τις ὅτι, ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, δὲν παραδέχεται τὸ ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος εἰσηγητοῦ λεχθὲν, ὅτι ὁμοφώνως ἡ ἐπιτροπὴ ἀνεγνώρισε τὸ ὠφέλιμον τῆς ἀπαλειφθείσης ὑπὸ τῆς γερουσίας διατάξεως· διότι τοῦτο μόνον, αὐτός τε καὶ ἄλλοι κατὰ σύγκασιν, παρετήρησαν εἰς τὸν εἰσηγητὴν ὅτι, ἐπειδὴ ὁ χρόνος παρέρχεται καὶ ἡ πρὸς δήλωσιν προθεσμία δὲν δύναται νὰ παραταθῇ, διὰ τοῦτο νὰ προτείνῃ τὴν παραδοχὴν τῶν ὑπὸ τῆς γερουσίας ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν.

Μετά τινα δὲ, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, εἰπόντα, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ οὐδὲν τοιοῦτον εἶπεν, ἀλλ' ἐνετείλατο εἰς τὸν εἰσηγητὴν νὰ προτείνῃ μὲν τὴν παραδοχὴν τῶν τροπολογιῶν διὰ τὸ κατεπεῖγον τοῦ χρόνου, νὰ ἐκθέσῃ δὲ τὰ εἰκότα ἐπὶ τούτου, καθόσον ἁρμόζει. Ὁ πρὸ τούτου ἀγορεύσας ἐπέμεινε μὴ παραδεχόμενος τῆς ἐπιτροπῆς τὰς σκέψεις.

Ἐξέθηκεν ἕτερος, ὅτι ἡ βουλὴ ὀφείλει νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἐπὶ τῆς τροπολογίας κρίσιν αὐτῆς, καὶ ἡ κρίσις αὐτῆς ἀρκεῖ, ἀδιαφόρως τῶν αἰτιολογιῶν τῆς ἐπιτροπῆς, νὰ ἀποδείξῃ τὴν μεταξὺ τῶν δύο σωμάτων ὑπάρχουσαν ἐντελῆ σύμπνοιαν· καθόσον οὐδεμίαν παραχώρησιν τὸ ἕτερον τούτων πρὸς τὸ ἄλλο ὀφείλει, καὶ ἂν τοιαύτη γίνῃ θέλουσιν εἶσθαι ἀμοιβαῖαι. Ὅτι ἀληθῶς συζήτησις ἐν τῇ βουλῇ ἐγένετο, περιστραφεῖσα περὶ τὴν προθεσμίαν· προκειμένης δὲ τῆς ψηφοφορίας ἀνεγνώσθη τὸ ἄρθρον, καὶ τότε νοήσαντές τινες, ὅτι καὶ τρίτη ἐπιτρέπεται πρᾶξις, ἡ ἐξακρίβωσις, τὸν λόγον ἐζήτησαν, δὲν ἐδόθη ὅμως εἰς αὐτοὺς, θεωρηθέντος τοῦ ἄρθρου ὡς συζητηθέντος. Ὅτι ἤδη τινὲς μὲν παραδέχονται τὴν τροπολογίαν διὰ τὴν ἐκ τοῦ χρόνου ἀνάγκην, αὐτὸς δὲ παραδέχεται αὐτὴν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ, δικαιουμένου νὰ ἀπαιτήσῃ, ἵνα μὴ δὶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔλθωμεν, καὶ ἀδικίαν ὑποστήσῃ. Ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ παρεξήγησεν ἴσως τι κατὰ τὸ παρελθὸν γενόμενον, ἀλλ'

ἐπετρέπετο ἡ ἐξακρίβωσις τότε, μὴ ὑπάρχοντος τοῦ τῶν δηλώσεων συστήματος, καὶ ἐνεργουμένης ἀπαριθμήσεως, ἀπὸ τῆς ὁποίας πολλοὶ ν' ἀποκρύψωσι τὰ κτήνη αὐτῶν ἐδύναντο· εἰσαχθέντος ὅμως τοῦ τῶν δηλώσεων συστήματος, καὶ ποινῶν κατὰ τοῦ κρύπτοντος τὰ κτήνη αὐτοῦ ἐπιβαλλομένων, δὲν ἐδικαιούμεθα, τηροῦντες τὸν φορολογούμενον καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς ἀνησυχίαν· τοῦτο δὲ καὶ κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ἴσως ἤθελεν ἐγκρίνει ἡ βουλὴ, ἂν πλατεῖα ἐπὶ τούτου συζήτησις τότε ἐπετρέπετο.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι ἡ τῆς ἐπιτροπῆς ἔκθεσις δὲν προσβάλλει τὰς σχέσεις τῶν δύω σωμάτων, διότι τὸ δικαίωμα τῆς Γερουσίας καὶ ἡμεῖς ἔχομεν, ἵνα ἐπὶ τῇ ἀπαλείψει τῆς διατάξεως ταύτης παραπονεθῶμεν. Ὅτι, ἐνθυμούμενος τὰ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, περὶ ἐκτελέσεως τῆς κεφαλικῆς ποινῆς συμβάντα, φρονεῖ, ὅτι οὐδέποτε καταφύγιον εἰς τὸν κακοῦργον πρέπει νὰ δίδηται· ἀπὸ τούτου δ' ὁρμώμενος καὶ ἤδη κατὰ τῆς τροπολογίας ἤθελεν ἐπιμένει, ἵνα μὴ ὁ κτηνοτρόφος, ἀποκρύψας τὰ κτήνη αὐτοῦ μέχρι τοῦ Μαΐου, ἐκτὸς παντὸς φόβου ἀνακαλύψεως τοῦ λοιποῦ διατελῇ. Διὰ τὴν ἀνάγκην ὅμως τοῦ χρόνου, ἡ ἐπιτροπὴ τὴν παραδοχὴν τῶν ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν ἐπρότεινε· δεχθεῖσα δὲ ταύτας ἐθεώρησε καταλληλοτέραν τὴν βουλὴν, ἵνα ἐκτιμᾷ τό τε ἐκ τῶν φόρων βάρος καὶ τὴν κατανάλωσιν τῶν ἐντολέων αὐτῆς, μὴ ἐννοήσασα μὲν διὰ τούτων, ὅτι καὶ ἡ γερουσία ἐξ ἀνθρώπων τοῦ ἔθνους δὲν συνίσταται, ἀλλὰ ὁμολογοῦσα τὴν ἐντολὴν τοῦ λαοῦ εἰς τὴν βουλήν. Ὅτι δὲν ἐπικρίνει τὴν γερουσίαν, ἐπὶ πολιτικοῖς λόγοις ἴσως ἀποφανθεῖσαν οὕτως, ἵνα μὴ οἱ λαοὶ καταπιεσθῶσιν, ἀναγκαῖον ὅμως θεωρεῖ ὅτι οὐδέποτε καταφύγιον εἰς τὸν κλέπτην πρέπει νὰ δίδηται· διότι πολλοὶ γνωρίζουσιν, ὅτι ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς ἀπαριθμήσεως ὁλόκληροι δῆμοι καὶ κοινότητες τὰ κτήνη αὐτῶν ἀπέκρυπτον, καὶ τὴν ἐκ τῆς κλοπῆς ὠφέλειαν ἀνελόγισαν πρὸς ἐκπεσμὸν τοῦ φόρου τότε ὑπὲρ τῶν κτηνοτρόφων, ἀποτισάντων οὕτως ἀντὶ τῶν 35 λεπτῶν ἐφ' ἑκάστου τῶν κτηνῶν 10 ἴσως ἢ καὶ ὀλιγώτερα.

Μετά τινα, παρατηρήσαντα, ὅτι καλῶς ἡ γερουσία σκεφθεῖσα τὴν διάταξιν ταύτην ἀπήλειψε, διότι ἄλλως τὸ δικαίωμα τοῦτο ἤθελε διατεθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς καταβλιψιν τῶν μὴ ὑπεικόντων κατὰ τὰς ἐγγιζούσας βουλευτικὰς ἐκλογάς.

Ἐξέθηκεν ἄλλος ὅτι ἀνάρμοστοι μὲν εἰσὶν αἱ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς ἐκφράσεις καὶ ὅτι ἡ αἰτιολογία αὐτῆς δὲν δύναται νὰ πείσῃ περὶ τῆς ὀρθότητος αὐτῶν· διϊσχυρίσθη δ' ὅτι ἡ γερου-

σία διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ὑπεστήριξε τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων, ὡςὑπὸ τοῦ ὑπουργείου εἰσήχθη ἐν ἀρχῇ, καὶ ὑπὸ τῶν ὑποστηριζόντων αὐτὸ ὑπεστηρίχθη, ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων ἡμῶν στηριχθεῖσα καὶ ἐπὶ τὸ τελειότερον αὐτὸ ῥυθμίσασα· διότι ἡ κατὰ τὸ 1845 τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰσαγαγοῦσα ἔκθεσις τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν λόγους ὑπὲρ τοῦ συστήματος τῶν δηλώσεων ἤνεγκε τήν τε ἀπαλλαγὴν τῶν φορολογουμένων, ἀπὸ τῶν παρενοχλήσεων καὶ ἐκ τῆς ἀπαριθμήσεως καταπιέσεων, καὶ τὴν οἰκονομίαν τοῦ ἐπὶ ταύτῃ δαπανωμένου ποσοῦ, ἕνεκα τοῦ ὁποίου καὶ ἡ ἐπιτροπὴ παρεδέχθη τότε τὴν ἀρχὴν τοῦ εἰσαχθέντος συστήματος· τὴν ἔννοιαν δὲ τῆς καταπαύσεως τῶν παρενοχλήσεων καὶ καταπιέσεων τῶν φορολογουμένων μαρτυρεῖ τὸ 5 ἄρθρον τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου τότε, διατάσσον ὅτι, ὅταν ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος λάβῃ ὑπόνοιαν κατά τινος, καὶ ταύτην στηρίξῃ εἰς μηνύσεις, ἢ τοὺς καταλόγους τῶν παρελθόντων ἐτῶν, τότε δύναται νὰ διατάξῃ τὴν καταμέτρησιν· ἐν τῷ 7 δ' ἄρθρῳ αὐτοῦ διατάσσεται, ὅτι αὕτη πρέπει νὰ γίνηται ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ Ἰανουαρίου. Διὰ τούτων δ' ἠννοήθη, ὅτι παύει ἡ συμβεκίνουσα μέχρι τότε τῶν φορολογουμένων καταπίεσις, διότι, ἐὰν μὲν ταληθῆ δηλώσωσιν, εἰς οὐδεμίαν παρενόχλησιν ὑπόκεινται, ἐὰν δὲ μὴ, ὑπόκεινται εἰς ῥητὴν ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου ἀπαρίθμησιν· ἄλλως δὲν ἐδύνατο ὁ τότε ὑπουργὸς νὰ ἐπαγγελθῇ, διὰ τῆς τοῦ συστήματος τούτου εἰσαγωγῆς, τὴν κατάπαυσιν τῶν καταπιέσεων, αὐξανομένων, ὡς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τούτῳ διετάσσετο, μᾶλλον ἐκ τῆς ὑπάρξεως ὅλων τῶν, ἐκ τε τοῦ συστήματος τῆς ἀπαριθμήσεως καὶ τοῦ τῶν δηλώσεων, ἐνοχλήσεων τῶν φορολογουμένων, ἠγνοεῖτο δὲ, ἵνα τί τὸ σύστημα τοῦτο εἰσήχθη, μεγαλυνομένου μάλιστα τοῦ κακοῦ ἐκ τοῦ δικαιώματος, ἵνα διατάττωσι τὴν ἐξακρίβωσιν καθ' ὃν ἤθελον χρόνον. Κατὰ τὴν συζήτησιν τότε, τινὲς μὲν τῶν βουλευτῶν ἐδίστασαν νὰ παραδεχθῶσιν αὐτὸ, φόβῳ καταχρήσεων· ὁ εἰσηγητὴς δὲ νῦν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τότε τὸ αὐτὸ ἐκτελῶν ἔργον εἶπεν, ὅτι οἱ κτηνοτρόφοι δὲν ἐνεργοῦσι καταχρήσεις, ἀλλ' οἱ ἀπαριθμηταὶ, καὶ ἂν τινες γίνωσι, πρὸς οὐδὲν ὅμως λογίζονται ἀντὶ τῶν 60000 δραχ. τὰς ὁποίας τὸ δημόσιον οἰκονομεῖ ἐκ τοῦ συστήματος τούτου· ἡ δὲ βουλὴ οὕτω παρεδέχθη τὴν τοῦ συστήματος τούτου ἀρχήν. Καὶ ἐφέτος δὲ, τοῦ αὐτοῦ συστήματος προταθέντος ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου, μαθὼν, ὅτι ἡ ἀπαρίθμησις δὲν διατάχθη καθ' ὡρισμένων προσώπων, ἀλλὰ κατ' ἐπαρχίας, ὑπεστή-

ριζεν ὅτι μόνον κατὰ προσώπων πρέπει αὕτη νὰ διατάσσηται· πάντων δ' ὑμῶν ἐννοούντων ἐπίτης τὸ ἄρθρον καὶ περιττὴν τοιαύτην προσθήκην διὰ τοῦτο θεωρούντων, ὁ νῦν εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς προσελθὼν τὴν ὑπόνοιαν ἐκείνην ἐδικαίωσεν, ἐφ' ᾧ ἀπεφάνθητε, ἵνα κατὰ προσώπων μόνον ἀπαρίθμησις διατάσσηται. Ἐπὶ τοῦ ἑπομένου ἄρθρου δὲ ἱκαναὶ ἐπροτάθησαν τροπολογίαι, ἐν αἷς καὶ ἡ τοῦ μέρους τούτου ἀπάλειψις· ψηφοφορηθεισῶν δ' ὅλως συνόμα πασῶν, ἡ βουλὴ ἀπέῤῥιψεν αὐτάς, ἐν ᾧ πιθανῶς πολλοὶ, θέλοντες τὰς ἄλλας νὰ ἀπορῥίψωσι, καὶ ταύτην μετὰ τῶν ἄλλων ἠναγκάσθησαν νὰ ἀπορῥίψωσι, καί τοι ἄλλως αὐτὴν ἐγκρίνοντες· ἄλλως τε ἐματαιοῦτο διὰ ταύτης ἡ διάταξις τοῦ 5 ἄρθρου, ῥητῶς διατάσσοντος, ὅτι κατὰ μόνων τῶν ὑπόπτων ἡ ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται, ἐκτιθεμένων εἰς τε καταδίωξιν καὶ ὑποβαλλομένων ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς ποινάς, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τῶν ἀθώων πολιτῶν, τῶν ἀκριβῶς τὰ κτήνη αὐτῶν δηλωσάντων. Διὰ τοῦ τελευταίου δ' 6 ἄρθρου ἐλέγετο, ὅτι ἐπετρέπετο ἡ ἐξακρίβωσις καὶ μετὰ τὴν προθεσμίαν καὶ ἄνευ τῆς ἐρεύνης, ἂν ὁ κτηνοτρόφος ἦναι ὕποπτος· τὸ σύστημα δὲ τοῦτο ἤθελε καταστρέψει τὴν σωτήριον τοῦ 5 ἄρθρου διάταξιν· ἐν ᾧ δὲ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τοῦ 1845 οἱ ὅροι *ἐξακρίβωσις* καὶ *ἀπαρίθμησις* μία μόνον πρᾶξις ἦτον, ἐν τῷ παρόντι διάφορον ἕκαστος παρίστα, πρὸς ὑπεκφυγὴν τῆς ἐπὶ τούτων συζητήσεως. Καὶ ἀληθῶς μὲν δὲν πρέπει νὰ δίδηται ἄσυλον εἰς τὸν κακοῦργον, ὡς ἐῤῥέθη, δὲν πρέπει ὅμως καὶ, ἀνθ' ἑνὸς ἐνόχου, ἄπειροι νὰ πάσχωσιν, ὧν οἱ πλεῖστοι ἀθῶοι. Ἀλλὰ, καὶ ἂν ἡ διάταξις αὕτη ὑπὸ τῆς γερουσίας ἐψηφίζετο, δὲν ἐδυνάμεθα τὸν ἔνοχον νὰ ἀνακαλύψωμεν, ἀλλασσόντων, ὡς ὑπὸ πολλῶν ἐῤῥέθη, κατὰ τὸν Μαΐου θέσιν τῶν ποιμνίων καὶ πολυειδῶς μιγνυομένων· τούτου δ' ἕνεκα ἐξάγεται, ὅτι τοιαύτη διάταξις ἐν τῷ νόμῳ δὲν εἶχε σκοπὸν τὴν τῶν πλημμελημάτων ἀνακάλυψιν, ἀλλ' ἰδιοτελῆ τινα, ὅπως ἐπίρτηται ἡ μάχαιρα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τινων, μὴ ὑπεικόντων, ἵνα κατὰ τὴν θέλησιν τῆς ἐξουσίας ψηφοφορήσωσι. Καὶ ἂν μὲν τὸ ὑπουργεῖον τοσαῦτα ἐκ τῶν δηλώσεων δὲν ἐπηγγέλλετο ὠφέλη, ἀλλ' ἔλεγεν ὅτι θέλει ἐπιβάλει τά τε ἐκ τῆς ἀπαριθμήσεως καὶ τῶν δηλώσεων βάρη, ἠθέλαμεν σκεφθῆ ἐπὶ τούτου, καί τινες ἴσως καὶ τοῦτο ἤθελον ὑποστηρίξει· ἀλλ' ὅταν, εἰς τὰς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐπιμένον, ἀντιφασκούσας φέρῃ διατάξεις, τότε καὶ ἡ γερουσία καὶ ἡμεῖς ὠφείλομεν νὰ ἀπορῥίψωμεν ταύτας, ὡς καταβλιβούσας τὸν λαὸν· ἡ δὲ τοῦτο πράξασα γερουσία κατὰ τῶν συντηρητικῶν

αὐτῆς προορισμὸν ἔπραξεν, ὀφείλουσα νὰ ἀπαλείψῃ ἄρθρον τοιοῦτον, καὶ τοῦ συστήματος αὐτοῦ ἐναντίον καὶ τοῦ λαοῦ καταθλιπτικόν· διότι συντηρητικὸν εἶναι σῶμα, οὐχὶ μόνον ἵνα τὰς ὀχλαγωγικὰς κατὰ τῆς ἐξουσίας συστάσεις ἀποκρούῃ, ἀλλὰ καὶ τὰς παραβιάσεις καὶ ἐπιβολὰς τῶν ὑπουργῶν κατὰ τοῦ ἔθνους· ἄλλως ἤθελε καταδειχθῇ σῶμα, καὶ τὸν προορισμὸν αὐτοῦ παραγνωρίζον καὶ δοῦλον, οὐχὶ δ' ἀνεξάρτητον οἷον καθίδρυσεν αὐτὸ τὸ Σύνταγμα.

Μετά τινα, συμφωνήσαντα μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι ἡ Γερουσία ὀρθῶς ἔπραξεν ὅ,τι ὠφειλεν ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων ν' ἀποφασίσῃ· καὶ προσθέντα ὡς ἰδίαν παρατήρησιν, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ νόμος θέλει ἀργοπορήσει νὰ κοινοποιηθῇ, νομίζει ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δύναται νὰ παρατείνῃ τὴν ἐν τῷ νόμῳ δοθεῖσαν προθεσμίαν τῆς δηλώσεως· Λαβὼν ἕτερος τὸν λόγον ἀνέφερεν, ὅτι, μετὰ τὰς ἐπὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς γενομένας παρατηρήσεις, ἐνόμιζεν ὅτι, δὲν ἦτον οὔτε ἀναγκαῖον, οὔτε ἁρμόδιον νὰ ἐπιληρθῇ αὐθις ἡ Βουλὴ τῆς αὐτῆς συζητήσεως, καὶ ὁ προσθεὺσας τὴν ἐναντίαν ἰδέαν δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ θεωρήσῃ τὰ λεχθέντα ὡς ἰδιοτελείας σκοποὺς ἔχοντα. Κατὰ δυστυχίαν μάλιστα τοιαῦται ἐκφράσεις ἐκφέρονται παρ' ὧν ἥκιστα εἰλπίζοντο. Καί τοι λοιπὸν τὴν ἐπὶ τῆς οὐσίας συζήτησιν θεωρῶν ἤδη ματαίαν, ὀφείλει ὅμως ν' ἀπαντήσῃ πρὸς τὸν ταύτης ἀσαίρως ἐπιληρθέντα, ὅτι αὐτὸς πρῶτος διενοήθη τὸ τῆς δηλώσεως σύστημα, καὶ συνέταξε τὸ νομοσχέδιον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐνόμισεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν ἀπαλλαγῇ τῶν ἐκ τῆς ἀπαριθμήσεως προερχομένων καταχρήσεων, καὶ οἱ κτηνοτρόφοι ἐκ τῶν ταύτῃ παρεπομένων παρενοχλήσεων· οὐχ ἧττον ὅμως ἀνεγνωρίσθη καὶ συνωμολογήθη παρὰ πάντων ἡ ἀνάγκη, ὅτι δὲν δύναται τὸ δημόσιον ν' ἀρεθῇ ἀπολύτως εἰς τὴν καλὴν τῶν κτηνοτρόφων προαίρεσιν, διότι οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι θέλουσιν εὑρεθῇ μεταξὺ τούτων τινὲς, οἵτινες καταχρησάμενοι τῶν συμπαθητικῶν τῶν Βουλῶν αἰσθημάτων, θέλουσιν ἀποκρύψει τὰ ποίμνιά των. Διὰ ταῦτα ἀρεθῇ μὲν ἐλευθέρα καὶ ἀπεριόριστος ἡ δήλωσις, παρεχωρήθη δ' εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαριθμήσεως, ἐφ' ὅσων ὑπάρχει ὑπόνοια μὴ ἀκριβοῦς δηλώσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι εἰς πολλὰς ἐπαρχίας αἱ ἁρμόδιαι ἀρχαὶ δὲν ἠδυνήθησαν ἐκ πρώτης ἀφετηρίας νὰ ἐξακριβώσωσι τὰ ποίμνια τῶν μὴ δηλωσάντων, διότι ἢ οἱ κτηνοτρόφοι κατώρθωσαν νὰ ὑπεκφύγωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἀπαριθμητῶν, ἢ οὗτοι, συννενοούμενοι μετὰ τῶν πρώτων καὶ δωροδοκούμενοι παρ' αὐτῶν, ὑπέκρυπτον τὴν ἀλήθειαν, αἱ δὲ ἀρχαὶ, ἀνακαλύπτουσαι μετὰ ταῦτα ἀλλοθεν τὴν ἀλήθειαν, εὑρίσκοντο δεσμευμέναι, μὴ δυνάμεναι νὰ ἐνεργήσωσι νέαν ἀπαριθμησιν, οὐδὲ νὰ τιμωρήσωσι τὴν ἐξελεγχθεῖσαν ἀπάτην, διὰ ταῦτα ἐκρίθη ἀναγκαῖον τὸ δικαίωμα τῆς παρατάσεως τῆς ἐξακριβώσεως, τὸ ὁποῖον καὶ κατὰ τὸ προϋπάρχον σύστημα, καθ' ὃ ἡ ἀπαρίθμησις ἐγίνετο τὸν Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον, ὅτι τὰ γαλακτοτροφοῦντα κτήνη δὲν μεταφέρονται εὐ ὅλως ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἦτον ἀπεριόριστον· ἤδη δέ, ὅτε ἡ ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται τὸν Μάϊον καὶ Ἀπρίλιον, καθ' οὓς ἀπείρους εὐκολίας ἔχουσιν οἱ ποιμένες νὰ κρύψωσι τὰ ποίμνιά των, ὡς μεταγόμενα ἀκολύτως καὶ ἐλευθέρως τῇδε κακεῖσε, καθίσταται ἀπαραίτητον. Δὲν συμμερίζεται δὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἤθελε δώσει χώραν εἰς καταπιέσεις, διότι ἱκανοὶ περιορισμοὶ ἐτέθησαν εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν, ἀποφασισθέντος, ὅτι πρέπει νὰ κατονομάζηται ῥητῶς ὁ κτηνοτρόφος, ἐπὶ τῶν ποιμνίων τοῦ ὁποίου διατάττεται ἀπαρίθμησις, καὶ ὅτι, ἂν οὗτος εὑρεθῇ ἀκριβῶς δηλώσας, αἱ δαπάναι πίπτουσιν εἰς βάρος τοῦ δημοσίου. Οἱ ἔφοροι λοιπὸν δὲν δύνανται ν' ἀποστέλλωσιν ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἀπαριθμητὰς, ἵνα ἐνοχλῶσι τὸν κτηνοτρόφον, ἂν δὲν ἔχωσιν ἱκανὴν βεβαιότητα. Ἀλλὰ, καὶ τούτου δοθέντος, ἂν μὲν ὁ φορολογούμενος ἀκριβῶς ἐδήλωσεν, οὐδὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ· εἰδὲ μὴ, δίκαιον πάντοτε εἶναι νὰ τιμωρηθῇ, ἵνα μὴ ἐνισχύωνται οἱ τοῦ νόμου παραβάται. Περὶ δὲ τῆς τῶν μαρτύρων παρουσίας πέρυσιν ἐλέχθησαν ἱκανὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ, ὅτι ἀπαιτοῦνται μὲν οἱ μάρτυρες, ἵνα μὴ ἐκτίθηται ὁ κτηνοτρόφος εἰς τὴν ἀπόλυτον τοῦ ἀπαριθμητοῦ θέλησιν, ἀλλ' ὁ χάριν τῆς ἐλεύσεως αὐτῶν ἀπαιτούμενος χρόνος δύναται νὰ πληροφορῇ τοὺς παρασκηνοῦντας ποιμένας, ν' ἀποκρύπτωσι τὰ ποίμνιά των, καὶ ἀπειρασίσθη νὰ παρευρίσκωνται μὲν μάρτυρες, νὰ μένωσι δὲ οἱ ἀπαριθμηταὶ, περιμένοντες αὐτοὺς ὥρας μόνον τρεῖς. Ἤδη δὲ παραδόξως ἡ Γερουσία κόψησιν αὐτὰς εἰς ἕξ, ὥστε πλῆθος μὲν ἀπαριθμητῶν ἀπαιτεῖται, ἀφοῦ ἕκαστος εἶναι ἠναγκασμένος νὰ διαμένῃ εἰς ἕκαστον ποίμνιον ὥρας ἕξ, δύνανται δ' εὐχερέστατα οἱ παρασκηνοῦντες ποιμένες νὰ πληροφορῶνται τὴν τῶν ἀπαριθμητῶν ἔλευσιν καὶ νὰ ἀποκρύπτωσι τὰ ποίμνιά των. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ περιορισμὸς τῶν μετὰ τοῦ ἀπαριθμητοῦ συνακολουθούντων εἰς δύο οὐδεμίαν ὠφέλειαν εἶχε· διότι εἰς τὰς ἁρμοδίους ἀρχὰς ἀνῆκε νὰ σταθμίσωσι τὴν ἀνάγκην καὶ νὰ ὁρίσωσι τὸν ἀριθμόν. Τοιούτων λοιπὸν οὐσῶν τῶν παρὰ τῆς Γερουσίας ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν, ἐλυπήθη ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐγένοντο αὗται ἐνῷ ὁ χρόνος τοσοῦτον ἐπείγει τὴν τοῦ νομοσχεδίου τούτου

ἀποπεράτωσιν, καθότι εἶναι ἤδη 1 Μαρτ. καὶ δὲν θέλει ὑπάρξει ὁ ἀναγκαῖος χρόνος, ἵνα ἐνεργηθῶσιν αἱ δηλώσεις, θέλει συνομολογηθῆ, ὅτι ἀκαίρως καὶ ἀναρμόστως τοιαῦται ἀσήμαντοι τροπολογίαι ἐπηνέχθησαν· καθότι ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων εἶναι ἁρμοδιωτέρα νὰ σταθμίσῃ καὶ νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ ἀληθῆ τῶν φορολογουμένων συμφέροντα. Τοὐλάχιστον δέ, ἂν ἡ Γερουσία ἔκρινεν αὐτὰς ἀναγκαίας, ὤφειλε νὰ πραττείνῃ καὶ τὴν παρὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου χορηγουμένην προθεσμίαν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀναγκάζεται ἤδη ἡ Βουλὴ νὰ παραδεχθῇ τὰς ἐπενεχθείσας τροπολογίας, καὶ τοι θεωροῦσα, ὅτι αὗται θέλουσι παρεμβάλλει προσκόμματα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ ζημιώσει τὸ δημόσιον, πρὸς ὠφέλειαν τῶν ψευδῶς δηλωσάντων καὶ παραβάντων τὸν νόμον.

Ἀπήντησεν ἄλλος, ὅτι μὴ ἐπιλαμβανόμενος τῆς οὐσίας τῆς συζητήσεως παρατηρεῖ μόνον, ὅτι εἶναι ἀνοίκειον εἰς τὸν βουλευτὴν νὰ κατακρίνῃ τὴν Γερουσίαν, ὡς ἐπενεγκοῦσαν τροπολογίας, ἐπὶ τοσοῦτον τοῦ χρόνου κατεπείγοντος πρὸς ἐπίσπευσιν τῆς τοῦ νόμου ἐκδόσεως. Διότι τῆς τοιαύτης ἀναβολῆς ἡ αἰτία δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν γερουσίαν, οὐδ' ἔπεται, ὅτι, ἐπειδὴ ἠργοπόρησε νὰ καθυποβληθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς αὐτὴν, ὤφειλε νὰ τὸ διέλθῃ ἐπιτροχάδην· σεβόμενος λοιπὸν ἕκαστος τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς γερουσίας δὲν δικαιοῦται νὰ κατακρίνῃ αὐτὴν, ὡς ἐπενεγκοῦσαν τροπολογίας. Περὶ τούτων δὲ παρατηρεῖ ἐν γένει, ὅτι τὰ σώματα πρέπει νὰ φέρωσιν ἀμοιβαῖον σέβας, καὶ νὰ μὴ κατακρίνωσι τὴν διαγωγὴν ἀλλήλων, ἵνα μὴ ἐνισχύωσι τὴν διαφωνίαν. Καὶ οἱ βουλευταὶ λοιπὸν καὶ οἱ γερουσιασταὶ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης ὀφείλουσι νὰ ἐμπνέωνται, καὶ νὰ μὴ καθάπτωνται ἀλλήλων, ὡς ἐγένετο τοῦτο ἔν τινι παρὰ τῇ γερουσίᾳ νομοσχεδίου τινὸς παρὰ τῆς βουλῆς ἐπιψηφισθέντος συζητήσει. Τοιαῦται ἐκφράσεις φρόνιμον εἶναι νὰ περισταλῶσιν ἑκατέρωθεν, διότι καὶ αἱ κατακρίσεις καὶ αἱ κολακίαι τῶν σωμάτων πρὸς ἄλληλα εἶναι ἀνοίκειοι.

Μετὰ ταῦτα ἀνέφερέ τις, ὅτι, ἂν ὁ νόμος δὲν κοινοποιηθῇ ἐγκαίρως, καὶ οἱ κτηνοτρόφοι δὲν ἔχωσι τὸν ἀπολύτως ἀπαιτούμενον πρὸς τὰς δηλώσεις χρόνον, ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, τοῦ ὁρίζοντος προθεσμίαν ἑνὸς μηνός, ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτοῦ, καὶ νὰ μὴ καταδιώξῃ τοὺς μηδαμῶς πταίοντας· διότι τῶν ἀδυνάτων οὐδεὶς ὑπόχρεως· ὥστε καὶ τὸ δικαστήριον δὲν δύναται νὰ καταδιώξῃ τοὺς τοιούτους.

Συμφωνῶν καὶ ἕτερος ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς ῥηθείσης παρατηρήσεως, παρετήρησεν, ὅτι αὕτη γίνεται πρὸς φωτισμὸν τῶν δικαστηρίων καὶ τῆς Κυβερνήσεως, οὐδεὶς δὲ λόγος πρόκειται ἐν ἀποτελέσῃ τοῦ νόμου μέρος.

Ἀκολούθως δὲ συνομολογηθέντος, ὅτι οὐδεμία διαφωνία ὑπάρχει ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν τῶν παρὰ τῆς γερουσίας ἐπενεχθεισῶν τροπολογιῶν, οἱ δὲ διαφωνοῦντες λόγοι δὲν εἶναι ψηφοφορητέοι· ἡ βουλή, ἐρωτηθεῖσα περὶ μιᾶς ἑκάστης τῶν ἐπὶ τοῦ 6 ἄρθρου τροπολογιῶν τῆς γερουσίας, παρεδέχθη αὐτὰς δι' ἀναστάσεως, ἐχούσας οὕτως.

«Ἀπὸ τὸν στίχον 4 καὶ 5 τοῦ ἀνωτέρου ἄρθρου ἀφῆρεσεν ἡ Γερουσία τὰς λέξεις *ἀλλὰ δὲν ἀπαγορεύεται νὰ γενῇ καὶ μετὰ ἐξακρίβωσις* μεταξὺ τοῦ 8 καὶ 9 στίχου καὶ μετὰ τὰς λέξεις *καὶ τῶν συναλουβούντων· αὐτῷ* προσέθηκε τὴν λέξιν «δύο» ἐξήλειψε δὲ καὶ τὰς λέξεις *ἡ πλειοτέρων* καὶ ἀντικατέστησεν εἰς τὸν στίχον 11 τὴν λέξιν *τρεῖς* ἀπὸ τὴν λέξιν *ἓξ*.»

Ἐπὶ δὲ τοῦ ὅλου ἄρθρου ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Λυσάνδρου Βιλαέτου καὶ Λ. Λαπουσιάδου, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὠδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ 6 ἄρθρον, ὡς παρὰ τῆς Γερουσίας ἐτροπολογήθη διὰ ψήφων 80 παμψηφεί.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἓξ ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὰ τροπολογηθὲν ἄρθρον παρὰ τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ποιμνιακοῦ φόρου, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Δ. Μεταξᾶς	ἀπών
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	ἀπών	Σ. Βλάχος	Ν.
Θ. Γρίβας	Ν.	Π. Ῥάγκος	ἀπών
Ν. Μαυρομμάτης	ἀπών	Ι. Καραγιαννόπουλος	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Γεωργαντᾶς	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Δ. Λαπουσιάδης	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	ἀπών	Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Μ. Δ. Καΐρης	Ν.	Δ. Τσιγκουράκος	Ν.
Δ. Τσάκρης	ἀπών	Γ. Κονδύλης	Ν.
Δ. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Κ. Φασίτσας	Ν.
Ι. Ν. Βλάσσης	Ν.	Κ. Χαραμῆς	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Ι. Κρανιδιώτης	ἀπών

Ἰ. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Δ. Α. Ζῶτος	Ν.	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Νίκος Θέου	Ν.	Μελέτης Χ. Μελέτη	ἀπών
Α. Γουζούασης	ἀπών	Π. Βάρβογλης	Ν.
Δ. Βλαέτης	Ν.	Ῥ. Παλαμίδης	Ν.
Λ. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Ἰω. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.	Π. Παππατσώνης	»
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.	Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἀπών	Κ. Βέϊκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	Ν.	Μ. Ἰατρός	Ν.
Β. Καραγιάννης	ἀπών	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	ἀπών
Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	Ν.
Πλ. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	ἀπών	Δ. Μαυρομιχάλης	ἀπών
Ι. Ν. Φλέσσας	»	Δ. Πικουλάκης	Ν.
Π. Ι. Κυριακὸς	»	Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Γεωργαντ. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κύθ. Κανελλόπουλος	ἀπών	Α. Καλαμογδάρτης	ἀπών
Εὐς. Οἰκονομόπουλος	»	Κ. Τσερτίδης	Ν.
Κ. Χ. Παναγιώτου	»	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Ἐμμαν. Χ. Τσοῦχλος	Ν.	Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών
Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.	Λ. Μαρκόπουλος	Ν.
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Παππακώς. Τσαμάλας	ἀπών
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπών	Γ. Μπάστας	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	»	Φίλιππος Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Μπούκουρας	ἀπών	Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Κ. Προβιλέγιος	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.	Ι. Π. Ταταράκης	Ν.
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπών

Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.	Γ. Κουντουριώτης	ἀπών
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.	Ι. Χατσίσκος	Ν.
Ι. Στάϊκος	ἀπών	Γ. Γριζάνος	Ν.
Α. Παππατσόρης	Ν.	Ι. Γαρδίκης	ἀπών
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Ἰω. Τομσρᾶς	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Α. Κιζάνης	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Δ. Δράσος	Ν.	Κ. Κανάρης	Ν.
Ε. Μ. Παρίσης	Ν.	Γ. Δ. Σταματάρας	Ν.
Γ. Δοκὸς	Ν.		

Ἐζητήσατο δὲ καὶ ἔλαβεν ὁ Πρόεδρος τὴν ἄδειαν παρὰ τῆς Βουλῆς, νὰ κοινοποιήσῃ πρὸς τὴν Γερουσίαν τὴν παρὰ τῆς Βουλῆς τῶν τροπολογιῶν ἐπὶ τοῦ 6 ἄρθρου παραδοχὴν, τὴν δὲ 3 Μαΐου ν' ἀποστείλῃ τὰ πρακτικὰ, ἅφοῦ ἐγκριθῶσι.

Μετέβη μετὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ὁλικῆς ναυτικῆς δυνάμεως νομοσχεδίου.

Δοθέντος δὲ τοῦ λόγου ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ συνόλου αὐτοῦ, παρετήρησέ τις, ὅτι τὸ Σύνταγμα, ἀπαιτοῦν τὸν προσδιορισμὸν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, ἐννοεῖ ἀναγκαίως καὶ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλοίων, τῆς δυνάμεως αὐτῶν καὶ τῶν εἰς ἕκαστον ἀπαιτουμένων ναυτῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ἀξιωματικῶν, καὶ ὁ ὑπουργὸς ὤφειλε τοιοῦτον προσδιορισμὸν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως νὰ φέρῃ.

Συνομολογήσαντος τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργοῦ τὴν τοιαύτην ἀνάγκην, καὶ ὑποσχεθέντος, ὅτι οὕτω θέλει γείνει εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτρεπόντων ὡς ψηφολεκτῶν τῶν ΚΚ. Γ. Ῥεβελιώτου καὶ Λ. Λαπουσιάδου, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου διαψήφων 73 παμψηφεί.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ὁλικῆς ναυτικῆς δυνάμεως νομοσχεδίου; ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Θ. Γρίβας	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	»	Ν. Μαυρομμάτης	ἀπών
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ

Γ. Γουλιμής	N.	Ι. Ζάρκος	N.
Π. Δ. Καμπάνης	ἀπών	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Μ. Α. Καΐρης	N.	Π. Ι. Κυριακός	»
Δ. Τσόκρης	ἀπών	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	N.
Α. Σ. Δανόπουλος	N.	Α. Νοταρᾶς	N.
Ι. Βλάσσης	N.	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	ἀπών
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	»
Α. Μεταξᾶς	»	Κ. Χ. Πα αγιώτου	ἀπών
Δ. Καλλιφρονᾶς	N.	Ἐμ. Τσοῦχλος	N.
Σ. Βλάχος	N.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	N.
Π. Ράγκος	ἀπών	Δ. Κυριακίδης	N.
Ι. Καραγιαννόπουλος	»	Σ. Πάγκαλος	N.
Α. Γεωργαντᾶς	N.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπών
Α. Λαπουσιάδης	N.	Δ. Πλαπούτας	»
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	N.
Δ. Τσιγκουράκος	N.	Ν. Μπούκουρας	ἀπών
Γ. Κονδύλης	N.	Ν. Κορφιωτάκης	N.
Κ. Φασίτσας	N.	Σ. Παρθενόπουλος	N.
Κ. Χαραμῆς	N.	Π. Βαρβιτσιώτης	N.
Ι. Κρανίδης	ἀπὼ	Γ. Φεγγαρᾶς	N.
Ι. Γιολδάσης	»	Γ. Δερνιτσιώτης	ἀπών
Δ. Ζῶτος	N.	Κ. Τ. Σαντᾶς	N.
Νίκος Θέου	ἀπών	Μελέτης Χ. Μελέτη	ἀπών
Α. Γουζούασης	»	Π. Βάρβαγλης	N.
Α. Βιλαέτης	N.	Ρ. Παλαμιδης	N.
Α. Κρεστενίτης	N.	Γ. Ρεβελιώτης	N.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	N.	Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών	Π. Παππατσώνης	»
Ι. Κλίμακας	N.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σίλβεστρος Στεφανάκης	N.	Π Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	N.	Δ. Σακελλαριάδης	N.
Α. Γ. Τσάνος	N.	Ι. Φαρμάκης	N.
Β. Νικολαΐδης	ἀπών	Κ Βέϊκος	N.
Γ. Γουναρόπουλος	N.	Μ. Ἰατρὸς	ἀπών
Β. Καραγιάννης	ἀπών	Ἰω. Εὐσταθίου	N.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	N.
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	N.
Ν. Ἀνδρίκου	N.	Σ. Βαρότσης	ἀπών
Η. Παπαδαῖος	N.	Δ. Βιρβίλης	ἀπών

Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών	Σταμάτιος Δάρρας	N.
Δ. Πικουλάκης	N.	Ἀμβρόσιος Σκαραμαγκᾶς	N.
Χ. Καπιτανάκης	ἀπών	Ι. Στάϊκος	ἀπών
Κ. Ζαρειφόπουλος	N.	Α. Παππατσώρης	N.
Κ. Οἰκονομόπουλος	N.	Δ. Πολυχρονόπουλος	N.
Α. Καλαμογδάρτης	ἀπών	Ι. Τσιμαρᾶς	N.
Κ. Τσερτίδης	N.	Α. Κιζάνης	ἀπών
Δ. Κουμανιώτης	N.	Δ Δρόσος	N.
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών	Εὐστ. Μ. Παρίσης	N.
Α. Μαρκόπουλος	N.	Γ. Δασκὸς	N.
Παππακών. Τσαμάλας	ἀπών	Δ. Κριεζῆς	N.
Μ. Γ. Σχινᾶς.	N.	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Γ. Μπάστας	ἀπών	Δ. Χαντσίσκος	ἀπών
Φίλιππος Ἰωάννου	»	Γ. Γριζάνος	N.
Σ. Ἀντωνιάδης	N.	Ι. Γαρδίκης	ἀπών
Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών	Ν Κριεζώτης	N.
Κ. Προβιλέγιος	N.	Ι. Οἰκονόμου	N.
Ι. Ταταράκης	N.	Γ. Ἀποστολίδης	N.
Ἀδρ. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Καναρὴς	N.
Διομήδης Κυριακοῦ	N.	Γ. Σταματάρας	N.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ		

Ἐν πρώτοις μὲν μετεβλήθη ὁ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ ὑπάρχων παρηλλαγμένος τίτλος, εἰς τὸν συνήθη καὶ παραδεδεγμένον.

« Ψηφίσαμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεραπίσαμεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ ἓν καὶ μόνον ἄρθρον αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐπὶ τούτου γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως.

« Ἡ ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ 1847 ἔτος εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή, μὲ εὐχαριστησιν ἀνέγνω τὸ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον, περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς διὰ τὸ παρὸν ἔτος ναυτικῆς δυνάμεως, συμφώνως τῷ 16 ἄρθρῳ τοῦ Συντάγματος. Μελετήσασα δὲ αὐτὸ μετ' ἐπιστασίας παρεδέχθη τήν τε ἀρχὴν καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ὡς καλῶς ἔχον, καὶ συνέστησεν αὐτὸ ἐπομένως εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς βουλῆς. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν τρόπον τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, ἡ ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ διὰ τὸ μέλλον, ὅτι τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ διαλάβῃ καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀξιωματικῶν, ὥστε τὸ ὅλον τῆς δυνάμεως νὰ

ἐμφαίνηται εἰς αὐτὸ, καὶ νὰ προσδιορίζηται ἐπομένως μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἀκρίβειαν. Ἐὰν παραδεχθῇ ἡ βουλὴ ταύτην τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἂς ἐπιφέρῃ τὴν προσήκουσαν παρατήρησιν, ὥστε τοῦ λοιποῦ τὸ ὑπουργεῖον νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν τάξιν ταύτην.

Περαίνουσα δ' ἐπὶ τέλους τὴν ἔκθεσιν παρατηρεῖ εἰς τὴν βουλὴν, ὅτι τὴν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἀπαιτουμένην καὶ νῦν πρῶτον ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν πραγματοποιηθεῖσαν τάξιν τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ὁ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, διὰ τὸν ἐτήσιον προσδιορισμὸν τῆς τοῦ στρατοῦ δυνάμεως. »

Μηδεμιᾶς δ' ἀντιρρήσεως ὑπαρχούσης, ἡ βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, μετὰ τὴν γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἐν ἀρχῇ γενομένης παρατηρήσεως, περὶ τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλοίων καὶ τοῦ διοργανισμοῦ αὐτῶν.

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβελεγίου καὶ Λ. Λαπουσιάδου, συνήχθη, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, διὰ ψήφων 67, τὸ σύνολον τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου, ἔχοντος οὕτω.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς.

Καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1847, χωρὶς τῶν ἀξιωματικῶν, ἄνδρες ἑξακόσιοι τριάκοντα πέντε θέλουσιν ἀπαρτίζει τὴν μεγίστην τῶν Βασιλικῶν πληρωμάτων δύναμιν. Πρὸς συγκρότησιν δὲ μόνης τῆς δυνάμεως ταύτης ἐπιτρέπεται ναυτολογία.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὸ σύνολον τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ὁλικῆς κατ' ἔτος ναυτικῆς δυνάμεως νομοσχεδίου, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπὼν	Γ. Γουλιμῆς	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	»	Π. Δ. Καμπάνης	ἀπὼν
Γ. Λογιωτατίδης	»	Μ. Δ. Καΐρης	Ν.
Θ. Γρίβας	Ν.	Δ. Τσόκρης	ἀπὼν
Ν. Μαυρομμάτης	ἀπὼν	Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Βλάσσης	Ν.

Ι. Κωλέττης	ἀπὼν	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	»
Α. Μεταξᾶς	ἀπὼν	Κ. Χ. Παναγιώτου	»
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.
Σ. Βλάχος	Ν.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Π. Ῥάγκος	ἀπὼν	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	ἀπὼν	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπὼν
Α. Λαπουσιάδης	Ν.	Δ. Πλαπούτας	»
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	Ν.
Δ. Τσιγκουράκος	ἀπὼν	Ν. Μπούκουρας	ἀπὼν
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Ι. Χαραμῆς	Ν.	Π. Βαρδιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανίδης	ἀπὼν	Γ. Φεγγαρᾶς	ἀπὼν
Ι. Γιολδάσης	»	Γ. Δερνιτσώτης	»
Δ. Ζῶτος	Ν.	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Νῖκος Θέου	Ν.	Μελέτης Χ. Μελέτη	ἀπὼν
Α. Γουζούασης	ἀπὼν	Π. Βάρβογλης	Ν.
Λ. Βιλαέτης	»	Ῥ. Παλαμίδης	Ν.
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Σ. Στεφανόπουλος	ἀπὼν	Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπὼν	Π. Παππατσώνης	»
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σιλβέστρος Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἀπὼν	Κ. Βέϊκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	»	Μ. Ἰατρὸς	ἀπὼν
Β. Καραγιάννης	»	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.
Ἀθ.Ν. Πετμεζᾶς	ἀπὼν	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	Ν.
Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	ἀπὼν
Ι. Ζάρκος	ἀπὼν	Α. Μαυρομιχάλης	»
Ι. Ν. Φλέσσας	»	Δ' Πικουλάκης	Ν.
Π. Ι. Κυριακός	»	Χ. Καπετανάκης	ἀπὼν
Γεωργαν. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	ἀπὼν	Α. Καλαμογδάρτης	ἀπὼν

Κ. Τσαρτίδης	Ν.	Α. Παππατσώρης	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών	Ἰ. Τομαρᾶς	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Α. Κιζάνης	Ν.
Παππακώστ. Τσαμάλας	ἀπών	Δ. Δρόσος	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.	Εὐσ Μ. Παρίσης	ἀπών
Γ. Μπάστας	ἀπών	Γ. Δοκὸς	Ν.
Φ. Ἰωάννου	»	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών	Δ. Χαντσίσκος	»
Κ. Προβιλέγιος	Ν.	Γ. Γριζάνος	Ν.
Ι. Π. Ταταράκης	ἀπών	Ἰ. Γαρδίκης	Ν.
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδεία	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.	Ἰ. Οἰκονόμου	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδεία	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.	Κ. Κανάρης	Ν.
Ἀμβ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Ἰ. Σταΐκος	ἀπών		

Μετέβη ἀκολούθως ἡ βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου. Ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Α κεφαλαίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως.

«Ἡ ἐπιψηφισθεῖσα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν κατὰ τὸ **1846** ἔτος ποσότης ἀνέβαινεν εἰς δρ. **1, 134,544** καὶ **12/00**· συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δραχ. **12,000**. τὰς ὁποίας, διὰ συμπληρωματικῆς πιστώσεως τῶν **26** Αὐγ. **1846**, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἐζητήσατο, πρὸς ἀνοικοδομὴν τῶν ἐν Πόρῳ σκευοθηκῶν τοῦ Ναυστάθμου. Διὰ τοῦ παρόντος δὲ προϋπολογισμοῦ ζητεῖται ἡ δαπάνη ἐκ δρ **1,153,369** καὶ **70/00**, ἤτοι ἐπὶ πλέον δραχ. **18,765** καὶ **58/00**· ἐπενεχθεισῶν εἴς τινα μέρη τῶν κεφαλαίων καὶ ἄρθρων ἐλαττώσεων, εἰς ἄλλα δὲ αὐξήσεων. Οἱ λόγοι δὲ τῆς τροποποιήσεως ταύτης ἐξηγοῦνται εἴτε τὴν συνοδεύουσαν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦτον ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, εἰς τὴν ἑτέραν ἔκθεσιν τοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦ ἀπὸ **19** Δεκεμβ. ε. ε. πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, προκαλεσθεῖσαν ἐκ τῶν ἐγερθεισῶν ἀμφιβολιῶν ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς ἐπί τινων κεφαλαίων τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς τὰς ἐπὶ τῶν φύλλων τῆς λεπτομερείας αὐτοῦ τοῦ προϋπολογισμοῦ σημειώσεις, καὶ εἰς τὴν ἐπομένην κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον ἐξέλεγξιν γενομένην ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς.

Κεφάλ. Α. Ἄρθρον 1.

Προσωπικὸν τοῦ Ὑπουργείου.

Ἡ διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου σημειουμένη δαπάνη ἐκ δραχ. **28,080** παραδεκτὴ· ὑπελογίσθη δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπὸ **13** Ἰουνίου ε. ε. περὶ ὑπουργείων νόμου, καὶ τοῦ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐπιψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ. Ἐνταῦθα ἡ ἐπιτροπὴ ὑπομιμνήσκει τὴν ἀνάγκην τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Νομοσχεδίου, περὶ οὗ ἐγένετο λόγος κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον, περὶ μισθοδοσίας τῶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ διατελούντων ἀξιωματικῶν.»

Ἐπὶ τούτου παρετήρησέ τις, ὅτι πέρυσι πολὺς ἐγένετο λόγος περὶ τῶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τούτων ἀξιωματικῶν, ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνωσι τὴν μισθοδοσίαν τῆς θέσεώς των καὶ οὐχὶ τὴν τοῦ βαθμοῦ των· καὶ ὁ ὑπουργὸς συμφώνων περὶ τούτου ὑπεσχέθη νὰ φέρῃ νομοσχέδιον, ἐν τοσούτῳ δὲν ἐπραγματοποίησε τὴν ὑπόσχεσίν του. Δὲν ἐννοεῖ λοιπὸν ποίαν σχμασίαν ἔχουσιν αἱ τοιαῦται ὑπομνήσεις, καὶ αἱ ἐπαναλήψεις τῶν αὐτῶν πραγμάτων, ἀφοῦ μένωσιν ἀπραγματοποίητοι. Ἐνῷ μάλιστα ὁ κύκλος τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς καὶ τῶν ναυτικῶν εἶναι λίαν εὐρύχωρος, καὶ ὁ ὑπουργὸς, ὁ ἔχων τὴν διάθεσιν τῆς οἰκονομίας, δύναται νὰ εὕρῃ τοὺς ἱκανοὺς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἀξιωματικούς, καὶ νὰ μὴ τηρῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀνθρώπους μηδένα βαθμὸν ἔχοντας· διότι, ὅταν θέσις τινὸς δύναται ν' ἀναπληρωθῇ παρ' ἀξιωματικῶν, διατί νὰ μὴ λαμβάνωνται ὡς τοιοῦτοι, εἴτινες πληρόνονται ἐνῷ εἶναι εἰς ἀργίαν, ὥστε νὰ προκύψῃ οἰκονομία τις; Ὅλως δ' ἀσυμβίβαστος καθίσταται ἡ διαφωνία τῶν πραγμάτων πρὸς τὰς δεδομένας ὑποσχέσεις, ἡ δ' εἰς τὸ μέλλον παραπομπὴ εἶναι ἀτελεύτητος, καὶ ἐμπαιγμός τις τῶν νομοθετικῶν σωμάτων. Ἐπειδὴ οἱ ὑπουργοὶ ὀφείλουσι νὰ ἦναι ἀκριβέστατοι εἰς τὴν τήρησιν τῶν πρὸς τὰς βουλὰς ὑποσχέσεών των.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι πάντες οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν εἶναι ἀξιωματικοὶ ἐκτὸς τριῶν, τῶν ὁποίων τὴν ὕπαρξιν ὁ νόμος ἐπέτρεψεν· ἡ βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ **1** ἄρθρον, μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτω.

«**1.** Προσωπικὸν **28080**»

Ἀνεγνώσθη τὸ **2** ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

α Δι' ὑλικὸν τοῦ ὑπουργείου ἐπεψηφίσθησαν κατὰ τὸν παρελθόντα προϋπολογισμὸν δραχ. 4,440, ζητοῦνται δὲ διὰ τοῦ παρόντος προϋπολογισμοῦ δραχ. 5000, ἤτοι ἐπὶ πλέον κατὰ δραχ. 560, ὡς ἐξῆς.

Ἐπὶ τοῦ ἐδαφ. 2 διὰ χαρτί, διὰ διπλώματα τῶν πλοιάρχων καὶ λοιπὰ ναυτικὰ ἔγγραφα δραχ. 600 ἀντὶ 300 κατὰ τὸν παρελθόντα προϋπολογισμόν.

Ἐπὶ τοῦ ἐδαφ. 8 διὰ δετικὰ βιβλίων καὶ κατασκευὴν φακέλλων δραχ. 300, ἀντὶ 200.

Προσετέθη δὲ καὶ ἐδάφιον τελευταῖον ἐκ δραχ. 160 διὰ τὰς ὑποδοχὰς διαφόρων καὶ ἐπισκέψεις τῶν πλοιάρχων τῶν ἐν Πειραιεῖ ἐλλιμενισμένων πλοίων.

Ἡ ἐπιτροπή σας δὲ ἐπέφερε τὰς ἐξῆς ἐλαττώσεις, συμβιβαζομένας μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.

Τὸ ἐδάφ. 6 διὰ πληρωμὴν γραμματοκομιστῶν ἀφαιρεῖται ὁλοκλήρως, ὡς καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον ἐκρίθη ἀφαιρετέον, ὡς δυναμένων τῶν δύο κλητήρων τοῦ ὑπουργείου νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ἐργασίαν ταύτην . . . . . δρ. 72

ἀπὸ τὸ ἐκ δραχ. 300 ποσὸν τοῦ ἐδαφ. 8 . . . » 50

ἀπὸ τὸ ἐκ δρ. 160 ἐδάφιον 13, διὰ πληρωμὴν εἰς ἀποζολὰς δι' ἐπίσκεψιν τῶν πλοιάρχων τῶν ἐν Πειραιεῖ ἐλλιμενισμένων πλοίων . . . . . » 60

τὸ ὅλον δρ. 182

μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τούτων ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν . » 5000

μένουσι διὰ γραφικὰ ἔξοδα τοῦ ὑπουργείου . . δραχ. 4818»

Παρεδεχθέντος δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπενεχθεῖσαν ἐλάττωσιν· ἡ βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ 2 ἄρθρον κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτω.

α 2. Ὑλικὸν 4810 »

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Α' κεφαλαίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Λ. Λαπουσιάδου καὶ Γ. Σταματάρα συνήχθη, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὴν πίστωσιν τοῦ Α'. κεφαλαίου διὰ ψήφων 69 παμψηφεί.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ ά. Κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου, ναὶ ἢ ὄχι ;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπὼν	Ι. Κλίμακας	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Σίλβ. Στεφανάκης	Ν.
Γ. Δογιωτατίδης	Ν.	Ν. Δελίντας	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Γρίβας	ἀπὼν	Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	»	Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Β. Νικολαΐδης	ἀπὼν
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	»
Π. Δ. Καμπάνης	ἀπὼν	Β. Καραγιάννης	»
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσόκρης	ἀπὼν	Α. Πετμεζᾶς	ἀπὼν
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ι. Βλάσσης	ἀπὼν	Η. Παπαδαῖος	Ν.
Ι. Κωλέττης	»	Ι. Ζάρκος	Ν.
Α. Μεταξᾶς	»	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπὼν
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Π. Ι. Κυριακὸς	»
Σ. Βλάχος	Ν.	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Π. Ῥάγκος	ἀπὼν	Α. Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπὼν	Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	ἀπὼν
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Εὐσάθ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Λ. Λαπουσιάδης	Ν.	Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπὼν
Τσανετάκ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.
Δ. Τσιγκουράκος	»	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Κ. Χαραμῆς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Δ. Πλαπούτας	ἀπὼν
Ι. Γιαλδάσης	ἀπὼν	Κ. Δελιγιάννης	»
Δ. Ζῶτος	Ν.	Ν. Μπούκουρας	»
Νίκος Θέου	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Α. Γουζούασης	ἀπὼν	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Δ. Βιλαέτης	ἀπὼν	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Σ. Χ. Στερανόπουλος	Ν.	Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.

Μελέτης Χ. Μελέτη	ἀπών	Γ. Μπάστας	ἀπών
Π. Βάρβογλης	Ν.	Φιλ. Ἰωάννου	»
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών
Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Προβελέγιος	Ν.
Π. Παππατσώνης	»	Ι. Ταταράκης	ἀπών
Π. Καλαμαριώτης	»	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δαρειώτης	»	Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Ν. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Σακελλαριάδης	ἀπών	Σταμάτιος Δάβρας	Ν.
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Κ. Βέϊκος	Ν.	Ι. Στάϊκος	ἀπών
Μ. Ἰατρὸς	ἀπών	Α. Παππατσώρης	Ν.
Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Φ. Κρ. Μαῦρος	ἀπών	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.	Α. Κιζάνης	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Δ. Βιρβίλης	ἀπών	Εὐς. Μ. Παρίσης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	»	Γ. Δοκὸς	Ν.
Δ. Πικουλάκης	ἀπών	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Χ. Καπετανάκης	»	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Γ. Γριζάνος	ἀπών
Α. Καλομοιρδάρτης	ἀπών	Ι. Γαρδύκης	Ν.
Κ. Τσερτίδης	»	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Κ. Κανάρης	Ν.
Παππακώσ. Τσαμάλας	ἀπών	Γ. Σταματάρας	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.		

Μετὰ τοῦτο ἀναγγείλας ὁ πρόεδρος ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης συνεδριάσεως, γενησομένης τὴν 3 Μαρτίου ἡμέραν δευτέραν, τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ο'.

Τῆς 3 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν τρίτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων τῶν Κ.Κ. Βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ., ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παόντων μὲν 92 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος 14, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προεδρεύσαντος αὐτῆς προέδρου, τοῦ ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι κατὰ χρόνους διὰ διαταγμάτων παρεχωρήθησαν εἰς θυγατέρας ἀγωνιστῶν γραμμάτια καὶ χορηγία γῆς ἐπ' ἐκτιμήσει· κερδοσκόποι δέ, εἰς οὓς ταῦτα διὰ πωλήσεως περιῆλθον, ἐβίασαν πραγματοποιοῦντες αὐτὰ πολλοὺς τῶν γεωργῶν, καὶ ἔπραξαν παρ' αὐτῶν οὐ μόνον τὴν ὑπὸ τούτων κατεχομένην γῆν, τὴν ὁποίαν ἀντὶ προικοδοτήσεως νὰ λάβωσι κατόπιν ἐδικαιοῦντο, ἀλλὰ καὶ κώμας ὅλας. Καὶ οὐδεὶς μὲν ἀνέχεται νὰ διώκωνται οὕτως οἱ μετὰ τῶν πατέρων τῶν προικοδοτηθεισῶν τούτων θυγατέρων συναγωνισθέντες γεωργοί, ἔπρεπε δὲ νὰ ἦτο παρὼν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅπως ἐκ τούτων ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπαγορεύῃ τῶν τοιούτων τὴν ἐνέργειαν, παραχωρουμένων μάλιστα τῶν πλείστων γαιῶν διὰ τὴν ἐπ' ἐκτιμήσει παραχώρησιν εἰς ἐλαχίστην τιμήν. Ἐπειδὴ δὲ, διὰ τῆς τῶν πρακτικῶν ἀποστολῆς καὶ τῆς τῶν ὁμοίων ἐνεργείας, οὐδὲν γίνεται, μηδὲν ἐκτελοῦντος τοῦ ὑπουργοῦντος, διὰ τοῦτο νὰ καλεσθῇ οὗτος πρέπει, ἵνα δώσῃ τὰς ἀπαιτουμένας διασαφήσεις.

Προσέθηκεν ἕτερος ὅτι, κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως πρὸς τὸν βασιλικὸν λόγον συζήτησιν, καθ' ἣν καὶ περὶ τῶν τοιούτων λόγος ἐγένετο, ἐπροτάθη, διὰ τὴν ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν γραμματίων ἐπιγινομένην ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ζημίαν τοῦ δημοσίου, ἵνα ἐξαργυρόνῃ ταῦτα τὸ δημόσιον. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο λίαν σπουδαῖον παρίσταται, διὰ ταῦτα οὐ μόνον τὴν τοῦ ὑπουργοῦ παρουσίαν ἀναγκαίαν ἐθεώρησεν, ἀλλὰ ἐπρότεινεν ἵνα ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τούτου τῆς βουλῆς ἀπόφασις, ἕως ἂν ἡ συσταθεῖσα ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐπιτροπὴ ὑποβάλῃ εἰς τὴν βουλὴν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς τὸ ἀποτέλεσμα.

Μετά τινα δὲ, μέλος αὐτῆς, ἐπενεγκόντα ὅτι εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀνετέθη ἡ ἐξέλεγξις τῆς παραχωρήσεως γαιῶν,

ἐρ' ἧς πολλὰ ἐλέχθησαν, εἷς τινα Λέοντα· ἐντὸς ὀλίγου δὲ θέλει ὑποβάλει τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἰς τὴν Βουλὴν ἡ ἐπιτροπὴ μετὰ γνωμοδοτήσεως.

Διϊσχυρίσθη τις ὅτι, κατὰ τὴν συζήτησιν ἐκείνην ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως, ῥητῶς ἀπεφασίσθη, ἵνα μὴ γίνῃ διάθεσίς τις γῆς πρὸς πραγματοποίησιν τοιούτων γραμματίων ἐπ' ἐκτιμήσει, καὶ ὅτι εἰς τοῦτο πρέπει καὶ αὖθις νὰ ἐπιμείνῃ ἡ Βουλή.

Ἐξέθηκε δ' ἄλλος ὅτι ἀναγκαῖον εἶναι, διὰ τὴν τοῦ ζητήματος σπουδαιότητα τὰ πάντα νὰ διατηρηθῶσιν εἰς ἣν ἤδη κεῖνται στάσιν, ἕως ἂν ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς ὑποβληθῇ.

Ἕτερος δ' ἀντεῖπεν ὅτι ἡ συσταθεῖσα αὕτη ἐπιτροπὴ ὠνομάσθη ἐπὶ τῇ κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως ἀγορεύσει αὐτοῦ, πρὸς ἐξέλεγξιν οὐχὶ τῶν ὑπὲρ ὀρφανῶν ἐκδοθέντων γραμματίων, ἀλλ' ἄλλων, οἷον τῶν ὑπὲρ τοῦ Γροπίου καὶ τῶν τοιούτων. Ἐπειδὴ δ' ἤδη, ἂν εἰς ἀπόφασιν τοιαύτην καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὲρ ὀρφανῶν ἐκδοθέντων γραμματίων προέλθῃ ἡ Βουλὴ, λυπηρὰς θέλει ἴδει τὰς συνεπείας αὐτῆς, πολλῶν τῶν ὀρφανῶν τούτων νομφευθεισῶν καὶ ἀπραγματοποίητα τὰ αὐτῶν γραμμάτια διατηρουσῶν, εἰς δυσχερῆ δὲ καὶ ψυχρὰν πρὸς τοὺς συζύγους αὐτῶν θέσιν εὑρεθησομένων, συνεναισαντας εἰς τὸν γάμον ἐπὶ τῇ ἐκ τῶν γραμματίων τούτων ὠφελείᾳ· ἄλλων δὲ ὀρφανῶν μνηστευθεισῶν πρός τινα ἐπὶ τούτοις, ἐγκαταλειφθησομένων δ' ἄνευ τούτων· πρὸς δὲ καὶ κεκτημένα διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης θέλουσι προσβληθῇ δικαιώματα, χορηγηθέντα διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν γραμματίων ὑπὸ τῶν ἄλλοτε τὸν τύπον διοικούντων ξένων, καὶ ἀποτρεπόμενα ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεως ὑφ' ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων· διὰ τοῦτο μόνον τοῦ ὑπουργείου ἡ προσοχὴ νὰ ἐπιστραθῇ πρέπει, ὅπως μὴ καταχρήσεις συμβαίνωσιν, ὡς αἱ ὑπὲρ Γροπίου καὶ τῶν τοιούτων ἀνακαλυφθεῖσαι, διότι καὶ αὗται αἱ ὑπὲρ ὀρφανῶν γινόμεναι, ἐὰν γίνωνται, εἶναι ἀνεκταί.

Μετά τινα βεβαιώσαντα ὅτι οὐδεμία ὑπὲρ ὀρφανῶν ἐγένετο ποτὲ κατάχρησις, στερουμένων τῶν πρὸς δωροδόκησιν τῶν ἐκτιμώντων ἀναγκαιούντων. Ἀντέλεξεν ἄλλος ὅτι οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν νὰ ἔχῃ νόμος τις δύναται· ἀφ' οὗ δ' ἀπεφάνθημεν, ἵνα τὰ μήπω πραγματοποιηθέντα μὴ πραγματοποιηθῶσιν ἤδη ἄνευ νόμου, ἐκτὸς τῶν διὰ δημοπρασίας, ῥητῶς ὑπὸ νόμου διαταχθείσης, οὐδ' ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν ἤδη ἐξαίρεσίν τινα νὰ παραδεχθῶμεν δικαιούμεθα. Καθόσον καὶ ἐξαίρεσις τοιαύτη ἄδικος ἤθελεν εἶσθαι, ὠφελουμένης μὲν ἐκ ταύτης μιᾶς ὀρφανῆς, ἐλαττονομένων δὲ κατὰ μέγα ἐκ τούτου τῶν μείσων πρὸς ἀμοιβὴν τοῦ πλήθους

τῶν ὀρφανῶν καὶ ἐκ τοῦ ἀγῶνος παθόντων, μήπω ἀμοιβήν τινα λαβόντων, ἐκ δὲ τῆς ἐλαττώσεως ταύτης ἀδικουμένων πάντων τούτων. Καὶ οὐδεὶς μὲν ἀρνεῖται νὰ παραχωρηθῇ εἰς τὸν ἔχοντα γραμμάτων, ὑπὲρ ὀρφανῆς ἐκδοθὲν ἢ ἄλλο οἱονδήποτε, ἡ ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὴν τοῦ γραμματίου ἀξίαν ἔκτασις τῆς γῆς· οὐδέποτε ὅμως δικαιούμεθα, ἀνεχόμενοι παραχωρήσεις τοῦ δεκαπλοῦ τῆς ἀξίας αὐτῶν, ὡς ἐντεῦθεν ἐλέχθη ἐπὶ τῆς πραγματοποιήσεως γραμματίου τινος ὑπὲρ τῆς ὀρφανῆς τοῦ Βώκου, ἐκδοθέντος κατὰ τὴν Τροιζῆνα, ἀνασταλείσης δικαίως ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ μετὰ πολλῷ πλείονα τῆς ἐκτιμήσεως προσφορὰν ὑπὸ τῶν κατοίκων, τὴν κατὰ τὴν ἐκτίμησιν κατάχρησιν μαρτυρούσαν· τοσούτῳ δὲ μᾶλλον, καθόσον καὶ ἐπιεικεῖς δεικνυόμενοι, καὶ τὰς καταχρήσεις ταύτας ἀνεχόμενοι, ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν ὡς ἐλέχθη, οὐδόλως αὐτὰς ὠφελοῦμεν, ἀλλὰ τοὺς τὰ γραμμάτια φέροντας κερδοσκόπους, εἰς τῶν ὁποίων τὰς χεῖρας περιῆλθον ταῦτα, ἐλαχίστων πραγματοποιηθέντων ἐκ τῶν γραμματίων τούτων ὑπὲρ ὀρφανῶν, τῶν πλείστων δὲ πωληθέντων καὶ μεταπωληθέντων εἰς τοὺς τὴν ἐμπορίαν ταύτην μετερχομένους. Διὰ ταῦτα τὸ πρὸ τῆς τρίτης Σεπτεμβρίου ἐκδοθὲν δὲν πρέπει μετὰ τὸ σύνταγμα νὰ πραγματοποιήσωμεν, ἀπαιτουμένου πρὸς τοῦτο ἰδίου νόμου· διά τε δὲ τὰς συμβαινούσας καταχρήσεις καὶ τὸ ἐλαττωματικὸν τοῦ συστήματος τῆς ἐκτιμήσεως, πρέπει ν' ἀποφανθῶμεν ἵν' ἡ πραγματοποίησις τούτων ἀνασταλῇ, ἕως ἂν ληφθῇ μέτρον τι περὶ τῆς πραγματοποιήσεως τούτων ἄνευ ζημίας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦ δημοσίου καὶ τῶν κατοίκων· διότι οὐ μόνον τ' ἄλλα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ προστατευτικὰ τῆς γεωργίας κατὰ τὸ **1843** ἐκδοθέντα διατάγματα παρεβάθησαν. Καὶ ταῦτα καθόσον τὸ μὲν δημόσιον τὸ ὅλον ἀντιπροσωπεύει, ἡ δ' ὀρφανὴ μερίδα αὐτοῦ· ἡ δὲ τοῦ δημοσίου συμβαίνουσα ζημία τὸ ὅλον ζημιοῖ, καὶ εἰς τὸ πλῆθος τῶν ὑπὸ τούτων ἀντιπροσωπευομένων ὀρφανῶν ἀντανακλᾶται.

Ἀντέλεξε δ' ἕτερος ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ καταστατικοῦ τῶν προικίσεων διατάγματος, ὅτι ἐν αὐτῷ τρεῖς καταφαίνονται ὅροι ἡ *κατ' ἀρέσκειαν* καὶ *κατ' ἐκτίμησιν* παραχώρησις *καὶ διεργησίμου* γῆς· δυνάμει δὲ τοῦ διατάγματος τούτου, οἱ τοιοῦτον φέροντες γραμμάτιον δύνανται νὰ μεταβῶσιν ὅπου ἂν θέλωσι καὶ καταμετρήσωσι γῆν, πρὸς πραγματοποίησιν τῶν γραμματίων αὐτῶν, ὁ δ' ὑπουργὸς, γενομένης τῆς ἐκτιμήσεως, ὀφείλει νὰ παραχωρήσῃ αὐτήν. Οὕτω δ' εὐκόλως δύναταί τις νὰ ἀφαιρέσῃ καὶ κοινότητος ἔτι τὰς γαίας, καίτοι ἀποτελούσας

τὸ ζωτικόν, οὕτως εἰπεῖν, στοιχεῖον αὐτῆς, καὶ πλεῖσται ὅσαι ἄλλαι καταχρήσεις ἐκ τῶν γραμματίων τούτων νὰ συμβῶσιν· ἵνα δ' αὗται προληφθῶσι καὶ τὸ αὐτοῦ πραγματικὸν δικαίωμα ἕκαστος ἐξασκῇ, καταστρεφομένου καὶ τοῦ χορηγηθέντος τῆς κατοχῆς δικαιώματος διὰ τοῦ διατάγματος τούτου, καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ὅρου *κατ' ἀρέσκειαν*, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ ἀνωτέρω παρατηρηθέντες τρεῖς ὅροι. Ἐκ τῆς τούτων δ' ἐξετάσεως φαίνεται, ὅτι ἐν τῷ διατάγματι τούτῳ μεγίστη ὑπάρχει ἀσάφεια, ἀποβαίνουσα οὐχὶ πρὸς ὠφέλειαν τῶν ὑπὲρ ὧν ἐξεδόθη ὁρφανῶν, ἀλλὰ πρὸς μεγίστην βλάβην, ἐπὶ μέγα ἐμποδίζουσα τὴν τῶν γραμματίων τούτων πραγματοποίησιν· ἐφ' ᾧ καὶ αἱ πλεῖσται τῶν ὁρφανῶν, τῶν μὴ δυναμένων δι' ἐλλιπῆ μέσων νὰ τύχωσι τῆς πραγματοποιήσεως τῶν αὐτῶν γραμματίων, ἠναγκάσθησαν μὲ ἔκπτωσιν τῆς ἡμισείας ἀξίας τὰ γραμμάτια εἰς κερδοσκόπους νὰ πωλήσωσι. Τὸ πατρικὸν δὲ καὶ προνοητικὸν τοῦτο τῶν προικίσεων διάταγμα οὐ μόνον τὰς ὀρφανὰς δὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ καὶ πρὸς μεγίστην τῶν κατοίκων ζημίαν ἀποβαίνει, ἐπάγων ἐνίοτε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκποιήσεως αὐτῆς τῶν κατοίκων κοινότητός τινος, τῆς ὁποίας αἱ γαῖαι πρὸς πραγματοποίησιν γραμματίου τοιούτου ἠρπάσθησαν. Διὰ ταῦτα ἀναγκαῖον εἶναι νὰ διαταχθῇ ἡ τῆς πραγματοποιήσεως τούτων ἀναστολή, κατεπεῖγον δὲ νὰ ληφθῇ πρόνοια, ὅπως ἡ ἢ ἀπαιτουμένη ἑρμηνεία τοῦ ἀσαφοῦς ἐκείνου διατάγματος γίνῃ, ἡ ἴδιος περὶ προικίσεως ὁρφανῶν νόμος ἐκδοθῇ· διότι πάντες μὲν διατεθειμένοι ἐσμὲν ὑπὲρ τῶν ὁρφανῶν, οὐχὶ δὲ διὰ τούτων καὶ ὑπὲρ τῶν ἐκ τῶν γραμματίων ὠφελουμένων κερδοσκόπων. Τελευτῶν δὲ παρετήρησεν ὅτι ταῦτα, τὰ ὑπὲρ ὁρφανῶν ἐκδοθέντα γραμμάτια, δὲν μιγνύει μὲ τ' ἄλλα, τὰ ὑπὲρ ἀγωνιστῶν ἐκδοθέντα, πάντῃ διαφόρου φύσεως ὄντα.

Ἐξέθηκεν ἄλλος ὅτι δύο ἀναφαίνονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματα, ἂν ἐδύνατο νὰ γίνῃ διάθεσις τοιαύτη ἐθνικῆς γῆς ὑπὸ τῆς προτέρας κυβερνήσεως, καὶ ἂν ὁ τρόπος, καθ' ὃν αὕτη ἐκανονίσθη, εἶναι ὁ κατάλληλος. Ἐπειδὴ δ' ἐπὶ τοῦ πρώτου οὐδὲ ὧν οὐδ' ἄλλοτε λόγος ἐγένετο, λίαν δ' ὑσιώδες καὶ σπουδαῖον τυγχάνει, ἐπ' ἄλλον πρὸς ἐξέτασιν χρόνον νὰ ἀναβληθῇ πρέπει· ἐπὶ τοῦ δευτέρου δὲ παρατήρησεν, ὅτι τὸ μέτρον τῆς τῶν ὁρφανῶν προικίσεως εὐεργετικόν τε καὶ δίκαιον εἶναι, περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ὅμως αὐτοῦ πλεῖσται συνέβησαν καταχρήσεις. Καὶ τὸ μὲν διάταγμα, διατάσσον ῥητῶς ἵνα γῆ *καλλιεργήσιμος* παραχωρεῖται, οὐδαμῶς πρὸς τὸ ὑπεργεωργῶν ἐκδοθὲν ἀντίκειται· διότι αἱ κα-

τεχόμεναι ὑπὸ τούτων γαῖαι καλλιεργοῦνται ὑπ' αὐτῶν καὶ δὲν εἶναι καλλιεργήσιμοι ἀλλὰ *καλλιεργούμεναι*· καταχρήσεις δὲ συνέβησαν ἐκτὸς τούτου, περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ δι' αὐτοῦ διατασσομένου τῆς ἐκτιμήσεως μέτρου, διότι εἰς ἐλαχίστην ἀξίαν αἱ πλεῖσται τῶν παραχωρηθεισῶν γαιῶν ἐξετιμήθησαν, ἡ δ' ἐκ τούτου ὠφέλεια εἰς ἄλλον ἀπώτατον, ἢ τὸν ὑπὲρ οὗ τὸ γραμμάτιον ἐξεδόθη, ἀπεδόθη, μετενεχθέντων, ὡς ἐλέχθη, ὑπὸ τῶν ἄλλων τῶν γραμματίων ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ὀρφανῶν εἰς τὰς τῶν κερδοσκόπων, προβάντων εἰς τὴν πραγματοποίησιν αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἀναγκαῖον μὲν εἶναι νὰ παύσῃ ἡ κατάχρησις, δὲν πρέπει δὲ νὰ ἀδικηθῶσι, διὰ τῆς ἀναστολῆς, καὶ αἱ ἔχουσαι ταῦτα ὀρφαναί, καὶ οὐχὶ εὐχάριστον νὰ ἐπέλθωσι συνέπειαι, καταστρεφομένων πολλῶν ἐκ τούτων, διὰ τὴν ἄρνησιν τῶν πρὸς αὐτὰς μνηστευθέντων ἵνα εἰς γάμον συνέλθωσιν, ἐκ τῆς διὰ τὴν ἀναστολὴν ἐλαττώσεως τῆς ἀξίας τῶν γραμματίων, ἐφ' οἷς πιθανῶς ἐμνηστεύθησαν· καὶ ἐπειδὴ ἡ ἔλλειψις τούτων, ἐντὸς τοῦ συστήματος τῆς ἐκτιμήσεως ὑπάρχει, μεγάλας προάγοντος κατοχρήσεις, διὰ τοῦτο μέτρον τι νὰ ληφθῇ κατὰ ταύτης μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατὰ τῶν ὀρφανῶν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ τῶν ὑπομοπρασιῶν σύστημα τὴν ἀντίθετον περιέχει ἔλλειψιν, ἀποβαῖνον πάντοτε κατὰ τοῦ λαμβάνοντος, προαγομένου εἰς συναγωνισμόν· σκοπὸς δὲ τοῦ διατάγματος ἦτον οὐ μόνον νὰ μὴ δοθῇ πλέον τῆς τοῦ γραμματίου ἀξίας, ἀλλὰ καὶ ὀλιγώτερον ἔτι, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ὅρου *καλλιεργήσιμος*· διὰ τοῦτο, ἐὰν ἀποφανθῶμεν ὑπὲρ τῆς τοῦ μέτρου τούτου ἀναστολῆς, κατεπειγόντως πρέπει καὶ νὰ λάβωμεν πρόνοιαν περὶ τούτων. Τὸ κατ' αὐτὸν δὲ προτιμᾶ παντὸς ἄλλου τὴν ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐξαργύρωσιν τῶν γραμματίων τούτων ἀντὶ τῆς γῆς, καὶ τοῦτο ἀνεξαρτήτως τοῦ πρώτου ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἰδίας χρήζει ἐρεύνης.

Ἐπῄνεσεν ἄλλος, ὅτι, ἐκτιμῶν ὑπερμέτρως τῶν ὑπὲρ τῆς ἀναστολῆς ἀγορευσάντων τὴν ὑπὲρ τῶν δημοσίων συμφερόντων εὐγενῆ μέριμναν, ἐθεώρησεν ὅλως πλείστης ὅσης σπουδῆς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἄξιον, μὴ, διὰ τῶν θεραπευτικῶν τῆς προταθείσης ἀναστολῆς μέσων, ὑποστήσωμεν βλάβας νέας, ἔτι μείζους τῶν πρώτων. Καὶ ὑπῆρχε μὲν δικαίωμα εἰς τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν, νὰ ἀναστείλῃ τὴν τῶν νόμων ἐφαρμογήν, ἡ ἀναστολὴ ὅμως αὕτη ὧν δὲν δύναται νὰ γίνῃ, εἰμὴ μόνον διὰ νόμου ἄλλου, μεταπαπέντος τοῦ δικαιώματος τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας διὰ ῥητοῦ τοῦ συνταγματος ἄρθρου· τὸ δὲ τοιοῦτον δικαίωμα τοῦ ἔθνους, ἵνα διὰ νόμου ἄλλου νέου ἡ ἀναστολὴ τῆς

τοῦ πρώτου ἐνεργείας διατάσσηται, πολύτιμον καὶ σοβαρὸν διατελεῖ, τούτου δὲ ἡ προσβολὴ ἄπειρα θέλει ἐπιφέρει δεινά. Διὰ τοῦτο, ἂν μὲν ἡ ἐνεστῶσα κατάστασις ἀθλία λογίζηται καὶ καταχρήσεις φαίνωνται μεγάλαι περὶ τὴν τῶν γραμματίων τούτων πραγματοποίησιν, νῦν ἔτι νόμος περὶ τούτου νὰ συνταχθῇ καὶ προταθῇ πρέπει, οὐδέποτε ὅμως δικαίωμα τοιοῦτον νὰ δοθῇ πρέπει εἰς τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ δύναται νὰ προταθῇ, ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται, τοῦ ὁποίου ἡ ἀναστολὴ ἐζητήθη, οὐχὶ νόμος ἀλλὰ διάταγμα εἶναι· διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦδε εἰς τούτους λέγεται, ὅτι εἶναι λίαν σπουδαῖον τὸ ζήτημα ἂν, κατὰ τὴν τότε νομοθεσίαν ἡμῶν, διάταγμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἠκούσθη τὸ τῆς ἐπικρατείας συμβούλιον, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχύν. Καὶ ἤδη, ἂν οὐχὶ ἐπὶ τῶν μελλόντων νὰ ἀποφασθῶμεν πρόκειται, πρέπει νὰ ἴδωμεν ὅτι τὰ δικαιώματα τῆς Βουλῆς ἐπέρχονται μετὰ τὴν πρᾶξιν, δυναμένης μὲν νὰ θεωρήσῃ ταύτας παρανόμως ἐκδεδομένας, οὐδέποτε δὲ, ἄνευ τῆς τοῦ συντάγματος παραβάσεως, νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ δικαίωμα τῆς ἀναστολῆς τῆς τῶν νόμων ἐνεργείας. Οὕτως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Βουλὴ, ἐὰν ἴδιον δὲν θέλῃ νὰ ἐπιψηφίσῃ νόμον, δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐξελέγξεως τῶν παραγωρήσεων, καὶ, ἂν θεωρήσῃ τὸ διάταγμα ἐκεῖνο μὴ ἰσχύον, νὰ ἀποφανθῇ πρὸς ὁδηγίαν τοῦ ὑπουργείου. Ἀναγκαία δὲ ἡ ἐπὶ τούτου συζήτησις εὑρέθη, ἵνα, διὰ τῶν σταληθησομένων εἰς τὸ ὑπουργεῖον πρακτικῶν, ὁδηγηθῇ καὶ μὴ ἐπιταχύνῃ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· ἀλλὰ ἀναμείνῃ, ἕως ἂν καὶ ἐκ τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Λέοντος φωτισθῇ ἐπὶ μᾶλλον, καὶ μετὰ πλείονος σκέψεως εἰς σύνταξιν νομοσχεδίου προέλθῃ.

Μετά τινα ἐκθέντα, ὅτι οὐδεμία τῶν ὀρφανῶν ὠφελεῖται, ἐκ τῆς κατ' ἐκτίμησιν πραγματοποιήσεως τοῦ γραμματίου αὐτῆς, ὡς εἰς τὴν ὀρφανὴν μὲν τοῦ Στουρνάρη ἐχορηγήθη γραμμάτιον 3000 δραχ. ἀξίας, αὕτη δ' ἀντὶ 1500 δραχ. ἐπώλησε τοῦτο εἴς τινα Δρίτσαν ἐκ Λαμίας, καταμετρήσαντα 500 στρέμματα γῆς πρὸς πραγματοποίησιν τούτου, καὶ κατορθώσαντα ὅπως ἀντὶ μιᾶς καὶ ἡμισείας δραχμῆς ἐκτιμηθῇ τῶν στρεμμάτων ἕκαστον. Καὶ ὅτι, ἀντὶ τῆς ἐκ τῆς καταχρήσεως ἐπιγεννησομένης εἰς τινα ὀρφανὴν ὠφελείας, δὲν δικαιούμεθα ὀλιγωροῦντες τοῦ πλήθους τῶν ἄλλων ὀρφανῶν, τῶν ἐπίσης εἰς προίκισιν δικαιουμένων, μήπω δὲ δικαιωθεισῶν, τῶν ἤδη ἀποζώντων διὰ τῆς κατὰ τὸ θέρος συλλογῆς στάχυων καὶ τῶν τοιούτων μέσων.

Ἐξέθηκεν ἄλλος ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν σύστημα διττῶς ἐθνικὴ γῆ παρεχωρεῖτο, κατὰ τὸν περὶ στρατιωτικῶν ἐν γένει νόμον καὶ κατὰ τὸν περὶ προικοδοτήσεως, στηριζομένη εἰς δημοπρασίαν, ἐκτὸς ἂν κοινότης νὰ προικοδοτηθῇ ἤθελεν, ὅτ' ἐπ' ἐκτιμήσει εἰς ταύτην ἡ γῆ παρεχωρεῖτο, τοῦτο δ' οὐδέποτε συνέβη. Τὰ περὶ ὀρφανῶν δὲ ἐστήριζεν ἡ κεῦέρνησις, ὡς νομίζει, εἰς ψήφισμά τι τῆς ἐν Ἄργει ἐθνοσυνελεύσεως, περὶ διαθέσεως 200 χιλιάδ. στρεμμάτων, χωρὶς ὅμως ν' ἀναφέρῃ τοῦτο εἰς τὰ διατάγματά της. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπῆλθεν ὁ περὶ παραχωρήσεως πρὸς τοὺς πυροπολιστὰς νόμος ἐκ γαιῶν καλλιεργησίμων ἐπὶ ἐκτιμήσει, καὶ ἐντεῦθεν ἡ μεγαλητέρα ἐγένετο κατάχρησις· Καὶ οὐδεὶς μὲν εἰς ταῦτα νὰ ἐναντιωθῇ δύναται, ἀλλὰ καὶ, ὡς ἔδει δὲν ἐφημόσθησαν, πολλῶν μὲν προικίσεων δοθεισῶν παρ' ἀξίαν, καὶ εἰς μὴ ἐνήλικας, πολλῶν δ' ὀρφανῶν εἰς προίκισιν δικαιουμένων παραλειφθεισῶν οὕτως. Ἀλλ' ὅμως ταῦτα μὲν οὕτως ἐγένοντο, ἵνα δὲ εἰς ἀποτέλεσμά τι καλὸν ἔλθωμεν, πρέπει νὰ ζητήσωμεν τὸν πίνακα, τὸν ἐν τῷ ἐλεγκτικῷ συνεδρίῳ ὑπάρχοντα, καὶ ἅπαντα τὰ ἐκδοθέντα γραμμάτια περιέχοντα, ἐκ τούτων δὲ τά τε πραγματοποιηθέντα, καὶ τὰ κυκλοφοροῦντα. Ἐπὶ τούτου δὲ μελετῶντες εἰς ὥριμον θέλομεν προέλθει ἀπόφασιν, ἐπιφυλασσόμενοι ἰδιαννὰ φέρωμεν ἀπόφασιν καὶ ἐπὶ τοῦ ἄλλου ζητήματος τοῦ Λέοντος, ὡς ἀλλοτρίου τοῦ προκειμένου.

Μετά τινα δὲ παρατηρήσαντα, ὅτι τὰ μεγάλα παράπονα προέκυψαν ἐκ τῆς παραχωρήσεως ἀντὶ *καλλιεργησίμων* καλλιεργουμένων γαιῶν κατὰ κατάχρησιν· πολλαὶ δὲ θέλουσι διαταχθῇ ἀκυρώσεις, ἐὰν τοιαύτη ἐξέλεγξις ἐνεργηθῇ, ὑπὸ τῆς Βουλῆς ποτε, εἰς δυσχερῆ εὑρεθησομένης τότε θεσιν, διὰ τὰς γενομένας ἐπὶ τῶν παραχωρηθεισῶν γαιῶν ἐμφυτεύσεις. Καὶ ὅτι, πολλῶν γενομένων παραπόνων κατὰ τῶν τοιούτων εἰς τὸ ὑπουργεῖον, οὐδὲν ὅμως ἐγένετο.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι τὸ ζήτημα οὕτως εὐκολύνεται, ἀπὸ νομοθετικοῦ εἰς διοικητικὸν μεταβαλλόμενον· διότι, ἀντὶ καλλιεργησίμων γαιῶν, καλλιεργούμεναι εἰς πολλοὺς παρεχωρήθησαν. Διὰ ταῦτα οὐδεμία ἀναστολῆς ἀνάγκη ὑπάρχει, ἀλλὰ ἡ βουλὴ μετὰ σπουδαιότητος πρέπει νὰ ἀποφανθῇ, ἵνα ἡ τοιαύτη διοικητικὴ καταχρηστικὴ παύσῃ· οὕτω δὲ ἀπαλλασσόμεθα ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς νομοθετικῆς ἀναστολῆς, τὴν ὁποίαν ἄνευ νόμου δὲν δυνάμεθα νὰ ψηφίσωμεν. Πρὸς δὲ καὶ αἱ περὶ τὴν ἐκτίμησιν συμβαίνουσαι καταχρήσεις διοικητικῆς προνοίας ἀντικείμενον εἶναι, ἐφ' ᾧ ἡ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου προσοχὴ πρέπει νὰ

ἐπισταθῇ, ἵνα ἀκυρώσῃ τὰ ἐναντίον τοῦ διατάγματος τοῦ καταστατικοῦ παραχωρούμενα.

Καὶ μετά τινα ἄλλον εἰπόντα, ὅτι δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ ἀναστείλωμεν τὴν ἐνέργειαν τοῦ διατάγματος τούτου διὰ τὴν μὴ τήρησιν ὅμως τοῦ ὅρου καλλιεργήσιμος, καὶ διὰ τὴν περὶ τὰς ἐκτιμήσεις κατάχρησιν, τὸ ὑπουργεῖον πρέπει μέτρον τι νὰ λάβῃ διοικητικὸν, περὶ οὗ οἱ προαγορεύσαντες ἱκανὰ ἐξέθηκαν, πρὸς ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν περὶ τούτων νόμων, ἵνα μὴ διάζωνται οἱ γεωργοὶ καὶ προσφεύγωσιν εἰς δικαστήρια.

Παρετήρησεν ἄλλος ὅτι οὕτω πάντες εἰς τὸ αὐτὸ συνέρχονται, ἵνα ἡ προσοχὴ τῆς κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐπισταθῇ· καὶ ὅτι ἐπιμένει νὰ θεωρῇ τὰ ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν γραμμάτια διάφορα τῶν ὑπὲρ τοῦ Γροπίου καὶ τῶν ἄλλων ἐκδοθέντων, ἐφ' οὗ ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι θέλει φέρει τὸν λόγον. Ὑπανέλαβε δ' ὁ πρὸ τούτου, ὅτι διὰ τοῦτο ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ ἀγορεύσει τὸ ζήτημα εἰς δύω διήρεσεν, ἀπέσχε δὲ ἐπὶ τοῦ πρώτου τούτων νὰ παρατηρήσῃ τι, θεωρήσας σπουδαῖον τό, ἂν ἐδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ διαθέσῃ τότε ἐθνικὴν γῆν.

Ἐξέθηκεν ἄλλος ὅτι ἀναγνωρίζει μὲν τὴν ἐπιγενησομένην εἰς τὰς ὀρφανὰς ζημίαν ἐκ τῆς προταθείσης ἀναστολῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξακολούθησις τῶν αὐτῶν εἰς ἔτι πλείω ἀτοπήματα φέρει· διότι, γενομένης τῆς ἐκτιμήσεως, ἡ γῆ πρέπει κατὰ τὸ διάταγμα νὰ παραχωρηθῇ, ὅσον καὶ ἂν ἧττον τῆς ἀξίας αὐτὴ γίνῃ, δὲν ὁρίζεται δὲ ἡ ἀκύρωσις, ἐὰν ἡ ζημία ὑπὲρ τὸ ἥμισυ ἀναβαίνῃ. Οὕτως ὁ ὑπουργὸς ὑποχρεοῦται διὰ τοῦ καταστατικοῦ διατάγματος γῆν ἐκτιμηθεῖσαν νὰ παραχωρήσῃ, κἂν διπλῆν ἢ καὶ τριπλῆν τῆς ἐκτιμηθείσης ἀξίας ποιότητα ἄλλοι ἀντὶ αὐτῆς προσήνεγκαν· ἀλλὰ, καὶ ἂν τὴν γῆν ταύτην δὲν παραχωρήσῃ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἄπορον εἶναι τί θέλει ἐνεργηθῇ, ἂν πρέπῃ δηλονότι νὰ κοινοποιήσῃ ὁ ὑπουργὸς τὴν νέαν προσφορὰν εἰς τὸν ζητοῦντα νὰ λάβῃ αὐτὴν κατ' ἐκτίμησιν, ἵνα καὶ οὗτος ἴσην ἀξίαν προσφέρῃ, ὅπως παραχωρηθῇ ἡ γῆ, ἀρνούμενος ἄλλως αὐτὴν νὰ παραχωρήσῃ, ἢ νὰ ἐκθέτῃ τότε τὴν γῆν εἰς δημοπρασίαν. Ἐπὶ τούτων, ὡς δυσδιαλύτων, ἡ ἀναστολὴ πρέπει νὰ διαταχθῇ, καὶ τὸ ὑπουργεῖον νὰ εἰσαγάγῃ νομοσχέδιον, ἑρμηνεῦον τὸ διάταγμα ἐκεῖνο· ἄλλως, ὁρίζοντες τὸ διάταγμα εἰς ἐνέργειαν, τὸ δημόσιον θέλομεν ζημιώσει καὶ εἰς δυσχερῆ θέλομεν φέρει θέσιν, μετὰ τὴν ἐμφύτευσιν τῶν παραχωρηθεισῶν γαιῶν.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι τὰ ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν ἐκδοθέντα παραχωρητήρια εἶναι ἀδιαφιλονείκητα, καὶ τὰ τούτων δικαιώματα ὡς κεκτημένα εἶναι ἀπρόσβλητα, καὶ νόμος, ἐναντίος τῶν διαταγμάτων, ἂν ἐκδοθῇ, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν δύναμιν καὶ ἰσχὺν διὰ τί παρελήλυθός. Τὰ γραμμάτια τῶν ὀρφανῶν κορασίων εἶναι ἡ προῖξ αὐτῶν, καὶ αὐτὰ δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι καὶ νὰ λάβωσι τὰς γαίας παρὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ δικαστικῶς.

Εἶπεν ἄλλος, ὅτι θεωρεῖ περιττὴν ὅλως τὴν προκειμένην συζήτησιν· ἐπειδὴ δ' εἰς ταύτην ἀφορμὴ ἐδόθη ἐκ τῶν καταχρήσεων, τῶν γενομένων περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ τὰς προικίσεις καὶ τοὺς πυρπολιστὰς ἀφορῶντος νόμου, ἡ Βουλὴ δικαιοῦται νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ὀφείλει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ, πρὸς καταστολὴν τῶν τοιούτων καταχρήσεων, πληροφορῶν τὴν Βουλὴν, περί τε τῶν γενομένων καὶ περὶ τῶν πρὸς κατόρθωσιν αὐτῶν πραχθέντων, ὡς προσεκλήθη. Τὰ δὲ λοιπὰ θέλουσιν εἶσθαι ἀντικείμενον ἄλλης ἄλλοτε συζητήσεως.

Μετὰ τὸν ὑπουργὸν ἐπαγγελθέντα νὰ φέρῃ τὰς πληροφορίας. Ἡ βουλὴ, συμμερισθεῖσα τὴν τελευταίαν γνώμην, ἀπεφήνατο δι' ἀναστάσεως νὰ πεμφθῇ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν, πρὸς γνῶσιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν.

Μετὰ τοῦτο ἐλθὼν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον, περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἔχον οὕτως·

Ἔκθεσις τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1847.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, σᾶς ὑποβάλλω, Κύριοι, τὸ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος νομοσχέδιον, διὰ τοῦ πρώτου καὶ μόνου ἄρθρου τοῦ ὁποίου γίνεται παραδεκτὸν, καὶ τίθεται εἰς πλήρη ἐνέργειαν καὶ διὰ τὸ τρέχον, ὁ ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1846 περὶ φορολογίας νόμος, παρακαλῶν ὑμᾶς νὰ ἐπιφέρητε τὴν ἐπιψήφισίν σας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 3. Μαρτίου 1847.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Ν. ΠΟΝΗΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ παρὸν νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν βουλὴν παρὰ

τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ὑφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς βουλῆς καὶ τῆς γερουσίας διατάττομεν ὡς ἑφεξῆς·

Ἄρθρ. 1.

Οἱ διὰ τὸ ἔτος 1847 ἐγκτητικοὶ φόροι εἶναι οἱ αὐτοί, ὡς ἐκανονίσθησαν διὰ τοῦ ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1846 περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου, κατὰ τὰς βάσεις καὶ διατάξεις τοῦ ὁποίου θέλει ἐνεργηθῇ καὶ ἡ εἴσπραξις αὐτῶν, καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἀποβλέπει τὴν ἐκτέλεσίν του.

Ἄρθρ. 2.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸν παρόντα νόμον.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 3 Μαρτίου 1847.

ΟΘΩΝ.

Οἱ Ὑπουργοί.

Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ, ΚΙΤΖΟΣ ΤΖΑΒΕΛΑΣ, Κ. ΚΑΝΑΡΗΣ.»

Ἀνηγγέλθη δ' ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου.

Ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Β'. κεφαλαίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως·

«Ἐγένετο παραδεκτὴ καὶ ἡ αἰτουμένη δαπάνη ἐκ δρ 27,852 διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ναυτικοῦ Διευθυντηρίου, χαριζομένη εἰς τὴν κατὰ τὸ 1845 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς. Ἐνταῦθα δὲ κρίνεται ἀναγκαῖον νὰ συσταθῇ διὰ τὴν δυνατὴν οἰκονομίαν καὶ τὸ δημόσιον συμφέρον, ἡ ὅσον τάχος ὑποβολὴ νομοσχεδίου περὶ καταλλήλου λογιστικοῦ διὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ ἐπὶ τῶν πλοίων καὶ τοῦ Ναυστάθμου ὑλικοῦ, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ προβλέπηται διὰ τῶν ἐντιμοτέρων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ προξενικῶν καὶ ἄλλων ἀρχῶν, ἢ ἐν Ἑλλάδι, διὰ τῆς ὅσον οἷόν τε δημοσιωτέρας μειοδοσίας, προκηρυττομένης πρὸ ἑνὸς ταὐλάχιστον μηνὸς διὰ δύο ἢ πλειόνων δημοσίων ἐγχωρίων ἐφημερίδων, καθ' ἃ ἡ Βουλὴ περὶ τούτων προαπεφάνθη.»

Ἐπὶ τούτου παρετήρησέ τις, ὅτι ἀληθῶς καὶ πέρυσιν ἀπεφήνατο ἡ βουλὴ, ὅτι τὸ ὑλικὸν τοῦ ναυστάθμου πρέπει νὰ προ-

βλέπηται ἢ διὰ τῶν προξένων, ἢ διὰ μειοδοσίας ἐνταῦθα· πληροφορεῖται ὅμως, ὅτι οἱ πρόξενοι ὑπολογίζουσι προμήθειαν 3 τοῖς ο/ο, ἐνῷ οὗτοι ὤφειλον νὰ διαβιβάζωσι τὰ ἀγοραζόμενα εἰς τὴν αὐτὴν τιμὴν, ἀνθ' ἧς ἀγοράζουσιν αὐτὰ ἐκεῖ. Ἀνέφερε δὲ ὡς προσθέντα τοιαύτην τὸν πρόξενον Κ. Παπιολάκην, ἐπιφυλαττόμενος ν' ἀγορεύσῃ καὶ περὶ ἄλλου τινὸς, ἀφοῦ λάβῃ θετικωτέρας πληροφορίας.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι ἡ βηθεῖσα προμήθεια, ἥτις εἶναι κυρίως 2 τοῖς ο/ο, δίδεται παρὰ τοῦ προξένου εἰς τὸν ἔμπορον ἢ τὸν μεσίτην, τὸν διαπραγματευόμενον τὴν ἀγορὰν τοῦ ἀναγκαίου ὑλικοῦ· τὴν δὲ δαπάνην ταύτην δὲν δύναται ν' ἀποφύγῃ οὐχὶ μόνον τὸ δημόσιον, καὶ ὁ πρόξενος, ἀλλὰ καὶ ἕκαστος ἔμπορος· ὁρονεῖ ὅμως, ὅτι καταλληλοτέρα εἶναι ἡ διὰ μειοδοσίας προμήθεια τοῦ ἀναγκαίου ὑλικοῦ, καὶ ταύτην μᾶλλον συνίστησιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον εἶχε συμφωνήσει μετά τινος ἐμπόρου, νὰ προμηθεύσῃ εἰς αὐτὸ σχοινία καὶ ἄλλο ὑλικόν· οὗτος δ' ἔφερε ταῦτα οὐχὶ κατὰ τὴν συμφωνηθεῖσαν ποιότητα, ἀλλὰ πολλῷ ὑποδεεστέραν· τὸ ὑπουργεῖον ὅθεν πληροφορηθὲν, ὅτι τὰ προμηθευθέντα ἦσαν τῆς ἐσχάτης ποιότητος δὲν ἠθέλησε νὰ παραλάβῃ. Πρὸς διάγνωσιν δὲ τῆς ποιότητος αὐτοῦ διωρίσθη ἐπιτροπὴ, ἥτις, ἐξετάσασα ταῦτα, ἐγνωμοδότησεν, ὅτι εἶναι τῆς τελευταίας ποιότητος· ἐνῷ λοιπὸν ὁ ὑπουργὸς ὤφειλε νὰ ἀποποιηθῇ ἐντελῶς τῆς παραδοχῆς αὐτῶν, ὁ ἔμπορος κατώρθωσε νὰ διορισθῇ καὶ δευτέρα πρὸς ἐξέτασιν ἐπιτροπὴ, ἐνῷ τοιαύτη δὲν ἀπῃτεῖτο, διότι ἡ πρώτη συνέταξε τὰ τακτικὰ πρωτόκολλα καὶ διεβίβασεν αὐτὰ εἰς τὸ ὑπουργεῖον.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν ἀπήντησεν, ὅτι ἡ συμφωνία τοῦ ὑπουργείου ὡρίζεν ἀκριβῶς τὰς ποιότητας, ἐπὶ τῇ βάσει δειγμάτων. Καὶ ἀληθῶς μὲν τὸ πρᾶγμα, ἐξετασθὲν ὑπὸ ἐπιτροπῆς εἰδημόνων, εὑρέθη ποιότητος οὐχὶ τῆς πρώτης, ἀλλ' οὐδὲ τῆς τρίτης· διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ ὅμως οὐδὲν παράπονον εἰς τὸν ἔμπορον, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, μὴ ἔχουσα ὅθεν σκοπὸν νὰ λάβῃ τὰ προμηθευθέντα, ἐδολιεύθη, ἀπεστάλησαν δύο πλοίαρχοι πρὸς ἀκριβῆ τοῦ πράγματος ἐξέτασιν, καὶ πλείονα βεβαιότητα· ἡ δ' ἀπόφασις μένει εἰσέτι ἐκκρεμής.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι ταῦτα πάντα ἐνισχύουσι τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ διὰ μειοδοσίας τοῦ ὑλικοῦ προμήθεια εἶναι καταλληλοτέρα. Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι οὐδ' αὐτὴ εἶναι ἀπηλλαγμένη τῶν τοιούτων περιστάσεων· διότι ὁ τὴν προμήθειαν ἀνα-

δεχόμενος δύναται νὰ φέρῃ ὑλικὸν κατωτέρας ποιότητος. Τὸ ὑπουργεῖον μάλιστα τῶν στρατιωτικῶν, τὸ ὁποῖον δίδει πάντοτε ἐπὶ μειοδοσίᾳ τὴν τοῦ ὑλικοῦ προμήθειαν, ἀπατᾶται συνήθως παρὰ τῶν μειοδοτούντων, οἵτινες ἐντέχνως τηροῦσι τὰς συνθήκας παραλλάττοντες τὴν ποιότητα· Διὰ τοῦτο εἰς τὰ τοιαῦτα εἴδη κάλλιον εἶναι νὰ γίνηται ἡ προμήθεια, διὰ τῶν προξένων, οἵτινες ὅμως, μὴ δυνάμενοι βέβαια αὐτοπροσώπως νὰ προμηθεύωσι τὰ αἰτούμενα, δικαιοῦνται νὰ πληρόνωσι τὸ χάριν τῆς μεσιτείας ἀπαιτούμενον δικαίωμα.

Μετὰ ταῦτα ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἀναστάσεως ἑκάτερα τῶν δύο ἄρθρων τοῦ Β'. κεφαλαίου μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς εἶχον·

«1. Προσωπικὸν 27,852
2. Ὑλικὸν . . . . . 1,200»

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Β'. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 29,052, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ Κ. Γ. Σταματάρα καὶ Ι. Καραγιαννοπούλου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Β'. κεφαλαίου διὰ ψήφων 67 πρὸς μίαν, ἀρνηθέντος ψῆφον ἑνὸς.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Β'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη ἐκ Δραχ. 29,052, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Ι. Κωλέττης	ἀπὼν
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Α. Μεταξᾶς	»
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.
Θ. Γρίβας	ἀπὼν	Σ. Βλάχος	ἀπὼν
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Π. Ράγκος	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Καραγιαννόπ.	Ο.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Α. Γεωργαντᾶς	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	ἀπὼν	Α. Λαπουσιάδης	Ν.
Μ. Δ. Καΐρης	»	Τσανετάκ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσόκρης	»	Δ. Τσιγκουράκος	ἀπὼν
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Γ. Κονδύλης	Ν.
Ι. Βλάσσης	ἀπὼν	Κ. Φασίτσας	ἀπὼν

Ι. Χαραμῆς	ἀπὼν	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανίδης	»	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δερνιτσώτης	ἀπὼν
Δ. Ζῶτος	ἀπὼν	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Νίκος Θέου	Ν.	Μελέτ. Χατσῆ Μελέτη	ἀπὼν
Α. Γουζούασης	Ν.	Π. Βάρβογλης	Ν.
Α. Βιλαέτης	ἀπὼν	Ῥ. Παλαμίδης	
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	ἀπὼν	Β. Δημητρακόπουλος	Ν.
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	»	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελίντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.	Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἀπὼν	Κ. Βέϊκος	ἀπὼν
Γ. Γουναρόπουλος	Ν.	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ἰω. Εὐσταθίου	ἀπὼν
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Α. Πετμεζᾶς	ἀπὼν	Γ. Κάνδυας	ἀπὼν
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	Ν.
Η. Παπαδάκης	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	ἀπὼν	Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Ι. Ν. Φλέσσας	»	Πικουλάκης	ἀπὼν
Π. Ι. Κυριακὸς	Ν.	Χ. Καπετανάκης	»
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Ζαρειφόπουλος	»
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλ.	»
Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	Ν.	Α. Καλαμογδάρτης	»
Εὐσέβ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Τσερτίδης	»
Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Ἐμ. Τσοῦχλος	ἀπὼν	Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.	Α. Μαρκόπουλος	ἀπὼν
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Παππακ. Τσαμάλας	Ν.
Σ. Παγκαλος	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπὼν	Γ. Μπάττας	ἀπὼν
Δ. Πλαπούτας	»	Φίλ. Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	»	Σ. Ἀντωνιάδης	»
Ν. Μπούκουρας	»	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Κ. Προβιλέγιος	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.	Ι. Ταταράκης	ἀπὼν

Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Δοκὸς	ἀπὼν
Διαμάδης Κυριακοῦ	ἀπὼν	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Κουντουριώτης	ἀπὼν
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.	Γ. Γριζάνος	ἠρνήθη ψῆφον
Ι. Στάϊκος	ἀπὼν	Ι. Γαρδίκης	ἀπὼν
Α. Παπατσώρης	Ν.	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Ι. Τομαρᾶς	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Λ. Κιζάνης	Ν.	Κ. Καναρὴς	Ν.
Δ. Δρόσος	Ν.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Εὐστ. Μ. Παρίσσης	Ν.		

Ἀνεγνώσθη μετὰ τοῦτο τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Γ'. κεφαλαίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως·

« Ἡ ποσότης τῶν δραχ. 62,388, ἥτις ζητεῖται δι' ἀτὸ προσωπικὸν τῶν λιμενικῶν ἀρχῶν, εἶναι ἡ αὐτὴ ἐπιψηφισθεῖσα καὶ κατὰ τὸν παρελθόντα προϋπολογισμόν, ἥτις καὶ παραδεκτή· ἐνταῦθα συνιστᾶται καὶ αὖθις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, χάριν τῆς δυνατῆς οἰκονομίας, τοῦ νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν Ὑπουργείων τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν, περὶ συγχωνεύσεως διαφόρων λιμενικῶν θέσεων εἰς ἐκείνας τῶν ὑγειονομείων καὶ τελωνείων, ἢ τἀνάπαλιν, ὅσον τοῦτο δύναται νὰ καταχθῇ ἐφικτὸν καὶ ἀσφαλέστερον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν οἱ ναυτικοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ἐν ἀργίᾳ διατελοῦντες λαμβάνουν τὸ ἥμισυ τῆς μισθοδοσίας τοῦ βαθμοῦ των.»

Μηδεμιᾶς δ' ἀντιρρήσεως ὑπαρχούσης, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ 1 ἄρθρον μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτω·

« 1. Προσωπικὸν . . . . . 62,388»

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθη τὸ 2 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

«Δι' ὑλικὸν τῶν λιμενικῶν ἀρχῶν ζητεῖται ἡ δαπάνη ἐκ δρ. 6102, ἤτοι ἔλαττον τῆς ἐπιψηφισθείσης κατὰ τὸν παρελθόντα προϋπολογισμὸν κατὰ δρ. 500· διότι τὰ τυπωτικὰ τῶν βιβλίων κτλ. ἀνετέθησαν κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς εἰς βάρος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἥτις ἐγένετο παραδεκτή».

Ἐγένετο δὲ μετ' αὐτῆς δεκτὸν δι' ἀναστάσεως αὐτό τε καὶ ἑκάτερα τῶν μετ' αὐτὸ ἑπομένων δύο, ὡς εἶχον.

« 2. Ὑλικὸν 6,102
3. Κατασκευαὶ καὶ ἐπισκευαὶ πλοίων 1,000
4. Ἔξοδα φάρων καὶ φανῶν . . . . . 8,479·20»

Διὰ ψηφοφορίας δὲ καὶ ὀνομαστικὴν κλῆσιν γενομένης, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη παμψηφεὶ διὰ ψήφων 64 τὴν πίστωσιν τοῦ Γ'. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 77,969 20.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἓξ ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Γ'. Κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη ἐκ δραχ. 77,969·20, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Ι. Χαραμῆς	ἀπὼν
Δ. Ὀρεινός	Ν.	Ι. Κρανίδης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ι. Γιολδάσης	Ν.
Θ. Γρίβας	ἀπὼν	Λ. Ζῶτος	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Νίκος Θέου	ἀπὼν
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Γουζούασης	»
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Λ. Βιλαέτης	ἀπὼν
Π. Δ. Καμπάνης	ἀπὼν	Λ. Κρεστενίτης	Ν.
Μ. Λ. Καΐρης	»	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	ἀπὼν
Δ. Τσόκρης	»	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	»
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Ι. Κλίμακας	Ν.
Ι. Βλάσσης	ἀπὼν	Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.
Ι. Κωλέττης	»	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Α. Μεταξᾶς	ἀπὼν	Θ. Μαρκεζίνης	ἀπὼν
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Α. Γ. Τσάνος	»
Σ. Βλάχος	Ν.	Β. Νικολαΐδης	»
Π. Ῥάγκος	ἀπὼν	Γ. Γουνορόπουλος	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	Ν.	Β. Καραγιάννης	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Β. Πετιμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Λαπουσιάδης	Ν.	Α. Πετιμεζᾶς	ἀπὼν
Τσανετ. Γαηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Δ. Τσιγκουράκος	ἀπὼν	Ἠλ. Παπαδαῖος	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ι. Ζάρκος	ἀπὼν
Κ. Φασίτσας	Ν.	Ι. Ν. Φλέσσας	»

Π. Ι. Κυριακός	ἀπών	Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Γεωργ. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Ζαρειφόπουλος	»
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	»
Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν.	Α. Καλαμογδάρτης	»
Εὐρ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Τσερτίδης	»
Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Ἐμ. Τσοῦχλος	ἀπών	Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.	Α. Μαρκόπουλος	ἀπών
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Παππακώς. Τσαμάλας	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπών	Γ. Μπάστας	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	»	Φ. Ἰωάννου	»
Κ. Δελιγιάννης	»	Σ. Ἀντωνιάδης	»
Ν. Μπούκουρας	»	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Κ. Προβιλέγιος	ἀπών
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.	Ι. Ταταράκης	»
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπών
Γ. Δερνιτσώτης	ἀπών	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.	Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Μελ. Χ. Μελέτη	ἀπών	Ἀ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Π. Βάρβογλης	Ν.	Ι. Στάϊκος	ἀπών
Ῥ. Παλαμίδης		Α. Παππατσώρης	Ν.
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Κιζάνης	Ν.
Π. Καλαμαριώτης	»	Δ. Δρόσος	Ν.
Π. Δαρειώτης	»	Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ν.
Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενής	Γ. Δοκὸς	ἀπών
Δ. Σακελλαριάδης	Ν.	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Γ. Κουντουριώτης	ἀπών
Κ. Βέϊκος	ἀπών	Ι. Χατσίσκος	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	Ν.	Ι. Γριζάνος	ἀπών
Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.	Ι. Γαρδύκης	»
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Γ. Κάνδυας	ἀπών	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Σ. Βαρότσης	ἀπών	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Κ. Κανάρης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	Ν.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Δ. Πικουλάκης	ἀπών		

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Δ'. κεφαλαίου καὶ ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω.

«1. Πλήρωμα Ναυστάθμου.

α'. Μισθὸς	18 192
β'. Τροφὴ	7,884
	26.076»

Μετὰ τοῦτο ἀνεγνώσθη τὸ 2 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως.

«Ἐδάφ. α', β', γ' καὶ δ'.

Διὰ μισθὸν τοῦ λόχου τῶν τεχνιτῶν, ζητεῖται ἡ δαπάνη ἐκ δραχ. 39.812 καὶ 80/00, ἐνῷ κατὰ τὸν παρελθόντα προϋπολογισμὸν ἐπεψηφίσθησαν δραχ. 37,850 καὶ 22/00. Τὸ περιπλέον ταύτης ποσὸν προέρχεται ἀπὸ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ λοχαγοῦ τοῦ λόχου, ἥτις τότε ἀφῃρέθη, ὡς μὴ ὑπάρχοντος διωρισμένου τοιούτου. Ἡ ποσότης δ' αὕτη ἐγένετο παραδεκτὴ· ὡσαύτως δὲ καὶ αἱ διὰ τροφὴν, ἱματισμὸν, στρατωνισμὸν, καὶ ὁπλισμὸν τοῦ αὐτοῦ λόχου ποσότητες, μηδόλως διαφέρουσαι τοῦ παρελθόντος προϋπολογισμοῦ.

Συγχαίρει δὲ τὸ ὑπουργεῖον ἡ ἐπιτροπὴ, διότι συνεμορφώθη, ὡς ἀναφέρει, μὲ τὰς ἀποράσεις αὐτῆς, περὶ τῶν μαθητευομένων ἐν τῷ λόχῳ, προσκαλέσαν δι' ἐφημερίδος τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ διδαχθῶσι τὰς ἐν αὐτῷ ὠφελίμους τέχνας, καὶ ὅτι θέλει ἐπιστήσει τὴν προσοχήν του, εἰς τρόπον ὥστε οἱ τοιοῦτοι νὰ λαμβάνωνται ἐξ ὅλων τῶν νομῶν· παρατηρεῖ ὅμως ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι τὸ τοιοῦτον μέτρον πρέπει καὶ νὰ κανονισθῇ διὰ καταλλήλων καὶ σταθερῶν τύπων, ὥστε νὰ ἰσχύωσιν οὗτοι μόνοι καὶ οὐχὶ ἡ αὐθαίρετος θέλησις.»

Ἐπὶ τούτου ἠρώτησέ τις τὸν ὑπουργὸν, ἂν ἦναι ἐν ἐνεργείᾳ ὁ λοχαγὸς τῶν τεχνιτῶν. Ἀπαντήσαντος δὲ τούτου, ὅτι ὑπάρχει ἀπὸ 25 Ἰανουαρίου ε. ε. διωρισμένος. Ἡ βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ 2 ἄρθρον μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτω.

«2. Λόχος τεχνιτῶν.

α'. Μισθὸς	39.812:80
β'. Τροφὴ	2,989:35
γ'. Ἱματισμὸς	3,383:55
δ'. Στρατωνισμὸς καὶ ὁπλισμὸς	960
	47,145:70»

Ακολούθως ανεγνώσθησαν τὸ 3 καὶ 4 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

«Διὰ τοῦ 3 ἄρθρ., ἤτοι δι' ἐπισκευὴν καὶ συντήρησιν τῶν πλοίων, ζητοῦνται 100,000 δραχ. Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρ. 4 ζητεῖται τοσαύτη ποσότης δι' ἀγορὰν ὑλικοῦ. Ἡ ἐπιτροπή σας ἐδίστασε κατ' ἀρχὰς νὰ παραδεχθῇ τὴν ποσότητα τοῦ ἄρθρ. 3, διότι τίθεται ὄχι μόνον ἀορίστως εἰς τὸν προϋπολογισμόν, οὐδὲ λεπτομερείας ἐπ' αὐτοῦ φύλλον συνετάχθη, οὔτε λόγος κἂν περὶ αὐτοῦ πρὸς δικαιολόγησιν ἐγένετο εἰς τὴν συνοδεύουσαν τὸν προϋπολογισμὸν ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ· ἀλλ' ἀρ' οὗ παρουσιάσθη ἡ ἀπὸ 19 Δεκεμβρίου ε. ε. ἔκθεσις τοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦ, δι' ἧς τὰ περὶ τῆς δαπάνης ταύτης ἀναπτύσσονται, παρεδέχθη ταύτην, κατὰ τὴν ἐν τῇ αὐτῇ ἐκθέσει διαίρεσιν, καὶ ἥτις ἀπαραλλάκτως τόπον νὰ λάβῃ πρέπει εἰς τὸν προϋπολογισμόν, ὑπὸ τὰ ἄρθρ. 3, 4 καὶ 5 τοῦ κεφαλαίου τούτου ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρ. 3. Ἐπισκευαὶ πλοίων	δρ. 30,000
Ἄρθρ. 4. Συντήρησις αὐτῶν	» 55,000
Ἄρθρ. 5. Ὅπλα καὶ πολεμοφόδια	» 15,000

Νομίζει ὅμως, ὅτι τὰ περὶ τῆς δαπάνης ταύτης ἀναλυτικώτερον νὰ αἰτιολογηθῶσι καὶ ὁριαθῶσιν ἔπρεπε καὶ δυνατὸν καθίστατο, πρὸς ἀσφαλέστερον ἔλεγχον τῆς χρήσεως· διότι τὸ μὲν περὶ ἐπισκευῶν εἰς δύο φύσει διαιρούμενον, παρόν τε καὶ μέλλον, μέλλον καὶ ἔκτακτον, ἠδύνατο περὶ τοῦ πρώτου νὰ προϋπάρχῃ τῶν ἐμπειροτεχνῶν γνωμοδότησις, περὶ τοῦ ὡς ἔγγιστα ἀπαιτουμένου πρὸς τοῦτο ποσοῦ. Τὸ δὲ δεύτερον νὰ προσδιορίζηται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρελθόντος.

Ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ περὶ γαιανθράκων διὰ τὸ ἀτμόπλουν ὁ *Ὄθων* δαπάνη νὰ χωρισθῇ τῆς πρὸς συντήρησιν ὕλης ἔδει· περὶ δὲ τῆς δι' ὅπλων καὶ πολεμοφοδίων δαπάνης, πληροφορίαι γενικώτεραι ἔπρεπε νὰ δοθῶσιν· ἐλπίζει ὅμως ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι εἰς τὸ μέλλον θέλουσι παρακολουθεῖ καὶ τὴν αἰτησιν τοιούτων δαπανῶν οἱ ἀπαιτούμενοι τύποι, ὡς πρὸς τὴν διαίρεσιν ἑκάστου ἀντικειμένου καὶ λοιπά.

Ἐγένετο προσέτι παραδεκτὸν καὶ τὸ ἕτερον 4 ἄρθρον κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν ἐκ δραχ. 100 000, τὸ ὁποῖον ὡς ἄρθρον 6 καθίσταται μετὰ τὴν ἀνωτέρω διαίρεσιν. Ἀλλὰ παρετηρήθη, ὅτι κατὰ τὸ παρελθόν, διὰ τὴν ὀλίγην φροντίδα τῶν διευθυνόντων τὸν Ναύσταθμον, μέγα μέρος τοῦ ἐν ταῖς ἀποθήκαις ὑλικοῦ ἐφθάρη

καὶ κατέστη ἐντελῶς ἄχρηστον, ἐνῷ μεγάλαι ποσότητες διὰ τοῦτο ἐδαπανήθησαν. Συνιστᾷ ὅθεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἀκριβῆ συντήρησιν τοῦ ὑλικοῦ τούτου, ἀφοῦ, ὡς ἐκθέτει εἰς τὴν τελευταίαν ἔκθεσίν του, ὑπάρχουν εἰς τὸν Ναύσταθμον εὐρύχωροι ἀποθῆκαι πρὸς ἐναποταμίευσιν αὐτοῦ, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι· ἡ δαπάνη δ' αὐτὴ ζητεῖται καὶ κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ἐν τῇ συζητήσει τοῦ παρελθόντος προϋπολογισμοῦ.

Ἐνταῦθα ἡ ἐπιτροπὴ ἀναγκαῖον θεωρεῖ νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι, κατὰ τὰ ἀποφασισθέντα εἰς τὰς παρελθούσας συνόδους, ἀπαιτεῖται νὰ παρουσιάζηται κατ' ἔτος εἰς τὰς Βουλὰς καὶ ὁ κατάλογος τοῦ ἐνυπαρχόντος ὑλικοῦ, κατὰ διακρισιν τοῦ τε προϋπάρχοντος καὶ τοῦ νεωστὶ προβλεφθέντος· πρὸς τοῦτο τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, πρῶτον κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον συμμορφούμενον, οὐχὶ δὲ καὶ ἤδη, ὑπόσχεται ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐκθέσει αὐτοῦ νὰ ὑποβάλῃ προσεχῶς τὸν κατάλογον τῶν ἐπὶ τῇ πιστώσει τοῦ παρελθόντος προϋπολογισμοῦ προβλεφθέντων, ἅμα ταῦτα φθάσωσιν ἅπαντα ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, ὅπου παντὸς ἐγγέλθη ἡ προβλεψις των.

Παρατηρεῖ προσέτι, ὅτι οὐδεὶς διακεκριμένος γίνεται λόγος περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ νέου Βρικίου, περὶ ἧς ἐδόθη ῥητῶς δραχμῶν 70,000 πίστωσις· εἰς τὸν παρελθόντα προϋπολογισμόν· περὶ τούτου προσκαλεῖται τὸ ὑπουργεῖον νὰ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας κατὰ τὴν συζήτησιν.

Παρελθὼν ἐν πρώτοις ὁ ὑπουργὸς, ἀνέφερεν, ὅτι τὰ πρὸς κατασκευὴν τοῦ βρικίου εἶναι πάντα ἕτοιμα· ἡ ἔλλειψις ὅμως μέρους ξυλείας ἐφερέ τινα διακώλυσιν., ἀφοῦ δὲ καὶ αὕτη προμηθευθῇ, θέλει γείνει ἔναρξις τοῦ ἔργου. Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι εἶχε προμηθευθῇ ἐκ Μεσσηνίας μεγάλη ποσότης ξυλείας, ἱκανῆς μάλιστα ἀξίας, ἀλλὰ, ἐγκαταλειφθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1834, ὅτε ἐκόπη, μέχρι τοῦ 1840, ἀπεριποίητος, ἐσάπη καὶ διεφθάρη.

Συνωμολόγησεν ἕτερος, ὅτι τοῦτο συνέβη, καθ' ὃν καιρὸν ἤρχοντο ἐν Εὐρώπῃ πλοῖα ὁλόκληρα στύλων ξυλίνων ἁπλῶν πλήρη, ἐνῷ ἡ ἐν Ἑλλάδι ξυλεία ἀρίνετο ἐκτεθειμένη καὶ φθειρομένη.

Μετὰ ταῦτα ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἀναστάσεως, κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὴν παρ' αὐτῆς διαίρεσιν, καθ' ἓν ἕκαστον τὰ ἄρθρα 3, 4, 5, καὶ 6 ἔχοντα οὕτω.

« 3. Ἐπισκευαὶ πλοίων.	30,000 »
4. Συντήρησις αὐτῶν	55,000
5. Ὅπλα καὶ πολεμοφόδια	15,000
6. Κατασκευαὶ καὶ ἀγοραὶ	100,000 »

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη τὸ κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν 5 ἄρθρον, καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

« Διὰ νὰ κατασκευασθῇ μία πυριτοθήκη, διὰ νὰ εἰσενεχθῇ εἰς τὸν ἤδη ναύσταθμον ὕδωρ, διὰ νὰ ἐγερθῇ εἰς τιμὴν τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισθέντων μικρὸν Μαυσωλεῖον, καὶ διὰ νὰ ἀποπερατωθῇ ἡ οἰκοδομὴ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ Ναυστάθμῳ σκευοθηκῶν, δι' ἃς ἐνεκρίθη κατὰ τὸν παρελθόντα προϋπολογισμὸν ἡ δαπάνη τῶν δρ. 12000, ζητοῦνται διὰ τοῦ παρόντος δρ. 40.000· καθ' ἃ δὲ ὁ ὑπουργὸς ἐκθέτει εἰς τὴν τελευταίαν ἔκθεσιν του, ἐκ τῆς ποσότητος ταύτης, αἱ μὲν δραχ. 25,000 θὰ δαπανηθῶσι διὰ τὰς εἰρημένας σκευοθήκας, αἱ δὲ 5000 διὰ μετακομιδὴν ποτίμου ὕδατος, 5000 εἰσέτι δραχμαὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς πυριτοθήκης, καὶ αἱ ὑπόλοιποι 5000 πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Μαυσωλείου· δι' οὓς δὲ λόγους ἐκθέτει τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὴν μνησθεῖσαν τελευταίαν ἔκθεσίν του, ἐγένοντο παραδεκταὶ καὶ αἱ ποσότητες αὗται, ἐκτὸς τῶν δραχμῶν 5000 διὰ τὸ Μαυσωλεῖον, διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ τοιοῦτον ἀντικείμενον χρήζει μεγαλητέρας προσοχῆς καὶ δαπάνης καὶ νόμου προϋπάρχοντος.

Τὸ ὑπουργεῖον διὰ τῆς τελευταίας ἐκθέσεώς του καθυποβάλλει σχέδιον καὶ προϋπολογισμὸν περὶ τε τῶν σκευοθηκῶν καὶ τοῦ ὕδατος, ὑπόσχεται δὲ νὰ παρουσιάσῃ προσεχῶς καὶ τὰ περὶ τῆς πυριτοθήκης· ἡ ἐπιτροπὴ, μὴν ἀμφιβάλλουσα ὅτι εἰς τὰ τοιαῦτα οἰκοδομήματα τὸ ὑπουργεῖον συνεμορφώθη μὲ τὰ περὶ ἀνεργέρσεως δημοσίων οἰκοδομῶν κανονισμένα, μόλα ταῦτα κρίνει ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραλείπηται ἡ συνόδευσις τοῦ ἀπαιτουμένου σχεδίου καὶ προϋπολογισμοῦ κατὰ πᾶσαν αἴτησιν τοιούτων πιστώσεων, πρὸς δὲ καὶ ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ πρὸς ταῦτα ἀναγκαίου νομοσχεδίου, ἀναλόγως τῆς σημαντικότητος τοῦ ἔργου καὶ τῆς δαπάνης, καθ' ἃ καὶ ἐπὶ ἄλλων ὁμοίων ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο.

Κατὰ συνέπειαν τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἄρθροις τροποποιήσεων τὸ προκείμενον ἄρθρον καθίσταται ἀρ. Τὸ.

Ἐπὶ ταύτης δ' ὁ ὑπουργὸς ἀνέφερεν, ὅτι ἐθεώρησε δικαίαν τὴν πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Μαυσωλείου δαπάνην εἰς τιμὴν τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισθέντων, πρὸς οὓς τὸ ἔθνος ὀφείλει νὰ δείξῃ μικρὰν εὐγνωμοσύνην.

Παρετήρησέ τις δὲ ὅτι εὐγενὲς μὲν εἶναι τοῦ ὑπουργοῦ τὸ αἴσθημα, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ἔργα ἀπαιτοῦσι προηγουμένως σχέδια καὶ προϋπολογισμὸν καὶ εἰδικὸν νόμον. Πρὸς δὲ τούτοις

τὰ περὶ τοῦ Μαυσωλείου πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὑπὸ ὡριμωτέραν σκέψιν καὶ γενικωτέραν ἔποψιν.

Ἕτερος δὲ παρετήρησεν, ὅτι ἡ βουλὴ πέρυσι, χορηγήσασα διὰ ἐπισκευὴν τοῦ ναυσταθμοῦ 12000 δραχ., ἐξητήσατο σχέδιον τοῦ γενικοῦ ναυσταθμοῦ· ἤδη δέ, ἐνῷ τοῦτο δὲν καθυποβλήθη, αἰτοῦνται πρόσετι 25000 δραχμαί.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι ἡ ἀνεγερομένη οἰκοδομὴ εἶναι ἀναγκαιοτάτη· διότι οὐδὲν ὑπάρχει ἐκεῖ ναυτικὸν οἰκοδόμημα. Τοῦ δὲ γενικοῦ ναυσταθμοῦ τὸ σχέδιον ὑπάρχει ἐπιφορτισμένος νὰ σχεδιάσῃ μηχανικὸς ἐν Εὐρώπῃ ὅστις καὶ περιμένεται.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἐν Ἑλλάδι μηχανικοὶ ἱκανοὶ νὰ διαγράψωσι τὰ σχέδια, δὲν πρέπει δὲ νὰ οἰκοδομῶνται κτίρια φανταστικῶς, μὴ ὑπαρχούσης τῆς βεβαιότητος, ὅτι θέλουσι χρησιμεύσει εἰς τὸν γενικὸν ναύσταθμον.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς πέρυσιν ἐξητήσατο δαπάνην 12000 δραχμῶν πρὸς ἀνέγερσιν ναυτικοῦ οἰκοδομήματος, ὁμολογουμένως ἀναγκαιοτάτου ἐν Πόρῳ· ἤδη αἰτοῦνται ἐτι 25,000 δραχμαὶ πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἀρξαμένου ἔργου, καὶ ἐκπλήρωσιν τῆς κατεπειγούσης ἀνάγκης. Περὶ δὲ τοῦ γενικοῦ ναυσταθμοῦ ἄλλοτε θέλει καθυποβληθῇ σχέδιον, καὶ νόμος συναμα. Καὶ τὸ κατασκευαζόμενον δὲ κτίριον καὶ τότε αὐθις δύναται νὰ φανῇ χρήσιμον.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ὁ ναύσταθμος εἶναι οἰκοδομὴ πολυδάπανος ἐκ πολλῶν μερῶν συγκείμενη. Τούτων δὲ ἡ διευθέτησις, καὶ ἡ πρὸς ἄλληλα εὔθετος τοποθέτησις εἶναι ἔργον κανονικοῦ σχεδίου. Διὰ νὰ γίνηται λοιπὸν ἡ πρὸς κατασκευὴν ναυστάθμου διδομένη πίστωσις ἀποτελεσματικὴ, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ὡρισμένον τὸ γενικὸν σχέδιον τοῦ ναυσταθμοῦ· πρὸς κατασκευὴν δὲ μέρους ἐκ τούτου νὰ χορηγῆται ἐτησίως ἀνάλογος πίστωσις, ὥστε βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον νὰ συμπληροῦται τέλειόν τι καὶ μόνιμον ἔργον· ἄλλως αἱ χορηγούμεναι δαπάναι ἀποβαίνουσι μάταιαι καὶ ἀνωφελεῖς. Ἐπειδὴ οὐδ' εἰς ἀρχὴν οὐδ' εἰς συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου ἔργου θέλουσι χρησιμεύσει, ἐνῷ πᾶν τὸ ἀρχόμενον διὰ τῆς συνεχοῦς ἐνεργείας συμπληροῦται, παράδειγμα δὲ προκείσθωσαν τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὰ βαθίλεια, διὰτ αὐτὰ γνωμοδοτεῖ νὰ μὴ δοθῇ μὲν ἡ πίστωσις τῶν 25,000 δραχμῶν, νὰ αἰτηθῇ δὲ, ἵνα καθυποβληθῇ τὸ σχέδιον τοῦ γενικοῦ ναυσταθμοῦ καὶ νομοσχέδιον περὶ τούτου.

Ὡμολόγησε καὶ ἕτερος ὅτι ἀληθῶς μὲν ἐπὶ τοῦ γενικοῦ ναυστάθμου καὶ σχεδίου καὶ νόμος ἀπαιτεῖται, καὶ λίαν πολυδά-

πανον τὸ ἔργον ἐστί. Καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν αἰτουμένην πίστωσιν, αὕτη πρέπει ν' ἀποδοθῇ, καθότι εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς οἰκοδόμησιν μικροῦ οἰκοδομήματος· διότι τὰ ὑπάρχοντα πλοῖα ἡμῶν χρήζουσιν ἐπιδιορθώσεως. αὕτη δ' ἀνθρώπων πρὸς τοῦτο ἐργαζομένων, καὶ οὗτος οἰκητηρίου προσφόρου καὶ τοῦ ἀναγκαίου ὑλικοῦ περιεκτικοῦ· πρὸς τοῦτο λοιπὸν αἰτεῖται ἡ μικρὰ δαπάνη τῶν 25,000. Ἄλλως δὲ, ἀφοῦ πέρυσιν ἐγένετο δεκτὴ ἡ πίστωσις τῶν 12,000 δραχμῶν, πρέπει νὰ δοθῇ καὶ ἡ ἤδη αἰτουμένη, ἵνα μὴ ματαιωθῇ ἡ προτέρα καὶ τὸ ἀρξάμενον ἔργον μείνῃ ἡμιτελές. Δὲν θέλει μείνει δὲ τοῦτο ἄχρηστον καὶ μετὰ τὴν γενικὴν τοῦ ναυστάθμου κατασκευήν, ἀλλὰ παλυειδῶς δύναται νὰ χρησιμεύσῃ. Ἐκτὸς δὲ τούτου, καθὼς ὁ μέλλων νὰ κτίσῃ μεγάλην τινα καὶ λαμπρὰν οἰκίαν προκατασκευάζει οἰκίσκον τινα ἵνα τηρήσῃ ἐν αὐτῷ τὸ ὑλικόν, καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦτο ἐργασομένους, καὶ ὑπὸ ταύτην τὴν ἔποψιν καθίσταται ἀναγκαῖον τὸ κατασκευασθησόμενον ναυτικὸν οἰκοδόμημα, διάφορον τοῦ ναυστάθμου, περὶ οὗ νόμος ἴδιος θέλει προκηρυχθῇ.

Μετά τινα ἐπὶ τῶν αὐτῶν περιστρεφομένην ἀντιλογίαν, ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως ὡς 7 ἄρθρον τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ 5 κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτω

7. « Καταστήματα . . . . . 35,000 »

Τελευταῖον, γενομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ 4 κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχμὰς 308,221:70, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Γουλιμῆ καὶ Δ. Ζώτου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Δ'. Κεφαλαίου διὰ ψήφων 62 πρὸς μίαν, ἀρνηθέντων 5.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Δ'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ἐκ δραχ. 308,221:70, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Γ. Γουλιμῆς	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Π. Δ. Καμπάνης	ἀπών
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Μ. Α. Καΐρης	»
Θ. Γρίβας	ἀπών	Δ. Τσόκρης	»
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Α. Σ. Δανόπουλος	ἠρνήθη ψῆφον
Ζ. Ι. Βαλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Βλάσσης	ἀπών

Ι. Κωλέττης	ἀπών	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Α. Μεταξᾶς	»	Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ἡμ. Τσοῦχλος	Ν.
Σ. Βλάχος	Ν.	Μ Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Π. Φάγκος	ἀπών	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	»	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπών
Α. Λαπουσιάδης	ἠρνήθη ψῆφον	Δ. Πλαπούτας	»
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	»
Δ. Τσιγκουράκος	ἀπών	Ν. Μπούκουρας	Ν.
Γ. Κονδύλης	»	Ν. Κυρριωτάκης	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Κ. Χαραμῆς	ἀπών	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Ι. Γιολδάσης	ἀπών	Γ. Δερνιτσώτης	ἠρνήθη ψῆφον
Δ. Α. Ζῶτος	Ο.	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Νίκος Θίου	ἀπών	Μελέτ. Χ. Μελέτη	ἀπών
Α. Γουζούασης	»	Π. Βάρδογλης	Ν.
Α. Βιλαέτης	»	Ῥ. Παλαμίδης	
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	ἠρνήθη ψῆφον
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	ἀπών	Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	»	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	»	Π. Καλαμαριώτης	»
Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελίντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.	Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	»	Κ. Βέϊκος	ἀπών
Γ. Γουναρόπουλος	Ν.	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ν	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	ἀπών
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	»
Π. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	ἀπών	Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Ι. Ν. Φλέσσας	»	Πικουλάκης	ἀπών
Π. Ι. Κυριακὸς	Ν.	Χ. Καπετανάκης	»
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Ζαρειφόπουλος	»
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	»
Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	Ν.	Α. Καλαμογδάρτης	»

Κ. Τσαρτίδης	ἀπών	Α. Παππατσώρης	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Α. Κιζάνης	Ν.
Παππακώσ. Τσαμάλας	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ν.
Γ. Μπάστας	ἀπών	Γ. Δοκὸς	ἀπών
Φιλ. Ἰωάννου	»	Δ. Κριεζῆς	ἠρνήθη ψῆφον
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Δ. Χαντσῖακος	Ν.
Κ. Προβελέγιος	Ν.	Γ. Γριζάνος	ἀπών
Ι. Ταταράκης	ἀπών	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	ἀπών
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.	Κ. Κανάρης	Ν.
Ἀμβ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Ἰ. Στάϊκος	Ν.		

Ἀναγγείλας δ' ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀντικείμενα τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΑ'.

Τῆς 4 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν τετάρτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 83 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 18, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος αὐτῆς Ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνηγγέλθη ὑπὸ τῶν τμημάτων ὅτι ὡνομάσθησαν εἰσηγηταὶ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς οἱ Κ. Κ. Δ. Καλλιφρονᾶς ὑπὸ τοῦ Α, Γ. Νοταρᾶς ὑπὸ τοῦ Β, Ι. Ζάρκος ὑπὸ τοῦ Γ, Δ. Χατσίσκος ὑπὸ τοῦ Δ, Λύσανδρος Βιλαέτης ὑπὸ τοῦ Ε, καὶ Κ. Ζαρειρόπουλος ὑπὸ τοῦ ΣΤ· μέλη δὲ τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς οἱ Κ. Κ. Κ. Τ. Σαντᾶς ὑπὸ τοῦ Α., καὶ Ε. Μ. Παρίσης ὑπὸ τοῦ Ε. Εἰσηγηταὶ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ μισθοδοσίας τῶν μελῶν τῆς ἐπὶ τῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπῆς οἱ Κ Κ. Ι. Φαρμάκης ὑπὸ τοῦ Α, καὶ Π. Βάρβογλης ὑπὸ τοῦ Β. Καὶ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ ὁ Κ. Δ. Κριεζῆς ὑπὸ τοῦ Α.

Ἐρωτηθεῖσα ἡ βουλὴ, ἂν ἐγκρίνῃ νὰ προστεθῶσι τὰ τέσσαρα συμπληρωτικὰ μέλη εἰς τὴν συσταθεῖσαν ἐκ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴν ἐπιτροπὴν, ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, κατὰ τὸ ἄρθ. 66 τοῦ κανονισμοῦ, ἀπερρήνατο ἀποφατικῶς.

Ἀνηγγέλθη ἀντικειμένων συνεδριάσεως ἡ συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου. Καὶ ἐπὶ τοῦ ἀναγνωσθέντος Ε. κεφαλαίου αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω·

«Δ ἀ μισθὸν τῶν πληρωμάτων τοῦ στόλου καὶ διὰ τροφὴν αὐτοῦ, ζητεῖται ἡ δαπάνη ἐκ δραχ. 640,686, ἐνῷ κατὰ τὸν παρελθόντα προϋπολογισμὸν ἐπεψηφίσθησαν δραχ. 676,389, ἤτοι ἔλαττον κατὰ δρ. 35,703· τοῦτο δὲ προῆλθε, διότι, ἐνῷ κατὰ τὸ ἤδη λῆγον ἔτος, ἐπεψηφίσθησαν διὰ τροφὴν τῶν πληρωμάτων τοῦ Στόλου δραχ. 140,623, διὰ τοῦ παρόντος ζητεῖται διὰ τροφὴν μόνη ἡ ποσότης τῶν δραχ. 56,932 καὶ 40 λεπ. καθότι ὑπελογίσθησαν μὲν διὰ τροφὴν τῶν πληρωμάτων τοῦ Στόλου δραχ. 126,932.40, ἀλλ' ἐκ τούτων ἀφῃρέθησαν δρ. 70,000· διότι ὑπάρχουσιν ἐναποταμιευμέναι τροφαὶ εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ναυστάθμου, περιττὸν δὲ ἐνομίσθη τοῦ νὰ προμηθευθῶσι καὶ ἄλλαι χωρὶς ἀνάγκην· καὶ διότι τὰ ἔξοδα τῆς τραπέζης τῶν ἐν τῷ στόλῳ ἀξιωματικῶν ἐκ δραχ. 22,500, ἃ τινα πέρυσιν ἀπετέλουν μέρος τοῦ ἄρθρου τῆς τροφῆς, μετετέθησαν ἤδη εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ μισθοῦ, πρὸς εὐκολίαν τῶν κατὰ μῆνα διδομένων λογαριασμῶν.

Αλλ' ενῷ διὰ τροφὴν ζητεῖται μικρὰ ποσότης, ἐξ ἄλλου πόθεν ηὐξήνθη ὁ μισθὸς τῶν πληρωμάτων διὰ τὴν συντήρησιν 60 ναυτῶν, τοὺς ὁποίους τὸ ὑπουργεῖον πρόκειται νὰ συλλέξῃ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων, καὶ διὰ νὰ σχηματισθῇ ἐν πόρῳ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἀξιωματικοῦ ἐπιστήμονος πρακτικὸν σχολεῖον τοῦ πυροβολικοῦ, εἰς ὃ ἀπὸ ἑκάστου Βασ. πλοίου θέλουν ἀποσταλῆ πρὸς ἐκπαίδευσιν διάφοροι ναῦται· καὶ πρὸς συντήρησιν ἑνὸς ἀκταιωροῦ διὰ τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς, ἡ δαπάνη τοῦ ὁποίου ἐγένετο παραδεκτὴ εἰς τὸν παρελθόντα προϋπολογισμόν. Ἑπομένως ἡ αἰτουμένη δαπάνη διὰ μισθὸν τῶν πληρωμάτων καὶ τροφὴν ἐκ δραχμῶν, ὡς εἴρηται, 640,686, ἀποτελοῦν μὲν ἓν ἄρθρον μὲ δύο ἐδάφια ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, διηρέθη δὶ ἀκριβεστέραν ἐξέλεγξι ν εἰς 4 ἄρθρα ὡς ἑξῆς·

1)	διὰ μισθὸν τῶν ἐπιτελῶν τοῦ ναυτικοῦ . δρ.	15,635:60
2)	διὰ μισθὸν ἐν γένει τοῦ στόλου . . . »	302,684
3)	διὰ τροφὴν τοῦ αὐτοῦ . . . . . »	56,932:40
4)	διὰ μισθὸν τῶν διαθεσίμων ἀξιωματικῶν »	265,134
	δρ.	640,686

Οὐδεμία παρατήρησις ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος 1 ἄρθρου περὶ τῶν ἐπιτελῶν· ὡς πρὸς τὴν ἐνίσχυσιν δὲ τῶν πληρωμάτων ἐκ ναυτῶν 60 διὰ μισθὸν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται ἡ δαπάνη τῶν δρ 21600, καὶ διὰ τροφὴν δρ. 11,826, ἡ ἐπιτροπὴ ἐπίσης θεωρεῖ ὅτι τὰ Βασ. πληρώματα ἔχουσιν ἀνάγκην ἐνισχύσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως· δὲν ἔκρινεν ὅμως τὴν παραδοχὴν τῆς δαπάνης ταύτης, πρὶν ἡ προηγηθῇ ὁ ἀπαιτούμενος εἰδικὸς περὶ τούτου νόμος, ὡς προκειμένου λόγου περὶ αὐξήσεως τῆς ναυτικῆς δυνάμεως. Ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν δύναται νὰ μὴ παρατηρήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ Συντάγματος, ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ γενικὸν νομοσχέδιον καθεκάστην σύνοδον, προσδιορίζον τὴν ἐνιαύσιον ναυτικὴν δύναμιν, ὅτε οὐδεμία ἀνάγκη καθίσταται περὶ εἰδικοῦ, ὡς εἴρηται, νόμου. Πρὸς δὲ καὶ τὴν ἀνάγκην ἑτέρου νομοσχεδίου, προσδιορίζοντος διὰ παντὸς ἐκ πόσων καὶ ποίων πρέπει νὰ συγκροτῆται παντὸς Βασ. πλοίου τὸ πλήρωμα.

Εὐχαρίστως παρατηρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον ὑπέσχετο ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ ἐκθέσει, νὰ παρουσιάσῃ ὅσον οὔπω τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἐνιαυσίου ναυτικῆς δυνάμεως νομοσχέδιον, παραλειφθὲν, ὡς μὴ ὤφειλε, κατὰ τὰς παρελθούσας δύο Συνόδους· πέποιθε δὲ ὅτι θέλει φροντίσει ἐπίσης νὰ ὑποβάλῃ καὶ τὸ ἕτερον νομοσχέδιον, περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως

ἑκάστου πλοίου· Κατὰ συνέπειαν περιορίζονται ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ ῥηθέντα ποσὰ τοῦ μὲν ἄρθρ. 2. εἰς δρ. 281,084, τοῦ δὲ 3 εἰς δραχ. 45,106:40.

Ἐγένετο προσέτι παραδεκτὴ καὶ ἡ δαπάνη ἐκ δρ. 265,434 διὰ μισθὸν τῶν διαθεσίμων ἀξιωματικῶν· συνιστᾷ ὅμως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τούτων, καθ' ἃ καὶ ἄλλοτε ἡ Βουλὴ περὶ τούτου ἀπεφήνατο.

Ἐγένετο ὡσαύτως παραδεκτὸν τὸ ἄρθρ. 2. τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου ἐκ δραχ. 200,784 διὰ μισθὸν τοῦ λόχου τῶν ἀπομάχων καὶ 3,358 διὰ τροφὴν αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ὡς 5 ἄρθρον καθίσταται μετὰ τὴν ἀνωτέρω διαίρεσιν. Ὑπομιμνήσκει δὲ ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν Βουλὴν τὰ κατὰ τὰς παρελθούσας συνόδους ἀποφασισθέντα, καὶ περὶ τούτων, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἐναπόκειται νὰ συστήσῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὴν ἀνένδοτον ἐνέργειαν αὐτῶν. »

Παρετηρήθη ὅτι ἐν τῷ φύλλῳ τῆς λεπτομερείας εὑρηνται σεσημειωμένοι οἵτε βαθμοὶ καὶ μισθοὶ τῶν τὸν στόλον ἀποτελούντων ἀξιωματικῶν· οἱ ὁμοιόβαθμοι δὲ οὐ μόνον μισθὸν ἴσον πρὸς ἀλλήλους δὲν λαμβάνουσι καὶ διάφοροι μισθοὶ εἰς τοὺς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ἔχοντας δίδονται, ἀλλὰ καὶ τάξις τις ἑτέρα παρατηρεῖται ἡ τῶν χαρακτηρισμένων ἀξιωματικῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ βουλὴ πολλάκις ἐξερράσθη, ἵνα ὑποβληθῇ ὁ περὶ μισθοδοσίας νόμος, ὅπως πάντες ὑποβληθῶσιν εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα, καὶ ἐκλείψῃ ἡ ὑπάρχουσα ἀνωμαλία καὶ αἱ ἐκ ταύτης ἀδικίαι, ὁ δὲ βαθμὸς ὁ διδόμενος τῶν χαρακτηρισμένων οὐ μόνον εἰς τὰ καταστατικὰ δὲν στηρίζεται διατάγματα, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὸν περὶ τούτων ὑποβληθησομένον ποτὲ νόμον πρέπει νὰ ὁρισθῇ· διὰ τοῦτο ἐζήτησεν ἵνα ὁ ὑπουργὸς πληροφορήσῃ περὶ τούτων τὴν βουλὴν, νὰ λάβῃ δὲ ὑπ' ὄψιν τὰς παρατηρήσεις ταύτας καὶ εἰσαγάγῃ ὅσον τάχιον τὸ περὶ μισθοδοσιῶν τοῦ ναυτικοῦ νομοσχέδιον.

Μετά τινας δὲ, τὸν μὲν παρατηρήσαντα ὅτι ὀρθαὶ μὲν εἰσὶν αἱ ἐπὶ τῶν χαρακτηρισμένων ἀξιωματικῶν γενόμεναι παρατηρήσεις, ἐκ τυπογραφικοῦ ὅμως λάθους ἀνισότης μισθῶν φαίνεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, διότι οἱ σημειούμενοι ὀκτὼ χαρακτηρισμένοι πλοίαρχοι Α τάξεως, τὰς ἀποδοχὰς πλοιάρχου Β τάξεως ἔχουν, οἱ δὲ 18 πλοίαρχοι Β τάξεως εἰσὶ πραγματικῶς πλοίαρχοι Β τάξεως καὶ πλήρεις τὰς ἀποδοχὰς αὐτῶν ἔχουσι. Τὸν δ' εἰσηγητὴν ἐπιβεβαιώσαντά τε ταῦτα καὶ τὰς

περὶ χαρακτηρισμένων ἀξιωματικῶν παρατηρήσεις ἐπίσης ἐγκρίναντα.

Ὁ ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι τὸ περὶ τούτου νομοσχέδιον συνταχθὲν ἐγγίζει νὰ ἀποπερατωθῇ, καὶ θέλει ὑποβληθῇ μετ' οὐ πολύ, σύμφωνον ταῖς γενομέναις παρατηρήσεσι.

Μετά τινα δὲ ἐπενέγκοντα ἐπὶ τῶν τροπολογιῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι αὕτη ἐπήνεγκεν αὐτάς, ἐπομένη ταῖς περὶ τούτων ἀποφάσεσι τῆς βουλῆς, ἀναγνωρίζει δ' ὅτι, ἂν εἶχον τότε εἰσαχθῆ τὰ μνημονευόμενα ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς νομοσχέδια, δὲν ἠναγκάζετο ταύτας νὰ προτείνῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ προσθήκη τῶν 60 ναυτῶν εἶναι σύμφωνος τῷ δημοσίῳ συμφέροντι καὶ δίκαια, ἡ δ' ἀνάγκη αὐτῶν ἀναπόφευκτος, διὰ τοῦτο, ἐκλειπούσης τῆς αἰτίας, πρέπει νὰ ἐκλείψῃ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ταύτης, ἡ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογία, καὶ νὰ γείνῃ παραδεκτὸν τὸ Κεφάλαιον κατὰ τὸν προϋπολογισμόν.

Ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη ἕκαστον τῶν ἄρθρων τοῦ Κεφαλαίου Ε'. δι' ἀναστάσεως κατὰ τὸν προϋπολογισμόν. Ἐπὶ δὲ τοῦ ὅλου Κεφαλαίου, ἔχοντος οὕτω

« Ε'. Στόλος.

1. Πληρώματα		
α'. μισθός	583,753:60	
β'. τροφή	56,932:40	664,828 »
2. Λόγος ἀπομάχων		
α'. μισθός	20,784	
β'. τροφή	3,358	

ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτηρούντων τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Α. Κιζάνη καὶ Γ. Σταματάρα, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων 66, παμψηφεί, κατὰ τὸ ὧδε προσηρτημένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὸ παρισταῖνον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ ἑπομένου Κεφαλαίου Στ'.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται τὸ Ε'. Κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη ἐκ δρ. 664,828, ναὶ ἢ ὄχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ·

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Θ. Γρίβας	ἀσθενὴς
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Ν. Μαυρομμάτης	ἀπών
Γ. Λογιωτατίδης	ἀπών	Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ

Γ. Γουλιμῆς	ἀπών	Ι. Ζάρκος	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	»	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Π. Ι. Κυριακὸς	Ν.
Δ. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Α. Νοταρᾶς	ἀπών
Ι. Βλάσσης	Ν.	Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Κύρ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Α. Μεταξᾶς	ἀσθενὴς	Κ. Χ. Παναγιώτου	ἀπών
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.
Σ. Βλάχος	Ν.	Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.
Π. Ῥάγκος	ἀπών	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	»	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπών
Α. Λαπουσιάδης	ἀπών	Δ. Πλαπούτας	»
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	»
Δ. Τσιγκουράκος	ἀπών	Ν. Μπούκουρας	»
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ν. Κορριωτάκης	Ν.
Ι. Φασίτσας	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Ι. Χαραμῆς	Ν.	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανίδης	ἀπών	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Δ. Α. Ζῶτος	ἀπών	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Νίκος Θέου	ἀσθενὴς	Μελέτης Χ. Μελέτη	ἀπών
Α. Γουζούασης	Ν.	Π. Βάρβογλης	Ν.
Δ. Βιλαέτης	ἀπών	Ρ. Παλαμίδης	ἀπών
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ρεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	ἀσθενὴς	Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σιλβέστρος Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.	Δ. Σακελλαριάδης	ἀπών
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἀπών	Κ. Βέϊκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	Ν.	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ι. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κ. Μαῦρος	ἀπών
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	ἀπών
Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.

Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών	Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Δ. Πικουλάκης	Ν.	Ἀμβρόσιος Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπών	Ι. Στάϊκος	ἀπών
Κ. Ζαρειφόπουλος	»	Α. Παππατσώρης	Ν.
Κ. Οἰκονομόπ.	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Α. Καλαμογδάρτης	ἀπών	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Κ. Τσερτίδης	Ν.	Α. Κιζάνης	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	ἀπών
Α. Μαρκόπουλος	ἀπών	Γ. Δοκὸς	Ν.
Παπ. Κώς. Τσαμάλας	»	Δ Κριεζῆς	ἀπών
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.	Γ. Κουντουριώτης	»
Γ. Μπάστας	Ν.	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Φ. Ἰωάννου	ἀπών	Γ. Γριζάνος	ἀπών
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Ι. Γαρδίκης	»
Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Κ. Προβελέγιος	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Ι. Π. Ταταράκης	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Κανάρης	Ν.
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.	Γ. Δ. Σταματάρας	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ		

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Στ'. καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω

« Δι' ἐκπαίδευσιν ζητεῖται ἡ δαπάνη ἐκ δραχ. 8,142, ἐνῷ πέρυσιν ἐπεψηφίσθησαν δραχ. 19,692· τὸ Ὑπουργεῖον, συμμορφωθὲν μὲ τὰς ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς, ἀνεκάλεσε πολλοὺς τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διὰ δαπάνης τοῦ δημοσίου τὰ ναυτικὰ σπουδάζοντας, ἐκτὸς δύο, οἵτινες ἀπεπεράτωσαν μὲν τὰς σπουδάς των, ἐκρίθη ὅμως ἀναγκαῖον δι' ἐφαρμογὴν τῶν ὅσων ἔμαθον νὰ διαμείνωσιν εἰσέτι τινὰ καιρὸν ἐντὸς τῶν Γαλλικῶν πλοίων· ἐν τῷ αὐτῷ ποσῷ συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἀπαιτουμένη δαπάνη διὰ τὸν ἀποσταλησόμενον εἰς Εὐρώπην νέον Τρικαλιώτην.

Ἡ ἐπιτροπή, παραδεχομένη μὲν τὴν διὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον δαπάνην, δὲν ἐγκρίνει τὴν διὰ τοὺς δύο ἄλλους, διότι τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὅσων ἔμαθον δύνανται ἤδη νὰ κάμωσιν ἐπωφελῶς ἐντὸς τῶν ἑλληνικῶν βασιλικῶν πλοίων. Πέποιθε δ' ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον, κατὰ τὰς ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ ἐκθέσει διαβεβαιώσεις, θέλει ὑπερβῆ πᾶν πρόσκομμα εἰς τὴν ἐν ἐγκ τῶν βασιλικῶν πλοίων σύστασιν τοῦ σχολείου, περὶ οὗ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον ὑπεσχέθη. »

Ἠρωτήθη ὁ ὑπουργὸς ποῦ σπουδάζουσιν οἱ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ φαινόμενοι ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας σπουδάζοντες σπουδασταί, καὶ ἂν που ἐντὸς τοῦ κράτους σχολεῖον τοιοῦτον συνεστημένον ὑπάρχῃ· ἵνα τί διάφορον οἱ ἐκτὸς τοῦ Κράτους σπουδάζοντες μισθὸν λαμβάνουσι· καὶ ἂν ἐτελεσφόρησε τὸ ἐπὶ τῆς κορβέτας ὁ Λουδοβίκος συσταθὲν ναυτικὸν σχολεῖον, ἡ ὑπάρχουσι πληροφορίαι προαγγέλουσαι τὴν τελεσφόρησιν αὐτοῦ· διότι πατριωτικὸς μὲν καὶ ζήλου ἔμπλεως ὁ τοῦ ὑπουργοῦ σκοπός, ἠκούσθησαν δὲ πολλὰ καὶ δυσάρεστα ἐκ τῆς μὴ τῶν προσώπων καλῆς ἐκλογῆς.

Ἀπήντησε δ' ὁ ὑπουργὸς ὅτι περὶ μὲν τοῦ σχολείου τούτου εὐχαρίστους ἔχει τὸ ὑπουργεῖον πληροφορίας, πολλῶν ἀριστευσάντων κατὰ τὰς γενομένας ἐξετάσεις· ἐκ δὲ τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ σπουδαζόντων, ἐκ τῶν εἰς τὸν Κριεζῆν διδομένων 200 δραχ., αἱ 40 εἰσὶ τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ, καὶ ταύτας θέλει λάβει νῦν καὶ ὁ Βελτάκης ἀρτίως βαθμολογηθείς. Παρεκάλεσε δὲ τὴν Βουλὴν ἵνα ἐπιψηφίσῃ καὶ τὰς 3200 δραχ. τὰς ὁποίας ἡ ἐπιτροπὴ δὲν παρεδέχθη, ἵνα ἀποπερατώσωσιν οὗτοι τὰς σπουδάς των καὶ ἀναδειχθῶσιν ὠφέλιμοι.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς ἐβασίσθη εἰς τὴν περυσινὴν ἀπόφασιν τῆς βουλῆς γνωμοδοτησάσης ὑπὲρ τῆς ἀνακλήσεως τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διὰ δαπάνης τοῦ δημοσίου τὰ ναυτικὰ σπουδαζόντων, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐχορήγησε τὴν διὰ τὸν νέον Τρικαλιώτην δαπάνην. Καὶ ἕτερον ὑποστηρίζοντα, ὅτι μετὰ τὴν δοθεῖσαν παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐξήγησιν καθίσταται πρόδηλον, ὅτι τὸ δημόσιον ἱκανὰ ἐδαπάνησε πρὸς ἐκπαίδευσιν τινῶν νέων· καὶ ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ διακόψῃ τὰς σπουδὰς αὐτῶν πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως. Ἡ βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ ἓν καὶ μόνον ἄρθρον τοῦ ς'. κεφαλ. κατὰ τὸν προϋπολογισμόν, ἔχον οὕτω.

« 1. Ἐκπαίδευσις . . . . . 8142. »

Ἐπειδὴ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ κεφάλαιον ἦτο, ἐγένετο ἐπ' αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Γ. Ρεβελιώτη καὶ Μ. Πρωτοπαπᾶ, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη, κατὰ τὸ ἀνωτέρω καταχωρισθὲν τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον τὸ παριστάνον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Ε'.

κεφαλαίου, τὴν πίστωσιν τοῦ ς΄ κεφαλαίου διὰ ψήφων 66 παμψηφεί.

Μετὰ τοῦτο ἀνεγνώσθη ἑκάτερον τῶν δύο ἄρθρων τοῦ Ζ΄. κεφαλαίου, μετὰ τῆς ἐπ' αὐτῶν γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω.

«Διὰ μισθοδοσίαν τῶν ναυτοδικῶν καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ ζητεῖται ἡ δαπάνη ἐκ δραχ. 16,272· ἠδύνατο νὰ ἐλαττωθῇ καὶ ἡ ποσότης αὕτη ἐκ τῆς μισθοδοσίας τῶν ναυτοδικῶν, διότι μισθοδοτοῦνται οὗτοι ἐφ' ὅσον χρόνον ἐργάζονται.· παρεδέχθη ὅμως ὁλόκληρον τὴν ποσότητα ταύτην, διότι ἐνδέχεται νὰ συμβῶσι τόσαι πράξεις, ὥστε νὰ ἔχωσι τὴν ἀνάγκην ἐργασίας καθ' ὁλόκληρον τὸ ἔτος. Ἐπίσης ἐγένετο παραδεκτὴ καὶ ἡ ἐκ δραχμῶν 960 δαπάνη διὰ πληρωμὴν ἐνοικίου τοῦ καταστήματος τοῦ ναυτοδικείου καὶ διὰ γραφικὰ ἔξοδα. Ἐνταῦθα λαμβάνει ἀφορμὴν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν, ὅτι, ἐνῷ ὑπεσχέθη καὶ κατὰ τὰς δύω παρελθούσας Συνόδους τὴν ὑποβολὴν τῶν περὶ ναυτικῆς νομοθεσίας καὶ ὀργανισμοῦ τοῦ ναυτοδικείου νομοσχεδίων, οὐδὲν μ' ὅλα ταῦτα μέχρι τοῦδε ὑπέβαλε· συσταίνει ὅθεν καὶ αὖθις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἀντικείμενον.»

καὶ ἐγένοντο μετ' αὐτῆς δεκτὰ δι' ἀναστάσεως ἔχοντα οὕτω.

«1. Προσωπικὸν 16,272
2. Ὑλικὸν 960

17,232»

Γενομένης δὲ ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Ζ΄. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 17.232 δραχμὰς, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Γ. Σταματάρα καὶ Ἀγ. Τσάνου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Ζ΄. κεφαλαίου παμψηφεὶ διὰ ψήφων 68.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἓξ ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Ζ΄. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ἐκ δρ. 17,232, Ναὶ ἢ Ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Θ. Γρίβας	ἀπών
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Ν. Μαυρομμάτης	»
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδεια

Γ. Γουλιμῆς	ἀπών	Ι. Ζάρκος	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	»	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Μ. Δ. Καΐρης	Ν.	Π. Ι. Κυριακὸς	»
Δ. Τσάκρης	ἀπών	Γ. Νοταρᾶς	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Δ. Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Ῥῦβ. Κανελλόπουλος	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Εὐστ. Οἰκονομόπουλ.	ἐν ἀδεία
Α. Μεταξᾶς	»	Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.
Σ. Βλάχος	ἀπών	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Π. Ῥάγκος	»	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	»	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπών
Λ. Λαπουσιάδης	ἀπών	Δ. Πλαπούτας	»
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδεία	Κ. Δελιγιάννης	»
Δ. Τσιγκουράκος	ἀπών	Ν. Μπούκουρας	»
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	ἀπών
Κ. Χαραμῆς	Ν.	Π. Βαρδιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανίδης	ἀπών	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Δ. Λ. Ζῶτος	ἀπών	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Νίκος Θέου	»	Μελέτης Χ. Μελέτη	ἀπών
Α. Γουζούασης	»	Π. Βάρβογλης	Ν.
Α. Βιλαέτης	»	Ῥ. Παλαμίδης	ἀπών
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	ἀπών	Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδεία
Ι. Ἀναγνωσόπ.	»	Π. Παππατσώνης	»
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σίλβες. Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδεία	Νικήτ. Σταματελόπουλ.	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.	Δ. Σακελλαριάδης	ἀπών
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἀπών	Κ. Βείκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	Ν.	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδεία	Φ. Κρ. Μαῦρος	ἀπών
Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	Ν.
Ἰλ. Παππαδαίος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.

Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών	Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Δ. Πικουλάκης	Ν.	Δημ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπών	Ι. Στάϊκος	ἀπών
Κ. Ζαρειφόπουλος	»	Α. Παππατσώρης	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	»	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Α. Καλαμογδάρτης	»	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Κ. Τσερτίδης	»	Α. Κιζάνης	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	ἀπών	Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	»	Γ. Δοκὸς	Ν.
Παππακώσ. Τσαμάλας	Ν.	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Γ. Μπάστας	ἀπών	Δ. Χατσίσκος	Ν.
Φ. Ἰωάννου	»	Γ. Γριζάνος	Ν.
Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Ι. Γαρδίκης	ἀπών
Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Κ. Προβιλέγιος	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Ι. Π. Ταταράκης	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Κανάρης	Ν.
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ		

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθη τὸ ἓν καὶ μόνον ἄρθρον τοῦ Η΄. κεφαλαίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως.

« Ἡ Βουλὴ, παραδεχθεῖσα τὸ κεφάλαιον τοῦτο κατὰ τὸν παρελθόντα προϋπολογισμὸν, ἀπεφάνθη ὅτι πρέπει νὰ εἰσαχθῇ νομοσχέδιον περὶ τῶν τοιούτων συνταξέων, ἀλλὰ περὶ τούτου οὐδεμία μνεία εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου γίνεται· συνιστᾷ ὅθεν εἰς τὴν προσοχὴν τὴν Βουλῆς τὸ οὐσιῶδες τοῦτο ἀντικείμενον.

Συνιστᾷ προσέτι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὴν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἀπομαχικοῦ ταμείου· διότι, διὰ μόνου τοῦ ταμείου τούτου, καὶ τὸ δημόσιον ἀπὸ τὰ τοῦ ἀπομαχικοῦ μισθοῦ βάρη θέλει ἀνακουφισθῇ, καὶ αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἑλλήνων ναυτικῶν θέλουσιν εὕρει ἀσφαλῆ ζωῆς πόρον.

Περαίνοντες ὅθεν τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν, καθῆκον ἡμῶν ἐνομίσαμεν νὰ ἐπιφέρωμεν καὶ τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις. Οὐδεὶς βέβαια

ἀντιλέγει ὅτι ἡ Ἑλλὰς, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της καὶ τῶν πολιτικῶν ἐν αὐτῇ συμβάντων, χρεωστεῖ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ναυτικὴν αὐτῆς δύναμιν, ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ πολυάριθμος ἐμπορικὴ μας ναυτιλία ἔχει ἀνάγκην μεγάλης ἐπισκοπῆς. Συμφέρει ὅθεν καὶ πρέπει νὰ ἀναπτύξωμεν κατὰ θάλασσαν τὰς δυνάμεις μας· διότι τὰ ὑπάρχοντα Βασιλικὰ πλοῖα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν οὔτε ἱκανὰ οὔτε ἀνάλογα τῶν ἀναγκῶν τῆς πατρίδος μας. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοῦτο πολὺς ἀπαιτεῖται χρόνος, ἐγκαίρως καὶ βαθμηδὸν πρέπει νὰ φροντίσωμεν· ἐπὶ τούτῳ δὲ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἀπαιτεῖται νὰ ζητῇ ἐτησίως διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τὴν ἀναγκαίαν πίστωσιν, ἀναλόγως πρός τε τὰ οἰκονομικὰ ἡμῶν μέσα καὶ τῆς ἐπικρατείας τας ἀνάγκας, καθ' ἃ περὶ τούτου καὶ ἄλλο τε ἐγένετο λόγος, ἀλλὰ μὴ παραβλεπομένου ἑκάστοτε καὶ τοῦ περὶ τούτου ἀπαιτουμένου νόμου. »

Ἐπὶ τούτου παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῶν συντάξεων παρητήθη παρὰ πάντων τῶν ὑπουργῶν, ἐνῷ ἐζητήθη παρὰ τῆς Βουλῆς νὰ ἀναπεωρηθῶσιν οἱ κατάλογοι ὅλων τῶν συνταξιούχων, καὶ μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν αὐτῶν νὰ καθυποβληθῇ νομοσχέδιον, καὶ νὰ συγκεντρωθῶσι μάλιστα εἰς ἓν ὑπουργεῖον, τὸ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὑπεστήριξε καὶ ἄλλος, ὅτι ἡ αἰτηθεῖσα ἐκκαθάρισις τῶν συντάξεων εἶναι ἀναγκαιοτάτη, ἐφ' ᾧ καὶ αὐθις ἡ ἐπιτροπὴ ὑπομιμνήσκει εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἵνα ἐπισπεύσῃ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ αἰτηθέντος νομοσχεδίου.

Μετὰ ταῦτα παρετήρησέ τις, ὅτι εἰς τὸν κατάλογον τῶν συνταξιούχων ὑπάρχουσι 5 μὴ κατονομαζόμενοι, καὶ ἠρώτησε τὸν ὑπουργὸν τὴν αἰτίαν τούτου.

Ὁ Ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι οἱ ἀκατονόμαστοι εἶναι μέλλοντες συνταξιοῦχοι ἐκ τῶν γεγραμμένων καὶ ἀξίων περιθάλψεως. Παρατηρηθέντος δὲ ὅτι δὲν δύνανται νὰ δοθῶσι τοῦ λοιποῦ συντάξεις ἄνευ νομοσχεδίου, ἀνεκαλέσε τὴν πίστωσιν τῶν 5 ἀκατονομάστων συνταξιούχων, καὶ ἐδέχθη τὴν ἐξαίρεσιν αὐτῶν.

Παραδεχθεὶσης λοιπὸν τῆς Βουλῆς δι' ἀναγάσεως τὴν ἐξαίρεσιν τῶν 684 δραχμῶν ἐκ τοῦ ὁλικοῦ κεφαλαίου τῶν συντάξεων, ἐγένετο ἐπ' αὐτοῦ, ἀναβαίνοντος ἤδη εἰς 9100: 80 δραχμὰς, ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Γ. Νοταρᾶ καὶ Κ. Προβελεγίου, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς

ψηφοφορίας πρωτόκολλον τὴν πίστωσιν καὶ τοῦ Η. κεφαλαίου παμψηφεὶ διὰ ψήφων 72.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν.

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Π. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ἐκ δραχ. 9,100:80, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Α. Γουζούασης	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Δ. Βιλαέτης	ἀπὼν
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Α. Κρεστενίτης	Ν.
Θ. Γρίβας	ἀπὼν	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	ἀπὼν
Ν. Μαυρομμάτης	»	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Κλίμακας	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	ἀπὼν	Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.
Π. Δ. Καμπάνης	»	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Δ. Τσόκρης	ἀπὼν	Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Β. Νικολαΐδης	ἀπὼν
Ι. Βλάσσης	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	Ν.
Ι. Κωλέττης	ἀπὼν	Β. Καραγιάννης	ἀπὼν
Α. Μεταξᾶς	»	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Α. Πετμεζᾶς	ἀπὼν
Σ. Βλάχος	Ν.	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Π. Ῥάγκος	ἀπὼν	Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.
Ι. Καραγιαννόπ.	»	Ι. Ζάρκος	ἀπὼν
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Ι. Ν. Φλέσσας	»
Α. Λαπουσιάδης	ἀπὼν	Π. Ι. Κυριακὸς	»
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Δ. Τσιγκουράκος	ἀπὼν	Α. Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Κονδύλης	Ν.	Εὐθύ. Κανελλόπουλος	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Εὐς. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Κ. Χαραμῆς	Ν.	Κ.Χ. Παναγιώτου	ἀπὼν
Ι. Κρανίδης	ἀπὼν	Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.
Δ. Ζῶτος	ἀπὼν	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Νῖκος Θέου	»	Σ. Πάγκαλος	Ν.

Κ. Θ. Κολοκοτρ.	ἀπὼν	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Δ. Πλαπούτας	»	Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Κ. Δελιγιάννης	»	Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Ν. Μπούκουρας	Ν.	Παπακώστ. Τσαμάλας	Ν.
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.	Γ. Μπάστας	Ν.
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Φ. Ἰωάννου	ἀπὼν
Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Γ. Δερνιτσώτης	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.	Κ. Προβελέγιος	Ν.
Μελέτης Χ. Μελέτη	ἀπὼν	Ι. Ταταράκης	Ν.
Π. Βάρβογλης	Ν.	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Ῥ. Παλαμίδης	ἀπὼν	Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπὼν
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Στομάτιος Δάρρας	Ν.
Π. Παππατσώνης	»	Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Π. Καλαμαριώτης	»	Ι. Στάϊκος	ἀπὼν
Π. Δαρειώτης	»	Α. Παππατσώρης	Ν.
Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενὴς	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπὼν
Δ. Σακελλαριάδης	ἀπὼν	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Α. Κιζάνης	Ν.
Κ. Βέϊκος	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	ἀπὼν	Εὐστ. Μ. Παρίσσης	Ν.
Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Φ. Κρ. Μαῦρος	ἀπὼν	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.	Γ. Κουντουριώτης	ἀπὼν
Σ. Βαρότσης	ἀπὼν	Δ. Χαντσίκος	Ν.
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Ι. Γριζάνος	ἀπὼν
Α. Μαυρομιχάλης	ἀπὼν	Ν. Γαρδίκης	Ν.
Δ. Πικουλάκης	Ν.	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπὼν	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Κ. Ζαρειρόπουλος	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	ἀπὼν
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπὼν	Κ. Κανάρης	Ν.
Α. Καλαμογδάρτης	»	Γ. Σταματάρας	Ν.
Κ. Τσερτιδῆς	»		

Ἀπεπερατώθη οὕτως ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, τοῦ ὁποίου ὁ τροποποιητικὸς πίναξ διορθώθη ἐπὶ ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις τῆς Βουλῆς, καὶ ἔχει οὕτω.

Πίναξ τροπολογικὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργείου ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη.

Κεφάλ.	Ἄρθρον	Εἴδη δαπάνης	Ποσὰ κατ' ἄρθρον καὶ κεφάλαιον: Αἰτηθέντα παρὰ τοῦ ὑπουργείου		Ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς βουλῆς		Διαφορὰ: Ἐπὶ πλέον	Παρατηρήσεις.
Α		Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν.						
	1	Προσωπικόν	28,080		28,080			
	2	Ὑλικόν	5,000		4,818		182	
			33,080		32,898			
Β.		Ναυστάθμου Διευθυντήριον.						
	1	Προσωπικόν	27,852		27,852			
	2	Ὑλικόν	1,200		1,200			
			29,052		29,052			
Γ.		Ἀτμενικὴ ὑπηρεσία.						
	1	Προσωπικόν	62,388		62,388			
	2	Ὑλικόν	6,102		6,102			
	3	Κατασκευὴ καὶ ἐπισκευὴ λέμβων .	1,000		1,000			
	4	Ἔξοδα φάρων καὶ φανῶν	8,479	20	8,479	20		
			77,969	20	77,969	20		
Δ.		Ναύσταθμος.						
	1	Πλήρωμα ναυστάθμου						
		α΄.) Μισθός	48,192		48,192			
		β΄.) Τροφή	7,884		7,884			
			26,076		26,076			
	2	Λόχος τεχνιτῶν.						
		α΄.) Μισθός	39,812	80	39,812	80		
		β΄.) Τροφεῖα	3,383	55	3,383	55		
		γ΄.) Στρατωνισμὸς καὶ ὁπλισμός .	960		960			
			47,145	70	47,145	70		
	3	Ἐπισκευαὶ Βασιλ. πλοίων	100,000	*)				*)Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς οὕτω. 3. Ἐπισκευαὶ πλοίων . . . 30,000 4. Συντήρησις αὐτῶν . . . 55,000 5. Ὅπλα καὶ πολεμοφόδια . 15,000 100,000
	4	Κατασκευαὶ καὶ ἀγοραί	100,000					
	5	Καταστήματα	40,000		35,000		5,000	
			313,221	70	308,221	70		
Ε.		Στόλος.						
	1	Πληρώματα						
		α΄.) Μισθός	583,753	60	583,753	60		
		β΄.) Τροφή	56,932	40	56,932	40		
			640,686	00	640,686	00		
	2	Λόχος ἀπομάχων						
		α.) Μισθός	20,784		20,784			
		β΄.) Τροφή	3,358		3,358			
			24,142		24,142			
			664,828		664,828			
ΣΤ.		Ἐκπαίδευσις.	8,142		8,142			
Ζ.		Δικαιοσύνη.						
	1	Προσωπικόν	16,272		16,172			
	2	Ὑλικόν	960		960			
			17,232		17,232			
Η.		Συντάξεις.	9,784	80	9,100	80	684	
		Ὁλικὸν ἄθροισμα .	1,153,369	70	1,147,443	70		
		Προστιθ. τῆς ἐπὶ πλέον διαφορᾶς.			5,866			
					1,153,309	70	5,866	

Φ 118 Α

Φ 119 Α

Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ παρατηρήσει τινὸς, ὅτι διὰ τὴν ἀπουσίαν ἑνὸς τῶν μελῶν δὲν κωλύεται ἡ ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοῦ ἔργου αὐτῆς, δυναμένη νὰ προβῇ εἰς τὴν τούτου ἀπόπερατωσιν· ὁ Πρόεδρος, λαβὼν τὴν ἔδραν του, ἀνέφερεν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ διωρισμένης ἐπιτροπῆς καὶ προσεκάλεσεν αὐτά, ἵν' ἄρξωνται τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, ὡς κατεπείγοντος τοῦ χρόνου.

Ἓν τῶν μελῶν αὐτῶν, ὁ τὰ ἔργα τοῦ ταμείου τῆς Βουλῆς ἐπιφορτισμένος, ἀνέφερεν, ὅτι, μὴ εὐκαιρῶν ἕνεκα τῶν ἐν τῷ ταμείῳ ἐργασιῶν αὐτοῦ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν μνησθεῖσαν ἐπιτροπὴν, παραιτεῖται.

Διϊσχυρίσθη καὶ ἄλλος, ὅτι τῶν οὐσιωδεστέρων καθηκόντων τῆς Βουλῆς εἶναι ἡ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ ἐπιψήφισις. Ἀλλ' εἰς μὲν τὸν τοῦ πρώτου, ἔχει μεγάλην φροντίδα καὶ προσπάθειαν καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἡ δὲ τοῦ δευτέρου εἶναι χρέος ἰδιαίτερον τῆς Βουλῆς, καὶ ἡ ταύτου παράλειψις σοβαρὰς δύναται νὰ ἔχῃ συνεπείας· διότι, ἂν ἡ Βουλὴ δὲν προθύμῃ νὰ συζητήσῃ τὸν ἀπολογισμὸν, θέλει εἶσθαι τοῦτο μεγάλη ταύτης προσβολὴ, καὶ κάκιστον θέλει δοθῇ παράδειγμα. Διὰ ταῦτα δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον εἶναι νὰ προσκληθῇ ἡ ἐπιτροπὴ, ἥτις παρ' ἐλπίδα οὐδ' ἐπελήφθη τὸ παράπαν τοῦ ἔργου, ν' ἄρξηται τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ὅσον οἷόν τε κατεσπευσμένως, καὶ νὰ καθυποβάλῃ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἔκθεσιν.

Τούτου συνομολογηθέντος, ὁ Πρόεδρος προσεκάλεσε τὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως καὶ τοῦ φορολογικοῦ ἐπιτροπὰς νὰ συνέλθωσι πρὸς ἐργασίαν, καὶ ἀναγγείλας, συναινέσει τῆς Βουλῆς, ἀντικείμενον τῆς ἐπὶ ὑγιείας τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείου, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν εἰς ὥραν 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ Προεδρεύσας Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΒ'.

Τῆς 5 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν πέμπτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην Π. Μ. τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 82 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 16, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ Προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος αὐτῆς ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ προέδρου, ὅτι ὁ ἐν Βενετίᾳ Ἑλλ. Πρόξενος Κ. Γ. Ζέζος ἐδωρήσατο εἰς τὸ ἀναγνωστήριον τὴν ἐφημερίδα τῆς Βενετίας, ἡ βουλὴ ἐνετείλατο ἵνα ἐκφρασθῶσιν αἱ εὐχαριστίαι αὐτῆς.

Ἓν μέλος τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς, ἐκθεὶς ὅτι αὕτη μὲν μέχρι τοῦδε δὲν συνῆλθε, τὸ δ' ἔργον καὶ σπουδαῖον καὶ σοβαρὸν παρίσταται· καὶ ὅτι αὐτὸς ἀναγκάζεται νὰ ἀναχωρήσῃ ἐντεῦθεν προσεχῶς, ἐπρότεινεν ἵνα ἀναπληρωθῇ αὐτός τε καὶ τὰ ἄλλα παραιτηθέντα μέλη.

Παραιτηθέντος δὲ καὶ ἑτέρου, μέλλοντος ἐπίσης νὰ ἀναχωρήσῃ ἐντεῦθεν. Ἐπρότεινέ τις, ἐπειδὴ ὁ σχηματισμὸς τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἀπέτυχε, δὲν δύνανται δὲ τὰ παραιτούμενα μέλη νὰ ἀναπληρωθῶσιν ἐκ τῶν ὀνομασάντων αὐτοὺς τμημάτων, διαλυθέντων καὶ μὴ ὑφισταμένων ἤδη, ἵνα ἀνανεωθῇ ἡ ὅλη ἐπιτροπὴ ἐξ ὑπαρχῆς.

Μετά τινα τῶν παραιτηθέντων παρατηρήσαντα, ὅτι οἱ παραιτούμενοι μόνον πρέπει νὰ ἀναπληρωθῶσιν, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ὅλη ἐπιτροπὴ νὰ ἀνανεωθῇ.

Εἷς μὲν ὑπεστήριξε τὴν περὶ ἀνανεώσεως τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης πρότασιν εἰπὼν, ὅτι οἱ παραιτούμενοι, ἂν ἔμελλε νὰ ἀναπληρωθῶσιν, ἔπρεπεν ἵνα ἐκ τῶν ὀνομασάντων αὐτοὺς τμημάτων οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν αὖθις διορισθῶσιν· ἀλλ' οὐ μόνον τὰ τμήματα ταῦτα, διαλυθέντα ἤδη, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνέλθωσιν, ἀλλὰ καὶ συνελθόντα δὲν δύνανται πλέον νὰ ὑφίστανται καὶ οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὰ νὰ ἀποτελέσωσιν ὅλον, ὡς ὁ κανονισμὸς ἀπαιτεῖ. Καὶ ὅτι ἡ βουλὴ, πολλὴν ἐριστῶσα προσοχὴν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος, οὕτω πρέπει νὰ λύσῃ αὐτό.

Ἕτερος δ' ἐξέθηκεν ὅτι ἐκ τῶν λίαν οὐσιωδῶν καθηκόντων τῆς βουλῆς καὶ ἡ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐξέλεγξις εἶναι· ἡ πρὸ τεσσάρων δ' ἤδη μηνῶν συγκροτισθεῖσα ἐπιτροπὴ δὲν συνῆλθεν ἔτι, καὶ ἀπορεῖται πῶς τὰ συγκροτίζοντα ταύτην μέλη δὲν ἐξετίμησαν ἀρχῆθεν τὴν τοῦ ἔργου σπουδαιότητα, καὶ, ἰδόντα τὰ ἀναφυέντα προσκόμματα περὶ τὴν τοῦ ἀνατεθέντος αὐτοῖς ἔργου ἐκπλήρωσιν, δὲν παρητήθησαν πρὸ πολλοῦ, ὅπως μὴ χρόνος τοσοῦτος μάτην δαπανηθῇ. Ἐν τούτοις ταῦτα μὲν οὕτως ἐγένετο, περὶ τὴν λῆξιν δὲ τῆς τρίτης συνόδου διατελοῦντες, τρέχομεν τὸν κίνδυνον, ἵνα μὴ τὸν ἀπολογισμὸν ἐξελέγξωμεν, καὶ ὀφείλομεν ἐπὶ οὕτω πρωτοφανοῦς ζητήματος ἵνα σκεφθῶμεν σοβαρῶς καὶ τὴν δυνατὴν ἐπιφέρωμεν λύσιν· πρὸς τοῦτο δὲ πρέπει ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς νὰ κοινοποιήσωσι τίνες ἐπιμένουσιν ἢ τίνες, μὴ εἰδικοὶ ἐπὶ τοῦ ἔργου, παραιτοῦνται. Ὅπως δὲ τοῦ λοιποῦ μὴ περιπίπτωμεν εἰς τοιαῦτα, ὀφείλομεν, ἐκτιμῶντες τὰ ὑψηλὰ ἡμῶν καθήκοντα, νὰ σχηματίζωμεν τὰς τοιαύτας ἐπιτροπὰς, ἐκλέγοντες ἐκ τῶν ἱκανῶν καὶ πρὸς ἔργον ἐπιτηδείων, ἀδιαφόρως ἂν οὗτοι ἐκ τῶν συμπολιτευομένων ἢ ἀντιπολιτευομένων ὦσιν.

Ἐπὶ τῇ προτάσει τινὸς ἡ τοῦ ζητήματος τούτου λύσις ἀνεβλήθη ἐπὶ τὴν αὔριον· τῆς συνεδριάσεως δ' ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου συζήτησις.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι ἡ συνεχὴς τῶν ὑπουργῶν ἀπουσία κατὰ τὰς συζητήσεις ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν εἰσαγομένων νομοσχεδίων, κατέστησε γενικὸν μὲν κανόνα τὴν ἔλλειψιν τούτων, ἐξαίρεσιν δὲ τὴν παρουσίαν αὐτῶν, καὶ παριστᾷ φαινόμενόν τι ἀνήκουστον εἰς τὰ λοιπὰ τῶν συνταγματικῶν ἐθνῶν, συμβαῖνον μόνον ἐν Ἑλλάδι. Οἱ ὑπουργοί, τὸ σοβαρὸν ἄλλοτε τοῦτο καθῆκον γνωρίζοντες, εἰσήγαγον κατὰ τὴν πρώτην σύνοδον νομοσχέδιον περὶ διοργανισμοῦ ὑπουργείων, καὶ δι' αὐτοῦ ἐπροτείνον τὴν νομοθέτησιν ἕδρας γενικοῦ γραμματέως, ὡς οὐσιωδέστατον μόνον λόγον φέροντες τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπουσίαν τοῦ ὑπουργοῦ, ἀναγκαζομένου νὰ παρευρίσκηται καθ' ὅλας τὰς βουλῆς τὰς συζητήσεις, καὶ τὴν ἀνάγκην βοηθοῦ ὅπως προβαίνῃ ἡ τακτικὴ ὑπηρεσία. Καὶ τοι δὲ ἐκτιμῶντες τὸ σοβαρὸν τοῦτο τοῦ ὑπουργοῦ καθῆκον, τῆς κατὰ τὰς συζητήσεις τῶν βουλῶν παρουσίας, τὸ ὑπὸ τῆς συνταγματικῆς πολιτείας ἐπιβαλλόμενον, τοὺς ὑπουργοὺς ὅμως σπανιώτατα βλέπομεν ἔκτοτε παρόντας· ἕνεκα τούτου ἡ βουλὴ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον, ἵνα τὰ ἐκ

τῆς ἀπουσίας αὐτῶν προσκόμματα ἄρῃ καὶ τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἐπισπεύσῃ ἀπεφήνατο, ὅτι καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτῶν θέλει προβαίνει εἰς τὰ ἔργα αὐτῆς, διότι ἄλλως ἤθελον ταῦτα παραταθῇ ἐπὶ αἰῶνα ὅλον. Τὴς ταχύτητος ταύτης τὸν λόγον ἐκτιμῶν, τοὺς δ' ὑπουργοὺς μὴ καθορῶν ἀνωτέρους ἀτόπων, ἐνόμισε τὴν ἀπουσίαν αὐτῶν κατὰ τὴν τῶν νομοσχεδίων συζήτησιν, καὶ ἰδίως τὴν ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν, λίαν ἐπιζήμιον εἰς τὰ δημόσια συμφέροντα· διότι ἀληθῶς μὲν τότε τὸ κατὰ τὰ δικαστήρια συμβαῖνον μετερέρομεν παρ' ἡμῖν, καὶ, ὡς ἐκεῖ ταῦτα προβαίνουσιν ἀπόντος τοῦ διαδίκου καὶ ἐρήμην δικάζουσι, τὴν ἐκ τῆς ἀπουσίας βλάβην εἰς τὸν ἀπόντα καταλογίζοντα, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἀπεφηνάμεθα ὅτι θέλομεν προβαίνει, τοῦ ὑπουργοῦ μόνου ζημιουμένου ἐκ τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ, ὡς μὴ δυναμένου νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ὑπ' αὐτοῦ εἰσαχθεῖσαν πρότασιν. Ἀλλ' ἐκεῖ μὲν περὶ ἰδιωτικῶν δικάζουσι συμφερόντων, ἐνταῦθα δὲ δημόσια πρόκεινται, οἱ δ' ὑπουργοί, ὡς ἐντολεῖς τοῦ ἔθνους, ὀφείλουσι νὰ παρευρίσκωνται κατὰ τὰς συζητήσεις καὶ τὰς αὐτῶν πράξεις δικαιολογῶσι, διότι ἡ ἐκ τῆς ἀπουσίας αὐτῶν προτάσεώς τινος ἀπόρριψις οὐχὶ τὸν προτείναντα ὑπουργὸν βλάπτει, ἀλλὰ τὰ δημόσια συμφέροντα· ἡμᾶς δηλονότι αὐτούς. Διὰ ταῦτα ἀναγκαῖον εἶναι, ἵνα διὰ συζητήσεως γνωστοποιηθῇ εἰς τοὺς ὑπουργοὺς, ὅτι ἡ βουλὴ θεωρεῖ παράβασιν καθηκόντων τὴν ἐκ τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων, καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν, ἀπουσίαν αὐτῶν, ἐξ ἧς δύναται νὰ συμβῇ ἀπόρριψίς τινος, πρὸς βλάβην τῶν δημοσίων συμφερόντων· πρὸς τοῦτο δὲ δὲν ἀρκεῖ ἡ παρουσία ὑπουργοῦ τινος μὴ ἁρμοδίου, καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαχίστων ἵνα τὴν βουλὴν φωτίσῃ ἀνικάνου, ἀλλὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, τοῦ δυναμένου τὰς ἀναφυομένας ἀπορίας νὰ λύῃ.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι δέχεται μὲν τὰς τοῦ προαγορεύσαντος παρατηρήσεις, οὐχὶ δὲ καὶ ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἀρχῇ ἐν οἱαδήποτε περιπτώσει, διὰ τὴν τῶν ὑπουργῶν ἀπουσίαν· διότι δύναται νὰ προβαίνῃ, καὶ, ἀπαντῶσα που ἀνυπέρβλητον τὴν ἀνάγκην τοῦ ὑπουργοῦ πρὸς λύσιν ἀπορίας τινος, δύναται νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐπὶ τούτου συζήτησιν καὶ νὰ προσκαλέσῃ αὐτὸν, ἵνα προσέλθῃ καὶ λύσῃ τὴν ὑπάρχουσαν ἀπορίαν. Καθόσον ἡ διαρκὴς τῶν ὑπουργῶν παρουσία οὐδ' ὑπὸ τοῦ Συντάγματος οὐδ' ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ἐτιδάλλεται, ἀλλ' ἔθιμον ἔστι συνταγματικόν.

Παρετήρησεν ἄλλος ὅτι ἀληθῶς οἱ ὑπουργοὶ ὀφείλουσι νὰ παρευρίσκωνται κατὰ τὰς συζητήσεις, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν

εἰσαγομένων Νομοσχεδίων, ἀλλὰ καὶ τῶν προϋπολογισμῶν· τοῦτο δ' ἀποτελεῖ πρακτικὴν ἀλήθειαν, τῆς ὁποίας οὐδ' ἐν ἀγνοίᾳ οὐδὲ ἂν ὀλιγωρῶσιν οἱ ὑπουργοὶ δικαιοῦνται. Καὶ ἡ τῆς ἀληθείας ταύτης τῶν παραγνώρισις ἢ ἐξ ἀγνοίας τῆς συνταγματικῆς προέρχεται τάξεως, ἢ ἐξ ὀλιγωρίας αὐτῆς· ἀλλ' ἄγνοιαν μὲν δὲν δύναταί τις νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν πολυετίαν κατατρίψαντα ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἰδόντα πῶς οἱ ὑπουργοὶ προσφέρονται ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ, τὴν ὁποίαν προτίθενται γνώμονα· καὶ ἂν ὑπάρχῃ, εἶναι τι φαινόμενον μοναδικὸν καὶ ἀνήκουστον· ὀλιγωρίαν δὲ μόνην ταύτης καθορᾷ ἕκαστος. Καὶ ἀληθῶς μέν, ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς διαρκοῦς ἐν ταῖς Βουλαῖς παρουσίας τῶν ὑπουργῶν, ἡ τοῦ γενικοῦ Γραμματέως νομοθέτησις ἐδικαιολογήθη· ἐκ τούτου ὅμως δηλοῦται ἡ ἀσύγγνωστος τοῦ πρωθυπουργοῦ ὀλιγωρία, μηδὲ τὸν νόμον τοῦτον ἐφαρμόζοντος, μηδὲ δυνάμει τὰ ἐξ αὐτοῦ ὀφέλη παρέχοντος, τῇ προσλήψει ἱκανῶν συνεργατῶν. Οὐ μόνον δὲ τοὺς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐκείνου ὁρισθέντας γενικοὺς γραμματεῖς δὲν διώρισεν, ἀλλά, ἐναντίον αὐτοῦ, μὴ ἐπιτρέποντος εἰμὴ διὰ ἐλάχιστον χρόνον εἷς ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ὥμων πολλὰ νὰ φέρῃ ὑπουργεῖα, εἷς τέσσαρα τοιαῦτα διευθύνει· καὶ, ἐνῷ ὑμεῖς ἀπεφάνθητε πέρυσιν, ὅτι μόνον κατὰ δευτέραν καὶ πέμπτην δύνανται οὗτοι νὰ μὴ παρευρίσκωνται εἰς τὰς συζητήσεις, διὰ τὸ πολυάσχολον τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, καθ' ἃς τὰ ταχυδρομεῖα ἐντεῦθεν ἀναχωροῦσιν, οὐδὲ τὰς ἄλλας ὅμως ἡμέρας αὐτοὶ παρευρίσκονται. Ἐκ δὲ τούτων μαρτυρεῖται ἄγνοια ἡ ὀλιγωρία τῆς ἀπαντοχοῦ συνταγματικῆς τάξεως· ὀλιγωρία καὶ ἀθέτησις, ὡς πρὸς τοὺς διορισμοὺς τῶν Γενικῶν Γραμματέων, καὶ τὴν μὴ συμπλήρωσιν τοῦ ὑπουργείου, τοῦ περὶ ὑπουργείων νόμου· καταφρόνησις δὲ καὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Βουλῆς. Καὶ πῶς θέλετε, τῶν ὑπουργῶν ἀπόντων, νὰ συζητῶμεν ὑμεῖς ζητήματα ἀλληλοδιαδόχως γεννώμενα, τὴν παρουσίαν αὐτῶν ἀπαιτοῦντα; ἰδίως δὲ κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ συζήτησιν, καθ' ἣν λίαν ἀναγκαία ἡ τοῦ ὑπουργοῦ παρουσία ὑπάρχει, καὶ ζητήματα μεγάλα καὶ σοβαρὰ γενῶνται; Καὶ ὅμως τούτων ἀπέναντι εἶπον, ὅτι ἀδυναμία ἢ ἀσθένεια ἢ ἕτερόν τι τοῦ ὑπουργοῦ ἐπήνεγκαν αὐτά· ἀλλὰ μὴ ἔπρεπε τὸ ἔθνος νὰ πάσχῃ ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ ὑπουργοῦ; ἡ θεωρία αὕτη τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, παραπλησίας μὲ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἁμαρτημάτων τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, διὰ τῆς ἐπιφορτώσεως τούτων εἰς τράγον καὶ ἀποπομπῆς τοῦ ἀποπομπέου τούτου τράγου εἰς ἔρημον, δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπηται ἐπὶ τῶν δημοσίων. Διὰ τοῦτο ἀποτελοῦντες Βουλὴν δὲν πρέπει νὰ

μένωμεν ἄβουλοι, ἀλλὰ, ἀκολουθοῦντες τὰ τῶν ἄλλων, τὴν συνεχῆ τῶν ὑπουργῶν παρουσίαν ὀφείλομεν νὰ ἀπαιτήσωμεν, ὅπως μὴ κηρύττωσιν ὅτι φρονοῦμεν ὡς φρονοῦσι καὶ τἀνάπαλιν.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι εἶναι μὲν τῶν ὑπουργῶν ἡ παρουσία ἀναγκαία, καὶ καθῆκον τε καὶ συμφέρον οὗτοι ἔχουσι νὰ ὦσι πάντοτε παρόντες· ἀλλὰ συμπίπτουσιν προσκόμματα, νὰ ὦσιν ἀπόντες καὶ ἅπαξ καὶ δίς. Καὶ ἔχουσι μὲν συμφέρον νὰ παρευρίσκωνται κατὰ τὰς τῶν Βουλῶν συζητήσεις, δύνανται δὲ νὰ κρίνωσιν, ἂν τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον θελῃ ἀντικρουθῇ, καὶ ἀπορίαι θέλουσι προταθῇ, τὴν παρουσίαν αὐτῶν ἀπαιτοῦσαι. Ἐπὶ δὲ τοῦ πρακειμένου τὸ ζήτημα τοῦτο εὐτυχῶς δὲν ἐγεννήθη, μὴ ὑπαρχούσης ἀφορμῆς τοιαύτης κατὰ τῶν ὑπουργῶν, παρευρεθέντων κατὰ τὴν συζήτησιν καὶ τῶν τριῶν ἤδη ψηφισθέντων προϋπολογισμῶν· ἂν καὶ ἀπὼν καὶ προσκαλούμενος ὁ ὑπουργὸς ἐδύνατο ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ νὰ δικαιολογήσῃ, καὶ ἀναβολὴν ἡμεῖς νὰ μὴ κάμωμεν, ἐὰν λόγοι ἰσχυροὶ δὲν ἀπῄτουν τοιαύτην.

Προσελθόντος δὲ τοῦ πρωθυπουργοῦ, παρετηρήθη ὅτι ἄπορον εἶναι πῶς, γενομένου λόγου περὶ ἀπουσίας ὑπουργῶν, οὗτοι ἀμέσως ἀναφαίνονται. Ὁ πρωθυπουργὸς εἶπεν ὅτι ὑπ' οὐδενὸς ἐκαλέσθη, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων κατ' εὐθείαν ἦλθε. Καὶ, ἐρωτηθεὶς ὡς ὑπουργός τίνος ὑπουργείου προσεκλήθη ἐκεῖ, ἠρίθμησε τὰ διευθυνόμενα ὑπ' αὐτοῦ ὑπουργεῖα. Τότε δ' ὑπέλαβεν ἄλλος ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ πρωθυπουργὸς μαρτυρεῖ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τοῦ περὶ ὑπουργείων νόμου, ἀριθμῶν διευθυνόμενα ὑπ' αὐτοῦ ὑπουργεῖα, τοῦ νόμου δι' ἐλάχιστον χρόνον τοῦτο ἐπιτρέποντος.

Ἀνεγνώσθη ὁ πρόλογος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν. Ἐπὶ τοῦ πρώτου δ' ἄρθρου τοῦ ἀναγνωσθέντος πρώτου Κεφαλαίου παρετηρήθη, ὅτι, εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν ὑπὸ τοῦ πρωθυπουργοῦ διευθυνομένων ὑπουργείων ὅλων, ὁ τοῦ ὑπουργοῦ μισθὸς σημειοῦται. Καὶ οὐδὲ λαμβάνει οὐδὲ δύναται νὰ λάβῃ αὐτοὺς ὅλους οὗτος, ἀλλά, κατὰ νομολογίαν τῆς Βουλῆς, δὲν πρέπει νὰ σημειῶνται εἰμὴ οἱ ἐπὶ πραγματικαῖς ὑπηρεσίαις ὑπάρχοντες μισθοί· διὰ τοῦτο, μήπω διορισθέντος ὑπουργοῦ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, πρέπει νὰ ἀφαιρεθῇ ἡ τούτου μισθοδοσία μέχρι τῆς σήμερον. Καὶ ὅτι ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ἐπαναληφθῇ, ὅτι οὐδ' ὁ περὶ ὑπουργείων νόμος ἐνηργήθη, ἂν καὶ ἐδίστασάν τινες εἰπόντες ἄλλοτε τι· τὰ ἅπαξ λεχθέντα δὲν πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνωνται, μ' ὅλον τοῦτο πρέπει πάντοτε νὰ ἐπαναλαμβάνωνται, ἕως ἂν τὰ λεγόμενα

γαιμοποιηθῶσιν. Ἡ δὲ καὶ τῶν μὴ ὑπαρχόντων μισθῶν σημείωσις καὶ εἰς ἄτοπον ἄλλο φέρει, ἵνα τινὸς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀπατᾷ, καὶ ἰδίως τοὺς συμφέρον ἔχοντας καὶ δικαιουμένους ἵνα τὰ περὶ ἡμῶν γνωρίζωσιν. Οὕτω δὲ πρέπει νὰ ἐλαττωθῶσι καὶ τὰ σημειούμενα δι' ὑπηρεσίας μὴ ὑπὸ ἰδίων ἐκτελουμένας ὑπαλλήλων. Ἐπειδὴ δὲ πέρυσιν ἐρωτηθεὶς ὁ ὑπουργὸς, καὶ τοι ἀναγνωρίζομένου τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας τοῦ διορίζειν, ἵνα τι ἱκανὸν καὶ τίμιον ἐν τῷ ὑπουργείῳ ὑπηρετοῦντα ἔπαυσεν, εἶπεν, ὅτι ἔπαυσεν αὐτὸν ἵνα προβιβάσῃ· διὰ τοῦτο ἀγγέλλεται εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι ἀληθῶς ἐπροβίβασεν αὐτὸν, διορίσας ἀπὸ ὑπουργικοῦ γραφείου ἀντιγραφέα εἰς τινα Νομαρχίαν, ἐπὶ μισθῷ 60 δραχ. ἀντὶ τῶν 100, τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν.

Ἀντεῖπεν ἄλλος ὅτι ἡ μὲν σημείωσις ὅλων τῶν μισθῶν εἶναι ἐναντίον εἰς τὴν λογιστικὴν τάξιν· διότι προϋπολογισμὸς μὲν εἶναι ἡ σημείωσις τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων τοῦ Κράτους, τὰ δὲ πραγματοποιούμενα, ἢ μὴ, φαίνονται ἐν τοῖς ἀπολογισμοῖς. Καὶ ἀληθῶς, οὐδ' ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως οὐδ' ἐκ τῆς ὑπάρξεως, βλάβη τις ἢ ὠφέλεια γεννᾶται, ἀλλ' ἐκ τούτου ἀταξία ἐπιγίνεται.

Παρετήρησεν ἄλλος ὅτι τὸ συμπέρασμα αὐτοῦ ἀντίκειται πρὸς τὰ περὶ προϋπολογισμοῦ λεχθέντα· διότι προϋπολογισμὸς ἀληθῶς εἶναι προσημείωσις τῶν γεννησομένων κατὰ τὸ μέλλον ἐξόδων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν κατὰ τὸ παρελθόν. Ἐπειδὴ δὲ πέρυσιν εἰσήχθησαν, μετὰ τὴν τοῦ ἔτους ἔναρξιν, καὶ περὶ τὰ μέσα αὐτοῦ ἐσυζητοῦντο, διὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ τὰς γεννησομένας ἐσημείωσε δαπάνας, ἀφαιρέσασα τὰς κατὰ τὸ παρελθὸν μὴ πραγματοποιηθείσας, καὶ παραδεχθεῖσα μόνον τὰς κατὰ τὸ μέλλον ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι πάντα τακτικά τε καὶ πλήρη θέλουσιν εἶσθαι. Ἤδη δύω παρῆλθον μῆνες, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν σημειωθῶσι καὶ οἱ μισθοὶ τῶν μέχρι τοῦδε μὴ συμπληρωθεισῶν θέσεων, ἀλλ' ὅταν πολλά τις προϋπολογίζῃ καὶ δαπανᾷ πολλὰ, καὶ οὐδέποτε διὰ περιττῶν ὁ προϋπολογισμὸς πρέπει νὰ συμπληροῦται· διότι τότε ἀγνοεῖται, ἵνα τι μὴ ποσὰ πολλῷ μείζω δὲν προϋπελογίσθησαν. Καὶ ὅτι μείζονα βλάβην δὲν ἐδύνατο νὰ πράξῃ τὸ ὑπουργεῖον, ἢ τὸν περὶ ὑπουργείων νόμον μὴ ἐκτελοῦν· διότι οἱ νόμοι ψηφίζονται ἵνα ἐνεργῶνται, οἱ δὲ πολῖται ὀφείλουσι νὰ τηρῶσιν αὐτούς, πῶς θέλουσι δὲ σέβεσθαι αὐτοὺς ὅταν τὸ ὑπουργεῖον ὀλιγωρῇ αὐτῶν, πρῶτον τὸ παράδειγμα τῆς τῶν νόμων παραβιάσεως δίδον; Ἡ τοιαύτη παράβασις οἰκτρᾶς ἔχει συνεπείας εἰς τὴν συνταγματικὴν ἰδίως πολιτείαν. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἄλλων, καὶ τὸν προϋπολογισμὸν ὑποθετικὸν καθιστᾷ καὶ μὴ ἀκριβῆ, καταχωριζομένων ἐν αὐτῷ ἀλλαχοῦ τμηματαρχῶν καὶ ἀλλαχοῦ Συμβούλων, καὶ τῶν φαινομένων δὲ τμηματαρχῶν πληρονομένων ὡς συμβούλων, καὶ καθιστημένου οὕτω κυκεῶνος ἀδιεξόδου. Τί δὲ ὅταν μὲν ἡμεῖς ψηφίζωμεν, ἄλλα δὲ τὸ ὑπουργεῖον ἐκτελεῖ; διὰ ταῦτα νὰ καλεσθῇ πρέπει τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς νόμους, σεβόμε ον τὰ νομοθετήσαντα αὐτοὺς σώματα.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι μάτην ὁ χρόνος δαπανᾶται, διότι τὸ ὑπουργεῖον δὲν εἶχε δικαίωμα παραλείπον καὶ τὰς μισθοδοσίας τῶν μὴ συμπληρωθεισῶν θέσεων, συντάσσον τὸν προϋπολογισμὸν πρὸ τοῦ ἔτους· τότε δὲ ἤθελε λεχθῇ, ὅτι τὸν περὶ ὑπουργείων καταργεῖ νόμον, μὴ σημειοῦν τὰς τῶν ὑπουργῶν μισθοδοσίας. Καὶ παρεδεχθημεν μὲν τὴν ἀφαίρεσιν πέρυσι τοῦ ποσοῦ τῶν διὰ τὴν μὴ πραγματοποιηθεῖσαν ὑπηρεσίαν δαπανῶν· ἀλλὰ τότε ὀκτὼ εἶχον παρέλθει μῆνες, ἤδη δὲ μόνον δύω παρῆλθον, εἰς οὐδένα δὲ τῶν ψηφισθέντων πρὶν προϋπολογισμῶν τοῦτο ἐκαλουθήσαμεν· καθόσον μάλιστα οὐδὲ κίνδυνος ἐκ τῆς σημειώσεως τῶν ποσῶν τούτων ὑπάρχει, οὐδὲ τὰ λεχθέντα περὶ ἀπάτης τῶν ξένων ἀληθεύουσιν, ἐξ ὧν εἰκάζεται ὅτι καιροφυλακτοῦσι τινες τοιοῦτα ἐπιβλαβῆ νὰ διαδίδωσι.

Παρετήρησεν ἄλλος ὅτι, ὁμολογηθέντος ἤδη ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ὑποχρεοῦται νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δαπάνας κατ' ἄρθρον καὶ Κεφάλαιον, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ παράγραφον ὡς πέρυσι, δικαιοῦνται οἱ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ διμήνου μισθοῦ τοῦ ὑπουργοῦ ζητοῦντες, ἐὰν λεχθῇ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δύναται καὶ ἐξ αὐτοῦ νὰ δαπανήσῃ δι' ἀνάγκας ἄλλας φαινομένας ἐν ἄλλοις παραγράφοις τοῦ αὐτοῦ ὅμως 1 ἄρθρου, τοῦ ὑπὸ συζήτησιν· τότε δὲ πρέπει πραγματικῶς νὰ ἀφαιρεθῇ. Καθὼς δὲ πέρυσιν οὕτω ἠκολουθήσαμεν, τὸ αὐτὸ καὶ ἐφέτος ἔχομεν δικαίωμα, μή τι προσδικαζόντων τοῦτο τῶν ψηφισθέντων προϋπολογισμῶν· τοῦτο δὲ καὶ τιμὴν προσποιεῖ εἰς αὐτὸν τὸν ὑπουργὸν, αἱρομένης πάσης ὑποψίας, καὶ εἰς ἡμᾶς ἔτι, δειχθέντας ἄλλως γενναιοτέρους ἐφέτους, ὡς ἐγκρίναντας τὴν κατ' ἄρθρον πραγματοποίησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἕτερος ἐξέθηκεν ὅτι ἡ παράβασις ῥητῶν λογιστικῶν διατυπώσεων, ἡ συνύπαρξις ὑπηρεσιῶν διὰ διαφόρων νόμων ὑφισταμένων, ἡ οὕτως εἰπεῖν ἀψηφισία εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς φέρουσιν αὐτὸν εἰς τὸ βῆμα. Ὅτι ὁ ὑπουργὸς οὐδ' ἐκ τῶν ἐν ἑνὶ παραγράφῳ ποσῶν τῶν ἐδαφίων, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ ποσῶν τῶν παραγράφων δύναται νὰ διαθέσῃ ἀδιακρίτως, καὶ νὰ συγχίζῃ αὐτὰ, ἐπὶ κανονισμένων ἐξόδων, ὡς μισθοδοσιῶν προσώ-

πων καὶ τῶν τοιούτων, πραγματοποιουμένων πάντοτε κατὰ τὸν καταστατικὸν νόμον· τοῦτο δὲ δύναται νὰ πράξῃ μόνον ἐπὶ ἀορίστων καὶ ἀκανονίστων δαπανῶν. Ὅτι μέλη τινα τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς, καὶ κατὰ τὸ 1846 τοιαῦτα διατελέσαντα, καὶ τοι ὑπογραφέντα εἰς τὴν περυσινὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἔκθεσιν, ἀκριβῆ καὶ λεπτομερῆ, καὶ τὰ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντα μὴ πραγματοποιηθέντα βλέποντα, τὰ πάντα ἐν τῇ ἐρωτεινῇ αὐτῶν ἐκθέσει λίαν καλῶς ὀνομάζουσιν. Οὕτως ἓν μὲν ὑπουργεῖον ἐντάλματα ἐξέδωκε, σύμφωνα μὲ τὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δαπάνας, οἱ δ' ἄλλοι ὑπουργοὶ ἠθέλησαν νὰ οἰκονομήσωσιν ἐντὸς τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τὰ παρὰ τὸν νόμον ὑπάρχοντα· καὶ αὐτοὶ ἔτι μάλιστα, ὧν ὁ μὲν 1000 καὶ ἐκτὸς τῆς κρατήσεως 850 ἀντὶ 800 κατὰ μῆνα λαμβάνει, ὁ δὲ 1300 ἀντὶ 1200 κατὰ τὸν νόμον. Ἐρωτηθεὶς περὶ τούτων εἶπεν, ὅτι ὁ πρῶτος μὲν εἶναι ὁ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν, ὁ δὲ δεύτερος ὁ πρωθυπουργός. Ἀναγνοὺς δὲ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ 1846 ἀπὸ 25 Ἰουνίου (ὅρα παράρτημα ὑπὸ στοιχ. Λ.) εἶπεν ὅτι, ἐνῷ οὐδὲν τούτων ἐτελέσθη, καὶ ὁ προϋπολογισμὸς καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις, ψηφισθέντες ὅμως ὑπὸ τῶν σωμάτων, κατ' οὐδὲν ἐξετελέσθησαν, οἱ εἰσηγηταὶ οὐδὲν λέγουσι, τὰ πάντα λίαν καλὰ διορῶντες. Ὅτι ταῦτα εἶπεν οὐχὶ πρὸς προσβολήν τινος, ἀλλ' ἵν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει νὰ περιορίζηται εἰς τὰ κανονικά, διότι τὸ συνταγματικὸν σύστημα οὐχὶ ἀπὸ τοιαύτας μεγάλας παραβάσεις, ἀλλ' ἀπὸ τὰς ἐλαχίστας κωλύεται εἰς τὴν πορείαν αὐτοῦ· καὶ ὅμως πλεῖσται ὅσαι διατυπώσεων καὶ ἄλλων παραβάσεις ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἐνεργοῦνται.

Ὁ πρόεδρος, καταλιπὼν τὴν ἕδραν του εἰς τὸν πρεσβύτερον τῶν παρόντων, διὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν ἀντιπροέδρων, παρῆλθεν εἰς τὸ βῆμα καὶ εἶπεν, ὅτι κακῶς ὁ προαγορεύσας ἐξέλαβεν, ὅτι μέλη τινὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὄντα καὶ πέρυσι διωρισμένα εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴν, δὲν ἐφάνησαν συνεπῆ κατὰ τὴν παροῦσαν ἐπεξεργασίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Διότι αἱ ἐπ' αὐτοῦ γενόμεναι καὶ ἐκδεδομέναι ἐκθέσεις ἀποδεικνύουσιν, ὅτι ἡ παροῦσα ἐπιτροπὴ δὲν ἠκολούθησε μὲν τὸ αὐτὸ σύστημα ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς περυσινῆς ἐπιτροπῆς, προταξάσης γενικὴν ἔκθεσιν περὶ ὅλων τῶν ὑπουργείων, οὐδὲν ὅμως παρέλειψεν ἐξ ὅσων εἰδικῶς ἐφ' ἑκάστου προϋπολογισμοῦ ὤφειλε νὰ παρατηρήσῃ, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ ἀναγνωσθεῖσαι καὶ ἐγκριθεῖσαι ἐκθέσεις τῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ὑπουργείων ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τῶν

ναυτικῶν ἐπιτροπῶν, καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ ὑπὸ συζήτησιν· ἔχει δὲ σκοπὸν νὰ ἐπιφέρῃ γενικὰς παρατηρήσεις μετὰ τὸ τέλος τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν· καὶ τοῦτο ἀνήγγειλεν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑποβληθεισῶν ἐκθέσεων αὐτῆς. Δὲν δύναταί τις λοιπὸν νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ παροῦσα ἐπιτροπὴ ὤφειλε νὰ παρακολουθήσῃ τὰ ἴχνη στερεοτύπως τῆς περυσινῆς, καὶ νὰ μεταχειρισθῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν σκέψεων αὐτῆς τὸ αὐτὸ σύστημα. Δὲν ἐνησχολήθη δὲ ἡ ἐπιτροπὴ, περὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρελθόντος προϋπολογισμοῦ, διότι ἐθεώρησε τὸ ἔργον τοῦτο ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν καθηκόντων αὐτῆς, ἀπαιτούντων τὴν ἐξερεύνησιν τῶν μελλουσῶν δαπανῶν, καὶ ὑπαγόμενον ἀκράτως εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς. Οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς κατὰ τὸν Δεκέμβριον εἰσήγαγε, πρὶν ἢ δηλονότι τὸ ἔτος 1846 λήξῃ· ὥστε οὐδ' ἡ αἰτία ὑπῆρχεν, ἡ τὴν περυσινὴν ἐπιτροπὴν, ὑποβαλοῦσαν μετὰ ὀκτὼ μῆνας τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς, ἀναγκάσασα ἵνα δαπάνας γενομένας ἐξελέγξῃ. Οὐχ ἧττον δὲ, λαβοῦσα νῦξιν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἡ ἐπιτροπὴ, διώρισε τινα τῶν μελῶν αὐτῆς, ἵνα λάβωσι τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας καὶ ἐπιφέρωσι καὶ περὶ τούτου τὰ προσήκοντα ἐν ταῖς γενικαῖς παρατηρήσεσι. Καὶ τούτου λοιπὸν τοῦ γενικοῦ καὶ ἰδίου ἀντικειμένου, δὲν ὠλιγώρησεν ἡ ἐπιτροπὴ· κυρίως ὅμως ἠρκέσθη νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ ἐξελέγξῃ τὸν παρόντα προϋπολογισμὸν, ἐπιφέρουσα τὰς προσηκούσας παρατηρήσεις, καὶ μετὰ πικρίας μάλιστα, μηδὲν τῶν δεόντων παραλείψασα· ἐφ' ᾧ καὶ ὤφειλεν ὁ προαγορεύσας νὰ κηδῆται τῶν κόπων τῶν ἄλλων, μὴ κωφεύοντων ἀσυνεπεῖς τοὺς συνεπεστάτους ἀναδειχθέντας.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι δὲν ἐννόησε νὰ προσβάλῃ ὅλους τοὺς εἰσηγητὰς, οὐδ' εἶπεν ὅτι ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσωσι τὸ περυσινὸν τῶν ἐπιτροπῶν σύστημα· προέθετο μόνον νὰ καταδείξῃ, ὅτι ἡ διδομένη ἄδεια τῆς κατ' ἄρθρον δαπάνης δὲν ἐννοεῖ νὰ διαθέτῃ ὁ ὑπουργὸς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ χορηγουμένας πιστώσεις κατὰ τὸ δοκοῦν· ἀλλ' ἐφ' ὅσων ὑπάρχουσι νόμοι, πρέπει κατ' αὐτοὺς νὰ ἐνεργῆται ἡ δαπάνη· ἐπὶ δὲ τῶν μὴ δι' εἰδικῶν νόμων ὁριζομένων, ὡς τὰ γραφικὰ ἔξοδα κ. τ. λ., δύναται ὁ ὑπουργὸς νὰ μεταχειρισθῇ ἐκ τῆς πιστώσεως τοῦ ἑνὸς ἐδαφίου εἰς τὸ ἕτερον, διὰ λόγους ἀπολύτου ἀνάγκης. Τοῦτο δὲ ὑπομιμνήσκει μόνον, διότι ὁ νόμος τοιαύτην ἔννοιαν ἔχει.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ἡ πίστωσις ἡ διδομένη εἰς τοὺς ὑπουργοὺς εἶναι ὅριον, τὸ ὁποῖον δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσιν· αὐτὴ

δὲ μόνη δὲν ἐξαρκεῖ πρὸς ἔκδοσιν τῶν ἐνταλμάτων, ἀλλὰ προσαπαιτοῦνται καὶ νόμοι, εἰς οὓς ἡ πίστωσις ὀφείλει νὰ στηρίζηται· ἐπὶ μόνων δὲ τῶν μὴ ὁριζομένων δι' ἰδικῶν νόμων δαπανῶν ἐξαρκεῖ ἡ πίστωσις μόνη ἄνευ νόμου. Αἱ γενόμεναι λοιπὸν πληρωμαί, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκ τοῦ περυσινοῦ προϋπολογισμοῦ χορηγηθεισῶν πιστώσεων, ἔπρεπε νὰ στηρίζωνται εἰς νόμον. Ἡ δὲ σύγχυσις προῆλθεν ὡς ἐκ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ νέου καταστατικοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ἐνέργεια ἐβράδυνεν ὑπὲρ τὸ δέον. Περὶ τούτου λοιπὸν ὀφείλει ἡ βουλὴ ν' ἀποφασίσῃ, ἂν οἱ ὑπουργοὶ δύνανται νὰ διαθέτωσι τὰ ποσὰ τῶν πιστώσεων καὶ νὰ δαπανῶσιν αὐτὰ μὴ στηριζόμενοι εἰς τινα νόμον ἢ τ' ἀνάπαλιν· αὐτὸς δὲ, κατακρίνων τὸ ὑπουργεῖον διὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἀναβολὴν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, ὁρνεῖ, ὅτι αἱ δαπάναι πρέπει νὰ στηρίζωνται εἰς τὸν παλαιὸν νόμον, μέχρι τῆς τοῦ νέου ἐνεργείας. Οὐδὲν δὲ παράδοξον ἂν συζητοῦντες τὸν προϋπολογισμὸν ἐπεμβαίνωμεν εἰς ἔργα τοῦ ἀπολογισμοῦ, ἀφοῦ τὰ ἀποφασισθέντα ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δὲν ἐπραγματοποιήθησαν· καθότι οἱ ὑπουργοὶ ἐπιδοκιμάσαντες, ὡς φαίνεται, τὴν Ἀλκιβιάδειον συμβουλὴν, σκέπτονται, ὡς ἄλλοι Περικλεῖς, πῶς νὰ μὴ δώσωσι καὶ οὐχὶ πῶς νὰ δώσωσι τὸν ἀπολογισμόν. Ἐπειδὴ, ἐνῷ ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως τοῦ 1845 ὤφειλε νὰ ἦναι καθυποβεβλημμένος ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου, καθυστέρησε μέχρι τοῦδε. Κατὰ δὲ τὸν Μάρτιον πρέπει νὰ παρουσιασθῇ ἡ προσωρινὴ κατάστασις τῆς χρήσεως τοῦ 1846, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι οὐδ' ἐλπιζόμενον. Διὰ τοὺς λόγους τούτους δικαιούμεθα νὰ ἐπιλαμβανώμεθα καὶ ἔργων ἀνηκόντων εἰς τὸν ἀπολογισμόν.

Μὴ ἐπεμβαίνων ἕτερος εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ προκειμένου ζητήματος παρετήρησε μόνον, ὅτι ἐκ τῶν καθυποβληθέντων ἐνταλμάτων ἐξήχθη, ὅτι τινὲς τῶν κυρίων ὑπουργῶν μισθοδοτοῦνται περισσότερον τῶν παρὰ τοῦ νόμου καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὁριζομένων μισθοδοσιῶν αὐτῶν, καὶ ἐζήτησατο τὴν ἐξήγησιν τῆς τοιαύτης ὑπερβάσεως παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ.

Παρελθὼν δ' ὁ πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν ἐν παροιμίᾳ μὲν, ὅτι τὸ πνεῦμα τῶν τελευταίων συζητήσεων δεικνύει προσπάθειάν τινα βουλευτῶν νὰ δώσωσιν ὑπονοίας πλεονεξίας καὶ καταχρήσεως κατὰ τῶν ὑπουργῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ ἐνταλματα καὶ διατάγματα ἐζητήθησαν, ἀλλ' ὑπὸ τοιαύτης κερδοσκοπικῆς καταχρήσεως, ἰδιωτικῶν χάριν συμφερόντων, οἱ ὑπάρχοντες ὑπουργοὶ εἶναι ἀπρόσβλητοι. Ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν δὲ, ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐξέθηκεν εἰλικρινῶς τὰ ἀληθῆ αἴτια τῆς μήπω ἐφαρ-

μογῆς τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῶν ὑπουργείων νόμου· τούτου λοιπὸν δοθέντος, ἡ μὲν πληρωμὴ τῶν ὑπαλλήλων στηρίζεται εἰς τὸν παλαιὸν νόμον, τὸ δ' ὁλικὸν τῆς δαπάνης ποσὸν δὲν ὑπερβαίνει τὴν παρὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ χορηγηθεῖσαν πίστωσιν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ πληρωμὴ τῶν ὑπαλλήλων πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς τινα νόμον, καθ' ὃν ἐνεργεῖται, καὶ ἐπειδὴ τὸ νέον καταστατικὸν δὲν ἐφηρμόσθη, ὁ πρωθυπουργὸς ἐξακολουθεῖ νὰ λαμβάνῃ 1,300 κατὰ μῆνα κατὰ τὸν προϋπάρχοντα νόμον, καὶ ἕκαστος τῶν λοιπῶν ὑπουργῶν 850. Ἡ δ' ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ δύναται νὰ γνωμοδοτήσῃ, ἂν ἀτόπως ἢ ὀρθῶς τὸ ὑπουργεῖον ἔπραξε τοῦτο· καὶ, ἂν ἡ βουλὴ ἀποφασίσῃ ὅτι κακῶς ἐγένετο ἡ τοιαύτη χρῆσις, αὐτοὶ εἰσὶ πρόθυμοι ν' ἀποτίσωσιν οὐχὶ μόνον τὰ περιπλέον ληφθέντα, ἀλλὰ καὶ τοὺς τόκους αὐτῶν. Διότι ὁ ὑπουργὸς εἶναι πεπεισμένος, ὅτι ὀρθῶς πράττει· ἐπειδὴ ἡ ἰδία βουλὴ ἀπεφήνατο, ὅτι αἱ πληρωμαὶ πρέπει νὰ βασίζωνται εἰς τὰ διατάγματα καὶ τοὺς ὑπάρχοντας νόμους. Καὶ παραδέχεται μὲν, ὅτι ἐ δεχόμενον εἶναι, εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ διαγωγὴν ἐν τισι νὰ ἔσφαλε καὶ οὗτος· κατάχρησιν ὅμως δημοσίου πλούτου πρὸς ἴδιον ὄφελος, οὐδ' εἰς αὐτὸν οὐδ' εἰς κανένα τῶν συναδελφῶν αὐτοῦ δύναταί τις νὰ προσάψῃ· διότι οὐδεὶς τούτων θέλει καταδεχθῆ νὰ λάβῃ μισθοδοσίαν παρανόμως ἐπηυξημένην. Οὔτε δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀνέβαλον τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου, ἵνα λαμβάνωσι μισθὸν μείζονα.

Ἀντέλεξεν ἕτερος, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς εἶναι γενικὸς νόμος, πόρισμα τῶν λοιπῶν νόμων, κανονισμῶν καὶ διαταγμάτων. Ἡ βουλὴ πέρυσι, συζητοῦσα τὸν προϋπολογισμὸν, εἶχεν ὑπ' ὄψιν δύο καταστατικὰ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπουργείων, τὸ μὲν ἐν ἐνεργείᾳ τὸ δὲ μήπω ἐνεργηθὲν, ἐβασίσθη δ' ἐπὶ τοῦ δευτέρου, προκαλοῦσα οὕτω τὴν ταχείαν αὐτοῦ ἐνέργειαν. Ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα τὸ ὑπουργεῖον, μὴ ἐφαρμόσαν τὸν ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη ὁ προϋπολογισμὸς νόμον, κατέστησε τὸν προϋπολογισμὸν ἀντιφατικὸν πρὸς τὸν ὑπάρχοντα νόμον, καὶ συνέχειν οὕτω τὰ πράγματα. Παντὸς μὲν οἱ καταστατικοὶ νόμοι γίνονται ἅπαξ καὶ προσδιορίζουσι τοὺς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων, αἱ βουλαὶ ὅμως δύνανται διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ ἐλαττόνωσι τὰς μισθοδοσίας, ἀναλόγως τῶν κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος ἀναγκῶν τοῦ κράτους. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ βουλὴ ἀπεράσισεν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τὴν μετὰ βολὴν τῶν μισθοδοσιῶν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου, ὤφειλε τοῦτο νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὴν· ἀλλ' οἱ ὑπουργοὶ δὲν συνεμορφώθησαν πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς βουλῆς, καὶ, ἐνῷ οὗτοι διὰ τῆς

τοιαύτης διαγωγῆς γίνωνται αἴτιοι τῶν παρὰ τῶν βουλευτῶν ἐπαναλήψεων, αἰτιῶνται τῶν βουλευτῶν διὰ ταύτας, παραπέμποντες πάντοτε εἰς τὸν ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι καθυποβληθησόμενον καὶ συζητηθησόμενον ἀπολογισμόν. Τῆς δ' ἀριλοκερδείας δεῖγμα ἔπρεπε νὰ δείξωσιν οἱ ὑπουργοὶ παραιτοῦντες, ἂν δὲν εἶχον ἀνάγκην, μέρος τι τῆς ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὁριζομένης μισθοδοσίας των, οὐχὶ δὲ λαμβάνοντες πλεῖον αὐτῆς. Ἡ ἀντίθεσις αὕτη τῶν λόγων πρὸς τὰ πράγματα εἶναι παράδοξος· ἀνάγκη ὅθεν νὰ ἐξηγηθῇ ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς εἶναι ὑπογραμμός, τὸν ὁποῖον οἱ ὑπουργοὶ ὀφείλουσι ν' ἀκολουθῶσι, πᾶσα δ' ὑπέρβασις εἶναι ἀθέμιτος. Ὅταν δ' οἱ ὑπουργοί, οἱ ὀφείλοντες νὰ δεικνύωσι τὸ παράδειγμα τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν νόμων, ἀποδεικνύωνται λαμβάνοντες μισθοδοσίας καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ χορηγηθεισῶν, λαμβάνοντος τοῦ μὲν πρωθυπουργοῦ 1,300 ἀντὶ 1200, τῶν δ' ἄλλων ὑπουργῶν ἑκάστου 850 ἀντὶ 800, ποίαν ἰδέαν θέλουσιν ἔχει περὶ τῶν παρὰ τῶν βουλῶν ψηφιζομένων οἱ κατώτεροι ὑπάλληλοι; Πρὸς τί δὲ ψηφίζεται ὁ προϋπολογισμός, ἂν ὁ ὑπουργὸς δύναται νὰ δαπανήσῃ τὰ διδόμενα, ὅπου καὶ ὅπως καὶ ἐφ' ὅσων θέλει, ἐνῷ τότε καταντᾷ χαρτίον ἄγραφον; ἐν ὅσῳ δ' ἡ βουλὴ φέρεται συγκαταβατικῶς, θέλουσι συμβαίνει πάντοτε τοιαῦτα, ἀνάγκη λοιπὸν νὰ δείξῃ μετὰ τῆς δυνάμεως αὐτῆς καὶ θέλησιν, διότι ἡ ἐν πᾶσιν ἐπιείκεια αὐτῆς ἐπιφέρει τὴν ἐξευτέλισιν καὶ ἐξουθένησιν τῶν ἀποφάσεών της, τῶν ὁποίων οὐδεμία φαίνεται πληρωθεῖσα.

Μετὰ ταῦτα συνωμολογήθη ὡς ἀρχὴ παραδεδεγμένη καὶ μὴ χρῄζουσα ἐπιψηφίσεως, ὅτι αἱ διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ κατ' ἄρθρα διδόμεναι δαπάναι πρέπει νὰ διατίθενται εἰδικῶς, κατὰ τοὺς ἐφ' ἑκάστῳ ἀντικειμένῳ ὑπάρχοντας νόμους. Ἐπὶ μόνων δὲ τῶν μὴ διὰ νόμου ὁριζομένων ἐδαφίων, δύναται ὁ ὑπουργός, διὰ λόγους ἀπολύτου ἀνάγκης, νὰ μεταχειρισθῇ τὸ ἐκ τῆς τοῦ ἑνὸς ἐδαφίου ποσότητος περίσσευμα πρὸς χρῆσιν τοῦ ἄλλου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου.

Ἀκολούθως ἡ βουλή, ἐρωτηθεῖσα περὶ τοῦ 1 ἄρθρου, παρεδέχθη αὐτὸ δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω·

«1 μισθοὶ . . . . . δρ. 28,200»

Μετὰ ταῦτο ἀνεγνώσθη τὸ 2 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως·

«Ἐνταῦθα ὑπάρχει διαφορὰ ἐπὶ πλέον διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος κατὰ

δραχ. 500. Ἡ ἐπιτροπὴ παραδέχεται τὴν αὔξησιν ταύτην διὰ τοὺς ἐκτιθεμένους ἐν τῷ φύλλῳ τοὺς λεπτομερείας λόγους.»

Ἐπὶ τούτου παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ δαπάνη τοῦ δ'. ἐδαφίου διὰ προμήθειαν ἐπίπλων καὶ πρὸς κατασκευὴν χαρτοφυλακίων εἶναι ὑπέρογκος. Ἀπήντησε δὲ ὁ εἰσηγητὴς ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ, ἐξετάσασα λεπτομερῶς, ἐπείσθη, ὅτι εἶναι ἀναγκαίως ἀπαιτουμένη.

Μετὰ τοῦτο ἠρώτησεν ἕτερος τὸν εἰσηγητὴν τῆς ἐπιτροπῆς, ἂν αὐτὴ ἐπληροφορήθη ποία χρῆσις ἐγίνετο τῆς δαπάνης τοῦ γ'. ἐδαφίου, τοῦ διὰ συνδρομὴν ἐφημερίδων καὶ ἔκδοσιν περιοδικῶν συγγραμμάτων, τουτέστι ποῖα τινὰ εἰσὶ τὰ ἐκδοθέντα περιοδικὰ φύλλα ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ εἰσηγητὴς ἀπήντησεν, ὅτι τοιαύτας λεπτομερεῖς ἐρεύνας ἔλαβεν ἡ περυσινὴ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ, καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων ταύτης ἐστηρίχθη ἡ παροῦσα ἐπιτροπή. Ἂν ὅμως καὶ ἤδη θέλῃ ἡ βουλὴ νέας πληροφορίας, δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ, κυρίως ὅμως τὰ τοιαῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἀπολογισμόν.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ἀληθῶς μὲν εἰς τὸν ἀπολογισμὸν ἀνήκει ἡ ἐξέτασις τῆς χρήσεως τῶν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ δοθεισῶν δαπανῶν, ἀλλὰ καὶ ἤδη ἀναγκαῖον εἶναι νὰ γνωρίζῃ ἡ βουλὴ, κατὰ πόσον ἐγίνετο χρῆσις τῆς χορηγηθείσης πιστώσεως, ἵνα ὑδηγηθῇ εἰς τὴν παραχώρησιν ἢ μὴ νέων. Ἐπειδὴ βέβαια δὲν πρέπει ν' ἀρίνωνται τὰ δημόσια χρήματα ὡς λεία εἰς τὸν τυχόντα, μάλιστα πρέπει νὰ ὑπάρχῃ βιβλίον ἀποσκευῆς, ὅπου νὰ καταγράφηται πᾶσα δαπάνη διὰ τὸ ὑλικὸν καὶ τὰ γραφικὰ ἔξοδα, μὲ τὰς ἐπὶ τούτοις ἀποδείξεις.

Ὑπεστήριζεν ἄλλος, ὅτι ὀρθῶς ἔχουσιν οἱ παρατηρήσεις τῶν προαγορευσάντων, ὥστε εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γνωσθῶσι τὰ περιοδικὰ συγγράμματα, τὰ διὰ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος πιστώσεως προμηθευθέντα, καὶ νὰ πληροφορηθῇ ἡ Βουλὴ, ἂν τηρῶνται σῶα καὶ ἀνέλλειπῆ τὰ περιοδικὰ συγγράμματα, τὰ ἐξωθεν λαμβανόμενα, ὡς ῥητῶς εἶχεν ἀποφασισει.

Περὶ τούτων πάντων ἡ Βουλὴ ἀπερήνατο, ὅτι ὁ εἰσηγητὴς ὀφείλει νὰ λάβῃ καὶ νὰ φέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν πληροφορίας.

Μετὰ τοῦτο δ' ἐγένετο δικτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ 2 ἄρθρον, ἔχον οὕτω.

» 2. Ἔξοδα . . . . . 6260. »

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Α' κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 34,460 δραχμὰς, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Φ. Ἰωάννου καὶ Δ. Χα-

τοίσκου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὸ παριστάνον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Β΄ κεφαλαίου, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Α. κεφαλαίου διὰ ψήφων 78, ἀρνηθέντων ψῆφον 4.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Α΄. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς παιδείας ὑπουργείου, ἐκ Δρ. 34,460, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ναὶ ἢ ὄχι ;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	ἀπών	Δ. Ζῶτος	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Νῖκος Θέου	ἀπών
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Λ. Γουζούασης	»
Θ. Γρίβας	ἀπών	Δ. Βιλαέτης	»
Ν. Μαυρομμάτης	ἀρνήθη ψῆφον	Α. Κρεστενίτης	Ν.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Σ. Χ. Στεφανόπ.	ἀπών
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	»
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Ι. Κλίμακας	Ν.
Μ. Λ. Καΐρης	ἀπών	Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.
Δ. Τσάκρης	»	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Ι. Βλάσσης	ἀπών	Α. Γ. Τσάλος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κωλέττης	Ν.	Β. Νικολαΐδης	»
Α. Μεταξᾶς	ἀπών	Γ. Γουναρόπουλος	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Β. Καραγιάννης	Ν.
Σ. Βλάχος	Ν.	Β. Πετιμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Π. Φάγκος	Ν.	Α. Πετιμεζᾶς	ἀπών
Ι.Καραγιαννόπουλος	Ν.	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Η. Παπαδαῖος	Ν.
Α. Ἀποστολάκης	ἀρνήθη ψῆφον	Ι. Ζάρκος	Ν.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Ν. Φλίσσας	ἀπών
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.	Π. Ι. Κυριακὸς	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Κ. Φασίτσας	ἀπών	Α. Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Χαραμῆς	Ν.	Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.

Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.	Α. Καλαμογδάρτης	ἀπών
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.	Δ. Τσερτίδης	ἀπών
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Σ. Ἀνγοθετόπουλος	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.	Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Λ. Πλαπούτας	ἀπών	Παπ. Τσαμάλας	Ν.
Κ. Δελιγιάννης	»	Μ. Γ. Σχινᾶς	ἀρνήθη ψῆφον
Ν. Μπούκουρας	Ν.	Γ. Μπάστας	Ν.
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Φιλ. Ἰωάννου	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	ἀπών
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	ἀρνήθη ψῆφον	Κ. Προβελέγγιος	Ν.
Γ. Δερβιτσιώτης	ἀπών	Ι. Ταταράκης	Ν.
Κ. Τ. Σαντας	Ν.	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Μελέτης Χ. Μελέτη	ἀπών	Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Π. Βάρβογλης	Ν.	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.	Σταμάτιος Δάβρας	Ν.
Γ. Ῥεβιλιώτης	Ν.	Ἀμβρόσ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Β. Δημητρακόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Στάϊκος	ἀπών
Π. Παπατσώνης	»	Α. Παππατσώρης	Ν.
Π. Καλαμαριώτης	»	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Π. Δαρειώτης	»	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς	Α. Κιζάνης	Ν.
Δ. Σακελλαριάδης	ἀπών	Λ. Δρόσος	Ν.
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	ἀπών
Κ. Βέϊκος	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	Ν.	Α. Κριεζῆς	Ν.
Ἰω. Εὐσταθίου	ἀπὼ	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.	Α. Χαντσῆλος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.	Γ. Γριζάνος	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.	Ι. Γαρδίκης	ἀπών
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Δ. Πικουλάκης	Ν.	Ε. Ἀποστολίδης	ἀπών
Χ. Καπετανάκης	ἀπών	Κ. Κανάρης	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	»	Γ. Σταματάρας	Ν.
Κ. Οἰκονομοπουλος	»		

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Β΄. κεφαλαίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

Παραδεκτὸν, καθὸ σύμφωνον τοῖς πέρυσι παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφισμένοις. Ἂν δὲ φαίνηται διαφορὰ ἐπὶ ἔλαττον μεταξὺ τοῦ λήγοντος προϋπολογισμοῦ καὶ τοῦ ἐπιόντος κατὰ δρ. 767, αὕτη προκύπτει ἐκ τῶν ἑξῆς λόγων·

ά) Διότι, ὄντων συνταξιούχων δύο ἐκ τῶν συνοδικῶν μελῶν, τοῦ πρώην Ἠλείας καὶ τοῦ πρώην Σάμου σεβασμιωτάτων ἱεραρχῶν, λαμβάνοντος ἑκάστου ἀνὰ δραχ. 200 ὡς σύνταξιν, δι' ἑπτὰ μῆνας ἐλογίσθη εἰς αὐτοὺς τὸ συνοδικὸν ἐπιμίσθιον ἀνὰ 100 δραχ. καὶ

β') Διότι τὰ ἐπιμίσθια τοῦ τε Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τῆς Συνόδου, καὶ ὁ μισθὸς τοῦ Γ'. Γραμματέως, κατὰ τὴν Ε'. μόνον ἑξαμηνίαν τοῦ λήγοντος ἔτους ἐπληρώθησαν τυχόντες, ὡς νῦν ἔχουσιν. Ἡ Βουλὴ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου παρετήρησε πέρυσι, καὶ ἀνέθηκεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν πρόνοιαν τοῦ ν' αὐξηθῇ τὸ ἐπιμίσθιον τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν Ἱερὰν Σύνοδον Ἱεραρχῶν, καθ' ἃ ἀπαιτοῦσι καὶ τὸ δαπανηρὸν τοῦ τόπου καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀξιώματος. Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ εἰσαχθὲν ἤδη καὶ ὅσον οὔπω ὑποβληθησόμενον εἰς τὴν συζήτησιν νομοσχέδιον περὶ τῶν τοῦ κράτους Ἐπισκοπῶν, νομίζει περιττὴν πλέον πᾶσαν περὶ τούτου ὑπόμνησιν.»

Ἐπὶ τούτου λαβών τις τὸν λόγον ἀνέφερεν, ὅτι δὲν παρέρχεται εἰς τὸ Ἔθνος προθέμενος σκοπὸν ἐνοχλήσεως τοῦ προσώπου τοῦ ὑπουργοῦ, διότι τοῦτο σέβεται, ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ καθυποβάλῃ συντόμους τινὰς πλὴν ἀναγκαίας καὶ ἀξίας τῆς προσοχῆς τῆς Βουλῆς σκέψεις· ὥστε νομίζει, ὅτι δὲν θέλει δαπανηθῇ ἐπὶ ματαίῳ ὁ ἐκ τῆς ἀγορεύσεως αὐτοῦ καταναλωθησόμενος χρόνος. Οὐδεὶς δὲν δύναται νὰ μὴ συνομολογήσῃ, ὅτι τὰ κοινωνικὰ ζητήματα εἶναι ἀλληλένδετα, καὶ νὰ μὴν οἰκτείρῃ τὸν νομοθέτην ἐκεῖνον, ὅστις φροντίζει περὶ τῆς διανοητικῆς μόνον ἀναπτύξεως καὶ τῆς ὑλικῆς εὐημερίας ἄνευ τῆς ἠθικῆς. Ταύτης δὲ τὸ κῦρος, μὴ παρ' ἀνθρώπων ἀλλὰ παρὰ θεοῦ ἐκπηγάζον, δίδοται διὰ τῆς θρησκείας, ἥτις ἐτέθη καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ συντάγματος ἡμῶν, ὥστε μετ' αὐτῆς συνεδέθη καὶ αὐτὴ ἡ μεγάλη τοῦ συντάγματος ἰδέα. Ἂς ἐξετασθῇ λοιπὸν ἤδη ἂν ἡ ἐκκλησία, ἡ περιέχουσα τὰ σπλάγχνα τῆς ἠθικῆς καθιερωμένα, καθ' ἣν ὀφείλουσι νὰ ἔχωσι δύναμιν, ἦναι εἰς κατάστασιν σύμφωνον πρὸς τὰς ἐπιθυμίας τοῦ Ἔθνους. Κατὰ δυστυχίαν θέλει εὑρεθῇ τοιαύτη, ὁποία οὐδέποτε ὑπῆρξε, καιρὸς δ' εἶναι νὰ αἰτηθῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς περὶ τούτου φροντίδος τοῦ ὑπουργείου· διότι τρίτον ἤδη ἔτος κατέχει τὴν ἐξουσίαν ὑπὸ αἰσίαις περιστάσεσιν, ἐν τούτοις δ' ἡ κατάστασις

τῆς ἐκκλησίας βαίνει ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ εἰς πραγματικὸν ὄλεθρον κατακρημνίζεται. Ἐνῷ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, συνελθὸν εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς Γ'. Σεπτεμβρί υ, ὥρισε τὸν τρόπον τῆς ὑπάρξεως τῆς θρησκευτικῆς αὐτοῦ ἀναπτύξεως καὶ ἀσφαλείας αὐτῆς, ἔθηκε τὴν κανονικὴν διοίκησιν. Ταύτην τὸ ὑπουργεῖον ἠδύνατο νὰ πραγματοποιήσῃ διοικητικῶς ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς ἱερᾶς συνόδου, τὴν ὁποίαν ὤφειλε νὰ συστήσῃ, ὅπως οἱ ἱεροὶ κανόνες διακελεύουσιν. Οὔτε διοικητικῶς ὅμως οὔτε νομοθετικῶς τοῦτο ἐγένετο, διότι ἡ περὶ τοῦ ἐμβριθεστάτου τούτου ἀντικειμένου νομοθεσία μένει ἐσέτι ἀτελὴς, ὥστε καὶ κλῆρος καὶ τὸ θρησκευτικὸν, πάντα εὑρίσκονται παρημελημένα, καὶ πρὸ ποδῶν τῶν τυχοῦσι περισπάστων, καὶ εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὁποία ἴσως ὑπῆρξεν, ὅτε τὸ ἔθνος ἠχμαλωτίσθη. Ταῦτα δὲ πάντα θέλει συνομολογήσει ἕκαστος βουλευτὴς, ἐνθυμούμενος τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ τὴν κατάστασιν, καὶ διατηρῶν εἰσέτι καὶ ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς ἐπαρχιακῆς ἀτμοσφαίρας τὴν πνοὴν, καὶ οὐδὲν ἔχει εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ τὴν θέλησιν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὸ συμφέρον τῶν ἐκλεκτόρων αὐτοῦ λαῶν· διότι διὰ τῆς θρησκείας αὐτοῦ διεσώθη τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, καὶ δι' αὐτῆς δύναται ν' ἀναλάμψῃ καὶ αὖθις. Ἀλλὰ, ταῦτα μηδόλως λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπουργεῖον, διατηρεῖ ἀκόμη τὴν ἀντικανονικὴν τῆς συνόδου σύστασιν, ἐν ᾗ ἐκ ταύτης μυρία προέκυψαν ἀτοπήματα, καθότι οὐδ' ἡ ἐκλογὴ δὲν ἦλθεν εἰς βοήθειαν τῶν πραγμάτων. Ἐκτὸς δὲ τούτου ποία ἐπισκοπικὴ εἰς τὰς ἐπαρχίας ὑπάρχει ἐπιβλεψις, ἀφοῦ ἅπασαι σχεδὸν εἶναι ἐγκαταλελειμμέναι εἰς τὴν τύχην τῶν περιστάσεων, εἰς ἐξωτερικὰς προσβολὰς, καὶ τοὺς ἐκ τῆς ἐγκαταλείψεως προερχομένους κινδύνους; οὐδεὶς δὲ δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀθλίαν κατάστασιν, εἰς ἣν ὁ κλῆρος ἐξέπεσε, καὶ τὴν ἐκ ταύτης καταπρήνισιν τῶν θρησκευτικῶν τῶν ἀνθρώπων συνειδήσεων, ἐξ ὧν πηγάζει τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν κακῶν, ὧν αἱ μαῦραι πτέρυγες καὶ εἰς τὰς μικροτάτας διεξόδους τῶν χωρίων περιβομβοῦσιν· ὑπάρχουσι δὲ χωρία, ὅπου πρὸ ἐτῶν οἱ κάτοικοι δὲν ἤκουσαν τὰς μεγάλας τελετὰς τῶν μεγάλων ἑορτῶν, οὐδ' ἐγνώρισαν τὸ παράπαν πνευματικόν. Ἀλλ ἂν ἀρκῇ τις τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ἔλθῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἐξ ἧς ἔπρεπε νὰ διαδίδωνται τὰ καλὰ εἰς τὰς ἐπαρχίας παραδείγματα, θέλει εὑρεῖ, ὅτι ἡ αὐτὴ ἀδιαφορία καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει· παραδείγματα ταύτης γύμνα, μεγάλα καὶ ἀποδεικτικὰ προκείσθωσαν τρία. Πρῶτον ἡ ἐγκατάλειψις τῆς πρό τινων ἐτῶν ἐπιχειρισθείσης ἀνεγέρσεως ναοῦ δημοτικοῦ, καταμείναντος ἐν τοῖς θεμελίοις, καταμολυνομένοις ἤδη

ὑπὸ τοῦ συρρέοντος πάσης ἀκαθαρσίας, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Κυβερνήσεως, ἀποδεικνύει τρανῶς τὴν περιφρόνησιν καὶ ἀδιαφορίαν αὐτῆς, ὑλεθρίαν ἔχουσαν ἐπὶ τοῦ ἔθνους ἐπιρροήν· ἐπειδὴ τοιαύτη ὀλιγωρία τῆς θρησκείας γίνεται, ἐνῷ συγκροτοῦνται ἑταιρίαι τῶν ὡραίων τεχνῶν. Δεύτερον δὲ ἡ δημοσιότης τῆς σκανδαλώδους ἐκείνης δίκης, ἥτις κατετάραξε καὶ κατεμόλυνε τὴν πρωτεύουσαν ἅπασαν, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ περιορισθῇ ἐντὸς τοῦ δικαστικοῦ μόνου κύκλου, ὑποδεικνύει, ὅτι οὐδεμία περὶ τῆς δημοσίας ἠθικῆς λαμβάνεται πρόνοια, ἀφοῦ ἐκτελεῖται παλλαϊκὴ τοιαύτη δίκη, εἰς ἣν συρρεῦσα πᾶσα ἡ τῶν Ἀθηνῶν νεότης σύσσωμος, ἐνέπεσεν εἰς τὰς ἀνεπεπτωμένας χεῖρας τῆς διαφθορᾶς. Ταῦτα δὲ γίνονται, ἐνῷ ἔχομεν καὶ νόμους προβλέποντας περὶ τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν τοιούτων, καὶ ὑπουργοὺς ἀναδεδεγμένους τὴν τῶν νόμων ἐνέργειαν· ὤφειλε λοιπὸν ὁ ὑπουργὸς νὰ διατάξῃ τὸν εἰσαγγελέα, ὡς ὑπάλληλόν του, νὰ προλάβῃ τὸ ἀνήκουστον τοῦτο σκάνδαλον. Τρίτον δ' ἡ τῶν ἐπισκόπων δι' ἐπισκοπικῶν τοποτηρητῶν ἀντικατάστασις· διότι, πρὸς τὴν ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἐπισκόπων καὶ τῆς γενικῆς παραμελήσεως τοῦ κλήρου βλάβην, ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποφέρει νὰ προτείνωνται καὶ νὰ διορίζωνται ἀντὶ τῶν ἐπισκόπων τοποτηρηταὶ ἐπισκοπικοί, ἐνῷ οἱ τοιοῦτοι εἶναι ἀντικανονικοὶ καὶ ἀνοίκειοι καὶ ξένοι εἰς τὴν ἡμετέραν ἐκκλησίαν· διότι αὕτη ἐπισκόπους ἀντὶ ἐπισκόπων διορίζει, καὶ, ἐν ἐλλείψει, ἐπισκόπους σχολάζοντας ἢ γειτνιάζοντας διατάττει προσωρινῶς νὰ μεταβαίνωσι. Τὸ δὲ περιεργότερον οἱ οὕτω διοριζόμενοι ἐπισκοπικοὶ ἐπιτηρηταὶ εἰσπράττουσι τά τε τυχηρὰ καὶ τὰ κανονικὰ δικαιώματα, ἐνῷ ταῦτα παρὰ μόνων τῶν κανονικῶν ἐπισκόπων ἠδύνατο νὰ εἰσπράττωνται. Ταῦτα πάντα ὀφείλει ἡ Βουλὴ νὰ λάβῃ ὑπὸ ὥριμον σκέψιν· διότι, ἂν τὰ τοῦ θεοῦ παραμελῶνται, εἰς οὐδὲν ὑγιὲς ἀφιξόμεθα· ἡ δὲ μέχρι τοῦδε πεῖρα σαφὴς τοῦ λόγου ἀπόδειξις.

Ἀπήντησεν ἄλλος μόνον, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ διατάξῃ τὸ δικαστήριον, πῶς νὰ διεξαγάγῃ τὴν προρρηθεῖσαν δίκην, οὐδὲ προεγίνωσκεν, ὅτι ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ δίκη, τῶν θυρῶν ἀνεῳγμένων· πᾶσα δ' ἐπέμβασις τοῦ ὑπουργείου εἰς τὰ δικαστήρια εἶναι ἀνοίκειος. Συμφωνεῖ ὅμως μετὰ τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι ἡ συζήτησις ἔπρεπε νὰ γείνῃ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ὁ ὑπουργὸς ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν του εἰς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους, καθότι εἰς τούτους ἀποδίδεται ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ τῶν περιστάσεων ἐκτίμησις.

Συνωμολόγησε καὶ ἕτερος, ὅτι τὸ λάθος τῆς ἐν τῇ προκειμένῃ

δίκῃ σκανδαλώδους δημοσιότητος δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν ὑπουργόν, ἀλλ' εἰς τὸν εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν καὶ τοὺς δικαστάς· διὰ τοῦτο οὗτος δύναται τὸ πολὺ νὰ τιμωρηθῇ πειθαρχικῶς, παρὰ τοῦ προϊσταμένου αὐτοῦ.

Μετά τινα θεωρήσαντα ἀλλότρια ταῦτα, ὅπως μὴ ἐπιρρέωσιν εἰς τὴν δικαστικὴν ἀνεξαρτησίαν. Ἡ βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως ἑκάτερα τῶν 2 ἄρθρων τοῦ Α. κεφαλαίου, ἐχόντων οὕτω·

«1.	Μισθοὶ	19360
2.	Ἔξοδα	3075»

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Β'. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 22435, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Δ. Χατσίσκου καὶ Κ. Οἰκονομοπούλου, συνήχθη, κατὰ τὸ ἀνωτέρω καταχωρισθὲν τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὸ παριστάνον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Α. κεφαλαίου, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Β'. κεφαλαίου διὰ ψήφων 78, ἀρνηθέντων ψήφων 4.

Τελευταῖον ὁ πρόεδρος, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ συζητήσεως, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν 4 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ προεδρεύσας πρεσβύτερος
ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΟΜΑΡΑΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΓ'.

Τῆς 6 Μαρτίου 1847.

Σήμερον τὴν ἕκτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν Κ.Κ. Βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 79 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 29, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τῶν προεδρευσάντων αὐτῆς, προέδρου καὶ πρεσβυτέρου τῶν βουλευτῶν, καὶ τῶν γραμματέων.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, περὶ δικ-

τιμήσεως τῶν διὰ τῶν ἀτμοπλόων τῆς ἑταιρίας Ροστὰν διευθυνομένων γραμμάτων, δειγμάτων ἐμπορίας καὶ λοιπῶν, ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς, ἔχουσαν οὕτω·

Πρὸς τὴν Βουλήν

Κύριοι.

Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ διατιμήσεως τῶν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας Ροστὰν διευθυνομένων γραμμάτων, δειγμάτων ἐμπορίας καὶ λοιπῶν ἐπιτροπή σας, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον, καὶ μελετήσασα εὖρεν αὐτὸ παραδεκτὸν, ὅπερ καὶ συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Μαρτίου 1847.

Ὁ Εἰσηγητὴς Σ. Παρθενόπουλος.»

Ὁ Πρόεδρος ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Κ. Γ. Λίνιαν Γερουσιαστὴς, παρ' ᾧ διετηροῦντο τὰ πρακτικὰ τῶν ἐν Ναυπλίῳ συνελεύσεων, προσέφερεν αὐτὰ εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Βουλῆς, ἅμα ζητηθέντα· καὶ ὅτι παρὰ τῷ αὐτῷ εὑρίσκονται καὶ τὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου, τῶν ὁποίων ἐπίσης τὴν ἀπόδοσιν ἐπηγγέλθη. Ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο νὰ ἐκφρασθῶσιν εἰς αὐτὸν αἱ προσήκουσαι εὐχαριστίαι.

Ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν χθὲς ἀναβληθέντος ζητήματος περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς, παρετήρησέ τις ὅτι αἱ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ ἐπιτροπαὶ σχηματίζονται ἅπαξ, συγκείμεναι ὑπὸ τῶν ἐκ τῶν τμημάτων κατὰ τὸν κανονισμὸν καὶ ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς Βουλῆς προστιθεμένων κατὰ τὸ 66 ἄρθρον αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τῆς σχηματισθείσης ἐπιτροπῆς μέλη μέν τινα νὰ ἀναχωρήσωσι μέλλοντα παραιτοῦνται, ἕτερα δὲ, ἐν ἑαυτοῖς τὴν προσήκουσαν εἰδικότητα μὴ διορῶντα, δὲν δύνανται νὰ ἐργασθῶσι, διὰ τοῦτο, ζητεῖται πῶς οἱ ἀπόντες θέλουσιν ἀναπληρωθῆ. Ἀλλ' οἱ μὲν ἐκ τῆς Βουλῆς προελθόντες ἀναπληροῦνται εὐκόλως δι' ἐκλογῆς ἰσαρίθμων ἐξ αὐτῆς τῆς Βουλῆς· ἐπειδὴ δὲ τὰ τμήματα, τὰ ὀνομάσαντα τοὺς παραιτηθέντας εἰσηγητὰς, δὲν ὑρίστανται ἔτι, ἀνανεούμενα κατὰ μῆνα, ὁ δὲ τῶν μελῶν συνδυασμὸς διάφορος παρίσταται, ἤθελον μὲν αὐτὰ τὰ ὑπάρχοντα τμήματα ὀνομάσει αὖθις τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἀποῤῥέοντας, ἐὰν ὅλοι οἱ ἐκ τῶν τμημάτων παρητοῦντο· προκειμένης δὲ τῆς ἀναπληρώσεώς τινων μόνον, ἐν κληρωτίδι νὰ τεθῶσι πρέπει οἱ τῶν τμημάτων ἀριθμοὶ, ἀπὸ τῆς κληρωτίδος νὰ λάβωσιν ἰσαρίθμα τμήματα μὲ τοὺς παραιτουμένους, καὶ τὰ κληρωθέντα τμήματα νὰ ὀνομάσωσιν αὐτούς.

Ἕτερος παρετήρησεν ὅτι καινοφανὴς εἶναι ἡ πρότασις, ἐπειδὴ

δὲ τὰ ὀνομάσαντα τοὺς παραιτηθέντας τμήματα δὲν ὑρίζονται πλέον, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐκλέξωμεν αὐτοὺς ἐκ τῆς Βουλῆς· καθ' ὅσον ἡ προταθεῖσα ἀνανέωσις μόνον πρὸς ποινὴν τῶν τὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελούντων πρέπει νὰ ἐγκριθῇ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπιτροπὴ σχηματισθεῖσα ὀφείλει τάχιστα νὰ ἄρξηται τοῦ ἔργου αὐτῆς, καὶ ἀποτέλεσμά τι νὰ φέρῃ, οὐδέποτε δὲ νὰ ὀλιγωρῇ ἀργοῦντα, διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον ἦτον χρόνος τι ὡρισμένος νὰ ὑπάρχῃ, μ' ἔγγρις οὗ μὴ ὑποβάλλουσα ἀποτέλεσμά τι νὰ ἀντικαθίσταται πρὸς ποινήν· ἀλλὰ, τούτου μὴ ὄντος, εἰ μὲν ἡ Βουλὴ θέλει νὰ τιμωρήσῃ τῆς ὑπαρχούσης ἐπιτροπῆς τὴν ἀργίαν, πρέπει νὰ προσδεχθῇ τὴν πλήρη τῆς ἐπιτροπῆς ἀνανέωσιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐκλέξῃ τοὺς παραιτουμένους αὐτοὺς ἐκ τοῦ ὅλου.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ἐπισταθῇ προσοχή τις, μὴ κακὸν συσταθῇ προηγουμένων. Ἐρευνήσας δ' εἰς τὸν γαλλικὸν κανονισμὸν καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ νομολογίαν εὗρε τοιοῦτον τὴν λύσιν, διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν παραιτουμένων ὑπὸ τῶν διαδόχων τμημάτων, τῶν ὀνομασάντων τοὺς παραιτουμένους. Καὶ πρὸς τὸν παρατηρήσαντα, ὅτι οὐδεμία τῆς ἀναπληρώσεως τῶν παραιτουμένων ἀνάγκη ὑπάρχει, ἐνδεκαμελοῦς τῆς ἐπιτροπῆς οὔσης, καὶ ἕξ ὑπολειπομένων μελῶν, δυναμένων εἰς πέρας τὸ ἔργον νὰ φέρωσιν. Ἀντεῖπεν ὅτι πλήρης θεωρεῖται ἡ ἐπιτροπὴ, τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν ἁπάντων ὑπαρχόντων, καὶ κωλυομένων τινῶν, οὐχὶ δὲ καὶ μηδόλως ὑπαρχόντων· διότι ἄλλως περιττὴ ἦτον καὶ ἡ ἐκλογὴ τούτων, ἀρκούντων τῶν 6 μόνον μελῶν, τῶν τὴν πλειονοψηφίαν τῆς ἐπιτροπῆς ἀποτελούντων.

Μετά τινας δὲ, τὸν μὲν ἀνελθόντα εἰς τὰς αἰτίας τῆς συζητήσεως καὶ εὑρόντα τοιαύτας τὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἀπραξίαν, προελθοῦσαν ὡς ἐλέχθη ἐκ τῆς μὴ εἰδικότητος τινων· συναγαγόντα δὲ ἐκ τούτου, ὅτι, ἂν αἰτία τῆς ἀπραξίας τοιαύτη ὑπάρχῃ, δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ ἐργασθῶσιν οἱ ὑπολειπόμενοι ἀποτελεσματικῶς, ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν ἀναπληρωσόντων τοὺς παραιτουμένους.

Τὸν δὲ ὑπερασπίσαντα τὴν ἐπιτροπὴν, ἀποδόντα δὲ τὰ γενόμενα εἰς τὴν μὴ συνέλευσιν τῶν μελῶν αὐτῆς που, ἵνα ἐργασθῶσιν. Ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο ὅτι ἐρωτίσθη.

Καὶ τοῦ μὲν τὴν ἀνανέωσιν τῆς ἐπιτροπῆς προτείναντος ἀπὸ τῆς προτάσεως αὐτοῦ παραιτηθέντος· τοῦ δὲ τὴν διὰ κληρώσεως ἀναπλήρωσιν ζητήσαντος συνεναίσαντος, ἵνα ὑπὸ τῶν διαδόχων τμημάτων ὀνομασθῶσιν. Ἠρώτησε πρῶτον ὁ πρόεδρος, ἂν γίνεται παραδεκτὴ ἡ πρότασις, ἵνα μή τις προστεθῇ, οἱ δ' ἀπολειφθέντες ἐργασθῶσιν· ἀλλ' ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη αὐτὴν,

εἰς κρίσιν δὲ τὴν δευτέραν, ἵνα ἀναπληρωθῶσιν ἐκ τῶν διαδόχων τῶν ὀνομασάντων τοὺς παραιτηθέντας τμημάτων.

Ἀνηγγέλθη ἀντικειμένων συνεδριάσεως ἡ συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου· καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου δευτέρου τ.ῦ Κεφαλ. Γ. καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς παρετήρησέ τις, ὅτι ἡ βουλὴ ἐξέρρασε τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπάρξεως δέκα ἱεροκηρύκων ἰσαρίθμων μὲ τοὺς νομοὺς, τοῦτ' αὐτὸ δὲ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐφέτος προτείνει· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀνάγκη ἰσχυρὰ παρίσταται, πολλῶν ἐπισκοπῶν χηρευουσῶν, καὶ ἐπισκόπων δυναμένων τὸ ἔργον νὰ ἐκτελῶσιν μὴ ὑπαρχόντων, τοῦ δὲ λαοῦ ἀποιμάντου καταλειφθέντος, διὰ τοῦτο ἠρώτησε τὸν ὑπουργὸν, ἂν οἱ πέντε ψηφισθέντες ὦσιν εἰς ἐνέργειαν, εἰς δύο νομοὺς ἀνὰ εἷς, καὶ πότε θέλουσι διορισθῆ καὶ οἱ λοιποὶ πέντε.

Ἀπήντησε δ' ὁ ὑπουργὸς ὅτι προντίζει τὸ ὑπουργεῖον ἑβδομάδον νὰ συμπληρώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν 10 ἱεροκηρύκων. Καὶ εἰσὶ μὲν πέντε ἤδη εἰς ἐνέργειαν, δυνάμει τοῦ διατάγματος τοῦ 1838, τῶν δ' ἄλλων αἱ θέσεις δὲν ἐνομοθετήθησαν ἔτι, ἐφ' ᾧ καὶ ἀσχολεῖται, ἵνα τὸν ἀπαιτούμενον περὶ τούτου εἰσαγάγῃ νόμον, καὶ ἵνα καὶ τὰ καταλλήλα ἀνεύρῃ πρόσωπα, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ, διότι βαρὺ καὶ μέγα τὸ ἔργον αὐτῶν εἶναι, ἀπαιτοῦν ἄνδρας οὐ μόνον ἐπ' ἀρετῇ ἀλλὰ καὶ παιδείᾳ διακρινομένους.

Ἐπανέλαβεν ὁ ἐρωτήσας, ὅτι ὡς τὸ ὑπουργεῖον, καλῶς ποιοῦν καὶ πρὸ τῆς νομοθετήσεως τῆς θέσεως τῶν ὑπὸ τῆς βουλῆς προστεθέντων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ διδασκάλων καὶ καθηγητῶν παρεδέχθη τὴν πλήρωσιν ταύτην τῆς βουλῆς θέλησιν ἀντὶ νομοθετήσεως, οὕτω καὶ ἤδη ἀπῃτεῖτο μὲν ἡ τῶν θέσεων νομοθέτησις, ὤφειλε δὲ τὸ ὑπουργεῖον καὶ πρὸ ταύτης τὴν δέουσαν νὰ λάβῃ φροντίδα.

Πρὸς τὸν παρατηρήσαντα δ' ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς ζωὴν μόνον δίδωσιν εἰς ὑπάρχοντας νόμους, οὐδέποτε δὲ πλάττει θέσεις, ἀπαιτοῦσας ἵνα νομοθετηθῶσιν ἀπὸ ἴδιον νόμον, πρὸ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ γίνῃ τὸ προταθέν. Ἐπανέλαβεν αὖθις ὁ ἐρωτήσας ὅτι πρόσφατον πρόκειται παράδειγμα τῶν γυμνασίων καὶ σχολείων· ἐφ' ὧν ὑπῆρξε μὲν τῆς βουλῆς ἀπόφασις, προστεθῆ δ' ἡ ἀπαιτουμένη ποσότης καὶ πρὸ τοῦ νόμου ἐν τῷ προϋπολογισμῷ. Τοῦτο δὲ καὶ ἤδη πρέπει νὰ πράξωμεν, ἵνα ἐναρμονίως πρὸς τὰ πεπραγμένα ἐνεργήσωμεν, καὶ μὴ εἰς ἀντιφάσεις περιπέσωμεν.

Μετά τινα δὲ εἰπόντα, ὅτι ἐπὶ τῆς προσθήκης εἶδον εἰς τὸ πανεπιστήμιον καὶ γυμνασίων τε καὶ σχολείων, οὐδὲν καινὸν ἡ βουλὴ ἐψηφίσατο, εἰς τὸν καταστατικὸν τούτων νόμον ἐπανελθοῦσα, καὶ τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τούτων ἀναγκαῖα καταβαλοῦσα· ἀλλὰ, καὶ τοιοῦτόν τι ἂν κατὰ τὰς πρώτας συνόδους συνέβη, τοῦτο δὲν δικαιολογεῖται ἐπαναλαμβανόμενον νῦν, ὅτε ἡ βουλὴ ὀφείλει, ἵνα ὁδὸν βαίνῃ ὁμαλήν τε καὶ νόμιμον, διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ μόνον τὴν ζητουμένην ὥθησιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν διδοῦσα. Καὶ ὅτι, ὡς ἐπὶ τῆς δικαστικῆς μισθοδοσίας καὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν εἰρηνοδικῶν οὐδὲν ἐπράξαμεν, ἀρκεσθέντες εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἀναγκαίου νόμου, οὕτω καὶ ἤδη τοιοῦτον μόνον νὰ ἀπαιτήσωμεν δυνάμεθα, ὑποσχομένου μάλιστα τοῦ ὑπουργοῦ τοιοῦτον νὰ εἰσαγάγῃ.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι, συμφωνούντων πάντων περὶ τῆς ἀνάγκης ἰδίου νόμου, δὲν δικαιούμεθα προστιθέντες ποσότητας εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πρὸ αὐτοῦ.

Ἡ βουλὴ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, παρεδέχθη τὸ συζητηθὲν ἄρθρ. 2, ἔχον οὕτω.

« Μισθοὶ τῶν ἱεροκηρύκων 11,040 » κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσαν οὕτω.

« Παραδεκτὸν, καθὸ σύμφωνον τοῖς παραδεδεγμένοις παρὰ τῆς βουλῆς. Ἡ δὲ κατὰ δραχ. 2.160 ἐπὶ πλέον διαφορὰ τοῦ προκειμένου προϋπολογισμοῦ προκύπτει, ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὸν παρελθόντα προϋπολογισμὸν ἐλογίσθη ὁ μισθὸς δύο ἱεροκηρύκων διὰ 6 μόνον μῆνας. Προκειμένου δὲ ἤδη λόγου περὶ ἱεροκηρύκων, ἡ ἐπιτροπὴ συνίστησιν εἰς τὴν βουλὴν, καὶ δι' αὐτῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον, τὸ νὰ ληφθῇ ἡ προσήκουσα πρόνοια, ὥστε εἰς ἕκαστον νομὸν νὰ διορισθῇ εἷς ἱεροκήρυξ, μὴ ἀμφιβάλλουσα ποσῶς ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει πραγματοποιήσει τὴν σύστασιν ταύτην, ἅμα εὑρῇ τὰ καταλλήλα πρόσωπα ».

Ἐπὶ δὲ τοῦ 3 ἄρθρου, παρετηρήθη ὅτι, ἐπειδὴ οἱ διδάσκαλοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς εἰς τὸ διδασκαλεῖον διδάσκουσι τοὺς μέλλοντας τὴν ἀλληλοδιδακτικὴν νὰ μετέλθωσιν, ἡ δὲ τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπηρεσία διακεκριμένη νὰ ἦναι πρέπει, διὰ τοῦτο τὸ ἄρθρον τοῦτο εἰς τὸ κεφάλαιον ἀνήκει Η'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου. Καὶ ὅτι παρετηρήθησαν ταῦτα, ἵνα τὸ ὑπουργεῖον ὁδηγήσωσιν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ προσεχοῦς προϋπολογισμοῦ.

Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ 3 ἄρθρ. κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν ἔχον οὕτω.

« Μισθοὶ ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν 4200 »

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ 4 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως.

« Ἡ βουλὴ, κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου συζήτησιν τοῦ παρελθόντος προϋπολογισμοῦ, παραδεχθεῖσα κατ' ἀνάγκην τὰ ποσὰ τῶν ὑπαρχόντων συνταξιούχων κληρικῶν, ἀπήτησε 1) τὴν ἐξέλεγξιν καὶ αὐτῶν τῶν συντάξεων κατὰ τὰς παρ' αὐτῆς τεθείσας βάσεις, καὶ 2) τὴν εἰσαγωγὴν νομοσχεδίου. Τὸ δ' ὑπουργεῖον, ὑποβαλὸν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον κατάλογον τῆς ἐξελέγξεως αὐτῶν, ὑπεσχέθη καὶ τοῦ νόμου τὴν ταχίστην εἰσαγωγήν· τούτου δὲ τοῦ τελευταίου ὅρου μὴ ἐκτελεσθέντος μέχρι τοῦδε, ἡ ἐπιτροπὴ ἀνατίθησι τὸ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἰς τῆς βουλῆς τὴν σύνεσιν, παρατηροῦσα μόνον ὅτι τὸ ποσὸν τῶν συντάξεων τούτων εἶναι ἴσον τῷ τοῦ παρελθόντος προϋπολογισμοῦ, ἐκτὸς τῆς ἐπὶ πλέον διαφορᾶς 2,100 δραχ. εἰς τὸν προκείμενον προϋπολογισμὸν, ἥτις προκύπτει ἐκ τῶν ἐν τῇ γ' σημειώσει τοῦ φύλλου τῆς λιπτομερείας λόγων ».

Ἐπὶ τούτου παρετηρήσέ τις, ὅτι τινὲς τῶν συνταξιούχων ἱερέων ἐκτὸς τῶν συντάξεων ἔχουσιν ἔτι παρὰ τῆς κυβερνήσεως οἴκους καὶ γαίας, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας ἀφῃρέθη παρ' ἄλλων ἡ μισθοδοσία τῆς ὑπηρεσίας των, καὶ διατάττονται ἱεροκήρυκες, ὡς ὁ Δανιὴλ, νὰ περιοδεύωσιν, ἄνευ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων.

Ἀπήντησεν ὁ πρωθυπουργὸς, ὅτι, ὡς νομίζει, ὑπαινίττεται ὁ προαγορεύσας τὸν ἅγιον Σάμου συνταξιοῦχον κληρικὸν, ἔχοντα καὶ οἰκίαν καὶ τινας γαίας παρὰ τοῦ δημοσίου. Ἀλλὰ ταῦτα ἔλαβε κατὰ τὸ 1830, ὅτε, ὑποχθείσης τῆς Σάμου εἰς τὴν Τουρκικὴν ἐπικράτειαν, 1000 οἰκογένειαι Σαμίων μετηνάστευσαν εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα. Ἡ τότε κυβέρνησις, κατὰ δικαίαν συμπάθειαν, παρεχώρησεν εἰς τοὺς ῥηθέντας Σαμίους γαίας τινὰς ἐν Εὐβοίᾳ καὶ καταλύματα.

Ἐπιλαβόμενος ἀκολούθως τις τῆς πρὸς τοὺς ῥηθέντας Σαμίους διανομῆς τῶν γαιῶν παρετήρησεν, ὅτι αὗται συμποσοῦνται εἰς 8 ἕως 9 χιλιάδας στρεμμάτων· ἐνῷ δὲ ἐκ τῶν 1000 ἐκείνων οἰκογενειῶν μένουν ἤδη μόλις 50, κατέχουσιν αὗται ὅλην τὴν παραχωρηθεῖσαν γῆν, ἐνῷ οἱ ἀγωνισθέντες ἐντόπιοι κατέντησαν βουλοπάροικοι· διότι, ἐκ 200 οἰκογενειῶν εὑρισκομένων εἰς τὸ

μέρος, ὅπου εἶναι αἱ πρὸς τοὺς Σαμίους παρακεχωρημέναι γαῖαι, μόλις 30 ἔχουσιν ἴδια κτήματα, οἱ δὲ λοιποὶ ἐγένοντο δοῦλοι· διότι οὐδὲ στρέμμα γῆς εἰς αὐτοὺς ἐδόθη, οὐδὲ γῆν νὰ ταφῶσιν ἔχουσιν. Οἱ κάτοικοι λοιπὸν ἐκεῖνοι ἔβωσαν ἀναφορὰν ἐξαιτούμενοι, ἵνα συνδιανεμηθῇ ἡ εἰς μόνους τοὺς Σαμίους παραχωρηθεῖσα γῆ, καὶ λάβωσιν ὅλοι τὸ ἀνάλογον μέρος· διότι καὶ ἐκ τῶν Σαμίων, ὡς εἴρηται, ὀλίγοι ἔμειναν, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον οὗτοι μὲν νὰ ἔχωσι γαιῶν ἀρθονίαν, οἱ δὲ δυστυχεῖς κάτοικοι νὰ στερῶνται εἰς τὸ παντελές. Ἀροῦ μάλιστα αὐτοὶ δὲν ζητοῦσι νὰ προτιμηθῶσι τῶν ἐπηλύδων Σαμίων, ἀλλὰ νὰ λάβωσιν ἅπαντες τὸ ἀνάλογον μέρος· διότι καὶ οἱ Χαλκιδεῖς καὶ λοιποὶ Εὐβοεῖς ἐκ τῶν τὰ μέγιστα ἀγωνισθέντων εἶναι, καὶ χιλιάδας ὅλας εἰσέτι ἀγκαλωτισμένων πολιτῶν ἔχουσι. Παρατηρεῖ τελευταῖον, ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λάβῃ περὶ τούτου δραστήρια καὶ ταχέα μέτρα, διότι αἱ μείνασαι 50 οἰκογένειαι ἤρξαντο νὰ παλῶσι τὰς γαίας, ἐφ' ᾧ δὲν ὑπάρχουσιν εἰς αὐτὰς παραχωρημέναι ὡς ἰδιοκτησία, καὶ ἀροῦ αἱ πλεῖσται ἀνεχώρησαν. Περὶ δὲ τοῦ ἁγίου Σαμίου παρετήρησεν, ὅτι οὗτος εἶναι γέρων σεβάσμιος καὶ ἄξιος περιθάλψεως, ὥστε δὲν εἶναι δίκαιον νὰ λεχθῇ τι κατὰ τῆς οἰκίας καὶ τῶν γαιῶν, τὰς ὁποίας περὶ 17 χρόνων ἐχορήγησεν εἰς αὐτὸν ἡ Κυβέρνησις.

Συνωμολογήθη νὰ περμφθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἀπόσπασμα τῆς ἀνωτέρω ἀγορεύσεως.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι εἰς ὅλων τῶν ὑπουργείων τὰ περὶ συντάξεων ἄρθρα, ἐζητήθη καὶ πέρυσιν ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὑπεσχέθησαν μὲν πάντες οἱ ὑπουργοὶ νὰ καθυποβάλωσιν, οὐδεὶς ὅμως ἐξ αὐτῶν ἐπραγματοποίησε τὴν ὑπόσχεσίν του· ὥστε αἱ παρατηρήσεις τῆς βουλῆς καθίστανται πλέον περιττὰι, καὶ πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ ἄλλως πως.

Ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι κακῶς τινες, ἀδικοῦντες καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὴν βουλὴν, φρονοῦσιν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν σέβεται τὰς ἀποφάσεις τῆς βουλῆς, ἐνῷ ὤφειλον νὰ δικαιώσωσιν αὐτὸ, ἂν δὲν ἐπρόφθασε νὰ καθυποβάλῃ τινα νομοσχέδια· καθότι αἱ σύνοδοι τῶν βουλῶν κατήντησαν ἐνιαύσιοι, καὶ σύδαλλως ἔμεινε καιρὸς εἰς τοὺς ὑπουργοὺς νὰ σκεφθῶσι καὶ νὰ ἐργασθῶσιν ἐπὶ τῶν καθυποβλητέων νομοσχεδίων, ἐνῷ, εἰς πάντα τὸν ἄλλον συνταγματικὸν κόσμον, μῆνας τινὰς μόνον αἱ σύνοδοι τῶν βουλῶν διαρκοῦσιν, ἱκανὸν δὲ μεσολαβήσεως διάστημα δίδοται εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ προπαρασκευάσῃ τὰ νομοσχέδια. Καὶ τοι ὅμως

τούτων οὕτως ἐχόντων, τὸ ὑπουργεῖον οὐδέποτε ἀφῆκε τὴν βουλὴν ἄνευ ἐργασίας· ὑπάρχουσι μάλιστα νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα ἴσως δὲν δυνηθῇ νὰ ἀποπερατώσῃ ἡ παροῦσα σύνοδος. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ ἐμβρίθεια τῆς περὶ τῶν συντάξεων ἀπαιτουμένης ἐργασίας ἱκανὸν ὑπῆρχε πρόσκομμα εἰς τὴν ταχεῖαν ἀποπερατῶσιν τοῦ ἐπιχειρηθέντος νομοσχεδίου.

Ἀπήντησεν ἕτερος πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν, ὅτι ἡ χρησιμεύσασα εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὡς κυριωτέρα αἰτία τῆς μὴ παρουσιάσεως τοῦ περὶ συντάξεων νομοσχεδίου, εἶναι ἡ ἐνιαύσιος τῶν βουλευτικῶν συνόδων παράτασις. Ἂν ἐξετάσῃ ὅμως τις ἀμερολήπτως τὸ ἀληθὲς αἴτιον τῆς τοιαύτης διαρκείας, θέλει εὑρεῖ κυρίως αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖον· διότι, ἂν τοῦτο ἦτο ἀρτιμελὲς καὶ συμπεπληρωμένον, πολλῷ τάχιον ἤθελεν ἀποπερατοῦσθαι πᾶσαι αἱ ἐργασίαι, καὶ δὲν ἤθελε προέρχεσθαι τοιαύτη βραδύτης, οὐδ' ἤθελεν ἀργεῖ ἡ Γερουσία, ὡς ἤδη, ἐπὶ μῆνας ὁλοκλήρους, διότι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔχει καιρὸν νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν τὴν προσήκουσαν ὕλην. Καθότι ὁ πρωθυπουργὸς ὡς εἷς δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ ἐν πᾶσιν, οἱ δὲ λοιποὶ ὑπουργοὶ εἶναι μὲν ἀξιότιμοι καὶ σεβαστοὶ, οὐχὶ ὅμως ἱκανοὶ νὰ ὑπερασπίσωσι νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα πολλάκις ἐγκαταλείπονται ὡς τέκνα ὀρφανὰ πατρός. Ἡ βραδύτης λοιπὸν τῆς πορείας τοῦ πολιτικοῦ σκάφους προκύπτει, ἐκ τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ ὁλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν κινητηρίων τροχῶν· ἡ δὲ βουλὴ δὲν εἶναι παντάπασιν αἰτία τῆς παρατάσεως τῆς διαρκείας τῶν συνόδων, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον νὰ προσβάλληται διὰ τοιούτων ἐκφράσεων τοῦ πρωθυπουργοῦ, αἵτινες διεγείρουσι τὴν ἰδέαν, ὅτι οἱ βουλευταὶ, χάριν ἀτομικῶν συμφερόντων, ἐπιθυμοῦσι νὰ παρατείνωσι τὴν σύνοδον. Περὶ δὲ τῶν συντάξεων ὑπέμνησεν, ὅτι ἐπὶ τούτων ἀπὸ τῆς πρώτης βουλευτικῆς συνόδου μεγάλαι ἐγένοντο συζητήσεις καὶ ἀπεφασίσθη, ὅτι συντάξεις δὲν δύνανται νὰ δοθῶσιν ἄνευ νόμου· ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν συντάξεων πολλαὶ μὲν ὑπάρχουσι δικαίως ἀποφασισμέναι καὶ παραχωρημέναι, εἰσὶν ὅμως καὶ ἄλλαι παρ' ἀξίαν καὶ ἀδίκως χορηγηθεῖσαι, ἐζητήθη νὰ ἐκκαθαρισθῶσι καὶ νὰ κανονισθῶσι διὰ νομοσχεδίου. Εἰς τὴν δευτέραν σύνοδον, καὶ τοι μὴ καθυποβληθέντος τοῦ νομοσχεδίου, ἡ βουλὴ παρεχώρησε μὲν τότε τὴν πίστωσιν τῶν συντάξεων, χάριν τῶν ἀξίως αὐτὰς λαμβανόντων, ἐζητήσατο ὅμως ἐπιμόνως τὸ αὐτὸ νομοσχέδιον, ὅπερ καὶ οἱ ὑπουργοὶ ὑπεσχέθησαν. Ἀλλ' ἐν τούτοις καὶ εἰς τὴν παροῦσαν τρίτην σύνοδον οὐδὲν ἕτερον γίνεται, εἰμὴ ἐπανάληψις τῶν αὐτῶν λόγων καὶ

τῶν αὐτῶν ὑποσχέσεων· ὥστε ἐπὶ τρία ὁλόκληρα ἔτη διατελοῦσιν ἐπικυρούμεναι καὶ ψηφιζόμεναι συντάξεις ἄνευ νόμου, ἐναντίον τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος. Ἐνῷ τὸ ὑπουργεῖον, ἂν ἀπήντα δυσκολίας εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ γενικοῦ περὶ τῶν συντάξεων νομοσχεδίου, ὡς σπουδαιοτάτου καὶ ἐπιπόνου καὶ πολὺν χρόνον ἀπαιτοῦντος, ὤφειλε νὰ συντάξῃ νόμον μόνον διὰ τὰ ὑπάρχοντα πρόσωπα τῶν συνταξιούχων, ἵνα μὴ ἐξακολουθῶσι νὰ πληρόνωνται συντάξεις εἰς πρόσωπα, ἢ μηδεμίαν ἀξίωσιν μηδὲ δικαίωμα ἔχοντα εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους, ἢ ὅλως ἀνύπαρκτα καὶ φανταστικὰ· ἐνῷ ἄνθρωποι ἐγνωσμένας θυσίας ἔχοντες λιμώττουσι, βλέποντες τοὺς μὴ ἀγωνισθέντας πλουτοῦντας καὶ τρεφομένους ἐκ τοῦ αἵματος, μὲ τὸ ὁποῖον αὐτοὶ ἐπότισαν τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος. Ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς εἶναι ἐξ ἐπαρχίας μεγάλης κατὰ τὸν ἀγῶνα παθούσης, ἐν τούτοις μόνον 5 ἢ 6 πρόσωπα ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς συνταξιοδοτοῦνται, καὶ ταῦτα ἐκ τῶν ἧττον ἀξίων. Ἐπειδὴ δὲ μέχρι τῆς συζητήσεως τῶν ἄλλων ὑπουργείων, ὅπου αἱ αὐταὶ συντάξεις θέλουσιν ἀπαιτηθῇ, δύναται τὸ ὑπουργεῖον νὰ καθυποβάλῃ τὸ περὶ τῶν ὑπαρχουσῶν συντάξεων νομοσχέδιον, ἡ βουλὴ ὀφείλει νὰ τὸ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τοῦδε, ἀλλὰ καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα δὲν θέλει τὸ παρουσιάσει τὸ ὑπουργεῖον· διότι τότε θέλουσι καταδειχθῇ αἱ ἀδίκως πληρονόμεναι συντάξεις καὶ θέλουσιν ἐξαιρεθῇ. Ἡ βουλὴ ὅθεν, σεβομένη ἑαυτὴν, ὀφείλει ν' ἀποφασίσῃ ὁριστικῶς περὶ τῶν συντάξεων, καθότι αὗται ἀπορροφοῦσι μέγα μέρος τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων.

Μετὰ ταῦτα ἡ βουλὴ παρεδέχθη, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, δι' ἀναστάσεως τὸ 4 ἄρθρον, καὶ ἑκάτερα τῶν μετ' αὐτὸ, ἔχοντα οὕτω·

«4. Συντάξεις	64,458:44
5. Περιθάλψεις	1,200:
6. Τόκοι	3,588:32»

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Γ'. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς 84,386:76, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Εὐ. Παρίσση καὶ Α. Γεωργαντᾶ, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Γ'. κεφαλαίου διὰ ψήφων 80 πρὸς μίαν, ἀρνηθέντων ψῆφον 2.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος

«Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Γ'. Κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη ἐκ δρ. 84,386·76, ναὶ ἢ ὄχι;»

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών
Α. Ὀρεινὸς	Ν.	Ι. Κλίμακας	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.
Θ. Γρίβας	ἀπών	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Ν. Μαυρομμάτης	ὑπὲρ τῆς ψήφου	Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Ζ. Ι. Βάλσης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Γ. Τσάνος	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δ. Καμπάνης	Ν.	Γ. Γουναρόπουλος	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Β. Καραγιάννης	Ν.
Δ. Τσόκρης	ἀπών	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών
Ι. Βλάσσης	ἀπών	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Ι. Κωλέττης	Ν.	Ἠλίας Παππαδαῖος	Ν.
Α. Μεταξᾶς	ἀπών	Ι. Ζάρκος	Ν.
Α. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπών
Σ. Βλάχος	Ν.	Π. Ι. Κυριακὸς	»
Π. Ῥάγκος	Ν.	Γ. Ναταρᾶς	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών	Α. Ναταρᾶς	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Κύριλλ. Κανελλόπουλος	ἀπών
Λ. Ἀκπουσιάδης	Ν.	Εὐρ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.	Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Χαραμῆς	Ν.	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Ἰ. Γιολδάσης	Ν.	Δ. Πλαπούτας	Ν.
Δ. Λ. Ζῶτος	Ν.	Κ. Δελιγιάννης	Ο.
Νῖκος Θέου	ἀπών	Ν. Μπούκουρας	ἀπών
Α. Γουζούασης	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Δ. Βιλαέτης	ἀπών	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	ἀπών	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.

Γ. Δερνιτσιώτης	ἀπών	Μ. Γ. Σχινᾶς	ὑπὲρ τῆς ψήφου
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπών
Μιλ. Χ. Μελέτη	ἀπών	Φιλ. Ἰωάννου	Ν.
Π. Βάρδογλης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών
Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.	Κ. Προβιλέγιος	»
Β. Δημητρακόπουλος	Ν.	Ι. Π. Ταταράκης	»
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Π. Καλαμαριώτης	»	Διομήδ. Κυριακοῦ	Ν.
Π. Δαρειώτης	»	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς	Σταμάτιος Ἀράβας	ἀπών
Δ. Σακελλαριάδης	Ν.	Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Ι. Στάϊκος	ἀπών
Κ. Βέϊκος	Ν.	Α. Παππατσώρης	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	Ν.	Α. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Ι. Εὐσταθίου	Ν.	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.	Α Κιζάνης	ἀπών
Γ. Κάνδυας	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Σ. Παρότσης	ἀπών	Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ν.
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	Ν.	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Δ. Πικουλάκης	Ν.	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Χ. Καπετανάκης	ἀπών	Δ. Χαντσῖσκος	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.	Γ. Γριζάνος	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών	Ι. Γαρδύκης	Ν.
Α. Καλαμογδάρτης	»	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Κ. Τσερτίδης	»	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	ἀπών
Σ. Ἀγοραθετόπουλος	Ν.	Κ. Κανάρης	»
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Παππακώς. Τσαμαλας	Ν.		

Μετὰ τοῦτο ἀνεγνώσθη τὸ Δ'. κεφάλαιον, καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτως.

«Ἡ ἐπιτροπὴ, παραδεχομένη τὸ ποσὸν τοῦ κεφαλαίου τούτου, καθ' ὃ σύμφωνον τοῖς ἐψηφισμένοις κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ λήγοντος ἔτους, ὑπομιμνήσκει εἰς τὴν βουλὴν τὴν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον γενομένην σύστασιν τοῦ παρ' αὐτῆς παραδεδεγμένου γενικοῦ καὶ ἀμεταβλήτου κανόνος, τοῦ νὰ ἐκλέγωνται οἱ προπαρασκευαζόμενοι διὰ τὸν κλῆρον ἀφ' ἑκάστου νομοῦ ἀναλόγως

καὶ ἐπὶ τῇ βάσει προσόντων διὰ νόμου ὁριζομένων, ἵνα ἐπαναλάβῃ τὴν αὐτὴν καὶ πάλιν σύστασιν.

Ἡ δ' ἐπὶ πλέον διαφορὰ κατὰ 8,000 δραχ. τοῦ προκειμένου προϋπολογισμοῦ προκύπτει, ὡς δηλοῦται ἐν ταῖς σημειώσεσι ἀ. καὶ β'. τοῦ φυλλουτῆς λεπτομερείας, ἐκ τῆς προϋπολογιζομένης ποσότητος διὰ τὰ πρῶτα ἔξοδα τῆς ἐν τῇ σχολῇ εἰσελεύσεως τῶν ὑποτρόφων. »

Ἐπὶ ταύτης λαβών τις τὸν λόγον ἀνέφερεν ὅτι μὴ ἰδών, ὡς ἐπροσδόκα, ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς πληροφορίας τινὰς περὶ τῆς παρούσης καταστάσεως τῆς Ῥιζαρείου σχολῆς, ἀναγκάσθη νὰ συλλέξῃ τοιαύτας ἄλλοθεν καὶ καθυποβάλῃ εἰς τὴν βουλήν. Κατὰ τὴν διαθετικὴν συμφωνίαν τῶν ἀδελφῶν Ῥιζάρη, ἡ συσταθεῖσα Ῥιζάρειος σχολὴ διοικεῖται κατὰ ῥητὰς ἐν τῇ διαθήκῃ διατάξεις, ἐπὶ δὲ τῶν πραττομένων καὶ ἐνεργουμένων ἔχει τὴν ἀνωτέραν ἐποπτείαν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἐν τούτοις ὑπάρχει ἰδιαίτερος κανονισμὸς καὶ διοργανισμὸς κανονίζων τὰ ἐν τῇ σχολῇ. Κατὰ τὴν διαθήκην πρέπει νὰ ὑπάρξωσιν ἐντὸς τῆς σχολῆς ὑπότροφοι διὰ δαπανῶν αὐτῆς 20, δέκα μὲν ἐκ τῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους, τοσοῦτοι δὲ ἐξωθεν. Πρὸς τὸ παρὸν δὲ 15 μόναν οἱ ὅλοι ὑπάρχουσιν, 8 μὲν ἐκ τῶν ἐκτὸς, 7 δ' ἐκ τῶν ἐντὸς, ὥστε ἐλλείπουσι 5, 2 μὲν ἔξωθεν, 3 δ' ἔνδοθεν τοῦ Κράτους· ἐνῷ ἔπρεπεν ἤδη νὰ ὑπάρχῃ συμπεπληρωμένος ὁ παρὰ τῆς διαθήκης ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς, καὶ τὸ ὑπουργεῖον ὤφειλε νὰ προβλέψῃ περὶ τῆς συμπληρώσεως ταύτης. Περὶ δὲ τῆς αἰτουμένης πιστώσεως τῶν προσθετέων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὑποτρόφων, παρετήρησεν, ὅτι, ἐπειδὴ αὕτη θέλει πραγματοποιηθῆ ἀπὸ τοῦ ἐρχομένου Σεπτεμβρίου, πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ ὡς καὶ πέρυσι εἰς 4000. Ἐπιθυμεῖ δὲ προσέτι νὰ μάθῃ, ἂν ἐπισκέπτηται ἐνίοτε ὁ πρωθυπουργὸς τὸ κατάστημα τοῦτο, καὶ λαμβάνῃ πληροφορίας περὶ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτοῦ διοικήσεως, καὶ ἂν ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἀττικῆς ἐφορᾷ, ἐφ' ὅσων ἀπαιτεῖται ἡ προσοχή του, ἐπειδὴ χρείαν ἔχομεν νὰ ἐξέλθωσιν ἱερεῖς οὐχὶ μόνον γραμματισμένοι καὶ πεπαιδευμένοι, τουτέστι γινώσκοντες γράμματα καὶ ἠθικῶς μορφωμένοι, ἀλλὰ καὶ τετελεσμένοι πρὸς τὴν μάθησιν καὶ γνῶσιν τῶν ἱερατικῶν χρεῶν, καὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῆς ἱερουργίας.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴ, ὑπ' ὄψιν ἔχουσα τὸν περυσινὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὰ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον λεχθέντα καὶ ἀποφασισθέντα, ἐπεθεώρησε τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1847, ὃν εὗρε σύμφωνον

πρὸς τὸν παρελθόντα. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ πέρυσιν ἐζητεῖτο πίστωσις περὶ 20 ὑποτρόφων, ἀναβαίνουσα εἰς 12000 δραχμάς· ἐπειδὴ δὲ εἶχε παρέλθει ἡ ἐξαμηνία, ὅτε συνεζητεῖτο ὁ προϋπολογισμὸς, καὶ ἦτον ἐπόμενον, ὅτι διὰ μόνους τοὺς ὑπολειπομένους τέσσαρας μῆνας θέλει γείνει χρῆσις τῆς πιστώσεως, κατεβιβάσθη τὸ ποσὸν ἀναλόγως. Τοῦτο δ' ἐγένετο καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ποσοτήτων. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἤδη δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος λόγος, οὐδ' εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν δύνανται νὰ εἰσαχθῶσιν ὑπότροφοι πρὸ τοῦ Σεπτεμβρίου, προτείνει νὰ παραδεχθῇ ἡ βουλὴ τὴν πίστωσιν ὡς ἔχει, καὶ νὰ συστήσῃ ἐπιμόνως εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ συμπληρώσῃ τοὺς ὑποτρόφους τούτους. Γινώσκει ὅμως αὐτὸς, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐνήργησε καὶ ἐνεργεῖ δραστηρίως, ἀλλ' ἡ σπάνις τῶν ἐφιεμένων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μαθήσεως ὑπῆρξεν ἱκανὸν πρόσκομμα.

Μετὰ ταῦτα ἡ βουλὴ παρεδέχθη μὲν τὸ ἓν καὶ μόνον ἄρθρον τοῦ Δ'. κεφαλαίου δι' ἀναστάσεως, ἔχον οὕτω·

» Προπαρασκευαζόμενοι διάκονοι κλῆρον . . . **16,000** »

Ἐγένετο δ' ἐπ' αὐτοῦ ὡς κεφαλαίου ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Δ. Κατσίσκου καὶ Π. Βάρβογλη, ἐξ ἧς συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Δ'. κεφαλαίου διὰ ψήφων 77, ἀρνηθέντος ψῆφον ἑνὸς

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἓξ ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Δ'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη ἐκ Δρ. **16,000**, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	**N.**	Α. Σ. Δανόπουλος	**N.**
Δ. Ὀρεινὸς	**N.**	Ι. Βλάσσης	**N.**
Γ. Λογιωτατίδης	**N.**	Ι. Κωλέττης	**N.**
Θ. Γρίβας	ἀπὼν	Α. Μεταξᾶς	ἀπὼν
Ν. Μαυρομμάτης	ἐνώπιον ψῆφον	Δ. Καλλιφρονᾶς	**N.**
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Σ. Βλάχος	**N.**
Γ. Γουλιμῆς	**N.**	Π. Ῥάγκος	**N.**
Π. Δ. Καμπάνης	**N.**	Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπὼν
Μ. Α. Καΐρης	ἀπὼν	Α. Γεωργαντᾶς	**N.**
Δ. Τσόκρης	»	Δ. Λαπουσιάδης	**N.**

Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	ἀπών
Δ. Τσιγκουράκος	ἀπών	Μ. Μπούκουρας	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Ἀ. Παρθενόπουλος	Ν.
Ι. Χαραμῆς	Ν.	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	ἀπών
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Δ. Ζῶτος	Ν.	Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀπών
Νίκος Θέου	Ν.	Μελίτης Χ. Μελέτη	»
Α. Γουζούασης	Ν.	Π. Βάρβογλης	Ν.
Α. Βιλαέτης	ἀπών	Ρ. Πλαμίδης	Ν.
Α. Κρεστενίτης	»	Γ. Ρεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στερνιώπουλος	ἀπὼ	Β. Δημητρακόπουλος	Ν.
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	»	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	»	Π. Καλαμαριώτης	
Σίλβεστρος Στερνάκης	»	Π. Δαρειώτης	
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.	Δ. Σακελλαριάδες	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Βέϊκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	Ν.	Μ. Ἰατρὸς	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Α. Πετμεζᾶς	ἀπὼν	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	Ν.
Η. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	Ν.	Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Ι. Ν. Φλίσσας	ἀπὼν	Δ. Πικουλάκης	Ν.
Π. Ι. Κυριακὸς	Ν.	Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Ζαρειφόπουλος	»
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	»
Εὐθύ. Κανελλόπ.	ἀπὼν	Α. Καλαμογδάρτης	»
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Τσερτιδῆς	»
Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Ἐμ. Τσοῦχλος	Ν.	Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.	Δ. Μαρκόπουλος	ἀπών
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Παππακώστας Τσαμάλας	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.	Γ. Μπάστας	ἀπών
Δ. Πλαπούτας	ἀπών	Φιλ. Ἰωάννου	Ν.

Σ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπὼν	Εὐστ. Μ. Παρίσσης	Ν.
Κ. Προβιλέγιος	»	Γ. Δοκὸς	Ν.
Ι. Ταταράκης	»	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Κουντουριώτης	ἀπών
Διαμήδης Κυριακοῦ	ἀπὼν	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ	Γ. Γριζάνος	Ν.
Σταμάτιος Δάρρας	Ν.	Ι. Γαρδίκης	ἀπὼν
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Ι. Στάϊκος	ἀπὼν	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Α. Παππατσόρης	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	ἀπὼν
Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπὼν	Κ. Κανάρης	»
Ι. Τομαρᾶς	Ν.	Γ. Σταματόρας	Ν.
Α. Κιζάνης	Ν.		

Μετὰ τοῦτο παρελθὼν ὁ πρωθυπουργὸς ἀνέγνω τὸ περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν ἀρειοπαγιτῶν νομοσχέδιον, τροπολογηθὲν παρὰ τῆς Γερουσίας, ἵν' ἐπιψηφισθῇ καὶ αὖθις παρὰ τῆς Βουλῆς, μετὰ τῆς δικαιολογητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, ἔχοντα οὕτως.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ

Περὶ τῆς παρὰ τῆς Γερουσίας γενομένης αὐξήσεως εἰς τοὺς μισθοὺς τῶν Ἀρειοπαγιτῶν καὶ τοῦ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ Ἀντισαγγελέως.

Ἀκολούθων τὸ σύστημα τῆς ἀναλόγου μὲ τοὺς πόρους τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους Οἰκονομίας, τὴν ὁποίαν εἰσῆξεν ἡ Κυβέρνησις εἰς τὰς μισθοδοσίας ἐν γένει τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς γνωρίζετε, ὑπεστήριζα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς κατὰ τας ὑπὸ τοιχ. ροθ. καὶ ρπα. π. ε. συνεδριάσεις αὐτῆς, ὅτι ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ Ἀρειοπαγίτου καὶ τοῦ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ Ἀντισαγγελέως ἀνῆκε νὰ ψηφισθῇ εἰς δραχ. 320 τριακοσίας εἴκοσιν, ὡς εἶχε τεθῇ ἐν τῷ περὶ προσδιορισμοῦ τῶν δικαστικῶν μισθοδοσιῶν Νομοσχεδίῳ· πληροφορηθεὶς ὅμως ἐκτενέστερον περὶ τῶν χρειῶν, τῶν συνδεδεμένων μὲ τὴν σοβαρὰν θέσιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ λαβὼν τὴν ἄδειαν τῆς Α. Μεγαλειότητος, ἐπρότεινα ἐνώπιον τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ῥηθέντος Νομοσχεδίου τὴν αὔξησιν τοῦ μισθοῦ τοῦ Ἀρειοπαγίτου, καὶ τοῦ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ Ἀντισαγγελέως εἰς δραχ. 350 τριακοσίας πεντήκοντα, ἥτις παρεδέχθη παρ' αὐτῆς.

Ὑποβάλλω ὅθεν εἰς δευτέραν τὸ τοιοῦτον Νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ γείνῃ παραδεκτὴ καὶ παρ' αὐτῆς ἡ τοιαύτη αὔξησις, ὑπὲρ ἧς ἀπεράνθη κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἀνωτέρω σημειωθεισῶν δύω συνεδριάσεων.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν α. Μαρτίου 1847.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης
Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἀκόλουθον Νομοσχέδιον διατάττομεν νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ ἡμετέρου ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἐνώπιον τῆς ὁποίας θέλει ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάσσομεν τὰ ἀκόλουθα.

Ἄρθρ. 1. Τὸ προσωπικὸν τῆς Δικαστικῆς ὑπηρεσίας θέλει λαμβάνει κατὰ μῆνα τὸν ἀκόλουθον μισθόν.

§. α'. Τῶν Δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου

Ὁ Πρόεδρος καὶ Εἰσαγγελεὺς	ἀνὰ δραχμὰς πεντακοσίας	500
Ὁ Ἀντιπρόεδρος	» τετρακοσίας	400
Ὁ Ἀρειοπαγίτης καὶ Ἀντεισαγγελεὺς	» τριακοσίας πεντήκ.	350
Ὁ Γραμματεὺς	» διακοσίας	200

§. β'. Τῶν Δικαστηρίων τῶν Ἐφετῶν

Ὁ Πρόεδρος καὶ Εἰσαγγελεὺς	ἀνὰ δραχμὰς τετρακοσίας	400
Ὁ Ἐφέτης καὶ Ἀντεισαγγελεὺς	» τριακοσίας	300
Ὁ Γραμματεὺς	» ἑκατὸν ἑβδομήκοντα	170

§. γ'. Τῶν Δικαστηρίων τῶν Πρωτοδικῶν

Ὁ Πρόεδρος καὶ εἰσαγγελεὺς	ἀνὰ δραχμὰς τριακοσίας	300
Ὁ Πρωτοδίκης καὶ Ἀντεισαγγελεὺς	» διακοσίας	200
Ὁ Γραμματεὺς	» ἑκατὸν πεντήκοντα	150

Ἄρθρ. 2. Τὸ ἄρθρον 233 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων καὶ Συμβολαιογράφων καταργεῖται.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Φεβρουαρίου 1847.

ΟΘΩΝ.

Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ. »

Ἐνταῦθα ὁ πρόεδρος παρετήρησεν εἰς τὸν πρωθυπουργὸν, ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ τῶν τοιούτων νομοσχεδίων πρέπει νὰ συνοδεύηται καὶ μετὰ τῶν ἀφορώντων αὐτὸ πρακτικῶν τῆς γερουσίας. Συναινέσαντος δ' εἰς τοῦτο τοῦ πρωθυπουργοῦ, ἀνήγγειλεν ὁ πρόεδρος

ἀντικείμενον τῆς ἐπομένης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ἐλύθη συνεδριάσιν περὶ τὴν 3 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΑ'.

Τῆς 7 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν ἑβδόμην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 109 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 5, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίαν ν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ Προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνηγγέλθη ὑπὸ τῶν τμημάτων ὅτι ὠνομάσθησαν εἰσηγηταὶ ἐπὶ τῶν γενομένων ἀναφορῶν περὶ σιτηρῶν οἱ Κ.Κ. Ι. Βλάσης ὑπὸ τοῦ Α, Ἐμμ. Χ. Τσοῦχλος ὑπὸ τοῦ Β, Κ. Πρεβελέγγιος ὑπὸ τοῦ Γ, Λυκοῦργος Κρεστενίτης ὑπὸ τοῦ Δ, Σ. Βλάχος ὑπὸ Ε, Ν. Μπούκουρας ὑπὸ τοῦ Τ, μήπω ὀνομάσαντος τοιοῦτον τοῦ Ζ. Ἡ δὲ βουλὴ, ἐρωτηθεῖσα ἂν θέλῃ νὰ προστεθῶσιν εἰς τούτους τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 66 τοῦ Κανονισμοῦ τέσσαρα συμπληρωτικὰ μέλη, ἀπεφήνατο ἀποφατικῶς.

Προετάθη νὰ τυπωθῶσι καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ φακέλλου τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς περὶ σιτηρῶν ἔγγραφα, ἵνα ἐπὶ μᾶλλον φωτισθῶσιν οἱ βουλευταί. Ἀλλ' εἰς μὲν παρετήρησεν, ὅτι πρέπει ταχέως ἡ βουλὴ νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἂν ἀπαλλάττῃ τοὺς ὑπουργοὺς τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας ἢ οὔ· πᾶσα δὲ τοιαύτη ἀναβολὴ εἶναι καὶ ἐτιζήμιος καὶ περιττὴ, καθόσον τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα ἐτυπώθησαν, τὰ δ' ἄλλα, καταθέμενα εἰς τὸ προεδρεῖον, κεῖνται ὑπὸ τὴν ὄψιν τῶν θελόντων. Ἕτερος δὲ ἐπέμενεν ὅτι, ἂν ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἄλλων πλὴν τῶν τυπωθέντων τὴν ἐκτύπωσιν ἀναγκαίαν ἐθεώρει, ἤθελε ζητήσει

αὐτήν. Ἂν δὲ προτείνηται νὰ τυπωθῶσι μόνον τὰ ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν κατατεθέντα πρωτόκολλα καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ νομάρχου τῆς Ἀττικῆς, ὡς καὶ αἱ καταθέσεις τοῦ ἀγορανόμου τῶν Ἀθηνῶν, τοῦτο δὲν θέλει φέρει πολλὴν ἀναβολὴν καὶ δύναται νὰ ἐγκριθῇ· οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ τοῦ ὑπουργείου πρὸς τὸν νομάρχην ἀλληλογραφία, τὰ πρωτόκολλα τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἀφορῶσα, ὡς περιττή. Καὶ ἄλλος παρετήρησεν ὅτι, ἀφοῦ ἡ ἐπιτροπὴ ἡ συσταθεῖσα ἤδη φέρῃ τὴν περὶ τούτου γνώμην αὐτῆς, τότε, ἂν αὕτη στηρίζηται καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐγγράφων μὴ τυπωθέντων, δύναται καὶ τούτων ἡ ἐκτύπωσις νὰ διαταχθῇ, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦδε, ὅτε ἀγνοοῦμεν ὁποῖα θέλει εἶσθαι ἡ γνώμη αὐτῆς, καὶ ἐπὶ ποίων θέλει στηρίζεσθαι ἐγγράφων.

Μετά τινα θεωρήσαντα τὴν ἐκτύπωσιν καὶ τῶν ἄλλων ἐγγράφων ἀναγκαίαν, ἰδίως δὲ τὴν τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ νομάρχου καὶ τοῦ ὑπουργείου, ἐν ᾗ, ὡς ὁ νομάρχης κατέθηκεν, ὑπάρχουσιν οἱ λόγοι δι' οὓς τὸ δεύτερον συνέταξε πρωτόκολλον· καὶ παρατηρήσαντα ὅτι δὲν θέλει ἐπέλθει ἀναβολή τις, διότι ἡ μὲν ἐπιτροπὴ θέλει ἐργάζεσθαι ἐπὶ τῶν πρωτοτύπων, ἕως ἂν φέρῃ δ' αὕτη τὴν γνώμην αὐτῆς, καὶ τούτων ἡ ἐκτύπωσις θέλει ἀποπερατωθῇ. Καὶ ἄλλον συγκατατεθέντα, διότι τὰ ἔγγραφα, τῶν ὁποίων ζητεῖται ἡ ἐκτύπωσις, καὶ ὀλίγα εἶναι, καὶ ἐν μιᾷ ὥρᾳ μόνον τυπόνονται. Ὁ Πρόεδρος ἐπήνεγκεν ὅτι καὶ τούτων ἡ τύπωσις ἐνεργεῖται ἐντὸς τῆς κυριακῆς.

Ἀνηγγέλθη ἔτι ὅτι τὸ μὲν Γ. τμῆμα ἐξελέξατο εἰσηγητὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ μισθοδοσίας τῆς ἐπὶ τῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπῆς τὸν Κ. Α. Μαυρομιχάλην, τὸ δὲ Δ. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τὸν Κ. Κανέλλον Δελιγιάννην.

Ὁ Πρόεδρος παρετήρησεν ὅτι ἐκ τῶν παραιτηθέντων Κ.Κ. Ν. Μπούκουρα, Π. Καμπάνη, καὶ Παπᾶ Κώνστα Τσαμάλα, μελῶν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς, ὁ μὲν πρῶτος εἶχεν ὀνομασθῇ ἐκ τοῦ Δ. τμήματος, οἱ δ' ἄλλοι εἶχον ἐκλεχθῇ ἐκ τοῦ σώματος· κατὰ συνέπειαν θέλουσιν ἀναπληρωθῇ κατὰ τὴν χθὲς γενομένην ἀπόφασιν.

Παρετήρησέ τις ὅτι καὶ αὖθις τὸ πρωτόκολλον τῶν σιτηρῶν, διὰ τὴν κατὰ τὸν Μάρτιον εἰσπραξιν τοῦ ἐπ' αὐτῶν φόρου, δὲν εἶναι δεδημοσιευμένον ἐν τῷ δημοσιευθέντι φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ 3 Μαρτίου· ἤδη δὲ βαίνομεν πρὸς τὴν ὀγδόην τοῦ μηνὸς, καὶ, μήπω τοιούτου δημοσιευθέντος, θέλει πληρόνεσθαι φόρος 50 λεπτῶν, καὶ μετὰ τὴν ψῆφισιν νόμου περὶ καταργήσεως καὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς. Ἐπειδὴ δὲ

οὐ μόνον πλείων τοῦ νενομισμένου φόρος εἰσπράττεται, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπαγορευθεῖσα εὐκολύνεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ φόρου, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δικαιολογήσωσιν οἱ ἁρμόδιοι τὴν ἀναβολὴν ταύτην τῆς δημοσιεύσεως.

Ὁ Πρόεδρος παρετήρησεν ἐπὶ τούτου, ὅτι θέλει ἀμέσως περὶ αὐτοῦ ἐρωτήσει δι' ἐπιστολῆς τὸν ὑπουργόν· προσέθηκε δὲ ὅτι διάφορα ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν κατὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τοῦ Κ. Μάμουκα ἀναφερομένων ἐγγράφων ὑπάρχουσι παρερρυμμένα σποράδην ἐν τοῖς ἀρχείοις διαφόρων ὑπουργείων· ἐπειδὴ δ' ἀπερασίσθη ἄλλοτε ὑπὸ τῆς βουλῆς, ἵνα παρ' αὐτῇ συγκεντρωθῶσιν, ἐζητήθησαν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπουργείων, ἀπηντήθη δ' ὅτι δὲν εὑρέθησαν. Ὅτι ἐν τούτοις καὶ τὸ πρωτότυπον τοῦ πρώτου συντάγματος καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς πρώτης συνελεύσεως ὑπάρχουσιν ἐντὸς σάκκου, ἐπίσης ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἀπωλεσθέντα. Καὶ ὅτι εἰσὶ καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν Καλτεζαῖς Γερουσίας εἰς χεῖρας τοῦ Κ. Χ. Σ. Δελιγιάννη, ἐζητήθησαν δὲ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Προέδρου οὐδεμία δὲ ἐγένετο ἔτι ἀπάντησις.

Ἡ βουλὴ ἀπερήνατο, ἵνα ἐπαναληφθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως διατάξῃ ἀκριβῆ ἔρευναν ἐν τοῖς ἀρχείοις τῶν διαφόρων ὑπουργείων, πρὸς εὕρεσιν τῶν ῥηθέντων ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα μετὰ τῶν ἄλλων πρέπει εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς βουλῆς νὰ συγκεντρωθῶσιν· ἵνα ζητηθῶσι δὲ αὖθις κατ' ἐπανάληψιν ὑπὸ τοῦ προεδρείου παρὰ τοῦ Κ. Χ. Σ. Δελιγιάννη τὰ μνησθέντα πρακτικά.

Ἐξέθηκεν ἄλλος ὅτι τρὶς μὲν ἡ βουλή, πεντάκις δὲ τὸ προεδρεῖον προσεκάλεσε τὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸν ἵνα τὰ ἔγγραφα προσαγάγῃ, τὰ ἀφορῶντα τὰς κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν καταγγελθείσας κατοχρήσεις, καὶ κατ' ἄλλην συνεδρίασιν ζητηθέντα. Ἀλλ' οὗτος οὐδὲν ἐκ τῶν οὐσιωδῶν προσήγαγεν, ἀσήμαντά τινα ἡμῖν πέμψας, προφασισθεὶς ὅτι τὰ ἄλλα πρὸς τὸν εἰσαγγελέα τῶν ἐν Καλάμαις πρωτοδικῶν ἔπεμψεν, ἵνα τινὲς τῶν ἐπιστατοφυλάκων καταδιωχθῶσιν. Ἐπειδὴ ὅμως πέπεισθεν ὅτι τὰ ἔγγραφα ταῦτα δὲν ἀπεστάλησαν ἐκεῖ, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ ἀρχείου τοῦ ὑπουργείου ὑπάρχουσι, δὲν στέλλονται δὲ ἵνα καλυφθῶσι τὰ πραχθέντα ἐγκλήματα, διὰ τοῦτο κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον μετέβη καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐγγράφου, δι' οὗ εἰς τὸν εἰσαγγελέα διευθύνθησαν, ἐζήτησεν, ἀλλὰ δὲν ἔλαβεν αὐτὸν, τινῶν μὲν τῶν ὑπαλλήλων προφασιζομένων ἄγνοιαν, ἄλλων δὲ λεγόντων ὅτι χρήζουσι πρὸς τοῦτο τῆς τοῦ ὑπουργοῦ ἀδείας, δὲν δίδωσι δὲ οὗτος αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ

καὶ ἡ ἀλληλογραφία τοῦ ὑπουργείου βραδέως ἐνεργεῖται καὶ αἱ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ βραδύτερον εἰς τὴν βουλὴν ἐπιστέλλονται, ὡς ἂν ποταμοὶ ἀνὰ μέσον ὑπουργείου καὶ βουλευτηρίου ἔρρεον· κατὰ τὴν 28 Φεβρουαρίου μηνολογουμένων τῶν ἐγγράφων αὐτοῦ, κατὰ τὴν 4 δὲ Μαρτίου παραλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ γραφείου τῆς βουλῆς· καὶ ἐπειδὴ χρῄζει ἀπολύτως τῶν ἐγγράφων αὐτῶν, ἵνα τὴν περαιτέρω κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ κατηγορίαν ὑποστηρίξῃ, ἐπὶ καταχρήσεσι 60,000 δραχμῶν, διὰ τοῦτο νὰ μεταβῶσι δύο βουλευταὶ ἐκεῖ, νὰ ζητήσωσι τὸν ἀριθμὸν τῆς διευθύνσεως, καὶ τότε θέλει βεβαιωθῇ ἡ βουλή, ὅτι ταῦτα δὲν ἐστάλησάν που, ὑπάρχουσι δὲ εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἀποκρύπτονται, ἵνα δι' ἐγκλήματος τὸ ἔγκλημα καλυφθῇ.

Ὁ πρόεδρος ἀπήντησεν ὅτι ἐντὸς τῆς ἡμέρας θέλει ζητηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῆς διευθύνσεως, καθιστωμένης οὕτω περιττῆς τὰς προταθείσης ἀποστολῆς. Ἄλλος δὲ προσέθηκεν ὅτι, ἐὰν πραγματικῶς ταῦτα εἰς τὸν εἰσαγγελέα ἐστάλησαν, νὰ ζητηθῶσι παρ' αὐτοῦ ἀντίγραφα τούτων, ἵν' εἰς ἡμᾶς σταλῶσι.

Ἀνεγνώσθη ἀντικείμενον συνεδριάσεως ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Ε'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως, καὶ ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχούσης οὕτως.

« Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειοῦνται τακτικαὶ μὲν καθέδραι 26, ἔκτακτοι δὲ 4, καὶ ἐπίτιμοι ἄλλαι 4. Τούτων δ' ὑπάρχουσι μέχρι τοῦδε συμπεπληρωμέναι 24 μὲν τακτικαὶ, 4 δὲ ἔκτακτοι, καὶ 3 ἐπίτιμοι· ὥστε λείπονται ἔτι κεναὶ 2 τακτικαὶ, καὶ 1 ἐπίτιμος, αἵτινες καὶ αὐταὶ θέλουσι συμπληρωθῇ ὅσον οὔπω. Ἐπεξεργαζομένη τὸν προϋπολογισμὸν τοῦτον ἡ ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ μὴ ὑπομνήσῃ καὶ αὖθις τὴν ἀνάγκην ὀργανικοῦ τοῦ Πανεπιστημίου νόμου, τὴν ὁποίαν καὶ κατὰ τὸν Λ. καὶ κατὰ τὴν Β'. Σύνοδον κατεῖδεν ἡ βουλή, ὡμολόγησε καὶ ἀμοιρώνως συνέστησεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Ἐκ τοῦ ἀνωτάτου τούτου παιδευτηρίου ἀπεκδέχεται ἡ Ἑλλὰς κατὰ μέγα μέρος τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξίν της, τὴν βελτίωσιν τῶν ἠθῶν τῆς κοινωνίας καὶ τὴν πρὸς τὴν εὐημερίαν πρόοδον. Ἅπαντα λοιπὸν, ὅσα συμβάλλουσιν εἰς τὴν τούτου τελειοποίησιν καὶ εἰς τὸ νὰ φθάσῃ ταχύτερον εἰς τὸν ἔξοχον σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ προτίθεται, πρέπει εὐλόγως νὰ λογισθῶσι πρὸ παντὸς ἄλλου χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα. Οὕτω καὶ ἡ βουλὴ σκεπτομένη δαφιλῶς πάντοτε ἐφρόντισε τὰς περὶ τῆς παιδείας ἐν γένει, καὶ τὰς περὶ

τοῦ Πανεπιστημίου ἰδίως δαπάνας. Ἀλλ' ἵνα γένῃ τελεσφόρος καὶ λυσιτελὴς ἡ περὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς βουλῆς πρόνοια, πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ ὑπάρξῃ ὁ ὀργανικὸς αὐτοῦ νόμος, ὅστις, ὁρίζων τά τε χρέη καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ Καθηγητοῦ, καθιστήσει αὐτὸν ἐπιμελέστερον καὶ ἀφωσιωμένον ὅλως εἰς τὴν καθηγεσίαν. Ὁ αὐτὸς νόμος θέλει διαλάβει καὶ περὶ τῶν καθηκόντων καὶ δικαιωμάτων τῶν φοιτητῶν, τὰ ὁποῖα οὗτοι ἔχουσιν ἐφ' ὅσον τελοῦσι σπουδάζοντες, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῶν ὅταν ἐξέλθωσι τοῦ καταστήματος συγκεκροτημένοι προσηκόντως, ἵνα μὴ ὦσιν ἐν τῇ αὐτῇ καὶ οὗτοι τῶν ἀμαθῶν ἢ τῶν ἡμιμαθῶν μοῖρα, καὶ, ἐξερχόμενοι τοῦ Πανεπιστημίου μετὰ πολλοῦ χρόνου ἀτρύτους πόνους, ὑποβάλλωνται εἰς ἐπιτροπῶν δοκιμασίας ἀνοικείους.

Ἄρθ. 1. Μισθοί.

Σύμφωνοι τοῖς παραδεδεγμένοις· οὐδεμία ἄλλη διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ πρώην προϋπολογισμοῦ, εἰμὴ δραχ. 4,800 ἐπὶ πλέον εἰς τὸν παρόντα, ἀφαιρεθεισῶν ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ λήγοντος ἔτους, διότι δὲν ἦσαν διωρισμένοι τέσσαρες καθηγηταί, οἵτινες ἐφέτος πρέπει νὰ διορισθῶσι.

Γραφείον.

Οἱ μισθοὶ τοῦ γραμματέως καὶ ὑπογραμματέως εἰσὶ παραδεκτοί, καθ' ὃ σύμφωνοι τοῖς εἰφρισμένοις. Ἐπὶ δὲ τῶν κλητήρων, παρατηροῦμεν ὅτι δύο κλητῆρες ὑπῆρχον ἐξ ἀρχῆς καὶ ὑπάρχουσιν ἔτι εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ὁ μὲν τοῦ γραφείου, ὁ δὲ ἐπὶ τῆς καθαριότητος, λαμβάνοντες ἀνὰ δραχμὰς 50 ἕκαστος. Ὁ δὲ προϋπολογισμὸς φέρει τρεῖς κλητῆρας, ὧν ὁ μὲν νὰ λαμβάνῃ 50 κατὰ μῆνα δραχ. ὁ δὲ 30, ὁ δὲ 25. Ἡ ἐπιτροπὴ φρονεῖ νὰ περιληφθῶσιν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν μόνον δύο κλητῆρες, ὧν ἕκαστος νὰ λαμβάνῃ ἀνὰ 50 δραχ. διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους·

1) Ὅτι ἐπίπονα ἔργα ἔχοντες ἀμφότεροι, ἰδίως δὲ ὁ ἐπὶ τῆς καθαριότητος, δὲν δύνανται ἐπιμελῶς νὰ ἐκτελῶσι τὰ καθήκοντα τῶν διὰ μισθοῦ ἥττονος, τοῦ ὁποίου νῦν λαμβάνουσι.

2) Ὅτι ὑπηρετοῦντες ἱκανὰ ἤδη ἔτη μετὰ ζήλου καὶ πενομένας διατρέφοντες οἰκογενείας δὲν εἶναι δίκαιον νὰ μειωθῇ ὁ μισθὸς αὐτῶν.

3) Ὅτι οὐδεμία προσθήκη γίνεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν, μάλιστα δὲ καὶ οἰκονομία πέντε δραχμῶν κατὰ μῆνα προσγίνεται.

Προτείνει ἑπομένως ἡ ἐπιτροπὴ νὰ μείνωσι δύο κλητῆρες ἔχοντες ἀνὰ δραχ. 50 ἕκαστος. Ἐντεῦθεν δὲ προκύπτει μείω-

σις 60 δραχ. εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ γραφείου.

Πρὸς τούτοις ὁ τοῦ προπαρασκευαστοῦ τῆς φυσικῆς μισθός, διατηρούμενος μέχρι τοῦδε εἰς 30 δραχμάς, φαίνεται ἐλάττων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν κατὰ πέντε δραχμάς. Ἡ ἐπιτροπή, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰ τοῦ ὑπαλλήλου τούτου καθήκοντα, ἐπιτετραμμένου τήν τε προπαρασκευὴν καὶ τὴν καθαριότητα καὶ διατήρησιν τῶν ὀργάνων, οὐ μόνον κρίνει δίκαιον τὸ νὰ μὴ ἐλαττωθῇ ὁ μισθὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ συνιστᾷ πρασέτι εἰς τὴν βουλὴν τὴν τούτου αὔξησιν. Οὕτω τὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ποσὸν καὶ μετὰ τὰς ἐκτεθείσας μεταβολὰς μένει ἀναλλοίωτον κατὰ τὸ γενικὸν ποσόν.

Γ' Προπαρασκευασταί.

Ἐνταῦθα ὑπάρχει δραχμῶν 360 διαφορὰ ἐπὶ πλέον εἰς τὸν παρόντα προϋπολογισμόν, προστεθεισῶν 30 κατὰ μῆνα δραχμῶν εἰς τὸν μισθὸν τοῦ προπαρασκευαστοῦ τῆς Ἀνατομίας, ἀποδημήσαντος εἰς Γερμανίαν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ τελειοποιηθῇ εἰς τὸ τοῦ προπαρασκευαστοῦ τοσοῦτον χρήσιμον καὶ δυσχερῶς ἐκτελούμενον παρ' ἡμῖν ἔργον· ἡ ἐπιτροπὴ παραδέχεται τὴν προσθήκην ταύτην διὰ τοὺς ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει λόγους, καὶ τὸ ὅλον ποσὸν τοῦ ἐδαφίου τούτου συμποσούμενον εἰς δραχμὰς 2400. »

Παρετήρησέ τις ὅτι εἰς τὴν πρόοδον καὶ τελειοποίησιν τοῦ πανεπιστημίου οὐ μικρὸν ὁ ὀργανικὸς νόμος περὶ τούτου συντελεῖ· παρατηρηθείσης δὲ τῆς ἀνάγκης τούτου ἀπὸ τῆς Α'. συνόδου, καὶ ζητηθέντος αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν, οὐδὲν ὅτι ἐγένετο, οὐδὲ τι νῦν θέλει γίνει, ἂν αὖθις ἐπαναληφθῶσι ταῦτα. Ἐκτὸς δὲ τούτου συντελεῖ ἐπίσης ἡ ὕπαρξις τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῶν καθηγητῶν, καὶ ἡ τακτικὴ τῶν τεταγμένων μαθημάτων διδασκαλία, διότι, ἄνευ τῆς ἀκροάσεως τῶν μαθημάτων ἁπάντων, τῶν ἐπιστήμην τινὰ ἀποτελούντων, οὐδεὶς ἐν αὐτῇ νὰ καταρτισθῇ δύναται. Καὶ ὅμως ὁ καθηγητὴς τῆς παθολογίας καὶ κλινικῆς καθ' ὅλον τὸ σχολαστικὸν τοῦτο ἔτος δὲν ἐδίδαξε· καὶ ταῦτα ἐκτίθενται οὐχὶ πρὸς προσβολὴν αὐτοῦ, ἄλλως ἀξιοτίμου, ἀλλ' ἁπλῶς διότι ἐκ νόσου καὶ ἄλλων αἰτιῶν τὸν προσήκοντα οὗτος δὲν ἔλαβε χρόνον. Ἐνῷ δὲ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ὁ τὴν μαιευτικὴν διδάσκων καὶ τὴν φαρμακολογίαν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἐπέραινε τὸ μάθημα τοῦτο, νῦν ἀνετέθη εἰς τὸν τὴν ὑγιεινὴν διδάσκοντα, ὅστις ἐπίσης ἕνεκα ἄλλων ἀσχολιῶν οὐδὲ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐδυνήθη νὰ διδάξῃ αὐτό, οὐδ' ἐντὸς τριετίας θέλει περάνει τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δ' αἱ

ἐλλείψεις αὗται εἰσὶ σπουδαῖαι, καὶ ἐκ τούτων δὲν δύνανται οἱ φοιτῶντες τὰς σπουδὰς αὐτῶν νὰ περάνωσι, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ συσταθῇ δευτέρα χειρουργικὴ κλινικὴ ἐν τῷ στρατιωτικῷ νοσοκομείῳ, ὡς ἐν τῷ δημοτικῷ ὑπάρχει, νὰ διορισθῇ δὲ καὶ δεύτερος καθηγητὴς τῆς παθολογίας καὶ κλινικῆς, ὅπως ἀναπληροῦται ὁ πρῶτος, ἀσθενῶν ἢ κωλυόμενος.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι, περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ εἰσαχθῇ ὅσον τάχιον τὸ σχέδιον τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, εἰς ὃ θέλουσιν ὁρισθῇ αἱ ἀναγκαῖαι ἕδραι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν καθηγητῶν, ἤθελεν ἀγορεύσει πολλά, ἂν ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐξέφραζεν ἱκανὰ περὶ τῆς ταχείας τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου εἰσαγωγῆς. Συμφωνῶν ὅμως πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν παρατηρεῖ μόναν, ὅτι ὑπάρχουσι τινα μαθήματα, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ περανθῶσιν ἐντὸς τοῦ δι' αὐτὰ ὡρισμένου χρόνου, τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ μάθημα τῆς παθολογίας καὶ κλινικῆς. Ὁ τὴν παράδοσιν τούτων ἀναδεδεγμένος καθηγητὴς ἐξεπλήρου πρότερον πληρέστατα καὶ ἀκριβέστατα τὰ καθήκοντά του, ἡ δὲ ἐν τῷ παρόντι ἔτει ἔλλειψις προῆλθεν ἐκ τῆς ἐπισυμβάσης αὐτῷ ἀσθενείας. Ἀλλὰ, καὶ ἂν ἤθελε διδάσκει ἄνευ τινος κωλύματος, καὶ τοι διακρινόμενος κατά τε τὴν ἐπιστημονικὴν εἰδικότητα καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, δὲν ἤθελε δυνηθῇ ν' ἀποπερατώσῃ τὸ μάθημά του ἐν τῷ ὡρισμένῳ χρόνῳ. Διὰ τοῦτο συμμερίζεται τὴν πρότασιν τοῦ προαγορεύσαντος, περὶ τοῦ διορισμοῦ καὶ ἑτέρου καθηγητοῦ τοῦ μαθήματος τῆς παθολογίας καὶ κλινικῆς, ὡς καὶ πρότερον ὑπῆρχεν ὁ Κ. Μαυρογιάννης· περὶ δὲ τοῦ τῆς ὑγιεινῆς μαθήματος, εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ τοῦτο δὲν ἐδιδάχθη ἐντὸς τοῦ ὡρισμένου χρόνου, διότι ὁ τοῦτο διδάσκων καθηγητὴς, ἐπιφορτισμένος καὶ πολλὰ ἄλλα ἔργα, δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἐντελῆ καὶ πλήρη τοῦ μαθήματος τούτου παράδοσιν. Διὰ τοῦτο ἐκφράζει ἤδη τὴν ἐπιθυμίαν, ὅτι τοιαῦτα σύσιώδη μαθήματα πρέπει νὰ διδάσκωνται ὑπὸ καθηγητῶν, ἐχόντων ἔργον κύριον τὴν διδασκαλίαν.

Παρεκάλεσε καὶ ἕτερος νὰ ἐπιταχύνῃ τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἔκδοσιν τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Νομοσχεδίου, ἵνα μὴ παρέχῃ μεγάλην δυσκολίαν, ἀφοῦ κατωρθώθη ἡ ἐκλογὴ καὶ ὁ διορισμὸς τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἡ συντήρησις τοῦ Πανεπιστημείου, τὸ ὁποῖον πάσχει ἤδη σημαντικά, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ διοργανισμοῦ, ὅστις θέλει ὁρίσει τὸν τρόπον καθ' ὃν καὶ τὸν χρόνον ἐφ' ὃν θέλουσι παραδίδεσθαι τὰ μαθήματα· ὥστε διὰ ἐπιτροπῆς εἰδημόνων ἀνδρῶν ἤθελε λυθῇ προχείρως τὸ περὶ

τοῦ διοργανισμοῦ ζήτημα, ἐνῷ, ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως αὐτοῦ, καὶ οἱ τῆς δαπάνης γενόμενοι, δὲν παρέχεται ἡ προσήκουσα ὠφέλεια. Καθότι ὁ ἀρχαῖος διοργανισμός, πολύπλοκος καὶ πολυτελὴς ὤν, χρήζει ἁπλοποιήσεως, ἵνα διευκολυνθῶσιν αἱ ἐξετάσεις τῶν φοιτητῶν, ὁριζομένων τῶν ὑποχρεωτικῶν μαθημάτων. Ὁ κανονισμὸς ὁ ὁ νέος καθιστᾷ ἀναγκαιότερον εἰς τὴν νομικὴν σχολὴν καὶ ἀπαραίτητος, ἐπειδὴ νομικῶν ἐπιστημόνων καὶ περιβεβλημένων μὲ τὸ τοῦ τελειοδιδάκτου δίπλωμα ἔχομεν μεγάλην ἀνάγκην, ἐνῷ, ἐκ τῶν διὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐξεταζομένων καὶ τὸ δίπλωμα τοῦ δικηγόρου λαμβανόντων καταπλαττομένων, τὴν τάξιν τῶν νομομαθῶν, πολλοὶ δὲν εἶναι ἄξιοι. Εἰς τὰ πολιτισμένα ἔθνη, οὐδεὶς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ θέσιν, ἂν δὲν ἔχῃ δίπλωμα τελειοδιδάκτου τῆς νομικῆς σχολῆς. Συμμερίζεται τὴν ἰδέαν, ὅτι οἱ παραδίδοντες τὰ ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητα μαθήματα πρέπει νὰ ἦναι τακτικοὶ καθηγηταί, ἀδιαλείπτως τὰς παραδόσεις αὐτῶν παρακολουθοῦντες, καὶ παρ' οὐδεμιᾶς ἄλλης ἐργασίας διακωλυόμενοι, καὶ πᾶσαν ἄλλην ὠφέλειαν ἐν ὑστέρῳ τιθέμενοι, ἵν' ἀκριβῶς τὰ καθηγητικὰ αὐτῶν καθήκοντα ἐκπληρώσωσιν· ὑπὸ τοιαύτην ἔποψιν πρέπει νὰ διορίζωνται τακτικοὶ καθηγηταί. Οἱ δ' ἐπίτιμοι, οἵτινες εἶναι πολυτελείας ἕνεκα διωρισμένοι, δύνανται νὰ μὴν ἦναι ἀφιερωμένοι ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς διδακτικὰς ἐργασίας· καθότι ἄλλως οἱ μαθηταὶ δὲν δύνανται ν' ἀποπερατώσωσι τὰς σπουδὰς ἐνιὸς τῶν 3 ἢ 4 ἐτῶν. Καὶ οἱ ἐξωθεν ἐρχόμενοι, ὡς οἱ ἐκ τῆς Ἑπτανήσου, ἀπελπίζόμενοι ἀναχωροῦσιν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἀλλαχοῦ. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ αὖθις ἐπαναλαμβάνει, ὅτι εἶναι τῶν ὧν οὐκ ἄνευ νὰ ὁρισθῶσι τὰ ἀναγκαῖα προσόντα τῶν ἐνδυησομένων τὸ ἔνδυμα τῶν τελειοδιδάκτων· καὶ ταῦτα μὲν ἐν πρώτοις νὰ ἦναι ὀλίγα καὶ συγκαταβατικά, βαθμηδὸν δὲ κατὰ τὴν ἀνάγκην γίνονται αὐστηρότερα, ὡς συνέβη καὶ ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἐπὶ τῶν προσόντων τῶν ἰατρῶν.

Ἀνέφερεν ἄλλος, ὅτι τὰ ἀνθρώπινα ἔργα, ἐξ ἀτελῶν καὶ μικρῶν ἀρχόμενα, βαθμηδὸν τελειοποιοῦνται καὶ τελεσφόρα γίνονται· ὁ αὐτὸς λόγος ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ τῆς παιδείας καὶ τὸ πανεπιστήμιον. Ἂν παραβάλλῃ τις τὴν κατὰ τὴν πρώτην τοῦ καταστήματος τούτου σύστασιν κατάστασιν πρὸς τὴν παροῦσαν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ συνομολογήσῃ ἀκαταμέτρητον πρόοδον, κατά τε τὴν τῶν μαθημάτων συμπλήρωσιν καὶ τὴν ἐντέλειαν τῶν παραδόσεων· ἐπειδὴ ἐκ 12 καθηγητῶν ἤρξατο καὶ ἤδη ὑπὲρ τοὺς 30 ἔχει. Οὐδεμία ὅμως ἀμφιβολία, ὅτι εἰσέτι χρήζει τελειοποιήσεως, ἡμέραν δὲ παρ' ἡμέραν βελτιούμενον θέλει ἀποφέρει

τοὺς καρποὺς, οὓς πάντες εὔχονται. Δὲν εἶναι ὅμως ἀληθὲς, ὅτι μένει εἰσέτι ἀνοργάνιστον, διότι ὑπάρχει κανονισμὸς, ὁρίζων τὰς ἐξετάσεις τοῦ Πανεπιστημίου δι' ἑκάστην σχολὴν, καὶ τὰ τακτικὰ ταύτης μαθήματα, ὡς καὶ τὰ κατ' ἐπικουρίαν εἰς ἑκάστου κλάδου προσαπαιτούμενα· ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τούτου καὶ οἱ καθηγηταὶ διδάσκουσι, καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν μαθημάτων ἀκροῶνται. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὑπάρχει ἐξ ἀρχῆς ἐκδεδομένη παρὰ τῶν σχολῶν καὶ μεθοδολογία, ὁρίζουσα τὸν τρόπον τῆς ἀκροάσεως τῶν μαθημάτων, καὶ τὴν τάξιν αὐτῶν· πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὸν χρόνον, καθ' ὃν τὰ μαθήματα πρέπει ν' ἀνακυκλῶνται· πρὸς πραγματοποίησιν δὲ τούτων οἱ καθηγηταὶ ἐδείξαν μεγίστην ἐπιμέλειαν, καὶ οἱ πλείστοι τούτων ἐντὸς τοῦ ὡρισμένου καιροῦ τὰ μαθήματα αὐτῶν περαίνουσιν. Ἐπιπροσθεῖ ὅμως ἓν τισιν ἀκαταμάχητος δυσκολία, ἡ ἔλλειψις διδακτικῶν βιβλίων, τῶν ὁποίων ἡ ὕπαρξις, μετὰ πολλῶν καὶ ἄλλων μέσων εἰς τὴν Εὐρώπην, φέρει βέβαια ἐκεῖ περισσοτέραν εὐκολίαν. Ἐν τοσούτῳ καὶ εἰς πρὸς τοῦτο ἐγένετο ἱκανὴ πρόοδος· ἡ πολιτικὴ δικονομία, περ' εἰπεῖν, ἐπεραίνετο ἄλλο τε εἰς τρία ἔτη, εἰς τοσαῦτα δὲ ἡ ποινικὴ κώδιξ καὶ εἰς 2 1/2 ἡ πολιτικὴ οἰκονομία, ἤδη ὅμως περαίνονται ταῦτα εἰς 1 1/2 ἔτος· διότι οἱ καθηγηταί, συνταξάντες ἅπαξ τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν, ἐπέτειμον αὐτὴν οὕτως, ὥστε νὰ περαίνηται ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου· οὐδεμία λοιπὸν ἀμφιβολία, ὅτι θέλει κατορθωθῇ τὸ ποθούμενον. Ὑποστηρίζει ὅμως τὴν γνώμην τῆς πρυτανικῆς καὶ ἑτέρου καθηγητοῦ εἰς τὸ μάθημα τῆς παθολογίας καὶ τῆς κλινικῆς. Εἶναι μὲν λυπηρὰ ἡ διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ κυρίου Βούρου ἐπισυμβᾶσα ἔλλειψις, καὶ δίκαια εἶναι τὰ παρὰ τῶν μαθητῶν γενόμενα παράπονα, ἡ ἰατρικὴ ὅμως σχολὴ ἐσκέφθη περὶ τούτου, καὶ ἀνέθηκε τὴν κλινικὴν εἰς τὸν κύριον Πετσάλην, τὴν δὲ παθολογίαν δὲν ἠδυνήθη τὴν παρελθοῦσαν ἐξαμηνίαν νὰ ἀναδεχθῇ ὡσεὶς τῶν καθηγητῶν, ὡς πάντων ἐχόντων κατὰ τὸ χειμερινὸν ἐξάμηνον πολλοὺς κόπους· κατὰ τὸ θερινὸν ὅμως πολλοὶ καθηγηταί ὡς ὁ κύριος Κωστὴς καὶ ὁ κύριος Πρινάρης εἶναι ἕτοιμοι ν' ἀναδεχθῶσι καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς παθολογίας, ὥστε καὶ ἡ ἔλλειψις αὕτη θέλει θεραπευθῆ. Ἡ ἐλπὶς ὅμως τῆς προσωρινῆς ταύτης θεραπείας δὲν ἀναιρεῖ τὴν ἀνάγκην, τοῦ νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἕτερος καθηγητὴς, οὐδὲ πρέπει ν' ἀποτρέψῃ τὴν βουλὴν νὰ γνωμοδοτήσῃ ὑπὲρ ταύτης. Καὶ ὁ τῆς ὑγιεινῆς δὲ καὶ φαρμακολογίας καθηγητὴς ἐξετέλεσε μετὰ ἐπιμελείας τὰ καθήκοντά του καὶ διατελεῖ παραδίδων. Ὡς ἀναδεχθεὶς ὅμως τὴν δίδα

σκαλίαν τῆς φαρμακολογίας κατὰ προσθήκην, τὸ πρῶτον δὲν ἠδυνήθη νὰ συμπεράνῃ τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον, εἰς ὃν ὁ πρὸ αὐτοῦ ἐπεράτου αὐτό· διότι δὲν εἶχε καταρτίσει καὶ παρασκευάσει τὴν ὕλην τῆς διδασκαλίας, ὡς ἐγένετο ἐπὶ πάντων ἐν τῇ ἀρχῇ· πρὸ ἡμερῶν δὲ καὶ οὗτος τὰς παραδόσεις αὐτοῦ ἐπέρανε. Ἐπειδὴ δ' οἱ λεχθέντες λόγοι ἀφορῶσι τὴν τελειοποίησιν τοῦ Πανεπιστημίου, προστίθησιν, ὅτι ἀναγκαία εἶναι ἡ ὕπαρξις ἰδιαιτέρας καθέδρας τοῦ μαθήματος τῆς ἱστορίας τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου καὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ δικαίου, τῶν ὁποίων τὴν ἀνάγκην εὐκόλως ἕκαστος κατανοεῖ. Καθόσον μάλιστα τὸ μάθημα τοῦτο παραδίδωσιν ὁ ἐπίτιμος καθηγητὴς Κ. Φρεαρίτης, παίδευμα μὲν ἀρχικῶς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, διακρινόμενος δὲ καὶ διὰ τὰς γνώσεις καὶ τὴν ἐπιμέλειαν. Δύναται δ' ὁ αὐτὸς οὗτος νὰ παραδίδῃ καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν μαθημάτων τῆς νομικῆς σχολῆς.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι δὲν δύναται νὰ συμφωνήσῃ ἐν πᾶσι πρὸς τὸν προαγορεύσαντα περὶ τῆς παρούσης καταστάσεως τῆς παιδείας, ἣν λαμπρὰν καὶ χρυσῆν παρέστησε, μὴ ἐξετάσας ἂν, ὅπως σήμερον βαδίζῃ, ἦναι σύμφωνος πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔθνους· ἐπειδὴ αὐτὸς βλέπει, ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ Πανεπιστημίου εἶναι σύμφωνος μὲ τὸ ἀνοργάνιστον τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, καὶ ἀπόρροια γενικῆς ἐλλείψεως, περί τε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νενομοθετημένων, καὶ τὴν μεταρρύθμισιν τῶν μὴ καλῶς ἐχόντων. Ἀποδειξις τούτου σαφὴς εἶναι αἱ ἐκθέσεις τῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπῶν, αἵτινες κατὰ τὰ τρία ἔτη ἀπήτησαν διορθώσεις, μεταρρυθμίσεις, καὶ ἐπαναγωγὴν τῶν πάντων εἰς τὸ προσῆκον· ἀλλὰ, καὶ μετὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἀποράσεις τῶν βουλῶν, ταῦτα ῥέουσι κατὰ τὸν νόμον τοῦ τυχαίου καὶ τοῦ αὐτομάτου. Ἀλλὰ ἄρα καὶ ἐκ τῆς παρούσης συζητήσεως καὶ τῶν γενομένων παρατηρήσεων θέλει προέλθει τις καρπός; Αὐτὸς τοὐλάχιστον, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν πεῖραν τοῦ παρελθόντος, δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ τοῦτο· καὶ ὅμως ἔρχεται αὖθις εἰς τὸ βῆμα, ἵν' ἐκπληρώσῃ τὸ χρέος αὐτοῦ, ἡ δ' ἔκβασις, εἴτε νεκρὰ μείνῃ εἴτε μεταστραφῇ, θέλει εἶσθαι εἰς βάρος τῆς ἐξουσίας καὶ τῶν συντηρούντων αὐτήν. Ἡ παιδεία παντὸς ἔθνους εἶναι ἡ ἠθικὴ αὐτοῦ τροφή, καὶ ἡ τῶν νόμων ὑποστηρίκτρια, διότι ἄνευ τῆς ἀληθοῦς παιδείας νόμοι δὲν δύνανται νὰ στηριχθῶσιν, οὐδὲ ν' ἁπλοποιηθῇ ἡ νομοθεσία, διότι ἡ ἁπλοποίησις τῶν νόμων ἀπαιτεῖ καὶ ἀναγγέλλει χρηστοήθειαν καὶ κοινωνικὴν ἁρμονίαν. Τὸ σύστημα δὲ τῆς παιδείας τῶν ἐθνῶν δὲν εἶναι ἐν

πᾶσι τὸ αὐτό, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἦναι σύμφωνον πρὸς τὸν ἱστορικὸν καὶ δημιουργικὸν αὐτοῦ προορισμόν, καὶ ν' ἀναπτυχθῇ ἀναλόγως πρὸς τὴν τῆς βιομηχανίας αὐτοῦ ἀνάπτυξιν. Ὁ πρωθυπουργὸς ὤθεν, ὡς ἀνὴρ πεπνυμένος καὶ προϊστάμενος τῶν πραγμάτων πρὸ 3 ἤδη ἐτῶν, μεμυημένος τῶν κατὰ τὴν παιδείαν ἐκ τῆς πολυετοῦς κατὰ τὴν ἑσπερίαν εὐρώπην συνηθείας, ὤφειλε νὰ δώσῃ δείγματα τῆς ἐπιμελείας του κατὰ τοῦτο τὸ εἶδος, καὶ νὰ ἐπιδείξῃ τ' ἀποτελέσματα καὶ ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἥτις εἶναι ὁ ἐπιούσιος τοῦ λαοῦ ἄρτος, καὶ ἀπαραιτήτως ἀναγκαία νὰ μορφώσῃ τὴν νεολαίαν ἐν γένει πάσης τάξεως καὶ ἐπαγγέλματος. Ἀρχόμενος λοιπὸν ἀπὸ τῆς ἐπὶ τὰ κρεῖττον μεταρρυθμίσεως τοῦ διδασκαλείου, ὤφειλε νὰ προβῇ εἰς τὴν κανονικὴν σύστασιν τῶν δημοτικῶν σχολείων, κατά τε τὸν ἀριθμόν, καὶ τὸν τρόπον καὶ τὴν προμήθειαν τῶν βιβλίων. Οὕτω δὲ στερεὰ θεμέλια θέμενος νὰ προβῇ εἰς τὴν μεσαίαν ἐκπαίδευσιν, ἥτις ἀπῃτεῖτο νὰ στοιχειωθῇ ἀνδρικῶς· ἐπέρχεται ἀκολούθως ἡ διὰ τοῦ πανεπιστημίου ἀνωτάτη ἐκπαίδευσις, ἥτις γίνεται μὲν δι' ὀλίγους, οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι ἀναγκαία, ἵνα συγκροτήσῃ τοὺς ἀναδεξομένους τὰς τῆς κοινωνίας ἀνωτέρας ἐπαγγελείας. Διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον ὑποβάλλεται, χάριν ὀλίγων, τὸ ἔθνος ὅλον εἰς τὰς ὑπερόγκους τοῦ πανεπιστημίου δαπάνας, πρὸς δὲ τούτοις ἵνα μορφόνωνται ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ συγκροτῶνται εἰς τὴν ἀνωτάτην παιδείαν οἱ μέλλοντες ν' ἀναπτύξωσι τὸ ἠθικὸν τοῦ ἔθνους μεγαλεῖον, ἐπειδὴ πάντες γινώσκουσι τοὺς σκοπέλους τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς διαστροφῆς, τοὺς ὁποίους ἀπαντῶσιν οἱ εἰς τὰ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος πανεπιστήμια σπουδάζοντες. Διὰ ταῦτα καὶ τὸ ἔθνος συνελθὸν ἐτίμησε τὸ πανεπιστήμιον μὲ δικαιώματα ἐξαιρετικά· διὰ τῆς χάριτος δὲ ταύτης, δὲν προέθετο ν' ἀναγωρίσῃ προνόμια ἀριστοκρατικά, διότι τοιαῦτα πολιτικῶς καὶ νομοθετικῶς δὲν ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ κοινωνικῶς μόνον ἐκ τῆς ἱκανότητος τῶν ὑποκειμένων πηγάζοντα, ἀλλὰ νὰ ἐπιθέσῃ εἰς τὸ μέτωπον τῆς ἐπιστήμης τὸ γέρας τῆς ἐθνικῆς τιμῆς, καὶ νὰ καταδείξῃ εἰς τοὺς ταύτης ὀπαδοὺς τὸ βάρος τῶν καθηκόντων καὶ τῶν παρ' αὐτῆς προσδοκωμένων καρπῶν. Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους καὶ παρὰ παντὸς τοῦ πανελληνίου πανταχόθεν τοσαῦται συνεισφοραὶ συνερρύησαν. Ἐπὶ τοῦ πανεπιστημίου λοιπὸν ὤφειλε καὶ ἡ κυβέρνησις σοβαρῶς τὴν προσοχὴν αὐτῆς νὰ ἐπιστήσῃ, ἵν' ἀποφέρῃ τοὺς προσδοκωμένους καρπούς. Καὶ τῶν ὑποτρόφων δὲ ἡ κατάστασις εἶναι μεταβλητέα, διότι πολλοὶ τούτων σπουδάζουσιν ἢ μηδόλως πρὸς τὸν προκείμε-

νον σκοπὸν εἰσὶ παρυκότες, ἢ τοῦτον τὸ παράπαν μὴ γινώσκοντες· ὡσαύτως δὲ ἄγνωστον μένει, ἂν προέρχηται καρπός τις ἐκ τῆς παραδόσεως τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν, ἢ ἂν ἦναι ἐλπὶς νὰ προέλθῃ ἐκ ταύτης ὠφέλεια, ἐπειδὴ οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα εἰδήμονες κρίνουσιν, ὅτι ἡ παράδοσις τῆς Ὀθωμανικῆς γλώσσης δὲν ἀνταποκρίνεται οὔτε πρὸς τὴν γενομένην δαπάνην, οὔτε πρὸς τὸν κύριον αὐτῆς σκοπόν. Ὑπῆρχε δ' ἔτι καθέδρα φιλοσοφίας ἑλληνικῆς καὶ φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας, ὁ δὲ ταύτης καθηγητὴς παρέδιδε τρὶς ἢ καὶ καθ' ἑκάστην τῆς ἑβδομάδος, ὑπὸ πολλῶν φοιτητῶν ἀκροώμενος, ἅπερ δείγματα εἰσὶ ἐπιμελείας αὐτοῦ καὶ ἱκανότητος· ἐν τούτοις ἐπαύθη, ἄνευ λόγων ἀναιτιούντων τὴν παῦσιν του, καὶ ἀντικατέστη παρ' ἄλλου, ἐξ οὗ καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ κανονισμένου μαθήματος ἀνετράπη, καὶ οἱ μαθηταὶ ὅλοι συνεκεφαλαιώθησαν εἰς ἕνα. Καταβαίνει εἶθ' προχείρως εἰς τὰ περὶ ὑφηγητῶν, περὶ ὧν καὶ ἄλλοτε πολλὰ εἴρηνται, καὶ ἤδη παρατηρεῖ, ὅτι, τριῶν ὑφηγητῶν ὑπαρχόντων, τούτων τοὺς δύο ἐκτάκτους καθηγητὰς ἡ κυβέρνησις ἀνέδειξεν, ὧν ὁ μὲν μόλις δέκα μαθήματα παρεδεδώκει, ὁ δὲ ἕτερος πρὸ τριῶν μηνῶν τῆς παραδόσεως ἐπελάβετο. Τὸν δὲ τρίτον, καὶ τοι πρὸ τριῶν ἐτῶν εὐστοχώτατα καὶ ἐπιμελέστατα διδάσκοντα, τὸν καὶ δικαίως παρὰ τοῦ προαγορεύσαντος ἐπαινεθέντα, κατέλειπεν εἰς ὃν ἦτο ὑφηγεσίαν. Δὲν λέλει δὲ νὰ παρατηρήσῃ καὶ περὶ τοῦ φροντιστηρίου, ὅτι τούτου τὴν σημασίαν καὶ τὸν σκοπὸν δὲν εὑρίσκει σύμφωνον πρὸς τὰ πράγματα· διότι καλὸν μὲν σκοπὸν τοῦτο προτίθεται, τὴν μόρφωσιν διδασκάλων καὶ ὑπὸ ἀξιοτίμου ἀνδρὸς καὶ ἱκανωτάτου διευθύνεται, ἀλλ' ἡ τούτου ἐνέργεια περιορίζεται εἰς ὑπαγόρευσιν θεμάτων καὶ προφορικὴν διόρθωσιν· ἐνῷ δὲν εἶναι βέβαια ὁ τρόπος οὗτος, ὁ παρασκευάσων καὶ μορφώσων τοὺς καταλλήλους διδασκάλους, ἐπειδὴ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται καὶ ἐκλογὴ τῶν σκοπίμων προσώπων κατὰ τὴν εὐρυλίαν καὶ κλίσιν, καὶ τριβὴ περὶ τὴν τῶν ἐννοιῶν μετάδοσιν, καὶ ἄσκησις περὶ τὴν μέθοδον. Δὲν δύναται δὲ νὰ μὴ παρατηρήσῃ, ὅτι καὶ ἡ διάδοσις τῆς ἐπιστήμης στάδην διαδέχεται, ἐπειδὴ τρεῖς μὲν ὥρας καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα οἱ καθηγηταὶ παραδίδουσι, ἐπὶ 8 δὲ μῆνας καὶ κατ' αὐτοὺς πολλάκις κωλύονται, ὥστε μόλις 90 μαθήματα ἕκαστος παραδίδωσι, ἐξ οὗ ἕκαστον μάθημα ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἀντίτιμον 40 περίπου δραχμῶν· τί δὲ πρὸς ταῦτα ἐνεργεῖ ἡ σύγκλητος καὶ ὁ πρύτανις, οἱ τὰ λαμπρὰ ταῦτα ὀνόματα κεκτημένοι; Ποίαν ὁ ὑπουργὸς ἔδειξεν ἐπαγρύπνησιν, ἢ τὸ Πανεπιστήμιον ἐπισκεπτόμενος, ἢ

τὰ περὶ τούτου ἔρρωσο; Ταῦτα λοιπὸν ἐν συντόμῳ π ποτίθεται εἰς τὰ παρὰ τῶν προαγορευσάντων λεχθέντα, καὶ ὡς βουλευτὴς καὶ ὡς μέτοχος παιδείας τινος, ἡ δὲ βουλὴ δύναται νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα, διατὶ τὰ τρὶς λεχθέντα δὲν ἐπραγματοποιήθησαν.

Ὑπεστήριξεν ἄλλος, ὅτι, ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων, τρανῶς ἀποδείκνυται, ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον λίαν χωλαίνει, καὶ οὐδ' ἐδύνατο νὰ ὑπάρχῃ ἄλλως, ἀφοῦ διευθύνεται ὑπὸ τμηματάρχου, διπλᾶ καὶ τριπλᾶ καθήκοντα ἔχοντος, καθηγητοῦ μὲν τῆς ἰατρικῆς σχολῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ὑπάρχοντος, συμβούλου δὲ τοῦ ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπουργείου. Ἐκ τούτου, οὐδὲ διοργανισμὸς ὑπῆρξε δυνατὸν νὰ ἔλθῃ, οἱ δ' ὑπάρχοντες καθηγηταὶ ἀπολύτως καὶ κατὰ τὸν ὁρισμὸν τῶν ὡρῶν καὶ κατὰ τὸν καιρὸν παραδίδοντες, ἄλλοι μὲν 50, ἄλλοι δὲ 5, καὶ τούτων ὀλιγωτέρους, μαθητὰς ἔχουσι. Ταῦτα δὲ πάντα πρέπει ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τὴν κακὴν διευθυνσιν, καὶ τὴν μὴ κατάλληλον τῶν ὡρῶν ἐκλογήν· διότι εἶναι μὲν μαθήματά τινα, τὰ ὁποῖα παραδίδουσι καὶ διὰ τοὺς ἀκροαματικῶς φοιτῶντας, ἡ τῶν ἀναγκαίων μαθημάτων ὅμως παράδοσις πρέπει νὰ κανονίζηται κατὰ τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν ὠφέλειαν τῶν φοιτητῶν· τὴν δὲ τοιαύτην καχεκτικὴν κατάστασιν δὲν δύναται νὰ θεραπεύσῃ ἄλλος, εἰμὴ ἡ κυβέρνησις. Παρατηρεῖ τελευταῖον, ὅτι ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειοῦται μισθοδοσία δύω τμηματαρχῶν καὶ ὅλων τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ἐνῷ ὡς εἴρηται ὁ τμηματάρχης τῆς παιδείας εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ καθηγητής, δὲν γίνεται δὲ οὐδὲ μία μνεία περὶ τῆς τοῦ ἑτέρου μισθοῦ ἐξαιρέσεως· ἐνῷ ἡ βουλὴ ῥητῶς ἀπεράσισεν, ὅτι ὅσοι τῶν καθηγητῶν καὶ εἰς ἄλλας εὑρίσκονται θέσεις μόνον τὸ ἐπιμίσθιον λαμβάνουσιν, οὐχὶ δ' ἀμφοτέρας τὰς μισθοδοσίας.

Τοῦτο συνωμολόγησε καὶ αὖθις ἡ βουλή, ὑπενθυμίσασα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν περυσινὴν ἀπόφασιν αὐτῆς.

Μετά τινα δὲ παρατηρησαντα, ὅτι ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ συντάγματος καὶ ἄλλα νὰ ἀνατεθῶσιν ἔργα εἰς τὸν καθηγητήν, ἐπὶ ἐπιμισθίῳ μόνον εἰς τὸν ἐκ τοῦ καθηγητικοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ μισθόν.

Λαβὼν τὸν λόγον ὁ πρωθυπουργὸς ἀνέφερεν, ὅτι καὶ ἄλλοτε ἑτόλμησε νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἦτο προωρισμένη νὰ δώσῃ τὰ φῶτα εἰς τὴν Δύσιν διὰ τῆς πτώσεώς της, καὶ νὰ φωτίσῃ τὴν Ἀνατολὴν διὰ τῆς ἀνεγέρσεώς της· καὶ σήμερον τοῦτο θαρραλαιότερον ἐπαναλαμβάνει, ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἀποδεικνυόμενον, καθότι τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος μετὰ μεγίστης ὁρμῆς καὶ προθυμίας εἰς τὴν μάθησιν ὥρμησεν, ἡ δ-

κυβέρνησις ὅσον ἦτο δυνατὸν διωργάνωσε τὴν ἐκπαίδευσιν ἀπὸ τῆς δημοτικῆς μέχρι τῆς ἀνωτάτης, ὥστε ἤδη ἐπὶ 800,000 κατοίκων 35,000 ὑπολογίζονται μαθηταί· διότι ἡ Ἑλλὰς, ἥτις ἐκπαλαι ἐπεθύμησε τὴν παιδείαν, ἐγνώρισε καὶ νῦν τὸν προορισμόν της, καὶ γιγαντιαίοις βήμασι προβαίνει. Ἐν Παρισίοις εἰσέτι ὧν ἔλαβε γράμματα ποιμένων, παρακαλούντων αὐτὸν νὰ στείλωσι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐκεῖ νὰ σπουδάσωσι· τοιοῦτον εἶναι τὸ φρόνημα τοῦ Ἕλληνος. Ὁμολογεῖ μὲν, ὅτι ἡ κατάστασις τῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν ἔφθασε παρ' ἡμῖν εἰς τὴν ἄκραν τελειότητα καὶ τὸ μὴ περαιτέρω τῆς βελτιώσεως. ἀλλ' ἐν πᾶσιν ὑπάρχει πρόοδος ὁσημέραι ἐπὶ τὰ κρείττω, ὡς ἀποδεικνύουσι τ' ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων τῶν δημοτικῶν καὶ ἑλληνικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων. Δὲν δυνάμεθα ὅμως εἰς διάστημα δέκα ἐτῶν νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τέλειον, ἐπειδὴ καὶ ἄλλα ἀρχαιότερα ἡμῶν ἔθνη δὲν δύνανται νὰ καυχηθῶσιν ὅτι εἰς τοῦτο ἀρίκοντο. Ἂν δέ τις παραλληλίσῃ τὰς προόδους ἡμῶν καὶ ἐκείνων, ἀναλόγως τοῦ χρόνου, θέλει εὑρεῖ τὰς ἡμετέρας πολλῷ μείζονας. Τοῦτο δ' ὁμολογοῦσι καὶ ξένοι, τὰ σχολεῖα ἡμῶν ἐπισκεπτόμενοι. Τὰ δ' ἀποτελέσματα ταῦτα κατωρθοῖ ἡ ἑλληνικὴ φιλομάθεια, δι' ἣν καὶ τῶν Τούρκων μετὰ τοῦ Ἰβραΐμη τὴν Ἑλλάδα πορθούντων, Νικητόπουλός τις διδάσκαλος ἐν Ναυπλίῳ ἐδίδασκε γράμματα, καὶ ἤδη, πρὶν ἢ αἱ βουλαὶ ψηφίσωσι τὴν πρὸς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῆς κυβερνήσεως συνδρομὴν, πολλοὶ δημοδιδάσκαλοι ἐξηκολούθουν διδάσκοντες, καὶ τοι ἐπὶ δύο καὶ τρία ἔτη τῶν μισθῶν αὐτῶν στερούμενοι. Ἄπορον λοιπὸν εἶναι, πῶς τις τῶν προαγορευσάντων ἠθέλησε νὰ ἐκμηδενίσῃ τὴν πρόοδον ἡμῶν εἰς τὴν παιδείαν, καὶ ἐκάλεσε τὴν παροῦσαν ἐποχὴν ὅλως ἀδιοργάνιστον. Ἀλλ' ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ ἔθνος ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ ἡσυχίᾳ καὶ νὰ τύχῃ τοιούτων ἀναπτύξεων, ὁποῖαι τὴν σήμερον παρ' ἡμῖν γίνονται, ἂν ἐστερεῖτο ὀργανισμοῦ; Ἡ πρόοδος τῆς γεωργίας, δι' ἧς ἡ Πελοπόννησος σύμπασα ὡς δενδροκομεῖον κατέστη, ἡ ἐν Πάτραις ἀνηκοδόμησις 150 νέων οἰκιῶν, ἡ τῆς ναυτιλίας ἡμῶν ἔκτασις, δὲν μαρτυροῦσι τρανῶς τὴν ὕπαρξιν ἡσυχίας καὶ ἀσφαλείας; Αὕτη δὲ ἠδύνατο νὰ κατωρθωθῇ ἄνευ τινος διοργανισμοῦ; Οἱ ταῦτα λοιπὸν λέγοντες ἢ ἑαυτοὺς ζητοῦσι νὰ μεταπείσωσιν, ἢ τὰς ἀκοὰς τῶν ξένων ν' ἀπατήσωσιν. Εἶναι μὲν ὁμολογούμενον, ὅτι δὲν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέλειον, δὲν εἴμεθα ὅμως εἰς τὸ ἀδιοργάνιστον, ἀλλὰ τὴν ὁδὸν τῆς προόδου βαδίζομεν, καὶ, διὰ τῶν δημοτικῶν καὶ ἑλληνικῶν ἡμῶν σχολείων, τῶν γυμνασίων καὶ τῶν πανεπιστημίων, ἡ νεολαία ἐκπαιδεύεται. Τίς δ' ἄλλη εἶναι ἡ ἀληθὴς παιδεία, εἰμὴ ἡ τῶν γνώσεων τῶν προγόνων ἡμῶν ἀναδίφησις καὶ ἀπόκτησις, καὶ ἡ παρὰ τῶν περιωτισμένων ἐθνῶν ἁρπαγὴ τῶν ἀναγκαίων εἰς τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν ὑμῶν ὕπαρξιν, ἡ τῶν θρησκευτικῶν βάσεων ἐκμάθησις, καὶ ἡ ἠθικὴ ἀπὸ τῶν συγγραμμάτων τῶν προπατόρων ἡμῶν διάπλασις; Ταῦτα δὲ πάντα διὰ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων κατορθοῦνται. Δὲν δύναταί τις δὲ νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ ὁποῖον ἤλθεν εἰς ἣν καθορᾶται ἤδη κατάστασιν, εἶναι ἀδιοργάνιστον· ἂν δὲν μετερρυθμίσθη ὁ ὑπάρχων ὀργανισμὸς καὶ δὲν συνεχωνεύθησαν τινὰ διατάγματα, ἧττον μάλιστα ἐδικαιοῦτο νὰ εἴπῃ τοῦτο ὁ διευθύνας ποτὲ τὸ τῆς παιδείας ὑπουργεῖον. Συνομολογεῖ μὲν, ὅτι δύναται νὰ διοργανισθῇ τελειότερον, ἵνα λάβῃ μείζονά τινα βελτίωσιν, ἀλλὰ καὶ αὐθις πολλὰ ἀπαιτοῦνται ἵνα φθάσωμεν εἰς τὸ τέλειον. Καὶ ὑπεσχέθη μὲν πέρυσι νὰ καθυποβάλῃ τὰ τοιαῦτα νομοσχέδια, ἀλλ' ἡ συζήτησις αὕτη ἐγίνετο τὸν Σεπτέμβριον, οὐδ' ὑπελείπετο ὁ ἀναγκαῖος χρόνος· ἐν τούτοις διώρισε μὲν τὴν ἁρμοδίαν ἐπιτροπὴν, καὶ συνέταξεν αὕτη τὸ νομοσχέδιον, τὸ δ' ὑπουργεῖον τὸ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, καὶ μέλλει νὰ τὸ καθυποβάλῃ εἰς τὴν βασιλικὴν ἐπικύρωσιν. Ἀλλὰ, καὶ ὑποτεθέντος, ὅτι θέλει εἰσαχθῆ, γινώσκει ἡ κυβέρνησις, ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τὴν συζήτησιν τῆς βουλῆς τόσα ἄλλα οὐσιώδη νομοσχέδια καὶ σημαντικώτατα, ὥστε ἡ βουλὴ δὲν θέλει ἔχει τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν νὰ τὸ συζητήσῃ. Πολλὰ μὲν αἰτεῖ ὁ πεινῶν νὰ φάγῃ, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ χωνεύσῃ, εἰμὴ ὅσα ὁ στόμαχος αὐτοῦ εἶναι ἐπιδεκτικός. Περὶ δὲ τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν γινώσκει, ὅτι ζῶμεν παρὰ τῇ Ἀνατολῇ, μεθ' ἧς καὶ ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς μεγάλας εἶχε σχέσεις, ναυτιλομένη καὶ ἐμπορευομένη μετ' ἐκείνης, καὶ ποτιζομένη ὑπὸ τῶν ναμάτων τῆς ἐκεῖ ὑπαρξάσης παιδείας· ἡμεῖς λοιπὸν, εἰς τὰς αὐτὰς περιστάσεις εὑρισκόμενοι, δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ σπουδὴ τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν οὐδένα δύναται νὰ φέρῃ καρπὸν, ἂν εἰσέτι δὲν ἠννοήθη πόσον ὠφέλιμοι εἶναι αὗται αἱ γλῶσσαι, οὐχ' ἧττον ὅμως θεωρεῖ τὴν ὠφέλειαν αὐτῶν μεγίστην, μικρὰν δὲ τὴν ἕνεκα αὐτῆς προσγινομένην δαπάνην. Περὶ δὲ τῆς τῶν καθηγητῶν ἀσθενείας ἀπήντησεν, ὅτι τοῦτο ἀλλαχοῦ μὲν θεραπεύουσι διὰ τῶν ἀναπληρωτικῶν (Suppléants) κωλυομένων καθηγητῶν, οἵτινες, ἀσθενούντων τῶν τακτικῶν, παραδιδόασιν αὐτοὶ τὰ μαθήματα ἐκείνων· μέχρις οὗ λοιπὸν καὶ παρ' ἡμῖν γείνῃ τοῦτο κατορ-

θωτὸν, δὲν πρέπει νὰ αἰτιώμεθα τὰς ἀσθενείας τῶν καθηγητῶν, διότι ἡ κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐπ' οὐδεμίᾳ προφάσει δὲν πρέπει νὰ παραλείψῃ ὁ καθηγητὴς τὴν παράδοσίν του, οὐδὲ νὰ παύσῃ αὐτὸν, ἂν ποτε διακωλυθῇ. Παραδέχεται δὲ τὴν γνώμην, ὅτι οἱ ἑλληνόπαιδες πρέπει νὰ μορφόνωνται ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, λαμβάνοντες ἐν αὐτῇ τὰς πρώτας ἐμπνεύσεις καὶ τὴν πρώτην ἀνατροφὴν, ἐννοῶν, ὅτι οἱ ἔχοντες τὰ μέσα δύνανται νὰ ὠφεληθῶσι μεγάλως, ἐπισκεπτόμενοι καὶ ἄλλα πανεπιστήμια, ὡς καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν προπάτορες ἔπραττον. Συνεπέρανε δὲ τὸν λόγον εἰπὼν, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἦναι ἡ Βουλὴ βεβαία, ὅτι ὡς αὐτὴ οὕτω καὶ τὸ ὑπουργεῖον ὑπὸ τῆς αὐτῆς προθυμίας, πρὸς τὴν τῆς παιδείας διάδοσιν καὶ τὴν τῆς προοδευτικῆς βελτιώσεως ἀνάπτυξιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων, κατέχεται· ἂν ὅμως αὕτη δὲν ἐκτελεῖται μετὰ τῆς παρ' ἑκάστου ποθουμένης ταχύτητος, ἡ αἰτία πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν τοῦ ἔργου δυσχέρειαν, καθότι εὔκολον μὲν εἶναι νὰ λέγῃ τις, ἡ δυσκολία δὲ εἰς τὴν πρᾶξιν συνίσταται· ὅθεν ἀδίκως τοῦ ὑπουργείου καταιτιῶνται ὡς ἀδιαφοροῦντος.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸς ὃν ἀπήντησεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι συμφωνεῖ μὲν πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι προωρισμένη νὰ μεταδώσῃ τὰ φῶτα εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ἀλλὰ πῶς τοῦτο μέλλει νὰ πληρωθῇ, εἶναι τὸ ζήτημα. Ἐπειδὴ ἡ Ἑλλὰς, λαβοῦσα ἄλλο τε τὰ σπέρματα τοῦ πολιτισμοῦ παρὰ τῆς Ἀνατολῆς, συνωκείωσεν αὐτὰ πρὸς τοὺς καρποὺς τοῦ ἐγχωρίου ἐδάφους, οὕτω δὲ, τὰ πάντα Ἑλληνικὰ ἀποτελέσασα, μετέδωκεν εἰς τὴν ἑσπερίαν Εὐρώπην· καὶ νῦν ὅθεν ὀφείλει, λαβοῦσα παρὰ ταύτης τὴν ξενικὴν τροφὴν καὶ ζερανώσασα αὐτὴν διὰ τοῦ βραβείου τῆς ἰθαγενείας, ἐξελίξασα δὲ τοὺς θησαυροὺς τῆς ἀρχαίας εὐκλείας, καὶ ἐν αὐτοῖς ἐμφορηθεῖσα, νὰ φωτίσῃ κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον ἤδη τὴν ἀνατολήν. Τὸν τρόπον ὅμως τοῦτον δὲν βλέπει προπαρασκευαζόμενον ἐξ ὅσων τὸ ὑπουργεῖον πράττει ὑπὲρ τῆς παιδείας· εἰς μάτην μὲν ἔρερε τὰ δείγματα τῆς ἑλληνικῆς φιλομαθείας ὁ πρωθυπουργὸς, διότι αὕτη παρὰ πάντων ὁμολογεῖται, ἐνῷ ὤφειλε νὰ ἐπιδείξῃ τῶν προσπαθειῶν αὐτοῦ τ' ἀποτελέσματα. Ἡ Βουλὴ ἐπὶ τρία ἤδη ἔτη ἐξαιτεῖται τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ὑπάρχοντος τῆς παιδείας συστήματος, ὁ ὑπουργὸς ὑπόσχεται, ἐν τούτοις οὐδὲν ἐνεργεῖ, οὐδέ τι νέον διοργανίζεται, ἐνῷ οὐδ' οἱ παλαιοὶ ὀργανισμοὶ ἰσχύουσιν· ὁ ἀριθμὸς ὡσαύτως τῶν σπουδαζόντων μαθητῶν μαρτυρεῖ μὲν τὴν τῆς παιδείας ἔρεσιν καὶ τὸν πρὸς ταύτην ἑλληνικὸν ζῆλον, οὐδόλως ὅμως εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ ὑπουργείου συμβάλλεται,

οὐδὲ φρονιδα τινὰ ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀποδείκνυσιν, ἀφοῦ ὑπάρχουσι δημοδιδάσκαλοι μήπω τὰς μισθοδοσίας αὐτῶν λαβόντες, ὧν τὸ ἄθυμον λίαν ἐπίζηλον γίγνεται. καὶ σχολεῖα πινάκων καὶ βιβλίων στερούμενα· ὥστε δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ τὴν τόλμην τοῦ διϊσχυρισμοῦ, ὅτι ξένοι περιηγηταὶ τὰ ἡμέτερα σχολεῖα κρείττονα τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἔκριναν. Περὶ δὲ τῆς ἤδη μόνον παρὰ τῆς Βουλῆς ἀποφασισθείσης προνοίας τῶν δημοτικῶν σχολείων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, παρατηρεῖ, ὅτι οὐχὶ μόνον τώρα, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν γ'. Σεπτεμβρίου, εὐθὺς ἡ τότε Κυβέρνησις τὰ εἰς ἐλεεινοτάτην κατάστασιν εὑρισκόμενα δημοτικὰ σχολεῖα, διὰ τὰ ληφθέντα οἰκονομικὰ μέτρα, προέθετο ἀμέσως νὰ περιθάλψῃ, καὶ προσδιώρισε κεφάλαιόν τι πρὸς βοήθειαν τῶν δημοτικῶν σχολείων· τὰ δὲ παραδείγματα τῆς προόδου τοῦ ἔθνους εἰς μάτην φέρει τὸ ὑπουργεῖον εἰς ὑπεράσπισιν ἑαυτοῦ, διότι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο, ἔλαβε παρὰ τοῦ δημιουργοῦ τὸ δῶρον τῆς ζωῆς καὶ τῆς συντηρήσεως, καὶ ἀγωνίζεται κατὰ παντὸς τοῦ ἀντιπίπτοντος, ἀντιπαλαίων πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς εὐημερίας του, μηδὲν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὀφεῖλον· διότι τίς ἡ παρὰ ταύτης προελθοῦσα βοήθεια; ποία εἶναι ἡ διοικητικὴ τοῦ κράτους διεύθυνσις; ποῦ οἱ νομάρχαι, ἡ ποία ἡ καταλληλος τῶν προσώπων τούτων ἐκλογή; ποῦ ὑπάρχει ἡ κηρυττομένη ἀσφάλεια, ἀφοῦ καθ' ἑκάστην ἀκούονται γοεραὶ φωναὶ Βουλευτῶν, ἐκτραγῳδούντων τὰ τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν δεινά; πῶς δὲ, τὰ ἐκ τῶν κόπων καὶ τῶν ἀγώνων τῶν πολιτῶν ἀνεγειρόμενα οἰκοδομήματα, θεωρεῖ τὸ ὑπουργεῖον ὡς ἴδια αὐτοῦ κατορθώματα, καὶ ἐπιβάλλει αὐτὸ εἰς ἑαυτὸ τῆς δραστηριότητος τὸν στέφανον; λέγων δὲ ταῦτα κηρύττειστὴν ἀλήθειαν καὶ οὐδένα ἀπατᾷ, ἀλλὰ τὴν διόρθωσιν τῶν καταγγελλομένων ἐλλείψεων ἀπαιτεῖ. Ἡ δ' Εὐρώπη δὲν εὑρίσκεται εἰς ἄγνοιαν τῶν καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀτμοσφαίρας ἡμῶν, καὶ τὸ ἔδαφος, καὶ τὰ πρόσωπα, καὶ τὰ πράγματα ἀκριβῶς κατεμέτρησε καὶ γινώσκει. Δὲν ἔπρεπε δὲ ὁ ὑπουργὸς νὰ ἀπορήσῃ, ποίαν αὐτὸς ἐννοεῖ ἀληθῆ παιδείαν, διότι τοιαύτην ὁρίζει τὴν ἀποτελοῦσαν ἄνδρα ἐνάρετον· οὗτος δὲ κρίνεται ἐκ τῶν πράξεων, ἐμφαινομένων μάλιστα εἰς τὸν πολιτικὸν αὐτοῦ βίον· ὅστις δὲ δὲν ἀποκτήσῃ τοιαύτην παιδείαν δὲν δύναται ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς ἄλλους ὅ,τι δὲν ἔχει. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Πλάτων εἰς τὸν διάλογον, τὸν ἐπονομαζόμενον Ἀλκιβιάδην πρῶτον, εἶπεν.

» Οὐχὶ φρούρια, οὐδὲ στόλους, οὐδὲ ναυσταθμους χρειάζονται αἱ ἐπικράτειαι διὰ νὰ εὐδαιμονήσωσιν, οὐδὲ πολυανθρωπίαν, οὐδὲ

ἕκτασιν, χωρὶς ἀρετῆς. Ἐὰν λοιπὸν θέλῃς νὰ διοικήσῃς τὴν πολιτείαν ὀρθῶς καὶ ἐντίμως ἀρετὴν πρέπει νὰ μεταδώσῃς εἰς τοὺς πολίτας· ἀλλὰ δύναταί τις νὰ μεταδώσῃ ὅ,τι δὲν ἔχει; τὴν ἀρετὴν ἄρα πρέπει πρῶτον νὰ ἀποκτήσῃς καὶ σὺ καὶ ἄλλος, ὅστις θέλει οὐχὶ μόνον ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ πόλιν καὶ τὰ τῆς πόλεως νὰ ἐπιμεληθῇ. Λρα δὲν πρέπει νὰ ζητῇς οὔτε διὰ σὲ, οὔτε διὰ τὴν πόλιν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν τοῦ νὰ κάμῃς ὅ,τι θέλεις, ἀλλὰ δίκαια καὶ σώφρονα ἔργα· διότι πράττοντες μὲν δικαίως καὶ σωφρόνως, καὶ σὺ καὶ ἡ πόλις, θέλετε πράξει θεοφιλῶς, εἰς τὸ θεῖον καὶ λαμπρὸν ἀποβλέποντες· ἐκ τούτου δὲ φωτιζόμενοι καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὰ συμφέροντά σας θέλετε καλῶς ἰδεῖ καὶ γνωρίσει. Καὶ οὕτω πράττοντες, σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι, θέλετε εὐδαιμονήσει· πράττοντες ὅμως ἄδικα καὶ εἰς τὸ ἄθεον καὶ σκοτεινὸν ἀποβλέποντες, ὅμοια εἰκότως, ἤτοι σκοτεινὰ καὶ ἄθεα θέλετε πράξει ὡς ἀγνοοῦντες τὸν ἑαυτόν σας· διότι ὅποιος, εἴτε ἰδιώτης, εἴτε ἐπικράτεια, ἐξουσίαν μὲν ἔχει νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλει νοῦν δὲ οὐκ ἔχει, τί ἔπεται νὰ πάθῃ; οἷον ἄῤῥωστος, δυνάμενος νὰ κάμῃ τὸ ἀρεσὸν χωρὶς νὰ ἔχῃ ἰατρικὸν νοῦν, καὶ τυραννῶν, ὥστε μηδὲ ἐπιπλήξεις νὰ δέχηται, τί μέλλει γενέσθαι; τάχα δὲν θέλει χαθῇ; Καθὼς καὶ εἰς πλοῖον, ἐάν τις ἐξουσίαν ἔχῃ νὰ κάμῃ τὸ δοκοῦν, ἐστερημένος νοὸς καὶ Κυβερνητικῆς ἀρετῆς, δὲν κατανοεῖ τί θέλει συμβῇ καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς συντρόφους του; ὅλοι βέβαια θέλουσι χαθῇ. Δὲν εἶναι ἐπίσης φυσικὸν καὶ εἰς ἐπικράτειαν καὶ εἰς πᾶσαν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν νὰ κακοδαιμονῇ ἔρημος ἀρετῆς ὑπάρχουσα; ἄρα, ἂν θέλητε νὰ εὐδαιμονήσητε καὶ ὑμεῖς καὶ ἡ πόλις δὲν συμφέρει νὰ ζητῆτε ἄλογον καὶ ἄνομον ἐξουσίαν, ἀλλ' ἀρετήν.»

Εἰς ὅσα δὲ περὶ αὐτοῦ, ὡς ὑπουργήσαντος καὶ μὴ ἐνεργήσαντος εἶπεν, ἀπήντησεν ὅτι δύναται ὁ νῦν ὑπουργὸς νὰ ἐξετάσῃ καὶ θέλει ἰδεῖ, ὅτι κατὰ τὴν τετράμηνον αὐτοῦ ὑπουργίαν ἔπραξεν ὅ,τι ἠδύνατο ἀνθρώπινος δύναμις νὰ προπαρασκευάσῃ· ἀλλ' ὁ νῦν πρωθυπουργὸς ὁμολογεῖ μέν, ὅτι τὸ νομοσχέδιον προπαρεσκευάσθη, καταντᾷ δ' ἀδικαιολόγητος διατὶ δὲν τὸ καθυπέβαλε. Περὶ δὲ τῆς διδασκαλείας τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν, δὲν διεφιλονείκησε τὴν ἀνάγκην τῆς ἕδρας, ἀλλ' ἠρώτησεν ἂν ἡ ἀξία τῆς καθηγεσίας φέρῃ τὸν ἀπαιτούμενον καρπὸν, καθότι ἡ ἐλλειψις τῶν μαθητῶν, ἐκ τῆς μὴ ἱκανότητος τοῦ καθηγητοῦ, θεωρεῖται πηγάζουσα. Δὲν εἶναι δ' ἀληθὲς, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον φρονεῖ ὅ,τι φρονοῦμεν, διότι, ἂν ἦτο τοῦτο, ἔπρεπε νὰ τὸ δείξῃ διὰ τῶν ἔργων, ὡς δυνάμενον νὰ ἐνεργήσῃ· ἀληθειαι δ' ἀναντίῤῥητοι εἶναι, ὅτι εἶναι μὲν εὔκολον νὰ λέγῃ τις, δύσκολον δὲ τὸ νὰ πράττῃ,

διότι καὶ τὸ ὑπουργεῖον ὑπόσχεται ἀλλ' οὐδὲν ἐνεργεῖ, καὶ ὅτι ὁ στόμαχος δὲν πρέπει νὰ δέχηται, εἰμὴ τὴν τροφὴν ἧς εἶναι ἐπιδεκτικὸς, ἐν τούτοις ὁ πρωθυπουργὸς, ἐπὶ τῶν ὤμων του πολλὰ ὑπὲρ δύναμιν ἀναδεξάμενος, νεανιεύεται, καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν διδάσκει μὲν, ἀλλὰ τὰ διδασκόμενα δὲν κρατεῖ.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι τὰς μὲν παρατηρήσεις, τὰς ἐπὶ εἰδικῶν ζητημάτων παρὰ τῶν προαγορευσάντων γενομένας ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, μετὰ προσοχῆς ἤκουσε καὶ παραδέχεται· διότι οἱ περὶ τούτων ἀγορεύσαντες ἐπήνεγκαν παρατηρήσεις ἐπὶ ἀντικειμένων, χρηζόντων βελτιώσεως, καὶ εὔλογοι παρὰ πάντων αὗται ἐκρίθησαν. Ὁ δὲ προαγορεύσας, καὶ κατὰ τὴν πρώτην καὶ κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἀγόρευσιν, ἐκφράσεις γενικὰς καὶ ἀορίστους μεταχειρισθεὶς, ἐλεεινοτάτην τὴν κατάστασιν τῆς παιδείας παρέστησεν, ὀπισθοδρόμησιν πανταχοῦ βλέπων, στασιμότητα καὶ ἀδράνειαν, ἐνῷ τὰ πράγματα τρανῶς τὸ ἐναντίον κηρύττουσιν. Ἐπὶ τοσοῦτον δ' ἠπόρησεν ἐκ τῶν λεχθέντων, καθότι εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν τοῦ προαγορεύσαντος ἔκθεσιν, ὡς εἰσηγητοῦ τῶν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1845 καὶ 1846 ἐπιτροπῶν, ὅπου δὲν ἀναφέρει τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν ὡς ἀπολωλῶσαν, οὐδὲ προτείνει νέα μέτρα διορθώσεως· ἐνῷ δὲ καὶ αἱ βουλαὶ ἐχορήγησαν ὅλα τὰ μέσα καὶ τὰς πρὸς τὴν παιδείαν δαπάνας, καὶ ἡ κυβέρνησις μετεχειρίσθη αὐτὰς, καὶ ἐνῷ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοτ. σχολείων ηὐξημένος ἐκ 37 εἰς 60 καὶ ὁ τῶν καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου ἐκ 12 εἰς 30, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις προβαίνει τάχιστα· ἀπορίας ἄξιον εἶναι, διατὶ ζωγραφίζεται ἡ κατάστασις τῆς παιδείας ἡμῶν ὑπὸ τὰ μελανώτατα χρώματα, καὶ ὑπὸ τοιαύτην παρίσταται ἔποψιν, ὥστε ἀδικοῦνται καὶ μαθηταὶ καὶ διδάσκαλοι καὶ τὸ ἔθνος ὁλόκληρον· καὶ πρὸς τίνα σκοπόν; Διότι, ἂν μὲν ἦτο σκοπὸς ὁ τῆς βελτιώσεως, ἠδύνατο νὰ καταδειχθῇ ὁριστικῶς ἡ δεῖνα καὶ δεῖνα ἔλλειψις, νὰ προταθῇ καὶ τὸ μέσον τῆς θεραπείας, ἵνα λάβῃ τοῦτο ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ κυβέρνησις· ἀλλὰ, ἀντὶ τούτου, φαίνεται ὅτι ὑπερνικῶσι τὰ πάθη καὶ τὰ ἀτομικὰ συμφέροντα, καὶ ὑπὸ τοιούτους σκοποὺς ἐκφενδονίζονται γενικῶς προσβλητικαὶ ἐκφράσεις. Πρὸς τί δὲ τὰ τοῦ Πλάτωνος χώρια ὑπέμνησεν; ἢ δύναται νὰ καυχηθῇ, ὅτι τὰ παρ' αὐτοῦ ἐπιταττόμενα ἀκριβῶς ὁ προαγορεύσας ἐξεπλήρωσεν; ἀλλ' ἕκαστος ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ κρίνεται. Διὰ ταῦτα, ἀντὶ νὰ γίνωνται συζητήσεις εἰδικαὶ ἐπὶ ὡρισμένων ἀντικειμένων, καὶ νὰ γίνηται ἡ προσήκουσα φροντὶς περὶ τῆς δυνατῆς διορθώσεως, καταφεύγουσι τινὲς εἰς γενικὰς ἐκφράσεις

παριστῶντες ποτὲ μὲν τὴν θρησκείαν ἐπαπειλουμένην, ποτὲ δὲ τὴν παιδείαν ἐκπεπτωκυῖαν, καὶ ἄλλα παρόμοια. Παραδέχεται ὅθεν τὰς ἐπὶ ῥητῶν ἀντικειμένων γενομένας περὶ βελτιώσεως παρατηρήσεις, ἀποκρούει δὲ τὰς γενικὰς ἐκφράσεις, ἐξ ὧν οὐδεμία ὠφέλεια προκύπτει.

Μετὰ ταῦτα ἡ βουλὴ, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ προέδρου, ἀπεφήνατο, δι' ἀναστάσεως, ὅτι ἐρωτίσθη.

Ὁ δὲ πρόεδρος ἀνήγγειλεν, ὅτι ἡ Βουλὴ θέλει ἐρωτηθῇ περὶ τῆς παραδοχῆς τοῦ ἄρθρου, καὶ τῆς κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐλαττώσεως τοῦ ὁρισμοῦ τῶν κλητήρων ἐκ τριῶν εἰς δύω, ὅπερ καὶ ὁ ὑπουργὸς παρεδέχθη· πρὸς δὲ καὶ περὶ τῶν γενομένων συστάσεων. πρῶτον μὲν περὶ διορισμοῦ καὶ ἑτέρου καθηγητοῦ τῆς παθολογίας καὶ κλινικῆς, δεύτερον δὲ περὶ συστάσεως νέας ἕδρας τῆς ἱστορίας τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, καὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ δικαίου, εἰς ἣν δυνατὸν νὰ προσαρτηθῇ καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον.

Ἐνταῦθα ὁ ὑπουργὸς καθυπέβαλε πρότασιν περὶ διορισμοῦ καθηγητοῦ τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς φιλολογίας, ἀπὸ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς.

Ἡ δὲ Βουλὴ, ἀναβαλοῦσα τὴν πρότασιν ταύτην εἰς αὔριον, παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ 1. ἄρθρον, μετὰ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν παρὰ τοῦ προέδρου συστάσεων· ἔχει δ' οὕτω,

« 1 Μισθοὶ . . . . . 117660»

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ δεύτερον ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω,

«Τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὑπερβάλλον κατὰ δραχμ. 4130 τὸ ὁμώνυμον ἄρθρον τοῦ παρελθόντος προϋπολογισμοῦ, περιέχει 16 ἐδάφια, ἐξ ὧν τὰ ἐδάφια 1, 2, 3, 6, 8, 10 καὶ 15, ἀντιστοιχοῦντα τοῖς ἐδαφίοις 1, 2, 3, 5. 7, 9 καὶ 14 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ λήγοντος ἔτους, εἰσὶν ἰσάριθμα αὐτοῖς καὶ ἑπομένως κρίνονται παραδεκτέα.

Τὰ δὲ λοιπὰ ἐδάφια, ἄλλα μὲν διαφέρουσι πρὸς τὰ ἀντιστοιχοῦντα, ἄλλα δὲ εἰσὶ καθ' ὁλοσχέρειαν προστεθειμένα· οὕτω τὰ ἐδάφια 4 καὶ 5, διαλαμβάνοντα τὸ μὲν δραχμὰς 600 διὰ τὰς χρησίμους σκευασίας καὶ ὕλας τοῦ μαθήματος τῆς χημείας, τὸ δὲ δραχμὰς 400 διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς φαρμακευτικῆς χημείας καὶ τῆς βοτανικῆς, ἀμφότερα δὲ τὸ ποσὸν 1000 δραχμῶν. ἐμφαίνουσι διαφορὰν ἐπὶ πλέον 200 δρ. τοῦ ἐν ἑνὶ ἐδαφίῳ, τῷ 4, τοῦ ἐπιψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ περιλαμβανομένου ποσοῦ

τῶν 800 δραχμῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ παραδέχεται ὡς καλῶς ἔχουσαν τὴν αὔξησιν ταύτην, καθότι, ἵνα γίνηται ὠφέλιμος ἡ διδασκαλία τῶν πειραματικῶν τούτων μαθημάτων, διάφοροι ὕλαι καὶ σκευασίαι χρειάζονται, αἵτινες αἱ μὲν ποσῶς δὲν ὑπάρχουσιν, αἱ δὲ κατήντησαν ἄχρηστοι ἢ ἐφθάρησαν.

Τὰ δὲ ἐδάφια 7 καὶ 9 φέρουσι ποσὰ τὸ μὲν κατὰ 250 δρ. μεῖζον τοῦ ἀντιστοιχοῦντος 6 ἐδαφίου, τὸ δὲ κατὰ 200. Τὰς αὐξήσεις ταύτας παραδέχεται ἐπίσης ἡ ἐπιτροπὴ, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν τρόπων τῆς Πανεπιστημιακῆς διδασκαλίας, δι' ἣν τοσαῦται κατ' ἔτος δαπανῶνται ποσότητες.

Τὸ δὲ ἐνδέκατον ἐδάφιον φέρει ἐπὶ πλέον 200 δραχμὰς τοῦ ἀντιστοιχοῦντος 10· ἐνταῦθα ἡ ἐπιτροπὴ, οὐ μόνον παραδέχεται τὴν αὔξησιν ταύτην, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἀπαραιτήτως ἀναγκαίον νομίζει τὸ νὰ διπλασιασθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο, καθότι μαιευτικῶν ἐργαλείων συλλογὴ οὐδόλως ὑπάρχει εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, καὶ ἐξ ἰδιωτικῶν καὶ ἀτελῶν συλλογῶν ἀναπληροῦται μέχρι τοῦδε ἡ ἔλλειψις αὐτὴ· ἵνα μορφωθῶσι δὲ ἐπιστήμονες ἀληθῶς ἰατροὶ καὶ μαιευτῆρες, πρέπει νὰ ὑπάρχωσι πλούσιαι συλλογαὶ καὶ συγκεκροτημέναι, οὐ μόνον ἐκ τῶν ἐν χρήσει ὀργάνων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ καταδείξωσι τῆς τέχνης τὴν πρόοδον καὶ τὰς διαφόρους τῶν ἐργαλείων τροποποιήσεις. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ἐπιτροπὴ πέποιθεν, ὅτι καὶ τὸ ὑπουργεῖον θέλει προτείνει, καὶ ἡ βουλὴ θέλει παραδεχθῇ προθύμως τὴν διπλῆν ταύτην αὔξησιν.

Τὸ δὲ 12 ἐδάφιον διαφέρει ἐπὶ πλέον κατὰ δραχμὰς 300 τοῦ ἀντιστοιχοῦντος 11. Ἡ ἐπιτροπὴ παραδέχεται τὴν αὔξησιν ταύτην, νῦν πρῶτον γινομένης τῆς ἐναρξεως τῆς διδασκαλίας ταύτης, πολλῶν καὶ διαφόρων ἑπομένως ἀντικειμένων χρῃζούσης.

Τὰ δὲ ἐδάφια 13 καὶ 14, ἂν καὶ διαλαμβάνωσι ποσὰ μὴ περιεχόμενα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ λήγοντος ἔτους, δικαιολογεῖται ὅμως πληρέστατα ἡ τούτων παραδοχὴ, καθότι, ἄνευ τῶν τοιούτων συλλογῶν, ἡ τῆς ἀνατομίας καὶ ἡ τῆς φυσικῆς ἱστορίας διδασκαλία δὲν θέλει φέρει ποτὲ τὴν προσδοκωμένην ὠφέλειαν.

Ἐπίσης δὲ εἶναι νέα καὶ ἡ ἐν τῷ ἐδαφίῳ 16 δαπάνη τῶν 180 δραχμῶν διὰ τὸν ἀπόμαχον φύλακα τοῦ ἀστεροσκοπείου, τὴν ὁποίαν παραδεχομένη ἡ ἐπιτροπὴ ὡς λίαν ἀναγκαίαν διὰ τὸ ἀπόκεντρον τούτου τοῦ καταστήματος, ὑπομιμνήσκει ὅτι πρέπει καὶ ἡ θέσις αὕτη νὰ περιβληθῇ τὸ τοῦ νόμου ἔνδυμα.

Περαίνουσα ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ

Πανεπιστημίου ἐπεξεργασίαν, νομίζει καθῆκον αὐτῇ τὸ νὰ κάμῃ καὶ τὴν ἑξῆς παρατήρησιν, τὴν ὁποίαν συνίστησι θερμῶς εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς Βουλῆς. Ἓν τῶν κυριωτάτων πρὸς ἐπίδοσιν τῶν φοιτητῶν καὶ τὴν ταχίστην τῶν φώτων διάδοσιν, ὡς καὶ κατὰ τὰς παρελθούσας συνόδους ἐλέχθη, εἶναι βεβαίως τὰ διδακτικὰ συγγράμματα· καθὼς ἄνευ καθηγητοῦ δὲν δύναταί τις νὰ παιδευθῇ, οὕτω καὶ ἄνευ μελέτης δὲν δύναται νὰ ἐντυπώσῃ εἰς τὸν νοῦν του τὰ διδάγματα· τῶν μὲν πρώτων ἡ βοήθεια ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ παράδοσις ὠφελεῖ τὸν διδασκόμενον, τῶν δὲ δευτέρων εἶναι πρόχειρος καὶ εὐχερὴς κατὰ πᾶσαν ὥραν. Ἤδη ὑπάρχουσιν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον αἱ προσήκουσαι καθέδραι καὶ ἡ διδασκαλία διαπράττεται ἐντὸς τούτου μὲ ἱκανὴν ἐντέλειαν· ἀλλ' ἅμα μακρυνθῇ ὁ φοιτητὴς τῆς παραδόσεως, ἅμα ἐγκύψῃ εἰς ἰδίας μελέτας, πάλιν ποθεῖ τὴν παράδοσιν καὶ τὴν τοῦ καθηγητοῦ παρουσίαν, μὴ ἔχων ἀνὰ χεῖρας εἰμὴ ἁπλᾶς καὶ ἀτελεῖς σημειώσεις, τὰς ὁποίας ἡ ὀξύτης τοῦ καλάμου του ἐθησαύρισεν εἰς αὐτόν· εἶναι λοιπὸν ἀπολύτου ἀνάγκης τὸ νὰ ἀποκτήσῃ ἡ φοιτῶσα νεολαία ἔντυπα τὰ διδάγματα, ἵνα διευκολύνῃ οὕτω τὰς ἰδίας αὐτῆς σπουδὰς καὶ μελέτας. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξ ἰδιωτικῶν πόρων δυσκόλως γίγνεται ἡ τούτων τύπωσις, ὡς δηλοῦται ἐξ ὅσων ἐτόλμησαν ὑπὸ ζήλου φερόμενοι τὸ τοιοῦτον, καλὸν εἶναι οὐ μόνον νὰ συνδράμῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν τούτων τύπωσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀθλοθετῇ τὰ τοιαῦτα ἔργα. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ παρόντος ἔτους φέρει ποσὸν 6,000 δραχμῶν, δι' ἔκδοσιν διδακτικῶν συγγραμμάτων, ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦτο φαίνεται ἀνεπαρκὲς ἀπέναντι τῆς προκειμένης ἀνάγκης, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδόντων τὰ διδάγματα αὐτῶν, οἵτινες εἰσέτι ἔχουσι πράγματα μετὰ τῶν τυπογράφων· ὅταν λοιπὸν ἀποβλέψῃ τις εἰς τὴν ἐνεστῶσαν τῶν μέσων τῆς παιδείας κατάστασιν, καὶ πληροφορηθῇ ὅτι ἐκτὸς τῶν διδακτικῶν βιβλίων καὶ ἄλλων ἔτι συγγραφῶν καὶ μεταφράσεων πρὸς τούτοις χρησίμων οὐ μόνον εἰς τοὺς φοιτητάς, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας τῆς κοινωνίας τάξεις ἔχομεν χρείαν, θέλει πεισθεῖ τότε ἀδιστάκτως ὅτι καὶ διπλοῦν ποσὸν τοῦ ἐπὶ τούτῳ προϋπολογιζομένου εἶναι ἀνεπαρκές. Ἐκ τούτων τῶν σκέψεων ὁρμωμένη ἡ ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς βουλῆς τὴν κατὰ ἓξ ἄλλας χιλιάδας δραχμῶν αὔξησιν τοῦ ποσοῦ τούτου, καὶ τὸ νὰ συστήσῃ ἡ βουλὴ εἰς τὴν σύνεσιν καὶ προσοχὴν τοῦ ὑπουργείου, ἵνα γίνῃ ἡ χρῆσις τοῦ ποσοῦ τούτου, συμφώνως ὅσον οἷόν τε

μὲ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ψηφίζεται, καὶ ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει ἐπιτροπῆς ἐκ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου συγκειμένης. Ἐξετάζουσα προσέτι ἡ ἐπιτροπὴ τὰ καθ' ἕκαστα τῶν σχολῶν, παρατηρεῖ διὰ τὴν νομικὴν τοῦ Πανεπιστημίου σχολὴν, ὅτι ἓν καὶ μόνον μάθημα λείπεται ἔτι, ἵνα κατασταθῇ τελεία καὶ αὐτοτελὴς ἡ τῆς νομικῆς ἐπιστήμης διδασκαλία, τὸ τῆς *φιλοσοφίας* καὶ τῆς *ἱστορίας τοῦ δικαίου*· τὸ μὲν τούτων περιέχεται ἐντὸς τῶν γενικῶν μαθημάτων τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ἀλλὰ συνεπτυγμένως παραδίδεται καὶ ὑπὸ τὴν τῆς γενικότητος μορφήν· τοῦ δὲ ἑτέρου ἡ διδασκαλία δὲν ἀνετέθη εἰς οὐδένα εἰσέτι τῶν καθηγητῶν, ἀλλὰ γίνεται ὑπὸ νέου ἱκανῶς πεπαιδευμένου, ὅστις διδάσκει τὸ μάθημα τοῦτο ὡς ὑφηγητὴς ἐφ' ἱκανὸν ἤδη χρόνον. Νομίζει λοιπὸν στοχαστικὸν ἡ ἐπιτροπὴ, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὅλης διδασκαλίας τῆς κοινωφελοῦς ταύτης ἐπιστήμης, τὸ νὰ καθιερωθῇ καὶ ἡ ἕδρα αὐτὴ τῆς φιλοσοφίας τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ, ὥστε νὰ ἐκτελεσθῇ οὕτω καὶ τῆς Βουλῆς ἡ ἔφεσις, τὴν ὁποίαν ἄλλοτε ἐξέφρασε, τοῦ νὰ διδάσκηται ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τὸ ἀρχαῖον τῶν Ἑλλήνων δίκαιον.

Ἐκ τῶν αὐτῶν σκέψεων ὁρμωμένη ἡ ἐπιτροπὴ ὑπομιμνήσκει καὶ αὖθις καὶ τὴν τοῦ κανονικοῦ δικαίου διδασκαλίαν, διὰ τοὺς λόγους, οἵτινες ἐν ἐκτάσει ἐλέχθησαν κατὰ τὰς παρελθούσας συνόδους.»

Παρετήρησέ τις, ὅτι εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς, πρὸς αὔξησιν τῶν δι' ἐκτύπωσιν συγγραμάτων ἐξόδων, ἐκ δραχ. 6000 εἰς 12000. Πρέπει ὅμως νὰ ὁρισθῇ, ὅτι τὸ ῥηθὲν ποσὸν θέλει δαπανηθῇ εἰς ἔκδοσιν διδακτικῶν βιβλίων, καὶ μάλιστα εἰδικῶς μὲ τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀναγκαίων, ἐν ἐλλείψει δὲ τούτων καὶ ἄλλων διδακτικῶν βιβλίων.

Ἀπήντησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι ἐτέθη εἰς τὸ περὶ μεταφράσεων, διότι δύναται ν' ἀποτελεσθῶσι διδακτικὰ βιβλία καὶ ἐκ μεταφράσεων πολυτίμων συγγραμμάτων, πλείστην ὅσην ὠφέλειαν παραγόντων.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι θεωρεῖ τὸ ποσὸν τῶν 6000 δραχμῶν ὡς ἐπαρκὲς πρὸς τὸ παρὸν διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν διὰ τὸ Πανεπιστήμιον ἀναγκαίων διδακτικῶν συγγραμμάτων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐκδίδωνται κατὰ ῥητὴν γνωμοδότησιν τῆς συγκλήτου· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰς μεταφράσεις, αὗται δὲν εἶναι τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, διότι οἱ μαθηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου ὑποτίθενται καὶ ὀφείλουσι νὰ εἶναι εἰδήμονες ξένων γλωσσῶν, ὥστε νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὰ πρωτότυπα.

Απήντησεν άλλος ὅτι ἡ ποσότης τῶν 6000 δὲν εἶναι ἀρκετή, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει οὐδὲ ἓν διδακτικὸν βιβλίον εἰς τὸ πανεπιστήμιον, καθότι οἱ θελήσαντες νὰ ἐκδώσωσι τὰ διδακτικὰ αὐτῶν συγγράμματα καθηγηταὶ ἐζημιώθησαν μεγάλως· οἱ δὲ μαθηταὶ διὰ τοῦτο ἀπαλλύουσι τὰ 2/3 τοῦ χρόνου αὐτῶν εἰς ἀντιγραφὰς καὶ ὑπαγορεύσεις, ὥστε τὸ ποσὸν τῶν 12000 δρ. εἶναι ἀναγκαιότατον.

Ὁ ὑπουργὸς παρετήρησεν, ὅτι αἱ μὲν δοθεῖσαι πέρυσιν 6000 δραχμαὶ ἐξήρκεσαν εἰς ἔκδοσιν τῶν ὑπαρχόντων ἑτοίμων διδακτικῶν βιβλίων. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἐνδεχόμενον εἶναι νὰ ὑπάρξωσι πλείονα, δύναται νὰ γείνῃ ἡ προτεινομένη αὔξησις, ἵνα ὑπάρχῃ ἕτοιμον ἀποθεματικὸν κεφάλαιον πρὸς χρῆσιν.

Μετὰ ταῦτα ἡ βουλή, ἐρωτηθεῖσα παρὰ τοῦ προέδρου ἂν παραδέχηται τὴν ῥηθεῖσαν αὔξησιν τῆς δαπάνης τῶν 6000 δραχ. εἰς 12000, πρὸς ἐκτύπωσιν διδακτικῶν συγγραμμάτων κατὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τῆς συγκλήτου, παρεδέχθη αὐτὴν δι' ἀναστάσεως, καὶ τὸ 2 ἄρθρον μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτω·

«2. Ἔξοδα . . . . . 20,980»

Μετὰ τοῦτο, γενομένης ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Ε. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δρ. 138,640, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Βείκου καὶ Δ. Ζώτου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ ῥηθέντος κεφαλαίου διὰ ψήφων 74 παμψηφεί.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Ε'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη ἐκ δραχ. 138, 640, ναὶ ἢ οὒχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Π. Δ. Καμπάνης	ἀπών
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Μ. Α. Καΐρης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Δ. Τσάκρης	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Γρίβας	ἀπών	Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	ἠρνήθη ψῆφον	Ι. Ν. Βλάσσης	ἀπών
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Κωλέττης	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Α. Μεταξᾶς	ἀπών

Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Ἐμμαν. Χ. Τσουχλος	Ν.
Σ. Βλάχος	Ν.	Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.
Π. Ῥάγκος	Ν.	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Α. Ἀποστολιάδης	Ν.	Δ. Πλαπούτας	ἀπών
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	»
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.	Ν. Μπούκουρας	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ν. Κορριωτάκης	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Κ. Χαραμῆς	ἀπών	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανίδης	»	Γ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Ἰ. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Δ. Δ. Ζώτος	Ν.	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Νίκος Θέου	ἀπών	Μελέτης Χ. Μελέτη	ἀπών
Α. Γουζούασης	Ν.	Π. Βάρδογλης	Ν.
Δ. Βιλαέτης	ἀπών	Ῥ. Παλαμίδης	Ν.
Δ. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	ἀπών
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	ἀπών	Β. Δημητρακόπουλος	Ν.
Ἰω. Ἀναγνωστάπουλος	»	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σιλβεστρος Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	»	Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	Ν.	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Βείκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	Ν.	Μ. Ἰατρὸς	ἀπών
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ἰω. Εὐσταθίου	»
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ν.
Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαρότσης	Ν.
Ἡλ. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	ἀπών	Α. Μαυρομιχάλης	Ν.
Ι. Ν. Φλέσσας	»	Δ. Πικουλάκης	Ν.
Π. Ι. Κυριακὸς	»	Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Γεωργαντ. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών
Εὐθ. Κανελλόπουλος	ἀπών	Α. Καλαμογδάρτης	»
Εὐρ. Οἰκονομόπουλος Κ. Χ. Παναγιώτου	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Τσερτιὸς	»
		Δ. Κουμανιώτης	Ν.

Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Α. Μαρκόπουλος	ἀπών	Ἰω. Τομσρᾶς	Ν.
Παππακώτ. Τσαμάλας	Ν.	Α. Κιζάνης	ἀπών
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Γ. Μπάστας	Ν.	Ε. Μ. Παρίσης	Ν.
Φίλιππος Ἰωάννου	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Σ. Ἀντωνιάδης	ἀπών	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.	Γ. Κουντουριώτης	ἀπών
Κ. Προβιλέγιος	ἀπών	Ι. Χαταῖσκος	Ν.
Ι. Π. Ταταράκης	Ν.	Γ. Γριζάνος	Ν.
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Γαρδίκης	ἀπών
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.	Ν. Κριεζώτης	»
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Σταμάτιος Δάῤῥας	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	ἀπών
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.	Κ. Κανάρης	»
Ι. Στάϊκος	Ν.	Γ. Δ. Σταματάρας	»
Α. Παππατσώρης	Ν.		

Τελευταῖον ὁ πρόεδρος, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 4 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ Προεδρεύσας Ἀντιπρόεδρος
Α. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Χ. Μελίτης.
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΕ΄.

Τῆς 10 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων τῶν Κ.Κ. βουλευτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 108 ἀπόντων δὲ ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος 3, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἅτινα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐν πρώτοις πρὸς τὸν βουλευτὴν ἐκ Μαντινείας Κ. Π. Βάρδογλην, αἰτήσαντα ἄδειαν ἀπουσίας τριακονθημέρου, ἐχορήγησε ταύτην ἡ βουλή.

Ἐζητήθη παρά τινος βουλευτοῦ νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ προεδρεῖον τὴν ἐνέργειαν τοῦ περὶ ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν εἰσαχθέντος νομοσχεδίου.

Ἀνεγνώσθη δ' ἀκολούθως ἡ ἔκθεσις τῆς τοῦ ἐπὶ τῶν προϊόντων νομοσχεδίου ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας διχογνωμησάσης, διττὴ καὶ αὐτὴ ὑπῆρχε· πρῶτον μὲν ἡ τῆς πλειοψηφίας, ἔχουσα οὕτως·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῆς ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας Νομοσχεδίου ἐπιτροπῆς.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

« Ἡ ἐπιφορτισθεῖσα τὴν προκαταρκτικὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νομοσχεδίου εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, συζητοῦσα τὸν τρόπον τῆς διαθέσεως τῶν αὐτουσίως λαμβανομένων φόρων (διότι ὡς πρὸς τοὺς εἰς χρήματα εἰσπραττομένους, εἴτε ἀμέσως παρὰ τῶν ταμιῶν, εἴτε ἐμμέσως διὰ τῶν τελωνῶν, ὁμοφώνως ἐγένετο παραδεκτὸν, τὸ κατὰ τὸ παρελθὸν νομοθετηθὲν μέτρον,) εὑρέθη διηρημένη εἰς τρεῖς, τὰς ἑρεξῆς γνώμας.

Πρώτη. Ἡ παραδεχομένη τὸ νομοσχέδιον, ἤτοι τὸ σύστημα τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως.

Δευτέρα. Ἡ παρεισάγουσα ἄλλην ἀρχὴν, τὴν διὰ δημοπρασίας ἐνοικίασιν τῶν φόρων, ἐπὶ ἀποδόσει ὡρισθῶν καρπῶν, ἀντὶ χρημάτων.

Τρίτη. Ἡ προτείνουσα τὴν ἀρχὴν, τῆς εἰς τὰς ἰδίας κοινότητας παραχωρήσεως τῶν φόρων, ἐπίσης εἰς εἴδη ἀποδοθησομένου τοῦ ἀντιτίμου, ἀλλ' ἐπὶτῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου, σχηματισθησομένου ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῆς εἰσπράξεως τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν.

Μετὰ μακρὰς συζητήσεις καὶ ἀναπτύξεις, ἀναγνωρίσαντες οἱ τὴν τελευταίαν ὑποστηρίζοντες γνώμην τὸ ἀλυσιτελὲς καὶ ἀνεφάρμοστον τῆς προτάσεώς των, συνεφώνησαν μὲ τὴν τῶν πρώτων, καὶ οὕτως ἐσχηματίσθη πλειονοψηφία, ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου· ἔμειναν δὲ μειοψηφοῦντες οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν εἰς εἴδη ἐνοικίασιν τῶν φόρων.

Ἡ μειοψηφία, καί τοι ἀναγνωρίζουσα καὶ συνομολογοῦσα τὰ πλεονεκτήματα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα τὸ σύστημα τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως διακρίνεται, προτιμᾷ τὴν ἐνοικίασιν, ὡς μόνον λόγον

ἀντιτάττουσα κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, τὴν ἰδέαν πραττομένων καταχρήσεων, εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν φόρων. Ἀλλ' ἐὰν ὑποτεθῇ, ὅτι κατὰ τὴν εἰσπραξιν λαμβάνουν χώραν καταχρήσεις, πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου, τὸ ἐλάττωμα τοῦτο δὲν ἐνυπάρχει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἀλλ' ἀπέρρευσεν ἀπὸ τὴν πρώτην τοῦ συστήματος ἐφαρμογήν· διότι αὕτη ἐπήνεγκε τὴν τε μὴ αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν καὶ τὰς φημισθείσας καταχρήσεις τῶν τε φορολογουμένων καὶ τῶν διορισθέντων δημοσίων ὑπηρετῶν· τοῦτο δὲ θέλει ἐκλείψει διά τε τῆς προόδου τοῦ χρόνου, τῆς καταβληθησομένης ἰδίως προσοχῆς περὶ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ τῆς ἐπαναλήψεως αὐτῆς, βελτιουμένης κατὰ τὴν ὑποδεικνυομένην ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἀνάγκην καὶ τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω κατανοεῖ ἡ βουλὴ, ὅτι ἡ μειοψηφία δὲν προτείνει σύστημα τελειότερον καὶ ἀνεπαχθέστερον τοῦ ἰσχύοντος, μηδὲ καταδεικνύει τὸ πλημμελὲς ἢ δυσεφάρμοστον τῶν διατάξεών του, ἀλλὰ μόνον, διὰ τὸν προεκτεθέντα λόγον τῶν καταχρήσεων, γνωμοδοτεῖ, νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς σύστημα, ὅπερ παμψηφεὶ ἀπεδοκιμάσαμεν, τοὐτέστι σύστημα καταβλιπτικὸν καὶ ἐπαχθὲς, τὸ ὁποῖον, διατελέσαν ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ δέκα ἔτη, ἐκίνησε τὰ δίκαια παράπονα καὶ τοὺς γογγυσμοὺς τῶν φορολογουμένων κατὰ τῶν φορολογούντων· διότι βέβαια ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς δὲν διακρίνει οὐδεμίαν διαφορὰν, μεταξὺ ἐνοικιάσεως εἰς εἴδη καὶ ἐνοικιάσεως εἰς χρήματα, καθότι ὡς εἰς τὴν μίαν, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἄλλην, θέλει προηγηθῇ ὁ συνήθης συναγωνισμὸς, αὐτὴ ἡ ἀρχικὴ αἰτία τῶν καταχρήσεων καὶ ἡ πρώτη ὥθησις τῶν συναγωνιζομένων εἰς τὰς παρανομίας· καθὼς δὲ εἰς ἐκείνην οὕτω καὶ εἰς ταύτην θέλουν ἀναδειχθῇ ὑπερθεματισταὶ, οὐδὲν ἄλλο ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν, εἰμὴ τὸ ἴδιον συμφέρον πρὸς βλάβην τῶν ἄλλων· καὶ καθὼς τότε οὕτω καὶ τώρα θέλουν συμβῇ καταπίεσεις καὶ καταθλίψεις, αἱ αὐταὶ καθυστερήσεις, καὶ αἱ ἴδιαι κατὰ τοῦ δημοσίου πλούτου δολοπλοκίαι· καθὼς δὲ τότε δὲν κατίσχυσαν τῆς πλεονεξίας καὶ ἀπληστίας τῶν κερδοσκόπων, οὔτε αἱ αὐστηραὶ καὶ περιοριστικαὶ τῶν νόμων διατάξεις, οὔτε ἡ ἀδιάκοπος ἐπαγρύπνησις, καὶ αἱ σύντονοι τῶν ἀρχῶν προσπάθειαι, οὕτω καὶ ἤδη, μὲ οἱασδήποτε διατάξεις καὶ ἂν περιβληθῇ ὁ νόμος, δὲν θέλουν προληφθῇ τ' ἀντικείμενα καὶ αἱ βιαιοπραγίαι.

Ἀπὸ τοιαύτας σκέψεις ὁρμωμένη ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, ἀποκρούει τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας ὡς πρὸς τὸ

μέτρον τῆς ἐνοικιάσεως τῶν φόρων, πρὸς τὴν βουλὴν συναίνουσα τὴν ὁλοσχερῆ παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους.

Α'. Διότι, διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ συστήματος τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως, ἀπηλλάγησαν ὡς εἶναι ἀντίρρητον οἱ φορολογούμενοι ἀπὸ τὰς πολυειδεῖς καταθλίψεις, τὰς ὁποίας ἐπὶ δεκαετίαν ὑπέστησαν, ὡς ἐκ τοῦ ἐν χρήσει ἐπαχθοῦς μέτρου τῆς ἐνοικιάσεως, τοσοῦτον ὀπισθοδρομήσαντος τὴν γεωργίαν.

Β'. Διότι ἀπηλλάγη καὶ αὐτὸ τὸ δημόσιον ἀπὸ τὰς μεγάλας καθυστερήσεις, ἀχωρίστους παντὸς μέτρου ἐνοικιάσεως, ὡφεληθείσης καὶ τῆς κυβερνήσεως, ἐκ τοῦ ἰσχύοντος συστήματος, νὰ σχηματίσῃ βιβλία φορολογικὰ τέλεια καὶ ἀκριβῆ, τὰ ὁποῖα, μὲ ὅλας τὰς καταβληθείσας ἐπὶ τοῦ παρελθόντος δαπάνας, δὲν ἐκατόρθωσε νὰ συντάξῃ.

Γ'. Διότι, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἀνωτέρω συστήματος, ἡ γεωργία μας ἔκαμε προόδους ἐπαισθητὰς, ὀρειλομένας βεβαίως εἰς τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν προσκομμάτων, τὰ ὁποῖα τὸ μέτρον τῆς ἐνοικιάσεως παρενέβαλε.

Δ'. Διότι πάντες γνωρίζομεν, ὅτι ἡ ἐπικρατεστέρα τάξις τοῦ λαοῦ, τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύομεν, οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ ἰδιοκτήμονες, ἀπεδέχθησαν μετ' εὐλογίας τὸ σύστημα τοῦτο, καθόσον ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ δὲν ἐπιβαρύνονται μὲ παρανόμους φόρους· ἂν δὲ κατὰ τὴν εἴσπραξιν, ἢ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν φόρων, παρεισδύουν καταχρήσεις, πρὸς βλάβην μόνον τοῦ δημοσίου, δὲν εἶναι ἔργον νομοθετικὸν, ἀλλὰ καθῆκον τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας νὰ ἐπαγρυπνῇ, εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῆς διαγωγῆς τοῦ ὑπ' αὐτὴν ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ, καὶ νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀνήκουσαν πρόνοιαν ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς του, ἐξ ἧς καὶ μόνης ἤρτηται ἡ ἀκριβὴς καὶ ἀζήμιος εἴσπραξις τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Γ. Νοταρᾶς, Δ. Καλλιγρονᾶς, Δ. Χατσίσκος.

Ὁ Εἰσηγητὴς Ι. Ζέρκος.»

Εἶτα δὲ ἡ τῆς μειονοψηφίας·

Πρὸς τὴν Βουλήν.

«Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς εἰσαγωγικὴ ἐπιτροπὴ συνῆλθε πολλάκις εἰς συνεδρίασιν καὶ συνεσκέφθη περὶ τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐγκτητικῶν φόρων, ἀλλ' ἐδιχογνώμησε, τινῶν μὲν τῶν μελῶν παραδεχομένων τὴν

ἄμεσον εἰσπραξιν, καὶ ἄλλων προτεινόντων τὴν εἰς εἴδη ἐνοικίασιν.

Τὰ ὑπογεγραμμένα μέλη τῆς ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς σκεφθέντα, ὅτι τὸ ἐν ἐνεργείᾳ σύστημα τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως εἶναι μὲν κάλλιστον, ἀλλ' ἐγένετο κακὴ χρῆσις αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἐδόθη χώρα εἰς σημαντικὰς καταχρήσεις, παρὰ πάντων καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ὑπουργοὺς ὁμολογουμένας ἐπισήμως· ἅπαντες δὲ ἀποδίδουν τὴν αἰτίαν εἰς τὸ σύστημα.

Ὅτι αἱ καταχρήσεις ὑπῆρξαν τόσον μεγάλαι, ὥστε, ἐκ τῶν ὑπολογισθέντων ἐσόδων ἐν τῷ νόμῳ τοῦ **1846** ἀπὸ τοὺς ἐγκτητικοὺς φόρους, εἰσεπράχθησαν μόλις περὶ τὰ δύο ἥμισυ ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ὅτι ἐκ τῶν καταχρήσεων, οὐ μόνον ἐπέρχεται ἡ τὰ θεμέλια πάσης κοινωνίας σαλεύουσα οἰκονομικὴ κρίσις, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωποι διεφθάρησαν, καὶ ἡ ἠθικὴ κατεπατήθη, καὶ σκάνδαλα σοβαρὰ διηγέρθησαν, καθόσον μέρος ἀνθρώπων μετέσχον τῶν καταχρήσεως αὐτῶν καὶ ἡ δικαιοσύνη δὲν ἱκανοποιήθη.

Ὅτι οἱ διέποντες τὴν τύχην μιᾶς κοινωνίας ὀφείλουν ν' ἀπομακρύνουν ἐκ παντὸς τρόπου πᾶν ὅ,τι ἀπάδει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ στερέωσιν τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἰσότητος, καὶ τοιοῦτον δυστυχῶς ὑπῆρξε τὸ ἄλλως εὐάρεστον σύστημα τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως τῶν φόρων κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη **1845** καὶ **1846**.

Ὅτι, προκειμένου τοῦ νὰ ἐνεργηθῶσι κατὰ τὸ παρὸν ἔτος αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαί, αἱ καταχρήσεις θέλουν ὑπερπλεονάσει, ἡ δὲ κυβέρνησις δὲν θέλει εἶσθαι εἰς θέσιν μήτε νὰ ἐξελέγξῃ μήτε νὰ τιμωρήσῃ.

Ὅτι, διὰ τὰ εἰρημένα αἴτια, ἅπαντες σχεδὸν οἱ Κύριοι βουλευταὶ ἐξήγησαν πολλαχοῦ, καὶ ἰδίως εἰς τὰ τμήματα, τὴν ἐπιθυμίαν των περὶ τῆς ἐξ ἀνάγκης ἀλλαγῆς τοῦ παρόντος φορολογικοῦ συστήματος, πρὸς τὸ παρὸν, ὅπερ καὶ πολλοὶ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι πρεσβεύουν.

Περαιτέρω ἀρ' ἑτέρου, ὅτι, διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν κατὰ τὴν εὐρώπην σιτοδείαν, αἱ τιμαὶ τῶν ἐγχωρίων καρπῶν θέλουν εἶσθαι ὑψωμέναι, μία δὲ καλὴ διαχείρισις αὐτῶν, θέλει εὐκολύνει τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἐν μέρει ἐκπλήρωσιν τῶν μεγάλων αὐτοῦ ἀναγκῶν, μέριμναν, τὴν ὁποίαν ὀφείλει καὶ πρέπει νὰ ἐχῃ πάντοτε ὑπ' ὄψιν, διὰ τὴν τήρησιν τῆς τιμῆς καὶ τῶν ἐλευθεριῶν του.

Διὰ ταῦτα συνιστῶμεν εἰς τὴν βουλὴν τὸ σύστημα τῆς εἰς εἴδη ἐνοικιάσεως, λαμβανομένων ὅλων τῶν προφυλακτικῶν

μέτρων ὑπὲρ τῶν φορολογουμένων, καὶ γινομένων ὑπὲρ τῶν κοινοτήτων ὅλων τῶν δυνατῶν παραγωρήσεων.

Ἐὰν ἡ βουλὴ εὐαρεστηθῇ νὰ παραδεχθῇ τὸ σύστημα τοῦτο τῆς ἐνοικιάσεως, παρακαλοῦμεν αὐτὴν νὰ ὀνομάσῃ καὶ τρία ἢ πλειότερα μέλη τῶν κυρίων βουλευτῶν, διὰ νὰ συνεργασθῶσιν εἰς τὴν συναρμολογίαν τοῦ νόμου καὶ τὴν παράθεσιν τῶν ἀναγκαίων ἄρθρων.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 9 Μαρτίου 1847.

Τὰ μέλη

Α. Σ. Δανόπουλος. Κ. Χαριτόπουλος.»

Τὸ ταύτην δ' ἀναγνοὺν μέλος παρετήρησεν, ὅτι τὰ μέλη τῆς μειονοψηφίας ἐθεώρησαν κατάλληλον ν' ἀρήσωσι ν' ἀποφασίσῃ κατὰ πρῶτον ἡ βουλὴ, περὶ τῆς παραδοχῆς τοῦ ἑτέρου συστήματος τῆς εἰσπράξεως, ἢ τῆς ἐνοικιάσεως, καὶ μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην νὰ ἐπιφέρωσιν εἰδικωτέραν γνώμην. Ἐπειδὴ, ἂν παραδεχθῇ τὸ πρῶτον, θέλει συζητηθῇ τὸ ὑπάρχον νομοσχέδιον, ἂν δὲ τὸ δεύτερον, τὰ μειονοψηφοῦντα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς θέλουσι συντάξει τὰ περὶ τῆς ἐνοικιάσεως ἀπαιτούμενα ἄρθρα.

Ἕτερον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς παρετήρησεν, ὅτι ἔχει διάφορον γνώμην, συμβιβαστικὴν ἀμφοτέρων τῶν συστημάτων, διὰ τοῦτο σκοπὸν ἔχει νὰ καθυποβάλῃ περὶ τούτου νομοσχέδιον.

Ἡ Βουλὴ προσκάλεσε αὐτὸ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν τούτου καθυποβολήν.

Μετὰ ταῦτα παρετήρησέ τις, ὅτι οἱ παρὰ τῶν τμημάτων ἐκλεγόμενοι εἰσηγηταὶ ὀφείλουσι νὰ διαβιβάζωσι τὰς ἰδέας καὶ τὰ φρονήματα τοῦ τμήματος ἐφ' ἑκάστης ὑποθέσεως· ὅταν δὲ δὲν συμμερίζωνται ταύτας πρέπει νὰ παραιτῶνται. Ἐν τούτοις ὁ Κ. Χατζίσκος, ἐκλεχθεὶς ἀπὸ τοῦ Δ. τμήματος εἰσηγητὴς ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἐφ' οὗ τὸ τέταρτον τμῆμα ἐφρόνει, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑποστηρίζῃ ὁ εἰσηγητὴς τὸ τῆς ἐνοικιάσεως σύστημα, καὶ τοῦτο αὐτὸς ἐδέχθη, ἤδη παρίσταται ὑπογεγραμμένος εἰς τὴν περὶ τῆς εἰσπράξεως γνωμοδότησιν.

Ἀπήντησεν ὁ Βουλευτὴς ὅτι τοιαύτη προσβολὴ βεβαιότατα εἶναι ἀνοίκειος εἰς τὸν βουλευτικὸν χαρακτῆρα, καὶ δὲν ἔπρεπε ὁ προαγορεύσας νὰ θελήσῃ νὰ προσβάλῃ αὐτόν, ὅστις οὐδένα οὔτε ἰδίᾳ οὔτε κοινῇ προσέβαλεν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ παρετήρησεν, ὅτι ἀληθῶς μὲν τὸ τμῆμα ἐξήγησε τὴν ὑπὲρ τῆς ἐνοικιάσεως γνώμην, καὶ αὐτὸς συνεμερίσθη ταύτην, ἐλπίζων, ὅτι δύναται νὰ ληφθῇ ὁ μέσος ὅρος τῶν παρελθόντων τεσσάρων ἐτῶν,

ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑποίου νὰ γείνῃ ἡ ἐνοικίασις εἰς τὸ παρὸν ἔτος· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ νόμος οὗτος δὲν δύναται νὰ γείνῃ, λαβὼν ὑπ' ὄψιν μετὰ τῶν λοιπῶν εἰσηγητῶν τοὺς ὑπὲρ τῆς εἰσπράξεως ὑπαρχοντας λόγους, ἐψήφισεν ὑπὲρ αὐτῆς. Δὲν δύναται δὲ ὁ εἰσηγητὴς νὰ μένῃ δευσμευμένος εἰς τὸ νὰ τηρήσῃ τὴν παρὰ τῶν τμημάτων ἐπιβαλλομένην ἰδέαν, διότι τότε τί σημαίνει ἡ τῶν εἰσηγητῶν σύσκεψις.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι δὲν δύναται τὸ ἐκλεχθὲν μέλος νὰ διερμηνεύσῃ ἄλλην ἰδέαν, παρ' ἣν τὸ τμῆμα πρεσβεύει, ἄλλως ὀφείλει νὰ παραιτηθῇ.

Παρετήρησεν ἕτερον μέλος τοῦ Δ τμήματος, ὅτι τοῦτο παμψηφεὶ ἐξεφράσθη ὑπὲρ τῆς ἐνοικιάσεως, ἣν συνεμερίσθη καὶ ὁ εἰσηγητής, ἀκολούθως ὅμως, μεταβαλὼν γνώμην, ἠθέλησε νὰ παραιτηθῇ, ἀλλὰ τὸ τμῆμα ἐδέχθη νὰ ἐκφράσῃ οἵαν γνώμην ὁ εἰσηγητὴς ἐμόρφωσεν, ἡ δὲ Βουλὴ θέλει ἀποφασίσει τί τῶν δύω συστημάτων εἶναι παραδεκτέον.

Μετὰ τοῦτο λαβὼν τὸν λόγον ὁ βουλευτὴς Ἄνδρου ἀνέγνω γραπτὴν ὁμιλίαν, ἐν ᾗ ἐξέθετο τὰς κατὰ τῆς δημαιρεσίας τοῦ δήμου Κορθίου γενομένας παρανομίας, καὶ ἰδίως τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ψηφοφορίας πρός τινας, μὴ ὀμόσαντας μὲν τὸν τοῦ συντάγματος ὅρκον, προθύμους δὲ ὄντας νὰ δώσωσι τοῦτον τότε, καὶ τὸν ἱερέα ἐπὶ τούτῳ προσενεγκόντας, καὶ ἠτήσατο παρὰ τῆς βουλῆς τὴν τῆς παρανομίας ταύτης θεραπείαν.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι ὁ νόμος εἶναι ῥητός, καὶ σαφῶς παρὰ τῆς Βουλῆς ἐξηγήθη, ὅτι ἂν ποτὲ, ὑπάλληλός τις κάμῃ ἔνστασιν εἰς τὸν ψηφοροῦντα ὡς μὴ δεδωκότα τὸν ὅρκον, ὁ ὑπάλληλος δὲν στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ψηφοφορίας, ἂν δέχηται τότε τὸν ὅρκον· μόνον δ' ἐπὶ ἀρνήσει τούτου δὲν δύναται νὰ ψηφοφορήσῃ.

Ἀντεῖπεν ἄλλος, ὅτι, μὴ ἐπεμβαίνων εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν παρ' αὐτοῦ λεγομένων παρανομιῶν, παρατηρεῖ μόνον, ὅτι ταύτας πάσας θέλει ἐξελέγξει τὸ ὑπουργεῖον, καὶ τότε αὐτὸς ἠδύνατο νὰ ὑψώνῃ φωνὴν, ἂν δὲν ἐδικαιοῦντο οἱ ἀδικηθέντες.

Ἀνέπτυξεν ἄλλος, ὅτι, ἐκ τῶν παρὰ τοῦ βουλευτοῦ τῆς Ἄνδρου λεχθέντων, ἐξάγεται, ὅτι καὶ εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος εἰσήχθη ἤδη ἡ τῶν παρανομιῶν, καὶ τῶν παραβιάσεων χρῆσις, αἵτινες πρὸ πολλοῦ μαζίζουσι τὰ δύο ἕτερα τοῦ Κράτους μέρη· ὑπομένως καὶ οἱ τούτου βουλευταὶ ὀφείλουσι νὰ λάβωσι μέτρα σύμφωνα πρὸς τὴν τούτων καταστολήν. Περὶ δὲ τῆς ὁρκωμοσίας

τοῦ συντάγματος, συνεχώρησε καὶ αὐτὸς ὅτι πολλαὶ ἀρχαὶ μετεχειρίσθησαν τοῦτο ὡς μέσον ἀποκλείσεως πολλῶν ψηφορόρων ἐκ τοῦ δικαιώματος τῆς ψηφοφορίας, ἐφ' ᾧ οὗτοι οὐδέποτε ἠρνήθησαν νὰ δώσωσι τὸν ὅρκον τοῦ συντάγματος, ἀλλὰ δι' ὀλιγωρίαν τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν μὴ ἐπιτρούντων τὰς δημοτικὰς ἀρχάς. Διὰ τοῦτο εἶναι ὠφέλιμον νὰ ἐξηγήσῃ καὶ αὖθις δι' ἐγκυκλίου τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ψηφοφορίας μένει ἐλεύθερον καὶ εἰς τοὺς μὴ ὀμόσαντας τὸν ὅρκον τοῦ συντάγματος, ἂν δέχωνται τοῦτον πρὸ τῆς ψηφοφορίας· συγχρόνως δὲ νὰ ὑποχρεωθῶσιν αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ νὰ διευκολύνωσι τὴν τοιαύτην ὁρκωμωσίαν· ἐζήτησε δὲ νὰ σταλῇ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον.

Προσέθηκεν ἄλλος νὰ σταλῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἀντίγραφον τῆς τοιαύτης περὶ τοῦ ὑπουργείου σταλησομένης ἐγκυκλίου.

Παρετήρησε δ' ἕτερος, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο πρέπει νὰ θεωρηθῇ μετὰ σπουδαιότητος, διότι αἱ ἀρχαὶ μεταχειρίζονται τοῦτο ὡς μέσον, ἵνα ἐνεργῶσι τὰς ἐκλογὰς κατὰ βούλησιν. Οὕτω, φερ' εἰπεῖν, ὁ ἔπαρχος Ὀλυμπίας ἠλύωσε μὲν τὴν ἐκλογὴν τοῦ δημάρχου Ὀλυμπίας, διότι ἐψηφορόρησαν 4 ψηφορόροι μὴ δεδωκότες τὸν ὅρκον τοῦ συντάγματος, ἐπεκύρωσε δὲ τὴν ἐκλογὴν, καὶ τοι ψηφοφορησάντων 60 μὴ ἐχόντων δεδομένον τὸν ὅρκον τοῦ συντάγματος· παρατηρεῖ δὲ περὶ τούτου, ὅτι ἐγένοντο ἐνστάσεις εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ ἐπάρχου, καὶ εἰς αὐτὸν ἔπειτα τὸν ἔπαρχον, ἀλλ' αἱ ἐνστάσεις ἐξηλείφθησαν, ἵνα δηλωθῇ ἡ παρὰ τοῦ νομάρχου ἀπόφασις· ὑπάρχουσι δ' ἀναφοραὶ ἐκ τῶν πολιτῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, εἰς τὰς βουλὰς καὶ εἰς τὸν βασιλέα.

Μετὰ τοῦτον ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπὶ τῶν πρωτοκόλλων τοῦ μέσου ὅρου τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν ἐπιτροπῆς ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐπ' αὐτῶν τε καὶ ἐπὶ τῶν ἀνατεθέντων πρὸς ἐξέλεγξιν εἰς αὐτὴν ἐνταλμάτων, ἔχουσαν οὕτως.

(Ὅρα τὸ ὑπὸ Στοιχ. Γ'. παράρτημα τῶν πρακτικῶν.)

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν δὲ ἐπήνεγκεν, ὅτι τὸ μειοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐζήτησε νὰ τῷ χορηγηθῇ χρόνος τις μέχρι τῆς 5 μ. μ. τῆς χθὲς, ἵνα καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ ἐκφέρῃ· ἐπανελθὼν ὅμως κατόπιν παρετήρησε τὴν ἀνάγκην τῶν ἐγγράφων, τῶν ἀποτελούντων τὸν φάκελλον τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου, καὶ ἐζήτησε ταῦτα παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ· ἐπειδὴ δὲ οὗτος, μὴ δυνάμενος ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν ταῦτα, ἄνευ τῆς τῶν λοιπῶν μελῶν συγκαταθέσεως, ἠρνήθη, τὸ μειοψηφοῦν μέλος δὲν ἐδυ-

νηθη νὰ ἐκρίξῃ μετὰ τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ, δύναται δὲ ἤδη νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῶν παραδοθέντων εἰς τὸ προεδρεῖον ἐγγράφων, καὶ φέρῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ μέχρι τῆς αὔριον.

Εἰς ταῦτα δὲ συναινέσαντος καὶ τούτου. Ἕτερος προέτεινεν, ἵνα ζητηθῇ παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν κατάστασις τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσαχθέντων καὶ ἐξαχθέντων σιτηρῶν κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον, εἰς ὅλα τὰ τελωνεῖα τοῦ κράτους.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πρόεδρος, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διακοπείσης συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3. μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος Ρ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ Προεδρεύσας Ἀντιπρόεδρος
Α. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ζάρκος.
Μ. Χ. Μελίτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΣΤ'.

Τῆς 11 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν ἑνδεκάτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν **11** Π. Μ. τῶν ΚΚ. βουλευτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν **95** ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος **16**, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἅτινα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Πρὸς τοὺς βουλευτὰς Κ.Κ. Μ. Ἰατρὸν καὶ Δ. Μελετόπουλον, τὸν μὲν αἰτήσαντα ἑξαήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, τὸν δὲ τριακονθήμερον, ἡ βουλὴ παρεχώρησεν αὐτάς.

Ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν εἰς τὴν βουλὴν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καθυπέβαλε τὰς αἰτηθείσας πληροφορίας, περὶ τῶν λαθουσῶν χώραν νοθεύσεων εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας τῶν ἐθνικῶν γαιῶν τῆς ἐπαρχίας Ἠλείας.

Παρετήρησέ τις δὲ, ὅτι, ἐκτὸς τῶν τοιούτων πληροφοριῶν, προσαπαιτοῦνται καὶ τὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἀπαρτίζοντα

ἔγγραφα, διότι τὰ πρωτόκολλα δύνανται νὰ φωτίσωσιν ἡμᾶς.

Ἐξηκολούθησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καθυπέβαλε τὴν κατάστασιν τῶν εἰσπράξεων τῆς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας, καὶ τὰ λοιπὰ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης αἰτηθέντα ἔγγραφα.

Ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον συνεδριάσεως ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ τῆς Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου.

Ἐν πρώτοις ὑπέμνησεν ὁ πρόεδρος, ὅτι, ἐκ τοῦ ἐπιψηφισθέντος περὶ Πανεπιστημίου κεφαλαίου, ὑπελείφθη ἡ παρὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ γενομένη πρότασις, περὶ συστάσεως ἰδιαιτέρας ἕδρας τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας ἀπὸ τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

Παρετηρήθη δὲ παρ' ἄλλων, ὅτι τὴν τοιαύτην ἕδραν ἀπαιτεῖται νὰ νομοθετήσῃ ἐν τῷ καθυποβληθησομένῳ περὶ διοργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου νομοσχεδίῳ, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι περιττὴ ἡ ἐπὶ ταύτης ἤδη συζήτησις.

Ἐν τούτοις τὸ μειοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπὶ τῶν ἐξελέγξεων τῶν περὶ σιτηρῶν ἐγγράφων ἐπιτροπῆς, ἀσθενοῦν, ἔπεμψεν εἰς τὴν βουλὴν τὴν ἔκθεσιν του, ἣν ἀνέγνω ὁ γραμματεὺς, ἔχουσαν οὕτως.

(Ὅρα τὸ ὑπὸ Στοιχ. Ι'. παράρτημα τῶν πρακτικῶν.)

τὴν δὲ περὶ ἐνταλμάτων ἔκθεσιν παρήγγειλεν, ὅτι θέλει καθυποβάλει αὔριον.

Ἀπεύθυνε μετὰ ταῦτα τις πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν τὴν ἐρώτησιν, διατὶ ὁ περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν νόμος, ὅστις καὶ παρὰ τῆς βουλῆς ἐθεωρήθη ὡς μέτρον λίαν κατεπεῖγον, καὶ παρὰ τῆς Γερουσίας ἐψηφίσθη ἐσπευσμένως, καὶ τοι εὑρισκόμενος πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὴν κύρωσιν τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, δὲν ἐκυρώθη.

Ὁ πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι σήμερον κυροῦται.

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη τοῦ ς'. κεφαλαίου τοῦ προκειμένου προϋπολογισμοῦ τὸ **1** ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

« Τὰ μὲν ἄλλα ἔχουσι καθ' ἃ παρεδέχθη καὶ ἐψήφισεν ἡ βουλὴ εἰς τὸν τοῦ **1846** ἔτους προϋπολογισμόν, καὶ εἰσὶν ἑπομένως παραδεκτά· εἰς δὲ τὸ προσωπικὸν τῶν τοῦ γυμνασίου Ἀθηνῶν καθηγητῶν ἐπηνέχθη μεταβολή τις, προστεθέντος καὶ ἑτέρου τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καθηγητοῦ.

Ἡ ἐπιτροπὴ, ἂν καὶ θεωρῇ ἰσχυρὰς τὰς ἐπὶ τούτῳ ἐκθετο-

μένους ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει λόγους, διά τε τὴν πληθὺν τῶν φοιτώντων εἰς τὸ ἐνταῦθα Γυμνάσιον μειρακίων, καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ σπουδάζηται δεόντως ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, στοχαζομένη ὅμως τὸ γενικὸν ἐφ' ὅλων τῶν συζητήσεων ἐπικρατῆσαν πνεῦμα τῆς βουλῆς, διὰ τὸ ὁμοιόμορφον τῶν Γυμνασίων, καὶ ἰδίως τὸ ὅτι ἐθεώρησε περιττὴν τὴν προσθήκην καθηγητῶν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Γυμνάσιον (Συνεδρ. ΡΛΗ'. σελ. 2330), ἐδίστασε νὰ ἐκφέρῃ γνώμην ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀναθέτουσα τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν εἰς τὴν σύνεσιν αὐτῆς πάλιν τῆς βουλῆς. Ἄλλη δὲ διαφορὰ οὐδεμία ὑπάρχει μεταξὺ τούτου τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ ἀντιστοίχου τοῦ **1846**, ἐκτὸς τῆς προσθήκης διὰ τὰ τρία ἄλλα Γυμνάσια, πρὸς σύστασιν τῶν ὁποίων νῦν πρῶτον προϋπελογίσθη τὸ ἀνῆκον δι' ἕκαστον ποσόν, συμφώνως τοῖς παραδεδεγμένοις παρὰ τῆς βουλῆς. Ἡ ἐπιτροπή, παραδεχομένη τὴν δαπάνην ταύτην, παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ εἰσαχθῇ τὸ περὶ τῆς καθιδρύσεως τῶν Γυμνασίων νομοσχέδιον ὅσῳ τάχιον, ἵνα νομιμοποιηθῇ ἡ τούτων καθίδρυσις συμφώνως τοῖς ὁρισμοῖς τοῦ **27** ἄρθρου τοῦ Συντάγματος.

Προϋπολογιζομένης δὲ πλήρους ἤδη τῆς πιστώσεως διὰ τὰ δέκα τοῦ Κράτους Γυμνάσια, πρέπει νὰ ληφθῇ ἡ προσήκουσα μέριμνα, ὥστε καὶ πράγματι ταῦτα νὰ ὑπάρξωσι βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐκ τῶν ἐνόντων μέσων, σὺγκροτούμενα ἐπιμελῶς ἐξ ἀνδρῶν δοκίμων καὶ ἱκανῶν νὰ μορφώσωσι τὰ ἤθη καὶ νὰ φωτίσωσι τὸν νοῦν τῶν εἰς ταῦτα φοιτησόντων· πρὸ πάντων δὲ πρέπει 1) νὰ καταρτισθῇ πλέον δεόντως ὁ περὶ τῶν Γυμνασίων νόμος, ὥστε, γινώσκων ἕκαστος ὁριστικῶς τὰ χρέη αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα, νὰ συντελῇ παντὶ σθένει εἰς τὸ ἔργον, ἐφ' ᾧ ἐτάχθη. 2) νὰ εἰσαχθῇ εἰς ὅλα τὰ Γυμνάσια τὸ ὁμοιόμορφον τῆς διδασκαλίας καὶ ἡ χρῆσις τῶν αὐτῶν ὅσον τὸ δυνατὸν διδακτικῶν βιβλίων.

Ὁ εἰσηγητὴς ἀνέγνω, ὅτι ἡ ἐπιτροπή, ἐξετάσασα λεπτομερῶς τοὺς λόγους τῆς προσθήκης τοῦ καθηγητοῦ εἰς τὸ ἐνταῦθα γυμνάσιον, καὶ λαβοῦσα πληροφορίας, ἐπείσθη, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαρκέσωσιν οἱ ὑπάρχοντες καθηγηταὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὴν πληθὺν τῶν ἐνταῦθα συρρεόντων μαθητῶν, καὶ νὰ φέρωσι τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, συνίστησιν ὅθεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν τῆς ῥηθείσης προσθήκης τοῦ ἑνὸς ἔτι καθηγητοῦ.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι, ἂν καὶ ὁ προϋπολογισμὸς εἶναι νόμος, ἔχει ὅμως τὴν βάσιν του ἐπὶ εἰδικῶν ἄλλων νόμων, καὶ οἱονεὶ

περίληψις τούτων ὑπάρχει. Ἡ Βουλὴ ὅμως, ἐξ ἀκαθέκτου ὁρμῆς πρὸς τὴν ταχεῖαν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας ὁρμωμένη, ἀπεφάσισε τὰ περὶ γυμνασίων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ὁρίσασα καὶ τὰ περὶ μισθοδοσίας τῶν καθηγητῶν· ἡ ἀπόφασις ὅμως αὕτη τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὸς θεωρεῖ νόμιμον, ἔπρεπε νὰ κυρωθῇ καὶ νὰ δημοσιευθῇ διὰ νὰ λάβῃ ἰσχύν. Ἐν τούτοις τὸ ὑπουργεῖον ἀπέστειλεν εἰς αὐτὴν καὶ ὑπισθενεργὸν δύναμιν, καὶ οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι, τῶν ὁποίων ἡ μισθοδοσία κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν ἠλαττοῦτο, προσεκλήθησαν νὰ ἐπιστρέψωσι τὸ περιπλέον, τὸ ὁποῖον ἔλαβον κατὰ τοὺς προπαρελθόντας μῆνας. Τὸ τοιοῦτον ὅθεν εἶναι ἄδικον καὶ ἐναντίον τῶν νόμων, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλεῖται τὸ ὑπουργεῖον ν' ἀπονείμῃ εἰς τοὺς τοιούτους καθηγητὰς τὸ δίκαιον, ἐφαρμόζον εἰς τὴν μισθοδοσίαν αὐτῶν τὸν προϋπολογισμὸν μόνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

Ἀνέπτυξεν ἄλλος περὶ τῆς προσθήκης τοῦ ἐν τῷ ἐνταῦθα γυμνασίῳ καθηγητοῦ, ὅτι αὕτη εἶναι πολὺ ἀναγκαία, ὡς ἀποβλέπουσα τὴν ὠφέλειαν πολλῶν μαθητῶν. Ἀκροάζεται μὲν καὶ αὐτὸς τὸ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς συνιστώμενον ὁμοιόμορφον ὅλων τῶν γυμνασίων, ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι παραδεδεγμένον, ἐννοεῖ ὅμως, ὅτι τοῦτο ἀπαιτεῖ νὰ ἦναι ἴσος ἀριθμὸς τάξεων ἐν πᾶσι τοῖς γυμνασίοις, νὰ ὑπάρχωσιν ἐν χρήσει τὰ αὐτὰ μαθήματα, τὰ αὐτὰ διδακτικὰ βιβλία, καὶ νὰ ἐπικρατῇ ὅσον οἷόν τε ἡ αὐτὴ μέθοδος· εὐχὶ ὅμως, ἂν εἰς τινα κλάσιν εὑρεθῶσι **200** ἢ **300** μαθηταί, νὰ διδάσκωνται οὗτοι ὑφ' ἑνὸς διδασκάλου, διότι τὴν αὐτὴν κλάσιν, περιέχουσαν **15** ἢ **20** μαθητὰς εἰς ἄλλο γυμνάσιον, διδάσκει εἷς καθηγητής, τοῦτο ἐξ ἐναντίας ἤθελεν εἶναι ἀνομοιόμορφον· καθότι ἀλλαχοῦ μὲν ὑπάρχει εἷς καθηγητὴς ἐπὶ **15** ἢ **20** μαθητῶν, ἀλλαχοῦ δὲ ἐπὶ **200** ἢ **300**. Ἐν Εὐρώπῃ μάλιστα εἶναι γενικῶς παραδεδεγμένον, ὅτι οὐδεμία κλάσις δύναται νὰ ἔχῃ πλείονας τῶν **80** ἢ **90** μαθητῶν· διότι εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἐπιβλέπῃ ὁ καθηγητὴς, ἐπὶ τὸ τοσοῦτον πλῆθος τῶν μαθητῶν, νὰ διορθώνῃ τὰ θέματα αὐτῶν, καὶ νὰ κρατῇ τὴν προσοχὴν τούτων ἀτενῆ, διὰ συνεχῶν ἐρωτήσεων καὶ εἰς διηνεκῆ ἐνέργειαν. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἰς τὸ ἐνταῦθα γυμνάσιον ὑπάρχουσι κλάσεις, περιέχουσαι **200** καὶ **250** μαθητάς, ἤθελαμεν ἀδικήσει αὐτούς, ἂν ἀπεφασίζαμεν νὰ διδάσκωνται ὑφ' ἑνὸς καθηγητοῦ, ὅστις ἐφ' ὅλον τὸ ἔτος ἴσως ἅπαξ ἕκαστον θέλει δυνηθῇ νὰ ἐξετάσῃ· διὰ τοὺς λόγους τούτους ὑποστηρίζει τὴν προσθήκην τῶν καθηγητῶν. Νομίζει δὲ προσέτι ἀναγκαίαν τὴν διαίρεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου ἀπὸ τοῦ γυμνασίου, διότι

αὕτη θέλει διευκολύνει τὴν ἐπὶ τῶν μαθητῶν ἐπίβλεψιν τῶν διδασκάλων, καὶ ἀπομακρύνει πολλὰ ἄτοπα, ὡς ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς ἡλικίας τῶν φοιτώντων νέων προερχόμενα. Περὶ δὲ τῆς μισθοδοσίας τῶν καθηγητῶν παρετήρησεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἡ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Συντάγματος, εἶχε διορίσει μισθοδοσίαν τῶν ἐνταῦθα καθηγητῶν δρ. 286, εἰς δὲ τοὺς ἐν τοῖς κατ' ἐπαρχίας γυμνασίοις δραχ. 200. Τοῦτο δὲ δὲν ἔπραξεν ἀλόγως, διότι οἱ ἐν τῇ πρωτευούσῃ καθηγηταὶ ἔχουσι πλείονας δαπάνας· διὸ, καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς κράτεσιν, οἱ καθηγηταὶ τῶν πρωτευουσῶν πολλὰ μείζονα μισθοδοσίαν τῶν ἐν τοῖς λοιποῖς γυμνασίοις καθηγητῶν λαμβάνουσιν· ἐν Γαλλίᾳ μάλιστα διπλασίαν σχεδόν. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλὴν νὰ συστήσῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἂν ἐγκρίνῃ, περὶ δὲ τῆς κρατήσεως τῶν μισθῶν, ὁρονεῖ καὶ αὐτὸς, ὅτι ἡ πρὸ τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ κράτησις εἶναι ἀδικαιολόγητος, καὶ τὸ ὑπουργεῖον πρέπει νὰ διορθώσῃ τὸ τοιοῦτον ἄτοπον.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι οὐδεμία ἀνάγκη ὑπάρχει αὐξήσεως τῆς τῶν ἐνταῦθα καθηγητῶν μισθοδοσίας, διότι αὕτη προσβάλλει τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς καθιερωθὲν ὁμοιόμορφον. Τὰ δὲ περὶ τῆς πληρωμῆς αὐτῶν ἐνηργήθησαν, κατὰ τὰ παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφισμένα.

Ἀπήντησεν ἄλλος πρὸς τὸν πρὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἀγορεύσαντα, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ λίαν καλῶς τὴν τοῦ ὁμοιομόρφου ἔννοιαν ἐγίνωσκε, καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς προσθήκης καθηγητῶν ἐν τῷ τῆς πρωτευούσης γυμνασίῳ συνωμολόγησε, δὲν ἔκρινεν ὅμως κατάλληλον νὰ εἴπῃ τοῦτο ἀπαρατικῶς εἰς τὴν βουλὴν, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν περυσινὴν τῆς βουλῆς ἀπόφασιν. Περὶ δὲ τῆς αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ καθηγητῶν, παρετήρησεν, ὅτι ἀληθῶς μὲν αὕτη ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ, ἀλλ' ἐκεῖ οὐχὶ μόνον οἱ ἐν τῇ πρωτευούσῃ καθηγηταὶ, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐν αὐτῇ ὑπάλληλοι, πλείονα μισθὸν λαμβάνουσι· τὸ τοιοῦτον ὅμως σύστημα ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη, ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ προτείνηται ἡ μονομερὴς τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐνταῦθα καθηγητῶν αὔξησις.

Παρετήρησεν ἕτερος περὶ τῆς προσθήκης τοῦ καθηγητοῦ, ὅτι αὕτη δὲν εἶναι ἐναντία τοῦ ὑπάρχοντος νόμου οὐδ' ἀντιβαίνει εἰς τὸ ὁμοιόμορφον· διότι τοῦτο μὲν θεωρεῖται καθόσον ἁρμόττει τὰς τάξεις, ἡ Βουλὴ δὲ ἡ ἰδία ἀπεφάσισεν, ὅτε ὁσάκις ἡ κυβέρνησις παρατηρήσῃ, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τινος κλάσεως χρήζει διαιρέσεως, δύναται νὰ ἐκτελῇ ταύτην καὶ νὰ προσθέτῃ

νέον καθηγητήν. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ παρίσταται κανὲν πρόσκομμα εἰς τὴν διαίρεσιν τῆς γ'. κλάσεως τοῦ ἐνταῦθα γυμνασίου εἰς 2 τμήματα, ἁρμοῦ μάλιστα καὶ εἰς τὴν δ'. κλάσιν καθίσταται τοῦτο ἀναγκαῖον. Περὶ δὲ τῆς μισθοδοσίας τῶν καθηγητῶν, ἀληθῶς μὲν ὁ προϋπολογισμὸς προσδιώρισεν αὐτὴν εἰς 250 δραχμὰς διὰ τὴν δευτέραν ἑξαμηνίαν, ἀλλ' ὁ προϋπολογισμὸς ἔλαβε τὴν ἐφαρμογήν του ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου. Καὶ ἂν μὲν ἐβλέπετο ὁ προϋπολογισμὸς, ἐφαρμοζόμενος ἐφ' ὅλων τῶν καθηγητῶν, ἀπὸ τῆς δευτέρας ἑξαμηνίας ἤθελε δικαιολογεῖσθαι ὁπωσοῦν ἡ ἐκ τῆς μισθοδοσίας τινῶν καθηγητῶν κράτησις· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν καθηγητῶν, τῶν ὁποίων ὁ μισθὸς διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ηὐξήθη, δὲν ἐφαρμόσθη πρὸ τῆς κυρώσεώς του, καὶ ἐπληρώθησαν κατὰ τὴν προτέραν αὐτῶν μισθοδοσίαν, παρὰ δὲ τῶν καθηγητῶν, τῶν ὁποίων ἡ μισθοδοσία ἠλαττοῦτο διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐκρατήθη τὸ περιπλέον τῆς μισθοδοσίας των ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου.

Ὁ πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι θέλει ἐξετάσει τὰ περὶ τούτου, καὶ ἐπιτρέπει ἐπὶ τῶν προγενομένων τὴν δυνατὴν διόρθωσιν, κατὰ τὰ παρὰ τῆς βουλῆς ἐψηφισμένα.

Ἠρώτησεν ἕτερος τὸν πρωθυπουργὸν, ἂν μέλλῃ τὸ ὑπουργεῖον νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἔθνους, περὶ τῆς συστάσεως τῶν τριῶν γυμνασίων Τριπόλεως, Ἀχαΐας, καὶ Μεσολογγίου, τὰ ὁποῖα καὶ ἐν τῷ περυσινῷ προϋπολογισμῷ ἐψηφίσθησαν.

Ὁ Ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε βραδύτης προῆλθεν ἕνεκα δυσχερειῶν, ἀναντιθεισῶν περὶ τὴν εὕρεσιν τοῦ προσωπικοῦ, καὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν καταλλήλων καθηγητῶν· ἐν τούτοις ἤδη τὸ διάταγμα περὶ συστάσεως τοῦ ἐν Τριπόλει καὶ τοῦ ἐν Ἀχαΐᾳ γυμνασίου ὑπεγράφη παρὰ τοῦ Βασιλέως, ἐντὸς ὀλίγου δὲ θέλει διορισθῇ καὶ τὸ ἀναγκαῖον προσωπικόν· μετὰ ταῦτα θέλει γίνει φροντὶς καὶ περὶ τῆς συστάσεως τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ γυμνασίου, καὶ ἀκολούθως καὶ περὶ τῶν λοιπῶν, καθόσον τὸ ὑπουργεῖον εὐκολύνεται εἰς τὴν εὕρεσιν τοῦ προσωπικοῦ.

Μετὰ ταῦτα ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ 1 ἄρθρον, μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν γενομένων παρατηρήσεων, ἔχον οὕτω.

«1. Μισθοὶ 184,680»

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ 2 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς ἔχουσα, οὕτω.

«Τῶν μὲν ἄλλων Γυμνασίων αἱ δαπάναι εἰσὶν αἱ αὐταὶ, οἷαι καὶ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ 1846· τοῦ δὲ Γυμνασίου τῶν

Ἀθηνῶν μετεβλήθησαν κατ' ἀνάγκην, διὰ τοὺς ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει ἀναφερομένους λόγους.

Προσετέθησαν δὲ καὶ τῶν τριῶν ἄλλων Γυμνασίων αἱ δαπάναι, συνιστάμεναι κατὰ τὸ κοινὸν μέτρον εἰς δρ. 1980. Ἡ ἐπιτροπὴ κρίνει παραδεκτὸν τὸ ἄρθρον τοῦτο ὡς ἔχει.

Ἐπὶ τέλους δὲ ὑποβάλλει τὴν ἑξῆς παρατήρησιν, τὴν ὁποίαν συνίστησιν εἰς τὴν βουλήν, καὶ δι' αὐτῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον· ἀφ' οὗ νομιμοποιεῖται ἤδη διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ καθίδρυσις δέκα Γυμνασίων, πρέπει νὰ ληφθῇ ἡ προσήκουσα φροντὶς, ὥστε νὰ ἦναι αὐτὰ ὅσον τὸ δυνατὸν πληρέστερον συγκεκροτημένα κατά τε τὸ προσωπικὸν καὶ τὰ μέσα τῆς διδασκαλίας. Πρὸ πάντων δὲ φαίνεται ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον, τὸ νὰ ὑπάρχωσιν εἰς ἕκαστον τούτων συλλογαὶ ὀργάνων αἱ ἀνάλογοι πρὸς τὴν Γυμνασιακὴν μάθησιν, καὶ βιβλιοθήκη ὅσον οἷόν τε πληρεστέρα· ἀλλὰ ταῦτα καὶ χρόνου πολλοῦ καὶ δαπάνης οὐ σμικρᾶς χρῄζουσιν. Ὅθεν ἀνάγκη πᾶσα ἐκ τῶν ἐνόντων νὰ θεραπευθῇ ἡ χρεία αὕτη, μεταδιδομένων εἰς αὐτὰ τινῶν ἐκ τῶν πολλαπλῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἄχρηστα κεῖνται εἰς τὴν δημοσίαν βιβλιοθήκην· τούτου γενομένου, καὶ τὰ ἀρτισύστατα Γυμνάσια θέλουσιν ἀποκτήσει βιβλία τινὰ χρήσιμα εἰς τοὺς μαθητιῶντας, καὶ αἱ θέσεις τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης θέλουσιν ἀραιωθῇ πρὸς ὑποδοχὴν ἄλλων χρησιμωτέρων βιβλίων.»

Μηδεμιᾶς δ' ἀντιρρήσεως ὑπαρχούσης, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχον οὕτω·

«2. Ἔξοδα . . . . . 15360»

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ς'. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 200,040, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Δ. Χατσίσκου καὶ Κ. Οἰκονομοπούλου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ ς'. κεφαλαίου, διὰ ψήφων 84 παμψηφεί.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ ς'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη ἐκ δρ. 200,040, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Θ. Γρίβας	ἀπών
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Ν. Μαυρομμάτης	»
Γ. Λογιωτατιδὴς	ἀπών	Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ

Γ. Γουλιμὴς	Ν.	Ι. Ζάρκος	ἀπών
Π. Δ. Καμπάνης	ἀπών	Ι. Ν. Φλέσσας	»
Μ. Α. Καΐρης	Ν.	Π. Ι. Κυριακὸς	Ν
Δ. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	ἀπών
Δ. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Α. Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Εὐθύμιος Κανελλόπουλος	Ν.
Ι. Κωλέττης	Ν.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Α. Μεταξᾶς	ἀπών	Κ. Χ. Πα ἁγιώτου	Ν.
Δ. Καλλιῤῥονᾶς	Ν.	Ἐμ. Τσοῦχλος	ἀπών
Σ. Βλάχος	Ν.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.
Π. Ράγκος	Ν.	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	ἀπών	Σ. Πάγκαλος	Ν.
Α. Γεωργαντᾶς	Ν.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Α. Ἀκπουσιάδης	Ν	Δ. Πλαπούτας	Ν.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	Ν.
Δ. Ταϊγκουράκος	ἀπών	Ν. Μπούκουρας	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	ἀπών
Κ. Φασίτσας	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Κ. Χαρκιᾶς	Ν.	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανιδὴς	Ν.	Γ. Φεγγαρᾶς	ἀπών
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Δ. Ζώτος	Ν.	Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.
Νίκος Θέου	Ν.	Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.
Α. Γουζούασης	Ν.	Π. Βάρβογλης	Ν.
Α. Βιλαέτης	ἀπὼν	Ρ. Παλαμίδης	Ν.
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Β. Δημητρακόπουλος	ἀπών
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ν.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σιλβέστρος Στεφανάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.	Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ	Ἰ. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	Ν.	Κ. Βεΐκος	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	Ν.	Μ. Ἰατρὸς	ἀπών
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ἰω. Εὐσταθίου	»
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	»
Α. Πετμεζᾶς	ἀπὼν	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Βαράτσης	Ν.
Π. Παπαδαῖος	Ν.	Δ. Βιρβίλης	Ν.

Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών	Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Δ. Πικουλάκης	»	Ἀμβρόσιος Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Χ. Καπετανάκης	»	Ι. Σταΐκος	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.	Α. Παππατσώρης	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ν.
Α. Καλαμογδάρτης	ἀπών	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Κ. Τσερτίδης	Ν.	Α. Κιζάνης	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Παππακών. Τσαμάλας	Ν.	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Γ. Μπάστας	Ν.	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Φίλιππος Ἰωάννου	Ν.	Γ. Γριζάνος	ἀπών
Σ. Ἀντωνιάδης	ἀπών	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	»	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Κ. Προβιλέγιος	»	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Ι. Ταταράκης	Ν.	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Ἀδρ. Σωτηρίου	ἐν ἀδεία	Κ. Κανάρης	Ν.
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.	Γ. Σταματάρας	ἀπών
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδεία		

Μετὰ τοῦτο ἀνεγνώσθη τοῦ Χ'. κεφαλαίου τὸ 1. ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω·

« Τὸ ἄρθρον τοῦτο διαφέρει κατὰ δρ. 44,400 ἐπὶ πλέον τοῦ ὁμωνύμου ἄρθρου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ λήγοντος ἔτους· ἡ δ' αὔξησις αὐτη προκύπτει ἐκ τῆς ζητουμένης ποσότητος, διὰ τὴν σύστασιν νέου Ἑλληνικοῦ σχολείου ἐν Ἀθήναις καὶ ἄλλων ὁμοίων ἐν ἄλλαις πόλεσι καὶ κώμαις, καὶ διὰ συντάξεις τῶν διδασκάλων Δοσιθέου Μιχαλακοπούλου, καὶ Γεωργίου Τσαφαλοπούλου, ὡς ἕπεται.

1) Διὰ μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ ἑτέρου Ἑλληνικοῦ σχολείου ἐν Ἀθήναις	δρ.	4,080
2) Διὰ μισθοὺς τῶν ἄλλων σχολείων . .	»	38,880
3) Συντάξεις τῶν εἰρημένων διδασκάλων	»	1,440
ἐν ὅλοις	δρ.	44,400

Τὸ ὑπουργεῖον, ἀκολουθῶν τὴν ἐπανειλημμένως ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῆς Βουλῆς, τοῦ νὰ συστηθῶσι πολλαχοῦ τοῦ κράτους σχολεῖα πρὸς τὴν ταχεῖαν τῶν φώτων διάδοσιν, προϋπελογίσατο πλείονα νῦν ἢ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, διαλαβὸν ἐν τῷ προϋ-

πολογισμῷ τὸ ποσὸν τῆς μισθοδοσίας νέων διδασκάλων διὰ τὰς στερουμένας σχολείων πόλεις καὶ κώμας, τὴν σύστασιν τῶν ὁποίων αὐτὴ ἡ Βουλὴ παρεδέχθη, κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν προλαβόντων προϋπολογισμῶν

	Ἀριθμὸς διδασκάλων	τάξις αὐτῶν	Μισθὸς μηνιαῖος	διαφορὰ ἐπὶ πλέον
			Δραχ.	Δραχ.
Διὰ τὸ σχολεῖον Αἰγίνης	1	Γ'.	160	1920
» Λαμίας	1	Α'.	100	1200
» Μεσολογγίου	1	Α'.	100	1200
» Ναυπάκτου	1	Β'.	130	1560
» Κατούνης	1	Β'.	130	1560
» Φουρνᾶ	1	Β'.	130	1560
» Ἄργους	1	Γ'.	160	1560
» »	1	Α'. ἀντὶ Β'.	100	
» Πατρῶν	1	Β'.	130	1560
» Αἰγίου	1	Α'.	100	1200
» Δίβρης	1	Β'.	130	1560
» Καλαμῶν	1	Α'.	100	1200
» Ἀνδριτσαίνης	1	Γ'.	160	1920
» Μεγαλουπόλεως	1	Α'.	100	1200
» Ἁγίου Ἰωάννου	1	Α'.	100	1200
» Δημητσάνης	1	Α'.	100	1200
» Σπάρτης	1	Γ'.	160	2280
» »	1	Β'. ἀντὶ Α'.	130	
» Οἰνεῶντος	1	Α'.	100	1200
» Μολάγας	1	Α'.	100	1200
» Ἐρμιόνης	1	Α'.	100	1200
» Τήνου	1	Γ'.	160	1560
» »	1	Α'. ἀντὶ Β'.	100	
» Γαυρίου καὶ Ἄρνης	1	Α'.	100	1200
» Φολεγάνδρου	1	Β'.	130	1560
» Κέας	1	Γ'.	160	1560
» »	1	Α'. ἀντὶ Β'.	100	
» Δυστίου	1	Α'.	100	1200
» Κύμης	1	Α'.	100	1200
» Ξηροχωρίου	1	Β'.	130	1560
» Σεπιωτοῦ	1	Β'.	130	1560
				38,880

Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπὶ πλέον διαφορὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου, τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιτροπὴ νομίζει παραδεκτέαν, κσθ' ὃ σύμφωνον τοῖς δεδογμένοις τῇ Βουλῇ, συνιστῶσα συγχρόνως τὴν

μετὰ ταῦτα εἰσαγωγὴν νομοσχεδίου καὶ ἐπὶ τῆς τούτων καθιδρύσεως· ἀλλ' ἵνα ἀνταξία τῶν προσδοκιῶν τοῦ ἔθνους ὠφέλεια προκύψῃ ἐκ τῆς προϋπολογιζομένης ταύτης δαπάνης, πρέπειν' ληρθῇ ταχίστη μέριμνα περὶ τῆς συγκροτήσεως τῶν μήπω συγκεκροτημένων σχολείων, καὶ τῆς κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον διαρρυθμίσεως τῶν τε μισθῶν καὶ τῶν ἕδρων τῶν διδασκάλων, ὥστε νὰ κανονισθῇ πραγματικῶς τὸ τῶν σχολείων ὁμοιότροπον.

Περὶ δὲ τῆς συστάσεως ἑτέρου Ἑλληνικοῦ σχολείου ἐν Ἀθήναις, ἂν καὶ ὡς κυρίαν αἰτίαν τῆς συσσωρεύσεως τῶν μαθητῶν νομίζῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὴν μηκέτι συγκρότησιν τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν κατὰ τόπους σχολείων, καὶ ἑπομένως ἂν καὶ θεωρῇ ὡς καταλληλοτέραν τούτου θεραπείαν τὴν περὶ τὴν συγκρότησιν τούτων ἐνδεχομένην σπουδὴν καὶ μέριμναν, δὲν δύναται ὅμως, τό γε νῦν ἔχον, νὰ μὴ παραδεχθῇ τὴν τοῦ ἑτέρου σχολείου καθίδρυσιν, καὶ τὴν διὰ τὴν συντήρησιν τούτου προϋπολογιζομένην δαπάνην, ἀξιοῦσα ἀκολούθως τὴν εἰσαγωγὴν νομοσχεδίου ἐπὶ τῆς τούτου καθιδρύσεως. Δύο ἐν τῇ πρωτευούσῃ Ἑλληνικῶν σχολείων ἡ ὕπαρξις φαίνεται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναγκαία, καθότι, ὅσον καὶ ἂν αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τόπους σχολείων, δὲν θέλει γίνει ἴσως τοσαύτη τῶν εἰς αὐτὰ φοιτώντων παίδων, ἐλάττωσις, ὥστε νὰ φανῇ περιττεῦον τὸ ἕτερον τούτων, ἕνεκα τῆς πληθύος τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ παρεπιδημούντων ἡμεδαπῶν τε καὶ ἀλλοδαπῶν, καὶ πρὸς τούτοις ἕνεκα τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὑπάρξεως τῶν ἀνωτάτων παιδευτηρίων. Ἀλλὰ, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ κατὰ τὰς ἐπαρχίας σχολικὴ ἀντίδρασις ἤθελεν ἐπενεργήσει ἐπὶ τοσοῦτον εἰς τὸν πληθυσμὸν τῶν τῆς πρωτευούσης σχολείων, ὥστε ἐν τούτων νὰ φαίνηται κατὰ τὸ λοιπὸν ἐπαρκές, πάλιν ἡ σύστασις τοῦ ἑτέρου σχολείου, τὸ παρὸν θεραπεύουσα, δικαιολογεῖται πληρέστατα· καθότι ὡς ἔχει νῦν τὸ σχολεῖον τοῦτο, καθίσταται ἀνέφικτος πλέον ἡ ἐπιτήρησις τῶν ἠθῶν καὶ ἡ ἐξακρίβωσις τῆς ἐπιμελείας τῶν παίδων, ὅσον ἐπιμελεῖς καὶ ἂν ὦσιν ὅτε σχολάρχης καὶ οἱ συγκροτοῦντες αὐτὸ διδάσκαλοι· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου παρατηρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι καὶ ἄλλαι διορθώσεις πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ ἐπενεχθῶσιν, οἷον α) ὁ χωρισμὸς τοῦ Γυμνασίου ἀπὸ τοῦ σχολείου, ἵνα μὴ συνδιαιτῶνται μετ' ἀλλήλων διαφόρου ἡλικίας σπουδασταὶ, καὶ ἡ κατ' ἰδίαν ἑκάστου σχολείου Ἑλληνικοῦ τοποθέτησις, ὥστε καὶ αἱ τάξεις νὰ ἀραιωθῶσι κατὰ τὸ δέον, καὶ ἡ ἐπὶ τῶν παίδων ἐπιτήρησις εὐχερεστέρα νὰ γίγνηται καὶ ἄμιλλα νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ τῶν διδασκάλων πλειοτέρα, περὶ τὴν τῶν φοιτώντων πρόοδον

ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν σχολείων διευθετήσεως δὲν θέλει προκύψει ἄλλη νεωτέρα δαπάνη, εἰμὴ ἡ τῆς τοῦ ἐνοικίου, ἥτις ὅμως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κώλυμα, ὅταν, οὕτω δαψιλῶς χορηγούμενα τὰ εἰς τὴν παιδείαν χρήσιμα, πρόκειται νὰ γίνωσιν ὅσον οἷόν τε παραγωγικὰ κοινωνικῶν προϊόντων·

β'.) Ἡ ταχίστη τῶν κατ' ἐπαρχίας καὶ τόπους τῶν σχολείων καὶ τῶν γυμνασίων ἐπιμελὴς συγκρότησις, τῆς ὁποίας ἀποτέλεσμα θέλει εἶσθαι ἡ εἰς τὰ ἴδια ἐπάνοδος τῶν ἄλλοθεν συνδραμόντων εἰς τὰ ἐνταῦθα σχολεῖα χάριν μαθήσεως παίδων. Πρέπει πρὸς τούτοις νὰ ληρθῇ ἡ προσήκουσα φροντὶς, ὥστε οἱ ἔξωθεν προσερχόμενοι νὰ μὴ ἐγγράφωνται εἰς τὸ ἐνταῦθα Γυμνάσιον καὶ εἰς τὸ σχολεῖον ἄνευ προηγουμένης ἐξετάσεως, ἐκ τῆς ὁποίας θέλει δηλωθῇ ἡ διανοητικὴ αὐτῶν ἀνάπτυξις καὶ εἰς ποίαν πρέπει νὰ ἐγγραφῶσι τάξιν· εἶναι δὲ καλὸν ἐπὶ τούτῳ, μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν ὁριστικῶν κανονισμῶν, νὰ διαταχθῶσιν οἱ γυμνασιάρχαι καὶ οἱ σχολάρχαι, ἵνα ὦσι προσεκτικώτεροι εἴς τε τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀποδεικτικῶν καὶ εἰς τὴν παραδοχὴν τῶν ἀπὸ σχολείου εἰς σχολεῖον μεταβαινόντων.

γ) Νὰ εἰσαχθῇ τὸ ὁμοιόμορφον τῆς διδασκαλίας· νὰ ὁρισθῇ δὲ πρὸσέτι ὅτι ἀποβάλλεται τοῦ σχολείου πᾶς μαθητὴς, ὅστις, ἐπὶ διετίαν διαμείνας εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν, δὲν κρίνεται ἄξιος προβιβασμοῦ εἰς ἀνωτέραν.

δ) Νὰ τηρῶνται εἰς τοὺς καθηγητὰς καὶ διδασκάλους τὰ τῆς ἀρχαιότητος δικαιώματα, ὥστε νὰ μὴ ἦναι ἐν τῇ αὐτῇ τιμῇ οἵ τε πρὸ ἐτῶν διδάσκοντες καὶ κατατρίψαντες τὸν βίον αὐτῶν εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα μὲ ἐκείνους, εἵτινες σήμερον ἀναδέχονται τὴν διδασκαλίαν. Προκειμένου δ' ἤδη λόγου περὶ τούτου, δὲν δύναται νὰ διέλθῃ ἐν σιωπῇ τὰ περὶ τῶν διδασκάλων τῶν ἱερῶν γραμμάτων, οἵτινες οὔτε βαθμὸν οὔτε μισθὸν ἴσον τῷ τῶν ὁμοταγῶν διδασκάλων τῶν ἄλλων μαθημάτων ἔχουσιν· οὕτως εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις σχολεῖον ὁ τῶν ἱερῶν γραμμάτων διδάσκαλος καὶ βαθμὸν καὶ μισθὸν Α. τάξεως ἔχει, καίτοι ἐξακολουθῶν ἐπὶ διετίαν νὰ διδάσκῃ μετὰ πλείστου ζήλου καὶ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας. Περὶ τούτου καὶ πέρυσιν ἐγένετο λόγος, ἀλλ' οὐδεμία ἐπηνέχθη ἐπανόρθωσις τοῦ πράγματος· καλὸν εἶναι λοιπὸν τὸ νὰ ὑπομνήσῃ καὶ αὖθις ἡ Βουλὴ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ὅτι εἶναι δίκαιον καὶ τούτου οἱ κόποι ἀξιοπρεπέστερον πρός τε τὸ διδασκόμενον μάθημα καὶ τὴν περὶ τὸ διδάσκειν ἱκανότητα αὐτοῦ νὰ ἀνταμειφθῶσιν.

Ἀλλ' ἤδη, ὅτε τοσοῦτον ὀργᾷ εἰς τὴν μάθησιν ἡ Ἑλληνικὴ νεο-

λαία, ὅτι καὶ τὰ νομοθετικὰ σώματα καὶ ἡ Κυβέρνησις παντὶ σθένει συντρέχουσιν εἰς τὴν παίδευσιν αὐτῆς, ἐπίστη πλέον ὁ καιρὸς τοῦ νὰ ληφθῇ ἡ προσήκουσα πρόνοια, ὥστε ἐν τάχει νὰ πεπανθῇ ὁ ζητούμενος καρπὸς διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν ὀργανικῶν ἐν γένει περὶ παιδείας νόμων, ὡς καὶ ἄλλοθι εἴρηται, διὰ τῆς ἐπιμελεστέρας ὅσον οἷόν τε διδασκαλείας τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν τῶν Ἑλληνοπαίδων ἐν γένει παίδευσιν, καὶ διὰ τῆς δικαίας ἐπιβλέψεως τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοὺς διδάσκοντας, ὥστε ἄνευ διακρίσεως νὰ ἀνταμείβωνται οἱ κόποι τῶν μετὰ ζήλου διδασκόντων καθηγητῶν καὶ διδασκάλων, καθ' ἃ ἡ βουλὴ ἀπεφάνθη κατὰ τὴν προλαβοῦσαν τοῦ προϋπολογισμοῦ συζήτησιν. Ἐπὶ πᾶσι δὲ συνίστησιν ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν προσοχὴν τῆς τε βουλῆς καὶ τοῦ ὑπουργείου τὴν ἐκλογὴν τοῦ προσωπικοῦ τῶν διδασκάλων, οἵτινες, ἐκ παίδων παραλαμβάνοντες τοὺς μαθητάς, δύνανται εἰς ἑκατέραν τῶν ὁδῶν τῆς ἀληθείας ἢ τῆς πλάνης νὰ τρέψωσιν αὐτούς. Ἂν ὁ ἀναδεχόμενος τὸ τοῦ διδασκάλου ἔργον δὲν ἦναι ἄξιος τοῦ ὑψηλοῦ τούτου ἐπαγγέλματος, ὁποία ζημία καὶ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον προσγίγνεται καὶ εἰς τοὺς παῖδας ἐκείνους, οἵτινες κατὰ δυσμοιρίαν ἔλαχον ἐκείνου τὸν κλῆρον! Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐκ τῆς ἐκλογῆς τῶν προσώπων κρέμαται ἡ παραγωγικὴ ὠφέλεια τῶν ἤδη καταβαλλομένων προσπαθειῶν καὶ δαπανῶν, εὐχῆς ἔργον ἦθελεν εἶσθαι, ἐὰν ἐφ' ἱκανῶν προσόντων ἐγίνετο ἑκάστοτε ἡ τούτων αἵρεσις. Δὲν ἀρκεῖ βεβαίως τὸ νὰ ἐρωτήσῃ τις ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς τὰ γυμνάσια καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, δὲν ἀρκεῖ καὶ τὸ νὰ ἀνηγορεύθῃ διδάκτωρ, διότι εἰς ταῦτα τὰ προσόντα πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ ἡ περὶ τὸ διδάσκειν εὐεξία αὐτοῦ καὶ εὐχέρεια. Εἰς τοῦτο δὲ νομίζει λίαν τελεσφόρον ἡ ἐπιτροπὴ, τὸ νὰ ὑπάρχῃ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας παιδεύσεως ἐπιτροπὴ ἐξ ἀνδρῶν συνετῶν, ἐξόχων τὴν παιδείαν καὶ ἐναρέτων, οἵτινες νὰ δοκιμάζωσι τὸν μέλλοντα νὰ ἀναδεχθῇ τῶν μειρακίων τὴν ἐκπαίδευσιν, ὃν τρόπον δοκιμάζονται παρὰ τῷ ἰατροσυνεδρίῳ καὶ οἱ μέλλοντες νὰ μετέλθωσι τὸ τοῦ ἰατροῦ ἐπάγγελμα· τοιαύτη ἐπιτροπὴ, ἐπισκοποῦσα τὰ τῆς παιδείας, θέλει βοηθήσει καὶ ῥωτίσει τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν καταλλήλων προσώπων, θέλει ἐπιφέρει τὸ ὁμοιόμορφον τῆς διδασκαλίας, θέλει ὁρίσει τὰ κοινῶς ὠφελιμώτερα διδακτικὰ βιβλία καὶ συγγράμματα, ἀπαλλάττουσα τῆς μαστίγος τῆς βιβλιεμπορίας τοὺς σπουδάζοντας, καὶ θέλει μεταβάλει ἐπὶ τὸ βέλτιον καὶ ῥυθμίσει τοὺς τῆς διδασκαλίας ἐν γένει τρόπους.

Διεξερχομένη δὲ ἡ ἐπιτροπὴ τὰ περὶ τῶν σχολείων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ παρατηρεῖ προσέτι τὰ ἑξῆς.

1) Εἰς τὸ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου σχολεῖον, ὅτι εἶναι καλὸν ἀντὶ διδασκάλου Δ. τάξεως νὰ ψηφισθῇ Γ'. καθότι ὁ τόπος αὐτὸς ἔχων ἄλλοτε σχολεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων ἠρύοντο τὰ τῆς παιδείας νάματα, δικαιοῦται καὶ σήμερον διά τε τὸν πληθυσμὸν τῶν κατοίκων, ὑπερβαίνοντα τὰς τέσσαρας χιλιάδας ψυχάς, καὶ διότι ἱκανὴ συλλογὴ ἀργάνων καὶ ἄλλα διδασκαλίας μέσα, ἀριερωθέντα εἰς αὐτὸ παρὰ τοῦ θεμελιωτοῦ αὐτοῦ καὶ κτίτορος Δ. Καρτσιώτου, σώζονται ἔτι ἐν αὐτῷ, νὰ ἔχῃ ἀνωτέρας διδασκαλίας σχολεῖον, ὥστε καὶ τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν καὶ τὴν μαθηματικὴν νὰ διδάσκωνται τῶν κατοίκων οἱ παῖδες.

2) Ἡ Ὕδρα, τόπος ἀνέκαθεν ναυτικὸς καὶ ἔχων ἐπέκεινα τῶν 12 χιλιάδων κατοίκων, στερεῖται ὅλως οὐ μόνον ναυτικοῦ σχολείου, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς τῶν μαθηματικῶν διδασκαλίας, ἐξαιρουμένης τῆς Ἀριθμητικῆς. Δίκαιον εἶναι λοιπὸν, γινομένης σήμερον τῆς προσηκούσης μερίμνης, ἵνα δοθῇ εἰς ἕκαστον τόπον ἀνάλογος πνευματικὴ τροφὴ, νὰ ταχθῇ εἰς τὸ σχολεῖον αὐτὸ καὶ ἕτερος διδάσκαλος Β'. τάξεως, ἔργον ἔχων τὴν τῶν μαθηματικῶν διδασκαλίαν· πρὸς τούτοις ὁ σημειούμενος ὡς Β'. τάξεως διδάσκαλος τοῦ σχολείου τούτου, κατὰ λάθος ἐσημειώθη ὡς τοιοῦτος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, καθ' ἃ ἐπληροφορήθη ἡ ἐπιτροπὴ, ἐν ᾧ πραγματικῶς μισθὸν Γ'. τάξεως διδασκάλου λαμβάνει.

3) Εἰς τὸ ἐδάφιον 54 τοῦ προϋπολογισμοῦ παρεισέρρυσε γραφικὸν λάθος, καθ' ἃ ἐδήλωσε τὸ ὑπουργεῖον πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς βουλῆς διὰ ἐγγράφου τῶν 14 Δεκεμβρίου, καὶ καθ' ἃ δηλοῦται ἐξ' αὐτῶν τῶν πρακτικῶν τῆς βουλῆς. Εἰς τὸν τόπον τοῦ ἐδαφίου τούτου πρέπει νὰ τεθῇ τὸ αὐτὸ ὄνομα πάλιν τοῦ 53 ἐδαφίου, Τήνου. Τὸ δὲ Τραγαίας νὰ τεθῇ κατόπιν τοῦ 58, Νάξου. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τοῦτο περιῆλθεν ὁ λόγος, καλὸν ἦτο νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὥστε ὁ τῆς Δ. τάξεως διδάσκαλος νὰ μετατεθῇ εἰς Πάνορμον, συνοικίαν 5,000 περίπου ψυχῶν, μὴ ἔχουσαν σχολεῖον καὶ ἀπωκισμένην τῆς πόλεως.

4) Ἐπὶ τέλους δὲ μὲ λύπην παρατηρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι εἰσέτι οὐδεμία πρόνοια ἐλήφθη περὶ τῆς διατηρήσεως καὶ χρησιμοποιήσεως τῆς ἐν Ἀνδριτσαίνῃ πολυτίμου βιβλιοθήκης τοῦ Μακαρίτου Νικολοπούλου, ἐναντίον τῆς διαρρήδην ἐκπεφρασμένης ἄλλοτε ἐπιθυμίας τῆς βουλῆς. Διὸ συνίστησι καὶ αὖθις διὰ τῆς βουλῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ληφθῇ ταχίστη πλέον περὶ

τούτου μέρημνα, περί τε τῆς διατηρήσεως τοῦ ἀξιολόγου τούτου κειμηλίου καὶ περὶ τῆς συστάσεως ἀξιοπρεποῦς καὶ ἀναλόγου πρὸς τὴν τοιαύτην βιβλιοθήκην σχολείου, ἐκ τριῶν τοὐλάχιστον διδασκάλων Γ'. Β'. καὶ Α'. τάξεως συγκεκροτημένου, ὥστε νὰ γίνῃ αὕτη ὅσον ἔνεστι χρήσιμος εἰς τοὺς κατοίκους.

Ἐπὶ τέλους τοῦ ἄρθρου τούτου προστίθενται διὰ μὲν τὸν Δοσίθεον Μιχαλακόπουλον δραχμαὶ 80 ὡς σύνταξις, διὰ δὲ τὸν Γεώργιον Τσαφαλόπουλον δραχ. 40.

Ἡ ἐπιτροπή, ἂν καὶ κρίνῃ δικαίαν τὴν αἰτουμένην χορηγίαν διὰ τοὺς παλαιοὺς τούτους διδασκάλους, ὑποκύψαντας ἤδη εἰς τοῦ γήρως καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος τὰ ἀποτελέσματα, ἔχουσα ὅμως ὑπ' ὄψιν τὰ ἄλλοτε ἐπὶ ἄλλων ὁμοίας φύσεως αἰτήσεων δόξαντα τῇ βουλῇ, νομίζει τῶν ὧν οὐκ ἄνευ τὴν εἰσαγωγὴν νόμου ἐπὶ τούτου».

Ὁ εἰσηγητὴς παρετήρησεν, ὅτι ὁσάκις πολλὰ ἀντικείμενα μέλλουσι νὰ καταγραφῶσιν, ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ συμβῶσι καὶ λάθη· καὶ ἐπὶ τοῦ καταλόγου λοιπὸν τῶν σχολείων, καὶ τοι μετὰ πλείστης ἀκριβείας γενομένου παρὰ τοῦ ὑπουργείου, παρεισέφρησαν λάθη τινά, ἅτινα ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς διώρθωσεν· ἐν τούτοις καὶ αὕτη ἔπραξεν ἄλλα τὰ ὁποῖα παρετήρησε τὸ ὑπουργεῖον π. χ. παρέλειψε τὸ σχολεῖον τῆς Πάρου, ἐν δὲ τῇ Ἄνδρῳ ἐθεώρησεν ὡς ἓν τὰ δύο σχολεῖα τὸ τοῦ Γαυρίου καὶ τὸ τῆς Ἄρνης, αἵτινες ἔπρεπε νὰ χωρίζωνται διὰ στιγμῆς, διὰ νὰ εἶναι σαφὲς ὅτι ἰδιαίτερος ἐν ἑκατέρῳ ἀπαιτεῖται διδάσκαλος, ἐν μὲν Γαυρίῳ γ'. τάξεως, ἐν δὲ τῇ Ἄρνῃ α'. Ἐν δὲ Δακεδαίμονι, ἐνῷ ἡ βουλὴ ἀπεφάσισεν, εἰς Οἰνοῦντα διδάσκαλον Ϛ'. τάξεως, ὑπάρχει πρώτης, εἰς δὲ τὸ σχολεῖον τῆς Σπάρτης δύο διδάσκαλοι Ϛ'. τάξεως. Ὁμοίως ἐν Νάξῳ ὁ διδάσκαλος τῆς Τραγέας πρέπει νὰ ἦναι α'. τάξεως· καὶ ἐν Τήνῳ εἷς γ'. καὶ ἕτερος Ϛ'. μὲ δραχ. 130, τοῦ ὁποίου ἔδρα θέλει εἶσθαι ἡ πρωτεύουσα τοῦ δήμου Πανόρμου, ἡ κωμόπολις Πύργος.

Παραδεχόμενος καὶ ἕτερος, ὅτι ἐν Οἰνοῦντι κακῶς ἐσημειώθη διδάσκαλος α'. τάξεως, ἐνῷ ἀπεφασίσθη Ϛ'. καὶ οὕτω πρέπει νὰ διορθωθῇ, εἶπεν, ὅτι ἐν Σπάρτῃ καλῶς ἔχουσιν οἱ δύο διδάσκαλοι τῆς Ϛ'. τάξεως, διότι τὸ σχολεῖον ἐκεῖνο ἔχει πολλοὺς μαθητάς, καὶ μάλιστα εἶναι ἀνάγκη γυμνασίου.

Παρετήρησεν ἄλλος ὅτι ἡ Λεβαδεία ἠτύχει μὲν ἔκπαλαι νὰ ἔχῃ διδασκάλους ἱκανοὺς καὶ σχολεῖα, ἐξ ὧν ὠφελοῦντο οὐχὶ μόναν οἱ τῆς ἐπαρχίας μαθηταί, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἐκεῖ ἐρχόμενοι· καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων συνεστάθη ἐκεῖ σχολεῖον, ἀλλὰ κατώτερον. Καὶ ἤδη δέ, ἐπειδὴ τὸ ἐκεῖ σχολεῖον ἔχει πολλοὺς μαθητάς, τῶν ὁποίων μέγα μέρος δὲν δύνανται νὰ μεταβῶσιν εἰς ἐντελέστερα σχολεῖα καὶ γυμνάσια ἵνα τελειοποιηθῶσιν, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διορίσῃ ἐκεῖ ἡ Κυβέρνησις ἕνα διδάσκαλον τῆς Γαλλικῆς γλώσσης· περὶ τούτου δὲ νομίζει, ὅτι ὁ πρωθυπουργός, ὅστις ἔδειξεν εἰς τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως τὸν αὐτὸν μὲ τὴν βουλὴν ζῆλον, θέλει συγκατανεύσει· διότι καὶ ἡ μέχρι τοῦδε ἔλλειψις δὲν εἶναι τοῦ ὑπουργοῦ, ἀλλὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ κλάδου τῆς παιδείας συμβούλου Κ. Νικολαΐδου Λεβαδέως, ὅστις μάλιστα ὠφείλεν, ὡς λαβὼν τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς ἀνατροφῆς ἐκεῖ, νὰ ἐπιβλέψῃ εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ σχολείου.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καλαμῶν ὑπάρχουσι δύο κωμοπόλεις πρωτεύουσαι τῶν δήμων Θουρίου καὶ Ἀρίου, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἀναβαίνουσιν εἰς 800 οἰκογενείας, ἡ δ' ἀπόστασις τῶν ταύτας ἀπαρτιζόντων χωρίων εἶναι δέκα περίπου λεπτῶν· δίκαιον λοιπὸν εἶναι νὰ συστήσῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τοὺς ῥηθέντας δήμους Ἑλληνικὰ σχολεῖα.

Ἕτερος ὡσαύτως παρετήρησεν, ὅτι καὶ ἐν Τριπολίᾳ τέσσαρες δῆμοι Δωρίου, Τριπόλης, Ἐράνης καὶ Φλεσίας ἔχουσι κατοίκους ὑπὲρ τὰς 2000 οἰκογενείας καὶ στεροῦνται ἑλληνοδιδασκάλου· ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν νὰ φροντίσῃ καὶ περὶ τῆς συστάσεως ἐκεῖ ἑλληνικοῦ σχολείου.

Προσέθηκεν ἄλλος, ὅτι εἰς τὴν ἐπαρχίαν Φθιώτιδος, ἀπὸ τῆς Λαμίας μέχρι τῆς Ἀμαλιυπόλεως εἶναι ἀπόστασις 17 ὡρῶν· ἂν λοιπὸν εἰς χωρία, ὀλιγώτερον ἀπέχοντα ἀλλήλων, ὡς εἰς τὰ ἐν Ἄνδρῳ, διωρίσθησαν ἰδιαίτερα σχολεῖα, δίκαιον εἶναι νὰ συσταθῇ καὶ εἰς τοὺς ἀπομεμακρυσμένους τῆς Λαμίας δήμους ἰδιαίτερον σχολεῖον, διὰ νὰ μὴ ὑπάρχωσι δυσκολίαι εἰς τὴν σπουδὴν τῶν νέων· καθόσον μάλιστα συμφέρει νὰ διατηρῶνται περὶ τὰ σύνορα σχολεῖα, ἵνα συσχετιζόμεθα μὲ τοὺς ἐκτὸς ἡμῶν συναδελφοὺς Ἕλληνας.

Παρετήρησε καὶ ἕτερος ὅτι καὶ εἰς Ζάτουναν τῆς Γορτυνος εἶναι ἀνάγκη νὰ διορισθῇ διδάσκαλος ἑλληνικός, διότι ὑπάρχουσι περὶ αὐτὴν τὰ 40 χωρία τῆς Ἡλιοδώρας.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι κατὰ τὸν περυσινὸν προϋπολογι-

σμὸν ἀπεφασίσθη νὰ προστεθῇ εἰς τὸ σχολεῖον Ἄργους διδάσκαλος Β΄. τάξεως, πρὸς τὸν ὑπάρχοντα Γ΄. τάξεως, ὥστε τὸ σχολεῖον ἤδη περιέχει δύο διδασκάλους Γ΄. καὶ Β΄. τάξεως· ἐπὶ τῇ βάσει δὲ ταύτῃ εἶναι διωρισμένοι οἱ νῦν διδάσκαλοι, παραδόξως ὅμως ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς ἔχει ἕνα διδάσκαλον. Γ΄. καὶ ἕτερον Α΄. τάξεως· παρακαλεῖ ὅθεν νὰ διορθωθῇ τοῦτο εἰς Γ΄. καὶ Β΄.

Τὴν διόρθωσιν ταύτην παρεδέχθη καὶ ὁ ὑπουργὸς, καὶ ἐγένετο δεκτὴ, ὡς καὶ αἱ προηγούμεναι παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ παρατηρηθεῖσαι εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον, περὶ τῆς μεταθέσεως ἑδρῶν τῶν σχολείων καὶ βαθμῶν τῶν διδασκάλων.

Μετὰ ταῦτα συνομολογηθέντος, ὅτι τὰς περὶ συστάσεως νέων σχολείων ἢ τελειοποιήσεως τῶν ὑπαρχόντων γενομένας παρατηρήσεις πρέπει νὰ λάβῃ τὸ ὑπουργεῖον ὑπ' ὄψιν, καὶ, καθμίαν τὴν ἀνάγκην, νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα, ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως τὸ 1 ἄρθρον, μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς πρὸς τὰ τυπογραφικὰ καὶ λογιστικὰ λάθη, ἔχον οὕτω.

« 1. μισθοὶ . . . . . 218,160.»

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ 2 ἄρθρον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

«Παραδεκτὸν, καθ' ὃ σύμφωνον τοῖς εἰρημένοις.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ περὶ ἐποπτῶν Νομοσχέδιον εἰσαχθὲν δὲν ἐσυζητήθη κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον, καλὸν εἶναι νὰ εἰσαχθῇ ἐκ νέου, ὥστε νὰ νομοθετηθῇ καὶ ἡ τῶν ἐποπτῶν θέσις· ὡς ἐπόπται ἡ ἐξετασταὶ τῶν ἔργων καὶ τῆς μεθόδου τῶν διδασκόντων πρέπει νὰ διορισθῶσι γενικῆς παιδείας ἄνδρες. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τοιοῦτοι εἰσὶ σπάνιοι παρ' ἡμῖν, ἔργον τῆς κυβερνήσεως εἶναι τὸ νὰ σκεφθῇ ἐὰν, τό γε νῦν ἔχον, δύναται νὰ ἀνατεθῇ τὸ τῆς ἐποπτείας ἔργον εἰς τοὺς ἐξοχωτέρους καὶ τοὺς ἐπιτηδειοτέρους κατὰ τοῦτο καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν Γυμνασίων, ὧν ἕκαστος δύναται ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς νὰ παρατηρήσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ γυμνασίου καὶ τῶν σχολείων ἑνὸς νομοῦ, ἀπαλλαττομένου οὕτω τοῦ δημοσίου καὶ αὐτῆς τῆς τῶν ἐποπτῶν δαπάνης, περιοριζομένης οὕτω μόνον εἰς τὰ τῆς ὁδοιπορίας ἔξοδα».

Μηδεμιᾶς δ' ἀντιρρήσεως ὑπαρχούσης, ἐγένετο δεκτὸν μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς τὸ 2 ἄρθρον, ἔχον οὕτω.

« 2. ἔξοδα. . . . . 17040.»

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Ζ΄. κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δρ. 235200, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Δ. Χατσίσκου καὶ Κ. Χρεῖ-

φοπούλου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Ζ΄. κεφαλαίου, διὰ ψήφων 78 παμψηφεί.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Ζ΄. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη ἐκ Δρ. 235,200, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	N.	Δ. Βιλαέτης	ἀπὼν
Δ. Ὀρεινὸς	N.	Δ. Κρεστενίτης	N.
Γ. Λογιωτατίδης	N.	Σ. Στεφανόπουλος	N.
Θ. Γρίβας	ἀπὼν	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπὼν
Ν. Μαυρομμάτης	»	Ι. Κλίμακας	»
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Σίλβεστρος Στεφανάκης	N.
Γ. Γουλιμῆς	N.	Ν. Δελένταις	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δ. Καμπάνης	ἀπὼν	Θ. Μαρκίζινης	N.
Μ. Α. Καΐρης	N.	Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσάκρης	ἐν ἀδείᾳ	Β. Νικολαΐδης	»
Α. Σ. Δανόπουλος	N.	Γ. Γουναρόπουλος	N.
Ι. Βλάσσης	N.	Β. Καραγιάννης	N.
Ι. Κωλέττης	N.	Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Α. Μεταξᾶς	ἀπὼν	Ἀθ.Ν. Πετμεζᾶς	ἀπὼν
Δ. Καλλιφρονᾶς	N.	Ν. Ἀνδρίκου	N.
Σ. Βλάχος	N.	Ἡλ. Παπαδαῖος	N.
Π. Ῥάγκος	N.	Ι. Ζάρκος	ἀπὼν
Ι. Καραγιαννόπ.	ἀπὼν	Ι. Ν. Φλέσσας	»
Α. Γεωργαντᾶς	N.	Π. Ι. Κυριακὸς	N.
Α. Δαπουσιάδης	N.	Γεωργαν. Νοταρᾶς	ἀπὼν
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Νοταρᾶς	N.
Δ. Τσιγκουράκος	ἀπὼν	Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	N.
Γ. Κονδύλης	N.	Εὐστ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Φασίτσας	N.	Κ. Χ. Παναγιώτου	N.
Ι. Χαραμῆς	N.	Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	ἀσθενὴς
Ι. Κρανίδης	N.	Μ. Πρωτοπαπᾶς	N.
Ι. Γιαλδάσης	N.	Δ. Κυριακίδης	N.
Δ. Ζῶτος	N.	Σ. Πάγκαλος	N.
Νίκος Θέου	N.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	N.
Α. Γουζουάσης	N.	Δ. Πλαπούτας	ἀπὼν

Κ. Δελιγιάννης	ἀπών	Σ. Δογοθετόπουλος	Ν.
Μ. Μπούκουρας	»	Α. Μαρκόπουλος	Ν.
Ν. Κορφιωτάκης	Ν.	Παππακώστ. Τσαμάλας	ἀπών
Σ. Παρθενόπουλος	ἀπών	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.	Γ. Μπάστας	Ν.
Γ. Φιγγαρᾶς	Ν.	Φ. Ἰωάννου	Ν.
Γ. Δερνιτσώτης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	ἀπών
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	»
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.	Κ. Προβιλέγιος	»
Π. Βάρδογλης	Ν.	Ι. Π. Ταταράκης	»
Ῥ. Παλαμίδης	Ν.	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Ῥεβελιώτης	ἀπών	Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπών
Β. Δημητρακόπουλος	»	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ	Σταμάτιος Δάῤῥας	Ν.
Π. Καλαμαριώτης	»	Ἀμβ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Π. Δαρειώτης	»	Ι. Σταῖκος	Ν.
Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενὴς	Α. Παππατσώρης	Ν.
Δ. Σακελλαριάδης	Ν.	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Ι. Φαρμάκης	Ν.	Ἰ. Τομαρᾶς	Ν.
Κ. Βεΐκος	Ν.	Α. Κιζάνης	Ν.
Μ. Ἰατρὸς	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Δρόσος	Ν.
Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.	Εὐσ Μ. Παρίσης	Ν.
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Σ. Βαρότσης	Ν.	Δ. Κουντουριώτης	ἀπών
Δ. Βιρβίλης	ἀπών	Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Α. Μαυρομιχάλης	»	Γ. Γριζάνος	Ν.
Δ. Νικουλάκης	Ν.	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Χ. Καπετανάκης	ἀπών	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Κ. Ζαρειρόπουλος	Ν.	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	ἀπών	Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Α. Καλαμογδάρτης	»	Κ. Κανάρης	Ν.
Κ. Τσερτίδης	Ν.	Γ. Σταματάρας	ἀπών
Δ. Κουμανιώτης	Ν.		

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Η. καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω.

« Τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἔχει ὡς τὸ ὁμώνυμον τοῦ **1846**, τὸ ὁποῖον παρεδέχθη ἡ βουλή, ἐκτὸς διαφορᾶς ἐπὶ πλέον κατὰ **800** δραχμὰς, περὶ ἧς μνείαν ποιεῖ τὸ ὑπουργεῖον ἐν τῷ τῆς

λεπτομερείας φύλλῳ· ἀλλ' ἡ εἰς τὸν πρώην διευθυντὴν διδομένη δικαίως χορηγία ἀναγκάζει τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ὑπομνήσῃ, ὅσα καὶ ἄλλοθι περὶ τῶν συντάξεων ἐξέθηκε. »

Μετὰ τινα παρατηρήσαντα, ὅτι καὶ περὶ τούτου ἡ βουλὴ κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἔτι Σύνοδον ἀπήτησεν, ἵνα ὁ ἀπαιτούμενος ὑποβληθῇ νόμος. Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ ἄρθρον δι' ἀναστάσεως. Καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τούτου ἀποτελουμένου κεφαλαίου, ἔχοντος οὕτως « Ὀρφανοτροφεῖον **4800** » ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνέβη, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη αὐτὸ διὰ ψήφων **84** πρὸς **1**, κατὰ τὸ ὑπὸ προσηρτημένων τῆς ψηφοφορίας πρωτοκόλλων, τὸ παριστάνον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ ς'. κεφαλαίου ψηφοφορίαν.

Ἐπὶ τοῦ κεφ. Θ'. καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτω.

« Τὸ κεφάλαιον τοῦτο περιέχει δύο ἄρθρα, καὶ τὸ μὲν πρῶτον διαλαμβάνει τὰς διδομένας εἰς τοὺς ὑποτρόφους χορηγίας, τὸ δὲ δεύτερον, ἐκτάκτους δαπάνας ἀποστολῆς αὐτῶν εἰς Εὐρώπην· τὸ πρῶτον ἄρθρον ὑποδιαιρεῖται εἰς **4** ὅμοια τῶν τακτικῶν ὑποτρόφων, τῶν ἐκτάκτων, τῶν κορασίων τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἑταιρείας καὶ τῶν τῆς Εὐρώπης ὑποτρόφων.

Τὰ μὲν ἄλλα ἔχει τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὡς καὶ τὸ ὁμώνυμον τοῦ λήγοντος ἔτους, προσετέθησαν δὲ μόναν εἰς τοὺς τακτικοὺς τοῦ Πανεπιστημίου ὑποτρόφους **4**, καὶ εἰς τοὺς ἐκτάκτους εἷς, καὶ ἐλογίσθησαν αἱ διὰ τὴν ἀποστολὴν εἰς Εὐρώπην δαπάναι τεσσάρων ὑποτρόφων· ἐντεῦθεν δὲ προέκυψε διαφορὰ ἐπὶ πλέον δραχμῶν **4700**, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἔλαττον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἕνεκα τῆς ἀφαιρέσεως δραχ. **1700**, τῶν ἐκ τῶν τόκων τῶν κληροδοτημάτων ὑποτρόφων, οἵτινες δὲν ἐσημειώθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμόν.

Ἡ βουλή, κατὰ τὴν τοῦ κεφαλαίου τούτου συζήτησιν ἐν τοῖς προλαβοῦσι προϋπολογισμοῖς, ἐξομοιοῦσα τὰς εἰς τὰς ὑποτρόφους διδομένας χορηγίας μὲ τὰς συντάξεις, ἀπήτησε·

1) (Συνεδ. ΡΛΘ'. στλ. 2379) τὸ νὰ εἰσαχθῇ ἐσπευσμένως νόμος, ὁρίζων τὰ προσόντα καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν, καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν θέλουσιν ἐκλέγεσθαι·

2) Τὸ νὰ γίνηται ἡ ἐκλογὴ αὐτῶν κατὰ νομοὺς, ὥστε γενικωτέρα καὶ ἐφ' ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας νὰ προσγίγνηται ἡ ἐκ τούτων ὠφέλεια· ἀλλ' εἰσέτι οὔτε τὸ ἕν, οὔτε τὸ ἄλλο ἐγένετο.

Ὅθεν ἀναγκαῖον καθίσταται τὸ νὰ γίνῃ ἡ αὐτὴ πάλιν παρὰ τῆς βουλῆς ἀπαίτησις καὶ ἡ προσήκουσα τοῦ πράγματος σύστασις εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὥστε νὰ κανονισθῶσι πλέον καὶ τὰ περὶ τῶν ὑποτρόφων, ἀόριστα καὶ ἄσκοπα μέχρι τοῦδε ὑπάρχοντα.»

Ἐξέθηκέ τις, ὅτι καὶ περὶ τοῦ γενικοῦ συστήματος, καθ' ὃ οἱ ὑπότροφοι πρέπει νὰ διορίζωνται, καὶ πέρυσιν ἡ βουλὴ ὁριστικῶς ἀπεφήνατο, καὶ νῦν ἡ εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ, ὅπως ὁ κανονίζων τὴν τύχην αὐτῶν νόμος ταχιστα εἰσαχθῇ, ἵνα μὴ γίνηται καὶ τοῦτο μέσον ἀπονομῆς χαρίτων μὴ εὐλόγων καὶ κακῆς διοικήσεως· ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς τοῦτο ἐπρότεινεν, ἵνα καὶ ἀπὸ τῶν νομῶν λαμβάνωνται καὶ πάντες ἴσην ἔχωσι χορηγίαν, καὶ τὸ εἶδος τῶν σπουδῶν αὐτῶν νὰ ὁρίζηται, ἐντός τε ἢ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος σπουδαζόντων, πρὸς δὲ καὶ ὁ τῆς ὑποτροφίας σκοπὸς νὰ ἐμφαίνηται· ἀλλ' ὅμως οὐδ' ἐξετελέσθησαν, οὐδ' ἐκτελοῦνται, οὐδ' ἀρχὴν ἐκτελέσεως ταῦτα ἔλαβον. Μεταβὰς ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Φιλεκπαιδευτικῇ ἑταιρίᾳ σπουδαζουσῶν ὑποτρόφων παρετήρησεν, ὅτι οὐδ' ὁ ἀριθμὸς τῶν 30 τοιούτων νεανίδων ὑπάρχει, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς βουλῆς, οὐδὲ τὸ ποσὸν πλῆρες ἐκ 50 δραχμῶν δίδοται, οὐδὲ ἡ ἄλλη κατ' δικαιοσύνη ἀπονέμεται. Καὶ εἶναι μὲν ἐλεύθεραι αἱ πράξεις τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, δυναμένης νὰ διορίζῃ τε καὶ παύῃ, ὑπόκεινται δὲ καὶ εἰς τὸν τῶν βουλῶν ἔλεγχον διὰ τὸ δίκαιον καὶ πρέπον, ὅπως οἱ ὑπουργοὶ νουθετῶνται καὶ ταύτας οὕτω ῥυθμίζωσιν· ἀλλὰ πρό τινος ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν ὑποτρόφων κορασίων διεγράφησαν καὶ δύω πρὸ δύω ἤδη ἐτῶν σπουδάζοντα, καὶ πρὸς τὸ τέρμα τῶν σπουδῶν βαίνοντα, τὰ τῶν Σεπτεμβριανῶν Σκαρβέλη καὶ Ῥοδίτου. Καὶ λόγος μὲν οὐδεὶς τὴν τοιαύτην τούτων διαγραφὴν δικαιολογεῖ, διότι διὰ τῶν ἀντικαταστάσεων οὐδ' ἡ ἀπόφασις τῆς βουλῆς, ἵνα ἀπὸ νομῶν λαμβάνωνται, ἐκτελεῖται· ἐκ τούτου δ' οὐ μόνον τὸ ποσὸν πλῆρες δὲν ἀποτελεῖται, ἀλλὰ καὶ ἀνατροπὴ τῆς τάξεως, ἐξ' ἧς ὁ ἐλπιζόμενος καρπὸς νὰ παραχθῇ δύναται, ἐπιγίνεται, μὴ συμπληρωμένης τῆς τετραετίας τῶν κορασίων, μεθ' ἣν ταῦτα ἀπὸ τοῦ καταστήματος ἐξέρχονται. Ἐπειδὴ δὲ πρὸ ταύτης τοιαύτη πρᾶξις ἀδικαιολόγητος καταφαίνεται, ἢ ἐὰν ἐγένετο δι' ἀδιόρθωτον τῶν κορασίων διαγωγήν, τοῦτο δὲ δὲν ὑπάρχει, διὰ τοῦτο, ἐξετάζων τις ἑαυτὸν, οὐδένα μὲν λόγον εὑρίσκει κατὰ τούτων, πολλοὺς δ' ὑπὲρ αὐτῶν· διότι εἰσὶ τέκνα πατέρων, συντελεσάντων εἰς οὕτω περιφανῆ μεταβολὴν τοῦ ἔθνους, τὴν ὁποίαν τοῦτο ἀπεδέχθη, καὶ τῆς ὁποίας καρποὶ δια-

τελοῦσιν αἱ τε βουλαὶ καὶ αἱ τούτων συζητήσεις καὶ ἀποφάσεις· διὰ τῆς πράξεως δὲ ταύτης προστίθεται ἀδικία ἀστήρικτος εἰς παρανομίαν, ἀπὸ πολλοῦ διαρκοῦσαν, ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων τῆς συνελεύσεως καὶ αὐτῆς τῆς βουλῆς, ἐξ' ἧς στεροῦνται οὗτοι τῆς ὁλοκλήρου μισθοδοσίας αὐτῶν. Οὕτω δὲν ἤρκεσεν ἡ ἀνταρσία τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, στερεωθείσης καὶ στερανωθείσης ὑπὸ τῆς βουλῆς, δι' ἐπανειλημμένων ἀποφάσεων καὶ τελευταίου διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ κυρωθείσης, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἔμελλεν ἵνα προστεθῇ, ὅπως καταστα θῇ ἀληθεια ὅ,τι μέχρι τινος ὑποψίαν μόνον ἀπετέλει, ὅτι οἱ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀριστεύσαντες πρέπει νὰ ὦσιν ἀντικείμενον διαρκοῦς καταδρομῆς.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου, ἀπήντησεν ὅτι ἀδικεῖ τὰ μέγιστα ἑαυτὸν ὁ προαγορεύσας ὑποτιθείς, ὅτι ἐπαύθησαν κοράσια διότι οἱ πατέρες αὐτῶν ἦσαν Σεπτεμβριανοί· διότι ὁ ὑπουργὸς αὐτὸς τῆς ἐκπαιδεύσεως οὐδὲν ἄλλο ἀρχῆθεν ἐφρόντισε, καὶ ὑπερασπιστὴς τοῦ συντάγματος ἀνέκαθεν ἐδείχθη, ἄλλων πεισματωδῶς πολεμούντων κατὰ τούτου· ὅ,τι δὲ καὶ ἂν προσάψωσιν εἰς αὐτὸν δὲν δύναται νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὸ φρόνημα τοῦτο. Καὶ ἀληθῶς μὲν ἐπαύθησαν τινες ὑπότροφοι τοῦ καταστήματος τούτου, ἐπειδὴ ὅμως προορισμὸς τῆς ὑποτρόφου εἶναι ἵνα διδάξῃ κατόπιν νεάνιδας ἄλλας, διορίζονται δὲ καὶ τινες μὴ δυνάμεναι νὰ πράξωσι τοῦτο ἐκ τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν τάξεως, διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις φρονεῖ, ὅτι δὲν ζημιοῖ αὐτὰς παύουσα τῆς ὑποτροφίας πρὸ τῆς τετραετίας, διότι αὗται μὲν ζητοῦσι νὰ βελτιώσωσιν ἑαυτὰς ὅπως κατασταθῶσιν ἱκαναὶ ἵνα οἶκον διευθύνωσι καὶ οἰκογένειαν προαγάγωσιν, ἐκεῖναι δ' ἵνα μεταδώσωσι τὴν ἐκμάθησιν καὶ εἰς ἄλλας· ἐφ' ᾧ καὶ ταύτας καὶ ἔτος ὅλον καὶ δύω μετὰ τὴν τετραετίαν ἐντὸς τοῦ καταστήματος διατηρεῖ. Οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ μέλλουσα ἡ Κυβέρνησις νὰ παραβάλλῃ θυγατέρα ἔρημον καὶ ὀρφανὴν, εἰς τὰς τριάδους περιφερομένην καὶ ἐλέῃ ζητοῦσαν, τὴν θυγατέρα ἀξιωματικοῦ ἐπίσης τὴν πατρίδα ὑπηρετήσαντος καὶ Σεπτεμβριανοῦ ἐπίσης ἀναδειχθέντος, τὴν τοῦ μακαρίτου Μαρκέζη, πρὸς ἄλλην, καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς ζῶντα ἔχουσαν, καὶ τὰ δίδακτρα ταῦτα νὰ δαπανήσῃ δυναμένην, οὐδεμίαν πράττει ἀδικίαν τὴν πρώτην προτιμῶσα· πολλῷ δὴ μᾶλλον ὅταν καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ μακαρίτου Μαρκέζη ἐκ πέντε ἀνηλίκων ὀρφανῶν, καὶ χήρα τεινουσῶν θυγατέρων, σύγκειται, καὶ τῆς χήρας αὐτοῦ

ἔτι, θρηνούσης οὐ μόνον συζύγου στέρησιν ἀλλὰ καὶ ἔνδειαν οὐ μικράν. Καὶ δὲν πρέπει μὲν νὰ ἀδικηθῇ ὁ Σκαρβέλης. ἀλλ' οὐδ' ἡ σκιὰ τοῦ Μαρκέζη· ἂν δ' ἐνθυμούμενος καὶ τὰ διορισθέντα ἄλλα κοράσια ἀνέφερεν αὐτὰ καὶ πρὸς τὰ παυθέντα παρέβαλεν, ἤθελε πείσει ἕκαστον, ὅτι ἔπραξεν ἔργον δικαίου καὶ εὐσυνειδήτου ὑπουργοῦ, καὶ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἀφορμὴ ἀπὸ τούτου ἵνα λεχθῶσι τοσαῦτα καὶ προσβληθῶσιν ἀδίκως οἱ τὸ ἔθνος διευθύνοντες· τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον αἱ τῶν παυθέντων οἰκογένειαι ἐνταῦθα διαμένουσι, καὶ δύνανται, καὶ ἐὰν μὴ ὑπότροφα τὰ κοράσια αὐτῶν ὦσι, νὰ πέμπωσι ταῦτα πρὸς ἀκρόασιν τῶν διδασκομένων ἐν τῷ καταστήματι, νὰ διατρέφωσι δὲ αὐτὰ μετὰ τῶν ἄλλων ἐξ ἰδίων. Ἐπὶ δὲ τῶν λεχθέντων περὶ τῆς μὴ χορηγίας ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τῶν 50 δρ. ἐπήνεγκεν, ὅτι τοῦτο πράττει καὶ ἡμιυποτρόφους διορίζει, διότι ἐνίοτε συμπεπληρωμένος ὁ ἀριθμὸς ὑπάρχει, εὑρηνται δὲ κοράσια τὴν αὐτὴν τύχην ἔχοντα, τὴν ὁποίαν καὶ τὸ διορισθὲν τοῦ μακαρίτου Μαρκέζη, καὶ πλείστης ὅσης προστασίας ἄξια, τότε δ' ἡ κυβέρνησις, μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὸν ὑπάρχοντα ἀριθμὸν, ἐλαττόνει τινῶν εὐπορωτέρων τὴν χορηγίαν κατὰ 10 δραχ. ἢ κατὰ 20, καὶ συμπληροῖ τὴν χορηγίαν ἑνὸς τούτων τῶν ἀπόρων κορασίων, ὁρωντίζουσα ἵνα ἀποκαταστήσῃ αὐτὴν ἀκεραίαν αὖθις, ἅμα εὐκαιρίας δοθείσης.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἀνέφερε τὰς προαιρέσεις, τὰς ὁποίας ἄλλοτε εἶχε, πρὸς ἀνασκευὴν τῶν ἐκτεθέντων· ἀλλ' ἵνα τις ἦναι τι καὶ πιστεύηται τοιοῦτος, αἱ πράξεις αὐτοῦ νὰ ἐλέγχωνται πρέπει, καὶ ἵνα συνταγματικός τις ὑπουργὸς φαίνηται, καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ συνταγματικαὶ νὰ ὦσι πρέπει· ὁποῖαι δὲ τοῦ προαγορεύσαντος ὑπουργοῦ εἰσὶ πάντες οἴδασι. Καὶ ἀληθῶς μὲν νὰ περιθάλπωνται πρέπει τὰ τῶν ἀγωνιστῶν ὀρφανὰ, ἀλλ' ἡ ὠφέλεια μετὰ τῆς δικαιοσύνης πορεύεται, καὶ αὐταὶ δὲν συνυπάρχουσιν, εἰσαγομένων κορασίων καὶ ἀποβαλλομένων πρὸ τοῦ τέλους τῶν σπουδῶν αὐτῶν· ἐξ οὗ καὶ αἱ πρὸς συντήρησιν τοῦ καταστήματος τούτου δαπάναι ματαιοῦνται, μὴ ἀποφερομένου τοῦ ἐλπιζομένου καρποῦ· ὅταν δὲ δὲν ἀναμένωμεν, ἵνα τελειόνωσι τὰς σπουδὰς αὐτῶν, καὶ τότε μόνον ταῦτα δὲν ἀντικαθιστῶμεν ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ χρόνου τούτου, τότε καταδείκνυται ὅτι οὐδὲ διοίκησις ἡ προσήκουσα γίνεται, οὐδὲ νοῦς εἰς τὴν τῶν πραγμάτων ὥθησιν ἐδρεύει. Ἐνῷ δὲ ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισεν, ἵνα πλήρεις αἱ ὑποτροφίαι ὦσι καὶ ἀπὸ τῶν νομῶν αἱ ὑπότροφοι λαμβάνωνται, οὐδὲν τούτων ἐτηρήθη εἰς

τοὺς γενομένους διορισμούς· οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ ἀρίδηλον συνάγεται συμπέρασμα, ἔκ τε τῆς ἀπὸ τῆς ἐνεργείας παύσεως τῶν Σεπτεμβριανῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῆς ἄλλης καταδιώξεως, καὶ ἐκ τῆς στερήσεως ἔτι τῆς ὅλης μισθοδοσίας αὐτῶν ἐναντίον ῥητῶν ἀποφάσεων, ὅτι καὶ ἡ διαγραφὴ ἀπὸ τῶν ὑποτρόφων τῶν μνησθέντων κορασίων πρὸς τὸν αὐτὸν ἔτεινε σκοπόν.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι αἱ πράξεις τῆς κυβερνήσεως, ἅμα γενόμεναι δὲν πρέπει νὰ ἀθετῶνται ὑπὸ τῶν διαδόχων, ἀλλὰ νὰ ὦσι κανὼν καὶ ἀμετάτρεπτοι, διότι ἄλλως θέλουσιν εἶσθαι ἐφήμεραι καὶ θέλουσιν ἀπαλείφεσθαι· πᾶς τις δ' ἀρκεῖται νὰ πράττωσιν οἱ κυβερνῶντες καλὰ, καὶ νὰ μὴ θέλωσι νὰ διορθῶσι τὰς τῶν ἄλλων πράξεις· ταῦτα δὲ πάντα θέλουσι γίνεσθαι, ἐὰν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς ἐκπαιδεύσεως καθιδρυθῇ ὡς καὶ ἀλλαχοῦ συμβούλιον ὑπὲρ τῆς παιδείας, καὶ μὴ ὑπὸ μόνου ἑνὸς διευθύνεται αὕτη καθ' ὅσον μάλιστα ὑπουργὸς, τέσσαρα φέρων ὑπουργεῖα, δὲν δύναται ἐπὶ πάντων νὰ ἐφορᾷ καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῷ νὰ ἐκτελῇ. Ἔτι δὲ οἱ ὑπουργοὶ πρέπει καὶ φιλοτιμίας τινὰς νὰ τηρῶσι, προκειμένου περὶ ἀνωτέρων ἀνδρῶν οὐ τῶν τυχόντων, καὶ πράξεις τοιαύτας νὰ δικαιολογῶσιν, ἵνα μὴ παραβλάπτωσι τὴν κατάστασιν τῶν ἰδιωτῶν· διότι, τῶν παύσεων ἀπὸ τοῦ σχολίου τῶν ὑποτρόφων γενομένων συνήθως δι' ἀδιόρθωτον διαγωγὴν ἢ δι' ἄλλον λόγον, τοῦτο δύναται νὰ ὑποτεθῇ καὶ ἐπὶ τῆς παύσεως κορασίων ἄλλων ἀθώων, ὡς τοῦ τοῦ Σκαρβέλη, καὶ πολὺ ἡ κατάστασις αὐτῶν παραβλάπτεται τότε, οἱ δὲ γονεῖς δὲν παρέδωκαν τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὴν προστασίαν τῆς κυβερνήσεως πρὸς τοῦτο. Προσέθηκε δ' ὅτι καὶ ὑποτρόφους γυμνασίων παύουσι πρὸ τῆς λήξεως τῶν σπουδῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους ἐν ᾧ διωρίσθησαν, ὡς τοῦτο ἐγένετο εἴς τινας ἀπὸ τοῦ νομοῦ τῆς Λακωνίας καταγομένους, οἵτινες, μετὰ δυσκολίας οἰκομήσαντες τὰς ὁδοιπορικὰς δαπάνας μέχρι τῆς ἕδρας τοῦ γυμνασίου, παυθέντες ἀπελείφθησαν ἐκεῖ μηδὲ τὰ πρὸς τὴν ἐπάνοδον εἰς τὰ ἴδια νὰ δαπανήσωσιν ἔχοντες. Ὁ ὑπουργὸς δὲ οὐδὲ τὴν ὑπάρχουσαν τῶν ὑποτρόφων τῆς ἑταιρίας μισθοδοσίαν νὰ ἐλαττώσῃ δύναται, ἵνα νέας προσλάβῃ, καθόσον θέλει μάλιστα ἀπορεῖ ἀπὸ τίνος νομοῦ θέλουσιν εἶσθαι αἱ προσληφθησόμεναι. Ὑπάρχοντος δὲ καὶ Πανεπιστημίου ἐν Ἑλλάδι καὶ πάντων πρὸς τὴν τελειοποίησιν αὐτοῦ πλείστην ὅσην ἐχόντων ἐπιθυμίαν, περιττεύει ἡ ἐν Εὐρώπῃ πρὸς ἐκμάθησιν ἀποστολὴ δημοσίοις ἀναλώμασι νέων.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι ὡς ἀληθεύει ὅτιτις τὸν ἔλεγχον τῶν βουλῶν

δύνανται νὰ ὑποβληθῶσιν αἱ πράξεις τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, οὕτως ἀληθὲς εἶναι ἐπίσης ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξελέγχωνται πρὸς ἀπόδοσιν καταχθονίων σκοπῶν, ὡς ὁ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἀποδοθείς, δηλονότι ἡ παῦσις τῆς ὑποτρόφου τοῦ Σκαρβέλη πρὸς τιμωρίαν ἢ καταδίωξιν τοῦ πατρός. Διότι τοιαύτη ἀπόδοσις συνταράσσει πάντα καὶ αὐτὸν ἔτι, διορῶντας τὴν μὴ ἀληθῆ τῶν πραγμάτων παράστασιν, καὶ τὴν πρόθεσιν ἵνα ὕποπτος ἡ τοῦ ὑπουργείου πορεία καταδειχθῇ. Ὅτι φίλος τοῦ πατρὸς τῆς παυθείσης, δὲν ἐπιθύμει ἵνα τὸ κοράσιον τοῦτο παυθῇ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς παύσεως αὐτοῦ οὐδὲν ἐγένετο ἀδίκημα· διότι σκοπὸς μὲν τοῦ διορισμοῦ τῶν ὑποτρόφων εἶναι, ἵνα μεταδιδάξωσι μετὰ ταῦτα εἰς ἄλλα καταστήματα· γενομένης ὅμως πολλάκις ἐξαιρέσεως ἐπὶ τῆς προσλήψεως ὑποτρόφων, καὶ διορισθέντων καὶ κορασίων μὴ δυναμένων ταῦτο κατόπιν νὰ πράξωσιν, ἡ κυβέρνησις, ἐκτιμῶσα ὅτι ἐπὶ τούτων ἀρκεῖ πρὸς ἐκμάθησιν καὶ ὀλιγώτερος τῶν ἄλλων χρόνος, ἱκανὸς ἵνα καταστήσῃ ταῦτα ἀξίας οἴκων νὰ διευθύνωσι καὶ οἰκογένειαν νὰ ἐκθρέψωσι, καὶ καθορῶσα ὅτι οὐδεμία ἐπιγίνεται εἰς ταῦτα ἔλλειψις, δύναται, καὶ ὀφείλει ἔτι, ἵνα ἀντὶ τούτων διορίζει ἄλλα, κοράσια ἐπίσης ἀγωνιστῶν, στερούμενα ὅμως οὐ μόνον τῶν πρὸς ἀνατροφὴν ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸς τὸ ζῆν μέσων· ἐπὶ τοιαύτης δὲ πράξεως πῶς δύναταί τις νὰ ἀποδώσῃ τὸν προσαφθέντα εἰς τὸ ὑπουργεῖον σκοπὸν, τὸν ὁποῖον τινες πάντοτε καὶ ἐπὶ πάντων νὰ ἀποδίδωσι διανοοῦνται; Καὶ εὐχαρίστως μὲν παρατηρεῖται εἰς πάντας ἐπιθυμία, ἵνα φανῶσι συνεργάται ἐπὶ τῆς μεταβολῆς τῆς 3 Σεπτεμβρίου· τὸ δ' ἔργον δὲν δύναται μόνον εἷς τινας ν' ἀποδοθῇ ἀλλ' εἰς ὅλους, ἐπίσης ἀσπασθέντας καὶ ὑποστηρίξαντας αὐτό, ἄνευ τῶν ὁποίων τὸ ἔργον δὲν εὐωδοῦτο· ἀλλά, καὶ ἂν κατ' ἐξαίρεσιν τινες ὀνομασθῶσι Σεπτεμβριανοί, καὶ εἰς τούτους πλέον τῶν ἄλλων ἀποδίδηται, καὶ λεχθῇ ὅτι οὗτοι καταδιώκονται, τότε, ἐξετάσεως γενομένης ἐπὶ τῶν τοιούτων καταδιώξεων, θέλει εὑρεθῇ ὅτι ἦρξαντο αὐτῶν οἱ ἐπαγγελλόμενοι τὸν Σεπτεμβριανὸν ἀρχηγὸν, βίψαντες τὸν πρῶτον τῶν συναδελφῶν αὐτῶν ἑκατὸν ἡμέρας μετὰ τὴν 3 Σεπτεμβρίου. Καθόσον τὴν πρότασιν περὶ τῆς παύσεως τότε τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν Κ. Ῥήγα Παλαμήδη ὁ πρόεδρος τοῦ τότε ὑπουργείου ἔκαμε, καὶ, ἂν πρὸς δικαιολογίαν αὐτοῦ λεχθῇ, ὅτι ἐπεβλήθη τοῦτο, ἀντιτάσσεται ἀπὸ τοῦδε ὅτι ὤφειλε νὰ προτιμήσῃ τούτου τὴν παραίτησιν· πολλῷ δὲ μᾶλλον, διότι ἄλλη ἡ θέσις τοῦ ὑφεστῶτος ὑπουργείου καὶ ἄλλη ἐκείνου, ὄντος λαοπροβλήτου καὶ μὴ ὀφείλοντος νὰ ὑπείκῃ

εἰς ἐπιβολάς. Παρετήρησε δ' ἔτι ἐντέλει, ὅτι, ἐξαντλήσαντές τινες πᾶσαν κατὰ τῶν ὑπουργῶν ὕλην, κατὰ τῶν εἰσηγητῶν νὰ καταφέρωνται ἤρξαντο· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀντισυνταγματικὸν καὶ οὐδέποτε νὰ λεχθῇ ἐντεῦθεν δύναται, τὴν εὐθύνην πᾶσαν φέροντος τοῦ ὑπογράφοντος ὑπουργοῦ.

Ἀντεῖπεν ἄλλος ὅτι, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἱστορίας καὶ ἀνάπαυσιν τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, χρηματίσας μέλος τοῦ Σεπτεμβριανοῦ ὑπουργείου, κηρύσσει ὅτι ὁ τρόπος, καθ' ὃν ὁ τότε ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ἐπαύθη, ὡς ἐξέθηκεν αὐτὸν ὁ προαγορεύσας, δὲν ἐξετέθη ἀληθῶς· διότι, ἅμα τῇ παρελεύσει ἡμερῶν τινων ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ, τὸ ὑπουργεῖον ἐκεῖνο ὑπέπεσεν εἰς πειρασμοὺς ἐξωτερικῆς ἐπιρροῆς, καὶ ἠθικῶς διεσχίσθη εἰς σχίσματα δύω, ὧν τὸ ἓν περιεῖχε αὐτόν τε καὶ τὸν παυθέντα τότε ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν. Ἐπειδὴ δὲ συνεμάχει οὗτος μετὰ τοῦ Κ. Παλαμιδοῦ τότε καὶ τοῦ Κ. Κανάρη καὶ τοῦ Κ. Μανσόλα, εἶπεν πρὸς τοὺς τελευταίους ὅτι πρέπει νὰ ὑποστηρίξωσι τὸν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν καὶ διὰ τῆς παραιτήσεως τῶν θέσεων αὐτῶν· ἐν τούτοις ὁ μὲν τότε ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν Κ. Ῥ. Παλαμήδης ἐπαύθη, διὰ σφοδροτάτης ἐπιβολῆς εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἄλλου ὑπουργικοῦ σχίσματος ἐξωτερικῆς ἐπιρροῆς, ἐν ᾗ καὶ αὐτὸς ὁ Κωλέττης μέρος εἶχεν, ἡμεῖς δ' οἱ συμμαχοῦντες πρὸς αὐτὸν, στοχασθέντες ὅτι ἐμμένοντες εἰς τὰς θέσεις ἡμῶν μᾶλλον νὰ ὠφελήσωμεν δυνάμεθα σκάνδαλα προλαμβάνοντες, ἐνεμείναμεν. Γνωρίζει δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Κ. Παλαμήδης τὴν ἀλήθειαν τῶν ἐκτεθέντων, διότι, πρὶν ἢ παυθῇ, γνωρίζει ὅτι ὁ Κ. Κωλέττης εἶπε πρός με, μεταβάντα παρ' αὐτῷ ἵνα περὶ τούτου τινα εἴπω πρὸς αὐτὸν, ὅτι ὁ Κ. Παλαμήδης νοσεῖ πολιτικῶς.

Μετὰ τὸν πρὸ τούτου ἀναπτύξαντα, ὅτι οὐδ' οὗτος ἄλλως τὰ γεγονότα ἐξέθηκεν, ὁμολογήσας ὅτι ἡ πρότασις τῆς παύσεως τοῦ Κ. Παλαμιδοῦ ἐγένετο ἀπὸ τὸν τότε τοῦ ὑπουργείου πρόεδρον. Παρῆλθεν αὐτὸς ὁ περὶ οὗ ἐπρόκειτο καὶ εἶπεν, ὅτι λυπεῖται μὲν διότι ἀνεζύθησαν παρελθόντα, τῶν ὁποίων τὴν ἀλήθειαν δὲν θέλει παραγνωρίσει ἡ ἱστορία· οἱ μνημονευθέντες δὲ ὑπουργοὶ συνεμάχουν τότε πρὸς αὐτὸν, καὶ τελευταῖος ἐπέμεινεν ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν Κ. Σχινᾶς. Καὶ ἀγνοεῖ μὲν πόθεν ἡ πρᾶξις ἐγένετο, γνωρίζει δ' ὅτι δευτέραν φορὰν συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ βασιλέως εἶπεν εἰς Αὐτὸν, ὅτι, καὶ τοι προϊὸν τοῦ λαοῦ, θέλει συνεργάζεσθαι ἐν ὅσῳ τὴν ἐμπιστοσύνην Αὐτοῦ ἔχει· πρόθυμος νὰ ἀποσυρθῇ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει. Διετέλεσεν

ὑπουργὸς ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἤμισυ μῆνας, ὅτε δ' ἐλήφθη τὸ κατ' αὐτοῦ μέτρον, ὁ βασιλεὺς εἶπεν εἰς τοὺς ἐνεργοῦντας, ὅτι δὲν εἶναι τις ἀντίστασις παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν, τοῦ ὁποίου τὴν παῦσιν ἐζήτουν, καὶ διέταξε μάλιστα ἵνα ζητηθῇ παρ' αὐτοῦ παραίτησις· καὶ ἂν μὲν τοῦτο τότε ἐγίνετο, ἤθελε δόσει τὴν πρέπουσαν παραίτησιν, μηδέποτε ἀνεχόμενος νὰ ὑπηρετῇ, ἢ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος, ἀλλὰ ἐπαύθη ἄνευ παραιτήσεως. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ τότε γενόμενα, τὰ ὁποῖα, ὡς παρελθόντα, δὲν πρέπει νὰ ἀναξύῃ τις ἀλλὰ νὰ ἀρίνῃ εἰς τὴν ἱστορίαν.

Ἐπανελθών ἄλλος εἰς τὸ προκείμενον ὑπὸ συζήτησιν ἐπήνεγκεν ὅτι δικαίως ἡ βουλὴ κατά τε τὴν Α. καὶ Β. σύνοδον νόμον περὶ ὑποτρόφων ἀπήτησε, τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν διαγράφοντα· διότι, ἂν οὗτος ὑπῆρχε, δὲν ἤθελον λεχθῇ σήμερον τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ λεχθέντα, οὐδὲ τὰ κοράτια τοῦ Σκαρβέλη καὶ Ῥοδίτη ἤθελον διαγραφῇ τοῦ καταλόγου τῶν ὑποτρόφων, διατασσομένης ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς τε διαρκείας τῶν ὑποτρόφων, καὶ τῶν ἄλλων ὑποχρεώσεών αὐτῶν· οὐδὲ οἱ πατέρες αὐτῶν, τοσαῦτα μέχρι τοῦδε ὑποστάντες, παυόμενοι τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐξοριζόμενοι καὶ πολυειδῶς ἄλλως καδιωκόμενοι, ἤθελον καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο ὑποστῆ. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ταραχθεὶς τις τῶν προαγορευσάντων ἐπὶ ταῖς παρατηρήσεσι τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος, ἵνα τί δὲν παράσσηται, διετίαν ἤδη ἀπαιτηθέντος τοῦ τοιούτου νόμου ὑπὸ τῆς βουλῆς, εἰσηγοῦντος μάλιστα αὐτοῦ ταύτου τοῦ ταραχθέντος τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τότε ἐπιτροπῆς, μήπω δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τῆς Βουλῆς ἐκτελεσθείσης. Καὶ ἀληθῶς μὲν οὐμόνον οὗτοι εἰσὶ Σεπτεμβρ. ἀλλ' ὁλόκληρον τὸ ἔθος, ἀλάνθαστος ὅμως ἀλήθεια εἶναι, ὅτι οὗτοι ἦσαν οἱ πρόδρομοι τῆς μεγάλης ἐκείνης μεταβολῆς, καὶ εἰκάζεται ἡ τύχη αὐτῶν ἐν τῇ ἀποτυχίᾳ τοῦ ἔργου· εἶναι δὲ καλὸν νὰ μὴ ἀνασείωνται τὰ κατ' αὐτούς, διότι καὶ εἰς τὸν Ῥοδίτην ἀπηγόρευσαν ἵνα ἐπισκερθῇ τὸν νεκρὸν τοῦ υἱοῦ του εἰς τὴν οἰλίαν του, καὶ εἰς τὸν Μήλιον νὰ μὴ ἴδῃ τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τοῦ Πειραιῶς, καὶ τὸν Καλλέργην καὶ τὸν Σκαρβέλην ἀφίνουσι λιμώττοντας. Διὰ ταῦτα αὐτῆς τῆς κατὰ τὰ **1845** γενομένης, καὶ κατὰ τὰ **1846** ἐπαναληφθείσης, καὶ νῦν ἔτι ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς παρατηρουμένης ἀποφάσεως τῆς βουλῆς, πρέπει τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐνθυμηθῇ, καὶ τὸν ἀπαιτηθέντα νὰ ὑποβάλῃ νόμον. Προσέθηκε δ' ὅτι κατ' ἀμφοτέρας τὰς παρελθούσας συνόδους ἱκανὰ ἐπὶ τῶν κληροδοτημάτων παρετηρήθησαν, καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ἀπωλείας αὐτῶν, εἰς σημαντικὴν συμποσουμένων ποσότητα ἐκ δραχμῶν

2,500,000 ἀνεπτύχθη, καὶ τὰ ὀφέλη ἐὰν ταῦτα ἐνταῦθα μετέφεροντο ἐξετέθησαν, καὶ ὅμως, ἐνῷ ὁ ὑπουργὸς τότε εἶπεν ὅτι αὐτὰ ταῦτα ἐκτιμῶσα καὶ ἡ κυβέρνησις θέλει φροντίσει περὶ τῆς μεταφορᾶς τούτων ἐνταῦθα, ἴδιον πρὸς τοῦτο πέμπουσα ἀπεσταλμένον, ἤδη οὔτε ἐν τῇ τοῦ ὑπουργείου ἐκθέσει, οὐδ' ἐν τῇ τῆς ἐπιτροπῆς λόγος τις γίνεται· διὰ ταῦτα ἐζήτησε περὶ τούτου πληροφορίας, ἂν ἐπρολήφθη ἡ ἀπώλεια αὐτῶν, διότι ἱκανὸν ποσὸν ἐξ **7,000,000** ῥουβλίων διατίθεται ὑπὸ τοῦ ἐν Ῥωσσίᾳ προξένου τῆς Βαβαρίας Βαλσ, κατατιθέντος ταῦτα ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι ἐν τῇ ἐν Μόσχα τραπέζῃ, τὰ δὲ λοιπὰ δυστυχῶς εἰς ἐπιτρόπους εὑρίσκονται, διχονοοῦντας πρὸς ἀλλήλους, καὶ τούτων τὰ πλεῖστα εἰς χεῖρας τοῦ Κ. Γραυλοῦ, κοινοποιήσαντος ἤδη τοῦ ἑτέρου τούτων, τοῦ Κ. Σκαραμαγκᾶ, ὅτι προθύμως θέλει δώσει τὰ παρ' αὐτῷ εὑρισκόμενα εἰς ἀπεσταλμένον τῆς κυβερνήσεως.

Μετὰ τὸν εἰσηγητὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἀπαντήσαντα, ὅτι ἀπὸ τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1846** ὀλίγοι παρῆλθον μῆνες, δὲν ἔμαθέ τι δὲ ἡ ἐπιτροπὴ, μὴ λαβόντος ἀπὸ τότε μέχρι τοῦδε τοῦ ὑπουργείου τὸν ἀπαιτούμενον ὑλικὸν χρόνον ἵνα ἐνεργήσῃ τι.

Παρετήρησεν ἄλλος ὅτι, μεταξὺ τῶν εἰς Εὐρώπην πεμπομένων ὑποτρόφων, τινὲς καὶ ἐπιστήμας μὴ ἀναγκαίας νὰ σπουδάσωσι πέμπονται, ὡς τὴν νομικὴν καὶ ἰατρικὴν, τῶν ὁποίων πολλοὶ εἰσὶν ἐπιστήμονες. Ἠρώτησε δὲ τὸν ὑπουργὸν, ποίας ὑποχρεώσεις οἱ πεμπόμενοι οὗτοι ἀναδέχονται, μήπω ὑπάρχοντος τοῦ περὶ τούτων νόμου, ἂν μετὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ θέλουσιν ὑπαχθῇ εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ὁρισθησομένας ὑποχρεώσεις, καὶ ἂν πρὸς τοῦτο ὑπάρχῃ τις συμφωνία τῆς κυβερνήσεως πρὸς αὐτούς. Διακοπτόντων δέ τινων αὐτῶν, καὶ θορυβώδους γενομένης τῆς συνεδριάσεως, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν 3 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Χατζῆ Μελίτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΖ'.

Τῆς 12 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν δωδεκάτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἕβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν 11 π.μ. τῶν Κ.Κ. βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 108 ἀπόντων δὲ ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 7, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρξαμένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι πρότερον ὁ δῆμος τῆς Δρυμείας, συγκεχωνευμένος μετὰ τοῦ τῶν Θερμοπυλῶν διετέλει, καὶ ἕνα ἀμφότεροι ἀπετέλουν δῆμον· κατὰ τὸ 1847 δὲ διετάχθη ἡ τῶν δήμων τούτων διαίρεσις, καὶ ἴδιον ἕκαστος ἀπετέλει δῆμον. Ἀλλ', προκειμένης τῆς ἐνεργείας τῆς δημοτικῆς ἐκλογῆς τοῦ δήμου Δρυμείας, ὁ τῆς Φθιώτιδος νομάρχης ἐζήτησε τοὺς πράγματι δικαίωμα ψήφου ἔχοντας μᾶλλον φορολογουμένους, καὶ τούτους δι' ἄλλων, μηδὲ ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων ὑπαρχόντων, μηδὲ τὸν ὑπὲρ τοῦ συντάγματος ὅρκον δόντων, ἀντικατέστησεν. Οἱ δὲ κάτοικοι, τὴν γενομένην ἀδικίαν ταύτην ἐκτιμῶντες, τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ γενομένου ζητοῦσιν· ἐφ' ᾧ παρεκάλεσε τὴν βουλήν, ἵνα ἀπορανθῇ νὰ σταλῇ τῶν πρακτικῶν ἀπόσπασμα εἰς τὸ ὑπουργεῖον, πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς γενομένης ἀδικίας, καὶ ἀπόδοσιν τοῦ ἀφαιρεθέντος δικαιώματος τοῦ ψηφοφορεῖν εἰς τοὺς ἔχοντας τοῦτο μᾶλλον φορολογουμένους.

Μηδενὸς ἀντειπόντος παρῆλθεν ἕτερος μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, καὶ ἀνέγνω ἔκθεσιν αὐτοῦ, δι' ἧς προτείνεται τρίτον σύστημα φορολογίας τῶν προϊόντων· ἔχει δ' αὐτὸ οὕτω.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Κύριοι!

«Πρὸ πολλοῦ ἤδη καιροῦ ἡ οἰκονομικὴ μας κατάστασις σᾶς ἐπησχόλει καὶ ἕκαστος ὑμῶν ἐσκέπτετο νὰ εὕρῃ σύστημα ἐγγυώμενον τὴν ἐντελῆ εἴσπραξιν τῶν δημοσίων φόρων.

Οὐχ' ἧττον ὅμως ἐφροντίσατε ὥστε τὸ τοιοῦτον σύστημα νὰ μὴ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον νὰ καταθλιφθῇ ὁ λαός.

Ὑπὸ τοιαύτας ἀρχὰς ἐμπνεόμενοι ἐξελέξατε τὴν εἰσηγητικὴν ἐπιτροπὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπεριμένατε νὰ σᾶς παρουσιάσῃ σύστημα εἰσπράξεως, προλαμβάνον τὴν σπατάλην τῶν προσόδων καὶ ἀπαλάττον τοὺς λαοὺς ἀπὸ τὴν καταθλιψιν.

Ὡς ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὰς ὁποίας καὶ ὑμεῖς ἐμπνέεσθε ἀρχὰς, ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ ἐκλεχθῶ μέλος εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἐπιτροπὴν· ὅλη μου ἡ φροντὶς ἔτεινεν εἰς τὸ νὰ ὑποστηρίξω ἐκεῖνο τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον συνεφώνει μὲ τὴν ἐπιθυμίαν σας.

Εἰς τὴν συζήτησιν ἐπροτάθησαν τρία τινὰ συστήματα.

Τὸ πρῶτον ἦτον τὸ τῆς εἰσπράξεως διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου.

Τὸ δεύτερον ἦτο τῆς ἐνοικιάσεως εἰς εἶδη· καὶ

Τὸ τρίτον τὸ τῆς παραχωρήσεως εἰς τὰς κοινότητας εἰς εἴδη ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου ἐξαχθησομένου ὡς πρὸς τὴν εἴσπραξιν τῶν ἐτῶν 1844, 1845 καὶ 1846.

Οἱ ὑποστηρίξαντες τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως εὕρισκον τοῦτο ὡς τὸ καταλληλότερον διὰ τὸν λόγον, ὅτι οἱ φορολογούμενοι ἀπαλλάσσονται τῆς καταθλίψεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέκυψαν ἄλλοτε ἀπὸ τὴν ἀπληστίαν τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ὅτι ἡ προκύψασα ἐνταῦθεν σπατάλη τοῦ δημοσίου πλούτου δὲν προῆλθεν ἀπὸ τὸ σύστημα, ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἀκατάλληλον ἐφαρμογήν· ὅτι, καίτοι ὑπεκύψαν τὸ δημόσιον εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν φόρων του, μ' ὅλον τοῦτο ἡ ὠφέλεια, ἥτις προέκυψεν εἰς τοὺς γεωργοὺς, ὠφέλησε ταῦτο, καθότι, τῶν γαιοκτημόνων καὶ γεωργῶν ὠφεληθέντων, ἐνεψυχώθη ἡ γεωργία· ὅτι τὸ τοιοῦτον ἐπιτηδειότερος ἐφαρμοζόμενον ἐπαγγέλλεται εὐάρεστα ἀποτελέσματα.

Εὕρισκον δὲ οὗτοι πλημμελὲς τὸ σύστημα τοῦτο τῆς ἐνοικιάσεως, διότι δίδει τὴν εὐκαιρίαν καὶ ἰσχὺν εἰς τοὺς κερδοσκόπους νὰ καταθλίψωσι τὸν λαὸν, τὸ δὲ δημόσιον θέλει ὑποκύψει εἰς τὰς καθυστερήσεις, καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν λόγων των ἔφερον εἰς ἀπόδειξιν τὰ ἔτη, ἐφ' ὧν ἐνεργεῖται τοῦτο, ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ ὁ λαὸς ὑπέφερε, καὶ τὸ δημόσιον στερεῖται ἱκανὴν ποσότητα χρημάτων.

Οἱ δὲ ὑποστηρίζοντες τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως ἐθεώρουν ἐκεῖνο τὸ τῆς εἰσπράξεως ὡς καὶ τὸ μόνον δυνάμενον νὰ φέρῃ εἰκονομικὴν κρίσιν, καθόσον, ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος προβαίνουσης τῆς διαφθορᾶς, εἶναι ἐπόμενον νὰ ἀπορροφήσωσιν ἀπὸ τοὺς εἰσπράττοντας ὅλοι οἱ φόροι εἰς ἀπόδειξιν ἕτερον τὴν σπατάλην, ἥτις ἔγεινε ἐπὶ τοῦ 1845 οὖσαν ἀνωτέραν ἀπὸ ἐκείνην τοῦ 1844, καὶ τοῦ 1846 οὖσαν ἀνωτέραν ἐκείνης τοῦ 1845· ὥστε

κατὰ φυσικὸν λόγον καὶ ἡ γεννωμένη εἰς τὸ τρέχον ἔτος ἔπεται νὰ ἦναι ἀνωτέρα τῆς τῶν **1846**· παρεκτὸς δὲ τῆς προόδου τῆς διαφθορᾶς ἐπρότεινον καὶ τὴν περιμενομένην ἐποχὴν τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν, καθ' ἣν οἱ διαχειριζόμενοι τὰς πρόσοδους τοῦ δημοσίου, θέλουσιν εἶσθαι ἠναγκασμένοι νὰ σπαταλεύσωσι τοὺς φόρους τούτους.

Θεωροῦντες πλημμελὲς τὸ σύστημα τῆς ἐπιστασίας, τὸ ἐθεώρησαν ὡς σύστημα τῆς σπατάλης, καθότι εἰς τὸ σύστημα τῶν δύο ἐτῶν, ἐνῷ βεβαίως ἔπρεπε ν' αὐξήσωσιν οἱ πόροι μας ἀπὸ μόνον τοὺς ἐγκτητικοὺς φόρους, τοὐναντίον ἐξημιώθη τὸ δημόσιον ἐπέκεινα τῶν δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Πρὸς θεραπείαν ὅθεν τοῦ κακοῦ τούτου ἐπρότειναν τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως εἰς εἴδη, διϊσχυριζόμενοι, ὅτι, ἐνῷ διὰ τοῦ τοιούτου ὁμολογουμένως ἐξασφαλίζεται τὸ δημόσιον διὰ τοὺς φόρους του, οἱ φόβοι περὶ τῆς καταθλίψεως εἰσὶν ἀνύπαρκτοι, καθόσον αἱ διατάξεις, δι' ὧν οἱ ἐνοικιασταὶ κατέθλιβον τοὺς φορολογουμένους, ἀφηρέθησαν ἀπὸ τὸν νόμον.

Καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγοι ἀμφοτέρων τῶν συζητημάτων· συνεφώνησαν δ' ἀμφότερα τὰ μέρη ν' ἀναγνωρίσωσιν ὡς τὸ καταλληλότερον, τὸ τῆς παραχωρήσεως εἰς τὰς κοινότητας· εὕρισκον ὅμως τὰς ἑπομένας δυσκολίας·

α') Ὅτι αἱ κοινότητες δὲν δύνανται ν' ἀντιπροσωπευθῶσι, καὶ ἂν τὸ δημόσιον ἀναγνωρίσῃ τὰ ἄτομα τῆς κοινότητος, καθυστερήσεως τυχούσης, τὸ δημόσιον ἀδύνατεῖ νὰ καταδιώξῃ τοσαῦτα ἄτομα.

β') Ὅτι αἱ κοινότητες θέλουν ἐπιβουλευθῆ ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους των, διότι οὗτοι λαμβάνοντες τὴν διαχείρισιν, ἔπεται νὰ καταχρασθῶσι τοὺς δημοσίους φόρους, καὶ ἡ κοινότης θέλει ὑποκύψει εἰς τὰς καταδιώξεις.

Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἐβεβαίαζε τοὺς συναδελφούς μου ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἦτον, ὅτι τὸ δημόσιον δὲν θέλει δυνηθῆ νὰ συνάξῃ τοὺς φόρους του ἀπὸ τὰς κοινότητας, καὶ ὅτι ἂν ἐπείθοντο, ὅτι ἠδύναντο νὰ παρουσιάσωσιν ἐγγυητὰς αἱ κοινότητες, μετὰ προθυμίας ἤθελον ἐναγκαλισθῆ τὸ σύστημα τῆς παραχωρήσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἶναι ἀδύνατον τὸ τοιοῦτον, καθόσον οὐδεὶς παρέχει ἐγγύησιν διὰ κοινότητα, διὰ τὸν λόγον ὅτι αὐτὸν θὰ ἐπιβαρύνῃ πᾶσα τυχοῦσα καθυστέρησις, ἐνῷ ὄφελος θέλει διανεμηθῆ εἰς ὅλα τὰ ἐνεχθέντα μέλη εἰς τὴν ἐνοικίασιν, ἐκτὸς ἂν παραχωρηθῆ εἰς τὸν ἐγγυητὴν τὸ πλεῖον μέρος τῆς ἐνοικιάσεως, ἀλλὰ τότε ἡ κοινότης ὡς μὴ ὠφελουμένη δὲν θέλει ἐξαιτήσει

τὴν παραχώρησιν· οἱ λόγοι ὅθεν οὗτοι ἔκαμαν τοὺς ἐπιλοίπους συναδελφούς μου νὰ προτιμήσωσιν οἱ μὲν τὸ τῆς ἐπιστασίας σύστημα, οἱ δὲ τὸ τῆς ἐνοικιάσεως.

Ἰδὼν τὰ λοιπὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς νὰ ἐναγκαλισθῶσι τὰ περὶ οὗ ὁ λόγος συστήματα, εὑρέθην εἰς δεινὴν θέσιν, διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ νόμος τῆς φορολογίας ἑνὸς ἔθνους εἶναι ὁ σοβαρώτερος ὅλων, τόσον διὰ τὴν ποσότητα τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα δι' αὐτοῦ ἀπολαμβάνει τὸ δημόσιον, ὅσον καὶ διότι τὸ πλεῖστον τοῦ ἔθνους ὑπόκειται εἰς τοῦτον. Καὶ καθὼς δὲν δύναμαι νὰ θεωρήσω μὲ ἀδιάφορον ὕψιμα τὴν σπατάλην τοῦ δημοσίου πλούτου, τοιοτοτρόπως δὲν ἤθελα συντρέξει ὥστε νὰ καταπιεσθῶσιν οἱ φορολογούμενοι· τὴν ἐπιθυμίαν μου ταύτην δὲν εὗρον ἐκπληρουμένην οὔτε διὰ τοῦ ἑνός, οὐδὲ διὰ τοῦ ἄλλου συστήματος, ἐξ ἄλλου ὅμως ἐδίστασα ν' ἀναδεχθῶ βάρος μόνος νὰ παρουσιάσω γνώμην, φοβούμενος μήπως ἤθελα προσκόψει, καὶ οὕτως ἀντὶ νὰ ὠφελήσω βλάψω εἴτε τὸ δημόσιον εἴτε τὸν λαόν.

Εἰς τοιαύτην δεινὴν θέσιν εὑρεθεὶς ἀμφιταλαντευόμην καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ ἐναγκαλισθῶ καμμίαν τῶν δύο ῥηθεισῶν γνωμῶν. ἀφοῦ ὅμως ἐρεύνησα τὸ πνεῦμα τῆς βουλῆς, καλλιεύομαι νὰ πιστεύω, ὅ,τι εἶναι σύμφωνον μὲ τοὺς ὁποίους ἐξεφράσατε λόγους ἅπαντες ὑμεῖς· λόγους, οἵτινες δὲν ἀπέβλεπον εἰμὴ νὰ προληφθῇ μὲν ἡ σπατάλη τοῦ δημοσίου πλούτου, ἀλλὰ νὰ μὴ καταθλιφθῇ καὶ ὁ λαός· τότε ἐξήτασα ἀμφότερα τὰ συστήματα, καὶ τοὺς λόγους τῶν προστατευόντων ἢ κατακρινόντων ταῦτα, καὶ εἶδον ὅτι ἀμφότερα δὲν ἐκπληροῦσι τὴν ἐπιθυμίανσας· ἔλαβα θάρρος νὰ ὑποστηρίξω τὸ τῆς *παραχωρήσεως*, καὶ παρασταθεὶς εἰς τὸ βῆμα σᾶς ἐζήτησα νὰ μοῦ παραχωρήσητε προθεσμίαν διὰ νὰ σᾶς παρουσιάσω νομοσχέδιον διάφορον τοῦ τῆς ἐνοικιάσεως καὶ εἰσπράξεως· ὑμῶν δὲ προθύμως παραχωρησάντων τὴν αἰτηθεῖσαν παρ' ἐμοῦ προθεσμίαν, κατέβαλα ὅσην ἠδυνάμην προσπάθειαν, καὶ ἰδοὺ σᾶς παρουσιάζω νομοσχέδιον περὶ παραχωρήσεως τῶν προσόδων εἰς τὰς κοινότητας.

Διότι δὲ αἱ προηγηθεῖσαι γνῶμαι στηρίζονται, ἡ μὲν μία εἰς τὸ σύστημα, τὸ ἐνεργηθὲν τὰ 3 τελευταῖα ἔτη, καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὸ πρὸ αὐτῶν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ ἐνοικιασταὶ ἀντὶ χρημάτων νὰ πληρώσωσιν εἰς εἴδη, κατὰ χρέος ὀφείλω νὰ σᾶς καταδείξω τὸ πλημμελὲς ἀμφοτέρων καὶ τὰς ὠφελείας τοῦ παρ' ἐμοῦ παρουσιαζομένου.

Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἀγνοεῖτε ὅτι τὸ ἀντικείμενον εἶναι περὶ

σπούδαστον, σᾶς παρακαλῶ, Κύριοι, νὰ στήσητε τὴν προσοχήν σας εἰς τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους θὰ ἐπιφέρω.

Οἱ συναδελφοί μας ὑποστηρίξαντες τὴν εἰσπραξιν εὑρίσκουν ὅτι τὸ πλημμελὲς ὑπάρχει εἰς τὴν κακὴν ἐφαρμογήν, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ σύστημα.

Ὅτι ἡ ἐπιστασία ἀπήλλαξε τοὺς λαοὺς ἀπὸ τὴν καταθλιψιν τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἐπιτασίας ἐνεψύχωσε τὴν γεωργίαν· καὶ ὅτι ἀπήλλαξε τὸ δημόσιον ἀπὸ τὰς καθυστερήσεις τῶν ἐνοικιασῶν.

Νομίζω ὅτι οἱ συναδελφοί μας ἠπατήθησαν προφανέστατα.

Τὸ σύστημα τῆς ἐπιστασίας ὁμολογοῦν ὅτι ἀπέβη ἐπιζήμιον διὰ τὴν κακὴν ἐφαρμογήν, παραδέχομαι καὶ ἐγὼ ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο ὁδηγεῖ τὰ ἔθνη νὰ γνωρίσωσι τοὺς πραγματικοὺς φόρους των, ἀλλὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔφερε τοιοῦτον ἀποτέλεσμα εἰς δύο ἔτη; ὄχι βεβαια! διότι ὄχι μόνον δὲν προέβημεν εἰς τὴν διάγνωσιν τῶν φόρων μας, ἀλλ' ἀπεμακρύνθημεν· δὲν παρέσχε δὲ τὰ εὐεργετικά του ἀποτελέσματα λέγουν οἱ συναδελφοί μας, διότι δὲν ἐφαρμόσθη προσηκόντως, ἤτοι δὲν ἐκλέχθησαν καταλλήλοι ἄνθρωποι διὰ τὴν ἐπιστασίαν· ἀλλὰ ποῖος δύναται νὰ μᾶς βεβαιώσῃ ὅτι θέλει ἐκλεχθῶσιν ἄλλοι ἀντ' ἐκείνων ὁποῦ ἦσαν ἐκλελεγμένοι; ἤ, καὶ ἐκλεγόμενοι ἄλλοι, δὲν θέλουσιν ἄραγε παραδειγματισθῆ ἀπὸ τοὺς προκατόχους των; μακρὰν τοῦ νὰ θεωρήσω ὅλους τοὺς ἐπιστατήσαντας ἢ ἐπιστατήσοντας καταχραστάς, δὲν δύναμαι ὅμως καὶ νὰ σιωπήσω ὅτι πολλοὶ τῶν Βουλευτῶν εἶπον, ὅτι *« δὲν ἐγγυῶνται οὐδ' εἰς τοὺς στενωτέρους των συγγενεῖς »* ἂν διορισθῶσιν εἰς εἰσπραξιν προσόδων· ἀπόδειξις λοιπὸν τρανοτάτη, ὅτι τὰ εὐάρεστα ἀποτελέσματα τοῦ τῆς εἰσπράξεως συστήματος κατὰ τὸ παρὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὰ ἴδωμεν.

Ὅσον δ' ἀποβλέπει τὴν καταθλιψιν, ἀπαντῶ ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν διατάξεων ὅσας μετήρχοντο οἱ ἐνοικιασταὶ διὰ νὰ καταθλίβωσι τοὺς φορολογουμένους, αὐταὶ ἀφηρέθησαν τοῦ νόμου, καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἐνθυμηθῆτε πόσα παράπονα ἔγειναν κατὰ τῶν ἐπιστατῶν.

Παράπονα, ὅτι ἐξετίμησαν τὰ ἀραβοσίτια, τὰ πρώϊμα, ἂν καὶ ὁ νόμος τὰ ἐξαιρῇ.

Παράπονα, ὅτι ἐκ τῶν ἐκτιμήσεων ἄλλαι ἐγένοντο χάριν πληρωμῆς ψήφων, καὶ ἄλλαι ὑπερβολικαὶ πρὸς ποινήν.

Ἂς ἐνθυμηθῶσιν ὅτι τὰ διπλότυπα δὲν διενεμήθησαν, εἰμὴ εἰς τὰ μέσα τοῦ χειμῶνος ἐπὶ τούτῳ διὰ νὰ βαστῶσι ἀπηωρημένους τοὺς φορολογουμένους.

Τὸ τοιοῦτον εἶδος τῆς καταθλίψεως εἶναι περισσότερον ἐπιζήμιον, διότι ὁ φορολογούμενος ἀπὸ τοὺς ἐπιστάτας δὲν παρεβιάσθη εἰς τὴν περιουσίαν του ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ φρόνημά του· ἄρα οἱ ἐπιστάται ἔπραξαν ἀξιοκατακριτωτέραν καταθλιψιν.

Ὅσον δ' ἀποβλέπει ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἐπιστασίας ἐνεψύχωσε τὴν γεωργίαν, τοῦτο εἶναι παντελῶς ἀνύπαρκτον, καθότι τὰ ὄφελη τῆς γεωργίας προῆλθον ἀπὸ τὴν παρ' ἐλπίδα ὕψωσιν τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων, καὶ ἀπὸ τὸ φίλεργον τῶν Ἑλλήνων· αἱ φυτεῖαι αὔξησαν πρὶν ἡ εἰσαχθῇ τὸ διαληφθὲν σύστημα, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν φρικτοτέρων καταδιωγμῶν, ἡ δὲ καλλιεργοῦσα διὰ τοῦ ἀρότρου τάξις τῶν γεωργῶν ἐπροώδευσε, καὶ ἡ πρόοδός της ὀφείλεται εἰς τὴν αὔξησιν τῶν καρπῶν· ἀλλὰ, καὶ ἂν αὐτὴ ὠφελεῖτο, νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπερφημίσωμεν τὸ σύστημα διὰ τὴν τοιαύτην πρόοδον, ἀλλὰ νὰ τὸ κατακρίνωμεν, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι

Πᾶς νόμος, ὅστις δίδει εὐκολίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ γίνωνται ἐγκληματίαι, ὁ τοιοῦτος νόμος εἶναι κατακριτέος ὅθεν

Τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, ἐπειδὴ συνεισέφερε νὰ καταχῇ τοὺς φορολογοῦντας καὶ φορολογουμένους κλέπτας, τὸ τοιοῦτον σύστημα εἰσῆξε τὴν διαφθοράν, ἄρα εἶναι καὶ κατακριτέον.

Ἐν τέλει μᾶς εἶπον, ὅτι ἕνεκα τῆς ἐπιστασίας τὸ δημόσιον ἀπηλλάγη ἀπὸ τὰς καθυστερήσεις· τὸ κατ' ἐμέ, ὑπέκυψεν εἰς περισσοτέρας καθυστερήσεις ἀπὸ ἐκείνας, εἰς τὰς ὁποίας ὑπέστη ἐπὶ τῆς ἐνοικιάσεως, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν παραμικρὰν ἐλπίδα τὸ δημόσιον νὰ λάβῃ ἓν λεπτὸν ἀπὸ τὰς καθυστερήσεις, τὰς ὁποίας ἐπροκάλεσε τὸ σύστημα τῆς ἐπιστασίας· καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος.

Ἐπὶ τῆς ἐπιτυχῆς, καθ' ἣν ἐνοικιάζοντο αἱ πρόσοδοι, μ' ὅλον ὅτι ἡ ἀταφιδοφυτεία ἦτο πολὺ κατωτέρα τῆς ὁποίας ὑπάρχει σήμερον, ὁ ἐλάχιστος τῶν ἐνοικιάσεων ὅρος ἔφθασεν εἰς 6 σχεδὸν ἑκατομμύρια, διὰ δώδεκα ἔτη προέκυψαν καθυστερήσεις περὶ τὰ 12 ἑκατομμύρια· ὥστε κατ' ἀναλογίαν καθυστεροῦνται ἕνα ἑκατομμύριον δραχμαί, ἀλλ' ἐγὼ ὑποθέτω ὅτι καθυστεροῦνται ἕνα ἥμισυ· ἂς ἀφαιρέσωμεν ἴσον ἐτήσιον εἰσόδημα τῶν 6 ἑκατομμυρίων, τὸ 1,500,000 καὶ τότε θέλουν μᾶς μείνει 4 1/2 ἑκατομμύρια.

Ἀλλὰ σήμερον μόλις αἱ πρόσοδοί μας ἀναβαίνουν 3 ἑκατομμύρια, ἄρα τὸ σύστημα τῆς ἐπιστασίας μᾶς ἐπιφέρει 3 ἑκατομμύρια, ἐνῷ τὸ τῆς ἐνοικιάσεως μᾶς ἔφερεν 1 1/2.

Ἐξ ὅλων τούτων πρκύπτει.

Ὅτι τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως τὸν μὲν δημόσιον πλοῦτον σπαταλᾷ, τὴν δὲ καταπίεσιν δὲν προλαμβάνει, καὶ τὴν διαφθορὰν ἐξαπλόνει καὶ εἰς καθυστερήσεις μᾶς ὑποβάλλει, καὶ τὸ χείριστον, ὅτι ὡς εἴδομεν ἀπὸ τὴν διαχείρισιν τῶν παρελθόντων χρόνων, ἡ σπαταλὴ ἀπὸ χρόνον εἰς χρόνον αὐξάνει, καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ πρόσοδοι ἐπιστατούμεναι δὲν πρέπει νὰ λογίζωνται ὅτι δίδονται ἀπὸ τὸ ἔθνος εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ διὰ νὰ διανέμωνται κατὰ καιροὺς εἰς τοὺς εἰσπράττοντας ταύτας.

Λογικώτατον ὅθεν ἀποδεικνύεται, ὅτι διὰ τὰς περιστάσεις μας τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως εἶναι ἐπιβλαβές.

Οἱ δὲ ὑποστηρίξαντες τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως ἕνα καὶ μόνον λόγον εἶχον.

Ὅτι ἐξασφαλίζεται ὁ δημόσιος πλοῦτος, καὶ ὅτι καταζέλλεται καὶ ἡ διαφθορά.

Ἀντέταξαν δὲ ὡς πρὸς τὴν καταβλιψιν, τοῦ ὅτι οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσι τοιαύτην, διότι αἱ καταβλιπτικαὶ διατάξεις ἐξηρέθησαν.

Ὅσον δὲ περὶ τῆς καθυστερήσεως, δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀκολουθήσωσι τοιαῦται, ἀφ' οὗ αὕτη γίνεται εἰς εἴδη.

Ἂς μὲ συγχωρήσωσι νὰ τοὺς εἰπω ὅτι δὲν ἔπρεπε ν' ἀποβλέψωσιν εἰς μόνον τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ συμφέρον τοῦ γεωργοῦ, καὶ τοῦτο βέβαια δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν ἐνοικίασιν.

Οἱ ἐνοικιασταὶ κατέθλιβον καὶ ἐγύμνωσαν τοὺς παρελθόντας χρόνους τοὺς λαοὺς διὰ τῶν ἀποκοπῶν τῶν μποστανίων, ἀραβοσίτων, καὶ βαμπακίων· αἱ τοιαῦται ἀποκοπαὶ ὑπάρχουν καὶ σήμερον, καὶ καθὼς τότε ὁ νόμος δὲν ἐδύνατο ν' ἀσφαλίσῃ τὸν φορολογούμενον μὲ ὅσας καὶ ἂν ἐτίθεντο διατάξεις, οὕτω καὶ σήμερον.

Ἐθεώρησαν πρόσθετι ἀδύνατον τὴν καθυστέρησιν διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐνοικιάζεται εἰς εἴδη· τὸ τοιοῦτον δὲν προλαμβάνει ταύτην, καθότι ὁ ἐνοικιαστὴς εἶναι ἐπόμενον νὰ μὴ συνάξῃ τόσα κοιλὰ δι' ὅσα μέλλει νὰ γίνῃ ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου. Ἡ καθυστέρησις ὑπάρχει φύσει εἰς τὴν δημοπρασίαν· ὁ συναγωνισμὸς ὑπάρχει μέσον ἐρεθιστικόν, καὶ σήμερον μάλιστα, ἀφοῦ αἱ τιμαὶ τῶν σι-

τηρῶν ἐπηυξήνθησαν τόσον, εἶναι ἐπόμενον ὁ συναγωνισμὸς νὰ γίνῃ ζωηρότερος· προσθέσατε καὶ τοῦ ὅτι περιμένονται αἱ ἐκλογαὶ καὶ ἕκαστος ἔχει συμφέρον νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ κόμμα του, καὶ διὰ νὰ δελεάσῃ τοὺς ψηφοφόρους θέλει νομίσει ὅτι γενόμενος ἐνοικιαστὴς θέλει εὐκολυνθῆ εἰς τοῦτο, καὶ τότε θέλετε πεισθῆ ὅτι ὁ συναγωνισμὸς θέλει γίνει μὲ μανίαν, καὶ ἰδοὺ ἄρωκτος ἡ καθυστέρησις.

Προβαίνω ἤδη εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ τρίτου συστήματος ἤ τοι τὸ τῆς παραχωρήσεως εἰς τὰς κοινότητας.

Εἰς τοῦτο οἱ συναδελφοί μας ὁμολογοῦν ὅτι δὲν ὑπάρχει φόβος μήπως καταθλιφθῶσιν οἱ λαοί, δὲν μένει εἰμὴ νὰ ἐρευνήσωμεν ἂν οἱ κάτοικοι ἑκάστης κοινότητος δύνανται νὰ μᾶς πείσωσιν ὅτι εἶναι ἐξησφαλισμένον καὶ τὸ δημόσιον διὰ τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἤθελε νὰ λάβῃ εἰς βάρος της.

Ἂν καὶ ἡ πεῖρα δύναται νὰ μᾶς πείσῃ περὶ τοῦ ἀξιοχρέου τῶν κοινοτήτων, οὐχ' ἧττον καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος μᾶς παρουσιάζει ὡς ἐγγυητὴν τὸν ἀσφαλέστερον τὴν κοινότητα· καὶ ὅσον διὰ τὴν πεῖραν θέτω ὑπ' ὄψιν σας σειρὰν πολλῶν ἐτῶν φορολογικῶν νόμων, ἐν οἷς θεωρεῖτε ὅτι αἱ κοινότητες θεωροῦνται ὡς ἀξιόχρεοι καὶ ἐπὶ ταύταις δὲν ἐζήτουν ἐγγυητάς.

Εἰς τὸν νόμον τοῦ **1837** ἀριθ. ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως **64**. ἄρθρ. τοῦ νόμου **27** καὶ **28**.

Εἰς τὰ **1838** ὑπῆρξεν ὁ αὐτὸς νόμος.

Εἰς τὰ **1839** ἐπίσης δὲν ἐζητεῖτο ἐγγύησις ἀρ. **40**. **19**.

Εἰς τὰ **1840** ἀρ. **43**. ἀρθ. **15**, **20**· ἐπίσης.

Εἰς τὰ **1841** ἀριθ. **81**, ἄρθρ. **15**.

Εἰς τὰ **1842** ἐπίσης ὅρα **52** ἀρ. **13**.

Παρατηρεῖτε λοιπὸν ὅτι κατὰ τὸ ἑπταετὲς τοῦτο διάστημα ἐθεώρησεν ἡ Κυβέρνησις ὡς ἀξιόχρεων ἑκάστην κοινότητα καὶ δὲν ἀπῄτησεν ἐγγυητάς, καὶ ἀφοῦ οἱ νομοθετοῦντες τότε ἴσως ἄδικον ἐνόμισαν νὰ μὴ θεωρήσωσιν ὡς μὴ ἀξιόχρεων τὸν λαὸν, οἱ βουλευταὶ δύνανται νὰ ἐκφράσωσι δισταγμοὺς περὶ τούτου;

Ἐκτὸς τούτου, οἱ φόροι ἑκάστης κοινότητος εἶναι παραγωγὴ τῆς ἐργασίας τῶν κατοίκων· καὶ ἐπειδὴ ἕκαστος φορολογούμενος θὰ λάβῃ τριπλάσιον ἀπὸ τὸ ὁποῖον θέλει δώσει εἰς τὸ δημόσιον, ἄρα εἶναι καὶ εἰς κατάστασιν νὰ δώσῃ τὸν φόρον του, ἀποτελοῦντα τὸ ἓν τέταρτον τῆς παραγωγῆς τῶν κόπων των.

Ἴσως μοῦ εἴπητε ὅτι ὅλοι οἱ κάτοικοι μιᾶς κοινότητος πιθανὸν νὰ μὴν συμφωνήσουν, ν' ἀναδεχθῶσι τὴν ὑποχρέωσιν, εἰμὴ ἓν μέρος τούτων· τὸ κατ' ἐμὲ καὶ αὐτὸ τὸ μέρος τὸ θεωρῶ ἀξιό-

χρεων, καθόσον γνωρίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει Ἕλλην, ὅστις νὰ μὴ ἔχῃ μικράν τινα περιουσίαν ἀκίνητον, καὶ σπάνιον εἶναι νὰ μὴ ἔχωσι καὶ κινητὴν, οἷον κτήνη καὶ τὰ παρόμοια, ὥστε, ὅσον καὶ ἂν ὑπερθῶσιν ὀλίγοι οἱ αἰτήσοντες, πιστεύω ὅτι εἶναι καὶ ἀξιόχρεως.

Ἐκτὸς τούτων ἔχω μίαν ἰσχυρὰν ἐγγύησιν εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ λαοῦ, ὅστις εἶναι τὸ νὰ πτοῆται τὸν καταδιωγμὸν καὶ τὰς ζημίας· φοβούμενος ὅθεν ὁ φορολογούμενος τόν τε καταδιωγμὸν καὶ τὰς ζημίας εἰς τὰς ὁποίας θὰ ὑποκύψει ὕστερον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κάμῃ καθυστέρησιν, ἐνῷ ὁ ἐνοικιαστὴς προσπαθεῖ νὰ ἐφεύρῃ μέσα διὰ νὰ δικαίζηται, ὥστε νὰ βαρῇ τὰ δημόσια χρήματα, ὁ δὲ ἐπιτήδειος ἐνθαρρύνεται εἰς τὴν κατάχρησιν, καὶ, ἐρειδόμενος εἰς τὴν προστασίαν τινός, πράττει ἀνυστόλως τὴν κατάχρησιν.

Πέραν τούτων ἁπάντων ἐνόμισα καταλληλον νὰ θέσω καὶ διατάξεις ἄλλας τινὰς, δ ἐστὶ ὁ φορολογούμενος νὰ ἦναι ὑπεύθυνος, ἂν τυχὸν δώσῃ τοὺς φόρους του εἰς ἄλλον τινὰ ἀπὸ τὸν ἀποθηκάριον τοῦ δημοσίου, πρὶν ἡ ἐξοφληθῇ τὸ χρέος τῆς κοινότητος πρὸς τοῦτο.

Ἔθεσα καὶ ἄλλην τινὰ διάταξιν τὸ νὰ σχηματισθῶσι τὰ βιβλία εἰς τριπλότυπα, ὥστε, ἀφοῦ καταμετρηθῇ καρπός τινος φορολογουμένου, ἀμέσως νὰ σημειοῦται εἰς τὸ τριπλότυπον· διὰ τοῦ τρόπου τούτου βεβαιοῦται ὁ φόρος ἑκάστου, καὶ συναμα διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἑνὸς τῶν τριπλοτύπων εἰς τὸν ἀποθηκάριον εἰδοποιεῖ τοῦτον ὅστις δύναται νὰ ἐξαιτήσῃ τὸν φόρον καὶ τὸν λάβῃ.

Ἔθεσα τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τὸν φορολογούμενον, εἰς τὰς κυριακὰς νὰ παραδίδῃ τὸν φόρον του, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μὴ δίδεται καιρὸς εἰς τοῦτον νὰ τὸν διαθέσῃ ἄλλως πως, καὶ ἂν δὲ παρέλθῃ ἡ προθεσμία αὕτη καὶ δὲν τὸν δώσῃ, ὁ ἀποθηκάριος εἰδοποιεῖται τρόπον τινὰ ὅτι ἐπαπειλεῖται καθυστέρησις καὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὴν προλάβῃ.

Ἐξ ὅλων τούτων προκύπτει.

α) Ὅτι τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως διὰ τὴν Ἑλλάδα σήμερον περιέχει τὴν σπατάλην τοῦ δημοσίου πλούτου καὶ τὴν καταπίεσιν τῶν ἐπιστατῶν.

β) Τὴν καθυστέρησιν, καὶ ὅτι ἡ σπατάλη προχωρήσασα εἰς τὸ ἔπακρον ὑπερτερεῖ καὶ τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον προέκυπτεν ἀπὸ τὰς ἐνοικιάσεις· καὶ

γ) Τὴν ἠθικὴν διαφθοράν, ἥτις εἶναι ἀσυγκρίτως τῷ λόγῳ ἐπιζημιωδεστέρα ἀπὸ τὴν β. ζημίαν τὴν ὑλικήν· καθότι ἡ ἠθικὴ διαφθορὰ εἶναι μίασμα, τὸ ὁποῖον μολύνει ὅλον τὸ κοινωνικὸν σῶμα καὶ ἀπαιτοῦνται πρὸς θεραπείαν δραστήρια φάρμακα.

Τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως περιέχει· α) τὴν κατάθλιψιν· β) τὴν καθυστέρησιν.

Τὸ σύστημα τῆς παραχωρήσεως περιέχει.

α) Τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ δημοσίου πλούτου, διὰ τὸν λογον ὅτι οἱ κάτοικοι ἔχουν τοσαύτην περιουσίαν, ἥτις ἐγγυᾶται τὸν δημόσιον πλοῦτον, καὶ διότι οἱ φορολογούμενοι δὲν ἔχουν τὸ ὁριστικὸν καὶ δικαιόλογον τῶν ἐνοικιαστῶν.

β) Διότι προλαμβάνει τὴν κατάθλιψιν.

γ) Παρέχει μικράν τινα ἄνεσιν καὶ εἰς τοὺς φορολογουμένους, οἵτινες διὰ δεκαπέντε ἔτη τοσαῦτα ὑπέρερον ἀπὸ τοὺς ἐνοικιαστὰς καὶ ἐπιστάτας.

Εἰς περίστασιν, καθ' ἣν κοινότητός τινος κάτοικοι δὲν θελήσωσι νὰ ἀναδεχθῶσι τὴν πλῆρωμὴν τῶν φόρων των, ὡς ἐρρέθη, τότε παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς οἰκονομίας διατάττεται ἡ ἐνοικίασις.

Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ συστήματος· ἤδη στρέφω εἰς ἓν τοῦ νομοτχεδίου ἄρθρον, τὸ ὁποῖον νομίζω διηρθωτέον καὶ περὶ τούτου θέλω σᾶς εἰπεῖ ὀλίγα τινά· ἐξήρεσα τὸ ἐδάφ. Β. τοῦ ἄρθρ. 4, διὰ τὸν λόγον ὅτι μία τοιαύτη διάταξις πιθανὸν νὰ βλάψῃ ἱκανοὺς Ἕλληνας καιρίως, καὶ ἡ βλάβη τούτου δὲν εἶμπορεῖ εἰμὴ νὰ βλάψῃ καὶ τὸ δημόσιον· καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος.

Τὸ ἐδάφιον τοῦτο ἀποβλέπει διὰ τὰ κτήματα τὰ καρποφόρα· ὑποθέσατε ἕνα ἔχοντα φυτείαν, καὶ τοιοῦτοι γνωρίζετε ὅτι ἕνεκα τῶν ὑπερόγκων ἐξόδων καθυστεροῦσι· τοῦ ἑνὸς τούτου τὸ κτῆμα παρῆξε καρπὸν, κατὰ τὸν νόμον ὁ καρπὸς οὗτος πρέπει νὰ κατασχεθῇ διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ δημόσιον· ἀλλὰ διὰ τὸ ὀλίγον τῆς παραγωγῆς ἀναμφιβόλως δὲν θέλει περισσεύσει τι διὰ νὰ μένῃ εἰς τὸν φορολογούμενον, ὥστε νὰ καλλιεργήσῃ τὸ κτῆμα τοῦτο καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος· τότε ἓν ἐκ τῶν δύο θέλει προκύψει· ἢ θέλει ὑποχρεωθῇ νὰ λάβῃ δάνεια χρήματα μὲ τόκους ὑπερόγκους, καὶ τὸ τοιοῦτον εἶναι ἐπιζήμιον, ἢ θέλει ἀφήσει τὸ κτῆμα ἀκαλλιέργητον.

Νομίζω ὅθεν ἀναγκαίαν τὴν ἐξάλειψιν τοῦ ἐδαφίου τούτου, καὶ οὕτω συνεισφέρει καὶ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας· ἀλλὰ τὸ ν' ἀποδίδωμεν καὶ τὴν γεωμένην εἰς τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως, ἐνῷ τὸ τοιοῦτον εἶναι ὀπισθοδρομικὸν εἶναι καὶ ἄδικον.

Εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρ. 5. νομίζω ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ καὶ ἄλλη τις ἐξαίρεσις, καὶ αὕτη εἶναι ἡ τοῦ σπόρου· τὸ

νὰ μένῃ δὲ ὁ σπόρος ἀφορολόγητος εἶναι δίκαιον, διότι ὁ καρπὸς οὗτος ἐφορολογήθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 26. Κεφ. 2.

Οἱ διὰ τὴν Ἀχαΐαν καὶ Ἦλιδα ἐκ τῶν βαλανοκιδίων συλλεγόμενοι καρποὶ ὑπόκεινται εἰς ἐγκτητικὸν φόρον δραχ. 3. ἀντὶ 1. καὶ 5.

Εἰς δὲ τὸ ἄρθρον 31 θέλει προστεθῆ, ἐξαιρουμένων τῶν ἀρθ. 29, 501, ϛ'. γ'. καὶ δ'. καὶ οὕτω καθίσταται ἡ φορολογία τῶν βαλανοκιδίων τῆς Ἀχαΐας καὶ Ἦλιδος εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν μ' ἐκείνων τῆς μεσσηνίας.

Τὸ τοιοῦτον εἶναι δίκαιον διὰ τὸν λόγον, ὅτι τὰ βαλανοκιδία ταῦτα ὄντα ἐθνικά, ὡς ἐκεῖνα τῆς Μεσσηνίας, κατὰ τὸν νόμον ὑπάγονται εἰς μοναπωλεῖον, ἐνῷ τὰ τῆς Μεσσηνίας πλειόνων εἰς τὸ τελωνεῖον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 12 Μαρτίου 1847.

Ὁ Βουλευτὴς Ἦλιδος καὶ μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς

ΑΥΣΑΝΔΡΟΣ ΒΙΛΑΕΤΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Τροποποιοῦν τὸν φορολογικὸν νόμον διὰ τὸ 1847 παρουσιαζόμενον παρὰ τοῦ Βουλευτοῦ Αυσάνδρου Βιλαίτου.

Τὰ ἄρθρ. τοῦ νόμου 1, 2, 3, καὶ 4, παραδεκτὰ ὡς ἔχουν· ἐξαιρεῖται τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 4.

Εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τοῦ ἄρθρου 5 προστίθεται καὶ ἡ ἐξαίρεσις ἕνα τῶν δέκα ἀπὸ τὸν σῖτον, κριθὴν, σιταροκρίθη, καὶ βρώμην διὰ τὸν σπόρον· τὸ ἄρθρ. 6 παραδεκτόν.

ΤΜΗΜΑ Β'. Περὶ διαθέσεως τῶν ἐγκτητικῶν φόρων.

7. Οἱ ὡς ἀνωτέρω κανονισμένοι φόροι θέλουν τεθῆ διὰ τὸ ἔτος 1847.

ἀ. Διὰ παραχωρήσεως κατ' εἶδος εἰς τὰς κοινότητας ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου, ἐξαχθησομένου ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις τῶν ἐτῶν 1844, 1845, καὶ 1846.

Καὶ ϛ'. εἰς ὅσας κοινότητας δὲν ἤθελε στέρξωσιν οἱ κάτοικοι ν' ἀναδεχθῶσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληρόνωσι τοὺς φόρους τῆς κοινότητός των, ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν θέλει διατάξει τὴν ἐνοικίασιν τῶν φόρων τῆς τοιαύτης κοινότητος διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου εἰς εἶδη.

8. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν τὰς κατὰ χωρία εἰσπράξεις τῶν ἐτῶν 1844, 1845, καὶ 1846, ἐξ ὧν θέλει ἐξάξει καὶ σχηματίσει τὸν μέσον ὅρον ἑκάστου

εἴδους, καθὼς καὶ τῶν εἰς χρήματα πληρονομένων εἰδῶν, οἷον μποστανίων περιβολίων κτλ.

9. Δι' ἕκαστον χωρίον σχηματίζεται ἴδιον πρωτόκολλον, εἰς τὸ ὁποῖον σημειοῦνται οἱ μέσοι ὅροι ὅλων τῶν εἰδῶν· τὰ πρωτόκολλα ταῦτα διευθύνονται ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον εἰς τοὺς ἁρμοδίους ἐφόρους, οἵτινες ὀφείλουν ἐπὶ ποινῇ προστίμου 100—200 δραχμῶν ν' ἀποστέλλουν ἐπιδεικνύουν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τοὺς δημάρχους τῆς περιφερείας των τόσα ἀντίτυπα, ὅσα χωρία περιέχει ἕκαστος δῆμος.

10. Οἱ δήμαρχοι ὀφείλουν ἐπὶ ποινῇ προστίμου 100—200 δραχ. νὰ κοινοποιῶσιν αὐτὰ ἐντὸς δύο τὸ πολὺ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς των εἰς τοὺς παρέδρους ἐπὶ ἀποδείξει, οἵτινες καθὼς καὶ οἱ δήμαρχοι ὀφείλουν νὰ τοιχοκολλήσουν αὐτὰ εἰς τὸ δημοσιώτερον μέρος, νὰ κηρύξουν δὲ διὰ κήρυκος τὸ περιεχόμενον τοῦ πρωτοκόλλου καθαρῶς, καὶ εἰς τὴν ἀμέσως ἐπομένην κυριακὴν ν' ἀναγνώσωσιν αὐτὸ ἐπ' ἐκκλησίας· εἰς ὁποιαν δὲ κοινότητα συμπέσῃ ὥστε νὰ μὴν ἱερουργήσῃ ἱερεὺς κατὰ τὴν κυριακὴν ταύτην, ἐπαναλαμβάνεται ἡ διὰ τοῦ κήρυκος δημοσίευσις.

Ἐὰν δὲ εἴτε ὁ δήμαρχος, εἴτε ὁ πάρεδρος δὲν φροντίσωσι νὰ ἐνεργηθῇ ἡ δημοσίευσις κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, ὑπόκεινται εἰς ποινὴν προστίμου 200 — 300 δραχμῶν.

Οἱ κάτοικοι ἑκάστης κοινότητος ὀφείλουν ἐντὸς δώδεκα ἡμερῶν, ἀπὸ τῆς εἰς τὸν δήμαρχον παραδόσεως τῶν πρωτοκόλλων, νὰ δηλώσουν, δι' ἐγγράφου ἀναφορᾶς των πρὸς τὸν ἔφορον ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς, ἂν δέχωνται, ἢ μή, νὰ κρατήσουν διὰ λογαριασμόν των τοὺς φόρους των κατὰ τὰ δημοσιευθέντα πρωτόκολλα· συγχρόνως δὲ θέλουν ἐκλέξει τρεῖς ἢ πέντε ἐπιτρόπους πληρεξουσίους διοριζομένους ὡς τοιούτους ἐγγράφως διὰ νὰ παρασταθοῦν εἰς τὸν ἔφορον, καὶ ζητήσουν τὸ ἐνοικιαστήριον, ὑπογράφοντες τὰς ὁμολογίας εἰς βάρος τῶν ὅσων αἰτοῦν τὴν ἐνοικίασιν.

Εἰς περίστασιν, καθ' ἣν οἱ κάτοικοι μιᾶς κοινότητος δὲν συμφωνήσωσι νὰ ἐνοικιάσωσι τὰς προσόδους τῆς κοινότητός των, ἀλλὰ διηρημένον δι' ἀναφορᾶς του ἕκαστον μέρος ζητεῖ τὴν ἐνοικίασιν, ὁ ἔφορος θέτει τότε εἰς πλειστηριασμὸν τοὺς προσόδους τῆς αὐτῆς κοινότητος, δεχόμενος ὡς πλειστηριαστὰς μόνον τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν δύο τούτων μερῶν, καὶ τὸ προσφέρον τὴν ἀνωτέρω τιμὴν μέρος ἀναγνωρίζεται ὡς ἐνοικιαστής.

Οἱ ὑπογεγραμμένοι εἰς τὴν περὶ ἐνοικιάσεως αἴτησιν καὶ πληρεξούσιοι θεωροῦνται ὑπεύθυνοι διὰ τὸ ποσὸν τῆς ἐνοικιάσεως· οἱ δὲ ἀγράμματοι εἰς τὴν ἀναφορὰν καὶ τὸ πληρεξούσιον ὑπο-

γράφονται παρ' ἄλλου γινώσκοντος γράμματα, ἢ παρ' ἑνὸς Ἱερέως, προσεπιμαρτυρεῖται δὲ ἡ συγκατάθεσις τοῦ ἀγραμμάτου παρὰ δύο μαρτύρων οἱ μὲν ὑπογεγραμμένοι εἰς τὴν διαληφθεῖσαν αἴτησιν καὶ τὸ πληρεξούσιον εἶναι ἀνεύθυνοι καὶ θεωροῦνται ἁπλῶς φορολογούμενοι.

Οἱ ἐπίτροποι τῆς κοινότητος, οἵτινες θέλουν διευθύνει τὴν εἰσπραξιν εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνοι, ἐὰν πρὶν ἢ ἐξοφλήσουν τὸ δημόσιον παραχωρήσουν εἰς τινα ἄλλον ἢ κρατήσωσιν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ τὰς δημοσίους προσόδους.

Ἕκαστος φορολογούμενος καθίσταται ὑπεύθυνος, ἐὰν εἴτε πρὸς ἴδιον ὄφελος, εἴτε πρὸς ἄλλου ὑπακούει εἰς διαταγὴν ὁποιουδήποτε, ἀποδίδει μέρος ἢ ὅλον τὸν φόρον του εἰς ἄλλον τινὰ ἀπὸ τὸν ἐπὶ τούτῳ διωρισμένον ἀποθηκοφύλακα τοῦ δημοσίου.

Ἕκαστος φορολογούμενος, ὁσάκις καταμετρηθῶσι καρποί του ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς κοινότητος, τὸ δικαίωμα τοῦ δημοσίου ὀφείλει τὴν προσοχὴ κυριακὴν νὰ μετακομίσῃ εἰς τὴν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὡρισμένην κεντρικὴν ἀποθήκην, εἰς δὲ τὸν ἀποθηκάριον, ἀφοῦ παραδώσῃ τὸν φόρον του, συνάμα θέλει παρουσιάσει καὶ τὸ διπλότυπόν του διὰ νὰ ἐξοφληθῇ· τὸ δὲ ἐξωφλημένον τοῦτο διπλότυπον, θέλει παρουσιάσει εἰς τοὺς ἐπιτρόπους διὰ νὰ ἐξοφλήσουν καὶ οὗτοι τὸ εἰς τὸ στέλεχος μένον τριπλότυπον. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰς ἕκαστον δήμον θέλει διορίσει ἀποθηκάριον, ὅστις θέλει λαμβάνει τοὺς φόρους παρ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν φορολογουμένων, οὗτοι δ' ὀφείλουσι νὰ φροντίζωσι τὴν ἐξόφλησιν ὅλου τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον διαλαμβάνουν τὰ τριπλότυπα, τὰ ὁποῖα θέλουν τοὺς στέλλει οἱ ἐπίτροποι ἑκάστης κοινότητος· ὀφείλουν ὅμως ἀμέσως, ὅτε τοῖς ἀποδώσῃ ὁ φορολογούμενος φόρον, νὰ τὸν γράφωσιν ὄπισθεν τοῦ διπλοτύπου, τὸ ὁποῖον φέρει ὁ φορολογούμενος, ἢ ἐὰν ἀποδώσῃ ὅλον τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει τὸ τριπλότυπον διὰ νὰ τὸ ἐξοφλήσῃ.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν θέλει διατάξει ὥστε νὰ τυπωθῶσι βιβλία εἰς τριπλότυπα, ἐξ ὧν θέλουσι παραχωρηθῇ εἰς ἑκάστην κοινότητα τόσα, ὅσα εἶναι ἐπόμενον νὰ τῆς χρησιμεύσωσι.

Οἱ ἐπίτροποι τῆς κοινότητος, ἀφοῦ ἤθελον καταμετρήσωσιν εἴτε πολὺν εἴτε ὀλίγον καρπὸν τινὸς φορολογουμένου, ἀμέσως ὀφείλουν νὰ σημειώσουν τὴν ποσότητα ταύτην εἰς τὸ τριπλότυπον, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλει μείνει εἰς τὸ στέλεχος νὰ ὑπογράφῃ ὁ φορολογούμενος, ἢ, ἀγραμμάτου ὄντος, ἑτέρου τινὸς καὶ δύο μαρτύρων, τὰ δὲ ἄλλα δύο ὑπογράφουσιν οἱ ἐπίτροποι, καὶ

τὸ μὲν ἕνα τούτων θέλουν ἀποδώσει εἰς τὸν φορολογούμενον, τὸ δὲ ἕτερον θέλουν τὸ ἀποστείλει εἰς τὸν ἀποθηκάριον.

Τὸ ἄρθρον 29 §. 3 τοῦ νόμου τροπολογεῖται ὡς ἕπεται διὰ τὴν Ἀχαΐαν, Ἦλιδα καὶ Μεσσηνίαν.

Ἐγκτητικοὶ φόροι	δραχ.	3
Τελωνιακὸν δικαίωμα	»	60
Διὰ τὴν λοιπὴν Πελοπόννησον	»	1.05
Τελωνιακὸν δικαίωμα	»	60

Τὸ ἄρθρον 31 τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως.

Ὅστις φωραθῇ συλλέγων ἐκ τῶν ἐθνικῶν βαλανοκιβδίλων, ἐξαιρουμένων τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 29 §. Β. καὶ Δ, ἄνευ ἀδείας τοῦ δημοσίου ἐπιστάτου κτλ.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἄρθρα θέλει ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος τοῦ 1846.

12 Μαρτίου 1847.

Ὁ Βουλευτὴς Ἦλιδος καὶ μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς
ΑΥΣΑΝΔΡΟΣ ΒΙΛΑΕΤΗΣ.»

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς, πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου, ὑπέβαλε νομοσχέδιον περὶ παραχωρήσεως εἰς τὴν Ρωσσικὴν πρεσβείαν θεμελίου τοῦ ἐν Ἀθήναις κειμένου ἐθνικοῦ ναοῦ, γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Νικόδημος· ἀνέγνω δὲ τοῦτο μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, ἔχοντα οὕτως.

Ἔκθεσις περὶ παραχωρήσεως τοῦ ναοῦ τοῦ Νικοδήμου εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Αὐτοκρατορικὴν Ρωσσικὴν Πρεσβείαν.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι,

α Ἡ παρὰ τῇ Βασιλικῇ Κυβερνήσει Πρεσβεία τοῦ Μεγαλειοτάτου Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν ἐζήτησε νὰ τῇ παραχωρηθῇ ναὸς ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις ὑπαρχόντων, καὶ ῥητῶς ὁ ἐγνωσμένος κοινῶς ὑπὸ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Νικοδήμου πρὸς χρῆσιν ἰδίως αὐτῆς τῆς Πρεσβείας· διότι εἰς τὴν ἐνταῦθα ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν τοῦ Σωτῆρος (ὅπου ἐκ τινων ἤδη ἐτῶν ἐκκλησιάζονται οἱ ὁμόδοξοι Ῥῶσσοι) τελουμένων δύο λειτουργιῶν, τῆς μὲν διὰ τοὺς ἐνορίτας Ἕλληνας, τῆς δὲ διὰ τὴν Ρωσσικὴν Πρεσβείαν, καὶ τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῆς, ἐμπόδιά τινα συνέπιπτον ἐνίοτε ἐν ἡμέραις ἐπισήμοις, καθ' ἃς ὁ τῶν Ῥώσσων ἐφημέριος ἔμελλε νὰ ἱερουργήσῃ.

Τὴν εἰρημένην αἴτησιν Πρεσβείας, παριστώσης παρὰ τῇ Βασ. Κυβερνήσει τῆς Ἑλλάδος μίαν τῶν τριῶν μεγάλων προστατίδων δυνάμεων, ὁ Μεγαλειότατος Βασιλεὺς ἡμῶν, ἀποδεξάμενος εὐμενῶς, μὲ διέταξε νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἡμετέραν συζήτησιν νομοσχέδιον, ἵνα ὁ περὶ οὗ ὁλόγος ναὸς τοῦ Νικοδήμου παραχωρηθῇ δωρεὰν εἰς τὴν προμνησθεῖσαν Πρεσβείαν, ὡς μικρὰ ἀπόδειξις εὐγνωμοσύνης παρ' εὐεργετηθέντος ἔθνους πρὸς κρατιαὰν εὐεργέτιδα δύναμιν.

Ὅθεν, ὑποβάλλων πρὸς συζήτησιν τὸ ἀνῆκον νομοσχέδιον, εἰς δύο ἄρθρα συνιστάμενον, διασαφῶ εἰς ὑμᾶς, ὅτι τὸ μὲν Α. ἄρθρον, ἔχον ἐπὶ λέξεως οὕτω.

« Παραχωρεῖται δωρεὰν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Αὐτο-
» κρατορικὴν Ῥωσσικὴν Πρεσβείαν, διὰ νὰ χρησιμεύῃ
» ὡς ἐκκλησία αὐτῆς, ὁ ἐν τῇ πόλει Ἀθηνῶν, ἐν μέσῳ
» πλατείας κείμενος ναὸς γνωστὸς ὑπὸ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ
» Νικοδήμου, καὶ μετόχιον ὢν πρότερον τοῦ διαλυθέντος
Μονηδρίου τῆς Καισαριανῆς » ἀφορᾷ κυρίως τὴν παραχώρησιν τῆς ἐκκλησίας δωρεὰν πρὸς τὴν πρεσβείαν. Τὸ δὲ Β. ἄρθρον διαλαμβάνον, ὅτι « ἡ πλατεία, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ εἰρημένη ἐκκλησία, θέλει διατελεῖ εἰς τὸ διηνεκὲς πλατεία,» ἐτέθη κατ' ἀνάγκην ἐν τῷ νομοσχεδίῳ. διὰ τὸν ἑξῆς λόγον.

Ἡ διαληφθεῖσα ἐκκλησία τοῦ Νικοδήμου, μετόχιον οὖσα πρότερον τοῦ ἐν Ἀττικῇ διαλελυμένου μονηδρίου τῆς Καισαριανῆς, ἔχει ἰδίαν περιοχὴν 1664 100/49 μέτρων τετραγωνικῶν (ἐξ ὧν τὰ 261 μέτρα ἀποτελοῦσι τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ).

Ἡ Αὐτοκρατορικὴ πρεσβεία, ζητήσασα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν παραχώρησιν τῆς ἐκκλησίας, ἐζήτησε συγχρόνως νὰ τῇ παραχωρηθῇ καὶ ἡ περιοχὴ αὐτῆς, διὰ νὰ γένῃ περὶ τὸν ἱερὸν ναὸν ὁ ἀνῆκων περίβολος. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐκκλησία κεῖται ἐν μέσῳ πλατείας, ἐχούσης ἔκτασιν μέτρων τετραγωνικῶν 1839 100/24 (ἐν οἷς ἐμπεριέχονται καὶ τὰ τῆς κυρίας περιοχῆς τῆς ἐκκλησίας σημειωθέντα ἀνωτέρω 1664 100/49 μέτρα) καὶ ἐπειδὴ

ἐντὸς τῆς πλατείας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σχηματισθῇ οὔτε κτιστὸς, οὔτε κογλιδωτὸς, περίβολος περὶ τὴν ἐκκλησίαν, διὰ τοῦτο ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις ἔκρινε καλὸν, καὶ ἀναγκαῖον μάλιστα, νὰ θέσῃ τὸ Β. ἄρθρον εἰς τὸ νομοσχέδιον, ἐκπληροῦσα μὲν τὰς εὐχὰς τῆς πρεσβείας, ἡ ὁποία ἠδύνατο ἴσως νὰ ὑποπτεύῃ μήποτε, ἐν περιπτώσει μεταλλαγῆς ἢ τροποποιήσεως τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, συμπηχθῶσιν ἐκεῖ πολλὰ πλησίον τοῦ ναοῦ οἰκήματα πολιτῶν, ἐμπεδοῦσα δὲ συγχρόνως αὐτὰς τὰς εὐχὰς τῆς ἰδίας πρεσβείας διὰ τῆς ῥητῆς ἐν τῷ νόμῳ διατάξεως, ὅτι *ἡ σημερινὴ πλατεία, θέλει διατελεῖ εἰς τὸ διηνεκὲς πλατεία περὶ τὸν ἱερὸν ναόν.*

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Μαρτίου 1847.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτλ. ὑπουργός.

Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει παρουσιασθῇ ὅπως ἔχει εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν ἀπὸ τὸν ἡμέτερον ὑπουργὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν.

Α. Παραχωρεῖται δωρεὰν εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Αὐτοκρατορικὴν Βασιλικὴν Ῥωσσικὴν πρεσβείαν. διὰ νὰ χρησιμεύῃ, ὡς ἐκκλησία αὐτῆς, ὁ ἐν τῇ πόλει Ἀθηνῶν, ἐν μέσῳ πλατείας κείμενος ναὸς, γνωστὸς ὑπὸ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Νικοδήμου, καὶ μετόχιον ὢν πρότερον τοῦ διαλυθέντος Μονηδρίου τῆς Καισαριανῆς.

Β. Ἡ πλατεία, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ εἰρημένη ἐκκλησία, ἔχουσα ἐμβαδὸν 1839 100/24 μέτρων τετραγωνικῶν, θέλει διατελεῖ εἰς τὸ διηνεκὲς πλατεία.

Ἀθῆναι τῇ 7 Μαρτίου 1847.

ΟΘΩΝ.

Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ. »

Ἀνηγγέλθη ἀντικειμένου συνεδριάσεως ἡ συνέχεια τῆς χθὲς διακοπείσης συζητήσεως· οὕτω δὲ ἐξέθηκέ τις ὅτι ἡ βουλὴ, ψηφίζουσα κατὰ τὰς παρελθούσας συνόδους τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, ἀπήτησεν ἵνα ἀπὸ τῶν νομῶν οἱ ὑπότροφοι λαμβάνονται, καὶ ἵνα νομοσχέδιον εἰσχθῇ τά τε προσόντα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν διαγράφον· τούτων ὅμως οὐδὲν ἐγένετο, καὶ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τούτων ὁ ὑπουργὸς ὀφείλει νὰ δικαιολογήσῃ. Ὅτι δ' ὁ νόμος οὗτος ἀναγκαῖός τε καὶ μάλιστα ὠφέλιμος ὑπάρχει, συνάγεται, διότι οὐ μόνον τὰ προσόντα, ἀλλὰ καὶ αἱ ὑποχρεώσεις αὐτῶν καὶ τὸ εἶδος τῆς σπουδῆς καὶ ἡ διάρκεια αὐτῆς πρέπει ὡρισμένα νὰ διατελῶσιν, ἵνα ἐκτιμήσωμεν ἂν αἱ ἐπιζήμιαι τάς ὁποίας θέλουσι σπουδάσει ὦσιν ὠφέλιμοι. Προσέτι δὲ ὑπότροφοι, ἀποσταλέντες κατὰ τὰ 1836, ἐν Εὐρώπῃ ἔτι διατελοῦσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μισθοδοτούμενοι, τὸ δ' ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν βουλὴν ὀφείλει, ἵνα τί ἐπὶ τοσοῦτον ἡ τῶν σπουδῶν αὐτῶν διάρκεια παρετάθη, τριετὴς ἄλλως τε ἐπὶ τὸ πλεῖστον τυγχάνουσα· διότι φόβος αὐτὸν κατέχει μὴ οὗτοι μισθοδοτούμενοι ἐν ταῖς ἀγυιαῖς μόνον τῆς ἀλλοδαπῆς περιφέρονται, ὑπὸ οἱουσὶ τεθειμένοι σύνταξιν. Ἄλλως τὸ ὑπουργεῖον ἵνα τί ἀντὶ τούτων, ταῖς ὑπὲρ τούτων δαπάναις, ἄλλους δὲν ἀποστέλλῃ πρὸς ἐκμάθησιν τῶν ὠφελίμων; Ἐπὶ δὲ τῶν παθεισῶν ὑποτρόφων τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἑταιρίας θυγατέρων τοῦ Κ. Σκαρβέλη καὶ Ῥοδίτου, ἐπήνεγκεν ὅτι πάντες μὲν τὰ περὶ τούτων εἰκάζουσιν ἐκ τῆς ἀπολογίας τοῦ πρωθυπουργοῦ. Καὶ δὲν ἀρνεῖται μέν τις οὐδ' ἀμφισβητεῖ τὰ πρὸς τοῦτο δικαιώματα τῆς ὀρφανῆς Μαρκέζης, σὺν ταύτῃ ὅμως καὶ δώδεκα ἄλλαι προσετέθησαν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αἱ παυθεῖσαι νὰ διατηρηθῶσι δυνατὸν ἦτον· οὐδεὶς δὲ νὰ γινώσκῃ δύναται, ἂν αἱ παυθεῖσαι δὲν ἐδύναντο νὰ ἐκπληρώσωσι τὰς τῶν ὑποτρόφων ὑποχρεώσεις· καὶ ἂν τοῦτο ἐκ τινων προσόντων εἰκάζηται, πολλαὶ τῶν διοριαθεισῶν ἤδη εἰς τὴν αὐτὴν ὑπάγονται κατηγορίαν. Ἐπειδὴ δ' ὁ πρωθυπουργὸς δικαιολογούμενος χθὲς μετὰ τῶν ἄλλων ἐπήνεγκε καὶ ὅτι ἔπραξε τοῦτο, πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς γενομένης νόμου παραβάσεως, ἠρώτησεν αὐτὸν ἵνα τί, ἀφ' οὗ σέβεται τὸν νόμον τοῦτον, δὲν σέβηται καὶ ῥητὸν τῆς συνελεύσεως ψήφισμα, πολλῷ σεβαστὸν τυγχάνον, περὶ τῆς πλήρους τῶν Σεπτεμβριανῶν μισθοδοσίας. Παρετήρησε δὲ καὶ ὑπέρ τινος τῶν παυθέντων ὑποτρόφων θυγατρὸς τοῦ Φαλάγκα, ὅτι πάντες γνωρίζουσιν ὁπόσα ἡ οἰκογένεια τούτων συνεισήνεγκε κατὰ τὸν ἀγῶνα· καὶ ὅτι ὁ πατὴρ αὐτῆς, ὑπηρετήσας ὑπὸ τὸν μακαρίτην

Ἀστυγκα, καὶ τοῦ πλοίου αὐτοῦ ἐπλοιάρχησε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀστυγκος. Κινούμενος δὲ ἐκ φιλανθρωπίας ὁ ὑπουργὸς ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς τοῦ Μαρκέζη, καὶ ἀναγκασθεὶς διὰ τοῦτο νὰ παύσῃ τὰς θυγατέρας τοῦ Σκαρβέλη καὶ Ῥοδίτου, διατί ἔπαυσε τὴν ὀρφανὴν ἀμφοτέρων τῶν γονέων, τὴν ὄντως πενομένην καὶ δύστηνον θυγατέρα τοῦ Φαλάγκα, ἐγκαταλιμπανομένην ἤδη ἐν ταῖς τριόδοις;

Ὁ ὑπουργὸς τῆς ἐκπαιδεύσεως, πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου, ἐπήνεγκεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀνάγκην νὰ αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος σπουδαζόντων ὑποτρόφων. Πρὸς τοῦτο δ' ἐπρότεινε προσθήκην τεσσάρων ἔτι τοιούτων, ληφθησομένων ἐκ τῶν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ σπαδαζόντων, κατ' ἐκλογὴν τῶν ἱκανωτέρων μεταξὺ τῶν διὰ διαγωνισμοῦ ἀναδειχθησομένων καὶ ἐπιδιδόντων· οὗτοι δὲ θέλουσιν ἀποσταλῆ, ἵνα τελειοποιηθῶσι καὶ δυνηθῶσι νὰ κατάσχωσιν ἕδρας καθηγητῶν, καὶ ἀναπληρώσωσι τοὺς διὰ θάνατον, γῆρας ἢ νόσημά τι ἐκλείψαντας. Ὅτι, ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ὑποτρόφων, δύω ἀσχολοῦνται εἰς τὴν σπουδὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, τὴν μὲν ζωολογίαν καὶ βοτανικὴν οἱ Κύριοι Μπουσάκης καὶ Ὀρφανίδης, τὴν δ' ἀστρονομίαν ὁ Κ. Ι. Παππαδάκης· περὶ δὲ τὴν ἰατρικὴν ἀσχολεῖται μόνος ὁ Κ. Χρυσοβέργης, ἀνεψιὸς τοῦ μακαρίτου ἁγίου Πατρῶν. Πρὸς τὰ περὶ τῆς σπουδῆς τῆς ἰατρικῆς λεχθέντα ἀπήντησεν, ὅτι πολλαὶ τῶν ἐπαρχιῶν στεροῦνται ἰατρῶν, καὶ ἐκ τῆς σπάνεως τούτων ἀναγκάζεται ἡ Κυβέρνησις πολλάκις, νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου ἐξάσκησιν καὶ εἰς ἐμπειρικούς, καὶ νὰ διορίζῃ μάλιστα τοιούτους εἰς ὑγειονομικὰ καὶ ἄλλα τοιαῦτα καταστήματα. Καὶ ἡ μὲν νομικὴ περὶ τὰ ἠθικὰ καὶ ὑλικὰ τῶν πολιτῶν συμφέροντα ἀσχολεῖται, ἡ δὲ ἰατρικὴ περὶ τὸ πολυτιμώτερον ἁπάντων, τὴν ζωήν· εἶναι δὲ ἄδικον νὰ ἔχωμεν σπάνιν ἀνδρῶν, κατεχόντων ἐπιστήμην θείαν ἔχουσαν δύναμιν, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον εὐγενῆ καὶ ὑψηλήν.

Μετὰ τὸν πρὸ αὐτοῦ ἐπαναλαβόντα, ὅτι δὲν εἶπεν ὅτι δὲν χρήζομεν ἰατρῶν, δυναμένων τῶν θελόντων νὰ ἀσχολῶνται καὶ περὶ ταύτην· ἀλλ' ὅτι αἱρετώτερον εἶναι νὰ σπουδάζωσι τὰς ὠφελούσας τὴν κοινωνίαν μας τέχνας καὶ ἐπιστήμας διὰ τῶν εὐτελῶν τοῦ ταμείου ἡμῶν μέσων· καθόσον ὁποίαν οἱ σπουδάζοντες δημοσίοις ἀναλώμασι παρέχουσιν ἐγγύησιν, ὅτι θέλουσιν ἐπανέλθει εἰς τὴν ἡμεδαπὴν, ἢ καὶ ἐπανελθόντες δὲν θέλουσιν αὖθις ἀπέλθει εἰς τὴν ἀνατολὴν, πρὸς ἀπόλαυσιν πλειόνων ὠφελειῶν; Καὶ οὐδεὶς μὲν φείδεται τῶν δαπανῶν, ἀλλὰ πάντες θέλουσιν

ἵνα τελεσφόροι ἀποβαίνωσι, διά τε τῶν ἀπαιτουμένων ἐγγυήσεων περὶ τῆς εἰς τὴν ἡμεδαπὴν ἐπανόδου, καὶ διὰ τῆς προσηκούσης ἐπιτηρήσεως τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ σπουδῆς αὐτῶν.

Μετὰ ταῦτα ὑπὸ πολλῶν γενομένην ἐξήγητιν, ὅτι αἱ 4 ὑπότροφοι, τῶν ὁποίων ἡ προσθήκη ἐπροτάθη, θέλουσι ληφθῆ ἀπὸ τῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον σπουδαζόντων· θέλουσι δὲ ληφθῆ διὰ διαγωνισμοῦ ἀπὸ τούτων, δὲν εἶναι δὲ οἱ ζητηθέντες ὑπότροφοι τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς συμπλήρωσιν τῶν δέκα, ἰσαρίθμων τοῖς νομοῖς, ἀλλ' ἄλλοι τούτων, ἀποσταλησόμενοι εἰς Εὐρώπην ἀπὸ τῶν σπουδαστῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡ Βουλὴ ἐρωτηθεῖσα παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ 1. ἄρθρον κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὴν προταθεῖσαν προσθήκην τῶν τεσσάρων τούτων ὑποτρόφων.

Μετὰ ταῦτα ἐγένετο δεκτὸν δι' ἀναστάσεως καὶ τὸ 2 ἄρθρον, ἔχον οὕτω.

« 2. ἔξοδα . . . . . 2000. »

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Θ'. κεφαλαίου, μετὰ τῆς διὰ τοὺς προστεθέντας 4 ὑποτρόφους ἀπαιτουμένης δαπάνης, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 49,940, ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Μ. Πρωτοπαπᾶ καὶ Κ. Οἰκονομοπούλου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Θ'. κεφαλαίου, μετὰ τῆς προταθείσης αὐξήσεως, διὰ ψήφων 66 ἀρνηθέντων ψῆφον 5.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἕξης ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ Θ'. Κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ἐκ δρ. 49,940, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Μ. Α. Καΐρης	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Δ. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.
Θ. Γρίβας	ἀπών	Ι. Βλάσσης	ἀπών
Ν. Μαυρομμάτης	»	Ι. Κωλέττης	Ν.
Ζ. Ι. Βαλβῆς	ἐν ἀδείᾳ	Α. Μεταξᾶς	ἀπών
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.
Π. Δ. Καμτάνης	Ν.	Σ. Βλάχος	Ν.

Π. Ῥάγκος	ἀπών	Δ. Κυριακίδης	Ν.
Ι. Καραγιαννόπουλος	»	Σ. Πάγκαλος	ἀπών
Α. Γεωργαντᾶς	»	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.
Α. Λαπουσιάδης	ἀρνήθη ψῆφον	Δ. Πλαπούτας	Ν.
Τσανετάκ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	ἀρνήθη ψῆφον
Δ. Τσιγκουράκος	Ν.	Ν. Μπούκουρας	Ν.
Γ. Κονδύλης	Ν.	Ν. Κορφιωτάκης	Ν.
Κ. Φασίτσας	Ν.	Σ. Παρθενόπουλος	ἀπών
Κ. Χαραμῆς	Ν.	Π. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Ι. Κρανίδης	Ν.	Γ. Φιγγαρᾶς	ἀπών
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Γ. Δερνιτσιώτης	ἀπών
Δ. Ζῶτος	Ν.	Κ. Τ. Σαντᾶς	ἀρνήθη ψῆφον
Νίκος Θέου	ἀπών	Μιλέτης Χ. Μελέτη	Ν.
Α. Γουζούασης	Ν.	Π. Βέρβογλης	Ν.
Α. Βιλαέτης	ἀπών	Ῥ. Παλαμίδης	ἀπών
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥαβελιώτης	»
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.	Β. Δημητρακόπουλος	»
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	»	Π. Καλαμαριώτης	»
Σιλβ. Στεφανάκης	»	Π. Δαρεῖώτης	»
Ν. Δελίντας	ἐν ἀδείᾳ	Ν. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	ἀπών	Δ. Σακελλαριάδης	ἀπών
Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	Ν.	Κ. Βέϊκος	ἀπών
Γ. Γουναρόπουλος	Ν.	Μ. Ἰατρὸς	»
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ἰω. Εὐσταθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	ἀπών
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	Ν.
Ν. Ἀνδρίκου	Ν.	Σ. Παρότσης	Ν.
Π. Παπαδαῖος	ἀπών	Δ. Βιρβίλης	Ν.
Ι. Ζάρκος	»	Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών
Ι. Ν. Φλίσσας	»	Δ. Νικουλάκης	Ν.
Π. Ι. Κυριακὸς	Ν.	Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	ἀπών	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ν.	Κ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	Ν.	Α. Καλμογδάρτης	ἀπών
Κύπρ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Τσερτίδης	»
Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.	Δ. Κουμανιώτης	Ν.
Ἐμ. Τσοῦχλος	ἀπών	Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ν.	Α. Μαχόπουλος	Ν.

Παππακώσ. Τσαμάλας	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	ἀρνήθη ψῆφον
Γ. Μπάστας	Ν.
Φιλ. Ἰωάννου	Ν.
Σ. Ἀντωνιάδης	ἀπών
Κ. Ἀντωνιάδης	»
Κ. Προβελέγιος	»
Ι. Ταταράκης	»
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπών
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Σταμάτιος Δάρρας	ἀρνήθη ψῆφον
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Ι. Στάϊκος	ἀπών
Α. Παππατσώρης	Ν.
Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Α. Κιζάνης	Ν.
Δ. Δράσος	Ν.
Εὐρ. Μ. Παρίσης	Ν.
Γ. Δοκὸς	Ν.
Δ. Κριεζῆς	Ν.
Δ. Κουντουριώτης	Ν.
Δ. Χαντσίσκος	Ν.
Γ. Γριζάνος	Ν.
Ι. Γαρδύκης	Ν.
Ν. Κριεζώτης	Ν.
Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Γ. Ἀποστολίδης	ἀπών
Κ. Κανάρης	»
Γ. Σταματάρας	Ν.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ 1 ἄρθρον τοῦ 1 κεφαλαίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

« Τὸ κεφάλαιον τοῦτο διαιρεῖται εἰς δύο ἄρθρα, ὧν τὸ μὲν φέρει τὴν τοῦ προσωπικοῦ δαπάνην, τὸ δὲ τὰς δαπάνας τῆς βιβλιοθήκης, ἐν αἷς περιέχονται καὶ οἱ μισθοὶ δύο κλητήρων· καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τοῦ 1 ἄρθρου τοὺς μισθούς, ἡ βουλή, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προλαβόντος προϋπολογισμοῦ (ὅρα Συνεδρ. ΡΜ'. σελ. 2385), ἔκρινε μὲν δεκτὴν τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν τοῦ τε ἐφόρου καὶ τοῦ ὑποβιβλιοθηκαρίου, καθὼς καὶ τὴν δαπάνην τοῦ μισθοῦ τρίτου βιβλιοθηκαρίου εἰς δραχμὰς 100 συνισταμένου, ἀλλ' ἔθεσεν ὡς ὅρον τῆς πραγματοποιήσεως αὐτῶν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ περὶ τούτου νόμου. Μὴ πληρωθέντος δὲ εἰσέτι τοῦ ὅρου τούτου, ἡ ἐπιτροπὴ, παραδεχομένη τὴν πίστωσιν ταύτην, ὑπομιμνήσκει εἰς τὴν βουλὴν τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεις αὐτῆς περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ τοιούτου νόμου.

Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸ 2 ἄρθρον τὸ τῶν δαπανῶν ἐνταῦθα ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ προλαβόντος προϋπολογισμοῦ κατὰ δραχ. 480 προκύπτουσα ἐκ τῆς προσθήκης ἑτέρου ἔτι κλητῆρος. Πέρυσιν ἡ βουλὴ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ὑπάρχοντος κλητῆρος, ἀπαιτήσασα τὴν διὰ νόμου τούτου κύρωσιν, μετήνεγκεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν ἀναλωμάτων τῆς βιβλιοθήκης τὸ

τούτου ποσὸν, μὴ ἀποδίδουσα, ὡς εἰπεῖν, τὴν ἰδιότητα μισθοῦ ἐπὶ μὴ νενομοθετημένης θέσεως. Ταῦτα ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπὴ, ἀπέχει καὶ ἤδη τοῦ να παραδεχθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο ὡς μισθὸν, πρὶν ἡ κυρωθῇ διὰ νόμου, καὶ μεταφέρει αὐτὸ εἰς τὴν τῶν ἀναλωμάτων τῆς βιβλιοθήκης μερίδα. Αὐτὸ δὲ τοῦτο προτείνει ἵνα γίνῃ καὶ περὶ τοῦ προτεινομένου ὡς ἑτέρου κλητῆρος, ἀνεψιοῦ τοῦ μακαρίτου Δημητρίου Γαλανοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν παραδοχὴν ὡς τοιούτου συνίστησιν εἰς τὴν βουλὴν, ἀποβλέπουσα εἰς τὰ εὐεργετήματα τοῦ θείου αὐτοῦ Δ. Γαλανοῦ, ὅστις καὶ εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Πανεπιστημίου συνετέλεσε διὰ γενναίας συνδρομῆς, καὶ τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ ἐπλούτισε μὲ λόγου ἄξια συγγράμματα. »

Συμμερισθέντος δὲ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐγένετο τὸ 1 ἄρθρον δεκτὸν δι' ἀναζάσεως, ἔχον οὕτω.

« 1. Μισθοὶ . . . . . - 8280. »

Ἐπὶ δὲ τοῦ 2 παρετήρησέ τις, ὅτι, προκειμένου λόγου περὶ τῆς βιβλιοθήκης, ἡ ἀγορὰ τῶν βιβλίων εἶναι ἀναγκαία, οὐδεμίαν δὲ σχέσιν φαίνεται ἔχουσα ἡ ἔκδοσις βιβλίων μὲ τὰς δαπάνας τῆς βιβλιοθήκης.

Ἐξήγησεν ὁ εἰσηγητὴς, ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον ποσόν τι, πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ὑπαρχόντων χειρογράφων πολυτίμων συγγραμμάτων, τῶν ὁποίων τινὰ ἐξετυπώθησαν μὲ τιμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ὁ Πρωθυπουργὸς λαβὼν τὸν λόγον ἐζήτησατο τὴν προσθήκην 1000 μὲν δραχμῶν πιστώσεως, πρὸς συνδρομὴν τῆς θέμιδος, περιοδικοῦ νομικοῦ συγγράμματος, καλὴν ὑπόληψιν κεκτημένου, καὶ εἰς ἡμᾶς ὠφελιμωτάτου, τοῦ ὁποίου τὴν ἔκδοσιν ὁ ἐκδότης ὡς πένης θέλει διασθῇ νὰ διακόψῃ· ἔτι δὲ χιλίων δραχμῶν πρὸς συνδρομὴν τῶν παρὰ τοῦ Μάμουκα ἐκδιδομένων πρακτικῶν ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν συνελεύσεων κατὰ τὸ διάδημα τοῦ ἀγῶνος, συγγράμματος, τοῦ ὁποίου τὴν ἀνάγκην πᾶς τις συνομολογεῖ.

Ὑπεστήριξεν ἕτερος τὴν αἰτουμένην πίστωσιν, ὡς βασιζομένην ἐπὶ τῶν περυσινῶν ἀποφάσεων τῆς Βουλῆς, καὶ προσέθηκεν ὅτι εὔχεται νὰ ἴδῃ εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος συνδρομὴν ἐκ μικροῦ τινος ποσοῦ, διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἑλληνομνήμονος ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ περὶ τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν ἱστορίαν Μουστοξύδου ἐκδιθησομένου.

Συμφωνῶν καὶ ἕτερος ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τῆς αἰτουμένης πιστώσεως, παρετήρησεν, ὅτι, διὰ τῆς διδομένης ταύτης συνδρομῆς, ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ παρ' ἑκάστου ἐκδότου τὰ ἀνάλογα ἀντίτυπα, τὰ ὁποῖα θέλει πέμπει εἰς τὰ νομαρχεῖα, ἐπαρχεῖα, πρωτοδικεῖα καὶ εἰρηνοδικεῖα, ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον εἰς ἕκαστον.

Συνομολογηθέντος λοιπόν, ὅτι ἡ διδομένη πίστωσις τῶν 2000 δραχμῶν θέλει δοθῆ εἰς συνδρομὴν ἀναλόγων σωμάτων τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων βιβλίων· ἡ Βουλὴ παρεδέχθη δι' ἀναστάσεως τὸ 2 ἄρθρον, μετὰ τῆς προταθείσης προσθήκης τῶν 2000 δραχμῶν, ἔχον οὕτω.

« 2. Ἔξοδα . . . . . 10,160.»

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ 1 κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 18,440. ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Δ. Σακελλαριάδου καὶ Α. Γουζούαση, συνήχθη, κατὰ τὸ ἀνωτέρω καταχωρισθὲν τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὸ παρισταμένον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Θ'. κεφαλαίου, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ Ι. κεφαλ. διὰ ψήφων 66, ἀρνηθέντων ψήφων 5.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ ΙΑ. κεφάλαιον, ἐφ' οὗ, μηδεμιᾶς ἀντιρρήσεως ὑπαρχούσης, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπιτηρούντων τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐξ ἧς συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ ΙΑ. κεφαλαίου διὰ ψήφων 63, ἀρνηθέντων ψήφων 2.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

«Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ ΙΑ'. Κεφαλαίου, ἀναβαίνοντος εἰς δραχ. 3000, τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου, ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ αὐτοῦ ἐγγράφεται, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος;	N.	Θ. Γρίβας	ἀπών
Α. Ὀρεινός	N.	N. Μαυρομμάτης	»
Γ. Λογιωτατίδης	N.	Ζ. Ι. Βέλβης	ἐν ἀδείᾳ

Γ. Γουλιμῆς	ἀπών	Ι. Ζάρκος	ἀπών
Π. Δ. Καμπάνης	»	Ι. Ν. Φλέσσας	»
Μ. Α. Καΐρης	»	Π. Ι. Κυριακός	N.
Δ. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ	Γεωργ. Νοταρᾶς	ἀπών
Α. Σ. Δανόπουλος	ἀπών	Α. Νοταρᾶς	N.
Ι. Βλάσσης	»	Εὐθ. Κανελλόπουλος;	N.
Ι. Κωλέττης	N.	Εὐτ. Οἰκονομόπουλος;	ἐν ἀδείᾳ
Α. Μεταξᾶς	ἀπών	Κ. Χ. Παναγιώτου	N.
Δ. Καλλιφρονᾶς	»	Ἐμ. Τσοῦχλος	ἀσθενής
Σ. Βλάχος	»	Μ. Πρωτοπαππᾶς	N.
Π. Φάγκος	ἀπών	Δ. Κυριακίδης	N.
Ι. Καραγιαννόπ.	»	Σ. Πάγκαλος	N.
Α. Γεωργαντᾶς	N.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	N.
Α. Λαπουσιάδης	N.	Δ. Πλαπούτας	N.
Τσανετ. Γοηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελιγιάννης	ἀπών
Δ. Τσιγκουράκος	N.	Ν. Μπούκουρας	N.
Γ. Κονδύλης	N.	Ν. Κορφιωτάκης	N.
Κ. Φασίτσας	N.	Σ. Παρθενόπουλος	ἀπών
Ι. Χαραμῆς	N.	Π. Βαρδιτσιώτης	N.
Ι. Κρανίδης	N.	Γ. Φεγγαρᾶς	N.
Ι. Γιολδάσης	N.	Γ.Διρνιτσώτης ἀρνήθησαν	ψῆφον
Δ. Ζῶτος	ἀπών	Κ. Τ. Σαντᾶς	»
Νίκος Θέου	»	Μελ. Χ. Μελέτη	ἀπών
Α. Γουζούασης	N.	Π. Βάρδογλης	N.
Α. Βιλαέτης	N.	Ρ. Παλαμίδης	ἀπών
Δ. Κρεστενίτης	N.	Γ. Ῥεβελιώτης	»
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	N.	Β. Δημητρακόπουλος	N.
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἀπών	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	»	Π. Καλαμαριώτης	»
Σίλβεστρος Στεφανάκης	N.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικήτ. Σταματελόπ.	ἀσθενής
Θ. Μαρκεζίνης	ἀπών	Δ. Σακελλαριάδης	N.
Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Φαρμάκης	N.
Β. Νικολαΐδης	N.	Κ. Βέϊκος	ἀπών
Γ. Γουναρόπουλος	N.	Μ. Ἰατρὸς	»
Β. Καραγιάννης	N.	Ἰω. Εὐσταθίου	N.
Β. Πετιμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κ. Μαῦρος	N.
Α. Πετιμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	N.
Ν. Ἀνδρίκου	N.	Σ. Βαρότσης	ἀπών
Ἠλ. Παπαδαΐης	N.	Δ. Βιρβίλης	N.

Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών	Σταμάτιος Δάρρας	Ν.
Δ. Πικουλάκης	»	Α. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Χ. Καπετανάκης	»	Ι. Σταΐκος	ἀπών
Κ. Ζαρειφόπουλος	»	Α. Παππατσόρης	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	»	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Α. Καλαμογδάρτης	»	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Κ. Τσερτίδης	»	Α. Κιζάνης	Ν.
Δ. Κουμανιώτης	Ν.	Δ. Δρόσος	Ν.
Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	Ν.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ν.
Παππακώστ. Τσαμάλας	ἀπών	Δ. Κριεζῆς	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.	Γ. Κουντουριώτης	Ν.
Γ. Μπάστας	Ν.	Ι. Χατσίσκος	Ν.
Φ. Ἰωάννου	ἀπών	Ι. Γριζάνος	Ν.
Σ. Ἀντωνιάδης	»	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Κ. Ἀντωνιάδης	»	Ν. Κριεζώτης	Ν.
Κ. Προβιλέγιος	»	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Ι. Ταταράκης	»	Γ. Ἀποστολίδης	ἀπών
Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Κανάρης	»
Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπών	Γ. Σταματάρας	»
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ		

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως τὸ 1 ἄρθρον τοῦ ΙΒ΄. κεφαλαίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω·

«Τὰ μὲν τοῦ πρώτου ἄρθρου περὶ τῶν μισθῶν ἔχουσιν ὡς καὶ τὰ τοῦ ὁμωνύμου ἄρθρου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1846** ἔτους· τὰ δὲ τοῦ δευτέρου τῶν δαπανῶν ὑπέστησαν μὲν μεταβολήν τινα, ἀλλὰ συμφώνως τῇ τῆς Βουλῆς ἀποφάσει (βλ. συνεδρ. ΡΜ· σελίδα 2392). Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἀναφέρεται ἡ ἐπιτροπὴ εἰς ὅσα ἐν τῷ περὶ ὑποτρόφων Θ΄. κεφαλ. ἐξέθηκε, τοὐτέστι νὰ ὑπαχθῶσι καὶ οὗτοι, οἱ τῶν τεχνῶν ὑπότροφοι, εἰς τοὺς ὅρους τοῦ γενικοῦ περὶ ὑποτρόφων νόμου, τοῦ ὁποίου τὴν ταχείαν εἰσαγωγὴν συνίστησιν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὸ ὑπουργεῖον.

Καὶ ἐνταῦθα μὲ λύπην παρατηρεῖ ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι εἰσέτι κεῖνται ἀμελῶς τῇδε κακεῖσε τὰ ὀλίγα τῆς προγονικῆς καλλιτεχνίας

λείψανα, καὶ ὅτι οὐδεμία χρῆσις ἐγένετο μέχρι τοῦδε τῆς ἐπιψηφισθείσης ποσότητος τῶν 6000 δραχ. δι' ἀνέγερσιν προσωρινοῦ οἰκοδομήματος εἰς ὑποδοχὴν καὶ συντήρησιν τούτων. Συνεχῶ δ' ἑπομένως διὰ τῆς Βουλῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὸ νὰ λάβῃ πλέον τὴν προσήκουσαν πρόνοιαν, διὰ τὴν τήρησιν τῶν πολυτίμων τούτων δειγμάτων τῆς ἀρχαίας ἡμῶν εὐκλείας, εἰς τὰ ὁποῖα ἀτενίζοντες καὶ αἴσθησιν τοῦ καλοῦ καὶ γενναῖον φρόνημα ἀποκτῶμεν. »

Ἐγένοντο δὲ ἄνευ τινὸς παρατηρήσεως δεκτὰ ἑκάτερον τῶν 2 ἄρθρων τοῦ κεφαλαίου τούτου, μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἔχουσιν οὕτω·

« 1. Μισθοὶ 4,276:20
2. Ἔξοδα . . . . . 15,960 »

Διὰ ψηφοφορίας δὲ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν γενομένης, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Εὐ. Παρίση καὶ Δ. Σακελλαριάδου, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ ΙΒ΄. κεφαλαίου, ἐκ δρ. 20,236:20, διὰ ψήφων 65, παμψηφεί.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

Ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν πίστωσιν τοῦ ΙΒ΄. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπουργείου, ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτοῦ ἐψηφίσθη, ἐκ δρ. 20,236.20, ναὶ ἢ ὄχι;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Π. Δ. Καμπάνης	Ν.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Μ. Α. Καΐρης	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ν.	Δ. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ
Θ. Γρίβας	ἀπών	Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Ι. Βλάσσης	ἀπών
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Κωλέττης	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ν.	Α. Μεταξᾶς	ἀπών

Δ. Καλλιρρονᾶς	N.	Βμ. Τσοῦχλος	ἀπών
Σ. Βλάχος	ἀπών	Μ. Πρωτοπαπᾶς	N.
Π. Ῥάγκος	»	Δ. Κυριακίδης	N.
Ι. Καραγιαννόπ.	»	Σ. Παγκαλος	N.
Α. Γεωργαντᾶς	N.	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	N.
Α. Λαπουσιάδης	ἀπών	Δ. Πλαπούτας	ἀπών
Τσανετάκ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Δελτγιάνινης	»
Δ. Τσιγκουράκος	N.	Ν. Μπούκουρας	»
Γ. Κονδύλης	N.	Ν. Κορφιωτάκης	N.
Κ. Φασίτσας	N.	Σ. Παρθενόπουλος	ἀπών
Ι. Χαρσμῆς	N.	Π. Βαρδιτσιώτης	N.
Ι. Κρανίδης	ἀπών	Γ. Φεγγαρᾶς	N.
Ι. Γιολδάσης	N.	Γ. Δερνιτσώτης	N.
Δ. Ζῶτος	ἀπών	Κ. Τ. Σαντᾶς	N.
Νῖκος Θέου	ἀπών	Μελέτ. Χατσῆ Μελέτη	N.
Α. Γουζούσης	N.	Π. Βάρδογλης	N.
Α. Βιλαίτης	ἀπών	Ῥ. Παλαμίδης	ἀπών
Α. Κρεστενίτης	N.	Γ. Ῥεβελιώτης	»
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	ἀπών	Β. Δημητρακόπουλος	»
Ι. Ἀναγνωστόπουλος	»	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	»	Π. Καλαμαριώτης	»
Σιλβεστρος Στερνάκης	N.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικ. Σταματελόπουλος	ἀσθενὴς
Θ. Μαρκεζίνης	N.	Α. Σακελλαριάδης	N.
Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Φαριμάκης	N.
Β. Νικολαΐδης	N.	Κ. Βέϊκος	ἀπών
Γ. Γουναρόπουλος	N.	Μ. Ἰατρὸς	»
Β. Καραγιάννης	N.	Ἰω. Εὐσταθίου	N.
Β. Πετμεζᾶς	ἐν ἀδείᾳ	Φ. Κρ. Μαῦρος	N.
Α. Πετμεζᾶς	ἀπών	Γ. Κάνδυας	N.
Ν. Ἀνδρίκου	N.	Σ. Βαρότσης	N.
Π. Παπκδαῖος	N.	Δ. Βιρβίλης	N.
Ι. Ζάρκος	ἀπών	Α. Μαυρομιχάλης	ἀπὸν
Ι. Ν. Φλέσσας	»	Πικουλάκης	N.
Π. Ι. Κυρικὸς	N.	Χ. Καπετανάκης	ἀπών
Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	ἀπών	Κ. Ζαρειφόπουλος	N.
Α. Νοταρᾶς	N.	Κ. Οἰκονομόπουλ.	ἀπών
Ῥῶμιος Κανελλόπουλος	ἀπών	Δ. Καλαμογδάρτης	»
Εὐσάθ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Τσερτίδης	»
Κ. Χ. Παναγιώτου	N.	Δ. Κουμανιώτης	»

Σ. Λογοθετόπουλος	»	Δ. Πολυχρονόπουλος	ἀπών
Α. Μαρκόπουλος	N.	Ι. Τομαρᾶς	N.
Παππακ. Τσαμάλας	ἀπών	Α. Κιζάνης	N.
Μ. Γ. Σχινᾶς	»	Δ. Δρόσος	N.
Γ. Μπάστας	N.	Εὐστ. Μ. Παρίσσης	N.
Φίλ. Ἰωάννου	ἀπών	Γ. Δοκὸς	N.
Σ. Ἀντωνιάδης	N.	Δ. Κριεζῆς	N.
Κ. Ἀντωνιάδης	ἀπών	Δ. Κουντουριώτης	N.
Κ. Προβιλέγιος	»	Δ. Χαντσίσκος	N.
Ι. Ταταράκης	»	Γ. Γριζάνος	N.
Ἀδριαν. Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Γαρδίκης	N.
Διομήδης Κυριακοῦ	ἀπών	Ν. Κριεζώτης	N.
Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Οἰκονόμου	N.
Σταμάτιος Δάρρας	N.	Γ. Ἀποστολίδης	ἀπών
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	ἀπών	Κ. Κανάρης	»
Ι. Στάϊκος	»	Γ. Σταματάρας	»
Α. Παπατσώρης	N.		

Ἀκολούθως προῆλθε ἡ βουλὴ εἰς τὸ Γ'. Κεφάλαιον· ἀνεγνώσθη ἡ ἐπ' αὐτοῦ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα οὕτω.

«Τὸ κεφάλαιον τοῦτο, συγκείμενον ἐκ τριῶν ἄρθρων διαλαμβανόντων τοὺς μισθοὺς τοῦ προσωπικοῦ, τὴν τῶν ὑποτρόφων χορηγίαν καὶ τὰς τακτικὰς καὶ ἐκτάκτους τοῦ διδασκαλείου δαπάνας, ἔχει ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς βουλῆς κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1846 ἔτους. Προτείνουσα δὲ ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ταύτου παραδοχὴν νομίζει καθῆκον νὰ κάμῃ αὐτὰς ἐκείνας τὰς παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας ἔκαμεν ἐν τῷ περὶ Ἑλληνικῶν σχολείων ἄρθρῳ, περὶ τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ περὶ δημοτικῶν σχολείων ὀργανισμοῦ καὶ τῆς περροντισμένης ἐκλογῆς τῶν διδασκάλων. Ἡ δημοτικὴ μάλιστα παίδευσις, καθ' ὃ γενικὴ καὶ περιλαμβάνουσα τὴν πρώτην καὶ ἀρχικὴν τοῦ παιδὸς διάπλασιν, χρήζει ἰδιαζούσης καὶ συνεχοῦς ἐπιμελείας καὶ φροντίδος· ἀρχὴ καλὴ φέρει τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς τέλος καλόν, ἐναντία δὲ ἀρχὴ ὠθεῖ αὐτὸν εἰς τὴν ἀπώλειαν. Καθῆκον ἔχει ὁ δημοτικὸς διδάσκαλος οὐ μόνον τὸ νὰ διδάξῃ τὴν προκαταρκτικὴν μάθησιν εἰς τὸν παῖδα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔρωτα τῆς παιδείας νὰ ἐμφυσήσῃ εἰς αὐτὸν, διὰ τοῦ καταλλήλου τῆς

διδασκαλίας τρόπου, καὶ τὸν φόβον τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον νὰ ἐντυπώσῃ εἰς τὴν ψυχήν του, διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ παραδείγματος τῶν πράξεών του· ἵνα δὲ ὦσι τοιοῦτοι οἱ διδάσκαλοι, ἀπαιτεῖται πολλὴ περὶ τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν προσοχὴ καὶ μέριμνα. Ἐπειδὴ δὲ τὸ τοιοῦτον δυσκόλως ὑφ' ἑνὸς διαπράττεται, ἡ ἐπιτροπὴ φρονεῖ, ὡς καὶ ἐν τῷ περὶ Ἑλληνικῶν σχολείων εἶπεν, ὅτι ἤθελεν εἶσθαι λίαν σκόπιμον καὶ ζωχαστικὸν, καὶ τούτων ἡ ἐκλογὴ διὰ δοκιμασίας καὶ ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει εἰδικῆς ἐπιτροπῆς νὰ γίγνηται. Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ ληφθῇ ἡ προσήκουσα πλέον πρόνοια, ὥστε αἱ ψηφιζόμεναι χορηγίαι νὰ πληρόνωνται τακτικῶς εἰς τοὺς διδασκάλους τῶν δήμων καὶ ἐγκαίρως, ἵνα καὶ ἀνετώτερον ζῶσι καὶ ἐπιμελέστεροι γίνωσι περὶ τὴν τῶν καθηκόντων των ἐκπλήρωσιν.

Μηδεμιᾶς δ' ἀντιρρήσεως ὑπαρχούσης, ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἀναστάσεως καθ' ἓν ἕκαστον τὰ ἄρθρα αὐτοῦ, ἔχοντα οὕτω.

« 1. Μισθοὶ	145,440
2. Ὑπότροφοι	9,000
3. Διάφορα ἔξοδα	7,700
	162,140 »

Γενομένης δ' ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ΙΓ'. Κεφαλαίου ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κύρ. Παρίση καὶ Δ. Σακελλαριάδου, συνήχθη, κατὰ τὸ ἀνωτέρω καταχωρισθὲν τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, τὸ παριστάνον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου ΙΑ'. ψηφοφορίαν, ὅτι ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὴν πίστωσιν τοῦ ΙΓ'. Κεφαλαίου ἐκ δραχ. 162,140 διὰ ψήφων 63, ἀρνηθέντων ψήφων δύο.

Διὰ ψηφοφορίας δὲ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, τὸ αὐτὸ μὲ τὸ προηγούμενον πρωτόκολλον παραγαγούσης, ἐγένετο δεκτὴ ἡ πίστωσις καὶ τοῦ ΙΔ'. Κεφαλαίου, ἐκ δρ. 3787:91, ἔχοντος οὕτως·

«Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων . . . . . 3,787:91»

μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐχούσης οὕτως·

« Ἡ δαπάνη τοῦ Κεφαλαίου τούτου, συμποσουμένη εἰς δραχμὰς 3787:91, προϋπελογίσθη διὰ καθυστερούντας μισθοὺς δημοδιδασκάλων, μισθοὺς ὑποτρόφων καὶ ἄλλα τινά. Ἡ ἐπιτροπὴ, θεωροῦσα τὴν δαπάνην ταύτην ἀρκούντως αἰτιολογημένην διὰ τοὺς ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει λόγους, συνιστᾷ αὐτὴν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς Βουλῆς.

Ἡ Βουλὴ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1845 ἔτους παρεδέχθη 20,000 δραχ. διὰ καθυστεροῦντας μισθοὺς τῶν διδασκάλων· ἐξ αὐτῶν δ' ἐδαπανήθησαν μόνον 15,000 περίπου δραχμαὶ, καθ' ἃ πέρυσιν ἀνέφερε τὸ ὑπουργεῖον· αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπεστράφησαν, ὡς ἐπληροφορήθη ἡ ἐπιτροπὴ, εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, παρελθούσης τῆς τοῦ 1845 ἔτους χρήσεως. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν, παραδεχομένη τὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ ποσὸν διὰ καθυστεροῦντας μισθοὺς, μὴ λύπην παρατηρεῖ, ὅτι οἱ τοῦ 1844 ἔτους καὶ αὐτοῦ ἔτι τοῦ 1845 καθυστεροῦντες μισθοὶ, ἐδύναντο νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τῶν περισσευμάτων τῆς πιστώσεως τῶν 20,000 δραχμῶν, πρὶν παρέλθῃ ἡ χρῆσις τοῦ 1845 ἔτους, χωρὶς νὰ ταλαιπωρῶνται ἐπὶ διετίαν ἔτι οἱ ἔχοντες νὰ λαμβάνωσιν αὐτούς.»

Οὕτω δ' ἀπεπερατώθη ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου, τοῦ ὁποίου ὁ τροπολογικὸς πίναξ, συνταχθεὶς ἐπὶ ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις τῆς Βουλῆς, ἔχει οὕτω·

Πίναξ τροποποιητικὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου παιδείας ὑπουργείου, ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη.

Κεφαλ.	Ἄρθρον	Αἰτία δαπάνης	Ποσὰ κατ' ἄρθρον καὶ κεφάλαιον				Διαφορά				
			Αἰτηθέντα παρὰ τοῦ ὑπουργείου		Ψηφισθ. παρὰ τῆς Βουλῆς		Ἐπὶ ἧττον		Ἐπὶ πλέον		
Α.		Ὑπουργεῖον									
	1	Μισθοί	28,200		28,200						
	2	Ἔξοδα	6,260		6,260						
			34,460		34,460						
Β.		Σύνοδος									
	1	Μισθοί	19,360		19,360						
	2	Ἔξοδα	3,075		3,075						
			22,435		22,435						
Γ.		Κλῆρος									
	1	Μισθὸς τῶν ἐπισκόπων									
	2	» τῶν ἱεροκηρύκων	11,040		11,040						
	3	» ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν	4,200		4,200						
	4	Συντάξεις	64,358	44	64,358	44					
	5	Περιθάλψεις	1,200		1,200						
	6	Τόκοι	3,588	32	3,588	32					
			84,386	76	84,386	76					
Δ.		Προπαρασκευαζόμ. διὰ τὸν κλῆρον	16,000		16,000						
Ε.		Πανεπιστήμιον									
	1	Μισθοί	117,660		117,660						
	2	Ἔξοδα	14,980		20,980				6,000		
			132,640		138,640						
Ϛ.		Γυμνάσια									
	1	Μισθοί	184,680		184,680						
	2	Ἔξοδα	15,360		15,360						
Ζ.		Ἑλληνικὰ σχολεῖα	200,040		200,040						
	1	Μισθοί	218,160		218,160						
	2	Ἔξοδα	17,040		17,040						
			235,200		235,200						
Η.		Ὀργανοτροφεῖον									
	1	Μισθοί	4,800		4,800						
Θ.		Ὑπότροφοι									
	1	Μισθοί	47,940		47,940						
	2	Ἔξοδα	2,000		2,000						
			49,940		49,940						
Ι.		Βιβλιοθήκη									
	1	Μισθοί	8,280		8,280						
	2	Ἔξοδα	8,160		10,160				2,000		
			16,440		18,440						
ΙΑ.		Φυσικοϊατορικὴ ἑταιρία									
	1	Εἰς συνδρομήν	3,000		3,000						
ΙΒ.		Ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία									
	1	Μισθοί	4,276	20	4,276	20					
	2	Ἔξοδα	15,960		15,960						
			20,236	20	20,236	20					
ΙΓ.		Δημοδιδασκαλία									
	1	Μισθοί	145,440		145,440						
	2	Ὑπότροφοι	9,000		9,000						
	3	Διάφορα ἔξοδα	7,700		7,700						
			162,140		162,140						
ΙΔ.		Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων	3,787	91	3,787	91			8,000		
		Τὸ ὅλον	985,505	87	993,505	87					
		Ἀφαιρουμ. τῆς ἐπὶ πλέον διαφορᾶς			8,000						
					985,505	87					

Ὁ δὲ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης συνεδριάσεως, γενησομένης τὴν 14 Μαρτίου ἡμέραν παρασκευὴν, τὴν συζήτησιν τῶν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ Προεδρεύσας Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.
Μελ. Χ. Μελίτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΗ'.

Τῆς 14 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην τετάρτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην Π. Μ. τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 105 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 4, ὁ πρόεδος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέννα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ Προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος αὐτῆς Ἀντιπροέδρου καὶ τῶν Γραμματέων.

Ἀσθενοῦντος τοῦ μειοψηφοῦντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς συσταθείσης ἐπὶ τῶν σιτηρῶν καὶ ἐνταλμάτων, ὁ Γραμματεὺς ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐνταλμάτων, ἔχουσαν οὕτως.

(Ὅρα τὸ ὑπὸ Στοιχ. Γ. Παράρτημα τῶν πρακτικῶν.)

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι βραδέως ἡ ἔκθεσις αὕτη ἀνεγνώσθη, ἐφ' ᾧ καὶ εἰς ἀνασκευὴν τῆς κατηγορητηρίου τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς ἐκθέσεως ἀφορᾷ, ἐν ᾧ ὑπετίθετο ὅτι ταυτοχρόνως καὶ αὕτη συνετάχθη.

Ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν ὅτι, εἰς ἀπάντησιν τῶν κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ἐπισταλεισῶν παραμυθητηρίων, πρός τε τὴν μητέρα καὶ σύζυγον τοῦ ἀρτίως ἀποθανόντος ἀειμνήστου Γεωργίου Ὑψηλάντου ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, αὗται ἐπιστολὰς πρὸς τὴν Βουλὴν

ἔγραψαν, γνωστὰς νέων καθ' ὅλον εὐγνωμοσύνης καὶ σεβασμοῦ πρὸς αὐτάς.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, τῶν ἀπὸ 1 καὶ 2 Φεβρουαρ. 1847 ἐξ Ὀδησσοῦ ἐπιστολῶν τῆς μητρὸς καὶ τῆς συζύγου τοῦ ἀειμνήστου Γ. Ὑψηλάντου, καὶ ἐπὶ τῇ προτάσει τινος, ἀπεφασίσθη παμψηφεί, ἵνα, πρὸς μαρτύριαν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν οἰκογένειαν ταύτην, ἀναρτηθῶσι πίνακες, τὰ ὀνόματα τῶν ἀειμνήστων Ὑψηλαντῶν φέροντες, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Βουλευτηρίου.

Ὁ Πρόεδρος ἀνήγγειλεν, ὅτι ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀρσένιος δι' ἀναφορᾶς προσφέρει εἰς τὴν Βουλὴν εἰκόνα, γραφεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ζωγράφου Ῥαφαὴλ, ἀξίας 2300 ταλλάρων, ἀφεὶς τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν κατ' αὐτὴν ἀπόδοσιν ἀμοιβῆς εἰς αὐτὸν εἰς τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς. Αὕτη ἀπεφήνατο νὰ διευθυνθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπήν.

Ὁ Πρόεδρος ἐξέθηκεν ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν 10 Μαρτίου, αὐθημερὸν δ' ἀντεγράφη καὶ ἐπέμφθη εἰς τὸ τυπογραφεῖον πρὸς ἐκτύπωσιν· κατὰ συνήθειαν δὲ, πολλοὶ τῶν εἰσηγητῶν ἐπιμελοῦνται τῆς ἐκτυπώσεως τῶν ἐκθέσεων αὐτῶν, ἐφ' ᾧ καὶ ὁ ἀναγνοὺς αὐτὴν, κατ' ἄδειαν τοῦ κατὰ τὴν Συνεδρίασιν ἐκείνην προεδρεύοντος ἔλαβε τὸ δοκίμιον τῆς ἐκθέσεως ἐκ τοῦ τυπογραφείου ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ προέδρου. Τοῦτο μαθὼν τῆς ἐπιούσης τὴν πρωΐαν διέταξεν, ἵνα καὶ τὰ λοιπὰ δοκίμια πρὸς τὰ μέλη τῆς πλειοψηφίας ΚΚ. Α. Κρεστενίτην καὶ Κ. Προβελέγιον πέμπωνται, τοῦ ὁποίου γενομένη ἡ ἔκθεσις ἐξετυπώθη ὑπὸ τὴν ἐπιστασίαν τούτων καὶ διενεμήθη. Γενομένων ὅμως μετὰ τοῦτο ἱκανῶν παρατηρήσεων, περί τινων διαφορῶν ἐπί τε τοῦ λεκτικοῦ καὶ τῆς ἐννοίας μεταξὺ τοῦ ἐκτυπωθέντος καὶ διανεμηθέντος, καὶ τοῦ ἐν τῇ Βουλῇ ἀναγνωσθέντος πρωτοτύπου, συμβουλευθεὶς μετὰ τῶν ἀμοιβαίων ὑπαλλήλων κατεῖδε τὴν διαφοράν. Περὶ ταύτης ἐρωτήσας τὸν εἰσηγητὴν τῆς ἐπιτροπῆς, ἔμαθε μὲν ὅτι αὗται ὑπ' αὐτοῦ ἐγένοντο διὰ μεταβολῶν φράσεων, κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ, ὑπαρχουσῶν τοιούτων, ἐνόμισε νὰ διατάξῃ τὴν ἀναιύπωσιν τῆς ἐκθέσεως, ἀπαραλλάκτως πρὸς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν πρωτότυπον, πρὸς κατάδειξιν τῶν ὑπαρχουσῶν διαφορῶν καὶ ἅρσιν πάσης περαιτέρω διαφωνίας.

Μετά τινα, μέλος τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἐκθέντα ὅτι ἠκολούθησαν ἁπλῶς τὴν ἀνέκαθεν ἐπικρατήσασαν τάξιν, καὶ εἰλικρινῶς προσηνέχθησαν. Ὅτι δὲ τοιαύτη ἐπικράτησε τάξις

τοῖς πᾶσι γνωστὸν εἶναι, διότι καὶ αὐτὸς ὁ νῦν πρόεδρος, κατὰ τὴν πρώτην Σύνοδον προεδρευομένην ὑπὸ τοῦ Κ.Κ. Δεληγιάννη, εἰσαγητὴς τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς, ἀνέλαβε τὴν ἐπιμέλειαν τῆς τε ἐκτυπώσεως καὶ διορθώσεως τῶν δοκιμίων, ἵνα μὴ παρεισρύσωσιν ἁμαρτήματα ἐπὶ ἔργου φέροντος τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ. Ἀρ' ὃ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ὁρμωμένη ἀνέθηκεν εἰς τὸν εἰσηγητὴν αὐτῆς, ἵνα διορθώσῃ τὰς ἀπαιτουμένας ἐπιφερῇ, πολλῶν ὑπαρχουσῶν ἐλλείψεων ἐπὶ τοῦ λεκτικοῦ διὰ τὴν ταχύτητα τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου. Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ περὶ τούτου διεδόθησαν, ἅπτεσθαι μὲν ἐθεώρησε τὴν τούτων διασάλπισιν, γενομένου τοῦ θέντος, περιττὴν δὲ καὶ τὴν ἀνατύπωσιν τῆς ἐκθέσεως πρὸς ἐπαρκεστέρων τῆς πρώτων τυποθεσίας, ἄνευ ἀποφάσεως ἰδίας τῆς Βουλῆς. Μ' ὅλον ὅτι δὲ θεωρεῖ, ὅτι οἱ εἰσηγηταὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, πρὸς ἄρσιν ὅμως πάσης διαφωνίας συγκατατίθεται νὰ παραδεχθῇ, νὰ θεωρηθῇ ὡς βάσις ἡ πρωτότυπος ἀναγνωσθεῖσα τῆς πλειοψηφίας ἔκθεσις, ἄνευ τῶν διορθώσεων.

Μετὰ τὸν εἰσηγητὴν δὲ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκθέντα, ὅτι τὴν ἐννέαν τοῦ μεσοῦντος συνῆλθεν ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, νοσοῦντος τότε· ὑπάρχοντος δ' ἑνὸς μέλους αὐτῆς ἐν οὐδετέρᾳ τινὶ θελήσει, καὶ προτείναντος ἵνα μὴ τότε ψηφοφορήσωσιν ἐπὶ τῆς γνωμοδοτήσεως αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν αὔριον ἵνα συνέλθωσιν, ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὴν ἐπιοῦσαν συνῆλθε περὶ τὴν 10 Π. Μ. καὶ περὶ τὴν 1. Μ. Μ. διὰ ψηφοφορίας ἐπρότεινε τὴν γνώμην αὐτῆς, τοῦ μέλους τούτου μόνον διαφωνοῦντος. Ἀνατεθείσης δὲ τῆς συντάξεως τῆς ἐκθέσεως εἰς αὐτὸν, εἰργάσθη καὶ τοι νοσῶν μετὰ τινος γραφέως· ἀλλὰ, διορῶν μὴ ἐντελῶς ἐρρωσμένον τὸ προτιθέμενον, ἀπήτησε τὴν ἐπιοῦσαν, κατὰ τὴν 10 δηλονότι τοῦ μεσοῦντος, ἵνα μὴ τότε αὐθημερὸν ἀναγνωσθῇ, ἀλλ' ἐπὶ τὴν αὔριον ἡ ἀνάγωσις αὐτῆς ἀναβληθῇ, ὅπως τὸν προσήκοντα λάβῃ χρόνον καὶ τὰς ἀπαιτουμένας διορθώσεις ἐπενέγκῃ. Ἀλλ' ἐπὶ τῇ παρατηρήσει μὲν τῶν λοιπῶν μελῶν, ὅτι τὸ πλῆθος ἀνυπομόνως ἀναμένει τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς, ἐνέδωκε εἰς τοῦτο· ἐπὶ τῇ παρατηρήσει δὲ ὅτι ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ δὲν ἦτον ἁρμοδία, ἵν' ἀνάκρισίν τινα ἐνεργήσῃ καὶ κατὰ τοῦ Κ. Ἰωάννου Κωλέττου, ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ συνυπογραφέντος μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐν τῷ πλαστῷ πρωτοκόλλῳ, καὶ ὅτι οὐδὲν περὶ τούτου πρέπει νὰ διαλάβῃ ἡ συνταγθεῖσα ἔκθεσις, καὶ τοὶ τότε προσελθόντος εἰς τὴν ἐπιτροπὴν μέλους αὐτῆς, βουλευτοῦ ἐξ Ἠλείας, συνήνεσεν ἵνα ἀπαλειφθῶσιν αἱ περὶ τούτου αἰτιολογίαι. Συνεπαγομένης δ' ἐκ τούτου καὶ τῆς διαγραφῆς τοῦ

περὶ τούτου διηγήματικοῦ, κατὰ τὴν φυσικὴν πάντος ὑπὲρ τοῦ ἔργου αὐτοῦ τάσιν, ἀφῆκεν ἐκ τούτων τὴν ἔκφρασιν *ἵνα περαιτέρω ἐρεύνῃς* διέγραψε δὲ τὴν ἔκφρασιν *ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διατρεξάντων*. Τούτων οὕτως ἐχόντων, οὕτως μὲ ἐσπευδεν ἵνα αὐτὸς τὴν ἔκθεσιν ἀναγνώσῃ ἐν τῇ βουλῇ, ἀπετράπη δ' ὑπὸ τῶν λοιπῶν μελῶν ἵνα μὴ τὴν κατάστασιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ, νοσοῦντος τότε, παραβλάψῃ· ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐξ Ἠλείας βουλευτὴς ταύτην ἀνέγνω, ἐπὶ μέγα δυσκολευθείς, πολλῶν ὑπαρχουσῶν ἐν τῷ πρωτοτύπῳ παραπομπῶν καὶ διορθώσεων, καὶ τὴν διαγραφεῖσαν ἀπήγγειλεν ἔκφρασιν. Λαβὼν δὲ, πρὸ τῆς ἀναγνώσεως, ὑπὸ τῶν ἀναχωρούντων τότε μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ἄδειαν ἵνα τὰς προσηκούσας ἐπενέγκῃ διορθώσεις, ἀπείρων ὑπαρχόντων τῶν ἁμαρτημάτων τοῦ τύπου, καὶ ἄμορφον καθιστώντων τὸ ἐκτύπωμα, διώρθωσε μετὰ δυσκολίας ταῦτα, καὶ ἐπὶ τοῦ λεκτικοῦ δέ τινας ἐπήνεγκε διορθώσεις. Ἰδὼν δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ὑπάρχουσαν τὴν διαγραφεῖσαν ἔκφρασιν *ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διατρεξάντων*, καὶ παρατηρήσας ταύτην διαγεγραμμένην μὲ ὀλίγην μελάνην καὶ διὰ τοῦτο δυσδιάκριτον, ἐπανέλαβε τότε τὴν διαγραφὴν αὐτῆς· ἐπίσης δὲ καὶ τὴν ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι διόρθωσιν ἐπήνεγκε, μόνον τὸ λεκτικὸν τροποποιήσας, μᾶλλον δὲ τὴν ἔννοιαν, ἵνα εὐπρεπέστερον ἡ φράσις ἐκτεθῇ, ὑπαρχούσης πρὸ δύο μόνων στίχων τῆς φράσεως *προσεκτικῶς*. Ἡ τοιαύτη δὲ τῆς φράσεως ἀντικατάστασις, οὐ μόνον τὸν ὑπουργὸν δὲν βλάπτει, ἀλλὰ καὶ ὠφελεῖ ἔτι. Ἐκ τούτων ἐξάγεται ἀριδήλως, ὅτι οὐδεὶς σκοπὸς εἰς τὰς διορθώσεις ταύτας ἐνέβρεμε, τῆς αὐτῆς ὑπαρχούσης ἐννοίας καὶ ἐν τῇ ἀπολειφθείσῃ ἐκφράσει *ἄνευ περαιτέρω ἐρεύνης*· ἐπειδὴ καὶ ἀνέκαθεν τοιαῦται διορθώσεις ἐπεφέροντο ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν, οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ λεκτικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἐννοίας ἔτι, καὶ πολλάκις ἄνευ φειδοῦς. Φρονῶν ὅμως ὅτι οὐδ' ἐπὶ τοῦ λεκτικοῦ τοιαύτη πρέπει νὰ ἐπιφέρηται, οὐδεμίαν ζητεῖ ἐπιείκειαν, ἀλλὰ, προτείνων ἵνα παραδεχθῶσι τὴν πρωτότυπον τῆς ἐπιτροπῆς ἔκθεσιν, ἐζήτησεν ἵνα τὰ περαιτέρω περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιτροπῆς ἐξετασθῶσι κατόπιν, πᾶσαν δεχόμενος ποινὴν εὐχαριστως, ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν ἔκλειψιν τοιαύτης συνηθείας.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι συμφωνεῖ μὲν ἐπὶ τοῦ πράγματος, ἐπιφυλάσσεται δὲ ἀντιρρήσεις τινὰς νὰ ἐπενέγκῃ, μετὰ τὴν λύσιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν τεθησομένου ἀντικειμένου, ἐπὶ τῶν γενομένων παρατηρήσεων.

Εἰς τοῦτο συγκατατεθέντων ἁπάντων, ἡ μὲν βουλὴ ἐνέ-

κρινεν, επὶ ταὶς ὑπὸ τοῦ προέδρου ὑποβληθείσαις αἰτήσεσιν ἀδειῶν, νὰ χορηγηθῇ ἐπὶ μῆνα παράτασις ἔτι τὴς δοθείσης ἤδη ἀδείας εἰς τὸν βουλευτὴν ἐκ Γυθείου Κ. Τσανετάκην Γρηγοράκην, καὶ ἀπουσίας μηνιαίας ἄδεια εἰς τὸν ἐκ Κυνουρίας Κ. Μ. Πρωτοπαππᾶν. Ἀνηγγέλθη δ' ὑπὸ τοῦ προέδρου ἀντικείμενον συνεδριάσεως ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν ἐκθέσεων τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν σιτηρῶν.

Μετὰ τὸν πρόεδρον δὲ παρατηρήσαντα, ὅτι πρόκειται ἡ ἐξάσκησις τοῦ μεγίστου πάντων τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἔθνους διὰ τῶν βουλῶν, ἀπαιτεῖται δὲ ἵνα ἡ μεγίστη τηρηθῇ τάξις· ἐφ' ᾧ καὶ κατὰ τὸν κανονισμὸν προσκαλοῦνται πάντες, ἵνα μὴ ἀφορμήν τινα παρατηρήσεων δώσωσιν.

Ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν προσελθὼν ἀπήγγειλε τάδε.

«Δὲν παρουσιάζομαι εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ ἀντικρούσω κατηγορίας, τὰς ὁποίας κατ' ἐμοῦ ἐχάλκευσαν πολιτικοὶ ἐχθροί μου καὶ ἄλλοι, καθ' ὅσον πέπεισμαι ὅτι τὰ βέλη τῆς μελανωτέρας συκοφαντίας δὲν δύνανται νὰ διαπεράσωσι τὸν θώρακα τῆς τιμιότητος, μὲ τὸν ὁποῖον ἐφρόντισα νὰ περιβάλω τὸν ἐμαυτόν μου ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ πολιτικοῦ σταδίου μου.

Ὁλόκληρος ὁ παρελθὼν ἰδιωτικὸς καὶ δημόσιος βίος μου, εἶναι ἀποχρῶσα ἐγγύησις τῆς παρούσης καὶ μελλούσης διαγωγῆς μου, καὶ ἱκανὴ ἀπάντησις πρὸς τοὺς κατηγόρους μου, ὁποιοιδήποτε καὶ ἂν ὦσιν οὗτοι.

Οὐχ' ἧττον, Κύριοι, δὲν ἀνέβην εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ δικαιολογήσω ἢ νὰ ὑπεκκλίνω τὴν εὐθύνην τῶν πράξεων, τὰς ὁποίας ὡς ὑπουργὸς ἐνήργησα, σύμφωνα μὲ τὸν νόμον καὶ τὴν συνείδησίν μου, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς εὑρεστήθη νὰ ζητήσῃ τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγήν μου.

Ὑπὲρ τῶν πράξεων τούτων ὁμιλοῦν αὐτὰ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἡ ἀνάκρισις ἐβεβαίωσε, τὸ δὲ ἐντιμον μέλος τῆς μειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς κατεχώρισεν εἰς τὴν ἔκθεσίν του.

Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι, ἐκ τῆς ἁπλῆς ἀναγνώσεως καὶ ἀντιπαραβολῆς τῶν δύω τούτων ἐκθέσεων, ἐβεβαιώθητε, Κύριοι βουλευταί, ποῦ ὑπάρχει τὸ δίκαιον, ποῦ ὑπάρχει τὸ ἄδικον, ποῖος ἔκαμε χρῆσιν τοῦ ψεύδους; καὶ τῆς φενάκης, καὶ ποῖος πάλιν κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του ὡδηγήθη ἀπὸ τὸ αἴσθημα τῆς τιμῆς καὶ τοῦ ἀκραιφνοῦς πατριωτισμοῦ.

Δὲν ἔχω ἀνάγκην, Κύριοι, νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι ὑπουργὸς

συνταγματικῆς Κυβερνήσεως, ἀναδέχομαι ἀσμένως ἅπασαν τὴν εὐθύνην ὅλων τῶν πράξεων, τὰς ὁποίας ὡς ὑπουργὸς τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Βασιλέως, ἐνήργησα εἴτε μόνος εἴτε μετὰ τῶν συναδελφῶν μου.

Ἔχων πλήρη τὴν συναίσθησιν τῆς ἀθωότητός μου περιμένω μετὰ μεγίστης ἀφοβίας τὴν ἐτυμηγορίαν τῆς βουλῆς, καθ' ὅσον ἔχω τὴν ἐνδόμυχον πεποίθησιν ὅτι οὐδεμία ἐμπαθὴς εἰσήγησις, οὐδεμία ῥαδιουργία, οὐδεὶς σκοπὸς ἰδιοτελὴς θέλει ἐπιρρεάσει τὴν ψῆφον τῶν Κυρίων βουλευτῶν.

Ἐὰν, Κύριοι, ἐπιστήσητε τὴν προσοχήν σας εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀποδιδομένου μοι ἐγκλήματος, ἐὰν ἐξετάσητε τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ, ἐὰν σταθμίσητε τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων, (ἐὰν πρέπῃ νὰ ὀνομάσῃ τις ὅλους τοὺς ἐξεταθέντας ὡς τοιούτους, ἐνῷ τινὲς, ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν καταθέσεών των βεβαιοῦται, ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν αὐθορμήτων διομολογιῶν των ἀποδεικνύεται, εἶχον καὶ ζῆλον πολὺν καὶ σπουδὴν μεγάλην νὰ πλαστουργηθοῦν ἀποδείξεις περὶ ἐνοχῆς μου) ἐὰν σταθμίσητε, λέγω, ὅλας τὰς τοιαύτας καταθέσεις, θέλετε πεισθῇ, ὅτι οὔτε καταπίεσις ὑπῆρξεν, οὔτε παράνομος εἰσπραξις φόρων ἔλαβε χώραν, οὔτε ἀσυγγνώστου ἀμελείας ἔνοχος ἐγενόμην, ἀλλ' ὅτι ἅπασα ἡ κατ' ἐμοῦ καταφορὰ εἶναι πλεκτάνη τις, τὴν ὁποίαν μαύρη ῥαδιουργία ἐξύφανε διὰ σκοποὺς πολιτικοὺς, τοὺς ὁποίους οὔτε σκοπὸν, οὔτε διάθεσιν ἔχω νὰ ἐκθέσω εἰς τοὺς Κυρίους βουλευτὰς, τῶν ὁποίων τὴν προσοχὴν δὲν διαφεύγουσι.

Θέλετε περιπλέον παρατηρήσει, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ κατήγοροί μου δὲν ἐτόλμησαν νὰ διϊσχυρισθῶσιν εἰς τὸ κατηγορητήριον ἔγγραφον, ὅτι τὴν ὁποίαν μοι προσάπτουν πρᾶξιν ἐνήργησα ἐξ ἰδιοτελείας, τουτέστι μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ περιποιήσω εἰς τὸν ἐμαυτόν μου ὠφέλειαν, καὶ ζημίαν εἰς τοὺς ἄλλους· καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου αἱ λέξεις *κλοπαὶ*, *πλαστογραφήσεις* καὶ ἄλλαι παρόμοιαι, τὰς ὁποίας τόσον ἀφειδῶς καὶ ἀκληρῶς μετεχειρίσθησαν, δὲν δύνανται νὰ προστρίψωσι μῶμον εἰς τὸν πρὸς ὃν ἀποδίδονται.

Δὲν δύναμαι, Κύριοι, νὰ καταβῶ ἀπὸ τὸ βῆμα χωρὶς νὰ ἐξηγήσω εἰς ὑμᾶς τὴν ὁποίαν κεθάνθην βαθυτάτην λύπην περὶ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον ἡ ἐπιτροπὴ ἐξεπλήρωσε τὸ ὑπ' αὐτὴν ἐπιφορτίσατε ἔργον.

Δὲν ἦτο τάχα χρέος αὐτῆς, πρὶν ἡ προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν, δὲν λέγω τῆς ἐκθέσεώς της ἀλλὰ τοῦ κατηγορητηρίου ἐγγράφου, δὲν ἦτον ἐκ τῶν χρεῶν της νὰ προσκαλέσῃ τὸν ὑπόλογον

ὑπουργὸν διὰ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ καὶ λάβῃ τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας καὶ διασαφήσεις ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου ἐκ τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ἐπεσώρευσεν εἰς τὴν κατηγορίαν της;

Τίς θέλει πιστεύσει ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ παρεγνώρισε τὴν συνταγματικὴν ταύτην διατύπωσιν; Τίς δὲν θέλει ἀπορήσει, ὅταν μάθῃ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ τῆς βουλῆς συνεταξε κατηγορίαν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τὸν ὑπουργόν; Καὶ πρὸς ποῖον σκοπόν, πρὸς ποῖον τέλος ἐγένετο ἡ παράλειψις αὕτη; Ἡ βουλὴ καὶ τὸ κοινὸν ἂς ἐκτιμήσωσι μέχρι τίνος ἡ τοιαύτη τῆς ἐπιτροπῆς διαγωγὴ εἶναι εἰλικρινὴς, εἶναι συνταγματική.

Τὸ κατ' ἐμὲ, Κύριοι, φθάσας εἰς τὰ ἴσχατα τοῦ βίου μου καὶ τοῦ σταδίου μου, δὲν ἐπεθύμησα μέχρι τοῦδε ἄλλο τι, εἰμὴ νὰ ἀφήσω εἰς τὰ τέκνα μου ἀκηλίδωτον τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός των».

Μετὰ τοῦτον δ' ἐξέθηκέ τις ὅτι μεγάλη εἶναι ἡ συζητηθησομένη ὕλη, καὶ σπουδαία ἡ σημερινὴ περίστασις, διότι πρόκειται νὰ ἀποφανθῶμεν ἐπὶ τῆς ἐξασκήσεως δικαιώματος, θεωρηθέντος ὡς ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τοῦ συντάγματος. Ἡ ἀπόφασις ἡμῶν θέλει γίνει ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος, ἂν ὑπάρχῃ ἀφορμὴ πρὸς καταδίωξιν κατὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ Κ. Ν. πονηροπούλου, καθ' οὗ προσάπτονται ἓξ ἔνοχα ἀθεμιτουργήματα· ἐφ' ᾧ καὶ πλείστης ὅσης προσοχῆς καὶ μεγίστης χρήζει ἀμεροληψίας ἡ ὑπόθεσις, ὀλεθρίας ἔχοντος συνεπείας ἐλαχίστου ἁμαρτήματος· διότι, εἰσαγομένου τοῦ ὑπουργοῦ εἰς δίκην ἀθῴου ὄντος, ἐκτὸς τοῦ πραγματικοῦ ἀτοπήματος, καὶ τοῦ εἰς τὸν ὑπουργὸν προσγινομένου ἀδικήματος, προσβάλλεται καὶ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας τὸ ἀνεξάρτητον, καὶ οὐσιωδῶς τὸ σύνταγμα προσβάλλεται, παραβιαζομένης τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, τῆς ὁποίας ὄργανα εἰσὶν οἱ ὑπουργοί, δεσμίας εἰς τὴν νομοθετικήν· ἀπαλλασσομένου δὲ τῆς κατηγορίας ἐνόχου ὄντος, ἡ εὐθύνη τῶν ὑπουργῶν τότε, τὸ προπύργιον τοῦτο τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους, ἰδανικὸν καθίσταται· τὸ δὲ συνταγματικὸν πολίτευμα, ἐξωτερικοὺς μόνον τύπους ἐλευθέρας πολιτείας φέρον, ἐν πράγματι χείριστον καθίσταται τῆς δεσποτικωτέρας τῶν πολιτειῶν, πάντα μὲν τὰ ἐλαττώματα τοῦ ἀπολυτισμοῦ φέρον, οὐδὲν δὲ τῶν πλεονεκτημάτων αὐτοῦ περιέχον. Διὰ τούτων δὲ δὲν ὑπαινίττεται τοὺς ἀναληφομένους τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ὑπευθύνου ὑπουργοῦ, διότι τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως ἐπιβάλλει αὐτοῖς τὸ καθῆκον, πάν δ,τι θεμιτὸν τε καὶ μὴ νὰ εἴπωσι καὶ πράξωσιν ὑπὲρ τοῦ προστετευομένου, τὰ τε πράγματα παραμορφοῦντες καὶ πάθη διεγείροντες· ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι, ὅσοι οὗτοι εἰσὶν ἀξιέπαινοι τὴν ἐντολὴν αὐτοῖς ἐκτελοῦντες, τοσοῦτον εἰσὶν ἐπιλήψιμοι οἱ τὴν τοῦ νόμου ἐνέργειαν ἀναλαβόντες, μὴ καταβάλλοντες πᾶσαν προσοχὴν πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας καὶ ἀνάδειξιν αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τὰ ἔγκατα αὐτὰ τῆς γῆς, ἂν καὶ ἐν τούτοις κεκρυμμένη διατελῇ. Ἀριθμήσας δὲ τὰ ἐν τῷ γενομένῃ ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς κατηγορίᾳ ἀναφερόμενα ἓξ ἀθεμιτουργήματα, ἤρξατο νὰ ἀναπτύσσῃ αὐτὰ ἕνα ἕν.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἀποδιδομένου ἀθεμιτουργήματος τῆς παρανόμου εἰσπράξεως ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον, ἕνεκεν ἀδικαιολογήτου ἀναβολῆς τῆς ἐγκαίρου ἀποστολῆς τοῦ πρωτοκόλλου, ἀνέπτυξεν, ὅτι ὑπάρχει συμφωνία ὅλων τῶν ἐνεργηθεισῶν καταθέσεων, ὡς συνάγεται ἔκ τε τῆς καταθέσεως τοῦ μακαρίτου Κροκίδα (σελ. 9), καὶ τῆς τοῦ Γλαράκη (σελ. 12-13), καὶ τῆς τοῦ Μάτσα, καὶ τῆς τοῦ Παρίση ἔτι, (σελ. 15), ἀγωνιῶντος ἵνα τὸν ὑπουργὸν δικαιολογήσῃ, μὴ δυνηθέντος δὲ νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἀναβολὴν αὐτὴν, καὶ τοῦ Καλλιγᾶ (σελ. 38) τὰ αὐτὰ ὁμολογοῦντος. Διότι ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, θέλων δῆθεν νὰ λάβῃ πληροφορίας παρὰ τοῦ ἐνταῦθα νομάρχου, ἀνέστειλε τὴν τοῦ πρωτοκόλλου ἀποστολήν, ὡς αὐτὸς οὗτος ὁ ὑπουργὸς ἐν μιᾷ τῶν συνεδριάσεων τῆς βουλῆς ἐξέθηκεν, εἰπὼν μὲν ὅτι ἐγένετο αὕτη, μὴ δηλώσας δὲ τὴν ἀληθῆ αἰτίαν· μὴ ὑπάρχοντος δὲ διατάγματος περὶ τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ ὑπουργοῦ, αὐτοῦ τούτου ὁμολογοῦντος τὴν ἀναβολὴν, συνάγεται ὅμως ἔτι, ὅτι, ἂν οὗτος ἦτον παραίτιος τῆς τοιαύτης ἀναβολῆς, δὲν ἤθελεν ἀνεχθῇ τὸ περιστατικὸν τοῦτο, ἅμα γνωστοποιηθὲν εἰς αὐτόν. Ὅτι δ' αὐταπόδεικτος εἶναι καὶ ἡ ὕπαρξις παρανόμου εἰσπράξεως συνάγεται, διότι τὸ μὲν πρωτόκολλον τοῦ Νοεμβρίου ἔφερε μέσον ὅρον 5.38, φόρον δὲ δραχμῆς μιᾶς ἐπὶ τοῦ καιλοῦ· τὸ δὲ τοῦ Δεκεμβρίου μέσον ὅρον τιμῶν 5.68 καὶ φόρον 75 λεπτῶν ἐπὶ τοῦ καιλοῦ· καὶ οὐ μόνον ἐπὶ 15 ἡμέρας αὐτὴ διήρκεσεν, ὡς οἱ μάρτυρες κατέθηκαν, ἀλλὰ, ἕως ἂν λιθογραφηθῇ τὸ πρωτόκολλον καὶ αἱ λοιπαὶ ἀπαιτούμεναι πράξεις ἐνεγχθῶσι, μόλις ἴσως τὴν εἰκοστὴν τοῦ μηνὸς ἐδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ἐγγὺς κείμενον πειραιᾶ, ὅλος δ' ὁ μὴν ἴσως παρῆλθεν ἕως ἂν εἰς τὴν Σύρον καὶ τὴν ἐγγυτάτην Ὕδραν καὶ τὰς ἄλλας πόλεις φθάσῃ. Συζητοῦντες δὲ, ἂν ἐδύνατο ὁ ὑπουργὸς κατὰ τὸν περὶ σιτηρῶν νόμον νὰ ἀναβάλλῃ τὴν ἀποστολὴν ταύτην τοῦ πρωτοκόλλου, ἐκ μὲν τοῦ 4 ἄρθρου τοῦ νόμου τούτου βλέπομεν, ὅτι

ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ὑπουργὸν νὰ συντάσσῃ καὶ πέμπῃ τὰ πρωτόκολλα ἐν ἀρχῇ ἑκάστου μηνός, οὐδέποτε δ' ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἀποστολὴν ἢ τὴν σύνταξιν αὐτῶν· ἐκ δὲ τοῦ 3 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὅτι προβλέπεται ἵνα ὑπαχθῇ εἰς τὸ κράτος τοῦ νόμου καὶ τὸ διάλλειμα τοῦ χρόνου ἐκείνου, τὸ ἀπὸ τῆς συντάξεως μέχρι τῆς ἀρίξεως τῶν πρωτοκόλλων εἰς τὰς διαφόρους πόλεις, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν τὰ πρωτόκολλον, ἅμα συντασσόμενον ἐν ἀρχῇ ἑκάστου μηνὸς, νὰ κοινοποιῆται καὶ εἰς τὰς διαφόρους τελωνιακὰς ἀρχάς. ἀλλὰ θέλει παρέλθει χρόνος τις μέχρις οὗ ταῦτα ἀριχθῇ, καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον διατάσσεται ὑπὸ τοῦ νόμου ἵνα ὁ κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ὁρος ἐπιβάλληται. Εἰς δὲ τὰ πρωτόκολλον τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου συνετάχθη τὴν 31 Οκτωβρίου, οὕτω καὶ τὸ τοῦ Δεκεμβρίου τὴν 31 Νοεμβρίου νὰ συνταχθῇ ἔπρεπεν. Εἰς δὲ τὰ λεχθέντα, πρὸς δικαιολογίαν τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἀναβολῇ, ὅτι ὑπόνοιαν εἶχε μὴ τὰ πρωτόκολλα ταῦτα εἰς τὰς πραγματικὰς τῶν σίτων τιμὰς δὲν ἐστηρίζοντο, ἵνα τὰ δέοντα ἀντιταχθῶσιν, ἐξεταστέον τε ὁποῖαι αἱ τῶν σίτων τιμαὶ ἐν Ἀθήναις τότε, καὶ ὁποίας τὰ λοιπὰ πρωτόκολλα περιέχουσι, καί τοι, καὶ τῆς ὑπονοίας ταύτης ἀληθευούσης, οὐδέποτε ὁ ὑπουργὸς ἠδύνατο τὴν ἀναβολὴν ταύτην νὰ διατάξῃ. Τὸ πρωτόκολλον μὲν τοῦ νομάρχου ἀπὸ τῶν 10-20 Νοεμβρ. ὥριζε τὴν τιμὴν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ μὲν σίτου ἀνὰ 24 λεπ. κατ' ὀκᾶν, ἀπὸ δὲ τῶν 20—30 τοῦ αὐτοῦ ἀνὰ 25 λεπτὰ κατ' ὀκᾶν, τοῦ δὲ Θηβαϊκοῦ ἀνὰ 30 λεπ· αἱ δὲ ὑπὸ τοῦ νομάρχου σταλεῖσαι σημειώσεις, ἐπ' ἐκείνων τοῦ ἀγορανόμου στηριζόμεναι, καὶ αὐταὶ τοῦ ἀγορανόμου Γέροντα πρωτότυποι σημειώσεις ἐμφαίνουσι τοῦ μὲν Ἀθηναϊκοῦ σίτου ἀπὸ τῶν 10—20 Νοεμβρίου τιμὴν 24 λεπτὰ ἀντὶ ὀκᾶς, τοῦ δὲ Θηβαϊκοῦ 30 λεπτὰ, τῆς δὲ Λαμίας 29· καὶ ἐκ τῶν πρωτοκόλλων δ' αὐτῶν δηλοῦται, ὅτι ὁ Ἀθηναϊκὸς σῖτος, ὡς ἐλάσσονος τῆς τῶν ἄλλων ποιότητος, κατὰ μὲν τὸ πρῶτον ἀντὶ 24 λεπτῶν ἡ ὀκᾶ, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς ἐκείνου ἀντὶ 25 λεπτῶν ἐτιμᾶτο. Ζητοῦντες δὲ καὶ τὴν εὕρεσιν τῶν τρεχουσῶν τιμῶν τῶν δημοσίων σίτων, τῶν διὰ δημοπρασίας πωλουμένων, ἐν μὲν τῇ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου Γ. Λιούμη καταθέσει εὑρίσκομεν, ὅτι τὴν 26 Νοεμβρίου τὸ κοιλὸν αὐτῶν ἐπωλήθη ἀντὶ δραχμῶν 5 9/100 —5 10/100, τὴν 19 αὐτοῦ ἀντὶ 4 85/100 μέχρι 5 6/100, τὴν 20 αὐτοῦ ἀντὶ 5 9/100, 5 11/100 μέχρι 5 5/100, τὴν 21 τοῦ μηνὸς ἀντὶ 5 10/100 —5 11/100, τὴν 22 ἀντὶ 5 12/100 μέχρι 5 14/100, 5 11/100, 5 12/100

τὴν 23 μόνον ἀντὶ 5 10/100, τὴν 24 ἀντὶ 5 12/100 μέχρι 5 15/100 καὶ τὴν 25 Νοεμβρίου ἀντὶ 5 11/100 μέχρι 4 90/100· ἐκ τῶν σημειώσεων δὲ τούτων δηλοῦται, ὅτι τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἡ τιμὴ τοῦ σίτου καθ' ὥραν μετεβάλλετο, κατὰ λόγον τῆς συρροῆς ἢ μὴ τῶν πολιτῶν κατὰ τὴν ἐπὶ δημοπρασίας ἐκποίησιν αὐτῶν. Ἵνα δὲ καταδειχθῇ, ἂν αἱ ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις, τοῖς ὑπὸ τοῦ νομάρχου σταλεῖσι, τιμαὶ ἐπὶ τῆς ἀληθείας ἐστηρίζοντο, ὁ μέσος ὅρος τῶν τιμῶν τούτων ἀνάγκη νὰ εὑρεθῇ· καὶ οὗτος, κατὰ μὲν τὰς ἀνωτέρω σημειώσεις, φαίνεται ἀνὰ κοιλὸν ἐκ δραχ. 5 10/100, τιμὴ δηλονότι ἀντὶ πάσης ὀκᾶς λεπτὰ 23 καὶ τις κλασματικὸς ἀριθμὸς, κατὰ δὲ τὰ ὑπὸ τοῦ νομάρχου σταλέντα πρωτόκολλα λεπτὰ 24 ἀντὶ πάσης ὀκᾶς. Ἀναλογιζόμενοι δὲ τήν τε διαφορὰν τῆς ποιότητος τῶν δημοσίων σίτων πρὸς τὴν τῶν ἰδιωτικῶν, ἐκείνων μὲν συγκομιζομένων ἀπὸ διαφόρων τεμαχίων καὶ ἀπὸ πλείστων ἀγρῶν, καὶ μεμιγμένων μὲ παντοῖα ἄλλα καρπῶν εἴδη, τούτων δὲ πολλῷ κρείσσονος ποιότητος, καὶ προστιθέντες εἰς τὴν τιμὴν τῶν πωλουμένων δημοσίων καρπῶν, πωλουμένων μόνον ἀνὰ 10 κοιλὰ καὶ οὐχὶ εἰς μείζονα ποσότητα, 25 μὲν λεπτὰ ἀντὶ χαρτισήμου, 25 δὲ ὑπὲρ τοῦ κήρυκος, θέλομεν εὑρεῖ τιμὴν μείζονα ἴσως τῆς ὑπὸ τοῦ νομάρχου σημειουμένης ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις, ἤτοι πλέον τῶν 24 λεπτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ περὶ σιτηρῶν τοῦ 1843 νόμος διατάσσει, ἵνα ὁ νομάρχης, κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου, λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον τοὺς καρποὺς τοῦ μέρους ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους μὴ ἐγχωρίους ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ πωλουμένους, διὰ τοῦτο μέσος ὅρος φαίνεται ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις τούτοις μείζων, ἢ ὁ συναγόμενος ἐκ τῶν ἓξ 24 λεπτῶν ἀντὶ τῆς ὀκάδος ὅρων, ληφθεισῶν κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ πρωτοκόλλου ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν τιμῶν τοῦ Θηβαϊκοῦ σίτου, πωληθέντος ὡς εὑρέθη ἀντὶ 30 λεπτῶν. Ἐπειδὴ δ' ἐκτὸς τούτων, τῶν κατὰ τὴν δεκαημερίαν συντασσομένων πρωτοκόλλων, καὶ ἄλλα κατὰ δεκαπενθημερίαν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νομάρχου συντάσσονται, καὶ ἐκεῖνα μὲν 5 10/100 ἀνὰ κοιλὸν μέσων ὅρων ἔφερον, ταῦτα δὲ 4 82/100, διὰ τοῦτο καὶ τὴν διαφορὰν ταύτην ἐξεταστέον. Καὶ ὁ μὲν ὑπουργὸς τὴν δικαιολόγησιν τῆς διαφορᾶς ταύτης τῇ 30 Ὀκτωβρίου πρὸς τὸν νομάρχην γραφὴν ἀπῄτησε, ὁ δὲ νομάρχης τὴν 2 Νοεμβρίου ἁπάντων ἐξήγησεν, ὅτι αὕτη ὑφίσταται διότι τὰ μὲν κατὰ δεκαημερίαν συντασσόμενα κατὰ τὸ τέλος αὐτῆς ἐπὶ τῶν πραγματικῶν στηρίζονται τιμῶν, τὰ δὲ κατὰ δεκαπενθημερίαν καὶ

ὑπὸ τοῦ ἐφόρου καὶ ταμίου συντασσόμενα κατὰ τὸ τέλος αὐτῆς, ἵνα δώσωσι τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῶν κατὰ τὸ δεκαπενθήμερον ἐνεργηθησομένων δημοπρασιῶν, ἐπὶ ὑποθετικῶν στηρίζονται τιμῶν· διότι ἄλλως, ἂν αἱ πραγματικαὶ ἐναὐτοῖς καταχωρισθῶσιν, ἢ κατά τι μείζους τῶν προσενεχθησομένων, φόβος ὑπάρχει μὴ πλειοδοτοῦντες κατὰ τὴν δημοπρασίαν δὲν εὑρεθῶσι καὶ τῶν σίτων ἡ ἐκποίησις ἐμποδισθῇ· ἐφ' ᾧ καὶ ὁ Νομάρχης μετὰ τῶν ἄλλων τὸ δεκαπενθήμερον ταῦτοπρωτόκολλονσυντάττοντες, ἤτοις πάντοτε τῶν πραγματικῶν τιμὰς ἐν αὐτῷ γράφουσι. Ταῦτα δὲ πάντα ἐπ' ἐγγράφων καὶ ἐπισήμων στηρίζονται πράξεων, διότι, ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῆς δεκαπενθημερίας τοῦ Δεκεμβρίου, δὲν ἐγράφη ἡ τιμὴ τοῦ κατὰ ταύτην πωληθησομένου σίτου, τῶν δραχμῶν 5 10/100, ἀλλ' ἀντὶ ταύτης μόνον δραχ. 4 90/100 ἐσημειώθησαν· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἐπὶ τούτου ἐρωτηθεὶς ἀπήντησεν, ὅτι τοῦτ' ἐγένετο φόβῳ, μὴ δὲν ἀναδειχθῶσιν ὑπερθεματισταὶ κατὰ τὴν δημοπρασίαν. Ὅτι δὲ ταῦτα πάντα ὁ ὑπουργὸς ἐγίνωσκε, συνάγεται ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ Γλαράκη (σελ. 71) ὁμολογοῦντος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἀντιῤῥήσεις ἔφερεν εἰς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πρωτοκόλλου λέγων, ὅτι διαφορὰ μεταξὺ τούτων, τῶν τῆς δεκαημερίας καὶ τῶνἄλλων τῆς δεκαπενθημερίας, φαίνεται, τὰ ὁποῖα, καὶ ἂν ὑπ' ὄψιν ληφθῶσι, μείζονες τῶν ἀληθῶν αἱ ὑπὸ τοῦ νομάρχου ἐν τοῖς κατὰ δεκαημερίαν πρωτοκόλλοις σεσημειωμέναι τιμαὶ ὑπάρχουσι. Καὶ οὐ μόνον ἐκ τούτου συνάγεται τὸ προτεθέν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἑξῆς· διότι τὰ μὲν τῆς δεκαπενθημερίας πρωτόκολλα, ἅμα τῇ λήξει τῆς δημοπρασίας, αὐθωρεὶ ἐναντιγράφοις εἰς τὸ ὑπουργεῖον πέμπονται, ὁ δ' ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ γνώσκῃ τὴν τιμὴν τῶν ἐγχωρίων σίτων τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλὰ, καὶ ἂν τοὐναντίον ὑποτεθῇ, μετὰ τὴν κατὰ συνέπειαν διαπραγμάτευσιν τοῦ ὑπουργείου δικαιολόγησιν τῆς διαφορᾶς ταύτης ὑπὸ τοῦ νομάρχου, ἵνα τί οὗτος συνήνεσεν ὑπογράψῃ, δὲν ἐπέμεινε δ' ἰδίᾳ πρὸς τὸν νομάρχην ὁδηγίας ἐντελλόμενος ὑπογράψας δὲ ἵνα τί τὴν ἀποστολὴν ἀνέστειλεν, ἢ ἵνα ἡ παράνομος εἰσπραξις ἐνεργηθῇ; Ἀλλὰ οὐ μόνον ἡ συναίνεσις τοῦ ὑπουργοῦ, πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ νομάρχου πρὸς δικαιολόγησιν τῆς διαφορᾶς ἐκτεθέντα, καὶ ὑπογραφὴ αὐτοῦ ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις, ἀλλὰ καὶ διότι, κατὰ τὴν πρώτην ὑποβολὴν τοῦ πρωτοκόλλου πρὸς τὸν ὑπουργὸν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ ἵνα ὑπογραφῇ, ὁ Γλαράκης ῥητῶς πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν ἀντιῤῥήσεων τοῦ ὑπουργοῦ ἀντέταξεν, ὅτι δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπ' ἄλλων πρωτοκόλλων ἢ τῶν τοῦ νομάρχου, ἀφ-

δήλων καθιστῶσι τὴν λεπτομερῆ τούτων ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ γνῶσιν· ἐν ᾧ δὲ ὁ ὑπουργὸς, πεισθεὶς εἰς τὰς τοῦ εἰσηγητοῦ παρατηρήσεις, ὑπέγραψε τὸ πρωτόκολλον, ὅπως ὅμως ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ, τὴν ἀναβολὴν τῆς ἀποστολῆς τοῦ πρωτοκόλλου τούτου διέταξεν, ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς ἀνάγκης πληροφοριῶν. Ἡ ἐκ προθέσεως γενομένη παράνομος εἰσπραξις μαρτυρεῖται τρανῶς, καὶ ἐκ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς τῶν πληροφοριῶν, διότι, κατὰ μὲν τὸν προηγούμενον μῆνα, κατὰ τὸ τέλος ἤτοι τοῦ Νοεμβρίου, φόβῳ μὴ αἱ τιμαὶ ὦσι τότε μεγάλαι, πληροφορίας καὶ τότε ὁ ὑπουργὸς ἐζήτησεν, αὐτὴν ὅμως τὴν στιγμὴν ἔγραφε, καὶ τὸν νομάρχην διέταξεν, ἵνα ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰς ζητηθείσας πληροφορίας πέμψῃ· ὁ δὲ νομάρχης τὴν 2 τοῦ εἰσιόντος μηνὸς ἀπήντησεν· ἤδη δὲ κατὰ τὸν Δεκέμβριον, πεισθεὶς ἐκ τῶν παρατηρήσεων τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ ὑπογράψας, θέλων ὅμως τὴν ἀποστολὴν τοῦ πρωτοκόλλου νὰ ἀναστείλῃ, οὐ μόνον αὐθημερὸν καὶ μετὰ ταχύτητος τὰς πληροφορίας ταύτας παρὰ τοῦ νομάρχου δὲν ἐζήτησεν, ἀλλά, γενομένης τὴν 31 Νοεμβρίου τῆς πρὸς τὸν εἰσηγητὴν συζητήσεως, κατὰ τὰς 7 μόλις τοῦ νέου μηνὸς ἔγραψε πρὸς τὸν νομάρχην καὶ τὰς πληροφορίας ἐζήτησε, καὶ τότε δ' οὐδεμίαν ἔταξε προθεσμίαν, ὡς κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα. Τούτων δ' ἕνεκα καὶ ὁ νομάρχης κατὰ τὴν 11 ἀπήντησε, καὶ τὸ ἔγγραφον αὐτοῦ μόλις ἴσως τὴν 12 εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἔφθασεν, ἕνεκα τοῦ ὁποίου καὶ τὴν 14 ἀνεζήτησαν εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἴδον ὅτι δὲν ἐστάλησαν, ὁ δ' ὑπουργὸς τότε ἔγραψεν αὐθις, οὐχὶ διὰ τοῦ εἰσηγητοῦ ἀλλὰ διὰ τοῦ Παρίση. Οὕτω δὲ, ἂν αὐθωὰ ἡ πρόθεσις αὐτοῦ ἦτον, πῶς τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔγραψε πρὸς τὸν νομάρχην πρὸ τῶν 7 τοῦ μηνός, ἢ πῶς δὲν εὗρον τὴν ἀπάντησιν τοῦ νομάρχου ἀπὸ τῆς 11 σταλεῖσαν; ἢ πῶς ἀφῆκαν νὰ παρέλθωσι 7 ἡμέραι, καὶ μετ' αὐτὰς ἕκαμαν τὴν ὑπόμνησιν; Ἐκ τούτων συνάγεται ἀναμφιλέκτως, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἦτον ἐν γνώσει τῆς παρανομίας, καὶ ὅτι ἐκ προθέσεως ἀνέβαλε τὴν τοῦ πρωτοκόλλου ἀποστολὴν, ἵνα ἡ παράνομος εἰσπραξις τῶν 25 λεπτῶν ἐνεργηθῇ. Οὐ μόνον δ' ἐκ τούτων ταῦτα δηλοῦνται, ἀλλ' ἔτι καὶ διότι, ἐρωτήσαντος κατά τινα συνεδρίασιν τοῦ βουλευτοῦ Κ. Δράσου τὸν ὑπουργὸν, ἵνα τι ἐγκαίρως τὸ πρωτόκολλον δὲν ἐπέμφθη, ὁ ὑπουργὸς λόγον τῆς ἀναβολῆς ἐπήνεγκε τὴν μήπω ἄφιξιν τῶν πρωτοκόλλων Σύρου, δι' ἧς τὴν μήπω τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου σύνταξιν ἐδικαιολόγησεν, ὁ δὲ βουλευτὴς ἀντεῖπεν ὅτι δὲν δικαιολογεῖται ἡ μήπω τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου σύνταξις διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ εἰδικοῦ μιᾶς πόλεως·

ἂν ἐξετασθῇ δὲ τὸ πρωτόκολλον τοῦ ὑπουργείου, θέλει καταδειχθῇ ὅτι ὁ ὑπουργὸς καὶ ἄλλοτε ὑπέγραψε τὸ γενικὸν τοῦτο πρωτόκολλον, ἐλλειπόντων τῶν εἰδικῶν οὐ μόνον μιᾶς τῶν ὁριζομένων πόλεων, ἀλλὰ καὶ πλειόνων. Περὶ δὲ τῶν πρωτοκόλλων τῆς Σύρου καθορᾶται, ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ Κροκίδα (σελ. 61) καὶ τοῦ Γλαράκη, ὅτι, ἐλλειπόντων καθ' ἕνα τῶν μηνῶν τῶν πρωτοκόλλων τῆς Σύρου, ὁ Γλαράκης ἐγγράφων συνέταξε τὸν νομάρχην ἐπιπλήττων, ὁ δ' ὑπουργὸς, ὁ διατάσσων τοσαῦτα νὰ γραφῶσιν ἐγγράφα πρὸς τοὺς ἄλλους, περιττὰ λέγει τὰ πρωτόκολλα τῆς Σύρου κατὰ τὴν τοῦ Γλαράκη καταθέσιν, καὶ ἔτι δὲ πρὸς προσέθηκε κατὰ τὴν τοῦ Κροκίδα. Ὅτι δὲ αἱ περὶ τοῦ μέσου ὅρου τῆς τιμῆς τοῦ Ἀθηναϊκοῦ σίτου ζητηθεῖσαι πληροφορίαι ἐπὶ προφάσει ἐξετάθησαν, δηλοῦται διότι αὐτὸς ἐγνώριζε ὅτι ἡ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ σίτου τιμὴ ἦτον 5 10/00, τοῦ Δεκεμβρίου δ' ἔφερε 5, 8/00 τοῦ Νοεμβρίου δὲ 5,38 γενικὸν ὅρον· ὅπως δ' ὁ φόρος ἀπὸ 75 λεπτῶν εἰς δραχμὴν μίαν ἀναβιβασθῇ, ἔπρεπεν ὁ γενικὸς ὅρος νὰ ἐλαττωθῇ κατὰ λεπτὰ 48, ὥστε ἂν, ἀντὶ τοῦ παρὰ τοῦ νομάρχου ὁρισθέντος μέσου ὅρου τῶν Ἀθηνῶν, θέσωμεν 5,10 πάλιν δὲν καταβιβάζεται ὁ μέσος ὅρος τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου κάτωθεν τοῦ 5, 50· ἂν δὲ παρατηρηθῇ ἡ μεταξὺ τῶν πρωτοκόλλων τῆς δεκαπενθημερίας καὶ τῶν τῆς δεκαημερίας διαφορὰ, ἴσως καὶ τότε πάλιν θέλει φανῇ ὁ αὐτὸς φόρος, καὶ σκοπὸς τῆς ἀναβολῆς οὐδεὶς ἄλλος, ἢ ἡ παράνομος εἴσπραξις καὶ ἡ ἀπαγόρευσις οὕτω τῆς εἰσαγωγῆς σίτου ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς. Καὶ περιττεύει μὲν πᾶσα περαιτέρω ἀνάπτυξις ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Παρίσση κατατεθέντων, ὅτι τὴν τῆς ἀναβολῆς πρόθεσιν ὁ Κροκίδας εἰς τὸν ὑπουργὸν ὑπέβαλεν, ὑπαρχούσης τῆς ἀνασκευῆς τούτων ἐν τῇ τῆς πλειοψηφίας ἐκθέσει· προστίθεται δ' ὅτι τοῦτο δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ γίνῃ, ἀρκούντως γνωρίζοντος τοῦ Κροκίδα, ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς νομάρχης ἄλλοτε κατὰ τὴν Σύρον διετέλεσε, καὶ τὸν νόμον περὶ σιτηρῶν ἐκεῖ ἐφήρμοσε, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀποστάσεως κωλύματα πολλάκις ἴδε· καὶ ὅτι, ἐπὶ πολὺν χρόνον διατελῶν ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, ταῦτα πάντα κατέμαθεν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἔτι ὁ Παρίσσης λέγει, ὅτι δὲν ἐνθυμεῖται ἂν ὁ Κροκίδας παρετήρησεν εἰς αὐτὸν ἴνα τι δὲν ἀποστέλλῃ τὰ πρωτόκολλα καὶ τὸν ὑπουργὸν καθιστᾷ παρανομοῦντα, διὰ τοῦτο παρατηρεῖται μόνον, ὅτι ὁ ἅπαξ μόνον τὴν τοῦ Παρίσση κατάθεσιν ἀναγνοὺς ἐξηγεῖ τὴν ἔκφρασιν αὐτοῦ *δὲν ἐνθυμοῦμαι*, καὶ πλείονα ἀποδίδωσι σημασίαν ἢ εἰς καταφατικὴν ἀπάντησιν. Ἀποδείξας οὕτω τήν τε πρᾶξιν βεβαίαν, καὶ ἀποτέλεσμα ἐπενεχθὲν σύμφωνον πρὸς τὴν πρᾶξιν, τὴν παράνομον ὄντως εἴσπραξιν, κατέδειξε διὰ τῆς παραβολῆς τῶν μέσων ὅρων τῶν δύω μηνῶν, τοῦ τε Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου, καὶ τὰς τοῦ ὑπουργοῦ δικαιολογίας ἀσθενεῖς, καὶ προδιδούσας μάλιστα τὴν τοῦ ὑπουργοῦ ἐνοχήν.

Μεταβὰς δ' εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν, ἀρνοῦμαι τὴν πλαστογράφησιν τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ μέσου ὅρου τῆς τιμῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις πωλουμένου σίτου, ἀνέφερεν, ὅτι κατὰ τὴν 2 Ἰανουαρ. ὁ εἰσηγητὴς Γλαράκης διέταξε τὸν ἤδη τετελευτηκότα Κροκίδαν, νὰ συνταξῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μερικῶν πρωτοκόλλων τῶν ἐπαρχιῶν πρωτόκολλον, ὅπερ, συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ Κροκίδου, ἀντιπαραβαλὼν καὶ εὑρὼν στηριζόμενον ἐπὶ τῶν κατ' ἐπαρχίαν πρωτοκόλλων, ὑπέγραψε, καὶ ἔφερεν αὐτὸ εἰς τὸν ὑπουργόν· ἀλλ' οὗτος ἠρνήθη κατ' ἀρχὰς νὰ τὸ ὑπογρύψῃ λέγων, ὅτι αἱ ἐν τούτῳ περιεχόμεναι τιμαὶ τῶν σιτηρῶν δὲν συμφωνοῦσι πρὸς τὰ πρωτόκολλα τῶν ἐφόρων. Αἱ δὲ ἐνστάσεις αὗται τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι αἱ τιμαὶ εἶναι ὑπερβολικαὶ, οὐδ' ἱκανὴν πρόφασιν εἶχον, διότι, κατὰ τὰ πρωτόκολλα τὰ ὑποβληθέντα παρὰ τοῦ νομάρχου εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ὁ Ἀθηναϊκὸς σῖτος ἐπωλήθη εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν κατὰ μὲν τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Δεκεμβρίου 25 λεπτὰ τὴν ὀκὰν, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον δεκαήμερον πρὸς 26· ὁ δὲ ὠκεβαϊκὸς κατὰ μὲν τὸ πρῶτον δεκαήμερον πρὸς 30, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον πρὸς 31· ὁ δὲ τοῦ δημοσίου τῆς Ἀττικῆς σῖτος ἐπωλήθη, κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ ἐφόρου ἐξαγομένην ἐκ τῶν πρωτοκόλλων τῆς δημοπρασίας, ἀπὸ τῶν 3 μέχρι τῆς 8 Δεκεμβρίου εἰς διαφόρους τιμὰς, ὧν ὁ μέσος ὅρος εἶναι 5: 11, ἀναλογῶν εἰς 24 λεπτὰ τὴν ὀκάν· ὥστε καὶ ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχει ἄλλη διαφορὰ εἰμὴ ἑνὸς λεπτοῦ, ἥτις δύναται ν' ἀποδοθῇ ἢ εἰς τὴν διαφορὰν τῆς ποιότητος, ἢ εἰς τὸ τέλος τοῦ χαρτοσήμου καὶ τοῦ κήρυκος. Ἡ διαφορὰ ὅθεν μεταξὺ τῶν δύο πρωτοκόλλων προκύπτει, διότι ὁ νομάρχης ὤφειλε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅλας τὰς τιμὰς τῶν ἐγχωρίων σίτων, ὡς ἐξήγησεν εὐκρινέστατα εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὁ νομάρχης, προσκληθεὶς κατὰ τὴν 31 Ὀκτωβρίου νὰ ἐξηγήσῃ τὴν διαφορὰν τῶν πρωτοκόλλων, καθότι ἡ ἁπλῆ ἀνάγνωσις τῶν πληροφοριῶν τούτων δύναται νὰ πείσῃ ἕκαστον περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος· (ἀνέγνω δ' ἐνταῦθα τὴν ἀπάντησιν τοῦ νομάρχου) ἐξ ἧς συνήγαγεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὤφειλε νὰ ἦναι πληρέστατα πληροφορημένος, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐκ μέρους τοῦ νομάρχου ἀναβιβασμὸς τῆς τιμῆς τοῦ μέσου ὅρου, ἀλλ' ἦτον ἀκριβέστατα προσδιωρισμένος, μηδεμιᾶς δολιότητος ἐπ' αὐτοῦ

ὑπαρχούσης. Λαβὼν ἐν τοσούτῳ ὁ ὑπουργὸς τὸ πρωτόκολλον αὐτὸ ἀπέστειλε τότε τὸ τοῦ Δεκεμβρίου, τὸ ὁποῖον τέως ἐκράτει· ἐν τοσούτῳ παρατηρήσας, ὅτι οὔτε ὁ νομάρχης οὔτε αἱ ἄλλαι ἀρχαὶ κατενόησαν τὸ ἀληθὲς πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἐνέμενον εἰς τὰ γεγραμμένα, ὁ ὑπουργὸς ἔλαβε τὴν ἰδέαν νὰ συνταξῃ τὸ πρωτόκολλον τοῦ Ἰανουαρίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρωτοκόλλων τῶν ἐφόρων. Εἰς τὴν πρόθεσιν ταύτην τοῦ ὑπουργοῦ ὁ μακαρίτης Κροκίδας ἠναντιώθη, διὰ νὰ διαλυθῇ δὲ ἡ διαφορὰ αὕτη προσεκλήθη ὁ Κ. Βάρδογλης. Οὗτος, λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὰ ἔγγραφα καὶ ἰδὼν τὴν διαφορὰν τῶν πρωτοκόλλων, εἶπεν εἰς τὸν ὑπουργόν, ὅτι εἶναι καλὸν νὰ ἐπιπλήξῃ τὰς ἀρχάς, διὰ νὰ ἦναι αὐστηρότεραι καὶ προσεκτικώτεραι· ἐπαναλαβόντος δὲ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι ἔγραψε πολλάκις ἐγκυκλίους πρὸς τὰς ἀρχάς, ἀλλ' οὐχ ἧττον ὀλιγωροῦσιν αὗται γινόμεναι μεγάλης ζημίας εἰς τὸ δημόσιον παραίτιοι, καὶ ἀντερωτήσαντος, ἂν δύναται νὰ συνταξῃ τὸ γενικὸν πρωτόκολλον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρωτοκόλλων τῶν ἐφόρων, ὁ Κ. Βάρδογλης ἀπήντησεν, ὅτι κατὰ τὸν νόμον δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κάμῃ τις χρῆσιν, διὰ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ φόρου τῶν σιτηρῶν, ἄλλων πρωτοκόλλων, εἰμὴ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου διατασσομένων. Ἀνέγνω δὲ τὴν κατάθεσιν τοῦ Βάρδογλη σελ. 32 καὶ 33, ἐξ' ἧς ἐξήγαγεν, ὅτι ἀναντίῤῥητος καθίσταται ἡ πρόθεσις τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὴν τοιαύτην σύνταξιν τῶν πρωτοκόλλων. Ἐν τούτοις μετὰ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Κ. Βάρδογλη ὁ ὑπουργὸς ὑπέγραψε τὰ πρωτόκολλα· ταῦτα δέ, φέροντα τοὺς ὅρους ἐφ' ὧν κατ' ἀρχὰς συνετάχθη τὸ πρωτόκολλον καὶ ὑπογεγραμμένον παρά τε τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν καὶ τοῦ εἰσηγητοῦ Γλαράκη, παρακατετέθησαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὸ μὲν παρὰ τοῦ Κ. Γλαράκη, τὸ δὲ παρὰ τοῦ Κ. Κροκίδα, καὶ ἀνεγνωρίσθησαν γνήσια ἐκ τοῦ ἐν αὐτοῖς ἀριθμοῦ παρὰ τοῦ ἀτιγραφέως Πασχάλη. Καίτοι ὅμως ὑπογράψας τὰ ῥηθέντα πρωτόκολλα ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ἐπιμένων ὅμως εἰς τὴν πρώτην του ἰδέαν, προσκαλεῖ μετ' ὀλίγον τὸν νομάρχην Κ. Ῥάδον, καὶ, παραστήσας πρὸς αὐτὸν τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ γείνῃ διόρθωσις τοῦ παρ' αὐτοῦ ὑποβληθέντος πρωτοκόλλου, τὸν διέταξε νὰ συντάξῃ νέον πρωτόκολλον, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ Ἀθηναϊκοῦ σίτου πρὸς 22 λεπτὰ τὴν ὀκάν· παρέπεμψε δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν Κ. Κροκίδαν, διατάξας αὐτὸν νὰ παραλάβῃ ὁ ἴδιος τὰ πρωτόκολλα ἀφοῦ συνταχθῶσι. Πεισθείς, ὡς φαίνεται, καὶ ὁ νομάρχης, καὶ παραλαβὼν τὸν Κ. Κροκίδαν, ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ ἵνα συντάξῃ νέα πρωτόκολλα. Προσκαλέσαντες λοιπὸν οὗτοι καὶ τὸν γραμματέα Φιλαρέτου συνέταξαν κατὰ τὴν 2 Ἰανουαρίου 1847 τρία πρωτόκολλα, ἔχοντα ὡς τιμὴν τοῦ ἐν γένει εἰς Ἀθήνας πωλουμένου σίτου 22 λεπτὰ τὴν ὀκάν, καὶ φέροντα ἡμερομηνίαν τὸ μὲν τὴν 30 Νοεμβρίου, τὸ δὲ τὴν 10 Δεκεμβρίου καὶ τὸ τρίτον 20 Δεκεμβρίου 1846, ἐπομένως ὄντα ἀντιῤῥήτως πλαστά. Περὶ δὲ τῆς διαταγῆς ταύτης τοῦ ὑπουργοῦ ὑπάρχουσι πληρέστατα ἀποδείξεις, αἱ καταθέσεις τοῦ Κροκίδα, τοῦ Μάτσα, τοῦ Παρίση τοῦ Ῥάδου καὶ τοῦ Φιλαρέτου· βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι οἱ ῥηθέντες ὑπάλληλοι ἐπιθυμοῦσι μὲν νὰ εἴπωσι τὴν ἀλήθειαν, προσπαθοῦσι δὲ νὰ καλύψωσιν, ὅσον οἱονδήποτε, τὰ ἐπιβαρύνοντα τὸν ὑπουργὸν περιστατικά, ἵνα μὴ ἐκτεθῶσιν ἐνώπιον αὐτοῦ, διαπεπλεγμένου ἔτι εἰς τὴν ὑπουργίαν. Ἐντούτοις καὶ ἡ πρᾶξις ὁμολογεῖται παρὰ πάντων, καὶ ἡ διαταγὴ ὡσαύτως, διότι ὁ νομάρχης σαφῶς λέγει, ὅτι διετάχθη νὰ συντάξῃ ἄλλα πρωτόκολλα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ἀθηναϊκοῦ σίτου, σκοπὸς δ' ἀναφαίνεται ἡ αὔξησις τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν τέλους. Ἡ δὲ πρὸς ταῦτα φερομένη δικαιολογία, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἤθελεν νὰ λάβῃ προφορικὰς πληροφορίας, εἶναι ἀνίσχυρος· διότι, ἂν ἐπεθύμει τοῦτο, ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ ἐγγράφους, ὡς ἔπραξε κατὰ τὸν Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον, καὶ, ἂν δὲν ὑπῆρχε δόλιος σκοπός, ὤφειλε νὰ πεισθῇ εἰς τὴν προτροπὴν τοῦ Κ. Βάρδογλη, νὰ γράψῃ εἰς τὰς ἀρχὰς ἐπιπλήξεις, ἵνα ὦσι προσεκτικώτεραι περὶ τὴν τῶν πρωτοκόλλων σύνταξιν. Ἡ ἀποποίησις ὅμως αὕτη, καὶ ἡ κατ' ἰδίαν πρόσκλησις τοῦ νομάρχου, ἀποδεικνύουσι τὸν δόλιον σκοπὸν τῆς τῶν πρωτοκόλλων πλαστογραφήσεως, ἐπιβεβαιούμενον καὶ ἐκ τῆς μετὰ τοῦ νομάρχου ἀποστολῆς τοῦ Κ. Κροκίδα, διαταχθείσης παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπίτηδες· διότι τοσοῦτον συνηθάνετο τὴν παράνομον ταύτην διαταγήν του, ὥστε δὲν ἐπεθύμει νὰ ἔλθωσι τὰ νέα πρωτόκολλα διὰ τῆς τακτικῆς ὁδοῦ, καὶ διακριβωθέντα γείνωσι γνωστὰ· διὰ τοῦτο ὁ νομάρχης παρέδωκε τὰ ἔγγραφα ταῦτα εἰς τὸν Κροκίδαν. Ὅτι δὲ ἡ τοιαύτη πλαστογράφησις νέων πρωτοκόλλων δὲν ἐγένετο αὐθορμήτως παρὰ τοῦ νομάρχου, ἀποδεικνύεται ἐκ τούτου, ὅτι ὁ νομάρχης ὑπεστήριζε καὶ κατὰ τὸν Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον τὰ συντεταγμένα πρωτόκολλα, ὡς ὀρθῶς ἔχοντα, ἀποδεικνύων τοῦτο ἀριθμητὰ τα· τέλος δ' ἐνδίδους παρεκάλει τὸν ὑπουργὸν διὰ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ ἐγγράφου, νὰ διατάξῃ αὐτὸν ἐγγράφως, ἂν πρέπῃ νὰ συνταξῃ διαφόρως τὰ πρωτόκολλα· πῶς λοιπὸν ἠδύνατο νὰ πλαστογραφήσῃ ὁ νομάρχης πρωτόκολλα, ἂν δὲν διετάττετο ἐπιμόνως παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ; Ἀπίστευτον ὄθεν ὅλως καταντᾷ, ὅτι ὁ νομάρχης ἀφ' ἑαυτοῦ ἔπραξε τοιαύτην

παράνομον πρᾶξιν. Ἡ δὲ παρὰ τοῦ μονοψηφοῦντος φερομένη δικαιολογία, ὅτι ὁ μὲν Κροκίδας εἶπεν, ὅτι ἠναντιώθη εἰς τὸν ὑπουργὸν ἐρωτήσαντα, ἂν δύναται νὰ συντάξῃ τὸ γενικὸν πρωτόκολλον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεκαπενθημέρων πρωτοκόλλων τῶν ἐφόρων, ὁ δὲ Γλαράκης ἀρνήθη τοῦτο εἰπών, ὅτι δὲν τὸ ἐνθυμεῖται, καὶ οὐδ' ὁ Βάρδογλης τὸ ἐβεβαίωσε, δὲν ἀποδεικνύει ψευδῆ τὴν κατάθεσιν τοῦ Κροκίδου· διότι τὸ νὰ μὴ ἐνθυμῆται τὸ λεχθὲν ὁ Γλαράκης δὲν σημαίνει, ὅτι τοῦτο δὲν ὑπῆρξεν· ἐξ ἐναντίας ἐκ τῶν λοιπῶν περιστάσεων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πιθανολογεῖται, ἐπειδὴ ὁ μὲν ὑπουργὸς καταφαίνεται πάντοτε ἐπιμένων ἵνα συνταχθῇ τὸ γενικὸν πρωτόκολλον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρωτοκόλλων τῶν ἐφόρων, καὶ ἂν συμφωνεῖ πρὸς τοῦτο καὶ ὁ Κροκίδας ἤθελε τὸ συντάξει ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρωτοκόλλων τῶν ἐφόρων, ὁ δὲ Κροκίδας συνέταττε πάντοτε τὰ πρωτόκολλα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νομιαρχικῶν πρωτοκόλλων, καὶ ἐπειδή, ὡς φαίνεται, οὗτος ἠναντιώθη ἐγένετο ἀνάγκη νὰ ἔλθῃ καὶ ὁ Βάρδογλης. Ἡ δὲ κατὰ τοῦ νομάρχου καταφορὰ τοῦ μονοψηφοῦντος, ὡς κακῶς δικαιολογήσαντος τὴν σύνταξιν τῶν νέων πρωτοκόλλων, ὡς χρησιμευσόντων δῆθεν πρὸς φωτισμὸν τοῦ ὑπουργείου, οὐχὶ μόνον δὲν ἀθωόνει τὸν ὑπουργὸν ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἐνοχοποιεῖ αὐτόν, ὡς παρασύραντα καὶ αὐτὸν τῶν τίμιων ὑπάλληλον εἰς πλαστογράφησιν καὶ ἀθεμιτουργίαν. Τὰ δὲ παρὰ τοῦ Κ. Παρίσση λεχθέντα, πρὸς δικαιολογίαν τοῦ ὑπουργοῦ, ἐξελέγχει καὶ καταγγέλλει ψευδῆ καὶ ἀντιφατικὰ ἡ ἔκθεσις τῆς πλειονοψηφίας, διὰ τοῦτο δὲν ἐπεμβαίνει εἰς τὴν τούτων ἀναίρεσιν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐκ πάντων τούτων ἀποδεικνύεται ἡ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ γενομένη τοῦ νομάρχου πρόσκλησις, καὶ ἡ παράπεισις αὐτοῦ εἰς τὴν πλαστογράφησιν, πᾶσα ἀμφισβήτησις δύναται μὲν νὰ δείξῃ εὐφυΐαν μεγίστην, δὲν θέλει ὅμως κατισχύσει οὐδέποτε τῆς ἀληθείας.

Περὶ δὲ τοῦ τρίτου ἐγκλήματος, ἤτοι τῆς ὑπεξαιρέσεως τῶν σταλέντων γνησίων πρωτοκόλλων τοῦ νομάρχου Ἀττικῆς, καὶ ἀντικαταστάσεως αὐτῶν διὰ τῶν πλαστῶν, παρετήρησεν, ὅτι ὁ διατάξας τὴν ἀλλαγὴν τῶν πρωτοκόλλων καὶ τὴν πλαστογράφησιν νέων, εἶχε συμφέρον νὰ ὑπεξαιρέσῃ τὰ γνήσια πρωτόκολλα καὶ ν' ἀντικαταστήσῃ αὐτὰ διὰ τῶν νέων, τὸ ὁποῖον ἀποδείκνυται καὶ ἐκ τοῦ κρυφίου τρόπου τῆς διὰ τοῦ Κροκίδα παραλαβῆς τῶν νέων πρωτοκόλλων, δι' οὗ ἤθελησεν ὁ ὑπουργὸς νὰ μὴ γείνῃ γνωστὴ ἡ πλαστογραφία, ἥτις ἤθελε καταμαρτυρεῖ τὴν παράνομον διαγωγήν του· ὁ δὲ λόγος, ὅτι ὁ νομάρχης παρέ-

λαβεν αὖθις ὀπίσω τὰ πρωτόκολλα, ἀναιρεῖται παρὰ τῆς καταθέσεως τοῦ κυρίου Φιλαρέτου, εἰπόντος, ὅτι τὸ νομαρχεῖον δὲν τὰ ἀνεκάλεσεν, οὐδὲ γινώσκουσι τί ἐγένοντο. Ἀλλὰ, καὶ τούτου ὡς ἀληθοῦς ὑποτεθέντος, διατί ὁ ὑπουργὸς ἔδωκε τὰ πρωτόκολλα ὀπίσω; Δὲν ἀποδεικνύει τοῦτο, ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν ἤθελησε ν' ἀφήσῃ οὐδὲν σημεῖον, ὅτι ἐγένετο τοιαύτη πλαστογράφησις; Ἡ δικαιολογία ὅθεν αὕτη, ἡ φερομένη παρὰ τῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ ὑπουργοῦ, εἰ αἱ μαρτυρίαι ὠφέλουν, περὶ τῆς ἐνοχῆς αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπεξαίρεσιν τῶν ἐγγράφων· διὸ δὲν ἐνδιατρίβει ἐπὶ πλέον εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην, ἀλλὰ μεταβαίνει εἰς τὴν δ'. ἥτις εἶναι σύνταξις πλαστοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου, φέροντος παραπεποιημένους ἐκτὸς τοῦ ὅρου τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τοὺς ὅρους τῶν τιμῶν τοῦ πρωτοκόλλου τῶν Πατρῶν, τῶν Καλαμῶν καὶ τῆς Σύρου.

Καὶ ἐνταῦθα ἐξηγεῖται ὁμοίως ἡ αὐτὴ πρόθεσις τοῦ ὑπουργοῦ, ὅστις, ἐμμένων πάντοτε εἰς τὴν ἰδέαν του ν' αὐξήσῃ ἐπὶ πλέον τὸ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν τέλος, τὸν μὲν ἐνταῦθα νομάρχην διέταξε νὰ συντάξῃ νέα πλαστὰ πρωτόκολλα, συμφωνα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, μὴ τύχων δὲ καὶ τοὺς λοιποὺς νομάρχας παρώτρυνε, ἵνα καταναγκάσῃ αὐτοὺς νὰ πλαστογραφήσωσι καὶ τοὺς ὅρους τῶν ἄλλων τιμῶν, μεταβάλλων ὁ ἴδιος τοὺς ὅρους τούτους· διότι, ἄνευ τῆς μεταβολῆς ταύτης, δὲν ἤθελεν ἐπιτύχει τοῦ σκοποῦ. Ὁ δὲ Κροκίδας ὡμολόγησεν, ὅτι εἶχε μὲν ὑπ' ὄψιν του τὰ πρωτόκολλα τῶν ἐπαρχιῶν, ἀλλ' ὅτι ἕνεκα τῆς συγχύσεως, ἥτις τὸν ἐκυρίευσε διὰ τὴν παράνομον ταύτην ἀλλαγὴν τῶν πρωτοκόλλων, δὲν ἐδυνήθη νὰ παρατηρήσῃ ἀκριβῶς, ἂν ἦσαν πλαστογραφημένα κατὰ τοὺς ὅρους τούτους, ἢ ἄλλα ὑποβολιμαῖα· ἐν τούτοις, οὕτω συγκεχυμένος, ὁ Κροκίδας συνέταξε τὸ πλαστὸν πρωτόκολλον, καὶ ἐξετέλεσε τὸν σκοπὸν τοῦ ὑπουργοῦ νὰ καταβιβάσῃ τὸν μέσον ὅρον, ἵν' ἀναβιβάσῃ τὸ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν τέλος κατὰ 25 λεπτά. Καὶ ἂν μὲν μετεβάλλετο μόνος ὁ μέσος ὅρος τῶν ἐνταῦθα τιμῶν τοῦ σίτου, ἔμελλεν αὖθις νὰ ζημιωθῇ τὸ δημόσιον, ὡς ἔλεγε πάντοτε ὁ κύριος ὑπουργὸς, διότι, ἄνευ τῆς παραπομπῆς καὶ τῶν ἄλλων ὅρων, ὁ μέσος ὅρος ἤθελεν εἶσθαι 5:79, ὁ δὲ φόρος ἔμενεν, ὡς καὶ πρότερον, εἰς 50 λεπτά. Ὅτι λοιπὸν εἰς τὴν παράστασιν τῶν πλαστῶν τούτων ὅρων εἶχε γνῶσιν ὁ ὑπουργὸς, κατὰ διαταγὴν τοῦ ὁποίου ἐνηργήθησαν, εἶναι ἐκ τοῦ συλλογισμοῦ τούτου ἐντελῶς ἀναμφισβήτητον. Ἔπειτα οὐδεὶς ἄλλος εἶχε τοιοῦτον συμφέρον καὶ τοιαύτην προσπάθειαν, ὁπόταν ὁ κύριος ὑπουργὸς· ὁ δὲ Κροκίδας ἐξ ἐναντίας συνέταττε πάντοτε τὰ πρωτόκολλα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν

νομαρχικῶν πρωτοκόλλων, ὡς καὶ ἐκεῖνο τὸ πρῶτον τοῦ Ἰανουαρίου. Ὁ δὲ λόγος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὑπέγραψε τὸ νέον πρωτόκολλον ἐν ἀγνοίᾳ, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ παραβάλλῃ καὶ νὰ ἐξερευνᾷ τοὺς ἀριθμούς, λαμβανόμενος ὑπ' ὄψιν πρὸς τὰ πράγματα καὶ τὰ κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας γενόμενα, ἀποδείκνυται ἀνίσχυρος· καθ' ὅτι τὸν Ὀκτάβριον καὶ Νοέμβριον ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς ἐξήτασε τὰ πρωτόκολλα, παρετήρησε τὴν διαφορὰν τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου πρὸς τὰ τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ κατ' αὐτὸν ἔτι τὸν Ἰαννουάριον ἀνερεύνησε καὶ εὗρεν, ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν μέσων ὅρων εἶναι ὑπερβολικαί· πῶς λοιπὸν ὁ τοιοῦτος ὑπουργὸς ὑπέγραψε νέον πρωτόκολλον ἄνευ ἐρεύνης καὶ ἀνεξετάστως, ἐνῷ εἶχε πρότερον προϋπογράψει ἕτερον πρωτόκολλον, καὶ ἀφοῦ εἰς τὸ νέον πρωτόκολλον δὲν ἦτο μάλιστα προσυπογεγραμμένος ὁ εἰσηγητὴς Γλαράκης; Ἐντεῦθεν δ' ἐξάγεται καὶ σκοπὸς πρὸς ἀποφυγὴν τῆς λεγομένης ζημίας τοῦ δημοσίου, καὶ ἀποτέλεσμα, διότι τὸ πλαστὸν τοῦτο πρωτόκολλον εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καθυπέβαλεν εἰς τὴν βουλὴν ὁ ὑπουργός, ὅτε ἐγένοντο πρὸς αὐτὸν ἐνστάσεις τινὲς καὶ ἐρωτήσεις περὶ τοῦ μέσου ὅρου τῶν σιτηρῶν, καὶ τοι γινώσκων τὸ πλαστὸν τοῦ ἐγγράφου, καὶ ῥητὴν μάλιστα γνῶσιν ἔχων τῆς πλαστογραφίας τοῦ τῶν Ἀθηνῶν μέσου ὅρου.

Ὁ δὲ μονοψηφῶν, ὅστις ἐπὶ τοσοῦτον τόλμης προέβη ὥστε νὰ ὀνομάσῃ τοὺς πλειονοψηφοῦντας νοσούσας κεφαλὰς καὶ νὰ θεωρήσῃ αὐτοὺς καὶ αὐτῆς τῆς ἀριθμητικῆς ἀπείρους, ὑπολογίζει μέν ὁμαλῶς τὸν μέσον ὅρον, δὲν δύναται ὅμως νὰ παρασιωπήσῃ, ὅτι εἰς τὸν ὑπολογισμὸν αὐτοῦ παραλαμβάνει μέσον ὅρον τῶν Καλαμῶν 5:23, ἐνῷ ὁ δημοσιευθεὶς ἦτο 5:75 καὶ νομίζει ὅτι δικαιολογεῖ αὐτὸν λέγων, ὅτι ἡ ὑπεξαίρεσις τῶν πρωτοκόλλων ἐγένετο πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ ὑπουργοῦ. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον συνετάχθη παρὰ τοῦ Κροκίδου καὶ συνυπεγράφη παρὰ τοῦ Γλαράκη, παρεβλήθη ἐξ ἀνάγκης πρὸς τὰ ἐπαρχιακὰ πρωτόκολλα, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐστηρίχθη, καὶ ὀρθῶς εἶχεν, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν καταθέσεων τοῦ Γλαράκη, τοῦ Κροκίδα καὶ ἐκ τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ τοῦ ὑπουργοῦ, ἐνῷ τὰ δεύτερα πρωτόκολλα ἦσαν πλαστογραφημένα. Τὴν ἀλήθειαν δὲ ταύτην ὡμολόγησε καὶ ὁ ἴδιος ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν· ἀλλὰ καὶ ὑποτεθέντος, ὅτι ὁ λόγος τοῦ μειονοψηφοῦντος εἶναι ἱκανὸς νὰ πείσῃ πάντα, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ἐπὶ κακῷ ἀλλ' ἐπὶ καλῷ ἡ πρᾶξις, καὶ νὰ θεωρηθῇ ὁ δεύτερος ὅρος ὡς ὀρθός, παρατηρεῖ, ὅτι τὸ πλαστογραφημένον ἔγγραφον φέρει ὅρον μέσον τῆς

Σύρου 6:30 ἐνῷ τὸ ἀληθὲς εἶναι 6:36, διότι ἀφῃρέθη τὸ πρῶτον δεκαήμερον, καὶ οὕτως ἐγένετο ὁ μέσος ὅρος 6:30, ὡς στηριζόμενος ἐπὶ τριῶν πρωτοκόλλων. Πῶς λοιπὸν ὡς πρὸς τὸ ἓν παραδέχεται ὁ μειονοψηφῶν τὸν ὅρον τοῦ πρώτου πρωτοκόλλου, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς τὸ ἕτερον; διότι ὁ μὲν νομάρχης τῶν Καλαμῶν ἀπήντησεν, ὅτι δὲν ἐράτησε τοῦ πρωτοκόλλου ἀντίγραφον, ἐνῷ οἱ λοιποὶ νομάρχαι ἦτο δυνατὸν νὰ πέμψωσι τὰ πρωτόκολλα αὐτῶν. Καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ σταλέντος γράμματος ἦτο νὰ ἔλθωσι πρωτόκολλα, σύμφωνα μὲ τὰ πλαστὰ πρωτόκολλα, διὰ τοῦτο δὲν ὑπεξηρέθησαν τὰ πρωτόκολλα μόνον τῶν Καλαμῶν ἀλλὰ καὶ τῶν Πατρῶν καὶ τῆς Σύρου, ἵνα δικαιολογηθῇ τὸ ἔγκλημα· ἐπειδὴ τὰ ἐκ Πατρῶν ἐλθόντα ἐβεβαίωσαν τὰ ἐν τῇ ἐφημερίδι ἐκδεδομένα. Τὸ δὲ παράδοξον εἶναι, ὅτι, ἐνῷ ἡ ἐπιτροπὴ ἐξητήσατο παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἐξ ἀρχῆς τὰ πρωτόκολλα τῶν ἐφόρων, καὶ ὑπέμνησεν ἐπανειλλημένως τὴν αἴτησιν ταύτην διὰ τῆς προσθρείας, δὲν καθυπεβλήθησαν ταῦτα εἰμὴ τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν, ὅτε εἶχε συνταχθῇ ἡ ἔκθεσις· ἀλλ' ἐν τούτοις ζητήσασα ἡ ἐπιτροπὴ τὰ πρωτόκολλα τῶν Καλαμῶν δὲν εὗρεν αὐτά· ὑπεξῃρέθησαν ὅθεν καὶ ταῦτα, διότι, ἂν ἤρχοντο, ἤθελεν ἀνακαλυφθῇ ὁ ὅρος, ἐφ' οὗ ἐβασίσθη τὸ δεύτερον πλαστὸν πρωτόκολλον.

Μετέβη ἀκολούθως εἰς τὴν Ε'. κατηγορίαν, ἀφορῶσαν παράνομον εἰσπραξιν 25 λεπτῶν περιπλέον τοῦ νομίμου τέλους κατὰ τὸν μῆνα Ἰαννουάριον, καὶ παρετήρησεν, ὅτι ὅλων τῶν ἀνωτέρω παρανομημάτων σκοπὸς ἦτον ἡ τοιαύτη τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν τέλους αὔξησις, ἥτις καὶ ἐγένετο, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐνηργήθη παράνομος εἴσπραξις, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τε τῆς καταθέσεως τοῦ Τούντα, ὁμολογοῦντος, ὅτι κατὰ τὸν Ἰαννουάριον ἐτελώνισεν αὐτὸς 400 κοιλὰ εἰσαχθέντος σίτου ἀνὰ 75 λεπτὰ κατὰ τὸ πλαστογραφημένον πρωτόκολλον, καὶ ἐκ τοῦ καθυποβληθέντος καταλόγου τῶν εἰσαχθέντων, καταναλωθέντων καὶ ἐξαχθέντων σιτηρῶν κατὰ τὸν μῆνα Ἰαννουάριον 1847.

Καὶ περὶ τοῦ ΣΤ'. δὲ, τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπεξαίρεσις τῶν πρωτοκόλλων τῶν Πατρῶν, τῶν Καλαμῶν καὶ τῆς Σύρου εἶπεν, ὅτι συντόμως θέλει διέλθει, ὡς διαλαμβανούσης τῆς ἐκθέσεως ἱκανῶς αἰτιολογημένους τοὺς λόγους, ἐφ' ὧν ἡ κατηγορία αὕτη στηρίζεται. Παρατηρεῖ δὲ μόνον, ὅτι τὸ ἔγγραφον τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὸ νὰ παραπείσῃ τὸν νομάρχην, ἵνα στείλῃ πλαστοὺς ὅρους, καταδείκνυται ἐκ τῶν ἀντιφάσεων εἰς ἃς ὑπέπεσεν ὁ Κ. Ζάρκος, καὶ τοι ἱκανῶς τὰ νομικὰ ἐγγεγυμνασμένος.

διότι, ὅτε αὐτόκλητος ὁ Κ. Ζάρκος ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἐζήτησεν οὗτη νὰ τὸν ἀνακρίνῃ καθόσον ἀπέβλεπε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔγγραφον· ἀλλ' ὁ Κ. Ζάρκος ὡμολόγησεν, ὅτι τὸ ἔγγραφον μὲν τοῦτο ἔχει καὶ δύναται νὰ φέρῃ, δὲν θέλει δὲ νὰ ἐξετασθῇ ἐπειδὴ φρονεῖ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν εἶναι ἁρμοδία νὰ τὸν ἐξετάσῃ. Τέλος; ὅμως, ἀναγκασθεὶς νὰ δώσῃ τὴν κατάθεσιν αὐτοῦ, δὲν καθυπέβαλε τότε τὸ ἔγγραφον ἀλλ' εἶπεν, ὅτι ἀφῆκεν αὐτὸ εἴς τινα τῶν συγγενῶν του διὰ νὰ ὑπενθυμίσῃ τὸν νομάρχην περὶ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ· ἐνῷ ἐξ ἀρχῆς μὲν εἶπεν ὅτι εἶχε τὸ ἔγγραφον, καὶ πρὸ μικροῦ εἰς τὴν αὐτὴν κατάθεσίν του ὡμολόγησεν, ὅτι ἀνέγνω αὐτὸ τοῦτο πρὸς τὸν νομάρχην, καὶ ὁ νομάρχης ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἐκράτησεν ἀντίγραφον καὶ δὲν δύναται νὰ στείλῃ· ἑπομένως οὐδεμία ἀνάγκη ἦτο ν' ἀφήσῃ τὸ ἔγγραφον ὑπομνήσεως χάριν· καὶ ἐνῷ διὰ τὸν νομάρχην μηδὲν ἄλλο ὑποχρεωτικώτερον ἠδύνατο νὰ ᾖναι, παρὰ τὸ ἐπίσημον τοῦ ὑπουργοῦ ἔγγραφον. Περὶ δὲ τῶν πραγματικῶν ἀντιφάσεων, τῶν παρατηρουμένων εἰς τὰς καταθέσεις τὰς ἀφορώσας τὴν ὑπεξαίρεσιν τῶν ἐγγράφων τῶν Πατρῶν, τῶν Καλαμῶν καὶ τῆς Σύρου, παρετήρησε καθόλου, ὅτι ἀληθῶς ὑπάρχει μεγίστη ἀντίφασις εἰς τὰς καταθέσεις τῶν ὑπαλλήλων τῆς καταχωρίσεως πρὸς τὰς τῶν τῆς διεκπεραιώσεως· ἐπειδὴ οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι τὰ ἔγγραφα ὑπῆρχον εἰς τὴν διεκπεραίωσιν, οἱ δὲ ὅτι δὲν ἐλήφθησαν ἐκεῖθεν. Ἡ φκτλλοροβία ὅμως, τὴν ὁποίαν ὁ μονοψηφῶν προσάπτει εἰς τὸν Κ. Κροκίδαν, ὑπάρχει πολλῷ μᾶλλον εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς διεκπεραιώσεως· διότι ὁ Παρίσης, ἐρωτώμενος ἂν ἔλαβε τὸ ἀπὸ 2. Ἰανουαρίου πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὁ ὑπουργὸς ὑπέγραψε, λέγει ὅτι οὔτε τὸ πρωτόκολλον εἶδεν οὔτε γνωρίζει ἄλλο παρὰ μόνον τὸ ἀντίγραφον, καὶ δὲν θέλει νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι ἔμειναν αὐδὲ μίαν ἡμέραν εἰς τὴν διεκπεραίωσιν· ὠφέλει δὲ πᾶς τις νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι αἱ μικραὶ ἀντιφάσεις, εἰς ἃς ὑπέπεσαν ὡς πρὸς τὰ περιστατικὰ οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Β'. τμήματος, εἶναι πρὸς τιμὴν αὐτῶν, καὶ ἀποδεικνύουσι τὴν τιμιότητα αὐτῶν, ἐνῷ τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τοὺς τῆς διεκπεραιώσεως. Ἕνεκα τῆς συμπνοίας μεθ' ἧς ὁμολογοῦσι τὰ πάντα, ὡς ἂν ἦσαν ἐν πᾶσι παρόντες. Ἀλλ' ἐν γένει εἰς πᾶσαν δικαστικὴν ὑπόθεσιν εὑρίσκεται πάντοτε πληθὺς ἀντιφάσεων, καὶ ἐνταῦθα ἀπορίας ἄξιον εἶναι, πῶς δὲν ὑπάρχει μείζων ἀπειρία ἀντιφάσεων· καθότι αἱ ἀνακρίσεις ἐνηργήθησαν ἐπὶ ὑπαλλήλων, διατελούντων ὑπὸ ὑπουργόν, καθ' οὗ διεθύνθη ἡ ἀνάκρισις, διατηρούμενον ἔτι εἰς τὴν ἐξουσίαν. Ὁμνύοντες λοιπὸν εὑρίσκονται

ἐξ ἀνάγκης ἐμπεπλεγμένοι ἢ νὰ μαρτυρήσωσιν ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς των, ἢ, λέγοντες τὴν ἀλήθειαν, νὰ ἐκτεθῶσιν ἐνώπιον τοῦ προϊσταμένου αὐτῶν καὶ δυναμένου νὰ ἐπιφέρῃ κατ' αὐτῶν τὸν πέλεκυν τῆς παύσεως. Διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ὁμολογοῦσι μὲν τὴν ἀλήθειαν, περικαλύπτουσιν ὅμως αὐτὴν μὲ νέφος, καλύπτον τὰ ἐπιβαρύνοντα τὸν ὑπουργὸν περιστατικά· οὕτως ὁ Κ. Βάρδογλης λέγων, ὅτι αὐτὸς παρετήρησεν εἰς τὸν ὑπουργὸν, ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτεταμμένον ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ γείνῃ χρῆσις διὰ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ φόρου τῶν σιτηρῶν ἄλλου πρωτοκόλλου, εἰμὴ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου διατασσομένου, προστίθησι τὴν φράσιν «ὡς καὶ ὁ ἴδιος ὑπουργὸς παρετήρησεν», ἐνῷ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρατηρήσῃ ὁ ὑπουργὸς τοῦτο ἀφοῦ ἠρώτα ὁ ἴδιος αὐτόν. Καὶ ὁ Τούντας δε, ἐνῷ ὁμολογεῖ, ὅτι τὰ λοιπὰ πρωτόκολλα ἐλαμβάνοντο εἰς τὰς 7 καὶ 8 ἑκάστου μηνὸς, τὸ τοῦ Δεκεμβρίου λέγει δὲν ἐνθυμεῖται πότε ἐλήφθη· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Κ. Ῥάδος, καὶ τοι ὁμολογῶν τὴν ἀλήθειαν, ῥίπτει αὐτὴν εἰς τὸ φρέαρ, οὕτως εἰπεῖν, καὶ προσπαθεῖ διὰ διαφόρων ἐκφράσεων νὰ δικαιολογήσῃ καὶ νὰ μὴ ἐνοχοποιήσῃ τὸν ὑπουργόν. Οἱ μάρτυρες ὅθεν, βλέποντες ἑαυτοὺς ἐκτεθειμένους· ἂν εἴπωσι τὴν ἀλήθειαν, ἀγωνιῶντες δὲ νὰ καταψευσθῶσιν ἐναντίον τῆς συνειδήσεώς των, ἐβάδισαν μέσον τινὰ ὅρον. Αἱ ἀντιφάσεις ὅθεν εἶναι φυσικὸν ἀποτέλεσμα τῆς θέσεως, εἰς ἣν εὑρίσκοντο οἱ μάρτυρες, ὡς διατελούντος ἔτι ὑπουργοῦ, τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀνάκρισις ἐγίνετο· καὶ ὅταν λέγωσιν, ὅτι δὲν εἶδον ἢ δὲν ἐνθυμοῦνται, ὑποκρύπτεταί τις ἀλήθεια. Ἀλλ' ὁ μειονοψηφῶν ἀσχολεῖται ν' ἀποδείξῃ, ὅτι αἱ καταθέσεις τοῦ Μ. Κροκίδα εἶναι ψευδεῖς καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐνοχοποιήσῃ τοῦτον. Κατψεύδει, φερ' εἰπεῖν, τὴν κατάθεσιν τοῦ Κροκίδα λέγοντος, ὅτι ὁ εἰσηγητὴς Γλαράκης, ὑποβαλὼν εἰς τὸν ὑπουργὸν διαταγὴν ἀπειλοῦσαν τὰς ἀρχὰς μὲ πρόστιμον, ἵνα ὡσὶ προσεκτικαὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν πρωτοκόλλων, εἶπεν, ὅτι τὴν ἐξέσχισεν ὁ ὑπουργὸς, εἰπὼν ὅτι εἶναι καλήτερον νὰ μὴ κάμωμεν αὐτὴν καὶ νὰ μὴ στέλλωσιν αἱ ἀρχαὶ τοιαῦτα πρωτόκολλα, ὡς ἀντιρατικὴν πρὸς τὴν τοῦ Γλαράκη, ἀρνουμένου τὶ τοιοῦτον περιστατικόν· καὶ δὲν ἀρνεῖται μέν τις, ὅτι ὑπάρχουσι μικραί τινες ἀντιφάσεις, ἀλλὰ τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι δὲν προσυννοήθησαν οἱ ἐξεταζόμενοι. Καταφέρεται δ' ἔτι κατὰ τοῦ μακαρίτου τούτου, ὡς ἐμπεσόντος εἰς ἀντίφασιν περὶ τῆς ὑπεξαιρέσεως τῶν πρωτοκόλλων, ἐνῷ αὐτὸς μὲν εἶχε γνῶσιν, ὅτι τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἐξηλείφθησαν, καὶ ὑπε-

εσεν, ὅτι καὶ εἰς τὴν πρώτην ἐξέτασιν οἱ ἀνακρίνοντες ἐγί-
θνωσκον τὴν ὑπεξαίρεσιν· ὑποδηλοῖ δὲ αὐτὸν ὡς ὑπαίτιον τῶν
κατηγορουμένων, ἐνῷ οὗτος συνέταττε πάντοτε τακτικῶς τὰ
πρωτόκολλα, καὶ ὁμολογουμένως ἦτο τιμιώτατος, ὡς ἀπο-
δεικνύεται τοῦτο ἐκ τῆς ἐνδείας αὐτοῦ, διὰ τὸν ὀλίγον καιρὸν
τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπομακρύνσεώς του, συμφέρον δὲ κανὲν
δὲν εἶχε. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἄωρος καὶ κατεσπευσμένος θάνατος
αὐτοῦ ἀποδεικνύει τὴν φιλοτιμίαν αὐτοῦ καὶ τιμιότητα, διότι,
ὡς συμπράξας εἰς τὴν πλαστογράφησιν τοῦ μέσου ὅρου τῆς
τιμῆς τοῦ πωλουμένου ἐνταῦθα σίτου, συνηθάνθη τοσοῦτον τὸ
ἔγκλημά του, ὥστε ἔγεινε τῆς εὐαισθησίας του θῦμα· καὶ βέβαια
εἰς τοιοῦτον νέον προτιμώτερος ἦτον ὁ θάνατος ὁ φυσικὸς τοῦ
διὰ τῆς παρούσης κατηγορίας προξενηθησομένου εἰς αὐτὸν
ἠθικοῦ θανάτου. Καὶ ἡ κατὰ τοῦ Κ. Ῥάδου δὲ καταφορὰ εἶναι
ἀνίσχυρος· διότι καὶ τούτου ἡ τιμιότης φαίνεται ἐκ τῆς ἐπιμο-
νῆς, μεθ' ἧς τὰ πρωτόκολλα αὐτοῦ ὑπεράσπιζε.

Ἡ δὲ κατὰ τοῦ Κ. Γλαράκη ἐκσφενδονιζομένη ὑπόνοια, ὡς μὴ
ἀνενεγκόντος εἰς τὸν ὑπουργὸν τὰ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πρω-
τοκόλλου διατρέξαντα, δὲν ἀποδεικνύει τι, διότι τὸ 12 ἄρθρον
τοῦ ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1843 καταστατικοῦ διατάγματος λέγει,
ὅτι, ὅταν ὑπάλληλός τις διατάττηται παρὰ τοῦ ἀνωτέρου αὐτοῦ,
ὀφείλει πάντοτε νὰ ὑπακούῃ, δύναται ὅμως νὰ καθυποβάλῃ
παρατηρήσεις· ὁ Κ. Γλαράκης λοιπὸν ἀπεσύρθη, διότι ὁ νόμος
δὲν ὑποχρεοῖ αὐτὸν νὰ κάμῃ αὐθορμήτως ἐνστάσεις, εἰμὴ ὅταν
προσκληθῇ. Ὁ Γλαράκης προσέτι, ὑπογράψας τὸ ὀρθὸν πρωτό-
κολλον, ἐζήτησε παρὰ τοῦ Κροκίδου νὰ κρατηθῶσι τὰ πρωτό-
κολλα ταῦτα, ἵνα μὴ προσαρθῇ ποτε κηλίς τις εἰς τὸν χαρα-
κτῆρα αὐτοῦ· καὶ τοῦτο δὲ ὁ μονοψηφῶν θεωρεῖ ἔγκλημα αὐτῶν,
ἐνῷ αὐτοὶ πάντοτε ἐπέμενον ἐξ ἀρχῆς νὰ συντάττωσι τὰ πρω-
τόκολλα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπαρχιακῶν. Παραδόξως λοιπὸν ὁ
μονοψηφῶν τοὺς μὲν τιμίους ὑπαλλήλους ἐπιβαρύνει, τὸν δὲ
ὑπουργὸν ζητεῖ νὰ ὑπεξέλῃ. Αὐτὸς μὲν ὁμολογεῖ, ὅτι καὶ ὁ
νομάρχης καὶ ὁ Κροκίδας ὡς εἰδόντες ἢ παραπεισθέντες εἶναι
ἔνοχοι, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἔνοχώτερος εἶναι ὁ ὑπουργὸς, ὁ καὶ
τοὺς τιμίους ὑπαλλήλους ἀναγκάσας νὰ παρανομήσωσιν, αὐτοῦ
τῆς παρανομίας ἐξάρχοντος· διὰ διπλοῦν ὄθεν λόγον ὁ ὑπουρ-
γὸς εἶναι κατακριτέος. Περὶ δὲ τοῦ σκοποῦ, ὃν ὁ μονοψηφῶν
ζητῶν εὗρεν εὐτελῆ καὶ κέρδος ἀσήμαντον ἔχοντα, ἀπήντησεν
ὅτι καὶ παραδεχόμενος, ὅτι κατηναλώθησαν 5400 κοιλὰ ἀλη-
θῶς, οὐδέποτε δύναται αὐτὸς νὰ ἀποδώσῃ μαντικὸν χοῦν εἰς τὸ

ὑπουργὸν, καὶ ἱκανὸν νὰ προμαντεύσῃ τοῦτο· ὥστε ἀναντιῤ-
ῥήτως δὲν ἐγίνωσκε πόσα σιτηρὰ ἤθελον εἰσαχθῆ καὶ πόσος
φόρος ἔμελλε νὰ εἰσπραχθῇ· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου τὸ βέβαιον εἶναι,
ὅτι πολλῷ πλείονα σιτηρὰ καὶ εἰσήχθησαν καὶ κατηναλώθησαν,
ἡ δὲ γενομένη εἴσπραξις ἠδύνατο ν' ἀποδειχθῇ ἀκριβῶς, μόνον
δι' αὐστηρᾶς καὶ ἐπιμόνου ἀνακρίσεως. Αὐτὸς ὅμως, μὴ βασιζό-
μενος εἰς τὰς μαρτυρίας διαφόρων ὑπαλλήλων, ὁμολογούντων ὅτι
ἐπεσκέπτοντο συνεχῶς τὴν οἰκονομίαν ἔμποροι, σιτεμπόριον ἐγνω-
σμένως ἐνεργοῦντες, καὶ παραδεχόμενος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς διέταξε τὴν
τοιαύτην παράνομον εἴσπραξιν χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ὁ
ὑπουργὸς εἶναι οὐδὲν ἧττον ὑπεύθυνος. Ἐπειδὴ, διὰ νὰ ἦναι πᾶσα
συνταγματικὴ πολιτεία ἐξησφαλισμένη, ἀπέναντι τῶν περὶ κοινοῦ
συμφέροντος ἐσφαλμένων ἰδεῶν τῶν κατὰ καιροὺς ὑπουργῶν,
ἐκανονίσθη τοῦτο διὰ νόμων, ὁ δ' ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ πράτ-
τῃ ὅ,τι αὐτὸς φρονεῖ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Διὰ τοῦτο
τὸ ἄρθρον 84 τοῦ συντάγματος, διαγράφον τὰς περιπτώσεις
τῆς ποινικῆς τῶν ὑπουργῶν εὐθύνης, οὐδένα περιορισμὸν ἔχει ἐκ
τῆς περὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος τῶν ὑπουργῶν ἰδέας.

Ἐξηκολούθησε μετὰ ταῦτα λέγων, ὅτι, ἀποδείξας διὰ βασίμων
καὶ ἀναμφισβητήτων λόγων τὴν ὕπαρξιν τῶν προσαπτομένων
εἰς τὸν ὑπουργὸν 6 ἀθεμιτουργημάτων, λαμβάνει ἤδη τὴν ὑπό-
θεσιν καὶ ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν, ἵνα ἐξετάσῃ ἂν ὑπάρχωσι ἄλλα
μέσα νὰ καταστείλωσι τὸν ἔνοχον ὑπουργὸν, ἢ ἡ ἐνώπιον τῆς
γερουσίας παρὰ τῆς βουλῆς κατηγορία. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι
ἡ τοιαύτη κατηγορία εἶναι ἔκτακτόν τι καὶ σπουδαῖον, καὶ ἕνεκα
βαρυτέρων ἐγκλημάτων δύναται νὰ λάβῃ χώραν· ἡ βουλὴ ὅθεν
ὀφείλει νὰ ἐκτιμήσῃ, ἂν τὰ προκείμενα ἐγκλήματα ὦσι ἔαρέα
καὶ νὰ σταθμίσῃ τὰ ἐπενεγκόντα ταῦτα αἴτια. Ἐπειδὴ αἱ μνη-
μονευθεῖσαι πράξεις, αἵτινες χαρακτηρίζουσιν αὐτὰ προσηκόντως,
εἶναι τῷ ὄντι ἀπεχθέσταται σκοπὸν παρανομώτατον ὑπεμφαί-
νουσαι, τὴν ἐπιβολὴν παρανόμου εἰσπράξεως ἐπὶ τῶν εἰσαγο-
μένων σιτηρῶν, πρὸς διακώλυσιν μὲν τῶν ἔξωθεν εἰσαγομένων
σιτηρῶν κατάθλιψιν δὲ τῶν καταναλωτῶν, καὶ εἰς περίπτωσιν
καθ' ἣν ἅπασαι αἱ ἄλλαι κυβερνήσεις δίδουσι βραβεῖα εἰς τοὺς
εἰσάγοντας σιτηρὰ εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ὅτι ἐνταῦθα κα-
τήντησεν ἡ τιμὴ τῶν σίτων ὑπέρογκος· ἐνῷ οὐδεμία ζημία εἰς
τοὺς σιτοσπόρους προεγίγνετο, διότι ὁ μέσος ὅρος τῆς τιμῆς
τῶν σιτηρῶν, σχηματιζόμενος ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σίτων ἐν ὅλαις
ταῖς ἐπαρχίαις, ἦτον ἀρκετὰ μέγας κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα,
ἀναβαίνων εἰς 6, 50 δραχμάς. Ἐν τούτοις ὁ ὑπουργὸς γράφει

επανειλλημένως εις τας αρχας, τους νομάρχας, και τους λοιπους υπαλλήλους, ινα πείση αυτους να καταδιβάσωσι τον μέσον όρον ίν' αναδιβασθή το τέλος και εμποδισθή ή εισαγωγή ξένου σίτου εις την Ελλάδα, και να επενεχθή μεγίστη βλάβη εις τον κοινον λαον, επειδή ουδέν του λιμου ολεθριώτερον. Το έγκλημα λοιπόν είναι μέγιστον και ή συρροή των κακουργημάτων υπερβολική. Η κοινοβουλευτική λοιπόν ευθύνη δεν επαρκεί. Επειδή και άλλοτε ή βουλή ομοφώνως σχεδόν ύψωσε φωνήν κατά των καταχρήσεων, των γενομένων υπό των υποδεεστέρων υπαλλήλων, και τούτων μνείαν έκαμεν εις την προς τον βασιλικόν λόγον απάντησιν, και είλπιζέ τινα διόρθωσιν ή διά της αλλαγης των υπαλλήλων ή διά της παύσεως του υπευθύνου υπουργου, αλλ' ουδέν τοιούτον επηνέχθη· και ήδη δε, μετά τοιαύτας παρά της βουλης επιταχθείσας καθ' υπουργου ανακρίσεις και έγκλίσεις, ο υπουργός διατελεί είσέτι εν ενεργεία. Πρόκειται λοιπόν ήδη περί έγκλήματος, εις ο ή κοινοβουλευτική ευθύνη δεν ήδυνήθη να ενεργήση· εις ταύτην όθεν την περίστασιν δεν μένει άλλο, είμή το μέσον της κατηγορίας. Όταν δε λέγη κατηγορίαν, δεν εννοεί εκδίκησιν του έθνους κατά του παρανομήσαντος υπουργου, αλλά της δικαιοσύνης ενέργειαν. Περιττόν δε κρίνει να είπη, ότι οφείλει έκαστος βουλευτής να θέση την χείρα εις την καρδίαν, και να επιφέρη ψήφον συμφώνως με την παρά της συνειδήσεως αυτου υπαγόρευσιν, μηδόλως υπ' όψιν λαβών τα αίσθήματα της γενναιοφροσύνης και της συμπαθητικής επιεικείας. Λύεται, επί μεν των ιδιωτικών εκάστου πράξεων εφαρμόζομεναι και επί πραγματικής εκδικήσεως επερχόμεναι, φέρουσιν όντως τιμήν. Όταν δε πρόκειται περί εξελέγξεως υπουργικών πράξεων, ή τοιαύτη γενναιότης είναι άθεμιτουργημα, και ή μή παρεχώρησις της κατηγορίας είναι άρνησις της δικαιοσύνης, διότι ή κατηγορία δεν είναι εκδίκησις αλλά δικαιοσύνη· όποίον δε παράδειγμα θέλει δώσει ή βουλή εις τους υφισταμένους και τους επελευσομένους υπουργούς, όταν, ενόχου όντος του υπουργου, δεν ενεργήση το 84 άρθρον του συντάγματος, ή πώς θέλει εναρχύσει άλλοτε την εφαρμογήν αυτου; Η Ελλάς άπασα έχει το βλέμμα εναπεισμένον επί των βουλευτων, επειδή παντα τα περί της υποθέσεως ταύτης έγγραφα ήλθον εις την δημοσιότητα· ή δε απόφασις της βουλης, και άθωωτική άν ήναι, δεν θέλει αθωώσει πραγματικώς τον υπουργόν της ηθικης ευθύνης, αλλά θέλει καταστήσει και τους βουλευτάς όλους συμμετόχους των γενομένων αθεμιτουργημάτων. Πρόκειται λοιπόν ν' αποδειχθή, ότι το έθνος

έννοεί τα συνταγματικά αυτου δικαιώματα και γινώσκει να τα πραγματοποιήση· καιρός δ' είναι να δείξωμεν, ότι, άν αι έδραι των υπουργων ήναι χρυσοΰφαντοι και παρά πάντων επιζητούμεναι, είναι όμως αναποσπάστως συνηνωμένοι μετά δεσμών καθηκόντων, των οποίων και ή ελαχίστη παράλειψις ή παράβασις μεταβάλλει τας χρυσοΰφαντους ταύτας έδρας εις έδρας υποδίκων.

Εξέθηκεν άλλος ότι, μέλλων μετ' ολίγον να ψηφοφορήση επί του προκειμένου σοβαρου και σπουδαίου ζητήματος, το οποίον και τας Βουλάς και του κοινου την προσοχήν εφείλκυσε, καθήκον ήθελε παρίδει, αγορεύων μεν επί τοσούτων άλλων, σιωπών δ' επί του συζητουμένου. Μεγάλη τω όντι, είπε, και σοβαρά είναι ή προκειμένη υπόθεσις, όχι βέβαια διά την ουσίαν της κατηγορίας αλλά διά το μέγα δικαίωμα, το οποίον πρόκειται ή Βουλή να εξασκήση σήμερον. Αλλά, ενώ τοιουτοτρόπως συμφωνεί με τον προαγορεύσαντα, ως προς την σπουδαιότητα της συζητήσεως, δεν συμμερίζεται παντάπασι την εκτεθείσαν υπ' αυτου αρχήν, επί τω σκοπώ του να προκαταλάβη τα πνεύματα, ότι επιτρέπεται τοιούτοτρόπως εις τους αναλημβανομένους την υπεράσπισιν των δικαίων του υπουργου θεμιτά τε και αθέμιτα ίνα είπωσι, και την αλήθειαν εν ανάγκη να καταψεύσωσι, δι' ον λόγον και τουναντίον εις τους αναλαβόντας την ανάπτυξιν της κατηγορίας δεν επιτρέπεται· καθόσον και οι μεν και οι δε, Βουλευταί όντες, ούδε δικηγόρου ούδε εισαγγελέως καθήκοντα πρόκεινται επί του προκειμένου να εκπληρώσωσι· εζήτησε δ' υπό της Βουλης ίνα σπουδαίαν καταβαλη εκτίμησιν, όπως άπαθώς και εύσυνειδότως ψήφον επί τούτου επενέγκη. Αυτός δε τα αυτά προτιθέμενος ελπίζει, ότι εν πάσι ταυτα κρατούσι, δόντων μάλιστα εξ αρχης αυτών των φίλων του υπουργείου, εμπνεομένων από πνεύμα ευθύτητος και ειλικρινείας, πάντα τα τείνοντα προς ανακάλυψιν της αληθείας επί μιας τοιαύτης υποθέσεως μέσα, και πλειότερα ίσως παρ' όσα έπρεπε. Καθόσον, γενομένου το πρώτον λόγου περί του πρωτοκόλλου του Ιανουαρίου παρά του Βουλευτου Σύρου Κ. Δάρρα, και ζητουμένων υπ' αυτου εν αγνοία δήθεν πληροφοριών παρά του υπουργου, μετά την υπό τούτου κατάθεσιν κατά την επιούσαν των πρωτοκόλλων, διαφοράς παρατηρηθείσης, επρότεινα μεν ο μνησθείς Βουλευτής Σύρου ίνα ένορκοι ανακρίσεις ενεργηθώσιν, αυτός όμως την πρότασιν του Κ. Δρόσου, ίνα ιδία επί τούτου συσταθή επιτροπή, πρώτος υπεστήριξε, και τοι θεωρών πρό τούτου το ζήτημα απλούν και δι' εξηγήσεων μόνων λυόμε-

νον. Κατὰ συνέπειαν ἀνακριτικὴ συνεστάθη ἐπιτροπὴ, καὶ ἐν ταύτῃ ἀμφότεραι αἱ ἐν τῇ Βουλῇ διαιρέσεις ἀντεπροσωπεύοντο· ἀλλ' οὐχ ἧττον, ζητήσαντος τοῦ Βουλευτοῦ Σίφνου κατόπιν ἵν' ἀποτελέσῃ αὐτῆς μέρος κατὰ τὰς ἀνακρίσεις, οὐδὲ τότε ἀντέστημεν ἐπὶ τοιαύτης αἰτήσεως, ἂν καὶ μὴ ἐντελῶς εὐλόγου· ὅσῳ ὅμως τότε ὠφείλομεν, ἵνα πάντα τὰ πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας τείνοντα μέσα χορηγήσωμεν, τόσῳ καὶ νῦν, ψῆφον μετὰ μικρὸν ἐπὶ τούτου ἐπείσοντες, ἀνεξαρτήτως συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὸ ὀφείλομεν, διότι πᾶν τοιοῦτον αἴσθημα, καὶ πᾶς πολιτικὸς κομματισμός, ἀπέναντι τούτου νὰ σιωπήσῃ πρέπει. Ἡ ἐκ τῶν τμημάτων ὅμως συσταθεῖσα εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, ἀντὶ ἐκθέσεως κατηγορητήριον ὑπέβαλεν ἔγγραφον, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἢ νὰ εἴπω κατὰ τὸ ὅλον σχεδὸν, ἐπὶ εἰκασιῶν ςηριζόμενον· τοῦτο δὲ καὶ ἡ ἐπιμονὴ τῶν συνιστώντων ἤδη τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην μελῶν, ἵνα μὴ ἡ προσυσταθεῖσα ἀνακριτικὴ γνώμην τινὰ ἐπὶ τούτου φέρῃ, προδίδωσι τάσιν τινα ἀνεξήγητον, ὡθήσασαν τὴν ἐπιτροπὴν, οὐ μόνον κατηγορητήριον ἀντὶ ἐκθέσεως νὰ ὑποβάλῃ, ἀλλὰ καὶ ἀπόφασιν νὰ γράψῃ ῥητήν· ἄλλως τε ἄνδρες, προσωπικοὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ἐχθροὶ, δὲν ἐδικαιοῦντο ἀνεχόμενοι νὰ ἀποτελέσωσι τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης μέρος.

Ἐνταῦθα, προβάσης τῆς ὥρας, ὁ πρόεδρος διέκοψε τὸν ἀγορεύοντα, καὶ, ἀναβαλὼν τὴν περαιτέρω συζήτησιν ἐπὶ τὴν αὔριον, καθ' ἣν αὖθις ὁ ἀγορεύων θέλει ἐξακολουθήσει τὴν ἀγόρευσιν αὐτοῦ, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν 4 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.
Μ. Χατσῆ Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΘ'.

Τῆς 15 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην πέμπτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν 9 ὥρ. Π. Μ τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν

108 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 2, ὁ Πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀναβληθείσης κατὰ τὴν ἐν τῇ παρελθούσῃ συνεδριάσει ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν αὐτῆς, ἐξέθηκέτις τις ὅτι, μετ' ἀγανακτήσεως μεγίστης ἔμαθε καὶ σχεδὸν αὐταῖς ἴδεν ὄψεσιν, ὅτι ἡ περιφρουροῦσα τὴν Βουλὴν στρατιωτικὴ δύναμις ἐδίωκε τοὺς φίλους καὶ συναγωνιστὰς ὑμῶν, τοὺς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς κατὰ τὴν χθὲς Συνεδριάσεως· τοῦτο δὲ οὐ μόνον ἄτοπον ἀλλὰ καὶ μάταιον ἦτο, διότι τίς ὁ φόβος ἢ ἕνεκα τίνος ἠδοῦντο τοῦ ἀκροατηρίου, ἡμεῖς τε ἢ οἱ ὑπουργοί, τὸν νόμον ἐκτελοῦντες καὶ τὴν ἀρετὴν ὑποστηρίζοντες, αὐτοῦ μάλιστα τοῦ κοινοῦ ἀναδειχθέντος σεβομένου πλειότερον ἡμῶν τόν τε νόμον καὶ τὴν ἀρετήν; Ὅτι πληρεξούσιος ἄλλοτε κατὰ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ἴδε πόσον ἐκείνη ἐσέβετο τὴν κοινὴν γνώμην, καὶ ποσάκις οἱ πλεῖστοι ἡμῶν ὑπὲρ ταύτης τὸν λόγον διὰ μακρῶν ἔφερον. Καὶ ὅτι διὰ ταῦτα, ἵνα μὴ τοιοῦτόν τι ἐπαναληφθῇ, πρέπει ἡ προσήκουσα νὰ ἐπισταθῇ προσοχή· πρὸς δὲ, ἐπειδὴ τὸ ἀντικείμενον σοβαρόν τε ἐστὶ καὶ σπουδαῖον, τὰ συνταγματικὰ τοῦ λαοῦ δικαιώματα ἀφορῶν, διὰ τοῦτο νὰ γνωστοποιηθῇ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ διατάξαντος τὰ κατὰ τὴν χθὲς γενόμενα.

Μετά τινα παρατηρήσαντα, ὅτι ἡ φρουρὰ δὲν ἀναμίγνυται εἰς τοιαῦτα, τό τε Σύνταγμα ζητήσασα ἄλλοτε καὶ τὸν νόμον κάλλιον παντὸς τηροῦσα. Προσεθηκεν ἕτερος εἰς τὸν πρὸ τούτου, ὅτι πάντες τά τε αἰσθήματα τῆς φρουρᾶς σέβονται καὶ τὴν διαγωγὴν αὐτῆς ἐπαινοῦσιν. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ λεχθέντα μὲν ἐγένοντο, ἡ δ' ἀστυνομία τῆς Βουλῆς εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὸν Πρόεδρον, ἐνεργοῦντα τὰ περὶ ταύτης ἐπ' ὀνόματι τῆς Βουλῆς, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ γνωστοποιηθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν οὐ μόνον τὰ ζητηθέντα, ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος, δι' ὃν κατὰ τὴν χθὲς ἡ τῆς φρουρᾶς δύναμις ἐτριπλασιάσθη, καὶ ἵνα τὶ ἀπαγορευθῇ ἡ εἴσοδος εἰς φέροντας εἰσιτήρια Βουλευτῶν.

Ὁ Πρόεδρος ἀπήντησεν, ὅτι ἡ ἀστυνομία τῆς Βουλῆς εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὸν Πρόεδρον, ἔχοντα ἐπὶ τούτῳ εὐθύνην· καὶ, συρρεόντος μὲν ὑπαρχούσης ἀκροατῶν κατὰ τὰς συζητήσεις τῆς Βουλῆς, διπλασιάζεται ἡ φρουρὰ καὶ ἡ τῆς ἀστυνομίας προσοχὴ ἐπὶ μᾶλλον ἐφίστανται. Τὸ ἄρθρον δὲ 107 τοῦ Κανονισμοῦ δίδωσιν εἰς ἕκαστον τῶν Βουλευτῶν δικαίωμα ὑπὲρ δύω εἰσιτηρίων, καὶ κατὰ τοῦτο τὸ προεδρεῖον διένειμε ταῦτα· ἀλλ' οἱ μὲν λαβόντες τοιαῦτα παρὰ Βουλευτῶν δὲν ἀπέδωκαν πλέον

ταῦτα εἰς τούτους, καὶ ἔθηκαν εἰς κυκλοφορίαν τὰ εἰσιτήρια, οἱ δὲ Βουλευταὶ, μὴ ἐπαναλαβόντες παρὰ τούτων τὰ εἰσιτήρια αὐτῶν, νέα ὑπὸ τοῦ προεδρείου ἐζήτησαν· ἕνεκα δὲ τούτου τὸ Προεδρεῖον, περὶ τὰ 30 ἄλλοτε διανέμον, ἠναγκάσθη χθὲς, ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἀπείρων, ὑπὲρ τὰ 260 νὰ διανείμῃ. Ἐπειδὴ δὲ κατ' ἐπίμονον τῶν Βουλευτῶν αἴτησιν διένειμε ταῦτα, ὅρον κατὰ τὴν διανομὴν ἔθηκε τὴν χωρητικότητα τοῦ ἀκροατηρίου, ἐφ' ᾧ καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν αὐτοῦ διετάχθη ἡ ἀπαγόρευσις τῆς εἰσόδου καὶ εἰς φέροντας εἰσιτήρια, διότι ὡς ἐλέχθη ἐκυκλοφόρουν πλέον τοῦ πρέποντος ἀριθμοῦ. Καὶ ταῦτα μὲν τὸ προεδρεῖον γνωρίζει, ἀγνοεῖ δ' ὅλως ἄν τις τῶν τῆς φρουρᾶς παρεξετράπη, μ' ὅλον ὅτι αὐταῖς ὄψεσι, παραστὰς σήμερον εἰς τὴν πύλην τοῦ Βουλευτηρίου κατὰ τὴν εἴσοδον, ἴδε καὶ τοὺς ἐρχομένους ἀτακτοῦντας καὶ τὴν φρουρὰν ἐντὸς τοῦ καθήκοντος προσφερομένην.

Μετά τινα ἀναπτύξαντα, ὅτι οὐδεὶς μὲν κατὰ τῆς φρουρᾶς παραπονεῖται, εὐγνωμονούντων ἁπάντων ἐπί τε τῇ πρὸς τοὺς νόμους εὐπειθείᾳ αὐτῆς καὶ τῇ πρὸς τὸ σύνταγμα ἀφοσιώσει, παρετηρήθη ὅμως ὅτι τὸ ἀκροατήριον χθὲς ἦτον κενόν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ληφθέντα ἐξαιρετικὰ κατὰ τὴν χθὲς μέτρα, πλείονα τοῦ δέοντος ζῆλον μαρτυροῦντα, ὑποδεικνύουσιν ὅτι ἐν τοῖς ἀντιπολιτευομένοις καί τινες εἰσὶ ταραχοποιοὶ, πρὸς περιστολὴν τῶν ὁποίων τοιαῦτα ἐλήφθησαν μέτρα· τοῦτο οὐδεὶς ἡμῶν ἀνέχεται, πεπεισμένος ὅτι οἱ εἰς τὴν μερίδα ταύτην ἀνήκοντες καὶ χαρακτῆρα γενναῖον καὶ σέβας πρὸς τοὺς νόμους ἐπέδειξαν. Παρετηρήθη ἔτι δυσαρέστως, ὅτι κατὰ τὴν εἴσοδον καὶ διακρίσεις ὑπῆρχον τινες, ἐνῷ οὐδαμοῦ τῶν συνταγματικῶς πολιτευομένων ἐθνῶν τοιοῦτον τι γίνεται· εἰς αὐτὰς δὲ τὰς τελευταίας τῶν ἰδιωτῶν τάξεις εὑρίσκονται ἄνδρες, καταταχθέντες κατ' ἀνάγκην εἰς ταύτας, πολλοῦ ὅμως σεβασμοῦ ἄξιοι.

Ὁ μὲν πρόεδρος ἀπήντησεν, ὅτι οὐδεμία ἐγένετο διάκρισις, ἀλλ' ὁ νόμος καὶ ἐτηρήθη καὶ τηρεῖται πάντοτε. Ὁ πρῶτος δὲ λαβὼν τὸν λόγον ἐπανέλαβεν, ὅτι δὲν ἐθεώρησεν ἂν πλῆρες ἢ μὴ τὸ ἀκροατήριον ὑπῆρχεν, οὐδὲ τῆς φρουρᾶς ἐπί τινι ἐκατηγόρησεν, θεωρῶν αὐτὴν ὡς ἐκτελοῦσαν διαταγὰς ἀνωτέρων· ἰδὼν ὅμως ἐπισυμβὰν ἄτοπον ἐζήτησε νὰ μάθῃ, τίς ὁ τὴν ἐνέργειαν τοῦτου διατάξας, διότι οὐδεὶς ἔχει δικαίωμα νὰ διατάξῃ ἵνα, μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνεδριάσεως, διώκωσι τὸ ἀκροώμενον πλῆθος, συγκείμενον ἐκ συμπολιτῶν, ὡς κτήνη· διότι συνταγματικῶς πολιτευόμεθα καὶ τὸ ἀκροατήριον ἐξ ὁμοίων ἡμῖν σύγκειται, οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ διώξῃ αὐτὸ ἀπὸ καταστήματος κοινοῦ,

ἐνῷ τὸ ἔθνος περὶ τῶν δημοσίων βουλεύεται, καὶ ἔνθα προσῆλθε νὰ ἴδῃ τὰ πολυτιμώτερα τοῦ ἔθνους δικαιώματα ἐξασκούμενα, νὰ ἀκροασθῇ τῆς κατὰ ὑπουργοῦ κατηγορίας.

Ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ἀπήντησεν, ὅτι ἐπὶ πολὺ μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνεδριάσεως διέμεινεν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, οὐδὲν ὅμως τοιοῦτον ἴδε γενόμενον· Ὁ δὲ πρὸ αὐτοῦ ἐπανέλαβεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ὅτι βουλευτὴς, εἰσαγαγὼν τοιαύτην πρότασιν, ὡρμᾶτο ἀπὸ γενομένων, τῶν ὁποίων αὐταῖς ἀντελήφθη ὄψεσιν, οὐδέποτε δὲ ἐδύνατο ψευδῆ νὰ ἐκθέσῃ ἐνώπιον τοῦ ὅλου ἔθνους.

Ὁ Πρόεδρος ἀνέπτυξεν ὅτι, περὶ μὲν τῶν ἐντὸς τοῦ Βουλευτηρίου, ἐξέθηκε τί διέταξε, καὶ οὐδὲν παρὰ τὸ πρέπον ἐγένετο· περὶ δὲ τῶν ἐκτὸς τοῦ βουλευτηρίου ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς θέλει ἐξετάσει ἐπὶ τῶν ἐρωτηθέντων.

Ἕτερος ἐξέθηκεν ὅτι τὸ σύνταγμα, ἐν ἄρθ. 15, διατάσσει ἵνα ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἐκ τριῶν σύγκειται σωμάτων, τῆς Βουλῆς, τῆς Γερουσίας καὶ τοῦ Βασιλέως· εἰς τὸ τελευταῖον ὅμως φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως φαίνεται νόμος, κιφαλίδα ἔχων διάφορον τῆς ὑφ' ἡμῶν ὑπογραφείσης καὶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς φαινομένης. Ὁ νόμος οὗτος εἶναι περὶ παραστάσεως διὰ πληρεξουσίων ἐνώπιον τῶν εἰρηνοδικῶν, καὶ φέρει μὲν κεφαλίδα « αἱ μὲν Βουλαὶ ἐψηφίσαντο, ἡμεῖς δὲ διατάσσομεν τάδε, » ἐνῷ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη ἡ συνήθως τιθεμένη κεφαλίς. Ἐπειδὴ δ' ὁ Βασιλεὺς ἔχει νομοθετικὴν δύναμιν κατὰ τὸ Σύνταγμα, τοῦτο δ' ἄλλως παραβαίνεται, διὰ τοῦτο ὁ ὑπουργὸς, ὁ τὰναντία διατάξας, παρέβη τὸ σύνταγμα, ἀποδοὺς μόνον τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν Βασιλέα. Ἐζήτησε δὲ ἵνα ὁρισθῇ ἡμέρα, καθ' ἣν νὰ προσέλθῃ ὁ ἁρμόδιος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς, καὶ τὰς προσηκούσας δώσῃ ἐξηγήσεις. Ἡ Βουλὴ δ' ἀπεφήνατο, ἵνα ἐπιληφθῇ τούτου μετὰ τὸ τέλος τῆς προκειμένης συζητήσεως.

Ὁ Πρόεδρος ἀνήγγειλεν ἀντικείμενον συνεδριάσεως τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν στιτηρῶν· παρετήρησεν ὅμως ὅτι ἡ συζήτησις πρέπει νὰ γίνῃ ἄνευ ἐξάψεων καὶ παρεκβάσεων εἰς ἀντικείμενα ἀναξιόντα πάθη.

Ὁ δεύτερος λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθηκεν, ὅτι, ἐξακολουθῶν τὴν χθὲς διακοπεῖσαν ἀγόρευσιν αὐτοῦ, κηρύσσει ὅτι ἀπεδόθη ἀλλοίως χαρακτὴρ εἰς τὸ συζητούμενον τοῦ πραγματικοῦ· ἐφ' ᾧ καὶ ἐν τοῖς θεωρείοις πλῆθος ἐπεσώρευθη καὶ ἐπὶ τῇ συρροῇ ταύτῃ πολλοὶ παρεπονέθησαν, μὴ δυναμένων νὰ εἰσέλθωσιν ἁπάντων τῶν εἰσιτήρια φερόντων. Τὸ κοινὸν προδίδωσιν ἄπληστον ἐπιθυμίαν

ἵνα μάθη, οὐχὶ τὰ περὶ κατηγορίας καθ' ὑπουργοῦ ἐπὶ παρανόμῳ εἰσπράξει κατὰ τοὺς κατηγόρους 25 λεπτῶν φόρου, ἐξ ἧς προέκυψεν ὠφέλεια εἰς τὸ δημόσιον 1200 δραχμῶν, ἀλλὰ τὰ περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ἀπὸ σκοποῦ διαδοθεισῶν μεγάλων καταχρήσεων καὶ δωροδοκιῶν ἐκ μυριάδων χρημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντὶ δώρων προσήνεγκαν δῆθεν εἰς τὸν ὑπουργὸν καὶ εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ὑπαλλήλους ἔμποροι, συμφέρον ἐκ τῆς παρανόμου εἰσπράξεως ἔχοντες. Δικαιολογεῖται λοιπὸν ἐρωτῶν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τούτου, καὶ κηρύττων ἐκ προοιμίου, ὅτι οὐδὲ καταχρήσεις, οὐδὲ ὠφέλεια, οὐδὲ ἰδιοτέλεια τοῦ ὑπουργοῦ ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ πρόκειται νὰ ἐξετασθῇ ἁπλῶς ἂν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἰσέπραξε παράνομον φόρον 1200 δραχμῶν, κατὰ τὸν δημοσιευθέντα πίνακα τῶν κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα καθ' ὅλον τὸ κράτος εἰσαχθέντων καὶ ἐξαχθέντων σιτηρῶν, καὶ ταύτας οὐχὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀλλὰ πρὸς ὄφελος αὐτοῦ τοῦ δημοσίου. Αὐτὸ εἶναι, εἶπε, τὸ ζήτημα, ζήτημα ἁπλοῦν, ζήτημα ἀσήμαντον, ὅπερ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς πολυκρότου αὐτῆς συζητήσεως, καὶ τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ τὴν βουλὴν σήμερον. Ἐπὶ τούτου ἐξ ἀρχῆς, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀθεμιτουργήματα ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸν ὑπουργὸν ἀπεδόθησαν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἁπλῆ καὶ τὸ ζήτημα τοιοῦτον, περιττὸν ἦτον νὰ ἐγκύψῃ τις εἰς λεπτομερείας, ἀναγκάζεται ὅμως, ἔκτε τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ χθὲς ἀγορεύσαντος, οὕτω τὴν ὕλην διέλοντος· καὶ ἐπειδὴ ὑπὸ τῆς κατηγορίας ἓν ἀποδίδεται εἰς τὸν ὑπουργὸν ἁμάρτημα, παράνομος εἴσπραξις, καὶ ἡ ἐν γνώσει ἐνέργεια αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἀναγκάζεται ἔτι νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι δὲν ὑπῆρχε τὸ μόνον τῆς ἐγκληματικότητος στοιχεῖον, ἡ δολία προαίρεσις καὶ ἡ ἰδιοτέλεια, καὶ νὰ ἐκθέσῃ τὸ ἐπικρατοῦν ἐν τῷ ὑπουργῷ πνεῦμα. Οὗτος τὸν νόμον τοῦ 1843 περὶ σιτηρῶν μὲ πολὺν ἐθεώρησε ζῆλον, πειθόμενος ὅτι ἦτον παραγωγὸς ὠφελειῶν, πλειόνων ἢ ὅσας κατ' ἄλλους ἠδύνατο οὗτος νὰ ἐπιφέρῃ· τοῦτο δὲ καὶ εἰς μεγάλους καὶ διακρινομένους οἰκονομολόγους συμβαίνει, τοὺς μὲν θεωροῦντας τοὺς νόμους τούτους, τοὺς προστατευτικοὺς, ὠλεθρίους, τοὺς δὲ θεωροῦντας αὐτοὺς ὠφελίμους· ἐνῷ δὲ πολλοὶ ὑμῶν ἐπαχθῆ ἐθεώρουν τὸν νόμον τοῦτον, διὰ τὰ εἰς τὸ Αἰγαῖον ἐπιβαλλόμενα βάρη, ὁ ὑπουργὸς ἐθεώρησε μὴ ἐπαρκοῦντα εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, ἐφ' ᾧ καὶ νέαν ὑπέβαλε νόμον κατὰ τὴν δευτέραν σύνοδον αὐξάνοντα τὸν φόρον, τὸν ὁποῖον καὶ ὑμεῖς ἐψηφίσατε, παραδεχθέντες τὴν ἰδέαν ταύτην τοῦ ὑπουργοῦ, ἀπέρριψεν ὅμως ἡ Γερουσία. Καὶ δὲν ἐξετάζεται μὲν, ἂν ὀρθὴ ἢ οὔ ἡ

τοιαύτη τοῦ ὑπουργοῦ ἰδέα ἦτον· δὲν ἀμφισβητεῖται ὅμως ὅτι αὕτη ὑπηγορεύετο ἀπὸ ζῆλον ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος καὶ πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς ἐγχωρίου γεωργίας· τὸν ζῆλον δὲ τοῦτον φαίνεται ὁ ὑπουργὸς διπλασιάζων, περὶ τὴν ἀκριβῆ τοῦ ὑπάρχοντος νόμου ἐκτέλεσιν, μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἀπόρριψιν τοῦ νέου περὶ σιτηρῶν νόμου, ἐξ οὗ καὶ ἀλληλογραφίαν ἰδίαν περὶ τούτου μετὰ τῶν Νομαρχῶν συνῆψε, καὶ εἰς συνεντεύξεις μετὰ τοῦ τῆς Ἀττικῆς καὶ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ ὑπουργείου προῆλθεν. Ἀπὸ τοιούτων ὁ ὑπουργὸς ὁρμώμενος, θεωρῶν μὴ ἀκριβῆ τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τῶν σιτηρῶν συνταττόμενα πρὸ τοῦ Δεκεμβρίου ὑπὸ τῶν Νομαρχῶν πρωτόκολλα, τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐφίστα δι' ἀλλεπαλλήλων διαταγῶν, ὡς καὶ οἱ ὑπάλληλοι ὅλοι τοῦ ὑπουργείου κατίθηκαν· ἰδὼν δὲ οὐσιώδη τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν πρωτοκόλλων τῆς δεκαημερίας καὶ δεκαπενθημερίας τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς, καὶ ὀφείλων νὰ ἐρευνᾷ καὶ φροντίζῃ περὶ τῆς ἀκριβοῦς τῶν νόμων ἐκτελέσεως, ἔγραψε τὸ πρῶτον πρὸς τὸν Νομάρχην ἔγγραφον· ἐκ δὲ τῆς πρὸς τοῦτο τοῦ Νομάρχου ἀπαντήσεως, ὑπ' ἀριθμὸν 9519, οὐ μόνον δὲν ἐδύνατο ὁ ὑπουργὸς νὰ πεισθῇ, ἵνα ἀπὸ πάσης περαιτέρω ἐρεύνης παραιτηθῇ, ἀλλὰ καὶ ἐδικαιοῦτο ἐπὶ μᾶλλον ἐπιμένων, καὶ πᾶς ἄλλος ἀντὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἤθελε καὶ τιμωρήσει τὸν Νομάρχην τοῦτον, ὁμολογοῦντα ὅτι ἐπὶ ὑποθετικῶν τιμῶν συντάσσει τὰ κατὰ δεκαπενθημερίαν πεμπόμενα πρωτόκολλα τῶν τιμῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων οἱ δημόσιοι ἐγχώριοι καρποὶ ἐκποιοῦνται. Ἐπειδὴ δὲ ὑπὸ τοῦ χθὲς ἀγορεύσαντος ἐλέχθη, ὅτι ὤφειλεν ὁ ὑπουργὸς, θεωρῶν ἀσθενεῖς τοὺς ἐν τῇ ἀπαντήσει ταύτῃ τοῦ Νομάρχου λόγους, νὰ ἀπαντήσῃ ἀμέσως, διὰ τοῦτο ἀντιλέγεται εἰς ταῦτα, ὅτι κατὰ θεωρίαν μὲν οὕτως ἠδύνατο νὰ ἔχῃ· ὁ ταῦτα δ' εἰπών, ὡς γνωρίζων τὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ κεντρικὴ τῶν ὑπουργείων ὑπηρεσία ἐνεργεῖται, ὤφειλε νὰ σκεφθῇ, ὅτι τὰ εἰσερχόμενα ἔγγραφα ἀποσφραγίζει τις, εἰς τὸν ὁποῖον τοῦτο ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἀνετέθη, σύμφωνα μὲ τὸ περὶ τῶν καθηκόντων τῶν Γραμ. Β. Διάταγμα τοῦ 1833, διατελοῦν εἰσέτι ἐν ἰσχύϊ· ἅμα δὲ καταχωρισθέντα εἰς τὸ πρωτόκολλον διανέμονται εἰς τὰ οἰκεῖα τμήματα, ὁ δ' ὑπουργὸς λαμβάνει τούτων γνῶσιν μόνον ὅταν πρόκειται ἐνέργειά τις ἐπὶ τούτων νὰ γίνῃ. Ἐκ τούτου δὲ, ἀντὶ νὰ ἐπιβαρυνθῇ ἡ τοῦ ὑπουργοῦ τύχη, συμπεραίνεται ἐκ τοῦ ἐναντίου τι κατὰ τοῦ ἀρμοδίου εἰσηγητοῦ, σιωπήσαντος εἰς τοιοῦτον ἔγγραφον, καὶ μὴ σπεύσαντος νὰ ἀνασκευάσῃ τοὺς ἐν αὐτῷ λόγους· καὶ οὐ μόνον τοῦτο ἀλλὰ, ἀπέναντι τούτων ὅλων,

ὁμολογήσαντος μὲν εἰς τὸν ὑπουργὸν τὴν διαφορὰν ταύτην ἀδικαιολόγητον, εἰπόντος ὅμως ὅτι δὲν δύναται νὰ βασισθῇ τὸ ὑπουργεῖον, εἰμὴ ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν πρωτοκόλλων τῆς δεκαημερίας. Ἐκ τούτου ὁ ὑπουργός, ἐκτιμῶν τὸ καθῆκον αὐτῷ ἵνα ἐρίζᾳ προσοχὴν περὶ τὴν ἀκριβῆ τῶν νόμων ἐκτέλεσιν, καὶ πεισθεὶς περὶ τοῦ ἡμαρτημένου τῶν πρωτοκόλλων, ἐνόμισεν ὅτι παρέβαινε καθῆκον παραδεχόμενος ἐν γνώσει τοιαῦτα· ὡς καὶ ὁ Βάρβογλης, ἀνὴρ χαρακτῆρος ἀκεραίου καὶ ἀδεῶς καὶ κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκφράζων τὰς πεποιθήσεις αὐτοῦ, καὶ ὁ Λεωνίδας ἐν Σελ. 34 κατατίθησιν, καὶ αὐτὸς ὁ Γλαράκης, ἐν Σελ. 12, ἀναγνωρίζοντες μὲν ὡς ὀρθὰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ ὑπουργοῦ, λέγοντες ὅμως ὅτι δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ εἰς τὰ τῆς δεκαπενθημερίας πρωτόκολλα, ἀλλ' εἰς τὰ τῆς δεκαμερίας, κἂν ψευδῆ ἢ ἀληθῆ ὦσι, ἐνισχύοντες δηλονότι τὴν ἰδέαν αὐτοῦ. Οὐ μόνον δὲ τὰ γεγονότα ταῦτα τὴν περὶ διαφορᾶς τῶν πρωτοκόλλων ἰδέαν ἐνίσχυον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Οἰκον. Ἔφορος (Σελ 66) κατατίθησιν, ὅτι ὁ νομάρχης ἀντιφάσκει, καὶ ἐσφαλμένως σημειοῖ τιμάς, τοῦ μὲν ἀντὶ δραχ. ἓξ πωλουμένου κοιλοῦ φέροντος ὀκάδας 26, τοῦ δ' ἄλλου μόνον 22. Καὶ ἡ μὲν τούτων λιπτομερὴς ἔρευνα δὲν εἶναι τοῦ παρόντος χρόνου, εἰς τὴν τῆς ἐπιτροπῆς δικαιοδοσίαν μᾶλλον ὑπαγομένη· ἀλλ' οὐδεὶς ἀρνεῖται, ὅτι, μετὰ τὰς τοιαύτας τοῦ Ἐφόρου πληροφορίας περὶ τῆς διαφορᾶς, καὶ τὰς τῶν Εἰσηγητῶν παρατηρήσεις, οὐδαμῶς ἀσθαίρετόν τι ὁ ὑπουργὸς ἔπραξε διὰ τῆς ἀναβολῆς. Καὶ μ' ὅλον ὅτι ἡ σκέψις αὕτη τοῦ ὑπουργοῦ περὶ τῆς διαφορᾶς οὐδὲν εἶχε πλάγιον, στηριχθεῖσα, ὡς εἴρηται, ἐπί τε τῶν πληροφοριῶν τοῦ ἐφόρου καὶ τῶν παρατηρήσεων τοῦ εἰσηγητοῦ, μ' ὅλα ταῦτα, καὶ ἂν δὲ θεωρηθῇ ὡς ὀρθή, ἤθελεν ἐξαχθῇ τρίτος τις μέσος ὅρος, καὶ οὐχὶ ὁ ὑπὸ τοῦ χθὲς ἀγορεύσαντος ἐξαχθεὶς, ὅρος διάφορος τοῦ ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῆς δεκαημερίας καὶ τοῦ ἐν τῇ τῆς δεκαπενθημερίας· οὐδόλως δὲ ὁ ὑπουργὸς δύναται νὰ θεωρηθῇ καταδιώξιμος.

Ἡ Βουλὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκτελεῖ καθήκοντα τοῦ Συμβουλίου δικαστηρίου τινὸς ποινικοῦ, περὶ τὴν ἔκδοσιν βουλεύματός τινος· καὶ ὡς ἐκεῖνο ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ὑπάρχῃ τὸ στοιχεῖον τῆς ἐγκληματικότητος, ἡ δολία προαίρεσις, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἀποφανθῇ, οὕτω καὶ νῦν ἡμεῖς, μηδεμίαν ἀνευρίσκοντες δολίαν προαίρεσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν καταδιώξιμον ποινικῶς τὸν ὑπουργόν. Οἱ τὴν κατηγορίαν ὑποστηρίζοντες ἱδρυσαν αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς τῆς ἀποστολῆς τοῦ πρωτοκόλλου· καὶ μ' ὅλον ὅτι αὕτη οὐδὲν, ὡς εἴρηται, ἐγκληματικότητος

στοιχεῖον περιέχει, μ' ὅλα ταῦτα τοιαύτη δὲν ἐγένετο τὸ πρῶτον ἤδη, ἀλλὰ καὶ προκάτοχοι τοῦ νῦν ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, αὐτογνωμόνως καὶ ἰδιορρύθμως τὴν ἀποστολὴν πρωτοκόλλων ἀνέβαλον· μὴ καὶ οὗτοι ὦσι καταδιώξιμοι; ὄχι· Ἀφορμὴ δίδεται ἀπό τε τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ χθὲς ἀγορεύσαντος, ἵνα ἐξηγηθῇ ὅτι τὰ πάντα ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς ἀπήνεγκεν, ἵνα τὴν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ κατηγορίαν ὑποστηρίξῃ· ἐφ' ᾧ, καὶ διὰ συλλογισμοῦ σωρειτου, συνεπέρανεν ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς ἀναβαλὼν τὴν ἀποστολὴν τοῦ πρωτοκόλλου, οὗτος ὑπεξήρεσε καὶ ἐπλαστογράφησεν ἔτι αὐτά, καὶ ἀπὸ ἀντικειμένων λίαν ἐπουσιωδῶν τῶν συλλογισμῶν αὐτῆς τοὺς ὅρους συνήγαγεν. Οὕτω σκεπτομένη ἐξεθηκεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς κατὰ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου ἐζήτησε παρὰ τοῦ Νομάρχου ἐξηγήσεις, κατὰ τὴν 11 δ' αὐτοῦ ἀπήντησεν ὁ Νομάρχης, ὁ δ' ὑπουργὸς, ἵνα ἐπὶ μᾶλλον τὴν ἀποστολὴν τοῦ πρωτοκόλλου ἀναβάλῃ, κατὰ τὴν 14. τοῦ μηνὸς νέαν πρὸς τὸν νομάρχην ἔγραψεν ὑπενθύμισιν, ἐκ δὲ τούτων πλάγιον ἐξήγαγε σκοπόν· δὲν παρετήρησεν ὅμως, καὶ ἀπορεῖται πῶς τὴν προσοχὴν τῆς ἐπιτροπῆς διέφυγεν, ὅτι τὸ τοῦ Νομάρχου ἔγγραφον ἀληθῶς μὲν τὴν 11 τοῦ μηνὸς ἐγράφη, ἐδιεκπεραιώθη δὲ ἐν τῷ Νομαρχείῳ τὴν 14, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο, ὅταν τὸ ὑπουργεῖον τὴν ὑπόμνησιν ἔγραψε, δὲν εἶχε σταλῇ κἂν τότε τὸ τοῦ Νομάρχου ἔγγραφον (ὅρ. ἔγγραφον τοῦ νομάρχου ὑπ' ἀριθ. 16.495). Ἐπὶ τούτου δὲ δὲν ἀδικεῖ τὴν ἐπιτροπὴν, ἀποδίδους ἀπροσεξίαν εἰς αὐτὴν, καθόσον εἶδεν αὐτὴν λεπτομερέστερον καὶ λίαν ἐπουσιώδη γεγονότα βασανίσασαν, καὶ οἰκοδόμημα ἐπ' αὐτῶν στηρίξασαν· μ' ὅλα ταῦτα, καὶ ἂν τὴν σημείωσιν ταύτην δὲν εἶδεν, ὤφειλε κἂν νὰ ἐξετάσῃ πότε παρελήφθη παρὰ τοῦ ὑπουργείου τὸ τοῦ Νομάρχου ἔγγραφον. Μή ποτε ἐκλάβῃ ἀντὶ λεληθότος τὸν μὲν ὑπουργὸν ἐπὶ πάντων ἁμαρτάνοντα, οὐδένα δ' ἄλλον. Ἐπὶ τοιούτων εἰκασιῶν στηρίζεται κατηγορία, δι' ἧς προκαλεῖται ἡ εἰς πολιτικὸν θάνατον καταδίκη ὑπουργοῦ, ἑνὸς τῶν συναγωνιστῶν καὶ συναδελφῶν ἡμῶν· καὶ ἂν μὲν ἦναι ἔνοχος, οὐδὲν τῶν προσόντων τούτων αὐτοῦ νὰ λάβῃ πρέπει ὑπ' ὄψιν. Ἂν δ' ᾖ ναὶ ἀθῶος ἡ ἀπόφασις ἡμῶν πρέπει νὰ ἦναι δικαία, καὶ ἡ ψῆφος ἑκάστου νὰ ἀπορρέυσῃ ἀπὸ τῆς καρδίας καὶ τῆς συνειδήσεως. Τὴν τοιαύτην τῆς ἀποστολῆς τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Δεκεμβρίου ἀναβολὴν εἰθισμένα ἐγκληματικήν, καὶ κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπ' αὐτῆς κατηγορίαν ἐστήριξαν· καὶ ὅμως, κατὰ τὸν 8βριον καὶ Ναϊμβριον τοῦ 1844, οὐ μόνον δὲν ἐδημοσιεύθησαν

τὰ πρωτόκολλα κατὰ τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν 7. μολὶς αὐτοῦ συνετάχθησαν, φέροντα καὶ τὴν πρόσυπογραφὴν αὐτοῦ τοῦ ἐκ Τήνου Βουλευτοῦ Κ. Δρόσου, ὄντος τότε εἰσηγητοῦ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν· τοῦτο δὲ εἶναι παρανόμημα ἢ οὔ; Ἐξηκολούθησε δ' ὅτι, διὰ τῶν κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου συνταχθέντων τούτων πρωτοκόλλων, δὲν προτίθεται νὰ προσβάλῃ τινα ἢ νὰ καταδείξῃ τὴν δολίαν τινος προαίρεσιν, ἀλλ' ἵνα ἀποδείξῃ ὅτι εἰσὶ περιστάσεις, καθ' ἃς οἱ ὑπουργοὶ ἐνεργοῦσιν οὕτως ἢ ἄλλως, ἄνευ σκοποῦ δολίου. Καὶ εἶναι μὲν τοῦτο παρανόμημα, ῥητῆς τοῦ ἄρθρου 4. τοῦ νόμου διατάξεως παραβαινομένης, καθ' ἣν κατὰ τὴν 31 τοῦ μηνὸς τὸ διὰ τὸν εἰσιόντα πρωτόκολλον πρέπει νὰ συντάσσηται· οὐδεὶς ὅμως ὑποστηρίζει ἢ συμμερίζεται, ὅτι ἡ παράβασις αὕτη ἐγένετο ἐκ δολίας προαιρέσεως. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὰ πρωτόκολλα τῶν μηνῶν Μαΐου, Ἰουνίου καὶ Ἰουλίου τοῦ **1844**, ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου τῆς **29** Μαρτίου, οὕτως ἀνεβλήθησαν, καὶ τὸ μὲν τούτων ἀντὶ τῆς **30** Ἀπριλίου κατὰ τὴν 4 συνετάχθη Μαΐου, καὶ κατὰ τὴν **11** αὐτοῦ ἐδημοσιεύθη, τὸ δὲ ἀντὶ τῆς **31** Μαΐου τὴν **5** Ἰουνίου συνετάχθη· ἀλλὰ μὴ διὰ τοῦτο οἱ τότε ὑπουργοῦντες ΚΚ. Μαυροκορδάτος καὶ Μεταξᾶς ὦσι καταδιωκτέοι; οὐδεὶς τούτων, διότι οὐδεμία ὑπῆρξε δολία προαίρεσις, μ' ὅλον ὅτι ῥητῶς τὸ 4 ἄρθρ. τοῦ νόμου παρεβάθη. Καὶ τὰ πρωτόκολλα ἔτι τοῦ Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου καὶ Ἰανουαρίου τοῦ **1844**, ἀντὶ ἐν καιρῷ κατὰ τὸν Νόμον διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως νὰ δημοσιευθῶσι, κατεχωρίσθησαν αὐτά τε πάντα καὶ τὸ τοῦ Ἀπριλίου κατὰ τὸν Ἀπρίλιον ἐν αὐτῇ· καὶ ὅμως οἱ ταῦτα πάντα γνωρίζοντες, ὡς ὑπάλληλοι ἄλλοτε τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου, κατὰ τῆς πράξεως ταύτης τοῦ ὑπουργοῦ νῦν κατηγέχθησαν, καὶ ὕλην πρὸς καταδίωξιν εὗρον. Τοιαύτη ἐστὶν ἡ πρώτη παράνομος τοῦ ὑπουργοῦ πρᾶξις, καὶ ἐπὶ τοιούτων ἡ κατ' αὐτοῦ κατηγορία αὐτοῦ στηρίζεται, μετὰ περιςάσεις δυναμένας οὐ μόνον τοῦ ὑπουργοῦ τὴν πεποίθησιν διὰ τὴν μὴ ἀκριβῆ σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου τῶν Ἀθηνῶν νὰ κλονίσωσιν, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἄλλου.

Μεταβὰς εἰς τὴν ἀνασκευὴν τῆς δευτέρας κατηγορίας, περὶ πλαστογραφήσεως τοῦ πρωτοκόλλου, ἐξέθηκεν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀποδίδωσι πλαστογράφησιν εἰς τὸν ὑπουργὸν, καὶ τοιαύτην θεωρεῖ τὴν ἀποστολὴν τοῦ δευτέρου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον ἔπεμψεν ὁ νομάρχης Ἀθηνῶν, πεισθεὶς εἰς τὰς τοῦ ὑπουργοῦ παρατηρήσεις· ἀλλὰ, ἐὰν ἡ διαφορὰ μεταξὺ δύο πρωτοκόλλων, ἤτοι τῶν κατὰ δεκαήμερον καὶ τῶν κατὰ δεκαπενθήμερον συνταξαμένων, κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον κατέντησε δραχ. 1:35 κατὰ κοιλὸν, καὶ ὁ ὑπουργὸς ἔβλεπεν, ὅτι οὐχὶ μόνον διόρθωσις δὲν ἐπῆλθεν, ἀλλ' ἀδικαιολόγητος τιςαύξησις, διότι κατὰ τὸν Δεκέμβριον ἡ διαφορὰ συνίστατο εἰς λεπτὰ 90, δὲν ἠδύνατο βέβαια ν' ἀνεχθῇ τοιαύτην παράδοξον διαφοράν, ἐνυπάρχουσαν εἰς τὰ ὑποβεβλημένα ἐνώπιόν του πρωτόκολλα, καὶ παρατηρημένην εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν ὅπου ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἀμέσως ἀκριβεςάτην πληροφορίαν, περὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ βεβαίας τιμῆς τῶν ἐγχωρίων σίτων, παρὰ τοῦ νομάρχου ὡς λαμβάνοντος μέρος τὴν σύνταξιν ἀμφοτέρων τῶν πρωτοκόλλων· ἐφ' ᾧ, καὶ διὰ τὸ κατεπείγον καὶ πρὸς ἀποφυγὴν πάσης βραδύτητος, ἀντὶ νὰ τῷ γράψῃ ὡς σχεδὸν προηγουμένως ἔπραξε, προσκάλεσεν αὐτὸν ἐν τῷ ὑπουργείῳ, ὅπου, παόντων διαφόρων εἰσηγητῶν καὶ ἄλλων, τῷ ἔκαμε παρατηρήσεις περὶ τῆς διαφορᾶς, καὶ ἐζήτησεν ἐξηγήσεις. Ἐξεταστέον δὲ ἤδη, ἂν ἐγένετο πλαστογραφία, καὶ ὁποία εἶναι ἡ εἰς τὸν ὑπουργὸν ἀποδιδομένη· ἐν πρώτοις εἶναι ἀναντιῤῥητον ὅτι, διὰ νὰ τολμήσῃ ὑπουργός τις ἢ καὶ ἄλλος κατώτερος ὑπάλληλος, νὰ διακυβεύσῃ τὴν ὑπόληψίν του καὶ τὴν ἠθικήν του, ἐκτιθέμενος εἰς τὸ ἔβδηλον τῆς πλαστογραφίας ἔγκλημα, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ ἐξ ἀνάγκης μέγα ἴδιον συμφέρον, καὶ σημαντικὸν ὄρελος, πάντα δὲ τὰ κατὰ τὴν πλαστογραφίαν νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐν μυστικότητι· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐδέτερον ὑπάρχει. Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἡ κατηγορία, αἰσθανομένη πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς τὴν ἀνάγκην τῆς μυστικότητος, παρέστησεν ὡς τοιαύτην τὴν τοῦ Κροκίδα ἀποστολὴν μετὰ τοῦ νομάρχου· ἀλλ' ἐξελέγχεται ὁ τοιοῦτος τῆς πλειονοψηφίας διϊσχυρισμὸς, οὐχὶ μόνον ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ Παρίση λέγοντος, ὅτι, κατὰ προτροπὴν τοῦ Κροκίδα προσεκάλεσεν ὁ ὑπουργὸς τὸν νομάρχην, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῆς τοῦ νομάρχου τῆς καταθέσεως, ἐν ᾗ λέγει, σελ. 48 καὶ 49, ὅτι προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐνώπιον τοσούτων εἰσηγητῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων, ἐν οἷς καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς. Ποῦ λοιπὸν εἶναι ἡ μυστικότης, τὴν ὁποίαν ἡ πλειονοψηφία παρέλαβε, διὰ νὰ παρεξηγήσῃ τὰ πάντα, μὴ δυναμένη βέβαια εἰς τὴν δημοσιότητα ν' ἀποδώσῃ τοιοῦτόν τι; Καὶ τίς ἔδωκε τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, νὰ ἐκθέσῃ πρὸς τὴν Βουλὴν τὰ πράγματα ἄλλως, ἢ ὡς ἐκ τῶν ἀνακρίσεων ἐξάγονται; Ἴσως μὲν ἤδη εἰς εὐσυνείδητον δικηγόρον εἶναι θεμιτὸν πᾶν μέσον, πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς κατηγορίας ἢ τῆς ἀπολογίας αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον εἰς Βουλευτὴν ἔχοντα ἄλλα καθήκοντα, ὑψηλότερα καὶ σεμνοτέρα, καὶ ἀναδείξεις

μένων παρ' ὁλοκλήρου τοῦ σώματος, οὐχὶ τὸ ἔργον τῆς κατηγορίας τοῦ ὑπουργοῦ, ἀλλὰ τὴν τῆς ἀληθείας ἐξέλεγξιν, ἔπρεπε νὰ ὑπάρξῃ μείζων προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων τῆς κατηγορίας· διότι μένει εἰσέτι ἀνεξήγητον, πόθεν ἡ ἐπιτροπὴ ἐξήγαγεν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἠθέλησε νὰ κάμῃ μυστικὴν τὴν μετὰ τοῦ νομάρχου αὐτοῦ συνέντευξιν. Ἀφοῦ λοιπὸν οὐχὶ ἐν γωνίᾳ καὶ ἐν παραβύστῳ, ἀλλ' ἐνώπιον τοσούτων ὑπαλλήλων καὶ πολλῶν ἄλλων ὁ ὑπουργὸς καθυπέβαλεν εἰς τὸν νομάρχην τὰς περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν πρωτοκόλλων παρατηρήσεις του, ἂν ὁ νομάρχης ἐθεώρει ταύτας ὡς ἐσφαλμένας, διατί ἐπείσθη νὰ στείλῃ νέα πρωτόκολλα καὶ δὲν παρετήρησεν εἰς τὸν ὑπουργὸν τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἀπαντωμένης διαφορᾶς, καὶ διατί δὲν ἐξήγησεν εἰς τὸν ὑπουργὸν ταύτην, ὡς ὢν ἐν γνώσει τοῦ πράγματος ἐκ τῆς προτέρας ἀλληλογραφίας, ἀλλ' ἀντὶ τούτων αὐτὸς ἀπάντησεν ὅτι θέλει παρατηρήσει ἂν ἦναι λάθος; (σελ. 49) Ποῦ λοιπὸν εἶναι ἡ πλαστογραφία τοῦ ὑπουργοῦ, περὶ ἧς τὸ κοινὸν ἐκ τῶν γενομένων διαβολικῶν εἰσηγήσεων ἔχει τὴν ἰδέαν, ὅτι ὁ ἴδιος ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν παρεμόρφωσε καὶ ἐπλαστογράφησε τὰ σταλέντα πρωτόκολλα πρὸς ἴδιον ὄφελος; Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ, ὡς φαίνεται, τείνουσα ἀκαθέκτως εἰς ἕν μόνον σκοπόν, τὴν κατηγορίαν τοῦ ὑπουργοῦ, οὐδενὸς μέσου ἐφείσθη· καὶ ὅτι μὲν ἐμπαθὲς καὶ καταστρεπτικὸν εἰς τὰς καταθέσεις ὑπῆρχεν ἀσμένως παρελήφθη, ὅτι δὲ εἰλικρινὲς καὶ ὀρθὸν ἐν ταῖς καταθέσεσιν ὑπὲρ τοῦ ὑπουργοῦ κατετέθη, δὲν παρεδέχθη ἡ ἐπιτροπὴ, θεωρήσασα ὅτι εἰς τοῦτο ἐχαρίσθησαν οἱ ἐξεταζόμενοι εἰς τὸν ὑπουργόν. Τοῦτο δὲ ἀποδείκνυται ἐκ τοῦ ἀκολούθου περιστατικοῦ. Ὅτε ὁ ὑπουργὸς παρετήρησε τὴν εἰς τὸ πρωτόκολλον τοῦ Ἰανουαρίου διαφορὰν, αὐξάνουσαν ὡς πρὸς τὸ πρωτόκολλον τοῦ Δεκεμβρίου, καὶ ἐγένετο λόγος, ἂν δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ πρωτόκολλα τῶν δεκαπενθημέρων, προσκληθεὶς ὁ Κ. Βάρβογλης παρετήρησεν, ὅτι δὲν εἶναι τοῦτο ἐπιτετραμμένον, ἐνῷ δὲ οὗτος συνομολογεῖ (ἴδε σελ. 33) ὅτι καὶ ὁ ὑπουργὸς συμπαρετήρησεν ὅτι δὲν εἶναι τὸ τοιοῦτον δυνατὸν, ὑπέθεσεν ὁ χθὲς ἀγορεύσας, ὅτι εἰς τοῦτο ἐχαρίσθη πρὸς τὸν ὑπουργὸν ὁ κύριος Βάρβογλης· ἐνῷ, ἂν ὑπάρχῃ κατάθεσις ἀνεξαρτήτου, γενναία καὶ εἰλικρινὴς συνάμα, εἶναι ἡ τοῦ κυρίου Βαρβογλη, καὶ ἑπομένως οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ θεωρήσῃ αὐτὴν κατ' οὐδὲν ὡς παραμορφοῦσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐχ ἧττον ὅμως ὁ χθὲς ἀγορεύσας ἀφείλεν αὐτῆς τὴν ῥηθεῖσαν φράσιν, ὡς χαριστικὴν εἰς τὸν ὑπουργόν. Ἔπρεπε ἡ ἐπιτροπὴ, θεωρήσασα ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ἀναγκαῖον ν' ἀποδείξῃ τὸν ὑπουργὸν ἔνοχον,

ἐδράξατο ὅλων τῶν εἰκασιῶν, ὅσαι ἠδύναντο νὰ ἐπιβαρύνωσι τὸν ὑπουργὸν· ἐπὶ τούτων ἐβασίσθη καὶ ἐπτρώθη, παρεξηγήσασα ὅσον ἠδυνήθη, τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ περιστάσεις. Καθότι, ἐνῷ ὁ Βάρβογλης εἰς τὴν καταθεσίν του ἐν σελ. 33 λέγει, ὅτι ἡ παρατηρουμένη διαφορὰ τῶν δρ. 1:35 εἰς τὸ πρωτόκολλον τοῦ Ἰανουαρίου τῶν Ἀθηνῶν δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀποτέλεσμα τῶν παρὰ τοῦ νομάρχου διδομένων λόγων, καὶ ἐνῷ καὶ οἱ ἄλλοι εἰσηγηταὶ συνεμεριζοντο τὴν ἰδέαν τοῦ ὑπουργοῦ, εἰς τὸ νὰ ζητηθῶσιν ἐπανειλλημένως πληροφορίαι, καὶ ἐνῷ ταῦτα πάντα ἐγίνοντο ἐν δημοσιότητι παρόντων πολλῶν ὑπαλλήλων καὶ μὴ, ἡ ἐπιτροπὴ ἐχαρακτήρισε τὸ τοιοῦτον περιστατικὸν ὡς πλαστογραφίαν τοῦ ὑπουργοῦ. Ἀλλ' ὁ νομάρχης τῆς Ἀττικῆς εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαίων ὑπαλλήλων, οἵτινες καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἀκριβῶς γινώσκουσι, καὶ δὲν δύναται νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι ἠγνόει τὸ 97 ἄρθρον τοῦ ποινικοῦ νόμου, καθ' ὃ οὐδεὶς ὑπάλληλος ἀπαλλάττεται τῆς εὐθύνης τῶν πράξεών του, καὶ ἂν διαταχθῇ ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου του, ἐκτὸς ἂν ἡ διαταγὴ ἐγένετο κατὰ τοὺς νομίμους τύπους. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἀκριβῆ γνῶσιν ὁ νομάρχης ἔχει, δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ὑπεχώρησε νὰ συντάξῃ πρωτόκολλον πλαστὸν ἐπὶ ἀνεγνωρισμένου ὀρθοῦ, ἀλλά, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ νομάρχου ἐν σελ. 49, κατὰ τὴν μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ συνέντευξίν του, ὡμολόγησεν ὅτι δύναται νὰ ὑπάρχῃ τι λάθος, καὶ ἀπῆλθε νὰ τὸ ἐπιθεωρήσῃ. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐθεώρει ἀναγκαίαν τὴν αὐστηρὰν τοῦ περὶ σιτηρῶν νόμου ἐκτέλεσιν, καὶ, ὑπὸ τοιοῦτον πνεῦμα, παρατηρῶν τὴν διαφορὰν τῶν πρωτοκόλλων, δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του ἐπ' αὐτῆς, ἀλλὰ τοῦτο ὠνόμασεν ἡ κατηγορία πλαστογραφίαν. Ἐνῷ δὲ ἡ οὕτω γενομένη σύνταξις τῶν πρωτοκόλλων, ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐν δημοσιότητι συνταχθεῖσα, καλεῖται πλαστογραφία τοῦ ὑπουργοῦ, ἀποδίδεται εἰς αὐτὸν καὶ τρίτον ἔγκλημα, ὑπεξαίρεσις τοῦ πρωτοκόλλου.

Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ μὲν ὑπουργὸς ἐθεώρησε τοῦτο μὴ στηριμενον εἰς τὰς τρεχούσας τιμὰς, ὁ δὲ νομάρχης, συναισθανθεὶς καὶ συνομολογήσας ταῦτα, συνέταξε νέον, τὸ πρῶτον ἀναντιῤῥήτως καθίστατο ἄχρηστον καὶ περιττὸν· καὶ ὅτι οὐδεμία ἀνάγκη ὑπεξαιρέσεως ὑπῆρχεν, ἀποδεικνύει ἡ δημοσιότης, μεθ' ἧς συνετάχθη τὸ δεύτερον πρωτόκολλον παρὰ τοῦ νομάρχου κ.λ.π.. Ἀλλὰ, καὶ τούτου δοθέντος, ποῖαι εἶναι αἱ ἐνδείξεις, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὑπεξεῖλε τὸ πρῶτον πρωτόκολλον τοῦ νομάρχου

τίς μάρτυς κατέθηκεν εἰκασίαν κἂν περὶ τούτου; οὐδείς. Πῶς λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ ἠδυνήθη ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ὑπουργὸν τὸ ἐγκλημα τοῦτο, καθίσταται ἄπορον· ἐνῷ, ἂν ὁ ὑπουργὸς εἶχεν ἀνάγκην ὑπεξαιρέσεως, ἤθελεν ὑπεξέλει τὸ γενικὸν πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει ἤδη ὡς σῶμα τοῦ ἐγκλήματος, κατὰ τὴν κατηγορίαν, ἤθελεν ἐκζητήσει κἂν αὐτὸ παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτοῦ Γλαράκη καὶ Κρακίδα· ἐκ τῆς περὶ τούτου ἀδιαφορίας ὅμως τοῦ ὑπουργοῦ, ἀποδεικνύεται ἡ ἀθωότης αὐτοῦ. Ἀλλ' ἂν θελήσῃ τις νὰ ὑποθέσῃ πραγματικὴν τὴν ὑπεξαίρεσιν, εὐλογώτερον ἴσως ἠδύνατο νὰ ἀποδώσῃ αὐτὴν εἰς τοὺς ὑπεξελόντας καὶ ἄλλα ἔγγραφα, παρὰ εἰς τὸν ὑπουργόν; Διότι ἐν τίνι λόγῳ ὑπεξεῖλον ὁ Κ. Γλαράκης καὶ Κρακίδας τὰ γενικὰ πρωτόκολλα, καὶ ἐν τίνι δικαιώματι ὑπάλληλοι ὄντες, καὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐμπεπιστευμένοι, ἀφεῖλον δημόσια ἔγγραφα, φέροντα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ ἀνήκοντα εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργείου; Ἀβάσιμος δ' ὅλως εἶναι ὁ λόγος τοῦ χθὲς ἀγορεύσαντος, ὅτι ἔπραξαν τοῦτο περιπτυσσόμενοι εἰς ἑαυτοὺς ἀσφάλειαν· διότι, ἂν μὲν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ δευτέρου γενικοῦ πρωτοκόλλου ὑπεγράφετο ἐπίστης καὶ ὁ Γλαράκης, ἤθελεν εἶναι ἴσως συγγνωστὸν νὰ ζητήσῃ τοιαύτας ἐξασφαλίσεις, ἵν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἠναγκάσθη παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ νὰ ὑπογράψῃ εἰς τὸ δεύτερον πρωτόκολλον, καὶ νὰ παραβῇ τὰ καθήκοντά του· ἀλλὰ καὶ τότε ὤφειλε νὰ μὴ ὑπακούσῃ μᾶλλον εἰς τὸν ὑπουργόν, ἀντὶ νὰ ὑπεξέλῃ ἔγγραφα δημόσια τοῦ ἀρχείου. Ἀφοῦ ὅμως οὔτε προσεκλήθη οὔτε συνυπέγραψεν ὁ Γλαράκης εἰς τὸ νέον πρωτόκολλον, ὡς μὴ ὢν ἐν τῷ ὑπουργείῳ κατὰ τὴν σύ ταξίν του, τίς ἡ χρεία νὰ ὑπεξέλῃ τὸ πρῶτον, καὶ ποίαν ἐξασφάλισιν ἐκζητῶν ἔπραξε τοῦτο; Ἂν ὅμως ὁ ὑπουργὸς ἦτον ἔνοχος, δὲν ἤθελε ζητήσει τὸ σῶμα τοῦτο τοῦ ἐγκλήματος, τὰ πρῶτα δηλαδὴ συνταχθέντα γενικὰ πρωτόκολλα; Ἐν τούτοις οὐδεὶς εἶπεν, ὅτι τὰ ἐζήτησεν, ἐπειδὴ βέβαια ἐπανεπαύετο εἰς τὴν ἀθωότητα αὐτοῦ. Ἔχει μὲν καὶ αὐτὸς καλὴν ἰδέαν περὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν, μεθ' ὧν καὶ συνεργάσθη ἄλλοτε ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν οἰκονομικῶν, καὶ δὲν δύναται ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτοὺς τοιαύτην ὄχι καλὴν διαγωγήν, ἀλλὰ φαίνεται, ὡς ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ἐκ τῶν ὑπονοιῶν, τῶν ὑπαρχουσῶν περὶ τῆς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου περὶ τῶν ὑπουργείων νόμου ἀλλαγὴν τοῦ προσωπικοῦ, ἐγεννήθησαν ἴσως δυσαρέσκειαι καὶ ἀντιπάθειαι, ἱκαναὶ νὰ παρασύρωσι καὶ τοὺς τιμιωτέρους ὑπαλλήλους. Εἰς τοιαῦτα λοιπὸν περιστατικὰ ἀποδίδει τὴν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ παρατηρουμένην κατα-

φορὰν ἐκ τινων ὑπαλλήλων, καὶ δὲν δύναται νὰ προέλθῃ εἰς ἄλλην σκέψιν, καθόσον ἔχει πολλὴν πεποίθησιν εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν ἄλλως ἀξιοτίμων τούτων ἀρχαίων ὑπαλλήλων. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν κακῶς παρεδέχθη ὡς βέβαιον, ὅτι ὁ ὑπουργὸς διέταξε τὸν νομάρχην νὰ συντάξῃ τὰ νέα πρωτόκολλα τῶν Ἀθηνῶν, ἐνῷ αὐτὸς παρατηρήσεις μόνον καθυπέβαλεν εἰς αὐτόν· καὶ παραδόξως ὁ νομάρχης, θέλων ἴσως νὰ μὴ ἐπιβαρύνῃ τὴν διαγωγὴν τινῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ, εἶπεν ἐντέλει ἀντιφάσκων, ὅτι ἔπεμψε τὸ δεύτερον πρωτόκολλον πρὸς φωτισμόν, διότι τοιαύτην ἀνάγκην δὲν εἶχεν ὁ ὑπουργὸς, καθόσον τὴν πληροφορίαν ταύτην εἶχεν ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ δεκαπενθημέρου, ἀλλ' ὀρθῶς συντεταγμένον πρωτόκολλον ἐζήτει· ὁ δὲ νομάρχης σχηματίσας τὴν ἰδέαν, ὅτι αἱ παρατηρήσεις τοῦ ὑπουργοῦ εἶναι ὀρθαί, ἀπῆλθε νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰς περὶ τῶν τιμῶν σημειώσεις, καὶ, ἀναγνωρίσας ὡς ὀρθὰς τὰς τοῦ ὑπουργοῦ παρατηρήσεις, συνέταξε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον νέον τακτικὸν πρωτόκολλον. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς ὅτι συνήνεσε νὰ ὑπακούσῃ παράνομον διαταγήν.

Μεταβὰς μετὰ τοῦτο εἰς τὴν δ'. κατηγορίαν παρετήρησεν ἐν προοιμίοις, ὅτι ἅπασαι μὲν αὗται αἱ κατηγορίαι μία εἰσὶν, ὡς προερρέθη, ἤτοι ἡ παράνομος εἴσπραξις· ἀλλ' ἐπίτηδες ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐξετέθησαν αὗται ἀνεπτυγμέναι καὶ διηρημέναι, ἵνα μεγεθυνόμεναι φέρωσι θάμβωσιν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κοινοῦ. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου εἶπεν, ὅτι συνετάχθη μὲν κατ' ἀρχὰς τὸ πρῶτον γενικὸν πρωτόκολλον, ὃ ἐθεωρεῖτο ὡς ὀρθόν· γενομένης ὅμως μετὰ ταῦτα τῆς παρατηρήσεως περὶ τοῦ μέσου ὅρου τῶν τιμῶν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ συνταχθέντος οὕτω τοῦ πρωτοκόλλου τῶν Ἀθηνῶν ἐκ νέου, ἔπρεπεν ἐξ ἀνάγκης νὰ ὑποστῇ μεταβολὴν καὶ τὸ γενικὸν πρωτόκολλον. Ἀλλὰ πόθεν ἡ ἐπιτροπὴ ἐξάγει καὶ ἀποδίδωσιν εἰς τὸν ὑπουργὸν τὴν παραποίησιν τῶν ὅρων τῶν τιμῶν τῶν πρωτοκόλλων τῶν Πατρῶν, τῶν Καλαμῶν καὶ τῆς Σύρου; Τίς μάρτυς ἐβεβαίωσε τοῦτο; Ἀνεκτὸν μὲν εἶναι, ἂν ἡ ἐπιτροπὴ πρεσβεύῃ, ὅτι ἡ μεταβολὴ τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ μέσου ὅρου τῶν τιμῶν τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ, ἀλλ' ἐν τίνι κανόνι ἐπεσώρευσεν ἐπὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκ μιᾶς ὑποθετικῶς ἐγκληματικῆς πράξεως, ἣν ἀποδίδει εἰς αὐτὸν, τοσαύτας ἄλλας ἀνυπάρκτους, παρὰ μηδεμιᾶς εἰκασίας στηριζομένας; ὡς ἂν τις δικαστὴς ἀπέδιδεν ὅλας τὰς κλοπὰς εἰς τινα μιᾶς κλοπῆς ἔνοχον φωραθέντα, ἢ ὅλους τοὺς φόνους εἰς τὸν ἅπαξ γενόμενον φονέα· ἐνῷ μάλιστα ἡ πρᾶξις τῆς πρὸς

παράνομον εἰσπραξιν πλαστογραφίας, ἡ ἀποδοθεῖσα εἰς τὸν ὑπουργὸν εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀναπόδεικτος, συνεπεσωρεύθησαν ἐπ' αὐτῆς, ὡς ἀσφαλοῦς κρηπίδος, ἐξ μεγάλα καὶ βαρέα, ἀλλ' ὅλως ἀναπόδεικτα καὶ ἀνυποστήρικτα, ἐγκλήματα, ἵνα διεγείρωσι τοῦ κοινοῦ τὴν προσοχήν. Πρὸς βεβαίωσιν δ' ὅλων τούτων τῶν λόγων του, ἐπεκαλέσατο τὴν προσοχὴν τῶν βουλευτῶν ἐπὶ τῶν ἐνδείξεων, ἐφ' ὧν ἡ ἐπιτροπὴ στηρίζει τὴν τετάρτην κατηγορίαν, καὶ ἀναγινώσκων αὐτὰς ἀνέπτυσσεν, ὅτι τὸ λεγόμενον δεύτερον παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς γεν. πρωτόκολλον δὲν ἦτο νέον, ἀλλὰ τὸ πρῶτον μεταβεβλημένον, κατὰ συνέπειαν τῆς γενομένης μεταβολῆς ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου τῶν τιμῶν Ἀθηνῶν· ὁ ὑπουργὸς ὅθεν ὡρνόων, ὅτι οὐδεμία ἄλλη μεταβολὴ ἠδύνατο νὰ ἐπέλθῃ παρὰ τὴν ἐκ τοῦ ῥηθέντος ὅρου, καὶ παρατηρήσας τὸ ἐξαγόμενον τοῦ μέσου ὅρου, καθ' ὃν ἡ ἰδέα τοῦ ὑπουργοῦ περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ σιτηρῶν νόμου ἐπληροῦτο, οὐδεμίαν ἄλλην παρατήρησιν εἶχε νὰ κάμῃ ἀλλ' ἀμέσως ὑπέγραψε. Τὴν δ' ἔλλειψιν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Γλαράκη δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ, ὡς ὕπαρξιν παραμορφώσεως τοῦ νέου πρωτοκόλλου, διότι ὁ Κ. Γλαράκης, κατοικῶν εἰς Πειραιᾶ, δὲν ἠδύνατο νὰ παρευρίσκηται οὔτε τὴν πρωΐαν ἐνωρὶς οὔτε τὴν ἑσπέραν μετὰ τὰς 3 μ. μ., ὥστε πολλὰ ἔγγραφα ἐνεργούμενα μετὰ ταῦτα δὲν ἔρεπον τὴν ὑπογραφήν αὐτοῦ. Ἀνέγνω δὲ τέσσαρα πρωτόκολλα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦ Πουτροπούλου καὶ τοῦ προκατόχουτου, μὴ φέροντα τὴν προσυπογραφὴν τοῦ Γλαράκη, καίτοι βεβαιοῦντος ὅτι πάντοτε προσυπογράφει αὐτὰ ὡς ἐν σελ. 13 κατέθηκεν· ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἴδιος μάλιστα Γλαράκης ὁμολογεῖ, ἐν σελ., 14 ὅτι δὲν ἦτον ἐκεῖ, (εἰς τὸ ὑπουργεῖον) ὅτε ἐγένετο τὸ δεύτερον γεν. πρωτόκολλον, ἀλλ' ἡ ἐπιτροπή, παραμορφοῦσα τὸ περιστατικὸν τοῦτο, λέγει, ὅτι ὁ Γλαράκης δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπογράψῃ τὸ δεύτερον γενικὸν πρωτόκολλον, ἀφοῦ εἶχεν ὑπογράψει τὸ πρῶτον. Τοιαύτας δὲ ἀντιφάσεις καὶ μεταβολὰς δὲν δύναταί τις νὰ θεωρήσῃ τυχαίως γενομένας, ἐπειδὴ τὸ συντάξαν τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς μέλος καὶ νομικὰς γνώσεις πολλὰς καὶ πεῖραν καὶ ἕξιν μεγίστην ἔχει· προκειμένου μάλιστα ζητήματος σοβαροῦ καὶ ἐμβριθεστάτου, ὤφειλεν ἡ ἀναδεχθεῖσα τὸ ἔργον ἐπιτροπὴ νὰ ἐνεργήσῃ μεθ' ὅλης τῆς ἀπαθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐκείνης, ἥτις εἰς τοιαύτην μάλιστα περίστασιν ἀπαιτεῖται, καὶ οὐχὶ νὰ στηριχθῇ ἐπὶ ἀβασίμων εἰκασιῶν, καὶ, παραμορφοῦσα αὐτὴ καὶ αὐτὰς τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας τὰς ἀθῶας καταθέσεις, νὰ

ἐπικαλεσθῇ τὸν πολιτικὸν θάνατον πολίτου, συναδέλφου καὶ συναγωνιστοῦ. Τοιαῦται ἐκδικήσεις προσωπικῶν ἀντιπαθειῶν ἦσαν ἀνοίκειοι εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν· ἐπειδὴ καὶ λῃσταὶ ὁμολογουμένως ἔνοχοι, συρόμενοι εἰς τὴν καταδίκην, ἐφέλκουσι τὴν συμπάθειαν καὶ αὐτῶν τῶν παρ' ἐκείνων ἀδικηθέντων. Ἀπορον λοιπὸν εἶναι, πῶς ἡ ἐπιτροπὴ ἐδυνήθη νὰ συρθῇ ὑπὸ τοιούτων ἀντιπαθειῶν, καὶ νὰ ἐξασκήσῃ τοιαύτην παραφοράν, ὥστε καὶ τὰ μὴ λεχθέντα νὰ πλάσῃ καὶ τὰ μὴ πορίζόμενα νὰ ἐξαγάγῃ. Οὕτω γίνεται, φερ' εἰπεῖν, λόγος εἰς τὴν τετάρτην κατηγορίαν, περὶ παραποιήσεως τῶν μέσων ὅρων τῶν τιμῶν τῶν Καλαμῶν, τῶν Πατρῶν καὶ τῆς Σύρου, τὸ δ' ἀντικρούον τὴν πρότασιν ταύτην μονοψήφουν μέλος ἐχλευάσθη χθὲς ὡς κακῶς σκεπτόμενον· ἐν τούτοις αὐτὸς θέλει ὑποστηρίξει, ὅτι ἡ γνώμη τοῦ μονοψήφουντος μέλους εἶναι ὀρθοτάτη. Διότι, μεταξὺ τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ παρακατατεθέντος εἰς τὴν βουλὴν κατὰ τὴν 5 ἢ 6 Φεβρουαρίου, καὶ τοῦ δημοσιευθέντος εἰς τὴν ἐφημερίδα, ὑπάρχει ἡ ἑξῆς διαφορά· εἰς μὲν τὸ πρῶτον, ὁ μέσος ὅρος τῆς Σύρου εἶναι 6,30, ὁ τῶν Πατρῶν 6,43, ὁ τῶν Καλαμῶν 5,23, ἐνῷ ἐν τῷ εἰς τὴν ἐφημερίδα ὁ μὲν τῆς Σύρου εἶναι 6,36, ὁ δὲ τῶν Πατρῶν 6,54, καὶ ὁ τῶν Καλαμῶν 5,75. Ἀλλὰ τὴν μὲν μεταβολὴν τοῦ μέσου ὅρου τῶν Πατρῶν καὶ τῶν Καλαμῶν οὐδεμίαν ἀνάγκην εἶχε νὰ κάμῃ τὸ ὑπουργεῖον· διότι καὶ αὐτὰς τὰς τιμὰς ὡς ἦσαν ἂν παραδεχθῇ τις, ἂν οἱ ἀριθμητικοὶ κανόνες ἦναι ἀληθεῖς καὶ ἀδιαφιλονείκητοι, ὁ γενικὸς μέσος ὅρος ἤθελεν εἶσθαι 5,73 ὅστις δὲν ἤθελε μεταβάλλει τὴν φορολογίαν τῶν λεπ. 75. Ἡ ἐπιτροπὴ ὅμως οὐδὲ τὴν κατάθεσιν τοῦ Κροκίδα, ἣν θεωρεῖ ὡς τὸν ἄξονα περὶ ὃν ἡ κατηγορία πᾶσα περιστρέφεται, εἰς τοῦτο τὸ μέρος λαμβάνει ὑπ' ὄψιν· διότι οὗτος, καθὸ ὁ συντάκτης τῶν πρωτοκόλλων, ἐρωτώμενος πῶς ἔπραξε τὰ λάθη ταῦτα, λέγει, ὅτι ἦτο τεταραγμένος διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ μέσου ὅρου τῶν Ἀθηνῶν, ἐνῷ τοῦτο ἐγένετο πρότερον, καὶ αὐτὸς, εἰς τὸν νομάρχην παρευρισκόμενος, οὐδόλως ἐφάνη τεταραγμένος, ὡς μαρτυρεῖ ἡ κατάθεσις τοῦ γραμματέως Φιλαρέτου· καὶ ἐνῷ ἐμεσολάβησεν ἱκανὸς χρόνος καὶ ἠδύνατο νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς πρώτης ταραχῆς, ἀφοῦ μάλιστα ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ ἐργασθῇ καὶ νὰ ἐξαγάγῃ τὸν νέον μέσον ὅρον τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου. Μήπως δὲ ἦτο γραφεύς τις ἀμαθὴς, ὥστε νὰ μὴ γνωρίσῃ ἂν ἐπαρουσίασαν εἰς αὐτὸν ἄλλα πρωτόκολλα; καὶ πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπεξέλῃ τὸ ὑπουργεῖον τὰ πρῶτα πρωτόκολλα, καὶ νὰ συντάξῃ αὖθωρεὶ νέα; Δὲν φαίνεται δὲ πρὸς τούτοις οὐδ' ὁ λόγος, δι' ὃν ὁ Κρο-

κίδας, ὅτε ἦλθε νὰ συντάξῃ τὸ δεύτερον πρωτόκολλον, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ πρῶτον, τὸ ὁποῖον ἐθεωρήθη ἀναιρετέον διὰ μόνην τὴν ἀλλαγὴν τοῦ μέσου ὅρου τῶν Ἀθηνῶν· ἐπομένως ἠδύνατο νὰ βασισθῇ ὁ Κροκίδας ἐπ' αὐτοῦ δι' ὅλας τὰς λοιπὰς τιμάς, καὶ οὐδεμία ἀνάγκη ἦτο νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἐπαρχιακὰ πρωτόκολλα. Ἀλλὰ, καὶ ὑποτεθέντος, ὅτι κατωρθώθη νὰ πλαστογραφηθῶσιν εἰς διάστημα 2 ὡρῶν 10 ἔγγραφα, καὶ νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς αὐτὸν, πῶς οὗτος, ὅστις καὶ τὸ πρῶτον πρωτόκολλον συνέταξε, δὲν παρέβαλε πρὸς αὐτὸ τὰς νέας τιμάς, ἐνῷ τόσας ἄλλας ἀριθμητικὰς δυσχερεστέρας ἐργασίας ὑπελόγισεν; Ἢ πῶς διέφυγε τὴν προσοχήν του ἡ μεταβολὴ τοσούτων ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα πρὸ δύω ὡρῶν εἶχεν ὑπ' ὄψιν; Ἂν δὲ παραδεχθῶμεν πρὸς ὥραν, ὅτι ταῦτα πάντα πραγματικῶς ἐγένοντο, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀναβιβασθῇ ὁ φόρος, ὡς ἰσχυρίζεται ἡ κατήγορος πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου, δὲν εἶχεν ἀνάγκην ὁ ὑπουργὸς νὰ μεταποιήσῃ τοὺς ὅρους τῶν Πατρῶν καὶ τῆς Σύρου· διότι ὁ φόρος, διὰ τῆς μεταβολῆς ἑνὸς μόνου ὅρου, ἠδύνατο νὰ κατορθωθῇ εἰς 75 λεπτά. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἐξάγεται, ὅτι καταστρέφεται ἡ εἰκασία τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι ὁ ὑπουργὸς παρεποίησε τοὺς μέσους ὅρους πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, διότι, καὶ ἂν ἦσαν ἐνδείξεις, ὅτι πραγματικῶς ἐπλαστογράφησε τούτους, ἤθελε διστάσει τις σκεπτόμενος, ὅτι ἡ πλαστογράφησις τοσούτων ὅρων ἦτο περιττὴ, πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ὑποτιθεμένου σκοποῦ· ἐπειδὴ ἡ παραποίησις τοῦ ἑνὸς ὅρου μόνον ἠδύνατο νὰ φέρῃ τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, ἐπομένως ἡ πλαστογραφία τοῦ μέσου ὅρου τῶν Πατρῶν καὶ τῆς Σύρου εἶναι πάντῃ ἄσκοπος· ἄλλως τε, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ περὶ καθηκόντων τῶν ὑπουργείων διατάγματος, ὁ Κροκίδας θεωρεῖται ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀκρίβειαν αὐτὴν τῶν πρωτοκόλλων σύνταξιν. Περὶ δὲ τῆς διαφορᾶς τοῦ μέσου ὅρου τῶν Καλαμῶν, ἕκαστος δύναται νὰ ἔχῃ τινα πεποίθησιν, ἣν δὲν ἀνήκει εἰς ἄλλον νὰ πολεμήσῃ· διότι, ἂν ὑπάρχῃ μὲν πρόληψις, ὅτι εἶναι ἀληθὴς ὁ ἐν τῇ ἐφημερίδι δημοσιευμένος ὅρος τῶν δρ. 5:75, διότι καὶ ὁ ἄλλος, ὁ τῶν Πατρῶν καὶ τῆς Σύρου, ἐβεβαιώθη, ὑπάρχει ὅμως ὑπὲρ τῆς ἄλλης τιμῆς ὁ λόγος, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταβιβασθῇ ὁ μέσος οὗτος ὅρος ἀπὸ δραχ. 5:75 εἰς 5:23, ἀλλὰ μόνον εἰς 5:37, διότι καὶ τότε αὖθις ὁ φόρος τῶν 75 λεπ κατωρθοῦτο· πάντοτε ὅμως καθίστατο περιττὴ ἡ πλαστογραφία τῶν Πατρῶν καὶ τῆς Σύρου. Ἐκτὸς δὲ τῆς ῥηθείσης περιστάσεως τῆς δικαιολογούσης, ὅτι ὁ μέσος ὅρος τῶν Καλαμῶν δὲν ἦτον ἐρχῆθεν

5:75, ὑπάρχει καὶ ἕτερος λόγος, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δὲν ἔφθασαν εἰς αὐτὴν τὴν τιμὴν τὰ σιτηρὰ ἐν Καλάμαις· ἐπειδὴ πρωτόκολλον τοῦ νομάρχου ἐπάρχου καὶ ταμίου ἀπὸ 21, τοῦ Νοεμβ. μηνολογούμενον, ἔχει μέσον ὅρον τοῦ σίτου 5:10, τὸ δὲ τοῦ Δεκεμβρίου 5:50, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ τοῦ Φεβρουαρ. ὅτε ηὐξήσαν ἐπὶ τοσοῦτον αἱ τιμαὶ τοῦ σίτου ὥστε ἠναγκάσθη καὶ ἡ βουλὴ ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐξαγωγὴν, δὲν ἔφθασεν εἰς 5,75· πῶς λοιπὸν δύναται νὰ ὑποτεθῇ τοιαύτη τὸν Νοέμβρ. καὶ Δεκέμβριον; Ὥστε ὁ μὲν τῶν Καλαμῶν μέσος ὅρος δὲν φαίνεται βέβαια παρηλλαγμένος, οἱ δὲ τῶν Πατρῶν καὶ τῆς Σύρου οὐδεμία ἀνάγκη ὑπῆρχε νὰ πλαστογραφηθῶσι, καὶ νὰ μεταβληθῶσι· χωρὶς ἀνάγκης λοιπὸν καὶ χωρὶς σκοποῦ ἤθελε προέλθει εἰς πλαστογράφησιν πρωτοκόλλων ὁ ὑπουργὸς; ὅστις τοσοῦτον εἶναι βέβαιον, ὅτι δὲν εἶχεν οὐδεμίαν γνῶσιν τῶν περιστατικῶν, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὑπόνοιαν, ὥστε, γενομένου λόγου εἰς τὴν βουλὴν περὶ τοῦ μέσου ὅρου τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐνόμισεν, ὅτι προέκειτο λόγος περὶ τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Φεβρουαρίου, εἶτα δὲ ἐννοήσας, ὅτι εἶναι ζήτημα περὶ τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Ἰανουαρίου, ἔπεμψεν ἀμέσως εἰς τὸ ὑπουργεῖον, ἔφερε τὰ πρωτόκολλα, ἐζήτησε νὰ ἀγορευσῃ, καὶ, διακωλυόμενος παρὰ τοῦ προέδρου, παρακατέθηκεν ἀμέσως εἰς τὸ προεδρεῖον ὅλα τὰ ἔγγραφα. Ἤθελε λοιπὸν προσενεχθῇ οὕτως ὁ ὑπουργὸς, ἂν ἦτο ἔνοχος καὶ ἐγίνωσκεν, ὅτι τὰ παρακατατιθέμενα ἔγγραφα εἶναι πλαστογραφημένα; Ἐνῷ λοιπὸν δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἔνδειξις, ὅτι ἐνηργήθη πλαστογραφία, καὶ ἐνῷ, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἂν συνελαμβάνετο ὁ ὑπουργὸς πλαστογράφων, ἤθελε μένει εἰσέτι ἄπορον πρός τινα σκοπὸν ἡ πλαστογραφία αὕτη ἐγίνετο, ἡ πλειονοψηφία οὐχ' ἧττον ἀποδίδωσι καὶ ταύτην τὴν πλαστογραφίαν εἰς τὸν ὑπουργόν· ἂν ὅμως, καὶ τοι τούτων οὕτως ἐχόντων, δὲν θελήσῃ τις νὰ θεωρήσῃ τὰ τοιαῦτα ἔχοντα ὡς ἐξέθηκεν, ὄντα ἐπομένως ἐλλείψεις προερχόμεναι ἀπὸ τυχαίας παραδρομὰς ὑπαλλήλων, ἀλλ' ὡς πράξεις, ἐφ' ὧν δύναται νὰ στηριχθῇ κατηγορία καὶ ν' ἀπαγγελθῇ καταδίωξις, εἶναι δυνατὸν, ἀναδραμών τις ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἄλλων ὑπουργῶν νομιζομένων ἱκανοτέρων καὶ προσεκτικωτέρων τοῦ Κ. Πονηροπούλου, ν' ἀποδείξῃ ὅτι τοιαῦται παραδρομαὶ καὶ παρ' ἐκείνοις συνέβαινον. Ταῦτα δὲ λέγων οὐδαμῶς προτίθεται ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς ὑπουργοὺς ἐκείνους ἐνοχήν τινα, ἐξ ἐναντίας φρονεῖ καὶ πέπεισθεν, ὅτι αὗται εἶναι ἐλλείψεις προερχόμεναι ἐξ ἀμελείας, ἢ ἀδιαφορίας, ἢ ὀλιγωρίας, πρὸς ἃς μόνον κοινοβουλευτικαὶ παρατηρήσεις ἁρμόζουσιν. Ἐν τούτοις τὸ πρωτόκολλον τοῦ Ἰουνίου

τοῦ 1844 φέρει τοὺς ἀκολούθους μέσους ὅρους τῶν τιμῶν.

Ἀθηνῶν	δραχ.	6
Ναυπλίου	»	6.05
Καλαμῶν	»	6:31
Πατρῶν	»	6:29
Σύρου	»	6:03
Χαλκίδος	»	6:18

ἐνῷ τὰ ποσὰ τῶν ἐπαρχιακῶν πρωτοκόλλων, ἐφ' ὧν τὸ ἄνω στηρίζεται, δὲν συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τοὺς ἐκτεθέντας μέσους ὅρους, καθότι τῶν Ἀθηνῶν εἶναι 5:83

τοῦ Ναυπλίου	6:05
τῶν Καλαμῶν	6:31
τῶν Πατρῶν	6:29
τῆς Σύρου	6:03
τῆς Χαλκίδος	6:18

ὥστε ὁ μέσος ὅρος τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Ναυπλίου φαίνεται παραπεποιημένος· καὶ ὅμως οὐδὲ τοῦτο, οὐδὲ ἡ βραδύτης τῆς συντάξεως καὶ ἐκδόσεως τῶν πρωτοκόλλων, περὶ ἧς ἐν ἀρχῇ ὡμίλησε, δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς σκοπόν, ἀλλ' εἰς ἐλλείψεις τυχαίως γενομένας, τὰς ὁποίας ἡ εὐσυνειδησία τοῦ δικαστοῦ ὀφείλει νὰ σταθμίσῃ. Ἐνῷ ὅμως τοιαύτας ἄλλοτε γενομένας μεταβολὰς οὐδεὶς παρεξήγησεν, οὔτε ἐκάλεσε πλαστογραφίας, παραποιήσεις, καὶ νοθεύσεις, ἤδη τὰ ὀνόματα ταῦτα ἐπεσώρευσεν ὅλα κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἡ κατήγορος πλειονοψηφία. Ἐνῷ ἤδη μὲν, ἂν τις παραδεχθῇ ὡς ἀληθῆ ὅλα ὅσα παρὰ τῆς πλειονοψηφίας συνερράφησαν, καὶ αὐτὸν τὸν σκοπὸν, ὃν αὐτὸς ἀπέδωκεν εἰς τὸν ὑπουργὸν συνομολογήσῃ, πάλιν ἀναραίνεται, ὅτι δὲν ὑπῆρχε σκοπὸς τις αἰσχρᾶς ἰδιοτελείας. ἀλλὰ τὸ δημόσιον συμφέρον. Καὶ ὁμολογεῖ μὲν, ὅτι, ἂν ταῦτα εἶχοντο ἀληθείας, ὁ ὑπουργὸς ἦτον οὐχ' ἧττον ὑπεύθυνος, ἀλλ' ἐν τούτοις ὑπῆρξεν ἄλλοτε ἀντίθετος πρᾶξις καὶ πρὸς ζημίαν τοῦ δημοσίου ἀκόμη. Συνετάχθη πρωτόκολλον, εἰς ὃ ἐλήφθη ὡς μέσος ὅρος τῶν Ἀθηνῶν ἡ τιμὴ τοῦ Ῥωσσικοῦ σίτου, κατὰ ῥητὴν παράβασιν τοῦ νόμου τοῦ 1843, ἀπαιτοῦντος τὸν μέσον ὅρον τῶν τιμῶν τοῦ ἐγχωρίου σίτου, καὶ προσδιωρίσθη ὁ γενικὸς μέσος ὅρος πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου συμφέροντος· καὶ ὅμως οὐδεὶς, οὔτε ἐδυνήθη, οὔτε δύναται νὰ προσάψῃ εἰς τὸν τότε εἰσηγητὴν Κύρ. Δρόσον, ἢ εἰς τὸν ὑπουργὸν αὐδεμίαν ἐνοχὴν, ἐνῷ μάλιστα ἐκεῖ ἐδύνατό τις νὰ διϊσχυρισθῇ, ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἰδιαιτέρα ὠφέλεια· διότι πολλοὶ ἐνθυμοῦνται τὰ τότε διαθρυλλούμενα, περὶ τῆς εἰσαγωγῆς πλοίου

σιτοφόρου, τοῦ ὁποίου ὁ ἔμπορος, ὡς ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν φόρου, ὠφελήθη ὑπὲρ τὰς 20,000 δραχμῶν. Τοιοῦτον δὲ ἤδη οὔτε λέγεται οὐδ' ὑπάρχει. Ἀνέγνω μετὰ ταῦτα τὸ πρωτόκολλον τῆς 11 Μαΐου 1844, εἰς ὃ σημειοῦται ὅτι ὁ μέσος ὅρος τῶν Ἀθηνῶν συνήχθη ἐκ τῶν τιμῶν τοῦ ξενικοῦ σίτου τῆς Ῥωσσίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως· ἐκ δὲ τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου ἐξάγεται, ὅτι τὸ ἀνθὲν παράνομον πρωτόκολλον ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου. Ἐνῷ λοιπὸν τοιαῦται περιστάσεις, γενόμεναι πρὸς ζημίαν τοῦ δημοσίου, δὲν ἀπεδόθησαν, οὐδὲ δύνανται ν' ἀποδοθῶσιν εἰς ἰδιοτελεῖς σκοποὺς τοῦ εἰσηγητοῦ ἢ τοῦ ὑπουργοῦ, πῶς ἠδυνήθη ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, νὰ στηρίξῃ ἐπὶ τοιούτων εἰκασιῶν κατηγορίαν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἥτις ἐπὶ μόνων βαρέων καὶ ἀποδεδειγμένων ἐγκλημάτων δύναται νὰ γένῃ;

Περὶ δὲ τῆς δ. κατηγορίας, ἥτις εἶναι αὐθις παράνομος εἰσπραξις τῶν 25 λεπτῶν περ. πλέον τοῦ νομίσου τέλους διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον, ἐπειδὴ ἡ ἔκθεσις τῆς πλειοψηφίας τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ ὁ χθὲς ἀγορεύσας, στηρίζουσιν αὐτὴν εἰς μόνα τὰ προηγούμενα περιστατικὰ, ὡς σκοπὸν τούτων οὖσαν, καταστρέψας οὐτὸς τὰ λοιπὰ ἐκεῖνα περιστατικὰ, δὲν βλέπει τι ὡς πρὸς τὴν δ. κατηγορίαν ἀνασκευαστέον. Διότι ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, λαβοῦσα ὡς ὁμολογούμενα πάντα τὰ προηγούμενα, ἐσημείωσεν ἐντεῦθεν τὴν παράνομον εἰσπραξιν· τούτων λοιπὸν ἀναιρεθέντων, ἡ κατηγορία ἀφ' ἑαυτῆς πίπτει.

Μεταβαίνει ὅθεν εἰς τὴν ς'. κατηγορίαν, ἥτοι τὴν ὑπεξαίρεσιν τῶν πρωτοκόλλων τῶν Πατρῶν, τῶν Καλαμῶν καὶ τῆς Σύρου. Ἐν πρώτοις μὲν παρατηρεῖ, ὅτι ἐνταῦθα ἡ ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς παρέβαμε τὴν ἀλήθειαν, εἰποῦσα, ὅτι ἐγένετο ὑπεξαίρεσις καὶ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Σύρου. Ἐπειδὴ τῆς ὑπεξαιρέσεως ταύτης γνῶσιν ἔλαβεν ἡ Βουλὴ, παρὰ τοῦ ἰδίου ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ὅστις, ζητήσας τὰ ἐπαρχιακὰ πρωτόκολλα πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τοῦ παρ' αὐτοῦ παρακατατεθέντος καὶ ὡς ὀρθοῦ θεωρουμένου γενικοῦ πρωτοκόλλου, καὶ παρ' ἐλπίδα μὴ εὑρὼν τὰ τῶν Πατρῶν καὶ τῶν Καλαμῶν, ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν, ὡς ἡ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Βουλῆς ἀγόρευσις αὐτοῦ μαρτυρεῖ· (ἀνέγνω δὲ ταύτην). Δὲν εἶπε λοιπὸν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι τὸ πρωτόκολλον τῆς Σύρου ἀφῃρέθη, ἀλλὰ μάλιστα τοῦτο ὑπάρχει· ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν, κατατάττουσα καὶ τὸ πρωτόκολλον τῆς Σύρου εἰς τὰ ὑπεξαιρεθέντα, ἀναντιῤῥήτως ἐψεύσθη. Ἂς ἐξετασθῶσι δ' ἤδη αἱ περὶ τῆς ὑπεξαιρέσεως τῶν ἄλλων δύο πρωτοκόλ-

λιων παρουσιαζόμεναι παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐνδείξεις, ἐν αἷς οὐδεμία τοιαύτη λογικῶς ἐκ τῶν καταθέσεων ἐξάγεται· ὤφειλεν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ συναισθανθῇ τὸ ὑψηλὸν ἔργον, τὸ εἰς αὐτὴν παρὰ τῆς βουλῆς ἀνατεθέν, καὶ, ὑπαγορευομένη ὑπὸ ἀκραιφνοῦς εὐσυνειδησίας καὶ αὐστηρᾶς ἐκπληρώσεως τῶν ἐμβριθῶν αὐτῆς καθηκόντων, νὰ παρασιωπήσῃ τὰ πράγματα, ὅπως ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν ἐξήγοντο· καὶ τὰ μὲν βέβαια καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐνδείξεων ἐμολογούμενα ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ὑπουργόν, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν νὰ ἐκφράσῃ εἰλικρινῶς τοὺς διστασμούς της, ἵνα πιστευθῇ ἤδη παρὰ τῆς βουλῆς· οὐχὶ ὅμως νὰ δημιουργήσῃ ἀλλεπάλληλα ἐξ ἐγκλήματα, καὶ νὰ τὰ ἐπιρρίψῃ κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἐνῷ ἐπ' οὐδεμιᾶς βάσεως στηρίζονται. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, φέρ' εἰπεῖν, κατὰ ποίους κανόνας τῆς λογικῆς ἀποδίδωσιν ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ὑπεξαίρεσιν τῶν πρωτοκόλλων τῶν Πατρῶν καὶ Καλαμῶν εἰς τὸν ὑπουργόν, ἐνῷ φυσικώτερα καὶ λογικώτερα δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τοὺς τὰ ἄλλα πρωτόκολλα ὑπεξελόντας, οἵτινες, ἴσως ἐν ἀθωότητι, ἔγραψαν τοὺς ὅρους τῶν τιμῶν τῶν ῥηθεισῶν πόλεων εἰς τὸ γενικὸν πρωτόκολλον παραπεποιημένους; Καὶ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς δὲ πλειονοψηφία, εἰς μὲν τὸ διηγηματικὸν αὐτῆς μέρος ἐν σελίδι 6, λέγει, ὅτι αἱ περὶ τῆς ὑπεξαιρέσεως ὑπόνοιαι περιορίζονται εἰς τὸν Παρίσσην ἢ τὸν Κροκίδαν, καὶ ἤθελον καταντήσει εἰς βεβαιότητα κατὰ τοῦ ἑτέρου, ἂν κατεδεικνύετο, ὅτι ἡ πλαστογράφησις ἢ ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν πρωτοκόλλων τῶν Πατρῶν, τῶν Καλαμῶν καὶ τῆς Σύρου εἶχε γείνει ἀπὸ τὸν Παρίσσην ἢ ἀπὸ τὸν Κροκίδαν· παρακατιὼν δὲ ἀποδίδωσι καὶ τὴν ὑπεξαίρεσιν ταύτην εἰς τὸν ὑπουργὸν μετ' ἐνδείξεων, στηριζομένων ἐπ' ἐκείνων, ὅσα ἐθεώρησε μὲν ἡ ἐπιτροπὴ ὡς ἀποδεδειγμένα, ἐκρεμνίσθησαν δὲ ὡς ἐπ' ἄμμου οἰκοδομήματα· διότι δὲν διέταξεν ὁ ὑπουργὸς τὴν πλαστογράφησιν τοῦ μέσου ὅρου τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ παρατηρήσεις περὶ τῆς διαγραφῆς τῶν πρωτοκόλλων, ὀρθὰς ἀναγνωρισθείσας παρὰ τοῦ νομάρχου, ἀπεύθυνεν· οὐδ' εἶχεν ἀνάγκην νὰ πλαστογραφήσῃ τὸν μέσον ὅρον τῶν Πατρῶν καὶ τῆς Σύρου, οὐδ' ἀπεδείχθη ὡς παραπεποιημένος ὁ μέσος ὅρος τῶν Καλαμῶν. Δὲν ἔπρεπε λοιπόν, διὰ τοιούτων εἰκασιῶν καὶ συμπερασμάτων, νὰ ζητῇ ψῆφον ἑκάστου βουλευτοῦ ἡ κατήγορος πλειονοψηφία, προκειμένου λόγου οὐχὶ περὶ πτώσεως νομοσχεδίου τινὸς ἢ ἀπορρίψεως πιστώσεως, ἀλλὰ περὶ παραπομπῆς ὑπουργοῦ εἰς καταδίωξιν, καὶ περὶ παραδόσεως οὕτω τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας δεσμίου εἰς τὴν νομοθετικήν· ἔπειτα, ἂν ὁ ὑπουργὸς ὑπεξεῖλε τὰ πρωτόκολλα

τῶν Πατρῶν καὶ Καλαμῶν, διατί ἔγραψεν ἀμέσως πρὸς τοὺς νομάρχας ζητῶν παρ' αὐτῶν ἐν τάχει ἀντίγραφα; Ἀφοῦ λοιπὸν τὰ πρωτόκολλα τὰ νέα ἦλθον, συνεργείᾳ τοῦ ἰδίου ὑπουργοῦ, πρὸς τίνα σκοπὸν ὑπεξείλε τὰ πρῶτα; Ἡ πλειονοψηφία λοιπὸν τῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἔπρεπε ν' ἀποδώσῃ τοσαύτην σωρείαν ἐγκλημάτων πρὸς τὸν ὑπουργόν, ὅστις φαίνεται πάντοτε ἐνεργῶν, ὅπως ὑφοῦς τῶν πραγμάτων ἔφερε, καὶ οὐδὲ τῆς κακῆς τοῦ πρωτοκόλλου συντάξεως εἶχε γνῶσιν, οὐδὲ τῆς ὑπεξαιρέσεως συναίτιος ἦτο· διότι πρὸς τί ἤθελε τὸν ὠφελήσει αὕτη, ἀφοῦ ἀμέσως ἔγραψεν ἐπισήμως νὰ ἔλθωσι τὰ πρωτόκολλα; Ὁ αὐτὸς δὲ ὑπουργὸς ἐζήτησε νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν γενομένην ὑπεξαίρεσιν, ἐζήτησε τοὺς ὑπαλλήλους του· ἐρωτήσας δὲ τοὺς τῆς διεκπεραιώσεως, οἵτινες ἔλεγον ὅτι, ὅταν ἔλαβον τὰ πρωτόκολλα παρετήρησαν τὴν ἔλλειψιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος πρωτοκόλλων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους Μάτσαν καὶ Κροκίδαν, ἔκαμεν ἐρώτησιν ἀκολούθως εἰς τοῦτον, ἂν παρετηρήθη εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ ὑπὸ τῆς διεκπεραιώσεως Καλληγᾶ ἡ προφρηθεῖσα ἔλλειψις, καὶ ὁ Κροκίδας τὸ ὡμολόγησεν. Ἦτον λοιπὸν δυνατόν, ἂν ὁ ὑπουργὸς ἦτον ὑπαίτιος τῆς ὑπεξαιρέσεως, νὰ κάμνῃ τοιαύτας ἐρωτήσεις καὶ ἀνακρίσεις, καὶ νὰ σπεύδῃ ὅπως ἠδύνατο εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἐνόχων; Ἐκ τούτων ταῦτα λάχιστον σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι οὐδεμίαν εἴδησιν ὁ ὑπουργὸς εἶχεν, ἀφοῦ μάλιστα ὁ φάκελλος, ὁ περιέχων τὰ περὶ σιτηρῶν ἔγγραφα, δὲν δύναται μὲν νὰ μαρτυρηθῇ εἰς τίνος χεῖρας ἦτον, οὐδεμία ὅμως ἀμφιβολία ὑπάρχει, ὅτι εἰς χεῖρας τῶν ὑπαλλήλων ὑπῆρχεν, οἵτινες ὑπέπεσαν εἰς τοιαύτας ἀντιφάσεις· ὥστε καὶ ἡ ἰδία πλειονοψηφία τὰς ὡμολόγησεν, ἔστρεψεν ὅμως αὖθις τὰ βέλη πρὸς τὸν ὑπουργόν· Οὕτω, φέρ' εἰπεῖν, ὁ Ταμπουρατσῆς, νέος ἄλλο παρὰ τὴν ἐν τῷ γραφείῳ ὑπηρεσίαν του μὴ ἐξετάζων, καὶ αὐστηρᾶς ἀγωγῆς ὁμολογούμενος, ὁμολογεῖ, ὅτι τὸν φάκελλον παρέδωκεν ἐπανειλλημένως, καὶ τελευταῖον τὴν 30 Ἰανουαρίου, εἰς τὸν Κροκίδαν· οὗτος δὲ λέγει, ὅτι δὲν τὸν ἔλαβε· τὴν ἄρνησιν ὅμως ταύτην, ἀντιρατικὴν πρὸς ἑτέρου μάρτυρος κατάθεσιν, δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν ἡ πλειονοψηφία, οὐδ' ἐφίστησι τὸ παράπαν τὴν προσοχὴν αὐτῆς εἰς τὴν ἀληθῆ σακελλοφορίαν τοῦ Κροκίδου. Ὁ αὐτὸς ὅμως οὗτος δίδωσι, κατὰ τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας, καὶ τὴν δευτέραν ἀπόδειξιν τῆς ὑπεξαιρέσεως τῶν πρωτοκόλλων παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ· ἐπειδὴ ὁ Κροκίδας κατέθηκεν αὐθορμήτως εἰς τὴν ἐπιτροπήν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἀνέγνω πρὸς αὐτὸν γράμμα, τὸ ὁποῖον ἔπεμπε πρὸς τὸν Κ. Ζάκον, παρα-

καλῶν αὐτὸν νὰ παραπείσῃ τὸν νομάρχην Καλαμῶν νὰ στείλῃ ἀντίγραφον, σύμφωνον πρὸς τὸν μέσον ὅρον τοῦ δευτέρου πλαστοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου τοῦ ὑπουργείου, ἤτοι πλαστὸν πρωτόκολλον. Ἀπέναντι λοιπὸν τῶν διαφόρων ἐνδείξεων, ἐξ ὧν δύναντται νὰ ἐπιβαρυνθῶσιν οἱ ὑπάλληλοι, οἵτινες, λαβόντες τὸν φάκελλον, ἀπερνοῦνται, ἀπέδωκεν αὐθις ἡ τῆς ἐπιτροπῆς πλειονοψηφία τὴν ὑπεξαίρεσιν τῶν πρωτοκόλλων εἰς τὸν ὑπουργόν, βασισθεῖσα εἰς τὴν ῥηθεῖσαν μαρτυρίαν τοῦ Κροκίδου, μὴ λαβοῦσα ὅμως ὑπ' ὄψιν τὴν ῥητὴν ἀντίφασιν εἰς ἣν ὑπέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἰς τὰς καταθέσεις αὐτοῦ ἀνακρινόμενος ὁ Κροκίδας. Οὗτος εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐξέτασιν ἐν σελίδι 7 ἐρωτώμενος, τί ἐγένοντο τὰ ἐλλείποντα πρωτόκολλα, ἀπεκρίνατο « ἀγνοῶ, » ἀπόκρισιν ὅλως ἀποφατικήν· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἐξέτασιν αὐτοῦ ἐν σελ. 60, ὅτι παραδόξως καὶ ἡ ἐρώτησις σχεδὸν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου παρέλλαξεν, ὁ Κροκίδας ἀναφέρει τὸ περιστατικὸν τοῦ γράμματος, ἐν ᾧ βέβαια τοῦτο εἶχε συμβῆ καὶ πρὸ τῆς α. καταθέσεως, καὶ ἦτον ἱκανῶς οὐσιῶδες, ὥστε νὰ τὸ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ μὴ εἴπῃ « ἀγνοῶ. » Ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι ὁ νέος, κατὰ μὲν τὴν πρώτην μαρτυρίαν αὐτοῦ, δὲν ἦτον εἰσέτι ἐντελῶς ἔρμαιον τῶν ξένων εἰσηγήσεων, εἰς δὲ τὴν δευτέραν κατέστη τούτων κτῆμα. Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς τοιαύτης οὐσιώδους ἀντιφάσεως τοῦ μάρτυρος Κροκίδα δίκαιον εἶναι νὰ ἐπιστήσωσι πάντες, καὶ οἱ καλὴν καὶ οἱ κακὴν ἰδέαν περὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἔχοντες, τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ οὐσιώδους τούτου περιστατικοῦ· ἐν πρώτοις ἡ μὲν κατάθεσις τοῦ Κροκίδα λέγει, ὅτι ἔγραψεν ὁ ὑπουργὸς καὶ πρὸς τὰς Πάτρας διὰ νὰ ἔλθῃ ὅρος, σύμφωνος πρὸς τὸ γενικὸν πρωτόκολλον, ἐνῷ ἀπεδείχθη ἀνωτέρω ἐναργῶς, ὅτι οὐδεμίαν ἀνάγκην εἶχε τὸ παραποιήσεως τοῦ ὅρου τῶν Πατρῶν, οὐδ' ἔπραξεν αὐτὸς ταύτην. Ἀλλά, παραλείπων τὴν τοιαύτην ὡς ἐκ τῆς μὴ ἀνάγκης ἀπόδειξιν, λέγει μόνον, ὅτι, διὰ νὰ ὑποτεθῇ ὁ ὑπουργὸς ὅτι προῆλθεν εἰς τὴν ἔκδοσιν ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ἂν ἐγνωστοποιεῖτο ἤρκει μόνον αὐτὸ νὰ προκαλέσῃ τὴν μέλαιναν ψῆφον πάντων, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ εἰς τοιαύτην ἀπελπισίαν καὶ ἀνάγκην, ὥστε νὰ θεωρήσῃ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ τὸ μέσον ἐκεῖνο. Ἀλλὰ καὶ ὑποτεθέντος, ὅτι εὑρίσκετο εἰς τοιαύτην ἀνάγκην, καίτοι μηδόλως ὑπάρχουσαν, πῶς ἦτο δυνατὸν τὸ κακούργον ἐκεῖνο γράμμα νὰ δείξῃ εἰς τὸν Κροκίδαν; πρὸς τίνα σκοπόν; τίνος ἕνεκεν ὠφελείας; ἐνῷ τοιοῦτον γράμμα ἤθελε διστάσει τις νὰ δείξῃ καὶ πρὸς τὸν ἀδελφὸν

καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ, ἐντρεπόμενος, πολλῷ μᾶλλον πῶς εἶναι πιστευτὸν ὅτι ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀσκόπως ἤθελε δείξει τοιοῦτον γράμμα, ἤθελε εἶπει μὲ ἄλλους λόγους « ἐλθὲ νὰ ἴδῃς τὸ κακούργημα τὸ ὁποῖον πράττω » πρὸς ὑπάλληλον, μετὰ τοῦ ὁποίου οὔτε σχέσιν εἶδ' οἰκειότητα, οὐδὲ φιλίαν εἶχεν, ἀλλὰ ἓν ἅπαξ τοῦ μηνὸς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐβλεπεν. Ἀγνοεῖ ὅθεν τις νοῦς, ὁποία κρίσις, ποία καρδία ἠδυνήθη νὰ θεωρήσῃ τὴν μαρτυρίαν ταύτην ὡς ἀληθῆ καὶ εἰλικρινῆ καὶ νὰ μὴ τὴν ἀναγνωρίσῃ ὡς ἐμπαθῆ καὶ ἀπὸ σκοποῦ πηγάζουσαν. Ἐν τούτοις ὅμως ἡ κατήγορος πλειονοψηφία λέγει, ὅτι ὡς πρὸς τὴν ὑπεξαίρεσιν τῶν ἐγγράφων δὲν ἐδόθησαν ἀναμφισβήτητοι ἐνδείξεις, ὡς γενομένων τῶν ἀνακρίσεων ἐπὶ ὑπαλλήλων, διατελούντων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ὑπουργοῦ, διατηρουμένου ἐπὶ τοιοῦτου· ἐνῷ οἱ ἐξετασθέντες ὑπάλληλοι ὡμολόγησαν αὐθορμήτως καταθέσεις κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ, τὰς ὁποίας οὐδ' ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὅρκου κατηναγκάζοντο νὰ ἐξηγήσωσιν. Ἐπειδὴ πᾶς ἄλλος, ἐρευνώμενος εἰς τὴν θέσιν τοῦ Κροκίδα καὶ ῥητῶς ἐρωτώμενος, ἤθελε διστάσει ἂν ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐκστομίσῃ, μυστικόν τι, τὸ ὁποῖον ὁ ὑπουργὸς εἰς αὐτὸν ἤθελεν ἐμπιστευθῆ· ἐν τούτοις ὁ ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας ὡς φρονούμενος παριστάμενος ὑπάλληλος, προσέρχεται αὐθορμήτως καὶ λέγει, εἰς τὴν δευτέραν κατάθεσίν του, τοιαύτην μαρτυρίαν ἐπ' ἐκείνων, ἐφ' ὧν εἰς τὴν πρώτην εἶπε τὸ ἀπόλυτον ἀγνοῶ. Καὶ τοι ὅμως τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ τῆς ἐπιτροπῆς πλειονοψηφία δὲν ἐδίστασε νὰ παραλάβῃ καὶ τὴν μαρτυρίαν ταύτην ὡς μέσον, εἰς ὃ νὰ στηρίξῃ τὴν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ περὶ τῆς ἐξαιρέσεως τῶν πρωτοκόλλων ς'. κατηγορίαν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐξάγεται ὡς ἀληθέστατον, ὅτι, ἂν ἐφάνη ἐκ πρώτης ὄψεως τι ἰσχυρὸν καὶ δικαιολογημένον εἰς τὴν ἐκθεσιν τῆς πλειονοψηφίας, ὀφείλεται εἰς τὴν νομικὴν ἱκανότητα καὶ ἐξιδιασμένην ἐμπειρίαν ἑνὸς τῶν μελῶν της, ὅστις ἠδυνήθη νὰ συρράψῃ τὰ ἄλλως ἀσύρραπτα καὶ ἀνυπόστατα περιστατικά· ἂν δὲ ἔλειπεν ἡ στρεψόδικος αὕτη ἔποψις, τὸ πρᾶγμα ἤθελε φανῆ ἁπλούστατον καὶ ἀσήμαντον, ὡς πραγματικῶς ὑπάρχει. Διότι πῶς δύναταί τις νὰ παραδεχθῇ, ὅτι ἡ ὑπεξαίρεσις τῶν ἐγγράφων ἀποδείκνυται ἐκ τοῦ πρὸς τὸν Ζάρκον γράμματος τοῦ ὑπουργοῦ, διότι, ἂν ὁ Ζάρκος ἔλαβεν ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἔπεται ἄρα ὅτι αὐτὴ περιεῖχε τὴν εἰς ἀνοσιούργημα προτροπήν; Καὶ διατί τάχα νὰ παραδεχθῇ ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ὅλως ἀπίθανον καὶ ἀνυπόστατον μαρτυρίαν τοῦ Κροκίδα, ὁλιγωρήσασα τῆς καταθέσεως τοῦ Βουλευτοῦ, Βουλευτοῦ ἀξιοτίμου καὶ ἀξιοπί-

στου, ἔσην τοὐλάχιστον μὲ τὴν τοῦ ὑπαλλήλου ὑπαρχούσης καθ' οὗ μάλιστα τοσαῦται ἀντιφάσεις καταφαίνονται; ἐνταῦθα δὲ δὲν δύναται, εἶπε, νὰ σιωπήσῃ ὅτι ὁ προαγορεύσας, σκοπὸν προθέμενος νὰ ἰσχυροποιήσῃ τὰς περὶ τοῦ προκειμένου μαρτυρίας τοῦ Μακαρίτου Κροκίδα, ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἄλλως καταπολεμουμένας, ἐρρύντισε πολὺ νὰ ἐξασθενήσῃ ἐκείνην τοῦ Ζάρκου, ἐφ' ᾧ ἐξέθηκε ἄλλο παρ' ὅ,τι οὗτος κατέθηκε περὶ τοῦ γράμματος, διϊσχυρισθείς ὅτι διὰ ἤθεν τοῦτο εἶπεν ὁ Ζάρκος ἐν τῇ ἐπιτροπῇ πρὶν ἢ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ἐπιχειρήματα δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων ἴσως, τὰ ὁποῖα ἐθεώρησε θεμιτά, εἴτε πρὸς τὴν κατηγορίαν εἴτε πρὸς τὴν ὑπεράσπισιν, καὶ ἑπομένως οὔτε ὤφειλεν οὔτε ἔπρεπεν εἰς τοιαῦτα νὰ καταφύγῃ, τὰ ὁποῖα δὲν μαρτυροῦσι παρὰ τὸν προτεθέντα σκοπὸν, ὥςε καὶ τὰ μὴ ὑπάρξαντα νὰ ὑποστηριχθῶσι καὶ τὰ μὴ ῥηθέντα νὰ βεβαιωθῶσι πρὸς μόνην τῆς κατηγορίας τὴν ὑποστήριξιν. Τοῦτο δὲ παρατηρεῖται καὶ ὡς πρὸς τὰς μαρτυρίας τῶν ὑπαλλήλων, διότι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς γενομένης ἐκθέσεως τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, οἱ ὑπάλληλοι ἐκεῖνοι, εἰς τὰς μαρτυρίας τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ πλειονοψηφία αὐτῆς, εἰς οὐσιώδεις ὑπέπεσαν ἀντιφάσεις, τὰς ὁποίας καὶ ὁ χθὲς ἀγορεύσας ἠναγκάσθη μὲν νὰ ὁμολογήσῃ, ἠθέλησεν ὅμως, ἀλλ' ἐπὶ ματαίῳ, νὰ δικαιολογήσῃ ὡς προτρεχομένας ἐκ τοῦ φόβου τῶν ὑπαλλήλων, ἐπειδὴ διαμένει εἰσέτι ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν ἐξουσίαν· διότι οὗτοι εἶχον τὴν τόλμην καὶ τὴν γενναιότητα νὰ εἴπωσι καὶ πέραν τοῦ δέοντος. Αἱ ἀθωότεραι δὲ καταθέσεις τῶν ὑπαλλήλων παρεξηγήθησαν, ὡς εἶναι ἐκείνη τοῦ Διομήδους Λεωνίδα, τοῦ ἔχοντος τὴν φροντίδα τῆς διατηρήσεως καὶ συγκεντρώσεως τῶν ἐπαρχιακῶν πρωτοκόλλων, τὰ ὁποῖα εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς παραδίδωσι.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ κατάθεσις τοῦ Ἠρίσση δὲν συνέτρεχε πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἰδίαν κατέβαλε σπουδὴν πρὸς ἀνασκευὴν αὐτῆς· ἐφ' ᾧ καὶ ἐλέχθη, ὅτι δὲν ἐδύνατο ὁ Κροκίδας νὰ γνωρίζῃ τὴν διαφορὰν τῶν κατὰ δεκαημερίαν πεμπομένων πρωτοκόλλων, πρὸς τὰ κατὰ δεκαπενθημερίαν πεμπόμενα, διότι τὰ μὲν εἰς τὸ Α. τὰ δὲ εἰς τὸ δεύτερον πέμπονται τμῆμα· ἐν ᾧ ἐκ τῶν καταθέσεων, καὶ ἰδίως τῆς τοῦ Βαρβογλη, συνάγεται ὅτι ὁ Κροκίδας ἐγνώριζε ταύτην, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔτι τοῦ Κροκίδα, ἐν σελ. 6, ὁμολογοῦντος ὅτι διετάχθη νὰ παραλάβῃ ἀπὸ τοῦ Α. τμήματος τὰ πρωτόκολλα πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ πρώτου πρωτοκόλλου καὶ τῆς τοῦ νέου συντάξεως. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἀντίφασις παρατηρεῖται ἑτέρα, τοῦ μὲν Κροκίδα λέγοντος, ἐν σελ. 7, ὅτι τὴν 2 τοῦ Ἰανουαρίου τὸ πρωτόκολλον συνέταξε, τοῦ δὲ Γλαράκη, ἐν σελδ. 10, ὅτι τοῦτο ἐγένετο τὴν 31 Δεκεμβρίου· ἀλλὰ μὴ καὶ αὕτη προῆλθε φόβῳ, μὴ καταδιωχθῶσιν ὑπὸ τοῦ ὑπάρχοντος ἔτι ὑπουργοῦ;

Τοιαῦτα εἰσὶ τὰ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν σιτηρῶν διαπρέξαντα, καὶ τοιαῦται εἰσὶν αἱ καταθέσεις, ἐφ' ὧν κατηγορίαν ἡ ἐπιτροπὴ ὠκοδόμησεν, ἐξ ἐγκλήματα εἰς τὸν ὑπουργὸν ἀποδοῦσα. Καὶ ἀληθῶς μὲν σπουδαία τε καὶ σοβαρὰ ἡ ὑπόθεσις παρίσταται, καὶ μέλαινα κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἀθῴου ὄντος, ὑφῆρς, ἐκτὸς τοῦ ἀδικήματος εἴ τε τὴν κοινωνίαν καὶ τοῦτον ἔτι, παραδίδωσι δεσμίαν τὴν νομοτελεστικὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν νομοθετικήν· λευκὴ δὲ ὑπὲρ τούτου, ἐνόχου ὄντος, τήν τε κοινωνίαν ἀδικεῖ καὶ τὸ σύνταγμα οὐσιωδῶς προσβάλλει. Ἀλλ' ἐξετάζοντες τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς καὶ κατηγορητήριον ἔτι κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ συνταξάσης, εὑρίσκομεν ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ χθὲς ἀναπτύξαντος τὴν κατηγορίαν, εἰπόντος ὅτι, ἂν παρητεῖτο ὁ ὑπουργὸς ἀρχῆθεν, δὲν προέβαινεν ἡ κατηγορία, καὶ ὅτι τοῦ δευτέρου μέτρου τῆς κατὰ τῶν ὑπουργῶν κατηγορίας ἐκτάκτως χρῆσις πρέπει νὰ γίνηται, εὑρίσκομεν ζήτημα γεννώμενον ἁπλοῦν, ἂν ἔνοχος ἢ οὐ ὁ ὑπουργὸς ὑπάρχῃ. Καὶ εἰ μὲν ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρει αὐτὸν ἔνοχον, οὐδέποτε ἐδικαιοῦτο ἀρκουμένη εἰς τὴν διὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς μόνον εὐθύνης ἱκανοποίησιν τοῦ νόμου, διότι τότε κατεστρέφετο ὁ ἀκροτελεύτιος τοῦ συντάγματος λίθος, ἀθωουμένου ὑπουργοῦ ἐνόχου· εἰ δὲ ἐθεώρει ἐλλείψεις μικρᾶς ἀξίας, δὲν ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ τὴν ποινικὴν καταδίωξίν του, τὸν πολιτικόν του θάνατον, καὶ νὰ ἐπανέλθῃ αὖθις καὶ εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς ἀποστολῆς τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Δεκεμβρίου, περὶ ἧς ἄλλοτε τὰ δέοντα ἐν τῇ βουλῇ ἐλέχθησαν. Ἐπανελθοῦσα δὲ, ἵνα πολλαπλασιάσῃ ἀριθμὸν ἐγκλημάτων, δὲν ἐδικαιοῦτο πρωτείνουσα καὶ ὑποστηρίζουσα κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ κατηγορίαν· ἄλλως ταῦτα πῶς δύνανται νὰ συνυπάρχωσι καὶ συνυπάρχοντα τί μαρτυροῦσιν; Οὐδὲ τὸν ὑπουργὸν τοῦτον τῶν οἰκονομικῶν, οὐδὲ ἄλλον τινὰ θεωρεῖ τις αἰώνιον, οὐδὲ εἰς τὰς παρούσας δυσχερεῖς τῆς πατρίδος περιστάσεις τὴν ἕδραν τοῦ ὑπουργοῦ θεωρεῖ τις χρυσοῦν ἀντον· ἀλλ' οἷος δήποτε ὑπουργὸς, τοσούτων λεχθέντων καὶ διαδοθέντων κατ' αὐτοῦ, ἀποσυρόμενος πρὸ τῆς λύσεως τοῦ δεσμοῦ τούτου καὶ τῆς καταδείξεως τῆς ἀληθείας, ἠθέλησε συναποδείξει τὴν ἐνοχὴν αὐτοῦ καὶ ὑποστηρίξει ἐμμέσως τὰ

διαδυθέντα· διότι οὐδ' αὐτὸ τὸ κοινόν, οὐδ' ὑμεῖς αὐτοί, ἂν ἡ συζήτησις αὕτη δὲν ἐγένετο καὶ τὰ γενόμενα ἐν ταῖς λεπτομερεστέραις ὑποστάσεσιν αὐτῶν δὲν ἀνελύοντο, ἤθελε πεισθῆ ὅτι τὰ διαδοθέντα εἰσὶ ψευδῆ, καὶ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἀτομικῆς τοῦ ὑπουργοῦ ὠφελείας ἐξ ἀπείρων χιλιάδων δραχμῶν, ἀλλὰ περὶ παρανόμου εἰσπράξεως 1,200 δραχ. μόνον ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, ὡς δηλοῦται ἐξ αὐτοῦ τοῦ πίνακος τῶν εἰσαχθέντων κατὰ τὸν Ἰανουάριον σιτηρῶν. Καὶ ἂν ὑποτεθῆ πρὸς μικρόν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐγένετο ὑπαίτιος τῆς τοιαύτης παρανόμου εἰσπράξεως, τίς ποτε δύναται νὰ πεισθῆ, ὅτι δύναται νὰ πράξῃ ἐγκλήματα, καὶ σωρείαν τοιούτων, δι' ὄφελος τοῦ δημοσίου μόνον, ἀφ' οὗ διστάζει καὶ, μετὰ προσοχῆς μεγάλης καὶ προνοίας ἵνα κατόπιν καλυφθῆ, θέλει τολμήσει νὰ πράξῃ τοιοῦτον πρὸς ἴδιον αὐτοῦ ὄφελος; πῶς ἐξ ὑμῶν δύναται νὰ δώσῃ μέλαιναν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ ψῆφον, πειθόμενος ἀφ' ἑνὸς ὅτι εἰσπραξις μόνον 1200 δραχμῶν ἐγένετο παρὰ νόμον, κατὰ τὸν πίνακα τῶν εἰσαχθέντων καὶ ἐξαχθέντων σιτηρῶν, καὶ ὅτι αὕτη ἐγένετο οὐχὶ πρὸς ἀτομικὸν ὄφελος ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ δημοσίου; Συναγομένου δ' οὕτως ἀδιστάκτως ἐξ ὅλων, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐκ ζήλου, καὶ ἐσφαλμένου ἂν ὑποτεθῆ, ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος, οὐδέποτε δ' ἐξ ἰδιοτελείας, προήχθη εἰς τοιοῦτόν τι, τίς ἐξ ὑμῶν θέλει πνίξει τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς καρδίας αὐτοῦ, ψῆφον δοὺς κατὰ τοῦ ἀνδρὸς τούτου; Ἂν δὲ τὴν τοιαύτην τῆς ἐπιτροπῆς διαγωγὴν δὲν προύκάλεσαν σκοποὶ ἀνεξήγητοι ἐντεῦθεν, δὲν δύναται ὅμως νὰ σιωπηθῆ, ὅτι αὕτη ἐπῆλθεν ἐκ τοῦ ῥοὺς τῆς παραφορᾶς, καὶ ἐξ ἀνθρωπίνου ἀδυναμίας, τὴν ὁποίαν εἰς ἄλλην περίστασιν ἓν μέλος ἤδη τῆς ἐπιτροπῆς ἐπεκαλέσθη, καὶ μετὰ τὴν ὁποίαν συναισθάνονται μὲν οἱ πταίσαντες τοῦτο, ἐξ ἐγωϊσμοῦ δὲ ἐπιμένουσιν εἰς αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεμία τῶν ἐκτεθεισῶν παρανόμων πράξεων ἐγένετο, καὶ, ἂν ὑποτεθῆ ὑπάρξασα, δὲν ἐγένετο ὅμως πρὸς ἴδιον ὄφελος, διὰ τοῦτο οὐδεὶς ὑμῶν ψῆφον μέλαιναν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ πρέπει νὰ δώσῃ. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἔτι μείζους ἐλλείψεις δύναται νὰ περιπέσῃ ὑπουργός, μὴ ἔχων ὑπαλλήλους τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ, διότι οὐδεὶς προϊστάμενος ὑπηρεσίας, οὕτω μάλιστα πολυασχόλου, δύναται νὰ ἐγκύψῃ εἰς λεπτομερεῖς τοιαύτας ἐρεύνας, περιπίπτει δὲ τότε εἰς τοιαύτας ἐλλείψεις. Καὶ ἂν ὑποτεθῆ διὰ ταῦτα, ὅτι τούτων ἐγένετο ἔνοχος ὁ ὑπουργὸς, πρέπει ὅμως νὰ ἐξετασθῆ ἂν ἦναι δολία προαίρεσις ἂν ὑπάρχῃ ἰδιοτέλεια· ἡ ἐξέτασις τούτου ἀπόκειται εἰς τὴν

ἐκτίμησιν ὑμῶν, ὀφειλόντων νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν καὶ αὐτὴν τὴν περιοπὴν τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ αὐτὰς τὰς γνώσεις, καὶ ἀναδειχθησομένων βεβαίως αὐστηρῶν ἐπὶ ἀνδρώπου μείζους ἔχοντος γνώσεις καὶ ἀνωτάτης περιοπῆς, μετρίων δὲ καὶ ἡπίων ἐπὶ τοῦ νῦν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, διακρινομένου καὶ διὰ τὸν ζῆλόν του καὶ τὸν πατριωτισμόν του. Ἀληθῶς ἀτυχὴς ὑπῆρξεν ὁ ὑπουργὸς, ἀναδειχθέντων ἡμῶν πάντων γενναίων, καὶ χορηγησάντων ἀφθόνως τὰ μέσα πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως· ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ζήλου καὶ πέραν τοῦ δέοντος προέβημεν, ἰδίαν συστήσαντες ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν, καίτοι εἰλικρινῶς τοῦ ὑπουργοῦ ἐξηγήσαντος τὴν ὥθησιν, τὴν ὁποίαν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἔδωκε, καὶ ἀναγγείλαντος ὅτι διέταξεν ἐνέργειαν ἀνακρίσεως ὑπὸ ὑπαλλήλου ἐπὶ τιμιότητι διακρινομένου, τοῦ προέδρου τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου· ἀλλὰ μὴ δὲν ὑπερήξησεν ἐκ τούτου καὶ ἡ κακὴ τῆς συσταθείσης ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς τάξις, ἀντιγραφόντων μελῶν αὐτῆς τὰς ἀνακρίσεις, ἐξ οὗ γνωσταὶ εἰς πολλοὺς ἀώρως ἐγένοντο, τί δ' ἀποδείκνυσιν ἡ εἰλικρίνεια αὕτη τοῦ ὑπουργοῦ, ἀμέσως διατάξαντος ἀνάκρισιν, προλαβόντος δηλονότι τὸ ὑπὸ τῆς βουλῆς κατόπιν ἀποφασισθὲν οὐδὲν ἄλλο ἢ βεβαιότητα καὶ οὐδεμίαν πρόθεσιν. Ὅθεν, καὶ ἂν ἐσφαλμένος ὁ ζῆλος τοῦ ὑπουργοῦ διετέλει, καὶ ἡ σκέψις ἐπὶ τῆς διαφορᾶς τῶν πρωτοκόλλων μὴ ὀρθὴ, καὶ τοι ὑφ' ὅλων τῶν εἰσηγητῶν ὑποστηριχθεῖσα, οὐχ' ἧττον ὅμως στοιχεῖον ἐγκληματικότητος δὲν ὑπῆρχε, καταδίωξιν προκαλοῦν, πρὸς ἱκανοποίησιν δὲ τοῦ νόμου καὶ ἀνόρθωσιν τοῦ γενομένου ἤρκει ἡ γενομένη συζήτησις ἀπέναντι ὑπουργοῦ γνώσεων μειζόνων, πολλῷ δὲ μᾶλλον ἀπέναντι τοῦ ὑριστημένου, καθ' οὗ σκληρὰ καρδία μόνον μέλαιναν νὰ ἐκφέρῃ ψῆφον δύναται. Καὶ οἱ κατηγοροῦντες αὐτοῦ ἀρκεσθήτωσαν εἰς ταύτην, θεωροῦντες αἰτίαν ἁπλῆν τὸν ὑπερβάλλοντα αὐτοῦ ζῆλον, καὶ ἀφέντες πᾶσαν ὑπόνοιαν, ὅτι κινοῦνται ἀπὸ σκοποῦ ἀνεξηγήτου, διὰ τῆς μὴ περαιτέρω ἐπιμονῆς εἰς τὸ ἔγγραφον αὐτῶν· καθόσον ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ ἄλλης τοῦ νόμου ἑρμηνείας, καὶ τοῦ ἐπιδειχθέντος ζήλου αὐτοῦ, οὐδεὶς ζημίαν τινὰ ὑπέστη, καὶ μόνον τὸ δημόσιον εὐτελὲς ποσὸν ὠφελήθη, οὐδαμῶς δ' εἶναι καταδιώξιμος ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργός· ἄλλως, πῶς δύναται νὰ ὑπάρξῃ κυβέρνησις, ἡ ἀνεξαρτησία τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, καὶ, ταύτης καταστρεφομένης, πῶς νὰ ὑπάρξῃ δύναται σύνταγμα; τοιαῦτα δ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀποφαινόμενοι, τί θέλομεν πράξει ἐπ' ἄλλων, καὶ ὑστεροδεστέρων

καὶ σοβαρωτέρων; Τὸ ἔθνος δι' ἡμῶν ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ τῆς βουλευτικῆς παρείας αὐτοῦ δὲν πρέπει νὰ προδῇ εἰς τοιαύτην ἀπόφασιν, τῶν τε βουλευτῶν καὶ τῶν ὑπουργῶν, διὰ τὸ πρωτοφανὲς καὶ ἄπειρον, ὑποκειμένων εἰς ἐλλείψεις· δικαιοῦται δὲ καὶ εἰς τοῦτο πρυβαίνον, ἐὰν ἰδιοτέλειαν τινα ἀνευρίσκῃ· ἀλλὰ ἀρα, μὴ δὲν ἦναι σκοπός τις ἐν τῇ κατηγορίᾳ, στίγμα τι κατὰ τοῦ ὑπουργείου νὰ ἀποδοθῇ, ἢ μὴ ἄμικτον εἶναι πολιτικῶν περιστάσεων; καὶ τοὐναντίον ἂν ὑποτεθῇ, καί τοι ἀδύνατον, ἡ καταβαλλομένη ὅμως σπουδὴ ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων διαφωνιῶν καὶ κομματισμῶν, προβαίνουσα καὶ μέχρι καταστροφῆς, τί ἄλλο ἢ τὰ προτεθέντα προδίδωσι; Καὶ ἀληθῶς· διότι κατὰ τὴν ψηφοφορίαν ἄνδρες θέλουσιν ὀρθῇ, τοῦ ὑπουργείου φίλοι, κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ὑπουργοῦ ψηφοφοροῦντες, οὐδεὶς δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκ τῶν ἀντιπολιτευομένων· καὶ δὲν εὔχεται μὲν νὰ ἐπαληθεύσῃ ἡ πρόῤῥησις αὕτη, θέλουσιν ὅμως οὕτω συμβῆ ταῦτα. Καὶ ἕτερον δ' ἔτι γεγονὸς τὴν ὑπάρχουσαν κατὰ τοῦ ὑπουργείου καταφορὰν προδίδει, διότι καὶ αὐτὸς ὁ τῆς ἐπιτροπῆς εἰσηγητὴς ὡμολόγησε χθὲς ὅτι ἡ ἔκθεσις περιεῖχε τὴν ἔκφρασιν *ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διατρεξάντων*, καὶ ὅμως ἡ φράσις αὕτη, μηδόλως ἁπλῇ τοῦ λεκτικοῦ παραλλαγὴ ὡς διετάθη, ἀλλ' οὐσιωδῶς τὴν ἔννοιαν μεταβάλλουσα, διεγράφη μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν. Ἐν ᾧ δὲ πᾶν τὸ ἐν τῇ Βουλῇ ἀναγινωσκόμενον ἔγγραφον ἰδιοκτησία αὐτῆς καθίσταται, πᾶσα δ' ἐπ' αὐτοῦ μεταβολὴ ἀδικαιολόγητος πλαστογράφησις, ὁ μὲν ἐξ Ἠλείας Βουλευτὴς ἀπέκρυψεν ὅμως τὸ γενόμενον, σιωπήσας ἂν ἡ φράσις αὕτη ἀνεγνώσθη ἢ μὴ καὶ δεχόμενος τὴν τοῦ εἰσηγητοῦ διόρθωσιν, ἤτοι τὴν διαγραφὴν τῆς ῥηθείσης φράσεως, ὁ δ' ἐκ Σύρου Βουλευτὴς εἰσηγητὴς, ὁμολογήσας ὅτι ἀνεγνώσθη, ἐδέχθη ἐκὼν ἄκων τὴν πρωτότυπον ἔκθεσιν ἄνευ τῶν διορθώσεων· ἐν ᾧ δὲ, καὶ ἂν ἄλλοτε ἐγένοντο ταῦτα, ἐγένοντο ὅμως ἐν γνώσει τοῦ γραφείου καὶ ἐπὶ τοῦ λεκτικοῦ, πῶς δύναται ἤδη νὰ δικαιολογηθῇ διόρθωσις ἐννοίας καὶ οὐσιώδης παραλλαγὴ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ γραφείου; Βεβαίως ἂν τὸ ζήτημα ἦτον αὐστηρῶς, ἢ τὸ περὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, ἐβασανίζετο, ἠδύνατο εὐλογώτερον νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην ὁ χαρακτὴρ τῆς πλαστογραφίας, ὑπάρχοντος μάλιστα καὶ τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀπαλείψεως τῆς φράσεως *ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διατρεξάντων*· ἤτοι τὸ νὰ συμπαρασύρωσιν εἰς τὴν προκειμένην κατηγορίαν καὶ τὸν πρωθυπουργόν. Καὶ ταῦτα λέγονται οὐχὶ πρὸς προσβολὴν κατά τινος, ἀλλὰ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀναμίξεως ἐν τῷ ζητήματι τῶν πολιτικῶν περιστάσεων.

Αὐτὰς τὰς παρατηρήσεις, ἐξηκολούθησε, καθῆκον αὐτῷ ἐνόμιζεν ἵνα ἐπιφέρῃ, πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ψήφου τὴν ὁποίαν μετὰ μικρὸν θέλει φέρει, καὶ πρὸς φωτισμὸν συνάμα τῆς Βουλῆς, συμπεράνας αὐτὸς ἐκ τῆς μελέτης καὶ ἐρεύνης τῶν γεγονότων. Καὶ εἶχε μὲν καὶ αὐτὸς κλονίζουσαν τὴν πεποίθησιν ἀπὸ τῆς διαδοθείσης φήμης, καὶ ἰδίως ἀπὸ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς αὐξήσεως τοῦ τέλους ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τῆς ὑπαρχούσης κατὰ τὴν Εὐρώπην σιτοδείας· ἰδὼν ὅμως κατόπιν τό τε εἰσαχθὲν καὶ ἐξαχθὲν ποσὸν, καὶ πεισθεὶς ἐκ τούτου, ὅτι οὐδεμία ὑπῆρχεν ἰδιοτέλεια, γνώμην μεταβαλὼν ἀκλόνητον ἐσχημάτισε πεποίθησιν, πεισθεὶς ὅτι τὰ γενόμενα καὶ διαδοθέντα τέκνον εἰσὶ σκευωρίας. Καὶ φιλίας μέν τινας δεσμὸς δὲν συνδέει μετ' αὐτοῦ τὸν ὑπουργὸν, ἴσως δὲ αἰτίαι δυσαρεσκειῶν ὑπῆρξαν· ἀμφιβολίαι ὅμως εἰς τὸ σοβαρὸν τοῦ ζητήματος, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου νὰ σιωπήσωσι πρέπει οἵ τε συμπάθειαι καὶ ἀντιπάθειαι, ἐνόμισεν ἐπίσης σοβαρὸν καθῆκον, ἵνα φωτίσῃ διὰ τούτων τὴν Βουλὴν, ὅπως ἀποδειχθῇ, ὅτι ἀνωτέρα παντὸς αἰσθήματος καὶ πάθους ἀποφαίνεται μόνον ἐπὶ τῶν γενομένων.

Παρελθούσης τῆς ὥρας, ὁ Πρόεδρος, ἀναβαλὼν τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τὴν προσεχῆ, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 5. Μ. Μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Π'.

Τῆς 17 Μαρτίου 1847.

Σήμερον τὴν δεκάτην ἑβδόμην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν Κ.Κ. Βουλευτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 107 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 3, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτελευταίας συνεδριάσεως τῆς 14 Μαρτίου, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ γραμματέων.

Ἐπὶ τῇ ὑπὸ τοῦ προέδρου ὑποβληθείσῃ αἰτήσει, ἐνεκρίθη νὰ χορηγηθῇ ἐπὶ μῆνα ἀπουσίας ἄδεια εἰς τὸν ἐξ Χαλκίδος βουλευτὴν Κ. Ν. Κριεζώτην.

εἰς ἐπὶ προσωπικοῦ εἰσῆλθε ὁ λόγος εἰς τινα ἐκθέντα, ὅτι ὁ χθὲς ἀγορεύσας συντελοῦσαν εἰς τὴν ὑπεράσπισιν ἐθεώρησε τὴν ἀνάμιξιν καὶ πράξεων τῶν προκατόχων τοῦ κατηγορουμένου ὑπουργοῦ· ἐφ' ᾧ καὶ ἐν τῷ ἀρχείῳ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργείου εἰσελθών, ἐπιμελῶς ἐξήλεγξε πράξεις περὶ σιτηρῶν πλέον τῶν δύω ἐτῶν, καὶ ἐλλείψεις καὶ παρανομίας ἐπ' αὐτῶν κατέδειξεν· ἀπὸ γενναίου δὲ καὶ θερμοῦ ὑπερασπιστοῦ αὐστηρὸς ἐγένετο κατήγορος ἀνθρώπων, ὧν οἱ πλείστοι δὲν ὑπάρχουσι μεθ' ἡμῶν ἐνταῦθα. Θέλων οὕτω νὰ δικαιολογήσῃ τὴν παράνομον καὶ ἀδικαιολόγητον ἀναβολὴν τῆς ἀποστολῆς τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Δεκεμβρίου, εἶπεν ὅτι πολλαὶ τοιαῦται καὶ πρότερον ἐγένοντο, προσέθηκε δὲ καὶ ἄλλην ἔλλειψιν, τὴν ἀναβολὴν τῆς δημοσιεύσεως πρωτοκόλλων ἱκανῶν μηνῶν διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως· ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἀνυπόστατον ὑπάρχει, διότι, ἀπὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ νόμου τῆς 8 Ἀπριλίου 1843 μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1845, τὸ συνταχθὲν γενικὸν πρωτόκολλον τοῦ ὑπουργείου ἐστηρίζετο εἰς τὰς προηγουμένας τρεῖς δεκαημέρους κατοχάσεις, ἢ μερικὰ πρωτόκολλα τῶν ἐπαρχιῶν, δὲν ἦτο δὲ δυνατὸν καὶ τὰ τρία ταῦτα μερικὰ πρωτόκολλα τῶν τριῶν δεκαημέρων τοῦ λήγοντος μηνὸς νὰ εὑρεθῶσιν ἐσταλμένα εἰς Ἀθήνας τὴν 31 τοῦ λήγοντος, ὅπως ἐπ' αὐτῶν τὸ γενικὸν συνταχθῇ πρωτόκολλον. Ἐὰν δὲ ὁ ἀγορεύσας τρόπον ἐρεύρισκεν, ἵνα καὶ τοῦτο δυνατὸν καταστῇ, καὶ αὐθημερὸν ταῦτα ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ κράτους εἰς τὸ ὑπουργεῖον μεταφέρωνται, ταχυδρομικὴ ἐρεύρεσις ἀνῆκεν εἰς αὐτόν. Διὰ ταῦτα ἀναγκαῖον καθίσταται, ἵνα ἡμέραι τινὲς τοῦ μηνὸς παρέλθωσι· καὶ ὅταν μὲν τὸ ταχυδρομεῖον κατὰ πέμπτην ἀνεχώρει ἐξ ἐπαρχιῶν περὶ τὸ τέλος τῆς τελευταίας δεκαημέρου, τὰ μερικὰ ταῦτα πρωτόκολλα ταχύτερον ἔρθανον, καὶ περὶ τὴν 3 ἢ 4 τοῦ εἰσιόντος τὸ γενικὸν συνετάσσετο, ἄλλως ἐκεῖνα μὲν βραδέως ἐλαμβάνοντο, τοῦτο δὲ καὶ κατὰ τὴν 6 συνετάσσετο· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀληθὴς αἰτία τῆς βραδείας τοῦ πρωτοκόλλου τότε συντάξεως, τὴς ὁποίας, ἂν γνώσιν εἶχεν ὁ ἀγορεύσας, δὲν κατέστατε τοὺς δικαίους μετ' ἀνόμων. Ὑπὲρ τῶν ὑπουργῶν ἐκείνων προστίθεται ἔτι, ὅτι τὸ γενικὸν πρωτόκολλον συνετάσσετο αὐθημερὸν κατὰ τὴν ἄφιξιν τῶν μερικῶν, καὶ αὐθημερὸν ἐπίστις εἰς τὰς τελωνιακὰς ἐκοινοποιεῖτο ἀρχὰς καὶ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως ἐδημοσιεύετο. Ἔτι δὲ καὶ δ' ἰδιωτικῶν ἵνα καὶ νότεως καταστῇ ὁ προσδιορισθεὶς μέσος ὅρος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ὁ φόρος τοῦ μηνὸς ἐκείνου θέλει εἰσπραχθῇ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοιαύτη περὶ τὴν σύνταξιν τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου ἀνωμαλία δυσηρέστει τοὺς τότε ὑπουργοῦντας, σκέψις ἐγένετο ἵνα δυνατὴ καταστῇ ἡ ἐν ὡρισμένῃ ἡμέρᾳ, τῇ ἐσχάτῃ τοῦ παρελθόντος ἢ τῇ πρώτῃ τοῦ εἰσιόντος μηνὸς, τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου σύνταξις· καὶ ἐπειδὴ ἀδύνατον τοῦτο ἦτον, λαμβανομένων ὡς βάσεων κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ τῶν τριῶν δεκαημέρων πρωτοκόλλων τοῦ λήγοντος μηνὸς, ἐπροτάθη ἵνα ἀντὶ τούτων ὑπ' ὄψιν λαμβάνωνται τὰ πρωτόκολλα τῆς α. καὶ 6'. δεκαημέρου τοῦ παρελθόντος καὶ τὸ τῆς γ' δεκαημέρου τοῦ προπαρελθόντος μηνὸς· διισταζόντος δὲ τοῦ ὑπουργείου τὸ μέτρον τοῦτο νὰ παραδεχθῇ, πολλὴ ἐγένετο ἔρευνα ἐπὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν καὶ ἀλλαχοῦ ὁ νόμος οὗτος ἐφαρμόζεται, μετὰ πληροφορίαν δ' ὅτι οὕτω καὶ ἐν Γαλλίᾳ τὸν νόμον ἐνεργοῦσιν ἡ πρότασις αὕτη ἐγένετο παραδεκτὴ, καὶ τὸ μέτρον τοῦτο ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1845. Ἐκτοτε δὲ μέχρι τῆς παραιτήσεως τοῦ Κ. Μεταξᾶ, ὅτε καὶ οὗτος ἀπεσύρθη τοῦ ὑπουργείου, τὰ γενικὰ πρωτόκολλα συνετάσσοντο κατὰ τὴν τελευταίαν τοῦ μηνὸς ἡμέραν, ἐπέμποντο αὐθημερὸν εἰς τὰς τελωνιακὰς ἀρχὰς, καὶ διὰ τοῦ πρώτου ἐκδιδομένου μετὰ τὴν σύνταξιν φύλλου τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως ἐδημοσιεύοντο. Ἐπήνεγκε δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου, ὅτι, ὑπουργοῦντος τοῦ Κ. Δ. Μανσόλα, τὰ μὲν συντασσόμενα γενικὰ πρωτόκολλα τακτικῶς εἰς τὴν τότε διεύθυνσιν τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως ἐπέμποντο, καὶ εἰς ἰδιωτικῶν ἔτι ἐφημερίδων, πρὸς δημοσίευσιν· ἀλλὰ, μὴ δημοσιευθέντων τῶν πρωτοκόλλων τοῦ Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου, τὸ ὑπουργεῖον, ἰδὼν τὴν ἔλλειψιν ταύτην, αὐστηρῶς τὴν τότε διεύθυνσιν ἐπέπληξε, σπεύσασαν ἵνα καὶ τὰ τρία ἐντὸς μιᾶς καταπέμψῃ δημοσιεύσῃ· οὐχ' ἧττον δὲ δι' ἰδιωτικῶν τότε προεδημοσιεύθησαν ἐγκαίρως ἐφημερίδων, κατὰ τὴν τοῦ ὑπουργείου τακτικὴν, καὶ τοῦτο μαρτυροῦσι τὰ κατατεθέμενα ἤδη φύλλα τῆς ἐφημερίδος ἡ Ἀθηνᾶ. Πρὸς δὲ τὰ λεχθέντα περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1844 ἀπήντησεν, ὅτι ὁ κατηγορήσας τῶν συνταξάντων τὰ πρωτόκολλον ἐκεῖνο προσώπων μόνον δύω καταστάσεις, τὴς 1 καὶ 3 δεκαημέρου, δὲν ἔφερε δὲ καὶ τὸ τῆς 2 δεκαημέρου· καὶ μ' ὅλον ὅτι ἡ ἐν τῷ περιθωρίῳ τοῦ μερικοῦ πρωτοκόλλου, ἐφ' οὗ τὸ γενικὸν ἐκεῖνο ἐστηρίχθη, σημείωσις, ὅτι οἱ σημειούμενοι σῖτοι δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἐγχωρίων, πρωτότυπος καὶ μοναδικὴ, τὴν προσοχὴν τοῦ συντάσσοντος νὰ ἐκφύγῃ πιθανὸν ἦτον, μ' ὅλα ταῦτα, ἵνα καταδειχθῇ πραγματικὴ ἔλλειψις, ἔπρεπε καὶ τὸ τῆς 2 δεκαημέρου πρωτοκόλλων νὰ προσαχθῇ, ὅπως δειχθῇ ὅτι εἰς τῶν προσδιορι-

σμὸν τοῦ μέσου ὅρου ὑπ' ὄψιν ἐλήφθησαν καὶ αἱ τιμαὶ τοῦ μὴ ἐγχωρίου σίτου. Ἄνευ δὲ τούτου καὶ ἡ κατηγορία αὕτη ἀνυπόστατος δηλοῦται· καθόσον καὶ ὁ ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τούτῳ ἀριθμὸς δύναται νὰ δηλοῖ, ὅτι ἐλήφθη καὶ τοῦτο τὸ δεκαήμερον ὑπ' ὄψιν, ἐξ οὗ δηλοῦται ὅτι κατὰ τὴν δεκαήμερον ἐκείνην δὲν ἐπωλήθησαν σῖτοι ἐγχώριοι· οὐ μόνον δ' ἀλλὰ, καὶ λάθος ἂν ἐγένετο, οὐδεμία ὅμως προέκυψεν ἐλάττωσις φόρου, τοῦ μὲν πρωτοκόλλου ἐκείνου φέροντος ὅρον εἰδικὸν δραχ. 6 τοῦ δὲ τῆς 3 δεκαημέρου 5:83, καὶ μόνον διαφορᾶς ὑπαρχούσης ἐπὶ τοῦ γενικοῦ μέσου ὅρου λεπτῶν 3, τοῦ μὲν ὑπάρχοντος ὄντος 6:14· τοῦ δὲ ὑποτιθεμένου 6:11, καὶ τοῦ φόρου ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιπτώσεσιν ὄντος τοῦ αὐτοῦ ἐκ λεπτῶν 10. Ἐκ τούτων συνήγαγεν, ὅτι ψευδὲς μὲν τὸ λεχθὲν περὶ ἐλαττώσεως φόρου εἶναι, αἰσχρὰ δὲ συκοφαντία ὅτι, ἐκ τῆς ἐλαττώσεως ταύτης, ἐπεγένετο ὠφέλεια πρός ἔμπορόν τινα ἐν Σύρῳ· καὶ ὅτι τὸ μέσον τοῦτο τῆς ὑπερασπίσεως ἔβλαψε μᾶλλον, καταδείξαν διὰ παραλληλισμοῦ, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν οὐδ' ἀναστολὴ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ πρωτοκόλλου ἐγένετο, οὐδὲ πρωτοκόλλου ὑπεξαίρεσις, οὐδὲ νομίμων διὰ πλαστῶν ἀντικατάστασις.

Μετὰ τὸν χθὲς ἀγορεύσαντα εἰπόντα, ὅτι ἐμνήσθη χθὲς τούτων οὐχὶ ἵνα κατηγορήσῃ τινος τῶν τότε ὑπουργῶν, ἀλλ' ἵνα ἀποδείξῃ τὴν ὕπαρξιν ἁμαρτημάτων τότε ἄνευ σκοποῦ τινος· καὶ ὅτι ἐπιφυλάσσεται ἐν ἰδίᾳ συζητήσει νὰ ἀναπτύξῃ ταῦτα τε καὶ τὰ συναφῆ τούτοις πρὸς ἀνασκευὴν τῶν ἀντιθέτων. Ὁ πρόεδρος, ἀναβαλὼν τὰ περὶ τούτων μετὰ τὴν λύσιν τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἀνήγγειλεν ἀντικείμενον τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν σιτηρῶν.

Ἐπὶ τούτου ἐξέθηκέ τις ὅτι, ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτῆς Βουλευτικῆς μας περιόδου, συνερχομένη ἡ βουλὴ σήμερον, ἀντικειμένου συζητήσεως αὐτῆς ἔχει τὴν ἐπίκρισιν κυβερνητικῆς πράξεως, ἥτις ἀπαιτεῖ τὴν ἀπέλασιν παντὸς συμπαθείας ἢ ἀντιπαθείας αἰσθήματος, καὶ μετὰ ψυχρότητος ἀπαθῆ ἐπὶ τοῦ προκειμένου κρίσιν· διότι ἡ ἐπενεχθησομένη ψῆφος διάφορος τῶν δοθεισῶν διατελεῖ, καὶ ἐκ ταύτης τὸ παριστάμενον κοινὸν θέλει κρίνει ἐπὶ τῆς συνοδευούσης τὰς πράξεις ἡμῶν ἠθικῆς καὶ τιμιότητος. Αὐτὸς δὲ μηδὲ διὰ προσωπικῆς ἔχθρας διαιρούμενος, μηδὲ διὰ φιλίας συνδεόμενος μὲ τὸν κατηγορούμενον ὑπουργὸν, ἀπὸ πεποιθήσεως θέλει ἐκφέρει κρίσεις, ὡς πόρισμα τῶν ἐνόρκων καταθέσεων· καὶ πρὸς τοῦτο πείθεται, ὅτι οὔτε τὸν ὑπουργὸν θέλει παροξύνει, οὔτε τὸν νομάρχην, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ὁποίου διατελεῖ, οὔτε

τοὺς ἐν τῷ ὑπουργείῳ ὑπηρετοῦντας. Καὶ πηγὴ μὲν τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐστὶν ὁ ἀπὸ 8 Ἀπριλίου 1843 περὶ σιτηρῶν νόμος, καὶ ὁ φορολογικὸς, κατὰ τὸν ὑπουργὸν καὶ τὸ μονοψηφοῦν τῆς ἐπιτροπῆς μέλος, τοῦ 1846 νόμος, αἰτία δὲ ἡ τῶν νόμων τούτων πρὸς ἀλλήλους κατ' αὐτοὺς σύγκρουσις. Ὁ πρῶτος τούτων νόμος πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς γεωργίας, ἐπιβάλλει εἰς μὲν τὰς διοικητικὰς, δημοτικὰς καὶ τελωνιακὰς ἀρχὰς ὡρισμένων πόλεων, νὰ πέμπωσι κατὰ δεκαήμερον σημείωσιν τῶν ἡμερουσίων τιμῶν τῶν καταναλισκομένων ἐγχωρίων σίτων, εἰς δὲ τοὺς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ὑπουργοὺς νὰ συντάσσωσιν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν γενικὸν πρωτόκολλον, πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ φόρου ἐπὶ τὸν μῆνα ἐκεῖνον· καὶ τιμὴν μὲν τῶν σίτων ἀπαιτεῖ τὴν τῶν ἐγχωρίων, ὀνομάζει δὲ πρὸς σύνταξιν τῶν εἰδικῶν πρωτοκόλλων ἀρχὰς, γνωριζούσας ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν τήν τε τιμὴν τοῦ ἐγχωρίου καὶ τοῦ εἰσαγομένου σίτου, οἷοι ὁ δήμαρχος, ὁ τελώνης καὶ ὁ ἐπιτηρῶν πάντας νομάρχης. Ὁ δεύτερος δὲ τοῦ 1846 φορολογικὸς νόμος διατάσσει ἐν ἀρ. 43, ἵνα πωλῶνται οἱ δημόσιοι ἀπὸ φόρων συναγόμενοι καρποὶ ἐπὶ δημοπρασίας, καὶ νὰ παραχωρῶνται εἰς αὐτοὺς τοὺς φορολογουμένους οἱ φόροι αὐτῶν μόνον ἄνευ δημοπρασίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰς τὸν τόπον τρεχουσῶν τιμῶν, τῶν ἐμφαινομένων ἐκ πρωτοκόλλων συντασσομένων κατὰ δεκαπενθήμερον ὑπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, γνωρίζοντος ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ τὰς κατὰ χωρία καὶ δήμους τιμὰς τῶν καρπῶν, τοῦ ταμίου, γνωρίζοντος ἐπίσης ταύτας ὡς δεχομένου προπληρωμὰς τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος, καὶ τοῦ νομάρχου, ὀφείλοντος νὰ γνωρίζῃ ἐπίσης αὐτὰς ἐκ τῆς ἐπιτηρήσεως διὰ τὴν θέσιν αὐτοῦ. Ἀναγινώσκων δὲ μετ' ἐπιστασίας τὴν τοῦ μονοψηφοῦντος ἔκθεσιν καθορᾷ, ὅτι οὗτος, ἐπαινῶν ἀφ' ἑνὸς τὸν ὑπουργὸν, ἀποδίδωσιν εἰς αὐτὸν ἀφ' ἑτέρου τὴν μεγάλην ἀνακάλυψιν τῆς διαφορᾶς τῶν τιμῶν, τῶν ἐν τοῖς κατὰ δεκαημερίαν καὶ δεκαπενθημερίαν πεμπομένοις πρωτοκόλλοις, καὶ τὴν ἐπὶ ταύτῃ ἔλλειψιν τῶν συντασσουσῶν αὐτὰ ἀρχῶν, ὑφ' ἣν τὸν ὑπουργὸν νὰ καλύψῃ ἀγωνίζεται. Ἀπὸ τούτων δὲ μεταβὰς εἰς τὸ ἱστορικὸν ἐξέθηκεν, ὅτι ἐν μιᾷ τῶν συνεδριάσεων ἠρωτήθη ὁ ὑπουργὸς, περὶ τῆς μήπω ἀποστολῆς τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Δεκεμβρίου εἰς τὰς τελωνιακὰς ἀρχὰς, καὶ ἐδικαιολόγησε τοῦτο διὰ τῆς παρακαίρου ἀφίξεως τῶν πρωτοκόλλων ἐκ Σύρου· ἐν ἄλλῃ δὲ, ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς διαφορᾶς, ἐν τῷ δημοσιευθέντι διὰ τοῦ ἀριθ. 2 τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως πρωτοκόλλῳ τοῦ Ἰανουαρίου, τοῦ γενι-

κοῦ μέσου ὄρου καὶ τῶν ἀποτελούντων αὐτὸν εἰδικῶν, ἀπήντησε μετ' ὀργῆς καὶ ἐνθουσιασμοῦ, ὅτι τοῦτο εἶναι τυπογραφικὸν ἁμάρτημα· καταθεὶς δὲ καὶ τὸ ἕτερον τῶν πρωτοτύπων πρωτοκόλλων, διϊσχυρίσθη ὅτι τὸ κατατεθὲν εἶναι τὸ γνήσιον. Βλέποντες δὲ τὸν ὑπουργὸν λέγοντα, ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ συντάξῃ τὰ γενικὰ πρωτόκολλα, ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν πεμπομένων ἵνα μὴ παρανομήσῃ, πείθεσθε ὅτι ὁ ὑπουργὸς καλῶς ἐννοεῖ ἀμφοτέρους τοὺς νόμους. Ἡ Βουλὴ δὲ τότε ἀπεφήνατο, ἵνα συσταθῇ ἐπιτροπὴ καὶ ἐξελέγξῃ τὴν μεταξὺ τῶν δύω ἐφημερίδος καὶ πρωτοκόλλων διαφοράν, δοῦσα ὀκταήμερον εἰς τὸν ὑπουργὸν χρόνον, ἵνα καὶ τὰ εἰδικὰ τῶν ἐπαρχιῶν πρωτόκολλα καταθέσῃ, ἐφ' ὧν τὸ γενικὸν τοῦ μηνὸς ἐκείνου ἐστήριξε. Δυστυχῶς ὅμως κατὰ τὴν ὀδόην ἡμέραν προσελθὼν ὁ ὑπουργὸς ἐξέθηκεν, ὅτι τὰ ἐκ Πατρῶν καὶ Καλαμῶν πρωτόκολλα ὑπεξηρέθησαν, προσκαλέσας δὲ τοὺς νομάρχας τῶν πόλεων τούτων, ἵνα ἀντίγραφα τῶν σταλέντων πέμψωσι, παρὰ μὲν τοῦ τῆς Ἀχαΐας ἀντίγραφον ἔλαβε φέρον τὸν ἐν τῇ ἐφημερίδι ὅρον, παρὰ δὲ τοῦ τῆς Μεσσηνίας ἁπλῶν ἀπάντησιν ὅτι δὲν ἐτήρησεν ἀντίγραφον· τότε δὴ ἡ Βουλή, πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, ἐπέβαλεν εἰς τὴν συσταθεῖσαν ἐπιτροπὴν ἵνα καὶ ἐνόρκως μάρτυρας ἐξετάσῃ, ἔκ τε τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου καὶ ἄλλων σχετικῶν προσώπων· μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν δὲ τῶν ἀνακρίσεων, ἐκτύπωσιν καὶ διανομὴν αὐτῶν εἰς πάντας, ἑτέρα ἐκ τῶν τμημάτων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ συνεστάθη, ἔκθεσιν ὑποβαλοῦσα καὶ κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ γνωμοδοτήσασα. Ἐκ τῶν ἀνακρίσεων δηλοῦται, ὅτι ὁ ὑπουργὸς πολὺν εἶχε ζῆλον, ἵνα μείζονα σχηματίζῃ τὸν ἐπὶ τῶν σιτηρῶν φόρον, ἢ κατὰ τὰ πεμπόμενα εἰδικὰ πρωτόκολλα, ἐφ' ᾧ καὶ ὑπογράψας τὸ τοῦ Δεκεμβρίου, συνταχθὲν κατὰ τὸν νόμον τὴν 30 Νοεμβρίου, τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ἐπὶ δεκαεννεθήμερον ἀνέστειλε, ζητῶν, ὡς ἐλέχθη, ἐντεῦθεν πληροφορίας παρὰ τῶν ἀρχῶν, ἢ, ὡς μὲν ἁπάντων ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν πρώτην ἀπευθυνθεὶσαν περὶ τῆς μὴ ἀποστολῆς αὐτοῦ ἐρώτησιν παρὰ τῶν ἀρχῶν Σύρου, ὡς νῦν δὲ λέγει, παρὰ τοῦ Νομάρχου Ἀθηνῶν, ἐντὸς τῆς πρωτευούσης διατελοῦντος, καὶ εὐαρίθμους ἀπεχόντος ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου πόδας. Πρὸς τοῦτο μακρὰ ἐγράφη ἀλληλογραφία, καθ' ἣν ὁ μὲν ὑπουργὸς ἐρώτα περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο πρωτοκόλλων, ὁ δὲ νομάρχης, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16,495 ἐγγράφου αὐτοῦ, ἀπαντᾷ εἰς τοῦτο δικαιολογῶν τὴν διαφοράν· καὶ ὅμως καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ Γλαράκη καταθέσεως, καὶ τῆς τοῦ Παρίση ἔτι, ὑπαλλήλου τυγχάνοντος ἐν τῷ ὑπουργείῳ διατε-

λοῦντος μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν προσόδων Ἀττικῆς, ἡ διάθεσις αὕτη τοῦ ὑπουργοῦ συνάγεται· ὁ τελευταῖος δὲ κατατίθησιν, ὅτι ἤκουτε τοῦ Κρακίδα, λέγοντος ἀδιάφορον τὴν τοιαύτην ἀναβολὴν τῆς ἀποστολῆς τοῦ πρωτοκόλλου. Ἐν τούτοις, ἐκ μὲν τῆς τοιαύτης ἀναβολῆς τῆς ἀποστολῆς ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας σχεδόν, προέκυψεν ἐπιβολὴ φόρου δραχμῆς μιᾶς ἐπὶ τοῦ κοιλοῦ, τοῦ κατὰ τὸν Νοέμβριον δηλονότι ὑπάρχοντος, ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸν Δεκέμβριον ὁρισθέντος ἐξ 75 λεπτῶν· ἡ δ' ὑπεράσπισις, πρὸς δικαιολογίαν τούτων, πρωτόκολλα παρελθόντων προσήγαγεν ὑπουργείων βραδέως συνταχθέντα· ὡς ἂν ἡμεῖς ἐκατηγοροῦμεν τοῦ ὑπουργοῦ, ἐπὶ βραδείᾳ τοῦ πρωτοκόλλου συντάξει, ἢ ἐπὶ ἀναβολῇ τῆς ἀποστολῆς καὶ ἐκ ταύτης παρανόμως εἰσπράξει, συνεπαγούσῃ καὶ ῥητὴν τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Συντάγματος παράβασιν, ῥητῶς ἀπαγορεύοντος τὴν τοῦ νόμου ἀναστολήν. Ἀλλά, καὶ ὅμοιον τῷ προκειμένῳ τὸ ἐκτεθὲν ἂν ὑπῆρχεν, οὐχ ἧττον τὸ ἐπικείμενον βάρος ἤθελε βαρύνει τὸν ὑπουργὸν τότε, ὄντα ἐπίσης ὑπεύθυνον ὡς καὶ ἐκεῖνοι· τὸ γενικὸν ὅμως τῶν ὑπερασπιζόντων τὸ ὑπουργεῖον ἐπιχείρημα εἶναι, ὅτι καὶ ἄλλο τε τοιοῦτο ἐγένοντο, ὡς ἂν τὰ ἄλλο τε γενόμενα νὰ δικαιώσωσι τὰ γενόμενα δύνανται· τούτων δ' οὕτω δικαιουμένων, καὶ ὑπὸ τὴν πρόφασιν ταύτην δικαιουμένων, ὑπὸ συνταγματικὸν πολιτευόμεθα πολίτευμα; Τί δ' ἀπολείπεται τῶν ὑπουργῶν ἐπὶ κατηγορήσεσιν εἰσαγγελλομένων; Οἱ τὸ ὑπουργεῖον ὑπερασπίσαντες, μὴ δυνηθέντες τὴν ἀναβολὴν νὰ ἀρνηθῶσιν, ἐδικαιολόγησαν αὐτὴν διὰ τοῦ λόγου, ὅτι ἐζήτει πληροφορίας· ἀλλ' ἵνα τί δὲν ἀπέστειλλε πρῶτον τὸ πρωτόκολλον καὶ δὲν ἐτηροῦντο αἱ ζητηθεῖσαι πληροφορίαι ὑπὲρ τοῦ ἑπομένου μηνός; Ἐκ τούτων ἀγνοεῖται, ἂν τεκμαίρηται πρόθεσις, τὴν ὁποίαν οὐχ ἧττον δὲν ἐρευνᾷ, ἀρίνων εἰς τὸν δικάσοντα, καὶ περιοριζόμενος εἰς ἁπλῆν τὴν ὕπαρξιν τοῦ γεγονότος, ἀρκοῦσαν διὰ τὴν παραδοχὴν τοῦ κατηγορητηρίου.

Μεταβὰς εἰς τὸ πρωτόκολλον τοῦ Ἰανουαρίου ἐξέθηκεν, ὅτι ὁ μακαρίτης Κρακίδας, εἰς ὃν τῶν πρωτοκόλλων ἡ σύνταξις ἦτον ἀνατεθειμένη, συντάξας αὐτὸ ὑπέβαλεν εἰς τὸν εἰσηγητήν, ὅστις προσυπογράψας ἔδωκεν εἰς τὸν ὑπουργὸν ἵνα ὑπογράψῃ αὐτό· οὗτος ὅμως μετ' ἀντιρρήσεως, ὅτι τὰ πρωτόκολλα εἰσὶν ἐσφαλμένα, μείζους σημειοῦντα τιμάς, ἐζήτησε τὰ τῆς δεκαπενθημερίας, καὶ, καλέσας τὸν Βάρδαγλην, τὴν διαφορὰν εἰς αὐτὸν ἐξήγησεν. Ἀφοῦ δ' ὁ εἰσηγητὴς οὗτος παρετήρησεν, ὅτι δύναται νὰ ἐπιπλήξῃ τὰς ἀριθοδίους ἀρχὰς καὶ διὰ προστίμου νὰ τιμωρήσῃ

ἐν ἀνάγκῃ αὐτὰς, οὐδέποτε δὲ νὰ ἀναστείλῃ τὴν τοῦ πρωτο-
κόλλου ἀποστολήν· ἐπείσθη μὲν ὁ ὑπουργὸς καὶ ὑπέγραψε τὸ
πρωτόκολλον, προσεκάλεσε δὲ μετ' ὀλίγον τόν τε νομάρχην
Ἀττικῆς καὶ Κροκίδαν, καὶ ἔπεισε τὸν πρῶτον ὅτι τὰ πρωτο-
κόλλα ἔπρεπε νὰ φέρωσι 4:84 ἀντὶ 6:19 ὅρον· οὕτω δὲ ὁ
ἀκριβὴς πρὸ 15 ἡμερῶν νομάρχης καταδείκνυται νῦν ὑποτελὴς
καὶ ἀνίκανος, καὶ τοῦ μεγίστου τῶν κακουργημάτων συνεργός.
Διαταχθεὶς ὁ νομάρχης ἵνα διορθώσῃ τὰ πρωτόκολλα, ἐπαγ-
γέλλεται μὲν ἐκεῖ, ὅτι θέλει ἐρευνήσει μὴ ὧσιν ὅμοια· μεταβὰς
δ' εἰς τὸ νομαρχιακὸν κατάστημα διατάττει τὸν γραμματέα,
ἵνα νέα συντάξῃ ἐπὶ τιμῇ 22 λεπτῶν, καὶ ἐπιμένει μάλιστα
παραιτούμενος ἀπὸ πάσης συζητήσεως πρὸς τὸν γραμματέα,
ἐπενεγκόντα ἐν ἀρχῇ ἀντιρρήσεις. Καὶ οἱ μὲν ὑπερασπίσαντες
τὸν ὑπουργὸν ἐσιώπησαν τὸ μαρτυρηθὲν, ὅτι ὁ ὅρος τῶν 22
λεπτῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὸν νομάρχην ἐδόθη, δηλοῦται
ὅμως καὶ τοῦτο ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ νομάρχου, εἰπόντος,
ὅτι διετάχθη νὰ σημειώσῃ τὰς τιμὰς τῶν *ἐπιτοπίων* σίτων,
δηλονότι τῶν ἀθηναϊκῶν ὄντων ἐλάσσονος ἀξίας, καὶ οὐχὶ τῶν
ἐγχωρίων, τῶν ἀπὸ Θηβῶν καὶ Λαμίας ἀξίαν ἐχόντων μείζονα.
Καὶ ταῦτα πάντα ἐπὶ τίνι σκοπῷ ἐγένοντο; κατὰ μὲν τοὺς
ὑπερασπίσαντας ἐξ ὑπερβάλλοντος ζήλου· ἀλλὰ κατιδὼν ὁ
ὑπουργὸς, ὅτι ὁ ὅρος δὲν ἀλλάσσει ἐκ μόνης τῆς τῶν πρωτο-
κόλλων Ἀθηνῶν ἀλλαγῆς, προάγεται εἰς σειρὰν ἄλλην ἀθεμι-
τουργημάτων, καὶ ἐκ τούτου ἐπέρχεται ἡ ἀλλαγὴ τῶν ὅρων
τῶν Καλαμῶν καὶ Πατρῶν. Ὅτι δὲ τούτων αὐτουργὸς ὁ ὑπουρ-
γὸς ὑπάρχει, συνάγεται, διότι οὗτος διέταξε τὸν Κροκίδαν ἵνα
ἀλλάξῃ τὰ τῶν Ἀθηνῶν πρωτόκολλα, καὶ αὐτὸς, ἐμπιστευθεὶς
τοῦτο εἰς αὐτὸν, αὐτὸς οὗτος ἀδιστάκτως διέταξε κατόπιν
καὶ τὴν τῶν ἄλλων ὅρων ἀλλαγήν· ὅτι δ' ἐκ τούτου συνέβη
παράνομος εἴσπραξις δῆλοῦται, ἐκ τῆς καταθέσεως αὐτῆς τοῦ
τελώνου πειραιῶς Τούντα, ἐξ ἧς ἔτι μαρτυρεῖται καὶ ἡ ὑφιστα-
μένη τῶν ὑπαλλήλων κατάστασις, ὑπογραφόντων πρωτόκολλα
κενὰ ἄνευ σημειώσεως τινος τιμῶν. Καὶ ἡ ὑπεξαίρεσις αὐτὴ ὅτι
δῆλοῦται ὅτι ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τὴν διεκπεραίωσεως ἐπράχθη,
ὡς ὑπάλληλος ἀμερόληπτος κατατίθηται, καὶ ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν
καταθέσεων τοῦ Γλαράκη, τοῦ Κροκίδα καὶ αὐτοῦ τοῦ Πασχάλη·
καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Παρίσσης ὁμολογεῖ, ὅτι ὁ φάκελλος παρεδόθη
εἰς τὴν διεκπεραίωσιν, παραληφθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Κροκίδα, ἐπε-
στράφη αὖθις εἰς τὴν διεκπεραίωσιν, ἔνθα καθ' ὅλην τὴν νύκτα
παρέμεινε. Δοθεὶς τὴν ἐπιοῦσαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Παρίσση εἰς

τὸν ἀντιγραφέα Πασχάλην, ἵνα ἐπενέγκῃ τὴν διόρθωσιν τῶν
ὅρων διὰ χημικῆς μελάνης. Συνδυάζων ἕκαστος τὸ γεγονὸς
τοῦτο μὲ τὸ κατατεθὲν, ὅτι εἰς τῶν ἐμπόρων συνεντεύξεις ἔλαβε
μετὰ τοῦ Παρίσση, ἠρώτα δὲ μετὰ τοῦτο τὸν μακαρίτην Κρο-
κίδαν ὁπόσος ὡρίσθη ὁ γενικὸς μέσος ὅρος, πείθεται ὅτι κατὰ
τὴν νύκτα, καθ' ἣν ὁ φάκελλος εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἀπελείφθη,
αἱ τε ἀναγκαῖαι διορθώσεις ἐγένοντο καὶ τὰ ἐλλείποντα ὑπε-
ξηρέθησαν. Ὅταν δὲ καὶ περὶ τούτου αὖθις κατὰ τὴν 5 Φεβρουα-
ρίου λόγος εἰς τὴν βουλὴν ἐγένετο, ὁ ὑπουργὸς ἐκάλεσε τότε
τὸν ὑπάλληλον Μάτσαν, καὶ, ὑπολαβὼν ὅτι ὁ λόγος περὶ τοῦ
πρωτοκόλλου τοῦ Φεβρουαρίου ἐγένετο, ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ
τοῦ μηνὸς ἐκείνου τὸ πρωτόκολλον· ἐνεγκὼν δὲ ὁ Μάτσας
τοῦτο, καὶ ἰδὼν κατόπιν ὅτι περὶ τοῦ Ἰανουαρίου ἐπρόκειτο,
ἔσπευσεν ἵνα καὶ τοῦτο φέρῃ ἐνταῦθα· ἅμα δὲ παραλαβὼν τὸν
φάκελλον παρὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀρχείου, ὑπὸ ἀπεσταλμένων τοῦ
ὑπουργοῦ κλητήρων πρὸς τοῦτο κατ' ἐπανάληψιν ἐζητήθη, καὶ
τὸν φάκελλον τοῦτον ἐνταῦθα ἔφερεν. Ὁ Ταμπουραντὴς ὅμως
δὶς τὸν φάκελλον, τοῦ τε Φεβρουαρί ου καὶ Ἰανν ουαρίου, δοὺς εἰς
τὸν Μάτσαν οὐδὲν τῶν γεγονότω ν τούτων ἐνθυμεῖται, ὡς λέγει· ὁ
δὲ Παρίσσης, παρ' αὐτοῦ τοῦ Ταμπουρατζῆ μαθὼν, λέγει, ὅτι
τὸν φάκελλον τοῦ Ἰανουαρίου πέντε ἡμέρας, πρὶν ἢ λεχθῶσι
τὰ ἐν τῇ βουλῇ περὶ πρωτοκόλλων, ὁ Κροκίδας εἶχε λάβει ἀπὸ
τὸ ἀρχεῖον, αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ ὁ Καλλιγᾶς ταῖς αὐταῖς λέξεσιν
ἐπιβεβαιοῖ. Ἐκ ταύτης δὲ τῆς ὁμοφωνίας τίς πλέον ἀμφιβάλλει
περὶ τῆς πραγματικῆς ὑπεξαιρέσεως, καὶ κατὰ ποσοῦτον μάλι-
στα τοῦ Ταμπουρατσῆ μὴ ἐνθυμουμένου, ὡς εἶπεν, οὔτε περὶ
τοῦ πρωτοκόλλου Φεβρουαρίου, ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ
ἴδιος εἰς τὸν Μάτσαν ἔδωκεν αὐτό.

Πρὸς δὲ τὰ περὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ὑπουργοῦ πρὸς τὸν Κ.
Χάρκον λεχθέντα ἐξηκολούθησεν ὁ αὐτὸς, ὅτι ὁ ὑπουργὸς, δοὺς
πλήρη πίστιν εἰς τὸν μακαρίτην Κροκίδαν, γενόμενον ὄργανον
τῆς τε τῶν πρωτοκόλλων Ἀθηνῶν ἀλλα ῆς καὶ τῶν ἄλλων, ἐπι-
στεύθη ἀδιστάκτως καὶ τὴν διακοίνωσιν τῶν ἐν τῇ πρὸς τὸν
Κ. Χάρκον ἐπιστολῇ· ἄλλως τε ὁ μακαρίτης Κροκίδας ἤθελεν
ἀγνοεῖ, ὅτι ἐγράφη τοιαύτη ἐπιστολὴ πρὸς τοιοῦτον τέλος. Τοῦτο
δὲ, συνδυαζόμενον μὲ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Κ. Χάρκου ὅτι ἔλαβεν
ἐπιστολὴν τοιαύτην, πεποίθησιν ἀποτελεῖ ἀκραδάντου· καθόσον
ἦτο ποτὲ πιθανὸν ὁ Νομάρχης Ἀμβροσιάδης, ὁ ἱκανώτερος τῶν
Νομαρχῶν, νὰ καταδεχθῇ μὴ τηρῶν ἀντίγραφα τῶν σταλέντων
πρωτοκόλλων, τοῦ νομάρχου Ἀττικῆς, τοῦ ἀναδεχθέντος τοιοῦτου

τηρούντος καὶ ἀντίγραφα τῶν σταλέντων πλοίων; οὐδέποτε· ἀλλ' οὗτος ἔχων ἀντίγραφα δὲν ἔπεμψεν αὐτὰ ὑπεκφεύγων τὴν τε τοῦ ὑπουργοῦ αἴτησιν καὶ τὴν ἀνάγκην ἵνα ἐλθεῖν αὐτὸ· τὴν συνέπειαν δὲ ταύτην μόνην ἡ πρὸς τὸν Κ. Ζάρκον ἐπιστολὴ ἐπήνεγκεν. Ἁρμονία ἔτι καταφαίνεται τοῦ ὑπερασπίσαντος προχθὲς τὸν ὑπουργὸν καὶ τοῦ μονοψηφοῦντος, θελόντων ἀμφοτέρων νὰ πείσωσιν ἡμᾶς διὰ τῆς καταδείξεως ἐλαχίστου ποσοῦ εἰσπραχθέντος· ἀλλὰ, ἐκ τῆς ὑποβληθείσης παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ καταστάσεως φαίνεται, ὅτι εἰς μεγαλεμπόρους 70,000 κοιλὰ καρπῶν δημοσίων ἐπωλήθησαν, ἐκτὸς τῶν εἰς μικρεμπόρους ἐκποιηθέντων· ἃ δ' ὑποτεθῇ, ὅτι πρὸς τούτοις καὶ 50,000 κοιλὰ σίτου ἐξ ἰδιωτῶν ἠγόρασαν, αἱ δὲ τιμαὶ τῶν σίτων τότε τὰς 4: 50 δραχ. κατὰ κοιλὸν δὲν ὑπερέβαινον, κατόπιν δὲ ἐπωλήθησαν ἀντὶ 6: 50 δραχμῶν, ὠφέλεια φαίνεται προσγινομένη ὑπὲρ τῶν ἐμπόρων ἐκ 260,000 δραχ. ἐκ τῶν ὁποίων οἱ τὸ ἴδιον ὄφελος ἐζητοῦντες ἔμποροι τὰς 60,000 δραχ. πιθανῶς διεθήκαν πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου, καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἀδύνατον δὲν φαίνεται ἂν ἐκλόνισαν τὴν πεποίθησιν ὑπαλλήλων, ἢ ἂν προσήγγισαν καὶ αὐτὰ τοῦ ὑπουργοῦ τὰ τέκνα, καὶ αὐτὸν ἔτι. Τοιαῦτα μεθαμῶς ἀναλογισάμενοι, ὅ,τε ὑπερασπιστὴς καὶ τὸ μονοψηφοῦν μέλος, πᾶθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἀπέδωκαν καὶ ἰδίαν καταφοράν, ὁ τελευταῖος μάλιστα καὶ πανηγυρικὸν ἔπλεξεν ὑπὲρ τοῦ ὑπουργοῦ· ἀλλὰ πῶς δύναται νὰ συνάδῃ ταῦτα πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς *Συντηρητικῆς* ἐκτιθέμενα ὁμολογούσης, ὅτι τὰς δημοσιευθείσας διὰ προγενεστέρου τινος φύλλου αὐτῆς καταχρήσεις, καὶ ἄλλας παρανόμους γαιῶν διαθέσεις, καὶ τὰ περὶ σιτηρῶν γραφέντα, ἐπὶ πληροφοριῶν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κ. Τσούχλου δοθεισῶν ἐστήριζεν; ἵνα τί κἂν εἰς πολιτικὸν σκοπὸν δὲν ἀποδίδεται ἡ μεταβολὴ τῆς πεποιθήσεως αὐτοῦ, ἢ ἡ ἀνυποστατος τοῦ προχθὲς; ἀγορεύσαντος ὑπερασπισις, ἀλλ' ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἀληθὲς τῶν πραγμάτων πόρισμα, τοιαύτη ἐθεωρήθη; Δὲν εἶναι ἄρα νοσούσης ἀληθῶς κεφαλῆς ἔργον ἡ τοῦ μονοψηφοῦντος ἔκθεσις, ἀλλα μὲν δημοσιεύσαντος ἀρτίως διὰ τῆς *Συντηρητικῆς*, ταῦτα δὲ νῦν ἀνασκευάζοντος καὶ ψεφανοῦντος ἐν τέλει τὸν ὑπουργόν; Πρὸς δὲ τὰ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ τοῦ ὑπουργοῦ ἀντέτυξεν. ὅτι οὐδεὶς ἄλλος τὴν κατ' αὐτοῦ ἐχάλκευσε κατηγοριαν, ἢ αὐτὸς οὗτος ὁ ὑπουργὸς, ὀλίγην καταβάλλων προσοχὴν καὶ μέριμναν· ὁ δ' ὑπερβάλλων ζῆλος, τὸν ὁποῖον εἰς τοῦτον ἀπέδωκαν, ἐπήνεγκε τὴν τῶν καθηκόντων αὐτῷ παράβασιν· ἀλλὰ τί, ἂν ἐπιτρέψητε τὴν ἐκ πολλοῦ ζήλου τῶν καθηκόντων παράβασιν καὶ τῶν παρανομημάτων διὰ τοῦτο τὴν ὕπαρξιν; πρὸς τί δὲ ἡ

τοῦ συντάγματος διάταξις, τρεῖς τὰς νομοθετικὰς ἐξουσίας ὁρίζουσα, αὐτῶν μὲν ὑφιζουσῶν τοσοῦτον φόβον, τοῦ δ' ὑπουργοῦ πλέον αὐτοῦ εἰσπράττοντος ἐκ πολλοῦ ζήλου; οἱ μετὰ πολλοῦ ζήλου βαίνοντες ὑπουργοὶ θέλουσιν ἴδει θάττον ἢ τάχιον ἡμέραν τοιαύτην. Ἐπειδὴ δ' ὁ ὑπουργὸς καὶ πάντας ἀποκαλεῖ ψευδομένους, ἀληθεύοντα μόνον δὲ τὸν μονοψηφοῦντα, ἀντιτάσσεται ὅτι τοῦ μονοψηφοῦντος ἡ τάξις συνάγεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 21 φύλλου τῆς ἑφημερίδος ἡ Συντηρητική. Σωφρόνως δὲ διακείμενος, πρὸς τὴν ἐναντίωσαν αὐτοῦ βίαν, ἢ πολιτικῶς ἀντικείμενος, γνώμην μόνον ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἐσχημάτισεν. Οὐδετέρα δὲ τῶν ἐπιτροπῶν καθῆκον παρέβη, μὴ καλέσασα τὸν ὑπουργὸν ἵνα ἐξετάσῃ, διότι καὶ ἡ πρώτων συσταθεῖσα ἐξεταστικὴ τοιαύτην δὲν εἶχεν ἐντολὴν, καὶ ἡ δευτέρα εἰσηγητικὴ καθ' ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων αὐτῆς τοῦτο ἤθελε πράξει, διαγεγραμμένων ῥητῶς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ· καὶ διότι ὁ ὑπουργὸς ἀπολογεῖται πάντοτε ἐντεῦθεν, οὐδέποτε δὲ συνταγματικῶς ἐδικαιοῦτο ἀπολογούμενος ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς. Τὸ ζῆμα τοῦτο καὶ ἤδη περιμένει αὐτὸν, ἵνα ἀπολογηθῇ καὶ ἤδη ἔτι καὶ ῥωτίσῃ τὴν βουλὴν, ἀνασκευάζων πεποιθήσεις, εἰς σχηματισμὸν τῶν ὁποίων καταθέσεις ἔνορκοι καὶ πράγματα ἀναντίῤῥητα συνέτρεξαν.

Παρετήρησεν ἐπὶ τέλους, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη τοιαύτην παρέχει ὕλην, ὥστε ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας ἠδύνατό τις ν' ἀγορεύσῃ· ἡ δὲ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της ἐπ' αὐτῆς, ἥτις ὁμοιάζει μὲ τοὺς κομήτας ἐκείνους οἵτινες ἀπανιώτατα ἐπιτέλλουσιν. Αὐτὸς λοιπὸν ἐκθείς, ὅσα ἡ συνείδησις καὶ ἡ πεποίθησις αὐτοῦ ὑπηγόρευσαν, ἀφίνει εἰς τὴν Βουλὴν νὰ σταθμίσῃ τὴν ἐντολὴν καὶ τὸ ὑψηλὸν αὐτῆς καθῆκον, καὶ τὸ δικαίωμα ὃ ἐχορήγησεν εἰς αὐτὴν διὰ τοῦ συντάγματος τὸ ἔθνος, καὶ νὰ δείξῃ ὅτι δὲν ἦλθεν ἐνταῦθα χάριν ἀτομικῶν συμφερόντων, οὐδ' ἵνα χαρισθῇ πρὸς φίλους, ἀλλ' ἵνα ἐκπληρώσῃ χρέος ἱερὸν, τὴν στήριξιν τοῦ συντάγματος· τούτου δὲ τὸ 84 ἄρθρ., περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ὁποίου πρόκειται ἤδη, εἶναι τὸ στήριγμα τῶν ἐλευθεριῶν ἡμῶν, ἀρκεῖ νὰ γινώσκωμεν νὰ ἐκτιμήσωμεν αὐτό. Μία δ' ἐκ τῶν περιστάσεων τῶν ἀπαιτουσῶν αὐτὸ εἶναι ἡ παροῦσα· τὸ δικαίωμα δὲ τῆς κατηγορίας, τὸ ὁποῖον τινὲς ὠνόμασαν σκληρὸν, εἶναι τὸ μόνον σωτήριαν μέσον, ἵνα σώσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς ἀνικανότητος δεινῶν. Ἀληθῶς μὲν εἴμεθα εἰς τὴν νεαρὰν τοῦ συνταγματισμοῦ ἡλικίαν, ἀλλὰ τὰ πλημμελήματα τῆς νεότητος εἶναι τιμωρητέα, ἵνα μὴ μετανοῇ τις ὅταν φθάσῃ εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν· διὰ τοῦτο καὶ τὴ

νεότητος οἱ ἄνθρωποι καλοὺς παιδαγωγοὺς ἐκζητοῦσι. Μένει λοιπὸν ἤδη εἰς τὴν Βουλὴν ἵ ν' ἀπαλλάξῃ τὸν ὑπουργὸν ἐκ τῆς εὐθύνης τῶν πράξεών του, καὶ νὰ ἐρελκύσῃ καθ' ἑαυτῆς τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον βάρος, ἢ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων καὶ τοῦ συντάγματος.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι δὲν θέλει κἀμεῖ διομολόγησιν, ὡς οἱ προαγορεύσαντες, αἰσθημάτων περὶ φιλίας ἢ ἔχθρας, πρὸς τὸν ὑπουργόν, διότι τὰ αἰσθήματα ὑπάγονται εἰς τὴν πεποίθησιν τοῦ ἔχοντος καὶ χαλιναγωγοῦνται ὑπ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ἄνευ προλόγου ἐπιλαμβανόμενος τοῦ ἀντικειμένου λέγει, ὅτι τοῦτο εἶναι σπουδαῖον, οὐχὶ ὡς ἀφορῶν τὴν τύχην ἑνὸς πολίτου, ὅπερ οὐδεμίαν ἐπιρροὴν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Βουλευτοῦ δύναται νὰ ἔχῃ, ἀλλ' ὡς συνηρτημένον μὲ τὴν ἠθικὴν ὑπόληψιν τῶν πολιτικῶν σωμάτων. Κατηγορεῖται ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν οὐχὶ διὰ παραπτώματα τῆς ὑπηρεσίας, ἢ δι' ἀμέλειαν εἰς τὴν αὐστηρὰν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς, ἀλλὰ διὰ πρᾶξιν κακουργημάτων· ἡ δὲ Βουλὴ προσκαλεῖται νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ἄκρον βαθμὸν τοῦ δικαιώματος αὐτῆς, τὴν κατηγορίαν τοῦ ὑπουργοῦ ἐνώπιον τῆς Γερουσίας. Καὶ ἂν μὲν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐξήγετο ἀναμφιβόλως ἡ ἐνοχὴ τοῦ ὑπουργοῦ, ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἐπέπρωτο νὰ φθάσῃ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ Βουλευτικὴν περίοδον, εἰς ἐκεῖνον τὸν ἄκρον βαθμὸν τῆς χρήσεως τῶν τελευταίων συνταγματικῶν μέσων, εἰς ὃ δὲν ἔφθασαν ἄλλα ἔθνη μετὰ μεγίστας περιπετείας· διότι τῆς χρήσεως τοῦ μέσου τούτου τὰ ἀποτελέσματα εἶναι μεγάλα, ὡς πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν σωμάτων τῶν συγκρατούντων τὴν ἐξουσίαν. Ἀλλὰ τίς εἶναι ἡ πρώτη καὶ δεινὴ κατηγορία τοῦ ὑπουργοῦ; Καθυστέρησις τῆς δημοσιεύσεως τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ μέσου ὅρου τῶν σιτηρῶν, πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ ἀναλόγου τέλους. Ἀλλ' ἐκ τῶν γενομένων καταθέσεων ἐξάγεται, ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν ἔλαβε τὰς ἀναγκαίας περὶ τοῦ πρωτοκόλλου πληροφορίας πρὸ τῆς **14** Δεκεμβρίου, ἐξέδωκε δὲ τὸ πρωτόκολλον τὴν **15** τοῦ ἰδίου. Καὶ εἰς τὰ προγενέστερα δὲ ὑπουργεῖα καθυστέρησεν ἡ δημοσίευσις τῶν πρωτοκόλλων τριῶν μηνῶν, καὶ δὲν ἐθεωρήθη τοῦτο ὡς ἔγκλημα· ἐνῷ ταῦτα εἶχον πλείονα ἄνεσιν καὶ ὀλιγωτέρας φροντίδας, ἵν' ἀσχολῶνται περὶ τὴν ἀκριβῆ τῆς ὑπηρεσίας ἐξέλεγξιν· πῶς λοιπὸν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ τοιαύτη καθυστέρησις ὡς βαρὺ ἔγκλημα τοῦ ὑπουργοῦ Πονηροπούλου; ἔπειτα ὠφειλεν ἡ κατηγορία νὰ καταδείξῃ τὴν διαφορὰν τοῦ τέλους καὶ νὰ ὑπολογίσῃ τὸ ἐπὶ πλέον, διὰ νὰ ὑπάρχῃ σαφὴς ὁρισμὸς τῆς προκειμένης

περιστάσεως. Ἐπειδὴ ὅμως οὐδὲ τοῦτο ἐγένετο, ἡ δὲ καθυστέρησις προῆλθεν ἐκ λόγων τῆς ὑπηρεσίας ἀναποφεύκτων, καὶ εἰς αὐτὴν ὑπέπεσαν καὶ τὰ προηγούμενα ὑπουργεῖα, εἰς ἃ οὐδεὶς ἀπέδωκε κακὴν προαίρεσιν, δὲν δύναται ἡ αὐτὴ περίστασις νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν παρόντα ὑπουργόν. Μεταβὰς δ' ἀκολούθως εἰς τὰ κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἐπὶ τῶν πρωτοκόλλων τῶν σιτηρῶν γενόμενα, εἶπεν, ὅτι ταῦτα εἶναι μὲν περιστατικά, διὰ τὰ ὁποῖα καὶ ὁ ἴδιος ὑπουργὸς ἐξέφρασε τὴν λύπην καὶ ἀδημονίαν του, καὶ πᾶς τις δὲν δύναται νὰ μὴ συνομολογήσῃ, ὅτι εἶναι αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ δυσάρεστα· ἀλλὰ δὲν ἐπιβαρύνουσι τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν προσωπικῶς, ὡς ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἐχαρακτήρισε. Διότι ἡ μεταλλαγὴ τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ μέσου ὅρου τῶν Ἀθηνῶν ἐγένετο, διότι τὸ κατὰ πρῶτον συνταχθὲν ἔφερεν οὐσιώδη διαφορὰν πρὸς τὰ δεκαπενθήμερα πρωτόκολλα, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδικαιοῦτο ὁ ὑπουργὸς νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Νομάρχου, ὅστις, πεισθεὶς εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ ὑπουργοῦ, ἀνεδέχθη νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰ περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς κατὰ τὸ πρῶτον πρωτοκόλλου ὑπαρχούσης. Ἂν λάβῃ δέ τις ὑπ' ὄψιν τὸν τρόπον, μεθ' οὗ τὰ πρωτόκολλα ταῦτα συνετάττοντο, καὶ τὴν ἄγνοιαν, ἣν εἶχεν ὁ τελώνης ὑπογράφων εἰς ἄγραφα πρωτόκολλα, καὶ τὴν ὀλίγην προσοχὴν τοῦ νομάρχου, ὅτις εἶχεν ἀναθέσει τὴν ἐργασίαν εἰς τινα γραφέα Ἀστερίδην, θέλει ἐννοήσει, ἂν ὁ ὑπουργὸς εἶχεν εὐλόγους αἰτίας νὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τοῦ εἰς αὐτὸν καθυποβληθέντος πρωτοκόλλου, τόσον διαφώνου πρὸς τὰ δεκαπενθήμερα, καὶ νὰ μὴ πεισθῇ τυφλοῖς ὄμμασιν εἰς τὰ παρατιθέμενα πρωτόκολλα παρὰ τοῦ νομάρχου. Ἂν δ' οὗτος, ὡς ἔχων τὴν εὐθύνην τοῦ συνταχθέντος πρωτοκόλλου, ἐπείσθη νὰ ἐρευνήσῃ καὶ νὰ φέρῃ τὴν διόρθωσιν τοῦ μὴ μετ' ἀκριβείας συνταχθέντος πρώτου πρωτοκόλλου, ὑπάρχει ἆρα πλαστογραφία ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ; πῶς δὲ λέγει ἡ κατηγορία, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ὑπεχρέωσε τὸν νομάρχην, ἐνῷ οὗτος ἔχει ἐξουσίαν ἀνεξάρτητον ἀπ' ἐκείνην τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, καὶ δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ πεισθῇ εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, καὶ ἐνῷ οὔτε ἡ ἡλικία τοῦ ὑπαλλήλου τούτου οὔτε τὰ προηγούμενα αὐτοῦ δύνανται νὰ συγχωρήσωσι τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι παρεβιάσθη ἢ παρεπείσθη παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν; Ἡ τοιαύτη περίστασις ἠδύνατο μὲν νὰ δώσῃ λόγον, πρὸς ἀκριβῆ προσοχὴν εἰς τὴν αὐστηρὰν τῶν ὑπαλληλικῶν ἑκάστου καθηκόντων ἐκπλήρωσιν, οὐδέποτε ὅμως εἰς περὶ πλαστογραφίας κατηγορίαν. Παραδόξως δὲ καὶ ἡ παραποίησις τῶν

μέσων ὅρων τῶν σιτηρῶν τῶν Καλαμῶν καὶ τῆς Σύρου ἀποδίδεται εἰς τὸν ὑπουργόν, ἐνῷ ἡ σύνταξις τῶν πρωτοκόλλων τῶν σιτηρῶν, καὶ πάντων τῶν περὶ τούτων ἐγγράφων, ἦτον ἀνατεθειμένη εἰς τὸν Κ. Γλαράκην ὡς εἰσηγητήν, καὶ τὴν παρὰ τούτου ἰδίως ἐπιφορτισμένον Κροκίδαν· ἀλλ' ἐνῷ οὗτοι ἢ διὰ τῶν ἀντιφάσεών των, ἢ διὰ τῆς συγχίσεως καὶ ταραχῆς, εἰς ἣν ὁμολογοῦσιν ὅτι εὑρίσκοντο, καταμαρτυροῦσιν ἀλλήλων, οὐδαμοῦ δὲ κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἐκ τίνων εἰκασιῶν ἀλανθάστων δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ ἡ Βουλὴ τὸ βαρὺ τοῦτο ἔγκλημα εἰς τὸν ὑπουργόν; Ἀφοῦ μάλιστα ἐκ τῶν προχθὲς λεχθέντων ἐξάγεται ὡς ἐκ περισσοῦ, ὅτι καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις τὸ ἀναδεδειγμένον τὴν σύνταξιν τῶν πρωτοκόλλων τοῦτο τμῆμα δὲν κατέβαλε τὴν προσήκουσαν προσοχήν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ παραποιήσεις τῶν μέσων ὅρων ἀπαντῶνται, καὶ τιμὴ τοῦ Ῥωσσικοῦ σίτου ἀντὶ τοῦ ἐγχωρίου εἶναι εἰλημμένη. Καθὼς λοιπὸν εἰς οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ τὴν ὀλίγην προσοχὴν τῶν ὑπαλλήλων, δύναται ν' ἀποδοθῇ, ὡς ἀπεδόθη ἄλλοτε ἡ τοιαύτη παραδρομή· πῶς δύναται νὰ ἐπιβαρυνθῇ ἤδη ὁ ὑπουργὸς μὲ τὸ ἔγκλημα τῆς παραποιήσεως δημοσίων ἐγγράφων; Ἐπὶ τοιαύταις λοιπὸν ἀμφιβολίαις, δύναται νὰ στηρίζῃ τις κατηγορίαν ὑπουργοῦ ἐπ' ἐγκλήμασι; Τὰ δὲ περὶ τῶν ἐμπόρων λεχθέντα, ὡς κέρδη σημαντικὰ πορισθέντων ἐκ τῆς τοῦ τέλους αὐξήσεως, καὶ ὥρα προσενεγκεῖν δυναμένων τῷ ὑπουργῷ καὶ τοῖς ὑπαλλήλοις αὐτοῦ, εἶναι λίαν ἀβάσιμα, διότι, ὑπαρχουσῶν τῶν τιμῶν τοῦ σίτου ἀναβιβασμένων κατὰ τὴν Εὐρώπην, εἶχον μάλιστα συμφέρον νὰ ἦναι μικρότερον τὸ τέλος ἵνα ἐξαγάγωσι τὰ σιτηρὰ αὐτῶν· διὰ νὰ διευκολύνωσι μάλιστα τοῦτο, ἀπεφάσισαν αἱ Βουλαὶ τὸν περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σιτηρῶν νόμον. Ἡ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅθεν τῆς αὐξήσεως τοῦ τέλους τῶν ἐμπόρων δωροδοκία δὲν ὑποστηρίζεται. Θεωρῶν δὲ ὀχληρὸν καὶ μάταιον νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν καταθέσεων τῶν ἀνακριθέντων μαρτύρων, καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑπαρχουσῶν ἀντιφάσεων εἰς τὰς μαρτυρίας τῶν ὑπαλλήλων ἐκείνων, οἵτινες ἦσαν ἁρμοδιώτεροι νὰ φωτίσωσιν ἡμᾶς, διότι ἱκανῶς ἐκ τοῦ προχθὲς ἀγορεύσαντος ἀνεπτύχθησαν, συνάγει μόνον, ὅτι ἐξ αὐτῶν δὲν δύναταί τις νὰ σχηματίσῃ πεποίθησιν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ· ἐπειδὴ δὲ τὸ ζήτημα, ὡς ἐν ἀρχῇ εἶπεν, δὲν εἶναι σπουδαῖον, ὡς ἀφορῶν τὴν τύχην τοῦ ὑπάρχοντος ὑπουργοῦ, τοῦ ὁποίου τὰ σφάλματα οὐδεὶς ὀφείλει νὰ ἀναδεχθῇ ἢ νὰ ὑπερασπίσῃ, ἀλλὰ διότι ἔχει πολλὴν ἐπιρροὴν εἰς τὴν ὑπόληψιν τῆς Βουλῆς, ἂν ἀναδεχθῇ νὰ ὑποστηρίξῃ κατηγο-

ρίαν μὴ ὑποστηριζομένην ὑπὸ τῶν πραγμάτων. Ἐπειδὴ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους δὲν εὑρίσκονται εἰς τὴν εἰσαγγελικὴν ἐκείνην θέσιν, καθ' ἣν ὁ εἰσαγγελεὺς ὀφείλει νὰ εἰσαγάγῃ τὸν ὑπόδικον εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς ὃ ἀφίνει τὴν περὶ τῆς καταδίκης αὐτοῦ ἢ τῆς ἀθωώσεώς του ἐλευθέραν κρίσιν· ἀλλ' ὀφείλουσι πρῶτον νὰ πείσωσιν ἐντελῶς τὴν συνείδησίν των, καὶ νὰ μὴ βασισθῶσιν μετ' ἐπιπολαιότητος ἐπ' ἀδήλων καὶ ἀμφιβόλων, ἐξ αὐτῆς τῆς ἰδέας ὁρμώμενος, καὶ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος καὶ τῆς ὑπολήψεως αὐτῆς τῆς Βουλῆς κηδόμενος, τὸ δὲ συμφέρον τοῦ ἀτόμου μεθόδως ὑπ' ὄψιν λαμβάνων, θεωρεῖ ἀπαράδεκτον τὴν περὶ κατηγορίας τοῦ ὑπουργοῦ γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπήνεγκεν ὁ εἰσηγητής, ὅτι ἀληθῶς περὶ τῆς ὑπολήψεως τῶν Βουλῶν ὁ λόγος πρόκειται, διὰ τοῦτο καὶ οὗτος, μέλλων περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ν' ἀγορεύσῃ, ἐν πρώτοις μὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν παρὰ τοῦ προχθὲς ἀγορεύσαντος προσβληθεῖσαν ὑπόληψιν αὐτοῦ, ὡς διορθώσαντος ὄπισθεν τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ καὶ ἐξελύντος τὴν φράσιν « ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διατρεξάντων » καὶ διὰ τοῦτο καὶ πλαστογράφου ἐπικληθέντος. Ἀλλ' ὅτι μὲν ἡ ὕπαρξις, ἢ μή, τῆς ῥηθείσης φράσεως εἶναι ἐντελῶς ἀδιάφορος, ἀποδείκνυσιν ἡ ὑπάρχουσα συνώνυμος αὐτῆς φράσις « ἄνευ ἐρεύνης » διότι ὁ μὴ ἐρευνήσας δὲν δύναται νὰ γνώσῃ τὰ διατρέξαντα· ὅτι δὲ οὐδεμιᾶς πιθανότητος ἔχονται τὰ περὶ τούτου παρὰ τοῦ προχθὲς ἀγορεύσαντος εἰκαζόμενα, συνάγεται ἐκ τῶν εἰλικρινοῦς ὁμολογίας τοῦ τὰ δοκίμια τῆς ἐκθέσεως διορθώσαντος, καὶ ἐκ τῶν γενομένων ἄλλων ἐξηγήσεων, καθ' ἃς ἔμενε μάλιστα νὰ συζητηθῇ εἰς ἄλλην τινὰ τακτικὴν ἡμέραν, ἂν δύναται ὁ εἰσηγητὴς νὰ διορθώνῃ τὰ δοκίμια τῆς ἐκθέσεώς του. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ὁ προχθὲς ἀγορεύσας ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ὀφείλει νὰ ἀντείπῃ, ὅτι αὐτὸς οὐδέποτε προεῖπετο νὰ ἐνοχοποιήσῃ τῶν ὑπουργῶν τῶν ἐσωτερικῶν, τοῦ ὁποίου θεωρεῖ ἀθωοτάτην τὴν προσυπογραφήν, διότι καὶ πᾶς ἄλλος ὑπουργός, βλέπων τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συναδέλφου αὐτοῦ, τοῦ ἀναδεδειγμένου τὴν ἐξερεύνησιν τῆς ἀληθείας τῶν γραφομένων, ἤθελε συνυπογράψει. Οὐδεμίαν δ' αὐτὸς διόρθωσιν οὐδ' ἀλλαγὴν εἰς τὴν πρώτην ἔκθεσιν ἔκαμεν, ἀλλά, λαβὼν τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ Προέδρου νὰ διορθώσῃ ὁ ἴδιος τὸ δοκίμιον τῆς ἐκθέσεώς του, ἔπραξε τοῦτο, τηρήσας τὴν ἀπ' ἀρχῆς ὑπάρχουσαν τάξιν· ἡ δὲ φράσις « ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διατρεξάντων » ἦν ἐξ ἀρχῆς ἐσβεσμένη, ὡς πλεονάζουσα καὶ περιεχομένη εἰς τὴν συνώνυμον αὐτῆς « ἄνευ ἐρεύνης » ὅτις ἰκανοῦ ὅτι οὐδεμία εὐθύνη εἰς τὸν πρωθυπουργὸν προσάπτεται.

Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἐπειδὴ τοῦτο νομικῶς καὶ διὰ τυπικῆς ἀναλύσεως ὑπὸ τῶν προαγορευσάντων ἀνεπτύχθη ἀποχρώντως, δὲν θέλει ἐπέμβει εἰς ἐκτενῆ τούτου ἀνάπτυξιν, ἀλλὰ θέλει περιορισθῆ νὰ δείξῃ, κατὰ τὴν παροιμίαν, τὸν ὄφιν μὴ ἐκζητήσας πόθεν ἐπέρασε. Τὸ προκείμενον θέμα εἶναι ὁμολογουμένη παράνομος εἴσπραξις, περὶ ἧς οὐδεμία ἀντίρρησις ὑπάρχει. Τὸ πρωτόκολλον τοῦ μέσου ὅρου τῶν τιμῶν τῶν Ἀθηνῶν ἐπλαστογραφήθη, διότι τὰ πρωτόκολλα τῶν ἐφόρων εἶναι ἀπαράδεκτα ὑπὸ τοῦ περὶ σιτηρῶν νόμου, δι' οὗ; ὁ ἴδιος νομάρχης πρὸς τὸν ὑπουργὸν ἐγγράφως ἀνέφερε λόγους· ἡ δ' ὡς ἐκ τῆς διαφόρου χωρητικότητος τοῦ κοιλοῦ προσενεχθεῖσα δικαιολογία εἶναι ἀβάσιμος, διότι ὁ Γέροντας μαρτυρεῖ, ὅτι τὰ πρωτόκολλα συντάττει ἐκ τῆς κατ' ὀκὰν καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς κατὰ κοιλὸν πωλήσεως. Ἐνῷ λοιπὸν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἶχεν ὑπογράψει τὴν 2 Ἰανουαρίου τὸ γνήσιον πρωτόκολλον, δὲν πέμπει τοῦτο εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν, ἀλλὰ προσκαλεῖ τὸν νομάρχην, καὶ πειθαναγκάζει αὐτὸν νὰ πλαστογραφήσῃ νέον πρωτόκολλον τοῦ μέσου ὅρου τῶν Ἀθηνῶν, ἐξ οὗ ὠφελούμενος διατάττει νὰ συνταχθῇ νέον γενικὸν πρωτόκολλον, καὶ τοῦτο πέμπει πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν νὰ ὑπογράψῃ. Ἰδοὺ ποῖος εἶναι ὁ ἔχθρὸς τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ ὁ ἀγνωμόνως πρὸς αὐτὸν προσφερόμενος. Ἰδοὺ ποία εἶναι ἡ πρᾶξις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, τὴν ὁποίαν εἰς μάτην ἐπροσπάθησε νὰ δικαιολογήσῃ ὁ ὑπερασπιστὴς αὐτοῦ, διὰ τῆς ἀγνοίας ἢ ἀνικανότητος τοῦ ὑπουργοῦ· διότι οὗτος, εἴτε ἠγνόει εἴτε δὲν ἠγνόει τὸν νόμον, εἶναι ἐπὶ πᾶσι καὶ πάντοτε ὑπεύθυνος, καὶ δὲν ἀθῳόνει αὐτὸν ἡ τῶν νόμων ἄγνοια ἢ ἡ ἀμάθεια. Αὐτὸς ὅμως, ἀφ' ὅτου ὁ νῦν ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν διωρίσθη, ἔλαβε πολλάκις ἀφορμὰς νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν τὰς ἐλλείψεις τοῦ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ τελευταῖον ἐπὶ τῆς τελευταίας περιστάσεως νὰ παρατηρήσῃ εἰς αὐτὸν, ὅτι δὲν θεωρεῖ τιμὴν αὐτοῦ νὰ συνεργάζηται μετὰ τοιούτου ὑπουργοῦ· καὶ ταῦτα ἔλεγε, βασιζόμενος εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ ὑπουργείου τῆς 4 Αὐγούστου, τὸ ὁποῖον αὐτὸς πάντοτε ἀκολουθεῖ, καὶ ἤδη, ἂν τηρηθῇ, εἶναι ἕτοιμος ν' ἀκολουθήσῃ. Ἀναγνοὺς δ' αὐτὸ συνεπέρανεν, ὅτι, ἀφοῦ διὰ τούτου τὸ ὑπουργεῖον προκηρύττει βράβευσιν τῆς ἀρετῆς καὶ καταδίωξιν τῆς κακίας, δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ θεωρήσῃ ὡς κακίαν τὴν κατὰ τοῦ εὐεργέτου ἀπάτην, οὐδὲ νὰ κατατάξῃ εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν τὸν ἀπατήσαντα μὲ τὸν ἀπατηθέντα. Οὐδεμίαν δὲ προσβολὴν τοῦ Πρωθυπουργοῦ θεωρεῖ τὴν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν εἰς δίκην ἐνώπιον τῆς Γερου-

σίας εἰσαγωγήν· ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τοῦ περιφήμου Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἀγγλίας Πήτ, ἠγέρθη ποτὲ ψιθυρισμός τις ἐν τῷ κοινοβουλίῳ περὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν Μελβύλη, ὡς καταθέντος χρήματα τῆς δημοσίας διευθύνσεως εἰς ἰδιαίτερα χρηματιστήρια, ὁ δὲ Πήτ ἀμέσως εἶπεν, ὅτι δὲν δέχεται νὰ ἔχῃ συνυπουργὸν οὐδ' ἐπὶ ἁπλῇ ὑποψίᾳ ἐνοχον· διότι οἱ ὑπουργοί, ὡς αἱ γυναῖκες τῶν Καισάρων, ὀφείλουσιν οὐχὶ μόνον νὰ ἦναι ἀλλὰ καὶ νὰ φαίνωνται τίμιοι. Ἔκτοτε λοιπὸν τὸ ὑπουργεῖον ὤφειλε ν' ἀπομακρύνῃ τὸν ὑπόδικον ὑπουργόν, καὶ οἱ ἐναντία συμβουλεύσαντες τὸν Πρωθυπουργὸν δὲν εἶναι οἱ εἰλικρινεῖς αὐτοῦ φίλοι, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν οἱ τὴν ἀλήθειαν λέγοντες οὐδέποτε εἶναι εἰς τοὺς δυνατοὺς εὐάρεστοι· καθὼς δὲ πολλαὶ πράξεις αἰθῶαι καὶ εἰλικρινεῖς παρεξηγοῦνται, τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν. Ἐπειδὴ κακῶς παρέστησαν τινές, ὅτι ἡ κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ προτεινομένη κατηγορία εἶναι ἰδιωτικοῦ συμφέροντος ἀποτέλεσμα, καὶ προσωπικῆς ἀντιπαθείας παραγόμενον· διὰ νὰ πεισθῇ δέ τις εἰς τοῦτο, ἀρκεῖ ν' ἀναδράμῃ εἰς τὴν πηγὴν αὐτῶν, αἵτινες προῆλθον ἐξ εἰλικρινῶν παρατηρήσεων, γενομένων ἐπὶ τῶν πράξεων τοῦ Κ. Πονηροπούλου· ἐπειδὴ, ὅτε καὶ αὐτὸς διωρίσθη ὑπουργός, ἡ κυριωτέρα τῆς παραιτήσεώς του αἰτία, μετά τινων ἄλλων, ἦτον ὁ συνδιορισμὸς τοῦ Κ. Πονηροπούλου ὡς ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, διότι προησθάνετο, ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ συνεργασθῇ μετ' αὐτοῦ καὶ νὰ συνυποστηρίζῃ τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον πρεσβεύει. Καὶ τῷ ὄντι, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν πρώτην τοῦ Κ. Πονηροπούλου ἀγόρευσιν, περὶ τῆς ἀθλιότητος τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, ὅτε καὶ τὸ καθολικὸν βιβλίον ἐζητήσατο, δὲν εὗρε τὸν ἀπαιτούμενον εἰς ὑπουργὸν τρόπον, καὶ ἐπίτηδες παρατηρήσεις, ἃς ἐπεβεβαίωσαν καὶ αἱ ἔξωθεν ἀκολούθως ἐλθοῦσαι πληροφορίαι. Μετὰ ταῦτα, γενομένου λόγου περὶ τῆς διαθέσεως τῶν ἐθνικῶν κτημάτων, καὶ συνομολογήσαντος τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ὅτι διέθηκε τοιαῦτα πρωτωρινῶς ὅμως, καὶ τοι παρανόμως, διωρίσθη ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάσῃ τὴν κακὴν διάθεσιν τῶν ἐθνικῶν κτημάτων· καὶ τότε αὐτὸς καθυπέβαλε τὰς προσηκούσας παρατηρήσεις, ἐξ ὧν ὤφειλε νὰ ὠφεληθῇ ὁ διευθύνων, ἐπειδὴ ταύτας εἰλικρινέστατα καὶ ἐγκαίρως παρετήρει, διότι δὲν ἤθελε ν' ἀποδοθῇ οὐδεμία κηλὶς εἰς τὸ σύστημα, εἰς ὃ ἀνήκει. Καὶ ἐπὶ τοῦ διορισμοῦ δὲ τῶν ἐπιθεωρητῶν παρετήρησεν, ὅτι οὗτος εἶναι παράνομος καὶ δὲν ὑποστηρίζεται· καὶ περὶ τῆς μισθοδοσίας δὲ τῶν ἐπιστατῶν παρετήρησεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ κρατηθῇ· ἐν τούτοις, πληροφορηθεὶς τοῦ βαθμὸν

τικοῦ προσωπικοῦ ἐκ τῆς χρήσεως τῶν προτόδων, ἐξεδόθη διαταγὴ νὰ πληρωθῶσιν οἱ ἐπιστάται καὶ φύλακες, μὲ ἑκατοντάδων 12 τοις ο/ο, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰσέχθη νομοσχέδιον περὶ εἰσπράξεως· ἐνῷ τίς ἐπιστάτης δύναται νὰ ὑπηρετήσῃ τιμίως, ἀροῦ γινώσκει, ὅτι θέλει ἀκολούθως κρατηθῇ ἡ συμπερωνημένη μισθοδοσία του; Ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ ἦτον ἐναντίος· ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς τότε, ἁπάντων μὲ εἰρωνίαν, ἐκήρυξεν ἕκτοτε ὅτι, καὶ ἂν κατηγορηθῇ, ἔχει πεποίθησιν εἰς τὴν λευκὴν τῶν βουλευτῶν ψῆφον. Ἀνέγνω τὸ περὶ τούτου ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν ἐν τόμῳ δ'. σελ. 2580—2581, ἐξ οὗ συνήγαγεν, ὅτι πράσχημα μὲν τοῦ ὑπουργοῦ εἶναι ζῆλος ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος, καὶ ἐλπὶς ἡ τοῦ βουλευτοῦ προστασία. Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ ἐπερατοῦμενος ἐκανόνισε τὰς πράξεις του, διὰ τοῦτο, μυθ' ὅλας τὰς βηθείσας παρατηρήσεις, ἐξηκολούθησε διορίζων ταμίας ἄνευ ἐγγυήσεως καταχραστάς· τοιοῦτος ἦτον ὁ πρότερον ταμίας Πυλίας, ὁ παρὰ τοῦ ἐπάρχου φωραθεὶς καταχρώμενος· καὶ ἐφορτερισμένος δημόσια χρήματα· τοιοῦτος εἶναι ὁ νῦν ταμίας Καλαμῶν, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ταμεῖον, ἂν ὁ νομάρχης κάμῃ ἐπιθεώρησιν, ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ εὕρῃ σημαντικὰς ἐλλείψεις, καὶ σφετερισμὸν χρημάτων, διότι δι' αὐτῶν φυτεύει εἰς Κυπαρισσίαν σταφίδα. Ὡσαύτως ὑπάρχουσιν ἐπιστάται ἀλατοποθηκῶν, δίδοντες τὸ ἅλας εἰς πλοῖα, ἵνα πωληθῇ εἰς λογαριασμὸν αὐτῶν, καὶ ἅλας εἰς τὰς ἀποθήκας μηδόλως ἀρίνοντες. Πῶς ἐδύνατο νὰ μὴ κατακρίνῃ πικρῶς τὴν διαγωγὴν ὑπουργοῦ, ἀναβαίνοντος εἰς τὸ βῆμα καὶ ὁμολογοῦντος, ὅτι δὲν σκαπτοῦνται πολλὰ ἔσοδα εἰς τὸν προϋπολογισμόν· διότι, φαινομένου περισσεύματος, θέλουσι ζητήσει οἱ ξένοι δανείσασθαι τὰ χρήματά των, ἐνῷ καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ Κυβέρνησίς του ὁδηγοῦνται ἀπὸ καλὴν πίστιν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους των. Ἐπὶ τούτων πάντων καθυπέβαλεν ἐνδέοντι τὰς προσκούσας παρατηρήσεις, αἵτινες ἴσως ἐπίκραινον τὸν ὑπουργὸν θεωροῦντα αὐτὰς ὡς παρ' ἐχθροῦ ἐκπορευομένας· ἐπελθούσης δὲ καὶ τῆς ἐπὶ τῶν σιτηρῶν παρανομίας, καὶ γνωσθέντος, ὅτι ὁ Πονηρόπουλος κατ' ἀρχὰς μὲν ἠθέλησε νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ πλαστὸν πρωτόκολλον· ἀπελθὼν δ' εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ μὴ εὑρών, ὡς λέγει, τὰ ἐπαρχιακὰ πρωτόκολλα, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ πρῶτον ἦτον πλαστὸν καὶ νὰ τὸ ἀναρρίψῃ ἀμέσως εἰς τὴν βουλήν, αὐτὸς ἀρκέσε νὰ παρέλθωσιν 8 ἡμέραι, καθ' ἃς, γράψας εἰς τοὺς νομάρχας καὶ ζητήσας νὰ σταλῶσι μέσοι ὅροι συμφώνως πρὸς τὸ

δεύτερον πρωτόκολλον, σκοπὸν εἶχεν, ἂν ἐλαμβάνετο τοῦτο, ν' ὑποστηρίξῃ τὸ πλαστὸν πρωτόκολλον, καὶ νὰ θωρακισθῇ αὐθημὲ τὴν ἰδιάζουσαν αὐτοῦ τιμιότητα, τὴν ὁποίαν καὶ ἤδη ἐπιζητεῖ ν' ἀφήσῃ εἰς τὰ τέκνα του· μὴ λαβὼν ὅμως τοῦτους ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ τὸ πλαστὸν τοῦ δευτέρου πρωτοκόλλου. Περὶ πάντων λοιπὸν τούτων, ὡς ἄνθρωπος ἀνήκων εἰς τὸ σύστημα, δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ παρατηρήσῃ τὰ δέοντα εἰς τὸν πρωθυπουργόν. Τίς δ' εἶναι ἀληθὴς φίλος τοῦ ὑπουργείου, ὁ λέγων εἰλικρινῶς, ὅτι πᾶν μέλος τοῦ συστήματος, μὴ ἔχον ἱερὸν ὁδηγὸν τὸ ἀρχικὸν τοῦ ὑπουργείου πρόγραμμα, πρέπει ν' ἀποβάλληται, ἢ ὁ ὑπερασπίζων σεσηπότος τινὸς μέλους τὴν ὕπαρξιν; Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ διευθύνοντες, ἂν οὐχὶ τώρα, τοὐλάχιστον ἐπὶ τέλους θέλουσι γνωρίσει ποῖοι ἦσαν οἱ ἀληθεῖς τούτων φίλοι, οἱ πάντα πρὸς χάριν συμβουλεύοντες, ἢ οἱ λέγοντες, ὁ φίλος μὲν Πλάτων, φιλτάτη δὲ ἡ ἀλήθεια. Ἀδίκως δὲ καὶ παραλόγως κατηνέχθη ὁ προαγορεύσας κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς προτεινάσης δῆθεν τὴν καταδίκην τοῦ ὑπουργοῦ, ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπὴ οὐδὲν ἄλλο προτείνει, εἰμὴ νὰ εἰσαχθῇ εἰς δίκην ὁ ὑπουργὸς ἐνώπιον τῆς Γερουσίας, ἥτις, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον δι' αὐτὸν οὖσα, θέλει σταθμίσει τὴν ἰσχὺν ὅλων τῶν περιστάσεων, καὶ ἀποφανθῇ κατὰ πόσον ὁ ὑπουργὸς εἶναι ὑπεύθυνος ἢ αθῷος. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν δὲν προέτεινε καταδίκην τοῦ ὑπουργοῦ, ἀλλὰ τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν αὐτοῦ· ταύτην δ' ὤφειλε νὰ στέρξῃ καὶ ὁ ἴδιος ὑπουργὸς, προθυμούμενος ν' ἀποπλύνῃ τὸν εἰς αὐτὸν προστριβόμενον ῥύπον. Ἡ βουλὴ ὅθεν, χάριν τῆς ἰδίας αὐτῆς ὑπολήψεως, ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν τοῦ ὑπουργοῦ, ἵνα μὴ, θέλουσα ν' ἀφέλῃ ἀπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τὸ στίγμα, ἐπιβάλῃ αὐτὸ ἐφ' ἑαυτῆς. Ἐν τούτοις ὁ προχθὲς ἀγορεύσας ἐθεώρησε τὴν κατηγορίαν ὡς ἀπὸ ἔχθρας γενομένην, καὶ ἐξ ἐπιθυμίας ὑποστηρίξεως τοῦ παρόντος ὑπουργοῦ, πρὸς ἀπολαυὴν τῆς ὑπουργικῆς ἕδρας· αὐτὸς ὅμως κηρύττει, ὅτι τοιαύτην θέσιν οὐδέποτε ἐπεθύμησεν, ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποδεικνύεται, καὶ ἱκανῆς ἀνταπαρνήσεως ἑαυτὸν κάτοχον κρίνει· διὸ οἱ προσπαθοῦντες νὰ κηλιδώσωσιν ἀνεξαρτήτους χαρακτῆρας ἂς παύσωσι τὰς συκοφαντίας, δεικνύοντες δι' ἀγαθῶν ἔργων τὰ διὰ καλῶν λόγων λεγόμενα. Ἀλλὰ πολλὰ καὶ παρὰ τῶν ἐφημερίδων ἐλέχθησαν, ὅτι ἡ συρραφὴ τῶν κατὰ τοῦ Πονηροπούλου ἐγκλήσεων προῆλθεν ἀπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων καὶ τινων ἀποπεπλανημένων, τοιοῦτον δ' ἐννοοῦσιν αὐτόν· ἀλλὰ τοιαύτην πλάνην καυχᾶται νὰ ἔχῃ, καὶ εὐχῆς

ἔργον ἦτον, ἂν τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἔλαβε διὰ νὰ διορθώσῃ τὸ κακὸν, ἐλάμβανον καὶ ἄλλοι. Ἡ δ' εἰς αὐτὸν ἀποδοθεῖσα μομφὴ, ὡς λαβόντα μέρος εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐνῷ ἐχθρικῶς διέκειτο πρὸς τὸν ὑπουργὸν, ἀντιστρέφει ὡς βίαιος ὅρος κατὰ τοῦ προχθὲς ἀγορεύσαντος, διότι καὶ οὗτος, φίλος τοῦ ὑπουργοῦ, δὲν ἔπρεπε ν' ἀναδεχθῇ τὴν ὑπεράσπισίν του· ἀλλ' ὁ βουλευτὴς δὲν πρέπει νὰ ἐπιρρεάζηται οὐδ' ἐκ φιλίας, οὐδ' ἐξ ἔχθρας· οὐδὲν δὲ συμφέρον προσωπικὸν ἐκίνησεν αὐτὸν εἰς τὴν κατὰ τοῦ Κ. Πονηροπούλου γνωμοδότησιν. Λέγεται δὲ ὡς πρόφασις ὅτι καταδιώκει τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν, διότι δὲν ἐξώρλησε μίαν αἴτησιν τοῦ πατρός αὐτοῦ προερχομένην ἀπὸ τὴν ἐνοικίασιν τῶν προσόδων τῆς πάλαι ἐπαρχίας Πύργου κατὰ τὰ 1832· ἀλλὰ τοῦτο μάλιστα ἀποδεικνύει, ὅτι αὐτὸς διετήρησε κοινοβουλευτικὸν χαρακτῆρα, διότι, ἐγχειρίσας μίαν ἀναφορὰν εἰς τὸν εἰσηγητὴν Κ. Βάρβογλην, δι' ἧς ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐζήτει δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὑπαχρεούσης τὸ δημόσιον εἰς ἀποζημίωσίν τινα ἀρπαγεισῶν προσόδων ἀπὸ τοὺς κατοίκους παρὰ τοῦ Κ. Λυσάνδρου Βιλαέτου, εἶπε πρὸς αὐτὸν νὰ πράξῃ ὅ,τι τὰ καθήκοντά του ὑπαγορεύουσι, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου οὔτε τὸν πρωθυπουργὸν, οὔτε τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν.

Ἐπανελθὼν μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρετήρησεν αὖθις, ὅτι ἡ παράνομος εἴσπραξις ἐγένετο, τὸ δὲ 84 ἄρθρον τοῦ συντάγματος οὐδεμίαν ἔχει ἐξαίρεσιν πρὸς δικαιολογίαν τοῦ ὑπουργοῦ· πῶς λοιπὸν θέλουσιν ἐφαρμόσει τὸ σύνταγμα οἱ βουλευταὶ συρρέουσι τὰ πλήθη τῶν ἀκρατῶν νὰ ἴδωσι καὶ οἱ ἐντολεῖς τοὺς ἐντολοδόχους ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης θέλουσι κρίνει, ἂν ἦναι ἐμπαθεῖς ἢ ἀπαθεῖς, τίμιοι ἢ τοὐναντίον. Ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς ἐκ τῆς αὐστηρότητος τῶν νόμων ὑπεξαιρέσεως τῶν ἐνόχων εἶναι καταστρεπτικὴ καὶ φέρει εἰς ἀπώλειαν· οὐδ' εἶναι ἀνεκτὴ ἡ εἰς τὸν ὑπουργὸν ἀποδιδομένη ἀνικανότης καὶ ἄγνοια, ὡς εἶναι ἀνήκουστον καὶ τὸ, ὅτι τὰ πρὸς τὸν ὑπουργὸν δημόσια ἔγγραφα ἀποσφραγίζονται ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ· ἐνῷ εἰς μόνον τὸν ὑπουργὸν ἀνήκει ἡ ἀποσφράγισις, ὅστις ὀφείλει νὰ σκέπτηται ἀμέσως περὶ τῶν ἀποφασιστέων. Οὐδ' εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμπιστεύηται εἰς ἀνευθύνους ὑπαλλήλους ἡ τῶν δημοσίων ἐγγράφων ἀποσφράγισις. Δὲν εἶναι δὲ βάσιμος ἡ ὑπεράσπισις τῶν παρανόμων τοῦ παρόντος ὑπουργοῦ πράξεων, ἐξ ἄλλων ὁμοίων ἄλλων ὑπουργῶν, διότι, ἂν τοιαῦται καὶ πράξεις ἦ ἐμειναν ἄγνωστοι ἢ δὲν κατηγορήθησαν εἰσέτι,

δὲν ἔπεται, ὅτι πρέπει ν' ἀνασταλῇ ἡ κατηγορία τοῦ ἤδη ὡς ἐνόχου καταγγελλομένου ὑπουργοῦ· διότι οὐδεὶς ἤθελεν ὑποστηρίζει ὅτι, ἂν τις ἥμαρτε καὶ ἡ δὲν ἐγνώσθη ἡ δὲν ἐγένετο κατ' αὐτοῦ ἡ ἀνήκουσα ἀγωγὴ, δὲν πρέπει νὰ κινηθῇ ἀγωγὴ κατ' ἄλλου ἐγνωσμένως ἁμαρτόντος. Διὰ τοῦτο ἀνυπόστατος εἶναι ἡ γνώμη, ὅτι ὁ παρὼν ὑπουργὸς πρέπει ν' ἀπολυθῇ, διότι καὶ ἄλλοι ὑπέπεσαν πρότερον εἰς τοιαῦτα ἁμαρτήματα. Ὁ ὑπουργὸς ὤφειλε νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου· οὐδεμία δὲ δικαιολογία, καὶ ἡ εἰς τοὺς εἰσηγητὰς αὐτοῦ τῶν γενομένων ἐπίθεσις, ἀπαλλάττει αὐτὸν τῆς εὐθύνης· διότι ἀναμάρτητος καὶ ἀνεύθυνος εἶναι μόνος ὁ βασιλεύς, ὑπεύθυνος δ' ἐνώπιον τῶν βουλῶν εἶναι ὁ ὑπουργὸς, οὗτος δὲ δύναται νὰ ἱκανοποιῆται παρὰ τῶν ἀτίμων ὑπαλλήλων του διὰ τῶν δικαστηρίων. Τῶν πράξεών του δὲ ἕκαστος ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὁδηγὸν τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν δικαιοσύνην, οὐχὶ δὲ, ἐπὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων, ἄλλα μὲν ἰδίως νὰ πρεσβεύῃ ἄλλα δὲ δημοσίως νὰ λέγῃ.

Τὴν δὲ μὴ ὑπεξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου, τὴν ὁποίαν ὁ προχθὲς ἀγορεύσας ὡς ἀθωωτικὸν ἔφερεν ἐπιχείρημα, δύναταί τις ν' ἀποδώσῃ καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τῆς θείας δίκην προερχομένην ἀπομύρανσιν, ἰδίως ὅμως εἰς τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα θρασύτητα τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅστις, εἰς πολλὰς ὁμοίας περιστάσεις ἐγγεγυμνασμένος, καὶ πεποιθὼς, ὅτι θέλει ἔχει πάντοτε τὴν λευκὴν τῶν βουλευτῶν ψῆφον, δὲν ἐρρόντισε νὰ κρύψῃ τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος. Ὁ δὲ λόγος, ὅτι τοῦτο ἐφωράθη, εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς λόγος ὑπερασπίσεως; Ἡ ἐπιτροπὴ ὄθεν, γνωμοδοτήσασα ὑπὲρ τῆς κατηγορίας τοῦ ὑπουργοῦ, ἔπραξεν ὅ,τι ἡ συνείδησις καὶ ὁ νόμος εἰς αὐτὴν ὑπηγόρευσαν· οὐδ' ἐπερρεάσθη παρ' οὐδενὸς πλαγίου σκοποῦ, τὰ δὲ μέλη αὐτῆς, καὶ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἑκάστου αὐτῶν ἂν προέκειτο, ἤθελον γνωμοδοτήσει ὡς ἐγνωμοδότησαν· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ὑπουργὸς ἔπρεπε νὰ δεχθῇ ἀσμένως τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγήν του, ἵνα ἐξελεγχθῇ ἡ ἀθωότης του. Διότι ἡ τοιαύτη γνωμοδότησις τῆς βουλῆς δὲν εἶναι καταδίκη, ἀλλ' ἔκφρασις ἐπιθυμίας, πρὸς ἐξέλεγξιν τῶν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ συναγομένων. Τὴν ἰδέαν δὲ ταύτην αὐτὸς καὶ ἄλλοτε ἐφ' ὁμοίας περιστάσεως ὑπεστήριξεν, ὅτε ἐζητεῖτο ἡ ἄδεια τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ βουλευτοῦ Α. Πετμεζᾶ. Ὅσα δ' ὁ προχθὲς ἀγορεύσας ἐπεσώρευσε κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς μεταχειρισθείσης τρόπον ὀρριστικὸν, ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀγόρευσιν ἐκείνου, ὅστις, τὸν παρ' ἑαυτοῦ ὡς τιμίους ὁμολογηθέν-

τας ὑπαλλήλους, λέγει ἀτίμους; καὶ ἀδίκως κατηνέχθη κατὰ τοῦ ἀξιολόγου μακαρίτου Κρακίδα, ὅστις ἔχειν εὐχερὲς θῦμα τῆς τιμιότητός του, καὶ κατὰ τοῦ Κ. Γλαράκη, ὡς μὴ παρατηρήσαντος εἰς τὸν ὑπουργὸν τὸ ἄτοπον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ δευτέρου πρωτοκόλλου· ἀλλὰ τάχα ἠδύνατο νὰ ὑπάγῃ ὁ ὑπάλληλος οὗτος, νὰ εἴπῃ εἰς τὸν ὑπουργὸν κατὰ πρόσωπον, ὅτι « ἔμαθον ὅτι ὑπέγραψες νέον πρωτόκολλον »; Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν ἔπραξε πρᾶξιν, ἣν πᾶς εὐσυνείδητος βουλευτὴς θέλει ἀσπασθῇ, ἂν δὲν ἀποβλέψῃ εἰς πρόσωπα δυνατῶν, ὑποσχομένων τὰ πάντα διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ὑπουργοῦ. Δὲν ζητεῖ δὲ τὴν καταδίκην τοῦ ὑπουργοῦ, ὡς ὁ προχθὲς ἀγορεύσας ἐνόμισε νὰ ἐπαναλαμβάνῃ, ἀλλὰ τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγήν του· ἐπειδὴ, καὶ ἂν μία πλειονοψηφία εἴπῃ τὸ ἐναντίον, ἡ ἠθικὴ ὑπόληψις τοῦ ὑπουργοῦ δὲν ἀνορθοῦται, οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ οὗτος ἀθῷος. Τὸ κατ' αὐτὸν, καὶ μόνος ἂν ἦναι, θέλει ἐμμένει εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς πρέπει νὰ εἰσαχθῇ εἰς δίκην. Ἐστήριξε δὲ ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ἔκθεσίν της οὐχὶ εἰς εἰκασίας, ἀλλ' εἰς ἐνδείξεις καὶ ἀποδείξεις, καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν δύο ἀντιφατικῶν πρὸς ἄλληλα πρωτοκόλλων· ὧν τὸ δεύτερον μὲν κατ' ἀρχὰς ὡς ὀρθὸν ὑπεστήριζεν ὁ ὑπουργός, εἶτα δὲ κατανοήσας, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ τοῦτο, ἐθεώρησεν ὡς γνήσιον τὸ πρῶτον. Παρατηρητέον δ' ὅτι, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ὅτε οὐδεὶς σκοπὸς καὶ συμφέρον ὑπῆρχεν, ὅλη ἡ βουλὴ συνωμολόγησε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξετάσεως· ἀκολούθως ὅμως, ὅτε πολλὰ μέσα ἐν χρήσει ἐτέθησαν, πολλῶν αἱ πεποιθήσεις μετεβλήθησαν, πολλοὶ δ' ἐθεώρησαν ὅτι, προσβαλλομένου τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, προσβάλλεται ὁλόκληρον τὸ ὑπουργεῖον, ἐνῷ τοῦτο κυρίως προσβάλλουσιν οἱ ὑπερασπίζοντες τὸ σεσηπὸς αὐτοῦ μέλος· ἐπειδὴ, ἂν τοῦτο ὁ Πρωθυπουργὸς ἀποκόψῃ, εἶναι ἀνεύθυνος, κακῶς δὲ συνεβούλευσαν αὐτὸν, ὅσοι τὸν ἔπεισαν νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἀθωώσῃ τοιαύτην ἐγκληματικὴν πρᾶξιν. Καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου Μαυροκορδάτου παρηνόμησεν ὁ Λοντίδης, ἀλλ' ἐπαύθη, μηδεμιᾶς εἰς τὸ τότε ὑπουργεῖον κηλίδος προστριβείσης. Τὴν τοιαύτην ἰδέαν ἔχων πάντοτε, καὶ κατ' ἰδίαν φρονεῖ καὶ δημοσίως κηρύττει.

Περὶ δὲ τῆς ὑπὲρ τοῦ ὑπουργοῦ ὑποδειχθείσης ἐπιεικείας, φρονεῖ ὅτι τὸ ἔθνος δὲν ἀπέστειλε τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτοῦ νὰ διεχθῶσιν ἐπιεικεῖς καὶ γενναῖοι, ἀλλὰ δίκαιοι καὶ πιστοὶ εἰς τὸν βουλευτικὸν ὅρκον, ὃν εἰσιόντες ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ὤμοσαν. Ἡ ἐπιείκεια ἴσως ἁρμόζει εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, εἰς ὃ μέλλει νὰ ἐμφανισθῇ ὁ ὑπουργὸς ἄοπλος, ἀλλ' ἐπιείκεια ὁ ἄοπλος βου-

λευτὴς πρὸς τὸν πάνοπλον ὑπουργὸν οὐδ' ἁρμόζει νὰ δώσῃ· διότι τότε τίς θέλει δώσει εἰς αὐτὸν ἐπιείκειαν διὰ τὴν παράνομον αὐτὸν πρᾶξιν; Ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΙΙ., δικαζομένου τινὸς ὑπερασπιστοῦ τοῦ Ναπολέοντος, ὁ Λουδοβίκος εἶπεν εἰς τὸν δικαστὴν νὰ καταδικάσῃ τὸν κατηγορούμενον, καὶ αὐτὸς θέλει δώσῃ εἰς αὐτὸν ἔπειτα τὴν βασιλικὴν χάριν, ἀλλ' εἰς ἐμὲ τίς θέλει δώσει ταύτην τὴν χάριν; ἀπεκρίθη ὁ ἄτρομος δικαστής. Ἡ ἐπιείκεια λοιπὸν, προκειμένου λόγου περὶ ἐξελέγξεως ὑπουργικῶν πράξεων, εἶναι σαθρὰ καὶ ἀντισυνταγματικὴ βάσις, ἐφ' ἧς ἂν στηριχθῶμεν τὰ πάντα ἀπόλλυνται· ὀφείλει ἐξ ἐναντίας ἕκαστος νὰ ἐνθυμῆται, ὅτι ὁ λαὸς ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὸν τὰ τιμαλφέστατα τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων καὶ τοῦ συντάγματος. Πρὸς πραγματοποίησιν δὲ τῆς κοινῆς ταύτης εὐχῆς, ἂς προσπαθήσῃ ἕκαστος νὰ μὴ προστρίψῃ στίγμα αἰώνιον εἰς τὴν βουλὴν, ἀπαλλάττουσαν ἀπ' αὐτοῦ τὸν ὑπουργὸν, ὅστις ἐν τῇ ἀπολογίᾳ αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο ἀνέφερεν, εἰμὴ τὸν βίον αὐτοῦ ἐξιστόρησε καὶ ἐξεθείασεν· τοῦτο ὅμως ἦτο περιττὸν, διότι τὰ πρακτικὰ τῆς βουλῆς τοῦ **1824** καὶ **1825** εἶναι μάρτυρες ἀψευδεῖς τῶν πράξεων ἑκάστου. Ἡ ἱστορία καὶ ὁ χρόνος θέλει διαφυλάξει καὶ τὸ ἱστορικὸν τῆς παρούσης τοῦ ὑπουργοῦ πράξεως, ἐφ' ἧς πραγματικὴ ἀθώωσις δὲν δύναται νὰ ἐπέλθῃ, εἰμὴ διὰ τῆς τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου ἀπορράσεως. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ἐπιτροπὴ, εἰς ἀποδείξεις ἀποχρώσας βασιζουσα, ἐνωμοδότησεν ὑπὲρ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν· ἡ δὲ πλειονοψηφία τῆς βουλῆς ὀφείλει νὰ σταθμίσῃ τὴν σοβαρότητα τῶν εἰς αὐτὴν ἀριθμουμένων καθηκόντων, καὶ νὰ πράξῃ ὅ,τι τὸ σύνταγμα καὶ οἱ νόμοι διακελεύουσι, καὶ ὅτι ἡ ἐθνικὴ ὑπόληψις ἀπαιτεῖ.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος, ἀναγγείλας ἀντικείμενον τῆς ἐπούσης τὴν ἐξακολούθησιν τῆς αὐτῆς συζητήσεως, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν μετὰ τὴν 4 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ἰωαν. Χάρκος.

Μ. Χ. Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΑ'.

Τῆς 18 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην ὀγδόην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν **109** ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 2, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς 15. Μαρτίου, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάγνωσις δὲν ἐγένετο τὴν ἐποῦσαν, κατὰ τὴν καταραινομένην τότε ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀπόφασιν τῆς βουλῆς, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπὶ ταῖς παρὰ τοῦ προέδρου ὑποβληθείσαις αἰτήσεσιν ἀπουσίας, ἐνεκρίθη νὰ χορηγηθῇ εἰς μὲν τὸν ἐκ Καρυστίας βουλευτὴν Κ. Β. Καραγιάννην ἐπὶ μῆνα ἀπουσίας ἄδεια, εἰκοσαήμερος δ' εἰς τὸν ἐκ Κυνουρίας Κ. Κ. Χ. Παναγιώτου, καὶ δεκαπενθήμερος εἰς τοὺς ἐκ Τριπόλεως καὶ Ὕδρας Κ.Κ. Γ. Ῥεβελιώτην καὶ Δ. Κριεζῆν.

Μετά τινα τῶν χθὲς ἀγορευσάντων, ἀναπτύξαντα ὅτι, διὰ τῶν περὶ ἐμπόρων λεχθέντων, δὲν ἠννόει ὅλην αὐτῶν τὴν τάξιν, διότι, παραδεχόμενος ἐπὶ τῶν κλάδων ὅλων ἐξαιρέσεις, καὶ εἰς αὐτὴν τοιαύτας εὑρίσκει, καὶ ἰδίως τοιαύτας ὑπελάμβανεν ἀγορεύων.

Ὁ πρόεδρος ἀνήγγειλεν ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν σιτηρῶν· καὶ ἐπὶ ταύτης ἐλεξέ τις τά δε. Οὐδεὶς τῶν προαγορευσάντων, οὐδ' αὐτὸς, διενοήθη ἵνα συμψηφίσῃ τὰ ἤδη προσαπτόμενα εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν ἁμαρτήματα, διὰ τῶν ἐκτεθέντων ἁμαρτημάτων τοῦ ὑπουργείου τῆς 29 Μαρτίου, πειθόμενοι ὅτι κατ' οὐδὲν ἡ ὕπαρξις τοιούτων τότε δύναται νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν τοῦ ὑπουργοῦ νῦν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν· ἀλλ' ἐξέθηκαν ταῦτα ἵνα ἀποδείξωσιν, ὅτι, ὡς τότε ἐγένοντο τοιαῦται ἀταξίαι, οὕτω καὶ νῦν γίνονται, καὶ ὡς ἐκεῖναι δὲν ἀπετέλουν ὕλην πρὸς κατηγορίαν οὕτω καὶ αὗται. Ὁ πρῶτος τῶν χθὲς ἀγορευσάντων, ἀναπτύσσων τινα τῶν πρὸ αὐτοῦ, ἐξέθηκεν ὅτι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ αὐθημερὸν τὸ ὑπουργεῖον τῆς 29 Μαρτίου τὰ πρωτόκολλα, ἅμα συντασσόμενα, εἰς τὰς τελωνιακὰς ἀρχὰς ἐκοινοποίει· ἀλλὰ εὑρηται πρωτόκολλον τοῦ Ἰουλίου, συνταχθὲν μὲν τὴν 1 Ἰουλίου,

κοινοποιηθὲν δὲ τὴν τετάρτην αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ εἰς Σύρον ἢ εἰς ἄλλην τινα τῶν μεσογείων πόλιν, ἀλλ' εἰς τὸν ἐγγύτατον Πειραιᾶ. Εἰς τὸν δικαιολογήσαντα δὲ τὴν βραδύτητα ταύτην, διὰ τῆς μακρᾶς ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ ἀποστάσεως, ἐπίσης ἀώρημα ἐφευρέσεως νὰ ἀποδοθῇ πρέπει. Τὸ πρωτόκολλον δὲ τοῦτο ἐκοινοποίησαν τότε τὴν 4 Ἰουλίου **1844**, ἐκδόντες καὶ εἰδικὴν τοῦ ὑπουργείου ὑπ' ἀριθ. **24331** πρὸς τὸν τελώνην Πειραιῶς διαταγήν, ἐπιτάσσοντες αὐτὸν ἵνα καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ὅλην ἐκείνην, καθ' ἣν τὸ κοινοποιηθὲν λάβῃ πρωτόκολλον, ὑποβάλῃ εἰς τὸν φόρον τοῦ παρελθόντος μηνὸς τὰ εἰσαχθησόμενα σιτηρά, συγκείμενον ἐκ λεπτῶν **10** ἐπὶ τοῦ κοιλοῦ, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ὁρισθησόμενον κατὰ τὸν μέσον ὅρον τοῦ κοινοποιηθέντος πρωτοκόλλου· τυχαίως δὲ ὁ Κ. Σκαραμαγκᾶς, πολλὴν εἰσαγαγὼν ποσότητα σίτου, ὠφελήθη πολλὰς χρημάτων ποσότητας. Ταῦτα μαρτυροῦσιν ὅτι καὶ τότε καὶ νῦν ἀταξίαι τοιαῦται συμβαίνουσι, μὴ ἀποτελοῦσαι ὕλην πρὸς κατηγορίαν, καὶ διαφέρουσαι πρὸς ἀλλήλας, τῆς μὲν ἐπενεγκούσης ἱκανὴν τοῦ δημοσίου ζημίαν, τῆς δὲ μηδὲν τοιοῦτον· ἂν δὲ τοιοῦτόν τι κατὰ τὸν Πειραιᾶ ἐγένετο, νὰ εἰκασθῇ δύναται τὸ λοιπὸν ἐπὶ τῆς Σύρου.

Ἐνταῦθα ὑπό τινων μὲν ἐζητήθη ἡ ταχίστη τῶν ἐγγράφων τούτων προσαγωγή. Ἠκηκολούθησε δ' οὗτος ὅτι ὁ χθὲς ἀγορεύσας καὶ ἄλλο ἀπέδωκε πλεονέκτημα εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐκεῖνο, ὅτι, κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου, ὁ μέσος αὐτοῦ ὅρος, ἐφ' οὗ ὁ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν φόρος ἤθελεν ἀναλογισθῇ, ἐξήρχετο ἀλανθάστως ἐκ τῶν εἰδικῶν ὅρων, τῶν ἐν τοῖς πρωτοκόλλοις τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου σημειουμένων ἐπαρχιῶν· ἀλλὰ τὸ πρωτόκολλον τοῦ Αὐγούστου **1844**, κατὰ τὸν μῆνα ἐκεῖνον συνταχθὲν, ἀντὶ νὰ φέρῃ μέσον ὅρον δραχ. **4:96**, φέρει ἐσφαλμένως δραχ. **4:70** οὕτω δὲ, ἀντὶ φόρου ἐκ δρ. μιᾶς, ἐπεβλήθησαν μόνον **75** λεπτά· καὶ ταῦτα οὐχὶ πρὸς κατηγορίαν τῶν συνταξάντων τὸ πρωτόκολλον, ἀλλὰ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι τοιαῦται περιστάσεις καὶ τότε ἐράνησαν. Ὁ δεύτερος τῶν χθὲς ἀγορευσάντων, τὸ αὐτὸ τῆς κατηγορίας σύστημα ἀκολουθῶν, ἐκ προοιμίου τὸ σαθρὸν τοῦ ζητήματος κατέδειξε καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν παντὸς αἰσθήματος ἄλλου ἀπήτησεν· ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ ὅμως τῆς ἐκθέσεως τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, θέλετε πεισθῆ, ἂν οὕτω καὶ ἡ ἐπιτροπὴ προσηνέχθη, ἀπὸ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν ἀνεξαρτήτως τὸ ζήτημα βασανίσασα, ἢ ἂν ἀντίθετον ἔδωκεν ὑπογραμμόν. Οἱ τελευταῖον δὲ κατηγο-

ρήσαντες τοῦ ὑπουργοῦ ἀδιάφορον ἐθεώρησαν τὴν ὕπαρξιν τῆς ἰδιοτελείας, ἀρκεσθέντες εἰς μόνην τὴν τῆς παρανόμου εἰσπράξεως, πρὸς καταδίωξιν τοῦ ὑπαιτίου αὐτῆς· ἀλλ' ἐν ᾧ καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦτο δὲν ἀποδειχθῇ, δὲν θεωρεῖται καταδικαστέος ὁ ὑπουργὸς, ἐφ' ᾧ ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις ἐπὶ μέγα διαφέρει τὴν βουλήν. Ἐπειδὴ δὲ, ἵνα ἔνδειξιν σχηματίσωσι κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἐξέθηκαν ὅτι αἱ ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ ἀλλοιώσεις ὑπὸ τοῦ Παρίσσῃ ἐγένοντο, ἀνήκοντος εἰς τὸν ὑπουργὸν, διὰ τοῦτο ἀντιτάσσεται ὅτι, ἐξ αὐτῶν τῶν καταθέσεων τὰς ὁποίας οἱ κατηγορήσαντες ἀξιοπίστους ἐθεώρησαν, ἐξ' αὐτῆς τῆς τοῦ Μ. Κροκίδα, καταφαίνεται ψευδὴς μὲν ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, καὶ ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ Μ. Κροκίδας τὴν ἀλλοίωσιν ταύτην ἐνήργησεν. Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ τῆς ἐπιτροπῆς ἐργασθείσης, καὶ εἰς πολλὰ μέσα καταφυγούσης, ἵνα καὶ ἰδιοτέλειαν ἀνακαλύψῃ τινα, μηδὲν δὲ που εὑρούσης, ὁ χθὲς ἀγορεύων, μέλος αὐτῆς, καὶ ταύτην ἀνεκάλυψεν ἐκ τῆς ἀγορᾶς 180,000 κοιλῶν σίτου ὑπὸ τῶν ἐμπόρων, τῆς ὠφελείας τούτων ποσοῦ ἐκ δραχ. 260,000, καὶ τῆς πιθανῆς διαθέσεως τῶν 60,000 πρὸς τοῦτο· ἀλλὰ ὤκτειρεν ἂν τις ἡμᾶς, ἂν ἐπὶ τοιούτων εἰκασιῶν κατηγορίαν καθ' ὑπουργοῦ ἐστηρίζομεν. Κατὰ τὸν μῆνα ἐκεῖνον, καθ' ὃν τοῦ πρωτοκόλλου τούτου ἀναστολὴ ἐγένετο, αἱ δημόσιοι ἀποθῆκαι ἠφγμέναι διετέλουν, οἱ δὲ δημόσιοι καρποὶ ἐπωλοῦντο ἀντὶ δραχ. 4:50 ἀνὰ κοιλὸν, καὶ ἑπομένως οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ ἀγοράσῃ ἀντὶ 6 δραχ. ὑπὸ τῶν ἐμπόρων τούτων, καὶ τοσαύτη νὰ προσγίνῃ αὐτοῖς ὠφέλια· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ οὐδὲ μονοπωλιόν τι συνεστάθη, ἵνα ὠφέλεια τοιαύτη προσγίνῃ, πολλῶν ὄντων τῶν σιτεμπόρων καὶ μηδενὸς τοιούτου καθεσταμένου πιθανοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἰδιοτέλειαν δύνανται νὰ προσάψωσιν ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς, διατεινόμενοι ὅτι, αὐξηθέντος τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς, ἐλαττώθη ὁ ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς, καὶ ἐκ ποσοῦ ἐξαχθέντος ὠφελήθησαν, διὰ τοῦτο προλέγεται ἰσχυρισμοῦ τοιούτου, ὅτι ἐκ τῆς προσαχθείσης καταστάσεως οὐδὲ κόκος σίτου ἀπὸ Πειραιῶς τότε ἐξήχθη. Ὡμολογήθη ἐν τέλει ἀλήθεια ὑπὸ τοῦ χθὲς ἀγορεύσαντος, περὶ τῆς μικρᾶς καταβαλλομένης προσοχῆς ὑπὸ τῶν συνταττουσῶν τὰ πρωτόκολλα ταῦτα ἀρχῶν· ἐκ τούτου δ' ἀριδήλως νὰ συναχθῇ δύναται ἡ τοῦ ὑπουργοῦ ἀθωότης, ὡς κατωτέρω θέλει καταδειχθῇ. Ὁ τελευταῖον χθὲς ἀγορεύσας προσῆλθε κατηγορῶν μὲν τοῦ Ὑπουργοῦ, μᾶλλον δ' ἀπολογούμενος, ἢ κατηγορίαν ἀναπτύσσων· ἀλλ' ἐπιθυμητὸν μὲν ἦτον νὰ πιστευθῇ οὗτος, ὅτι ἐκ τῶν πραγμάτων μόνον πεποίθησιν

ἐσχημάτισε καὶ ἀπ' οὐδενὸς ὡρμήθη πάθους· τὸ σύνολον δὲ τῆς ἀγορεύσεως αὐτοῦ, τὸ ἐκχείλισμα τοῦ πάθους, καὶ αἱ δυσμενεῖς ἐκφράσεις αὐτοῦ κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ, δι' ἐπιθέτων μὴ διδομένων μηδ' ὑπὸ τῶν δημοσίων κατηγόρων ἐν τοῖς κακουργιοδικείοις κατὰ τῶν ἀποδεδειγμένων κακούργων, ἀποτελοῦσιν ἱκανὰς κατ' αὐτοῦ ὑπονοίας. Καὶ ἀπέχει μὲν νὰ κατενεχθῇ κατ' ἀνδρὸς τιμωμένου καὶ ἀγαπωμένου, οἷος ὁ τελευταῖον χθὲς ἀγορεύσας, θέλει ὅμως ἐπισταθῇ καὶ ἐπὶ τούτου μικρόν. Καὶ εἶπε μὲν ἐκεῖνος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν ἔπρεπε νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὰ πρωτόκολλα τῶν ἐφόρων, ἀλλὰ μή τι τοιοῦτον ἐγένετο; Οὐχί· ἔλαβε δὲ ταῦτα ὑπ' ὄψιν, ἵνα διὰ τούτων τὴν τῶν ἄλλων ἀλήθειαν ἐξελέγξῃ, διότι ἀμφότερα καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν ὡρμῶντο ἀρχῶν, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἀφώρων τέλος, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν ἐπραγματεύοντο πλέων· τόσῳ δὲ μᾶλλον, καθόσον καὶ ὤφειλε νὰ ἐξελέγξῃ ταῦτα τοιαύτην καθορὰν διαφορὰν, ἵνα μὴ ἄλλως ἐκποιήσῃ παρ' ἀξίαν τοὺς δημοσίους καρποὺς κατὰ τὴν πώλησιν αὐτῶν, καὶ ζημιωθῇ ἐκ τούτου τὸ δημόσιον, ἢ ἵνα μὴ ἐπιβάλλῃ μικρότερον τοῦ δέοντος φόρον καὶ ζημιοῦται οὐ μόνον τὸ δημόσιον, ἀλλὰ μένει ἀτέλεστος καὶ ἡ τοῦ νομοθέτου πρόθεσις, ἡ τῆς γεωργίας ἐνίσχυσις. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἄλλων, ἀδιάφορον ὁ προαγορεύσας εὗρε καὶ τὴν μὴ ὕπαρξιν παρατηρήσεώς τινος ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν, διότι ὤφειλεν ὁ ὑπουργὸς νὰ γνωρίζῃ τὰ πάντα καὶ νὰ μὴ παραδῇ τι κατὰ τὸ ἄρθ. ὅμως 12 τοῦ περὶ σχηματισμοῦ τῶν γραμματειῶν νόμου, ὤφειλον οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι νὰ παρατηρήσωσι τὰ εἰκότα εἰς τὸν ὑπουργόν. Διέτριψεν ἀκολούθως ὁ χθὲς τοῦ ὑπουργοῦ κατηγορήσας ἐπ' ἐπουσιωδῶν ἀντικειμένων, ἐκθεὶς τὰς αἰτίας, ἐφ' αἷς δυσμενῶς κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ διάκειται, ἐν ᾧ, ἀρχόμενος τοῦ λόγου αὐτοῦ, ἐν προοιμίῳ ἐξέθηκεν, ὅτι οὐδόλως δυσμενῶς διάκειται, οὐδ' αἰτίαν τινα πρὸς τοῦτο ἔχει. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ δυσμενῶς οὗτος διάκειται, μὴ παύσαντος ἔκτοτε τὸν ἀπατήσαντα αὐτὸν ὑπουργόν· ὅταν δ' ἕκαστος τῶν φίλων τοῦ ὑπουργοῦ τὸ ἐλάχιστον τοῦτο ἀπῄτει, ἑνὸς μόνου ὑπουργοῦ τὴν παῦσιν, τίς ἐδύνατο τὰς ἀπαιτήσεις ταύτας νὰ θεραπεύσῃ; καὶ τούτου ἕνεκα δικαιοῦται οὗτος δυσμενῶς διακείμενος; Ἄνευ προφυλάξεως τινος ἐξέθηκεν, ὅτι διὰ τοῦτο οὐδέτερον τῶν ὑπουργῶν τούτων, τοῦτε πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, θεωρεῖ ἐνοίκως· ἡ αἰτία δὲ, δι' ἣν ἐπεμαρτύρετο κατὰ τῶν αἰτιαθέντων αὐτοῦ, ὡς μεροληπτικῶς ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ἀποφηναμένου, καταστρέφεται νῦν καὶ ἡ διαδοθεῖσα ὑπό-

νοια τεριοῦται. Ἡ, παραδεχόμενος τοιαύτας ἀπαιτήσεις ὁ πρωθυπουργὸς, δὲν ἤθελε λογισθῇ ἄνους; ἐν ᾧ δ' ὑπέδειξε πλείστην ὅσην αὐστηρότητα κατὰ τῶν κατά τι τὸν νόμον παραβαινόντων, εἶπεν ὅτι ἤθελε παραιτηθῇ πάσης περαιτέρω ἀπαιτήσεως κατοδιώξεως, ἐὰν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν παρητεῖτο; ἀλλ' ἂν ἦτον ὁ ὑπουργὸς ἔνοχος, πῶς ἐδικαιοῦτο οὗτος ἀρκούμενος εἰς τὴν παραίτησιν μόνην αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὑπουργικῆς θέσεως, καὶ ἀρκοῦσαν θεωρῶν ταύτην ἱκανοποίησιν τῆς κοινωνίας, ἀπέναντι τῆς τοῦ νόμου παραβάσεως; Καὶ αἱ ἐκφράσεις δὲ τούτου, ὅτι μέσα διατεθέντα ἐπέρρευσαν εἰς συνειδήσεις, ἐπὶ πολὺ φαίνονται τολμηραί, ἀφ' οὗ ἄλλο τε ὑπ' αὐτοῦ τούτου ἀντεκρούσθησαν λεγόμεναι, ὑπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων κατὰ τῶν συμπολιτευομένων, ὧν μέρος ἀπετέλει τότε ὁ κατηγορήσας οὗτος· καὶ ἡ ἀνάγνωσις δὲ τοῦ προγράμματος ἐκτὸς τοῦ προκειμένου ἔκειτο, ἐκτὸς ἂν τοῦτο ἐγένετο ἵνα καταδειχθῇ, ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ ἐν αὐτῷ ἀρχαί, μ' ὅλον ὅτι αὖθις διερρήχθη οὗτος ὑποστηρίζων, ὅτι δὲν ἀπεσπάσθη ἀπὸ τῆς φάλαγγος εἰς ἣν ἀνῆκε. Λέγων δὲ ὅτι τὸ πρόγραμμα δὲν ἐτηρήθη, πῶς ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι φίλος τοῦ ὑπουργείου; καὶ λέγων, ὅτι δὲν ζητεῖ ὑπουργικὴν θέσιν, μαρτυρεῖ μὲν μετριοφροσύνην, ἀλλὰ μὴ ἐνόμισεν ὅτι διανομὴ ὑπουργείων ὑπάρχει, ἢ ὅτι ταῦτα συντελοῦσι κατά τι εἰς τὴν προκειμένην ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας; Οὐδὲ ταῦτα, οὐδὲ ἡ ἀπαρίθμησις πράξεων καταχρήσεων ὑπαλλήλων, ὑπὸ τὸν ὑπουργὸν τοῦτον ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, κατά τι συντελοῦσι· διότι καὶ ὑπ' ἄλλους ὑπουργοὺς πολλοὶ τῶν ὑπαλλήλων καταχραζαὶ ἀνεδείχθησαν, καὶ ὁ τῆς Εὐβοίας ταμίας πολλὰ ὑπεξήρεσε χρήματα, οὐδὲν ἧττον ὅμως ἡ τῶν ὑπουργῶν τύχη κατά τι δὲν ἐπιβαρύνεται, καὶ πρὸς καταδίωξιν ὕλη δὲν ἀποτελεῖται. Οἱ τὴν κατηγορίαν ὑποστηρίξαντες πάντες ἐσύστησαν τὴν ἀμεροληψίαν καὶ εὐθύτητα, ἀλλὰ μὴ αὐτοί, ἢ οἱ τὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελέσαντες, ἐτήρησαν τοῦτο, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν καθηκόντων αὐτοῖς ἐτήρησαν τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν, καὶ ἐν γένει ταῦτα τὰ ὁποῖα εἰς ἡμᾶς συνέτεινεν; ἡ ἔκθεσις αὕτη βεβαιοῖ κατὰ πόσον τούτων πάντων ἀπεμακρύνθησαν. Ὅταν χαρακτὴρ καὶ ὁ καταβληθεὶς ὑπερβάλλων ζῆλος, ἡ διάπλασις νέων ἀθεμιτουργημάτων, καὶ αὐτὰ τὰ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως δυστυχῶς συμβάντα, καὶ τὰ μηδὲν περιέχοντα ἀθέμιτον, μαρτυροῦσιν ἂν ἐτηρήθησαν τὰ συσταθέντα· ἐν ᾧ δὲ τὸ ἱστορικὸν πάσης ἐκθέσεως περιγράφει πιστῶς καὶ ἀκριβῶς τὰ γεγονότα, ἐκ τῆς ἐκθέσεως ὅμως δῆλοῦται, ὅτι ἐκ τῆς ἀνακρίσεως προέκυψαν διάφορα γεγονότα,

παραμορφωθέντα ἰδιορρύθμως ἢ διαστραφέντα αὐθαιρέτως, πρὸς βλάβην τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ μαρτυροῦντα πάντα τὴν μεδόλως τήρησιν τῶν συσταθέντων ὑπὸ τῶν ἀγορευσάντων. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὰ πάντα ἐξήχθησαν ὡς θετικὰ καὶ βέβαια, καὶ ἐμαρτυρήθη ὅτι ἦτον ὡρισμένον τὸ σημεῖον, εἰς ὃ προετίθεντο νὰ φθάσωσιν. Ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν δὲν εἶχεν ἁπλῶς μόνον ὑπονοίας, ὅτι δὲν κατεβάλλετο ἡ ἀπαιτουμένη προσοχὴ περὶ τὴν τῶν πρωτοκόλλων τούτων σύνταξιν ὑπὸ τῶν συντασσουσῶν αὐτὰ ἀρχῶν, ἀλλὰ θετικῶς πεπεισμένος περὶ τούτου διετέλει, ὡς αὐτὴ ἡ τοῦ Βάρδογλη κατάθεσις μαρτυρεῖ· καὶ ὅμως ἡ ἐπιτροπὴ λέγει, ὅτι ὁ ὑπουργὸς *ἐκλαμβάνων* τοῦτο προσῆλθεν εἰς ἀλληλογραφίαν, ἰδιορρύθμως δηλονότι θεωρῶν ταῦτα. Καὶ ἀντιράσεις ἔτι μαρτυροῦσι τὴν ἀθωότητα τοῦ ὑπουργοῦ, τοῦ μὲν Γλαράκη καταθέντος ἁπλῶς ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν συνήνεσε νὰ ὑπογράψῃ ἁπλῆν διαταγὴν πρὸς τὸν νομάρχην Σύρου, τοῦ δὲ Κροκίδα πολλὰ ἄλλα προστιθέντος, κατὰ πολὺ τὸν ὑπουργὸν βαρύνοντα· τὰς ἀντιράσεις δὲ ταύτας ἡ ἐπιτροπὴ ὁλοτελῶς ἐτιώπησε, καὶ αὐτὰ τὰ καταρανῆ γενόμενα, διὰ τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως, νὰ παραμορφωθῇ ἀποπειραθεῖσα· Οὕτως, ἐπὶ τῆς ὑπομνήσεως τοῦ ὑπουργείου τὴν 14 Δεκεμβρίου πρὸς τὸν νομάρχην, ἴδιον καὶ σαθρὸν συνήγαγε συμπέρασμα, ἐν ᾧ ὁ νομάρχης ἀληθῶς μὲν τὴν 11 αὐτοῦ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ἔγραψε, τὴν 14 ὅμως τὸ ἔγγραφον διεκπεραιώθη, ὡς ἐν αὐτῷ δηλοῦται, παρασιωπήσασα πάντῃ τὴν περὶ τῆς διεκπεραιώσεως σημείωσιν ταύτην καὶ διϊσχυρισθεῖσα, ὅτι ἡ ὑπόμνησις αὕτη ἐγένετο πρὸς δικαιολογίαν τῆς περαιτέρω ἀναβολῆς. Ἐν ᾧ δ' ὁ Γλαράκης, τοῦ ὁποίου ἀξιόπιστον τὴν κατάθεσιν ὡμολόγησαν, κατέθηκεν ὅτι τὴν 31 Δεκεμβρίου τὸ πρωτόκολλον συνετάχθη, τοῦτο δὲ καὶ ὁ Παρίσσης ἐνίσχυσεν, ὁ Κροκίδας εἶπεν ὅτι συνετάχθη τὴν 2 Ἰανουαρ., καὶ ἡ ἐπιτροπὴ, τὰ πρῶτα παρασιωπήσασα, τὸ δεύτερον ὡς θετικὸν ἔλαβεν, ὡς συντελοῦν εἰς πλείονα τοῦ ὑπουργοῦ ἐπιβάρυνσιν. Καὶ ἡ κατάθεσις αὕτη τοῦ Βάρδογλη κατά τε τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα παρεμορφώθη, ἐκείνου μὲν κατατιθέντος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἀμέσως ἐπείσθη εἰς τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ, καὶ τὸ πρὶν οὐδὲν ἐναντίον φρονῶν, τῆς δ' ἐπιτροπῆς ἐκτιθείσης οὕτως ὥστε νὰ δηλοῦται, ὅτι μόλις οὕτω συνήνεσε. Διηρθήησαν δ' ὑπὸ ταύτης αἱ καταθέσεις εἰς καλῶν καὶ ἀξιοπίστων μαρτύρων καὶ εἰς ἐναντίας, κατεχωρισάσης εἰς τὴν πρώτην μὲν τὰς κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὴν δευτέραν δὲ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ· πόθεν δ' εἰς τοῦτο ὡρμήθη, καὶ ὑπὸ τίνων ἐνισχύθη λόγων; ἢ μὴ τοὐναντίον δὲν ὑπαγο-

μεύουσιν ἥ τε τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ἀλληλουχία, καὶ ἡ συμφωνία ἡ φαινομένη· καὶ ὅμως ἡ ἐπιτροπὴ τὰς μὲν ἀντιφάσεις τῶν καταθέσεων πλεονέκτημα ἐθεώρησε, πεισθεῖσα περὶ τοῦ ἀξιοπίστου αὐτῶν ἐκ τούτου, τὴν δ' ἁρμονικὴν τῶν πραγμάτων ἔκθεσιν ὡς ἔλλειψιν, μαρτυροῦσαν τὸ μὴ ἀξιόπιστον. Καὶ ἀληθῶς ὑποτίθεται μὲν προμελέτη τῶν πραγμάτων τῆς ἐναρμονίου τῶν γεγονότων ἐκθέσεως, ἀλλὰ τίς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ ἀξιόπιστον τῶν τοιούτων καταθέσεων, καὶ νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῶν πλείστας ὅσας ἀντιφάσεις περιεχουσῶν; Οὕτως, ὁ μὲν Κροκίδας διϊσχυρίσθη, ὅτι, ἅμα συντάξας τὸ πρωτόκολλον, ἐπέδειξεν αὐτὸ εἰς τὸν Γλαράκην διὰ νὰ προσυπογράψῃ αὐτό, ὁ δὲ Γλαράκης τρὶς ἐρωτηθεὶς τρὶς ἠρνήθη τοῦτο· ἀντίφασις δὲ τοιαύτη, οὐχὶ ἐπὶ χρονολογίας ἢ ἄλλου ἐπουσιώδους γεγονότος, ἀλλ' ἐπὶ οὕτω σημαντικοῦ καὶ ἀνεπιλήστου, τί ἄλλο δηλοῖ ἢ τὸ μὴ ἀξιόπιστον; καὶ ὅμως αἱ καταθέσεις αὗται ὡς αἱ μᾶλλον ἀξιόπιστοι ἐθεωρήθησαν. Οὕτως ὁ μὲν Γλαράκης λέγει, ὅτι τὸ δεύτερον πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον κατέθηκεν, ἔλαβε τὴν δευτέραν ἡμέραν, μετὰ τὰ ἐν τῇ βουλῇ λεχθέντα, πρὸς ἀσφάλειαν αὐτοῦ, ὁ δὲ Κροκίδας κατέθηκεν, ὅτι συνέταξε δύο πρωτόκολλα, ὧν τὸ μὲν οὗτος τό δ' ἐκεῖνος ἐτήρησε. Τοιαῦτα δ' ἐλαττώματα ἐν ταῖς καταθέσεσι τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας, μὴ ἀπαντώμενα ἐν ταῖς τῶν τῆς ὑπερασπίσεως, διέρυγον ὁλοτελῶς τὴν προσοχὴν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐκ τούτων δὲ ἀνεῦρεν ἓξ ἀθεμιτουργήματα, ἐπὶ μὲν τῶν λοιπῶν ἀναγνωρίσασα, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀπευθύνῃ κατηγορίαν, ἐγκύψασα δ' ἐπὶ μόνου τοῦ πρώτου, τῆς ἀναβολῆς τοῦ πρωτοκόλλου· οὗτω, καταζρεφομένης τῆς πρώτης πράξεως, τῆς βάσεως ταύτης τῶν κατηγοριῶν, ἐκλείπει πᾶς λόγος καὶ πᾶσα ὕλη πρὸς καταδίωξιν. Ἀνακεφαλαιώσας τελευταῖον τοὺς λόγους, δι' οὓς δὲν δύναταί τις νὰ σχηματίσῃ πεποίθησιν, περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ἐγνωμοδότησεν ὑπὲρ τῆς ἀπορρίψεως τῆς προτάσεως τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀπήντησεν ἕτερος εἰς τοὺς προαγορεύσαντα, ὅτι τὰ δύο περιττατικὰ τῆς παρελθούσης κυβερνήσεως, ἃ ἔφερεν εἰς ὑπεράσπισίν του, δὲν εἶναι πραγματικά· διότι περὶ μὲν τοῦ πλοίου, εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι εἰσώρμισεν εἰς Πειραιᾶ πλοῖον ἐρχόμενον ἐκ Ῥωσσίας καὶ φέρον φορτίον 11000 καλῶν σίτου, εὑρὼν δ' ἀγοραστὰς ὁ πλοίαρχος εἰδοποίησε τὸν τελώνην, ὅτι εἰσάγει τὸ φορτίον τοῦ πρὸς κατανάλωσιν, καὶ ἔπεμψε τὴν δήλωσιν, καὶ ἀκολούθως προέβη εἰς τὴν πώλησιν, ἐκράτησε δὲ

800 κοιλὰ, διὰ νὰ τὰ δώσῃ ἀφοῦ τὸ πλοῖον ἐρματισθῇ. Ὅτε δ' ἔμελλε νὰ παραδώσῃ καὶ τοῦτο, διετάχθη παρὰ τοῦ τελώνου νὰ διακωλυθῇ ἡ πώλησις, διότι ηὔξησεν ὁ φόρος· ἀλλ' ἀπαιτήσαντος τοῦ πλοιάρχου, ὅτι τὰ ὑπολειπόμενα 800 κοιλὰ εἶναι ἐκ τῶν προδηλωθέντων, ὁ τελώνης ἔλαβε περὶ τούτου διαταγὴν παρὰ τοῦ ὑπουργείου, ὅτι ὁ σῖτος ἑκάστου πλοίου φορολογεῖται κατὰ τὸ πρωτόκολλον, τὸ ὑπάρχον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς διασαφήσεως τοῦ πλοιάρχου, δηλοῦντος τὸ ποσὸν τοῦ εἰς τὸν τόπον καταναλωτέου σίτου· ἑπομένως καὶ τὰ 800 κοιλὰ τοῦ πλοιάρχου ἐκείνου δὲν ἠδύναντο νὰ φορολογηθῶσι κατὰ τὸ ἀπελθὸν πρωτόκολλον, ἀλλὰ κατὰ τὸ προϋπάρχον. Καὶ ὄχι μόνον ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν, ἂν ἔμενεν ἀπώλητον. Περὶ δὲ τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Αὐγούστου, ὅπερ ἐθεώρησε κακῶς συντεταγμένον ὁ προαγορεύσας, παρετήρησεν ὅτι ἐσφαλμένην πληροφορίαν καὶ περὶ τούτου ἔχει. Ἐπειδὴ τὸ πρωτόκολλον τοῦ μέσου ὅρου τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ παρὰ τοῦ νομάρχου διορισμένου, ἦτο κατὰ τοῦτον ἐσφαλμένον, ὡς ἐξάγεται, γινομένου τοῦ ἀριθμητικοῦ ὑπολογισμοῦ, διωρθώθη λοιπὸν τοῦτο εἰς τὸ γενικὸν πρωτόκολλον. Περὶ δὲ τῆς παραλείψεως τῶν πρωτοκόλλων τῆς Ὕδρας καὶ τῆς Σύρου, ἀπήντησεν, ὅτι αὕτη ἐγένετο, διότι εἶχον ἀργοπορήσει νὰ ἔλθωσιν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀριθμῶν τῆς καταχωρίσεως καὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου· ἡ δὲ τότε κυβέρνησις, μὴ δυναμένη ν' ἀναβάλῃ τὴν ἔκδοσιν τοῦ γενικοῦ πρωτοκόλλου, συνέταξε κατὰ τὸν νόμον αὐτὸ, καὶ ἀπουσῶν τῶν τιμῶν τῶν ῥηθεισῶν πόλεων.

Λαβὼν ἀκολούθως τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἔλεξε τάδε. Ἀναβαίνων ἐκ δευτέρου τὸ βῆμα δὲν προτίθησι νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς προκειμένης κατηγορίας, καθ' ὅσον, ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τῶν ῥητόρων τῆς τε ὑπερασπίσεως καὶ τῆς κατηγορίας, ἀκούντως ἐρωτίσθη ἡ Βουλὴ περὶ αὐτῆς, κατασταθείσης πασιφανοῦς τῆς ἀληθείας τῶν γεγονότων. Ἐπειδὴ ὅμως εἷς τῶν ἐξ Ἠλείας Βουλευτῶν, μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς τὴν παράτολμον καὶ ἀπαισίαν κατ' αὐτοῦ χαλκευθεῖσαν ὑπ' ἐκείνου τε καὶ τεσσάρων ἔτι μελῶν τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς κατηγορίαν, παρένειρεν εἰς τὴν ἀγόρευσίν του καὶ τὸν κατὰ τὸ 1825 καὶ 1826 πολιτικὸν αὐτοῦ βίον, ἀναγκάζεται νὰ ἐκθέσῃ ὀλίγα τινα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπεκαλέσθη τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς.

Κατὰ τὸ 1825 ἔτος, εἰς ἐποχὴν τοῦ πολέμου καὶ ἀνωμαλιῶν, ἀνεδέχθη, τὴν διεύθυνσιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ ἔθνους πραγμάτων, εἰς χεῖρας δ' αὐτοῦ ἦσαν ἑπομένως ἐμπεπιστευμέναι ὅλη

ἡ περιουσία τοῦ ἔθνους, τὸ ταμεῖον αὐτοῦ, τὰ δάνεια τοῦ Λονδίνου, αἱ πρόσοδοι, αἱ ἐθνικαὶ γαῖαι, τὰ ῥθαρτὰ κτήματα, ὅλα παρ' αὐτοῦ διετίθεντο, ἄνευ ἐλέγχου, ἄνευ οὐδεμιᾶς διατυπώσεως, οὐδεμιᾶς λογιστικῆς τάξεως· οἱ λογαριασμοὶ τῶν πολιτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ἀρχῶν παρ' αὐτοῦ ἐπεξειργάζοντο, καὶ ἐξελίδοντο ἱκανῶν ἑκατομμυρίων ἀπυδείξεις, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ τὰ πάντα ἐπ' αὐτῷ ἔκειντο. Ἀλλὰ διετίαν ὅλην ὑπουργὸς διατελέσας ἐπὶ τῆς οἰκονομίας, καὶ τοι δυνάμενος περιφανῆ ἵνα προσκτήσηται οὐσίαν, χρηματικήν τε καὶ κτηματικήν, εἰς οὐδὲν ὅμως ἕτερον ἀρπρῶν καὶ μηδὲν ἄλλο προθέμενος, ἢ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ ἔθνος μετὰ πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως, ἐξῆλθεν ὡς εἰσῆλθε καὶ ἡ πενία αὐτοῦ ὁμολογεῖ τὴν ἀλήθειαν ταύτην, τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ ἐπισφραγίσωσι πολλοὶ τῶν ἐνταῦθα Βουλευτῶν καὶ Γερουσιαστῶν. Τὴν ἀλήθειαν δὲ τούτων καὶ τὸ ἑξῆς ἀναμφιλέκτως μαρτυρεῖ

Κατὰ τὸ ἔτος 1828, μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ὑπουργικῆς ἕδρας ἀπομάκρυνσιν αὐτοῦ δηλονότι, πεσούσης μιᾶς τῶν πλευρῶν τῆς ἐν Ναυπλίῳ οἰκίας αὐτοῦ, ἠναγκάσθη νὰ δανεισθῇ παρὰ προσώπων Βουλευτῶν καὶ ὑπαρχόντων ἤδη ἐντὸς τοῦ περιβόλου, τῶν ὁποίων τὴν μαρτυρίαν ἐπεκαλέσθη, 800 τάλλαρα διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπισκευάσῃ αὐτήν· καὶ ἵνα τὴν ὀφειλὴν ταύτην κατόπιν ἀποτίσῃ, ἐδέησεν ἵνα ἕτερον σχηματίσῃ δάνειον ἀπὸ τὸν Κ. Κωνς. Μεταξᾶν, εὑρισκόμενον τότε εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ τοῦτον πρὸς φιλίαν λαβόντα ἐπὶ δανείῳ τὰ χρήματα ταῦτα παρ' ἄλλου, τοῦ ἐκ Πάρου Κ. Δημητρακοπούλου, (ὡς δὲν λανθάνει τοῦτο καὶ τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν Κ. Α. Μεταξᾶν)· πρὸς τοῦτο ἐνεχείρισε τότε τὰ πολύτιμα τῆς συζύγου αὐτοῦ κοσμήματα, τὰ μόνα ὑπολειφθέντα ἐκ τῆς σημαντικῆς αὐτοῦ περιουσίας, τὴν ὁποίαν ὑπὲρ πατρίδος ἅπασαν ἐθυσίασε. Τὸ ῥηθὲν χρέος κατ' ὄβολον καὶ κατ' ἔτος ἀποδιδοὺς, μόλις πέρυσιν ἀπεπλήρωσε, τὸ τελευταῖον ὑπόλοιπον, 150 δίστηλλα, ἀποτίσας.

Μετὰ ταῦτα λαβὼν ἐνεργητικὸν μέρος εἰς τὴν ἔναρξιν τῆς ἐν Τροιζῆνι Ἐθνοσυνελεύσεως, καὶ διατελέσας ἐκεῖ ἐπὶ 10 μῆνας λόγῳ πατριωτισμοῦ, τὸν ὁποῖον μαρτυροῦσι τὰ ἀποτελέσματα τῆς συνελεύσεως ἐκείνης, ἠναγκάσθη νὰ δανεισθῇ ἱκανὰ χρήματα παρὰ διακρινομένου προσώπου, καὶ ἤδη εὑρισκομένου ἐν τῇ Γερουσιαστικῇ χορείᾳ, ἵνα διατηρήσῃ αὐτὸν καὶ ἄλλους συναδελφοὺς, καὶ πέμψῃ βοήθειαν εἰς τὸν ἀείμνηστον Καραϊσκάκην. Τὰ χρήματα δὲ ταῦτα ὀφείλει εἰσέτι, ὡς ὁμολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἰδίου δανειστοῦ.

Μετὰ πάντα ταῦτα, μετὰ τὴν πασίγνωστον πίστιν καὶ τιμιότητα, τὴν ὁποίαν διετήρησε ἀρχῆθεν τοῦ πολιτικοῦ αὐτοῦ σταδίου, εἶναι δυνατὸν νὰ λάβωσιν ὑπόστασιν κατηγορίαι, τὰς ὁποίας ἠθέλησαν ἐχθροὶ πολιτικοὶ καὶ προσωπικοὶ καὶ ἐμπαθεῖς ἄνθρωποι νὰ ἀποδώσωσιν εἰς αὐτὸν, διὰ νὰ ἐξασθενήσωσι τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν ὑπόληψιν; ἀλλ' ἂν τὰ χρονικὰ τοῦ Μεσολογγίου, ὡς διατείνεται ὁ κατήγορος, ἔγραφαν τότε κατ' αὐτοῦ, μὴ καὶ σήμερον τοιαῦτα ἐμπαθῆ ὄργανα τῆς δημοσιογραφίας δὲν γράφωσι κατὰ διαφόρων; μὴ τότε ἔλειπον αἱ προσωπικαὶ διαιρέσεις, μὴ ἔλειπον τὰ πάθη καὶ ἡ κακοβουλία Ἐὰν ἀπὸ φιλοπλουτίας ὡρμᾶτο καὶ εἶχεν ἰδιοτελειάν τινα, δὲν ἦσαν τάχα ἱκαναὶ αἱ ἐκτεθεῖσαι εὐκαιρίαι; δὲν ὑπῆρχε σταδίου εὐρύχωρον, ἵνα περιουσίαν σχηματίσῃ διὰ νὰ πλουτίσῃ; Ναὶ· ἀλλ' οὐδέποτε, δὲν συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ καταχρασθῇ τῆς εἰς αὐτὸν ἀποτεθειμένης ἐξουσίας.

Εἰς τὰς Πάτρας διετέλεσε πολλὰ ἔτη Διοικητὴς, ἡ ἀπέραντος ἐκείνη καὶ εὔφορος γῆ ἔκειτο νεκρὰ, καὶ περὶ τῆς καλλιεργείας αὐτῆς οὐδεὶς τῶν κατοίκων τότε ἐμερίμνει· ἀλλ' ὁρμώμενος ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἀποκαταστήσῃ τοὺς Ἕλληνας γαιοκτήτας καὶ εὐδαίμονας, καθόσον τοιαύτην εὐδαιμονίαν ὑπέσχετο ὁ νόμος τῆς προικοδοτήσεως, καὶ καθόσον τὴν σύστασιν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἐν Ἄστρει συνέλευσιν καὶ ἐπὶ Καποδιστρίου καὶ ἐπὶ τῆς Ἀντιβασιλείας δι' ἀναφορᾶς πρῶτος αὐτὸς ὑπέδειξε καὶ ὑπεστήριξεν, ἐνέσπειρε τὴν ἰδέαν τῆς καλλιεργείας τῆς νεκρᾶς ἐκείνης γῆς, καὶ, περιερχόμενος ἀνὰ κώμας, κατώρθωσε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ νὰ δώσῃ μίαν τοιαύτην ἐνέργειαν εἰς τὸν εὐεργετικὸν ἐκεῖνον νόμον, ἐν πράγματι ἀποκαταστήσας τοὺς Πατρεῖς ἰδιοκτήτας χαριδοφυτειῶν, ἡ καλλιέργεια τῶν ὁποίων παρέσχε τὰ ἄριστα, τῶν ὁποίων ἀπολαύουσι σήμερον οὗτοι. Ἀλλὰ, μ' ὅλον ὅτι οὕτω πως ἐννόμως ὠφέλησε καὶ ὑπαλλήλους ἀκόμη, διατρίψαντας τότε εἰς Πάτρας καὶ εὑρισκομένους ἤδη ἐν τῇ Γερουσιαστικῇ χορείᾳ, οὐδεμίαν ὅμως πρόνοιαν καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἔλαβεν, ἵνα μετάσχῃ τῶν ὠφελειῶν τούτων καὶ οὗτος· οὐδεμίαν δὲ σπιθαμὴν γῆς προσεκτήσατο. Οἱ ἐκ Πατρῶν Βουλευταὶ καὶ ἐξ Αἰγιαλείας, παρευρισκόμενοι ἐνταῦθα, δύνανται νὰ ὁμολογήσωσι τὴν ἀλήθειαν· (ἐνταῦθα οἱ ἀνωτέρω Βουλευταὶ συνωμολόγησαν ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον ἀπέκτησε.)

Ἐκ τούτων κρίνατε, ὁποία ἐστάθη καὶ ἡ ἐνεστῶσα διαγωγὴ αὐτοῦ, ἅμα ἀναλαβόντος τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκο-

νομικῶν, καὶ πεισθῆτε, ὅτι εἰς αὐτὸν ἁρμόζει ἡ ῥῆσις τοῦ προφητάνακτος Δαβὶδ « ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγε με ». Ὁ ζῆλος τῷ ὄντι καὶ αἱ προσπάθειαι, τὰς ὁποίας κατέβαλε πρὸς τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν χρεῶν αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου, ὑπῆρξαν τὰ ἐγκλήματα, διὰ τὰ ὁποῖα ἤδη προσεκλήθητε νὰ ἐξετάσητε τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν, καὶ ἐπιφέρητε ἀπόφασιν ἐὰν διὰ ταῦτα ἦναι εἰσακτέος εἰς δίκην.

Ἅμα ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου, πρώτην φροντίδα ἔλαβεν, ἵνα πολλὴν ἐπιστήσῃ προσοχὴν περὶ τὴν δικαιοσύνην τῶν δικῶν, μεταξὺ διαφόρων πολιτῶν καὶ τοῦ δημοσίου, ἐνώπιον πολλῶν δικαστηρίων· 300. περίπου τοιαῦται δίκαι, ἀφορῶσαι μεγάλας ποσότητας χρημάτων, ὑπῆρχον, καὶ τινὲς εἶχον φθάσει μέχρι τοῦ ἐφετείου, καὶ ἦτον ἐγγὺς νὰ διεξαχθῶσι· προέλαβεν 70 ἐξ αὐτῶν, κατὰ τὸν ὑπάρχοντα κατάλογον, καὶ εὐτυχῶς, διὰ τῶν προσπαθειῶν αὐτοῦ, ἐπεδικάσθησαν τοῦ δημοσίου αἱ ἀπαιτήσεις καὶ ἀπέφυγε τὴν πληρωμὴν μεγάλων ποσοτήτων, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέκειτο, ὅτε ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου. Ἐὰν λοιπὸν ὑπῆρχε σπινθὴρ ἰδιοτελείας καὶ κερδοσκοπίας, δὲν ἠδύνατο τάχα νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τοιαύτας περιστάσεις, πολλῶν ἀποπειρῶν μάλιστα γενομένων, τὰς ὁποίας παρασιωπᾷ χάριν ἠθικῆς, χωρὶς νὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸ ἔγκλημα τῆς πλαστογραφίας καὶ τῆς ὑπεξαιρέσεως, τὰ ὁποῖα ἐπενόησαν καὶ ἀπέδωκαν εἰς αὐτὸν, εἰς τὴν προκειμένην τῶν σιτηρῶν ὑπόθεσιν, διὰ νὰ ὠφεληθῇ μὲ τοῦτα τὸ δημόσιον 1200. δραχμάς; ἀλλὰ ποῦ ἐφάνη τοιοῦτόν τι; ποῖος ἐτόλμησε νὰ συλλάβῃ ἐλαχίστην ὑπόνοιαν, ποῖος προσῆψεν εἰς τὸν Ὑπουργὸν παρομοίαν κατηγορίαν;

Κατόπιν ἐπέστησε τὴν προσοχὴν εἰς τὸν ὁριστερισμὸν τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πολλαὶ χιλιάδες στρεμμάτων, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Ἠλείας, κατεβροχθήθησαν· καὶ μ' ὅλον ὅτι ἔθηκε φραγμὸν εἰς τὸν χειμάρρουν τοῦτον τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῆς ἐθνικῆς περιουσίας, δὲν δύναται ὅμως νὰ παρασιωπήσῃ γεγονὸς, τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη ὑπ' ὄψιν ἡ βουλὴ μεθ' ὅλων τῶν διενεργηθεισῶν ἀνακρίσεων. Ἀφορμὴν λαβὼν ἀπὸ παρομοίων καταχρήσεων, ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τῶν διατεθεισῶν εἰς Ἤλιδα ἐθν. γαιῶν, ἐκ τῶν ὁποίων παρετήρησε μὲ φρίκην, ὅτι ἄπειρα πρωτόκολλα δημοπρασιῶν, διεξαχθεισῶν κατὰ τὸ 1844 ἀπὸ τὰς διοικητικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἀρχὰς τῆς Ἤλιδος, εἶχον πλαστογραφηθῇ· ὅτι κατὰ συνέπειαν ἐξεδόθησαν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πλαστῶν τούτων πρωτοκόλλων, ὑπὸ τῶν προκατόχων αὐτοῦ Κ. Κ. Α. Μαυροκορδάτου καὶ Α. Μεταξᾶ παραχωρητήρια, καὶ τέλος ὅτι τοιαῦτα ὑπάρχουσιν εἰσέτι εἰς αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖον. Ἀμέσως παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἐν Πάτραις εἰσαγγελέα, καὶ πρόκειται ἤδη νὰ δώσωσι λόγον τῶν ἐγκληματικῶν τούτων πράξεων οἱ ἐνεργήσαντες αὐτὰς οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι· οὐδέποτε δὲ θέλει διστάσει νὰ δώσῃ τὴν ἄδειαν τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς, ἅμα λαβὼν τὴν ζητηθεῖσαν ἀπολογίαν αὐτῶν. Ἀναμφιβόλως οἱ προκάτοχοι ὑπουργοὶ δὲν ἔλαβον γνῶσιν τῶν διατρεξάντων, ἀλλὰ, καλῇ τῇ πίστει, ἐθεώρησαν ὡς γνήσια τὰ πρωτόκολλα, καὶ ἐξέδωκαν τὰ παραχωρητήρια, κατὰ συνέπειαν τῶν ὁποίων ἀποκατεστάθησαν διάφορα ἄτομα ἰδιοκτῆται ἀπεράντων γαιῶν ἐν Ἤλιδι.

Τὰς πρὸς εἴσπραξιν δὲ τῶν δημοσίων προσόδων καταβληθείσας ὑπ' αὐτοῦ προσπαθείας σιωπᾷ, διότι καὶ αἱ ἐκδοθεῖσαι περὶ τούτου ἐγκύκλιοι εἰς τὰς Οἰκονομ. τοῦ Κράτους Ἀρχὰς, καὶ ὁ διορισμὸς τῶν ἐπιθεωρητῶν κατ' ἐπαρχίαν, πρὸς ἐπιτήρησιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιστατοφυλάκων, μαρτυροῦσι τὴν ἀλήθειαν. Καὶ δύναται νὰ εἴπῃ μετὰ παῤῥησίας, ὅτι αἱ προσπάθειαι αὗται ἀπέβησαν τελεσφόροι, καθ' ἓν ἑκατομμύριον περίπου δραχμῶν αὐξήσασαι τὴν ἐφετεινὴν πρόσοδον, ὡς θέλετε βεβαιωθῇ τοῦτο ἐκ τοῦ προσεχῶς ὑποβληθησομένου ἐνώπιον σας ἀπολογισμοῦ· ἐκτὸς μόνον εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἤλιδος, ἔνθα καὶ ἐπέστησεν ἰδίως τὴν προσοχὴν, δὲν ἠδυνήθη μ' ὅλα ταῦτα νὰ περιορίσῃ τὴν ἰδιοτέλειαν, καὶ νὰ χαλιναγωγήσῃ τὸ καταχρηστικὸν πνεῦμα τῶν ἐκεῖ ἐπιτετραμμένων τὴν εἴσπραξιν τῶν δημοσίων προσόδων. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἠλείας τὰ πάντα διευθύνονται ὑπὸ μοναδικῆς θελήσεως ἀδελφῶν, ἐξαδέλφων, συγγενῶν καὶ φίλων· πολλοὶ δὲ τούτων, καίτοι μὴ ἐχόντων πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως σπιθαμὴν γῆς, ἀλλὰ διὰ διδασκαλίας παριζομένων τὰ πρὸς τὸ ζῆν, κέκτηνται ἤδη μεγάλην ἔκτασιν γαιῶν, ἐξ ὧν 6000 περίπου τάλλαρα, κατ' ἔτος λαμβάνουσι πρόσοδον, καταστάντες οὕτω πλουσιώτεροι καὶ αὐτῶν τῶν ἀπ' αἰώνων ἀποκατεστημένων προύχόντων τῆς Ζακύνθου· ἕνεκεν τοιούτων θελήσεων, ἡ προσοδοφόρος ἐπαρχία τῆς Ἠλείας, συγκειμένη ἀπὸ 200 περίπου χωρία ὁλοκλήρως ἐθνικὰ, καὶ ὀνομαζομένη ἐν καιρῷ τῆς ἐπαναστάσεως μικρὰ Αἴγυπτος τῆς Ἑλλάδος, μόλις 9000 χιλ. κοιλὰ σίτου ἔδωκε πρόσοδον τὸ παρελθὸν ἔτος. Διὰ ὅλων τῶν νομίμων μέσων ἐνήργησε πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν καταχρήσεων·

ἐπιφόρτισε τὰς Δικαστικὰς ἀρχὰς νὰ διεξαγάγωσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀνακρίσεις, ἀλλὰ τὰ πάντα ἐματαιώθησαν διότι, μὴ δυνάμενος ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἦναι πανταχοῦ παρὼν, ὅπως ἐνεργῶνται ὑπὸ τὰς ὄψεις αὐτοῦ αἱ προσήκουσαι ἐξετάσεις, ἠναγκάσθη ν' ἀθωώσῃ πολλοὺς τῶν καταγγελθέντων ὡς κατακχραστῶν.

Μετὰ μίαν τοιαύτην προσοχὴν, τὴν ὁποίαν ἐπίστησεν, ὡς εἴρηται, εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἠλιδος, μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν πραχθεισῶν κατακρήσεων, καὶ μετὰ πλείστα ὅσα ἔλαβον χώραν, σχέσιν ἔχοντα μὲ τὰ ἐκτεθέντα, δὲν ἦτον ἐπόμενον ὅτι ἤθελε διεγερθῇ κατ' αὐτοῦ χολή τις δριμεῖα; Βεβαίως· καὶ ἰδοὺ πόθεν ἔχει ἀρχὴν ἡ προκειμένη κατηγορία ἐπὶ παρανόμῳ εἰσπράξει κλπ. καὶ τὰ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς πλαστουργηθέντα ἐξ ὅλης κακουργήματα, τὰ ὁποῖα, ὡς εἴδατε, ἡ ἐπιτροπὴ ἐπεσώρευσεν εἰς τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς· ἀλλ' ὅλα ταῦτα δὲν καταστρέφονται αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ, ὡς ἐπὶ τὸ ἀρχύγης, εὐθὺς ὡς ἐπεκεμμένος ἐκτιμήσητε τὰ περιστατικὰ, τὰ ὁποῖα, ὡς εἴρηται, ὑπηγόρευσαν τοὺς συκοφάντας, ἵνα χαλκεύσωσι τοιαύτην ἀποτρόπαιον κατηγορίαν; Ναί! διότι οὔτε οἱ κατήγοροι ἐτόλμησαν νὰ ἀποδώσωσι σκοπὸν ἰδιοτελείας, ἂν καὶ πολυτρόπως ἐχαρακτήρισαν καὶ ἐβασάνισαν τὸ γεγονός.

Ἀφοσίωσις εἰς τὸ ἔθνος, τιμιότης περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, ζῆλος ἀκραιφνὴς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἐντελὴς αὐταπάρνησις, μαρτυρουμένη διὰ πενίας, αὐτὰ ὑπῆρξαν ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως μέχρι σήμερον τὸ σύνθημα αὐτοῦ, αὐτὰ ἐχρησιμευσαν ὡς ἀστὴρ φαεινὸς, ὅστις ἐρώτιζεν αὐτὸν διηνεκῶς εἰς τὴν πορείαν τοῦ πολιτικοῦ βίου αὐτοῦ. Ἕνεκα τούτου ῥῆτας εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ βίου αὐτοῦ, ἀπεφάσισε νὰ ἀρήσῃ τὰ τέκνα εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ἔθνους ὡς μόνην περιουσίαν, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐπέπρωτο καὶ τὰ τέκνα του ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἀνέλαβον νὰ ὑπηρετῶσιν ἀμισθὶ τὸ ἔθνος, νὰ μὴ διαφύγωσιν ἀπὸ τοῦ ῥήματος τούτου τὰ βέλη τῆς συκοφαντίας, καὶ, καθὼς προεῖπεν ὁ συκοφάνται νὰ ἐνταφιάσωσι τὸν Πατέρα, δὲν ἐδίστασαν οὗτοι νὰ συνεπισύρωσι τὴν καταστροφὴν καὶ αὐτῶν· ἀλλὰ τοιαύτη, πρὸς Θεοῦ, καταφορὰ, τοιαύτη ἀνήκουστος συκοφαντία, εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀνεκτὴ; εἰς τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς καὶ τὸ νοῆμον ἀκροατήριον ἀνατίθημι, νὰ δώσωσι τὴν δέουσαν βαρύτητα εἰς τὰς τοιαύτας ἀτεκμηρίας καὶ ὕβρεολογίας ἀτονεννοήτων ἀνθρώπων.

Ἡ ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1846 ἀναφορὰ τοῦ Κ. Κρεστενίτου, περὶ ἧς ὁ Βουλευτὴς Ἠλείας ἔκαμε μνείαν ἀγορεύων, καὶ τὴν ὁποίαν καθυποβάλλει ὑπ' ὄψιν τῆς βουλῆς, θέλει πείσει αὐτὴν, ἐὰν ὁ κατήγορος οὗτος ὡρμάθη ἀπὸ αἴσθημα καθήκοντος καὶ πατριωτισμοῦ, καὶ ἀπὸ αἴσθημα τῆς τιμῆς, ὡς ἐκήρυξεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν κατ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ λεχθέντων, καὶ ἐὰν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔμεινεν ἀνεπιρρέαστος δυστυχῶς ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως, τὸ ὁποῖον ἐνεφωλεύθη εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἕνεκα τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων περιστατικῶν, καὶ τελευταῖον ἕνεκα τῆς μὴ ἐκτελέσεως τῆς ἐν τῇ ἀναφορᾷ ταύτῃ αἰτήσεώς του. Ἐὰν ὁ βουλευτὴς οὗτος δὲν ἔδιδεν ἀφορμὴν, ἤθελε σιωπήσει ταῦτα, ὡς ἄσχετα, καθὼς μέχρι τοῦδε ἔπραξε, πάντῃ μὲ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν· ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐμπεριεχομένη αἴτησις ἀντέκειτο εἰς τὸν νόμον, καθ' ὅσον ἐζήτει ὁ πατὴρ τοῦ Κ. βουλευτοῦ νὰ συμψηφισθῶσι τὰ κατὰ τὸ 1837, 1838, καὶ 1839 χρέη τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, μὲ τὰς ἀξιώσεις αὐτοῦ ἐκ τοῦ δημοσίου ἐκ τῶν ἐθνικῶν προσόδων τοῦ 1832, τῶν ὁποίων ἦτο ἐνοικιαστὴς, καὶ τὰ ὁποῖα χρὴ ἀναβαίνουσιν εἰς 20.000 περίπου δραχμὰς, ἀφοῦ ὡς ἐκθέτει θεωρηθῇ ἀδύνατον νὰ λάβῃ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς μετρητὰ, κατ' ἀνάγκην εἶπεν, ὅτι παρημείας ῥύσεως ἀπαιτήσεις δὲν δύνανται, ὡς δὲν ἀγνοεῖτε, νὰ πραγματοποιηθῶσιν, ὑπάρχοντος ῥητοῦ ἀπαγορευτικοῦ Νόμου· ἄλλως τοιαύτην ἀποποίησιν, βεβαιωθῆτε, ἔκαμεν εἰς ἀπαιτήσεις οἰκογενειῶν Ὑδραίων, Πετσιωτῶν καὶ Ψαριανῶν, θυσιασασῶν καὶ προσενεγκουσῶν ἁδρὰς ποσότητας χρημάτων εἰς τὸ ἔθνος, καὶ ὑστερουμένων ἤδη, καίτοι συναισθανόμενος τὸ εὔλογον τῶν ἀπαιτήσεων τούτων, καὶ ἐκτιμῶν τὰς μεγάλας ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἐκδουλεύσεις αὐτῶν.

Συναισθησθεὶς πάντοτε τὴν τιμιότητα, μὲ τὴν ὁποίαν ἐφρόνει ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπηρετῇ τὸ ἔθνος, καὶ μόνην ταύτην περιουσίαν κτησάμενος, ἔχει τὸ θάῤῥος νὰ κηρύξῃ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ὅτι ἄχρι τοῦδε, οὔτε πολιτικῶς, οὔτε ἐγκληματικῶς ἐνοχὴν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, οὔτε ἐκατηγορήθη, οὔτε κατεδικάσθη ὡς πλαστογράφος, οὔτε ἀπὸ τὰς φυλακὰς ἐδραπέτευσεν, ὡς ἄλλοι γνωστοὶ ὑμῖν ἄνθρωποι. Καὶ ταῦτα πάντα ἐξηγῶν ἐνώπιον ὑμῶν πανδήμως, σκοπὸν δὲν προῖθετο νὰ κάμῃ, ὡς ὁ κατήγορος ἐξέθηκε, τὴν βιογραφίαν, ἀλλὰ νὰ θέσῃ τὴν βουλὴν εἰς ἐντελῆ γνῶσιν τῶν διατρεξάντων, ὅπως σχηματίσῃ πλήρη τὴν πεποίθησιν, καὶ ἀνεπιρρέα-

ρως ἐπιφέρῃ ἐπὶ τῆς προκειμένης κατηγορίας ψῆφον. Ἕνεκα τούτου δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ δείξῃ ἡ Βουλὴ τὴν ἐλαχίστην ἐπιείκειαν· ἀλλά, ἐὰν μὲν θεωρῇ αὐτὸν ἔνοχον τῶν ἀποδιδομένων πράξεων, νὰ ἐπιφέρῃ θαῤῥαλαίως μέλαιναν ψῆφον, διότι ἄλλως, τοὐναντίον πράττουσα πρὸς χάριν ὑπὲρ αὐτοῦ, θέλει κηρύξει αὐτὸς οὗτος αὐτὴν ἄδικον.

Ἀφοῦ τὸν λόγον ὁ τελευταῖον χθὲς ἀγορεύσας ἀπήντησε, πρὸς τὰ κατ' αὐτοῦ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ λεχθέντα, ὅτι αὐτός, εἰς τὴν χθεσινὴν ἀγόρευσίν του, δὲν προῄθετο νὰ προσβάλῃ τὸν ὑπουργόν, διὰ τῆς ἀναμνήσεως τῶν 1825 καὶ 1826· ἀλλ' εἶπεν ἐν γένει, ὅτι ἕκαστος ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἔργων κριθήσεται, ταῦτα δὲ διατηροῦσι τὰ Ἑλληνικὰ χρονικά· ὥστε δὲν ἔπρεπε νὰ ἐρεθισθῇ ὁ ὑπουργός, καὶ νὰ ἐκθέσῃ εἰς ἡμᾶς ἐκ νέου τὴν βιογραφίαν του, καὶ νὰ καλέσῃ ἀδίκως τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς συκοφάντας· διότι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ συκοφαντία ἡ ἐξιστόρησις γεγονότος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτίμησις μόνη ἀπόκειται εἰς τὴν Βουλήν. Τὰ δὲ περὶ τῶν καταχρήσεων τῆς ἐπαρχίας Ἠλείας λεχθέντα δὲν ἀνήκουσιν εἰς αὐτόν, διότι εἰς ἕκαστον τόπον ὑπάρχουσι καὶ καλοὶ καὶ κακοί. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι πρῶτος ὁ ὑπουργὸς ἔῤῥιψε τὸ βλέμμα εἰς τὴν Ἠλείαν, διότι ἡ βουλὴ προϋπέδειξεν εἰς αὐτὸν τὴν ὕπαρξιν ὀρετερίσεως γαιῶν, καὶ προεκάλεσε νὰ ἐνεργηθῶσιν αἱ ἀνακρίσεις. Τὸ δ' ἐπίῤῥθονον τῶν παρ' αὐτοῦ, διὰ τῶν ἰδρώτων του, φορτωθεισῶν γαιῶν, τοῦ ὑπουργοῦ οὐδὲν ἄλλο, ἢ χαιρεκακίαν ἀποδείκνυσιν, ἀφοῦ, ὡς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἔχων συμφέρον εἰς τὴν πρόοδον τῆς γεωργίας, λυπεῖται διὰ τὴν αὔξησιν τῆς σταριδοφορτείας, τὰς ὁποίας ἐφόρτισεν ἐπὶ γαιῶν, ἃς ἔλαβε κατὰ τὸ 1837 ἀντὶ προικοκτησίας· παρακαλεῖ δὲ τὸν ὑπουργὸν εἰς ὅσα ἡ Συντηρητικὴ δημοσιεύει, καὶ τὰ ὁποῖα ἐν τῇ συζητήσει τοῦ περὶ φορολογίας νόμου θέλει καταδείξει, διότι εἰς τὴν Τριφυλίαν, τὴν ἐπαρχίαν του, ἐσφετερίσθησαν ὅλα τὰ ἐθνικὰ, καὶ αὐτὸς εἶναι ὑπουργός. Ἀκατάλληλον δὲ εἶναι νὰ διασύρῃ, ὅτι αὐτὸς ὑπῆρξε διδάσκαλος, διότι τὸ τοῦ διδασκάλου ἐπάγγελμα ἐντιμότατον εἶναι, καὶ δὲν ἀποτελεῖ οὐδ' ἔγκλημα οὐδὲ κακούργημα. Αὐτὸς δὲ δὲν εἶναι ὑπεύθυνος, ἂν εἰς τὴν Ἠλείαν ἐγένοντο καταχρήσεις· ταύτας καὶ αὐτὸς, ὡς μέλος τῆς βουλῆς πάντοτε κατέκρινεν, ὁ δ' ὑπουργὸς εἶναι περὶ τῶν καταχρήσεων ὑπόλογος, καὶ ἀδικεῖ αὐτὸς ἑαυτὸν λέγων, ὅτι ἠναγκάσθη ν' ἀθωώσῃ τοὺς καταγγελθέντας, διότι εἰς οὐδεμίαν ἀνάγκην ὀφείλει νὰ ὑπείκῃ ὁ ὑπουργὸς, καὶ τὸ τοιοῦτον δὲν φέρει τιμὴν

εἰς αὐτόν. Ἐν τούτοις ἐκ τῶν καταμυνηθέντων συγγενῶν τε ἢ φίλων αὐτοῦ οὐδεὶς κατεδικάσθη· ὁ δ' ὑπουργὸς, λέγων ὅτι προσέσχεν εἰς τὴν Ἠλείαν, ἤτις ἔδωκε καὶ τὸ λῆξαν ἔτος ἴσας προσόδους πρὸς τὰς περισυλὰς, διατί δὲν προσέσχεν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν καὶ Τριφυλίαν, ὅπου αἱ ἐφετειναὶ πρόσοδοι ἦσαν πολλῷ ἐλάσσονες τῶν περισυλῶν; Δὲν εἶναι δὲ ἀληθὲς, ὅτι ἐν Ἠλείᾳ διευθύνονται τὰ πάντα ὑπὸ μιᾶς θελήσεως, διότι τὸν Ἔφορον διώρισεν ὁ ὑπουργὸς, καλῶς ποιῶν, χωρὶς κἂν νὰ ἐρωτήσῃ τοῦτον· καὶ πάλιν τὸν διορισθέντα ἔπαυσε μόνος, ἀποδείξας, ὅτι δὲν γινώσκει νὰ ἐκλέγῃ τὰ κατάλληλα πρόσωπα. Τὰ δὲ περὶ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτοῦ εἰς δίκην ὑπαιτιχθέντα, οὐδένα μῶμον εἰς αὐτὸν προσάπτουσι, διότι αὐτὸς, κατηγορηθεὶς διὰ τὰς τότε βιαίας περιστάσεις, εἰσήχθη εἰς δίκην καὶ ἠθωώθη ἀπὸ τῆς πηγῆς, τοῦ δικαστηρίου· ὀφείλει λοιπὸν καὶ ὁ ὑπουργὸς ἤδη νὰ ζητήσῃ ν' ἀποφύγῃ τὸν ῥύπον, καὶ νὰ καθαρθῇ διὰ τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου. Δὲν εἶναι δ' ἔγκλημα ν' ἀποφύγῃ τις τὴν βίαν, διότι τότε ὁ δυνατὸς ἐπροσπαθεῖ νὰ βλάψῃ ὃν ἠδύνατο. Μετὰ ταῦτα παρετήρησεν, ὅτι οἱ σήμερον ὑπερασπίσαντες τὸν ὑπουργὸν ἐπολέμησαν ὀπισθοποροῦντες, καὶ τὰ μὲν ἐπουσιώδη ἔλαβον ὑπ' ὄψιν, τὰ δ' οὐσιώδη παρέλειψαν· ἐπειδὴ οὐδὲν δύνανται ν' ἀντείπωσι κατὰ τῆς παρανόμου εἰσπράξεως, καὶ τῆς τοῦ δευτέρου πρωτοκόλλου κατὰ πλαστογραφίαν συντάξεως. Ἐπαναλαβὼν δὲ τὸ ἱστορικὸν τῶν γενομένων συνεπέρανεν, ὅτι οὐδεμίαν συκοφαντίαν ἡ ἐπιτροπὴ ἔπλασε, γνωμοδοτοῦσα νὰ εἰσαχθῇ ὁ ὑπουργὸς εἰς δίκην, καὶ ἀρίνουσα εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ ἐκτιμήσῃ καὶ νὰ ὁρίσῃ τὴν ποιότητα τοῦ ἐγκλήματος· διατί λοιπὸν αἰτιᾶται ὁ ὑπουργὸς τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς ἀπὸ πάθους κατ' αὐτοῦ κατενεχθείσης; Ἀφ' οὗ καὶ παρανόμου εἰσπράξεως ἔνοχος ὁμολογεῖται, καὶ νομοθετικὴν ἐξουσίαν περιβαλλόμενος, ὡς θελήσας νὰ συντάξῃ πρωτόκολλον, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρωτοκόλλων τῶν ἐφόρων, ὅπερ παρὰ τοῦ νόμου δὲν ἐπιτρέπεται; ἐκ τούτων δὲ δὲν δύναται ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὸν ἡ προτέρα διαγωγή του. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν ἔπραξε κατὰ συνείδησιν, καὶ μὲ ταύτην καὶ ὁ ἴδιος ὑπουργὸς ἔπρεπε νὰ συμφωνήσῃ, διότι αἱ λευκαὶ ψῆφοι δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἀθωώσωσιν αὐτόν· ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ λῃστῶν καὶ κακούργων γίνονται ἀμνηστεῖαι, διὰ τὸ συμφέρον τοῦ κράτους, ἀλλ' αἱ πράξεις τούτων δὲν ἐξαλείφονται, οὐδὲ τῆς ποιότητος αὐτῶν στεροῦνται. Συνεπέρανεν ἐπὶ τέλους, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔπραξεν, ὅ,τι ἔπρεπε νὰ κάμῃ, εἰς δὲ τὴν Βουλὴν ἀπόκειται ν' ἀποφασίσῃ ὅ,τι τὰ ἱερὰ αὐτῆς καθήκοντα ὑπαγορεύουσι.

Λαζῶν ἕτερος τὸν λόγον ἀπήντησεν, ὅτι, εὑρισκόμενοι εὐτυχῶς εἰς τὸ τέρμα τῆς πολυμήχθου ταύτης συζητήσεως, καὶ ἐξαντλημένοι ὄντες, ἀναγνωρίζομεν πάντες ὅτι ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις καθίσταται περιττολογία· διὰ τοῦτο, καίτοι ἔχων μικρὰς ἀφορμὰς νὰ ἐπιτέρῃ παρατηρήσεις τινὰς, ἐπὶ τῶν παρὰ τοῦ τελευταίου χθὲς ἀγορεύσαντος λεχθέντων εἰς ἀνασκευὴν τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὁμιλίας, παραιτεῖται τοῦ τοιούτου, καὶ παρατηρεῖ ὀλίγα μόνον ἐπὶ τῶν τελευταίων λόγων τοῦ προαγορεύσαντος, τοὺς ὁποίους ἀσθμαίνων καὶ δειλιῶν προέφερεν, ὁμολογήσας ἤδη ὅτι τὸ μέγα ἔγκλημα τοῦ ὑπουργοῦ εἶναι παράνομος εἴσπραξις 1200 δραχμῶν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου. Ἀλλὰ τοῦτο ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἀποδεδειγμένον τότε, ὅταν ὑπεστηρίζοντο ὅλα ὅσα ἡ ἐπιτροπὴ παρέστησε περὶ πλαστογραφίας πρωτοκόλλων, ὑπεξαιρέσεως ἄλλων, παραποιήσεως μέσων ὅρων καὶ τὰ παρόμοια, ἅπερ κατεστράφησαν διὰ λόγων ἰσχυρῶν· ἐπὶ τίνων λοιπὸν βάσεων προκαλεῖ ὁ προαγορεύσας τὴν μέλιταν ψῆφόν σας; ἂν δ' οὗτος ἐπιμένῃ εἰς τὴν πεπλανημένην ἰδέαν του, δύναται νὰ δεσμεύσῃ τὴν κρίσιν καὶ τὴν πεποίθησιν τῶν λοιπῶν βουλευτῶν; ἀφοῦ οὐδὲν ἄλλο ἀπέδειξεν, εἰμὴ ὅτι προσπαθεῖ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸν σκοπὸν, τὸν ὁποῖον εἴτε ἐκ προθέσεως εἴτε ἐξ ἀπάτης συνέλαβεν; Οἱ δ' ἀντειπόντες δὲν ἀπέφυγον τὴν δίκην, ἀλλὰ ἐπραγματεύθησαν αὐτὴν, καὶ ἀνεσκεύασαν, οὐδ' ἦλθον εἰς τὸ βῆμα νὰ πωλήσωσιν ἀνεξάρτητον χαρακτῆρα, ἢ νὰ εἴπωσιν ὅτι ἠκολούθουν τὸ ὑπουργεῖον, μέχρις οὗ ἐτήρει τὸ πρόγραμμά του· πῶς δὲ συμβιβάζεται τὸ ἀνεπίληπτον καὶ ἀνεξάρτητον τοῦ χαρακτῆρος, καὶ ἡ αὐταπάρνησις, μὲ αἴτησιν παρανόμου ἀποζημιώσεως παρὰ τοῦ δημοσίου, ἣν περιέχει ἡ προαναγνωσθεῖσα ἀναφορὰ τοῦ πατρὸς τοῦ προαγορεύσαντος, κοινὰ καὶ ἀδιαίρετα τὰ συμφέροντα πρὸς τοὺς υἱοὺς ἔχοντος, καὶ αἰτοῦντος ἀποζημίωσιν 30,000 δραχμῶν παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, προκαλέσαντος τὴν πληρωμὴν διὰ Β. διατάγματος; ἐνῷ βέβαια ὁ προαγορεύσας ὑπὲρ πάντα ἄλλον γινώσκει, ὅτι Β. ἀπόφασις δὲν ἤρκει εἰς τὴν πληρωμὴν δημοσίων χρημάτων, καὶ ὅτι τοιοῦτος συμψηφισμὸς νέων χρεῶν πρὸς τὰ παλαιὰ δὲν δύναται νὰ γείνῃ; Ἐνῷ λοιπὸν ἡ αἴτησις αὕτη δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ, ἂν ὁ ὑπουργὸς τὴν ἐπραγματοποίει, ὁ τότε πραγματικῶς μέλλων νὰ παρανομήσῃ ὑπουργὸς δὲν ἤθελε κριθῇ παρὰ τοῦ προαγορεύσαντος εἰσακτέος εἰς δίκην· ὁ ὑπουργὸς ὅμως, καλῶς ποιῶν, δὲν ἐνήργησε τοιαύτην αἴτησιν. Ἀλλ' ἡ μὴ ἐνέργεια αὕτη, εἴτε νόμιμον εἴτε ἄνομον ἐθεώρει αὐτὴν ὁ προαγορεύσας, ἀφῆκε βέβαια εἰς τὸν

ποιήσαντα δυσαρέσκειάν τινα· ἐκ τούτου δὲ καταφαίνεται, ὅτι, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὤν, προῆλθεν εἰς τὴν γνωμοδότησιν του ἀπὸ προσωπικῆς ἐκδικήσεως αἴσθημα. Τοιαύτην ὅθεν οὐσιώδη περίστασιν δὲν ἠδύνατο νὰ παραλείψῃ ἡ ὑπεράσπισις· διότι ὁσάκις, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς εὐσυνειδησίας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εὐθύτητος, παρουσιάζονται ὑποθέσεις, ὑποκρύπτουσαι ἄλλους σκοπούς, δὲν εἶναι τάχα συμφέρον ν' ἀνασύρηται τὸ κάλυμμα, καὶ ν' ἀνακαλύπτωνται τὰ ἀληθῆ αἴτια, τὰ ὁποῖα ὠδήγησάν τινα εἰς τὴν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ καταφοράν; Συγκεφαλαιῶν ἐπὶ τέλους παρετήρησεν, ὅτι, ἐκ τοῦ συνόλου τῆς μέχρι τοῦδε συζητήσεως, ἐξάγεται, ὅτι δὲν ὑπῆρξεν οὐδεμία ἰδιοτέλεια, οὐδὲ κατάχρησις δημοσίου πλούτου, ὡς κατ' ἀρχὰς εἶχε διαδοθῆ εἰς τὸ κοινόν· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ τελευταῖον τῆς κατηγορίας καταφύγιον τῆς παρανόμου εἰσπράξεως, ἀπεδείχθη ἀνύπαρκτον, ἐκ τῆς ἀναιρέσεως τῶν περὶ πλαστογραφίας καὶ παραποιήσεως ὑποτεθέντων· ταῦτα πάντα λοιπὸν ἔχων ἕκαστος ὑπ' ὄψιν δύναται νὰ σχηματίσῃ πεποίθησιν, ἂν διὰ ταῦτα ὁ ὑπουργὸς πρέπῃ νὰ παραπεμφθῇ εἰς δίκην, ἢ ὄχι. Παράλογος δὲ εἶναι ἡ προτροπὴ τοῦ προαγορεύσαντος πρὸς τὸν ὑπουργὸν, ἵνα ζητήσῃ ὁ ἴδιος τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγήν, διότι οὐδεὶς, ἀθῶος ὤν, εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον ἠλίθιος, ὥστε νὰ ὑποκυψῃ ἑκὼν εἰς τὴν ἕδραν τοῦ ὑποδίκου. Εἰς τὴν βουλὴν λοιπὸν ἐναπόκειται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ διὰ τῆς ψήφου της, ὅτι δὲν ἀνέχεται νὰ κατηγορήσῃ ὑπουργὸν ἐπ' οὐδεμιᾷ βάσει καὶ ἀποδείξει, καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς κατηγόρους ἐλεύθερον πάσης ἰδιοτελείας καὶ κακῆς προαιρέσεως ὑπάρχοντα· ἡ ψῆφος αὕτη θέλει βεβαιωθῆ.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρὸ αὐτοῦ, ὡς πρὸς τὰ περὶ τῆς ἀναφορᾶς παρατηρηθέντα, ὅτι αὕτη ἐγένετο μετὰ δικαστικὴν ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπαλλάττονται μὲν οἱ τὰ γεννήματα ἁρπάσαντες δυνατοί, ἑπομένως ὑπογρεοῦται τὸ δημόσιον· παρ' αὐτοῦ λοιπὸν, ὡς ὀφειλέτου, ὁ πατήρ του ἔκαμεν αἴτησιν, αὐτὸς δὲ οὐδ' ἐσύστησε τὴν ἀναφοράν, οὐδὲ κατεδέχθη νὰ παρακαλέσῃ ποτὲ τὸν ὑπουργὸν περὶ ταύτης.

Μετὰ ταῦτα ἡ βουλὴ, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ προέδρου, ἀπεφήνατο δι' ἀναστάσεως, ὅτι ἐρωτᾶσθαι.

Προκειμένου δὲ λόγου περὶ τοῦ θέματος παρετήρησέ τις, ὅτι πρέπει νὰ διαιρεθῇ ἡ παράνομος εἴσπραξις τῶν 15 ἡμερῶν τοῦ Δεκεμ. καὶ ἡ κατὰ τὸν Ἰανν., καὶ νὰ ἐρωτηθῇ ἡ βουλὴ κατ' ἰδίαν περὶ ἑκατέρου, ὡς ἐγένετο τοῦτο καὶ ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ 1840, δικαζομένων τῶν ὑπουργῶν. Ἀντετάχθη δέ, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι

ἁπλούστατον· ἐπειδὴ ἡ μὲν πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, θεωροῦσα τὸν ὑπουργὸν ὑπαίτιον ἀθεμίτων πράξεων καὶ ποινικῶς καταδιωκτέον, γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ ὑπουργοῦ· ἡ δὲ μειοψηφία, τἀναντία τούτων διατεινομένη, γνωμοδοτεῖ ἵνα μὴ παραδεχθῇ ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας· ἐφ' ᾧ καὶ ἡ βουλὴ θέλει ἀποφανθῇ, ἂν κρίνῃ αὐτὸν εἰσακτέον εἰς δίκην, ἢ ὄχι.

Ὁ πρόεδρος λοιπὸν ἠρώτησε τὴν βουλήν, ἂν παραδέχηται τὴν γνωμοδότησιν τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ ὑπουργοῦ Ν. Πονηροπούλου, ἢ ὄχι, κατὰ τὴν τῆς μειοψηφίας γνώμην. Διὰ ψηφοφορίας δὲ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν γενομένης, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Κ. Προβιλεγίου καὶ Ν. Κορριωτάκη, συνήχθη, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ ἀπέρριψε τὴν ῥηθεῖσαν γνωμοδότησιν τῆς πλειονοψηφίας, μὴ θεωρήσασα τὸν ὑπουργὸν εἰσακτέον εἰς δίκην, διὰ ψήφων 60 ἀπέναντι 49.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν γνωμοδότησιν τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, κατὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ Κ. Ν. Πονηροπούλου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Δ. Μελετόπουλος	Ο.	Δ. Καλλιφρονᾶς	Ο.
Δ. Ὀρεινὸς	Ο.	Σ. Βλάχος	Ν.
Γ. Λογιωτατίδης	Ο.	Π. Ῥάγκος	Ο.
Θ. Γρίβας	ἀσθενὴς	Ι. Καραγιαννόπ.	Ν.
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Ι. Γεωργαντᾶς	Ο.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Λαπουσιάδης	Ν.
Γ. Γουλιμῆς	Ο.	Γσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δ. Καμπάνης	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Τσιγκουράκος	Ο.
Μ. Α. Καΐρης	Ο.	Γ. Κονδύλης	Ο.
Δ. Τσάκρης	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Φασίτσας	Ο.
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.	Κ. Χαραμῆς	Ο.
Ι. Βλάσσης	Ν.	Ι. Κρανίδης	Ο.
Ι. Κωλέττης	Ο.	Ι. Γιωλδάσης	Ο.
Α. Μεταξᾶς	Ν.	Δ. Α. Ζῶτος	Ν.

Νέλος Φέου	Ν.	Μελέτης Χ. Μελέτη	Ο.
Α. Γουζούπης	Ο.	Π. Βάρδογλης	Ν.
Α. Βιλαέτης	Ν.	Ῥ. Παλαμήδης	Ο.
Α. Κρεστενίτης	Ν.	Γ. Ῥεβελιώτης	Ο.
Σ. Χ. Στερανόπουλος	Ο.	Β. Δημητρακόπουλος	Ν.
Ι. Ἀναγνωστόπ.	ἐν ἀδείᾳ	Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κλίμακας	Ο.	Π. Καλαμαριώτης	»
Σιλβες. Στερνάκης	Ν.	Π. Δαρειώτης	»
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ	Νικήτ. Σταματελόπουλ.	ἀπὼν
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.	Δ. Σακελλαριάδης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Φαρμάκης	Ν.
Β. Νικολαΐδης	Ν.	Κ. Βέϊκος	Ο.
Γ. Γουναρόπουλος	Ν.	Μ. Ἰατρὸς	Ο.
Β. Καραγιάννης	Ν.	Ιω. Ζύσπαθίου	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	Ο.	Φ. Κρ. Μαῦρος	Ο.
Ἀθ. Ν. Πετμεζᾶς	ἀπὼν	Γ. Κάνδυας	Ο.
Ν. Ἀνδρίκου	Ο.	Χ. Βαρότσης	Ο.
Πλ. Παππαδαῖος	Ο.	Δ. Βιρβίλης	Ο.
Ι. Ζάρκος	Ο.	Α. Μαυρομιχάλης	Ο.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἀπὼν	Δ. Νικουλάκης	Ο.
Π. Ι. Κυριακός	Ο.	Χ. Καπετανάκης	Ο.
Γ. Νοταρᾶς	Ο.	Κ. Ζαρειφόπουλος	Ν.
Α. Νοταρᾶς	Ο.	Κ. Οἰκονομόπ.	Ν.
Εὐθύμ. Κανελλόπουλος	Ν.	Α. Καλαμογδάρτης	Ν.
Ἐφορ. Οἰκονομικῶν	ἐν ἀδείᾳ	Κ. Τσαρτίδης	Ν.
Κ. Χ. Παναγιώτου	Ο.	Δ. Κουμανιώτης	Ο.
Ἐμ. Χ. Τσουχλάκης	Ο.	Σ. Λογοθετόπουλος	Ο.
Μ. Πρωτοπαπᾶς	Ο.	Α. Μαρκόπουλος	Ο.
Δ. Κυριακίδης	Ο.	Παπ. Κώς. Τσαμάλας	Ο.
Σ. Πάγκαλος	Ο.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν.	Γ. Μπάστας	Ο.
Δ. Πλαπούτας	Ο.	Φ. Ἰωάννου	ἀπὼν
Κ. Δελιγιάννης	Ν.	Σ. Ἀντωνιάδης	Ο.
Ν. Μπουκουβάλας	Ν.	Κ. Ἀντωνιάδης	Ο.
Ν. Κορριωτάκης	Ο.	Κ. Προβελέγιος	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.	Ι. Π. Ταταράκης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Βαρδιτσιώτης	Ο.	Ἀδριαν. Σωτηρίου	Ν.
Γ. Φεγγαράς	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Δερνιτσιώτης	Ν.	Ν. Καλλέργης	Ν.
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ν.	Σταμάτιος Δάζιας	

Ἀμβρόσιος Σκαραμαγκᾶς	N.	Γ. Κουντουριώτης	O.
Ι. Στάϊκος	O.	Δ. Χαντσίσκος	O.
Α. Παππατσώρης	O.	Γ. Γριζάνος	N.
Δ. Πολυχρονόπουλος	N.	Ι. Γαρδίκης	O.
Ι. Τομαρᾶς	N.	Ν. Κριεζώτης	N.
Α. Κιζάνης	N.	Ι. Οἰκονόμου	N.
Δ. Δρόσος	N.	Γ. Ἀποστολίδης	N.
Εὐστ. Μ. Παρίσης	O.	Κ. Κανάρης	O.
Γ. Δοκός	N.	Γ. Δ. Σταματάρας	O.
Δ. Κριεζῆς	N.		

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος, προσκαλέσας τοὺς βουλευτὰς νὰ συνέλθωσι τὴν ἐπιοῦσαν πρὸς ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν 5 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΡΙΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Ζάρκος.

Μ. Χ. Μελέτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΒ'.

Τῇ 31 Μαρτίου.

Σήμερον τὴν τριακοστὴν πρώτην Μαρτίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν ΚΚ. Βουλευτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 80 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 10, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν δύω παρελθουσῶν τελευταίων συνεδριάσεων, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπὸ τε τοῦ Προέδρου καὶ τῶν Γραμματέων.

Ἐπιτηρούντων τῶν Βουλευτῶν Κ. Κ. Α. Δανοπούλου καὶ Ι. Γαρδίκη, ἐγένετο ἡ μηνιαία τῶν τμημάτων κλήρωσις ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου Κ. Δ. Καλλιφρονᾶ, καθ' ἣν ἔλαχον ὡς ἑξῆς.

Α'.	Β'.	Γ'.
Ι. Γιολδάσης	Ε. Παρίσης	Ν. Ἀνδρίκου
Θ. Γρίβας	Α. Βλαΐτης	Δ. Χαντσίσκος
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ε. Οἰκονομόπουλος	Ν. Μπούκουρας
Δ. Α. Κουντουριώτης	Κ. Κανάρης	Α. Γεωργαντᾶς
Ι. Τομαρᾶς	Δ. Ζῶτος	Δ. Κυριακοῦ
Ν. Μαυρομμάτης	Α. Μαυρομιχάλης	Χ. Καπετανάκης
Α. Γουζούασης	Α. Νοταρᾶς	Ι. Εὐσταθίου
Σ. Ἀντωνιάδης	Δ. Βρυώλης	Α. Παπατσώρης
Γ. Κάνδυας	Β. Πετμεζᾶς	Π. Ι. Κυριακὸς
Π. Καλαμαρᾶτης	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Π. Δαρειώτης
Ν. Κορασιοτάκης	Ν. Δελίντας	Ι. Ἀναγνωστόπουλος
Ρ. Παλαμίδης	Γ. Τριβελιώτης	Σ. Παρθενόπουλος
Π. Ῥάλλος	Σ. Στεφανάκης	Π. Καμπάνης
Δ. Σκιλλακιάδης	Σ. Βλάχος	Α. Σκαραμαγκᾶς
Κ. Οἰκονομόπουλος	Φ. Ἰωάννου	Ν. Θέου
Μ. Ἰατρὸς	Ν. Σταματελόπουλος	Δ. Πλαπούτας
Ι. Οἰκονόμου	Γ. Μπάστας	Δ. Πολυχρονόπουλος
Κ. Ἀντωνιάδης	Κ. Βίλκος	Α. Κριστανίτης

Δ'.	Ε'.	Ϛ'.
Σ. Λογοθετόπουλος	Ι. Φωτιάκης	Μ. Χ. Μελέτης
Δ. Νικουλάκης	Ι. Ταταράκης	Ν. Κριεζώτης
Ι. Κρανίδης	Δ. Τσιγκουράκος	Ζ. Ι. Βάλβης
Κ. Χαριτοφόπουλος	Ι. Γαρδίκης	Εὐθ. Κανελλόπουλος
Ἀγ. Τσάνος	Φ. Κ. Μαῦρος	Γ. Δερνιτσιώτης
Γ. Ἀποστολίδης	Ι. Κλίμακας	Κ. Τσερτίδης
Κ. Χ. Πανταζιώτου	Ι. Καραγιαννόπουλος	Γ. Γουλιμᾶς
Α. Λαπουσιάδης	Θ. Μαρκεζίνης	Γ. Νοταρᾶς
Κ. Προβελέγγιος	Γ. Λογιωτατίδης	Δ Κριεζῆς
Γ. Σταματάρας	Γ. Γριζάνος	Μ. Πρωτοπαπᾶς
Ι. Κωλέττης	Β. Κυριαζάννης	Δ. Καλλιφρονᾶς
Δ. Ὀρλάνδος	Ι. Φωκίτσας	Γ. Γουναρόπουλος
Γ. Δοκός	Θεοδ. Γρηγοράκης	Δ. Δρόσος
Δ. Μελετόπουλος	Α. Μαρκόπουλος	Παπακώνστα Τσαμάλας
Β. Νικολαΐδης	Σ Α. Βαρότσης	Δ. Κομνηνιώτης
Ι. Ν. Φλίσσας	Π. Παπαδαῖος	Α. Σωτηρίου
Α. Σ. Δανόπουλος	Ν. Καλλέργης	Μ. Γ. Σγινὸς
Α. Μιτσοῦς	Ἐμ. Χ. Τσουκλᾶς	Π. Βαρβιτσιώτης

Ζ'.		
Α. Καλαμογδάρτης	Ι. Βλάσσης	Δ. Κυριακίδης
Γ. Κονδύλης	Ι. Ζάρκος	Δ. Τσόκρης
Κ Χαραμῆς.	Σ. Ψάγκαλος	Κ. Θ. Κολοκοτρώνης
Α. Κιζάνης	Ι. Στάϊκος	Κ. Δελιγιάννης
Π. Παπατσώνης	Β. Δημητρακόπουλος	Σ. Δάβρας
Π. Βάρβογλης	Γ. Φεγγαρᾶς	Μ. Α. Καΐρης

Ὁ πρόεδρος προσεκάλεσεν αὐτὰ, ἵνα συνελθόντα ἐνεργήσωσι τὰς

αρχαιρεσίας αὐτῶν, καὶ ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἀποσταλέντος εἰς ταῦτα νόμου περὶ ἐκλογῆς τῶν Βουλευτῶν.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἐβαθμολόγησεν ἄνδρας, μὴ ἔχοντας βαθμὸν ἐν τοῖς μητρώοις, τῶν ὁποίων τὰ δικαιώματα ὑπάγονται εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῆς συσταθείσης ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπῆς· ἐπειδὴ δὲ διὰ τούτου παρέβη τὸ Ε. ψήφισμα τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἐπεφυλάχθη ὁ ἀγορεύων νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ ἀναπτύξῃ ἐπὶ μᾶλλον τὰ περὶ τούτου ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει, καθ' ἣν προσκληθεὶς θέλει καὶ ἐκεῖνος παρευρίσκεσθαι. Ἔφερε δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τῆς γενομένης βαθμολογίας τοῦ ἐκ Λεβαδείας Βουλευτοῦ Κ. Α. Γεωργαντᾶ, διϊσχυρισθεὶς ὅτι αὐτὴ ἔφερεν αὐτὸν εἰς ἔμμισθον ὑπηρεσίαν, ἔκτοτε δ' ὤφειλεν ὁ Βουλευτὴς οὗτος νὰ παραιτηθῇ, ὅπως ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ ἐπαναληφθῇ· διότι ἐν τῇ βαθμολογίᾳ ταύτῃ ὑπάρχουσιν ἀμφότερα τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρ. 64 τοῦ Συντάγματος.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι δὲν θεωρεῖ παραβάτην τοῦ Ε. ψηφίσματος αὐτὸν· διότι ἡ μὲν Κυβέρνησις, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ψηφισθέντα, ὤφειλε νὰ χορηγήσῃ πᾶσι, τοῖς ἐν τῷ Μητρώῳ γεγραμμένοις τοὺς βαθμοὺς αὐτῶν, ἀρνουμένη δὲ τὴν βαθμολογίαν ταύτην ἤθελε παραβῆ τὴν ἐν ταλὴν τῆς Συνελεύσεως· ἐφ' ᾧ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἐθνικὴν ἐξετέλεσε θέλησιν, βαθμολογίας τοιαύτας ἐνεργήσας, ἀκολουθῶν τὴν ὑπὸ τοῦ προκατόχου ὑπουργοῦ χαραχθεῖσαν ὁδόν. Ἄλλως, ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι οὐδὲν μετὰ τὴν τοῦ ψηφίσματος ἐπιψήφισιν ἐσυγχωρεῖτο, οὐδὲ βαθμολογία τις οὐδὲ προβιβασμὸς ἐπὶ προβαθμολογηθέντων διὰ παλαιὰς ἐκδουλεύσεις νὰ διαταχθῇ ἔπρεπεν· ἐν ᾧ τὸ ὑπουργεῖον, θεωρῆσαν πολλὰς ἀπαιτήσεις ἠγερμένας, καὶ δικαιώματα ἱκανὰ παραγνωρισθέντα, ἐκ τῶν προβιβασμῶν καὶ βαθμολογιῶν, τῶν ὑπὸ τοῦ παρελθόντος ὑπουργείου ἐνεργηθέντων, ἠναγκάσθη τοιαῦτα νὰ ἱκανοποιήσῃ. Ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ἐπήνεγκεν, ὅτι ἀρμοδιώτερος μὲν, ἵνα τὰ περὶ τούτου πραγματευθῇ, αὐτὸς ὁ βαθμολογηθεὶς Βουλευτὴς παρίσταται, μ' ὅλον τοῦτο, ἐξ ὧν ἔχει πληροφοριῶν παρὰ τῶν μετ' ἐκείνου κατὰ τὸν ἀγῶνα συμμαχησαμένων, δικαία ἡ τοῦ βαθμοῦ τούτου ἀπονομὴ ὑπάρχει. Ἄλλως τε ὁ Βουλευτὴς ἦτον ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ μητρώῳ, καὶ ὁ ἐκεῖ σεσημειωμένος αὐτοῦ βαθμὸς ἀπενεμήθη· τοιούτου δὲ βαθμοῦ ἀπονομὴ δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ 64 ἄρθρ. τοῦ συντάγματος, διότι οὐδὲ ὑπηρεσία οὐδὲ ἔμμισθος εἶναι, ἀλλ' ἀπονομὴ κεκτημένου δικαιώματος, χαρηγίαν φαλαγκιτικοῦ γραμματίου μόνον ἐπενεγκοῦσα.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι ἐπὶ τοῦ πρώτου ἀγορεύων ὁ προαγορεύσας ὑπεξέρυγε τὴν γενομένην πρότασιν· διότι ἄλλοτε ἐπὶ τῶν προβιβασμῶν πολλὰ ἐλέχθησαν, καὶ τότε ἐξετέθη, ὅτι παρεβιάσθη τὸ ψήφισμα, διατάσσον σύστασιν ἐπιτροπῆς, πρὸς δικαίωσιν τῶν μέχρι τῆς 3 7βρίου μὴ λαβόντων τὴν ἀρμόζουσαν ἱκανοποίησιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, καὶ ἐξέλεγξιν τῶν πλέον τοῦ δέοντος ἀμειφθέντων, συγκειμένην ἐξ ἀνδρῶν διατελεσάντων ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ 1821, καὶ κατὰ συνέπειαν εἰδότων τὰς θυσίας καὶ ἐκδουλεύσεις ἑκάστου. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐνηργήθη ἄνευ προθέσεως ὑπὸ τοῦ πρωθυπουργοῦ, θέλοντος καὶ ταῦτα νὰ παραβῇ, πρὸς σχηματισμὸν ἰδίου κόμματος· ἐν ᾧ δ' ὤφειλε νομοσχέδιον περὶ τούτου νὰ φέρῃ, ὅπως τὰ εἰκότα ἐπί τε τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων νομοθετηθῶσι, καί τοι ἀεννάως πρὸς τοῦτο προτρεπόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ὡς ὡμολόγησεν ἐντεῦθεν, οὐδὲν ἔπραξε. Καὶ ταῦτα περὶ τῶν βαθμολογιῶν καὶ τῶν παλαιῶν ἐκδουλεύσεων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν τῆς ὑπηρεσίας, ὑπαρχουσῶν ἄλλης διαφόρου φύσεως.

Ἐνταῦθα ὁ Πρόεδρος παρετήρησεν, ὅτι ἡ συζήτησις πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς ὅσα ὁ πρῶτον ἀγορεύσας ἔθηκε καὶ ὁ δεύτερος παρετήρησε, διότι περὶ τῶν λοιπῶν ἀπεφάνθη ἄλλοτε ἡ Βουλή.

Μετὰ τὸν Βουλευτὴν περὶ οὗ, ὡς βαθμολογηθέντος, λόγος ἐγένετο, παρατηρήσαντα ὅτι ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ μητρώῳ ὑπάρχει, καὶ τὴν τοῦ βαθμοῦ ἀπονομὴν χορηγίαν κεκτημένου δικαιώματος θεωρήσαντα· καὶ ὅτι διὰ τοῦτο δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 64 τοῦ Συντάγματος, διότι ἄλλως οὐδέποτε τοῦτο ἤθελε σιωπήσει. Ἐπιμείναντα δὲ, ἵνα τάχιον τοῦτο συζητηθῇ, ὅπως καταδειχθῇ ὅτι νόμιμον πρότερον ἔφερε ψῆφον καὶ νομίμως τὴν Βουλευτικὴν κατεῖχεν ἕδραν.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι, οὐ μόνον περὶ τούτου πρόκειται, ἀλλὰ καὶ περὶ βαθμολογιῶν ἄλλων, οὐ μόνον μηδὲν κατὰ τὸν ἀγῶνα σχόντων μέρος, ἀλλὰ καὶ πάντη ἀγνώστων, μηδόλως δ' ἔν τινι μητρώῳ ὑπαρχόντων· διὰ τοῦτο δὲ πρέπει νὰ προσαχθῇ τὸ μητρῶον αὐτὸ ἐν πρωτοτύπῳ, ὅπως ἐρευνήσῃ αὐτὴ ἡ Βουλὴ τὰ περὶ τούτων.

Μετά τινα περὶ τούτου συζήτησιν. Τῶν μὲν διατεινομένων ὅτι τὸ μητρῶον ἐν πρωτοτύπῳ δὲν δύναται νὰ προσαχθῇ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὀνομασθῶσι ῥητῶς οὗτοι, καὶ νὰ ζητηθῶσι πληροφορίαι παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ. Τῶν δὲ διατεινομένων ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ σταλῇ εἰς τὴν Βουλήν,

Εἰς μὲν ἀνέπτυξεν ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι, ἂν ἡ Κυβέρνησις ἔχῃ δικαίωμα νὰ ἀποδιδῇ βαθμοὺς, ἢ νὰ προβιβάζῃ διὰ παλαιὰς ἐκθουλεύσεις, καὶ, ἐν τῇ ἀποφατικῇ αὐτοῦ λύσει, νὰ προσαχθῇ τὸ μητρῶον, ὅπως ἐξελεγχθῶσι τὰ γενόμενα. Ἄλλοι δ' ἐζήτησαν νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα, καθ' ἣν θέλει προτέλθει ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, ἵνα δώσῃ ἐν γένει πληροφορίας καὶ γίνῃ περὶ τούτων συζήτησις· ἰδίως δὲ ἵνα πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν γενομένων βαθμολογιῶν τοῦ τε Α. Γεωργαντᾶ, καὶ τοῦ Γ. Ἀνδρέου, καὶ τοῦ Σιαφάκα, καὶ τοῦ Πάνου Κουτσοκέρη, καὶ Γιαννούτσου Καγιοπούλου.

Ἡ Βουλὴ ὥρισεν ὡς ἡμέραν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τῆς τοιαύτης συζητήσεως τὴν τετάρτην, 2 Ἀπριλίου.

Ἐξέθηκεν ἄλλος ὅτι τὰ κατὰ τὴν Λακωνίαν συμβαίνοντα εἶναι σοβαρά τε καὶ ἰδίας ἐπιστασίας ἄξια· κατὰ τὰς δοθείσας δ' ἐξ ἰδιωτῶν πληροφορίας συνέβη ῥῆξις, οὐχὶ ἐκ τῶν συνήθων, μεταξὺ τῶν εἰς τὰς ἐκλογὰς διαιμαχομένων μερῶν, ἀλλ' ὑποβαλλομένη ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν· ὅτι ὁ Κ. Τσανετάκης Γρηγοράκης, ἀναχωρήσας ἐντεῦθεν ἄδεια τῆς Βουλῆς, ἠκολουθήθη ἀμέσως ὑπὸ τοῦ Β. πλοίου ἡ Ἀθηνᾶ, διευθυνομένου εἰς Τεργέστην πρὸς προμήθειαν ὑλικοῦ, ἀκατανοήτως δ' εὑρεθέντος εἰς Γύθειον. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τὰς αἰτίας τούτων οὐδ' ἕτερόν τι γνωρίζομεν, ἐπρότεινε νὰ καλεσθῶσιν οἱ ἁρμόδιοι ὑπουργοί, καὶ πληροφορήσωσι τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ κατὰ τὴν Λακωνίαν γενομένου, περὶ τῆς αἰτίας τῶν συμβάντων, περὶ τῆς αἰτίας δι' ἣν ἡ δημοσία δύναμις διῃρέθη εἰς δύο, ὑπερασπίζουσα τὰ διαμαχόμενα μέρη· ὡς καὶ νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ἀκατανόητον προσόρμισιν τοῦ μνησθέντος πλοίου εἰς Γύθειον, ἄλλοτε διευθυνομένου, καὶ τὸ μέρος τὸ ὁποῖον τοῦτο ἔλαβε, διὰ κανονοβολισμῶν ἀπείρων, κατεβαρίσαν οἰκίας ἀπείρους, καὶ φονεῦσαν ἱκανοὺς καὶ κατεστρέψαν μίαν τῶν πόλεων τοῦ βασιλείου, ἐκ τῶν διδουσῶν πολλὰς προόδου ἐλπίδας· νὰ ἐκθέσωσι δὲ καὶ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβον, πρὸς περιστολὴν τῶν κακῶν, τὸ ὁποῖον δύναται, παράδειγμα γενόμενον καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς τοῦ κράτους κατοίκους, νὰ φέρῃ ὁδυνηρὰς κατόπιν συνεπείας.

Ἐζητήθη δὲ ὑπ' ἄλλου, ἐπιφυλαχθέντος ἵνα δώσῃ πληροφορίας τινὰς περὶ τούτων κατὰ τὴν ὁρισθησομένην ἡμέραν, ἵνα προσαχθῶσι παρὰ τοῦ ὑπουργείου αἱ ἐκθέσεις τῆς προϊσταμένης τοῦ νομοῦ ἀρχῆς, τοῦ νομάρχου, ἀπὸ 14 Μαρτίου καὶ ἐντεῦθεν. Καὶ ὑπ' ἄλλου, καὶ ὅλα τὰ περὶ τῶν συμπλοκῶν τούτων ἔγγραφα τῶν λοιπῶν ἀρχῶν.

Ἡ Βουλὴ, ἐπὶ τῇ πρότάσει τοῦ προέδρου, ὥρισεν ὡς ἡμέραν ἐμφανίσεως τῶν ὑπουργῶν καὶ συζητήσεως τῶν τοιούτων τὴν

παρασκευὴν, 4 Ἀπριλίου, παραδεχθεῖσα ἵνα ζητηθῶσι καὶ τὰ μνημονευθέντα ἔγγραφα.

Ὁ Πρόεδρος, ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπιούσης τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νομοσχεδίου, διέλυσε τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ζάρκος.
Μ. Χ. Μελέτης.
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΓ'.

Τῆς 1 Ἀπριλίου

Σήμερον τὴν πρώτην Ἀπριλίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ.Κ. Βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 89 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 8, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνηγγέλθη ὑπὸ τῶν τμημάτων, ὅτι ὠνομάσθησαν πρόεδροι μὲν αὐτῶν, κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν τῶν τμημάτων τάξιν, οἱ Κ.Κ. Ρήγας Παλαμίδης, Α. Μαυρομιχάλης, Α. Κρεστενίτης, Κ. Προβελέγιος, Θ. Μαρκεζίνης, Γ. Νοταρᾶς καὶ Κανέλλος Δελιγιάννης· γραμματεῖς δ' αὐτῶν οἱ Κ.Κ. Κωνστ. Ἀντωνιάδης, Σ. Χ. Στεφανόπουλος, Δημήτ. Χαντσῖσκος, Γ. Σταματάρας, Ι. Καραγιαννόπουλος, Μ. Χ. Μελέτης, καὶ Γ. Φεγγαρᾶς. Καὶ εἰσηγηταὶ τῆς μὲν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς οἱ Κ.Κ. Δ. Σακελλαριάδης, Σίλβ. Στεφανάκης, Δ. Πολυχρονόπουλος, Κ. Ζαριφόπουλος, Σ. Α. Βαρότσης, Κ. Τσερτίδης καὶ Γ. Φεγγαρᾶς. Ἐπὶ δὲ τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως τοῦ ναοῦ τοῦ Νικοδήμου εἰς τὴν Ρωσσικὴν πρεσβείαν οἱ Κ.Κ. Ν. Μαυρομμάτης, Γ. Ρεβελιώτης, Ν. Θέου, Κ. Χ. Παναγιώτου, Ι. Κλίμακας, Παπακώνστας Τσαμάλας καὶ Κανέλ. Δελιγιάννης· ἐπὶ τοῦ περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀρειοπαγιτῶν οἱ Κ. Κ. Π. Ῥάγκος, Σ. Βλάχος, Δ. Κυριακοῦ, Κ. Προβελέγιος, Φ. Κ. Μαῦρος, Μ. Γ. Σχινᾶς καὶ Κ. Θ. Κολοκοτρώνης· ἐπὶ τοῦ περὶ ναυτικῆς ἀπογραφῆς νομοσχεδίου οἱ Κ.Κ. Α. Γουζούασης, Δ. Α. Ζῶτος, Σ. Παρθενόπουλος, Γ. Σταματάρας, Γ. Γριζάνος, Δ. Κριεζῆς,

καὶ Δ. Κυριακίδης. Ἐπὶ τοῦ περὶ μισθοδοσίας τῆς ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπῆς οἱ Κ.Κ. Κωνστ. Οἰκονομόπουλος, Δ. Βιρβίλης, Α. Παπατσώρης, Δ. Μελετόπουλος, ὀνομασθέντων ἤδη τοιούτων ὑπὸ τῶν ἄλλων. Ἐπὶ τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ **1847**, οἱ ΚΚ. Ν. Κορφιωτάκης ὑπὸ τοῦ Α΄, καὶ Α. Λαπουσιάδης ὑπὸ τοῦ Δ΄. ἐκλεχθέντων ἤδη τῶν ἄλλων. Ἐπὶ τοῦ περὶ χορηγίας δὲ **8000** δρ. εἰς τοὺς ἰατροὺς, ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ τῶν κατὰ τὴν Μεσσηνίαν σεισμῶν, οἱ ΚΚ. Δ. Σκκελλαριάδης, Α. Μαυρομιχάλης, Π. Κυριακός, Γ. Ἀποστολίδης, Ι. Καραγιαννόπουλος, Δ. Καλλιφρονᾶς, καὶ Α. Καλαμογδάρτης. Ὠνομάσθησαν δὲ καὶ εἰσηγηταὶ, ἐπὶ μὲν τοῦ νομοσχεδίου περὶ προκυμαίας ἐν Τήνῳ, ὁ Κ. Σ. Πάγκαλος ὑπὸ τοῦ Ζ΄., Σ. Α. Βαρότσης ὑπὸ τοῦ Ε. καὶ Δ. Χατζίσκος ὑπὸ τοῦ Γ΄. Καὶ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως γαιῶν εἰς τοὺς Κρήτας ὁ Κ. Ι. Ταταράκης ὑπὸ τοῦ Ε.

Ἀνηγγέλθη προσέτι ὑπὸ τῶν τμημάτων, ὅτι ἐνεκρίθη παρ' αὐτῶν συζητητέα ἡ περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν πρόταση νόμου τῶν ἐξ Ἀκαρνανίας καὶ Χαλκίδος βουλευτῶν. Εἰς δὲ τῶν προτεινάντων ὥρισεν ὡς ἡμέραν ἀναπτύξεως τὴν πέμπτην, 3 Ἀπριλίου.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τινος, ἂν πραγματικῶς ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὠνόμασε ἐπιτροπὴν, πρὸς ἐξέλεγξιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐχόντων δικαίωμα, πρὸς ἀπόλαυσιν πλήρους τοῦ μισθοῦ κατὰ τὸ 1 ψήφισμα, Σεπτεμβριανῶν αξιωματικῶν. Ὁ μὲν ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὡμολόγησε τοῦτο· ὁ δ' ἐρωτήσας ἐπεφυλάχθη ἴδιον νὰ φέρῃ καὶ περὶ τούτου λόγον, κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν, ἵνα ἐμφανισθῇ ὁ ὑπουργὸς οὗτος καὶ δώσῃ τὰς ζητηθείσας πληροφορίας.

Ἐξέθηκέ τις ὅτι, κατὰ τὸν ψηφισθέντα περὶ συστάσεως βαμβακοκλωστικῆς μηχανῆς νόμον, οἱ ἐργολάβοι ἐδικαιοῦντο νὰ λάβωσιν ἐπὶ δανείῳ παρὰ τοῦ δημοσίου **12,000** δραχ. συνομολογουμένῳ διὰ συμβολαίου· ὀνομασθεὶς δὲ ὁ πληρεξούσιος αὐτῶν ὡμολόγησε μὲν, ἐν τῷ συνομολογηθέντι κατὰ τὴν **12** Μαρτίου συμβολαίῳ μετὰ τῆς κυβερνήσεως, ὅτι παρέλαβε τὸ ποσὸν τοῦτο· ἀποταθεὶς ὅμως ἔνθα ἔδει ἔμαθε, παρὰ τῶν ἁρμοδίων εἰσηγητῶν, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐκδοθῶσι τὰ προσήκοντα ἐντάλματα, ἄνευ εἰδικῆς περὶ τούτου πιστώσεως, μὴ χορηγηθείσης τοιαύτης διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Πληροφορούμενος δ' ἐξ ἐπιστολῶν τῶν διαμενόντων ἐν Μανχέστερ, ὅτι ὑπὸ πολλῆς πιέζονται ἀνάγκης, καθιστάμενοι ληξιπροθέσμων τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐκδοθέντων συναλλαγμάτων πρὸς ἀγορὰν τῆς πρώτης ὕλης, τῆς εἰς τὸ κατάστημα ἀναγκαίας, καὶ

ὅτι θέλουσι καταστραφῆ, ἐὰν τάχιστα ἡ ἐν τῷ νόμῳ διάταξις περὶ χορηγίας τῶν **12000** δραχ. δὲν ἐκτελεσθῇ, ἐζήτησε παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ, ἵνα χορηγήσῃ εἰς αὐτοὺς ποσότητά τινα ἐν προκαταβολῇ· ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αἰτήσεως ταύτης ὁ ὑπουργὸς νὰ ἐκτελέσῃ ἤρνήθη, ζητῶν εἰδικὴν κἀν τῆς βουλῆς ἄδειαν. Ἐζήτησε διὰ ταῦτα, ἵνα ἐπιτραπῇ τοῦτο εἰς τὸν ὑπουργόν.

Ἀλλ' εἷς μὲν ἀντεῖπεν, ὅτι τὸ ἀντικείμενον εἶναι ξένον τῆς βουλῆς· ὁ δ' ὑπουργὸς, καλῶς ποιῶν, ἠρνήθη τὴν ποσότητα ταύτην νὰ χορηγήσῃ· καὶ ὅτι πρέπει νὰ εἰσαχθῇ ταχτικῶς δήλωσις συμπληρωτικῆς πιστώσεως, μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς ὁποίας θέλουσι χορηγηθῇ τὰ χρήματα· ἄλλως οὐδὲν ἄνευ τούτου δύνανται νὰ γένῃ, ἰδίαν μάλιστα θέλησιν ἐχούσης καὶ τῆς Γερουσίας. Ἕτερος δὲ παρετήρησεν ὅτι, ἂν ζημία εἰς τοὺς ἐργαλάβους ἢ καταστροφὴ ἐπέρχηται, παραίτιον ταύτης εἶναι τὸ ὑπουργεῖον, μὴ εἰσαγαγὸν ἐν καιρῷ τὸν προσήκοντα νόμον, πρὸς χορηγίαν ὅλων τῶν ἀναγκαιούντων πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ψηφισθέντος ἤδη νόμου· ἐνῷ μάλιστα ἀλλαχοῦ ἐν αὐτῷ τῷ νόμῳ διάταξις περὶ χορηγίας τῆς πιστώσεως καταχωρίζεται, πρὸς ἄρσιν πάσης δυσκολίας καὶ κωλύματος.

Ἀνηγγέλθη ἀντικείμενον συνεδριάσεως ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νομοσχεδίου· καὶ, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς προταθείσης ὑπὸ τοῦ ἑνὸς μέλους τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς γνώμης, ἐξέθηκεν οὗτος, ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικείμενον εἶναι λίαν σπουδαῖον, καὶ, ἀπὸ προηγουμένων πολυετείας ὁρμώμενοι εἰς τὴν λύσιν αὐτοῦ, οὐδαμῶς δικαιούμενα ἡμαρτημένην διδόντες ψῆφον· ἡ δὲ τοῦ ἀντικειμένου σπουδαιότης ἀποτελεῖται, οὐ μόνον ἐκ τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ἀποφέροντος εἰς τὸ ταμεῖον τὸ τρίτον τῶν δημοσίων προσόδων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπεκτάσεως αὐτοῦ ἐφ' ἁπάντων. Καὶ ἐντεῦθεν πολλάκις ἐλέχθη, καὶ ὑπὸ τῶν πραγμάτων διεβεβαιώθη, ὅτι αἱ δημόσιαι πρόσοδοι, αἱ δυνάμει τοῦ νόμου τούτου ἀποφερόμεναι, ἠλαττώθησαν κατὰ τὸ ἥμισυ· τούτου δὲ δὲν δικαιούμεθα ὀλιγωροῦντες, διότι, εἰ μὲν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πολιτείας εἰς θυσίαν τοσαύτην προηρχόμεθα, ἐδικαιούμεθα εἰς τὸ ὑφεστὼς ἐμμένοντες σύστημα τῆς εἰσπράξεως· οὐ μόνον δ' ὑλικῶς ἐκ τούτου ζημιουμένου τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ ἠθικῶς, καὶ μηδεμιᾶς ἐπελθούσης ἐκ τῆς θυσίας ταύτης ὠφελείας εἰς τὸ ἐμπόριον, ἢ τὴν γεωργίαν, ὡς τινες εἶπον, ἀναπτυχθέντα καὶ προαχθέντα ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν φυτειῶν, καὶ πρὸ τοῦ συστήματος τούτου λαβούσης ὕπαρξιν, καὶ εἰς τὸ φιλεργὸν τῶν Ἑλλήνων ὀφειλομένης, οὐδένα ἔχομεν

λόγον εἰς σύστημα τοιοῦτον ἐμμένοντες. Ἡ πρόοδος τῆς γεωργίας, ἀποτέλεσμα τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν καρπῶν, δὲν ὑποστηρίζει τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως, τὸ ὁποῖον, ἄλλως μὲν καλὸν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὡς φέρον καὶ εἰς τὸ διανεμητικὸν σύστημα, τὸ ὑπὸ πάντων ποθούμενον, ἔχει ὅμως εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ οὐσιώδεις καὶ ῥιζικὰς ἐλλείψεις, τὴν κατάχρησιν καὶ τὴν ἐκ ταύτης διαφθορὰν τῆς ἠθικῆς. Καὶ ἀληθῶς μὲν ἡ ἐκμηδένησις τῶν ἐλλείψεων τούτων ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἐξήρτηται, ἀλλ' ἡμεῖς ἐσμὲν οἱ διετίαν τοῦτο ἐφαρμόσαντες, καὶ οὐδεὶς ἕτερος ἡμῶν μέλλει καὶ αὖθις αὐτὸ νὰ ἐφαρμόσῃ· ὅταν δ' ὑπὸ πάντων ὡμολογηθῇ, ὅτι πάντες, οἱ πρὸς πραγματοποίησιν αὐτοῦ ὑπηρετήσαντες ὑπάλληλοι, κατεχράσθησαν, καὶ ἰδίᾳ ὑπὸ πάντων ἐλέχθη, ὅτι διὰ τοῦ αὐτοῦ συστήματος εἰς οἰκονομικὴν προαγόμεθα κρίσιν, ποῖος δισταγμὸς ἀπολείπεται, ἢ ποῦ ἐλπίς τις ὠφελείας εὑρίσκεται; Ἐπειδὴ δὲ ἐλέχθη, ὅτι τὰ ἁμαρτήματα τῆς Κυβερνήσεως δὲν πρέπει νὰ τιμωρήσωσι τὸν λαόν, διὰ τοῦτο ἀπαντᾶται, ὅτι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ εἰς τὰ ἄτομα τῶν ὑποστηριζόντων τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι ἀσύμφορον· διότι βαρύνονται μὲ πλῆθυν ἀπαιτήσεων ἀτελευτήτων, ὅσους δήποτε καὶ ἂν συντάξωσιν ἵνα διορισθῶσιν ἐπιστατοφύλακες, αὐξανομένων τῶν ζητούντων τὸν διορισμὸν τοῦτον κατὰ πολλαπλάσιον τῶν διοριζομένων λόγον, ὥστε, εἰς πάντα τὸ σύστημα τοῦτο ὑποστηρίζοντα, δικαίως πρόθεσις ἰδιοτελείας δύναται νὰ ἀποδοθῇ. Διὰ τούτου δ' οἱ πολῖται προάγονται εἰς διαφθορὰν καὶ τὴν κλοπήν, διότι, πάντων ὁμολογούντων ὅτι οἱ διορισθέντες καταδείχθησαν καταχρῶνται, πλῆθυς ὅμως ὑπάρχει προσώπων, ὅσημέραι ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως αὐξανομένη, θέσεις τοιαύτας ἐκζητοῦσα. Ὡς πλεονέκτημα τῆς εἰσπράξεως ἐρρέθη ἡ ἀπὸ καταχρήσεων καὶ καταπιέσεων τοῦ λαοῦ ἀπαλλαγή· ἐρρέθη ὅμως ἐπίσης ἐντεῦθεν, ὅτι πολλαὶ τοιαῦται ἐγένοντο, τῶν τε ἀποκοπῶν παρανόμως ἐνεργηθεισῶν, καὶ τῶν διπλοτύπων διανεμηθέντων κατὰ τὴν θέλησιν τῶν ἰσχυρῶν. Μὴ ὑπάρχοντος δὲ μηδὲ τούτου τοῦ ἀποτελέσματος, ἐπαγομένης δ' ἐκ τοῦ συστήματος τούτου ὑλικῆς τε σπατάλης καὶ ἠθικῆς διαφθορᾶς, ἁμαρτάνομεν ἁμάρτημα μέγα ἐμμένοντες εἰς τὸ ὠθοῦν ἡμᾶς εἰς τὰ τοιαῦτα τοιοῦτον σύστημα· ὀφείλομεν δὲ νὰ παραιτηθῶμεν αὐτοῦ, ἐπιφυλασσόμενοι ἐν ἁρμοδιωτέρῳ χρόνῳ νὰ ἐφαρμόσωμεν αὐτό. Μεταβαίνοντες ἀπὸ τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως ὅμως εἰς τὸ τῆς ἐνοικιάσεως, παρατηροῦμεν ὅτι τὸ τελευταῖον φέρει δύω ἑτέρας ἐλλείψεις, τὴν καθυστέρησιν καὶ τὴν κατάθλιψιν· ἀλλὰ

ἡ μὲν πρώτη καὶ εἰς τὸ τῆς εἰσπράξεως ἀπαντᾶται, ἡ δὲ τελευταία ἱκανοποιεῖται ἀπὸ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ μείζονος ἔτι βλάβης ἐκ τοῦ συστήματος τῆς ἐπιστασίας, ἀπὸ τῆς ἠθικῆς δηλονότι διαφθορᾶς, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπ' αὐτὸ προαγόμεθα. Ἵνα δὲ καὶ τὴν κατάθλιψιν ἀποφύγωμεν εἰς τρίτον προσφεύγομεν τρόπον, τὸν τῆς ἐνοικιάσεως εἰς εἴδη εἰς τὰς κοινότητας, τὰς τε βλάβας ταύτας προλαμβάνοντα, καὶ τὴν καθυστέρησιν καὶ κατάθλιψιν μὴ παρέχοντα. Παραχωρουμένων τῶν φόρων εἰς τὰς κοινότητας, κατάθλιψις δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, μηδενὸς θέλοντος ἢ δυναμένου νὰ καταθλίψῃ ἑαυτόν· ἡ δ' εἴσπραξις τῶν φόρων θέλει ἐνεργηθῇ, διὰ δύω ἢ τριῶν ἀνδρῶν, πρὸς τοῦτο διοριζομένων, μηδεμίαν μὲν ἐχόντων δύναμιν πρὸς κατάθλιψιν, ὡς μηδεμίαν ἐν ἑαυτοῖς ἐχόντων δύναμιν ἀλλ' ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους λαμβανόντων τοιαύτην, μηδὲν δ' εὑρισκόντων συμφέρον εἰς τὴν τῶν ἄλλων κατάθλιψιν, καὶ μάλιστα αὐτῶν τῶν διορισάντων αὐτούς· ἔτι δὲ, πρὸς πλείονα βεβαιότητα, ἡ ὑπηρεσία αὕτη δύναται νὰ μὴν ἀνατεθῇ εἰς τινας διαρκῶς, ἀλλὰ νὰ ἐνεργῆται καθ' ἑβδομάδα ὑπὸ πάντων. Οὐ μόναν δὲ, ἀλλὰ καὶ καθυστέρησις δὲν δύναται νὰ συμβῇ, διότι καθυστεροῦντες μὲν ἀνεδείχθησαν οἱ δικῶν ἐριέμενοι, οὐδεὶς δὲ τῶν χωρικῶν τοιαύτην ἠθάνθη ἔφεσιν· ἔτι δὲ καὶ ἀξιόχρεοι διατελοῦσι, διότι, ἂν οἱ Ἕλληνες πάντες φόρους 25 ἐπὶ τοῖς 0/0 ἀποτίωσιν, εἰς μὲν τοὺς φορολογουμένους τούτους θέλει ὑπολειφθῇ τὸ τριπλοῦν, ὁ δὲ φορολογῶν θέλει λάβει τὸ τρίτον, ὥστε πολλὴν ἔχει ἐγγύησιν τὸ δημόσιον διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων· ἀλλὰ, καὶ πάντες ἂν δὲν ἀναδειχθῶσιν ἐνοικιασταί, αὖθις τὸ δημόσιον εἶναι ἐξησφαλισμένον, τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων ὄντων κτηματιῶν, καὶ ἐγγυήσεις ἀξιοχρέους παρεχόντων. Πρὸς ἀντίκρουσιν δὲ καὶ τῆς ἐνστάσεως, ὅτι πῶς δύναται τὸ δημόσιον νὰ καταδιώξῃ πολίτας τινας, ὀφειλέτας ἀναδειχθησομένους, λέγεται ὅτι διὰ τῶν αὐτῶν μέσων, δι' ὧν κατεδιώκοντο οὗτοι καὶ πρότερον· ἂν δὲ ὦσι πολλοὶ ὀφειλέται καὶ καθυστεροῦντες εἰς τὸ δημόσιον, αἱ κοινότητες εἶσιν αἱ τὰ ἐλάχιστα ὀφείλουσαι· ἀφ' οὗ δὲ οἱ ξένοι, οἱ τότε τὰ ἡμέτερα διέποντες, τοσαύτην ἀπέδωκαν πίστιν εἰς ἡμᾶς, πῶς ἡμεῖς ἀρνούμεθα ταύτην; Διὰ ταῦτα συνήγαγεν ὅτι ἡ βουλὴ πρέπει νὰ παραδεχθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, ἢ παραχωρήσεως τῶν φόρων εἰς τὰς κοινότητας.

Παρετήρησέ τις ὅτι, συζητουμένου τοσούτου σπουδαίου ἀντικειμένου, τὴν ζωὴν παρέχοντος τοῦ κράτους, δυστυχῶς οἱ ἁρμόδιοι ὑπουργοὶ δὲν παρευρίσκονται· ἔτι δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ εἰσηγ-

γηται τὰς ἰδίας αὐτῶν γνώμας δὲν ἀναπτύσσουσιν. Ἀπάντησε δ' εἰς τούτων, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τρεῖς διηρέθη γνώμας, τῆς μὲν πλειοψηφίας παραδεχθείσης τὸ ὑρεστὼς τῆς ἐπιστασίας, καὶ ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου προταθὲν, σύστημα, δύω δ' ἄλλων μελῶν προτεινόντων τὸ τῆς ἐνοικιάσεως, καὶ ἑνὸς τὸ τῆς παραχωρήσεως εἰς τὰς κοινότητας· ἐπειδὴ δὲ οἱ ὑπὲρ τοῦ ὑπάρχοντος συστήματος λόγοι εἰσὶ γνωστοὶ, ἐκτεθέντες καθ' ἣν ἐποχὴν τοῦτο εἰσήχθη, διὰ τοῦτο τὰ κατ' αὐτοῦ πρέπει νὰ ἐκτεθῶσι. Καὶ ἄλλος ἐπήνεγκεν, ὅτι ἡ ἀπουσία τῶν ὑπουργῶν δὲν εἶναι τι πρωτάκουστον, ἀλλὰ συνήθης, διὰ τοῦτο δὲν πρέπει ἀπὸ τοῦ ἔργου νὰ ἀποτραπῇ ἡ Βουλή.

Τότε καταλιπὼν τὴν ἕδραν αὐτοῦ ὁ πρόεδρος εἰς τὸν ἕτερον τῶν ἀντιπροέδρων παρῆλθε καὶ ἔλεξεν, ὅτι πᾶς ἡμῶν ὀφείλει πολλὴν νὰ ἐπιστήσῃ προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου, ἀφορῶντος τὴν φορολογίαν τοῦ λαοῦ· πολλῷ δὲ μᾶλλον αὐτὸς, διατελέσας ἄλλο τε ἐν ἄλλῳ νομοθετικῷ τότε σώματι, τῷ συμβουλίῳ τῆς ἐπικρατείας, ἔνθα ἐτέθη ὡς σπουδαῖον ζήτημα ἡ συζήτησις περὶ τοῦ τρόπου τῆς φορολογίας, καὶ γνώμην τότε ἐξέφρασεν· ὀφείλει δὲ νὰ φέρῃ τὰς προσκούσας παρατηρήσεις ἔτι, καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀντιπροσωπευομένου λαοῦ, ἀντιπροσωπεύων μὲν ὅλην τὴν Ἑλλάδα ὡς βουλευτὴς κατὰ τὸ σύνταγμα, ἀλλὰ ὁδηγούμενος καὶ ἐκ τῶν περιστάσεων τοῦ εἰδικοῦ κέντρου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξελέχθη. Τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, ἀρχαῖον, ὡς ὑπὸ τῆς Τουρκίας παραδοθὲν ἡμῖν, ἐπὶ πολυετίαν ἱκανῶς ἐδοκιμάσθη, καὶ πρὸ καὶ μετὰ τὴν μεταβολὴν ὑπὸ πάντων ὡς ἀκαταλλήλων ὡμολογήθη, συνεπάγον παντοτε τὴν καταπίεσιν· διὰ τοῦτο, παρὰ τοῦ τότε ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, πατριωτικὸν καὶ πρόσφορον εἰσήχθη σχέδιον, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἡ τε Βουλὴ τότε, καὶ αὐτὸς ἔτι, πεισθέντες, πυμψηφεῖ ἀπερρίναντο. Ἐπειδὴ δ' αἱ συνεχεῖς μεταβολαὶ δὲν φέρουσι καὶ τὴν καλὴν τῶν συστημάτων ἐφαρμογὴν, ταῦτα δὲ οὕτως ὀλιγοθαίνουσι, διὰ τοῦτο καὶ φωναὶ κατὰ τοῦ συστήματος τούτου τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως ἠγέρθησαν· ἀλλὰ οὐδέποτε πρέπει νὰ τιμωρηθῇ ὁ λαὸς, διὰ τὸ ἁμάρτημα τῆς διευθύνσεως. Διότι, ὑπὸ μὲν τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, εἷς ὁ ἐνοικιαστὴς τὰ πάντα κατέπραττεν· ὑπὸ δὲ τὸ τῆς εἰσπράξεως ἐγένοντο μὲν ἀληθῶς καταχρήσεις τινες, ἀλλὰ πόσαι δὲν ἐγένοντο ὑπὸ τὸ τῆς ἐνοικιάσεως, ὁλοκλήρων ἰδιοκτησιῶν γενομένων ἐθνικῶν; Ἱερὸς παῦτα μάρτυς ἐστὶ πρόσφορος ὁ ἐκ Σίφνου βουλευτὴς, εἰσηγητὴς διατελῶν ἐν τῷ συμβουλίῳ τῆς ἐπικρατείας, ὅτε δικαζομένης ὑποθέσεώς τινος κατ' ἔφεσιν, ἀνεγνωρίσθη ἄμπελος, παρακειμένη εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ, ὡς ὑποβαλλομένη εἰς φόρον, μηδεμίαν τότε παράγουσα πρόσοδον, ὡς ἀρτίως φυτευθεῖσα· καὶ τοῦτο, αὐτοῦ τοῦ ἐνοικιαστοῦ προσδιορίζοντος τὸν φόρον τοῦ πολίτου, καὶ πλεῖστον ὅσον συμφέρον ἔχοντος εἰς τὴν τοῦ φορολογουμένου καταπίεσιν. Ἔκτοτε ἀναγκαία ἐθεωρήθη ἡ ἐπιστασία, πολλῷ δὲ μᾶλλον νῦν, ὅτε τὸ σύστημα εἶναι ἐκλεκτικὸν, οἱ δὲ φόροι προσδιορίζονται ἀπὸ τὴν πιστοποίησιν τῶν εἰσπράξεων· οὕτω δὲ, φεύγοντες τὸ σμῆνος τῶν διορίζομένων ἐπιστατῶν, περιπίπτομεν εἰς τὴν αὐθαίρετον θέλησιν ἑνὸς ἀτόμου· παραλείπονται δὲ αἵ τε καθυστερήσεις, καὶ μυρία ὅσα ἄλλα ἄτοπα, τὰ ὁποῖα ἐνταῦθα ἐλέχθησαν, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως κατηργήθη. Ἂν δέ τι ἐλάττωμα πηγάζῃ ἀπὸ τὴν τοῦ ὑρεστῶτος συστήματος ἐφαρμογὴν, δὲν πηγάζει ὅμως ἀπὸ τὸν δυστυχῆ λαὸν, ὠφεληθέντα καὶ ἀνακύψαντα μικρὸν ἀπὸ τῆς παύσεως τῆς μεταπομίσεως καὶ τῶν ἄλλων καταπιέσεων, μηδέποτε ὅμως ἀναδειχθέντα κλέπτην τῶν δημοσίων προσόδων, κλαπεισῶν παρὰ τῶν ἐπιστατῶν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο, συνέπειαν τῆς ἐλλείψεως τῆς διούσης προνοίας, πρέπει νὰ παιδευθῇ ὁ λαὸς, ἐπιτιθεμένου αὖθις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τοῦ Σπαχῆ; δὲν κλέπτουσι δὲ πάντες, ὡς ἐλέχθη, ἀναδειχθέντων πολλάκις ἀπείρων ἐπιστατῶν τιμίων· ἐγένοντο δὲ τινες καταχρήσεις, αἵτινες διορθοῦνται, διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῶν παρεισρυσάντων εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἁμαρτημάτων. Τὸ κυριώτερον δὲ τοῦ συστήματος τῆς ἐπιστασίας ἐλάττωμα εἶναι, διότι εἶν' ἀνεξάρτητον ἀπὸ τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας· καὶ πρότερον μὲν αὕτη σοβαρῶς ἐπιτήρει τὴν οἰκονομικὴν ἐξουσίαν, ἐλλειψάσης δὲ ταύτης οἱ ἐπιστάται ἐπροτείνοντο καὶ διωρίζοντο, αἱ δὲ παρατηρήσεις διοικητικῶν ἀρχῶν οὐδεμίαν ἔφερον συνέπειαν, τῶν ὑπουργείων δυστυχῶς θεωρουμένων διακεκριμένων, ἐν ᾧ πανταχοῦ τῆς κυβερνητικῆς μηχανῆς ἄξων εἶναι ἡ διοικητικὴ ἐξουσία· ἂν δὲ καὶ αὕτη γωλαίνῃ, αἰσθητότεροι ὅμως οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα, καὶ τότε ὀφείλομεν νὰ προνοήσωμεν περὶ τῶν ἐλαττωμάτων τῆς μηχανῆς, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ καταργήσωμεν σύστημα, διὰ τὸ ὁποῖον οἱ λαοὶ κηδόμησαν τὸν θεόν. Καὶ ἐνεψύχωσε μὲν τὴν γεωργίαν ἀληθῶς καὶ ἡ τῶν καρπῶν ὑπερτίμησις, ἐνεψύχωσεν ὅμως αὐτὴν ἰδίως τὸ σύστημα τῆς ἐπιστασίας, ἀπολειφθέντος εἰς τὸν γεωργὸν κεφαλαίου τινὸς, ἐν ᾧ πρότερον ἀπερρόφατο πᾶσα ἡ τῶν κόπων αὐτοῦ ἰκμάς. Ὁδηγούμενοι ἀπὸ τὴν πεῖραν βλέπομεν βλέθριον τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, τὸ δὲ τῆς εἰσπράξεως, ἂν ἔχῃ

ἐλλείψεις, πρέπει μετὰ θάρρους νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς ἀνορθώσεως αὐτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἐπιφέρωμεν τὸν πέλεκυν κατ' αὐτοῦ τοῦ συστήματος. Μεταβὰς εἰς τὸν τρίτον προταθέντα τρόπον παρετήρησεν, ὅτι τὴν ἰδέαν αὐτοῦ εἶχε μᾶλλον ἀνεπτυγμένην καὶ κατάλληλον, ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας δηλοῦται· ἀλλὰ ποία ἡ κατάστασις τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν; μία μερὶς τὴν ἑτέραν καταβλίβει, καὶ οὕτω, καὶ τοῦ συστήματος τούτου εἰσαγομένου, εὐάριθμοι ἄνθρωποι, οἱ κατὰ δήμους ἰσχυροί, θέλουσι καταβλίβει τοὺς ἄλλους· ἐπειδὴ δὲ τὰ πράγματα οὕτω καὶ κατὰ τὰς κοινότητας ἐνεργοῦνται, αἱ δ' ἀρχαὶ τούτων δὲν ἀπορρέουσιν ἀπὸ τὴν τοῦ λαοῦ θέλησιν, διὰ τοῦτο τοιαῦτα καὶ ὑπὸ τὸ σύστημα τοῦτο θέλουσι συμβῆ· ἂν δ' ἀνατρέξωμεν καὶ εἰς τὰς καθυστερήσεις, ἀπείρους τοιαύτας θέλομεν εὑρεῖ· τὸ δημοτικὸν σύστημα πηγάζει ἀπὸ πάθη καὶ διαιρέσεις, καὶ θέλει προκύψει ἐκ τοιούτου συστήματος, οὐ μόνον ἡ κατάχρησις, ἀλλὰ καὶ ἡ καταβλίψις καὶ ἡ καθυστέρησις. Διὰ τοῦτο, ἐπαγομένης μὲν τῆς καταβλίψεως ἐκ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, μηδαμῶς δ' ὑπαρχούσης ἐγγυήσεως ἐν τῷ τῆς παραχωρήσεως εἰς τὰς κοινότητας, μηδεμίαν δὲ τούτων περιέχοντος τοῦ τῆς ἐπιστασίας, ἀλλὰ μόνον ἡμαρτημένως ἐφαρμοζομένου, πρέπει νὰ σκεφθῶμεν μᾶλλον περὶ καταλληλοτέρας διευθύνσεως, ἢ νὰ ἐπαναφέρωμεν σύστημα, τοῦ ὁποίου τὸ ἐπιζήμιον ὡμολογήθη· ἡ κατάλληλος ἐκλογὴ οἰκονομικῶν ἐφόρων, ἡ ἐκλογὴ ἐπιστατῶν, καὶ ἡ ἀποχὴ ἡμῶν πάσης ἐπιβολῆς περὶ τῶν διορισμῶν, ὑπαρξις δὲ τοῦ καταλληλοτέρου ὡς διευθυντοῦ τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας, θέλουσι τὰ πάντα θεραπεύσει· μ' ὅλον ὅτι ἀμέσως δὲν μορφόνονται ταῦτα, ἀλλὰ κατὰ χρόνον, κατὰ τὸ δυνατόν· γενομένων δ' ὅλων τῶν δυνατῶν, ἐνθαρρυνόμεθα εἰς μείζονα βελτίωσιν. Διὰ ταῦτα συνήγαγεν, ὅτι πρέπει νὰ ἐμμείνῃ ἡ βουλὴ εἰς τὸ σύστημα τῆς ἐπιστασίας.

Λαβὼν ἕτερος τὸν λόγον ἀνέφερεν, ὅτι ἐπαινεῖ τὸν Πρόεδρον ὡς ὀρθῶς παρατηρήσαντα, ὅτι τὸ ἀντικείμενον εἶναι λίαν σπουδαῖον, καὶ τὸ ζήτημα οὐσιωδέστατον, καὶ ὡρίμου συζητήσεως χρῆζον, ἵνα δώσῃ ἕκαστος ἐν πεποιθήσει τὴν ψῆφόν του· δὲν παραδέχεται ὅμως τὴν ὑπὲρ τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως γνωμοδότησίν του, διότι, πάντων τῶν ὑπὲρ τοῦ συστήματος τούτου ἐπιχειρημάτων αὐτοῦ, θεωρεῖ οὐσιώδες τὸ τῆς καταπιέσεως, ἰσχυρίζεται ὅμως, ὅτι τοιαύτη πηγάζει μᾶλλον ἐκ τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως. Διότι, κατὰ μὲν τὸ πρῶτον, ὁ λαὸς καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς εἶναι δύο ἰσόπαλοι διαφερόμενοι, ὧν δικα-

στὴς εἶναι τὸ δημόσιον· ὁ φορολογούμενος λοιπὸν, ἔχων τὸν νόμον ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ προστάτην του τὸ δημόσιον, οὐδέποτε δύναται νὰ ἀδικηθῇ δικαζόμενος πρὸς ὅμοιόν του, ἐνῷ, κατὰ τὸ δεύτερον σύστημα, ὁ φορολογούμενος ἀνταγωνίζεται πρὸς τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον εἶναι συνάμα καὶ δικαστής. Ἔπειτα τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως ἐπέφερεν ἄλλοτε καταπίεσιν, ἕνεκα τῆς εἰς τοὺς κατοίκους ἐπιβαλλομένης μετακομιδῆς τῶν φόρων, ἐπὶ πέντε μὲν ὡρῶν ὁδὸν ἀμισθί, καὶ πέντε ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ· τὴν δὲ μετακομιδὴν ταύτην ἐπέβαλλον οἱ ἐνοικιασταὶ εἰς τοὺς κατοίκους ἐν καιρῷ χειμῶνος, ἵν' ἀναγκάσωσιν αὐτοὺς νὰ κρατήσωσι τοὺς καρποὺς· ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο τῆς μετακομίσεως ἐβελτιώθη, καὶ ὁ λαὸς θέλει μεταφέρει τοὺς φόρους του εὐχαρίστως. Δεύτερον δὲ καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς φορολογίας ἐτακτοποιήθη, διὰ τῆς ὑπάρξεως διπλοτύπων καὶ τριπλοτύπων, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ παρὰ τῶν ἐνοικιαστῶν κατάθλιψις· διότι πᾶσαν αὐτῶν πλεονεξίαν δύνανται νὰ ἐξελέγχωσι καὶ διακωλύωσι τὰ δικαστήρια· ἀλλά, ἂν ὑπάρχωσιν ἔτι ἐλλείψεις τινὲς, δυνατὸν νὰ διορθωθῶσιν εἰς τὰ καθ' ἕκαστα, διά τινων εἰδικῶν διατάξεων τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ἵνα προληφθῇ πᾶσα τοῦ λαοῦ παρὰ τῶν ἐνοικιαστῶν κατάθλιψις. Δὲν πρέπει λοιπὸν ν' ἀρεθῇ ὁ λαὸς εἰς τὴν θέλησιν πλεονεκτῶν σπουδαρχούντων, οἵτινες θέλουσι κανονίσει τὰς εἰσπράξεις, ἐλαφρύνοντες μὲν ἐκείνους, οἵτινες δίδουσιν εἰς αὐτοὺς τὰς ψήφους των, καταπιέζοντες δὲ καὶ καταβαρύνοντες τοὺς ἐναντίους. Κακῶς δ' ἐλέχθη, ὅτι, ἐκ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, κατεπατήθησαν ἐθνικαὶ ἰδιοκτησίαι· ἐξ ἐναντίας ταῦτα συνέβη ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος συστήματος τῆς εἰσπράξεως, καθ' ὃ γαῖαι ἐθνικαὶ, καὶ ὁλόκληροι δημόσιοι ἐλαιῶνες, συνεχωνεύθησαν εἰς ἰδιοκτησίας, ὡς ἐγένετο π. χ. κατὰ τὴν Τριφυλίαν· ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς ἔχει συμφέρον ἴδιον ν' ἀνακαλύψῃ τὰς ἐθνικὰς γαίας, ὡς καὶ πραγματικῶς πολλαὶ τοιαῦται ἀνακαλύψεις, διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, προηγέγοναν. Ἂν δὲ ἡ πεῖρα πρέπῃ νὰ ἦναι ὁδηγὸς εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, αὕτη ἀπέδειξεν, ὅτι τὸ τῆς εἰσπράξεως σύστημα εἶναι καταστρεπτικὸν καὶ ἄνισον· διότι κατ' αὐτὸ οἱ μὲν τίμιοι φορολογούμενοι πληρόνουσι τοὺς φόρους των, οἱ δ' ἄτιμοι, συννοούμενοι μετὰ τῶν ἐπιστατῶν, οὐδὲν ἀποτίουσιν εἰς τὸ δημόσιον· οὕτω δὲ, ἐλαττονομένων τῶν δημοσίων προσόδων, οὐδέποτε θέλομεν δυνηθῇ ν' ἀποδώσωμεν τὰ εἰς τὸ ἔθνος ἐπικείμενα βαρέα χρέη. Ἐπειδὴ δὲ οἱ δανεισταὶ ἡμῶν θέλουσιν ἐπιμείνει ποτὲ εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ δανείου

αὐτῶν, θέλουσιν ἐπιβληθῆ ἐξ ἀνάγκης φόροι, τοὺς ὁποίους καὶ αὖθις θέλουσιν ἀναγκασθῆ νὰ πληρώσωσιν οἱ τίμιοι· διὰ διπλοῦν λόγον λοιπὸν τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως εἶναι ἄδικον καὶ ἄνισον. Δὲν πρέπει νὰ θεωρῶμεν, ἂν καὶ οὐράνιον ἦναι, τὸ σύστημα αὐτὸ ἀπολύτως καλὸν, ἐπειδὴ τοιοῦτον εἰς μόνους τοὺς οὐρανίους εἶναι κατορθωτὸν, ἕκαστος δὲ, ἀνθρωπίνως συλλογιζόμενος, ὀφείλει νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ δεχθῇ τὸ σχετικῶς καλόν. Ἂν λοιπὸν ἐξετάσῃ καὶ τὰ δύο συστήματα, θέλει εὕρει ἀμφότερα πλημμελῆ καὶ χωλαίνοντα, ὀφείλει λοιπὸν νὰ παραδεχθῇ τὸ ἧττον ἐλλιπές. Ἐν πρώτοις μὲν, διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, φρονίμως ἐνεργουμένης μετὰ τῆς προσηκούσης περὶ τὴν διαχείρισιν ἐξασφαλίσεως, δύναταί τις νὰ προσέρῃ ἀνθρωπίνως, ὅτι θέλουσιν εἰσπραχθῆ καὶ 50 τοῖς 0/0 πλέον τῆς εἰσπράξεως· ὁ δὲ τρόπος τῆς εἰσπράξεως πέρισυ μὲν ἔδωκεν ἐλάσσονας προσόδους, τὸ δὲ παρὸν ἔτος, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὰς μελλούσας βουλευτικὰς ἐκλογὰς, δύναται νὰ εἴπῃ μετὰ θετικότητος, ὅτι θέλουσι κλαπῆ καὶ χαρισθῆ ὅλαι αἱ πρόσοδοι· ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ὑλικῆς ταύτης ζημίας, τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως ἔφερε καὶ τὴν κακοήθειαν, καὶ τὴν ἠθικὴν διαφθορὰν τοῦ λαοῦ, ὥστε καὶ περὶ τούτου οὐχ' ἧττον πρέπει νὰ λυπηθῇ πρόνοια. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ περίστασις εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἡ Βουλὴ ἀναγκάζεται νὰ ἐκλέξῃ ἐκ τῶν δύο συστημάτων τὸ βέλτιον, καὶ ἐπειδὴ, δι' οἷν κακοὶν προκειμένοιν, τὸ μὴ χεῖρον βέλτιστον, ἀνάγκη νὰ δεχθῇ τὸ τῆς ἐνοικιάσεως σύστημα, καίτοι πλημμελές, ἵν' ἀποβάλῃ τὸ πλημμελέστατον τῆς εἰσπράξεως, ὡς ὡμολόγησαν πολλάκις καὶ οἱ ἴδιοι ἐφαρμόσαντες αὐτό. Διότι ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐπὶ τοῦ βήματος τούτου ἐπανέλαβεν, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ προλάβῃ τὰς καταχρήσεις, οὔτε νὰ διαγνῶ τὰ καταλληλα καὶ τίμια πρόσωπα, μεταξὺ τῶν ἀπαιτουμένων 5,000 ἐπισταλῶν. Τίς λοιπὸν θέλει δυνηθῇ ἤδη νὰ διορίσῃ ἐφόρους ἁρμοδίους, καὶ πότε οὗτοι θέλουσι σταθμίσει ὅλους τοὺς κατοίκους καὶ διακρίνει τοὺς τιμίους ἀπὸ τοὺς ἀτίμους, ἵνα διορίσωσιν αὐτοὺς ἐπιστάτας; ἀφοῦ μάλιστα ὁ καιρὸς ἐπείγει καὶ ἔχομεν ἀνάγκην συντόμου ἀποφάσεως· διότι ἤδη μὲν εἶναι Ἀπρίλιος, ὁ δὲ θερισμὸς ἐν τῷ Αἰγαίῳ ἄρχεται κατὰ τὰς 15 τούτου. Πότε λοιπὸν θέλομεν δυνηθῇ νὰ εὕρωμεν ὑπουργοὺς ἱκανοὺς καὶ καλῶς διευθύνοντας, καὶ οὗτοι νὰ ἐκλέξωσιν ἐφόρους καλοὺς καὶ τιμίους, καὶ οὗτοι νὰ σταθμίσωσι τὴν ἠθικὴν τῶν πολιτῶν; Καὶ διατί νὰ μὴ παραδεχθῶμεν τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, τοῦ ὁποίου

αἱ ὑστεροδέστεραι ἐλλείψεις, ἄγων ἡ τῆς μετακομιδῆς, καὶ ἡ φορολογία δένδρων τινῶν καρποφόρων κατ' ἐκτίμησιν, ἤτις ὄσον ὀλίγην ὠφέλειαν ἔφερεν εἰς τὸ δημόσιον, τόσον μεγίστην βλάβην καὶ καταθλῖψιν ἐπροξένει εἰς τὸν λαὸν, ἐξηλείφθησαν; Ὁ δὲ λόγος τῶν γενομένων ἐκ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως καθυστερήσεων εἶναι ἀνίσχυρος, διότι περισσότεραι καθυστερήσεις ὑπάρχουσιν ἤδη, ἐκ τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως, καὶ πολλοὶ φόροι δὲν ἐπληρώθησαν· ἐν Πλείᾳ, φέρ' εἰπεῖν, οἱ ἀναδεχθέντες εἰς ἑαυτοὺς τοὺς καρποὺς κάτοικοι, δὲν ἐπλήρωσαν εἰσέτι τοὺς φόρους. Τί δ' ὠφελεῖ ἡ λεγομένη πρόοδος τῆς γεωργίας καὶ φυτουργίας, ἀφ' οὗ αὗται μὲν λέγονται αὐξανόμεναι, αἱ δὲ πρόσοδοι πραγματικῶς ἐλαττοῦνται, ὥστε οἱ δανεισταὶ τοῦ ἔθνους, ταχέως ἢ βραδέως, θέλουσι πωλήσει τὴν φυτουργίαν ἡμῶν ἵν' ἀποζημιωθῶσι, καὶ τότε θέλουσιν ὑψωθῆ αἱ ἀραὶ τῶν μογθησάντων καὶ δαπανησάντων, κατὰ τῶν ὠθησάντων τὰ πράγματα εἰς τοιαύτην κατάστασιν. Ἐπειδὴ τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως ἔφερεν εἰς τὴν ἀντισυνταγματικὴν ἀνισότητα καὶ τὴν μεγίστην ἀδικίαν, ἡ ἰδία δὲ Βουλὴ προειδίκασεν ὑπὲρ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, εἰς τὸ περὶ δημοτικῶν φόρων νομοσχέδιον, γνωμοδοτήσασα νὰ ἐνοικιάζωνται οἱ δημοτικοὶ φόροι, ἐν ἀποτυχίᾳ δὲ τῆς ἐνοικιάσεως νὰ εἰσπράττωνται. Πῶς λοιπὸν δύναται ἤδη νὰ παραδεχθῇ τὸ σύστημα τῆς τῶν προσόδων εἰσπραξεως, δι' οὗ τὰ μὲν εἰσοδήματα ἡμῶν κατεβιβάσθησαν κατὰ 2 ἑκατομμύρια, ἐπολλαπλασιάσθη δὲ ἡ ἠθικὴ διαφθορὰ, φαρμακεύουσα ὅλην τὴν κοινωνίαν, ἐξ αὐτῶν τῶν κόπων καὶ προσφορῶν τοῦ λαοῦ, αἵτινες ἔπρεπε νὰ συνταίνωσιν εἰς πρόοδον καὶ βελτίωσίν του; Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων, ἂν γείνῃ δεκτὸν τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως, τὸ ἔθνος δὲν θέλει ἀντιπροσωπευθῆ, εἰς τὰς προσεχεῖς βουλευτικὰς ἐκλογὰς, ὑπὸ τῶν πραγματικῶς τῆς ἐκλογῆς τοῦ λαοῦ ἀντιπροσώπων· ἀλλὰ θέλουσιν ἐκλεχθῆ βουλευταὶ κατὰ βεβιασμένην πλειονοψηφίαν, ὥστε, καὶ διὰ τοῦτον τὸν λόγον, δὲν ἔπρεπε νὰ παραδεχθῇ ἡ Βουλὴ κατὰ προλῆψιν τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως. Τὴν ὑπὲρ τῆς ἐνοικιάσεως ἰδέαν αὐτὸς πρεσβεύει πάντοτε, πειθόμεις, εὐθὺς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους, ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, ὅτι δὲν εἶναι τοῦτο τὸ εἰς τὸ ἔθνος συμφέρον· διότι, καὶ ἤδη ἂν γείνῃ δεκτὸν, θέλει νομοθετηθῇ νὰ δίδῃ τοὺς φόρους ὁ λαὸς, τὸ δὲ δημόσιον νὰ μὴ εἰσπράττῃ. Ὁ Πρόεδρος εἶπεν, ἐξηκολούθησεν, ὅτι διὰ τὰ ἁμαρτήματα τῆς κυβερνήσεως δὲν πρέπει νὰ τιμωρήσωμεν τοὺς λαούς, ἀλλὰ τὸ ἐπιτίμημα

τοῦτο κάλλιστα ἀντιστρέφει, διότι ὁμάρτημα τῆς κυβερνήσεως μέγα εἶναι ἡ τῆς εἰσπράξεως παραδοχή, τὴν ὁποίαν καὶ ἡ ἰδία κυβέρνησις κατέκρινε· διὰ τοῦτο λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ τιμωρηθῇ, ὁ λαὸς καὶ νὰ καταδικασθῇ αὖθις τὸ ἔθνος νὰ πληρώνῃ φόρους, ἵνα διαφθείρωνται τὰ τέκνα αὐτοῦ, ἐνῷ τὸ δημόσιον ἐξ αὐτῶν δὲν ὠφελεῖται. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πιστοποίησις τῆς φορολογίας θέλει ἐκτελεσθῇ, διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, ἀσφαλέστερον, διότι ὁ ἐνοικιαστὴς θέλει σημειώσει τὰ ὑπάρχοντα, ἢ, ἂν προσθέσῃ ἐπὶ πλέον, ἡ ἀρχή, ὡς ἀδέκαστος κριτής, δύναται νὰ τὸν ἐξελέγξῃ· ἀλλ' οἱ ἐπιστατοφύλακες, ἀνήκοντες πάντοτε εἰς μίαν μερίδα, τὴν τῆς Κυβερνήσεως, θέλουσιν ἐπαυξάνει τὰ βάρη τινῶν, ἵν' ἀνακουφίσωσιν ἄλλους, καὶ οὕτως ἡ φορολογία θέλει γίνεσθαι μονομερής· ἐνῷ, κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, θέλομεν ἐπιτύχει κατὰ προσέγγισιν τὴν ἀληθῆ φορολογίαν. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ κάτοικοι, συναισθανόμενοι τὴν γινομένην ἀνισότητα, καὶ ἀπορροῦντες πῶς θέλει διατηρηθῇ τὸ κράτος, γινομένων τοσούτων κλοπῶν περὶ τὰς εἰσπράξεις, καὶ φοβούμενοι τὸν παρὰ τῶν δανειστῶν ἡμῶν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον, ἐπικαλοῦνται τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, ἵνα πληρώνωσιν ἤδη ὅλοι καὶ κατ' ὀλίγον τὰ ὑπάρχοντα τοῦ ἔθνους χρέη, καὶ νὰ μὴ στερηθῶσιν ἄλλοτε διὰ μιᾶς ὅλης αὐτῶν τῆς περιουσίας. Καὶ ἂν ἤθελον δὲ οἱ κάτοικοι τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως, δὲν ἔπρεπεν αἱ βουλαὶ ν' ἀφήσωσιν εἰς αὐτοὺς αὐτό, ὡς οὐδ' οἱ γονεῖς ἀφίνουσιν εἰς τὰ νήπια τέκνα των νὰ φάγωσι τὸ φαρμακευμένον μέλι, ἐξ οὗ μέλλουσι μὲν νὰ γλυκανθῶσι πρὸς ὀλίγον, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα θέλουσιν ὑποφέρει ἀλγεινὸν θάνατον. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ παραδεχθῶμεν τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, καθ' ὃ ἡ ἰδία ἐξουσία εἰσπράττει καὶ καταπιέζει, καὶ ἡ ἰδία δικάζει· ἐνῷ ὁ ἐνοικιαστής, ἂν δὲν ἔχῃ δικαιολογημένα τὰ διπλότυπά του, πρέπει νὰ κάμῃ αὐτὸς πρῶτος ἀγωγὴν κατὰ φορολογουμένου. Περὶ δὲ τῆς γνώμης τοῦ προέδρου, ἵνα τιμωρηθῇ ἡ κυβέρνησις, δὲν λέγει τι, διότι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται λόγος περὶ τῆς διαγωγῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ περὶ φωτισμοῦ αὐτῆς· ὀφείλει λοιπὸν ἕκαστος νὰ εἰπῇ ὅσα ἡ πεῖρα ἐδίδαξεν, ὅ,τι εἶναι ὠφέλιμον καὶ συμφέρον εἰς τὸ ἔθνος, καὶ αὐτὴ, φωτιζομένη ἐκ τῆς γνώμης τῶν νομοθετικῶν σωμάτων καὶ αὐτῶν τῶν ὑπαλλήλων της, τῶν ὁποίων οἱ πλείστοι γνωμοδοτοῦσιν ὑπὲρ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, νὰ παραδεχθῇ αὐτό. Περὶ δὲ τοῦ ἑτέρου συστήματος, τῆς εἰς τὰς κοινότητας τῶν προσόδων παραχωρήσεως, ἂν μὲν προέκειτο ἐκλογὴ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ τῆς εἰσπράξεως, ἤθελε

πρατιμήσει αὐτό· διότι κάλλιον εἶναι νὰ ἐπιτρέπεσθῶσιν αἱ ἐκλογαὶ ἀπὸ τῶν κοινοτήτων ἢ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας, ἥτις δύναται νὰ μεταχειρισθῇ ὅλα τὰ μέσα εἰς τὴν διαστροφὴν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἂν ὑποτεθῇ δὲ, ὅτι ἐκ τῶν δέκα ἐνοικιαστῶν δύο διαφεύγουσι τὰς ἀποχρώσας ἐγγυήσεις, βέλτιον ὑπάρχει τοῦτο ἢ τὸ ἐλάχιστον οἱ 8. ἐπὶ δὲ τῇ βάσει τῆς εἰσπράξεως θέλει ὑπάρξει μηδέν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ μεγίστη ἠθικὴ διαφθορὰ θέλει προσγείνει. Αἱ δὲ βουλευτικαὶ ἐκλογαί, ἀντὶ νὰ προβαίνωσι βελτιούμεναι, ὡς ὁ πρόεδρος εἶπεν, θέλουσι βαίνει ἀπὸ τοῦ κακοῦ ἐπὶ τὸ χεῖρον, καὶ ἐκ τοῦ χείρονος ἐπὶ τὸ χείριστον· διότι ὁ λαὸς ἀπατᾶται ὑπὸ μακρῶν προσφυγῶν ὡς τὰ νήπια, ἡ δὲ βουλὴ ὀφείλει νὰ προλάβῃ τὴν διαφθοράν, καὶ νὰ ὑπογράψῃ τὴν κυβέρνησιν ἐκοῦσαν ἀέκουσαν νὰ ἦναι καλή. Καὶ τοι δὲ τῆς προτάσεως τοῦ τρίτου συστήματος οὔσης καὶ αὐτῆς ἐνοικιάσεως, παρατηρεῖ μόνον περὶ αὐτῆς, ὅτι ἡ κατάστασις τῶν κοινοτήτων δὲν ἐπιτρέπει τὴν παραδοχὴν ταύτης· διότι ὁ λαὸς σπεύδει μὲν νὰ δώσῃ τὸν φόρον του, δὲν φροντίζει δὲ τις θέλει λάβει αὐτόν, διὰ τοῦτο συνέβη νὰ δώσωσι λαοὶ φόρους καὶ νὰ ἐξαιτῶνται καὶ αὖθις. Καὶ ἂν μὲν ὑπῆρχον πανταχοῦ κοινοτικὰ κτήματα διὰ νὰ ἐνοικιασθῶσιν, εἰς λογαριασμὸν τοῦ δήμου, ἤθελεν εἶσθαι ὠφέλιμον τὸ τοιοῦτον σύστημα· ὅταν ὅμως ὁ λαὸς δὲν ἐλπίζῃ νὰ λάβῃ ὠφελειαν, θέλει ἀδιαφορήσει διὰ τὴν ζημίαν. Αὐτὸς, καὶ ἐνοικιαστὴς καὶ φορολογούμενος καὶ δικαστὴς διατελέσας, γινώσκει, ὅτι τὸ προτεινόμενον τρίτον σύστημα δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ· διότι δὲν θέλουσιν ἀγοράσει τὰς προσόδους ὅλαι αἱ κοινότητες, ἀλλὰ, ὅσαι μὲν νομίσουσιν ὅτι θέλουσιν ὠφεληθῆ, μέλλουσι νὰ τὰς δεχθῶσιν, ὅπου δὲ εἶναι φόβος ζημίας δὲν θέλουσιν ἀναλάβει τὰς προσόδους· ὥστε ἡ μὲν ὠφέλεια θέλει χαρισθῆ, ἡ δὲ ζημία θέλει μείνει εἰς τὸ δημόσιον. Διατί λοιπὸν νὰ μὴ παραδεχθῶμεν τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, ἐξ οὗ καὶ τὰ εἰσοδήματα θέλουσιν αὐξήσει, καὶ οὕτω θέλομεν παύσει τοὺς δανειστὰς ἡμῶν, ποιοῦντες αἰτήματα καὶ ἀπειλὰς ἐπεμβάσεων, καὶ τὴν ἐκ τῆς σπατάλης τοῦ δημοσίου πλούτου προερχομένην διαφθορὰν θέλομεν διακωλύσει. Ἀνακεφαλαιώσας τέλος τοὺς λόγους, τοὺς ὑπὲρ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, καὶ ἐπαναλαβὼν τὰ τούτου πλεονεκτήματα, συνεπέρανε ἐν, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ ἧττον κακὸν, καὶ εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν ἐφαρμοστέον.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι τὰ μέλη τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, τὰ ἀνακρίναντα τὴν παραδοχὴν τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως, καὶ παραδεχθέντα τὸ τῆς ἐνοικιάσεως, δὲν ἠδυ-

ήθησαν νὰ μὴν ἀναγνωρίσωσι τὸ πρῶτον ὡς εὐεργετικὸν εἰς τὸν λαὸν καὶ ἀνεκτικόν, ἠτιάθησαν δὲ τῆς ἐφαρμογῆς του, ὡς καταχρήσεων παραιτίου, καὶ διὰ τοῦτο προετίμησαν τὴν ἐνοικίασιν· ὁ προαγορεύσας ὅμως ἐθεώρησε τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως ὡς πλημμελέστατον, διότι εἰς αὐτὸ ἐνυπάρχει ὁ φόβος τῶν καταχρήσεων ἐκ μέρους τῶν ἐπιστατῶν, συνέστησε δὲ τὸ τῆς ἐνοικιάσεως, διϊσχυρισθείς, ὅτι, ἂν εἰς τοῦτο ἄλλοτε ἐγένοντο καταπιέσεις, δύνανται νὰ προληφθῶσιν ἤδη διά τινων διατάξεων. Αὐτὸς ὅμως φρονεῖ, ὅτι τοῦ μὲν συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως διορθώσεις δὲν δύνανται νὰ γίνωσιν, ἐπειδὴ εἶναι ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ καταλληλιπτικόν· τὸ δὲ τῆς εἰσπράξεως, τὸ ὁποῖον καθ' ἑαυτὸ εἶναι κάλλιστον, δύναται νὰ προφυλαχθῇ ἐκ τῶν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν καταχρήσεων. Διότι πᾶσα κατάθλιψις προέρχεται ἐξ ἐμπνεύσεως ἰδιοτελείας· ἂν λοιπὸν τὰς καταχρήσεις τῶν ἐπιστατῶν δὲν δυνάμεθα νὰ προλάβωμεν, διὰ γενικῶν διατάξεων, πῶς θέλομεν διακωλύσει τὰς τῶν ἐνοικιαστῶν, ἀφοῦ μάλιστα οἱ μὲν πρῶτοι εἶναι ὑπάλληλοι, μεθ' ὅρκου ὑπηρετοῦντες, μισθοδοτούμενοι παρὰ τῆς κυβερνήσεως, καὶ ὑπεύθυνοι ἐνώπιον αὐτῆς, οἱ δὲ δεύτεροι πρὸς μόνον τὸ ἴδιον συμφέρον ἐνεργοῦσιν. Ἂν λοιπὸν ὁ ὅρκος, τὸν ὁποῖον οἱ ὑπάλληλοι διδουσι, καὶ ὁ μισθός, τὸν ὁποῖον λαμβάνουσι, δὲν ἀποτρέπουσι τὰς καταχρήσεις· πῶς θέλουσιν ἐκλείψει αἱ καταθλίψεις, ἃς μεταχειρίζονται οἱ ἐνοικιασταὶ κατὰ τοῦ φορολογουμένου λαοῦ; Κρίνει ὅμως παντάπασι περιττὸν, νὰ ἐνδιατρίψῃ εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῶν εὐνοϊκῶν πλεονεκτημάτων τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως, διότι ταῦτα ἀπεδείχθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν, καὶ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ παραδοχὴν τοῦ συστήματος τούτου, καὶ κατὰ τὴν πεῖρσι γενομένην ἔγκρισίν του. Καὶ ἡ παρὰ πάντων ὁμολογουμένη πρόοδος τῆς γεωργίας εἰς τί ἄλλο δύναται ν' ἀποδοθῇ, εἰμὴ εἰς τὸ κατάλληλον τοῦ φορολογικοῦ συστήματος, ἐξ οὗ καὶ αἱ φυτουργίαι ἀνεπτύχθησαν καὶ ἡ γεωργία προήχθη; Ὁ δὲ λόγος, ὅτι τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως εἶναι πλημμελὲς καὶ ὑπὸ τὴν πολιτικὴν ἔποψιν, διότι δῆθεν θέλει χρησιμεύσει ὡς μέσον συλλογῆς ψήφων τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις θέλει πειθαναγκάσει τοὺς φορολογουμένους διὰ τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν εἴσπραξιν, δὲν εἶναι διόλου ἰσχυρός· καθότι ὁ φόβος οὗτος ὑφίσταται μᾶλλον εἰς τὴν ἐνοικίασιν, ἐπειδὴ οἱ ἴδιοι ἐνοικιασταί, ἐκτὸς τοῦ συμφέροντος τῆς αἰσχροκερδίας, ἔχουσιν ἔτι καὶ τὸ συμφέρον νὰ ἐκλεχθῶσι Βουλευταί, αὐτοὶ ἢ οἱ συγγενεῖς αὐτῶν. Ἡ δ' εἰς τὰ δικαστήρια τῶν φορολογουμένων παραπομπὴ δεικνύει ποίας

συνεπείας θέλει ἔχει τὸ τοιοῦτον σύστημα, ἀφοῦ καταντήσωσι νὰ διεκδικῶσι τὰ δίκαιά των, καὶ νὰ ὑπερασπίζωνται ἀπὸ τῶν καταθλίψεων καὶ τῶν παραβιάσεων τῶν ἐνοικιαστῶν, διὰ τῶν δικαστηρίων. Οὐδεμία δ' ἀνακούρισις ἐκ τῆς βελτιώσεως τῆς μεταχομίσεως ὑπάρχει, διότι αὕτη ἀπετέλει ἓν πολλοστημόριον τῶν ἀπείρων καταπιέσεων, τὰς ὁποίας οἱ ἐνοικιασταὶ ἐπινόουν διὰ νὰ καταθλίβωσι τὸν λαὸν, αὐξάνοντες τοὺς φόρους αὐτῶν, μὴ δίδοντες εἰς τοὺς ἀνθισταμένους ἀδείας θερισμοῦ καὶ τὰ παρόμοια, τὰ ὁποῖα καὶ ἤδη πάντα θέλουσι βάλλει εἰς πρᾶξιν· ἑνὸς δ' ἔτους δοκιμασία δὲν εἶναι ἰσχυρὰ νὰ μεταβάλῃ νόμους, καὶ μάλιστα τὸν φορολογικόν. Δέκα ἔτη κατεμαστίζετο ὁ λαὸς ὑπὸ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, καὶ δὲν ἦτον εὔκολον νὰ μεταβληθῇ, ἂν δὲν καθίστατο καταφανὴς ἡ ἀνάγκη τῆς μεταβολῆς του· ἤδη ὅμως δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τὴν αὐτὴν περίστασιν, ἐπειδὴ τὸ ὑπάρχον σύστημα ἀναγνωρίζεται ὡς ὠφέλιμον διὰ τὸν λαὸν καὶ ἀνεκτικόν. Ἀλλ' ὁ προαγορεύσας, θεωρῶν αὐτὸ πλημμελὲς, ἐπεκαλέσθη καὶ τὴν συνεμολογίαν τῶν ὑπουργῶν· ἀλλ' οὗτοι, ὁσάκις ἐγίνετο λόγος περὶ καταχρήσεων, ἀπήντησαν, ὅτι αὗται εἶναι φυσικὴ συνέπεια τῆς πρώτης ἐφαρμογῆς νέου συστήματος, τὰς ὁποίας ὁ χρόνος θέλει περιστείλει, διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐκ τῆς πείρας ἐξαγομένων προσηκουσῶν διατάξεων. Ἂν δ' ἐγένοντο ὡς εἰκὸς καταχρήσεις τινὲς περὶ τὰς εἰσπράξεις, δὲν εἶναι ὅμως ἀληθὲς, ὅτι αὗται ἔρθασαν εἰς τὸν βαθμόν, τὸν ὁποῖον ἠθέλησάν τινες ν' ἀποδώσωσιν εἰς αὐτάς, ὡς καὶ ἡ ἐπιτροπή, ἥτις εἶπεν ὑπερβολὴν ἀπάδουσαν πρὸς τὰ βεβαιωθέντα ἀποτελέσματα τῶν εἰσπράξεων· ἐπειδὴ αὕτη ὑπελόγισε μὲν τὰς εἰσπράξεις τῶν ἐγγείων φόρων εἰς 2,500,000, ἐνῷ μόνων τῶν γεννημάτων ἡ φορολογία ἀναβαίνει εἰς 3,400,000, τὸ δ' ὅλον εἶναι ὑπὲρ τὰ πέντε ἑκατομμύρια. Περὶ δὲ τοῦ τρίτου συστήματος, ἐπειδὴ προβλέπει, ὅτι θέλει ἀνακληθῇ παρὰ τοῦ ἰδίου προτείναντος, κρίνει περιττὸν ν' ἀγορεύσῃ, ἐπιφυλαττόμενος νὰ τὸ ἀντικρούσῃ, ὅταν ὑποστηριχθῇ· παρατηρεῖ δὲ μόνον, ὅτι ἀληθῶς, ὡς ὁ προαγορεύσας εἶπεν, ὁ καιρὸς ἐπείγει, ἀλλὰ δι' αὐτὸ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ μεταβάλλωμεν τὸ ὑπάρχον σύστημα, διότι, διὰ τὴν μεταβολὴν αὐτοῦ, ἀπαιτοῦνται τοὐλάχιστον δύο μῆνες, ἐνῷ τὴν 15 Ἀπριλίου ἄρχεται εἰς τὰς νήσους ὁ θερισμός. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ὁ ἀναγκαῖος ὑλικὸς καιρὸς, διὰ νὰ συνταχθῇ ὁ νέος νόμος, νὰ ψηφισθῇ παρὰ τῶν Βουλῶν, καὶ νὰ γείνωσιν ἀκολούθως αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι, αἵτινες ἀπαιτοῦνται νὰ προηγηθῶσι τῆς ἐνοικιάσεως· φερ'

εἰπεῖν, προσδιορισμὸς τοῦ μέσου ὅρου τῶν προσόδων ἑκάστου χωρίου, καὶ τὰ παρόμοια. Μετὰ δὲ ταῦτα πάντα θέλομεν ὑποκύψει καὶ ἐπανακάμψει εἰς τὸ αὐτὸ πλημμελὲς σύστημα, τὸ ὁποῖον παιψηφεῖ ἀπερρίψαμεν. Καὶ ἂν μὲν οἱ πρεσβεύοντες τὴν μεταβολὴν τοῦ παρόντος συστήματος διϊσχυρίζοντο, ὅτι εἶναι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ πλημμελὲς, ἤθελε δικαιολογεῖσθαι ἡ πρότασίς των· ἀλλ' οὐδέποτε οἱ νόμοι ἐκρίθησαν μεταβλητέοι, ὁσάκις ἀπαντήσωσι προσκόμματα εἰς τὴν ἐφαρμογήν των. Π. χ. τελῶναί τινες ὑπέκυψαν εἰς καταχρήσεις, παραγνωρίσαντες τὴν ἀποστολὴν καὶ τὰ καθήκοντά των· ἀλλὰ διὰ τοῦτο δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι πρέπει νὰ καταργήσωμεν τὸ τελωνιακὸν σύστημα; Ἡ Βουλὴ λοιπὸν δύναται νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῆς κυβερνήσεως, ἵνα λάβῃ δραστήρια μέτρα, πρὸς τὴν κατάλληλον ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως, οὐχὶ ὅμως καὶ ν' ἀπορρίψῃ ὅλως διόλου αὐτό. Διὰ τοὺς λόγους τούτους, ἀποκρούει μὲν τὴν ἐπάνοδον τοῦ συστήματος, τοῦ ὁποίου τὰ ἀφόρητα δεινὰ δεκαετὴς πεῖρα διετράνωσεν, ὑποστηρίζει δὲ τὴν παραδοχὴν τοῦ ὑπάρχοντος συστήματος τῆς εἰσπράξεως.

Μετὰ ταῦτα, μηδενὸς τῶν γεγραμμένων θέλοντος ν' ἀγορεύσῃ κατὰ τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως, καί τινων προτεινόντων νὰ κλεισθῇ ἡ συζήτησις, καὶ νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ ἂν ἐρωτίσθη· ἀντετάχθη παρ' ἄλλων, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποπερατωθῇ τόσον ταχέως ἡ συζήτησις, ἐπὶ τοσοῦτον σπουδαίου ἀντικειμένου. Λεγόντων δέ τινων, ὅτι, ἀφοῦ ὁ τελευταῖον ἀγορεύσας ἦταν ὑπὲρ τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως, ἕτερος δὲ κατ' αὐτοῦ νὰ ἀγορεύσῃ δὲν ὑπάρχει, δὲν δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις. Ἀντέταξεν ὁ πρόεδρος, ὅτι καὶ ἄλλοτε, ἐπὶ ἀντικειμένων πολλῷ ἐπουσιωδεστέρων, ἠγόρευσαν τρεῖς καὶ τέσσαρες ὁμοφρονοῦντες ἀλληλοδιαδόχως· πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ κλεισθῇ ἡ συζήτησις ἤδη, ἐφ' ᾧ πρόκειται λόγος περὶ οὐσιωδεστάτου ζητήματος, ἐξ οὗ ἡ εὐτυχία ἢ ἡ δυστυχία τοῦ λαοῦ ἐξήρτηται. Ἐκτὸς ὅμως τούτου αὐτὸς ἐπιμένει ν' ἀγορεύσῃ, διότι ὁ μετ' αὐτὸν ἀγορεύσας παρεμόρφωσε πολλὰς ἐννοίας τῆς ἀγορεύσεώς του.

Ὡσαύτως καὶ ἕτερος παρετήρησεν, ὅτι, ἂν δὲν θέλωσιν οἱ κατὰ τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως νὰ λάβωσι τὸν λόγον, δὲν δύνανται νὰ ἐμποδίσωσι τοὺς θέλοντας ν' ἀγορεύσωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ προεδρεύων ὑποχρεωμένος νὰ κλείσῃ τὴν συζήτησιν, ἐνῷ περὶ σπουδαιοτάτου πρόκειται ἀντικειμένου· αὐτὸς δ' ἐπιμένει ν' ἀγορεύσῃ, ἵνα δικαιολογήσῃ τὴν ψῆφόν του· νομίζει δὲ ὅτι τὰ βουλευτικὰ σώματα ἔχουσι

τάξίν τινα εἰς τὰς ἐργασίας των, καὶ, ἂν εἰς μικροῦ λόγου ἄξια ζητήματα παρετάθη πολλάκις ἐπὶ πολὺ ἡ συζήτησις, πῶς δύναται ν' ἀφαιρεθῇ ὁ λόγος ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐσιωδεστάτου ἀντικειμένου;

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι ὡριμασμένον εἰς τὴν κρίσιν ἑκάστου πρὸ πολλοῦ, ἐπειδὴ ἕκαστος ἐσχημάτισε τὴν πεποίθησίν του, ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν του εἰς τὰς εἰσπράξεις γενομένων. Περίεργον ὅμως εἶναι, ὅτι οἱ ἐπιθυμοῦντες ἤδη ν' ἀγορεύσωσιν εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἄλλο τε ἤθελον νὰ ἐμποδίζηται ἡ περαιτέρω συζήτησις· ὁ δὲ λόγος εἶναι σαφὴς, καὶ εἰς πάντα καθίσταται εὔληπτον, ὅτι οἱ τοιοῦτοι θέλουσι νὰ γίνηται ἡ Βουλὴ ἁπλοῦν ὄργανον τοῦ ὑπουργείου, καὶ νὰ ὑπάρχῃ μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον σύνταγμα, πράγματι δὲ νὰ ἦναι ἀπόλυτος κυβέρνησις.

Μετὰ ταῦτα, θορύβου γενομένου, ὁ προεδρεύων προσεκάλει τοὺς βουλευτὰς εἰς τὴν τάξιν. Ἐν τούτοις παρετηρήθη, ὅτι, ἀναχωρησάντων τινῶν, ἡ Βουλὴ δὲν ἦτο πλήρης, ἀνεγνώσθη λοιπὸν ὁ κατάλογος ἵνα γνωσθῶσιν οἱ ἀπόντες, καὶ ἡ συνεδρίασις διελύθη ἐν ὥρᾳ 3 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος Ρ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Ὁ προεδρεύσας ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ι. Ζάρκος.
Κ. Ἀντωνιάδης.
Μελ. Χ. Μελίτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΔ'.

Τῆς 3 Ἀπριλίου.

Σήμερον τὴν τρίτην Ἀπριλίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ.Κ. Βουλευτῶν ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 90 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 10, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ Προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος Ἀντιπροέδρου καὶ τῶν Γραμματέων.

Ὁ Πρόεδρος ἀνήγγειλεν ὅτι δι' ἐπιστολῆς ὁ Πρωθυπουργὸς ζητεῖ, ἵνα ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νομοσχεδίου, μέχρι τοῦ προσεχοῦς σαββάτου, ὅτε θέλει ὀνομασθῇ ὁ διάδοχος τοῦ παραιτηθέντος ἐπὶ τῶν

οικονομικῶν ὑπουργῶν, ἵνα ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐπὶ τῇ προτάσει τινῶν ἀναγνώσθη ἔγγραφον βουλευτῶν πρὸς τὸ προεδρεῖον, συνταχθὲν κατὰ τὴν χθές, ἔχον οὕτω.

Πρὸς τὸ προεδρεῖον τῆς βουλῆς.

«Συνελθόντες εἰς τὸ βουλευτήριον σήμερον τὴν 2 Ἀπριλίου τοῦ 1847, ἡμέραν τετάρτην, οἱ ὑπογεγραμμένοι βουλευτοὶ κατὰ τὴν τακτικὴν τῶν συνεδριάσεων ὥραν, καὶ διαμείναντες μέχρι τῆς ἡμισείας ὥρας Μ. Μ. δὲν εὕρομεν, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, οὔτε ὑμᾶς, Κύριε Πρόεδρε, οὔτε τινα τῶν ἀντιπροέδρων καὶ τῶν γραμματέων, εἰς τὴν θέσιν, ἣν ὑπὸ τῆς Βουλῆς τεταγμένοι ἐστέ. Τοῦτο μᾶς ἐλύπησε, Κύριε Πρόεδρε, ὄχι μόνον διὰ τὸ ἄτοπον, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ διότι πρόκειται περὶ ἀντικειμένου ὅσον οἷόν τε κατεπείγοντος, τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου, τοῦ ὁποίου τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν ὑπαγορεύουσι τοῦτε λαοῦ καὶ τῆς Κυβερνήσεως τὰ συμφέροντα. Συνδυάζοντες δὲ τὴν σημερινὴν πρᾶξιν τοῦ προεδρείου, μὲ τὴν κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν διαγωγὴν αὐτοῦ, εὑρίσκομεν ἔτι πλέον ἀκατανόητον τὴν τοιαύτην ἐκ τῶν καθηκόντων του παρέκτροπήν, ἀφοῦ εἶναι ἀναντίρρητον, ὅτι τὸ Προεδρεῖον δὲν δύναται νὰ διαλύῃ ἢ ν' ἀναβάλῃ τὰς συνεδριάσεις τῆς βουλῆς αὐτογνωμόνως, καὶ ἐναντίον τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Διὰ ταῦτα χρέος μας ἐνομίσαμεν ἀπαραίτητον, πρός τε τοὺς ἐντολεῖς μας αὐτοὺς καὶ πρὸς τὸν θρόνον, νὰ ἐκφράσωμεν τὴν λύπην καὶ ἀπαρέσκειάν μας κατὰ τοιούτων πράξεων, αἵτινες ὅλως εἰς τὸ συνταγματικὸν σύστημα ἀντίκεινται.

Δ. Μελετόπουλος, Θ. Γρίβας, Ν. Μαυρομμάτης, Α. Σ. Δανόπουλος, Ἀ. Μεταξᾶς, Σ. Βλάχος, Α. Λαπουσιάδης, Δ. Τσιγκουράκος, Νίκος Θέου, Α. Βιλαέτης, Α. Κρεστενίτης, Σ. Στεφανόπουλος, Θ. Μαρκεζίνης, Β. Νικολαΐδης, Γ. Γουναρόπουλος, Εὐθ. Κανελλόπουλος, Κ. Δελιγιάννης, Ν. Μπούκουρας, Π. Βαρδιτσιώτης, Σ. Παρθενόπουλος, Γ. Φεγγαρᾶς, Γ. Δερνιτσιώτης, Κ. Τ. Σαντᾶς, Β. Δημητρακόπουλος, Δ. Σακελλαριάδης, Ι. Φαρμάκης, Κ. Ζαρειφόπουλος, Κ. Οἰκονομόπουλος, Α. Καλαμογδάρτης, Κ. Ταρτίδης, Α. Μαρκόπουλος, Παππακώστ. Τσαμάλας, Μ. Γ. Σχινᾶς, Κ. Προβιλέγιος, Ι. Π. Ταταράκης, Α. Κυριακοῦ, Σταμάτιος Δάβρας, Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς, Δ. Πολυχρονόπουλος, Α. Κιζάνης, Δ. Δράσος, Γ. Δοκὸς, Δ. Κριεζῆς, Δ. Κουντουριώτης, Γ. Γριζάνος, Γ. Ἀποστολίδης, Δ. Ζώτος.»

Μετὰ τὸν Πρόεδρον, δικαιολογήσαντα ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ ἐγγράφου τούτου, εἰπόντα, ὅτι ἐν τῷ βουλευτηρίῳ καθ' ὅλην διετέλεσε τὴν ἡμέραν· δὲν προσῆλθε δὲ ἵνα λάβῃ μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν, διότι, ἀγορεύσας τὴν πρωτεραίαν ἐπὶ τῆς οὐσίας, δὲν ἠδύνατο νὰ προεδρεύσῃ κατὰ τὸν κανονισμόν, καὶ διότι οὐδ' ἐπὶ τῶν πρὸς ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν μέρος τι ἔλαβε ποτε, κατ' ἔθος πολλάκις προεδρεύοντος τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ ταύτας διεξάγοντος, τιθέντος δ' εἰς τὴν προεδρικὴν ἕδραν ὑπὸ τῶν προσελθόντων χθὲς τινὲς τῶν πρεσβυτέρων, ὡς ἠγγέλθη αὐτῷ εὑρισκομένῳ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς βουλῆς.

Ἐξεθήκαν ἕτερος, ὅτι ἔμαθεν ἤδη τὸ κοινὸν, ὅτι, συζητουμένου πρωΐθεν τοῦ περὶ φορολογίας νόμου, κατὰ ζωηρὰν τοῦ ὑπουργείου ἐπίσπευσιν, ὁ προεδρεύων τότε διέλυσε τὴν βουλὴν, ὡς μὴ ὑπαρχούσαν πλήρη· ζητηθεὶς δὲ ὁ κατάλογος τῶν ἀπουσιῶντων ἀπὸ τῆς βουλῆς τότε δὲν εὑρέθη. Καὶ εἰ μὲν εἰς τοιοῦτον ἡ ἀντιπολίτευσις προσέφευγεν, ἐδικαιοῦτο λέγουσα, ὅτι τοιοῦτον ἔπραξε καταβλιβεῖσα παρὰ τῆς πλειοψηφίας· τί δὲ θέλει λεχθῇ, ὑπὲρ τῶν λειποτακτησάντων ὑπουργικῶν κατὰ τὴν συζήτησιν νόμου, ἐπὶ τοσοῦτον σοβαροῦ καὶ σπουδαίου; Καθίσταται αὐτόδηλον, ὅτι ἀπώλεσε τὴν πλειοψηφίαν τὸ ὑπουργεῖον, ἄλλως τε καὶ τί εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου δὲν προβαίνει; παραλειπομένων τῶν ἄλλων συνήθων συνεπειῶν τῶν θορυβωδῶν συνεδριάσεων, ἐκτίθεται ἔτι ὅτι, προσελθόντες χθὲς καὶ μέχρι τῆς πρώτης μ. μ. διαμείναντες ἐνταῦθα, οὐδὲ τινα τῶν πλειοψηφούντων ἴδομεν προσελθόντα, οὐδὲ τὸ προεδρεῖον αὐτό. Καὶ ἐράνη μὲν ἀληθῶς ὁ Πρόεδρος, λέγων τότε, ὅτι δὲν δύναται νὰ προεδρεύσῃ· ἀνίκανον ὅμως εἰς τὴν ὑπουργικὴν μερίδα δὲν διαιωῦται, μὴ καλέσας κατὰ τὸ καθῆκον αὐτῷ τοὺς μὴ προσελθόντας. Μὴ ἀποδιδομένης δὲ τῆς ἐλλείψεως ταύτης εἰς τοῦτον, συνάγεται, ὅτι, καὶ ἂν ἐκαλοῦντο οὗτοι, δὲν ἤθελον προσέλθει, ἐπόμενοι ταῖς περὶ τούτου ἐμπειρίαις καὶ εἰσηγήσεσι τοῦ ὑπουργείου. Οὕτω δ' ἐξ 94 ἢ 98 παρόντων ἐν Ἀθήναις βουλευτῶν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δύο ὑπουργῶν, προσῆλθον 47 μόνον, εἰς τοὺς ὁποίους, προστιθεμένων καὶ δύο ὁμολογουμένως ἀντιπολιτευομένων, μὴ παρευρεθέντων δὲ τότε, ἀποτελεῖται ὁ ἀριθμὸς τῶν 49· ἐπιψήφια μὲν δηλονότι, συναριθμουμένων εἰς τὸ ὅλον καὶ τῶν ὑπουργῶν, μειοψήφια δὲ πραγματικὴ· καὶ ταύτην μαρτυρεῖ προφανέστερον ἡ ζητουμένη αὐτὴ ἀναβολὴ, ἕως οὗ τὸ ὑπουργεῖον φέρει τινὰς τῶν ἀπόντων, διότι ἔχει μὲν τοῦτο τὰ πρόσφορα μέτρα, στερεῖται δ' αὐτῶν ἡ ἀντιπολίτευσις, ἵνα τοὺς ἀπόντας αὐτῆς μεταφέρῃ ἐνταῦθα. Ταῦτα

ἐκτίθενται, ἵνα γνωσθῇ ἡ κατάστασις αὐτὴ τῶν πραγμάτων, ὑπό τε τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς, καὶ τὰ πρὸς θεραπείαν τούτων πρόσφορα μέτρα ληφθῶσιν· ἄλλως τε ἐπαινεῖ τὴν βουλήν, ἐπενεγκοῦσαν τὸν χρόνον καθ' ὃν ἀπαλλάσσεται ἡ Ἑλλὰς συστήματος σεσηπότος, καὶ οὕτως ἐπ' ὄλεθρον τὰ κοινὰ ὠθήσαντος, καὶ προαγγέλλει εἰς αὐτὴν τὰς ἐκφωνηθησομένας εὐλογίας ὑπό τε τῶν φίλων καὶ οἰκείων καὶ τοῦ λαοῦ ἅπαντος τῆς Ἑλλάδος.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι καὶ προχθὲς καὶ χθὲς παρευρεθεὶς δὲν διατελεῖ ἐκ τῶν λειποτακτησάντων, ὡς ὠνόμασεν αὐτοὺς ὁ προαγορεύσας, δι' ὀνόματος ἀνήκοντος εἰς αὐτοὺς τούτους, πολλάκις τοιαῦτα παραδειγματίσαντας· μὴ ὢν δὲ διὰ ταῦτα ὑπὸ τὴν ἀνάγκην, ἵνα τοῦτο δικαιολογήσῃ, παρατηρεῖ, ὅτι πολλάκις ἐκ τῶν ἐλαχίστων πολλαὶ συνάγονται σειρὲς ὑπό τινων, καὶ σοβαραὶ ἀποδίδονται αἰτίαι. Καὶ ἀληθῶς μὲν παρὰ τὴν ὡρισμένην ὥραν προχθὲς διελύθη ἡ συνεδρίασις, μὴ ἀποτελουμένου πλήρους τοῦ σώματος, ἀποσυρθέντων τινῶν· ἀληθὲς δὲ τὸ πρῶτον τότε, συζητουμένου νόμου οὕτως οὐσιώδους καὶ τὴν φορολογίαν τοῦ λαοῦ ἀφορῶντος, καὶ ζητουμένης τῆς τοῦ ὑπάρχοντος φορολογικοῦ συστήματος μεταβολῆς ἐπ' ἄλλο, καταθλίβον τὸν λαόν, προέθεντό τινες ἵνα ἁρπάσωσι τὴν ψῆφον τῆς βουλῆς, ὑπὲρ τῆς μεταβολῆς, ἐντὸς εὐαρίθμων ὡρῶν, ἐνῷ ἄλλοτε ἐπουσιώδη ἐπουσιωδῶν νομοσχεδίων ἄρθρα ἐφ' ἱκανὰς συνεζητοῦντο ἡμέρας, καὶ χρονίθησαν τὸν λόγον εἰς τινας. Καὶ ἀληθῶς δὲν πρέπει πάντες ἐπὶ τῶν συζητουμένων νὰ ἀγορεύωσιν, ἀτελευτήτων οὕτω καθισταμένων τῶν συνεδριάσεων· πρέπει ὅμως καὶ οἱ ἐγγραφόμενοι νὰ ἀγορεύωσι, καὶ λόγος νὰ ἐπιτρέπηται ἱκανὸς ἐφ' οὕτως οὐσιωδῶν θεμάτων. Ἤ τε δὲ τότε γενομένη τοῦ ἀγορεύοντος διακοπὴ, καὶ ἄλλα τότε συμβάντα, τὴν μὲν συνεδρίασιν κατέστησαν θορυβώδη, πολλοὺς δ' ἠνάγκασαν νὰ ἀποσυρθῶσι, καὶ οὕτως ἡ διάλυσις ἐπῆλθε τῆς συνεδριάσεως· προβάντος ὅμως μετὰ ταύτην εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ πράγματος καὶ μέχρις ἐλπίδων καὶ διαπληκτισμῶν, πάντες βεβαίως ἐλυπήθησαν, καὶ πολλῶν τὰ πνεύματα ἐρεθίσθησαν, ἐφ' ᾧ καὶ κατὰ τὴν χθὲς δὲν προσῆλθον εἰς συνεδρίασιν πολλοί, ὡς εἶπον αὐτῷ. Καὶ δὲν πρέπει μὲν ταῦτα νὰ γίνωνται, ἐγένοντο ὅμως καὶ ἄλλο τε πρότερον, ἐπὶ διαπληκτισμῶν ἄλλων Βουλευτῶν, καὶ ἐγένοντο ὑπὸ τῶν μεμορμένων αὐτῶν· οἱ ἀνομάζοντες διὰ ταῦτα τοὺς ἀποσυρθέντας λειποτάκτας ὤφειλαν νὰ μνησθῶσιν ἑαυτῶν, πρὸ πρώτων ταῦτα πραξάντων. Ἐξηκολούθησε δ' ὅτι τὴν χθὲς συγ-

ταχθεῖσαν πρὸς τὸ προεδρεῖον καὶ νῦν ἀναγνωσθεῖσαν ἀναφορὰν ἄκουσε, καὶ συνταττομένην χθὲς παρευρισκόμενος εἶδε· δὲν ὑπεγραψε δ' ἐν ταύτῃ, τὰ ἐκτεθέντα νῦν καὶ χθὲς εἰς τούτους εἶπών, καὶ παρατηρήσας αὐτοῖς ὡς συνέπειαν τῶν τῶν πνευμάτων ἐρεθισμὸν· τόσῳ δὲ μᾶλλον καθόσον καὶ τοῦ Προέδρου, ὡς καταλιπόντος τὴν ἕδραν αὐτοῦ, ἡτιᾶτο ἐνῷ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν διετέλεσεν οὗτος ἐν τῷ καταστήματι, ἐπὶ δὲ τῶν προκαταρκτικῶν πρὸς συνεδρίασιν ἔργων τὴν ἕδραν συνήθως ὁ πρεσβύτερος λαμβάνει, ὅταν ὁ Πρόεδρος εἰς ἄλλα τοῦ γραφείου ἔργα καταγίνηται καὶ οἱ ἀντιπρόεδροι τυχὸν δὲν ὦσι παρόντες· μαθὼν δ' ὁ Πρόεδρος, ὅτι ἠτιῶντο αὐτοῦ, προσῆλθε, καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ καταλόγου διέταξε, δὲν συνήνεσαν ὅμως, θέλοντες ἵνα τοιαύτη γραφῇ ἀναφορὰ καὶ τὰ ἐκτεθέντα παρασταθῶσιν. Ἐπειδὴ δ' ὁ προαγορεύσας νὰ ἀποδείξῃ ἐπεχείρησεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐν μειοψηφίᾳ εὑρίσκεται, παρατηρεῖται ὅτι εἶναι ἄγνωστον, ἂν πάντες οἱ ὑπογράψαντες ἐν τῇ ἀναφορᾷ αὐτῇ ἀποδεικνύουσι διὰ τούτου, ὅτι μετέβησαν εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν, κατὰ τοῦ ὑπουργείου κηρυχθέντες· καθόσον καὶ ἄλλοι τε πολλοὶ τῶν ὑπογραφέντων, καὶ τοι μὴ συμφωνοῦντες ἐπὶ πολλῶν μὲ τὸ ὑπουργεῖον, προσηνέχθησαν ὅμως οὐχὶ ὡς πολιτικοὶ αὐτοῦ ἀντίπαλοι, καὶ ἄλλοι ἐντεῦθεν ἐξήγησαν ὅτι δὲν κατατάσσονται μετὰ ἀντιπολιτευομένων· πολλοὶ δὲ τῶν ὑπογραφέντων ἀρτίως εἰς ὑπουργικὸν ζήτημα, τὴν τύχην ἑνὸς τῶν ὑπουργῶν διακυβεῦον, ὑπὲρ τοῦ ὑπουργείου ψῆφον ἤνεγκαν. Ἐκ τούτων συνάγεται, ὅτι ὁ μὲν προαγορεύσας δὲν ἐδικαιοῦτο, ἵνα εἰς τοιοῦτον προέλθῃ συμπέρασμα· ἂν δὲ καὶ ταῦτα οὕτως εἶχον, τί κοινὸν; ποῖος δ' ἔλαβε τὴν τοῦ ἔθνους ἐμπιστοσύνην, τὴν ὁποίαν τὸ ὑπουργεῖον ἀπώλεσε; μ' ὅλον ὅτι τοῦτο δὲν ἐξάγεται, ἐκ τοῦ ἀναγνωσθέντος ἐγγράφου καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπογραψάντων, διότι καὶ ἄλλο τε ἡ λύσις ζητημάτων πολλῶν ἀπέβη κατὰ τῆς θελήσεως τοῦ ὑπουργείου, καὶ ἡ ἀναφορὰ αὐτὴ ἐγένετο ἐξ αὐτηρότητος, περὶ τὴν τῶν καθηκόντων τῶν ὑπογραφέντων ἐκτέλεσιν. Ἀλλ' ἐκ τῶν διϊσχυρισμῶν τοῦ προαγορεύσαντος συνάγεται τὸ πολλάκις λεχθὲν, ἡ ἀνυπομονησία δηλονότι, ἵνα τὴν ἐξουσίαν καταλάβωσιν· ἐπιθυμία μὴ ἐπιλήψιμος μέν, προαπαιτοῦσα δὲ πραγματικὴν μὲν πλειοψηφίαν κατὰ τοῦ ὑπουργείου καὶ οὐχὶ εἰκασίας, ὕπαρξιν δ' εἰς τοὺς διαδεξομένους τὴν ἐξουσίαν τῶν προσόντων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀπολύτως εἰς τοὺς διοικοῦντας ἀπαιτοῦνται.

Παρετήρησεν ἄλλος ὅτι πρὸς τὴν ἱκανὴν ὥραν προαγορεύσαντα κρίνει περιττὸν ν' ἀπαντήσῃ, καθότι ὅταν τὰ πράγματα

ὦσι προφανέστατα καὶ φωτίζωνται ὑπὸ τοῦ λαμπροτάτου τῆς μεσημβρίας ἡλίου, πρὸς τί νὰ θελήσῃ να προσθέσῃ εἰς ταῦτα ρῶς διὰ μικροῦ λύχνου. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀγορεύσεις ἀποδεικνύουσι πρόθεσιν ἀναβολῆς, προτείνει ν' ἀφεθῇ ἡ τοιαύτη ἐπουσιώδης συζήτησις, καὶ νὰ ἐμβῶμεν εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα, ἂν πρέπῃ νὰ δυθῇ ἡ αἰτηθεῖσα ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ φορολογίας νόμου.

Δοθέντος λοιπὸν ἐπὶ τούτου τοῦ λόγου, ἀνέτρεψέ τις, ὅτι, μετὰ τὰ χθὲς λυπρὰ συμβάντα, παραδόξως, ἀνεφάνη σήμερον γράμμα τοῦ πρωθυπουργοῦ πρὸς τὸν πρόεδρον, δι' οὗ ζητεῖται ἡ ἀναβολὴ τοῦ ἡμισυζητηθέντος νομοσχεδίου μέχρι τοῦ σαββάτου, ἵνα ἐμφανισθῇ πρὸς ὑποστήριξίν του ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός. Ἀλλὰ πρῶτον μέν, κατὰ συνταγματικὴν τάξιν καὶ συνήθειαν, ὁσάκις ὁ ὑπουργὸς ἐπιθυμεῖ να ζητήσῃ τι παρὰ τῶν Βουλῶν, παρουσιάζεται ὁ ἴδιος ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ, ἀπορρινόμενος περὶ τοῦ καταλλήλου μέτρου, ἐξαιτεῖται ἀναβολὴν καὶ τὰ παρόμοια· ἀλλ' ἐκτὸς τῆς τοιαύτης παραλειψεως τῶν συνταγματικῶν χρεῶν τοῦ πρωθυπουργοῦ, καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐγένετο ἡ τοιαύτη κοινοποίησις, εἶναι ἄτοπος· διότι ἔπρεπε νὰ γραφῇ ἐπισήμως πρὸς τὸ Προεδρεῖον, καὶ νὰ ὑπογραφῇ ὡς πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὥστε τὸ σταλὲν ἰδιωτικὸν ἔγγραφον δὲν δύναταί τις νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν. Ἀλλά, κἂν τούτων πάντων παρορωμένων, ὁ λόγος, ὅτι μέλλει νὰ διορισθῇ ὑπουργὸς, ἵνα παρευρεθῇ εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ὑποστηρίξῃ τὸ νομοσχέδιον, δὲν εἶναι ἰσχυρός, διότι τοῦτο συνελήφθη καὶ παρήχθη ὑπὸ τοῦ ὑπάρχοντος ὑπουργείου, ἑπομένως πραγματικῶς καταλληλοι ὑπερασπίσται αὐτοῦ δὲν δύνανται να ὦσιν ἄλλοι, παρὰ τοὺς ὑπάρχοντας ὑπουργούς· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου οἱ ὑπερασπίσαντες μέχρι τοῦδε τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὑπουργικοὶ Βουλευταὶ εἶπον, ὅτι οὐδεμίαν χρείαν ἔχει ἀναπτύξεως καὶ ὑπερασπίσεως, διότι εἶναι ἀνεπτυγμένον ἄλλοτε· ἀλλὰ καὶ ἂν ἦτον ἀληθὴς ὁ λόγος, ὅτι χρῄζει ἀναπτύξεως τὸ νομοσχέδιον, ποτὲ ὁ μέλλων ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ τὸ ὑπερασπίσῃ, ὡς οἱ ὑπάρχοντες. Οὐδ' ἡ πρόφασις, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ ὁ πρωθυπουργὸς εἰς τὸν μέλλοντα ὑπουργὸν ἐφαρμοσμένον τὸ νομοσχέδιον, εἶναι ἀξία λόγου· διότι καὶ εἰς τὸν ἄρτι παραιτηθέντα ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν, ἔχοντα τὴν ἰδέαν τῆς ἐνοικιάσεως, ἐπέβαλε τὸ σύστημα τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως, καὶ κατὰ φυσικὸν λόγον οἱ ὑπουργοὶ ὀφείλουσι νὰ ἀκολουθῶσι τὰ γενικὰ σχέδια, τὰ ὁποῖα παραδέχεται ὁ πρωθυπουργός· λόγος λοιπὸν οὐσιώδης πρὸς ἀναβολὴν

οὐδεὶς ὑπάρχει. Παράδοξον δ' εἶναι νὰ προφασίζηται τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι νὰ παρευρεθῇ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός, ἐνῷ τοῦτο, οὐχὶ μόνον πολλάκις ἐγκατέλειπε νομοσχέδιόν του ὅλως διόλου ἀπροστάτευτον, ἀλλὰ, καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου καὶ συζητουμένου πρὸ τριῶν ἡμερῶν, ὅτε ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, μὴ λαβὼν εἰσέτι τὴν παραίτησίν του, διετέλει ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ὤφειλε νὰ παρουσιασθῇ, δὲν ἐναρανίσθη· πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατόν, νὰ δώσῃ τις πίστιν εἰς ἰδιωτικὸν ἔγγραφον, καὶ νὰ πεισθῇ, ὅτι πραγματικὸς σκοπὸς ὑπάρχει νὰ διορισθῇ ὁ ὑπουργός; Ἀλλ' εἰς οὐδενὸς κεφαλὴν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία, ὅτι ἄλλο τι ἀφορᾷ ἡ γραφεῖσα πρότασις, σκοπὸν ἔχουσα νὰ γείνῃ ἀναβολή, ὡς καὶ κατὰ τὰς δύο τελευταίας συνεδριάσεις ὁ αὐτὸς σκοπὸς ἀνεφάνη. Μηδεὶς λοιπὸν ἀμφιβαλέτω, ὅτι ἁπλῆ προφασιολογία εἶναι ὁ λεγόμενος λόγος, σκοποὶ δὲ πραγματικοὶ ὑπάρχουσιν, ἵνα δυνηθῇ τὸ ὑπουργεῖον, ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς, νὰ πράξῃ τὰ πονηρά, πρὸς διαστροφὴν τῶν συνειδήσεων, καὶ προμηθευθῇ ἐκ νέου διὰ τοιούτων ἀθεμίτων μέσων πλειοψηφίαν. Ἀλλ' ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, ὅτι εὑρισκόμεθα κατὰ τὸν Ἀπρίλιον, καὶ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἶναι ὡς κατεπείγον· ὅτι τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ θρόνου ἀπαιτεῖ νὰ συζητήσωμεν ὡς τάχιστα, καὶ νὰ ἐκδώσωμεν τὸν φορολογικὸν νόμον, πᾶσα δὲ παραιτέρω ἀναβολὴ θέλει φέρει ἡμᾶς εἰς τὴν ἀνάγκην, ἢ νὰ παραδεχθῶμεν τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἔχει, ἢ, ἂν τὸ ἐγκαταλείψωμεν, νὰ μὴ δυνηθῶμεν νὰ πραγματοποιήσωμεν τὸ ἀποφρασισθησόμενον. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀξιοπρεπὲς εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἐνδώσῃ εἰς τοιαύτας φρασιολογίας, παραβλέπουσα τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος καὶ τοῦ θρόνου καὶ αὐτὴν αὐτῆς τὴν ὑπόληψιν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους προτείνει νὰ μὴ δυθῇ ἡ αἰτηθεῖσα ἀναβολή.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι δύο ἐπέφεραν διαχωρισμοὺς ὁ προαγορεύσας κατὰ τῆς αἰτηθείσης ἀναβολῆς· α') ὅτι τὸ ἔγγραφον δὲν εἶναι ἐπίσημον καὶ β') ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος οὐσιώδης, πρὸς τὴν παραδοχὴν τῆς αἰτήσεως. Ἀλλὰ πρὸς μὲν τὸ πρῶτον παρετήρησεν, ὅτι πάντες ἐνθυμοῦνται, ὅτι, καὶ κατὰ τὰς δύο προτέρας συνόδους καὶ εἰς αὐτὴν ἔδη, ὁ τρόπος, δι' οὗ οἱ ὑπουργοὶ ἢ ὁ πρωθυπουργὸς ἐζήτουν τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως νομοσχεδίου τινός, ἦτον ὁ αὐτὸς μὲν τὸν σήμερον γενόμενον. Δὲν ἔχει λοιπὸν ἀνάγκην νὰ ἐξετάσῃ, ἂν τοῦτο ἦναι τακτικὸν ἢ ὄχι, ἀρκεῖ νὰ ἐνθυμηθῇ ἕκαστος, ὅτι πολλάκις μέχρι τοῦδε τοῦτο παρεδέχθημεν, ἵνα

πεισθῇ, ὅτι ὁ πρῶτος διῃρισμὸς τοῦ προαγορεύσαντος εἶναι ἀνίσχυρος. Ὡς πρὸς τὸν δεύτερον δὲ ἀντιτάττει, ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἶναι φορολογικόν, ἐφ' οὗ ῥιζικαὶ τροπολογίαι πρόκειται νὰ ἐπενεχθῶσιν· εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη μεγίστη νὰ δοθῇ καιρός, ὥστε, οὐχὶ μόνον ὁ ἁρμόδιος ὑπουργός, ἀλλὰ καὶ ὁ πρωθυπουργὸς νὰ παρουσιασθῇ, καθότι καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ διῃρέθη καὶ ὑποδιῃρέθη· ὥστε ὑπάρχουσι τρία προτεινόμενα συστήματα, αὐτοτελῆ καὶ οὐχὶ συγχωνευόμενα εἰς δύω, ὡς τινες ἠθέλησαν χθὲς νὰ ὑποστηρίξωσι, τῶν ὁποίων ἕκαστον ἔχει τὰ πλεονεκτήματα καὶ τὰ ἐλαττώματά του. Ἐκ τούτου δ' ἀποδεικνύεται τὸ σπουδαῖον τῆς συζητήσεως, διότι, ὁποτέρα ἐκ τῶν δύο διαφόρων τοῦ ὑπουργικοῦ νομοσχεδίου ἰδεῶν παραδεχθῇ, μεταβάλλεται τὸ ἐπικρατῶν σύστημα· ἡ δὲ τοιαύτη μεταβολὴ ὀφείλει νὰ σύρῃ πολὺ τὴν προσοχὴν τῆς βουλῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης ἔχει συμφέρον ν' ἀκούσῃ τὸν ἁρμόδιον ὑπουργόν, ὅστις εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ τοὺς λόγους, τοὺς ὑπαγορεύσαντας τὸ ὑπουργεῖον νὰ προσβεύῃ τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως. Ὅταν λοιπὸν ὁ πρωθυπουργὸς λέγῃ, ὅτι ὁ βασιλεὺς παρεδέχθη τὴν παραίτησιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, καὶ σκέπτεται περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖται ἀναβολὴ ἐπὶ δύο ἡμέρας, θέλει δισταάσει ἡ βουλὴ νὰ παραχωρήσῃ ταύτην; Πᾶσα ἄρνησις, εἰς τὴν δικαίαν ταύτην αἴτησιν τοῦ ὑπουργοῦ, εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι ὑπάρχει ῥύσις περὶ τῆς ἐκβάσεως τῶν προτεινομένων νέων συστημάτων, ὡς ἐκ τῆς γενησομένης συζητήσεως· ἐὰν δὲ εἴς τι ζήτημα συγχωνευθῶσι διάφοροι ἰδέαι πολιτευομένων καὶ ἀντιπολιτευομένων, καὶ προκύψῃ ἐκ τούτου ἀποτέλεσμα διάφορον ἐξ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ὑποστηρίζει τὸ ὑπουργεῖον, κακῶς τινες ἐκ τούτου ἀμέσως ἐξάγουσιν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔχει τὴν πλειονοψηφίαν, ἀναδεικνύμενοι ἀφ' ἑαυτῶν ὅτι τὰ πάντα κινοῦσι, καὶ πᾶν νομοσχέδιον πολεμοῦσιν, ἵν' ἀποδείξωσι τὸ ὑπουργεῖον μὴ ἔχον τὴν πλειοψηφίαν· τὰς ἀρχὰς δὲ ταύτας πολλοὶ ἐξέφρασαν ἄρτι παῤῥησίᾳ. Ἐνῷ πολλάκις ὑπουργικοὶ βουλευταὶ ἀναγκάζονται, νὰ εὑρεθῶσιν εἰς διαφωνίαν πρός τινας αἰτήσεις τοῦ ὑπουργείου, χωρὶς νὰ ἦναι ἀντιπολιτευόμενοι· ὡς κατεπολέμησε, φερ' εἰπεῖν, αὐτὸς, καὶ τοι ὑπουργικὸς, τὸ περὶ ἐνόρκων νομοσχέδιον. Ἐπειδὴ οὐδὲ τὸ ὑπουργεῖον ἔχει τὴν ἀξίωσιν, ὅτι πᾶν ὅ,τι εἰσάγει πρέπει νὰ γίνεται, οὐδ' ἄλλος δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι, ἂν λάβῃ νομοσχεδίου τι τροποποιήσεις, ἀπωλέσθη ἡ πλειονοψηφία. Ἂς ἀφήσωμεν λοιπὸν τοὺς τοιούτους συμ-

περασμοὺς, διότι δὲν πρόκειται περὶ παρονυχίδος ἀλλὰ περὶ φορολογικοῦ νόμου, ὅστις εἶναι ἡ πηγὴ τῆς εὐτυχίας ἢ τῆς δυστυχίας τοῦ λαοῦ, καὶ ἂς ἐξετάσωμεν αὐτὸν ἀσχέτως πρὸς τὰς ὑπουργικὰς καὶ ἀντιπολιτευτικὰς ἰδέας· πρὸς τοῦτο δ' ὀφείλομεν ν' ἀκούσωμεν τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν, ὅστις δύναται ν' ἀναπτύξῃ τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ πλεονεκτήματα ἑνὸς ἑκάστου τῶν προτεινομένων συστημάτων, ἐξ ὧν ἡ βουλὴ θέλει παραδεχθῇ ὅ,τι φανῇ εὐλογώτερον. Καὶ αὐτὸς δὲ, ἂν, ἐκ τῆς συζητήσεως, φανῇ πρατιμώτερον, διὰ τὸν λαὸν καὶ διὰ τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, δὲν ἔχει δυσκολίαν νὰ τὸ παραδεχθῇ πρῶτος. Τοιούτου λοιπὸν ζητήματος προκειμένου, πρέπει νὰ δοθῇ ἡ αἰτουμένη ἀναβολὴ, ἵνα ἔλθῃ ὁ ὑπουργὸς καὶ δώσῃ τοὺς λόγους, δι' οὓς ὑποστηρίζει τὸ σύστημά του, καὶ καταδείξῃ τὰ ἐλαττώματα τῶν δύο ἄλλων. Ἀφοῦ δὲ τοιοῦτοι λόγοι ὑπαγορεύουσι τὴν ἀναβολὴν, τίς ὁ λόγος, ὁ διακωλύων αὐτὴν, ἄλλως τε διήμερον οὖσαν; Σκεπτόμενος λοιπὸν ἕκαστος ὡρίμως θέλει ἀναγνωρίσει, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀρνηθῇ τὴν ἀναβολήν.

Μετὰ ταῦτα, προκειμένου νὰ τεθῇ τὸ θέμα, ἂν παραδέχηται ἡ βουλὴ τὴν αἰτουμένην μέχρι τοῦ σαββάτου ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τῆς ἀρχῆς τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου, λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν, ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑποφορρηθῇ τοιοῦτον ζήτημα, διότι τὸ ἀντικείμενον δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θελήσεως τῆς βουλῆς, ἀλλ' ὑπάρχει κανονισμένον παρ' αὐτοῦ τοῦ συντάγματος, ἐπειδὴ τὸ 81 ἄρθρον τοῦ συντάγματος ῥητῶς διατάττει, ὅτι οἱ ὑπουργοὶ, ὁσάκις ζητήσωσι τὸν λόγον, ἀκούονται. Πῶς λοιπὸν δύναται ἡ βουλὴ νὰ ἀποφανθῇ, ὅτι δὲν θέλει νὰ ἀκροασθῇ τοῦ ὑπουργοῦ, αἰτοῦντος καιρὸν ἵνα ἐμφανισθῇ ἐνώπιον αὐτῆς καὶ ἀγορεύσῃ· ἡ παραβίασις λοιπὸν τῆς τοιαύτης ἀρχῆς εἶναι ἐναντίον τοῦ συντάγματος. Δεύτερον δὲ, ἕκαστον νομοσχέδιον πρέπει νὰ παρουσιάζηται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, ὅστις ἀναλέγεται νὰ τὸ ὑποστηρίξῃ· πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ νομοσχέδιον τόσον οὐσιῶδες, ἐνῷ δὲν ὑπάρχει εἰσέτι διωρισμένος ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν; Ἀφ' ὧν τούτους τοὺς λόγους προτείνει, νὰ δοθῇ ἡ αἰτουμένη ἀναβολὴ, καὶ φρονεῖ, ὅτι οὔτε δύναται κἂν νὰ ὑποφορρηθῇ τοιαύτη αἴτησις.

Ἀντιταχθέντος δ' ὅτι, καὶ οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι δικαιολογίαι ἵνα δοθῇ ἡ ἀναβολὴ, δὲν ἐμποδίζουσι δὲ νὰ ἐρωτηθῇ περὶ ταύτης ἡ βουλὴ, ὁ πρόεδρος ἔθηκε τὸ ζήτημα, ἂν παραδέχηται ἡ βουλὴ τὴν αἰτηθεῖσαν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ

φορολογικοῦ νόμου, μέχρι τοῦ προσεχοῦς σαββάτου, ναὶ ἢ ὄχι; »

Γενομένης δὲ ψηφοφορίας κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει πλειόνων τῶν δέκα βουλευτῶν, ἐπιτηρούντων ὡς ψηφολεκτῶν τῶν βουλευτῶν Κ.Κ. Α. Βιλαέτου καὶ Ν. Κορριωτάκη, συνήχθησκατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον, ὅτι ἡ βουλὴ δὲν παρεδέχθη τὴν ῥηθεῖσαν ἀναβολήν, διὰ ψήφων 48 πρὸς 42.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν
ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται ἡ βουλὴ τὴν αἰτηθεῖσαν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου μέχρι τοῦ προσεχοῦς σαββάτου, ναὶ ἢ ὄχι; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ·

Δ. Μελετόπουλος	Ο.	Δ. Δ. Ζώτος	Ο.
Δ. Ὀρεινὸς	Ν.	Νῖκος Θίου	Ο.
Γ. Λογιωτατίδης	ἀπών	Δ. Γουζούασης	Ν.
Θ. Γρίβας	Ο.	Δ. Βιλαέτης	Ο.
Ν. Μαυρομμάτης	Ο.	Δ. Κρεστενίτης	Ο.
Ζ. Ι. Βάλβης	ἐν ἀδείᾳ	Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ν.
Γ. Γουλιμᾶς	Ν.	Ι. Ἀναγνωστόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Π. Δ. Καμπάνης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Κλίμακας	Ν.
Μ. Α. Καΐρης	ἐν ἀδείᾳ	Μιλτιάδης Στεφανάκης	Ο.
Δ. Τσόκρης	»	Ν. Δελέντας	ἐν ἀδείᾳ
Α. Σ. Δανόπουλος	Ο.	Θ. Μαρκεζίνης	Ο.
Ι. Βλάσσης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Γ. Τσάνος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Κωλέττης	ἀπών	Β. Νικολαΐδης	Ο.
Α. Μεταξᾶς	Ο.	Γ. Γουναρόπουλος	Ο.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ν.	Β. Καραγιάννης	ἀπών
Σ. Βλάχος	Ο.	Β. Πετμεζᾶς	Ν.
Π. Ῥάγκος	Ν.	Α. Πετμεζᾶς	ἀπών
Ι. Καραγιαννόπ.	Ο.	Ν. Ἀνδρίκου	Ν.
Λ. Γεωργαντᾶς	Ν.	Ἱλ. Παπαδαῖος	Ν.
Α. Λαπουσιάδης	Ο.	Ι. Ζάρκος	Ν.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Ν. Φλίσσας	ἐν ἀδείᾳ
Δ. Τσιγκουράκος	ἀπών	Π. Ι. Κυριακὸς	ἀπών
Γ. Κονδύλης	Ν.	Γεωργαντᾶς Νοταρᾶς	Ν.
Ι. Φασίτσας	Ν.	Α. Νοταρᾶς	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Χαραμῆς	Ο.	Εὐθ. Κανελλόπουλος	Ο.
Ι. Κρανίδης	ἀπών	Εὐσ. Οἰκονομόπουλος	ἐν ἀδείᾳ
Ι. Γιολδάσης	Ν.	Κ. Χ. Παναγιώτου	Ν.

Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Καλαμογδάρτης	Ο.
Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ν.	Κ. Τσερτίδης	Ο.
Δ. Κυριακίδης	Ν.	Ι. Κουμανιώτης	Ν.
Σ. Πάγκαλος	Ν.	Σ. Λογοθετόπουλος	Ν.
Κ. Θ. Κολοκοτρώνης	ἀπών	Α. Μακρόπουλος	Ο.
Δ. Πλαπούτας	Ν.	Παππακώστ. Τσαμάλας	Ο.
Κ. Δελιγιάννης	Ο.	Μ. Γ. Σχινᾶς	Ο.
Ν. Μπούκουρας	Ο.	Γ. Μπάστας	Ν.
Ν. Κορριωτάκης	Ν.	Φ. Ἰωάννου	ἀπών
Σ. Παρθενόπουλος	Ο.	Σ. Ἀντωνιάδης	ἐν ἀδείᾳ
Π. Βαρβιτσιώτης	Ο.	Κ. Ἀντωνιάδης	Ν.
Γ. Φεγγαρᾶς	Ο.	Κ. Προβιλέγιος	Ο.
Γ. Δερνιτσιώτης	Ο.	Ι. Π. Ταταράκης	Ο.
Κ. Τ. Σαντᾶς	Ο.	Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδείᾳ
Μελέτης Χ. Μελέτη	Ν.	Διομήδης Κυριακοῦ	Ο.
Π. Βάρβογλης	ἐν ἀδείᾳ	Ν. Καλλέργης	ἐν ἀδείᾳ
Ρ. Παλαμίδης	Ν.	Σταμάτιος Δάρρας	Ο.
Γ. Ρεβελιώτης	ἀπών	Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ο.
Β. Δημητρακόπουλος	Ο.	Ι. Στάϊκος	Ν.
Π. Παππατσώνης	ἐν ἀδείᾳ	Α. Παππατσώρης	Ν.
Π. Καλαμαριώτης	»	Δ. Πολυχρονόπουλος	Ο.
Π. Δαρειώτης	»	Ι. Τομαρᾶς	Ν.
Νικ. Σταματελόπουλος	ἐν ἀδείᾳ	Α. Κιζάνης	Ο.
Δ. Σακελλαριάδης	Ο.	Δ. Δρόσος	Ο.
Ι. Φαρμάκης	Ο.	Εὐστ. Μ. Παρίσης	ἐν ἀδείᾳ
Κ. Βέϊκος	Ν.	Γ. Δοκὸς	Ο.
Μ. Ἰατρὸς	ἐν ἀδείᾳ	Δ. Κριεζῆς	Ο.
Ι. Εὐσταθίου	»	Δ. Κουντουριώτης	Ο.
Φ. Κ. Μαῦρος	Ν.	Δ. Χατσίσκος	Ν.
Γ. Κάνδυας	Ν.	Γ. Γριζάνος	Ο.
Σ. Βαρότσης	Ν.	Ι. Γαρδίκης	Ν.
Δ. Βιρβίλης	Ν.	Ν. Κριεζώτης	ἐν ἀδείᾳ
Α. Μαυρομιχάλης	ἀπών	Ι. Οἰκονόμου	Ν.
Δ. Πικαυλάκης	ἀπών	Γ. Ἀποστολίδης	Ο.
Χ. Καπετανάκης	Ν.	Κ. Κανάρης	Ν.
Κ. Ζαρειφόπουλος	Ο.	Γ. Σταματάρας	Ν.
Κ. Οἰκονομόπουλος	Ο.		

Ἀκολούθως ὁ πρόεδρος, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ προεδρεύσῃ ἐπὶ τῆς συζητήσεως τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἐφ' ἧς εἶχε λάβει

κατ' ἀρχὰς μέρος, παρεχώρησε τὴν ἕδραν του, διὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν ἀντιπροέδρων, εἰς τὸν πρεσβύτερον.

Γενομένου δὲ λόγου, περὶ τοῦ ἂν πρέπῃ νὰ δοθῇ ἢ ὄχι ὁ λόγος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἂν κατὰ τὴν τελευταίαν συζήτησιν πολλοὶ ἐζητήσαντο καὶ τινων κατ' ἀρχὰς ἀντιτεινόντων, εἶτα δὲ πάντων ἐνδόντων νὰ δοθῇ ὁ λόγος, εἰς ἓξ ἀπὸ τοὺς τῆς ἀγορεύσεως, πολλοὶ τῶν βουλευτῶν ἀνεχώρησαν, καὶ παρετηρήθη, ὅτι ἡ βουλὴ δὲν ἦτο πλήρης· προσεκλήθησαν ὀνόματι παρὰ τοῦ προεδρεύοντος οἱ βουλευταὶ νὰ συνέλθωσιν· ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς κατάλογος, καὶ, εὑρεθέντων παρόντων μόνων 62, ἡ συνεδρίασις διελύθη περὶ τὴν 3 ὥραν μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ὁ προεδρεύσας παρεδρεύτερος
ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΟΜΑΡΑΣ.

Ι. Ζάρκος.
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΙΗ'.

Τῆς 8 Ἀπριλίου.

Σήμερον τὴν ὀγδόην Ἀπριλίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν μεσημβρίαν τῶν Κ. Κ. βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 93 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 7, ὁ πρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, τὰ ὁποῖα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου, τοῦ προεδρεύσαντος πρεσβυτέρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐξέθεσε τις ὅτι ἀπὸ τῆς 1. Ἀπριλίου, ἡμέρας καθ' ἣν ἐφάνησαν λειποταχτήσαντες πολλοὶ τῶν βουλευτῶν, ὡς γνωστὸν ἤδη τοῖς πᾶσιν ἐγένετο, οἱ πλείστοι ἡμῶν συνήρχοντο κατὰ τὰς τακτὰς ὥρας, ἄλλ' ἐκ τῆς τοῦ καταλόγου ἀναγνώσεως, συνήγετο, ὅτι δὲν συνεπληροῦτο ἡ βουλή· ἐκ τούτου τὰ μὲν σῶμα δὲν ἐγίνετο δυνατὸν νὰ συμπληρωθῇ, ἡμεῖς δὲ τὴν λιποταξίαν ταύτην ἐθεωρήσαμεν ὡς ἔξοδον, ἀφίντες εἰς τὸ κοινὸν τὴν περαιτέρω κρίσιν. Ἔχοντες δὲ τοὺς καταλόγους τῶν παρόντων καὶ ἀπόντων, παραδίδομεν αὐτοὺς εἰς τὸ προεδρεῖον, ἵνα εἰς τὰ πρακτικὰ γένωσι μνεία καὶ εἰς τὰ ἀρχεῖα καταχωρισθῶσι.

Ὁ γραμματεὺς ἀνέγνω τὸ ὑπ' ἀρ. 151. ἔγγραφον τοῦ προέ-

δρου τοῦ ὑπουργείου, διαγγέλλον εἰς τὴν Βουλὴν τὸν διορισμὸν ὡς ὑπουργοῦ μὲν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ προέδρου τῆς βουλῆς Κ. Ῥήγα Παλαμήδου· ὡς ὑπουργῶν δὲ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης τῶν βουλευτῶν Κ. Κ. Ν. Κορφιωτάκη καὶ Κωνστ. Κολοκοτρώνη, καὶ ὡς ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν Ναυτικῶν τῶν Γερουσιαστῶν Κ. Κ. Γ. Γλαράκη καὶ Δ. Βούλγαρη. Ὁ δὲ πρόεδρος τῆς βουλῆς ἐκοινοποίησεν, ὅτι, λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸ μέγα βάρος τῆς ὑπουργικῆς θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Α. Μ. ὁ Σεβαστὸς Βασιλεὺς διώρισεν αὐτόν, δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀπορανθῇ εἰσέτι ἐπὶ τῆς παραδοχῆς αὐτῆς, πρὶν ἡ ὡρίμως ἐπὶ τούτου σκεφθῇ· καὶ ὅτι τὴν ἐπὶ τούτου ἀπόφασιν αὐτοῦ θέλει γνωρίσει ἡ βουλὴ ἐγκαίρως.

Μετά τινα δὲ παρατηρήσαντα, ὅτι τὸ μὲν διάταγμα διώρισεν ἤδη αὐτὸν ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν· οὐδέποτε δὲ δύναται νὰ γείνῃ διορισμὸς ὑπουργοῦ, καὶ εἰς τὰ νομοθετικὰ νὰ κοινοποιηθῇ σῶματα, ἄνευ τῆς τοῦ διοριζομένου συγκαταθέσεως. Διὸ τοῦτο ὁ λόγος τοῦ μέχρι τοῦδε προέδρου τῆς βουλῆς δὲν φαίνεται ἰσχυρὸς, ἐπαναλαμβάνεται δὲ δρᾶμά τι παραπλήσιον τοῖς πολλάκις γενομένοις· προτείνεται δηλονότι δικαιολογία ἀσθενὴς, ἵνα διατυρωθῇ αὐτῷ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου ἐπὶ τοῦ συζητουμένου ζητήματος, καὶ μὴ ἀπολεσθῇ ἡ προεδρικὴ καθέδρα ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, περιεργομένη ὑπ' ἄλλον τι α. Ἀλλὰ διὰ τούτων ἀποδείκνυται, ὅτι οἱ νόμοι εἰσὶ μὲν ἰσχυροὶ κατὰ τῶν ἀσθενῶν, ὡς ἴστασι δ' ἀράχνης καταστρέφονται καὶ παραβαίνονται παρὰ τῶν κρατούντων.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρόεδρος, ὅτι, ὡς ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐξασκεῖ ἐλευθέρως τὰ κυριαρχικὰ αὐτοῦ δικαιώματα, οὕτως ἐπίσης δὲν πάσχει καὶ ἡ νόμιμος ἐλευθέρα θέλησις ἑκάστου· ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπόνοιαι εἰς τὸν προαγορεύσαντα διηγέρθησαν, ὅτι, πρὸς διατήρησιν τῆς προεδρικῆς καθέδρας καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ὑφορορεῖν, ταῦτα λέγοντος, διὰ τοῦτο, ἵνα καὶ αὗται διαλυθῶσι, καὶ τοι ἀφ' ἑαυτῶν πολεμούμεναι, παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου, ἀφίησι δὲ καὶ τὴν προεδρικὴν ἕδραν μέχρι τῆς ἀποφάνσεώς του.

Ἐπρότεινεν ἕτερος, ὅτι οἱ ἕτεροι δύο βουλευταὶ, ὑπουργοὶ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὀνομασθέντες, ὀφείλουσι νὰ ἀποφανθῶσιν, ἐὰν νομίζωσιν ἐκτεινόμενον καὶ ἐφ' ἑαυτῶν τὸ κράτος τῆς διατάξεως τοῦ 64 ἄρθρ. τοῦ συντάγματος, ἢ οὔ· ὅπως καὶ ἡ βουλὴ σκεφθῇ ἐπὶ τῆς γνώμης αὐτῶν, καὶ προσηκόντως ἀποφανθῇ.

Μετὰ τούτους δὲ, ἐρωτῶντας αὐτὸν τὸν προαγορεύσαντα περὶ τούτου καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ ζητοῦντας, ἐπαγγελλομένους δὲ ὅτι αὐθωρεὶ καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν θέλουσιν ἐκφράσει μετ' ἐκείνον. Καὶ τὸν ἐρωτήσαντα ἐπιμένοντα, ἵνα οὗτοι προαποφανθῶσιν. Ὁ μὲν ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης παρελθὼν ἔλεξεν, ὅτι, ἀναλαβὼν τὴν εὐθύνην τοῦ ὑπουργοῦ, ἐκ τῶν καθηκόντων αὐτῷ διορᾷ, ὅτι ὀφείλει οὐδέποτε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γνώμην νὰ ἀποκρύψῃ· ἐφ' ᾧ καὶ νῦν, ἐκφράσαντος ἐμμέσως καὶ σκοτεινῶς γνώμην τινα τοῦ ἐρωτήσαντος, λέγει ὅτι, καί τοι μὴ παραδεχθείσης τῆς βουλῆς τὴν ἄλλοτε προταθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ πρότασιν νόμου, περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν διάταξιν τοῦ 64. ἄρθρου τοῦ συντάγματος καὶ τῶν προβιβαζομένων, ἐπειδὴ ὅμως αὐτὸς ἐπρότεινεν ἐκείνην, ἐθεώρησε δὲ τοῦτο χαλινὸν κατὰ τῶν λαβόντων τὰς ψήφους τοῦ λαοῦ, καὶ προελθόντων ἐνταῦθα ἀντιπροσώπων αὐτοῦ, οὗτοι ἀναλαβόντες τὰ ὑπουργεῖα ταῦτα, πρὸς ἔντιμον σκοπὸν, δὲν θεωροῦσιν ἑαυτοὺς πλέον βουλευτάς. Ὁ δ' ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι τὰ αὐτὰ καὶ οὗτος φρονεῖ, καί τοι μὴ ῥητῶς ἐκφερομένου τοῦ γράμματος τοῦ 64. ἄρθρου τοῦ συντάγματος, καὶ εἰς συζητήσεις χώραν διδόντος.

Ἐπὶ τῇ προτάσει δέ τινων, ἡ βουλὴ, δεχθεῖσα τὴν ὁμολογίαν τῶν ὑπουργῶν τούτων, καὶ ἐρωτηθεῖσα καὶ γενικώτερον ὑπὸ τοῦ προεδρεύοντος ἀπεφήνατο, ὅτι πῶς, οἱανδήποτε θέσιν ἡ βαθμὸν καὶ ἂν ἔχῃ, διοριζόμενος ὑπουργὸς εἰς νέαν ἐκλογὴν πρέπει νὰ ὑποβάλληται.

Καταλαβόντος τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων τὴν προεδρικὴν ἕδραν, ἠρώτησέ τις, ἂν ἀληθῶς καὶ ὁ εἷς τῶν γραμματέων τῆς βουλῆς, βουλευτὴς ἐκ Καλαμῶν, διωρίσθη γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου, ὡς λέγεται. Ἀλλ' ὁ μὲν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀπήντησεν, ὅτι ἐπ' αὐτοῦ μὲν τοιοῦτος δὲν ἐγένετο διορισμὸς, ὑποθέτει δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ τοιοῦτον δὲν ἐγένετο, τηρουμένων ἤδη ἐν σιωπῇ· καθόσον αὐτὸς πρέπει διάταγμα τοιοῦτον νὰ ἐνεργήσῃ. Ἀπὸ τοῦδε δὲ οὐδείς, ἄνευ τῆς θελήσεως καὶ ὑπογραφῆς αὐτοῦ, διορισμὸς δύναται νὰ γίνῃ. Ὁ δὲ πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου, ὅτι, διευθύνων τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον πρότερον, οὐδένα τοιοῦτον διορισμὸν προύκάλεσε.

Γενομένων δὲ ὑπό τινων προκλήσεων, ἵνα ὁ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου ἀπὸ τοῦ βήματος τὴν γενομένην ταύτην τοῦ ὑπουργείου συμπλήρωσιν δικαιολογήσῃ· οὗτος ἀναβὰς τὸ βῆμα παρετήρησεν, ὅτι ἀρκοῦσαν μὲν ἐθεώρει τὴν δι' ἐπισήμου ἐγγράφου

πρὸς τὸ Προεδρεῖον κοινοποίησιν τῶν γενομένων διορισμῶν, περιττευούσης καὶ πάσης συστάσεως τῶν διορισθέντων, ἐγνωσμένων ἤδη ἐπί τε πατριωτισμῷ καὶ ἱκανότητι, ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῶν Βουλευτικῶν καὶ Γερουσιαστικῶν καθηκόντων· προῆλθεν ὅμως εἰς τὸν διορισμὸν τούτων ὡς ὑπουργῶν, διότι τὰ μὲν ὑπουργεῖα ταῦτα δὲν εἶχον ἴδιον ὑπουργὸν, ὑπ' αὐτοῦ διευθυνόμενα, ἐξετέλεσε δὲ τὴν ἐπιθυμίαν ἁπάντων προτείνας τὴν τοῦ ὑπουργείου συμπλήρωσιν. Ἐκ τῶν ὑπουργείων δ' ὅλων περιωρίσθη τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν μόνον νὰ διευθύνῃ, πρὸς καταύρευσιν τῶν ἀποδιδόντων εἰς αὐτὸν ἀπληστίαν· καὶ οὕτω, κατά τε τὴν ἀνάγκην τῶν περιστάσεων, ἀπαιτουσῶν δραστηριωτέραν κίνησιν, ἵνα τὸ ἔθνος εἰς τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ προβῇ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῶν Βουλῶν, ἐξετέλεσε τὸ καθῆκον αὐτῷ.

Παρετήρησε δ' ἄλλος, ὅτι ὁ Πρωθυπουργὸς ἀναχρονισμόν τινα ἔκαμε, τῆς μὲν Βουλῆς ἀπαιτησάσης πρὸ δύω ἐτῶν τὴν τοῦ ὑπουργείου συμπλήρωσιν, ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ, ὅτι διὰ ταύτης ἐδύναντο νὰ θεραπευθῶσι τὰ ἐλαττώματα τοῦ ὑπουργείου, τοῦ δὲ Πρωθυπουργοῦ προτείναντος τὴν συμπλήρωσιν, ἀφικομένης τῆς Ἑλλάδος εἰς ἣν εὕρηται αὐλίαν κατάστασιν, πρὸς θεραπείαν τῆς ὁποίας, τό τε ἔθνος καὶ ἡ Βουλὴ, ἐλασχερῆ τοῦ ὑπουργείου ἀνανέωσιν κρίνουσι θεραπευτικὸν μέσον οὐχὶ δὲ καὶ συμπλήρωσιν. Καὶ ἐν μὲν τοῖς ἀπολύτως πολιτευομένοις ἔθνεσι, τὴν ἰσχὺν αὐτῶν ἀποτελεῖ ἡ τυφλὴ τῶν δεδουλωμένων λαῶν ὑπακοὴ· τὰ συνταγματικῶς ὅμως πολιτευόμενα ἐνισχύει ἡ σύμπνοια αὐτῶν μὲ τὴν τοῦ ἔθνους πλειοψηφίαν, τήν τε ἡσυχίαν παγιοῦσα καὶ τὸ ἔθνος εἰς τὴν εὐδαιμονίαν ὁδηγοῦσα. Ὑφ' ᾧ καὶ τελευταῖον ἐν Ἀγγλίᾳ, δυσχερειῶν τινων ὑπαρχουσῶν περὶ τὴν τῶν πραγμάτων διοίκησιν, ὁ Πρωθυπουργὸς αὐτῆς Κύριος Ῥοῦσελ, διὰ τὴν τοιαύτην τῶν πραγμάτων κατάστασιν, ἀπήτησεν ἀπέραντον πλειοψηφίαν, ἵνα τὴν θέσιν αὐτοῦ διατηρήσῃ, καὶ εἰς τὴν ἐκ τῆς διατηρήσεως αὐτοῦ εὐθύνην ἀνθέξῃ. Παρ' ἡμῖν δὲ, μικρὰν καθ' ὅλον τὸν παρελθόντα χρόνον διατηροῦντες πλειοψηφίαν, διὰ παντοίων διαφθορᾶς μέσων, οἱ τὰ κοινὰ τῆς πατρίδος διευθύνοντες, ἀμαθόντες, ὅτι οὐδὲν διὰ τῶν συνήθων διαφθορῶν κατώρθωνον, τὴν πλειοψηφίαν ἀπολέσαντες, κατέρυγον εἰς τὴν τοῦ ὑπουργείου συμπλήρωσιν, ἵνα, διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν διορισθέντων ὑπουργῶν, προσκτήσωνται πέντε ἢ ἓξ ψήφους καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν διατηρηθῶσι. Τὸ σύστημα δὲ τοῦτο καινοφανὲς εἰς τὰ συνταγματικὰ κράτη παρίσταται, περιστάσεων μάλιστα ὑπαρχουσῶν πάντη καινῶν εἰς τὴν συνταγματικὴν ζωήν.

Έτερος έξέθηκεν ότι ο επί των Στρατιωτικών υπουργός εβαθμολόγησε πρό τινος άνδρας, μηδένα έχοντας βαθμόν, και εν τοίς μητρώοις μη εγγεγραμμένους, συνιστωμένους δε μόνον εν αυτοίς υπό των συσταθεισών επιτροπών, προς πολιτικήν υπηρεσίαν. Και τα μεν περί της του υπουργού παραβάσεως ταύτης παραλείπονται εν άλλω χρόνω, παρατηρείται δ' ότι εις των βαθμολογηθέντων διατελεί, βουλευτικά εκπληρών καθήκοντα· βαθμολογηθείς δ' ως Συνταγματάρχης ώρειλε να παραιτηθή από της Βουλευτικής θέσεως, κατά το άρθρ. 64 του Συντάγματος. Το ζήτημα δε τούτο πρέπει ήδη παντός άλλου να προλυθή, προκειμένης ψηφοφορίας επί σπουδαίου τινός και σοβαρού, του φορολογικού Νόμου· και η Βουλή όρειλει να αποφανθή επί της ιδιότητος του εκ Λεβαδείας Βουλευτού τούτου Κ. Α. Γεωργαντά· πριν ή φέρη ψήφον τινα επί τούτου ανήρ και γραμματίων εκ 10,000 περίπου δραχμών λαβών, και ωρισμένον τι ποσόν ισοβίως μέλλων κατά μήνα να λαμβάνη.

Παρετήρησέ τις ότι πρό ημερών τα περί τούτου επροτάθησαν, και η Βουλή επ' άλλην συνεδρίασιν την επί τούτων συζήτησιν ανέβαλε. Και τότε δ' ελέχθη, ότι η βαθμολογία αύτη δεν είναι διορισμός εις έμμισθον υπηρεσίαν, κατά το 64 άρθρον του Συντάγματος, αλλά κεκτημένου δικαιώματος απονομή, ως και επ' αυτού του πρωτείναντος ταύτα προβιβασθέντος άλλοτε, τοιαύτα ελέχθησαν· και ήδη δε παρατηρείται, ότι, προς λύσιν του ζητήματος τούτου, πρέπει, υποστηριχθείσης και υπ' άλλων της γενομένης προτάσεως, να ορισθή ρητή ημέρα.

Αντείπε δ' άλλος ότι, ως ημέρα μεν τοιαύτη, ωρίσθη πρό ημερών τινων η παρελθούσα τετάρτη· κεκτημένου δε δικαιώματος απονομή θεωρείται μόνον η βαθμού εν τοίς μητρώοις υπάρχοντος χορηγία, ουχί δε και τυχαίως μη σημειωμένων εν αυτοίς βαθμών· περί ων το έθνος απειράτισεν, ίνα ιδία συσταθή επιτροπή. Ούτως, από του μηδενός αναβιβαζόμενός τις εις τον του Συνταγματάρχου βαθμόν, δεν λαμβάνει κεκτημένου δικαίωμα, επιφέροντα μάλιστα και 10,000 δραχμ. αξίας γην και εκατόν δέκα δραχμ. μισθόν, κατά το καταστατικόν τούτων διάταγμα· ο δ' ούτω βαθμολογηθείς δεν δύναται και επί της βουλευτικής εδρας να διατηρείται. Διά ταύτα, και καλεσθείς αυτός άλλοτε ίνα μεταβατικώς διορισθή, επρότεινεν, ίνα η Βουλή ερωτηθή πρότερον, αν εις νέαν υποβάλλεται διά τούτο εκλογήν, μη η πατρίς αυτού, ερωτωμένη αύθις περί του διαδόχου αυτού, εις κίνησιν τεθή επιβλαβή.

Ο περί ου πρότειθη Βουλευτής απήντησεν, ότι γνωρίζει ότι εγγεγραμμένος υπάρχει εν τοίς μητρώοις, και ότι βαθμολογηθείς ουδένα έχει μισθόν· εφ' ω και δεν υπάγεται εις την διάταξιν του 64 άρθρ. απαιτούντος διορισμόν εις έμμισθον υπηρεσίαν.

Άλλος εξέθηκεν ότι δεν ήμελλε να λάβη επί τούτου τον λόγον, ίνα μη ως από αντιπαθειών κινούμενος κριθή υπό τινων· μη γενομένης όμως της περί ής πρόκειται βαθμολογίας νομίμως, ουδαμώς αντιπαθεία τις εις αυτόν δύναται να αποδοθή. Γενομένου και άλλοτε λόγου περί του ζητήματος τούτου, η Βουλή απεφήνατο, ίνα σταλή των πρακτικών απόσπασμα εις τον επί των στρατιωτικών υπουργόν, όπως προσέξη εις ημερομηνίαν εγγραφών, φίλων και τα συντελούντα εις την απόδειξιν, ότι εγγεγραμμένος εν τινι μητρώω ο βαθμολογηθείς υπήρχε. Τότε δε, και λόγου περί Λακωνικών τυδέντος, απεφασίσθη ίνα και περί τούτων, εις τα επί των Εσωτερικών, των Στρατιωτικών και Ναυτικών υπουργεία, αντίγραφα πρακτικών επισταλώσιν, όπως τα αίτια και περί τούτων την Βουλήν, οι αρμόδιοι υπουργοί πληροφορήσωσιν· ου μόνον δε ως περιεχόμενον εν τη ημερησία διατάξει, αλλά και ως αρρον την ιδιότητα βουλευτού, και επανειλημμένως ήδη ψήφων επί πολλών ζητημάτων, και μέλλοντος επί σπουδαίου, του περί φορολογίας, να αποφανθή, πρέπει προ παντός άλλου να προλυθή. Μετέβημεν άλλοτε μετά του βαθμολογηθέντος εις το υπουργείον των Στρατιωτικών, και τα μητρώον είδε· μη ενθυμούμενος όμως, αν ο βαθμολογηθείς συνεστάλη αύτου εγγεγραμμένος εν αυτώ υπάρχη. προσήλθον αυθις μετά του πρωτείναντος τα περί τούτου Βουλευτού εις το Υπουργείον προ τριών ημερών, και αγνώμας μετ' εκείνου εν τοίς μητρώοις, είδε τον βαθμολογηθέντα Βουλευτήν Κ. Α. Γεωργαντάν, ουχί προς απολαυήν στρατιωτικού τινος βαθμού σημειούμενον, αλλά προς πολιτικήν υπηρεσίαν συνιστώμενον. Ότι δε ταύτα αληθώς εκτίθενται, ουδένα μεν προτρέπει να πεισθή προς πλείονα δε βεβαίωσιν, αυτός τα ζητεί, και η Βουλή πρέπει να απαιτήση, ίνα αυτά τα μητρώα εν πρωτοτύπω παρά του Υπουργού προσαχθώσι, και αυταίς όψεσιν η Βουλή τον τοιούτον αντιληφθή· τούτο δε πάντος άλλου να προλυθή πρέπει, διότι απαιτείται εκ τα της υπολήψεως της Βουλής και αυτού του βαθμολογηθέντος, ως ψηφοφορήσαντος και ψηφοφορούντος επί πολλών ζητημάτων. Και απέχει μεν ούτος από παντός επί της ουσίας και του δικαίου της βαθμολη

γίας ἐξετάσεως, πολλῶν ἄλλων κρεισσόνων αὐτοῦ ὑπαρχόντων, καὶ δυναμένων τοῦτο νὰ πράξωσι· κατακρίνει ὅμως τὸν τρόπον τῆς ἀπονομῆς τοῦ βαθμοῦ εἰς αὐτὸν, πολλῶν μάλιστα ἐπὶ τῶν βουλευτικῶν ἑδρῶν καθημένων, καὶ πρὸς ἀνωτέρας ἀμοιβὰς δικαιουμένων, πολλῶν δ' ἐκτὸς τοῦ βουλευτηρίου ἀνεγνωρισμένα καὶ ὁμολογούμενα ἐχόντων δικαιώματα, μηδενὸς ὅμως λαβόντος τι· μηδαμῶς δὲ δυναμένης νὰ βαθμολογῇ τὸν τυχόντα τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, ἥτις, κατιδοῦσα τὰς προγενομένας καταχρήσεις, ἐνετείλατο μὲν οἱ ἐν τοῖς μητρώοις βαθμοὶ νὰ χορηγηθῶσι, ἀπηγόρευσε δὲ πᾶν πλέον τούτου, ἀναθεῖσα τὴν περαιτέρω τῶν δοθέντων ἐξέλεγξιν, καὶ τὰ πρὸς δικαίωσιν τῶν μήπω λαβόντων εἰς ἰδίαν ἐπιτροπήν. Ἄλλως τε τὸ Ὑπουργεῖον, πλέον τούτων ἐνεργοῦν, καὶ τὴν ὑπογραφὴν αὐτὴν τοῦ Βασιλέως ἐκτίθησιν, ὑποβάλλων αὐτὴν κατόπιν εἰς ἐξέλεγξιν καὶ ἀκύρωσιν ἔτι, ὑπὸ μιᾶς ἐπιτροπῆς τὰ περὶ τούτων ἀναληψομένης. Ἐὰν δὲ πᾶν τὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων λαμβάνον Ὑπουργεῖον, οὕτω προσφέρεται, ζητῶν, διὰ τῶν βαθμολογιῶν καὶ παντοίων ἄλλων διαφθορᾶς μέσων, τὴν ἐξουσίαν νὰ διατηρήσῃ, ἐφ' οἷον τὰ κοινὰ ὅλεθρον ὠθοῦνται, καὶ τίς ἄρα τὴν τούτων ὁρμὴν νὰ ἀναχαιτίσῃ θέλει δυνηθῇ; Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ κατά τε τούτων καὶ τῶν βουλευτῶν ἐλέχθησαν, καὶ ἐν τῷ κοινῷ περιῆλθον, διὰ τοῦτο καὶ ταῦτα ἐντεῦθεν πρέπει νὰ λεχθῶσιν, ἵνα μὴ προδοσία ἡ ἀπόκρυψις τούτων λογισθῇ. Ἐλέχθη ὅτι, ταλαντευομένης τῆς Ὑπουργικῆς πλειονοψηφίας, παραχωρήσεις γαιῶν ἐγένοντο, καὶ μύλων καὶ ἄλλων φθαρτῶν ἔτι κτημάτων, δι' ὧν, εἰσαχθείσης τῆς ἐκθέσεως τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, παμψηφεὶ πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς δίκην, μειονοψηφοῦντος μόνον ὑπὲρ αὐτοῦ ἑνὸς τῶν μελῶν αὐτῆς, πολλὰ ἄλλοτε κατὰ τῶν τότε προτεθειτῶν καὶ ἄλλων παντοίων καταχρήσεων εἰπόντος καὶ ἐν ἐφημερίσι γράψαντος, κατωρθώθη ἡ τοῦ Ὑπουργοῦ ἀπαλλαγὴ καὶ ἀπόλυσις. Ἡμῖν δὲ περιφρομένης, ὅτι πολλαὶ τοιαῦται παραχωρήσεις ἐγένοντο μετὰ τὴν ψηφοφορίαν, προσῆλθεν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργεῖον, καὶ παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ τὰ οἰκεῖα ἐζήτησε βιβλία, ἵνα περὶ τῆς ἀληθείας τῶν διαδιδομένων πεισθῇ· ἀλλα δ' ἀντὶ τῶν ζητουμένων βιβλίων δόντος ἐκείνου, καὶ ἀρνουμένου τὰ ζητηθέντα νὰ χορηγήσῃ, ἄνευ τῆς τοῦ Ὑπουργοῦ ἀδείας, ἀποταθεὶς πρὸς τὸν εἰσηγητὴν, εἶπεν, ὅτι, τοῦ Ὑπουργοῦ ὑπάρχοντος εἰς τὸ δωμάτιόν του, δύναται νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἄδειαν· ἀλλ' ἐργαζομένου

τοῦ Ὑπουργοῦ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, μετὰ τοῦ διαδόχου Κλεομένους καὶ τινος Καλληγᾶ, εἶχεν ἀπαγορευθῇ ἡ εἴσοδος εἰς ὁποιονδήποτε· τότε ἐπανῆλθεν αὖθις τὴν ἐπιοῦσαν, ἵνα μέχρις ἐκείνης παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦτο ἐπιτραπῇ· ἀλλ' ὁ μὲν ἁρμόδιος εἰσηγητὴς εἶπεν αὐτῷ τότε, ὅτι δὲν ἐπέτρεψεν ὁ Ὑπουργὸς τοῦτο, οὗτος δὲ πεποίθησιν ἐσχημάτισεν ἐκ τῆς ἀρνήσεως ταύτης, περὶ τῆς ἀληθείας τῶν διαδιδομένων. Λεγομένων δὲ πολλῶν καὶ κατὰ συναδελφῶν ἡμῶν Βουλευτῶν, πρέπει ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς νὰ προσαγάγῃ τὰ βιβλία ταῦτα, τῶν φθαρτῶν ἰδίως κτημάτων, ἵνα μελετήσωμεν ἐπὶ τῶν γενομένων μετὰ τὴν ψηφοφορίαν παραχωρήσεων. Ἐπανελθὼν ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐξέθηκεν, ὅτι νῦν οὐδαμῶς περὶ φημῶν πρόκειται, ἀλλὰ περὶ πραγμάτων· τοσαῦτα δὲ καὶ τοιαῦτα παρίστανται, ὥστε τὸν διηγούμενον ὁ χρόνος ἤθελεν ἐπιλήψει. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ζῆμα τοῦτο, πρὸς φωτισμὸν τοῦ τεκοινοῦ καὶ τῶν Βουλευτῶν καὶ τῶν Ὑπουργῶν ἐγένετο, διὰ τοῦτο ἐντεῦθεν πρέπει νὰ ἐκτεθῶσι· καὶ οἱ μὲν δοθέντες βαθμοὶ, περὶ ὧν πρόκειται, δὶν ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς μητρώοις, ἡ δὲ Κυβέρνησις, θεωροῦσα ὅτι εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ βαθμολογήσῃ αὐτούς, εἰς τοιαύτας προῆλθε πράξεις. Ἀλλὰ, μ' ὅλον ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν καὶ παύειν, δὲν ἔχει ὅμως τῆς παραχωρήσεως δικαίωμα, καὶ ἐκ τούτου δεσμεύεται ἐπὶ μέγα τὸ τῆς βαθμολογίας, συνεπαγούσης καὶ διάθεσιν ἐθνικῆς γῆς, μόνον διὰ νόμου διατιθεμένης· ἐκ τούτου δ' ἐνταῦθα, βαθμολογηθέντος συνταγματάρχου τοῦ περὶ οὗ πρόκειται βουλευτοῦ, δίδεται εἰς αὐτὸν γραμμάτιον γῆς ἀξίας **10 000** δρ. ἐναντίον τοῦ συντάγματος, ἄνευ νόμου· ἐφ' ᾧ καὶ τὸ Σύνταγμα αὐτὸ περιώρισε τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν εἰς νενομοθετημένην θέσιν, τῆς ὁποίας αἱ δαπάναι ὅλοι διατάσσονται, ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος αὐτὴν νόμου. Ἄλλως οὐ μόνον αἱ συνταγματικαὶ αὗται διατάξεις προσβάλλονται, ἀλλὰ καὶ ἡ βασιλικὴ καὶ ἐθνικὴ θέλησις καταστρέφονται, διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν ὁποίων αἱ διατάξεις αὗται καὶ τὰ ψηφίσματα ἐκυρώθησαν. Ἐφ' οἷον δὲ κρημνὸν καὶ ποῦ τὰ πράγματα φέρονται, διὰ τῶν ἀπείρων καθ' ἑορτὴν βαθμολογιῶν, διὰ τῶν διορισμῶν εἰς ἐνέργειαν καὶ τανάπαλιν τῶν βαθμολογημένων, καὶ τῶν ἄλλων ταῦτα ἐνεργουμένων; τί δὲ νὰ εἴπῃ τις, περὶ τῆς ἀδικαιολογήτου τῶν βουλευτικῶν συνεδριάσεων διακοπῆς; ἢ τί ἄλλο νὰ εἰκασθῇ δύναται, ἢ ὅτι διὰ τούτων ἔλεγεν, ὅτι δὲν συνεδριάζει, μὴ ἔχον ἤδη τὴν πλειοψηφίαν, ἕως ἂν σχηματίσῃ αὐτήν; διότι οἱ μὲν συνεργὼ-

μινοι δὲν ἐδύναντο νὰ ἀποτελέσωσι σῶμα, καὶ τοι τὴν πλειο-
ψηφίαν ἀποτελοῦντες, τὸ δ' ὑπουργεῖον καιρὸν τὸν προσήκοντα
ἐλάμβανε, πρὸς διαρθρωσὶν τῶν συνειδήσεων· πρὸς ταῦτα ὁρίσθησαν
ἀτμόπλοια, οὐ μόνον Ἑλληνικὰ ἀλλὰ καὶ ξένης δυνάμεως, τῆς
Γαλλίας, μεταφέροντα τοὺς ὑπουργικοὺς Βουλευτὰς ἐνταῦθα· καὶ
διατεταγαὶ διὰ τοῦ Γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου Chacal πρός τινα
Βουλευτὴν ἐστάλησαν. Μετὰ ταῦτα δὲ λέγομεν ὅτι εἰς οὐδεμίαν
τῶν ξένων ἐπιρροῶν ἀνήκομεν, ἐνῷ ἡ Γαλλικὴ φανερῶς καὶ
ἄνευ συστολῆς ἐνεργεῖται ἐπὶ τύπου, ὥστε ἔπρεπε νὰ ἀρθῇ
εἰς ἑαυτὸν διὰ νὰ μὴ διαρθρωθῇ· ἡ τοιαύτη δὲ μία τῶν ἐπιρ-
ροῶν ἐξάσκησις τὴν ζηλοτυπίαν τῶν ἄλλων δικαίως κινεῖ, ἐπὶ
ᾗ τὸ ἔθνος εὐεργετησάσῃ. Καὶ ἀληθῶς μὲν ἐπὶ τῆς σύγκλη-
τοῦ τὸ ἔθνος εὐεργετησάσῃ. Καὶ ἀληθῶς μὲν ἐπὶ τῆς σύγκλη-
τοῦ τὸ ἔθνος εὐεργετησάσῃ. Καὶ ἀληθῶς μὲν ἐπὶ τῆς σύγκλη-
μουνης χιλίων δικαιώματα ἀπέκτησε ἡ Γαλλία, διὰ τῆς χορη-
γήθεισης συνδρομῆς εἰς τὸ ἔθνος, καὶ τῶν πρὸς ἡμᾶς αὐτῆς ευερ-
γεσιῶν· ἀφ' ἧτινων ὅμως τοιαύτην ὠφέλειαν καὶ εἰς τας
λοιπὰς δύω. Ὅταν δ' ὑπουργεῖον καὶ πρεσβεῖα τῆς Γαλλίας ὅλα τὰ
πρὸς διαφθορὰν χορηγῆται μέσα, πρὸς καταβλιβὴν τῆς μὴ ὑπο-
κοπτούσης εἰς τὴν διαρθρωσὶν μερίδος, δικαιοῦται ὁ καταφρό-
μενος κατὰ τῶν τοιούτων Καθηγητῶν. Τί δὲ νὰ λεχθῇ περὶ
τοῦ ἐνταῦθα διατελοῦντος γενικοῦ τῆς Γαλλίας Προξένου, βλε-
πομένου ἐντὸς τῶν Βουλευτηρίου ἐπιτηρητοῦντος, καὶ πρὸ
ἡμερῶν φανέντος ἐντὸς τοῦ προαυλίου αὐτοῦ, νὰ παραπλανήσῃ εἰς
λειποταξίαν πολλοὺς τῶν Βουλευτῶν; Παραλείπονται δὲ τὰ
πάντοια ἄλλα διαρθρωτικὰ μέσα, γνωστὰ ἤδη εἰς τὴν Βουλὴν
καὶ τὸν κόσμον ὅλον· παρατηρεῖται δὲ μόνον, ὅτι αἱ μεγάλαι θυσίαι καὶ αἱ ἐργασίαι τῶν Γαλλικῶν ὅπλων ἐμακρύνθησαν,
διὰ τῆς τοιαύτης διαγωγῆς τῆς Γαλ. Κυβερνήσεως. Ἐκ τῶν
λεχθέντων δὲ δηλοῦται, ὅτι χεὶρ ξένη ὑπεισέρχεται πρὸς κατα-
στροφὴν τοῦ τόπου· μαρτυρεῖται δὲ ἀδιαντιλογήτως ταῦτα,
καὶ ὑπὸ τῆς παρατηρουμένης ἀλληλουχίας τῶν πράξεων τοῦ
ὑπουργείου, εἰς τὸν αὐτὸν ὡς πρὸς κύριον σκοπὸν τεινουσῶν· ὅ,τι
μὴ ἄλλο τι, ἢ ταῦτα προδιδώσιν, ἡ ἐξοστράκισις τῶν Σεπτεμ-
βριανῶν ἐξιωματικῶν ἀκμόνων, καὶ αὐτὴ ἡ στέρησις τῆς μι-
σθοδοσίας αὐτῶν, ἀπολυόντων ὑπὸ τοῦ Α. ψηφίσματος εἰς
τούτους πλήρους, ὡς ἂν προεβλέπετο ἡ τοιαύτη αὐτῶν τύχη
ἐπὶ ὑπουργείου συνταγματικοῦ. Ταῦτα πάντα πρὸς τὸν αὐτὸν συν-
τρέχουσι σκοπὸν, ἐπισφραγίζονται δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπιμονῆς
τοῦ ὑπουργείου, ἀρνουμένου νὰ χορηγήσῃ εἰς τούτους πλήρη τὴν
μισθοδοσίαν αὐτῶν, ἐπὶ παντὶ ἀποκλεισμῷ τῆς ποιᾶς ἀποφά-
σεως· διότι, γενομένου κατὰ τὴν Δ. Σύνοδον λόγου περὶ τούτου,

καὶ διαταγῶν τινων προταθέντων ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς
τὴν ἀπόλαυσιν ταύτην δικαιουμένων, τὸ ὑπουργεῖον, οὐχὶ ἵνα
δικαιώσῃ τούτους ἀλλ' ἵνα καταστρέψῃ μᾶλλον, διενοήθη· γενο-
μένου δὲ καὶ ὀλίγου λόγου, περὶ τῶν τεθέντων εἰς ἀργίαν οικο-
γενειαρχῶν τούτων ἀξιωματικῶν καὶ λιμοττόντων, ἐκ τῆς τοῦ
μισθοῦ αὐτῶν στερήσεως (ὅρα σελίδα 64 καὶ 641 τῶν πρα-
κτικῶν τοῦ Α. τόμου τῆς Β. Συνόδου, καὶ τόμον Δ'. τῆς Δ.
Συνόδου) πολλαὶ ἐγένοντο συζητήσεις, καὶ ἐπαγγελίαι ἱκαναὶ
παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ ἐδόθησαν, καὶ τέ-
λος ἡ Βουλὴ ἀπεφήνατο, ἵνα πληρωθῶσιν ἄμεσος μὲ καθυστε-
ρούσαι μισθοδοσίαι αὐτῶν, καὶ τὰ λοιπὰ ταμειακῶς οὕτως ἀπο-
δίδωνται. Καὶ ὅμως εἰσέτι καθυστεροῦσιν αὐτῆς εἰς τοὺς ἐπὶ
τοσοῦτον συντελέσαντας εἰς τὴν ἀνάμακτον ἀειμνήστου μεταβολὴν
ἄνδρας, ἄνευ τῶν ὁποίων, μετὰ ταραχῶν καὶ πλείστων ὅσων
ζημιῶν, τὸ ἔργον ἦθελεν ἐκτελεσθῆ· μηδεμιᾶς δὲ ἐκ τούτων
δοθείσης ὑποψίας, μηδὲ πταίσματός τινος πραχθέντος, ὁ δεινὸς
ἄλλως ἡ καταφρόνησις αὕτη δύναται νὰ δικαιολογηθῇ. Ἐνῷ δὲ
πρώην, κατὰ τὴν μεγάλην τῆς Σεπτεμβριανῆς μεταπολιτεύ-
σεως ἡμέραν, αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς ἀριστεῖον ὑπὲρ τῶν ἀριστευ-
σάντων καὶ συντρίξάντων συνέστησεν, ἀπηγορεύθη ἐμμέσως
εἰς τὸν στρατὸν, καὶ τοῦτο τῶν ἀξιωματικῶν, ἢ στρατιωτικῶν,
τολμᾶ νὰ φέρῃ τὸ σύμβολον τοῦτο τῆς μεγαλουργοῦ τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ, κατὰ τὰς χρονίους τοῦ 1844 περιστάσεις, ὑπῆρξε σχηματισθῆ σῶμα τι, μηδὲν φέρον ὄνομα, γνωριζόμενον ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ διευθύνοντος αὐτὸ συνταγματάρχου Γιάννη Κώνστα· πολλάκις δὲ ζητηθέντος ἴδιον τούτου πινακισμοῦ, καὶ πολλῶν ἐπαγγελθέντων ἐπαγγελιῶν τοῦ ὑπουργείου, ἐβουλὴ, ἵνα τὰ πάντα καταξυσθίνται, ἠλάττωσε τὸ ἐπὶ τούτῳ ποσὸν, καὶ δὲν εἰσήκουσεν ὑπάγων τὸ σῶμα· τὸ ὑπουργεῖον ὅμως ἀείλαβε τὴν μεγάλην εὐθύνην, νὰ διατηρήσῃ αὐτὸ, καὶ ἐναντίον τῆς ἀπορρίψεως τῆς βουλῆς, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ αὐτὸ, κατοι μηδεμίαν πρὸς τοῦτο ἔχον πίστωσιν. Ποῦ δὲ ἠκούσθη συνταγματικὸν ὑπουργεῖον, σχηματίζον ἄνευ νόμου στρατιωτικὰ σώματα· ποῦ δὲ, ἐνῷ συνταγματικῶς πολιτεύονται, τοιαῦται παρέκβασεις στρατολογίαι; Τοιαῦτα παραδείγματα ἐδόθησαν, ὑπὸ τῶν συλλαβόντων τὴν ἰδέαν νὰ καταλύσωσι τὰς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ, οὐχὶ δ' ἄλλοτε, δυναμένων τῶν ἀρχόντων νὰ ζητῶσι παρὰ τοῦ ἔθνους τὴν ἀπαιτουμένην στρατιωτικὴν δύναμιν, μὴ ἀρκούσης τῆς ὑπαρχούσης πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν ἢ ἐξωτερικὴν ἀσφάλειαν. Διὰ

τοῦτο, καὶ ἐν μὲν ταῖς Ἀθήναις κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ὁ Πεισίστρατος, ἐν δὲ ταῖς Συρακούσαις, ὁ Διονύσιος, ὥρθησαν πρὸς ἀσφάλειαν ἑαυτῶν δύναμιν ἔνοπλον ζητοῦντες, ἐνεργήσαντες δέ δι' αὐτῆς τὴν τῶν ἐλευθεριῶν κατάλυσιν. Ἀλλὰ νῦν καὶ τὰ παραδείγματα ταῦτα ὑπερεβάθησαν, μὴ ζητουμένης οὕτω δυνάμεως, ἀλλὰ τοῦ μὲν ἔθνους ποσότητα τινὰ πρὸς διατήρησιν τοῦ σώματος μὴ χορηγοῦντος, τοῦ δὲ ὑπουργείου, καὶ ἐναντίον τούτων, λιπτυροῦντος αὐτό, ἐναντίον τῆς ῥητῆς τοῦ συντάγματος διαταξεως, ὅτι προσδιορίζει ἐτησίως τὸ ἔθνος τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ· τίς δὲ τοιμᾶ νὰ ἐκπληρώσῃ βουλευτικὰ καθήκοντα, τῆς ἐξουσίας θελούσης καὶ δυναμένης νὰ διατηρῇ ἔνοπλον δύναμιν κατὰ θέλησιν; Ἀλλά, πρὸς δικαιολογίαν τούτων, πολλάκις ἐλέχθη, ὅτι ἐκ τῶν ἀγωνιστῶν εἰσί, καὶ περιθάλψεως δικαίως ἀξιοῦνται· ἀλλά, εἰ μὲν τοῦτο ἠλήθευεν, ὤφειλε τὸ ὑπουργεῖον τὸν κανονιστικὸν τοῦ σώματος νόμον νὰ εἰσαγάγῃ, ἢ περὶ συντάξεως τὰ εἰκότα ἵνα νομοθετηθῶσι προτείνῃ, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ θέλησιν αὐθαίρετον νὰ διατηρῇ αὐτό. Ἄλλως τε καὶ ἡ πλημμὴ αὐτοῦ κρύφα ἐξ ἄλλου τινος ποσοῦ ἐνεργεῖται· ἢ, ἂν δὲν συντηρεῖται ἐκ τῶν δημοσίων, ἐξ ἰδίων, πρὸς τοῦτο δαπανᾷ, παρανομώτερον καταπράττον ὡς στρατολογοῦν ἰδιωτικῶς, ἐναντίον παντὸς νόμου, ἀπαγορεύοντος τὴν παράνομον στρατολογίαν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν, κατὰ πλείονα δὲ λόγον ὑπὸ ἰδιωτῶν.

Πρὸ τούτοις δὲ καὶ ἡ δικαιοσύνη ἐκ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας ἐξωρίσθη, καὶ τὰ δικαστήρια, ἅτινα ἦσαν πρότερον ἀνεξάρτητα, κατέστησαν ἤδη ὑποχείρια τῆς ἐξουσίας. Σαφὲς δὲ μαρτύριον τῆς τῶν δικαστηρίων καταστροφῆς εἶναι, ἡ ἀδικαιολόγητος καὶ σκανδαλώδης παῦσις δικαστῶν ἀξιοτίμων, καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ὄντων. Διότι οὐδεὶς ἄλλος λόγος προύκάλεσε τὴν παῦσιν τοῦ Κ. Βάρβογλη, εἰμὴ ἡ ψηφοφορία αὐτοῦ κατὰ τοῦ πρώην ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν Κ. Πανηροπούλου· καὶ ὁμοίαν πηγὴν ἔχει καὶ ἡ παῦσις τοῦ ἐντίμως καὶ πολυετῶς ὑπηρετήσαντος νομομαθοῦς ἀνδρὸς Κ. Κλονάρη, καὶ ἡ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ τοῦ Κ. Σωμάκη, ἀνεψιοῦ τοῦ πρωθυπουργοῦ, λαζόντος μέρος εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κ. Κωλέττη μετὰ τῶν κατοίκων τῆς Μακρύσσης, καὶ ἐκδόντος τὴν ἀναιρετικὴν ἀπόφασιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως. Ἀλλά, ὁποῖοι καὶ ἂν ὦσιν οἱ ἀντικαθιστῶντες τοὺς παυθέντας δικαστάς, καὶ ἱκανοὶ καὶ ἔντιμοι ἐὰν ὑποτεθῶσιν, εἶναι ἀναντίῤῥητον, ὅτι οὗτοι, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν, τὰ ἐπὶ τῶν πρὸ αὐτῶν ὑπαλλήλων γενόμενα, καὶ γινώσκοντες, ὅτι ὁ πέλεκυς θέλει ἐπιπέσει καὶ ἐπ' αὐτῶν,

ἂν παραβῶσι τὰς θελήσεις τοῦ διορισαντος αὐτους, δὲν θέλουσιν ἔχει πλέον ἀνεξαρτησίαν. Τὸ δὲ σύστημα τοῦτο τῆς διαφθορᾶς τῶν συνειδήσεων ὀφείλει πᾶς τίμιος νὰ κατακρίνῃ, διότι καὶ αὐτὸ τὸ ἱερὸν ἄσυλον τῶν δικαστηρίων καθίσταται ἀπρόσιτον, εἰς τοὺς μὴ εὐνοουμένους παρὰ τοῦ ὑπουργείου, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀπολαύοντας ὀλιγωτέραν εὔνοιαν τῶν ἀντιδίκων των. Ἐκτὸς δὲ τούτου παρετήρησεν, ὅτι, ἐνῷ τὸ ὑπουργεῖον ἀνεδίφησε καὶ εὗρε πολλὰ διατάγματα πρὸ τῆς συνελεύσεως, συμφέροντα εἰς αὐτό, καὶ ἐπραγματοποίησεν αὐτά, ἀπεκοίμισε καὶ παρεῖδε τὸ περὶ ἐθνοφυλακῆς τοῦ Σεπτεμβριανοῦ ὑπουργείου διάταγμα· ἐν τούτοις διώρισεν ἐθνοφύλακας καὶ ὁδηγούς, ἐναντίον τῶν ὅρων τοῦ συντάγματος, ὀλιγωρήσαν νὰ ἐφαρμόσῃ νόμον, ὁποῖον πατριωτικώτερον ὑπουργεῖον συνέταξε καὶ ἐδημοσίευσε, ἀλλά, μὴ προφθάσαν ἐκεῖνο νὰ τὸν ἐφαρμόσῃ, ὅπως δώσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν πολιτῶν, ὡς ὑπάρχει εἰς ὅλα τὰ συνταγματικὰ κράτη, ἄφῆκε τὴν ἐνέργειαν εἰς τὸ παρὸν ὑπουργεῖον, ὅπερ περὶ παντὸς ἄλλου, ἢ περὶ ἐθνοφυλακῆς, ἐῤῥάντισε. Προσέτι δὲ καὶ ὁ δημοτικὸς νόμος εἰς χεῖρας τοῦ παρόντος πρωθυπουργοῦ κατεστράφη, ἐπειδὴ αἱ δημοτικαὶ ἐκλογαὶ ἐνεργούμεναι, μὴ λαμβανομένου τούτου μηδόλως ὑπ' ὄψιν, μηδὲ παντάπασι τηρουμένου, παράγουσιν ἀποτελέσματα, οὐχὶ τῆς ἀκραιφνοῦς τοῦ λαοῦ θελήσεως, ἀλλὰ πλάσματα τοῦ ὑπουργείου· καθότι δὲν ψηφοφοροῦσιν οἱ ἔχοντες τὰ πραγματικὰ δικαιώματα, ἀλλά, ἀποκλεισμένων τούτων, ἀπολαύουσι τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου ἄλλοι, ἀκτήμονες καὶ ἀνέστιοι. Ἱκανὸν δὲ παράδειγμα νομίζει τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ δήμου τῆς Χαιρωνείας γενόμενα· ἐκεῖ ἐπανῆλθε μὲν ὁ δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως καταδικασθεὶς εἰς φυλάκισιν, καὶ κατὰ συνέπειαν αὐτῆς εἰς προσωρινὴν παῦσιν ὑποβληθεὶς, δήμαρχος, καὶ τοι ληξάσης τῆς περιόδου του· ἀναλαβὼν δὲ τὴν ἐξουσίαν συνέταττε κατάλογον δύο ὁλόκληρα ἔτη, καὶ, ἀντὶ 700 ψηφοφόρων, κατέγραψε μόνους 400· ῥοβούμενος δὲ καὶ περὶ τῆς διὰ τούτων ἀποτυχίας ἠθέλησε νὰ ἐπέμβῃ καὶ εἰς τὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἐκλογὴν, περὶ ἧς προκειμένου λόγου, ὁ πρόεδρος ἔλαβε τὰ πρωτόκολλα καὶ ἀνεχώρησεν, αἱ δὲ γενόμεναι ἐνστάσεις ἀπεκλείσθησαν. Ἐν τούτοις ὁ νομάρχης Ἀττικῆς, ὅστις οὐδενὸς ὑπὲρ τοῦ ὑπουργείου φείδεται, ἐδέχθη τὴν ἀπόκλεισιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸν διορισμὸν νέας· ἐπιμένοντος ὅμως τοῦ συμβουλίου, εἰς τὴν διατήρησιν τῆς πρώτης ἐπιτροπῆς, διετάχθη ὁ ἔπαρχος Κ. Ἀντωνόπουλος, νὰ μεταβῇ ἐπιτοπίως καὶ νὰ συγκαλέσῃ τὸ συμβούλιον, καὶ τοι ὑπαρχούσης ἐφέσεως εἰς τὸν

ὑπουργῶν τῶν ἐσωτερικῶν, ἐξ ἧς εἶπετο ν' ἀναστηλὴ ἡ ἀπόφασις τοῦ νομάρχου. Ὁ ἔπαρχος ἤμως προσκέλεστε τὰ μέλη νὰ παρουσιασθῶσιν, ἀντιτιτνάντων δὲ τούτων, μετεχειρίσθη καὶ τὴν ἔνοπλον δύναμιν· διὰ τῶν μέσων δὲ τούτων ἀπεκλείσθησαν 250 ψηφοφόροι, οἵτινες ἔχουσιν ἀνὰ χεῖρας καὶ τὰ διπλότυπα τῶν τόμων, εἰς πληρώσουσιν, ὄντες ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων, καὶ τὰ διπλώματα τῶν ἀρτείων των, τὰ ὁποῖα δὲν ἐγένοντο δεκτὰ παρὰ τῶν ἀρχῶν, ὡς μὴ ὄντα εἰς χαρτόσημον, ἂν καὶ αὐτοὶ δὲν ἠρνοῦντο, ὅτι δύνανται νὰ τὰ χαρτοσημάνωσιν. Ὁ δήμαρχος τέλος, τὴν τελευταίαν ἡμέραν, ἔκαμε καὶ τὸν πρόβλεπτον κατάλογον· ὁ δὲ νομάρχης ἐπεμόρωσε ὅλας ταύτας τὰς παρανόμους ἀποφάσεις, καὶ οὕτω προέκυψεν ἀνάρμοστον, ἀντιπροσωπεύοντες τὴν ἐξουσίαν καὶ οὐχὶ τὸν δῆμον. Ἡ δὲ τοιαύτη κατάστασις δὲν θέλει τάχα ἀναγκάσει τοὺς πολίτας, ν' ἀπέμποδῶσι καὶ νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα, ἵνα ὑπερασπίσωσι τὰ προσβαλλόμενα συνταγματικὰ καὶ ἀπαράγραπτα δίκαιά των καὶ ἔθιμα ἐκ τῆς ἀσπιλίας τούτων γεννῶνται αἱ συγχύσεις καὶ οἱ ρόπτ. Καὶ εἰς τὸν δῆμον δὲ τῆς Ἀραχόβης, ἔνθα ὁ Λεζέρης ἔχει ἀποκλειστικὴν ἐπιρροήν, καὶ ἐκ τῶν 600 ψηφοφόρων μόλις 40 εἶναι ἐναντίον του, ἐξ αὐτῶν ὅλων δέκα μόνον μᾶλλον φοβηθέντες ἐξήλθοσαν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα καὶ τὰ παρόμοια παραλείπει ὡς μὴ τοῦ παρόντος καιροῦ· ἔρχεται δὲ εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα, τὸ ἐκ τῆς βαθμολογίας τοῦ βουλευτοῦ Λεβαδείας κυρ. Ἀντωνίου Γεωργαντᾶ προκύψαν, τοιοῦτον ὂν πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἦναι βουλευτής. Πρὸς λύσιν ἤμως τοῦ τοιούτου ζητήματος, πρέπει νὰ καθυποβάλῃ τὸ ὑπουργεῖον τὸ μητρῶον, τὸ ὁποῖον θέλει δείξει, ἂν περίεργη αὐτὸν ἐκλεκτορικὴ ὁ, ἢ ἂν περίεργη ἁπλῶς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τὸ τῆς πατρίδος καὶ τὸ ἐπαγγελματός του, καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις αὐτοῦ· διότι, καθόσον αὐτὸς γράφει εἰς τὰς στήλας τοῦ μητρώου εἶναι σημειωμένον μόνον ὁ Ἀντώνιος Γεωργαντᾶς, ἐκ Λεβαδείας, ὁπλαρχηγός, ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ ποιλήσεων 20 000 γρόσια. Ἡ ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν ἐπιτροπὴ λοιπὸν ἐκείνη ἐπιτροπὴ ἐφάνισεν ἀναγκαίων, νὰ τὸν ἐγγράψῃ εἰς τὸν βουλευτὴν διὰ πολιτικὴν βάσιν. Δὲν διαμφισβητεῖται τὰ δικαιώματα τοῦ συναδέλφου κύτου, ὡς νέος κατὰ τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ τοῦτα θέλει ἐξετάσει ἡ συγκροτουμένη ἐπιτροπή, ἥτις, εὔχεται, νὰ μὴ συγκροτῇ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ νῦν πρωθυπουργοῦ, διότι δὲν θέλουσι δικαιωθῇ οἱ ἀληθῆ δικαιώματα ἔχοντες. Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι ἡ συνέλευσις ἐψήφισεν, ὅτι ἡ κυβέρνησις ὀφείλει νὰ καινοποιήσῃ τοὺς ἐν τοῖς μητρώοις βαθμούς· ἂν λοιπὸν ὁ βαθμολογημένος καὶ ὁ Α.

Γεωργαντᾶς, ἤθελε λάβει τὸν βαθμόν του ἐκτοτε. Ἡ νῦν λοιπὸν παρανόμως καὶ ἀντισυνταγματικῶς παρὰ τοῦ ὑπουργείου ἀπονεμηθεῖσα βαθμολογία εἶναι ἔμμεσος ὑπεκφυγή, διότι ἐβαθμολογεῖτο λαμβάνει ψηφοφόρους, καὶ θέλει ἔχει καὶ ἀκολούθως τὸν μισθὸν τοῦ βαθμοῦ του, ὅταν δὲν λαμβάνῃ ἄλλον μισθὸν ἀνώτερον, ὡς νῦν τὸν βουλευτικόν. Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τούτου, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ βαθμολογηθῇ ὁ μὴ ἐν τῷ μητρῴῳ καταγεγραμμένος καὶ μὴ βαθμολογημένος, ἀνέγνω ἐπιτολὴν τινα πολιτῶν τοῦ ἰδίου Α. Γεωργαντᾶ, πρός τινα τῶν συμπολιτῶν του, ἐν ᾗ ἔλεγεν ὁ ἴδιος, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῇ βαθμὸς εἰς μὴ ὑπάρχοντα ἐν τῷ μητρῴῳ. Ἐπιμένομεν νὰ καθυποβληθῇ εἰς τὸν βαθμὸν τὸ μητρῶον, ἵνα ἴδωσιν αὐτοὶ οἱ βουλευταὶ καὶ ἐγκυροποιήσωσιν ἐν γνώσει. Ὁ δὲ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν πρώην ἐπρότεινεν ὅτι θέλει τὸ παρουσιάσει κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν.

Λοιπὸν μετὰ τοῦτον τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἶπεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔσπευσε νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν, ἐπειδὴ, ὅτι ἀντιπείμενον αὐτὸς θέλει εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ φορολογικοῦ νόμου, περὶ οὗ πολὺ σπουδὴ οὐχὶ τοῦδε εἰδικεύεται· ἀλλὰ, ἀντὶ τούτου, ἀνεφύησαν ἕτερα ζητήματα, α) ἂν δύνανται οἱ νῦν ὑπουργοὶ νὰ ἔχωσιν ἔτι τὰς βουλευτικὰς αὐτῶν ἰδιότητας, ὅπερ ἔλαβε ἤδη συζήτησιν· β) τὸ περὶ βαθμοῦ Λεβαδείας, ὃ πρόκειται εἰς συζήτησιν, ἀλλὰ δὲν εἶμεθα ἕτοιμοι πρὸς τοῦτο ἤμεν, ὁπότε ἐζήτησεν ἀναβολὴν τῆς παρούσης συζητήσεως· ἀλλ' ἀντὶ τούτου ὁ πρωτογενὴς παρεξέβη εἰς γενικὴν ἔφοδον, ἀφιλόξενον ἕως εἰς τὰς κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς εἰς τὸν βασιλικὸν λόγον ἀπαντήσεως ἀγορεύσεις· ἐπραγματεύθη δὲ πάντα ὑπὸ γενικὴν καὶ ἀόριστον ὄψιν, μὴ δυνάμενος νὰ κρύψῃ τὸ ὑπάρχον μίσος, καὶ τὸν σκοπὸν τὰ παρεστήσῃ τὰς πράξεις ὅλας τῆς παρούσης κυβερνήσεως ὑπὸ τὰ μελανώτερα χρώματα. Τὸ δὲ χεῖριστον ἐπροσπάθησε μὲ τρόπον οὐχὶ κατάλληλον νὰ προσβάλῃ καὶ μίαν ξένην δύναμιν, πρὸς ἣν ἀλλάζομεν τὸ ἑλληνικὸν εἶναι ἀγάπη ἴσην ἐγγνωμοσύνην, ὡς καὶ πρὸς τὰς ἄλλας εὐεργέτιδας Δυνάμεις. Δὲν ἐδικαιοῦτο λοιπὸν ὁ πρωτογενὴς νὰ προσβάλῃ τὴν Γαλλίαν λέγων, ὅτι ἡ Γαλλικὴ ἐπιρροὴ ἐνεργεῖ ἀνοικείως διὰ τοῦ πρέσβεως καὶ τῶν προξένων της, ἐπειδὴ ἡ δύναμις αὐτὴ ἔδειξε πάντοτε τὴν αὐτὴν ὑποστήριξιν εἰς ὅλας τὰς κυβερνήσεις, καὶ εἰς τὸ παρελθὸν ὑπουργεῖον, ὡς εἰς τὸ παρόν. Ἡ διαγωγὴ λοιπὸν αὐτὴ, καὶ αἱ ὕβρεις, ἃς ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις καὶ ὁλόκληρον τὸ Γαλλικὸν ἔθνος, κατέβαλον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ἔπρεπε δικαίως νὰ ἐξέλ-

κύσωσι τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ παντὸς ἐλ-
λήνος πολίτου· ὅθεν τοιαύτας ἐκφράσεις, οἵας ὁ προαγορεύσας
εἶπεν, οὐδεὶς δύναται νὰ συμμερισθῇ· καθόσον μάλιστα γινώ-
σκουσι πάντες, καὶ πολλάκις ἐρρήθη, ὅτι τοιαύτη ἐπιρροή, ὁποίαν
ὁ προαγορεύσας παρέστησεν, οὔτε ἐξησκήθη οὔτε ἐξασκεῖται,
ἀλλ' ὑπάρχει εἰλικρινὴς σύμπραξις, ἥτις δίδοται ἵνα στε-
ρεωθῇ ἐν Ἑλλάδι μία κυβέρνησις, ὅπερ δὲν εἶναι δυνατὸν
νὰ κατορθωθῇ, ὅταν πολεμῶται πανταχόθεν. Ἀλλ' ἐκτὸς
τούτου, ὁ προαγορεύσας, ἀκολουθῶν τὸ σύστημα, ὃ ἐξ ἀρ-
χῆς ἐχάραξε, καὶ, διὰ γενικῶν ἐκφράσεων, λέγων, ὅτι τὰ πάντα
κατεστράφησαν, παρένειρε καὶ τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐθνικὰ κτήματα
παρεχωρήθησαν, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ διάστημα τῆς μετὰ τὴν
κατηγορίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἐποχῆς, καὶ ὅτι,
ζητήσας τὰ βιβλία παρὰ τοῦ ἁρμοδίου εἰσηγητοῦ, δὲν ἐδυνήθη
νὰ τὰ λάβῃ, ἀρνηθέντος ἐκείνου τὴν δεῖξιν αὐτῶν. Πρὸς ταῦτα
λοιπὸν ἅπαντᾷ, ὅτι, προακκοώς τὰ περὶ διαθέσεως ἐθνικῶν
κτημάτων παρά τινων ὑποψιθυριζόμενα, χθὲς, ἅμα λαβὼν τοῦ
ὑπουργείου τὴν διεύθυνσιν, ἐρρώτησεν ἀμέσως νὰ ἐρωτήσῃ τὸν
ἁρμόδιον εἰσηγητὴν Κ. Βάρβογλην, γνωστὸν διὰ τὸν ἀκέραιον
καὶ ἔντιμον αὐτοῦ χαρακτῆρα, καὶ παρ' αὐτοῦ ἐπληροφορήθη,
ὅτι, μετὰ τὴν κατηγορίαν τοῦ Κ. Πονηροπούλου, οὐδεμία ἐνέρ-
γεια πλέον ἐγένετο, ὥστε ἐπὶ σαθρῶν βάσεων τὰς γενικὰς ἐκ-
φράσεις του ὁ προαγορεύσας ἐστήριζε. Περὶ δὲ τῆς ἀρνήσεως
τοῦ εἰσηγητοῦ, εἰς τὸ νὰ δώσῃ τὰ βιβλία, παρετήρησεν, ὅτι ὁ
ὑπάλληλος καλῶς ἔπραξε· διότι ἕκαστος βουλευτὴς ἔχει μὲν τὸ
δικαίωμα, νὰ ἰδῇ ὁποιονδήποτε δημόσιον ἔγγραφον θέλει, ἀλλὰ
πρέπει νὰ ζητήσῃ τοῦτο διὰ τοῦ προεδρείου· τὸ δ' ὑπουργεῖον
δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταστῇ ἑκάστου βουλευτοῦ γραφεῖον,
ἀλλ' ὀφείλει μόνον νὰ καθυποβάλῃ, ἄνευ ἀναβολῆς ἢ
βραδύτητος, τὰ διὰ τῆς ἀνηκούσης ὁδοῦ καὶ κατὰ τὴν τάξιν
αἰτούμενα ἔγγραφα. Περὶ δὲ τῶν ἄλλων, ὅσα καθόλου καὶ διὰ
σκέψεων ἁπλῶν εἶπεν ὁ προαγορεύσας, δὲν ἔχει ἁφορμὴν, οὔτε
δύναται ἐπιτυχῶς, ν' ἀπαντήσῃ· περὶ τῶν δικαστικῶν μόνον
παύσεων παρατηρεῖ, ὅτι ὁ προαγορεύσας ἔδωκεν ἄλλον χαρα-
κτῆρα, παρ' ἐκεῖνον, ὅστις ὑπηγόρευσεν αὐτάς· ἐπειδὴ αἱ γενόμεναι
παύσεις ὑπηγορεύθησαν ἐκ τοῦ συμφέροντος τῆς ὑπηρεσίας, δι-
ότι καὶ ὁ Κ. Βάρβογλης εἰς διάστημα 2 ἐτῶν δὲν ἠδυνήθη
οὐδ' ὀλίγας ἡμέρας νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰ χρέη του, καὶ περὶ τοῦ
Κ. Κλονάρη ὡσαύτως ἐγένοντο παράπονα, ὡς μὴ δυναμένου νὰ
ἐπαρκῇ εἰς τὰ δικαστικὰ αὐτοῦ καθήκοντα. Ἀλλ' ἐκτὸς τού-

του, ταῦτα εἶναι δικαιώματα, τὰ ὁποῖα αὐτὸ τὸ σύνταγμα
παρεχώρησεν εἰς τὴν κυβέρνησιν· ἐὰν λοιπὸν, διὰ πᾶσαν παῦσιν,
γενομένην διὰ τὴν ἀνάγκην ἢ τὴν τακτοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας,
προσπαθῶσί τινες νὰ παραστήσωσι σκοπὸν καταστροφῆς τῶν
δικαστηρίων, τῆς διοικήσεως κτλ., δεσμεύουσι τὰς χεῖρας τῆς
ἐξουσίας, ἐναντίον τῶν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα αὐτὸ τὸ σύν-
ταγμα εἰς αὐτὴν παρεχώρησε. Περὶ δὲ τῶν δημαιρεσιῶν, τῶν
ὁποίων τὴν κατάκρισιν περιώρισε τέλος εἰς ἕνα δῆμον, τὸν τῆς
Χαιρωνείας, ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἀνεδέχθη ν' ἀπαντήσῃ
εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, ἀφοῦ λάβῃ τὰς περὶ τούτου πληροφορίας·
ὑπάρχει δὲ τις πρόληψις, κατὰ τῶν περὶ τούτου παρὰ τοῦ
προαγορεύσαντος λεχθέντων, ἡ μορφὴ, ἣν ἀπέδωκεν εἰς τὸν
ἀκριβέστατα τὰ καθήκοντά του ἐκπληροῦντα νομάρχην τῆς
Ἀττικῆς Κ. Ῥάλλον. Πρὸς δὲ τὰ περὶ σεπτεμβριανοῦ παραστήμου
λεχθέντα ἀπήντησεν, ὅτι, ἂν δὲν ἔρτον τοῦτο μόνοι οἱ ἀνήκον-
τες εἰς τὴν συμπολίτευσιν, ἐδύνατο νὰ λεχθῇ, ὅτι ἐπιβρέπ-
ζονται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως· ἀλλὰ, ἐνῷ ὅλοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα
νὰ φέρωσι τὸ ἀριστεῖον, καὶ οἱ ἐντὸς τῆς πρωτευούσης καὶ οἱ ἐν
ταῖς ἐπαρχίαις τὸ δι αὐτοὺς ἀποφασισθὲν, ἐξ ἀδιαφορίας οὐδεὶς
φέρει αὐτὸ, ὡς οὐδὲ καὶ τ' ἄλλα παράσημα· οὐδ' αὐτὸς δὲ ὁ
ἀρχηγὸς τῆς μεταβολῆς καὶ οἱ ἀμέσως ἀσπασθέντες αὐτὴν, δὲν
φαίνονται φέροντες, ὅτε δεῖ, τὸ παράσημον τοῦτο· ἀλλὰ δὲν
δύνανται ἐντεῦθεν νὰ κατακρίθωσιν ὡς ἔχοντες κακοὺς σκοπούς,
πολλῷ δὲ μᾶλλον ἡ Κυβέρνησις, ἀφοῦ μάλιστα ὁ γενικὸς διευ-
θυντὴς τοῦ τάγματος ὁμολογεῖ, ὅτι, οὐχὶ μόνον οὐδὲν κώλυμα
ὑπάρχει, εἰς τὸ νὰ φέρῃ ὁ βουλόμενος τὸ ἀριστεῖον, ἀλλὰ καὶ
εἰς τὰς ἀρέσεις τῶν στρατιωτῶν δίδοται ῥητῶς εἰς ἕκαστον
τὸ δικαίωμα, νὰ φέρῃ τὸ ἀριστεῖον τῆς πρωτευούσης. Ἡ ῥητὴ
λοιπὸν αὕτη μνεία ἀποδείκνυσιν, ὅτι οὐδὲν κώλυμα ὑπάρχει,
ἀλλὰ, καθὼς τῶν ἄλλων ἀριστείων, οὕτω καὶ τούτου ὀλίγη
χρῆσις γίνεται. Περὶ δὲ τοῦ ζητήματος, ἂν ὁ βαθμολογηθεὶς
Α. Γεωργαντὰς δύναται νὰ διατελῇ βουλευτὴς, παρετήρησεν
ὅτι ὁ εἰς τοῦτον ἀπονεμηθεὶς βαθμὸς ἐχορηγήθη ἕνεκα κεκτη-
μένων δικαιωμάτων· καθότι ὁ Α. Γεωργαντὰς εἶναι σημειωμένος
εἰς τὸ μητρῶον ὡς ὑπαρχηγὸς καὶ ἔχων χρηματικὰς θυσίας·
ἡ Κυβέρνησις λοιπὸν ὡρείλε δυνάμει τοῦ δικαιώματος, τὸ
ὁποῖον ἡ συνέλευσις ἔδωκεν εἰς αὐτὴν, ἵνα ἱκανοποιήσῃ παλαιὰς
ἐκδουλεύσεις, νὰ δικαιώσῃ καὶ τὸν Α. Γεωργαντᾶν. Νομολογία
δὲ τῆς βουλῆς ὑπάρχει, ὅτι βαθμὸς καὶ μισθὸς, διδόμενος εἰς
βουλευτὰς κατὰ συνέπειαν ἀρχαίων ἐκδουλεύσεων, δὲν ὑπάγουσιν

αὐτὸν εἰς νέαν ἐκλογήν· ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ βουλευτὴς Λεβαλλὲς ὑπάρχει κατεγεγραμμένος εἰς τὸ μητρῶον, καὶ ὁ ἀπονεμηθεὶς εἰς αὐτὸν βαθμὸς ἐδόθη, χάριν τῶν ἀρχαίων του ἐκδουλεύσεων, καὶ τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα κεκτημένων δικαιωμάτων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποβαλὼν τὴν βουλευτικήν του ἕδραν. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡ ὑπηρεσία αὕτη δὲν συνοδεύεται μὲ μισθόν, καθότι ὁ βουλευτὴς οὐδὲ τὸ γραμμάτιόν του ἤθελησε νὰ λάβῃ· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἂν λάβῃ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὡς ὑπηρεσία ἐμμισθος· οὕτω π. χ. ἂν ἀγχίνους τις ἀγωνιστὴς, ἔχων εἰλημμένον τὸ γραμμάτιόν του κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1834, καὶ μὴ ἐνεργήσας αὐτὸ, διὰ τὰς χαρείσας τούτου ὑπογρεώσεις, ἐγίνετο βουλευτὴς καὶ ἔλαττε τὸ γραμμάτιόν του, κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1838, ἔχοντα περισσοτέρας εὐκολίας, ὡς τὸ ὑφ᾽ ἡμᾶς διάταξε, δὲν εἶπετο, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπαχθῇ εἰς νέαν ἐκλογήν, διότι ἀπὸ λαυπε τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ δώρου τινὸς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἂν δὲ καὶ οἱ βαθμοὶ καὶ τὰ γραμμάτια, τὰ διδόμενα διὰ παλαιὰς ἐκδουλεύσεις, θεωρηθῶσιν ὡς ἔμμισθος ὑπηρεσία, θέλουσιν ἀδικηθῆ πολλοὶ ἀγωνισταὶ, ὅσοι τύχωσι βουλευταὶ εἰς τὴν ἐρχομένην περίοδον, καὶ βαθμολογηθῶσιν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς καταγεγραμμένοι εἰς τὸ μητρῶον, ἂν μέλλωσι νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς νέαν ἐκλογήν. Περὶ δὲ τοῦ ἀναγνωσθέντος τροκίμματος, παρατήρησεν, ὅτι οὐδεμία ἀντίφασις ὑπάρχει, διότι τὴν ἰδέαν ταύτην, ὀρθὴν καὶ ὀρθὴν, ἂν τότε ὁ βουλευτὴς ἐξέφραζε γράφων, ὅτι δὲν δύναται νὰ βαθμολογηθῇ ὁ μὴ καταγεγραμμένος ἐν τῷ μητρῴῳ, παραδέχεται καὶ ἤδη, διότι αὐτὸς ὑπάρχει εἰς τὸ μητρῶον ὡς ἀπλαχηγὸς σημειωμένος. Παρακαλεῖ λοιπὸν ἐπὶ τέλους τὴν Βουλὴν, νὰ ἐπισπεύσῃ ὅσον οἷόν τε τὴν συζήτησιν τοῦ ὁριολογικοῦ νόμου, ὅστις εἶναι ἀναγκαιότατος, διότι, περὶ τὰ μέσα τοῦ παρόντος μηνὸς, ἄρχεται ὁ θερισμὸς κατὰ τὸ Λιγαῖον, ἅνε δόξωσι ἐπαγρυπνημένοι εἰς τοῦτο, καὶ προτιμῶσι τὴν ἐργασίαν ταύτην ὑπὲρ πᾶν ἄλλο.

Ἀγορεύων ἕτερος ἐπῄνεσε τὸν ὑπουργὸν διὰ τὴν πρόταση, περὶ ἐπισπεύσεως τῆς συζητήσεως τοῦ ὁριολογικοῦ νόμου, παρετήρησεν ὅμως, ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε ἀναβολὴ καὶ βραδύτης προέκυψεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, καὶ τῶν μετ᾽ αὐτοῦ· ἐπῄνεσε ἑκάστως τὴν γενναιότητα, μεθ᾽ ἧς συνωμολόγησεν, ὅτι παύει τοῦ νὰ ἦναι Βουλευτὴς ὁ διορισθεὶς ὑπουργὸς, ἀποδοκιμάζει δὲ τὴν πρὸς τοῦτο ἀντιφατικὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ὑπουργοῦ, ὑπὲρ τοῦ βουλευτοῦ Κ. Γεωργαντᾶ, ὅτι διακλέσαντος τοιούτου καὶ μετὰ τὴν βαθμολογίαν,

ἂν ᾖ καὶ οὗτος διωρισθῇ εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν. Διότι ὑπόκειται εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ αὕτη εἶναι ἔμμισθος, διότι ὁ βαθμολογηθεὶς λαμβάνει τὸ γραμμάτιον, ὅπερ περιέχει τὸ ἄθροισμα τῶν μισθῶν ἓξ ἐτῶν. Ἔπρεπε λοιπὸν ὁ ὑπουργὸς νὰ μὴ ὑπερασπίσῃ τοιαύτην ἀντιφατικὴν ἀρχὴν, ὁ ὅτι πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμόζηται τὸ 64 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, ἐπὶ τῶν λαμβανόντων πολιτικὰς θέσεις, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν στρατιωτικοὺς βαθμοὺς ἀποκτώντων; Ἢ μήπως δὲν ἔχουσι τὰ αὐτὰ κεκτημένα δικαιώματα καὶ οἱ πολιτικῶς ὑπηρετήσαντες, πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ὁποίων ἀπονέμονται εἰς αὐτοὺς αἱ πολιτικαὶ θέσεις, ὡς βραβεῖον τῆς ἀρετῆς των; Διατί λοιπὸν, οὗτοι μὲν ἀμέσως παύουσι τοῦ νὰ ἦναι βουλευταὶ, οἱ δὲ στρατιωτικῶν βαθμῶν ἀπολαύοντες δύνανται νὰ διατελῶσι τοιοῦτοι; Καὶ πῶς ὁ σήμερον ἐπαινέσας καὶ συμπαραδεχθεὶς τὸ πνεῦμα τοῦ 64 ἄρθρου τοῦ συντάγματος δύναται νὰ λέγῃ, ὅτι ὁ βαθμολογηθεὶς δὲν ὑπόκειται εἰς νέαν βουλευτικὴν ἐκλογὴν, ἐνῷ πραγματικῶς διωρίσθη εἰς ἔμμισθον ὑπηρεσίαν; διότι ὀφείλει νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὰς διαταγὰς τῆς ἐξουσίας, ἥτις καὶ ἀνθυπλάρχον διατάττει καὶ ἐκεῖνος ὀφείλει νὰ ὑπακούσῃ. Τὴν ἀρχὴν λοιπὸν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν δὲν δύναται νὰ δεχθῇ, διότι ἐπιθυμεῖ νὰ ἦναι ὁ βουλευτὴς ἀνεξάρτητος, καὶ νὰ ὑπάρχῃ ἰσότης μεταξὺ τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν, τῶν ἐχόντων τὴν βουλευτικὴν ἕδραν. Περὶ δὲ τῶν ἀνοικείων παύσεων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, τῶν κατὰ τὰς ἀγχιρεσίας παρανομιῶν καὶ καταχρήσεων, καὶ τοι πολλὰ ἔχων νὰ εἴπῃ, δὲν ἀναφέρει τι, διότι εἶναι ἐκτὸς τοῦ θέματος· ἐπὶ τῶν Ἀκαρνανικῶν δὲ καὶ τῶν Ἀμφισσιακῶν θέλει εἶσθαι ὁ ἁρμόδιος καιρὸς, νὰ λεχθῶσι τὰ περὶ τούτων. Περὶ δὲ τοῦ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἀναγνωσθέντος ψηφίσματος παρετήρησεν, ὅτι τοῦτο ἐννοεῖ τοὺς βαθμολογηθέντας, κατὰ τὴν δευτέραν ἐποχὴν, περὶ ὧν ὑπῆρξεν εἰδικωτέρα τροποποίησις διατάττουσα, ὅτι, ἂν μὲν ἦναι πάντες καὶ παρουσιάσῃ ἀποδεικτικὸν πενίας, νὰ λαμβάνῃ τὸ γραμμάτιον, εἰ δὲ μὴ, νὰ μὴ λαμβάνῃ αὐτό. Ἡ συνέλευσις λοιπὸν, ὀρθῶς ποιοῦσα καὶ προσφυῶς σκεφθεῖσα, ἐψήφισε τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνδεικτικοῦ τῆς πενίας, παρὰ τῶν βαθμολογηθέντων παρὰ τῆς κυβερνήσεως, καὶ διέταξε τὴν ἀπόδοσιν τῶν γραμματίων αὐτῶν· ταῦτα λοιπὸν ἡ κυβέρνησις ὤφειλε ν᾽ ἀποδώσῃ. Δὲν ἐξετάζει μὲν παντάπασι τὰ δικαιώματα τοῦ βαθμολογηθέντος βουλευτοῦ, λέγει μόνον, ὅτι οὗτος ἤλλαξε τὴν ποιότητα, ἣν εἶχε τὸ πρῶτον, ὅτε ἐξελέγθη βουλευτὴς· ὁ λαὸς λοιπὸν

πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ ἐκ δευτέρου, ἂν θέλῃ αὐτὸν βουλευτὴν καὶ τοιοῦτον ὄντα. Τὸ δὲ ζήτημα τοῦτο πρέπει νὰ λυθῇ, πρὶν ἡ προσβῇ ἡ βουλὴ εἰς περαιτέρω τινὰ συζήτησιν, διότι δὲν δύναται νὰ μένῃ ὁ βουλευτὴς εἰς ἀμφιβολίαν.

Παρετήρησεν ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος βουλευτὴς, ὅτι αὐτὸς ἐδέχθη τὴν βαθμολογίαν πεποιθώς, ὅτι ἀπολαμβάνει κεκτημένα δικαιώματα, δι' ὧν δὲν στερεῖται τῆς βουλευτικῆς ἕδρας του, ἀφοῦ μάλιστα αὐτὸς οὔτε γραμμάτια ἐδέχθη, οὔτε χρήματα ἔλαβεν· ἐν τούτοις ἀφίνει τὴν βουλὴν ἐλευθέραν νὰ ἀποφασίσῃ περὶ αὐτοῦ, ὅ,τι ἐγκρίνει νόμιμον.

Μετὰ τοῦτο, πολλῶν γεγραμμένων καὶ αἰτούντων τὸν λόγον, τῆς δ' ὥρας παρελθούσης, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος, συναινέσει τῆς βουλῆς, ἀνέβαλε τὴν συζήτησιν διὰ τὴν αὔριον, καὶ ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 4 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος Ρ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ.

Οἱ προεδρεύσαντες Ἀντιπρόεδροι·

Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ. Οἱ Γραμματεῖς

Μ. Α. ΚΑΙΡΗΣ. Ι. Ζάρκος.

Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΣΤ'.

Τῇ 9 Ἀπριλίου.

Σήμερον τὴν ἐννάτην Ἀπριλίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν Κ. Κ. Βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 95 ἀπόντων δὲ 8, ὁ προεδρεύων ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προέδρου, τῶν προεδρευσάντων ἀντιπροέδρων καὶ τῶν γραμματέων.

Ἐπανελήφθη ὑπό τινος, ὅτε κατὰ τὴν Λοκρίδα ἐνεργοῦνται καταμετρήσεις, πρὸς πραγματοποίησιν φαλαγκιτικῶν γραμματίων, ὑπὸ τῶν διορισθέντων παρὰ τοῦ πρώην ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ πραγματογνωμόνων, πρὸς πραγματοποίησιν τῶν γραμματίων τοῦ Ἰωάννου Κρίτσα. Καὶ ὁ μὲν εἷς τούτων, ὀνόματι Δημήτριος Σπυρίδωνος, πολλάκις ἐφωράθη ἐνεργῶν κλοπὰς καὶ πράξεις ὁμοίας, κατὰ μὲν τὰ 1844 ἐπιστατῶν καὶ κλέψας 350 κοιλὰ σίτου, κατὰ δὲ τὸ 1845 ἐπιστατῶν εἰς τὸ τελω-

νεῖον Ἀταλάντης καὶ ἐπίσης σίτου περὶ τὰ 350. κοιλὰ ὑφαιρέσας, καὶ κατὰ τὰ 1836. τὰ αὐτὰ ἐκεῖ πράξας· ὁ δὲ δεύτερος τούτων, ὀνόματι Ἀναγνώστης Οἰκονόμου, γνωστὸς ἤδη διατελεῖ, προσελθὼν ἐκ τοῦ Οθωμανικοῦ κατὰ τὰ 1838· ὁ δὲ τρίτος, τὸν Ἰατρὸν μετερχόμενος καὶ ὀνόματι Μάτσκας, ἐκ τῶν Κομπογιαννιτῶν εἶναι καὶ διαμονὴν ἄγνωστον ἔχει. Τούτους οὕτω καὶ εἰς τὸν προκάτοχον τοῦ ὑπάρχοντος ὑπουργὸν περιέγραψε· γενομένων δ' ὑπὸ τούτων τὰ νῦν ἐκτιμήσεων γαιῶν ἀντὶ 6. καὶ 10. δραχμῶν κατὰ στρέμμα, καὶ τοῦ νόμου ἀναιδῶς καταπατουμένου, ὀφείλει ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς τὴν προσήκουσαν νὰ ἐπιστήσῃ προσοχὴν, καὶ ἀντικατάστασιν αὐτοὺς διὰ τιμίων καὶ ἱκανῶν, ἵνα μὴ ὁ δημόσιος πλοῦτος οὕτως ἀναιδῶς διαρπάζηται.

Προσετέθη ὑπ' ἄλλου, ὅτι καὶ ἄλλοτε δὶς περὶ τούτου ἐν τῇ βουλῇ λόγος ἐγένετο, καὶ τῶν πρακτικῶν ἀπόσπασμα εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἐστάλη τότε, ὅπως τὰ ἐκτεθέντα ἐξετασθῶσι· καὶ νῦν δὲ τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ. συνιστωμένων τῶν περαιτέρω εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ.

Ἐξετέθη ὑπ' ἄλλου, ὅτι, κατὰ τὸν δῆμον Ἰσχίου τῆς Ναυπακτίας ἐπωλήθη πρό τινος ἡ ἐν τῇ κώμῃ Σίνου δημοσία ἀποθήκη. Καὶ οἱ μὲν κάτοικοι, ἀνελθόντες τότε εἰς τὸν ἔφορον, ἀνεδέχοντο τὴν ἀγορὰν τῶν καρπῶν, τοῦ μὲν σίτου ἀντὶ 22. λεπτῶν κατ' ὀκᾶν, τοῦ δ' ἀραβοσίτου ἀντὶ 19, καὶ ἐνόμιζον ὅτι ἐπωλήθησαν εἰς αὐτοὺς οἱ καρποί· ἀλλὰ αἰφνιδίως ὁ τοῦ ἐφόρου βενθὸς, παραλαβὼν αὐτοὺς, ἐπώλησε τὸν ἀραβόσιτον καὶ σίτον ἀντὶ 25. λεπτῶν κατ' ὀκᾶν, ἐφ' ᾧ αὐτὸς ἠγόρασε ἀντὶ 18. μὲν τὸν ἀραβόσιτον κατ' ὀκᾶν, ζητηθέντα ὑπὸ τῶν κατοίκων ἀντὶ 19. λεπτῶν, τὸν σίτον δὲ ἀντὶ 20 λεπτῶν, καὶ τοι ζητηθέντα ὑπὸ τῶν κατοίκων ἀντὶ 22. λεπτῶν.

Ἀνηγγέλθη ὡς ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως ἡ συνέχεια τῆς χθὲς διακοπείσης συζητήσεως· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν τὸν λόγον ἐξέθεκεν, ὅτι εἷς τῶν χθὲς ἀγορευσάντων ἐξέτεινε τὸν λόγον καὶ πέραν τοῦ συζητουμένου ἀντικειμένου, ἂν ὁ Βουλευτὴς ἐκ Λεβαδείας Κ. Α. Γεωργαντᾶς, βαθμολογηθεὶς Συνταγματάρχης, δύνανται νὰ ἐκπληροῖ τὰ βουλευτικὰ αὐτοῦ ἔργα, ἢ ὀφείλει εἰς νέαν νὰ ὑποβληθῇ ἐκλογὴν, κατὰ τὸ 64. ἄρθρ. τοῦ Συντάγματος. Καὶ πρὸς μὲν τὰ ἀρρώντα τὴν Κυβέρνησιν, ἐκ τῶν ὑπ' ἐκείνου λεχθέντων, ἀπήντησεν ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς χθὲς· λεχθέντων ὅμως καὶ πολλῶν, ἀμέσως τοὺς βουλευτὰς τροφρώντων, ὀφείλει, πρὶν ἢ ἐπὶ τοῦ συζητουμένου τὸν λόγον ἐνέγκῃ, πρὸς τοῦτα νὰ εἰσέλθῃ νὰ ἀντιτάξῃ. Κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς

ἀρχῆς τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου ἐπροτάθη, ἵνα ἡ περαιτέρω ἐπ' αὐτῆς συζήτησις ἀναβληθῇ, ὅπως ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς προσέλθῃ καὶ ταύτην ὑποστηρίξῃ, ὑποδεικνύων τὰ ἐκ τοῦ συστήματος τοῦ νομοσχεδίου ὀφέλη· παραπλήσιόν τι δηλονότι τῷ καὶ κατὰ τὴν Α. Σύνοδον γενομένῳ ἐπὶ τῇ συζητήσει, οὐχὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' εἰδικῆς αὐτοῦ διατάξεως, τὴν φορολογίαν τῆς μεταξίτης ἀφορώσης. (ὅρα πρακτικὰ συνεδριάσεως 4. Ἀπριλ. 1845.). Κριθείσης δὲ τότε τῆς ἀναβολῆς ἐπὶ τῆς εἰδικῆς ἐκείνης διατάξεως ἀναγκαίως, κατὰ πλείονα λόγον ἐπὶ τῆς συζητήσεως τῆς ἀρχῆς τοῦ ὅλου νομοσχεδίου, καὶ τῆς ἀλλαγῆς συστήματος φορολογικοῦ, τοιαύτη ἐδικαιοῦτο. Ἀλλὰ τὴν μὲν πρότασιν ταύτην ἡ πλειοψηφία τότε τῆς Βουλῆς δὲν παρεδέχθη· ἀγορεύσαντος δὲ τοῦ ἐκ Σίφνου βουλευτοῦ, καὶ ἀρνουμένου τὸν λόγον καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ἔτι, πολλοί, ἐν οἷς καὶ αὐτός, βαρυθυμήσαντες ἀπεστόμωσαν. Μεταβὰς εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἐξεθηκεν, ὅτι οἱ κατὰ τοῦ βαθμολογηθέντος βουλευτοῦ χθὲς ἀγορεύσαντες ἐπὶ τοῦ **64**. ἄρθρ. τοῦ συντάγματος τὸν λόγον ἐστήριξαν, θεωρήσαντες τὴν βαθμολογίαν αὐτοῦ, οὐχί, κατὰ τὸ ψήφισμα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἀπονομὴν δικαιώματος κεκτημένου διὰ τοῦ μητρώου, ἀλλ' ὡς ὑπηρεσίαν ἐμμισθον· ἀλλ' ὁ μὲν βουλευτὴς οὗτος ἐγγεγραμμένος διατελεῖ ἐν τῷ στρατιωτικῷ μητρώῳ, καὶ δὲν ἤθελεν ἐνωτίζῃ, ὑπὸ τῶν τότε ἐπιτροπῶν, ἐγγραφῇ, εἰ μὴ στρατιωτικὰς εἶχεν ἐκδουλεύσεις· ἐφ' αἷς ἡ ἐπιτροπὴ τότε δικαίωμα στρατιωτικὸν ἀνεγνώρισεν αὐτῷ. Ἀναγνοὺς δὲ πρὸς δικαιολογίαν τούτου διάφορα ἔγγραφα πρὸς τὸν βουλευτὴν τοῦτον, τοῦ τε Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος ὑπ' ἀρ. **1618** καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν τῆς 13. Ἀπριλ. **1828**, τοῦ ἀρχηγοῦ Γ. Καραϊσκάκη, τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος, τοῦ στρατάρχου Δ. Ὑψηλάντου καὶ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν, δι' ὧν ἀνεγνωρίζετο οὗτος ὡς ἀρχηγὸς τῶν ὅπλων τῶν Δερβενοχωρίων, συνήγαγεν, ὅτι ἐκ τούτων ἀριδήλως δηλοῦται, ὅτι οὗτος εἶχε στρατιωτικὰς ἐκδουλεύσεις καὶ δικαίως ἐβαθμολογήθη· ἡ δὲ βουλὴ οὐδόλως δύναται νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐξετάσεως τῆς οὐσίας καὶ νὰ ἀποφανθῇ, ἂν δικαίως συνταγματάρχου βαθμὸν ἔλαβεν, ἢ ὑποδεεστέρου νὰ λάβῃ ἐδικαιοῦτο, διότι τὸ ἔργον εἰς ἐξεταστικήν τινα ἀνήκει ἐπιτροπήν, τὴν τῆς βουλῆς δικαιοδοσίαν διαφεύγον, κατὰ τὸ Ι. ψήφισμα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως· μόνον δὲ νὰ ἐξετάσῃ ἡ βουλὴ ὀφείλει, ἐὰν ὁ βαθμολογηθεὶς ἐκ λεβεντείας βουλευτὴς ὑπάγηται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ **64** ἄρθρου τοῦ συντάγματος, καὶ τοῦτο ἐξετάζοντες πεισθήμεθα, ὅτι οὗτος,

λαβὼν τὸν βαθμὸν τοῦ συνταγματάρχου, ἀπέναντι ἀρχαίων ἐκδουλεύσεων, δὲν ὑπάγεται εἰς τοῦ ἄρθρου τούτου τὴν διάταξιν, ἀπαιτούσαν ὑπηρεσίαν ἐμμισθον, τὴν ὁποίαν δὲν ἀποτελεῖ ὁ χορηγηθεὶς βαθμός. Οἱ τἀναντία ὑποστηρίζαντες, τοῦ βαθμοῦ τούτου τὴν χορηγίαν ὡς ἐμμισθον εἰδώρησαν ὑπηρεσίαν, καὶ εἷς τούτων, ὁ ἐξ Ἠλείας βουλευτής, διετάθη, ὅτι ἡ τοῦ βουλευτοῦ τούτου ποιότης, τὴν ὁποίαν ὑπερορμοῦσι ὑπὸ τῶν λαῶν ἔφερε, μεταβληθῇ· ἀλλὰ τὸ **64** ἄρθρον δὲν δύναται οὕτω νὰ ἑρμηνευθῇ, αὐτοῦ μάλιστα τοῦ ἐξ Ἠλείας βουλευτοῦ, μέλλοντος ἀλλοτε τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, τῆς συσταθείσης ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ ἐκ Γόρτυνος βουλευτοῦ, ἵνα καὶ οἱ προβιβαζόμενοι εἰς τὴν διάταξιν τοῦ **64** ἄρθρ. ὑπάγωνται, διατιθεμένου ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ, οἷα ἦτο ὑπὸ τῶν ὑπερασπιζόντων τὸν βουλευτὴν ἐκτίθεται, καὶ συμφωνοῦντος, ὅτι οἱ προβιβασμοὶ καὶ τὰ τοιαῦτα δὲν περιέχουσι τοὺς ἐν τῷ **64** ἄρθρ. περιεγραμμένους ὅρους· τὸ δ' ἄρθρον τοῦτο αὐστηρῶς κατὰ γράμμα νὰ ἐφαρμόζηται πρέπει (ὅρα ἔκθεσιν τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, συνεδρίασιν ΡΞΖ'. τῆς 16ης Ἰουνίου, σελίδα 1,569, τόμου 3 τῶν πρακτικῶν τῆς Α. Συνόδου). Οὕτω καὶ ὁ βουλευτὴς οὗτος, ἐν τῷ μητρῴῳ ἐγγεγραμμένος διατελῶν καὶ τὸν βαθμὸν αὐτοῦ λαβὼν, τὸν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, πεισθείσης περὶ τῶν στρατιωτικῶν αὐτοῦ ἐκδουλεύσεων, ἀναγνωρισθέντα, οὐδεμίαν ἔλαβεν ἐμμισθον ὑπηρεσίαν· ἄλλως τε οἱ διοριζόμενοι ὑπάλληλοι καὶ τὸν ὅρκον τὸν ὑπὲρ τούτων τεταγμένον δίδουσιν, οὐδένα δ' οὗτος ὅρκον ἔδωκε βαθμολογηθεὶς Συνταγματάρχης, οὐδὲ νὰ δώσῃ ἐδύνατο, μηδὲν ἄλλο λαβὼν ἢ τὸ ὑπὸ τοῦ ἔθνους αὐτῷ ὀφειλόμενον· πρὸς δὲ καὶ ἡ ποιότης αὐτοῦ δὲν μετεβλήθη, παραλλάξασα κατὰ τοσοῦτον, καθόσον δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι καὶ τῶν προβιβαζομένων βουλευτῶν ἡ ποιότης παρηλλάξεν.

Ἀντέλεξεν ἄλλος, ὅτι πλέον ἢ ἐμμισθον ὑπηρεσίαν οὗτος ἔλαβε βαθμολογηθείς, καὶ **72** μηνῶν προπληρωθεὶς μισθὸν ἂν δ' εἰσέτι δὲν ἔλαβε τὸ τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ γραμμάτιον, οὐδαμῶς τοῦτο ἐπιρρέπει, διότι, ὁποτεδήποτε ἐκζητήσῃ αὐτό, θέλει τῷ ἀποδοθῇ. Πρὸς δὲ καὶ τὰ λεχθέντα, ὅτι ἐν τῷ μητρῴῳ ἐγγεγραμμένος διατελεῖ, καὶ τὸν ἐκεῖ σεσημειωμένον βαθμὸν ἔλαβε, οὕτω δὲν ἔχουσι, μηδένα βαθμὸν σημειούμενος ἐν τῷ μητρῴῳ ὡς φέρων, ἀλλὰ πρὸς πολιτικὴν μόνον συνιστώμενος ὑπηρεσίαν· διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν βουλευτῶν ἠρνήθησαν βαθμὸν νὰ λάβωσι, διδόμενον αὐτοῖς, ἵνα μὴ εἰς τὴν διάταξιν τοῦ **64** ἄρθρ. ὑποβληθῶσι. Καὶ ἂν μὲν τὸν ἐν τῷ μητρῴῳ βαθμὸν

ἐλάμβανεν, ἐδικαιοῦτο οἱ τοῦτον ὑποστηρίζοντες, ὀφειλούσης τῆς κυβερνήσεως κατὰ τὸ Ψήφισμα ὅλους, τοὺς ἐν τοῖς μητρῴοις βαθμούς, νὰ χορηγήσῃ, κατεσταλμένον ἀπονέμουσα δικαίωμα· ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτον ἐγίνετο. Καὶ πιθανὸν μὲν νὰ ἔχῃ πλείω παντὸς ἄλλου δικαιώματα, οὐδεὶς δ' ἕτερος ἔμαθεν, ἢ μόνον ἡ μὴ βαθμολογήσασα αὐτὸν ἐπιτροπή· βαθμολογηθεὶς δ' ἤδη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως κακῶς, μὴ δυναμένης βαθμοὺς νὰ χορηγῇ οὕτως, ἀπώλεσε τὴν βουλευτικὴν αὐτοῦ ἰδιότητα. Τοιαύτης δ' ἀδικίας, ὑπὸ τῶν συσταθεισῶν ἐπιτροπῶν πραχθείσης, εἰδοῦσα καὶ ἡ συνέλευσις, ἀπεφήνατο διὰ νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ, πρὸς ἐξέλεγξιν τῶν γενομένων καὶ δικαίωσιν τῶν ἀδικηθέντων, πρὸ τῆς ὁποίας οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ ἀποδώσῃ βαθμόν εἰς τινα.

Ἀπέντησεν ἄλλος, ὅτι ἀληθῶς μὲν ἡ Συνέλευσις ἀπεφάσισεν, ἵνα ἐπιτροπὴ συγκροτηθῇ, πρὸς δικαίωσιν τῶν ἀδικηθέντων· ἀπεφήνατο ὅμως αὕτη, ὅτι ὀφείλει ἡ κυβέρνησις νὰ χορηγήσῃ πάντας τοὺς ἐν τοῖς μητρῴοις βαθμούς, ἡ δ' ἐπιτροπὴ νὰ δικαιώσῃ τοὺς μηδένα, ὑπό τινος τῶν συσταθεισῶν ἐπιτροπῶν, ἐν τοῖς μητρῴοις βαθμὸν λαβόντας. Καὶ τὸ μὲν μητρῶον φέρει βαθμὸν ὁπλαρχηγοῦ ὑπὲρ τοῦ Βουλευτοῦ τούτου, εἰς οὐδένα δ' ἀλλαχοῦ φαίνεται βαθμός τις ὡρισμένος, ἀλλ' ὁ ὁμαῖος τοιοῦτος γενικὰ διὰ τάξεων διακρινόμενος· δὲν ὑπῆρχε δ' αὐτὸν ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τινα τάξιν τότε, ἀφορῶσα ἴσως εἰς τὸ εὔπορον τοῦ πρωτοτύπου, καὶ διὰ τοῦτο συστήσασα αὐτὸν διὰ πολιτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐπομένη ἰδίως τινὶ διατάγματι τῆς Ἀντιβατιλείας, ἐντελλομένης τότε εἰς τὴν συσταθεῖσαν ἐπιτροπὴν, ἵνα τοὺς ἀπόλυτον ἔχοντας ἀνάγκην βαθμολογήσῃ, ὅπως εἰς ὑπηρεσίαν ταχθῶσι· τοὺς δὲ μᾶλλον εὐπορουμένους ἀρίστου εἰς ἄλλον χρόνον· διὰ τοῦτο οἱ μὲν μὴ βαθμολογηθέντες τότε, παρεπονέθησαν, ὑπὸ τῆς δευτέρας ἐβαθμολογήθησαν ἐπιτροπῆς, ὁ δὲ Βουλευτὴς οὗτος, ἑαυτὸν διεκριθέντα καθορῶν, οὐδαμῶς εἰς ἄλλην ἀνεγνώβη. Ἡ κυβέρνησις ὅθεν, τὸν βαθμὸν τοῦ Σὺ ταγματάρχου εἰς τοῦτον ἀπέδωκεν, οὐδὲν πλέον τοῦ ἐν τῷ μητρῴῳ ἐμφανιομένου κατέπραξεν· ἀλλ' ὁ μὲν βαθμὸς αὐτοῦ ἀπενεμήθη κατὰ τὴν 25 Ἰανουαρίου, ἡ βουλευτικὴ δ' αὐτοῦ ἰδιότης ἀμφισβητεῖται ἤδη, μετὰ πολλὰς ψηφοφορίας. Ἐπὶ δὲ δ' εἰς τῶν χθὲς ἀγορευσάντων, ἀναρίθμων κυβερνητικὰς κατηγορήσεις, καὶ μύλους κατεριθμήσεν, πρὸ πολλοῦ δὲ ὁ ἐκ Σίφνου Βουλευτὴς ἴδιον ἔκαμε λόγον περὶ παραχωρήσεως τοιούτων, προέβετο ἕκαστος νὰ ἀπαντήσῃ, ἀλλά, εὐκαρίας μὴ δοθείσης, τοῦτο ἤδη ἐπιχειρεῖ. Κατὰ τὰ **1832** τρεῖς ἐθνικοὶ ὑδρόμυλοι παρεχωρήθησαν εἰς αὐτὸν, ἵνα, ἰδίαις

δαπάναις κατασκευάσῃ, αὐτοὺς ὅτε ἐν *Ἀσπροις Ὀσπητίοις* καὶ ὁ ἐν *Μπέλλα* καὶ ὁ τοῦ *Γαρανζήγη*, ἐπὶ συμφωνίᾳ ἵνα, κατὰ τὴν δημοπρασίαν τούτων, εἰ μὲν εἷς αὐτὸν πλειοδοτοῦντα κατακυρωθῶσι, ἐκποθῶσι τὰ πρὸς κατασκευὴν δαπανηθέντα ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἀντιτίμου, εἰ δ' εἰς ἄλλον νὰ πληρωθῶσι ταῦτα αὐτῷ παρὰ τοῦ ταμείου. Καὶ ὑπουργοῦντος μὲν τοῦ μακαρίτου Μιαούλη, τὸν ἓξ αὐτῶν ἐπὶ δικαίτει πιστώσει ἔλαβε, τὸν ἄλλον δὲ κατεσκεύασεν ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ, καὶ πρὸ ὀλίγου ἐκτεθεὶς εἰς δημοπρασίαν κατεκυρώθη, ἐν ὀνόματι τοῦ ἑτέρου ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Κωνστ. Γεωργ. Πλακιώτου· τὸν δὲ τρίτον ἐν Μπέλλα ἤδη κατασκευάζει, κατὰ συνέπειαν τῆς ἔκτοτε ἐκδοθείσης διαταγῆς. μετὰ δὲ ταῦτα ἔλεγε λόγον ὅτι παρὰ τοῦ ἔθνους ἀπορριπτεῖ. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔχουσιν. ὀλίγιστα δὲ χαῖοι ἡ ὀλιγάρτων κτημάτων, ὑποστηρίζοντος τοῦ Κ. Ν. Πανηροπούλου, πιστεύθησαν ἔλαβεν, οὐδ' ἦτο ἄπαξ ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ νὰ ζητήσῃ ποτε, οὐδ' ὀφειλὴς τινα εἰς τὸ δημόσιον ἔχει μέχρις ὀβολοῦ. πολλοὶ χιλιάδες ἄλλων ὀφειλόντων, καὶ ἀφουμένων μὲν τὰς ὀφειλὰς ταύτας νὰ ἀποβάσωσιν, ἄλλος δὲ ἐμπορευομένων τὰ κτήματα ταῦτα. Περὶ τοῦ π. ὑπ. δ' ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, διαταγὴν μόνον ἁπλῆν ἔχέτησε. καὶ ἔξεδη, περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐν Μπέλλα ὑδρόμυλου, κατὰ συνέπειαν τῆς πρώτου ὑπαρχούσης, καὶ ὁ ὅν ἄλλο. Ἐπειδὴ δὲ καὶ περὶ Δυνάμεων πρὸ ἐλπίδα ἐμβήκεν τινα ἀδίκως χθὲς, διὰ τοῦτο καὶ εἰς ταῦτα ὀπωσοῦν ὁ τὸ ἔθνος ἅπαν εὐγνωμονεῖ εἰς τὰς Δυνάμεις, ὑπὲρ ἀπωλείας ἡμῶν, πολεμοῦσας πρὸς τοὺς τυράννους, καὶ τὰ μέγιστα εὐεργετησάσας ἡμᾶς· εὐγνωμονοῦντες ; δὲ διὰ τὴν χορηγηθεῖσαν ταύτην συνδρομὴν αὐτῶν, ἔτην καὶ πιστεύομεν καὶ ὀφείλομεν χάριν πρὸς τὰς τρεῖς, ἑκάστης τὴν βλάβας προστατευούσης· οὐδεὶς δὲ πλέον τῇ μιᾷ τοῦ τῇ ἑτέρᾳ ἀποδιδομένου φόρου εὐγνωμοσύνης ἀποδίδωσιν· ἐφ' ᾧ πᾶν τοιοῦτον λεγόμενον περιττεύει.

Μετὰ ταῦτα λαβὼν ἕτερος τὸν λόγον ἐπανέλαβεν εἰς προοιμίους τὰς περὶ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὑπουργείου γινομένης χθὲς παρατηρήσεις, εἶπεν, ὅτι, ἐνῷ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν αἱ ὑπουργικαὶ βουλευταὶ ἀπεμακρύνθησαν τῆς αἰθούσης τοῦ βουλευτηρίου, ὑποστάντες ῥαιέραν ἧτταν, καὶ ἐνῷ ἔπρεπε νὰ μεταλλάξῃ ὅλον τὸ ὑπουργεῖον, ὁ κύριος Κωλλέτης καὶ αὐθις ἐπῆξε τοὺς συνταγματικοὺς τύπους, καὶ συνεπλήρωσε τὸ ὑπουργεῖον ἀπὸ τῆς μιᾶς συμφώνως. Ὑπέμνησε δ' ἔτι καὶ τὰ περὶ τινος τῶν χθὲς ἀγορευσάντων, περὶ τῆς πολιτικῆς τῶν ὑπουργῶν πρὸς τὰς

οντας τὴν ἐξουσίαν. Τοῦτο λοιπὸν πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ, πρὸς ὠφέλειαν τῶν Ἑλλήνων· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἕτερον ψήφισμα, τὸ ἀποβλέπον τὴν ἀμοιβὴν τῶν πολιτικῶν ὑπηρετησάντων· τοιοῦτοι δ' εἶναι οἱ παρακινήσαντες τὰς κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεις πρόκριτοι ἑκάστου τόπου, ὑπηρετήσαντες καὶ διοικήσαντες τὰ πάντα, καὶ χρησιμεύσαντες εἰς τὸν πρωθυπουργόν, τὸν ἀναδεῖξαν εἰς ἣν ἤδη κατέχει θέσιν, ἐν ᾧ, καὶ τὰ ὑπουργεῖα παντοδύναμος, χαίρων τὴν εὔνοιαν τοῦ βασιλέως καὶ ἔχων, ἕως πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, τὴν πλειονοψηφίαν τῶν βουλῶν, ἔμεινε, εἰς μόνας τὰς περιστατικὰς λέξεις καὶ ὑποσχέσεις, πραγματικῶς δὲ οὐδὲν ἔπραξε, ἀλλὰ μόνον διωρίσατο ἐπιτροπήν τινα, ἵνα παραιτηθῇ τὴν ἐπαύριον· ἐπομένως αὐτὴς εἶναι ὁ αἴτιος, διὰ ὃν ἐμποδίζεται ἡ ἀνταμοιβὴ τῶν ἀγωνισθέντων καὶ δικαιώματα ἐχόντων. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, καὶ τὸ τὰ ψήφισμα λέγει, ὅτι πᾶς στρατιώτης, ὑπηρετήσας εἰς τὸν ἀγῶνα, ἔχει δικαίωμα νὰ λαβῃ ἐθνικὴν γῆν 1300 δραχμῶν, ὑπόθεν καὶ ἂν ἦναι εἰς τὴν ἐνέργειαν δὲ τούτου, ποίαν δυσχέρειαν ἢ πρόφασιν ἠδύνατο ν' ἀπαντήσῃ ὁ πρωθυπουργός; Πᾶσα λοιπὸν ἡ Ἑλλὰς, ὡς συγκεντρουμένη εἰς τὰ δύο τοῦτα ψηφίσματα, δύναται δικαίως νὰ παραπονεθῇ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος πρωθυπουργοῦ, καὶ νὰ ζητήσῃ ρωτῶν ἀγανακτήσεως κατ' αὐτοῦ, ὡς καταχραστοῦντος τὰ δι' αἱμάτων κεκτημένα δικαιώματα αὐτῆς. Ταῦτα μὲν καὶ ἄλλοτε μετὰ πλείονος ἐκτάσεως εἶπε, καὶ σήμερον δὲ διετυπώθη κατὰ τὸν κύριον Κωλέττου τὴν ἰδέαν, ὅτι οὗτος ἠδύνατο νὰ πράξῃ καλὸν καὶ δὲν ἐνέργησε, καὶ κρύπτεται τὸ σύστημα αὐτοῦ ὡς μεγάλης ἀγαθοῦ προηγμένου. Ἐπιτοῦτος δὲ θέλει παραπονεθῇ καὶ δὲν θέλει σιωπήσει, καὶ κατὰ πάντος ἄλλου ἐνεργοῦντος κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐπειδὴ αὐτὸς οὐδένα ὑπηρετεῖ, ἀλλὰ τὴν πατρίδα μόνον, καὶ ταύτην ἐὰν αὐτὴ ἡ ἴδια ὑπηρετῇ ἑαυτήν.

Ἀπάντησεν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ὅτι εἰς μάτην περιέμενε τὸ ὑπουργεῖον, ὅτι σήμερον ἤθελεν ἀκολουθῇ ἡ βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ρηθέντος νομοσχεδίου, ἐπειδὴ καὶ σήμερον, δοθέντος τοῦ λόγου ἐπὶ τοῦ ζητήματος περὶ τοῦ βουλευτοῦ Γεωργαντᾶ, οἱ λαβόντες αὐτὸν περιστράφησαν εἰς ἀντικείμενα, ὅλως ξένα τοῦ προκειμένου. Λυπηρότατον δ' εἶναι νὰ ἴδλεπῃ τις τὸν κρίσιμον τοῦτον καιρὸν παρερχόμενον ἐν ματαίῳ, ἐκτεινομένων τῶν ἀγορευόντων ἐπὶ ἀντικειμένων, ἐν μετὰ σεβασμοῦ ἔπρεπε νὰ ἐπιλαμβάνηται ἕκαστος, καὶ λεγόντων τοιαῦτα, δι' ὧν καὶ ἑαυτοὺς ἐβιάζουν, καὶ τὴν ὑπόληψιν ἑκάστου τῶν Βουλευτῶν

προσβάλλουσιν, ἂν καὶ ἡ Βουλὴ ὅπασα τοιαῦτα αἰσθήματα ἀποκρούῃ. Ὅλως ἀνοίκεια π. χ. εἶναι τὰ περὶ τῆς Γαλλικῆς διπλωματείας λεχθέντα· διότι οὐδεμίαν ἀποκλειστικὴν ἐπιρροὴν ἔχουσι ἡ Γαλλία, καὶ οὐδὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ κατὰ τῆς εὐεργετίδος ταύτης δυνάμεως, ἥτις καὶ κατὰ τὸν ἀγῶνα τοσαῦτα εὐθυμίσας καὶ ὠφέλησε, καὶ ἔτι, ἐν ᾧ ἄλλαι δυνάμεις αἰτοῦσι τὰ χρήματα αὐτῶν καὶ τὰ προκαθιστοῦντα, αὕτη εἶναι ἕτοιμος νὰ δώσῃ καὶ τὰ ὑπάρχοντα εἰς χεῖρας αὐτῆς λειψάνα τοῦ δανείου, πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλλάδος, εἰς κατασκευὴν ὁδῶν, καὶ ἄλλων τοιούτων χρησιμευόντων. Ἂν ὑπάρχῃ δὲ Κυβέρνησις, εἰς ἣν δὲν ἐξησκήθη ἐπιρροή, εἶναι ἡ παροῦσα· διότι ὁ Πρωθυπουργὸς ἤθελησε πάντοτε νὰ τηρήσῃ τὴν Ἑλλάδα ν' ἀξιοπρέπειαν. Ὅσοι ὅμως νομίζουσιν, ὅτι, διὰ τοιούτων γενικῶν ἐκφράσεων, δι' ὧν εἰκονίζουσι ἐν μελανοῖς χρώμασι τὴν Κυβέρνησιν, δύνανται ν' ἀπατήσωσι τὸν ἀγνώμονα Ἑλληνικὸν λαὸν, ἀπατῶνται.

Ἐπὶ πολλὰς δ' ἄλλας ἀλλοτε συζητήσεις ὁ προαγορεύσας, πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, δι' ὃν καὶ τὰ προηγούμενα περὶ ψηφισμάτων εἶπε, μετῆλθε ῥίσθη ὡς ὅπλον, τὴν διανομὴν τῆς θυμίας γῆς, ἂν καὶ ὁ ἴδιος ἐγνώσκε, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἀπαιτεῖ καὶ σκέψιν ἐκθύσιαν, καὶ χρόνον πολὺν, καὶ κόπον μέγαν· ὡς, ὅτε ἀπεφάσισε νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ τούτου, προέτεινεν ἁπλῶν τροποποίησιν τοῦ περὶ προικοδοτήσεως νόμου, ἂν καὶ τὸ ὑπουργεῖον συνεπείρασε καὶ καθυπέβαλεν. Ἤδη δὲ, ἐγγὺς οὔσης τῆς Γ' συνόδου, κατασκευάζεται αὐθις ὁ Πρωθυπουργὸς ὡ, ἀμαρτῶν, διότι δὲν ἔδωκε 1,300 δραχμὰς εἰς ἕκαστον στρατιώτην, ἐνῶ πᾶν ἄλλο δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν, σχεδὸν ὅμως ἐλλείπει συμπαθητικὸν αἰσθημάτων πρὸς τοὺς ἀγωνιστὰς, τὰ ὁποῖα πολλοὶ καὶ ὡς καθ' ὑπερβολὴν ὑπάρχοντα εἰς αὐτὸν κατέκριναν. Ἂν λοιπὸν ἐξηκριβοῦτο ἀπὸ μόνης τῆς θυμίσεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ἤθελε πράξει τοῦτο μετὰ μεγίστης πολυτελείας· ἀλλ' ὅτι δὲν ἦτον εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποδεικνύεται ἐκ τούτου, ὅτι, ὅσα τὸ παρουσιάζει ἀνταμοιβὴν ἀγῶνός τινος καὶ θυσίαν ὁμολογουμένων, διχθολογικοῦσιν αὐτὰς οἱ νῦν ὑπὲρ τῶν ἀγωνιστῶν ἀγορεύοντες. Διότι τίς δύναται νὰ μὴ γνώσκῃ τὰς θυσίας καὶ τοὺς ἀγῶνας τοῦ Α. Γεωργαντᾶ, ἀποδεδειγμένου καὶ ἀναγνωριζομένου παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ὁπλαρχηγοῦ; καὶ ἐν τούτοις, ἐνῶ διαγινώσκεται ἡ δικαία ἀντιμοιβὴ ἑνὸς στρατιώτου, κατακρίνεται ὁ Πρωθυπουργὸς ὡς μὴ δοὺς 1.300 δραχμὰς. εἰκὼν γῆν εἰς ἕκαστον ἀρχαῖον στρατιώτην· πῶς δὲ συμβιβάζονται ταῦτα μὲ τὴν

ἐξαίρεσιν τῆς πιστώσεως, τὴν ἀφελοῦσαν τὸν ἄρτον 141 ἀγχαίων στρατιωτικῶν, ἐνῷ εἶχε καθυποβληθῆ μάλιστα νομοσχέδιον, περὶ διοργανισμοῦ τοῦ σώματος; Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ Ι. ψήφισμα, ἡ Κυβέρνησις συνέστησεν ἐπιτροπὴν, πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ὑπόσχεται τὰ παρὰ τοῦ βήματος ἐπαγγελλόμενα· γνωστὰ δ' εἶναι τὰ συμβάντα, μετὰ τὴν σύστασιν αὐτῆς, καὶ τὸ καθυποβληθὲν νομοσχέδιον, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐνεργείας αὐτῆς. Ἀλλ' ὑποτεθείσθω, ὅτι ὁ Πρωθυπουργὸς δὲν ἐσκέφθη, ὡς ἔδει, περὶ τῆς ἀνταμοιβῆς τῶν ἀγωνιστῶν, μήπως δὲν γίνεται νόμος, ἐπὶ τῇ προτάσει παντὸς Βουλευτοῦ; ὁ θεωρῶν λοιπὸν τοῦτο ἀναγκαῖον, διατί παρέλειψε τὸ χρέος αὐτοῦ ἵνα καθυποβάλῃ νόμον; Καὶ τοι δὲ σεβόμενος τὸ ψήφισμα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως, καὶ ὀφείλων νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἐκτελέσεώς του, δὲν δύναται νὰ μὴν ὁμολογήσῃ, ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ ψηφίσματος ἔχει σκοπὸν τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἐχόντων νὰ λάβωσι ἀπὸ τὸ ἔθνος μυριάδας χρημάτων· πρὸς ἐπιβεβαίωσιν δ' ἀνέγνω τὸ Ι. ψήφισμα, καὶ συνήγαγεν, ὅτι χρέος τῆς Κυβερνήσεως ἦτο νὰ διορίσῃ τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ νὰ καθυποβάλῃ νομοσχέδια, περὶ τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς σύστασιν καὶ ἐνέργειαν ταύτης, εἰς δὲ τὴν βουλὴν ἐναπέκειτο ν' ἀποφασίσῃ. Δὲν εἶναι λοιπὸν δίκαιον νὰ κατακρίνῃ τις τὸν προθυπουργὸν ὡς ὀλιγωρήσαντα, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ διαθέσῃ αὐτὸς, κατὰ τὸ δοκοῦν, τὴν ἐθνικὴν περιουσίαν. Περὶ δὲ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὑπουργείου παρετήρησεν, ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ προαγορεύσαντος εἶναι ἐσφαλμένοι· διότι τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους συνόδους διετήρησε πλειονοψηφίαν σταθερὰν καὶ ἰσχυρὰν ἐπ' ἐσχάτων, περιστατικά τινα, περὶ ὧν δὲν θέλει νὰ κάμῃ λόγον ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὑπεχρέωσαν τινὰς ὑπουργικοὺς νὰ δείξωσι ψυχρότητα καὶ ν' ἀπομακρυνθῶσιν· οὐχ ἧττον ὅμως οὐδὲ τοῦτο δὲν ἔφερεν, ὅτι ὁ προαγορεύσας παρέστησε, τὰ δὲ πράγματα θέλουσιν ἀποδείξει, ὅτι οἱ λόγοι τοῦ προαγορεύσαντος οὔτε εἰς τὸ παρελθὸν ἐπληθεύσαν, οὐδὲ εἰς τὸ μέλλον θέλουσιν ἐπαληθεύσει.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι, ἀφ' ὅτου ὁ προαγορεύσας ἀνέβη εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἕδραν, ἔφερε δύο ἀγορεύσεις, ἐν αἷς περιέχονται πολλὰ ἀνταπαντήσεως ἄξια· ἀρκεῖται ὅμως νὰ ἀντιπαρατηρήσῃ ἤδη συντόμως ὀλίγα τινά. Πρῶτον μὲν εἶλπιζεν, ὅτι ὁ νεωστὶ διορισθεὶς ὑπουργὸς, ἐλθὼν εἰς τὴν ὑψηλὴν ταύτην ἕδραν, ἤθελεν ἀλλάξει τρόπους καὶ λόγους, περιθεὶς τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸν θέσιν τοῦ ἀξιοπρέπειαν ἐπ' ἀμφοτέρων τούτων· ἀλλ' οὗτος ἐξακολουθεῖ νὰ ἔρχηται εἰς τὸ βῆμα, ὡς θέλων ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἔλαβε τὴν

ἕδραν τὴν, ὡς ἀνταμοιβὴν τῆς ὑπερασπίσεως τῶν καταπατέσεων τοῦ ὑπουργικοῦ προγράμματος. Εἰς ἀμφοτέρας δὲ τὰς ἀγορεύσεις ἠτιάσατο τὴν βουλὴν, διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου, ἵνα πάντες γινώσκουσιν, ὅτι ἡ μὴ συζήτησις τούτου εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς θελήσεως αὐτοῦ τοῦ ἰδίου νῦν ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, καὶ τῶν παρακολουθησάντων τὴν αὐτὴν διάθεσιν· καθότι ἐπὶ πέντε συνεχεῖς συνεδριάσεις συνῆλθον πολλοὶ Βουλευταὶ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, καὶ διὰ ὃ πράξεων ἐδήλωσαν, ὅτι δὲν παρέστησαν αὐτοὶ τὸ στάδιον, ἀλλ' ἐκεῖνοι οἵτινες σήμερον παρουσιάζονται αἰτιώμενοι τῶν ἄλλων, διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου, ὅτι, ἕνεκα μέχρι σήμερον ὡς ἐκ τῆς δραπετεύσεως αὐτῶν, οἵτινες, παρατηρήσαντες ὅτι δὲν εἶχον τὴν πλειονοψηφίαν, δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἀγῶνος, ἀναμένοντες τὴν ἀπόκτησιν τῆς πλειονοψηφίας, διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὑπουργείου. Ἐνῷ δὲ τοιοῦτοι ὠθίνες, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑπουργείου, κατεπίεζον τὴν ἐργατικὴν προθυμίαν τῶν συνεργαζομένων βουλευτῶν, ἄλλα μέσα διπλᾶ, τριπλᾶ, τετραπλᾶ, παραπείσεων, ἀπειλῶν, ὑποσχέσεων, ἐτίθεντο ἐν χρήσει, ἵνα συλλέξωσι τὴν διεσπαρμένην καὶ ἀπολωλυῖαν πλειονοψηφίαν, ὡς ἐτάχθη εἰς τὴν τελευταίαν ὑφορορίαν· συγχρόνως δὲ καὶ πλοῖα ξένης σημαίας ἐστέλλοντο νὰ συλλέξωσι τοὺς ὑπουργικοὺς Βουλευτάς. Ἐνῷ δὲ τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ διαγωγὴ τῆς Γαλλικῆς διπλωματείας, ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐφάνη χρήσιμος τοὺς καταφρονηθέντας οὕτω, καὶ δικαίως παραπονεθέντας, ὡς δίθεν καταφρονήσαντας κατ' ἐπιχρέτιδος δυνάμεως. Περὶ τούτου δὲ, ὡς γέννημα τῆς Ἑλλάδος παίδευμα δὲ τῆς Γαλλίας, καὶ τοι γινώσκων ἐκ τοῦ πλησίον τὸ λαμπρὸν Γαλλικὸν ἔθνος καὶ τὰ πλεονεκτήματα τῆς πολιτείας του, καὶ μετ' ἐπισήμων ἀνδρῶν αὐτοῦ συχνότατα, δὲν δύναται νὰ τοποθετηθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἐκπλαγῇ ὅτι εἶναι πολίτης Ἑλλὴν· μαρτύρηται δὲ πολλοὺς τῶν λαμπρῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, οἷς τυγχάνει νὰ γνωρίζῃ, ἵνα ὁμολογήσωσιν ὅτι δὲν εἶναι ἀξιοκατάκριτος, ἂν ἐπιθυμῇ νὰ ἐκφράζηται ὡς πολίτης Ἑλλὴν, καὶ ἵνα συμφωνήσωσι καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πρὸς ὅσα μέλλει νὰ εἴπῃ. Διότι τίς δύναται νὰ πιστεύσῃ τῶν ὑπουργῶν τῶν οἰκονομικῶν, ἐχθὲς ἐνθουσιασμοῦ καὶ λίγοντα, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπέμβασις ξένης δυνάμεως, εἰς δυσαρέσκειαν τινὸς τῶν ἄλλων; τίς δὲν γινώσκει, ὅτι ὁ πρέσβυς, οἱ πράκτορες, ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἡμῶν διοίκησιν, καὶ συντάττουσι πολλάκις καὶ αὐτὰ τὰ δημόσια τῆς κυβερνήσεως ἔγγραφα; τίς δὲν

νατοι ν' ἀρνηθῇ τῶν περιπλοων τῶν Γαλλικῶν πλοίων πρὸς συνάθροισιν τῶν ὑπουργικῶν Βουλευτῶν; Ταῦτα δὲ λέγων δὲν κρύπτει τὴν πρὸς τὴν Γαλλίαν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην, ὡς καὶ πρὸς ὅλας τὰς ἄλλας δυνάμεις· ἀλλ' ἀρχοῦ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος μεγάλως συνεδράμων καὶ αἱ τρεῖς δυνάμεις, καὶ δικαίως πρὸς ὅλας ἐξέφρασε τὸ ἔθνος ἐξ ἴσου τὴν εὐγνωμοσύνην του, πρέπει καὶ ἤδη νὰ διατηρῆται ἐπ' αὐτῇ ἡ εὐγνωμοσύνη. Ἀλλὰ ἐξ ἐναντίας τὴν σήμερον δὲν εἶναι τοιαύτη· διότι ἡ Εὐρώπη ὅλη κατὰ ἀντιγραφὴν εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ταύτην τῆς Γαλλίας ἐπιφροὴν ἀνεδείχθη ἐχθρικωτάτη, ὑποκύπτουσα εἰς ξενικὰς ἐπιφροάς, εἶδον θάττον ἢ βραδύτερον τὴν δίκλωσιν ἢ ὑποδούλωσίν των, ὅταν ἔθνος ἀρτισύστατον πίπτῃ εἰς τὰς κακὰς τῶν ξένων ἐπιβόλων, εἰς πόσην μείζονα ἀξιοθρήνητον κατάστασιν εὑρίσκεται; καὶ πόσῳ καθαρὰ συμπτώματα προφορᾶς θανάτου ἡ τοιαύτη κατάστασις φέρει; Οὐχ ἧττον ὅμως ἐξάγεται, ὅτι καὶ ἡ κυβέρνησις, ἔχουσα ξενικῆς ὑποστηρίξεως χρείαν, δὲν εἶναι ἐθνική, οὐδὲ τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ παραγόμενον· πῶς δὲ ἐπιθυμεῖ νὰ ὁμολογήσῃ ὁ χθὲς ἀγορεύσας, ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ὅτι ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις σ μπράττει διὰ νὰ στερεώσῃ τὴν τάξιν, ἐν ᾗ ἐξ ἐναντίας πανταχοῦ ἀντὶ τῆς τάξεως θεμελιοῦται ἡ ἀταξία, ἡ ἀδικία, ἡ παρανομία, βλαπτικὸν δ' ἄμα γίνεται ἀδίκως εἰς τὴν Λακωνίαν, εἰς τὴν Μεσσηνίαν, εἰς τὴν Ἀμφισσαν; Τὴν Γαλλικὴν λοιπὸν Κυβέρνησιν τοῦ μεγάλου ἀληθῶς ἔθνους ἀτιμάζουσιν οἱ θέλοντες, νὰ ὑπερασπίσωσιν αὐτὴν, ὑπουργοί, καθιστῶντες αὐτὴν συνείτιον τῆς ὑπαρχούσης ἀταξίας, διαφθορᾶς, καὶ ἀπωλείας, δι' ἃς ἡ Ἑλλὰς θέλει βυθίσῃ τὰ ὄμματα αὐτῆς. Διὰ ταῦτα εἶχε δίκαιον προλογίζων νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν περιεῖχε κατ' οὐδὲν εἰς τοὺς λόγους του, οὔτε εἰς τοὺς τρόπους του, ἃ ἀπῄτει ἡ θέσις του ἀξιοπρέπειαν, εἰς ἣν προέρχθησε μὲν ἀλλ' οὐκ ἔρθασε. Περὶ δὲ τοῦ συμπληρωθέντος ὑπουργείου παρετήρησεν, ὅτι οἱ νεωστὶ διορισθέντες ὑπουργοὶ ἔπρεπε νὰ ἐξηγήσωσι δημοσίως τὸ πρόγραμμα τὸ ὁποῖον μέλλουσι ν' ἀκολουθήσωσι, ἐπειδὴ τὸ παρὸν τοῦ ὑπουργείου τῆ 6 Λυγούστου προαγγελθὲν κατεπάτησε καὶ ἔγινεν ἄφαντον· ὥστε, μηδέν τι νέον προαναγγειλάντων, δύνανται εἰκόλως νὰ εἰκάσῃ, ὅτι καὶ οἱ νέοι ὑπουργοὶ θέλουσιν ἐμπαθῆ, ὑπὸ τὸ πρόγραμμα, τὸ καταπεπατημένον καὶ παραβεβιασμένον, ὡς συνέχεια τῶν καταπατήσεων τοῦ ὑπάρχοντος πρωθυπουργοῦ. Καθότι, ἐπιθεωρῶν ἕνα ἕκαστον τῶν νέων ὑπουργῶν, καὶ μὴ θέλων νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι τὸ στοιχεῖον τοῦτο εἶχε καὶ ἀλόγως συνῆλθε,

δικαιοῦται νὰ ἐρωτήσῃ, τίς ταῦτα περιέλαβε καὶ συνήρμοσε καὶ ἐν τίσιν ὅροις, καὶ τίς ἡ πορεία ἣν μέλλουσι νὰ βαδίσωσι; Φρονεῖ δὲ ὅτι, κατὰ δυστυχίαν, οἱ νεωστὶ διορισθέντες οὐδ' ἐσκέφθησαν, οὐδ' ἐζήτησαν τίς θέλει εἶσθαι ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἡ ἐξωτερικὴ πολιτική, ἣν μέλλουσι ν' ἀκολουθήσωσιν· οὕτω δὲ παίζονται αἱ Βουλαὶ καὶ τὸ ἔθνος, διὰ παραθ χῆς νέων τινῶν ὑπουργῶν, καὶ ἀποκρούσεως ἄλλων, ὑπενεγκόντων τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας καὶ τὸν παγετὸν τῆς νυκτός, ὡς ὁ Κύρ. Καναρὴς. Περὶ δὲ τῶν δικαστικῶν παύσεων, ἐν οἷς θαῤῥαλέῳ ποδὶ προεῦν χθὲς ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, τί δύναται νὰ φέρῃ εἰς δικαιολογίαν; ἐπειδὴ ὅτι μὲν ὁ λόγος, ὅτι ἡ ὑπηρεσία ἡ δικαστικὴ ὑπέφερεν ἐπὶ δύο ἔτη, ἐκ τῆς ἄπουσίας αὐτῶν, δὲν εἶναι ἀληθὴς ἀποδείκνυται ἐκ τούτου, ὅτι πῶς ὁ πρωθυπουργὸς, εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ ὁποίου δὲν ἦλθε νὰ παύσῃ τὸν Κ. Βάρβογλην ἐπ. 2 ἔτη, ἐλλείποντα τῶν δικαστικῶν αὐτοῦ καθηκόντων. Ἔπαυσιν αὐτὸν ἤδη κατὰ τὴν λῆξιν τῆς συνόδου, μετὰ τὴν κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ψηφοφορίαν αὐτοῦ; Τί δὲ δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν παῦσιν τοῦ Κ. Κλωνάρη, ἀνδρὸς ἀμερολήπτου, ἀνεξαρτήτου καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐκπληρώσαντος ἐντίμως τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν; Ἐπαύθη ἆρα, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ἀμερότερα τὰ καθήκοντα; ἀλλὰ πῶς θέλουσιν ἐπαρκέσει εἰς τὰ ὑπουργικὰ καθήκοντα οἱ διορισθέντες ὑπουργοὶ τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἐνῷ εἶναι ἐπίσης καὶ οὗτοι γερουσιασταί; Πῶς δ' ἐπήρκει εἰς τὰ Βουλευτικὰ αὐτοῦ καθήκοντα ὁ νῦν διορισθεὶς ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, καὶ εἰς τὰ τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ὅπου ἦτον ἐλεγκτής; Δὲν δύναται δὲ νὰ σιωπήσῃ τὴν βαθεῖαν λύπην, ἣν ἐνέσπειρεν εἰς τὴν καρδίαν του, ἡ παῦσις τοῦ Κ. Κλωνάρη, ἐμβριθῶς καὶ ἐπαξίως ἐκπληρώσαντος τὰ χρέη τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, γενομένη κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὑπεγράφετο καὶ τὸ διάταγμα τοῦ διορισμοῦ τοῦ παρόντος ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης. Διότι ὁ παυόμενος ὑπῆρξε ποτε συνήγορος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παρὰ τῆς ἀντιβασιλείας καταδιώξεως τοῦ πατρὸς τοῦ νῦν διορισθέντος ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, καὶ ὑπερήσπισε καὶ ἔσωσε τὴν κεφαλὴν τοῦ μακαρίτου Θ. Κολοκοτρώνη, ὡς καὶ τοῦ περιζώντος στρατηγοῦ Πλαπούτα. Ἔμελλεν ἆρα νὰ ἴδῃ τις τὸν γενναῖον ὑπερασπιστὴν τῶν τοιούτων ἀνδρῶν, καταβαίνοντα ἀπὸ τὰς δικαστικὰς ἕδρας του, ὅτε ἀνέβαινε τὴν ὑπουργικὴν βαθμίδα ὁ υἱὸς τοῦ ὑπερασπισθέντος στρατηγοῦ! Πρὸς τὸν τοιοῦτον συμπνιγμὸν παντὸς εὐγενοῦς αἰσθήματος, σπαράττεται ἡ καρδία ἑκάστου, καὶ δύ-

νται νὰ εἰπῃ, ὅτι, ὑπὸ τοιούτους οἰωνούς, οὐδ' ἀπὸ τοῦ συμπληρωθέντος ὑπουργείου δύναταί τις νὰ περιμένῃ τι, ἀφοῦ ὡς βάσις ἐτέθη ἡ καταπάτησις παντὸς εὐγενοῦς αἰσθήματος, καὶ τῆς πρὸς ὅλα τὰ καλὰ καὶ γενναῖα ὑπολήψεως. Ἐπέρανε δὲ τὸν λόγον εἰπὼν, ὅτι κρίνει περιττὸν ν' ἀπαντήσῃ πρὸς ὅσα ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἶπε, περὶ δευτερευόντων ἀντικειμένων, ὡς τὸ περὶ τοῦ Σεπτεμβριανοῦ παρασήμου, καὶ περὶ τῆς ἀνοικείου κατακρίσεως αὐτοῦ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, ἐπὶ τῆς πιστώσεως τοῦ σώματος τοῦ Γιάννη Κώστα· παρακαλεῖ δὲ μόνον τὸν ὑπουργὸν, νὰ ἦναι προσεκτικώτερος εἰς τὰς ἐκφράσεις του, ὅταν πρόκειται λόγος περὶ ἀποφάσεων ὁλοκλήρου τοῦ σώματος.

Μετὰ ταῦτα ὁ προεδρεύων ἠρώτησε τὴν Βουλὴν, συναινέσει αὐτῆς, ἂν ἐρωτίσθη ἀποφανθείσης δ' αὐτῆς δι' ἀναστάσεως καταφατικῶς, ἐκήρυξεν ἀποπερατωμένην τὴν συζήτησιν, ἀνεβάλε δὲ τὴν ψηφοφορίαν διὰ τὴν αὔριον, καὶ ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν ἐν ὥρᾳ 4 μ. μ.

Ὁ Προεδρεύσας Ἀντιπρόεδρος

Δ. ΚΑΛΑΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Ι. Ζάρκος.

Κ. Ἀντωνιάδης.

Μ. Χατζῆ Μελίτης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΖ'.

Τῆς 10 Ἀπριλίου.

Σήμερον τὴν δεκάτην Ἀπριλίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ. τῶν Κ.Κ. Βουλευτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Βουλευτηρίου, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 99 ἀπόντων δὲ ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος 4, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἅτινα ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν παρά τε τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἀνέφερεν, ὅτι, ἐκ τῆς χθεσινῆς συζητήσεως, ὑπολείπεται ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ θέματος, ἂν ὁ βαθμολογηθεὶς βουλευτὴς παύῃ τοῦ νὰ ᾖ βουλευτής.

Ἐν τούτῳ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος βουλευτὴς Λεβαδείας, λαβὼν τὸν λόγον, εἶπεν, ὅτι κατέντησε διαφιλονεικουμένη ἡ βουλευτικὴ ἕδρα του, ἕνεκα τῆς βαθμολογίας· κοινοποιεῖ δ' εἰς τὴν Βουλὴν,

ὅτι παρητέθη τοῦ βαθμοῦ τοῦ συνταγματάρχου, προτιμήσας τὴν βουλευτικὴν ἕδραν.

Ὑποστηρίζων ἕτερος, ὅτι, διὰ τῆς τοιαύτης παραιτήσεως, διατελεῖ ὁ βουλευτὴς εἰς τὴν θέσιν του, προτεθήκεν, ὅτι, ἐπειδὴ ὑπάλληλος τῆς κυβερνήσεως λογίζεται, ὅστις, δεχθεὶς τὸν διορισμὸν, δώσῃ τὸν ὅρκον καὶ ἐνεργήσῃ τὰ εἰς αὐτὸν ἀνατεθειμένα καθήκοντα, ὁ δὲ Κ. Γεωργαντᾶς βαθμολογηθεὶς δὲν ἔδωκε τὸν ὅρκον οὐδ' ἀνελέχθη ὑπηρεσίαν, ἔπεται ὅτι παραιτούμενος δὲν δύναται νὰ στερηθῇ τῆς βουλευτικῆς ἕδρας.

Ἀντέταξεν ἕτερος, ὅτι ὁ Κ. Γεωργαντᾶς ἐδέχθη τὸν βαθμὸν καὶ περιεβάλετο τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ συνταγματάρχου, μεθ' ὧν καὶ εἰς τὸν πρίγκιπα καὶ εἰς τὸν βασιλέα ἐνεφανίσθη.

Παρετήρησεν ἄλλος, ὅτι, κατὰ τὸ 64 ἄρθρον τοῦ συντάγματος, ἀπαιτεῖται νὰ δεχθῇ ὁ βουλευτὴς τὴν ὑπηρεσίαν· ἀλλ' ὁ Κ. Γεωργαντᾶς παρουσιάζεται εἰς τὴν Βουλὴν καὶ λέγει, ὅτι παραιτεῖται· δὲν εἶναι λοιπὸν δυνατὸν ἡ Βουλὴ νὰ διαφιλονεικήσῃ τὴν παραίτησίν του, καὶ τὴν βουλευτικὴν θέσιν του.

Ἀντέταξεν ἄλλος ὅτι δὲν ἀπαλλάττει ἕδρᾳ τὸν βουλευτὴν ἡ παραίτησις, διότι ἐδέχθη τὸν βαθμὸν τοῦ συνταγματάρχου, ἐνεφανίσθη εἰς τὸν βασιλέα, καὶ ἐδείπνισε παρὰ τῷ βασιλικῷ δείπνῳ.

Ἀπήντησεν ἕτερος, ὅτι δὲν εἶπεν νὰ γείνῃ φιλονεικία· διότι ὁ Κ. Γεωργαντᾶς, ὢν ἤδη κύριος τοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς βουλευτικῆς ἕδρας, καὶ πρότερον μὲν νομίζων, ὅτι δύνανται ταῦτα νὰ συνυπάρχωσιν, ὡς μὴ διαφιλονεικηθείσης ἐπὶ δύο ἤδη μῆνας τῆς βουλευτικῆς θέσεώς του, καθ' οὓς καὶ ἐψηφοφόρει καὶ διετέλει βουλευτὴς ἤδη δὲ ἐλέπων τὴν φιλονεικίαν, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραιτήσῃ τὸ ἕτερον· παραιτεῖται λοιπὸν τοῦ βαθμοῦ, ἐπιθυμῶν νὰ ἐκπληρώσῃ μέχρι τέλους τὰ βουλευτικὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὸν ὁ λαὸς τῆς ἐπαρχίας του.

Ἀντέταξεν ἄλλος, ὅτι αἰτεῖ συγγνώμην, ὡς μέλλων νὰ ἐκφράσῃ ὅτι εἰς τὴν ψυχήν του αἰσθάνεται, ὅτι οὐδὲν ἱερὸν, οὐδὲν ὅσιον ὑπάρχει· ἐμίλησε δ' εἰς αὐτὰ τὰ πρῶτα συνταγματικὰ βήματα νὰ διέλθῃ ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ ὅλας τὰς φάσεις, ἃς ἄλλα ἔθνη οὐδ' εἰς 150 ἔτη διῆλθον, ὡς μαρτυροῦσι τὰ πρακτικά· δύο ἡμέρας, φέρ' εἰπεῖν, συζητεῖται ἀντικείμενον καθαρώτατον, ὅπερ κατέστη δυσδιάλυτον. Ἀφοῦ εἶναι ὁμολογούμενον, ὅτι ὁ Κ. Γεωργαντᾶς βουλευτὴς ὢν ἔλαβε τὸν ὑψηλὸν βαθμὸν τοῦ συνταγματάρχου, ἐδέχθη δ' αὐτὸν πρὸ 2 μηνῶν, διότι καὶ τὰ παράσημα περιεβάλετο, καὶ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ κράτους ἐνεφανίσθη, ὁμολογήσας ὅτι ἐδέχθη τὴν βαθμολογίαν καὶ εὐγνωμονῇ·

σας πρὸς αὐτὸν, τί σημαίνει, ἂν σήμερον παρουσιαζόμενος λέγῃ, ὅτι παραιτεῖται τοῦ βαθμοῦ, ὡς μὴ συμβιβαζομένου μὲ τὴν βουλευτικὴν ἕδραν του; ὑποδεικνύων, ὅτι, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς βουλευτικῆς συνόδου, θέλει λάβει αὖθις τὸν βαθμόν, ἀλλὰ παραιτεῖ αὐτὸν πρὸς ὥραν, ἵν' ἀπολαύσῃ ἤδη καὶ τὰ βουλευτικὰ καθήκοντα, ὡς οἱ μετερχόμενοι τὸ ἰσραηλιτικὸν ἐμπόριον. Μήπως δὲ εἶπεν, ὅτι παραιτεῖται διὰ παντὸς τοῦ στρατιωτικοῦ βαθμοῦ; ἢ μήπως ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν διαβεβαιοῖ ἡμᾶς, ὅτι δὲν θέλει δοσει εἰς αὐτὸν, οὐδέποτε εἰς τὸ μέλλον, τὸν βαθμὸν τοῦτον;

Παρετήρησεν ἄλλος ὅτι, καὶ ἂν παρητεῖτο διὰ παντὸς τοῦ βαθμοῦ, δὲν δύναται νὰ διατελῇ πλέον βουλευτὴς, καθότι ἔδεχθη πρότερον τὸν ἀπονεμηθέντα αὐτῷ βαθμόν, τὸ δὲ σύνταγμα οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖ, εἰμὴ τὸ νὰ διορισθῇ βουλευτὴς εἰς ἔμμισθον ὑπηρεσίαν, καὶ νὰ δεχθῇ αὐτήν· ὅτι δὲ ἐδέχθη τὸν διορισμὸν τοῦ συνταγματάρχου, οὐδ' ὁ ἴδιος βουλευτὴς ἀρνεῖται.

Μετὰ ταῦτα, παρελθὼν ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος βουλευτὴς, εἶπεν, ὅτι εἶλπιζεν ὅτι, διὰ τῆς παραιτήσεώς του ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ, ἤθελεν ἐφελκύσει τὴν εὔνοιαν τῆς βουλῆς καὶ διατελέσει βουλευτής· βλέπων ὅμως, ὅτι ἔτι διαφιλονικεῖται ἡ θέσις του, παραιτεῖται τέλος καὶ τῆς βουλευτικῆς ἕδρας, πρὸς παῦσιν πάσης φιλονεικείας.

Μετὰ τοῦτο ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης εἶπεν, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποφανθῇ ἡ βουλὴ, περὶ τῆς παραδοχῆς τῆς γενομένης παραιτήσεως, διότι οἱ νεωστὶ διορισθέντες ὑπουργοὶ δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἔχωσι τὴν πλειονοψηφίαν τῆς βουλῆς, διὰ τῆς προσφορᾶς βαθμοῦ καὶ θέσεων, ἀλλὰ διὰ τῶν πράξεών των.

Ὁ Πρόεδρος λοιπὸν ἠρώτησε τὴν βουλὴν, ἂν παραδέχηται, ὅτι ὁ Κ. Α. Γεωργαντᾶς, ὡς λαβὼν τὸν φιλαγκιτικὸν βαθμὸν τοῦ συνταγματάρχου κατὰ τὴν βουλευτικὴν διάρκειαν, παύει τῆς θέσεως τῆς βουλευτικῆς· ἡ δὲ βουλὴ ἀπεφήνατο δι' ἀναστάσεως καταφατικῶς.

Ἠρώτησε μετὰ τοῦτο τις τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν, ἂν ἦναι ἀληθὲς, ὅτι ὁ παραιτηθεὶς πρώην ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν Κ. Πανηρόπουλος ἔδωκεν ἄδειαν ἐξάμηνον ἀπουσίας πρὸς τὸν Κ. Καλλιγᾶν μετὰ πλήρους τοῦ μισθοῦ του. Καὶ ἕτερος προσέθηκε τὴν ἐρώτησιν, ἂν καὶ ὁ ἴδιος προσεπλήρωσε καὶ τοὺς ὑπερασπισθέντας αὐτὸν ὑπαλλήλους.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀπήντησεν, ὅτι θέλει ἐξετάσει τὰ περὶ τῶν λεχθέντων, καὶ πληροφορήσει περὶ τούτου αὖριον τὴν βουλήν.

Ἠρώτησεν ἕτερος τὸν ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης, ἂν ὁ Κ. Ἐδουάρδος Μάσσων, ἀρειοπαγίτης ὑπάρχων, καὶ πρὸ δύο ἐτῶν ἀποδημήσας εἰς τὴν πατρίδα του Ἀγγλίαν, λαμβάνων κατ' ἀρχὰς πλήρη τὴν μισθοδοσίαν του, καὶ μετὰ ταῦτα γενόμενος ἐκεῖ ἱερεὺς, ἐξακολουθεῖ νὰ λαμβάνῃ ἀκόμα τὴν δικαστικὴν μισθοδοσίαν του, ἢ πότε ἐστερήθη ταύτης.

Καὶ ὁ ὑπουργὸς τῆ. δικαιοσύνης ἀνεδέχθη νὰ φέρῃ τὰς περὶ τούτου πληροφορίας εἰς τὴν αὔριον.

Προβάσης τῆς βουλῆς εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν, ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παρελθὼν ἔλεξεν, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, συνταχθέντος ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων, ἐφ' ὧ. καὶ τὸ πέρυσι ψηφισθὲν ἐστηρίχθη, εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ, εἰς τρεῖς διαρεθεῖσα γνώμας, ὑπεστήριξε μὲν κατὰ πλειοψηφίαν τὸ τῆς εἰσπράξεως καὶ ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου ζητούμενον σύστημα, ἐπρότεινε δὲ κατὰ μειοψηφίαν ἐκ δύο μελῶν τὸ τῆς ἐνοικιάσεως, καὶ κατὰ μονοψηφίαν τὸ τῆς παραχωρήσεως ἐν εἴδεσιν εἰς τὰς κοινότητας. Συνομολογησάσης δ' ὅλης τὰ ἐκ τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως ὀφελη καὶ τὰ συνοδεύοντα αὐτῷ πλεονεκτήματα, ἡ μειοψηφία ἐπρότεινεν ἀντικατάστασιν τούτου ἐπὶ ταῖς γενομέναις καταχρήσεσι· τὸ ἐλάττωμα ὅμως τοῦτο δὲν εἶναι νέον, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν πρακατόχου αὐτοῦ ὑπουργοῦ κατὰ τὰ **1844** Κ. Μεταξᾶ, τοῦ πρώτου τὸ σύστημα τοῦτο εἰσαγαγόντος, ὁμολογησαντος αὐτὸ, καὶ διατάσαντος νὰ ἐπαγγελθῇ τὴν ῥιζικὴν τῶν καταχρήσεων περιστολὴν, διὰ τῆς ὅσον οἷόν τε καλῆς διαχειρίσεως. Οὕτω δὲ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο τοῦ εἰσαγομένου συστήματος καὶ τὰ ἄλλα πλεονεκτήματα αὐτοῦ, καὶ τὰ πολλῷ μείζω ἐλαττώματα τῶν ἄλλων καὶ τὰ πλεονεκτήματα αὐτῶν, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπουργεῖον τότε, καὶ νῦν ἔτι, ὑποστηρίζει τὸ σύστημα τοῦτο· τρονοῦν ἄλλως τε, ὅτι τὸ τῶν καταχρήσεων ἐλάττωμα οὕτω μέγα παρεστάθη, ὥστε οὐδεὶς νὰ τολμήσῃ νὰ ἀπίδῃ εἰς τὰ ἄλλα τοῦ συστήματος πλεονεκτήματα. Τοῦτο δὲ τοσοῦτῳ ἀληθὲς φαίνεται, ὥστε καὶ τὰ δύο τῆς μειοψηφίας μέλη λέγουσιν, ὅτι, ἐκ τῶν κατὰ τὰ **1845** προϋπολογισθέντων **5,500,000**, εἰσεπράχθησαν μόνον **2,500,000**, ἵνα ἀποδείξωσιν, ὅτι, ἐκ τοῦ συστήματος τούτου, ἐπηνέχθη ἐπὶ τοῦ ἐκ τῶν ἐγκτητικῶν φόρων ποσοῦ ζημία ἐκ **3,000,000**· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀληθεύει, διότι τὰ ἐκ τῶν ἐγκτητικῶν φόρων ἔσοδα τοῦ **1845** ἀνεβαίνουσιν εἰς **5,000,000**. Καὶ ἂν μὲν ἡ πληροφορία αὕτη ἠλθεύε καὶ νῦν ἔτι ἡ γνώμη αὐτῶν ἤθελεν ἐπαινεθῇ, ὡς προταθεῖσα διὰ τὴν ἐκ τῶν καταχρήσεων συμβαίνουσαν μεγίστην ζημίαν· δὲν ἀλη-

θεύει ὅμως, ὡς θέλει καταδειχθῆ. Καὶ τὸ μὲν ελάττωμα τοῦτο τοῦ συστήματος δὲν εἶναι καινόν τι, ἡ δὲ γενομένη καταχρησις, φυσικὴ τοῦ συστήματος συνέπεια, μηδέποτε νὰ ἐξαλειφθῆ δυναμένη, μηδόντος δυνατοῦ, πεπαισχύντοι κατὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν φόρων ἐπιστατοφύλακες, τὴν ἀνατεθεισαν αὐτοῖς ὑπηρεσίαν εὐσυνειδότως νὰ διαχειρισθῶσιν ἅπαντες. οὐ μόνον ἐπὶ οὕτω μέγα ποσὸν δὲν ἀνιδη, ἀλλ' οὐδ' εἰς τὸ πλῆθος τῶν καταθλίψεων τῶν φορολογουμένων κ ἰ τῶν ἄλλων τῆς ἐνοικιάσεως ἐλαττωμάτων νὰ παρατεθῆ δύνανται. Καὶ πάντες μὲν οἴδασι τὰς ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως τῶν φορολογουμένων καταθλίψεις, καὶ τὰς ἄλλας ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν πραττομένας καταπιέσεις, καὶ τὴν ἐκ τούτων δυστυχῆ κατάστασιν, εἰς ἣν οὗτοι ἀφίκοντο· οὐχ ἧττον δὲ δὲν ἀγνοεῖται, ὅτι, καὶ μετὰ πάντα ταῦτα, οἱ πλεῖστοι τῶν ἐνοικιαζόντων τοὺς φόρους, διὰ τὰς ἐπιτεθείσας μεγάλας τιμὰς ἐκ τοῦ κατὰ τῶν συναγωνιστῶν ἐρεθισμοῦ, καταστρέφησαν πολλῶν δ' ἐξ ὑμῶν οἱ συγγενεῖς ἐξ ἐνοικιάσεων μεγάλας ὀφείλουσιν εἰς τὸ δημόσιον ποσότητας, πολλῶν δὲ τὰ κτήματα ἐπλειστηριάσθησαν, ἐπὶ τοιαύταις ὑποχρεώσεσιν, οὐχὶ ἐκ κακῆς πίστεως σχηματισθείσαις, ἀλλ' ἐκ τῶν ζημιῶν, τῶν ἐκ τοῦ ὑπερθεματισμοῦ καὶ πολλοὶ. ἄλλοτε εὐπορούντες γεωκτῆται, εἰς εὐτελῆ ἔργα ἀσχολοῦνται ἤδη, πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ἐδωδιμοπωλαι γενόμενοι. Οὗτοι, μεγάλας ἐξ ἐρεθισμοῦ κατὰ τὴν δημοπρασίαν ὑπερθεματίζοντες ποσότητας, εἰς πολλὰς ὑπέκυψαν ζημίας, τὰς ὁποίας νὰ ἀναπληρώσωσι προέθεντο διὰ τῶν καταθλίψεων τῶν φορολογουμένων· μηδόλως δὲ τούτων ἐπραγματεύσαντο, τοιοῦτοι ἀπὸ εὐπορούντων ἐγένοντο. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ μερίστη τῶν καθυστερουμένων ποσότης, περὶ τῆς ἀποτίσεως τῶν ὁποίων δικαιως ἐλαχίστην νὰ ἐχωμεν πρέπει ἐλπίδα. Καὶ κατὰ μὲν τὰ **1842**. ὑπὸ τὸ τῆς ἐνοικιάσεως σύστημα, ἀκμάζον τότε καὶ ἀνεπτυγμένον, ἡ ἐνοικίασις ἀπέφερε ποσὸν ἐκ **4 467 220** πληρόνοντος τοῦ φορολογουμένου πλέον τοῦ νενομισμένου, ἐπὶ τῶν ἰδιοκτήτων καὶ τῶν ἐθνικῶν γαιῶν, φόρου, καὶ τὰ ἐκ τῆς μετακομίσεως βάρη, καὶ πολλὰς ἄλλας ὑποχρεώσεις ἔχοντος, ἐξ ἄλλων τῶν φορολογικῶν ἐκείνων νόμων διαταξεων· ὥστε πρότιμῶντος ἀντὶ **2 1/2** ἐπὶ τοῖς **10** τὰ **3/10** καὶ πολλαχοῦ τὰ **4/10** νὰ ἀποτίη, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν πολλῶν καταθλίψεων, καὶ, ἀντὶ τῆς φορολογίας τῶν σποράδην περιτευμένων δένδρων, νὰ ἐπιθυμῇ αὐτὴν τῶν δένδρων τὴν καταστροφήν. Ἀπὸ τοῦ ποσοῦ δὲ τούτου, ἐκπιπτομένου τοῦ ἐκ τοῦ βάρους τῆς μετακομίσεως κλπ. καταργηθέντος, τοῦ ἐκ τῆς ἀποδεκατώσεως τῶν δένδρων

φόρου, ἐπίσης καταργηθέντος ἤδη, τοῦ ἐκ τοῦ καταργηθέντος ἀπὸ τοῦ **1844** καὶ ἐντεῦθεν φόρου ἐφ' ἱκανῶν ἄλλων εἰδῶν, τῶν ὁποίων ἡ εἴσπραξις τότε, μετὰ πολλῶν καταθλίψεων ἐνεργουμένη, ἐπέφερε τὴν ὀλοσχερῆ τῆς ἰδιοκτησίας ἀπορρόφησιν, ὑφέλει ὑπολειφθῆ τὸ πολὺ πρόσοδος ἐκ τῶν ἐνοικιάσεων **3,500,000**. Ἀλλὰ καὶ αὕτη δὲν εἰσεπράχθη ὑπὸ τοῦ δημοσίου, διότι, μετὰ τὴν τοσαύτην τῶν φορολογουμένων καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν καταστροφήν, ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ ἀπολογισμοῦ ὄψλοῦται, ὅτι ὑπολείπεται ἔτι, ἐκ τῆς ποσότητος ταύτης, καθυστερούν μέχρι **31** Δεκεμβρίου **1845** ἓν μέρος, ἐκ δραχ. **1,500,000** συμποσούμενον, τὸ ὁποῖον δὲν ἐλπίζεται νὰ εἰσπραχθῆ, οὐδὲ κατὰ τὸ ἥμισυ· διότι, διατελέσας ἄλλοτε εἰς τὴν τῶν ταμείων ὑπηρεσίαν, ἴδεν ὅτι αἱ τοιαῦται καθυστερήσεις, μεθ' ἑνὸς ἢ δύο ἐτῶν παρελεύσιν, ἐξαντληθέντων ὅλων τῶν καταδιωκτικῶν μέτρων, λὲν εἶναι εὐείσπρακτοι. Οὕτω δὲ, ἐκ τοῦ σημειωθέντος ἀνωτέρω ποσοῦ τῶν **3,500,000** ἀφαιρουμένων τῶν καθυστερούντων, ὑπολείπεται πρόσοδος ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως κατὰ τὰ **1842**, **2,000,000** μόνον. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκ τῶν ἐνοικιάσεων τούτων πρόσοδος, μέχρι μὲν τῶν **1842**, προέβαινεν αὐξανομένη, διὰ τὸν ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ ἐρεθισμόν, ἐκεῖθεν δὲ, τοσαῦτα παθόντων τῶν τε φορολογουμένων καὶ τοῦ λαοῦ, ἤρξατο ελαττονομένη, διὰ τοῦτο κατὰ τὰ **1843** ἡ ἐκ τῶν ἐγκτητικῶν φόρων πρόσοδος, ὑπὸ τὸ αὐτὸ τῆς ἐνοικιάσεως σύστημα καὶ τὸν αὐτὸν φορολογικὸν νόμον, ἦτον μόνον ἐκ δρ. **3,713,000**· ἐκ ταύτης δὲ, αἱ μὲν δραχ. **2 213.000** ἀπηνέχθησαν ἐξ ἐνοικιάσεως, αἱ δὲ **1,490 000** ἐξ εἰσπράξεως· διότι τότε, οὐ μόνον δὲν ἐγένετο ὡς ἄλλοτε ὑπερθεματισμός, ἐφ' οἷς ἐξέθηκε λόγοις, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ζητηθὲν ποσὸν προσηνέχθη, ἐφ' ᾧ καὶ εἴσπραξις ἐπ' αὐτῶν ἐνηργήθη. Κατὰ δὲ τὰ **1844**, ἔτος ἐπὶ τοσοῦτον εὔφορον, μόνον **3 733 000** ἀπηνέχθησαν, ὑπαρχούσης κατ' ἀμφότερα ταῦτα τὰ ἔτη τῆς ὑποχρεώσεως τῆς μετακομίσεως καὶ τῶν ἄλλων ὑποχρεώσεων· καὶ ὅμως, ἐκ μὲν τῆς μικρᾶς σημειωθείσης ἀνωτέρω ποσότητος, τῆς κατὰ τὰ **1843** πρόσοδου, ὑπελείφθη οὐχ ἧττον καθυστέρημα ἐξ **850 000**, εἰσπραχθεισῶν μόνων δραχ. **1,201,000**, ἐκ δὲ τῆς κατὰ τὸ **1844** προσόδου ὅμοιον ἔμεινε καθυστέρημα. Ὥστε οὐδέποτε ἡ πρόσοδος τῶν ἐγκτητικῶν φόρων ἀνέβη εἰς **6.000.000**, ἢ πλείω τούτων. Παραβαλλομένου δὲ τοῦ τρόπου τῆς τότε φορολογίας πρὸς τὸν τῆς νῦν ἐνεργουμένης, καὶ τῶν ἄλλων ἐκ τῶν φορολογικῶν νόμων τῶν ἐτῶν ἐκείνων ὑποχρεώσεων, καταδείκνυται, ὅτι νῦν τὸ

ταμεῖον ωφελεῖται, ἀντὶ νὰ ζημιωθῇ, πλειω, ἢ τῶν κατὰ τὰ ἐτη ἐκεῖνα εἰσπραττομένων, λαμβάνον καὶ τοι τοῦ λαοῦ τότε στενάζοντος ὑπὸ τὸ βάρος τῶν καταθλιψεων τῶν σπαγίδων, νῦν δ' εὐλογοῦντος τὸν θεὸν ἐπὶ ταῖς ὠφελείαις αὐτοῦ, μηδ' ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, μηδ' ὑπὸ ποινητόμων νῦν καταδιωκομένου, μηδ' ἀναγκαζομένου νὰ συνέρχηται περὶ τὰ διοικητικὰ καταστήματα πρὸς ἐκδίκασιν δι-ῶν μετὰ τῶν ἐνοικιαστῶν, ἐνώπιον τῶν διοικητικῶν δικαστηρίων. Ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα, κα ἂν ὑπὸ τὸ ὑπάρχον τῆς εἰσπράξεως σύστημα ὑποτεθῇ, ὅτι εἰσπράττεται ἧττον τοῦ εἰσπραττομένου τό ε ποσοῦ κα ἀ **600.000**, ἢ πλέον τούτων, τὸ ὑπουργεῖον ὅμως οὐχ ἧττον, μὴ ἀνεχόμενον νὰ ἴδῃ τὸν λαὸν, εἰς τὴν δυστυχῆ ἐκείνην κατάστασιν ἐπανερχόμενον, ἠναγκάσθη καὶ αὖθις νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ τῆς εἰσπράξεως σύστημα· ἐπὶ τῇ ἐλπιδι μάλιστα, ὅτι, ὁδηγούμενον ἐκ τῆς πείρας τοῦ παρελθόντος, θέλει δυνηθῇ, ἵνα ἀντα τὰ πρὸς περιστολὴν τῶν λεγομένων καταχρήσεων μέτρα εἰς ἐνέργειαν θέσῃ. Μεταβὰς μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ἐπίκρισιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἑ ὸς μέλους τῆς ἐπιτροπῆς προτεινομένου συστήματος τῆς ε ς τὰς κοινότητας παραχωρήσεως, καὶ ἀναγνοὺς διάφορα τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ τεμάχια, ἐξέθετεν, ὅτι κατ' οὐσίαν μὲν ὀρθὴν διαβλέπει τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ ἂν μὲν ὑπῆρχον αἱ προσήκουσαι προπαρασκευαὶ καὶ ἡ ἀπογραφὴ τῶν κοινοτήτων διοργάνωσις, ὥστε νὰ δεχθῶσιν αὐταὶ τὰς προσόδους, καὶ τὸ μὲν δημόσιον νὰ εἰσπράξῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, οἱ δὲ φορολογούμενοι νὰ μὴ καταλιβῶσι, σωτήριος τότε ἤθελεν εἶσθαι ἡ προταθεῖσα αὕτη γνώμη· παρατηροῦντες ὅμως, ὅτι ἀπὸ τοῦ **1844** τοιαύτην καὶ ἡ κυβέρνησις προθεμένη γνώμην, διέταξεν ἵνα προτιμῶνται κατὰ τὰς ἐνοικιάσεις αἱ κοινότητες, νὰ κατακυρόνωνται δ' εἰς ἄτομα, μὴ παρουσιαζουένων τοιούτων, ἐλάχιστος ὅμως ἀριθμὸς κοινοτήτων παρεσταθη· ὅτι καὶ ἐν αὐταῖς μεγίστη ἐκ τῆς ἀναδοχῆς αὐτῆς τῶν φόρων ζημία ἀπηνέχθη, τῶν μὲν δημοτικῶν ἀρχῶν εἰσπραττουσῶν τοὺς φόρους καὶ μηδὲν εἰς τὸ ταμεῖον πληρουσῶν, τοῦ δὲ δημοσίου θεωροῦντος τοὺς κατοίκους τῆς κοινοτητος ἀλληλεγγύως ὑποχρέους, καὶ καταναγκάζοντος αὐτοὺς εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ ὀφλήματος, καὶ ἀνίσως μάλιστα διὰ τὸ ἀλληλέγγυον· καὶ ὅτι, καίτοι ε ς διπλῆν οὕτω πολλαχοῦ ὑποβληθεισῶν φορολογίαν ἱκανῶν κοινοτήτων, ὀφείλονται ἔτι ἱκαναὶ ἐκ τούτου ποσότητες, πειθόμεθα ἀδιστάκτως, ὅτι οὐδὲ τὸ σύστημα τοῦτο δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ νῦν, ἄνευ ἐπαισθητῆς μὲν τοῦ δημοσίου ζημιας, ὁλοσχεροῦς δὲ τοῦ φορολογουμένου λαοῦ καταστροφῆς. Καὶ ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ προ-

ταθέντος, ὑπὸ τοῦ μονοήτου τούτου μέλους τῆς ἐπιτροπῆς, νομοσχεδίου, δεικνυται ὅτι καὶ ἐκεῖν ς ἀφορίζαλει περὶ τῆς ἀναδοχῆς ὑπὸ τῶν κοινοτήτων τῶν φόρων, ἐφ' ᾧ καὶ τι κατακρίνων ἐτυχῶς τὸ τῆς ἐνοικιάσεως σύστημα, ὡς ἐπιβλαβὲς καταδεικνύει αὐτὸ, ὡς ἐξ ἀναγκης εἰς τὸ τῆς παραχωρήσεως εἰς τὰς κοινοτητας προελθων· ἀσχοληθεὶς ὅμως περὶ τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου πολὺ ἐτέρθη, περὶ τῶν ὑπαρχουσῶν δ' σκολιῶν, περὶ ὧν ἐν ἰδίῳ παραγράφῳ τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ πραγμα εὑεται· ἀ λλογ οθεὶς δὲ τὰς κατὰ κοινότητας διαιρέσεις καὶ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀσυμφωνί ν, ἰδίας μὲν διατάξεις περὶ τούτων διενοήθη ἐν τῷ νομοσχεδίῳ νὰ καταχωίσῃ, διὰ τούτων δ' εἰσάγει αὖτις τὸ τῆς ἐνοικιάσεως σύστημα. τὸ ποῖον ἀπερρέρετ, εὐ ριθμων τινῶν ἀτόμων ἀναδεχθησομένων κατὰ κοινότητα τὰς προσόδους αὐτῆς, καὶ τούτων ἐχόντων τὸ συμφέρον τοῦ ἐνοικιαστοῦ, καταπιεσόντων δηλονοτι τοὺς λοιποὺς φορολογουμένους. Καὶ διὰ μὲν τῶν διατάξεων τούτων καθιερῶ τὸν ἐν δυσὶ ἢ τρισὶν ὑπερθεματισταῖς συναγωνισμὸν, ἀλλὰ τί ἂν δέκα ἢ πλείω τούτων μέλη τῆς κοινότητος τας προσόδους ζητήωσι νὰ ἀναδεχθῶσιν; ἢ, ἂν. αντὶ τρι ν, εἰς πέντε διαιρεθῇ ἡ κοινότης μέρη; ὅθεν οὕτως αὖθις εἰς τὸ τῆς ἐνοικιάσεως ἐπανερχόμεθα σύστημα διὰ τὸ ἀδιοργάνωτον τῶν κοινοτήτων. Διὰ ταῦτα πρέπει νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὸ ὑπάρχον τῆς εἰσπράξεως σύστημα, τὸ ὁποῖον καὶ, κατὰ τὴν ἔκθεσ ν τοῦ πρώτου εἰσαγαγόντος αὐτὸ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, φέρει ἡμᾶς εἰς τὸ ἐπιθυμητὸν διανεμητικὸν σύστημα· δὲν δικαιούμεθα δ' ἀποδειλιῶντες ἐκ των κατα τὴν πρώτην καὶ δευτέραν τοῦ συστήματος τούτου ἐφαρμογὴν ἀπαντηθέντων προσκομμάτων, συναδευόντων πάντοτε τὰς πρώτας ἐφαρμογ ς, ἐλαττον μένων δὲ καὶ ἐκλειπόντων προβαινοντος τοῦ χρόνου, ἀλλ' ὀφειλομεν νὰ ἐμμείνωμεν εἰς σύστημα, εὐλογηθὲν ὑφ' ἅπαντος τοῦ φορολογουμένου λαοῦ. Τούτων ἕνεκα καὶ τὸ ὑπουργεῖον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰ πλεονεκ ήματα καὶ ἐλαττώματα τοῦ τε ὑποστηριζομένου συστήματος καὶ τοῦ τῆς ἐνοικιάσεως, καὶ ἐκείνου ἔτι τοῦ τῆς εἰς τὰς κοινότητας παραχωρήσεως, καὶ σκεφθὲν ἐπὶ τὰς ἀθλίας καταστάσεις, εἰς ἃς τὸ δεύτερον τούτων ἔθηκε τὸν λαὸν, ὅτις ἤθελεν εἶσθαι ἀξιοδάκρυτος, ἂν τὸ σύστημα ἐν καιρῷ δὲν μετεβάλλετο, ἐπροτίμησε τὸ τῆς εἰσπράξεως, διατεθειμέ ον νὰ λάβῃ πὰν ἐκ τοῦ χρόνου καταδ ιχθεν μέτρον, ὡς συντελοῦν εἰς τὴν κατὰ μικρὸν ἢ καὶ μεγα περιστολὴν τοῦ ἐλαττώματος τῆς εἰσπράξεως. Ἐκπληροῦν δὲ τὴν εὐχὴν τοῦ ἔθνους, μὴ ἀνεχομένου νὰ ὑποκύψῃ αὖθις εἰς σπαγίδας,

ἀποκρούει πᾶν ἄλλο σύστημα. Ὅτι δὲ τοὺς σπαχιάδας δὲν ἀνεπλήρωσαν οἱ ἐπισπάται συνάγεται, διότι, ἂν τοῦτο ἠλθενεν, ὡς ἄλλοτε κατ' ἐνοικιαστῶν ἐπληροῦντο τὰ ὑπουργικὰ γραμμεῖα παραπόνων, ἤθελον νῦν πληρωθῆναι καὶ τὰ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων· οὐδὲν ὅμως κατ' αὐτῶν ἠκούσθη παράπονον, καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ ὅτι, καὶ ἂν κατὰ μέρος τὸ δημόσιον ἐζημιώθη, ὠφελήθησαν ὅμως κατὰ μέγα οἱ φοροδιαφεύγοντες. Θεωροῦν δὲ κυρίων αὐτοῦ καθῆκον τὸ ὑπουργεῖον, ἵνα προνοήσῃ περὶ τοῦ λαοῦ δέχεται πᾶσαν ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν του νομοσχεδίου προταθησομένην τροπολογίαν, ἐὰν ὁ χρόνος κατέδειξε τοιαύτην ἀναγκαίαν τε καὶ ὠφέλιμον.

Ἀντέλεξεν ὁ τὸ σύστημα τῆς εἰς τὴν κοινότητα παραχωρήσεως τῶν προσόδων πρότεινας, ὅτι ἀποδίδωσι μὲν ἐπιτηδειότητα εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, δυσαρεστεῖ ὅμως ἐκεῖνος κατὰ τοσοῦτον, διότι νῦν, ἄλλου φέρων χαρακτῆρα, θέλει ἐφαρμόσει τὸ σύστημα τοῦτο· ἐκτιμῶν δὲ τὰ ἀποτελέσματα τῆς παραδοχῆς συστήματος ἐπιβλαβοῦς φρονεῖ ὅτι, νέος εἰς τὸ στάδιον ὑπουργός, κάλλιον ἔπραττεν ἂν, μὴ ἀναδεχόμενος εὐθύνην τοιαύτην· διότι ἄδικον εἶναι νέοι τῆς πατρίδος νὰ θυσιάζωνται, νὰ μὴ διατηρῶσι δ' ἑαυτοὺς, ἵνα χρήσιμοι ἄλλοτε ἐν ἀνάγκῃ ἀνδειχθῶσι. Τὸ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ζητούμενον τῆς εἰσπράξεως σύστημα, διεπῶς ἐφαρμοζόμενον, προύκάλεσε τὴν προσοχὴν ὑμῶν τε καὶ τῆς Εὐρώπης· καὶ ἐθεωρήθη μὲν ἐν ἀρχῇ σωτήριον, κατεδείχθη δ' ὡς μὴ ἁρμόζον εἰς τὸν ἐνεστῶτα χρόνον· διότι ὁ λαὸς ἐν ὠφελήθη, ὡς ἐξέπεσεν ὁ προαγορεύσας, ἀλλ' ἐζημιώθη, φέρων μέγα βάρος εἰς τὸν πρόχειρον αὐτοῦ· ἀναλαμβάνων μὲν τὸ βάρος τοῦ κλασπέντος ἑκατομμυρίου, ἐλάχιστον δὲ μέρος ὠφελήθη ἐξ αὐτοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ πλεῖστον καταφάγων οἱ ἐπισπάται, ὑπαρχούσης ὕλης ὅλως ἐνίσου διανομῆς. Καὶ τούτου δὲ μὴ ὄντος, παρ' ἡμῖν, μὴ δυναμένοις νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὰς ἀνάγκας ἡμῶν, διὰ τῶν ὑπαρχουσῶν προσόδων, καὶ ὑποκύπτουσι κατ' ἔτος εἰς καθυστέρημα, μηδὲν δὲ τῶν ἐξωτερικῶν ἡμῶν χρεῶν δυναμένοις νὰ ἀποτίσωσιν· μικρὸν ἄρα ἐστὶ κακὸν ἑνὸς ἑκατομμυρίου κατ' ἔτος ζημίας; Καὶ οὕτως ἀνεγόμενοι ταῦτα ποῦ θέλομεν φθάσει; οὕτω δ' ἔχοντες προσόδους 13,000,000 καὶ ἴσας δαπάνας, ἐὰν δὲν εἰσπράξωμεν ὅλον τὸ τῶν προσόδων ποσὸν εἰς ὑποχρέωσιν ὑποβαλλόμεθα· ἄλλο μὴ καὶ οἱ μὴ εἰς τὰς δι-άμεις πληρονόμενοι τόκοι ἐκ 4,000,000 περίπου δραχμῶν δὲν ἀποτελῶσιν ἄλλην καθυστέρησιν, ἤτις, πρὸς τὴν ἐκ τῆς ζημίας τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως ἐξ 1,500,000, ἀποτελεῖ 5,500,000; ὁ δὲ γεωργὸς, ὁ ἐκ τῆς τοι-

αὐτῆς σπαταλῆς ἐλάχιστον ὠφελούμενος ποσὸν, χρεοῦται ἀντὶ τούτου μὲ μέγα καὶ βαρὺ χρέος. Ἡ τοιαύτη κατάστασις τότε τὸν γεωργὸν ὠφέλει, ἂν ἐνδέχετο τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἱκανοποιῇ πᾶσας τὰς ἀνάγκας ἡμῶν μὲ τοὺς ὑπάρχοντας φόρους· τούτου δὲ μὴ ὄντος, εἰς βαρείας ὑποβάλλομεν αὐτὸν ὑποχρεώσεις, ἀντὶ τῶν ὁποίων ἀρὰς θέλομεν κατὰ τοῦ συστήματος τούτου ἀκούσει. Ὡς δὲ ὑπὸ πολλῶν μαρτυρεῖται μουντάντων, καὶ ἀπὸ τῶν καταβλήτων αὐτῶν ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως δὲν ἀπηλλάγη ὁ λαός· παρατηροῦντες δ' εἰς τὰ πρακτικὰ ἡμῶν αὐτῶν θέλομεν πεισθῆ περὶ τῶν καταβλήτων τούτων. Καὶ μὴ αὐταὶ ἐλπίζεται, ὅτι θέλουσιν ἐκλείψει, γνώμονα πρότερον ἐκ τῆς ἀπροσεξίας τῶν ἁρμοδίων ὑπουργῶν; ὄχι, διότι οἱ παραδεχόμενοι ἐν σύστημα δὲν δύνανται νὰ μας ὑπόσχωσιν ἀπὸ τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα τοῦτο μεταχειρίζεται, τὸ δ' ὑπάρχον σύστημα κατεδείχθη ἀνέκαθεν ὡς ἀντὶ στηρίγματος τὰς καταχρήσεις καταπράττει· ἡ δὲ κατάβλητις οὐδὲ μικροτέρα τῆς ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν ἄλλοτε ἐνεργουμένης φαίνεται· διότι ἐκεῖνοι μὲν κατέβλιβον, ὑποχρεοῦντες τὴν περιουσίαν· οἱ δ' ἐπιστάται καὶ τὰς συνειδήσεις ἔτι διαφθείροντες· τοσαῦτα δὲ τούτου παραδείγματα ἔχομεν, ὥστε μικροῦ δέον, ἵνα καὶ αὐτὸς ὁ λαὸς ἐκ τούτου βαρυθυμήσῃ κατὰ τῶν ἐλευθεριῶν αὐτοῦ. Γνωρίζοντες δ' ὅτι ὑπάρχει ἐξάσκησις πολιτικῶν δικαιωμάτων, ὠφείλετε νὰ ἀποκρούσητε τοιοῦτον σύστημα, ἵνα μὴ ἐπιστάται ἐνεργῶσιν ἐκλογὰς βουλευτικὰς κατὰ τὴν θέλησιν τῶν ἀρχόντων, οἱ δὲ ἐρχόμενοι βουλευταὶ, τῇ συμπράξει τῆς ἐξουσίας, ὦσι τυφλὰ αὐτῆς ὄργανα καταστρεφομένου οὕτω τοῦ ἱερωτέρου τῶν δικαιωμάτων ἡμῶν. Ὅτι δὲ ταῦτα ἁπλῶς ὑποθέσεις δὲν εἶναι, ἐμαρτυρήθη ὑπ' αὐτῆς τῆς πείρας, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ παρελθόντος, καθ' ὃ μυρίαι ἀναφοραὶ καινοφανῆ περιέγραφαν διαθήματα. Πᾶν ὅ,τι ὁ ἐνοικιαστὴς, κατὰ τοῦ προλογισμένου νὰ πράξῃ δύναται, τὸ αὐτὸ καὶ ὁ ἐπιστάτης ἐνεργεῖ, πλέον τῶν ἀληθῶς σημείων αὐτὸν καὶ τοὺς πρωΐμους καιροὺς εἰς ἀποκοπὴν ὑποβάλλων· μεῖζον δ' οὗτος ἢ ἐκεῖνος συμφέρον ἔχει, οὗτος μὲν ἵνα ὑποστηριχθῇ παρὰ τῶν πατρώνων αὐτοῦ καὶ τὰ ἀρεστὰ καταδειχθῇ πράττων, πρὸς δὲ καὶ ἵνα ὠφεληθῇ ὑλικῶς, ἐκεῖνος δὲ μόνον ἐκ τοῦ τελευταίου σκοποῦ εἰς πάντα ὠθούμενος. Καὶ ἀληθῶς μὲν τὸ τῆς εἰσπράξεως σύστημα εἰς τὸ διανεμητικὸν φέρει ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐκ τοῦ συστήματος τούτου ἐπενεχθεῖσαι ζημίαι εἰς πολλῷ δυσχερεστέραν προάγουσιν ἡμᾶς θέσιν· καὶ οὐδεὶς μὲν ἤθελεν ἀνταλλάξει κατὰ τοῦτο, μικρᾶς οὔσης τῆς διαφορᾶς ἐκ τινων ἑκατοντάδων χιλιάδων,

ἀλλὰ τί ὅταν 1.500 000 καὶ 2.0 0.0 0 δείκνυνται ὡς ζημία, ὡς συνάγεται ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ 1845; ἐνῷ ἂν τότε ἦτον ἐνοικιάσεις ἤθελεν ἀπενεχθῆ 5.000 000 ἴσως διὰ τὴν ὕξησιν ἐπὶ τοιοῦτον τὴς παραγωγῆ.· οὕτω δὲ, προσβαλλομένης τῆς ἀξιοπρεπείας ἡμῶν ἵνα τί ἐμμένομεν εἰς σύστημα τοιοῦτον; Ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἐλέχθη, ὅτι οἱ τῆς ὑπουργικῆς μερίδος βουλευταὶ ὑποστηρίζουσι τὸ σύστημα τοῦτο, ἵνα ἐκ τῶν νίκεων εἰς ἐπιστασίας διαιτήσωσι, καὶ ἐκ τοῦ δημοσίου πλούτου ὑπὲρ αὐτῶν ὡραιεθῶσι τινα· τοῦτο δὲ μόνον ἱκανὸν ἦτον, ἵνα ἀναγκάσῃ ἡμᾶς ἐν μιᾷ φωνῇ κατὰ τοῦ συστήματος νὰ κραυγάσωμεν, ὅπως τοιαύτας φήμας διαψεύσωμεν ἂν δὲ συμφέροντα, ἔχῃ ἐν τῷ συστήματι τούτῳ τὸ ὑπουργεῖον, ἡμεῖς, προσβαλλομένης οὕτω τῆς ὑπολήψεως ἡμῶν ὀφείλομεν μόνον περὶ τῶν δημοσίων νὰ προνοήσωμεν, ὀλιγωροῦντες τῶν συμφερόντων τοῦ ὑπουργείου. Ἐπειδὴ δ' ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀπέκρουσε τὸ σύστημα τῆς εἰς τὰς κοινότητας τῶν προσόδων παραχωρήσεως διὰ τοῦτο, καὶ περὶ τούτου λέγεται, ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ δι' ἐγωϊσμόν, ἀλλὰ καὶ παρατηρήτης τὰς προσηκούσας καὶ προσβαλλομένας τὰς ὠφελίμους δέχεται οὗτος ὡς πρότεινα· ἐπιθυμεῖ ὅμως νὰ ἐπιδειχθῶσι τοιαῦται ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ὑπουργοῦ, μηδέποτε ἀνεχόμενος νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὰ τὴν πολιτείαν παραβλάπτοντα. Ὡς λόγους κατὰ τοῦ συστήματος τούτου τῆς παραχωρήσεως ἔφερεν ὁ ὑπουργὸς τὸ ἀδιοργάνωτον τῶν κοινοτήτων, ἀγνοεῖται ὅλως τί διὰ τούτου ἐννόει, ἢ τίνες εἰσὶν αἱ διοργάνωσιν τοιαύτην ἔχουσαι κοινότητες. Καὶ δὲν ὑπέθετε μὲν, ὅτι πρέπει συμβούλιον νὰ σχηματίζηται, καὶ ἐν αὐτῷ νὰ ἀποφασίζηται ἡ τῶν προσόδων ἀναδοχή, διότι οὐδέπω τε δύναται νὰ ἐπιληφθῇ εἰς τοὺς κατοίκους ὅλους τῆς κοινότητος, καὶ εἰς τοὺς μὴ θέλοντας τοιαύτας νὰ ἀναδεχθῶσιν ὑποχρεώσεις· ἐπρότεινε δὲ τὸ τοιοῦτον μέτρον, ἵνα τὸ δημόσιον καὶ ἰδιόκτητον συμβιβάσῃ συμφέρον ἀπὸ τῶν ζημιῶν μὲν τοῦ δημοσίου ὑπὸ τὸ τῆς εἰσπράξεως σύστημα, τῶν φορολογουμένων δὲ ὑπὸ τὸ τῆς ἐνοικιάσεως. Καὶ ἀληθῶς μὲν δὲν ἀντεπροσωπεύθησαν αἱ κοινότητες, ἀλλὰ τοῦτο ἐγένετο ἕνεκα τοῦ τρόπου τούτου τῶν ἐνοικιάσεων καὶ τῶν περιστάσεων, διὰ τὰς ὁποίας πολλὰ μέσα ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ μεταχειρισθῇ, παρά τε ταῖς ἐπαρχιακαῖς ἀρχαῖς καὶ τοῖς ὑπουργικοῖς ὑπαλλήλοις, πρὸς κατακύρωσιν, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε ἐσύμφερεν εἰς αὐτάς· ὁ βασιλικὸς ἔφορος δὲν ἤθελε παρουσιάσει οὔτε κοινοποίησιν εἰς τὴν κοινότητα, ἀλλὰ τὴν σήμερον οὐδ' ὁ ἔφορος οὐδ' ὁ σύμβου-

λος δύναται νὰ κάμῃ τι τοιοῦτον. Οὐδεμία δ' ἀνάγκη νὰ περιμένηται διοργανισμὸς κοινοτήτων. Εἶναι δ' αὐταὶ μᾶλλον ἀξιόχρεοι τῶν ἐνοικιαστῶν, ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι καὶ κατάστασιν κινητὴν καὶ ἀκίνητον ἔχοντες, καὶ τὰς στερεοδικίας τῶν ἐνοικιαστῶν μὴ γινώσκοντες, καὶ τὰ δικαστήρια φοβούμενοι δύνανται νὰ πληρόωσιν εὐκόλως τὸ χρέος των, ὥστε ἡ καθυστέρησις καὶ ἡ καταθλῖψις, ἃς ὁ ὑπουργὸς φοβεῖται, ἐλλείπουσιν ἀπὸ τοῦ συστήματος τούτου, συμβιβάζεται δὲ ἄριστα τὸ συμφέρον τῶν ἰδιωτῶν πρὸς τὸ τοῦ δημοσίου. Ἔθηκε δὲ καὶ τὸν ὅρον τῆς ἐνοικιάσεως, ἐπειδὴ δύνανται νὰ παρουσιασθῶσι καὶ κοινότητες, μὴ θέλουσαι νὰ ἐνοικιάσωσι τὰς προσόδους των. Ἀφῆκε δὲ καὶ τὴν δημοπρασίαν ὡς ἐλατήριον τῆς συμπνοίας καὶ τῆς συμφωνίας τῶν μελῶν τῶν κοινοτήτων, ἵνα μὴ ἡ πλειονοψηφία καταθλίβῃ τὴν μειοψηφίαν, αἰτουμένη παρὰ τοῦ ἐφόρου τὰς προσόδους μόνη. Παρετήρησεν ἐπὶ τέλους, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπάρχουσι τρία συστήματα, ἀλλὰ δύο, διότι δύο μόνον νομοσχέδια ὑπάρχουσι συντεταγμένα· πρέπει λοιπὸν ἡ βουλὴ, πρὶν ἢ ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν νομοσχεδίων, νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τοὺς ὑπερασπίζοντας τὴν ἐνοικίασιν, νὰ συντάξωσι καὶ αὐτοὶ τὸ νομοσχεδιόν των· διότι δὲν δύναταί τις νὰ δεχθῇ ἀρχὴν κατ' ἰδίαν νομοσχεδίου, ἄνευ τῆς γνώσεως τῶν καθ' ἕκαστα.

Ἀπάντησεν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν περὶ τοῦ τελευταίου τούτου, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ προαπεφάσισεν, ὅτι, διὰ νὰ μὴ δαπανηθῇ καιρὸς ἐπὶ ματαίῳ, τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ ὑποστηρίζοντα τὴν ἐνοικίασιν, θέλουσι συντάξει τὸ νομοσχέδιον, ἂν γείνῃ λεκτὴ ἡ ἐνοικίασις, ἂν δ' ἡ εἴσπραξις, καθίσταται περιττὸν τὸ τῆς ἐνοικιάσεως νομοσχέδιον· ὥστε περὶ τούτου δὲν δύνανται ἤδη νὰ γείνῃ λόγος. Παρακαλεῖ δὲ καὶ αὐτὴ περὶ τῆς ἐπιπτώσεως τῆς ἀποφάσεως, καθότι ἡ ὥρα τοῦ θερισμοῦ ἐπέστη, καὶ ὁ καιρὸς, εἰς ὃν εὑρισκόμεθα δὲν ἐπιτρέπει τὴν περαιτέρω ἀναβολήν. Ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐνοικίασις, ἂν γείνῃ δεκτὴ διὰ νὰ συνταχθῇ τὸ νομοσχέδιον, νὰ συζητηθῇ ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα νὰ διέλθῃ διὰ τῆς γερουσίας, νὰ κοινοποιηθῇ καὶ νὰ λοιπῇ ἡ διὰ τὴν ἐνοικίασιν ἀπαιτουμένη προθεσμία, θέλει παρέλθει καὶ ὁ Μάϊος· ὥστε θέλουσιν ἐνεργηθῆ αἱ ἐνοικιάσεις τὸν Ἰούνιον. Ἐπειδὴ δὲ δὲν δύναται νὰ γίνῃ κατακύρωσις εἰς τὴν πρώτην προσφοράν, θέλουσι μένει ἐκκρεμεῖς αἱ δημοπρασίαι τὸν Ἰούνιον, καὶ πάλιν ἡ εἴσπραξις θέλει γίνεσθαι δι' ἐπιστατῶν.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἔρριψεν εἰκῇ εἰς τὴν πρώτην του ἀγόρευσιν, ὅτι δίδεται τὸ δικαίωμα

τῆς συζητήσεως καὶ εἰς τὸν περυσινὸν νόμον, αὐτὸς ὅμως φρονεῖ, ὅτι, ἂν γείνῃ δεκτὸν τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξ ως, ἡ βουλὴ πρέπει νὰ παραδεχθῇ τὸν περυσινὸν νόμον. Δὲν φοβεῖται δὲ τὴν ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως βραδύτητα, διότι οἱ διορισθησόμενοι ἐπιστάται εἶναι εἰς βάρος τῶν ἐνοικιαστῶν. Ὁ δὲ νόμος τῆς ἐνοικιάσεως εἰς μίαν ἡμέραν δύναται νὰ συνταχθῇ, καθότι καὶ ὁ πρώην ὑπουργὸς, ἔχων τὴν ἰδέαν τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως, εἶχε συντεταγμένον τὸ περὶ ταύτης νομοσχέδιον.

Ἐπανέλαβεν ὁ ὑπουργὸς, ὅτι αὐτὸς ἀνέφερεν εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσιν του, ὅτι ὁ λόγος προκειται περὶ τῆς ἀρχῆς, δύναται δ' ἀκολούθως νὰ κάμῃ ὁ βουλόμενος πρόσθετον ἄρθρον εἰς τὸν περυσινὸν νόμον, ἂν ἀφαιρέσῃ ἄλλο· ἂν δ' ἡ βουλὴ θελήσῃ νὰ παραδεχθῇ τὸν περυσινὸν, αὐτὸς μένει ἔτι μᾶλλον εὐχαριστημένος· οὐχ ἧττον ὅμως ἡ πρώτη παρατήρησις του εἶναι ὀρθή.

Μετὰ ταῦτα παρετήρησε ἕτερος, ὅτι, ἐπειδὴ μετὰ τὸν ὑπουργὸν πρέπει ν' ἀγορεύσῃ τις, παρακαλεῖ ν' ἀγορεύσῃ αὐτὸς αὖριον, καὶ μετ' αὐτὸν νὰ κλείσῃ ἡ συζήτησις. Τὴν γνώμην ταύτην παρεδέχθη ἡ βουλή.

Ὁ προεδρεύων λοιπὸν, ἀναγγείλας ὅτι αὔριον μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ αἰτήσαντος ἄρτι τὸν λόγον βουλευτοῦ, θέλει τελειώσει ἀριστικῶς τὸ ζήτημα, ἐκήρυξε διαλελυμένην τὴν συνεδρίασιν περὶ τὴν 4. ὥραν μ. μ.

Ὁ Προεδρεύτας Ἀντιπρόεδρος

Α. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ. Οἱ Γραμματεῖς

Ἰω. Ζάρκος.

Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΗ'.

Τῆς 11 Ἀπριλίου.

Σήμερον τὴν ἑνδεκάτην Ἀπριλίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ. τῶν ΚΚ. βουλευτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ βουλευτηρίου, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνομαστικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 98, ἀπόντων δὲ ἄνευ ἀδείας ἢ κωλύματος 5, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας, ἅτινα ἐγκριθέντα, ὑπεγράφη ἀνευρέτως τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν γραμματέων.

Ἓν πρώτον ἀνέφερέ τις, ὅτι ἐπληροφορήθη, ὅτι ὁ ἔντιμος Κ. Κανάρης διωρίσθη πρὸ ἡμερῶν γερουσιαστὴς καὶ φέρει μάλιστα μεθ' ἑαυτοῦ τὸν διορισμόν του. Δὲν πιστεύει ὅμως, ὅτι ὁ ἔνδοξος καὶ ἱστορικὸς Κανάρης καταδέχεται νὰ ἐμπορεύηται τὴν

βουλευτικὴν ψῆφόν του, καὶ νὰ διατελῇ βουλευτὴς, ἐνῷ πράγματι εἶναι διωρισμένος Γερουσιαστής. Παρακαλεῖ λοιπὸν αὐτὸν νὰ ἀφεύσῃ τὴν τοιαύτην φήμην καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ὑπόνοιαν.

Ἀπήντησεν ὁ περὶ οὗ λόγος, ὅτι ἡ τοιαύτη εἴδησις εἶναι ἀνύπαρκτος, διότι αὐτὸς οὔτε Γερουσιαστὴς διωρίσθη, οὔτε δίπλωμα ἔχει, οὐδ' ἤθελέ ποτε καταδεχθῆ νὰ διατελῇ βουλευτὴς, ἂν ἐλάμβανεν ἄλλην θέσιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης λαβὼν τὸν λόγον, διὰ νὰ δώσῃ τὰς ζητηθείσας πληροφορίας περὶ τοῦ Κ. Ε. Μάσσωνος, ἀνέφερεν ἐν προοιμίῳ μὲν, ὅτι ἐσπευσεν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς παρὰ τοῦ βουλευτοῦ γενομένης χθὲς αἰτήσεως, ἵνα δείξῃ πᾶσαν διάθεσιν ἔχει ν' ἀπαντᾷ καὶ νὰ δίδῃ τὰς αἰτουμένας πληροφορίας. Ἐπειδὴ δὲ δὲν δύναται μόνος νὰ ἐπιβλέπῃ ἐφ' ὅλων τῶν ἀπανταχοῦ ὑπαλλήλων τοῦ τόσον ἐκτεταμένους κλάδου τῆς Δικαιοσύνης, οὐδ' ἀνέχεται μόνος τὴν εὐθύνην τῶν τυχὸν παρ' ἑκάστου πραττομένων καταχρήσεων, ἂν εὑρίσκηται εἰς ἄγνοιαν τούτων, παρακαλεῖ ἕκαστον βουλευτὴν, ὡς ὄντα καὶ τοῦτον ὑπόχρεων νὰ ἐφορᾷ καὶ ἐνθαρρύνῃ, ἵνα καταγγέλλῃ πᾶν ἂν κατάχρησιν. βεβαίως ὢν, ὅτι ὁ ὑπουργὸς θέλει λάβῃ ἀμέσως τὰ προσήκοντα θεραπευτικὰ μέσα, διότι οὐδέποτε ὑποφέρει νὰ παρεκκλίνῃ τῆς εὐθείας ὁδοῦ ἡ δικαιοσύνη, χάριν πολιτικῶν λόγων. Ἐπὶ δὲ τοῦ αἰτηθέντος εἶπεν, ὅτι ὁ Κ. Ε. Μάσσων διωρίσθη Ἀρεοπαγίτης κατὰ τὸ 1844. κατὰ δὲ τὴν 30 Αὐγούστου 1845 ἐχορηγήθη εἰς αὐτὸν διὰ Β. Διατάγματος ἄδεια ἀπουσίας μετὰ χορηγίας ὁλοκλήρου τῆς μισθοδοσίας του ἐπὶ τέσσαρας μῆνας. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀδείας ἔπαυσεν ἐκτοτε πᾶσα μισθοδοσία, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δὲν ἐγένατο δεκτὴ ἡ πρᾶξίτης του.

Μετὰ ταῦτα δὲ, παρατηρήσαντα, ὅτι ἔπρεπεν ὁ ὑπουργὸς νὰ δηλώσῃ τὴν περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς δικαιοσύνης ἐπιθυμίαν του διὰ ἐγκυκλίου, ὁ ὑπουργὸς ἀνέγνω τὴν ἑξῆς ἄρτι εἰς χεῖρας εἰληφθεῖσαν ἐγκύκλιον. Ἔχουσαν οὕτω·

« ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

Πρὸς τοὺς παρὰ τοῖς δικαστηρίοις Εἰσαγγελεῖς.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς εὐηρεστήθη νὰ μὲ ἀναθέσῃ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης.

Ἀναγγέλλων τοῦτο πρὸς ὑμᾶς, Κ. Εἰσαγγελεῦ, σπεύδω νὰ σᾶς ἐκφράσω ταυτοχρόνως τὴν ἰδιάζουσαν ἔφεσίν μου νὰ ἴδω

τὰ δικαστήρια τοῦ κράτους διπλασιάζοντα τὸν ἀξιέπαινον αὐτῶν ζῆλον τοῦ νὰ διανέμηται εἰς τοὺς Ἕλληνας, συμφώνως μὲ τὰς εὐχὰς τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν βουλευτικῶν σωμάτων, σύντομος, φωτισμένη, ἀμερόληπτος καὶ ἀπὸ πᾶν αἴσθημα πολιτικῆς, ἢ ἀτομικῆς συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας ἀνεπηρέαστος δικαιοσύνη.

Φύλακες ἄγρυπνοι καὶ στιβεροὶ τοῦ νόμου τῶν δημοσίων καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐλευθεριῶν, θέλετε καταβάλλει πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ὑψηλοῦ τούτου σκοποῦ ὅλας ὑμῶν τὰς δυνάμεις, θέλετε ἐλκύσει τὰς προσπαθείας σας μετὰ τὰς τοῦ παρ' ᾧ διατελεῖτε δικαστηρίου, συμπράττοντες καὶ συνεργαζόμενοι ἐπὶ τούτῳ μετ' αὐτοῦ, ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς ἐμπιστευομένης εἰς ἕκαστον ὑμῶν δικαστικῆς ἐξουσίας.

Ὡς μέλη τοῦ αὐτοῦ σώματος, θέλω σᾶς θεωρεῖ μετὰ τοῦ δικαστηρίου παρ' ᾧ διατελεῖτε ἀλληλεγγύους ἠθικῶς, ὡς πρὸς τὴν ἀκριβῆ τοῦ νόμου ἐκπλήρωσιν, καὶ πέποιθα, ὅτι, διὰ συντόνου καὶ ἐμβριθοῦς τῶν καθηκόντων ὑμῶν ἐνεργείας, δὲν θέλετε μοὶ δώσει, εἰμὴ ἀνομὴν νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Α. Μ. εἰς ἐκείνους τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, ὅσοι, ἐμπεσόντες μὲ τὴν βαθεῖαν συναίσθησιν τοῦ προορισμοῦ των, θέλουν ἀναδείξει ἀρκετὰ καὶ ἀποτελέσματα ἄξια τῆς τιμαλφοῦς διακρίσεως.

Τὴν παροῦσαν θέλετε κοινοποιήσει εἰς τὸ παρ' ᾧ διατελεῖτε δικαστήριον. »

Παρετήρησεν ἕτερος μετὰ τοῦτο, ὅτι ἀπορεῖ πῶς ἡ παραίτησις τοῦ κυρίου Κ. Μάσσωνος δὲν ἐγένετο εἰσέτι δεκτή, ἀφοῦ, δυνάμει ῥητοῦ ἄρθρου τοῦ διοργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων, ὁ ῥηθεὶς ὑπάλληλος εἶναι αὐτοδικαίως πεπαυμένος. Καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ ἂν ἤδη θέλῃ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀπόλυσις τοῦ κυρίου Κ. Μασσώνος καὶ ἡ ἀντικατάστασις αὐτοῦ παρ' ἑτέρου.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἀπήντησεν, ὅτι, μόλις χθὲς ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντα, δὲν δύναται εἰσέτι νὰ προτείνῃ διορισμούς, πρὶν ἢ πληροφορηθῇ τὰ δέοντα περὶ τοῦ προσωπικοῦ. ἐπὶ τούτου δ' ἐγράφη ἐγκύκλιον εἰς τοὺς ἁρμοδίους ὑπαλλήλους· εἰδικῶς δὲ περὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ Κ. Μάσσωνος θέλει φροντίσει νὰ γείνῃ δεκτή.

Μετὰ ταῦτα ἀνεγγέλθη ἀντικείμενον ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ φορολογίας νομοσχεδίου, ἔλαβε δὲ τὸν λόγον ὁ χθὲς γεγραμμένος ἐν ἀγορεύσῃ.

Ἀνέφερε δ' ὅτι, ὢν ὑπὲρ τοῦ συγχωνεύσεως τῆς εἰς εἴδη ἐνοικιάσεως θέλει ἐκθέσει τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ λόγους, παραβάλλων αὐτὸ πρὸς

τὸ τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως καὶ ἀναιρῶν τοὺς ὑπὲρ τούτου λόγους. Τὸ σύστημα τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως, ἄγνωστον ὂν κατὰ τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ, ἐθεωρήθη ἄλλοτε προκριτότερον τοῦ τῆς ἐνοικιάσεως, καθότι ἐλπίζετο, ὅτι ἤθελον παύσει δι' αὐτοῦ αἱ καταπιέσεις, καὶ ἤθελε παραχθῇ ποσὸν ἴσον μὲ τὸ τῆς ἐνοικιάσεως. Ἡ πεῖρα ὅμως ἀπέδειξεν ἄλλα παρὰ τὰ εἰκαζόμενα ἀποτελέσματα· καθότι ἡ μὲν καταπίεσις, προερχομένη ἐκ τῶν στρεβλῶν διατάξεων τῶν προϋπαρχόντων νόμων, ἐξέλειπε, μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν νέων φορολογικῶν νόμων· ἐπειδὴ δι' αὐτῶν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς μετακομιδῆς περιωρίσθη εἰς τὸν ἕκατον βαθμόν, ὡς καὶ ἡ φορολογία τῶν καρπίμων δένδρων, καὶ τὸ σύστημα τῆς τῶν ἀμπέλων φορολογίας ὅλως μετεβλήθη. Ἐξηλείφθησαν λοιπὸν αἱ καταχρήσεις, αἱ προερχόμεναι ἐκ τῶν στρεβλῶν διατάξεων τοῦ προϋπάρχοντος νόμου. Τὰ δὲ λοιπὰ εἴδη τῶν καταπιέσεων, περὶ ὧν πολλάκις ἐν τῇ βουλῇ κατὰ τὰς προτέρας βουλευτικὰς συζητήσεις ἐγένετο λόγος, διατηροῦνται πάντα, καὶ προβληματικῶν καθίστανται, ἂν διὰ τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως ἐλαττώθησαν ἢ ἐπηυξήθησαν· διότι καὶ οἱ ἐπιστάται τῶν δημοσίων προσόδων ἔχουσι τὸ αὐτὸ συμφέρον εἰς τὴν καταπίεσιν, ἵνα καλύψωσι τὰς καταχρήσεις· Ἡ δὲ κατάστασις αὕτη εἶναι τόσῳ δεινοτέρα, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει μέσον θεραπείας, ὡς ἐνεχομένης εἰς ταύτην καὶ αὐτῆς τῆς κυβερνήσεως· ἐνῷ αἱ παρὰ τῶν ἐνοικιαστῶν γενόμεναι, ὡς ὄντων ἴσης θέσεως πρὸς τοὺς καταπιεζομένους, ἔχουσιν ἀλεξιφάρμακον τήν τε Κυβέρνησιν αὐτὴν καὶ τὰ δικαστήρια. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν καθυστέρησιν καὶ τὸ ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων, εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι, ἐνῷ ἔχομεν τὴν αὐτὴν καθυστέρησιν, πάσχομεν τὴν ἐλάττωσιν τῶν εἰσοδημάτων. Ἐπειδή, ἐνῷ ἄλλοτε διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐνοικιάσεως ἔρχονον εἰς 16 καὶ 17 ἑκατομμύρια, ἤδη διὰ τοῦ τῆς εἰσπράξεως μόλις ἀνέβησαν εἰς 13 ἑκατομμύρια, ἢ κατὰ τοὺς πραγματικώτερον ὑπολογίζοντας ἑνδεκα ἑκατομμύρια. Ἡ δὲ θλιβερὰ αὕτη κατάστασις προέρχεται ἐκ τῶν καταχρήσεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, πρὸς μεγίστην ζημίαν τοῦ ἔθνους καὶ πρὸς κυρίαν βλάβην τῆς δημοσίου ἠθικῆς, προερχομένην ἔκ τε τῆς διαφθορᾶς πλείστων ὑπαλλήλων, καὶ ἐκ τῆς γενομένης ἰδέας εἰς τοὺς πολίτας, ὅτι, ἀφοῦ τὰ πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν διδόμενα κατακρατοῦνται παρὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, μέγιστον κέρδος εἶναι ἡ ὑπεκφυγὴ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν νόμων. Αἱ γενόμεναι καταχρήσεις εἶναι τοῖς πᾶσι γνωσταὶ, καὶ παρὰ πάντων ὁμολογοῦνται. ἐκήρυξε δ' αὐτὰς πολλάκις

ἀπὸ τοῦ ῥήματος καὶ αὐτὸς ὁ πρώην ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ὅτε ἤθελε νὰ δικαιολογηθῇ. Πρό τινων δ' ἡμερῶν, ὅτε προέκειτο περὶ τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς του, εἶπε ῥητῶς, ὅτι ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἠλιδος, ἐχούσης **260** χωρία, μόλις **10000** κοιλὰ εἰσεπράχθησαν, ἐνῷ ἄλλοτε εἰσεπράττοντο ὑπὲρ τὰ **100,000**· ὁ αὐτὸς δ' εἶπεν, ὅτι ἐκ τῆς Δίβρης, ἐξ ἧς ἄλλοτε **100** ἢ **80** κοιλὰ συνελέγοντο, μόλις ἤδη **32** κοιλὰ εἰσεπράχθησαν. Ἂν δὲ ταῦτα χρόνως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἔκθεσις τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν, περὶ τῶν ἐπαρχιῶν Κορινθίας, Ἀκαρνανίας καὶ λοιπῶν, θέλει φανῇ, ὅτι οἰκτρὰ ὑπῆρξεν ἡ τῶν προσόδων κατάστασις. Οὐδεμία δὲ μακροπνοιῶν χρεία, ἀρκεῖ καὶ αὐτὴ ἡ περυσινὴ τῶν βουλῶν, πρὸς τὸν βασιλικὸν λόγον, ἀπάντησις μαρτυρεῖ ἀλανθάστως τὰς μεγάλας καταχρήσεις, τὰς ὁποίας καὶ αὐτοὶ οἱ νῦν ἐναντιούμενοι συνωμολόγησαν τότε, συμφωνήσαντες νὰ ζητήσωσι θεραπείαν. Οἱ δὲ ὑπολογισμοὶ τοῦ νῦν ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, λαβόντος ὡς βάσιν τὴν διὰ τῆς ἐνοικιάσεως εἴσπραξιν τοῦ ἔτους **1842**, καὶ παραβαλόντος αὐτὴν πρὸς τὰς μετὰ ταῦτα, διὰ τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως, γενομένας τοῦ ἔτους **1845** καὶ **1846**, καὶ εὑράντος αὐτὴν τούτων ὑποδεεστέραν, δὲν στηρίζεται οὐδ' ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδ' ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, οὐδ' ἐπὶ τοῦ αἰθέρος, ἀλλ' ὑρίσταται εἰς μόνην τὴν ἔνθερμον καὶ εὐρυᾶ κεφαλὴν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν· διότι, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀπολογισμοὺς τῶν παρελθόντων ἐτῶν, τοὺς ὑπὸ τοῦ **Κ. Λεβίδου** διευκρινηθέντας, θέλει **εὑρεῖν σελίδι 142, ὅτι ὁ ἀγκτητικὸς** καὶ ὁ ἐπικαρπίας φόρος καταδεικνύει εἰσπρακτέα, ἤτοι μετὰ τὴν ἐνοικίασιν βεβαιωθέντα, **7,173,086:07**· μέχρι δὲ τοῦ τέλους τῆς χρήσεως τοῦ **1842** εἰσπραχθέντα **1,521,144:50**· κατὰ δὲ τὸ **1843, 3,579,112:20**· ὥστε τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῆς χρέωσεως τοῦ **1842** ἀναβαίνει εἰς **5,100,256:70**, ὑπελείφθησαν δὲ καθυστεροῦντα **2,072,829:37**, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πάντη ἀπωλεσμένα, διότι, καὶ **κατὰ** τὸ **1844** καὶ κατὰ τὸ **1845**, εἰσεπράχθησαν ἐκ τῶν καθυστερούντων τοῦ **1842 457,069:40**, ὥστε τὰ πραγματικῶς εἰσπραχθέντα διὰ τὸ **1842** εἶναι **5,557,326:10**. Ταῦτα δ' ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν παραβόξως κατέντεινεν εἰς **2,500,000**, μὴ αἰσθανόμενος, ὅτι οὕτω δὲν συμβιβάζεται ἡ λεγομένη καταπίεσις τῶν προλογουμένων, μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐνοικιαστῶν. Ἐνῷ δὲ τοιοῦτον εἶναι τὸ εἰσπραχθὲν ποσὸν τοῦ **1842** ἔτους, τὸ τοῦ **1846**, ἂν πιστεύσῃ τις τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, ἀναβαίνει εἰς **5,000,000**. Ἂν καὶ ἔχη ἕκαστος βουλευτὴς πολλὰ διδόμενα, ἐκ πολλῶν περιστάσεων, νὰ μὴ δίδῃ πίστιν εἰς τὰ παρὰ τῶν ὑπουργῶν λεγόμενα, ἂν δὲν ἦναι βεβαιωμένα ἐπισήμως, καὶ τόσῳ μᾶλλον καθόσον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἠπατήθη ἐπανειλημμένως ἡ προσωρινὴ κατάστασις τοῦ ἔτους **1845** ἀλλὰ δὲν καθυπερβλήθη· καὶ τὴν παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ ὅμως τῶν οἰκονομικῶν παραδεχόμενος ποσότητα λέγει, ὅτι καὶ αὐθις μεγίστη ἐγένετο κατάχρησις· διότι, ἐκ τῶν **5,000,000**, πρέπει νὰ ἀφαιρεθῶσιν **600,000** ὡς ἔξοδα εἰσπράξεως, καὶ τότε μένουσι **4 4! 0 000.** Ἂν δ' ἐνθυμηθῇ τις τὴν ἀνάπουσον εὐφορίαν τοῦ ἔτους **1846**, καὶ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν πρόοδον τῆς γεωργίας καὶ φυτουργίας, τὴν μετὰ τὸ **1842** γενομένην, θέλει πεισθῇ, ὅτι, προσθέτων **30** τοῖς **0/0** ἐπὶ τῶν εἰσπρακτέων τοῦ **1842**, δὲν θέλει πράξει ὑπερβολήν· ἀλλὰ, καὶ **20** τοῖς **0/0** ἂν ὑπολογίσῃ, ὑπάρχει αὔξησις **1,111,000**, ὥστε τὸ ποσὸν ἔπρεπε νὰ φθάσῃ εἰς τὰ **6,668 326:10.** Ἀλλὰ καὶ αἱ τιμαὶ τῶν προϊόντων ὅλων κατὰ τὸ **1842** ἦσαν εὐτελέσταται, κυρίως δὲ οἱ δημητριακοὶ καρποί· διότι ὁ σῖτος ἐπωλήθη τότε πρὸς **15** λεπ. τὴν ὀκᾶν, ἤτοι **3: 35** τὸ κοιλὸν, ἐξοῦ καὶ ἡ κυβέρνησις ἔλαβε τὸ ἔκτακτον μέτρον τῆς ἐκδόσεως προστατευτικοῦ τῆς γεωργίας νόμου. Κατὰ δὲ τὸ **1846**, καὶ τὰ λοιπὰ προϊόντα μᾶλλον ἐτιμήθησαν, καὶ ὁ σῖτος ἐπωλήθη πρὸς **6** καὶ **7** δραχ. τὸ κοιλόν· ἀλλ' ἂν ληφθῇ μέσος ὅρος μόνον **5: 25** τὸ κοιλὸν, καὶ λογισθῇ ἡ ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν τιμῶν προερχομένη αὔξησις, θέλομεν ἔχει ἔτι **1,800,000**· προσθέτοντες δὲ τοῦτο εἰς τὰς **6,668,326: 10** εὑρίσκομεν, ὅτι τὸ ἀληθὲς ποσὸν ἔπρεπε ν' ἀναβαίνῃ εἰς **8,468 326: 10.** Ὥστε, καὶ ἂν ἐξαιρεθῶσιν ἐκ τούτου αἱ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ὑπολογισθεῖσαι **700,000**, ὡς ἐκ τῶν μικρῶν ἐπενεχθεισῶν εἰς τὴν φορολογίαν ἐλαττώσεων προελθοῦσαι, ἂν καὶ αὗται εἰς μόνον **250,000** ὑπελογισθήσαν, ὑπολείπονται αὐθις **7,768,326.** Ἂν λοιπὸν παραβληθῇ τοῦτο μὲ τὸ τῆς ὑποθετικῆς ἀξίας τῶν **4,400,000**, θέλει γνωσθῇ ἡ οὐσιωδεστάτη ἔλλειψις. Κακῶς λοιπὸν ὁ ὑπουργὸς τοὺς ἐπὶ τοῦ **1842** ὑπολογισμοὺς ὑπελόγισεν, ὡσαύτως δὲ καὶ τοὺς περὶ τοῦ **1843** καὶ **1844**· συγκεφαλαιώσας τοῦ μὲν πρώτου τὴν εἴσπραξιν εἰς **3,200,000**, τοῦ δὲ δευτέρου εἰς **3,700,000**, ἐσφαλμένως ὑπελόγισεν, ἐπιλαθόμενος, ὅτι πολλοὶ φόροι, ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ἐνοικίασιν, ἐξηρέθησαν, καὶ κατ' αὐτὰ τὰ ἔτη ἐγένετο εἴσπραξις καὶ οὐχὶ ἐνοικίασις· καὶ ἄνευ τούτου ὅμως τὰ ποσά, τὰ παρουσιασθέντα ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ, δὲν εἶναι ὀρθά· ἐπειδὴ τὰ βεβαιωθέντα εἰσοδήματα τοῦ **1843** εἶναι **5,557,629: 51**, κατὰ δὲ τὸ **1844** τὸ ποσὸν τῶν

ἐγκτητικῶν φόρων 5,985,996: 28· ὑπάρχει λοιπὸν λάθος εἰς τὰ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ παρουσιασθέντα κατὰ δύο ἑκατομμύρια· ἐκτὸς δὲ τούτου γινώσκουσιν ἅπαντες τὴν παγκόσμιον δυστυχίαν κατὰ τὸ 1843 καὶ 1844, ἐξ ἧς ἠναγκάσθη καὶ ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις νὰ βεβαιώσῃ τὸ περιστατικὸν τοῦτο, καὶ νὰ γείνῃ λόγος ὑπὸ τῆς ἀριστοτελικῆς κεφαλῆς τοῦ Κ. Πήλ. Ἂν ληφθῶσι δὲ ὑπ' ὄψιν οἱ ἀπολογισμοὶ τῶν ῥηθέντων ἐτῶν, εὑρίσκεται, ὅτι τὰ εἰσπραχθέντα μέχρι τέλους τῆς χρήσεως τοῦ 1843 ἀναβαίνουσιν εἰς 4,750,073: 27, ὑπελείφθησαν δ' ὡς καθυστεροῦντα, 807,000, ὡς ἐν τῇ 8 σελ. τοῦ ἀναλυτικοῦ πίνακος καθορῶνται· κατὰ δὲ τὸ 1844 εἰσεπράχθησαν ἐντὸς τῆς ὁμωνύμου χρήσεως 5,340 429, ὑπελείφθησαν δὲ καθυστεροῦντα 645,000. Ἂν δὲ καὶ εἰς τὰ πυτὰ ταῦτα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ πρόοδος τῆς γεωργίας, ἡ κατὰ τὸ 1846 αὔξησις τῶν τιμῶν, θέλουσιν ἐξαχθῇ ταῦτα ἀποτελέσματα, ἃ καὶ περὶ τοῦ 1842 ἀνωτέρω ὑπελογίσθησαν· ὥστε ὑπάρχει πάντοτε κατάχρησις 3 ἑκατομμυρίων, τὰ ὁποῖα ἀπώλεσε τὸ ἔθνος ἐκ τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως. Ἂν παραβληθῶσι δὲ τὰ προηγούμενα ἔτη πρὸς τὸ 1845, τοῦ ὁποίου τ' ἀποτελέσματα προσωρινῶς ἐβεβαιώθησαν, ἐξάγεται, ὅτι τὰ μὲν βεβαιωθέντα τοῦ 1845 εἶναι 4,550,000, τὰ δ' εἰσπραχθέντα 1,528,000, τὰ δ' εἰσπραχθησόμενα 2,507,000, τὰ δὲ καθυστεροῦντα 515,000, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ὡς εἰς τὴν ἐνοικίασιν ἀσφαλῆ· ἐπειδὴ τότε ὑπῆρχε ῥητὸν πρόσωπον ὀφείλον, νῦν δὲ δὲν ὑπάρχει τὸ ὅμοιον, ὥστε πρέπει νὰ λογισθῶσιν ὡς παντελὲς ἔλλειμμα. Ἂν δ' ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τοῦ ῥηθέντος ποσοῦ αἱ 629,000, ὡς ἔξοδα εἰσπράξεως, τότε ἐκ μὲν τῶν βεβαιωθέντων ὑπολείπονται 3,921,000, ἐκ δὲ τῶν πραγματικῶς εἰσπραχθέντων 3,406 000· ἐνῶ ἔπρεπε κυρίως νὰ ὑπάρχωσιν ὀκτὼ ἑκατομμύρια. Τοσοῦτον ὅμως ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν φρικτῶν καταχρήσεων, περὶ ὧν οὐδεὶς Ἕλλην ἠδύνατο ν' ἀδιαφορήσῃ. Δύναταί δέ τις νὰ προΐδῃ, ὅτι ἡ κατάχρησις αὕτη εἶναι ὁ ἐλάχιστος ὅρος, ὡς πρὸς τὰς κατὰ τὸ παρὸν ἔτος γενησομένας, ὅτε παρεμπίπτουσιν αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαί. Τὰ δὲ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ συστήματος τῆς εἰσπράξεως λεχθέντα δικαιολογήματα, ὅτι δύνανται νὰ περισταλῶσιν αἱ καταχρήσεις, διὰ νομοθετικῶν διατάξεων καὶ ἄλλων ὑπουργικῶν μετρων, ὡς ἐὰν λαμβάνωσι μέρος καὶ οἱ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, εἶναι ἀνίσχυρα· διότι ἡ συμμετοχὴ καὶ τοῦ διοικητικοῦ κλάδου ἤθελεν ἐπιξηράνει τὰς καταχρήσεις, καθότι οἱ μὲν Ἔφοροι ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ ἀποταμιευτικὸν μόνον συμ-

φέρον, ὁ δὲ διοικητικὸς κλάδος ἤθελε προσθέσει καὶ τὰς ὑπὸ τὴν πολιτικὴν ἐποψιν καταχρήσεις. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ὁ λόγος οὗτος δὲν δύναται νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν ἰσχύν, διότι, ἂν κρίνῃ τις ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν παγιοποιοῦνται καὶ ἐφαρμόζονται οἱ ὑπάρχοντες νόμοι, ὡς ὁ δημοτικὸς κ. λ. π. καὶ περὶ τῶν ληφθησομένων νομοθετικῶν διατάξεων, δὲν θέλει ἐλπίσει τι παρ' αὐτῶν. Ἂν δὲ οἱ νόμοι δὲν ἰσχύωσι, τί σημαίνουσι τὰ ὑπουργικὰ μέσα, ἀφοῦ μάλιστα ὑπάρχουσιν ὡρελιμώτατα καὶ λαοσωτήρια Διατάγματα, τὰ ὁποῖα καθεύδουσιν ἀπραγματοποίητα, καὶ ἐν μόνῳ τῷ χάρτῃ γεγραμμένα. Ἂν δὲ οἱ νέοι ὑπουργοὶ εἴπωσιν, ὅτι τὰ γεγονότα ἐπιβαρύνουσι τοὺς ὤμους ἄλλων ὑπουργῶν, αὐτοὶ δὲ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ στερηθῶσι τὴς ἐμπιστοσύνης τῶν βουλῶν· ἐπειδὴ εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι κλάδοι τινὲς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἀνετέθησαν εἰς νέα πρόσωπα, τὸ δὲ στέλεχος τοῦ δένδρου ἔμεινε πάντοτε τὸ αὐτὸ, καὶ τοῦτο δίδωσι τὴν ἰσχὺν εἰς τοὺς κλάδους, δὲν δύναται νὰ παραχωρηθῇ οὐδ' εἰς αὐτοὺς τοιαύτη ἐμπιστοσύνη· ἐκτὸς δὲ τούτου, τὸ Σύνταγμα περιέχει μεγάλην μὲν δυσπιστίαν εἰς τὰ πρόσωπα, ἀπέραντον δ' ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς θεσμοθεσίας. Ἐὰν δ' ἐξετασθῇ τελευταίων καὶ ἡ καθυστέρησις, ἐξάγεται ὅτι εἰς τὸ 1844 ἦτο καθυστέρησις 645.000, κατὰ δὲ τὸ 1845 ἦτο καθυστέρησις 537 000· ἐνῶ λοιπὸν ὑπάρχει ἐλάττωσις, ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν εἰσπραχθέντων 3 καὶ 4 ἑκατομμυρίων, ἡ καθυστέρησις ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἐτῶν εἶναι σχεδὸν ἴση. Ἐκτὸς ὅμως τῆς μεγάλης ἐκ τῶν καταχρήσεων βλάβης, πρόκειται ἔτι περὶ τῶν μεγίστων συμφερόντων τοῦ ἔθνους· Ἕκαστον εἶδος κυβερνήσεως ἔχει τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀνάγκας του, τὰς ὁποίας ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ, πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ προορισμοῦ του, ὁ δ' ὑπέρτατος νόμος τῶν συνταγματικῶν ἐθνῶν εἶναι ἡ βουλὴ συγκειμένη ἐκ βουλευτῶν ἐκλεγθέντων ἀπὸ τῆς ἀνεπηρέαστου τοῦ λαοῦ ψήφου, ἀντιπροσωπεύουσα πραγματικῶς τὸ ἔθνος, ὡς ἀνήκουσα εἰς ἑαυτήν. Διότι τότε τὸ συνταγματικὸν σύστημα εἶναι ἀληθεία, τότε ἀναδίδωσι καρποὺς ὡραίους καὶ εὐθαλεῖς, τότε οἱ νόμοι εἶναι ἔργον τῶν πολιτῶν, καὶ ἡ εἰς αὐτοὺς ὑπακοὴ ἑκουσία· τότε δὴ τότε καὶ τὸ σύνταγμα εἶναι ὁ φρενὼν ἀστὴρ, ὑπὸ τὸν ὁποῖον καὶ τὸ ἐνεστὼς εὐτυχὲς καὶ τὸ μέλλον ἔνδοξον παρίσταται· ὅταν ὅμως δὲν ὑπάρχῃ τὸ ἀνεπηρέαστον τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν, τότε ὑπάρχει κυβέρνησις αὐθαιρέτως ἐνεργοῦσα, καὶ τόσῳ μᾶλλον ἐπίφοβος οὖσα, καθόσον δύναται νὰ κρύψῃ τὰς αὐθαιρεσίας αὐτῆς ὑπὸ τοῦ συντάγματος τοὺς τύπους. Τὸ δὲ στοιχεῖον τῆς ἐλευθέρας ἐκλογῆς

Ἔχει δύο θανασίμους ἐχθρούς, τὴν βίαν καὶ τὴν διαφθοράν· ἡ πρώτη, ἐνεργουμένη ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, καὶ ἀπεχθεστάτη, ὑπάρχουσα, παρέχει εὐχερῆ τὰ τῆς ἀντιδράσεως μέσα, ἡ δὲ διαφθορά, ἐνεργοῦσα ὑπούλως καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ φιλικῷ πρὸς τοὺς διαφθειρομένους φερομένη, εἶναι εἰς τὸν ἄκρον βαθμὸν ἐπίφοβος καὶ καταστρεπτική. Ποῦ λοιπὸν θέλει ὑπάρξει τὸ ἀνεπιρρέαστον τῶν ἐκλογῶν, καὶ ποῦ μένει πλέον ἐλευθέρα ψῆφος, ἀφοῦ δοθῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα μέσα, ὥστε εἰς τοῦτον μὲν ἡ κυβέρνησις νὰ χαρίζῃ ἐκεῖνον δὲ νὰ καταπίεζῃ; Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ κυβέρνησις, ἥτις δὲν θέλει κάμει χρῆσιν τῶν τοιούτων μέσων ἐπωφελῆ πρὸς αὐτήν; Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρεθῶσι πολῖται, ἀνθέξοντες εἰς τοσαῦτα διαφθορᾶς μέσα; Εἰ μὲν ἀνεξάρτητος ἐν γένει ὁ Ἑλληνικὸς χαρακτὴρ, νομοθετῶν τις ὅμως δύναται νὰ ὑποθέτῃ τοὺς ἀνθρώπους ὅλου Ἀριστείδας; ἐὰν δ' εἴπῃ τις, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχῃ ἄλλα μέσα, ὁποῖα εἶναι αἱ δημόσιαι θέσεις, αἱ ἐθνικαὶ γαῖαι, τὰ τιμητικὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ἀπονείμῃ, γνωστὸν εἶναι ποίαν χρῆσιν ἔκαμε τῶν μέσων τούτων μέχρι τοῦδε· ἀρκεῖ δὲ νὰ μαρτυρήσῃ τοῦτο ἡ ἀτοπωτάτη καὶ ἀντισυνταγματικὴ παῦσις τῶν παρὰ πάντων ἐντίμων ὁμολογουμένων δικαστικῶν ὑπαλλήλων, Διομήδους Κυριακοῦ, Βαρβόγλη καὶ Κλωνάρη, ἥτις ὁμοιάζει μὲ τὸ λαμπρὸν τοῦ Ἐρωστράτου κατόρθωμα, καὶ καθίστησιν εὐλήπτων τὸ γνωμικὸν, ὅτι δύνανται τις πρᾶξις νὰ **κατακρίνῃ καὶ αὐτὴν τὴν ἀναίδειαν· ὁ λόγος οὗτος ἀποδείκνυσιν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσθέσωμεν νέα εἴδη διαφθορᾶς. Διὰ τοῦτο,** καὶ ἂν τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως εἶχέ τι καταθλιπτικὸν, καὶ ἂν ἡ εἰσπραξις εἶχεν εὐδοκιμήσει, τὸ ἐθνικὸν συμφέρον ἀπῄτει νὰ παραδεχθῶμεν τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, ἵνα μὴ ὑποσκαφῶσι τὰ θεμέλια τῆς ἰσχυούσης ἡμῶν νομοθεσίας. Καὶ ὅμως τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως δὲν ἔχει κανὲν τῶν ἐλαττωμάτων, ὅπερ κατέδειξεν ἡ πεῖρα ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως· ἐπειδὴ πρῶτον μὲν τὸ ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων θέλει φθάσει εἰς τὴν ἀξίαν ἐκείνην, ἣν πραγματικῶς ἔχουσι τὰ φορολογητέα· δεύτερον δὲ δὲν δύναταί τις νὰ φοβῆται καὶ τὴν καθυστέρησιν, ἐπειδὴ ἡ κυβέρνησις μέλλει νὰ συλλέγῃ τὸ μέρος αὐτῆς εἰς τὰς δημοσίους ἀποθήκας, πρὶν ἢ ὁ ἐνοικιαστὴς λάβῃ τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ φόβος, μήπως αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ ἐπιρρίασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν, εἶναι ἀνίσχυρος· διότι αἱ Ἑλληνικαὶ καταστάσεις εἶναι τόσον μικραί, ὥστε μόλις ἀποζῇ ὁ Ἕλλην, οὐδεὶς λοιπὸν δύναται νὰ θυσιάσῃ τὴν κατάστασίν του, διὰ νὰ γείνῃ βουλευτής· ἂν ἦ

εἶχε καὶ τοσαύτην κατάστασιν καὶ τοιαύτην διάθεσιν, ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἀπ' εὐθείας τὰ χρήματά του εἰς τοὺς ψηφοφόρους· ἀλλ' οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ἄνθρωποι, ἐμπορευόμενοι τὴν ἐνοικίασιν, ἵνα πορισθῶσι τὰ ἀναγκαῖα αὐτῶν ἔξοδα. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν βεβαίωσιν τοῦ τιμήματος, τοιαύτη δὲν ἀπαιτεῖται εἰς τὰς βουλευτικὰς ἐκλογάς, ἀλλὰ μόνον εἰς τὰς δημοτικάς. Ἐν ταύταις ὅμως, ἐνῷ οἱ νόμοι οἱ περὶ τῶν δήμων ὑπάρχουσιν ἀπὸ τοῦ 1836, ὅτε ὑπῆρχε τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, ὀλίγα παράπονα ἐγένοντο, διατελοῦντος τοῦ ἰδίου συστήματος, ὅτε εἰσεχώρησαν ἄνθρωποι μὴ πραγματικῶς μᾶλλον φορολογούμενοι· ἀπὸ δὲ τοῦ 1841 ἄμετροι ἀνάστιοι καὶ ἀκτήμονες ἐνεδύθησαν παρὰ τῆς κυβερνήσεως τὸ ἔνδυμα τοῦ μᾶλλον φορολογουμένου· ὕστερον λοιπὸν τοιούτων ἐκ τῆς πείρας δεδομένων, περιττὸν εἶναι νὰ ἐνδιατρίβῃ καὶ ν' ἀνατρίψῃ λόγους, μὴ στηριζομένους εἰς τὰ πράγματα. Ἀφ' οὗ δ' ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ λαὸς ἐπιβαρύνεται διὰ τῆς εἰσπράξεως, δὲν πρέπει νὰ τιμωρηθῇ ὁ λαὸς, οὔτε νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς κίνδυνον τὰ τιμαλφέστερα αὐτοῦ δικαιώματα· δὲν εἶναι λοιπὸν φρόνιμον, οὐδ' ἄξιον τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ, νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, καὶ νὰ παραδεχθῶσι τὸ τῆς εἰσπράξεως. Προσέτι δὲ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖον ἐφείλκυσε τὰς συμπαθείας ὅλου τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ κόσμου ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, εἶναι ὁ ἔμφυτος εἰς αὐτὸ ἀνέκαθεν ἔρως τῆς ἐλευθερίας, ὑπὲρ ἧς οἱ μὲν πρόγονοι ἡμῶν **τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα** ἔργα διεπράξαντο, οἱ δὲ νῦν Ἕλληνες ὁμοίους ἀγῶνας διῆλθον· ποῦ λοιπὸν θέλει μείνει ἡ ἡμετέρα ἀξία, ὅταν ἡ Εὐρώπη ἴδῃ τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων παραχωροῦσαν εἰς τὴν κυβέρνησιν τὰς ἐλευθερίας πάσας, προσφέρουσαν τοσαῦτα μέσα, πρὸς διαφθορὰν τῶν τόσῳ πολυτίμων δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ; Εὑρισκόμενοι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ συνταγματικοῦ σταδίου ὀφείλομεν ἅπαντες, νὰ προσέξωμεν εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ἀπεκτήσαμεν. Ἂς γείνῃ λοιπὸν δεκτὸν τὸ σύστημα τῆς εἰ εἴδῃ ἐνοικιάσεως, ἀποσοβακιζομένου τοῦ τῆς ἀμέσου εἰσπράξεως, ἵνα φυλαχθῶσιν ἀμόλυντοι αἱ βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ· καὶ ἂς δειχθῇ τέλος πάντων εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ἡ θαυματουργὸς ἐκείνη χεὶρ, ἥτις πολλάκις ἐν μιᾷ νυκτὶ τοσαῦτα τεράστια ἐθαυματούργησε, προκειμένου ἤδη λόγου περὶ τῶν ἱερῶν τοῦ ἔθνους δικαιωμάτων, εὗρε τὰς ψυχὰς τῶν Βουλευτῶν ἀκραδάντους καὶ ἀκαταμαχήτους, καθ' ὅλας τὰς παρελθούσας δέκα αὐχμηρὰς καὶ σκοτεινὰς νύκτας.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς καρέλθεν κάθις, ὑποστηρίζων

τὴν ἀλήθειαν τῶν κατὰ τὴν χθὲς διϊσχυρισμῶν αὐτοῦ, καὶ τῶν ποσῶν τὰ ὁποῖα ὡς πρόσοδον τοῦ **1842** ἀπήγγειλεν· ἐξέθηκε δ' ὅτι, ἐκ τοῦ ὅλου τοῦ λόγου τοῦ προαγορεύσαντος, συνάγεται πολλὴ ἐπιθυμία, ἵν' ἀποδειχθῶσι μεγάλαι ποτότητες ὡς πρόσοδος τοῦ παρελθόντος, εἰσπραττόμεναι ὅλαι, καὶ μικρά τις τοῦ ἐνεστῶτος. Πρὸς τοῦτο εἶπον, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν εἴχομεν πρόσοδον **17,000,000**, τώρα δὲ μόνον **11,000,000**, ἐννοοῦντες αὐτὴν βεβαίως, κατὰ διαχείρισιν· ἀλλὰ ἐλάθοντο τῆς προκαταβολῆς τῶν δυνάμεων, μὴ οὔσης μὲν πρότόδου ἑλληνικῆς, καταλογιζομένης ὅμως ἐν τῷ τῶν ἐσόδων προϋπολογισμῷ· διὰ τοῦτο, ἐνῷ, ἀληθευόντων τῶν διϊσχυρισμῶν αὐτῶν, αἱ ἀπὸ τοῦ **1833** μέχρι τοῦ **1840** προβαίνουσαι κατ' αὔξησιν ποσότητες ἤθελον κατ' ἔτος αὐξάνει, κατεδείχθη ὅμως ἐπαισθητὴ αὐτῶν κατ' ἔτος ἐλάττωσις, ἀπὸ τῶν **1840** καὶ ἐντεῦθεν· διότι ἡ φανεῖσα ἐν ἀρχῇ αὔξησις, προελθοῦσα ἐκ τοῦ κατὰ τὸν συναγωνισμὸν ἐρεθισμοῦ καὶ τῶν καταπιέσεων τῶν φορολογουμένων, ἦν βεβιασμένη. Οὕτω δὲ, ἐπὶ τῷ αὐτῷ λόγῳ, ὡς τὰ κατὰ διαχείρισιν ἔσοδα ὤφθησαν ἐλαττούμενα, ἠλαττώθησαν ἀπὸ τῶν **1840** καὶ τὰ βεβαιωθέντα ἔσοδα· μ' ὅλον ὅτι καὶ τὸ ἐκτεθέν, ὅτι τὰ κατὰ διαχείρισιν εἰσπραττόμενα κατὰ τὸ **1845** ἦταν **1,000,000**, δὲν ἔχεται ἀληθείας, διότι ταῦτα ἦσαν **12,600,000**, ἡ δ' εἴσπραξις ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου γογγυσμοῦ ἐγίνετο. Ἐπειδὴ δ' ὁ προαγορεύσας διϊσχυρίσθη, ὅτι ἡ μειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς, ἐσημείωσε **2,500,000**, ἀληθῶς καταλογίσασα τὰ ἐκ τῶν δημητριακῶν καρπῶν μόνον, διὰ τοῦτο ἀντιτάσσεται ὅτι, τούτου ἀληθεύοντος, ἐσφαλμένη αὖθις ἤθελεν εἶσθαι ἡ πληροφορία αὐτῆς, ὑπολογισάσης τὴν τιμὴν τῶν καρπῶν, κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις τρέχουσαν καὶ τὴν ἐν Ὑδρᾳ ἢ ἐν Σύρῳ· ἀλλ' εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦτον νὰ ληφθῇ ἔπρεπεν ἡ καθ' ὅλον τὸ κράτος τρέχουσα, καθ' ἣν, τιμωμένου τοῦ σίτου ἀντὶ 5 δραχ. κατὰ κοιλὸν, καὶ τῆς κριθῆς ἀντὶ δραχ. 2:20, τῆς βρώμης ἀντὶ δραχ. 1:50, τῆς σίκαλης ἀντὶ 3:20 κατὰ κοιλὸν, καὶ τοῦ ἀραβοσίτου ἀντὶ 2:50, συγκεφαλαιοῦται οὐχὶ τὸ ὑπ' αὐτῆς ἐκτεθέν. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐξήχθη ἐκ τοῦ ὑπολογισμοῦ αὐτοῦ ποσὸν ἐκ **2,000,000** πλέον τοῦ ἀληθοῦς· ἀλλ' οἱ ὑπολογισμοὶ οὗτοι, μὴ στηριζόμενοι εἰς τὴν γενικὴν τοῦ κράτους κατάστασιν, ἀλλ' εἰς ἐκείνην ὡρισμένων πόλεων, ἐπὶ τοῦ χάρτου μόνον φαίνονται, δὲν πραγματοποιοῦνται δὲ· ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν κατεδείχθη, καθ' ὃ πολλὰ μὲν ἐφαίνοντο ὡς εἰσπρακτέα, ἐλάχιστα δ' εἰσεπράττοντο, καὶ τοῦτο μὲ τὴν καταστροφὴν τοῦτε λαοῦ καὶ αὐτῶν τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἀληθῶς λοιπὸν ἐλέχθη ὑπ' αὐτοῦ χθὲς, ὅτι τὰ τοῦ **1842** ἔσοδα ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, ἦσαν **4 467.220**, ἂν δ' ἐκ τούτων ἀφαιρεθῶσι τὰ ἐκ τῆς μετακομίσεως καὶ τῶν ἄλλων καταβλήτων θέλουσιν εὑρεθῇ εἰσπρακτέα μόνον κατὰ τὸ **1842** ἐκ δρ. **3,500,000** ἐκ τῶν ὁποίων καθυστερούντα ὑπελείφθησαν **1 500 000**. Καὶ ἀληθῶς μέν, ὑπηρετούντος ὑπὸ τὸ σύστημα τῆς εἰσπράξεως τοσούτου προσωπικοῦ ἐκ **5000** ἀνδρῶν, δύσκολον εἶναι νὰ ἐξαλειφθῶσιν ὅλαι αἱ καταχρήσεις· πλὴν, καὶ τοι πολλῶν λεγομένων, ὁ λαὸς ὑπ' αὐτὸ διετίαν διατελέσας εὐλογεῖ τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ δ' ἐλέχθη, ὅτι, ἤδη προαγθείσης τῆς καλλιεργείας, τὰ ἔσοδα πολλῷ πλείω ἔπρεπε νὰ ὦσι, μὴ ὄντα δὲ τοσαῦτα ἠλαττώθησαν ὑπὸ τῶν καταχρήσεων, ἐπὶ τοῦτο ἀπαντᾶται, ὅτι τοιαύτη αὔξησις δὲν κα ἐδείχθη κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη· ἐφ' ᾧ καὶ ἀπὸ **4 000 000** τῷ **1843** εἰς **3 000 000** μόνον κατὰ τὸ **1844** ἠλαττώθη· οὐδόλως δὲ τῆς ἐλαττώσεως ταύτης αἰτία ἦτον ἡ πολιτικὴ τοῦ ἔτους ἐκείνου μεταβολὴ, γενομένη κατὰ τὸν Σεπτέμβριον, ἐν ᾧ ἡ ἐνοικίασις ἐνηργήθη κατὰ τὸν Ἰούλιον. Τοῦτο δ' ἀποδείκνυσιν, ὅτι, καὶ ἐὰν μετὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο τὸ αὐτὸ σύστημα εἰς ἐνέργειαν ἐτίθετο, ἤθελεν ἔτι μᾶλλον ἐλαττωθῇ τὸ ποσὸν, τῶν δόσεων ληγουσῶν κατὰ τὸ μέσον τοῦ νέου ἔτους, ὅτε οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν εἶχον τι νὰ ἀποτίσωσι, καταδίκων μένων τούτων καὶ δι' ἐκποιήσεως τῆς περιουσίας των, καὶ ἀναγκαζομένων ἵνα τοῦ νέου ἔτους τὰς προσόδους ἐνοικιάσωσιν, ὅπως τὰς τοῦ παρελθόντος ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως ὑποχρεώσεις αὐτῶν ἀποτίσωσι, καὶ οὕτως αὖθις ὀφειλόντων τὸ ἐκμίσθωμα τοῦ νέου ἔτους· ἐξ οὗ καὶ πολλαὶ ὤφθησαν καθυστερήσεις, καὶ ὑμῶν δ' αὐτῶν τινες ὀφειλέται εἰσὶ τοῦ δημοσίου πολλῶν ποσοτήτων, οὐχὶ ἐκ κακῆς πίστεως, ἀλλὰ ζημιωθέντες ἐκ τοῦ κατὰ τὸν συναγωνισμὸν ἐρεθισμοῦ. Τότε ὑπὸ τὴν ἐνοικίασιν ἦρκει μικρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ Δημάρχου καὶ ἱερέως κοινότητός τινος συνεννόησις, ἵνα εἰς τριπλοῦν ὑποβάλωσι τὸν δυστυχῆ φορολογούμενον φόρον· ἡ κατάστασις δ' ἐκείνη προήγαγε τὸ πλῆθος τῶν ἐκκρεμῶν εἰς τὰ διοικητικὰ Δικαστήρια δικῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐκδίκασις ἀπαιτεῖ τὸ μέγιστον μέρος τῶν διοικητικῶν καθηκόντων. Ἀπὸ τῆς καταστάσεως ταύτης ἀπεγνωσμένοι, ἠπάσθημεν κατὰ τὸ **1844** τὸ τῆς εἰσπράξεως σύστημα, καὶ τὸ ἐλάττωμα αὐτοῦ γνωρίζοντες τότε, καὶ οὐδεὶς τῶν ὑποστηριξάντων αὐτὸ μετεμελήθη κατὰ πεποίθησιν· ὑπεστηρίξαμεν δ' αὐτὸ, μὴ περιμένοντες κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐφαρμογὴν τὴν ἐκρίζωσιν τοῦ γνωστοῦ τότε ἐλαττώματος, ἅμα τῇ πολιτικῇ μετα-

βολὴ μάλιστα καὶ τὴ ἀπὸ καταπιέσεων ἀπαλλαγὴ τοῦ λαοῦ, λίαν δύσκολον ἢ καὶ ἀδύνατον· Καὶ ἂν μὲν ὦμεν βέβαιοι, ὅτι τοῦτο μὲν τὸ σύστημα ἐκ τῶν περιστάσεων καθίστατο ἀναφάρμοστον, τὸ δὲ τῆς ἐνοικιάσεως ἐδύνατο ἀνελλειπῶς νὰ ἐφαρμοσθῇ, καλῶς ἂν εἶχεν· ἀλλὰ, καταλείποντες τοῦτο καὶ τὴν ὥραν, ὑπερβάντες τὰς τῆς πρώτης ἐφαρμογῆς δυσκολίας, τελειότερον νὰ ἐφαρμόσωμεν αὐτὸ ἐλπίζομεν, ἐπαναφέροντες δὲ τὸ τῆς ἐνοικιάσεως, ζητοῦμεν τὴν ἐπάνοδον τοῦ γεωργοῦ εἰς τὴν αὐλίαν ἐκείνην κατάστασιν, εἰς ἣν ὑπ' αὐτὸ ἄλλοτε ὥρθη. Ὅτι δὲ τοῦτο δὲν εἶναι ἀδύσιμον, μαρτυρεῖ ἡ ἔθησις αὐτοῦ τοῦ ζητήσαντος τὴν εἰς τὰς κοινότητας παραχώρησιν, ἀρκούντως ὑπό τε τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν πολιτικὴν ἔτι ἔποψιν αὐτὸ περιγράφουσα. Διὰ τῆς ἐνοικιάσεως θέλομεν ἵνα ἐπανέλθει εἰς τὸ παρελθὸν καὶ κατὰ τὰς καθυστερήσεις· δὲν ἀληθεύει λέ, ὅτι θέλουσιν ὀρθῆ καθυστερήσεις, ἐνοικιαζομένων τῶν προσόδων ἐν εἴδει, διότι καὶ ἤδη ὁ ἐνοικιαστὴς, συνεννοούμενος μετὰ τῶν φορολογουμένων, δύναται νὰ σημειώσῃ κατ' αὐτῶν πλέον τοῦ ἀληθοῦς, καὶ, ἀπέχων νὰ εἰσπράξῃ τὸ προστεθὲν ὑπὲρ τὸ νόμιμον, θέλει παρασταθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ζητῶν ἀπαλειψιν τοῦ χρέους, καὶ αἰτιώμενος τῆς δυσκολίας τῶν φορολογουμένων, μὴ ἀποτισάντων τοὺς φόρους αὐτῶν. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ Κυβέρνησις ἐσκέπτετο, περὶ μόνου τοῦ εἰς ἑαυτὴν καὶ τὸ δημόσιον ταμεῖον συμφέροντος, ὀλιγωροῦσα τοῦ λαοῦ, ἤθελεν ὑποστηρίζει αὐτὴ τὸ ζητούμενον τῆς ἐνοικιάσεως σύστημα· ἀλλά, ζητοῦσα ταῦτα ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ συμφέροντος τοῦ λαοῦ, καὶ οὐχ ἧττον καὶ ἐξ ἐκείνου ἀπασχολουμένη, ὑποστηρίζει τὸ τῆς εἰσπράξεως, μηδέποτε ἀνεχομένη νὰ ἴδῃ ἐκτελουμένην μόνον ἐπιθυμίαν τινὰ ἄλογον, ἵνα τὸ ταμεῖον πληρωθῇ, ἀπέναντι δὲ ταύτης τὸν λαὸν καταστρεφόμενον, καὶ τὴν ταχίστην ἐκκένωσιν τοῦ πληρωθέντος ταμείου ἀπειλουμένην. Προβλέπουσα δὲ ἡ Κυβέρνησις, ὅτι μεγίστην ἤθελεν ἀναλάβει εὐθύνην τὴν ἐνοικίασιν προτείνουσα, καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς ἤθελε πολεμηθῇ, ἀντέκρουσε μὲν ταύτην, τὸ καθῆκον δ' αὐτῆ εὐσυνειδότως ἐξεπλήρωσε· τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον πολλάκις ἐπὶ ζητημάτων τὰ συμφέροντα τὰ ὑπουργεῖον ὑπεστήριξε, μετὰ τὴν ἀπεικαίαν δ' αὐτῶν λύσιν ἐλέχθη ὅτι αὐτὴ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἐγένετο. Τελευτῶν τοῦ λόγου ἐζήτησε τὴν ἐπίσπευσιν τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος, ἵνα μὴ ἐπὶ μᾶλλον ἡ τοῦ νόμου ἐπιψήφισις ἀναβάλληται, ἀπειλουμένης σιτοδείας κατὰ τὰς νήσους, κατά τινα ἀναφορὰν τοῦ Οἰκ. Ἐφόρου Νάξου, τὴν ὁποίαν ἀνέγνω.

Μετά τινα ἀπαντήσαντα, ὅτι ὁ πρὸ τούτου ἀγορεύσας Βουλευτὴς ἐκ Σίρνου τὸν λόγον ἐπ' ἀριθμητικῶν ἐστήριξε ποσῶν, ἀμεταβλήτων· ἀγορεύων δ' ἐξήγησεν, ὅτι ἐννοεῖ ἐσοδα κατὰ χρῆσιν, δὲν ἔπρεπε δ' ὁ ὑπουργὸς νὰ διαστρέψῃ τὴν ὑπ' ἐκείνου δοθεῖσαν ἐξήγησιν, ἀγοραίων περὶ ἐσόδων κατὰ διαγείρισιν. Καὶ ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς τῶν δημητριακῶν καρπῶν δὲν ἐγένετο, ὡς ὁ προαγορεύσας ὑπουργὸς ὑπέθηκε, κατὰ τὰς ἐν Ἀθήναις τρεχούσας τιμὰς, ἀλλὰ κατὰ τὰς καθ' ὅλον τὸ κράτος, ἀντὶ 5 δραχ. δηλονότι ὁ σῖτος· ὁ δ' ὑπουργὸς δὲν ὑποστηρίζει πολὺ τοὺς διισχυρισμοὺς αὐτοῦ, φέρων ἁπλῶς σημειώσεις κατὰ πληροφοριῶν, ἐξαγομένων ἐξ ἐπισήμου βίλου, τῆ. τοὺς ἀπολογισμοὺς περιεχούσης. Καὶ ὅτι ἡ κατὰ τὸ 1844 ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ ἐκτεθεῖσα ἐλάττωσις προῆλθεν, οὐχὶ δι' ὃν ὁ ὑπουργὸς εἶπε λόγον, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀγνοουμένην, φαίνεται, ἀπόδοσιν εἰς τὰς δυνάμεις καὶ τὴν Βαυαρίαν 7,000,000 δραχ. ἀπέναντι τῶν τόκων καὶ χρεολύτρων.

Ἡ Βουλὴ, ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου, ἀπερήνατο ὅτι ἐφωτίσθη· ψηφοφορίας δὲ γενομένης, κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν, ἐπὶ τῇ αἰτήσει πλειόνων τῶν δέκα Βουλευτῶν, ἐπὶ τοῦ τεθέντος ζητήματος « ἂν ἡ Βουλὴ παραδέχηται τὴν ὑπὸ τῆς μειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς προταθεῖσαν τροπολογίαν, ἵνα τὸ τῆς ἐνοικιάσεως εἰς εἴδη σύστημα εἰσαχθῇ » ἐπιτηρούντων τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Κ. Προβιλεγίου καὶ Δ. Χατσίσκου, συνήχθη, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπέρριψε τὴν τροπολογίαν, διὰ ψήφων 55 πρὸς 54, κατὰ τὸ ὧδε προστηρτημένον τῆς ψηφοφορίας πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας τῶν Βουλευτῶν.

ἐπὶ τοῦ ἑξῆς ζητήματος.

« Παραδέχεται τὴν ὑπὸ τῆς μειοψηφίας τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς προταθεῖσαν γνώμην, ἵνα παραδεχθῇ τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως εἰς εἴδη, ναὶ ἢ οὔχι ; »

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ.

Δ. Μελετόπουλος	Ν.	Γ. Γουλιμῆς	Ο.
Δ. Ὀρεινὸς	Ο.	Π. Δ. Καμπάνης	ἐν ἀδείᾳ
Γ. Λογιωτατίδης	Ο.	Ἰ. Α. Καΐρης	Ο.
Θ. Γρίβας	Ν.	Ι. Τσόκρης	ἐν ἀδείᾳ
Ν. Μαυρομμάτης	Ν.	Α. Σ. Δανόπουλος	Ν.
Ζ. Ι. Βάλσης	ἐν ἀδείᾳ	Ι. Βλάσσης	Ν.

Ι. Κωλέττης	Ο.
Α. Μεταξᾶς	Ν.
Δ. Καλλιφρονᾶς	Ο.
Σ. Βλάχος	Ν.
Π. Ράγκος	Ο.
Ι. Καραγιαννόπ.	Ν.
Δ. Ανπουσιάδης	Ν.
Τσανετ. Γρηγοράκης	ἐν ἀδει
Δ. Γουνκουράκος	Ο.
Γ. Κονδύλης	Ο.
Κ. Φασιτσας	Ο.
Κ. Χαραμῆς	Ν.
Ι. Κρανιδῆς	Ο.
Ι. Γιαλδάσης	Ο.
Δ. Ζῶτος	Ν.
Νίκος Θέου	Ν.
Α. Γουζούκσης	Ο.
Δ. Βιλαέτης	Ν.
Α. Κρεστενίτης	Ν.
Σ. Χ. Στεφανόπουλος	Ο.
Ι. Αναγνωστόπουλος	ἐν ἀδεί
Ι. Κλίμακας	Ο.
Σίλβεστρος Στεφανάκης	Ν.
Ν. Δελέντας	ἐν ἀδει
Θ. Μαρκεζίνης	Ν.
Α. Γ. Τσάνος	ἀπὼ
Β. Νικολαΐδης	Ν.
Γ. Γουναρόπουλος	Ν.
Β. Καραγιάννης	Ν.
Β. Πετμεζᾶς	Ο.
Α. Πετμεζας	ἀπὼ
Ν. Ανδρίκου	Ο.
Πλ. Παπαδαῖος	Ο.
Ι. Ζάρκος	Ο.
Ι. Ν. Φλέσσας	ἐν ἀδείο
Π. Ι. Κυριακός	Ο.
Γεωργαντάς Νοταρᾶς	Ο.
Α. Νοταρᾶς	Ο.
Εὐθύ. Κανελλόπουλος	Ν.
Εὐρ. Οἰκονομόπουλος	Ο.
Κ.Χ. Παναγιώτου	Ο.
Θε. Τσοῦχλος	Ο.
Μ. Πρωτοπαππᾶς	Ο.
Α. Κυριακίδης	Ο.
Σ. Πάγκαλος	Ο.
Α. Πλαπούτας	Ο.
Σ. Δελιγιάννης	Ν.
Ν. Μπούκουρας	Ν.
Σ. Παρθενόπουλος	Ν.
Ι. Βαρβιτσιώτης	Ν.
Σ. Φεγγαρᾶς	Ν.
Σ. Δερνιτσιώτης	Ν.
Σ. Γ. Σαντᾶς	Ν.
Ιερέτης Χ. Μελέτη	Ο.
Ι. Βάβουλης	Ν.
Σ. Ῥοβελιώτης	ἀπών
Ι. Δημητρακόπουλος	Ο.
Ι. Παππατσώνης	Ν.
Ι. Καλαμαριώτης	Ν.
Δ. Δαρειώτης	ἐν ἀδεία
Νικητ. Σταματελόπ.	Ο.
Α. Σακελλαριάδης	Ο.
Σ. Φαρμάκης	Ν.
Α. Βέϊκος	Ο.
Ι. Ἰατρὸς	Ο.
Ιω. Εὐσταθίου	Ν.
Δ. Κρ. Μαῦρας	Ο.
Σ. Κανδυας	Ο.
Σ. Βαρδάτσης	Ο.
Α. Βιρβίλης	Ο.
Α. Μαυρομιχάλης	Ο.
Α. Πικουλάκης	Ο.
Σ. Καπετανάκης	Ο.
Σ. Ζαρειρόπουλος	Ν.
Σ. Οἰκονομόπουλος	Ν.
Α. Καλαμογδάρτης	Ν.
Κ. Τσερτιδῆς	Ν.
Α. Κουμανιώτης	Ο.
Σ. Δογοθετόπουλος	Ο.
Α. Μαρκόπουλος	Ν.

Παπακώτ. Τσαμάλας	Ν.
Μ. Γ. Σχινᾶς	Ν.
Γ. Μπάστας	Ο.
Φ. Ἰωάννου	ἀπὼ
Σ. Ἀντωνιάδης	ἐν ἀδεία
Κ. Ἀντωνιάδης	Ο.
Κ. Προβελέγιος	Ν.
Ι. Ταταράκης	Ν.
Ἀδριανὸς Σωτηρίου	ἐν ἀδεία
Διομήδης Κυριακοῦ	Ν.
Ν. Καλλέργης	Ν.
Στομάτιος Δαῤῥας	Ν.
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς	Ν.
Ι. Στάϊκος	Ο.
Α. Παππατσώρης	Ο.
Δ. Πολυχρονοπουλος	Ν.
Ι. Τσαμαρᾶς	Ο.
Α. Κιζάνης	Ν.
Ν. Δρόσος	Ν.
Ἐυστ. Μ. Παρίσας	Ο.
Γ. Δοκὸς	Ν.
Δ. Κοτζῆς	Ν.
Γ. Κουντουριώτης	Ν.
Δ. Χαντσίκος	Ο.
Ι. Γριζάνος	Ν.
Ν Γαρβύκης	Ο.
Ν. Κριεζώτης	Ν.
Ι. Οἰκονόμου	Ο.
Γ. Ἀποστολίδης	Ν.
Κ. Κανάρης	Ο.
Γ. Σταματάρας	Ο.

Ὑπολειφθείσης τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου, ὁ προεδρεύων διέλυσε τὴν συνεδρίασιν, παρελθούσης τῆς ὥρας, περὶ ὥραν 3 Μ. Μ.

Ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Ὁ Γραμματεὺς
Κ. Ἀντωνιάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΘ.

Τῆς 14 Ἀπριλίου 1847.

Σήμερον τὴν δεκάτην τετάρτην Ἀπριλίου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τεσσαρακοστοῦ ἑβδόμου ἔτους, συνελθόντων περὶ τὴν ἑνδεκάτην π. μ. τῶν ΚΚ. βουλευτῶν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ἀνεγνώσθη ὁ ὀνοματικὸς αὐτῶν κατάλογος, καὶ εὑρεθέντων παρόντων μὲν 99 ἀπόντων δ' ἄνευ ἀδείας καὶ κωλύματος 2, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπεγράφησαν ὑπό τε τοῦ προεδρεύοντος Ἀντιπροέδρου καὶ τῶν γραμματέων.

Ἀνεγνώσθη τὸ ὑπ' ἀρ. 151 ἔγγραφον τοῦ Προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δι' οὗ κοινοποιεῖται, ὅτι, κατὰ τὴν 11 τοῦ μεσοῦντος, ὡρκίσθη ὁ διορισθεὶς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς μέχρι τοῦδε Πρόεδρος τῆς Βουλῆς Κ. Ῥήγας Παλαμίδης.

Ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἀναβὰς τὸ βῆμα ἀνέγνω

Διάταγμα, περὶ διαλύσεως τῶν Βουλῶν καὶ συγκλέσεως αὐτῶν, ἔχον οὕτως·

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος, διαλύομεν τὴν Βουλὴν τῆς ἐνεστώσης περιόδου· διατάττομεν δὲ συγχρόνως, ὥστε οἱ μὲν ἐκλογεῖς νὰ συνέλθωσιν ἐντὸς δύω μηνῶν, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος Διατάγματος, διὰ νὰ ἐκλέξωσι τοὺς Βουλευτὰς κατὰ τὸν περὶ ἐκλογῆς Νόμον, τὴν δὲ Βουλὴν συγκαλοῦμεν τὴν 10 Ἰουλίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸς, ἀντὶ τοῦ ἀσθενοῦντος Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, θέλει κοινοποιήσει τὸ παρὸν Διάταγμα εἰς τὴν Βουλὴν, ὁ δὲ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς τὴν Γερουσίαν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Ἀπριλίου 1847.

Ο Θ Ω Ν

Ι. ΚΩΛΕΤΤΗΣ.
Κ. ΤΖΑΒΕΛΑΣ.

Ὁ δὲ προεδρεύων ἐβεβαίου, ὅτι θέλει καταχωρισθῆ τοῦτο εἰς τὰ πρακτικά.

Ὁ Προεδρεύσας Ἀντιπρόεδρος
Δ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Ἰω. Ζάρκος.
Μ. Χ. Μελέτης.
Κ. Ἀντωνιάδης.

Οἱ Βουλευταὶ

Αἰγιαλείας:
Α. Μελετόπουλος
Δ. Ὀρεινὸς

Αἰγίνης
Γ. Λογιωτατίδης

Ἀκαρνανίας
Θ. Γρίβας
Ν. Μαυρομμάτης

Αἰτωλίας
Ζ. Ι. Βάλβης
Γ. Γουλιμῆς

Ἄνδρου
Π. Δ. Καμπάνης
Μ. Δ. Κατρὴς

Ἄργους
Δ. Τσόκρης
Α. Σ. Δανόπουλος
Ι. Βλάσσης

Ἀττικῆς
Ι. Κωλέττης
Α. Μεταξᾶς
Δ. Καλλιφρονᾶς
Σ. Βλάχος

Βάλτου
Π. Ῥάγκος
Ι. Καραγιαννόπουλος

Βοιωτίας
Α. Γεωργαντᾶς

Α. Λαπουσιάδης

Γυθείου
Τσαν. Γρηγοράκης
Δ. Ταγκαυράκος

Δωρίδος
Γ. Κονδύλης
Κ. Φασίτσας

Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς
Κ. Χαραμῆς
Ι. Κρανίδης

Εὐρυτανίας
Ι. Γιαλλάσης
Α. Α. Ζῶτος
Ν. Θέου

Ἑρμιονίδος
Α. Γουζούασης

Ἠλείας
Α. Βιλαέτης
Α. Κρεστενίτης
Σ. Χ. Στεφανόπουλος
Ι. Ἀναγνωστόπουλος

Θηβῶν
Ι. Κλίμακας
Σίλβ. Στεφανάκης

Θήρας
Ν. Δελέντας
Θ. Μαρκεζίνης
Α. Γ. Τσάνος

Καρυστίας
Β. Νικολαΐδης
Γ. Γουναρόπουλος
Β. Καραγιάννης

Καλαβρύτων
Β. Πετμεζᾶς
Ἀθανάσιος Ν. Πετμεζᾶς
Ν. Ἀνδρίκου
Ἠλ. Παπαδαῖος

Καλαμῶν
Ἰ. Ζάρκος
Ι. Ν Φλέσσας
Π. Ι. Κυριακὸς

Κορινθίας
Γεωργαν. Νοταρᾶς
Α. Νοταρᾶς
Εὐθ. Κανελλόπ.
Εὐστ. Οἰκονομόπουλος

Κυνουρίας
Κ. Χ. Παναγιώτου
Ἐμ. Χ. Τσοῦχλος
Μ. Πρωτοπαπᾶς

Κέας
Δ. Κυριακίδης
Σ. Πάγκαλος

Καρυταίνης
Κ Θ. Κολοκοτρώνης
Δ. Πλαπούτας
Κ. Δελιγιάννης
Ν. Μπούκουρας

Λακεδαίμονος
Ν. Κορφιωτάκης
Σ. Παρθενόπουλος
Π. Βαρδιτσιώτης
Γ. Φεγγαρᾶς

Λοκρίδος
Γ. Δερνιτσιώτης
Κ. Τ. Σαντᾶς

Μεγαρίδος
Μελέτης Χατζὴ Μελέτη.

Μαντινείας
Π. Βάρβογλης
Ρ. Παλαμίδης
Γ. Ῥεβελιώτης
Β. Δημητρακόπουλος

Μεσσήνης
Π. Παππατσώνης
Π. Καλαμαριώτης
Π. Δαρειώτης

Μεγαλοπόλεως
Νικ. Σταματελόπουλος
Δ. Σκελλαριάδης

Ναυπακτίας
Ι. Φαρμάκης
Κ. Βέϊκος

Ναυπλίας
Μ. Ἰατρός
Ι. Εὐσταθίου

Νάξου
Φ. Κ. Μαῦρος
Γ. Κάνδυας
Σ. Βαρότσης

Ξηροχωρίου
Δ. Βιρβίλης

Οἰτύλου
Α. Μαυρομιχάλης
Δ. Πικουλάκης
Χ. Καπετανάκης

Ὀλυμπίας
Κ. Ζαρειφόπουλος
Κ. Οἰκονομόπουλος

Πατρῶν
Α. Καλαμογδάρτης
Κ. Τσερτίδης
Δ. Κουμανιώτης

Παρνασσίδος
Σ. Λογοθετόπουλος
Α. Μαρκόπουλος
Παππακώνστας Τσαμάλας

Πυλίας
Μ. Γ. Σχινᾶς
Γ. Μπαστας

Πανεπιστημίου
Φίλιππος Ἰωάννου

Σκιάθου
Σ. Ἀντωνιάδης
Κ. Ἀντωνιάδης.

Σίφνου
Κ. Προβιλέγιος
Ι. Π. Ταταράκης

Πετσῶν
Ἀδριανὸς Σωτηρίου
Διομήδης Κυριακοῦ

Σύρου
Ν. Καλλέργης
Σταμάτιος Δάρρας
Ἀμβρ. Σκαραμαγκᾶς

Τριχωνίας
Ι. Στάϊκος

Τριπολίτσας
Α. Παππατσώρης
Δ. Πολυχρονόπουλος
Ι. Τομαρᾶς

Τροιζηνίας
Α. Κιζάνης

Τήνου
Δ. Δράσος
Εὐστρ. Μ. Παρίσης

Ὕδρας
Γ. Δοκός
Δ. Κριεζῆς
Γ. Κουντουριώτης

Φθιώτιδος
Δ. Χαντσίσκος
Γ. Γριζάνος
Ι. Γαρδίκης

Χαλκίδος
Ν. Κριεζώτης
Ι. Οἰκονόμου
Γ. Ἀποστολίδης

Ψαρῶν
Κ. Κανάρης
Γ. Δ. Σταματάρας

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΝ ΤΩ ΤΟΜΩ Β'. ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΤΗΣ Γ'. ΣΥΝΟΔΟΥ Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

Συνεδρίασις Ν'. (τῆς 6 Φεβρουαρίου 1847) Σελ.

Περὶ τοῦ πρωτοκόλλου τῶν πιτηρῶν'—κατάθεσις εἰς τὸ προεδρεῖον τοῦ πρωτοτύπου ὑπό τινος Βουλευτοῦ'—πρότασις συζητήσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέλεγξιν'—ἔγκρισις τῆς προτάσεως καὶ ἀπόφασις ἵνα ὀνομάσῃ τὰ μέλη αὐτῆς ὁ πρόεδρος (688—690, 723, 755—756, 772—776, 782, 837—838, 1001—1005, 1037, 1155—1156, 1057, 1187, 1189, 1248, 1252—1345) . . . . . 707—709

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νομοσχεδίου περὶ τριμήνου πιστώσεως'—πρότασις ἵνα διαιρεθῇ τὸ θέμα'—ἔγκρισις αὐτῆς (376, 668, 698—704, 887—888) 709

Αἴτησις μυστικῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἐξαιρέσεως τῆς ὑπὲρ τοῦ σώματος τοῦ ὑπὸ τὸν Γιάννην Κώσταν πιστώσεως'—συζήτησις ἐπὶ ταύτης . . . . . 710—712

Συγκατάθεσις τῶν κατὰ τῆς μυστικῆς ψηφοφορίας διεσχυρισθέντων'—ἀναβολὴ τῆς ψηφοφορίας καὶ εἰσαγωγὴ νόμου διοργανοῦντος τὸ σῶμα τοῦτο 713

Ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ θέματος.—Ἔγκρισις τῆς προταθείσης ἐξαιρέσεως τῆς πιστώσεως, τῆς ὑπὲρ τοῦ σώματος τοῦ Γιάννη-Κώστα 714

Ἀνάκλησις τῆς ἐξαιρέσεως τῆς ὑπὲρ τῶν συντάξεων πιστώσεως 715

Ἐπιψήφισις τοῦ ἄρθρ. 1. τοῦ νομοσχεδίου. — Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου. — Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας . . . . . 715—716

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ἐκλογῆς ἐνόρκων νομοσχεδίου. — Πρωτοκόλλων ψηφοφορίας (597. 670) . . . . . 717—718

Ἐπιψήφισις τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου. — Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας καὶ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου . . . . . 719—720

Προσδιορισμὸς τῆς ἡμερουσίου διατάξεως 721

Συνεδρίασις ΝΑ'. (8 Φεβρουαρίου 1847)

Εἰσαγωγὴ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῆς χήρας τοῦ Π. Σέκερη (779—780) 723

Ἀπόφανσις ἵνα τὴν 14 φευρουαρίου συζητηθῶσι τὰ περὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν παλαιῶν ἐκβουλεύσεων (365. 498 598. 793-803. 838.) — Ὀνομασία τῶν μελῶν τῆς συσταθείσης ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν πιτηρῶν (688-690. 707-709. 755-756. 772-776. 782. 837-838. 1001-1005. 1037-1155-1156. 1057. 1187. 1189. 1248. 1252-1345)

Ἔγκρισις ἀδείας ἀπουσίας τοῦ Κ. Τσανε. Γρηγοροάκη . . . 723

Σελίς

Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ συμπληρώσεως τοῦ στρατοῦ νομοσχεδίου . . . . . 724—725
Ἐπιψήφισις αὐτῆς. — Πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . . 726—727
Συζήτησις ἐπὶ τῶν δύω ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου. — Ἐπιψήφισις αὐτῶν — Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου. — Πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . . . 728—731

Συνεδρίασις ΝΒ'. (10 Φεβρουαρίου 1847)

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἐνιαυσίου ναυτικῆς δυνάμεως (1071-1075) 732
Ἔγκρισις ἀδείας ἀπουσίας τοῦ Κ. Ν. Μπούκουρα 733
Περὶ τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Λακεδαίμονος ἐνεργουμένων παρανομιῶν ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων ἀρχῶν (769-770, 778) 733—749

Συνεδρίασις ΝΓ'. (11 Φεβρουαρίου).

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ στρατολογίας (124—127) . . . . . 750—753
Ἔγκρισις ἀδείας ἀπουσίας τοῦ Κ. Ι. Ἀναγνωστοπούλου'—Περὶ τῆς εἰς τινα τῶν Βουλευτῶν, θλάσαντα καθ' ὁδὸν τὸν πόδα, ἐφαρμογῆς τοῦ 110 ἄρθρ. τοῦ Κανονισμοῦ 751
Περὶ τῆς ἀγορᾶς διά τινος διαθεσίμου ποσοῦ τοῦ λεξικοῦ τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου (837) . . . . . .
Πρότασις ἵνα σταλῶσι δύω μέλη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καὶ παραλάβωσι τὰ περὶ σιτηρῶν ἔγγραφα, μήπω κατατεθέντα'—συζήτησις ἐπὶ ταύτης (688—690, 707—709, 723, 772—776, 782, 837—838, 1004—1005, 1037, 1155-1156, 1057, 1187, 1189, 1248, 1252—1345) 755—756
Ἔγκρισις τοῦ ὑπὸ τοῦ Προέδρου ληφθέντος μέτρου, τῆς πρὸς τοῦτο ἀποστολῆς τριῶν Βουλευτῶν, δι' ἡμεπισήμου πρὸς τὸν ὑπουργὸν ἐπιστολῆς 756
Περὶ τῆς ἐπικειμένης σιτοδείας (870, 897—901, 937—938, 951, 970, 1006—1036) . . . . . 756—758
Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων νομοσχεδίου (495—498, 783—792, 839—849, 851—857) . 759—763
Ἐπιψήφισις αὐτῆς'—πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . . . 764—765

Συνεδρίασις ΝΔ'. (12 Φεβρουαρίου).

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ μετασχηματισμοῦ Σταθμαρχείων εἰς Ὑγειονομεῖα (193) . . 767
Περὶ ἀδικίας τοῦ Ἐπάρχου Λοκρίδος κατὰ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Παύλου . . . . . 767—769
Περὶ φόνου τινος συμβάντος κατὰ τὴν Λακεδαίμονα (733—749, 778) . . . . . 769—770
Περὶ καταχρήσεων γενομένων κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων . . . . . 771—772
Κατάθεσις τῶν περὶ σιτηρῶν ἐγγράφων ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ'—παραλαβὴ αὐτῶν ὑπὸ τριῶν Βουλευτῶν'

Σελίς

—Συζητήσεις τις ἐπὶ τούτου καὶ εἰσαγγελία ἄλλων παραβάσεων (688—690, 707—709, 723, 755—756, 782, 837—838, 1004—1005, 1037, 1155—1156, 1057, 1187, 1189, 1248, 1252—1345) . . . . . 772—776
Αἴτησις ἐγγράφων τινων ἀναγκαίων εἰς ἐπερωτήσεις περὶ τῶν γενικῶν ἀποτελεσμάτων τῶν πρασίδων τοῦ Κράτους . . . 777

Συνεδρίασις ΝΕ'. (13 Φεβρουαρίου).

Περὶ τῶν Λακεδαιμονιακῶν (733—749, 769—770) 778
Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῆς χήρας τοῦ Π. Σίκειρη (723) . . . . . 779—780
Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς κατοίκων ἐν ταῖς φυλακαῖς Χαλκίδος διατελούντων . . . . . 781—782
Πρότασις ἵνα ἐπισπεύσῃ ἡ συσταθεῖσα ἐπὶ τῶν σιτηρῶν ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ τὰς ἐργασίας της (688—690, 707—709, 723, 755—756, 837—838, 1004—1005, 1037, 1155—1156, 1248, 1187, 1189, 1057, 1252—1345) 782
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ περὶ δημοτ. φόρων νομοσχεδίου (495—498, 830—835, 839—849, 851—857) . 783—787
Ἐπιψήφισις τοῦ 1 ἄρθρου 787
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου'—Πρότασις περὶ ἐξαιρέσεως τῶν καυσίμων ξύλων τῆς φοραλογίας . . . . . 788—789
Ἔγκρισις τῆς ἐξαιρέσεως'—Πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . 790—791
Ἐπιψήφισις τοῦ 2 ἄρθρου 792

Συνεδρίασις ΝΣτ'. (14 Φεβρουαρίου).

Εἰσαγωγὴ ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς ἐπ' ἀναφορᾷ τῶν κατοίκων Ὀλυμπίας 793
Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῆς ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἐκδουλεύσεων ἐπιτροπῆς'—Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν μελῶν καὶ τοῦ γραφείου αὐτῆς (365, 498, 598, 723, 838) . . . . . 793—803

Συνεδρίασις ΝΖ'. (15 Φεβρουαρίου)

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ναυτικῆς ἀπογραφῆς . . . . 804—829
Ἐπερώτησις περὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ 4 ψηφίσματος 829
Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ δημοτ. φόρων Νομοσχεδίου, συζήτησις ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου αὐτοῦ — ἐπιψήφισις αὐτοῦ (495—498 759-763 783-792 839-849 851-857) . . . . 830—834
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 4 ἄρθρου.—ἐπιψήφισις αὐτοῦ . . . . 834—832
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου . . . . . 833—835

Συνεδρίασις ΝΗ'. (17 Φεβρουαρίου)

Σύστασις ἀναφορᾶς, ὑπό τινων τῶν ἐκ Λοκρίδος βουλευτῶν δοθείσης, περὶ καταχρήσεων ὑπάρτιος Κωνστ. Ταάλη πραχθεισῶν, καὶ ἔκθεσις τῶν περὶ τούτων (1037) . . . . . 836—837
Περὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπὶ τῶν σιτηρῶν συσταθείσης ἀνακριτικῆς

Σελὶς

ἐπιτροπῆς καὶ προσλήψεως καὶ ἑτέρου μέλους (688—690, 707—709, 723, 755—756, 772—776, 782, 1001—1005 1037, 1155— 1156, 1057, 1187, 1189, 1248, 1252—1345). . . . . 837—838

Ἐξήγησις τις τῶν περὶ βαθμολογίας λεχθέντων (365 498, 598, 793—803, 723) 838

Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοτικῶν φόρων—ἀπόβλεψις τῆς περὶ ἀπαλείψεως τοῦ 5 ἄρθρου τροπολογίας—πρωτόκολλον ψηφοφορίας (495—498, 783—792, 830—835, 851—857) . . . . . 839—843

Ἐπιψήφισις τοῦ 5 ἄρθρου—ἀπάλειψις τοῦ 6. —ἐπιψήφισις τοῦ 6, 7, 8, καὶ 9. 844

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 10 ἄρθρου—ἐπιψήφισις αὐτοῦ . . . . 845—846

Ἐπιψήφισις τοῦ 11 ἄρθρου—συζήτησις ἐπὶ τοῦ 12—ἐπιψήφισις αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπολοίπων 13, 14, 15 καὶ 16. . . . . 846—849

Συνεδρίασις ΝΘ'. (18 Φεβρουαρίου)

Ἐπερώτησις περὶ τῆς ἐνεργείας τῶν ψηφισμάτων 850

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ δημοτικῶν φόρων ἀνάγνωσις αὐτοῦ—πρωτόκολλον ψηφοφορίας (495—498, 759—763, 783—792, 830—835, 839—849) . . . . . 854—857

Περὶ τοῦ ἐκ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς βουλῆς ἀπυθέματος (754) . . 857

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς Ἐρέτριαν συνοικισθησομένων - πρωτόκολλον ψηφοφορίας (589—590, 681) . . . . . 857—858

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου αὐτοῦ—ἐπιψήφισις αὐτοῦ . . 859—864

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου—ἀπάλειψις αὐτοῦ . . . . 865—869

Ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου. 869

Συνεδρίασις Ξ'. (19 Φεβρουαρίου)

Προσδιορισμὸς τῆς πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ὑποστήριξιν ἡμέρας τοῦ προταθέντος περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν φόρου Νομοσχεδίου (756—758, 897—904, 937—938, 951, 970 1006—1036 870

Χορτηγία ἀδείας ἀπουσίας εἰς τὸν Κ. Ι. Καραγιαννόπουλον . . . . »

Περὶ τοῦ κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν ἀποτελέσματος τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων κατὰ τὰ 1845 (901—902, 1037, 1158) . . . . . »

Περὶ τῶν κατὰ τὴν Εὐρυτανίαν, Ἀκαρνανίαν καὶ Ναυπακτίαν παρανομιῶν τῶν ἀρχῶν . . . . . 871—874

Αἴτησις ἵνα προβῇ ἡ βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου—ἀντίρρησις διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ὑπουργοῦ—συζήτησις ἐπὶ τούτου . . . . 874—878

Ἐπερώτησις περὶ τῆς μειώσεως τῶν ἐσόδων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ. . . . . 879—880

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ Α'. κεφαλαίου—ἐπιψήφισις αὐτοῦ καὶ τοῦ ἄρθρ. 2.—πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . . 881—886

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 καὶ 2 ἄρθρων τοῦ Β'. κεφαλαίου—ἐπιψήφισις αὐτῶν τε καὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου. 887

Ἀναπόβολὴ τοῦ περὶ πιστώσεως νομοσχεδίου, ὑποστάντος λεκτικήν τινα τροποποίησιν ἐν τῇ γερουσίᾳ—ἐπιψήφισις αὐτῆς (576 668, 698—704, 716, ... 887—888

Συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ Γ'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης - ἐπιψήφισις αὐτῶν τε καὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου - πρωτόκολλον ψηφοφορίας. . . . . 888—890

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ Δ'. κεφαλαίου.—Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου - ἐπιψήφισις αὐτοῦ καὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου - πρωτόκολλον ψηφοφορίας. . . . . 891—893

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τῶν δύω ἄρθρων τοῦ Ε. κεφαλαίου—ἐπιψήφισις τοῦ ὅλου κεφαλαίου . . . . . 894—895

Συνεδρίασις ΞΑ'. (20 Φεβρουαρίου)

Εἰσαγωγὴ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συζεύξεως μεταξουργικοῦ καταστήματος (594-595) 896

Ὑποστήριξις τοῦ προταθέντος νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν φόρου (756—758. 870. 937-938. 951. 970. 1006-1036) 897-901

Συζήτησις ἐπ' ἀναφορᾶς τινος κατὰ τινος τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ διορισθέντων ἐπιτρόπων (1037 1158 870, ... 901-902

Περὶ τῆς ταχίστης ὑποβολῆς τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νομοσχεδίου (1089-1090. 1181-1185. 1216-1229. 1353 -1367. 1413-1423-1425-1437 903

Αἴτησις χορηγίας πιστώσεως πρὸς τύπωσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου. . . . . »

Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης - συζήτησις ἐπὶ τῶν δύω ἄρθρων τοῦ Στ'. κεφαλαίου.-ἐπιψήφισις αὐτῶν καὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου. . . 903-907

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας περὶ τούτου 908

Ἐπερωτήσεις πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸν περὶ τοῦ Μοιράρχου Γενοβέλη. 909-910

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τῶν τεσσάρων ἄρθρων τοῦ Ζ κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης—πρωτόκολλον ψηφοφορίας. 911-913

Ἐπερώτησις περὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἄρθρου 101 τοῦ Συντάγματος περὶ οἰκοδομικῶν δικαστηρίων.- Συζήτησις ἐπὶ τούτου καὶ ἀναβολὴ αὐτοῦ 913 914

Συζήτησις ἐπὶ τῶν ἑπτὰ ἄρθρων τοῦ Η. Κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης - Ἐπιψήφισις αὐτῶν καὶ τοῦ ὅλου Κεφαλαίου Η'. — Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας . . . . . 915—917

Ἐπιψήφισις τοῦ Θ'. Κεφαλαίου αὐτοῦ—Ἐπιψήφισις τῶν δύω ἄρθρων τοῦ Ι'. Κεφαλαίου—Ἐπιψήφισις τοῦ ὅλου Κεφαλαίου—Πρωτοκόλλων ψηφοφορίας . . . . . 918—919

Ἔγκρισις τῆς ἐπὶ τῶν ψηφισθέντων Κεφαλαίων γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς—Ἐπιψήφισις τοῦ ΙΑ'. Κεφαλαίου—Πρωτό-

[Σελὶς
Νομίγια κλίσις ἀπουσίας εἰς τὸν Κ. Εὐστ. Οἰκονομόπουλον . 971
Περὶ ἀναλήψεως τῶν φυλασσόντων τὸν πατέρα τοῦ Βουλευτοῦ Ι. Ἀναγνωστοπούλου χωροφυλάκων . . . . . 974—974
Περὶ καταχρήσεών τινων ἐν Σκοπέλῳ γυναικῶν 974
Ἐπιψήφισις τοῦ Κεφ. Β'. τοῦ προυπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου—Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας (944—947) . . . . . 975—976
Συζητήσεις ἐπὶ τοῦ Γ'. Κεφαλαίου—Ἐπιψήφισις αὐτοῦ—Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας . . . . . 977—980
Ἐπιψήφισις τοῦ Δ'. Κεφαλαίου αὐτοῦ—Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας . . . . . 980—982
Ἐπιψήφισις τοῦ Ε'. Κεφαλαίου—Πρωτοκόλλων τῆς περὶ τούτου ψηφοφορίας . . . . . 983—984
νόλλων ψηφοφορίας . . . . . 920—922
Ἐπιψήφισις τοῦ ΙΒ'. Κεφαλαίου τοῦ προυπολογισμοῦ τούτου—Πρωτοκόλλων ψηφοφορίας . . . . . 923—925

Συνεδρίασις ΞΒ'. (21 Φεβρουαρίου).

Ἀνακοίνωσις ἀρχαιρεσιῶν τῶν τμημάτων 926
Ἐπερώτησις περὶ ἀφορισμοῦ ἐθνικῶν γαιῶν, καὶ ἰδίως κατὰ τὴν Κορινθίαν ὑπὸ τοῦ Α. Νεκρᾶ—Περὶ τῶν ἐν τῇ ἐρημερίδι ὁ Φίλος τοῦ Λαοῦ . . . . . 927—928
Περὶ τῆς διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς καὶ τοῦ περὶ προικοδοτήσεως τῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν νομοσχεδίου (237, 128, 238—244, 282, 458—464, 604—637) . . . . . 929—934
Ψηφοφορία περὶ τῆς προηγήσεως τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἢ τοῦ προυπολογισμοῦ—Ἔγκρισις τοῦ πρώτου—Πρωτοκόλλων τῆς περὶ τούτου ψηφοφορίας . . . . . 935—937
Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ὀπωρικῶν καρπῶν (756—758, 870, 897—901, 951, 970, 1006—1036) . . . . . 937—938
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ προυπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν—Ἐπερώτησις περὶ τοῦ Ζ. ψηφίσματος περὶ τῶν μετὰ τῆς Βαυαρίας λογαριασμῶν—Ἀναβολὴ τῶν περὶ τούτου 939
Συζήτησις ἐπὶ τῶν τριῶν ἄρθρων τοῦ Α'. Κεφαλαίου τοῦ προυπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου—Ἐπιψήφισις αὐτῶν καὶ τοῦ ὅλου Κεφαλαίου—Πρωτοκόλλων ψηφοφορίας . . . . . 940—943
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ Β'. Κεφαλαίου αὐτοῦ, περὶ τῆς πιστώσεως διὰ τὰς Πρεσβείας—Ἀποπεράτωσις αὐτῆς (975—976) . . 944—947

Συνεδρίασις ΞΓ'. (22 Φεβρουαρίου).

Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ Σαραντοῦ τῆς ζημίας ἐκ τοῦ 1847 ἔτους . . . . . 948—950
Εἰσαγωγὴ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν φόρου (756—758, 870, 897—901, 937—938, 970, 1006—1036) 951

[Σελὶς
Περὶ τῶν εἰς τοὺς Κρῆτας παρακεχωρημένων γαιῶν 952
Συζήτησις ἐπὶ ἐκθέσεων τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 200—235 . . . . . 952—968

Συνεδρίασις ΞΔ'. (24 Φεβρουαρίου).

Ὑπόμνησις περὶ τῆς εἰς τὴν Βουλὴν ὑποβολῆς παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἀφορώντων τὴν δημοτ. ἐκλογὴν Αἰγίου ἐγγράφων (364, 375, 404—407, 408) 969
Περὶ ἀγορᾶς ἀτμοπλοΐου καὶ περὶ τῆς μέλλουσης πραγματοποιήσεως πολλῶν ψηφισθεισῶν πιστώσεων . . . . . »
Ἔνταξις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν φόρου νομοσχεδίου—Πρόταξις ἀναβολῆς ἐπὶ τὴν αὔριον—Ἔγκρισις αὐτῆς (756—758, 870, 897—901, 937—938, 951, 1006—1036) 970
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ΣΤ'. Κεφαλαίου—Περὶ χορηγίας πιστώσεως ὑπὲρ ἑνὸς ἐπιθεωρητοῦ τῶν Πρεξενείων—Ἐπιψήφισις αὐτῆς—Πρωτοκόλλων ψηφοφορίας . . . . . 985—995
Ἐπιψήφισις τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ ὅλου τοῦ ΣΤ'. Κεφαλαίου—Πρωτοκόλλων ψηφοφορίας . . . . . 996—998
Ὑποβολὴ τοῦ πίνακος τοῦ προυπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου, ὡς παρὰ τῆς Βουλῆς ἐτροποποιήθη . 999

Συνεδρίασις ΞΕ'. (25 Φεβρουαρίου).

Περὶ τοῦ διορισμοῦ καταχραστῶν καὶ ἀνοξίων ὑπαλλήλων ἐν Ἀκαρνανίᾳ 1000
Συζήτησις ἂν πρέπῃ νὰ συντάξῃ γνωμοδοτικὴν ἔκθεσιν ἡ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν συσταθεῖσα ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἢ ὄχι—Ἀπόφανσις ἵνα ἐξ ἀναλόγου ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις περὶ τῶν αἰτήσεων τῆς εἰς ἄλλην εἰσαγωγῆς τῶν Βουλευτῶν (688—690, 707—709, 723, 755—756, 772—776, 782, 837, 838, 1037, 1155—1156, 1057, 1187, 1189, 1248, 1252—1345) . . . . . 1001—1005
Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ καταργήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν φόρου νομοσχεδίου (756—758, 870, 897—901, 937—938, 951, 970) . . . . . 1006—1015

Συνεδρίασις ΞΣΤ'. (26 Φεβρουαρίου).

Συνίζησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου—Ἐπιψήφισις αὐτῆς—Πρωτοκόλλων ψηφοφορίας . . . 1016—1018
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου αὐτοῦ . . . . . 1019—1027
Ἀπόρριψις τῆς ἐπ' αὐτοῦ προταθείσης τροπολογίας—Πρωτοκόλλων τῆς περὶ τούτου ψηφοφορίας . . . . . 1027—1029
Ἀπόρριψις τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς—Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας . . . . . 1029—1031
Ἐπιψήφισις τοῦ 1 ἄρθρου κατὰ τὸ νομοσχέδιον—πρωτοκόλλων ψηφοφορίας . . . . . 1031—1032
Ἀπάλειψις τοῦ 2 ἄρθρου—ἐπιψήφισις τοῦ 3—ἐπιψήφισις τοῦ

Σελὶς

συνόλου—πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . . . 1033—1036

Συνεδρίασις ΞΖ'. (27. Φεβρουαρίου.)

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἀναφορικῆς ἐπὶ τῶν αἰτηρῶν ἐπιτροπῆς περὶ τῆς εἰς τὸ προεδρεῖον παραδόσεως τῶν τε ἀναφορικῶν καὶ λοιπῶν ἐγγράφων (688—690 707—709 723 755—756 772 -776 782 837—838 1001—1005 1155—1156 1057 1187 1189 1248. 1252—1345 1037

Πρότασις νόμου περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν . . . . . »

Περὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ Κ. Τσάλη παραχωρήσεων (836—837) . . »

Περὶ τῶν κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν καταγραφέντων καὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν ζητηθέντων ἐγγράφων (901—902. 870. 1158) . . . . »

Κλήρωσις τῶν τμημάτων 1038

Περὶ τῆς ταχείας ἐπιψηφίσεως τοῦ ὑπὸ τῆς Γερουσίας τροποποιηθέντος νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων. (509—512,344 —349 578—579, 598-600. 640-666. 670-680. 683—687 1048—1049 1056. 1061—1071) . . . . . 1039—1040

Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ ἐκθέσεων τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀρ. 236—250 . . . . . 1041—1048

Συνεδρίασις ΞΗ'. (28. Φεβρουαρίου.)

Ἀναβολὴ τοῦ παρὰ τῆς Γερουσίας προπολογηθέντος νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων (1039—1040. 1056. 1061 —1071.) . . . . . 1048—1049

Συζήτησις ἐπὶ ἐκθέσεων τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀρ. 251—259 . . . . . 1050—1055

Ἀνακοίνωσις ἀρχαιρεσιῶν τῶν τμημάτων. 1055

Συνεδρίασις ΞΘ'. (1. Μαρτίου.)

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων (1039—1040. 1048—1049. 1061 —1071) 1056

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐνταλμάτων (772 —776. 1153—1156. 1248) 1057

Περὶ τῶν ἐν τῇ ἐφημερίδι τοῦ φίλου τοῦ λαοῦ . . . . 1058—1060

Συζήτησις ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἐπιψηφισθεισῶν τροπολογιῶν εἰς τὸ περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων νομοσχέδιον—ἐπιψήφισις αὐτῶν—πρωτοκόλλων ψηφοφορίας (344—349, 509—512. 578—589. 598—600. 604—666. 670—680. 683—687. 1039—1040. 1048—1049. 1056.) . . . . . 1061—1071

Ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως νομοσχεδίου διὰ τὸ ἔτος 1847—πρωτοκόλλου ψηφοφορίας. (732) . . . . . 1071—1072

Ἐπιψήφισις τοῦ μόνου ἄρθρου αὐτοῦ—ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου πρωτοκόλλων ψηφοφορίας . . . . . 1073—1075

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου — ἐπιψήφισις τῶν δύω ἄρθρων τοῦ ἀ. κεφαλαίου, καὶ τοῦ ὅλου αὐτοῦ—πρωτοκόλλου ψηφοφορίας . . . . . 1075—1080

Σελὶς

Συνεδρίασις Ο'. (3 Μαρτίου.)

Περὶ τῶν γενομένων καταχρήσεων κατὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν πρὸς προικοδότησιν τῶν θυγατέρων τῶν ἀγωνιστῶν ἐκδοθέντων γραμματίων . . . . . 1081—1089

Εἰσαγωγὴ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νομοσχεδίου (903. 1184—1185. 1216—1229. 1353—1367. 1413—1422. 1425—1437). . . . . 1089—1090

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ δ'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου—ἐπιψήφισις τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ κεφαλαίου—πρωτοκόλλου ψηφοφορίας . . . . . 1091—1093

Ἐπιψήφισις τῶν τεσσάρων ἄρθρων τοῦ Γ'. κεφαλαίου—ἐπιψήφισις τοῦ ὅλου κεφαλαίου—πρωτοκόλλου ψηφοφορίας 1094—1096

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τῶν ἑπτὰ ἄρθρων τοῦ δ'. κεφαλαίου—ἐπιψήφισις τοῦ ὅλου κεφαλ.—πρωτοκόλλων ψηφοφορίας 1097—1104

Συνεδρίασις ΟΑ. 4 Μαρτίου.

Ἀνακοίνωσις ἀρχαιρεσιῶν τῶν τμημάτων — Σχηματισμὸς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας νομοσχεδίου 1105

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ Ε. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργείου — ἐπιψήφισις τῶν ἄρθρων αὐτοῦ καὶ τοῦ ὅλου τοῦ κεφαλαίου—πρωτοκόλλων ψηφοφορίας 1106—1110

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ ΣΤ. κεφαλαίου 1111

Ἐπιψήφισις τοῦ Ζ. κεφαλαίου—πρωτοκόλλων ψηφοφορίας 1112—1113

Ἐπιψήφισις τοῦ Η. κεφαλαίου—πρωτοκόλλων ψηφοφορίας 1114—1117

Εἰσαγωγὴ τοῦ πίνακος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ὡς ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐτροποποιήθη . . . . 1118—1119

Παραίτησις ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς (1121—1122. 1140—1141) 1120

Συνεδρίασις ΟΒ'. (5 Μαρτίου).

Ἀνακοίνωσις εἰς τὸ σῶμα τῆς ὑπὸ τοῦ ἐν Βενετίᾳ ἑλληνικοῦ πρεσβυτου Κ. Γ. Ζίζου δωρήσεως τῆς ἐφημερίδος τῆς Βενετίας εἰς τὸ ἀναγνωστήριον τῆς βουλῆς 1121

Παραίτησις μελῶν τινων τῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπιτροπῆς πρότασις ἀναπεώσεως αὐτῆς—συζήτησις ἐπὶ τούτου —ἀναβολὴ τῆς λύσεως ἐπὶ τὴν αὔριον (1120. 1140—1141) . 1121—1122

Περὶ τῆς ἀπουσίας τῶν Ὑπουργῶν κατὰ τὰς συζητήσεις—συζήτησις περὶ τουτου . . . . . 1123—1125

Ἔναρξις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν—προεισαγωγικὴ συζήτησις 1125—1131

Ἐπιψήφισις τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ Α. κεφαλαίου αὐτοῦ — συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ 2. —ἐπιψήφισις τοῦ ὅλου κεφαλαίου 1132—1133

Πρωτοκόλλων τῆς περὶ τούτου ψηφοφορίας . . . . . 1134—1135

Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρ. τοῦ Β. κεφαλαίου—ἐπιψήφισις αὐτοῦ τε καὶ τοῦ 2—ἐπιψήφισις τοῦ Β. κεφαλαίου . . . . 1136—1139

Συνεδρίασις ΟΓ'. (6 Μαρτίου)

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ

Σελὶς

διατιμήσεως τῶν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων Ῥωσσὰν διευθυνομένων γραμμάτων κ.λ.π. (691—692) 1140
Ἀνακοίνωσις τῆς ὑπὸ τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Αἰνιᾶνος προσφορᾶς εἰς τὸ ἀρχειοφυλακεῖον τῶν πρακτικῶν τῶν ἐν Ναυπλίῳ συνελεύσεων . . . . . »
Συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ τῆς ἀνανεώσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἀπολογισμοῦ — λύσις τοῦ ζητήματος, ὅτι πρέπει οἱ παραιτούμενοι νὰ ἀντικατασταθῶσιν ἐκ τῶν διαδόχων τμημάτων (1120—1122) . . . . . 1140—1141
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Γ. κεφαλ. τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησ. Ὑπουργείου—ἐπιψήφισις αὐτοῦ 1142—1143
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 3 ἄρθρου καὶ ἐπιψήφισις αὐτοῦ—συζήτησις ἐπὶ τοῦ 4 ἄρθρου—ἐπιψήφισις αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἀρθ. 5 καὶ 6—ἐπιψήφισις τοῦ κεφαλαίου Γ.—πρωτόκολλον ψηφοφορίας. 1144—1148
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ Δ. κεφαλαίου—ἐπιψήφισις αὐτοῦ — πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . . . 1149—1152
Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ αὐξήσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀρτιοπαγιτῶν καὶ τοῦ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ εἰσαγγελέως 1153—1154

Συνεδρίασις ΟΔ'. (7 Μαρτίου)

Σχηματισμὸς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν γενομένων ἀνακρίσεων ἐπὶ τῶν σιτηρῶν — ἀπόφασις ἵνα τυπωθῶσιν ὅλα τὰ ἔγγραφα (688—690. 707—709. 723. 755—756. 772—776. 782 837—838. 1001—1005. 1037. 1057. 1187) . . . 1155—1156
Περὶ τοῦ πρωτοκόλλου τῶν σιτηρῶν τοῦ Μαρτίου 1156
Περὶ πολλῶν ἐγγράφων παριβλημένων ἀνεκόντων εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν ἐν. κυβερνήσεων, καὶ περὶ τῶν πρακτικῶν τῆς ἐν Καλτεζαῖς γερουσίας 1157
Περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν ἀφορώντων τὰς κατὰ τὴν Ὀλυμπίαν καταχρήσεις ἐγγράφων (901—902. 870. 1038) 1158
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ Ε'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου — ἐπιψήφισις τοῦ 1 ἄρθρ. αὐτοῦ . . . . . 1159—1174
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου—ἐπιψήφισις αὐτεῦ τε καὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου Ε'.—πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . 1174—1180

Συνεδρίασις ΟΕ'. (10 Μαρτίου).

Χορηγία ἀδείας ἀπουσίας εἰς τὸν Κ. Βάρβογλην 1181
Ἀνάγνωσις τῶν ἐκθέσεων τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς (903 1089—1090) 1181—1185
Ἐπιφύλαξις ἑνὸς τῶν μελῶν αὐτῆς ἵνα ἰδίαν εἰσαγάγῃ ἔκθεσιν . 1185
Περὶ τῶν κατὰ τὰς δημαιρεσίας τοῦ ἐν Ἄνδρῳ δήμου τοῦ Καρβίου γενομένων παρανομιῶν—ἐξηγήσεις περὶ τοῦ ὅρκου τοῦ Συντάγματος . . . . . 1186—1187
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς πλειοψηφίας τῆς συσταθείσης ἐπὶ τῶν σιτηρῶν ἐπιτροπῆς (1155—1156. 1189) 1187
Ἐπιφύλαξις τοῦ μονοψηφοῦντος αὐτῆς μέλους ἵνα ἰδίαν εἰσαγάγῃ ἔκθεσιν. . . . . »

Συνεδρίασις ΟΣΤ'. (11 Μαρτίου)

Χορηγία ἀδείας ἀπουσίας εἰς τοὺς ΚΚ. Μ. Ἰατρὸν καὶ Δ. Μιλετόπουλον 1188
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τοῦ μειοψηφοῦντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν σιτηρῶν (1155—1156 1187) 1189
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ΣΤ'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου.-ἐπιψήφισις τοῦ 1 ἄρθρ. 1190—1193
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ 2 ἄρθρου—ἐπιψήφισις τοῦ ὅλου κεφαλαίου—πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . . . 1194—1196
Συζήτησις ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ Ζ'. κεφαλαίου—ἐπιψήφισις αὐτοῦ . . . . . 1196—1204
Ἐπιψήφισις τοῦ 2 ἄρθρου καὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου—πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . . . 1204—1206
Ἐπιψήφισις τοῦ Η'. κεφαλαίου—Συζήτησις ἐπὶ τοῦ Θ'. περὶ τῶν παύσεων ὑπαλλήλων τῆς φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας, τῶν Σεπτεμβριανῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν κληροδοτημάτων . 1207—1215

Συνεδρίασις ΟΖ'. (12 Μαρτίου)

Περὶ τῶν κατὰ τὴν δημοτικὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐν Λοκρίδι δήμου Δρυμείας 1216
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἐπιφορτισθέντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς (903 1089—1090 1353—1367 1413—1422 1425—1437) 1216—1229
Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ ὡρισμένου τοῦ ναοῦ τοῦ Νικοδήμου εἰς τὴν Ῥωσσικὴν πρεσβείαν . . . . . 1229—1231
Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ Θ'. κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείου—ἐπιψήφισις τοῦ Θ'. κεφαλαίου—πρωτόκολλον ψηφοφορίας . 1232—1235
Συζήτησις ἐπὶ τῶν δύω ἄρθρων τοῦ Γ'. κεφαλαίου—ἐπιψήφισις αὐτῶν τε καὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου . . . . . 1236—1238
Ἐπιψήφισις τοῦ ΙΑ'. κεφαλαίου—πρωτόκολλον ψηφοφορίας 1238—1239
Ἐπιψήφισις τῶν δύω ἄρθρων τοῦ ΙΒ'. κεφαλαίου καὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου—πρωτόκολλον ψηφοφορίας . . . . . 1240—1242
Ἐπιψήφισις τῶν τριῶν ἄρθρων τοῦ ΙΓ'. κεφαλαίου καὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου . . . . . 1243—1244
Ἐπιψήφισις τοῦ ΙΔ'. κεφαλαίου αὐτοῦ 1245
Εἰσαγωγὴ τοῦ πίνακος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργίου, ὡς παρὰ τῆς βουλῆς ἐτροποποιήθη . . . . . 1246—1247

Συνεδρίασις ΟΗ'. (14 Μαρτίου)

Εἰσαγωγὴ τῆς ἐκθέσεως τοῦ μονοψηφοῦντος μέλους τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐνταλμάτων (772—776. 1155—1156) . . 1248
Ἀνακοίνωσις εἰς τὸ σῶμα τῶν ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ συζύγου τοῦ ἀποθανόντος Ἰ. Ὑψηλάντου ἐπιστολιστικῶν ἀπαντήσεων εἰς τὰς

Σελὶς

παραμυθητηρίους τῆς βουλῆς ἐπιστολὰς 1249
Ἑτέρα προσφορὰ παρὰ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀρσενίου μιᾶς εἰκόνος τοῦ Ῥαφαὴλ καὶ αἴτησις δυτθείας . . . . . »
Περὶ διορθώσεων, ἐπενεχθεισῶν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπὶ τῶν σιτηρῶν, ἐπὶ τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως κατὰ τὴν τύπωσιν . . . . . 1249—1251
Χορηγία ἀδείας ἀπουσίας εἰς τοὺς Κ.Κ. Τσανετ. Γρηγοράκην καὶ Μ. Πρωτοπαπᾶν 1252
Ἔναρξις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν σιτηρῶν . . . . . 1252—1274

Συνεδρ. ΟΘ'. (15 Μαρτίου).

Περὶ τῶν κατὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνεδριάσεως γενομένων ἔξωθεν τῆς πύλης τοῦ βουλευτηρίου πρός τινας τῶν ἀκροατῶν 1274—1277
Συνέχεια τῆς περὶ σιτηρῶν συζητήσεως . . . . . 1277—1303

Συνεδρίασις Π'. (17 Μαρτίου)

Χορηγία ἀδείας ἀπουσίας εἰς τὸν Κ. Ν. Κριεζώτην 1304
Ἀπάντησις τοῦ ἐκ Τήνου βουλευτοῦ εἴς τι προσωπικὸν κατ' αὐτοῦ ἐν τῇ προτεραίᾳ συνεδριάσει . . . . . 1304—1306
Συνέχεια τῆς ἐπὶ τῶν σιτηρῶν συζητήσεως . . . . . 1306—1325

Συνεδρίασις ΠΑ'. (18 Μαρτίου)

Χορηγία ἀδείας ἀπουσίας εἰς τοὺς Κ.Κ. Β. Καραγιάννην, Κ. Χ. Παναγιώτου, Γ. Ῥεβελιώτην καὶ Δ. Κριεζῆν . . . 1326
Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν σιτηρῶν . . . . . 1326—1343
Ἀποπεράτωσις τῆς συζητήσεως 1343
Πρότασις διαιρέσεως τοῦ ζητήματος—ἀπόρριψις αὐτῆς—ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ ἀπόρριψις τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς—πρωτοκόλλων ψηφοφορίας (688—690, 707—709 723. 755—756, 772—776, 782 837—838, 1001—1005, 1037, 1057, 1155—1156, 1187, 1189, 1248, 1255—1343) . . . . . 1344—1345

Συνεδρίασις ΠΒ'. (31 Μαρτίου.)

Μηνιαῖα τῶν τμημάτων κλήρωσις 1347
Ἐπερωτήσεις πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸν, περὶ βαθμολογιῶν γενομένων ἐναντίον τοῦ Ε'. ψηφίσματος—καὶ περὶ βαθμολογίας βουλευτοῦ ἐναντίον τοῦ 64 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος (1382—1396 1397—1413) . . . . 1348—1350
Ἐπερωτήσεις περὶ τῶν κατὰ τὴν Ακαρνανίαν γενομένων . . . 1350

Συνεδρίασις ΠΓ'. (1 Ἀπριλίου.)

Ἀνακοίνωσις ἀρχαιρεσιῶν τῶν τμημάτων 1351
Ἀνακοίνωσις τῆς ὑπὸ τῶν τμημάτων ἐγκρίσεως τοῦ προταθέντος περὶ ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν νόμου . . . . . »
Περὶ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέλεγξιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πρὸς ἀπολαυὴν τῶν ὠφελειῶν τοῦ Α. ψηφίσματος δικαιουμένων . »
Πρότασις ἵνα χορηγηθῶσι 12000 δραχ. εἰς τὸν ἐργολάβον τοῦ

Σελὶς

μεταξοβραντικοῦ καταστήματος ἀντὶ προκαταβολῆς'—ἀπόρριψις αὐτῆς . . . . . 1351—1352
Ἔναρξις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ περὶ παραλογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς Νουσχεΐου (903 1089—1090 1216—1229 1413—1422 1425—1437) . . . . . 1353—1367

Συνεδρίασις ΠΔ'. (3 Ἀπριλίου.)

Αἴτησις ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως μέχρι τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ—ἀναγνωσις διαμαρτυρήσεως τῆς μειοψηφίας κατὰ τῆς ἀποφασθείσης πλειοψηφίας δικαιολόγησις τοῦ προέδρου—Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς . . 1367—1375
Ψηφοφορία ἐπὶ τῆς περὶ ἀναβολῆς προτάσεως—ἀπόρριψις αὐτῆς—πρωτοκόλλων ψηφοφορίας . . . . . 1376—1377
Ἀναχώρησις ἐκ τοῦ βουλευτηρίου τῆς πλειοψηφίας—διάλυσις τῆς συνεδριάσεως καταστασθέντος μὴ πλήρους τοῦ σώματος . 1378

Συνεδρίασις ΠΕ'. (8 Ἀπριλίου.)

Περὶ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν βουλευτῶν κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν καὶ τῆς ἐκτοτε ἀπουσίας αὐτῶν . . . . . »
Ἀνακοίνωσις τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὑπουργείου διὰ τοῦ διορισμοῦ τοῦ Κ. Γ. Γλαράκη ὡς ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, Ν. Κορφιωτάκη ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, Κ. Θ. Κολοκοτρώνου ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Γ. Παλαμίδου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν—διαβεβαίωσις τοῦ τελευταίου, ὅτι δὲν ἀπεράνθη εἰσέτι περὶ τῆς παραδοχῆς τοῦ διορισμοῦ του (1437) 1379
Παραίτησις τοῦ τελευταίου ἀπὸ τῆς προεδρικῆς ἕδρας καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ψηφοφορεῖν 1379
Παραίτησις τῶν ΚΚ. Ν. Κορφιωτάκη καὶ Κ. Θ. Κολοκοτρώνου ἀπὸ τῆς βουλευτικῆς θέσεως, πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ 64 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος—ἀπόφανσις τῆς βουλῆς γενικῶς ἐπὶ τῶν διορισμένων ὑπουργῶν, ὅτι ἐφαρμόζεται ἐπ' αὐτῶν τὸ 64 ἄρθ. τοῦ Συντάγματος 1380
Ἐξηγήσεις περὶ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὑπουργείου . 1380—1381
Ἐπανάληψις τῶν πρὸς τὸν ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπερωτήσεων περὶ βαθμολογιῶν (1348—1350 1397-1413) 1382—1396

Συνεδρίασις ΠΣΤ'. (9 Ἀπριλίου.)

Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δρίσκα γενομένων καταμετρήσεων (294—351) 1396
Περὶ τῶν πωληθέντων δημοσίων καρπῶν ἐν τῇ Κώμῃ Σίνου τοῦ Δήμου Ἰσχίου τῆς ἐπαρχίας Νουπακτίας 1397
Συνέχεια τῆς συζητήσεως περὶ τῆς βαθμολογίας τοῦ βουλευτοῦ Κ. Α. Γεωργαντᾶ (1348—1350, 1382—1396, 1411—1413) . . . . . 1397—1409
Ἀποπεράτωσις αὐτῆς 1410

Συνεδρίασις ΠΖ'. (10 Ἀπριλίου.)

Παραίτησις τοῦ βουλευτοῦ Κ. Α. Γεωργαντᾶ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ του—ἔρευνις τῆς Βουλῆς—παραίτησις ἀπὸ τῆς βουλευ-

Σελὶς
τειᾶς θέσεως αὐτοῦ . . . . . 1411—1413
Ἐπερωτήσεις περὶ τοῦ Κ. Μ. Καλλιγᾶ καὶ Ε. Μάσσωνος . . 1413
Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου (903, 1089—1090, 1216—1229, 1353—1367, 1425—1437) . . . . . 1413—1422

Συνεδρίασις ΠΗ'. (14 Ἀπριλίου.)

Ἐπερώτησις περὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ Κ. Κανάρη ὡς γερουσιαστοῦ καὶ τοῦ Κ. Ι. Ζάρκου ὡς γεν. γραμματέως τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης—ἄρνησις τοῦ ὑπουργείου . . . 1423
Ἀπάντησις τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ εἰς τὴν περὶ τοῦ Κ. Ε. Μάσσωνος ἐπερώτησιν—Ἐγκύκλιος αὐτοῦ πρὸς τοὺς εἰσαγγελεῖς . . . . . 1423—1424
Συνέχεια τῆς συζητήσεως, ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς (903, 1089—1090, 1216—1229. 1353—1367. 1413—1422) . . . . . 1425—1434
Ἀποπεράτωσις αὐτῆς—ἐπιψήφισις τῆς ἀρχῆς—πρωτόκολλον ἐγγραφῆς . . . . . 1435—1437

Συνεδρίασις ΠΘ'. (14 Ἀπριλίου)

Ἀπόφασις τοῦ διοικοῦντος ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν περὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ διορισμοῦ, καὶ ἀποκοπῆς τῆς ὀρκωτῆς αὐτοῦ (1379) 1437
Διάσκεψις διαλύσεως τῶν Βουλῶν . . . . . 1438—1439
Ὑπογραφαὶ βουλευτῶν . . . . . 1439—1440

0020659443